

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

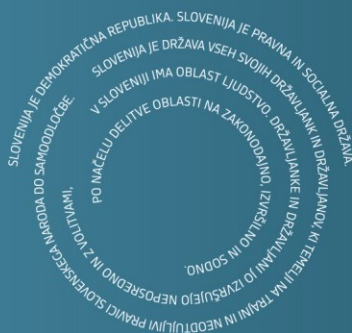
VII

SEJA

2

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 2. SEJA

(17., 18., 19., 20. in 21. november 2014)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 2. seja (17., 18., 19., 20. in 21. november 2014)

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2015

Sejni zapisi Državnega zbora, ISSN 2385-9490

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 2. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 (RB2014), EPA 122-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 (ZIPRS1415-B), NUJNI POSTOPEK, EPA 123-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA ZA URAVNOTEŽENJE JAVNIH FINANC (ZUJF-B), NUJNI POSTOPEK, EPA 133-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP-M), NUJNI POSTOPEK, EPA 112-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU (ZVIS-J), NUJNI POSTOPEK, EPA 124-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1H), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 101-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PARLAMENTARNEM NADZORU OBVEŠČEVALNIH IN VARNOSTNIH SLUŽB (ZPNOVS-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 37-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1082-VI
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED MINISTRSTVOM ZA NOTRANJE ZADEVE REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZVEZNO SLUŽBO RUSKE FEDERACIJE ZA NADZOR NAD TRGOVINO S PREPOVEDANIMI DROGAMI O SODELOVANJU V BOJU PROTI NEDOVOLJENI TRGOVINI S PREPOVEDANIMI DROGAMI, PSIHOTROPNIMI SNOVMI IN NJIHOVIMI PREDHODNIMI SESTAVINAMI (BRUNTPD), EPA 135-VII
11. točka dnevnega reda: DEVETNAJSTO REDNO POROČILO O DELU VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013, EPA 2099-VI
12. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O SOGLASJU K PROGRAMU DELA IN FINANČNEMU NAČRTU AGENCIJE ZA ENERGIJO ZA LETO 2015, EPA 57-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O PRENEHANJU VELJAVNOSTI SKLEPA O SOGLASJU K ODTUJITVI NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE, KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA, D.D., SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE, D.D., MODRE ZAVAROVALNICE, D.D., D.S.U, DRUŽBE ZA SVETOVANJE IN UPRAVLJANJE, D.O.O., IN POSEBNE DRUŽBE ZA PODJETNIŠKO SVETOVANJE, D. D. (URADNI LIST RS, ŠT. 52/13), EPA 75-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013 (RZ2013), EPA 82-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S STANJEM NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN V SODNIH POSTOPKIH, EPA 92-VII

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 110-VII

16.A točka dnevnega reda: PREDLOG KANDIDATKE ZA MINISTRICO BREZ RESORJA, PRISTOJNO ZA RAZVOJ, STRATEŠKE PROJEKTE IN KOHEZIJO, EPA 146-VII

17. točka dnevnega reda: URADNO PREČIŠČENO BESEDILO ZAKONA O SUBVENCIONIRANJU ŠTUDENTSKE PREHRANE (ZSŠP-UPB4), EPA 2117-VI

18. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Obvestilo Sodnega sveta o pravnomočni obsodilni sodbi zoper okrožnega sodnika svetnika na Okrožnem sodišču v Celju, EPA 125-VII

Predlog sklepa o imenovanju članice Državne revizijske komisije, EPA 111-VII

Predlog sklepa o imenovanju predsednika in dveh članov Upravnega odbora Sklada za financiranje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne krško, EPA 153-VII

Predlog sklepa o imenovanju člana Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, EPA 154-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	19
DR. MATEJA KOŽUH NOVAK.....	19
JOŽE TANKO	20
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	20
DR. FRANC TRČEK	20
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	20
JOŽE TANKO	21
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	22
JOŽE TANKO	22
DR. MIROSLAV CERAR	23
JOŽE TANKO	23
DR. MIROSLAV CERAR	24
JOŽE TANKO	24
LUKA MESEC.....	25
DR. MIROSLAV CERAR	25
LUKA MESEC.....	26
DR. MIROSLAV CERAR	26
LUKA MESEC.....	26
JOŽEF HORVAT	26
DR. MIROSLAV CERAR	27
JOŽEF HORVAT	27
DR. MIROSLAV CERAR	28
JOŽEF HORVAT	28
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	28
DR. MIROSLAV CERAR	29
MAG. BRANKO GRIMS	29
DR. MATEJ T. VATOVEC	30
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	30
ERIKA DEKLEVA	31
EVA IRGL.....	31
MAG. GORAN KLEMENČIČ	32
EVA IRGL.....	32
MAG. GORAN KLEMENČIČ	33
EVA IRGL.....	33
LJUDMILA NOVAK	33
UROŠ PRIKL	34
MAG. MARKO POGAČNIK	34
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	35
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	36
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	36
LJUBO ŽNIDAR.....	36
IRENA MAJCEN	37
LJUBO ŽNIDAR.....	37
IRENA MAJCEN	37
LJUBO ŽNIDAR.....	38
MARKO FERLUGA	38
TOMAŽ LISEC	38
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	39
TOMAŽ LISEC	39
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	39
TOMAŽ LISEC	40
VIOLETA TOMIČ	40
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	40

VIOLETA TOMIČ	41
MAG. DEJAN ŽIDAN	41
VIOLETA TOMIČ	41
FRANC LAJ	42
ZVONKO LAH	42
DR. PETER GAŠPERŠIČ	42
ZVONKO LAH	43
DR. PETER GAŠPERŠIČ	43
ZVONKO LAH	43
IVA DIMIČ	43
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	44
IVA DIMIČ	44
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	44
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	45
DR. ANJA KOPAČ MRAK	45
IRENA MAJCEN	46
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	46
DR. ANJA KOPAČ MRAK	46
ŽAN MAHNIČ	46
IRENA MAJCEN	47
ŽAN MAHNIČ	48
IRENA MAJCEN	48
ŽAN MAHNIČ	48
ŽAN MAHNIČ	49
BENEDIKT KOPMAJER	49
DR. PETER GAŠPERŠIČ	49
ANDREJ ČUŠ	50
IRENA MAJCEN	51
ANDREJ ČUŠ	51
ANDREJ ČUŠ	52
IRENA MAJCEN	52
ANDREJ ČUŠ	52
MIHA KORDIŠ	52
IRENA MAJCEN	53
MIHA KORDIŠ	53
IRENA MAJCEN	53
DR. FRANC KRIŽANIČ	54
JANKO VEBER	54
DR. FRANC KRIŽANIČ	55
JANKO VEBER	55
FRANC BREZNIK	55
IRENA MAJCEN	56
FRANC BREZNIK	56
JERNEJ VRTOVEC	56
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	57
JERNEJ VRTOVEC	57
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	57
DR. BOJAN DOBOVŠEK	58
SUZANA LEP ŠIMENKO	58
DR. PETER GAŠPERŠIČ	59
SUZANA LEP ŠIMENKO	59
DR. PETER GAŠPERŠIČ	59
ANJA BAH ŽIBERT	60
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	60
ANJA BAH ŽIBERT	61
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	61
ANJA BAH ŽIBERT	61
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	62

IRENA MAJCEN	62
MARIJAN POJBIČ	62
DR. FRANC TRČEK	63
PRIMOŽ HAINZ	63
BORIS KOPRIVNIKAR	64
NADA BRINOVŠEK	65
IRENA MAJCEN	65
MAG. DEJAN ŽIDAN	65
NADA BRINOVŠEK	66
IRENA MAJCEN	66
MAG. DEJAN ŽIDAN	66
JELKA GODEC	66
DR. DRAGAN MATIČ	67
IRENA MAJCEN	67
DR. DRAGAN MATIČ	68
IRENA MAJCEN	68
BOJAN PODKRAJŠEK	68
IRENA MAJCEN	69
BOJAN PODKRAJŠEK	69
IRENA MAJCEN	69
BOJAN PODKRAJŠEK	70
BOJAN PODKRAJŠEK	70
ANDREJA KATIČ	70
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	70
ANDREJA KATIČ	71
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	71
DANIJEL KRIVEC	71
IRENA MAJCEN	72
DANIJEL KRIVEC	72
IRENA MAJCEN	73
DANIJEL KRIVEC	73
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	74
DR. ANJA KOPAČ MRAK	74
DR. VINKO GORENAK	75
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	75
DR. VINKO GORENAK	76
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	76
DR. VINKO GORENAK	77
MATJAŽ HAN	77
DR. ANJA KOPAČ MRAK	77
MATJAŽ HAN	78
DR. ANJA KOPAČ MRAK	78
MATJAŽ HAN	79
MATJAŽ HAN	79
MARINKA LEVIČAR	79
DR. ANJA KOPAČ MRAK	80
MARINKA LEVIČAR	80
DR. ANJA KOPAČ MRAK	80
IVAN ŠKODNIK	81
DR. PETER GAŠPERŠIČ	81
IVAN ŠKODNIK	82
IVAN ŠKODNIK	82
IVAN ŠKODNIK	82
SREČKO BLAŽIČ	82
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	82
IVAN PRELOG	83
DR. PETER GAŠPERŠIČ	83
MAG. BOJANA MURŠIČ	84

IRENA MAJCEN	84
VOJKA ŠERGAN	84
DR. PETER GAŠPERŠIČ	85
DR. JASNA MURGEL	85
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	86
MAG. TANJA CINK	86
MAG. BRANISLAV RAJIČ	86
ANITA KOLEŠA	86
DR. PETER GAŠPERŠIČ	87
IRENA MAJCEN	87
ANITA KOLEŠA	87
MAG. DUŠAN VERBIČ	87
BORIS KOPRIVNIKAR	87
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	88
DR. PETER GAŠPERŠIČ	88
IRENA KOTNIK	89
DR. PETER GAŠPERŠIČ	89
MATJAŽ NEMEC	90
DR. PETER GAŠPERŠIČ	90
MAG. KLAVDIJA MARKEŽ	91
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	91
LUKA MESEC	91
DR. PETER GAŠPERŠIČ	92
LUKA MESEC	92
DR. PETER GAŠPERŠIČ	93
SUZANA LEP ŠIMENKO	93
JOŽEF HORVAT	93
IRENA MAJCEN	94
JOŽEF HORVAT	94
IRENA MAJCEN	95
NADA BRINOVŠEK	95
BORIS KOPRIVNIKAR	95
JELKA GODEC	96
DR. ANJA KOPAČ MRAK	96
JELKA GODEC	97
DR. ANJA KOPAČ MRAK	97
JELKA GODEC	98
MIHA KORDIŠ	98
DR. ANJA KOPAČ MRAK	99
MIHA KORDIŠ	99
DR. ANJA KOPAČ MRAK	100
MIHA KORDIŠ	100
DANIJEL KRIVEC	100
DR. PETER GAŠPERŠIČ	101
DANIJEL KRIVEC	101
DR. PETER GAŠPERŠIČ	102
DANIJEL KRIVEC	102
ANDREJ ČUŠ	102
ANJA BAH ŽIBERT	103
MAG. GORAN KLEMENČIČ	103
ANJA BAH ŽIBERT	103
MAG. GORAN KLEMENČIČ	103
ANJA BAH ŽIBERT	103
DR. VINKO GORENAK	104
MAG. GORAN KLEMENČIČ	104
DR. VINKO GORENAK	104
MAG. GORAN KLEMENČIČ	105
DR. VINKO GORENAK	105

2. točka dnevnega reda: PREDLOG REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 (RB2014), EPA 122-VII	106
DR. MIROSLAV CERAR	106
DR. DUŠAN MRAMOR	107
URŠKA BAN	109
MATJAŽ HAN	109
LUKA MESEC	111
JOŽEF HORVAT	112
MAG. ALENKA BRATUŠEK	113
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	114
TILEN BOŽIČ	114
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	116
UROŠ PRIKL	118
MARUŠA ŠKOPAC	119
DR. FRANC KRIŽANIČ	120
NADA BRINOVŠEK	121
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	122
SUZANA LEP ŠIMENKO	123
MAG. MARKO POGAČNIK	124
TOMAŽ LISEC	126
JELKA GODEC	128
UROŠ PRIKL	130
MAG. MATEJA VRANIČAR	130
MATEJA VRANIČAR	130
JERNEJ VRTOVEC	132
UROŠ PRIKL	133
JOŽEF HORVAT	133
LJUBO ŽNIDAR	135
ANDREJA KATIČ	136
BOJAN PODKRAJŠEK	137
MAG. KLAVDIJA MARKEŽ	137
FRANC BREZNIK	138
MARIJAN POJBIČ	140
PRIMOŽ HAINZ	142
PRIMOŽ HAINZ	142
PRIMOŽ HAINZ	142
DEJAN LEVANIČ	142
MIHA KORDIŠ	144
URŠKA BAN	144
MATJAŽ HAN	145
LJUBO ŽNIDAR	145
PRIMOŽ HAINZ	146
MARIJAN POJBIČ	147
MARIJAN POJBIČ	147
MARIJAN POJBIČ	147
PRIMOŽ HAINZ	147
VIOLETA TOMIČ	148
FRANC BREZNIK	148
VIOLETA TOMIČ	150
JELKA GODEC	151
DEJAN LEVANIČ	152
SUZANA LEP ŠIMENKO	153
MAG. MATEJ TONIN	154
JOŽE TANKO	156
ŽAN MAHNIČ	158
MAG. MATEJA VRANIČAR	159

MATEJA VRANIČAR.....	159
DEJAN LEVANIČ.....	160
MARKO FERLUGA	161
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	161
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	162
JELKA GODEC.....	163
TOMAŽ LISEC	164
MAG. MATEJA VRANIČAR	164
MATEJA VRANIČAR.....	164
TOMAŽ LISEC	165
MAG. MATEJA VRANIČAR	165
MATEJA VRANIČAR.....	165
JOŽEF HORVAT.....	165
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	166
MAG. MATEJA VRANIČAR	166
MATEJA VRANIČAR.....	166
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	166
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	167
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	168
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	168

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 (ZIPRS1415-B), NUJNI POSTOPEK, EPA 123-VII.....	168
---	-----

MAG. MATEJA VRANIČAR	169
MATEJA VRANIČAR.....	169
URŠKA BAN	169
DR. MATEJ T. VATOVEC	170
JOŽEF HORVAT	170
MAG. KLAVDIJA MARKEŽ	171
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	171
UROŠ PRIKL	172
DR. FRANC KRIŽANIČ	173
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	173

16.A točka dnevnega reda: PREDLOG KANDIDATKE ZA MINISTRICO BREZ RESORJA, PRISTOJNO ZA RAZVOJ, STRATEŠKE PROJEKTE IN KOHEZIJO, EPA 146-VII	174
---	-----

DR. MIROSLAV CERAR	174
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	174
MAG. MATEJ TONIN.....	175
MIRJAM BON KLANJŠČEK	176
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	176
MARKO FERLUGA	176
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	177
FRANC JURŠA.....	178
ANDREJA KATIČ	178
VIOLETA TOMIČ	179
UROŠ PRIKL	180
JOŽEF HORVAT	180
ANDREJA POTOČNIK	181
MATJAŽ NEMEC	181
MAG. MARKO POGAČNIK	182
DANIJEL KRIVEC	182
TOMAŽ GANTAR	182
DR. MATEJ T. VATOVEC	183

DANILO ANTON RANC	183
FRANC BREZNIK	184
IVAN ŠKODNIK	185
JOŽE TANKO	186
ANDREJA KATIČ	187
SUZANA LEP ŠIMENKO	187

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU (ZVIS-J), NUJNI POSTOPEK, EPA 124-VII.....	189
---	-----

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	189
MIRJAM BON KLANJŠČEK	189
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	189
MIRJAM BON KLANJŠČEK	190
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	190
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	190
IRENA KOTNIK	191
ANDREJ ČUŠ	191
PRIMOŽ HAINZ	191
MAG. BOJANA MURŠIČ	192
MIHA KORDIŠ	192
JERNEJ VRTOVEC	193

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA ZA URAVNOTEŽENJE JAVNIH FINANC (ZUJF-B), NUJNI POSTOPEK, EPA 133-VII.....	194
---	-----

MAG. MATEJA VRANIČAR	194
MATEJA VRANIČAR	194
URŠKA BAN	194
MAG. DUŠAN VERBIČ	195
MAG. MARKO POGAČNIK	195
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	196
DR. FRANC KRIŽANIČ	197
LUKA MESEC	197
JOŽEF HORVAT	198
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	199
MAG. MARKO POGAČNIK	200
MAG. MATEJA VRANIČAR	201
MATEJA VRANIČAR	201
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	202
JERNEJ VRTOVEC	202
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	202
LUKA MESEC	203
TILEN BOŽIČ	203
JOŽEF HORVAT	204
JERNEJ VRTOVEC	205
MAG. MATEJA VRANIČAR	205
MATEJA VRANIČAR	205
TILEN BOŽIČ	205
JERNEJ VRTOVEC	205
TILEN BOŽIČ	206
JOŽE TANKO	206
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	206
DR. FRANC KRIŽANIČ	206
JOŽEF HORVAT	206

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1H), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 101-VII	207
MAG. MATEJA VRANIČAR	207
MATEJA VRANIČAR	207
PRIMOŽ HAINZ	207
URŠKA BAN	208
SUZANA LEP ŠIMENKO	208
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	209
DR. FRANC KRIŽANIČ	209
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	210
MARUŠA ŠKOPAC	210
 14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013 (RZ2013), EPA 82-VII	 210
MAG. MATEJA VRANIČAR	211
MATEJA VRANIČAR	211
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	211
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	212
MATJAŽ NEMEC	213
DR. MATEJ T. VATOVEC	213
JERNEJ VRTOVEC	214
TILEN BOŽIČ	215
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	216
URŠKA BAN	217
TILEN BOŽIČ	218
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	218
FRANC JURŠA	219
 13. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O PRENEHANJU VELJAVNOSTI SKLEPA O SOGLASJU K ODTUJITVI NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE, KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA, D.D., SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE, D.D., MODRE ZAVAROVALNICE, D.D., D.S.U, DRUŽBE ZA SVETOVANJE IN UPRAVLJANJE, D.O.O., IN POSEBNE DRUŽBE ZA PODJETNIŠKO SVETOVANJE, D. D. (URADNI LIST RS, ŠT. 52/13), EPA 75-VII.....	 219
DR. FRANC KRIŽANIČ	219
LUKA MESEC	220
MAG. MATEJ TONIN	221
BRANKO ZORMAN	221
MAG. MARKO POGAČNIK	222
UROŠ PRIKL	223
 16A. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	 224
ALENKA SMERKOLJ	224
ALENKA SMERKOLJ	224
 6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 224
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	224
MAG. MARKO POGAČNIK	225
JOŽEF HORVAT	225
LUKA MESEC	225
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	225

MAG. BRANKO GRIMS	226
MARJAN DOLINŠEK	226
JERNEJ VRTOVEC	226
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	226
JOŽEF HORVAT	226
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	227
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	227
JERNEJ VRTOVEC	227
TILEN BOŽIČ	227
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	228
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	228
JOŽEF HORVAT	228
LUKA MESEC	228
MAG. BRANKO GRIMS	229
MAG. MARKO POGAČNIK	229
IVAN PRELOG	230
LUKA MESEC	230
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	230
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	230
MAG. MARKO POGAČNIK	231
JOŽE TANKO	231
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	231
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	231
TOMAŽ LISEC	232
ANJA BAH ŽIBERT	232
MAG. BRANKO GRIMS	232
IGOR ZORČIČ	232
MARIJAN POJBIČ	232
MIHA KORDIŠ	233
BOJAN PODKRAJŠEK	233
FRANC BREZNIK	233
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	234
UROŠ PRIKL	234
DANIJEL KRIVEC	234
LJUBO ŽNIDAR	234
IVA DIMIC	235
SUZANA LEP ŠIMENKO	235
JOŽE TANKO	235
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	235
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	236
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	236
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	237
JOŽEF HORVAT	237
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	237
JOŽE TANKO	237
LUKA MESEC	238
LJUBO ŽNIDAR	238
TOMAŽ LISEC	239

ZVONKO LAH.....	239
ŽAN MAHNIČ.....	240
ANDREJ ČUŠ.....	240
MIHA KORDIŠ.....	241
ANJA BAH ŽIBERT.....	241
BOJAN PODKRAJŠEK.....	241
DANIJEL KRIVEC.....	242
MATJAŽ HAN.....	242
MIHA KORDIŠ.....	243
DANIJEL KRIVEC.....	243
ANJA BAH ŽIBERT.....	244

15. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S STANJEM NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN V SODNIH POSTOPKIH, EPA 92-VII.....	244
---	-----

DR. VINKO GORENAK.....	244
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	246
MAG. GORAN KLEMENČIČ.....	247
JOŽE TANKO.....	248
JOŽE TANKO.....	248
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	249
IVA DIMIČ.....	249
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	250
DR. JASNA MURGEL.....	251
MAG. BRANKO GRIMS.....	252
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	255
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	256
DR. VINKO GORENAK.....	257
DR. BOJAN DOBOVŠEK.....	261
ANJA BAH ŽIBERT.....	261
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	262
DR. VINKO GORENAK.....	263
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	263
DR. VINKO GORENAK.....	264
EVA IRGL.....	264
ERIKA DEKLEVA.....	265
FRANC BREZNIK.....	266
ŽAN MAHNIČ.....	267
TOMAŽ GANTAR.....	269
MAG. ANŽE LOGAR.....	269
TOMAŽ GANTAR.....	271
ANDREJ ČUŠ.....	271
BENEDIKT KOPMAJER.....	272
JOŽE TANKO.....	273
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	273
FRANC BREZNIK.....	273
DR. VINKO GORENAK.....	274
TINA BRECELJ.....	275
DR. VINKO GORENAK.....	276
JOŽE TANKO.....	277
JOŽE TANKO.....	277
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ.....	278
MAG. BRANKO GRIMS.....	278
MAG. ANŽE LOGAR.....	279
UROŠ PRIKL.....	279
JELKA GODEC.....	280
TINA BRECELJ.....	281

DR. VINKO GORENAK 281

**16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA
DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 110-VII..... 281**

JOŽE TANKO	281
DR. MILAN BRGLEZ	283
LJUDMILA NOVAK	286
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	286
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	287
ANJA BAH ŽIBERT	288
FRANC JURŠA	290
MATJAŽ HAN	291
DR. FRANC TRČEK	293
JOŽE TANKO	294
UROŠ PRIKL	296
DR. JASNA MURGEL	296
ANDREJA KATIČ	298
MAG. BRANKO GRIMS	298
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	299
DR. MILAN BRGLEZ	300
JOŽE TANKO	301
DR. MILAN BRGLEZ	302
JOŽE TANKO	303
MARJANA KOTNIK POROPAT	303
EVA IRGL	303
DR. MILAN BRGLEZ	304
DR. FRANC TRČEK	305
DR. FRANC TRČEK	305
DR. FRANC TRČEK	305
ANITA KOLEŠA	306
EVA IRGL	307
JOŽE TANKO	307
DR. FRANC TRČEK	307
MAG. DUŠAN VERBIČ	307
ANJA BAH ŽIBERT	308
FRANC JURŠA	309
ANJA BAH ŽIBERT	310
BRANKO ZORMAN	310
JOŽE TANKO	311
BRANKO ZORMAN	311
JOŽE TANKO	311
DR. MILAN BRGLEZ	312
BOJAN PODKRAJŠEK	313
MAG. BRANISLAV RAJIČ	313
JOŽE TANKO	314
ANDREJ ČUŠ	315
MAG. JANA JENKO	315
ANJA BAH ŽIBERT	316
IGOR ZORČIČ	316
JOŽE TANKO	317
KAMAL IZIDOR SHAKER	317
JOŽE TANKO	318
KAMAL IZIDOR SHAKER	319
ANDREJA POTOČNIK	319
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	319
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	320
FRANC JURŠA	321

FRANC BREZNIK	322
FRANC BREZNIK	323
JOŽE TANKO	325
BRANKO ZORMAN	325
DR. MILAN BRGLEZ	326
JOŽE TANKO	329
DR. DRAGAN MATIČ	330
FRANC BREZNIK	330
FRANC BREZNIK	330
MAG. BRANKO GRIMS	330
MAG. BRANKO GRIMS	330
TILEN BOŽIČ	331
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	331
IVAN HRŠAK	331
MAG. BOJANA MURŠIČ	331
FRANC JURŠA	331
DR. MILAN BRGLEZ	331
DR. DRAGAN MATIČ	332
BOJAN PODKRAJŠEK	332
MARKO FERLUGA	332
MARIJAN POJBIČ	333
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	333
BRANKO ZORMAN	333
ŽAN MAHNIČ	334
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	334
TOMAŽ GANTAR	334
IVAN PRELOG	334
DR. MILAN BRGLEZ	335
MAG. BRANKO GRIMS	335
JOŽE TANKO	335

11. točka dnevnega reda: DEVETNAJSTO REDNO POROČILO O DELU VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013, EPA 2099-VI	337
--	-----

VLASTA NUSSDORFER	337
EVA IRGL	339
PETER VILFAN	340
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	341
DR. BOJAN DOBOVŠEK	342
EVA IRGL	342
TOMAŽ GANTAR	346
ANDREJA KATIČ	347
MATJAŽ HAN	349
IVA DIMIČ	349
JANJA SLUGA	351
MATJAŽ NEMEC	352
JERNEJ VRTOVEC	353
MAG. TANJA CINK	353
ERIKA DEKLEVA	355
JOŽEF HORVAT	355
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	356
MAG. DUŠAN VERBIČ	357
DR. DRAGAN MATIČ	358
VOJKA ŠERGAN	359
UROŠ PRIKL	359
MAG. BOJANA MURŠIČ	360
MAG. BRANISLAV RAJIČ	361
PRIMOŽ HAINZ	361

DR. FRANC KRIŽANIČ	362
ANITA KOLEŠA.....	362
ANJA BAH ŽIBERT	363
VESNA VERVEGA	364
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	365
DR. BOJAN DOBOVŠEK	365
TOMAŽ GANTAR	366
DR. JASNA MURTEL	366
MARINKA LEVIČAR.....	367
DR. MITJA HORVAT	367
FRANC JURŠA.....	368
EVA IRGL.....	369
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	370
VLASTA NUSSDORFER.....	373

12. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O SOGLASJU K PROGRAMU DELA IN FINANČNEMU NAČRTU AGENCIJE ZA ENERGIJO ZA LETO 2015, EPA 57-VII.....	376
---	-----

IGOR ZORČIČ.....	376
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	377
LJUBO ŽNIDAR.....	378
MARJANA KOTNIK POROPAT	378
ANDREJA KATIČ	379
DR. FRANC TRČEK	380
JOŽEF HORVAT	380

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1082-VI	381
--	-----

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	381
MAG. RENATA ZATLER.....	382
MAG. BRANKO GRIMS	382
MAG. JANA JENKO.....	383
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	384
DR. FRANC TRČEK	384
JERNEJ VRTOVEC	385
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	386
DR. BOJAN DOBOVŠEK	386

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PARLAMENTARNEM NADZORU OBVEŠČEVALNIH IN VARNOSTNIH SLUŽB (ZPNOVS-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 37-VII	387
---	-----

BENEDIKT KOPMAJER.....	387
MATJAŽ NEMEC	387
DR. FRANC TRČEK	388
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	388
DR. BOJAN DOBOVŠEK	389
MAG. BRANKO GRIMS	389

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP-M), NUJNI POSTOPEK, EPA 112-VII	390
--	-----

TINA BRECELJ	390
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	390
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	391
IVA DIMIC	392

KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	392
ANJA BAH ŽIBERT	393
MARJANA KOTNIK POROPAT	393
ANJA BAH ŽIBERT	394
IGOR ZORČIČ.....	394
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	394
ANJA BAH ŽIBERT	394
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	395
MAG. BRANKO GRIMS	395
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	395
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	396
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	396
MAG. BRANKO GRIMS	396
MAG. MATEJ TONIN.....	396
DR. FRANC TRČEK	397
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	397
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	398
MAG. BRANKO GRIMS	398
DR. FRANC TRČEK	398
JERNEJ VRTOVEC	399
TOMAŽ LISEC	399
MAG. ANŽE LOGAR	399
MAG. MATEJ TONIN.....	399
ANJA BAH ŽIBERT	400
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	400
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED MINISTRSTVOM ZA NOTRANJE ZADEVE REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZVEZNO SLUŽBO RUSKE FEDERACIJE ZA NADZOR NAD TRGOVINO S PREPOVEDANIMI DROGAMI O SODELOVANJU V BOJU PROTI NEDOVOLJENI TRGOVINI S PREPOVEDANIMI DROGAMI, PSIHOTROPNIMI SNOVMI IN NJIHOVIMI PREDHODNIMI SESTAVINAMI (BRUNTPD), EPA 135-VII.....	400
17. točka dnevnega reda: URADNO PREČIŠČENO BESEDILO ZAKONA O SUBVENCIONIRANJU ŠTUDENTSKE PREHRANE (ZŠŠP-UPB4), EPA 2117-VI	401
18. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	401
Obvestilo Sodnega sveta o pravnomočni obsodilni sodbi zoper okrožnega sodnika svetnika na Okrožnem sodišču v Celju, EPA 125-VII.....	401
Predlog sklepa o imenovanju članice Državne revizijske komisije, EPA 111-VII	401
Predlog sklepa o imenovanju predsednika in dveh članov Upravnega odbora Sklada za financiranje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne krško, EPA 153-VII	401
DR. FRANC TRČEK	401
Predlog sklepa o imenovanju člana Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, EPA 154-VII.....	402
MAG. ANŽE LOGAR	402

Državni zbor
VII. mandat

2. seja

17., 18., 19., 20. in 21. november 2014

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Andreja Katič.....podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 17. novembra 2014 ob 12. uri.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 2. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanci: Janja Sluga, mag. Matej Tonin, mag. Anže Logar in Roberto Battelli.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministre in ministre ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, predsednika Vlade dr. Miroslava Cerarja in ministra za finance dr. Dušana Mramorja k 2. točki dnevnega reda, dr. Matejo Kožuh Novak, dr. Ivana Kristana, dr. Mirana Mihelčiča in gospo Branko Kastelic, predstavnike 5 tisoč volivk in volivcev k 9. točki dnevnega reda, gospo Vlasto Nussdorfer, varuhinjo človekovih pravic k 11. točki dnevnega reda, mag. Ireno Praček, direktorico Agencije za energijo, k 12. točki dnevnega reda, predsednika Vlade dr. Miroslava Cerarja in gospod Alenko Smerkolj, kandidatko za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo k predlagani širitvi, predstavnika Sodnega sveta k 18.a točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 2. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 7. novembra 2014, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Najprej prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za umik točke z dnevnega reda seje. Dr. Mateja Kožuh Novak, dr. Ivan Kristan, dr. Miran Mihelčič in Branka Kastelic v imenu predlagatelja Državnemu zboru predlagajo, da se z dnevnega reda 2. seje Državnega zbora umakne 9. točka, to je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor, druga obravnava. Predlog za umik ste prejeli in je objavljen v e-klopi.

Želi besedo dr. Mateja Kožuh Novak kot predstavnik predlagatelja?

Prosim, dr. Mateja Kožuh Novak, imate besedo.

DR. MATEJA KOŽUH NOVAK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci, naši zastopniki v najvišjem zakonodajnem telesu, ki vas prebivalci Slovenije hudo potrebujemo.

Mi vas ne prosimo, da nasprotujete odločitvi Odbora za notranje zadeve, ki predlaga, da se zakon umakne z dnevnega reda kot neprimeren. Prosim vas samo to, da odločanje o tem zakonu prestavite za mesec ali dva, da daste možnost strokovnjakom, vrhunskim strokovnjakom, ki so pripravili ta zakon, da stopijo skupaj s strokovnjaki vlade in parlamenta in z vodstvi političnih strank in še enkrat pretresejo nujnost sprejetja tega zakona. Vse politične stranke se že leta, desetletja strinjajo, da je treba spremeniti volilni zakon, zato smo se slovenski seniorji odločili, ne samo Zveza društev upokojencev, podpise so zbirale prav vse seniorske organizacije v Sloveniji, smo se odločili, da prosimo vrhunske strokovnjake, da napišejo zakon, ki bo najbolj po meri ljudi.

Rada bi vas obvestila, da je bil zakon zavržen z 9 glasovi za in 8 proti, kjer ste dokazali, da si niste enotni v tem, ali je treba ta zakon zavreči ali ne. Kar nekaj od vas je pa reklo, da niste imeli časa zakona preštudirati, velika večina pa mislim, da vas ni bila na junijski seji, javni predstavitvi, ki je veljala za prvo branje, kjer so naši strokovnjaki prikazali tudi računalniško simulacijo, kaj prinaša ta zakon. Zakaj to povem? Eden od ugovorov strokovnjakov vlade je bil, da je treba narediti simulacije. Če bi nas pozvali, bi prišli k njim in pokazali te simulacije.

Jaz vas lepo prosim, dajte še enkrat premisliti. Ni nobenega višjega cilja, višjega smotra, kot je smoter prebivalstva Slovenije, volivcev Slovenije. Ne zaničujte pripravljavcev zakona, kar smo začutili na sejo odbora. Prisluhnite nam! Glejte, jaz sem prepričana, da ste vsi nesrečni, ker ima Državni zbor tako nizek rating. Mi bi vam radi pomagali, da Državni zbor pridobi večjo veljavo, ker vas nujno

potrebujemo. Potrebujemo vas vse generacije v Sloveniji, zlasti pa tisti, ki jih je sedanje življenje v Sloveniji povozilo. Lepo prosim, premislite še enkrat, dajte nam možnost še dveh mesecev odloga. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi besedo predstavnik Vlade? Ne.

Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Da.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi, ministrski zbor, spoštovana predstavnica predlagatelj!

V naši poslanski skupini bomo predlog predlagatelj za umik zakona z današnje točke dnevnega reda podprli. Moram reči, da so moji kolegi tudi na seji odbora podpirali rešitve, ki jih je predlagalo več kot 5 tisoč volivcev. Kot sem obveščen, so podprli rešitve tudi nekateri koalicijski poslanci. Vendar, žal, med besedami in dejanji v tej koaliciji je tako kot v nekaterih prejšnjih, tudi v tisti, ki je bila pred to, in recimo tudi pri Pahorjevi, velika razlika. Mi menimo, da so spremembe Zakona o volitvah v Državni zbor potrebne. Menimo da je te stvari treba urediti v čim krajšem času. Mislim tudi, da ni treba, da si Državni zbor z zavrnitvijo tega zakona, s seznanitvijo z zavrnitvijo tega zakona zapre vrata in onemogoči ta proces. Mi sicer podpiramo večinski volilni sistem, dvokrožni večinski volilni sistem, ki najboljše v okrajih odrazi željo, voljo ljudi, zagotovi, da ima vsak okraj svojega poslanca, zagotovi, da se lahko vsak poslanec, tudi če se tako zadeve uredijo, odpokliče neposredno. Ta volilni predlog, ki ga predlagajo podpisniki oziroma državljani, je približek tega, boljši korak k temu, ni celovit, ni popoln, ampak menimo, da je spremembe v smeri izboljšanja volilne zakonodaje, preglednosti in tudi zaostritve odgovornosti treba narediti. Državni zbor se sicer sedaj iz takih in drugih razlogov ukvarja s celim kupom drobnih zadev, kar zadeva volitve raznih funkcionarjev. Pravzaprav gre za nepomembne zadeve. Temeljne stvari, to pa je zakon o volitvah v Državni zbor, pa se ne loteva na nek resen, celovit način.

Predlagam, da tudi drugi podprete predlog volivk in volivcev, da se točka umakne z dnevnega reda in se pač omogoči tudi dodatna razprava. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa. Lep pozdrav, predsednik Državnega zbora, cenjeni zbor!

V naši poslanski skupini pravzaprav spoštujemo oceno sedanjega predloga, kakršno je podalo matično delovno telo. Ta ocena je bila, da je predlog zakona dejansko neustrezen na tej predlagani točki, in sicer iz dveh razlogov. Eden

je vsebinski, drugi je pa pravni. To pomeni, da je predlagana sprememba vsebinsko ne dovolj celovita za tako pomembno zakonodajo, po drugi strani pa je tako zakonsko kot tudi ustavno še nedorečena. Tisto, kar je bila ocena matičnega delovnega telesa, je to, da absolutno potrebujemo ustrezno spremembo volilne zakonodaje, vendar pa je pristop k tej spremembi treba peljati modro, celovito in predvsem inkluzivno. Kaj to pomeni? To pomeni, da si moramo vzeti dovolj časa za to, da bomo uspeli pridobiti različne vsebinske poudarke, vidike, tudi problemske, zakaj in na katerih točkah je volilna zakonodaja potrebna spremembe. In da bomo to pridobili ne samo s strani izbranih interesnih skupin ali pa nekaterih političnih strank, ampak v čim širšem možnem tako političnem kot družbenem in strokovnem konsenzu. S tega zornega kota, kot rečeno, ocenjujemo, da ta aktualni predlog ne izpolnjuje omenjenih pogojev, hkrati pa smo se prav v naši poslanski skupini na podlagi našega volilnega programa zavezali, da bomo s takšnim opisanim pristopom pripravili celovito spremembo celotne volilne zakonodaje in vse zakonodaje, ki tej volilni zakonodaji tudi posredno ali neposredno pritiče.

Iz omenjenega razloga Poslanska skupina SMC danes glasuje proti umiku te točke z dnevnega reda, hkrati pa bi želela to priložnost izkoristiti tudi za to, da bi povabila predlagatelje ZDUS te predlagane spremembe, da se aktivno vključijo v prihajajoče zakonodajne postopke, ki jih bomo v povezavi s to zakonodajo organizirali tudi s strani Poslanske skupine SMC, in verjamem, da tudi koalicije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšen predstavnik?

Za Združeno levico dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Kot veste, je Združena levica izšla iz civilne družbe, vodi dialog s civilno družbo, včasih smo seveda tudi kritični do predlogov. Jaz sem že na tisti seji rekel, da se je razpletla tako, da je bilo sporočilo sedanje koalicije, državljanke in državljani, saj vas imamo radi, imate to možnost, da nekaj predlagate, ampak vas v bistvu ne jemljemo pretirano resno. Jaz se strinjam z večino tega, kar je rekla kolegica Lipicer, ampak v izpeljavi se ne strinjam.

Ravno zaradi tega je treba nadaljevati s tem, kar je predstavila gospa Kožuhova in pri Združeni levici bomo glasovali za predlog tega umika. Se pa bojim, da bo pač koalicija glasovala brezglavo in da bomo žal poraženi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan.

Ta je bila sicer simpatična od mojega predhodnika, da izhaja iz civilne družbe. V bistvu na nek način vsi izhajamo iz civilne družbe, samo ko vstopimo v parlament, postanemo politiki in potem je konec. In to so bile besede gospoda Trčka, zato se ne moremo skrivati za civilno družbo.

V naši poslanski skupini ne bomo podprli tega predloga iz vsaj treh razlogov. Prvič zaradi tega, ker v resnici ni parlamentarna praksa, da se umikajo predlogi in da se ne končajo, če ni tako matični delovni odbor ocenil in tudi opravil temeljito razpravo. Sam sem bil aktiven na tem odboru in lahko rečem, da sem naštel vsaj 10 razlogov, zakaj ta zakon ni dober. Res je tudi, da predstavljamo nek drugačen pogled na rešitev. Ta predlog, ki je bil predlagan, nam seveda izgleda bolj nagnjen k večinskemu sistemu kot pa h kombiniranemu proporcionalnemu, kot je bil iz same razprave podan. Večinskega sam osebno ne bom nikoli podprl, za razliko od kolegov iz SDS, ki seveda trdijo, da je ta sistem najboljši. Prav tako ne bom podprl predloga, da ima vsak volivec dva glasova in da ustvarimo mit dveh različnih poslanskih kolegov, ki bodo eni izvoljeni zato, ker so izbrani na neposreden način, eni pa na podlagi neke liste politične stranke. In bomo imeli prvorazredne in drugorazredne. Eni, ki se bodo šteli, koliko glasov so dobili. Ene bo možno odpoklicati, druge pa ne bo možno. Skratka, ta sistem ne funkcionira najboljši. In tretji razlog, ki je bolj pomemben, pa je, da razprava o tem ne bo končana, zagotovo ne. Razprava se bo nadaljevala, kajti točno na podlagi 5 tisoč podpisov in predlogov je več kot jasno, in to vsi ugotavljamo že vrsto let, da je potrebna sprememba. Vprašanje je pa samo, kakšna sprememba. Predlagatelji so prepričani, da je njihov predlog najboljši. Prepričan sem, da je dober v toliko, da je odprl določena resna vprašanja, kje so slabosti obstoječega sistema. Mi smo prepričani, da se da ta problem rešiti drugače, zato bomo predlagali tisti sistem, ki bo omogočal ohranitev proporcionalnega sistema, vendar z bistveno bolj jasno možnostjo neposrednega odločanja poslancev, to pa je z močnejšim preferenčnim glasom in pa ukinitvijo volilnih okrajev.

Zato seveda bomo glasovali proti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšen predstavnik poslanskih skupin? Ni replike pri tej točki. Sprašujem dr. Matejo Kožuh Novak kot predstavnico predlagateljev umika, ali želi ta umik še dodatno obrazložiti. Ne.

Če je tako, zaključujem s predstavitvijo stališč o predlogu za umik in prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za umik 9. točke z dnevnega reda seje. Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, 28, proti 53.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da predlog za umik ni sprejet.

Prehajamo še na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda seje. Državnemu zboru sem predlagal, da se dnevni red 2. seje Državnega zbora razširi z listo kandidatke in kandidata za ministrico in ministra Vlade Republike Slovenije. Predlog ste prejeli z dopisom dne 12. 11. 2014. Ker pa je predsednik Vlade dr. Miroslav Cerar danes umaknil predlog kandidata za ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo, je ta zadeva postala brezpredmetna, zato bo zbor predvideno širitev obravnaval kot predlog kandidatke za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo.

Želi besedo predstavnik Vlade? Ne.
Želite besedo predstavniki poslanskih skupin?
Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Najprej se ne morem načuditi, da Vlada nima stališča o predlogu, ki ga predlaga. Bi pa ob tem opozoril, da imamo danes prvo poslansko vprašanje povezano prav s kadrovsko politiko Vlade. Prav danes ste nas seznanili z dvema odstopoma. Enega kandidata za ministra in pa šefa Sove.

Kar zadeva področje gospodarstva, tukaj se vidi, da ekipa gospoda Mira Cerarja nima praktično nobenega kadrovskega nabora na tem področju. Kaže se, da za vodenje tega resorja, ki je po mnenju mnogih izjemno pomemben, kakšnih velikih ambicij in pa tudi rešitev ni. Nedopustno je, da se Vlada že v prvih dveh mesecih na tem področju sooča s takimi problemi. Zdajle imamo že tretjega ali bomo imeli četrtega kandidata za ministra za gospodarstvo, pa še vedno je to nekomu dodeljeno. Mislim, da tudi ekipa, ki se je lotila volilne kampanje za volitve, je to delala bolj na nek piar način. Se pravi, važno je bilo dobiti volitve, važno je bilo pripeljati zadostno podporo, ko pa pride do operacionalizacije politike zmagovite ekipe, pa je očitno, da se tukaj veliko ne da narediti. Trendi so slabi, to je zagotovo. Kakšnih perspektiv, kot kaže, na tem področju ni. Ni sistemskih ukrepov s področja gospodarstva. Tudi to, kar sedaj predlagate z rebalansom in tistimi paketnimi zakoni, ki sodijo zraven, gre v bistvu samo za podaljševanje najbolj nepriljubljenega zakona, ki ga je sprejela Janševa vlada. Ni nobenih drugih sistemskih rešitev. Jaz mislim, da na tak način se stvari ne da reševati, nerodnosti je več kot dovolj. Ampak kljub vsemu, gospod predsednik Vlade, gospod predsednik Državnega zbora, predlog za širitev dnevnega reda bomo podprli, ker vemo, da s škrbinami Vlada ne more funkcionirati. Ampak za škrbine je odgovoren predlagatelj, to je predsednik Vlade.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi besedo še kakšen predstavnik poslanskih skupin? Ne.

Zaključujem predstavitev stališč o predlogu za širitev. Prehajamo na odločanje. Odločamo o predlogu za širitev dnevnega reda seje.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti 4.

(Za je glasovalo 79.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev sprejet.

Zbor bo izglasovano širitev obravnaval kot 16.a točko dnevnega reda v sredo, 19. 11. 2014.

Prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, ki ste ga prejeli s sklicem ter s sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev. Za je glasovalo 79, proti 3.

(Za je glasovalo 79.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je dnevni red 2. seje zbora določen.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave za rekordnih trinajdeset poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom ter drugim odstavkom 245. člena Poslovnika Državnega zbora. Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanke vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni.

Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. Če poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v tridesetih dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri uistem odgovoru. V temu primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko pa so se za danes opravičili gospod Karl Viktor Erjavec, minister za zunanje zadeve, dr. Dušan Marmor minister za finance in minister v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospod Janko Veber, minister za obrambo, od 17. ure dalje ter dr. Miroslav Cerar, predsednik Vlade, od 13. ure dalje.

Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno. Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade dr. Miroslav Cerar. Poslansko vprašanje mu bo najprej postavil gospod Jože Tanko.

Izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Spoštovani predsednik Vlade! Pred volitvami ste zelo izpostavljali etičnost, spoštovanje institucij in pravil pravne države, poudarjali ste ničelno stopnjo tolerance do družbenih odklonov, predvsem do korupcije. Spin doktorji iz vašega zaledja so vas uspeli na volitvah prodati kot zaupanje vredno politično blagovno znamko. Te parole ste zapisali tudi v koalicijsko pogodbo, pri izvedbi pa se pojavljajo problemi. Razrešili ste že na desetine kadrov, ki jim niste očitali kršenja pravil pravne države, torej zakonov in drugih aktov, niti jim niste očitali neetičnosti ali koruptivnosti. To velja tako za razrešenega generalnega direktorja Policije Venigerja kot tudi za načelnika Generalštaba Božiča ali zamenjanega šefa OVSE Perneta. Za novega direktorja Sove, ki je danes odstopil, pa je Vlada imenovala osebo, ki ni izpolnjevala pogojev. Prav nasproten primer je vaš minister za pravosodje, mag. Goran Klemenčič. Njegovo delo na čelu KPK je ocenilo Računsko sodišče in ugotovilo, da je bilo v času njegovega vodenja KPK kršenih osem zakonov, tri uredbe in da so bile sklenjene pogodbe brez ustrezne pravne podlage.

Tako na primer preureditev prostorov KPK v višini 22 tisoč evrov ni bila načrtovana v finančnem načrtu. Prav tako je KPK plačala izvajalcu za več kot 11 tisoč evrov dodatnih del, ki jih ni bilo v pogodbi in ni bil podpisan niti aneks za to. Leta 2011 je KPK nabavila za skoraj 18 tisoč evrov premičnega premoženja, kar tudi ni bilo načrtovano v finančnem načrtu za leto 2011. Samo v teh treh primerih je KPK nezakonito porabila več kot 50 tisoč evrov. Šlo je za kršitve tako zakona o javnih financah kot zakona o izvrševanju proračuna.

Spoštovani predsednik Vlade, kakšni so razlogi, da ste v tako kratkem času tako radikalno spremenili stališča, ki ste jih samo nekaj mesecev prej ravno tako brezrezervno zagovarjali, ko zamenjujete osebe, ki jim ne očitete slabega dela, kršenja pravil pravne države ali neetičnosti, na drugi strani predlagate na funkcijo osebe, ki ne izpolnjujejo pogojev za delovno mesto ali pa so pripoznani kot serijski kršitelji zakona?

Prosim za vaš odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Spoštovani gospod Tanko, na vaše vprašanje odgovarjam na naslednji način. Če odmislim nekatere insinuacije, ki seveda ne držijo, recimo o spin doktorjih in podobno, bi rekel, da je kadrovanje Vlade doslej potekalo povsem normalno in v skladu z načeli, ki smo jih kot stranka in ki jih koalicija v Vladi še vedno zagovarjamo. Trudimo se in dejansko to tudi delamo, da na mesta, kamor je treba imenovati prave kadre, imenujemo kompetentne kadre, torej strokovno usposobljene kadre z integriteto, in tiste, ki so vredni zaupanja.

Če dovolite samo nekaj podatkov. V glavnem je šlo pri tem kadrovanju v začetnem obdobju vlade v veliko primerih za kadre, ki so vezani na tako imenovani mandat funkcionarja, se pravi gre za delovna mesta na zaupanje. Se pravi, gre za kadrovanje v kabinetih. Tu smo najprej zmanjšali obseg možnih zaposlitev v kabinetih ministrstev in kabinetu Vlade. Prej je bilo to 6, sedaj smo šli na največ 5 zaposlenih takšnih kadrov. Tukaj smo kadrovali normalno kot vsaka vlada ljudi, ki jim namenimo zaupanje, ki so dovolj kompetentni in tako naprej. Potem smo zelo pazili, da pri ostalih kadrovanjih enostavno ne gremo v neko nerazumno kadrovanje, kot ste rekli, da ne bi menjali kompetentnih, zanesljivih strokovnih ljudi, in smo opravili nujne menjave samo tam, kjer smo ocenili, da je to nujno potrebno za normalno delovanje te vlade in koalicije. Doslej smo od 71 možnih zaposlitev v okviru vlade, ministrstev in kabineta predsednika zasedli 31 mest, pri čemer smo sledili tem kriterijem, ki sem jih omenil. Ko ste recimo omenili nekatera kadrovanja, kot je recimo zamenjava gospoda Venigerja, gospoda Božiča in tako naprej, bi samo na teh primerih pojasnil, da se je gospod Veniger povsem profesionalno tudi sam izrazil o tej zamenjavi, da jo doživlja kot korektno. Odločil se je za upokožitev, dobil je precej visoko odpravnino, ki jo omogoča naš sistem, mislim, da je to čez 70 tisoč evrov, kajti takšna je zakonodaja, drugače se ne da. Je pa enostavno pristal na to rešitev brez vsakega problema in se je strinjal s to možnostjo, ki jo ministrica v tem primeru ima, da v roku enega leta postavi na mesto generalnega direktorja Policije osebo, s katero bo lahko sodelovala, ki je v tem primeru oseba vredna vsega zaupanja, strokovno, po integriteti in drugače zelo dobro sprejeta tako na strani policije kot javnosti. Podoben je bil proces pri zamenjavi načelnika Generalštaba, kjer je v sporazumu s sedanjim načelnikom, ki je izrazil željo, da odide na drugo funkcijo v tujino, prišlo do te zamenjave. Minister jo je izvedel po poprejšnjem posvetovanju in ustreznih

obrazložitvah, in tudi tukaj stvar v ničemer ni sporna. Vsi ti postopki in tudi drugi, ki ste jih omenjali, so potekali zakonito. Naj omenim še, ker ste navedli ministra gospoda mag. Zorana Klemenčiča, vi ste mu že prej očitali, torej vaša stranka, nepravilnosti, ki naj bi jih ugotovilo Računsko sodišče v zvezi s poslovanjem KPK. Po natančni proučitvi vse dokumentacije, poročila Računskega sodišča kot tudi odgovora, ki je za vas pisno pripravljen in je na voljo vsakomur, da si ga ogleda, je zelo jasno, da več kot 90 %, tako v približni oceni, nepravilnosti, ki jih očitata gospodu Goranu Klemenčiču in njegovi skupini, torej članom KPK, ni nastalo in ne izvira iz časa njegovega mandata. To so bile nepravilnosti, ki jih je njegova komisija, da tako rečem, podedovala od prejšnje komisije, jih takoj detektirala, na nek način prijavila, se zavzela za njihovo odpravo in jih večino odpravila v zelo kratkem času, ostale pa kasneje. In tistih preostalih nekaj procentov, če se tako izrazim, teh nepravilnosti, je pa bilo spet posledica učinkov iz prejšnjih obdobj, s čimer so se morali soočiti v tej novi komisiji, kar je lepo obrazloženo pisno v gradivu, ki ga bo ministrstvo oziroma sam minister predložil. Iz tega vsega izhaja, da dejansko sedanjega ministra, takratnega predsednika KPK ni mogoče ... / znak za konec razprave/ oziroma mu očitati tukaj nekih nezakonitosti.

Tako da zaključujem, da enostavno te trditve ne držijo, Vlada kadruje v skladu z zakonom, v skladu s stališči oziroma načeli, za katere smo se zavzemali, tako v ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Vi pravite, da ste menjali ljudi, na ta mesta ste imenovali kompetentne ljudi. Razumeti je, kot da ti ljudje, ki ste jih zamenjali, niso bili kompetentni. Glede na to, ko ste že spomnili kolega vašega ministra gospoda Vebra, on je dejal, da ponuja formulo menjav tudi ostalih ministrov vlade. Torej ne gre za tako briljantna izhodišča in način, kot ste vi to povedali, ampak gre enostavno za zamenjave po sili na nek določen pritisk.

Kar pa zadeva gospoda Klemenčiča, pa sem jaz vam v primeru, ki sem ga navedel, naštel samo stvari, ki so vezane na njegov mandat in na odločitev opreme prostorov KPK, ki jih je izvedla Komisija za preprečevanje korupcije po odločitvi senata, ki ga je vodil gospod Klemenčič. To si lahko pogledate v poročilu Računskega sodišča, tam je napisanih več teh zadev, 2.28 2.B, 2.28 2.C, 2.82E. To so vse stvari, ki so vezane izključno na mandat gospoda Klemenčiča in na njegov senat. Gre pa najbrž za protizvočno zaščito prostorov, kjer je bila njegova pisarna pa najbrž tam so tudi kakšna zaslišanja opravljali.

Pa še nekaj je, gospod Klemenčič je pozabil prijaviti tudi podjetja svoje žene na Komisijo za preprečevanje korupcije. Eno izmed teh podjetij je bilo ustanovljeno novembra 2011, globoko v mandatu senata, ki ga je vodil Klemenčič, pa ste najbrž tudi spregledali. To je najbrž težko razložljivo, da predsednik senata sam sebi ne poroča in ne prijavi družb, ki ... / znak za konec razprave/ ... omejitve poslovanja. To najbrž vemo vsi.

Moram reči, da v tem delu vaš odgovor ne odgovarja dejanskemu stanju in poročilu Računskega sodišča, gospod predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Dopolnitev odgovora, predsednik Vlade dr. Miroslav Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Bom samo na kratko dopolnil. Kar zadeva kompetence, je seveda jasno, da v vsaki sferi delovanja državne uprave, javne uprave, tudi širše je več ljudi, ki so lahko kompetentni za opravljanje določene funkcije, recimo poslanske, državnega sekretarja, načelnika generalštaba ali direktorja policije. To je popolnoma jasno. Tu gre za to, da včasih, in praviloma se to dogaja tudi po menjavah vlade, nastanejo neke nove okoliščine, oblikujejo se neke nove politične usmeritve znotraj vlade, zato mora predvsem minister, tudi celotna vlada gledati na to, kdo je v okviru visoko zahtevanih kompetenc najbolj usposobljena oseba, ki lahko najbolj skladno, kompetentno, koherentno deluje v skladu s takšno politiko vlade. Tu ne gre za to, da bi komurkoli, ki je bil na nek način v tem primeru zamenjan in je nastopil neko drugo, v teh primerih zelo pomembno, funkcijo, ali pa recimo je šlo kot pri gospodu Venigarju za upokojitve. Ne gre za to, da oni ne bi bili kompetentni. Šlo je enostavno za to, da so pristojni ministri videli, da za uresničevanje nadaljevanja politike te vlade, ki nadaljuje politiko države pač v nekem kontekstu, so primernejše lahko v tem momentu neke druge osebe. Kot sem pa rekel, je pa ravno v teh primerih, ki ste jih omenjali, prišlo do nekega celo sporazuma, do nekih bi rekel zamenjav, ki so sledile nekim željam. V enem primeru je prišlo kasneje do upokojitve, v drugem primeru je prišlo do tega, da se je bivši načelnik generalštaba pravzaprav premaknil oziroma odšel na drugo zelo pomembno in častno delovno mesto. Kar zadeva gospoda Klemenčiča, našega ministra, bi pa samo ponovno poudaril, da je iz poročila, ki je pisno in vam je seveda na razpolago, ki je podano prav na poslansko zahtevo, zelo natančno pojasnjeno, zakaj tudi tiste manjše kršitve, kot sem ji reče, ki so se nadaljevale iz prejšnjega mandata in so potem ostale v mandatu, ki ga je prevzel s svojim vodenjem v okvir gospod Klemenčič, zakaj te kršitve ne predstavljajo toliko resnih ali pomembnih kršitev, da bi bilo utemeljeno in upravičeno, da se mu postavlja pod vprašaj njegova integriteta ali njegova

etičnost. Tako da stojim na stališču, ki sem ga izrazil. Nimam dvoma v to, da je minister Klemenčič oseba z integriteto, ki je to tudi v preteklosti vedno znova dokazala. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Z odgovorom predsednika Vlade nisem zadovoljen, zato predlagam, da v skladu s Poslovnikom, z drugim odstavkom 246. člena, Državni zbor opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade. Jaz sem postavil tukaj dokaj jasno vprašanje spremembe kriterijev. Vi ste šli praktično vso to evolucijo, gospod predsednik Vlade, od tega, da ste izrazili ničelno stopnjo tolerance do nespoštovanja pravne države, do koruptivnih zadev, do nezakonitosti. V primeru gospoda Klemenčiča pa ste to zadevo zelo relativiziral, tudi sedaj. Gospod Klemenčič, če je šlo za ugotovitve slabega dela njegovega predhodnika, kot predsednik senata Komisije za preprečevanje korupcije ni ukrepal proti tistemu, ki je te nezakonitosti počel. Istočasno je po poročilu Računskega sodišča sam izpeljal vrsto postopkov mimo pravne podlage, mimo Zakona o javnih financah, mimo Zakona o izvrševanju proračuna. Več kot za 50 tisoč evrov v enem poslovnem letu je bilo odločitev KPK, ki niso bila pokrita s postopkom in zakonom. Istočasno je ta gospod na čelu KPK izrekal velike mandatne kazni oziroma za globe za kršitve, ki jih je pri teh nadzorih ugotavljal. Istočasno. In zdaj sprašujemo, saj se lahko vprašamo, kakšno integriteto ima človek, ki ni ukrepal proti kršitvam, če drži to, kar ste vi rekli, gospod predsednik, da se bile to kršitve njegovega predhodnika, proti svojemu predhodniku. Sam je nekaj stvari povzročil, Računsko sodišče je napisalo, kaj, vi pravite, da je tega samo 10 %. Ampak je to storil. Ni pa to ničelna stopnja, kar govorite, tolerance. Istočasno bo potem še kaznoval tiste, ki jih je v svojih pregledih obdeloval. Kakšno je to spričevalo nekoga, ki se potem usede, in ga vi predlagate ob ničelni stopnji tolerance do vseh napak, na mesto ministra za pravosodje. Vi ste pogrnili, gospod predsednik Vlade, na 1. točki, doslednost nikakršna. Ničelna stopnja tolerance, če ste rekli, da to ni vse njegovo, ste naslednjič pogrnili. Jaz ne razumem, zakaj izpostavljate neke stvari, ki jih v prvem naslednjem koraku porušite. Tudi pri imenovanju gospoda Očka na čelo Sove. Gospod ni izpolnjeval pogojev za imenovanje na funkcijo, pa ste to speljali.

Torej kakšni kriteriji veljajo? Tisti iz predvolilnega obdobja ali praktikum? To se pravi tisto, kar vi uporabljate za izpeljavo ciljev, ki ste si jih zadali. Predlagam, da o tem opravimo razpravo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko, o vašem predlogu bo Državni zbor

odločil v sredo, 19. novembra 2014, v okviru glasovanj.

Drugo vprašanje predsedniku Vlade bo postavil gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem skupaj!

Moje vprašanje se nanaša na prodajo Darsa, ki je bila nedavno razkrita v slovenskih medijih. Tednik Mladina je 7. novembra razkril, da uradniki Ministrstva za infrastrukturo in Ministrstva za finance po navodilu uprave Slovenskega državnega holdinga že izvajajo priprave na prodajo Družbe za avtoceste Republike Slovenije. Postopki potekajo v nasprotju z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu, ki v 84. členu pravi, da mora za vse privatizacijske postopke dati zeleno luč Državni zbor. Iz zapisnika sestanka, ki je bil objavljen v Mladini, tako imenovane delovne skupine za Dars z dne, 9. 10. 2014, je razvidno, da uprava SDH ob sodelovanju teh dveh ministrstev pripravlja predloge predpisov in sklepov, s katerimi bi, prvič, nov koncesionar bil opravičen plačila nadomestila za stavbno zemljišče; drugič, bi necestninske ceste v upravljanju Darsa bile spremenjene v cestninske ali pa prenesene na Direkcijo Republike Slovenije za ceste; tretjič, hkrati bi z novim zakonom o cestah omogočili dvig cene vinjet. Vse te opisane aktivnosti so huda kršitev omenjenega člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu. Ta namreč z družbami, kot je Dars, kot sem poudaril na začetku, ne sme razpolagati brez soglasja Državnega zbora. Zato ugotavljamo, da uprava SDH in vsi sodelujoči so presegli svoje pristojnosti in poleg tega gre tudi za očitno kršitev ločenosti upravljalvske funkcije, ki je v rokah SDH, od regulativne funkcije države, ki jo izvajajo ministrstva, in Vlade, ki je prav tako utemeljena v zakonu o SDH. Gre za delovanje, ki je škodljivo za državo in državljane. Vse kar je nedonosnega, bi bilo preneseno na državo, vse kar je dobičkonosnega, pa bi bilo prodano. Novemu lastniku bi znižali dajatve in dvignili prihodke na račun državljanov in voznikov. Novi lastnik bi si na ta način v nekaj letih povrnil svoj vložek z dobičkom, državljani pa bi končali z izgubo. Podoben primer trenutno spremljamo na Hrvaškem, ker je bilo zbranih 500 tisoč podpisov proti oddaji avtocest v koncesionarstvo.

Zato vas, spoštovani predsednik Vlade, sprašujem naslednje:

Prvič. Ali ste seznanjeni z delovanjem delovne skupine za Dars?

Ali ste potem, ko je bila obelodanjena v medijih, ukrepali in jo ukinili?

Drugič. Kako boste ukrepali proti odgovornim za kršitve?

Tretjič. Kaj se dogaja s tako imenovanim krovnim zakonom o poroštvu Dars, ki ga po naših podatkih Ministrstvo za finance pripravlja že od leta 2013?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec Mesec! Naj rečem, da na srečo navedbe iz medijev, kot ste jih povzeli, ne držijo. Če bi držale, bi to nadvse skrbelo tudi mene. Naj zagotovim najprej, da Darsa nihče ne prodaja. Za to ni nobene zakonite podlage, pa tudi naša vlada zaenkrat ni izrazila niti približno kakšnega takega namena, niti ni o tem razpravljala. Dejstvo je, da je oktobra 2013 prejšnja vlada oblikovala posebno koordinacijsko skupino, neko povezanost med predstavniki dveh ministrstev, torej za finance in infrastrukturo, ter takratnega, bi rekel usoda sedanjega SDH, ko se je pravzaprav res lotila ta skupina kot neka oblika dela, ne kot formalno ustanovljena delovna skupina, proučitve nadaljnjega razvoja Darsa. To je bilo seveda smiselno, kajti tako kot vsaka pomembna institucija tudi Dars potrebuje neko strategijo prihodnega dolgoročnega in dela neko vizijo. In je res tukaj, da med možnostmi, ki so bile preučevane, je bil naveden tudi scenarij privatizacije in predviden časovni potek aktivnosti, ki je bil tudi objavljen v medijih. Od tukaj dalje pa zadeva nikoli ni šla. Dejstvo je, da je bilo že v samem tem gradivu navedeno, in to so mediji žal izpustili, da za kakršno koli razpolaganje s kapitalsko naložbo, govorim torej o Darsu, tukaj potrebujemo soglasje Državnega zbora. Tega seveda ni bilo, niti ni Vlada kasneje na kaj takšnega sploh opozarjala oziroma kaj takšnega sprožila. Naša vlada pa seveda o tem tudi še ni nikoli razpravljala.

Razumeti moramo, da so takšne razprave do neke mere smiselne, kajti Dars razpolaga tudi z nekaterimi vrstami premoženja, ki so nekoliko nenavadne. Če navedem en takšen primer. Po nekih nenavadnih pravilih, v katere se bo treba vsekakor poglobiti, je denimo Dars v preteklosti moral zgraditi marsikaj, če je hotel graditi državne avtoceste. Tako je recimo, če je želel pridobiti določeno soglasje v neki občini, moral za to občino zgraditi osnovno šolo. Danes je osnovna šola v lasti Darsa in zagotovo je pomembno ugotoviti, ali je to smiselno. Ali ni smiselno, da se ta del državnega premoženja prenese v sfero lokalne skupnosti, ali da je kakšen drug del, ki je na zelo čuden način prišel v lastnino države preko Darsa, tudi potreben takšne prenove.

Bi pa poudaril, da za kakršen koli postopek privatizacije Darsa, torej razpolaganja z državnim premoženjem, je potreben sklep Državnega zbora. Vlada, poudarjam, o tem zaenkrat še ni razpravljala. Mi imamo sklep Državnega zbora o privatizaciji petnajstih podjetij. To je sklep iz prejšnjega mandata. V tem Dars ni zajet. Naj poudarim, da pravzaprav tista koordinacija, ki je še naprej potem živel v smislu ne neke delovne skupine, ampak v smislu oblike medsebojnega posvetovanja, usklajevanja med vsemi tremi institucijami, ni nikoli pripeljala do tega, da bi Vlada zadevo

obravnavala v tej obliki, za katero ste iz medijev na ta način izvedeli. Na tej točki bi jaz ta odgovor tukaj zaključil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala lepa.

Mislím, da govorimo o sklepu z dne 10. 10. 2013, ki je dal v bistvu SDH pooblastila za to, da pripravi scenarij oziroma neko strategijo za nadaljnji razvoj Darsa.

Tukaj prvi problem nastane v tem, da strategija ni bila pripravljena v dogovorjenem roku. Sklep je prenehal veljati 31. 12. 2013, medtem ko je strategija, pod katero je podpisan član uprave SDH Matej Runjak, prišla kasneje. To je prvi problem, se pravi je izven veljavnosti sklepa.

Drugi problem je, da v tej strategiji je njen namen jasen, namen je prodaja Darsa. Če gremo gledat, bomo opazili, ne samo da je to tam notri dosti jasno opredeljeno, opazili bomo tudi dalje iz zapisnikov, ki so bili objavljeni, da je avstralska Macquarie Group, ki se zanima za prodajo Darsa, že bila na prvih sestankih, da ta delovna skupina že pripravlja določene posege v zakonodajo, recimo pripravlja se sprememba 15. člena Zakona o Darsu, s katero bi bil novi koncesionar upravičen nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Poleg tega se pripravlja predlog sklepa Vlade o prenosu ne-cestninskih cest na Direkcijo za ceste in pripravlja se Predlog zakona o cestninjenju, s katerim bi se omogočil dvig cestnin za novega lastnika. Skratka, posegi v zakonodajo in privatizacijski postopki so na nek način že v teku, kot je tudi v teku že dogovarjanje z družbo, ki se zanima za prevzem.

Zato me zanima še enkrat: Ali boste to skupino ukinili in kdo bo za te kršitve odgovarjal?
Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora, predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Če se izrazim slikovito, bi rekel, da kot predsednik Vlade menim, da država ne sme prodati slovenskih avtocest. Formalno institucionalno rečeno, naj še enkrat ponovim, ni niti sprožen niti ne poteka postopek prodaje Darsa. Kot vemo je v postopku privatizacije po sklepu Državnega zbora iz prejšnjega mandata 15 podjetij. Med njimi Darsa ni. Sedanja vlada ni obravnavala ničesar takega, kar bi lahko napeljevalo k temu, da želi bi rekel prodajati Dars. Je pa res, da Vlada bo oblikovala strategijo upravljanja državnih naložb. Na tej strategiji se intenzivno delo in predvidoma bi lahko že proti koncu leta imeli neki okvirni osnutek oziroma načrt te strategije na seji Vlade.

Kot veste, se koalicija, ki sestavlja to vlado, zavzema za to, da strateški pomembnejši infrastrukturni objekti niso predmet privatizacije. In to je zelo pomembno poudariti, ker je mogoče tudi velik del premoženja, s katerim razpolagamo preko Darsa, šteti med neko temeljno infrastrukturo, seveda z določenimi izjemami in posebnostmi, kot sem rekel. Naj ponovim, če bo kdaj prišlo v razpravo tako stališče, kot je bilo v delovnih oblikah v nekih strokovnih razmišljanjih izpostavljeno, bo Vlada zagotovo izhajala iz tega političnega prepričanja, ki sem ga napovedal. Bo pa seveda proučila tako to kot vse druge aspekte razpolaganja z državnim premoženjem v prihodnje v skladu s strategijo, ki jo bo obravnaval na predlog Vlade in tudi sprejel Državni zbor. Nobena od teh stvari v nadaljnjih postopkih razpolaganja z državnim premoženjem ne bo potekala mimo tega spoštovanega zbora, zato menim, da je tukaj veliko varovalk, ki bi lahko tudi v primeru, če bi se dogajalo kaj takega, pa se ne, stvar postavile na pravo mesto.

Kar se tiče vinjet, ki ste jih omenili, naj povem, da se zakon, ki ste ga omenili, to je Zakon o lastninjenju, spreminja zaradi prenosa novih evropskih direktiv, medtem ko je ureditev vinjet pravzaprav stvar domene uredbodajnega urejanja na strani Vlade. Vinjete ureja Vlada z uredbami, medtem ko gre tukaj za spremembo zakona zaradi prenosa novih evropskih direktiv v našo zakonodajo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Na podlagi drugega odstavka 246. člena Poslovnika predlagam, da to točko obravnavamo posebej v razpravi Državnem zboru, in sicer z namenom, da se razišče delovanje te delovne skupine in da se poda v razpravo predlog za njeno ukinitve. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Luka Mesec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 19. novembra 2014, v okviru glasovanja.

Prehajamo na tretje vprašanje, ki ga bo zastavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predsednik Vlade, spoštovani ministrski zbor! Drage kolegice in kolegi!

Gospod predsednik vlade! V Sloveniji smo v zadnjem letu za doseganje kapitalske ustreznosti slovenskih bank v državni lasti namenili kar 3,2 milijarde pretežno davkoplačevalskega denarja. Velikost bančne luknje pa očitno ni največji problem. Problem predstavlja dejstvo, da se bančna luknja lahko ponovi oziroma se že ponavlja. Cilja sanacije bančnega sistema tudi s tako visokimi vplačili v banke očitno nismo dosegli. Pred kratkim je

namreč Evropska centralna banka objavila rezultate celovite ocene poslovanja bank v okviru priprav na vzpostavitev mehanizma enotnega nadzora bančnega sistema in tudi zaradi povečanja zaupanja v evrski bančni sistem. Stresnih testov nista prestali tudi dve slovenski banki, Nova Ljubljanska banka in Novo Kreditna banka Maribor. Slovenske banke so zabeležile, to je sedaj zelo pomembno, najvišje znižanje kapitalske ustreznosti po opravljanem stresnem testu s predpostavkami iz neugodnega scenarija. Naš državni bančni sistem je izjemno ranljiv in pogoji zadolževanja za podjetniški sektor ostajajo neugodni. Kaj torej z bankami, ki ne kreditirajo gospodarstva, kjer se ustvarja nova vrednost? Ta gordijski voz je po našem prepričanju možno presekati samo s čim prejšnjo privatizacijo obeh bank in na ta način zagotoviti učinkovito upravljanje bank. Vsako odlašanje na tem področju pomeni za državni proračun nujno nove in nove izdatke in posledično vedno manj sredstev za šolstvo, zdravstvo in druge javne službe ter razvoj, predvsem pa boleče varčevalne ukrepe v nedogled.

Spoštovani gospod predsednik Vlade, sprašujem vas:

Kakšne načrte ima vaša vlada glede privatizacije vseh bank v državni lasti oziroma v večinski državni lasti?

Predvsem nas zanima konkreten terminski načrt privatizacije, torej iskanja odgovornega lastnika Nove Ljubljanske banke in dokončanja postopka prodaje Nove kreditne banke Maribor, pa tudi vseh ostalih bank.

Najlepša hvala za vaš odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod poslanec Horvat! V zvezi z vašim vprašanjem naj najprej odgovorim, da tudi sam in Vlada vsi skupaj smo zaskrbljeni nad rezultati zadnjih stresnih testov. Seveda se ob tem zavedamo, da je bila metodologija preverjanja slovenskih bank zaradi določenih razlogov celo nekoliko zahtevnejša od preverjanj bank v drugih državah. Zavedamo se tudi dejstva, ki ga strokovnjaki ugotavljajo, da prihajajo nekateri pozitivni učinki dokapitalizacije naših bank z zakasnitvijo, tako da bodo razvidni šele v prihodnjih mesecih, pa vendar to ni razlog za opravičilo. Obe banki nista prestali stresnega testa. Kljub dejstvu da ju ne bo treba tokrat dokapitalizirati iz proračuna, se pravi iz davkoplačevalskega denarja neposredno, pač pa bosta z zadržanimi dobički zagotovili dovolj sredstev, da se sami dokapitalizirata, je to razlog za skrb. Skrb naše vlade, skrb vseh državljanov. Seveda bo Vlada na tem področju storila vse, kar more. Je pa res, da o tem Vlada ne želi biti vnaprej eksplicitna, kajti proučiti mora vse možnosti v okviru svojih pristojnosti in možnih postopkov. Vemo, da je ključna zaveza Vlade,

ob tem da si želi dobrega delovanja bančnega sistema, da si želi kvalitetnega delovanja v gospodarstvu, tudi zaveza, da spoštuje načela korporativnega upravljanja, da torej prepusti pristojnim institucijam, da v skladu s pristojnostmi ukrepajo, torej tako upravam bank kot nadzornim odborom, da šele tam, kjer lahko posredno, tudi ukrene, kar je možno.

Naj glede vašega vprašanja konkretno povem, da postopek prodaje kapitalske naložbe Republike Slovenije v NKBM vodi Slovenski državni holding na podlagi že omenjenega sklepa o prodaji 15 podjetij v državni lasti. In ta postopek prodaje NKBM naj bi bil predvidoma zaključen do konca leta. Zato je še posebej občutljiva zadeva, kjer je treba razumeti, da se bo lahko v zelo kratkem času ta prodaja izvršila. Zato je treba biti še toliko bolj previden, da ne ukrenemo kaj takega, kar bi zmanjšalo interes na strani kupca ali vplivalo slabšalno na ceno, da bi denimo cena padla. Bi pa poudaril, da je absolutno v ključnem interesu države, na to tudi Vlada opozarja, da se tu doseže ustrezna cena, da se zadeva ne proda pod ceno, da se preprečijo, in to bi želel posebej poudariti, koruptivne prakse, ta tveganja je treba tukaj absolutno proučiti v tem procesu sproti in skratka zagotoviti takšno prodajo, da bo smiselna.

Glede Nove Ljubljanske banke bi omenil, da, kot veste, mora ta banka do konca leta 2017 zmanjšati obseg sedanjega državnega lastništva na 25 % in eno delnico. Glede SID banke, če ste spraševali za druge, veste, da je to banka v državni lasti, ki ni namenjena privatizaciji, to je banka s posebno funkcijo spodbujanja razvoja. Kot veste sami, ste omenili, vsaj mislim, da je omenjeno vprašanje, sta dve banki, Factor banka in Probanka v postopku nadzorovane likvidacije. Glede Abanke in Banke Celje pa se po zadnji dokapitalizaciji načrtuje združevanje, da dosežemo neke sinergije, ki bi ob posamičnem delovanju obeh bank lahko vodile v manjše koristi za državo. Tu potekajo aktivnosti. Država si želi, torej naša vlada si seveda želi ne samo to, da bi se te dokapitalizacije, ki so bile res enormne v preteklih letih, izkazale za uspešne, kot sem nakazal, vsaj v tistih vidikih, kjer lahko na to še upravičeno upamo in pričakujemo. Želimo pa si tudi, da bi te banke začele torej v še večji meri izvrševati svojo temeljno funkcijo, to je kreditiranje gospodarstva. To bomo seveda v prihodnje večkrat poudarili oziroma se zavzemali za ta proces. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik. Hvala tudi vam, gospod predsednik Vlade, za te odgovore.

Nimam razloga, da ne bi verjel, da je vaša zaskrbljenost iskrena, zaskrbljenost ob zadnjih objavljenih stresnih testih v Novi

Ljubljanski banki in Novi kreditni banki Maribor. Sprašujemo se, čeprav vidimo na eni strani dobiček omenjenih bank, ampak vemo, da iz tega dobička mi davkoplačevalci pravzaprav ne bomo imeli čisto nič. Iz tega dobička v državni proračun ne bo prišel niti en cent.

Ena druga zadeva, gospod predsednik, mi ne bi želeli biti v skupini osmih držav, kjer ima država pretežno lastništvo nad bankami. Te države so Šrilanka, Kenija, Kuba, Etiopija, Sirija in še kakšna. Torej nobena od evropskih držav, razen Slovenije. Mislim, da je tukaj zaskrbljenost, si lahko to delimo.

Ko govorimo o našem razvojnem zaostanku za povprečjem Evropske unije, ta je bil nekje leta 2008 10 %, zdaj je razvojni zaostanek za povprečjem Evropske unije skoraj da že 20 %, to kaže, da potrebujemo v Sloveniji novo ekonomsko politiko. V Sloveniji potrebujemo nov poslovni model. Tega pa ne bo brez sanacije bančnega sistema. Seveda ga prav tako ne bo brez internacionalizacije slovenskega gospodarstva, brez izboljšanja poslovnega okolja in tako naprej.

Gospod predsednik Vlade, bi vseeno želel, če smem, od vas zahtevati natančnejši terminski plan, kaj boste pravzaprav naredili konkretno zdaj s privatizacijo Nove Ljubljanske banke, ker tako, kot zadeve danes stojijo in kažejo, lahko sklepamo, da bančna luknja že nastaja. In to bo spet nov udarec slovenskim davkoplačevalcem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Dopolnitev odgovora, predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Naj najprej opozorim, da obstaja evropska zaveza, po kateri se ne smejo izplačati dobički bank, ki so deležne pomoči v letu 2014. To sem prej verjetno pozabil omeniti.

Kar se tiče zaveze Vlade, bi rekel, da je že ob rezultatu stresnih testov tako vrh koalicije kot tudi Vlada pravzaprav sprejela kritično oceno o tej situaciji. Finančni minister je v okviru svojih pooblastil opravil določeno posvetovanje in poizvedbe, da smo bili z zadevo lahko bili podrobneje seznanjeni. Predvsem pa bi poudaril, da Vlada o tem še ni opravila formalne razprave. Ko bo ta razprava na seji Vlade opravljena, potem bom lahko tudi predstavil formalna stališča Vlade. Lahko pa rečem, da so bila predstavljena mnenja tudi že javnosti vseh ključnih deležnikov te vlade, torej koalicijskih partnerjev. Tudi sam sem se na to odzval z veliko zaskrbljenostjo in s tem, da bo treba ustrezno ukrepati. Morate pa razumeti, da o tovrstnih ukrepih, ki morajo biti zelo premišljeni, ki morajo upoštevati, kot sem rekel, načelo korporativnega upravljanja in na drugi strani pristojnosti Vlade, je treba biti tudi zato zelo previden in natančen, da ne bi to vplivalo na kredibilnost Slovenije v tem gospodarskem, bančnem in finančnem okolju, kajti vemo, da so

trenutno v Sloveniji prisotni pozitivni trendi tako na gospodarskem področju kot tudi če pogledamo zdaj v smislu upoštevanja teh rebalansov, lahko tukaj naredimo veliko napredka. Zdaj je zelo pomembno, kako se na to odzivajo tudi v tujini, od bonitetnih hiš do drugih akterjev.

Zato, kot rečeno, nekih nepremišljenih potez tu ne smemo potegniti, treba pa je absolutno biti odločen in Vlada bo v prihodnje v okviru svojih pristojnosti sprejela vse tiste odločitve, ki so tukaj potrebne.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa.

Pomembno sporočilo slovenski javnosti iz tega najinega dialoga s predsednikom Vlade je to, da kljub temu da državni banki NLB in NKBM poslujeta z dobičkom, od tega davkoplačevalci oziroma proračun Republike Slovenije ne bo in ne sme imeti nič. Toliko o tem, kaj s takšnim državnim lastništvom.

Gospod predsednik Vlade, glede na to, da ta vlada sicer v zelo okrnjeni sestavi funkcionira šele šestdeset dni, mojega proceduralnega predloga ne bo, napovedujem pa, da res pričakujemo v zelo kratkem času jasno politiko, kaj bo ta vlada naredila s privatizacijo slovenskega bančnega sistema in tudi z ostalim, predvsem z gospodarskimi subjekti v pretežni državni lasti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej opozarjam, da to je pa bila malo zloraba tega postopkovnega instituta.

Za četrto vprašanje prosim dr. Simono Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC):
Hvala lepa.

Spoštovani predsednik Vlade Republike Slovenije! Samo v letošnjem letu smo bili v Sloveniji priča petim velikim poplavnim in naravnim nesrečam. V aktualnem času je zato ta problematika upravičeno tudi ena od najbolj prioritarnih v državi. Z njo se dobesedno skozi boj za preživetje in eksistencialno varnost soočajo prizadeti posamezniki in njihove družine. Ponovno se je pokazala moč in pomembnost sistema prostovoljstva in pomoči. Prav tako kot se je zopet pojavilo tudi vprašanje o vlogi države in njenega delovanja v okviru protipoplavne varnosti in zaščite. Sodeč po videnem stanju razmer na prizadetih območjih v zadnjih desetletjih obstaja vtis, da se je do sedaj država pri urejanju problematike protipoplavne regulacije odzivala nezadovoljivo, glede na potrebe in pričakovanja ljudi.

Zato vas sprašujem naslednje:

Kako bo ukrepala 12. vlada Republike Slovenije pri odpravi posledic, v tem primeru že petih večjih poplav letos, in predvsem kaj bo v prihodnje storila za večjo protipoplavno varnost?

Ali obstaja politična volja te vlade, da se sooči s problematiko? Kdo znotraj Vlade? Na kakšen način oziroma s kakšnimi konkretnimi ukrepi in v kakšnih časovnih rokih vse bo pristojen za urejanje te problematike?

Ali bo v nasprotju z dosedanjimi izkušnjami ta vlada opredelila in določila tudi nosilce odgovornosti za izvedeno, še bolj pa za neizvedeno?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovana poslanka Simona Kustec Lipicer.

Spoštovani zbor, dovolite mi, da ob tej priložnosti, ko sem dobil to vprašanje, izrazim še enkrat na temu mestu iskreno zahvalo vsem predstavnikom civilne zaščite, gasilcem, predstavnikom Slovenske vojske, prostovoljcem vseh vrst in predvsem tudi državljanom in državljanom, ki so se tako zelo trudili in se še trudijo pomagati vsem, ki so bili tako zelo prizadeti letos in tudi zdaj v zadnjih dogodkih s temi poplavami in drugimi ujmami. Lahko rečem, da smo zdaj že priča izredno hitri odzivnosti na te dogodke in da pravzaprav na srečo smo jo v tem zadnjem primeru poplav odnesli brez smrtnih žrtev, čeprav žal z izjemno veliko materialno škodo in s težkimi človeškimi usodami.

Vlada se je zelo intenzivno odzvala na vse te dogodke z obiski na terenu, pristojni ministri so bili na terenu, sam sem bil na poplavljenih in drugih območjih. Prejšnjo nedeljo, kot veste, sem sklical izredni posvet Vlade, povabil nanj pristojne strokovnjake s področja poznavanja voda, civilne zaščite in drugih sorodnih področij. Po poglobljeni razpravi, kjer smo ugotavljali, kako bo v prihodnje v Sloveniji, kako so se vremenske spremembe dogodile in kako bodo vplivale na Slovenijo, smo žal ugotovili, da to izmenjavanje sušnih in poplavnih obdobij, torej obilnih padavin na eni strani, na drugi strani suš, se zna na nek način ponavljati. To zna biti še vedno problem. Slovenija je tudi, da tako rečem, deležna teh vremenskih sprememb v tem negativnem smislu. Vse to terja urgentno ukrepanje. Žal smo se res soočali s situacijo, da je bilo v zadnjih 20 letih pravzaprav storjeno bistveno premalo na tem področju, zato sem se takoj odločil in zahteval, da mi do 27. novembra tega meseca pristojno ministrstvo, ki bo v neki delovni skupini, ki sedaj že deluje, oblikovalo ustrezne podlage, da mi dostavi akcijski načrt, kako je mogoče takoj v prihodnjih mesecih in do polovice leta 2015 s tistimi najbolj nujnimi intervencijami po celi Sloveniji, po vseh teh 61 poplavnih območjih, pa tudi po potrebi kje druge, zagotoviti tiste najbolj nujne interventne ukrepe, od čiščenja strug, do gradnje teh manjših nasipov, do preusmeritve vodotokov, kjer je to možno. Skratka vse tisto, kar ni bilo storjeno v

preteklih letih in kar bi moralo biti. O tem bomo razpravljali torej 27. 11. oziroma takoj za tem tudi na Vladi in upoštevajoč težavne situacije, kajti veste, da nekaj mesecev samo pozimi je možno čistiti vodotoke, torej v tem obdobju zdaj in kasneje, kasneje ne zaradi nekih posebnih razlogov, ki zadevajo varstvo živalskih vrst in podobno, kar je poseben problem. In na drugi strani ni mogoča gradnja določenih objektov v teh zimskih mesecih, pač pa le v spomladnih mesecih. Upoštevaje vse to, bo Vlada bedela nad tem, da se zdaj ti nujni projekti, ki ne terjajo tako velike finančne vložke, gre za recimo nekaj 10 tisoč evrov do recimo 100 ali 200 tisoč evrov, izvedejo. Potem pa bomo hkrati spremljali zelo intenzivno, ali pristojni organi izdelujejo ta načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti za naprej ali pripravljajo ustrezno strategijo tega. Naj še omenim, ko sem bil prejšnji teden na pogovoru pri predsedniku Evropske komisije gospodu Junckerju, sem mu omenil, da je eden od ključnih tudi vsaj delno infrastrukturnih in okoljskih projektov, ki jih načrtujemo v Sloveniji, protipoplavna zaščita, in da jo mislimo med prioritetskimi projekti umestiti v tisti tako imenovani Junckerjev program, program Evropske komisije, ki naj bi prinesel 300 milijard novih investicij in bil torej tudi ustrezno distribuiran po državah. In to smo izpostavili kot enega od dveh najbolj ključnih projektov za Slovenijo, tako da Vlada absolutno izkazuje vso pozornost temu problemu in v prihodnje bomo bedeli nad tem, kako pristojni organi izvršujejo te svoje zadeve. Potrudili se bomo zagotoviti večja sredstva, kajti vemo, da z večjo preventivo bomo prihranili več, ne samo v smislu človeških življenj in varnosti prebivalstva ter premoženja, kar je najpomembnejše, ampak predvsem tudi v smislu izračuna stroškov, ki jih imamo v obliki škode po teh številnih ujmah, predvsem poplaval. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev v prvem krogu.

Mag. Branko Grims postavlja vprašanje ministru za finance Dušanu Mramorju, ki pa je opravičeno odsoten.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani!

Že v minulih letih sem večkrat opozarjal na zgrešenost trošarinske politike, ki pri obremenitvi goriv, naftnih derivatov in seveda s tem tudi kurilnega olja bistveno presega sosednje države. V zadnjem obdobju po zadnjih pocenitvah na svetovnem trgu in spremembah cen, ki so temu sledile, pa je situacija postala že prav tragikomična. Razlike proti sosednji Avstriji ali pa Hrvaški so zdaj take, da je v posameznih prevoznih podjetjih znano, da morajo šoferji priti nazaj z napolnjenimi tanki iz Avstrije ali pa iz

Hrvaške, kajti sicer so celo kaznovani, če tankajo v svoji matični državi.

Razlika v ceni kurilnega olja, zdaj se bliža sezona, čez nekaj dni bo hladen val, je takšna, da tukaj, če govorimo pri navadnih gorivih, so razlike 5 do 10 % recimo proti sosednji Avstriji, pri kurilnem olju pa je razlika več kot 25 %. Seveda v škodo Slovenije, slovenskih davkoplačevalcev oziroma kupcev. Tako na Hrvaškem stane liter kurilnega olja pod 80 centov, za podobno ceno ga najdemo tudi v Avstriji, ki ima mimogrede bistveno višje plače in bistveno višji življenjski standard, v Sloveniji cena kurilnega olja presega en evro.

Kaj to potem v praksi povzroči? To, da se ljudje med seboj pogovarjajo ob vsej severni meji, češ, gremo v Avstrijo v šoping, kar ima potem še kumulativne učinke, pa ne bi šli, ampak ker morajo mimogrede še napolniti tank, pa po možnosti še kakšno ročko kurilnega olja nazaj čez pripelje, ker je pač takšna razlika v ceni, pa ima vse poplačano, kar tam kupi. In se denar spet odliva v tujino. Če bi bila razlika v trošarinah minimalna oziroma naše cene primerljive vsaj s tema dvema sosednjima državama, potem bi bilo tudi ravnanje kupcev drugačno. Tako v Sloveniji kot tujcev. Tudi tujci imajo, tudi to je splošno znano, nekatere te izjave ste lahko videli v medijih, recimo ko gre za poklicne prevoznike, navodilo, da mora tankati v Avstriji in da naslednjič lahko tanka spet na Hrvaškem, sicer je sankcioniran. Takšna trošarinska politika je torej očitno pretirano obremenjujoča, je protirazvojna in pomeni odlivanje slovenskega denarja v tujino na način, ki bi se mu zlahka izognili z bolj razumno trošarinsko politiko.

Zato sprašujem:

Do kdaj bo takšna trošarinska politika?

Ali bo Vlada ukrepala in se prilagodila vsaj sosednji Avstriji?

Pričakujem, glede na to, da ministra ni, na naslednji seji ustni odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislavi Setnikar Cankar bo naslednje vprašanje postavil dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Spoštovana gospa ministrica za izobraževanje, znanost in šport! V času letošnjih volitev se je v Kopru pripetil neljub incident, v katerega so bili vključeni javni vrtci in šole ter kopske mestne oblasti, verjamem pa, da to ni bil izoliran primer v Sloveniji. 2. oktobra je namreč v Kopru potekala akcija Objem mesta, ki jo je organiziralo korsko društvo Prijateljev mladine ob šestdeseti obletnici ustanovitve in v času Tedna otroka. Naj opozorim še, da je Teden otroka uradno potekal med 6. in 12. oktobrom letos.

S prireditvijo ne bi bilo nič narobe, če ne bi bil v akcijo vključen shod še na osrednjem

mestnem trgu, na katerem so bila vidna gesla in elementi vizualne podobe županove stranke. Župan, ki je bil v tem času tudi kandidat za župana, je na tem shodu otroke tudi nagovoril. Organizatorji so otrokom delili tudi bele kapice, na katerih sta bila tudi dva simbola, ki sta bila ključni del grafične podobe kampanje dveh strank. Dogodek je bil tudi dobro medijsko pokrit, s fotografi, snemalci in celo s robotskimi helikopterji s kamerami. Prve slike so bile objavljene ravno na spletnem portalu ene od strank, ki so kandidirale na volitvah.

Moje mnenje je, da je v tem slučaju prišlo do resne zlorabe otrok, poleg tega sem zaskrbljen nad ravnanjem odgovornih oseb v javnoizobraževalnih ustanovah in tudi pedagoškega osebja, ki so privolili v takšen razplet dogodkov. Vemo, da 72. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja določa, da je v vrtcih in šolah prepovedano delovanje političnih strank, seveda pa se omenjeni člen lahko bere tudi zelo ozko oziroma dobesedno in tisti "v vrtcih" pomeni pravzaprav v fizičnih prostorih javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov.

Zato vas, gospa ministrica, sprašujem:

Ali ste seznanjeni z omenjenim dogodkom?

Ali morda veste, ali je bilo v času lokalnih volitev v Sloveniji več takšnih dogodkov?

Kako bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport na tem mestu ukrepalo, da se zaščitijo interesi otrok?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislava Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Spoštovani dr. Matej Vatovec, hvala lepa za vaše vprašanje.

Seznanjeni smo s to zadevo. Obravnavala sta jo dva sektorja za osnovno šolstvo in vrtce ter za srednje šolstvo in posredovala zadevo tudi na pristojni inšpektorat. Kar se tiče zakonodaje, ste že sami navedli člen zakona, ki je popolnoma jassen, da se v prostorih javnih zavodov, vrtcev, osnovnih šol ne sme izvajati nikakršna dejavnost, s katero bi bili otroci indoktrinirani s političnimi vsebinami. Ta primer je nekoliko specifičen, ker je bil dogodek, ki je bil načrtovan v okviru letnega delovnega načrta šole, očitno izrabljen v politične namene. Inšpektorat, v sestavi ministrstva, še ni podal vseh svojih dokončnih ugotovitev, ker še zbira nekatere informacije.

Glede drugega dela vašega vprašanja pa bi odgovorila tako, da je ena od prioritet ministrstva med tremi prioriteta, ki smo si jih zastavili v letu 2015, tudi sprememba zakonodaje. Predvidevamo, da bodo delovne skupine, ki bodo začele s svojim delom, vključile tudi to vprašanje in poskušale morda v okviru

sprememb zakona najti rešitev, ki bo bolj natančno opredeljevala tudi tovrstne dogodke.

Katere so še druge prioritete, kjer se bodo obravnavala tudi ta vprašanja? Omenila sem spremembo zakonodaje, kurikula in zunanje evalvacije. Domnevam, da bo v okviru tudi te zunanje evalvacije mogoče opredeliti neka stališča, ki bodo omogočala, da se bodo ravnatelji, ki so odgovorni za delo v teh javnih zavodih, se pravilno opredelili tudi v takšnih primerih. Vsekakor nimamo podatkov, da bi razen v tem koprskem primeru prišlo do podobnih zlorab.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministru za obrambo gospodu Janku Vebru bo vprašanje postavila Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo.

Vlada je na seji dne 5. 3. 2014 sprejela Uredbo o državnem prostorskem načrtu za osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna. V skladu z uredbo ima le-to zelo velik strateški pomen v sistemu obrambe države, saj je edino tovrstno območje, kjer lahko Slovenska vojska izvaja kakovostno usposabljanje za potrebe obrambe države in izpolnjuje zahteve zaveznitstva. Kot takšno je zelo obremenjeno, saj je dejansko v redni uporabi vseh enot Slovenske vojske. Objektivno gledano so se dejavnosti Slovenske vojske na vadišču Poček v zadnjih letih stalno povečevale. Zaradi tega dejstva, bi morala biti razmerja med občino in Morsom, ki so bila opredeljena v medsebojnem dogovoru v letu 2004, ustrezno dopolnjena oziroma spremenjena. Vse večja obremenjenost vadišča Poček se odlikava v različnih problemih v lokalnem okolju, ki v zadnjih letih načenjajo dobro odnose med Slovensko vojsko in lokalnimi prebivalci. V zadnjih letih ministrstvo ni niti redno izplačevalo 260 tisoč evrov letne rente oziroma nadomestila za uporabo vadišča Poček, niti ni sofinanciralo investicij v javno infrastrukturo na območju. Obveznosti s strani ministrstva so se običajno poravnemale z veliko zamudo in kompenzacijami, ki so bile za občino Postojna manj ugodne.

Poleg omenjenih zapletov z rentami oziroma nadomestili pa problematika sega tudi na druga področja. Lokalna skupnost tukaj izpostavlja predvsem: nespoštovanje referendumskih rezultatov iz leta 2000, kjer so se prebivalci s 70-procentno večino opredelili proti vadišču, ter pozivov civilne pobude izpred treh let, v kateri je bilo zbranih 17 tisoč podpisov proti vadišču, izdajo vladne uredbe kljub negativnemu mnenju Agencije za okolje in Zavoda za gozdove ter ostremu nasprotovanju civilne pobude Za Pivško kotlino brez streljanja in občine Postojna. Postopek presoje vplivov na okolje ni bil izveden. Leta 2006 opravljene analize zemljin namreč kažejo na povišane v nekaterih primerih tudi presežene vrednosti predvsem bakra, kroma, cinka in celo arzena.

Zaradi dvoma v zakonitost uredbe predvsem v luči navedenih nepravilnosti je občina Postojna na Ustavno sodišče vložila zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti sprejete uredbe.

V povezavi z vsem navedenim me zanima:

Ali so se že začele odvijati kakšne aktivnosti za ustanovitev koordinacije, ki jo je na zaslišanju na pristojnem Odboru za obrambo omenil minister?

Kdo je oziroma bo vključen v koordinacijo, iz katerih finančnih virov se bodo črpala sredstva za sanacijo škode in nadomestila za uporabo vadišča ter kakšne bodo prioritete naloge in ukrepi koordinacij?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovor bo podan na naslednji seji ustno.

Ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča sprašuje gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani minister za pravosodje!

Še posebej v zadnjih dneh se je zlasti glede na nezakonita ravnanja na Vrhovnem sodišču ponovno potrdilo, da opozarjanja, ki prihajajo iz vrst Slovenske demokratske stranke, glede neučinkovitega, nepravilnega in politično vodenega pravosodja še kako držijo. Kot predsednica Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti se redno soočam s peticijami oziroma pritožbami, ki nam jih posredujejo državljanke in državljani in kjer se vse prevečkrat izkaže, da je sodna veja oblasti storila nemalo napak v postopkih, v katerih pa so potem zaznamovali seveda življenja posameznikov, za katera pa nikoli nihče ne odgovarja. Glede na raziskavo dr. Šturma v zvezi s kršitvami človekovih pravic v sodnih postopkih, lahko vidimo, da je kar 613 sodnih sestavov kršilo človekove pravice. Zavedam se, da dr. Šturm pri delanju te raziskave morda ni imel vseh podatkov, prikazal pa je senate po 3 in 5 sodnikov, za katere pa ni imel podatkov, kako so glasovali. Ko smo na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti za prejšnji mandat naredili neko analizo stanja glede pritožb državljanek in državljanov, smo ugotovili, da se jih največ nanaša prav na neučinkovitost pravosodja. Zaupanje v pravosodni sistem v naši državi je najnižje v primerjavi z ostalimi članicami Evropske unije. Podobno je pri učinkovitosti pravosodja. Naša sodišča pa tudi velikokrat še vedno ravnajo v skladu s totalitarno doktrino, zato so pri nas pač še vedno možni tudi politični procesi in tudi obsodbe brez dokazov.

Zato vas, spoštovani minister, sprašujem naslednje:

V kakšni smeri boste šli v spremembe Zakona o kazenskem postopku?

Ali načrtujete spremembe Zakona o sodiščih in o sodniški službi in konkretno kakšne?

Kako boste sistemsko zakonsko uredili odgovornost sodnikov, ko le-ti kršijo človekove pravice v sodnih postopkih?

Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana poslanka Eva Irgl!

Težko vprašanje, ker je bilo bolj mnenje kot vprašanje, zato se bom na kratko poskušal dotakniti poante vašega vprašanja. Dejstvo je, da do največje kršitve s strani pravosodja v sodnih postopkih pride, če sojenje ni kvalitetno in ni hitro. Dejstvo je tudi, da slovenski pravosodni sistem ni optimalen in ni popoln. Dejstvo pa je tudi, po mojem trdnem prepričanju, da je nedostojno ga imenovati totalitaren, da v njem prevladuje totalitarna doktrina in da sistematično krši človekove pravice. Za to preprosto ni nobene podlage. In z ne samo dolžnim, ampak tudi pravim spoštovanjem do dr. Šturma, midva sva en maratonski krog glede tega že odtekla, njegova raziskava, ki jo, žal ne morem uporabiti druge besede, uporabljate kot na nek način pokvarjena gramofonska plošča, tega ne dokazuje. Govori o tem, koliko sodb nižjih sodišč je bilo razveljavljenih na višjih instancah. Te številke so povsem enake v Sloveniji, kot so recimo v Zvezni republiki Nemčiji. Ta raziskava ni ne vsebinsko ne metodološko primerna, kar poznamo instančno sojenje, in to je del vsake pravne države. Slovensko pravosodje ima svoje težave, vendar, kot rečeno, jih ne gre posploševati na način, ki je namenjen politizaciji tega sodstva in se ga potiska v še bolj defenzivno držo.

Spremembe, za katere ste me konkretno vprašali, Zakon o sodiščih in Zakon o sodniški službi, ki jih bomo v zakonodajno proceduro poslali z Vlade in Ministrstva za pravosodje še pred koncem tega leta, se bodo v prvi vrsti nanašale na možnost hitrejšega sojenja na pravi stopnji in na poželjavo nekaterih varovalk v smislu krepitve integritete in odpravljanje korupcijskih tveganj na podlagi priporočil skupine za boj proti korupciji Sveta Evrope.

Rad bi pa dodal še to. Ker kot rečeno, ne morem pristati na to, da je slovensko sodstvo največji kršitelj človekovih pravic v tej državi. Da pokažem absurdnost te logike. Poglejte, po tej logiki je največji kršitelj človekovih pravic v tej državi Državni zbor. Ustavno sodišče je vrsto zakonov spoznalo kot protiustavne z vidika varovanja človekovih pravic. Tudi zakone, ki jih je podpirala recimo vlada ali minister za pravosodje, ko je bil gospod Šturm. Absurdnost tega se kaže tudi v tem, da smo prišli v situacijo, da iz ust istih ljudi ista sodišča samo v različnih časovnih obdobjih nekateri povzdigujejo v največjega garanta pravice in človekovih pravic, v drugem trenutku pa jih popljujejo, pač skladno

s pričakovanji trenutne politične opcije ali zasebnimi interesi, kar me navdaja zgolj s prepričanjem, da vendarle sodišča v tej državi naredijo tudi kaj prav, ker z njimi na različne trenutke nihče ni zadovoljen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik.

Približno takšen odgovor sem od vas, spoštovani minister, pričakovala. Na splošno. Na tisto, za kar sem zastavila konkretna vprašanja, pa nisem dobila odgovorov, zlasti na to, kako boste zakonsko uredili odgovornost sodnikov, ki kršijo človekove pravice. Ampak lahko greva konkretno. Nekateri mediji, ki jim je še kaj mar do objektivnega poročanja, so poročali pred kratkim o sodniku, ki se je želel izločiti iz določenega postopka zaradi razlogov, ki so bili vsekakor utemeljeni. Vrhovno sodišče je to samo prelagalo, skratka ravnalo je neodgovorno, neprimerno. Na koncu se je o zadevi pritožnika, ki bi morala biti absolutna prednostno obravnavana, odločilo šele po letu dni in treh mesecih, in to kljub zavezi, ki so jo podpisali Branko Masleša, takratni minister za pravosodje Senko Pličanič in takratna predsednica vlade Alenka Bratušek. Očitno je šlo še za en piar in nasmehe v kamere, kaj več od tega pa nismo s to zavezo dobili. V primeru ki sem ga omenila, je prišlo do kršitev Zakona o kazenskem postopku, za namensko zavlačevanje, tudi za politizacijo. Na nepravilnosti v tem postopku opozarja sodnica Lipaj, pa sodnik vrhovnega sodišča Borivoj Rozman. Ta primer, ki pa ni edini, še več je takšnih, pa kaže na popolno anarhijo, ki vlada na Vrhovnem sodišču, ki ga vodi gospod Branko Masleša, ki je, mimogrede, ker govoriva o kršenju človekovih pravic v pravosodnih postopkih, te kršil vsaj štirinajstkrat. Namesto sankcij za takšno neodgovorno ravnanje in za kršitve pa je bil nagrajen z eno izmed najvišjih funkcij v pravosodnem sistemu.

Spoštovani minister, jaz se zavedam, da vi niste odgovorni neposredno za takšna ravnanja, ki se tam dogajajo, ste pa nedvoumno odgovorni za zakonodajo in vaše izjave kažejo vse prevečkrat, da se skrivate za neodvisnostjo sodstva.

In zdaj za vas konkretno vprašanje:

Kdaj boste sprožili postopke oziroma dali pobudo za razrešitev Branka Masleše s funkcije predsednika Vrhovnega sodišča glede na vse to, kar sem do sedaj ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Osnovno vprašanje je bilo v zvezi s kršitvami človekovih pravic v pravosodju. Dobesedno tako je bilo opisano. Sodim, da ta zahteva za dopolnitev odgovora ni zahteva za dopolnitev odgovora, ampak gre za zastavljanje dodatnega vprašanja.

Vseeno sprašujem gospoda mag. Klemenčiča, če želi odgovoriti na to vprašanje?

Izvolite, gospod mag. Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Spoštovana gospa poslanka, tako kot jaz vas nisem razočaral s svojim odgovorom, tudi vi mene niste razočarali s svojim vprašanjem, prvim in drugim. Povedali ste svoje mnenje. Te stvari, o katerih ste govorili, so predmet tekočih sodnih postopkov. Postavili ste se na eno stališče, kdo drug bi se postavil na drugo stališče, in to zgolj pove, da mesto za razpravljanje o konkretnih sodbah in postopkih v demokratični družbi sodi v sodne dvorane in ne v parlament. Mi je pa žal, še enkrat, mi je pa žal, da moram z vidika predstavnika izvršilne veje oblasti, ministra za pravosodje braniti vejo oblasti, ki naj bi bila zgodovinsko najbolj nevarna, braniti sodišča pred resnično nedostojnimi napadi predstavnice zakonodajne veje oblasti. Kot rečeno, žal mi je. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Poglejte, gospod minister, sodišč ni treba braniti, lahko pa delujete odgovorno. Če sem zastavila vprašanje, kdaj boste razrešili s funkcije na nek način gospoda Branka Maslešo, ki je evidentno dokazano več kot 14-krat kršil človekove pravice, je to, prvič, odgovorno vprašanje, ki sem ga zastavila, in bi pričakovala tudi odgovoren odgovor od vas kot ministra za pravosodje. Glede na to, da mi niste praktično odgovorili na niti eno zastavljeno vprašanje, pa verjamem, da imate ideje, kako izboljšati stanje v pravosodju, menim, da je treba opraviti razpravo o vašem odgovoru, ki ni bil odgovor, v skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika. Menim, da je treba opraviti razpravo, kajti, kot že rečeno, zaupanje v pravosodni sistem v naši državi je najnižje v primerjavi z državami članicami EU. Prav tako učinkovitost pravosodja. Številni sodniki vzbujajo dvom v neodvisnost in poštenost sodnih postopkov. Kar je pa najbolj zanimivo, sodni svet teh zadev ne obravnava. Sploh ne vem, zakaj te organe imamo. Nihče, praktično res nihče v tej državi, ko govorimo o sodni veji oblasti, ne odgovarja za nič. Do leta 2013 je človekove pravice in temeljne svoboščine kršilo 613 sodnih senatov slovenskih sodišč, kar pomeni najmanj tisoč 705 slovenskih sodnikov. In, spoštovani gospod minister, to so zame alarmantne številke. Lahko se skrivamo za tem, da je pravosodje neodvisno in ne smemo posegati vanj, to se strinjam, ampak to še ne pomeni, da lahko ravnamo pišmeuharsko. Se pravi, da ne delamo vse v skladu s tem, da se bodo zadeve v pravosodju izboljšale. Treba je vzpostaviti osebno odgovornost sodnikov za sodbe, ki so krivične in v neskladju z veljavno zakonodajo in tudi ustavo Republike Slovenije. Treba je preprečiti zlorabo v pravosodju, povečati

transparentnost, preglednost delovanja sodnikov. Mislim, da se s tem strinjava, gospod minister. Samo nekaj je treba še narediti, ne samo govoriti, ampak narediti. Jaz pač s tega mesta opozarjam. Vi lahko še bistveno več naredite. In treba je povrniti zaupanje ljudi v pravosodje, zlasti z vidika spoštovanja človekovih pravic. Državni zbor lahko to stori prek kvalitetne zakonodaje, ki jo, če je v interesu, mora pripraviti Vlada in minister, in seveda preko razprav.

Zato predlagam, da se v skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika opravi temeljita razprava glede odgovora ministra za pravosodje ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Eva Irgl, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 19. novembra 2014, v okviru glasovanja.

Naslednja zastavlja vprašanje gospa Ljudmila Novak, in to Ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu, ki pa je opravičeno odsoten.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, spoštovane gospe ministrice, gospodje ministri, kolegice in kolegi!

5. novembra je bila na pobudo Nove Slovenije sklicana seja Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Namreč v Italiji, v deželi Furlaniji - Julijski krajini se pripravlja reforma krajevnih uprav oziroma občin. Kot verjetno veste, imajo tudi Slovenci v nekaterih manjših občinah v tej pokrajini večino in svoje župane. S to reformo pa bi verjetno izgubili pomemben vpliv na svoj teritorij v teh občinah, kajti predvideno je združevanje teh občin v neke medobčinske teritorialne unije. To sejo smo sicer zaprli za javnost, kajti gre za občutljivo tematiko, kljub temu pa lahko rečem, da smo na koncu vsi poslanci iz te komisije soglasno sprejeli, potrdili štiri sklepe. Na seji so sodelovali tudi župani, slovenski župani iz teh občin, kjer so izrazili konkretne bojazni.

Pa da mi ne zmanjka časa, bom prebrala sklep, enega od štirih sklepov: "Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu poziva Vlado Republike Slovenije, da ob upoštevanju stališča slovenske manjšine v Italiji še naprej vlaga vse napore za zaščito njenih pravic." Ker se pa mudi, do konca meseca naj bi bil ta zakon sprejet in začel veljati naslednje leto, mislim, da mora ta vlada narediti čim prej vse napore, da vendarle stopi v bran manjšini. Zato sprašujem:

Ali je dosežen kakršenkoli napredek pri zagotavljanju zaščite pravic slovenske manjšine v Italiji na omenjenem področju?

Ali delovna skupina, ki naj bi jo imenovali na zunanjem ministrstvu, že deluje in ali je že podala kakšne konkretne predloge za rešitev teh težav?

Ali se predstavniki zunanjega ministrstva pogovarjajo s pristojnimi organi na italijanski strani v zvezi s tem problemom?

Kot sem dejala, do konca meseca naj bi bil zakon sprejet, z uveljavitvijo v prihodnjem letu, zato se mudi, in ni najbolj pomembno, da jaz danes ne dobim odgovora na to vprašanje, ker ministra ni. Bolj pomembno je, da Vlada izvaja vse aktivnosti. Kljub temu pa bi prosila za odgovor, za ustni odgovor na naslednji seji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Naslednji bo vprašanje zastavil gospod Uroš Prikl, in to Ministru za finance v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Dušanu Mramorju, ki pa je opravičeno odsoten.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane ministrice in spoštovani ministri, drage kolegice in kolegi!

Ne malo polemike pa tudi vroče krvi je bilo prisotno v zadnjih tednih in mesecih zavoljo stečajev, v katerem se je znašlo nekdanje uspešno podjetje Športni center Pohorje. Predvsem iz razloga nadaljnje usode večjega števila tukaj zaposlenih, kakor tudi rešitve vprašanja prihajajoče smučarske sezone na največjem smučarskem centru v Sloveniji, ne nazadnje pa tudi nadaljnje usode Zlate lisice, kot vemo, ene izmed klasičnih tekem svetovnega pokala za ženske, je treba nastalo problematiko urediti v najhitrejšem možnem času in maksimalno učinkovito. Kot veste, je pred dnevi mestni svet Mestne občine Maribor sprejel oziroma potrdil pet odlokov, potrebnih za dodelitev koncesije za opravljanje žičniških naprav ter krožno-kabinske žičnice podjetju Marprom, sicer javnemu podjetju v 100-odstotni lasti Mestne občine Maribor. Za celovito rešitev pa je prav gotovo treba rešiti tudi vprašanje nočitvenih kapacitet oziroma hotelskih storitev propadlega športnega centra. Navedeni segment je v domeni države, konkretnije Družbe za upravljanje terjatev bank. Opozoriti je treba, da gre pri tem za nočitvene kapacitete preko 600 postelj, negotovo, kar je bistveno, usodo približno stotih zaposlenih na področju gostinstva in turizma na Pohorju, posredno socialno eksistenco njihovih družin, ne nazadnje pa tudi morebitni izpad znatnega dela prihodkov.

Zanima me:

Kako na ministrstvu vidite rešitev tega vprašanja?

Kaj konkretno boste glede tega ukrenili in kdaj lahko pričakujemo konkretne rešitve, ki so za obstoj turizma na Pohorju, tako zimskega kakor tudi letnega ključnega pomena?

Uspešne smučarske sezone oziroma prosperitete turizma v tem koncu Slovenije si nikakor ni mogoče predstavljati zgolj z zagotavljanjem delovanja smučarskih naprav, ampak tudi s celovito ali pa z izključno celovito ponudbo, kamor prav gotovo sodijo hotelske storitve in gostinske storitve.

Iskreno se zahvaljujem za posredovan pisni odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Naslednji bo vprašanje zastavil mag. Marko Pogačnik, in to ministru za finance dr. Dušanu Marmorju, ki je opravičeno odsoten.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Že uvodoma bi rad poudaril, da pričakujem ustni odgovor ministra za finance na naslednji redni seji. Ministru za finance pa zastavljam naslednje vprašanje:

Kdaj bo vlada Mira Cerarja v Državni zbor poslala zakon o fiskalnem pravilu?

Dejstva so, da je Državni zbor Republike Slovenije 24. maja sprejel spremembo Ustavnega zakona, in sicer 148. člena, kjer smo opisali tako imenovano fiskalno pravilo. Zaveza iz te odločitve Državnega zbora je bila tudi, da bo Državni zbor v roku šestih mesecev sprejel tako imenovani izvedbeni zakon. Od tega je minilo približno že eno leto. To pomeni, da eno leto je Slovenija že v neustavnem položaju.

In zato zastavljam ministru vprašanje:

Kdaj bo vlada Mira Cerarja v Državni zbor prinesla zakon o fiskalnem pravilu?

In pa seveda tudi poglobljeno vprašanje:

Kakšna bo vsebina tega?

Dejstvo je, da je bila v prejšnji sestavi Državnega zbora oblikovana medresorska komisija, ki je ta zakon že obravnavala. Medresorska komisija je bila sestavljena iz članov vseh parlamentarnih strank. Po informacijah, ki jih imam, je ta predlog že bil usklajen z Evropsko komisijo. Dejstvo je, da bo Državni zbor jutri obravnaval predlog rebalansa za leto 2014 in Slovenija je še vedno brez izvedbenega zakona o fiskalnemu pravilu.

Zanima me predvsem, ker je pred nami tudi rebalans proračuna za leto 2015:

Ali bo Vlada sposobna predložiti Državnemu zboru to fiskalno pravilo, izvedbeni zakon o fiskalnem pravilu?

Jaz sem mnenja, da gre tukaj notri za enega izmed najpomembnejših dokumentov. Dokument naj bi tudi zavezoval, da se bo fiskalno pravilo upoštevalo že pri pripravi rebalansa proračuna za leto 2015.

Poudaril bi še enkrat, da gre za neustavni položaj. Jaz sem od vlade Mira Cerarja pričakoval, da bo ta zakon ena izmed njihovih prioriteten nalog. Treba se je zavedati, da brez tega zakona konsolidacije javnih financ, ki jo ocenjujemo v Slovenski demokratični stranki za najpomembnejšo, ne bo mogoče izvesti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Naslednja bo vprašanje zastavila gospa Marija Bačič, in to ministrici za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. prosim.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovane gospe ministrice, ministri, kolegi poslanci in kolegice poslanke!

V začetku letošnjega leta 2014 je prejšnja vlada sprejela program Jamstvo za mlade, ki je namenjen mladim osebam od petnajstega do devetindvajsetega leta starosti, s katerim Slovenija jamči, da bo vsaki mladi osebi v tej starostni skupini po štirih mesecih po prijavi v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje ponujena zaposlitev, tudi s pripravništvom, usposabljanja na delovnem mestu, vključitev v formalno izobraževanje ali krajša oblika institucionalnega ali praktičnega usposabljanja.

Ključni cilji tega programa so tako izboljšati prehod iz izobraževanja v zaposlitev, hitrejša aktivacija mladih brezposelnih in zmanjšanje same brezposelnosti. Ker je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glavni koordinator in izvajalec programa, zato vas, spoštovana gospa ministrica, sprašujem:

Ali ste od januarja do danes že pripravili evidenco rezultatov, ki so posledica izvajanja tega programa?

Prav tako vas sprašujem:

Kakšni so načrti izvajanja Jamstva za mlade v prihodnje in kakšne ukrepe pripravljate na področju ureditve študentskega dela?

In tretje vprašanje. Ker ste v lanskem letu sprejeli tudi interventni zakon na področju trga dela in starševskega varstva, me zanima:

Kakšni so rezultati izvajanja tega zakona?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovana poslanka gospa Marija Bačič, hvala za vprašanje. Drage poslanke in poslanci!

Ministrstvo je skupaj s predstavniki mladih oblikovalo pomemben dokument, Jamstvo za mlade, ki vključuje 36 različnih ukrepov za obdobje 2004–2015. V okviru teh jamstev bo za obe leti, ki sem ju omenila, namenjenih 157 milijonov mladim. Zanimivi so podatki, ker jamstva za mlade so namreč morale pripraviti vse države članice. Mi smo v ta namen pridobili tudi dodatna sredstva v okviru pobude za mlade, in sicer 9 milijonov evrov, ki smo jih realizirali preko prvega izziva, ki je veljal za vzhod države, kjer smo predvideli 690 subvencij za mlade, do konca maja jih je bilo realiziranih 470, torej smo porabili večino denarja. Na splošno je ocena, ki je bila dana s strani predsednika komisije, ki je izpostavil, da je večina držav realizirala zgolj 25 % sredstev, medtem ko Slovenija po podatkih, torej tisto, kar smo zapisali, smo v 96 % porabili denar v letošnjem letu, torej do sedaj. Lahko rečemo torej, da smo s samo pripravo Jamstva za

mlade, kjer smo tudi v okviru Evropske komisije dobili priznanje, ker je Slovenija bila ena redkih držav, ki je vključila mlade v samo izvajanje, da smo tudi pri sami implementaciji uspešni, relativno, seveda pa bi bili vedno lahko tudi bolj uspešni. V ta namen spremljanja izvajanja imamo mi tudi delovno skupino. V tej delovni skupini, v kateri sodelujejo predstavniki ministrstev, ki so zadolženi za posamezen ukrep, hkrati pa predstavniki mladih, na primer Mreža MaMa, Mladinski svet Slovenije, Sindikat Mladi plus. In ravno 7. novembra so se sestali, da so pregledali, na kakšen način poteka izvedba.

Povprašali ste me, če spremljamo. To spremljamo. Od januarja do maja se je na novo prijavilo 14 tisoč 500 mladih v evidenco. 85 % teh je do maja pridobilo v štirih mesecih možnost ponudbe, tisto, kar je zaveza v okviru Jamstva za mlade. Dobili so 47 tisoč 266 ponudb, torej v povprečju 4 ponudbe na brezposelno mlado osebo. Do maja se je zaposlilo s pomočjo subvencije 3 tisoč 423 mladih. To vključuje tako prvi izziv, torej subvencija v okviru prvega izziva, interventni zakon, ki daje rezultate, in bo tudi pred vami prošnja za podaljšanje še za eno leto. Preko tega ukrepa je bilo zaposlenih 2 tisoč 800 mladih. Se pa je dodatno v prvih devetih mesecih s pomočjo ukrepov aktivne politike zaposlovanja, ki pa niso del jamstev, zaposlilo 478 mladih s subvencijo za zaposlitev. Zaposli me in v okviru zaposlitev za odpravo posledic žleda; tisoč 372 mladih se je zaposlilo v okviru programa javnih del; 48 mladih se je vključilo v program Formalno izobraževanje. V tem trenutku, če pogledamo število brezposelnih, imamo število 115 tisoč 591 registriranih, to je manj kot lansko leto, še zdaleč nismo s tem zadovoljni. Kar se tiče mladih je ta številka 30 tisoč 403 in je še vedno absolutno previsoka. Vendar so določeni pozitivni trendi. In sicer se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo od januarja do septembra letošnjega leta 24 tisoč 658 oseb v starosti od 15 do 29 let, torej ta starostna skupina mladih, kar je 3,8 % manj kot v enakem obdobju lanskega leta, odjavilo pa se je, to je pa pozitivno, 27 tisoč 702 brezposelnih v tej skupini, kar je 12,7 % več kot v enakem obdobju lani. Znotraj tega se jih je 19 tisoč 771 zaposlilo, kar pa je 23,1 % več kot lani.

Seveda jamstva dajejo določene rezultate, treba se je tudi soočiti s sistemskimi ukrepi, ki so pomembni, in morda v nadaljevanju podam odgovor glede študentskega dela in prihodne ureditve tega področja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala lepa za izčrpen odgovor.

Želela bi še, da odgovorite še glede interventnega zakona na področju trga dela. Lepo prosim.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala.

Lansko leto maja je Državni zbor sprejel interventni zakon, ki je dal možnost, da mlade brezposelne osebe v starosti do 30 let, ki so vsaj 3 mesece prijavljene na zavodu, lahko delodajalec zaposli za nedoločen čas. In če zaposli za nedoločen čas, ima za dve leti možnost neplačila prispevkov delodajalca za to mlado brezposelno osebo, kar pomeni, da ima za 16,10 % nižje stroške dela. Pomembno je, da smo s tem želeli spodbuditi zaposlovanje mladih, po drugi strani pa predvsem, da spodbudimo zaposlovanje za nedoločen čas. Ta ukrep daje rezultate, in sicer 2 tisoč 800 jih je bilo zaposlenih do septembra in zato je tudi predlog, vlada bo to v naslednjih dneh obravnavala in boste vi na koncu imeli zaključno besedo o tem, ali ta ukrep še za eno leto podaljšamo, ker je v veljavi do konca letošnjega leta. Predlog s strani ministrstva je šel v smeri, da še za eno leto ta predlog podaljšamo.

Kar se tiče študentskega dela, iz javnosti ste verjetno preko medijev slišali veliko, ker je del proračuna za leto 2015. Jaz vsekakor zagotavljam, da se s predstavniki študentov in mladih pogovarjamo o tej ureditvi, da bo ureditev taka, ki bo v skladu s priporočili Evropske komisije, predvsem pa da se bomo lotili starostne segmentacije na našem trgu dela, kjer danes stroški dela za študentsko delo predstavljajo bistveno nižje stroške kot za vse druge oblike dela. Koncesijska dajatev je zgolj 25-odstotna, če primerjate recimo z obremenitvami drugih oblik dela. Tu imate predlog študentskega dela, ki je 25 %, medtem ko je na primer pogodba iz zaposlitve 73,98 %. Če pogledate avtorsko, ko je nekdo zaposlen in že plačuje prispevke iz pogodbe o zaposlitvi, je ta 50,39 %, če pa nekdo ni zaposlen, je pa njegova avtorska pogodba obremenjena 79-odstotno, pri podjetni pa je ta odstotek še višji. Tu znotraj bomo iskali izenačitev stroškov dela po logiki, "vsako delo šteje", mladi bodo imeli priznane pravice iz tega naslova, kar je zelo pomembno za zniževanje prekarnosti, hkrati pa je treba misliti tudi na to, da je študentsko delo tudi socialni korektiv. Znotraj tega bomo skupaj s študenti iskali rešitve. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Andrej Šircelj bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju, ki je opravičeno odsoten.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik, spoštovani ministri, ki ste tukaj.

Moje vprašanje se nanaša na agresivno davčno planiranje nekaterih držav v Evropi. Na eni strani je pravzaprav dobro, da bo

imel minister za finance nekoliko več časa za pripravo tega odgovora.

Zanima me:

Kakšne bodo spremembe slovenske davčne zakonodaje na podlagi informacij oziroma izsledkov, da nekatere države nudijo davčnim zavezancev oziroma multinacionalkam posebne aranžmaje, kar pomeni, da je davčna stopnja lahko tudi 0,25 %, 0,30 %, kar seveda pomeni davčno konkurenco?

Ali gre tukaj za t. i. pošteno ali škodljivo davčno konkurenco, o tem danes ne bom govoril, ker je premalo časa za to. Vendar kakorkoli že, koliko tujega kapitala lahko Slovenija dobi na podlagi tega, kar je možno v nekaterih drugih državah, kar z drugimi besedami pomeni, da se davčni zavezanec z davčno upravo ali nekom v državi dogovori za davčno stopnjo. Ne samo za pravne osebe, zanima me tudi, koliko je takšnih držav, ki to prakticirajo za fizične osebe. Z drugimi besedami, imate znanega športnika, znano umetnico in tako naprej, lahko je tudi znan znanstvenik, recimo Nobelova nagrada za ekonomijo, in ena država mu ponudi rezidentstvo, s tem da se dogovorita za davčno obravnavo te osebe. Tudi to obstaja.

In me seveda zanima:

Kakšno je stališče ministra za finance do tega? Ali bo Slovenija za to, da bo privabljala tuj kapital, da bo privabljala navsezadnje tudi znane osebe, šla v to?

Zanima me:

Kakšno je stališče oziroma kaj bo naredil minister Mramor glede sprememb sporazumov o izogibanju dvojne obdavčitve?

Namreč tudi po OECD so dejansko ti sporazumi prišli ne v sporazume o izogibanju dvojne obdavčitve, ampak o sporazume o dvojni neobdavčitvi, kar pomeni, da se ne plačuje davek niti tam, kjer je ustvarjen, niti tam, kjer je transferiran, kar pomeni, da je veliko kapitala neobdavčenega.

Zaradi tega me tudi zanima:

Kakšne so njegove komunikacije s kolegi na Euroskupini iz Nizozemske, Luksemburga, Nemčije?

Kaj bo naredil na Euroskupini, na ECOFIN, kamor hodi vsak mesec, vsaj moral bi po službeni dolžnosti, glede tega, da se te zadeve tudi v okviru Evropske unije uredijo?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Na naslednji seji boste dobili odgovor.

Ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen bo zastavil vprašanje gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana ministrica, spoštovani ministri!

Že več kot eno leto tečejo razprave in razgovori o 11 problematičnih okoljskih projektih s področja kohezije, ki jih peljejo občine. Sam menim, da sama država, tudi resorna ministrstva

v tem segmentu ne naredijo dovolj oziroma se ne držijo tistega načela dobrega gospodarja, to se pravi rešiti to problematiko tako, da se dela najmanj škoda. Ampak na teh projektih se že dela škoda, kajti ti projekti stojijo. Tako se povzroča škoda investitorjem, to se pravi občinam, povzročajo se stroški izvajalcem. Vemo, da tečejo bančne garancije, te garancije niso zastonj, stanejo, delajo se stroški brez potrebe. Vseskozi občine dobivajo načelne obljube, da bodo te investicije uvrščene v sedanjo perspektivo, to se pravi v perspektivo 2014–2020, ni pa jasnih zagotovil, da bo res tako.

Spoštovana ministrica, sprašujem vas:

Kakšni bodo ukrepi na vašem ministrstvu, da se bo teh enajst okoljskih projektov, katerih investitorji so občine, res praktično izvedlo, in to v čim krajšem času?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani poslanec Ljubo Žnidar!

Ministrstvo za okolje in prostor podpira izvedbo enajstih okoljskih projektov, ki so pripravljeni, vendar organ upravljanja ni izdal odločb o dodelitvi sredstev v finančni perspektivi 2007–2013, ker ni na voljo prostih pravic porabe, torej evropskih sredstev.

Ministrstvo za okolje in prostor je v okviru priprave operativnega programa za obdobje 2014–2020 poskrbelo, da se v okviru poglavja Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti vodilna načela za izbor projektov zapisana tako, da ima teh enajst pripravljenih projektov na nek način prioriteto pri obravnavi. Poleg sinergijskih učinkov sočasno izkazujejo pripravljenost na izvedbo, na primer pridobljeno gradbeno dovoljenje, in predstavljajo morebitne neizvedene faze projektov, ki so financirane v operativnem programu 2007–2013. Med Ministrstvom za okolje in prostor ter organom upravljanja je bilo dogovorjeno, da organ upravljanja vzpostavi stik z JASPERS-om, ki bo pregledal vloge za projekte, skladno s sprejetim sklepom Vlade Republike Slovenije z dne 10. 6. 2014. Ministrstvo za okolje in prostor pripravlja določene dokumentacije v zvezi s temi projekti, ki jo bo organ upravljanja posredoval na JASPERS.

Z drugimi aktivnostmi v okviru izvajanja finančne perspektive 2014–2020 pa bo Ministrstvo za okolje in prostor lahko nadaljevalo, ko bo operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 potrjen na Evropski komisiji, ko bo organ upravljanja pripravil navodila, pravila in ostalo dokumentacijo za izvajanje perspektive 2014–2020, ko bo Ministrstvo za okolje in

prostor postalo posredniško telo in mu bo organ upravljanja prenesel naloge za izvajanje del v tej finančni perspektivi in ko bodo upravičenci posredovali ponovno vloge za teh enajst projektov za izvedbo v finančni perspektivi 2014–2020. Podlaga o tem, ali bo treba posredovati vloge v smislu sprememb ali ne, pa bodo prav ta navodila, pravila in ostala dokumentacija, ki bo predpisana s strani organa upravljanja.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite, gospod Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana ministrica, hvala za odgovor.

Seveda ste navedli, jaz bi temu rekel del upravnega postopka samega postopka, ki je potreben pred samo umestitvijo za koriščenje kohezijskih sredstev pred izvedbo samega projekta. Vendar menim, da je treba tukaj občinam na nek način tudi pomagati predvsem s tem, da ni toliko teh obljub in nekih predvidevanj, ampak da se pri teh projektih dejansko opravi neka simulacija nadaljnjih korakov in da se ugotovi, kakšno je tveganje možnosti in realnosti izvedbe teh projektov. To je bistveno. Jaz bi rekel, tisti upravni postopek je eno, ki dejansko teče in mora imeti tiste določene pogoje, da pride projekt v izvedbo, vendar je treba v tej fazi realno oceniti, kateri projekti imajo pogoje in jih je možno realno rešiti, kateri projekti so pa tisti oziroma imajo takšno stopnjo tveganja, da jih ne bo moč izvesti.

Tako da me zanima:

Ali imate namen tudi opraviti tak pristop in pa po vseh teh postopkih, ki so, kdaj je vaše predvidevanje, da je možen pričetek teh projektov za samo izvedbo?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: V pripravi teh 11 okoljskih projektov je Ministrstvo za okolje in prostor že v preteklosti vse te projekte oziroma vloge pregledalo in jih odobrilo. Kot sem povedala že v odgovoru, ti projekti potem niso prejeli odločb o dodelitvi sredstev. Tako da ta del mislim, da sem dovolj jasno povedala.

Kar se tiče pa potem samega izvajanja, mi ocenjujemo, da bo Evropska komisija tako kot pri drugih državah tudi pri nas operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 potrdila mogoče še v letošnjem letu ali pa v začetku naslednjega leta. In v tem delu je potem na vrsti upravni organ. Jaz sem prepričana, da bo upravni organ že začel pripravljati navodila, pravila in pa potrebne postopke, ki so za koriščenje sredstev,

tako da sami ocenjujemo, da bi v drugi polovici leta 2015 lahko te vloge začeli odobravati in dodeljevati odločbe.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, zahtevate razpravo na naslednji seji? Izvolite, gospod Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani, iz samega razgovora sem razbral, da bo jeseni leta 2015 možno začeti z izgradnjo teh projektov. Jaz sem sam nekako skeptičen do te realnosti oziroma moram reči, da temu odgovoru toliko ne verjamem. Ker gre za zelo pomembno materijo, gre za koriščenje evropskih sredstev in konec koncev gre tudi za vsa proračunska sredstva, ki so jih občine že vložile v te projekte, se mi zdi, da je tveganje vseh teh korakov, ki so jih občine do sedaj naredile, izjemno veliko, tako da menim, da je treba o tej problematiki spregovoriti na razpravi v širši obliki. V skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika prosim za razpravo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 19. Novembra, v okviru glasovanja.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, ki bo zastavil vprašanje ministru za zunanje zadeve gospodu Viktorju Karlu Erjavcu, ki je opravičeno odsoten.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

V zadnjih letih v okviru zunanje politike Republike Slovenije vse večji poudarek dajemo gospodarski diplomaciji, s čimer se absolutno strinjam in jasno tudi podpiram. Ker smo izvozno, zelo izvozno naravnano gospodarstvo, je zelo pomemben suport slovenskim podjetjem pri vstopanju na tuje trge in prav tako pri spodbujanju internacionalizacije le-tega.

Kakor razumem, je gospodarska diplomacija ena glavnih prioritet na Ministrstvu za zunanje zadeve. Pri tem me konkretno zanima:

Na kakšen način bo Ministrstvo za zunanje zadeve povečalo promocijo interesov slovenskih gospodarskih subjektov tako v bilateralnih odnosih v mednarodnih organizacijah in institucijah?

Ob tem bi želel še dodatno podvprašanje zastaviti ministru za zunanje zadeve oziroma gospodu ministru, in sicer:

Ali obstaja kakšen protokol sodelovanja med Ministrstvom za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo oziroma Spiritom, ki prav tako opravlja podobne naloge, da bi s tem čim bolj učinkoviteje uporabljali sredstva in resurse, ki so na voljo v Vladi?

Jasno je, da v teh težkih pogojih in omejenih resursih in finančnih zadevah je to najpomembnejše. Prosil bi za ustni odgovor. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Na naslednji seji boste dobili ustni odgovor.

Gospod Tomaž Lisec bo zastavil vprašanje ministrici za zdravje, gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za besedo. Spoštovana ministrica, ministrski zbor, kolegi in kolegice.

Spoštovana ministrica, dober teden je, kar sva se srečala v Brežicah na otvoritvi prvega urgentnega centra v Sloveniji. Napovedali ste širitev urgentnih centrov po vsej Sloveniji. V skladu z vašimi prizadevanji pa imam kar nekaj vprašanj.

Dejstvo je, da bo vzpostavitev urgentnih centrov prinesla tudi prenos in reorganizacijo dela služb nujne medicinske pomoči. Še celo več. Sami ste zapisali na spletni strani: "Vse nadaljnje spremembe glede reorganizacije naj bi bile sprejete na podlagi poglobljenih analiz v sodelovanju s skupino strokovnjakov, ki to področje dobro poznajo. Strokovna in organizacijska vprašanja bo ministrstvo za zdravje, ki je pristojno za organizacijo službe nujne medicinske pomoči, razrešilo s predstavniki lokalnih skupnosti." Prav tako pa so v preteklih tednih prišle tudi prve uradne informacije o delovanju urgentnih služb, kjer pa je nek zaključek, da se bodo nujne medicinske pomoči po terenu počasi zapirale, bodo ugasnile oziroma se bodo priključile urgentnim centrom, saj naj bi na ta način prihranili čas, naj ne bi prišlo do podvajanja storitev, pacient pa naj bi imel po mnenju določenih služb vse na enem mestu. Dejstvo in praksa pa je po mojem mnenju drugačna. V zdravstvenih domovih imajo stalen kader, ki dobro pozna ljudi na svojem terenu, poznajo demografsko sliko, poznajo vsak najbolj odročen kraj svoje občine. Glede na to, da se veliko teh urgentnih primerov ponavlja, poznajo tudi paciente in tako naprej. Spoštovana ministrica, imam občutek, da so včasih človeška življenja bolj v rokah tistih teoretikov na ministrstvu, kot pa dejanskega in empiričnega stanja na terenu. Zato me zanima:

Kako bo organizacija, vzpostavitev mreže urgentnih centrov vplivala na reorganizacijo službe nujne medicinske pomoči?

Katera je skupina strokovnjakov, ki pripravlja to reorganizacijo?

Kdaj bo pripravljen strokovni dokument, ki bo podlaga za reorganizacijo?

Kateri bodo negativni učinki za paciente iz bolj oddaljenih krajev zaradi reorganizacije nujne medicinske pomoči?

Toliko za začetek. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Prav lepo pozdravljeni cenjene poslanke in poslanci!

Poslanec gospod Lisec, zahvaljujem se za to vprašanje. Kot ste pravilno omenili, smo prejšnji petek odprli prvi urgentni center v mreži 10 urgentnih centrov, ki jih bo Slovenija zgradila letos in prihodnje leto z evropskimi sredstvi v višini 42 milijonov evrov in 7 milijonov evrov iz slovenskega proračuna. Glede samega vašega vprašanja moram poudariti, da dejansko s tem slovenski bolniki in vsi mi državljani veliko pridobimo. Pridobimo nujno medicinsko pomoč takrat, ko jo potrebujemo, in sicer na visoki, kvalitetni, varni ravni, in to samo na nivoju primarne ravni, kjer običajno takrat, ko pridemo tja, naš družinski zdravnik napiše napotnico in nas pošlje v prvi urgentni center. Ti urgentni centri bodo namreč organizirani in bodo delovali tako, kar ste se lahko nekateri prepričali tudi že pri odprtju prvega centra, da usposobijo in nudijo prvo pomoč, nujno medicinsko pomoč tako s kirurške in tudi druge sekundarne ravni, kar bi lahko zagotavljali, če tega centra ne bi bilo, v bolnišnici ali v urgentnem centru Ljubljane.

Za potrebe delovanja teh centrov je Ministrstvo za zdravje že pred časom vzpostavilo posebno delovno skupino, ki pripravlja izhodišča in analize za reorganizacijo in oblikovanje nove mreže nujne medicinske pomoči. Naj omenim, da so v tej skupini priznani strokovnjaki, ki so se za te potrebe izobraževali tudi v tujini, celotne ekipe, skupaj z medicinskimi sestrami so bile na izobraževanjih v Londonu in v Manchesteru, tako da so dejansko res zagotovljene vse tiste zahteve, ki jih to osebje v teh centrih mora imeti. Za te potrebe bo do konca leta pripravljen tudi nov pravilnik o nujni medicinski pomoči. Dejansko gre v bistvu samo za to, da v zdravstvenem domu ne bo več nujne medicinske pomoči od 8. ure zvečer pa do jutranjih ur, ko zdravstveni domovi začnejo delovati. Naj omenim, da že pri odpiranju Urgentnega centra Brežice smo opravili številne strokovne razgovore tako s predstavniki te delovne skupine kot tudi s predstavniki lokalne skupnosti, predvsem z območja občine Krško, ker se pač ta urgentni center odpira v bolnišnici Brežice, so bili izraženi lokalni pomisleki, da bodo ljudje z območja Krškega prikrajšani za pravo nujno medicinsko pomoč. Kot sem že v uvodu rekla, temu ni tako, temveč bo to ravno obratno.

Podobno bomo opravili razgovore in sestanke tudi z drugimi akterji v posameznih regijah, kjer bodo pričeli delovati ti novi urgentni centri in nove organizacijske oblike. Še enkrat, in s tem bi zaključila, treba je tukaj pogledati

pridobitev, ki jo dobimo vsi državljani, da takrat, ko se ponesrečimo, ob pravem času dobimo kvalitetno in pa varno pomoč. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, boste dopolnili vprašanje?

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovana ministrica, za odgovore.

Jaz se strinjam, da bo sekundarna raven pridobila. Predvsem bodo pridobili zato, ker so na razpolago evropska sredstva. Imam pa občutek, da primarna zdravstvena oskrba, ki je v domeni občin, pa bo izgubila. Predvsem bo po mojem mnenju izgubila zaradi dostopnosti vsakega občana ali pa lahko rečem državljana naše občine, kajti s točke A do točke B bodo glede na zdajšnjo razvejanost nujne medicinske pomoči ponekod ukinjene, kar ste sami rekli, ponekod se bodo združevale, verjetno se bodo zaradi manj finančnih sredstev tudi za področje zdravstva ponekod te enote nujne medicinske pomoči krčile, bo verjetno manj zdravnikov, manj medicinskih sester, verjetno tudi manj vozil. Skratka, po mojem mnenju bo dostopnost manjša, in verjamem, da je tukaj nekaj na vagi, nekaj je v teoriji, kako bo vzpostavitev urgentnih centrov vplivala na nujne medicinske pomoči, nekaj pa je v praksi. Res, da prakse še nimamo, ampak saj veste, jaz osebno teoriji ne verjamem oziroma imam občutek, da ko država nekaj na novo ureja oziroma preureja, ceno plačajo državljani in državljanke. Tukaj ne gre za debato glede poslancev, ne gre za debato glede županov, ki imajo nujne medicinske pomoči v svojih občinah, ampak mislim, da gre za debato glede vseh državljanov in državljanek. Ministrica, jaz želim, da se ne bi na račun urgentnih centrov zmanjšala dostopnost do nujne medicinske pomoči iz bolj odročnih krajev, da primarna zdravstvena raven ne bo osiromašena. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Bom odgovorila tudi na to. Dejstvo je, da se nujna medicinska pomoč v odročnih krajih ne bo nič zmanjšala, ker se ne zmanjšuje število urgentnih vozil. Tako da če mislite v tem konkretnem primeru tudi v zdravstvenem domu Krško ostane urgentno vozilo. In ne razumem te bojazni, ki je popolnoma neupravičena. Če so povsod v Evropi in po svetu že ugotovili, da je veliko pomembneje, ko potrebujemo nujno medicinsko pomoč, da dobimo ob pravem času kvalitetno specialistično pomoč, kot pa če nas mora reševalno vozilo z modro lučjo prepeljati recimo 10 kilometrov dlje, da to pomoč dobimo. Saj v mnogih primerih pa vemo, da dobimo napotnico, pa se moramo potem odpeljati v neko

drugo večje središče ali bolnišnico ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Še enkrat ponavljam. Ne gre za to, koliko nas je poslancev in od kod prihajamo. Nisem govoril o primeru Krškega, čeprav sem s tem primerom dokaj dobro seznanjen. Dejstvo je, da se bodo spreminjale ekipe nujne medicinske pomoči, in posledica bo, da se bo spreminjala tudi dostopnost do nujne medicinske pomoči oziroma do urgence. Kot sem že rekel, od točke A do točke B se bodo te razdalje večale. Ker gre za ključno vprašanje, kako bo ministrstvo sodelovalo z lokalnimi skupnostmi, kdo so strokovnjaki, tudi niste odgovorili, rekli ste samo, da so priznani in da so se izobraževali. Niste zanikali, da bodo negativni učinki za paciente iz bolj oddaljenih krajev. Mislim, da gre za zadevo, ki se tiče vseh nas. Kot sem že rekel, teren se boji sprememb, teren se boji zmanjšanja zdravstvene oskrbe predvsem na primarni ravni. Ko ste rekli, med 22. uro zvečer in 8. uro zjutraj se bodo zdravstveni domovi zaprli, imam občutek, kot da se ponoči med 22. in 8. uro zjutraj pa na področju zdravstvene oskrbe naših državljanov in državljanek nič ne dogaja, kot da se ponoči nihče ne ponesreči, ampak boste že jemali odročnejšim krajem in dali v urgentne centre. Še enkrat, podpiram urgentne centre, podpiram, da so financirani s strani Evropske unije, ampak resnično opozarjam na to, ne jemljite enote nujne medicinske pomoči na terenu, kajti na terenu najbolj vedo, kako se stvarem streže. Zato predlagam, kot sem že rekel, se to tiče vseh nas, da opravimo eno celovito razpravo v Državnem zboru. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, o vašem predlogu bo Državni zbor glasoval v sredo, 19. novembra 2014, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospa Violeta Tomič, ki bo zastavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejanu Židanu.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovani državni zbor!

Zadnje čase smo priča grozljivim razkritjem na področju krutosti do živali, še posebej v obliki pasjih bojev, kjer podzemne kriminalne združbe za svoj lastni zaslužek grozljivo zlorablajo pse. Posamezniki in različne civilne iniciative primere mučenja živali prijavljajo na Veterinarsko inšpekcijo. Prvič je bil boj proti organizatorjem pasjih bojev sprožen leta 2006, ko so v Litiji odkrili pogrizene pse. Veterinarski inšpektor je takrat ugotovil, da nepravilnosti ni. Šele po umoru organizatorja pasjih bojev leta

2011, ko se resnično ni dalo več tiščati glave v pesek, so pristojni ukrepali. Pasje borbe so del slovenske realnosti, a Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, katere generalna direktorica je Vida Čadonič Špelič, se na to perečo problematiko odziva z velikim ignoriranjem, s sprenevedanjem in brez ustreznega ostrega ukrepanja, kar kriminalcem in mučiteljem živali daje signal, da z živalmi lahko počnejo kar se jim zljubi. S tem kršijo zakone, ki urejajo varovanje živali, ki pa zaradi svoje ohlapnosti in milih kazni tako ali tako nimajo posebnega preventivnega učinka. Tako se znana mariborska pasjeborka Vesna Trifunovič javno hvali s pasjimi boji, katerih posnetke objavlja celo na spletu. Kljub očitni vpletenosti v ta surovi posel in številnim prijavam ni bila nikoli kaznovana, ker veterinarski inšpektorji ne ugotavljajo nepravilnosti, njen pes pa še naprej kotira najvišje na lestvici najbolj zaželenih psov za ilegalne boje na svetu. To so le najhujši primeri neukrepanja uprave ob očitni zlorabi živali. Opažamo pa tudi vrsto drugih nepravilnosti, zavlačevanje, neodzivnost in nepravilno delovanje veterinarskih inšpektorjev, preslab nadzor nad varstvom pred mučenjem živali in zdravstvenim stanjem, predvsem pa aroganca in ignoriranje številnih pobud civilne družbe k odzivu za izboljšanje položaja živali, kar je vzbudilo vsesplošno javno nezadovoljstvo z delom generalne direktorice Vursa Vide Čadonič Špelič.

Sprašujem:

Kaj nameravate storiti glede neprimerne, nestrokovne in neodločne ravnanja generalne direktorice za Varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Vide Čadonič Špelič v odnosu do vseh oblik mučenja živali?

Ali pripravljate spremembo zakonodaje, ki bo uvedla strožje kazni za mučitelje živali?

Kako nameravate zagotoviti kvalitetnejšo in bolj učinkovito delo veterinarskih inšpektorjev na terenu v smislu pravočasnega ugotavljanja primerov mučenja živali?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Gospa poslanka, najlepša hvala za to vprašanje, ki je aktualno. Vprašanje, kako varovati živali, je pomembno, včasih bolj, kot se zdi. Dovolite nekaj informacij.

Pri mučenju živali gre za kaznivo dejanje, ki je urejeno v Kazenskem zakoniku. Kazenska zakonodaja, ki to ureja, sicer ni v pristojnosti našega ministrstva, ampak Ministrstva za pravosodje. Bila je pa nazadnje spremenjena leta 2011. Takrat se je tudi podaljšala možnost zaporne kazni za ljudi, ki mučijo ali celo ponavljajo mučenje živali. Takrat se pa tudi poslanke in poslanci niso odločili,

čeprav je bil predlog, da se višina posameznih kazni poviša. Če bo takšen predlog, ga bomo mi kot zainteresirano ministrstvo podprli.

Rad bi povedal tudi naslednje, da leta 2011 se je prvič v zgodovini Slovenije dogodilo, da je bila storilcu izrečena kazen zavora zaradi mučenja živali. Veterinarski sistem v državi vsako leto opravi preko pregledov rej čez dvajset tisoč pregledov rej, ne gre pri tem samo za zdravstveno stanje, ampak tudi dobrobit živali. To je prvi sistem, ki ga imamo, vgrajen. Znotraj uradnih veterinarjev, ki jih imamo sto devetdeset, jih je dobrih dvajset pristojnih tudi za dobrobit živali. To so tiste, ki odreagirajo. Na letni ravni dobimo približno devetsto prijav, kakšnih štiristo je prijav o nedovoljenih ravnanjih z rejnimi živalmi, približno petsto s hišnimi ljubljenci.

V nekaterih primerih pristojni inšpektorji odredijo nato odvzem živali. Tega odvzema živali je bilo lansko leto triindevetdeset primerov, v letošnjem letu do tega trenutka sto štirideset primerov. Izrekajo tudi globe. V lanskem letu je bilo izrečenih šesto triindvajset glob, v nekem trenutku pa predajo zadeve pristojnim, ki obvladajo kazenski pregon. To niso veterinarski inšpektorji oziroma uradni veterinarji.

Primer, ki ste ga opisali, mi je poznan. Gospa direktorica je poročala, znano mi je tudi, kateri organi pregona so se vključili in zadeve preiskujejo. Več, morate dovoliti, ker je omenjen konkretni primer, nimam pristojnosti, da v tem trenutku govorim, vendar postopki potekajo. Kot zainteresirano in pristojno ministrstvo smo opazili, da postopki, ki se trenutno vodijo, dajo rezultat, pa bo javnost tudi obveščena.

Dovolite pa mi, da na tem mestu omenim še nekaj. Naši inšpektorji, uradni veterinarji, vključno z generalno direktorico, so pa tudi deležni groženj, tudi groženj s smrtjo s strani posameznih skupin, ki delujejo preko internetnih in podobnih aplikacij. In dovolite tudi tukaj poziv, da se kaj takšnega v bodoče ne počne več. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, zahtevate dopolnitev? Izvolite, gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani minister, z vašim odgovorom sploh nisem zadovoljna.

Če je neko na takšni funkciji, in zaradi groženj ne opravlja svoje funkcije, potem verjetno ni primeren, da jo še naprej opravlja. Tudi mi smo vsi deležni groženj. Jaz imam tukaj pred seboj od leta 2006 do danes skoraj trideset prijav napak vaših inšpektorjev, v mnogih primerih lastniki kazni nikoli niso dobili, kajti na Vursu so jim zagotovili, da imajo preveč dela, da bi se s takšnimi stvarmi ukvarjali. Če imajo preveč dela potem verjetno jih je premalo ali pa ne vem kako boste rešili ta problem. Tudi aroganca v medijih je popolnoma nedopustna,

kajti če je človek na določeni poziciji, je nujno, da vsaj s politično korektnega stališča zagovarja pravice živali. Tukaj imamo primere, ko so veterinarski inšpektorji opozorili lastnika, da ga bodo snemali, tukaj najdete na Radiu Krka. Potem, ko je bilo prijavljeno s strani Društva za zaščito živali Ljubljana, končni odgovor: veterinarski inšpektor ne ugotovi nepravilnosti. Svet 24 ur. Potem hud primer je, ko so bika, pobeglega iz klavnice v Mariboru, usmrtili pred otroki in vso javnostjo in so spet trdili, da je vse v redu. Klavnica deluje baje brezhibno, vendar evropski inšpektorji pa so ugotovili težave. Skratka, nikakor ni vse tako brezhibno, kot pravite. In bi bilo zelo zdravo, da to malo bolje pregledate. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala za pobudo. V vsakem primeru bom zelo pozoren na to področje. Bi pa samo mogoče kot informacijo, imamo v državi tudi Zakon o zaščiti živali. Nazadnje smo ga poslanci in poslanke, takrat sem bil poslanec, tudi spremenili. Takrat nam je bila dana možnost, poslancem in poslankam, da enostavno vključimo tudi nevladne organizacije v sprejemanje zakona. Takrat je bilo tudi dogovorjeno, da smo v Sloveniji ena izmed držav, kjer ni dovoljeno klanje živali brez omamljanja, kar je sedaj celo postopek, je pred Ustavnim sodišče. Potem posegli smo v delovanje cirkusov in to vse na pobudo nevladnih organizacij, kar mislim, da je tudi pravilno. Jaz verjamem, da bomo korake za dobrobit živali delali naprej. Če se kje ugotovi, da je inšpekcijski organ naredil napako, je seveda primerno, da se potem to tudi obravnava na višjih instancah. Bi pa le rad tudi na nekaj opozoril, imamo tudi v zadnjih letih relativno dosti prijav, kjer pa prihaja do neke slovenske posebnosti: odnos sosedu do sosedu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod mag. Boste dopolnili oziroma zahtevali razpravo? Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Zahvaljujem se za besedo. Ne bom nadaljevala s tem, ker vem, da bo treba to stvar rešiti drugje, zato bomo na Odboru za kmetijstvo to obravnavali in predlagali strožjo zakonodajo glede tega. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo zastavil vprašanje ministru za finance v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Dušanu Mramorju, ki je pa upravičeno odsoten.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani ministrski zbor, drage kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da postavim vprašanje spoštovanemu ministru dr. Dušanu Mramorju.

Ali vlada pripravlja strategijo za aktiviranje mrtvega kapitala in razvojnega potenciala, ki se nahaja na lokaciji Nafta Lendava, ki bi vsaj delno nadomestila izgubo več kot tisoč delovnih mest?

Nafta Lendava je v večinski državni lasti. Dosedanje upravljanje in nadzorni sistemi s strani lastnika kapitala države so bili tako neuspešni in neučinkoviti, da so na tej lokaciji, kljub zadnji državni pomoči v višini 10 milijonov evrov izgubili več kot tisoč delovnih mest, žal, zadnjih 111 že pod skrbništvom SDH, z uvedbo stečajnega postopka nad hčerinskim podjetjem Nafta Petrochem z 8. 9. 2014. Poslovni sistem Nafta je z gospodarskega vidika za območje Lendave in celotne regije strateškega pomena, saj je nanjo vezana tudi koncesija za črpanje zemeljskega plina, katere ocenjena vrednost posla je 150 milijonov evrov. Počasno reševanje omenjene problematike bi zaradi oškodovanja tehnološke opreme, ki je izven uporabe, in seveda izgube kritične mase znanja in izkušenj s tega področja izredno negativno vplivalo na možnost ponovnega ekonomsko upravičenega zagona celotne industrijske infrastrukture.

Seveda tudi na uporabo skladiščnih kapacitet za skladiščenje naftnih derivatov za potrebe državnih rezerv. Rešitev vidim samo v hitri in kvalitetni rešitvi problema, sicer bo država spet močno oškodovana, kot se spomnimo primera rafinerije, ko so staro razrezali in prodali kot odpadno železo, novo pa smo praktično podarili Kitajcem, državi in podjetju pa so ostale neizpolnjene obveznosti oziroma dolgi.

Hvala za ustno vprašanje in potem za ustni odgovor ministra. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Franc Laj, na naslednji seji boste dobili ustni odgovor.

Besedo ima gospod Zvonko Lah, zastavil bo vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav ministrici, spoštovanim ministrom, kolegicam in kolegom!

V zadnjem letu smo veliko razpravljali o črpanju kohezijskih sredstev, predvsem iz operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture, tako na Odboru za gospodarstvo kot organu upravljanja in vlade službe, kot organu upravljanja, kot tudi raznih odborih kot posredniških telesih. Večina razprav je bilo iz projektov na področju varstva okolja, kjer projekte pripravljajo občine, ker je bilo vprašanje, ali bodo vsa sredstva počrpana ali ne, ker so se določeni projekti dolgo pripravljali in tudi težko pričenjali z izvedbo. Malo pa je bilo

govora iz druge skupine projektov, namreč ti okoljski projekti so imeli tudi rezervne projekte, overcommitment 1 in potem še overcommitment 2, kot rezervni projekt v primeru, da se projekti osnovni ne bi dokončali, da se pričnejo oziroma izvedejo ti rezervni projekti. V nasprotju s tem pa na področju prometne infrastrukture, ki se tiče vašega ministrstva, gospod Gašperšič, pa tega ni bilo in tudi malo razprav. Vlada je vedno govorila, da ni problematično črpanje, da projekti potekajo, sedaj pa vidimo, da na osnovi poročila črpanja evropskih sredstev kohezije do konca septembra ni tako in da je počrpanih še manj sredstev kot pa iz okoljskih projektov. Zato vas sprašujem, gospod minister:

Ali bodo ti projekti z vašega resorja izvedeni pravočasno, da bodo počrpana vsa ta sredstva ali ne?

Ali ste poskrbeli za to, da bodo projekti dokončani?

Saj vemo, da morajo biti projekti končani nekje do jeseni prihodnjega leta, če hočemo vse potrebno pripraviti za povračilo evropskih sredstev. Prosil bi za odgovor, ker se bojim, da določeni projekti so v taki fazi, ker so ogromni, dolgotrajna izvedba nekaterih projektov je, sredstva na tem področju da bodo ostala, na področju, kjer so pa občine, so pa bistveno bolj aktivne kot pa tukaj.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani gospod poslanec!

Hvala za tole vprašanje in dovolite mi, da najprej uvodoma osvetlim stanje na črpanju kohezijskih projektov s področja operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture z vidika področja prometne infrastrukture. Tako je bilo od začetka tega kohezijskega obdobja do danes potrjenih 58 projektov v višini milijarde 50 milijonov evrov, kar je 107 % porabe pravic. Podpisanih je bilo za 962 milijonov evrov izvajalskih pogodb, kar predstavlja 98 % pravic porabe, izplačanih pa je bilo približno 589 milijonov evrov, kar predstavlja 60 % pravic porabe EU sredstev. Vse te potrjene projekte natančno spremljamo tako z vidika fizične izvedbe kot z vidika priprave zahtevkov za izplačila. Da bi zagotovili črpanje celotnih odobrenih sredstev, smo uporabili tudi možnost financiranja dodatnih pravic tako imenovanega overcommitmenta. To je izvajanje teh projektov v višini nad osnovnimi pravicami porabe, kot so bile projektom v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo dodeljene s tem operativnim programom OP ROPI 2007–2013. Tako je bila glede na višino finančnih prihrankov na področju železnic v letu 2014 na Ministrstvu za infrastrukturo sprejeta odločitev, da se med projekte za sofinanciranje iz kohezijskega sklada

dodatno uvrsti železniški projekt Modernizacija dela glavne pristaniške postaje in ranžirne grupe tovorne postaje Koper, tako imenovana etapa D. S tem bo na prvi razvojni prioriteti pogodbeno zavezanih približno 104 % dodeljenih evropskih sredstev. Zaradi morebitnih finančnih prihrankov na področju trajnostne rabe energije je bilo tudi za ukrepe, ki se izvajajo v okviru šeste razvojne prioritete, razpisanih in odobrenih več sredstev, kot jih področju namenja osnovni operativni program. Dodatno k osnovnim pravicam porabe v višini 160 milijonov evrov je bilo tako projektom dodeljenih še 28 milijonov. Skupaj z drugimi projekti, ki so bili potrjeni za zagotavljanje 100 % realizacije, je sedaj potrjenih za milijardo 69 milijonov, skoraj 70 milijonov evrov, kar predstavlja 109 % pravic porabe, s čimer je morebitno nižje črpanje evropskih sredstev, dodeljenih, zelo malo verjetno in tako ocenjujemo, da bodo sredstva počrpana v celoti, saj se projekti tudi sedaj zelo intenzivno izvajajo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah, izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospod minister, iz poročila črpanja teh sredstev do konca septembra je razvidno, da je na področju železniške infrastrukture 95% podpisanih pogodb, na cestni in pomorski infrastrukturi pa 92 %. Izplačilo iz proračuna pa so bila na prvi postavki komaj 38 %, na drugi 75 %, na prometni infrastrukturi pa 66 %. Tukaj gre za sredstva, ki so bila iz proračuna izplačana, to se pravi, dela so bila že izvedena, verjetno je bilo izvedeno tudi do današnjega časa nekaj več, ker niso še plačana, bodo plačana kasneje, mogoče tudi v naslednjem letu, ker tukaj piše, da vse, kar bo do konca oktobra izvedeno, se plača v tem letu, ostalo v naslednjem. Vendar vseeno, certificiranih zahtevkov v zadnjem tromesečju ni bilo nič na teh treh postavkah, v naslednje tromesečju pa je predvideno kar nekaj, se pravi verjetno tisto, kar naj bi bilo letos do konca oktobra izvedeno. Pa vseeno, odstotek je še vedno zelo nizek. Ali te informacije niso prave ali pa bo treba kaj še postoriti.

Zanima me:

Ali so že izbrani vsi izvajalci za te projekte, za katere so podpisane pogodbe?

Ali imate mogoče kakšen rezervni scenarij v smislu prerazporeditev sredstev, če bi le prišlo do tega, da ne bi bilo vse dokončano?

Lahko pride tudi do kakšnih neljubih dogodkov, kot je stečaj kakšnega izvajalca in podobno. Ali ste pripravljeni na to?

Ponavadi se tudi 10 % sredstev zadrži, ko so že dela končana, do odprave pomanjkljivosti ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Kot rečeno, trenutno stanje je s temi dodatnimi overcommitmentom, da smo pogodbeno zavezali 109 % razpoložljivih sredstev. Tako da imamo, bom rekel, kar nekaj rezerve tudi za to, če kje v kakšnem projektu dela morda ne bodo dokončana do takšne mere, kot sedaj pričakujemo. In pravzaprav si nekako ne upamo več nekih dodatnih pogodb sklepati, ker računamo, da bi se potem pa lahko znašli v situaciji, ko teh projektov ne bomo mogli več potem pokrivati s predvidenimi evropskimi sredstvi.

Dodal bi še to, da projekti, ki so sedaj v teku, se res zelo intenzivno izvajajo. Tako da mi tudi računamo, da bomo do konca letošnjega leta podali zahtevke za črpanje za vse aktivnosti, ki bodo opravljene približno zdaj, neke do 20. novembra, zato da čim bolj zmanjšamo to razliko med sredstvi, ki so bila dana iz proračuna, in sredstvi, ki jih potem dobivamo iz EU. Skratka, resnično računamo, da bodo tukaj na delu prometne infrastrukture sredstva počrpana v 100 % obsegu. Če bi želeli morda še kakšno konkretnjejšo, bolj točno informacijo o stanju kakšnega konkretnega projekta, pa lahko tudi to potem pisno podamo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Jaz se zahvaljujem ministru za odgovore, za jasne odgovore. Vendar, ker je ta operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture zelo problematičen, bi vseeno predlagal, da se opravi razprava, da se stvari bolj razsvetlijo, tudi mogoče s področja okoljske infrastrukture, da dobimo bolj jasno sliko. S tem bi tudi verjetno spodbudili same izvajalce in tiste operativne moči na ministrstvu, da bi se bolj angažirale in da bi bila res ta sredstva počrpana v celoti, ker je škoda, da bi naš denar, ki ga vplačujemo v Bruselj, ostal neporabljen. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Zvonko Lah. O vašem predlogu bo Državni zbor glasoval 19. novembra v okviru točke glasovanj.

Gospa Iva Dimic bo zastavila vprašanje gospe ministrici Mariji Milojki Kolar Celarc.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Spoštovana gospa ministrica! V naši državi je za otroke z avtizmom še nekako dobro poskrbljeno. Žal pa ne morem enako trditi, da je poskrbljeno tudi za odrasle osebe z avtizmom. Zato, spoštovana gospa ministrica, tudi na področju zdravstvenega varstva odraslih oseb z

avtizmom prihaja do problemov zaradi prepočasnega delovanja oziroma reševanja zadev na samem Ministrstvu za zdravje. Predvidevam, da ste s problemom seznanjeni, saj se v začetku letošnjega oktobra prejeli pismo staršev, ki se borijo in zavzemajo, da bi njihovi otroci čim prej dobili možnost obravnave s strani psihiatričnega tima. V Sloveniji vse do danes odrasli z avtizmom namreč nimajo enakih možnosti specialistične zdravstvene obravnave, kar je žalostno in nesprejemljivo. Kot navajajo starši je vsa potrebna dokumentacija za pričetek izvajanja programa že na vašem ministrstvu in že od avgusta čaka na podpis odgovorne osebe. Zagotovljena pa naj bi bila tudi finančna sredstva za ta program, ki pa se ga, kot kaže, vedno bolj odmika in odlaga v prihodnost.

Zaradi tega vas sprašujem, spoštovana ministrica:

Ali držijo navedene trditve, da je program pripravljen ter da je za njegovo izvedbo tudi že zagotovljen denar?

Kakšni so razlogi, da program še ni potrjen na vašem ministrstvu?

Kdaj nameravate dati zeleno luč omejenemu programu?

Za odgovor se vam zahvaljujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo.

Spoštovana gospa poslanka Dimic, pozdravljeni, še enkrat, v mojem imenu. Zdravstveni svet je leta 2011 odobril zdravstveni program celostne zdravstvene obravnave odraslih oseb z avtizmom, ki sta ga skupaj predlagala Inštitut za avtizem in sorodne motnje ter Pediatrična klinika v Ljubljani. Program celostne obravnave odraslih oseb z avtizmom je bil takrat finančno ocenjen z 224 tisoč 624 evrov letno in je predvideval timsko izvenbolnišnično specialistično obravnavo odraslih oseb vključno s psihiatrom, psihologom in specialnim pedagogom, s socialnim delavcem in delovnim terapevtom. Kljub vključitvi programa v splošni dogovor za pogodbeno leto 2011, žal, v tem letu zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tega programa ni bilo možno realizirati. Maja 2013 je Inštitut za avtizem in sorodne motnje pridobil koncesijo na področju specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti s področja pediatrije avtizma na podlagi odločbe o podelitvi koncesije. S pogodbo o koncesiji sta pogodbeni stranki določili, da koncesionar opravlja javno službo na področju specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti pediatrija avtizem v obsegu 0,60 tima. Nosilka dejavnosti, ki se izvaja od 1. julija leta 2013, je doc. dr. Marta Macedoni Lukšič, dr. med. Oktobra leta 2013 je program avtizma za odrasle ponovno obravnaval zdravstveni svet in s

sklepom uvrstil ta program na tako imenovani rangirni seznam vlog za splošni dogovor za leto 2014. V aneksu številka ena k splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2014 so se zagotovila finančna sredstva Inštitutu za avtizem in sorodne motnje za program avtizma za odrasle, vendar pa ga inštitut za avtizem in sorodne motnje ni mogel začeti izvajati, saj takrat ni imel ustreznih dovoljenj in koncesije za specialistično zunajbolnišnično dejavnost psihiatrije za odrasle z avtizmom.

Na Ministrstvu za zdravje se zavedamo problema obravnave odraslih oseb z avtizmom in seveda celovite rešitve za celotno področje avtizma, tako za otroke kot za odrasle, vendar smo pri pridobivanju informacij in prav tako iz Psihiatrične klinike Ljubljana dobili pismeno obvestilo oziroma odgovor, da na enoti za psihoterapijo psihoz in nevroz Psihiatrične klinike v Ljubljani že poteka program odraslih oseb z avtizmom. Zaradi tega bo treba pri podelitvi te koncesije ponovno preveriti, ali je možna širitev znotraj Psihiatrične klinike v Ljubljani ali v Sloveniji potrebujemo podelitev nove koncesije za psihiatrijo za odrasle avtiste.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic, boste dopolnili vprašanje?
Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa.

Hvala lepa, spoštovani ministrici, za odgovor. Vendar, pogledajte, govorili vse o obdobju od leta 2011 do 2014, potrdili ste zagotovljena sredstva, vendar so neke birokratske ovire pri začetku izvajanja.

Vseeno bi želela vedeti:

Kdaj nameravate dati zeleno luč?

Vseeno pričakujem in upam, da se ne bo to zgodilo, da ne bomo govorili naslednje leto o letu 2015. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, odgovor gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Ja, to se sigurno ne bo zgodilo v naslednjem letu. Bi pa želela vseeno poudariti, ker ste že omenili birokratske ovire, del problema, zakaj ni bilo narejeno oziroma storjeno, je bil že na strani tistega, ki povprašuje oziroma je dal vlogo na koncesiji, ker takrat je bil sklep Zdravstvenega sveta, da se uredi avtizem kot celoto, celovit program z vsemi ustreznimi timi in deležniki vključno. Žal takrat iz meni neznanih razlogov ni bilo povpraševanja oziroma zahteve po taki koncesiji, ker bi se naenkrat vse uredilo že takrat. Zaradi tega je tudi prišlo do ponovne obravnave na drugem Zdravstvenem svetu oktobra leta 2014. Ampak takoj, ko bomo preverili s Psihiatrično kliniko, bom jaz ustrezno

ukrepala in se bo ta zadeva uredila, ker se zavedam težavnosti problema.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. László Göncz bo zastavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani ministrici in ministri, spoštovani kolegi in kolegi, gospe ministrici gospa Mrak Kopačeva in pa gospa Majcnova!

Naravne katastrofe, ki smo jim priča, od odgovornih subjektov terjajo, da se vse dejavnosti preprečevanja katastrof v največji možni meri prilagodijo in pa usmerijo spremenjenim okoliščinam. Po moji oceni sme biti vsem nam edini cilj, da se v bodoče preprečijo ali vsaj ublažijo največje naravne katastrofe. Nekoliko v spodbudo so mi besede gospoda predsednika Vlade, ki je danes med drugim poudaril, da je protipoplavna varnost med ključnimi projekti Vlade, in je tudi poudaril, da naj bi pristojno ministrstvo do 27. novembra pripravilo akcijski načrt najbolj nujnih interventnih ukrepov.

Jaz v okviru poslanskega vprašanja želim zgolj na nekem majhnem segmentu možnih nujnih ukrepov testirati to namero Vlade, in sicer dokler država ne zmore ali pa ne more zagotavljati sistemsko celovite rešitve na tem strokovnem hkrati pa seveda zahtevnem področju in ob zavedanju, da tudi največjih naravnih ujm in katastrof nikoli ni mogoče v celoti preprečiti, bi bilo smiselno tudi z razumnimi manjšimi intervencijskimi programi prispevati k ublažitvi težav, v primeru občin v okviru javnih del, ki pa žal formalno niso dovoljene, bi lahko po nekaterih tudi strokovnih ocenah naredili kar velik korak na tem področju. Torej, predlagam bolj intenzivno vključevanje javnih del na področju, kjer je to najbolj potrebno. Konkretno želje so se pojavile tudi že v Prekmurju, verjamem pa, da tudi drugje. Torej, z izvajanjem enostavnih in pomožnih del bi bilo mogoče že morda z dvema ali pa s tremi delavci v zimskih mesecih preprečiti nekatere katastrofe, pa morda tudi škodo na kmetijskih pridelkih.

Sprašujem obe ministrici:

Ali obstaja pripravljenost za tovrstne naloge?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prva bo odgovorila dr. Anja Kopač Mrak. Izvolite, gospa ministrica.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, podpredsednik, za besedo. Hvala, gospod poslanec, za vprašanje.

Jaz imam dobro novico, mi smo na ministrstvu že pripravili dopolnitev vsebin programa javnih del, in sicer z naslovom Pomoč v primeru elementarnih nesreč, torej bodo vse tiste ključne podlage, da se bodo lahko tudi taka javna dela izvedla v naslednjem letu, pripravljena. V tej spremembi programa je torej ta podprogram Pomoč v primeru elementarnih nesreč in se bodo torej lahko v 2015 javna dela izvajala tudi v primeru izvajanja pomoči v primeru elementarnih nesreč, pomoči pri organiziranju, koordiniranju del, pomoči pri zbiranju podatkov, ki jih potrebujejo izvajalci javnih služb za pripravo in izvedbo načrtov v zvezi s sanacijo naravnih nesreč, ročnih del pri vzdrževanju, pomoči pri obnovi poškodovane opreme, enostavnih objektov, pomoči pri spremljanju pojava škodljivcev in bolezni. Še nekaj dobrih novic. Mi smo že začeli, prejšnji teden je bil sestanek ključnega izvajalca, to je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, in zavod je ključne dokumente, ki so podlaga tako za naročnike kot za izvajalce, že pripravil, in sicer napoved objave je že dosegljiva na spletu, katalog programov javnih del prav tako. Ker morate vedeti, da se dejansko javna dela tako izvajajo, da imamo naročnine in izvajalce. Občine so lahko v nekaterih primerih tudi naročniki in hkrati izvajalci, drugače so pa praviloma izvajalci neprofitne organizacije. Mi želimo javna dela spodbujati zaradi tega, ker javna dela so najbolj učinkovit ukrep aktiviranja oziroma na nek način kreiranja delovnih mest in s tem tudi možnosti za zaposlovanje najranljivejših med nami. V letošnjem letu smo predvidevali za 9 tisoč vključitev, to je največ v celotnem obdobju osamosvojitve Slovenije, vendar na žalost nekatere občine niso izkoristile, tako da imamo v tem trenutku realizacijo 7 tisoč 29 zaposlitev. Ker namreč občine morajo določiti delež sofinancirati. Primer dobre prakse – jaz imam jutri tiskovno konferenco v Parku Škocjanske jame – je namreč odprava posledic žleda, ko se je takratna vlada odločila, da oblikuje poseben program javnih del za odpravljanje škode, in predvsem skupaj, ker smo dobro sodelovali Zavod za zaposlovanje in pa Kmetijsko-gozdarska zbornica, ki je bila ves čas na terenu in usklajevala delo, ugotavljamo, da smo dejansko zadostili širšim družbenim ciljem in hkrati dali možnost aktiviranja brezposelnih oseb. Problem pri vsem tem so na žalost samo finančna sredstva. Proračun 2015, ki je trenutno veljaven, bistveno manj sredstev namenja za javna dela, kot smo v letošnjem letu imeli. Jaz verjamem, da bomo tukaj skupaj dosegli, da bomo ta sredstva povečali, ker vemo, da s tem zmanjšamo pritisk na denarna nadomestila in imamo več pozitivnih rezultatov. Če zaključim, ni treba nikakršnih sistemskih sprememb, program je že tak, da se lahko v tej smeri realizira, da bodo javni delavci pomagali pri odpravi tovrstnih nesreč. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, minuto in pol imate še časa.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Spoštovani poslanec! Agencija Republike Slovenije, ki izvaja redna vzdrževalna dela, že sedaj z zainteresiranimi občinami sklepa tripartitne pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij zaradi sofinanciranja vzdrževalnih del na vodotokih. V okviru možnega sodelovanja občin pri vzdrževanju vodotokov bi lahko vključili tudi aktivnosti sodelovanja z občinami preko javnih del, zlasti kot pomoč pri enostavnejših delih: pri vzdrževanju in čiščenju vodotokov drugega reda, kot so na primer poseki za rasti, košenj obalnih in priobalnih zemljišč.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. László Göncz, izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za spodbudne novice. Še preden sem uspel končati konkretno vprašanje, sem že dobil nekaj dobrih odgovorov. Zato bi še kljub temu poudaril, da sem predvsem mislil tudi poudariti dela, ki so bolj enostavna in ki gredo v ta kontekst, ki ste jih na koncu omenjali.

Kar se pa tiče odgovora gospe Mrak, sem predvsem vesel same namere, vendar, ker bo težava pri denarju, kot je vedno, žal, pri tem težava, jaz kljub temu menim, da v takih primerih z določenimi prerazporeditvami se da tudi marsikatero zadevo preprečiti. Prosim vas ali pa želimo, da do tega pride. Ker v primeru Prekmurja, situacijo tam najboljše poznam, bi lahko že tudi najmanjši posegi lahko preprečili marsikatero katastrofo, ki se je pa žal pred nekaj tedni zgodila.

Na koncu bi še morda vprašal tole. Vi ste navedli, da so že objavljeni razpisi, da se tudi sklepajo tripartitne pogodbe, je omenila gospa ministrica Majcnova.

Ali se pojavlja konkreten predlog in vprašanje konkretnega župana – ker takšne primere tudi imamo – ali obstaja tudi še bolj preprost in enostaven način, da preprečimo morebitne birokratske težave, ki lahko tukaj potem ovirajo dejansko realizacijo nekega projekta?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Boste odgovorili?

Gospa dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Jaz lahko morda samo rečem, kar se tiče javnih del je najboljše, da se župani obrnejo na območno službo zavoda, ki pokriva njihovo področje, po navadi na terenu tudi to sodelovanja obstajajo, tam je najlažje. Zdaj bo, predvsem ker vemo, da javna

dela tečejo tekom leto, torej zdaj so razpis za naslednje leto. V tem trenutku mora predvsem na lokalnih skupnosti pasti odločitev o tem, v katera javna dela bodo šli, na kakšen način, ali se bodo zagotovila tudi potrebna 15 % sredstva za sofinanciranje teh javnih del, ker vemo, da javna dela večinoma plača država, 85 %, ostalo lokalne skupnosti, razen pri najbolj ranljivih kategorijah, na primer, če zaposliš kot javnega delavca invalida ali katero drugo težje zaposljivo, je pa ta višina subvencije države 100 %. Zdaj predvsem čas, da se v lokalni skupnosti dogovorijo kako, katere prednostne probleme bodo z javnimi deli reševali. Vsekakor pa bomo mi v naslednjem letu tudi s prerazporeditvami, tako kot smo v letošnjem letu, že lansko leto smo imeli približno 2 tisoč 300 javnih delavcev, pa smo tekom leto 2013 prerazporedili, tako da smo imeli več sredstev in smo vključili 4 tisoč 500, letos pa pravim, prvotna želja je bila 9 tisoč, zdaj konec leta bo verjetno 7 tisoč 29. Žalostno je to, da so sredstva zagotovljena in smo jih zdaj prerazporedili, ker ni bilo realizacije v lokalnem okolju, tako da možnosti je bilo še za skoraj 2 tisoč javnih delavcev. Če pa povemo samo podatek, da je s tem, ker smo toliko več javnih del odprli, toliko več brezposelnih, teh dolgotrajnih, najdlje, najbolj ranljivih med nami, se je pa v letošnjem letu učinkovitost povečala pri zaposlovanju dolgotrajno brezposelnih oseb kar za 54 % v primerjavi z lanskim letom, kar seveda kaže na velik vpliv javnih del pri zaposlovanju teh, ki so najbolj dolgotrajno brezposelni v naši državi. Je pa tudi za razmisliti, kako bi peljali bolj učinkovito na primer, da bi javna dela tekla tudi potem, ko ni več direktnega subvencioniranja države, kar je pa tudi vprašanje navezave na morda socialna podjetja in druge oblike, kjer bi bilo morda za njih tudi te oblike sanacija zanimiva. Toliko, hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen imate samo pol minute. Prav, hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič bo zastavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, ministrice in ministri, kolegice in kolegi poslanci!

Splošni družbeni in gospodarski razvoj v svetu in Sloveniji vse bolj obremenjuje naravno okolje. Naravni viri kot osnova hitrejšega razvoja so vse bolj onesnaženi, usihajo in se le počasi obnavljajo. Vodarstvo je eden nosilcev urejanja prostora, in s tem je tudi nujno pobudnik prehoda na urejanje in gospodarjenje z vodami v prostoru. Med drugim smo tudi zaradi neustrezne politike na tem področju smo v Sloveniji v zadnjih letih priča katastrofalnim poplavam. Naravne struge so skoraj vedno premajhne za zelo visoke pretoke, voda prestopi

bregove in poplavi zemljišča, odvisno od pretočne količine. Rečemo lahko, da v Sloveniji katastrofalnih poplav, ki bi se jih s tehničnimi ukrepi ne dalo preprečiti, skorajda ni. V preteklosti so bile izvedene številne študije, na mizi imamo tudi konkretne projekte, vendar je financiranje vsega tega zaradi zmanjševanja sredstev za vodno gospodarstvo v preteklih letih predstavljeno neznano kdaj v prihodnost. Verjetno se strinjava, gospa ministrica, da če pade takšna količina vode, kot je v preteklih treh tednih na območju poplav, je verjetno težko zaustaviti to zadevo, pa kljub temu, z nekaterimi ukrepi, ki jih poznamo in ki bi bili izvedljivi ob pomoči s finančnimi sredstvi, pa bi vendarle lahko to škodo zavarovali oziroma celo preprečili. Na primer, država lahko marsikaj stori na področju zaščite pred poplavami, predvsem z naslednjimi ukrepi: povečanje pretočne sposobnosti vodotoka, ki povzroča poplave, izgradnja objektov za preprečevanje pretakanja visokih vod preko urbaniziranih in kultiviranih površin, izgradnja objektov, ki zadržujejo visokovodni val in tako naprej. Žal pa se tudi s tem ukrepom vedno bolj oddaljujemo, saj Vlada tudi v rebalansu postavke v proračunu za ta področja niža. V Slovenski demokratični stranki smo vložili amandmaje na ta rebalans, kjer smo predlagali, da se sredstva, postavke za to področje vrnejo, vendar so nas koalicijski poslanci žal zavrnili. Zaradi tega resnično ne razumem besed, kako bo treba, kaj je treba narediti, ko pa potem enkrat pride do glasovanja oziroma do dejanj, nastopijo povsem drugačne zamisli in ideje.

Zato vas, gospa ministrica, konkretno sprašujem:

Kako se boste lotili celovitega pristopa urejanja vodotokov v Republiki Sloveniji?

Kdaj bo pripravljena nacionalna strategija urejanja vodotokov in kdaj lahko pričakujemo začetek izvajanja le-te?

Kdaj lahko pričakujemo začetek del na najbolj ogroženih poplavnih območjih?

Ali boste zagotovili 25 milijonov evrov za izvajanje rednih vzdrževalnih del na vodotokih, tako kot ste to obljubili v oddaji Tarča?

Če ne, zakaj ne?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Spoštovani poslanec Žan Mahnič, priznam, da je še nekaj vprašanj na to temo. Jaz povem, da odgovor bo vseskozi enak, ker odgovora na, bi rekla, takšen širok sklop vprašanj seveda ni mogoče spreminjati in se prilagajati spraševalcem.

Če upoštevamo klimatske razmere – ne v Sloveniji, klimatske razmere vplivajo na cel svet –, potem je seveda govoriti o zagotavljanju

protipoplavne varnosti kot o 100 % ukrepu zelo iluzorno. Tudi v odgovoru, ki ga bom prebrala, je pripravljen, ne govorimo o 100 % protipoplavni varnosti, ampak govorimo o zvišanju protipoplavne varnosti in jo ocenjujemo na 50 %. To ponavljam v temu smislu, da če pade takšna količina dežja, kot je padla v teh nekaterih nedavnih primerih, torej 200 litrov dežja v nekaj urah, potem izgradnja takšne struge pomeni, da je treba kar veliko umakniti iz prostora. V preteklosti temu, da mora imeti voda v okolju svoj prostor, ni bilo namenjene toliko pozornosti, kot je je sedaj. Še vedno je pa čas, da potem seveda to tudi uresničimo.

Zdaj, mi na ministrstvu smo se zaradi razmer prioriteto lotili tega res kompleksnega področja. In v zadnjih 25 letih je bilo tej težavi ali pa temu reševanju razmer namenjenega ne samo malo denarja, ampak tudi malo pozornosti. Res pa je, to pa lahko povem, da sta trenutno v operativnem programu 2007–2013 izvajani dve investiciji, in sicer investiciji za zagotavljanje boljše protipoplavne varnosti na območju reke Drave in na območju reke Savinje. Prejšnjo nedeljo smo imeli v Vladi delovni posvet na to temo. Takrat smo se ne samo predstavniki ministrstva, ampak tudi strokovnjaki s tega področja in seveda celotna vlada opredelili in se odločili, da se pripravi akcijski načrt. Akcijski načrt, ki ga pripravlja delovna skupina, v njem bomo pripravili nabor najbolj nujnih in izvedljivih interventnih in drugih gradbenih del, ki se jih da na slovenskih vodotokih in vodni infrastrukturi izvesti v najkrajšem možnem času, to je v pol leta, iz razloga, da interventno preprečimo še večje škode v primeru ponovitve podobnih dogodkov v prihodnje. Dejstvo namreč je, da se je treba v čim krajšem času odzvati na razmere, ki so po vseh ekstremnih poplavnih dogodkih v letu 2014 pa vemo, da so bil takšni dogodki tudi leta 2011 pa 2010 in da so v teh dogodkih na slovenskih vodotokih in vodni infrastrukturi ostale velike poškodbe. Da bi čakali z odzivom do konca leta ali pa do sredine leta 2015, ko bo pripravljen dolgoročni in celovit načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti v Republiki Sloveniji, bi bilo nedopustno in neodgovorno. To pomeni, da se je Vlada dela lotila nemudoma.

Izvedba najbolj nujnih intervencijskih ukrepov bo kratkoročno najuspešnejši ukrep, hkrati pa moramo in že pripravljamo tudi druge ukrepe, ki jih je treba izvajati daljši čas, da se stanje na področju obvladovanja ali pa izboljšanja poplavne ogroženosti v Republiki Sloveniji izboljša. Dovolite mi, da jih na tem mestu nekaj omenim: zagotovitev več sredstev za redno vzdrževanje vodotokov in vodne infrastrukture – jaz vem, da me v medijih zdaj hočejo prikazati, kot da sem jaz nekaj obljubila, to nisem jaz obljubila, to je bil sklep ali pa bi rekla, v tem procesu se je Vlada temu zavezala, jaz sem mogoče na manj korekten način tudi povedala. Torej, to ni moja obljuba, to je eden od pristopov, da se Vlada tej tematiki bolje posveti. Več pa v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dopolnitev vprašanja, gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo.

Hvala za ta odgovor, gospa ministrica, kljub temu, da nisem dobil vsega, kar sem želel slišati. Kot ste rekli, danes bo še veliko vprašanj na to temo, kar pomeni samo eno, da je ta tema pomembna in da smo si poslanci, ne glede na to, ali smo v koaliciji ali smo v opoziciji, o tem enotni. Jaz to pozdravljam, to ni neka ideološka tema, gre za varnost, gre za življenje naših ljudi, njihovega premoženja. Če kje, potem moramo na tej temi res stopiti skupaj in nekaj narediti. Jaz verjamem, da se o tem vsi strinjamo.

Pa kljub temu, ker prihajam iz Poljanske doline, kot veste, Občina Gorenja vas - Poljane in Žiri sta bili zelo prizadeti, tudi sama ste si to področje ogledali. Vam samo nekaj povem, gospa ministrica, poglejte, proračun Občine Gorenja vas - Poljane bo približno 10 milijonov evrov, škode bo okoli 5 milijonov evrov. Takrat, na obisku ste dejali, da boste pomagali s približno 400 tisoč evri, zdaj je številka že 130 tisoč, tako da ne vem, ali sploh še kaj drži ali nič več ne drži. S tem, da bo, recimo, samo most stal 45 tisoč evrov, cesta v Kladje 40 tisoč, v Vinharje 10 tisoč, ribiška družina ima za 12 tisoč evrov škode in tako naprej. Tako da tudi tistih vaših 130 tisoč evrov kar hitro ponikne, pa sem naštel samo te nekatere najbolj vidne ukrepe, ki so nujno potrebni, da ne govorim še o vseh drugih, ki so nastali kot škoda, predvsem na lokalnih cestah. Jaz stalno poslušam: Posveti posveti. Ja, boste prišli z nekimi sklepi, ampak recite mi prosim – kdaj?

Še enkrat vprašanje, gospa ministrica:

V Tarči ste dejali, da boste zagotovili 25 milijonov evrov. Ali jih boste? In če ne, zakaj?

Govorite, da stalno znižujemo sredstva na teh postavkah, ja, pa v rebalansu jih spet znižujemo. Pa saj ste bi ministrica za okolje in prostor! Poglejte si postavke v proračunu pod ministrstvom, katerega vodite. Očitno, ne vem, ali ste pogledali proračun, ampak očitno ne veste, kakšne so številke, zato bi vas prosil še enkrat za te konkretne odgovore. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Ni lepo, da si tukaj razlagamo neke stvari drugače, kot so bile podane na terenu. Jaz sem takrat, ko sem bila na terenu, v Poljanski dolini povedala, da bomo na ministrstvu zagotovili finančna sredstva za nujno čiščenje vodotokov, kajti tega se zavedam, tudi iz prakse, ki sem jo doživljala v preteklosti, da se za enim elementarnim dogodkom lahko zgodi zelo hitro

tudi drugi. No in iz tega naslova smo na ministrstvu tudi zagotovili sredstva, s katerimi je Agencija Republike Slovenije takoj pristopila k čiščenju vseh tistih vodotokov, ki so bili v okviru ujme poškodovani. Niso bili samo v Poljanski dolini, bili so tudi drugod. Tako da pristojnost Ministrstva za okolje in prostor je bila s tem izpolnjena. Za kakršnakoli druga sredstva, tudi po sanaciji po elementarnih nesrečah, je ministrstvo pristojno v okviru programa, ki ga Vlada sprejme. Za pripravo programa pa so zakonske določbe, ena med njimi je, da seveda mora škoda znašati tolikšen procent oziroma mora biti tako visoka, potem Vlada sprejme sklep, da se pripravi program in za tak program potem Vlada zagotovi tudi sredstva. To pomeni, da Ministrstvo za okolje oziroma jaz kot ministrica vem, da ne morem obljubljati nekaj, kar ne morem izvesti. In to z moje strani tudi ni bilo obljubljeno. Kar se pa tiče sredstev za vzdrževanje vodotokov, ni nobenih težav, znotraj vodnega sklada bo treba, ne glede na to, kdo je kot minister, zagotoviti ta sredstva, ker so ukrepi, ki jih je treba izvesti, potrebni ukrepi. Pa še enkrat ponavljam, ne samo po poplavih v letošnjem letu, še poplave v letu 2010–2012, še struge vodotokov iz tistih poplav niso ustrezno rešene. Mogoče je to tudi eden od razlogov, da je v letošnjem letu bila škoda višja, kot bi bila sicer.

Kar se tiče podajanja ostalega dela odgovora priznam, da je seveda zdaj časa manj, sem pa v nadaljevanju, ko se bodo še pojavljala ta vprašanja, pripravljena odgovor podati celoviteje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Hvala za odgovor ministrica, kljub temu, da tistega zadnjega o tistih 25 milijonih, ki ste jih izrekli v oddaji Tarča ne na terenu, še vedno nisem dobil.

Pa naj samo preberem to, kar sem danes zjutraj prebral v Slovenskih novicah. Naslov je Milijoni za nove Arsove pisarne so, za urejanje vodotokov pa ne. Agencija Republike Slovenije za okolje ima letos na voljo 7,6 milijona evrov za redno vzdrževanje vodotokov, 6,3 milijona evrov za odpravo posledic po žledu in 3,5 milijona za nujna dela po jesenskih neurjih, čeprav bi za urejanje vodotokov potrebovali 25 milijonov evrov letno, pa jih ni. Denar pa se je našel za novo stavbo agencije, v kateri bo tudi laboratorij. To jih bo stalo 32,9 milijona evrov. Se pravi, za sanacijo bo šlo 6,3 milijona evrov, za novo stavbo pa skoraj 33.

Gospa ministrica, jaz verjamem, da ne morete bdeti nad vsem, ampak že odnos vaših ljudi na ministrstvu marsikaj pove. Pretekli teden sem dvakrat klical na ministrstvo. Želel sem dogovoriti termin z eno od državnih sekretark, pa

mi še zdaj niso sporočili nazaj. Še isti dan, ko so bile poplave sem klical ministra za obrambo Janka Vebra, ki je bil na sestanku in je tako prevzel klic. In na tem mestu minister zahvala tudi tem, kar je Slovenska vojska naredila na tem območju. Klical sem tudi dr. Gašperšiča isti dan, pa se mi je tudi minister takoj oglasil na telefon. Pri vas je pa v enem tednu nemogoče dobiti ne državne sekretarke, ampak termin za državno sekretarko. Poglejte ...

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod poslanec ... In predlagate?

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Ja, seveda ... In še to, jaz bi vas prosil na podlagi Poslovnika, pač zahtevam, dajem prošnjo za razpravo. In prosim ostale poslanke in poslance, da me pri tem podprete.

Kot sem že dejal, to ni ideološka tema, jaz sem pač izpostavil Poljansko dolino. Vemo, da so problemi tudi na ostalih območjih, iz katerih vi prihajate, in da se opravi razprava na to temo, ker problemi so tudi drugje. Čiščenje vodotokov, vemo, pri tem boste imeli še velike probleme, Natura 2000, tam mi ne smemo posekati brežine zaradi tega, ker baje tam gnezdi nek ptič, ki ga nihče še nikoli videl ni. Prosim vas za podporo in upam, da se bomo te problematike resno lotili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod poslanec, o vašem predlogu bomo glasovali v sredo, 19. novembra, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospod Benedikt Kopmajer, zastavil bo vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Gospod podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani ministrici in ministru, spoštovani kolegice in kolegi!

Korošci smo zelo zaskrbljeni zaradi zadnjih dogajanj, izjav in stališč najbolj odgovornih na Ministrstvu za infrastrukturo, ki se tičejo tretje razvojne osi. Severni del le-te je bil prioriteta v izgradnji prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji in je imel prednost, dandanes pa je severni del tako rekoč pozabljen. Kot je mogoče razbrati iz predloga resolucije o nacionalnem programu razvoja prometa v Sloveniji, lahko na nekaterih odsekih koroških cest pričakujemo izboljšanje šele leta 2030 oziroma leta 2040. Iz tega lahko sklepamo, da bo Koroška še dolgo prometno odrezana. Dejstvo je, da je tretja razvojna os za Koroško in za Republiko Slovenijo nasploh izjemnega pomena in ima oziroma bi morala imeti v vseh pogledih regijskega in državnega razvoja prioriteto.

Zato vas, spoštovani minister sprašujem:

Kdo nosi odgovornost za pripravljanje dokumentacije za gradnjo tretje razvojne osi?

Zakaj je prišlo do zaostanka pri severnem delu?

S kakšnimi ukrepi se bo zaostanek nadoknadil?

Za traso Velenje–Slovenj Gradec je že sprejet državni prostorski načrt. Zato me zanima:

V kakšni fazi so aktivnosti za pripravo projektne dokumentacije in odkup zemljišč?

Ali ta odsek spada pod pristojnost Darsa ali Direkcije Republike Slovenije za ceste?

Prosil bi tudi za terminski plan gradnje tega odseka v novem finančnem obdobju 2014–2020.

Leta 2012 je bila izvedena študija prometne obremenitve koroških cest.

Zakaj se je vlada ponovno odločila zanjo?

Kdo je bil pobudnik in kdo je bil izvajalec?

Višina stroškov, kdaj je bil razpis objavljen in kdo se je nanj prijavil?

Zakaj se rezultati niso javno predstavili zainteresirani koroški javnosti?

Zanimajo me tudi izvajalci prejšnjih študij, rezultati le-teh in v čem se razlikujejo rezultati med prejšnjim in zadnjo študijo.

Zanima me:

Ali je na ministrstvu zaradi pomanjkanja denarja v proračunu razmišljate o možnosti javno-zasebnega partnerstva za pospešitev modernizacije državne prometne infrastrukture in izgradnjo hitre ceste?

Na koncu pa pričakujem, da predstavitev celovito časovnico izgradnje hitre ceste na odseku od A1 do Holmca.

Zavedam se, da bodo odgovori na moja vprašanja obširni in zahtevajo veliko podrobnosti, zato danes pričakujem, da mi poleg današnjega ustnega odgovora podrobne odgovore pisno posredujete v najkrajšem možnem času. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospod podpredsednik.

Spoštovani poslanec, hvala za postavljeno vprašanje. Projekt tretje razvojne osi v prometnem smislu poleg prečne povezave obeh avtocestnih koridorjev omogoča tudi medsebojno povezavo pomembnejših urbanih središč, in s tem zagotavlja primerno dostopnost in povezanost z mednarodnimi tokovi. V izvedbenem smislu pa ta projekt predstavlja investicijo v prometno infrastrukturo, ki je ekonomsko, finančno in tehnično obsežna, zahtevna in dolgotrajna, v to smo se že vsi lahko prepirali.

Če grem kar na ta podvprašanja, ki ste jih navedli. Glede odgovornosti za pripravo projektne dokumentacije je tako, da v postopku prostorskega umeščanja za severni del tretje

razvojne osi MZI, se pravi Ministrstvo za infrastrukturo, nastopa kot pobudnik za izdelavo državnih prostorskih načrtov, Ministrstvo za okolje in prostor deluje kot koordinator priprave, družba Dars pa nastopa kot investitor tega umeščanja v prostor.

Vzrok za odstopanje od prvotnih časovnic priprave posameznih državnih prostorskih načrtov. Vzrokov je več. Na severnem delu tretje razvojne osi lahko izpostavimo naslednje, to je družbena in okoljska nesprejemljivost trase na odseku od priključka Šentrupert na avtocesti Šentilj–Koper do priključka Velenje – jug, to je ta prvi del nad avtocesto. Potem je tam že omenjena ponovna presoja prometno ekonomske upravičenosti prvotnih načrtovalskih izhodišč na odseku od Velenja do Dravograda ter nesprejemljivi investicijski stroški in denarno ovrednotenje koristi na odseku od Otiškega vrha do mednarodnega mejnega prehoda Holmec ter seveda okoljska problematika na sredinskem koridorju med Velenjem in Podlogom, ki je s prometnofunkcionalnega in ekonomskega vidika še edini izvedljiv.

Glede tega drugega odseka, ki je pa že umeščen, se pravi med Velenjem in Slovenj Gradcem, pa pojasnujem sledeče. Se pravi, po sprejemu uredbe o državnem prostorskem načrtu v avgustu leta 2013 je Dars začel z aktivnostmi za pridobitev poročila o vplivih na okolje, ki je potrebno za pridobitev okoljevarstvenega soglasja, ki pa je potem v nadaljevanju potrebno za zaključek postopka presoje vplivov na okolje. Za postopek izdaje okoljevarstvenega soglasja se pričakuje, da bo zaključen v prvi polovici leta 2015, s tem pa se bodo tudi pridobili projektni pogoji za pripravo projekte dokumentacije za ta odsek. Nadaljnje, aktivnosti v zvezi s pripravljalnimi deli bo v imenu in za račun države izvajal DARS, ki v skladu z Zakon o družbi za avtoceste ter v skladu z obstoječo in že sprejeto Resolucije o nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji opravlja nalogo v zvezi s pridobivanjem nepremičnin in pravic na nji. Se pravi, ta pripravljalna dela bo opravljal DARS. Terminalni plan gradnje pa bo možno definirati po zaključenih pripravljalnih delih oziroma po izdaji gradbenega dovoljenja in dorečenem načinu financiranja projekta.

Glede študije prometnih obremenitev je Vlada na 35. seji 25. oktobra 2012 v zvezi s severnim delom tretje razvojne osi sprejela sklep, s katerim je ugotovila, da na odseku Slovenj Gradec–Dravograd prometna obremenitev sedanjega cestnega omrežja ter njena prognoza v načrtovani planski dobi v celoti več ne utemeljuje prvotno načrtovanega profila ceste, zato je smiselna preučitev modernizacije obstoječe prometnice. Na podlagi navedenega sklepa je DARS v začetku 2013 naročil izdelavo novelacije prometnega modela za celotno vplivno območje poteka tretje razvojne osi, od Avstrije do avtoceste Kope–Šentilj. To prvotno

študijo je izvajalo podjetje OMEGA Consult v letu 2008, za to novo študijo pa je na razpisu potem izvedbo pridobilo podjetje PNZ iz Ljubljane. / znak za konec razprave/ Ja, čas se res hitro izteka.

Bistvenih razlik med obema študijama pravzaprav ni bilo, še največje razlike so nastale zaradi pričakovanih vplivov gospodarske krize, ampak v tem končnem planskem obdobju so pravzaprav pričakovani prometni tokovi po obeh študijah dokaj podobni. Pri novelaciji prometnega modela gre seveda za strokovno podlago, ki sama po sebi / znak za konec razprave/ ... vendar se bo to naredilo v sklopu posameznih faz prostorskega umeščanja v prostor. Mogoče še to, odseki, ki bodo grajeni kot štiripasovnica, bodo cestninski in se bodo gradili ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Kopmajer, zadovoljni? Dopolnitev? Izvolite. Aha, hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Čuš, zastavil bo vprašanje ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Gospod predsedujoči, hvala lepa za besedo. Spoštovana gospa ministrica oziroma ministrski zbor, spoštovani kolegi in kolegice!

Čez dva oziroma tri mesece bo 2 leti, odkar sem poslanec Državnega zbora, in moram reči, da sem na dva do tri mesece ne glede na to, kdo je bil minister, pristojen za prostor oziroma lahko tudi rečem infrastrukturo, spraševal, kako daleč je s pripravo nacionalnega stanovanjskega programa. Skratka, danes lahko ugotovimo, da je bilo postorjenega zelo veliko, če smatramo, da je to, da kaj napišemo in sprejmemo, delo. V praksi pa seveda ni storjeno nič, tudi ni nič sprejeto. V roki imam Nacionalni stanovanjski program, leto 2013–2022, osnutek je bil objavljen 20. marca 2014. Temu dodano je tudi spremljajoče gradivo k osnutku, ki ga je pripravil Direktorat za prostor, skupaj 150, 160 strani. Nato je minister gospod Omerzel dejal, da je to odličen nacionalni stanovanjski program in da ga v bistvu sploh ni treba kaj dopolnjevati. Nato pa je naenkrat, preden je prišla vsa ta politična nestabilnost in padec vlade Alenke Bratušek, dejal, da pa to ni pravi model in da je treba pripraviti kaj novega. Tako da imam tukaj v rokah osnutek nacionalnega stanovanjskega programa iz začetka junija 2014.

Spoštovana gospa ministrica, zanima me:

Kako se boste posvetili reševanju te problematike, torej priprave samega nacionalne stanovanjskega programa?

Ker pa sem tudi sam mlad in me ogromno sovrstnikov vpraša, kaj bo na področju tega storila država, pa bi tudi rad, da mi nekako odgovorite v luči problematike mladih. Namreč, statistike kažejo, da smo v Sloveniji v samem

vrhu Evropske unije po deležu mladih od 18 do 34 let starosti, ki živijo pri svojih starših, to je, mislim, dve tretjin. To je zaskrbljujoče, slabši trendi so samo še v Grčiji, ampak mislim, da se z njo nihče tukaj noče primerjati. Ob tem pa bi tudi rad izpostavil, da podatki GURS kažejo, da je v Sloveniji več kot 75 tisoč stanovanj praznih, kar pa predstavlja velika socialna nesorazmerja in brezizhoden položaj za mlade.

Spoštovana gospa ministrica:

Prosim, če mi naštejete vaše konkretne aktivnosti.

Ali načrtujete v postopek sprejema nacionalnega stanovanjskega programa vključiti mlade?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica, gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Spoštovani poslanec Andrej Čuš, žal moram tudi jaz do določene mere ponoviti odgovor, ki ste ga že prejeli na podobna vprašanja v preteklosti.

Torej, res je, da je bil do zdaj edini nacionalni stanovanjski program sprejet v Državnem zboru iz leta 2009, da je bil že v letu 2011 pripravljen osnutek novega nacionalnega stanovanjskega programa, da je potem vlada padla in je bil potem leta 2013 tudi pripravljen novi osnutek. No, v spomladi letošnjega leta pa je bilo gradivo, ki ste ga predložili, ko je prejšnji minister gospod Omerzel sam dal svoje gradivo v neuradno javno razgrnitev.

Nova vlada je v svojem koalicijskem sporazumu zapisala, da bomo pripravili novi nacionalni stanovanjski program, ki bo nosil letnico 2014–2020, pa žal verjetno ne bo ta letnica 2014, 2015 pa bo letnica, v katerem bo pripravljen ta stanovanjski program, ki bo znal odgovoriti na aktualne potrebe po stanovanjih za posamezne kategorije stanovalcev, še posebej mladih, mladih družin, starejših in za gospodinjstva z dohodki pod določenim cenksom.

Si je pa Vlada oziroma koalicija privzela jasno zavezo, da bo nacionalni stanovanjski program ena od njenih nalog in zato s pripravo nacionalnega stanovanjskega programa na Ministrstvu za okolje in prostor intenzivno nadaljujemo.

Ker je znano, da imajo mladi z dostopnostjo do stanovanj zaradi zaposlitev za določen čas in relativno nizkih začetnih dohodkov večje težave kot nekatere druge skupine prebivalcev, se prav za to skupino v nacionalnem stanovanjskem programu pripravlja rešitev, ki povečuje dostopnost predvsem do najemnih stanovanj. V diskusiji so ukrepi, s katerimi bi tveganja najema posojil za banke zmanjšali, osnutek, ki ga pripravljamo, pa se več

kot do sedaj ukvarja tudi z medgeneracijskim sodelovanjem.

Rešitve, ki bodo predložene tako Vladi kot potem Državnemu zboru, bodo dokončno dorečene šele po ponovni javni obravnavi in usklajevanjih, ki bodo potekala na ravni ministrstev. Zato o končnih usklajenih rešitvah še ne morem govoriti. Oblikovana je delovna skupina, ki pripombe iz neuradne javne razgrnitve pregleduje in bo smiselne pripombe vgradila v nov osnutek, ki bo po sprejemu seveda na Vladi potem posredovan v uradno razgrnitev.

Sama ocenjujem, da bo to težko urediti do konca decembra, lahko pa, da nam bo uspelo, v januarju je pa tisti zadnji rok, ko nam to mora uspeli. Istočasno pa bomo usklajevali pomembna določila z Ministrstvom za finance in Ministrstvom za delo, namreč pri tem svojem delu se posvečamo predvsem dvema populacijama, s katerimi bi radi tudi opravili dva posveta, gre za mlajšo populacijo pa tudi za starejšo populacijo. Vsi vemo, da je veliko stanovanj zasedenih tako, da je mogoče v večjem stanovanju le ena oseba. Če se posebej posvetimo tudi tej populaciji, lahko marsikaj rešimo in dodelamo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala, gospod predsedujoči.

Spoštovana gospa ministrica, sam nekako nad vašim odgovorom ne morem biti zadovoljen in me tudi v bistvu ne navdaja z nekim optimizmom za vnaprej. V Državnem zboru smo sprejeli tudi Nacionalni program za mladino, ki se je v kar nekaj točkah dotikal reševanja problematike mladih, od zaposlovanja, participacije, izobraževalnega sistema, tudi stanovanjske problematike, in da v rokah držim vse te programske usmeritve, katere je pripravil in sprejel Mladinski svet Slovenije. Če jih člani vlade še niste dobili, seveda se bom sam zavzel za to, da boste to pravi čas dobili, da boste kaj prebrali. Sem pa tudi razočaran nad tem, da sem dobil neke stare odgovore. Vlada Mira Cerarja se je zavzemala za novo politiko, torej, da mi nismo primerni. In danes nam tu berete stare odgovore.

Kar se tiče ključnih izzivov stanovanjske problematike mladih v prihodnje, bi rad vseeno povedal, da so mladim stanovanja finančno tako težko dostopna, kot sami ugotavljate, pri tem pa je trajno najemniških stanovanj veliko premalo. Pri tržnem najemu stanovanj pa se mladi danes srečujejo z veliko težavami. Ob tem bi tudi rad povedal, da pri urbanističnem načrtovanju in sistemih javnega prevoza pogosto niso upoštevane potrebe mladih. Zaradi same lastniške strukture stanovanj v Sloveniji pa postaja predvsem pri mladih vse večji problem prijava stalnega

bivališča, ki pa je osnova za uveljavljanje njihovih pravic.

Bi pa rad za konec opozoril, da imamo 75 tisoč praznih stanovanj, samo ponuditi jih je treba. Če je to težko narediti, potem je najboljša da odstopi kar cela vlada. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite. Ne. Hvala.
Izvolite, gospod Čuš Andrej.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Ja, saj v bistvu na začetku sem povedal nekaj vprašanj, bi pa vseeno rad povedal:

Kako boste k sodelovanju pristopili s civilno družbo in predstavniki mladinskega sektorja?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa ministrica.

IRENA MAJCEN: Kot sem povedala, je v tem, ko je bil ta program neuradno odprt oziroma dan v javno razpravo, prišlo veliko predlogov, veliko mnenj, da sta pa predvidena še dva posveta v času, ko bomo program pripravili do te vsebine. Gre za posvet z mladimi in gre za posvet s starejšimi. V tem času je velika možnost za vključevanje oziroma pripravo ustrežnejših rešitev, kot so sedanje rešitve v obstoječem programu. Je pa res, da je ministrstvo pri samem delu prav zaradi finančnih obveznosti, ki izhajajo iz takšnega načina priprave rešitev, dolžno sodelovati prav tako z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve kot tudi z Ministrstvom za finance. Ob tem bi si lahko zatrdila, da subvencioniranje najemnin trenutno, kot je zastavljeno, predstavlja višino sredstev, ki jih je treba zagotoviti v proračunu v obsegu, ki je nepredvidljiv. Namreč, dogaja se, da so prejemniki teh subvencij vezani ne le na stanovanja, ki so v državni lasti, ampak tudi na stanovanja, ki so v občinski lasti, in je obseg tega sofinanciranja za celotno skupino preobsežen oziroma v takšnem obsegu, da ni obvladljiv. Zato je v tem programu treba zagotoviti način rešitve, ki bo obvladljiv oziroma ki ga bo možno preko obstoječih sistemov spremljati in zagotavljati subvencioniranje tistim, ki so do subvencij upravičeni. Toliko.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz se seveda opravičujem, ker sem dovolil. Ministrica si je premislila, je odgovorila na vprašanje, ki ste ga vi zastavili, pa sem vendar torej tudi to storil.
Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala še zadnjič.

V skladu s Poslovnikom predlagam, da opravimo razpravo o odgovoru gospe ministrice.

Pa ne samo, da kritiziramo, ampak predvsem, da pomagamo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: O vašem predlogu bomo razpravljali in glasovali v sredo, 19. novembra. Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš. Zastavil bo vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen ter predsedniku Vlade v funkciji ministra brez resorja, pristojnega za razvoj strateške projekte in kohezijo dr. Miroslavu Cerarju, ki pa je upravičeno odsoten od 13. ure.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Glede na to, da se je tematsko polje poplavne varnosti delno že izčrpalo in da je bil odgovor delno že podan, se s svojim vprašanjem želim izogniti nekemu podvajanju, pa ga zato prilagam temu, kar smo danes že slišali.

Samo v treh občinah na področju Škofje Loke je z zadnjimi poplavami nastala škoda v višini približno 15 milijonov evrov, pa govorimo le o enem izmed prizadetih območij v enih izmed petih poplav. Predsednik Vlade Miro Cerar bi se s tem položajem rad spoprijel z – in tukaj navajam stališče, ki smo ga slišali na današnji seji – ukrepi po nekaj 10 tisoč evrov. To smo vsi prisotni danes tukaj slišali. Gospod predsednik Vlade, če se morda šalite, je ta šala slaba. Nравnost neslana pa postane, ko tako intervencijo postavimo ob bok – in to je bilo navedeno v isti sapi –, da je ureditev vodotokov prioriteten projekt te vlade. Od predsednika Vlade v vlogi ministra za področje razvoja, strateške projekte in kohezijo in od ministrice za okolje in prostor bi rad vedel:

Kako bo zagotovljeno, da se bo načrt ukrepov, ki ga bo delovna skupina pripravila, začel nemudoma izvajati?

Naprej me zanima:

Ali vam je znano, kakšna so predvidena sredstva za celovito ureditev vodotokov, sploh v primerjavi s škodo, ki nastaja?

Kakšni so predvideni učinki tovrstnih javnih investicij za gospodarstvo?

Vprašanje zastavljam z željo, da postavimo interventne ukrepe, dimenzijo področja in pozitivne učinke celovitega urejanja v primeren kontekst in da se temu primerno k ukrepanju tudi pristopi.

Za konec me, to je pa za voljo očitkov, ki izhajajo iz revizije Računske sodišča, zanima še:

Ali in kako boste zagotovili, da bodo projekti, ki bodo izpeljani s pomočjo evropskih sredstev, izvedeni transparentno in na kakšen način boste zagotovili, da mnenje Računskega sodišča ne bo tudi naslednjič negativno?

Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, odgovarjate seveda na tisti del, ki je bil že pisno poslan. Izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Jaz bi rada povedala, da je v letošnjem letu Ministrstvo za okolje in prostor zagotovilo za redno vzdrževanje vodotokov 18,7 milijona evrov. S programom oziroma z načrtom, akcijskim načrtom za naslednjih 6 mesecev se z ukrepi, ki jih bomo pripravili, zagotavlja sanacija škode ob poplavah, kot sem rekla, iz letošnjega leta, ker te poplave so pravzaprav že močno načele stabilnost strug, tudi pretočnost strug je zmanjšana, predvsem v tistih delih, ko so struge v svojem koritu naplavile veliko materiala, ali je to kamenje ali je to odpadel les, in vse to je treba seveda iz strug očistiti. V naslednjem letu je treba pripraviti načrt protipoplavne varnosti, ki bo zajemal investicije.

Tisoč 200 je takih področij v Sloveniji, kjer se pojavijo poplave. Iz teh področij je izbranih 61 področij, kjer je poplavna ogroženost višja. In prav za ta področja je nabor investicij nujen. Tako, kot ste že rekli, študij je veliko, treba je vse pregledati in ugotoviti, koliko je pripravljena dokumentacija za posamezna ta poplavno ogrožena območja. Trenutno se izvajata dve investiciji, za dve investiciji pa je razpis za pridobitev projektov gradbenega dovoljenja. Gre za ureditev Gradašnice in gre za ureditev Selšice. Pri pripravi projektov, ki pa se bodo v prihodnje izvajali iz evropskih sredstev – gre za večletno finančno obdobje 2014–2020 – pa, kot je bilo že danes omenjeno, seveda je lahko teh investicijskih sredstev ali pa te pomoči Evrope pri izvedbi teh projektov še več, pa bo vsekakor treba formirati ekipo. To govorim iz tega, da se z obstoječim kadrom ne da obvladati tako velikega portfelja investicij. Je pač tako, da je znotraj Direktorata za vode trenutno ena oseba, ki je zaposlena na tej protipoplavni varnosti. Res je, da druge osebe delajo precej tudi na sodelovanju, ki je v primeru izvajanja del na vodotokih nujna, gre za bilateralo, je torej Italija, Slovenija, in trilaterale, torej gre za Muro, Dravo s sosednjimi občinami. Namreč, tudi znotraj teh postopkov se seveda dogovarjajo oziroma iščejo rešitve protipoplavne varnosti. Hočem reči, da tudi na Agenciji Republike Slovenije, ki skrbi za samo vzdrževanje, je trenutno ta zaposlenost tako skrčena, da v prihodnje na takšen način, ko bo treba tudi širše sodelovati z občinami, kar se je, kot kaže, sedaj pojavil problem, bo treba zagotoviti, ne samo več sredstev, ampak tudi več ljudi, da bodo dela potekala nemoteno oziroma da bo na izvedbo del manj pripomb.

Torej za Računsko sodišče pa je: s sredstvi kohezijskega sklada so indikativno financirane naslednje protipoplavne investicije. Porečje Savinje, dokončanje projektov prve faze ter nadaljevanje prednostnih investicij za

celotno protipoplavno ureditev porečja Savinje s pritoki. Obseg in natančnejši posegi bodo določeni na podlagi rezultatov izvedene hidrološko-hidravlične analize celotnega porečja Savinje, ki bo upoštevala tudi že izvedene protipoplavne ukrepe na področju Savinje, ki se izvaja v obdobju 2007–2013. Nadaljevanje projekta zagotovitev poplavne ureditve porečja Drave, dokončanje projektov prve faze ter nadaljevanje prednostnih investicij zmanjšanja poplavne ogroženosti ptujske Drave: Spodnji Duplek–Ptuj. Ureditev porečja Meže in Mislinje, zmanjševanje poplavne ogroženosti: Dravograd, Prevalje, Ravne na Koroškem, Črna na Koroškem, Žerjav. Za Gradašnico gre za zmanjšanje poplavne ogroženosti: Ljubljana – jug in Dobrova, Brezje pri Dobrovi. Poplavna ureditev Selške Sore pa gre za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Železnikih.

Kar se tiče izdelave odzivnega poročila oziroma priprave ukrepov za Računsko sodišče pa bo treba časovno in pa sistemsko / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite, gospod Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala, predsedujoča, za besedo.

Najlepša hvala gospe ministrici za obsežno predstavitev. Bila je zelo poučna, praktično pregledno smo se sprehodili čez celotno področje. Žal je bilo pa v tem odgovoru in v tej predstavitvi bolj malo tistega, kar je mene zanimalo, in vprašanj, ki sem jih jaz postavil. Če ponovim zgolj enega samega, to je tisti, ki se meni zdi najbolj pereč in najbolj problematičen:

Kakšna so predvidena potrebna sredstva za celovito ureditev vodotokov, sploh v primerjavi s škodo, ki nastaja?

Kakšni so predvideni učinki tovrstnih javnih investicij za gospodarstvo?

To sprašujem zato, ker na nek tak organiziran sistematičen način bi sam pristopil k urejanju takega področja oziroma verjamem, da je to pravilna pot, po kateri moramo iti. Vendarle pa danes v resnici niti ne pričakujem kakšnega dosti drugačnega odgovora od tega, ki sem ga prejel, pa predlagam, da to temo obravnavamo, kot je bil poziv v tem zboru na današnji dan že podan, na eni izmed prihodnjih sej oziroma na naslednji, prihodnji seji. Najlepša hvala za besedo.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa ministrica želite še podati odgovor?

Izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala lepa za besedo.

V tem času, ko poplave ogrožajo življenje in pa seveda imovino in poplavljeni skrbijo za to, da se v poplavljenih ne samo objektih, ampak tudi v okolici objektov rešuje in vzpostavlja stanje za vsakdanje in običajno

življenje, se uporablja veliko številka 600 milijonov, kot da se s 600 milijoni da rešiti vse. Jaz te številke ne želim uporabljati predvsem zaradi tega, ker ko vprašam, kako nastane ta številka 600 milijonov, kateri projekti so zajeti v tej številki 600 milijonov, ne dobim pravega odgovora. Torej, groba groba ocena strokovnjakov je, da naj bi ta številka zadoščala. Jaz si upam trditi, da bo ta prava groba groba številka podana znotraj priprave načrta izvedbe protipoplavnih ukrepov, ki jih bomo sprejeli v naslednjem letu. Sama bom uporabljala potem tisto številko, ker preveč akcijsko uporabljati nekatere številke, češ, samo toliko denarja je treba, pa bomo mi rešeni, se mi v tem času, ko nas naravne ujme v resnici zelo prizadenejo, in to veliko občanov, ne zdi vmesno.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Kordiš, vaš predlog bo predmet razprave in glasovanja na seji v sredo, 19. novembra.

Dr. Franc Križanič bo zastavil vprašanje ministru za obrambo, gospodu Janku Vebur.

Izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovana predsedujoča, kolegi, ministri!

Vsaka družba se pač na kritične situacije, kakršne so naravne nesreče, druge nesreče, konflikti, vojaški konflikti, tudi varnostni zapleti, odzove glede na svojo tradicijo, glede na kulturo sodelovanja prebivalstva, tudi tehnično kulturo, znanje, človeški kapital, s katerim razpolaga. V zadnjem času – že nekaj mojih kolegov je opazilo in omenilo –, smo z zadovoljstvom ugotovili, da je minister za obrambo uspel povečati fleksibilnost odzivnosti obrambnih podsistemov naše družbe, zlasti z aktivnim vključevanjem vojske v odpravljanje posledic in hitro reakcijo ob zadnjih poplavih. S tem je po moji oceni začel uvajati neke vrste integralni pristop, ki je seveda možen tudi v obratni smeri in za širitev baze obrambe tudi na ostalih področjih, ko bo do njih prišlo.

Vprašanje je pa naslednje:

Kako deluje sistem odzivanja in sodelovanja med Slovensko vojsko, sistemom zaščite in reševanja, predvsem z gasilci in še posebej z lokalno skupnostjo, ob samih dogodkih ter v nadaljevanju ob sanacijah prizadetih območij?

Ali načrtujete na tem področju kakšne aktivnosti oziroma posodobitve?

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Gospod minister, izvolite.

JANKO VEBER: Hvala za besedo, predsedujoča. Hvala tudi za vprašanje gospodu Križaniču.

Če se dotaknem dogajanja v Sloveniji, potem mislim, da je res lahko zelo hitro dana ocena, da obstaja zelo velika ogroženost v

Sloveniji zaradi naravnih nesreč. Temu primerno se je treba tudi organizirati, odzvati, zato da ohranjamo življenja in n nazadnje tudi premoženje, ki je ogroženo zaradi naravnih nesreč. Ob tej priložnosti bi se seveda tudi izjemno zahvalil tako gasilcem, pripadnikom Civilne zaščite, pripadnikom Slovenske vojske kot seveda tudi drugim enotam, ki so sodelovale pri reševanju, tukaj gre seveda tudi za komunalna podjetja in nenazadnje tudi vsem županom in županom, ki so sodelovali pri tem, da smo lahko obvladali te zahtevne razmere. Lahko pa povem, da sistem deluje uspešno zaradi tega, ker imamo zelo veliko število prostovoljcev, vključenih v ta sistem. Brez prostovoljnih gasilcev si ne predstavljam, da bi lahko tako učinkovito odreagirali na naravne nesreče, kot to počnemo v zadnjih obdobjih, ko se srečujemo z izjemno intenziteto naravnih nesreč. Pomembno pri tem pa je seveda, da je tudi zelo usklajeno delovanje vseh, ki sodelujejo pri tem. Naj povem, da ima Slovenska vojska v ta namen izdelan načrt ukrepanja v primeru naravnih nesreč, imenuje se Vihra. Namen tega programa je, da je Slovenska vojska usposobljena, da lahko odreagira pri zaščiti vojaških objektov, ki so seveda ravno tako lahko izpostavljeni kot vsi drugi zaradi naravnih nesreč. V sklopu teh aktivnosti pa seveda ta program vsebuje tudi vključevanje pripadnikov Slovenske vojske v sistem civilnih objektov in tudi reševanja življenj, če je to treba. In v ta namen želim poudariti, da ohranjamo vseh 13 regijskih centrov, v katerih delujejo štabi Civilne zaščite, in v vseh 13 regijskih centrov so tudi pripadniki Slovenske vojske. Pripadnik Slovenske vojske oziroma častnik v temu sistemu je zadalžen tudi za nadzor delovanja in usklajevanja med vsemi ukrepi, tako da vključujemo resnično prav vse strukture in možnosti, ki jih imamo za to, da smo pri tem učinkoviti.

Velikokrat seveda se je treba tudi natančno dogovoriti, kako naj izpeljemo določene aktivnosti, in tukaj moram povedati, da poteka tudi sprotna komunikacija med načelnikom Generalštaba Slovenske vojske in poveljnikom Civilne zaščite, ki pa je tisti, ki dejansko tudi odreja, kdaj se vključijo pripadniki Slovenske vojske v reševanje. Tukaj želim poudariti, da najprej počakamo na reakcijo poveljnikov Civilne zaščite na terenu in če ocenijo, da je zaradi utrujenosti ali zaradi premajhnega števila prostovoljcev treba okrepiti vse te enote, seveda se potem tudi aktivirajo pripadniki Slovenske vojske v to okolje.

Želimo si, da bi bil ta sistem še bolj zgrajen in nadgrajen, zato bodo potekali v tem obdobju posveti z občinami, eden od teh je pravzaprav organiziran že jutri in bo potekal na območju gorenjske regije. Namen teh posvetovanj je, da poveljnik Civilne zaščite boljše seznani tako predstavnik občine kot seveda tudi vseh ostalih enot, ki se vključujejo v sistem reševanja, s postopkom vključevanja in ravnanja v primeru naravnih nesreč. To je nekaj,

kar ugotavljamo, da je treba še nadgraditi, kajti pri nekaterih primerih se vendarle ugotovi, da se predolgo odlaša s tem, da se vključijo enote Slovenske vojske, in prihaja tudi do izčrpanosti prostovoljcev, gasilcev in seveda s tem tudi do možnosti poškodb. To je eden od ukrepov, ki smo ga začeli izvajati oziroma ga bomo začeli izvajati z jutrišnjim dnevom.

Nekatere druge ukrepe pa bi še v nadaljevanju odgovora podal, ko bom imel čas za to. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Dr. Križanič želite dopolniti, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Hvala lepa za izčrpen odgovor. Mislim, da je še nekaj za dokončati, bi kar počakali in poslušali.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ:
Gospod minister, izvolite.

JANKO VEBER: Med drugimi ukrepi – poleg tega usposabljanja in seznanjanja – načrtujem tudi izpopolnitev delovanja na način, da bomo poskušali organizirati posebno enoto, ki se bo lahko še hitreje vključevala za potrebe reševanja. Ta hip lahko povem, da imamo v programu Vihra predvideno vključevanje tisoč pripadnikov Slovenske vojske, vse skupaj pa želimo še specializirati ravno z namenom, da smo še hitrejši in še učinkovitejši pri morebitnih nujnih ukrepih. V ta namen predvidevamo tudi organiziranje specialne skupine pripadnikov Slovenske vojske, ki bo štela 120 pripadnikov ali več. Ta program še nastaja in bo tudi v kratkem, ko bo seveda izdelan, predstavljen javnosti. V samo enoto pa, predvidevamo, bodo vključeni različni rodovi Slovenske vojske, glede na potrebe, ki se bodo pač dogajale na terenu. Tudi tukaj se želimo približati tem izzivom zaradi tega, da smo še učinkovitejši. Naj pa tudi omenim, da ta hip poteka zelo obsežen projekt, ki je na pobudo in na podlagi izkušenj znotraj uprave za zaščito in reševanje v Sloveniji bil prenesen tudi znotraj sistema Evropske unije, torej na podlagi direktive Evropske unije bo leta 2015 uveden tudi tako imenovani eKlic. Gre za tehnologijo, ki bo vgrajena v avtomobile, ki nam bo sporočala v trenutku hujše prometne nesreče, za kakšno vozilo gre, kje se nahaja, koliko je udeležencev v tej prometni nesreči, ali je možna komunikacija z njimi, kajti brez uporabe telefona bodo lahko udeleženci v nesreči komunicirali z našimi regijskimi centri za obveščanje preko številke 112. Seveda je to en sistem, ki ga gradimo preko omrežja Telekom, ki ga v Sloveniji imamo, ravno zato, da učinkovito izvajamo vse ukrepe tako na področju uprave za zaščito in reševanje kot tudi na področju obrambnih potreb. To so res izjemno pomembni koraki, kajti čas, ki ga zmanjšujemo v primeru nesreč, je ključen za to, da ohranjamo življenja. Naš razvoj bo šel v to smer. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ:
Ministru Vebru se zahvaljujem za odgovor.

Gospod Franc Breznik bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor, gospe Majcnovi.
Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospa podpredsednica.

Spoštovana ministrica, v letu 2008 so župani 12 občin in predstavniki mariborskega vodovoda podpisali medobčinsko pogodbo o medsebojnem sodelovanju v projektu Celovita oskrba severovzhodne Slovenije s pitno vodo. Gre za projekt obnove vodovodnega sistema v občinah, investicija je bila vredna več kot 14 milijonov evrov, bila je sofinancirana iz občinskih proračunov, iz državnega proračuna in predvsem sredstev kohezijskega sklada. Naj povem, da po letu 2008 je bila pogodba sklenjena junija 2010, v tem času so se po javnih razpisih, po sklenitvi pogodbe zgodile številne likvidacije gradbenih podjetij zaradi finančne krize, ki nam je poznana. Zaradi tega so se morali razpisi ponoviti in potem je projekt stekel v letu 2012. V tem projektu, ki je bil lansko leto zaključen, je bilo zgrajenih 53 kilometrov vodovoda, predvsem gre za ključni vodovod skozi Slovenske gorice, gre za ključno kvalitetno oskrbo Slovenskih goric s pitno vodo, kjer so bile cevi v vodovodnih sistemih še stare, azbestne, kjer je prišlo do številnih lomov, kjer je bilo veliko izlitič vode, šlo je tudi za vdore fekalij in ostalega v te vodovodne sisteme. In ko je bil lansko leto projekt zaključen, smo dobili tudi 3 nove vodohrame in številna prečrpališča. Naj povem, da je vodovod prispeval tudi kvalitetne infrastrukturne priključke v številne obrtne cone. Tudi za potrebe zgraditve bodočega termalnega kopališča v Benediktu smo potrebovali infrastrukturni priključek za pretoka približno 20 litrov na sekundo zaradi potrebe hotela in številnih apartmajskih naselij. Žal so občine svoj dolg – torej projekt, ki je bil financiran približno 70 % iz kohezijskih skladov, približno 16 % iz občinskih proračunov in približno 12 % vseh dodatnih sredstev bi morale plačati Ministrstvo za kmetijstvo, zdaj Ministrstvo za okolje. Naj povem, da sem to poslansko vprašanje že v prejšnjem mandatu postavil dvakrat ministru gospodu Židanu, ker tega denarja še nismo dobili izplačanega. Gre za več kot 2 milijona evrov. Te občine so morale v tem času najeti številne premostitvene kredite, torej kratkoročne kredite, ki se letos konec leta iztečejo. Zato vas ponovno sprašujem zdaj kot Ministrstvo za okolje:

Kdaj bodo občinam iz državnega proračuna vrnjena sredstva zaradi najema kreditov, s katerimi so krile finančni delež države pri sofinanciranju projekta?

Najlepša hvala za odgovor.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala za vprašanje.

Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani poslanec Franc Breznik. Projekt Celovita oskrba severovzhodne Slovenije s pitno vodo, kamor sodijo te investicije in v okviru katerega tega projekta se izvajajo novogradnje in hidravlične izboljšave, je res imela v samem času izvajanja kar nekaj neizvedljivih stvari, številne stečaje izvajalcev gradbenih del. Bilo pa je tudi nekaj nejasnosti in pomanjklivosti pri izvajanju projekta, in sicer na strani občin. Tudi na strani ministrstva ni bilo vse v idealnih razmerah, to si že upam povedati. Nosilna občina je angažirala izvajanje zunanjih svetovalcev. To se je v letošnjem letu izkazalo za zelo pozitivno, saj je dokumentacija v zvezi s projektom zdaj urejena. Ministrstvo je za nosilno občino podpisalo manjkajoče pogodbe o sofinanciranju, v postopku podpisovanja pa so še nekateri aneksi k pogodbam o sofinanciranju. Želimo, da bi bili podpisani čim prej. S temi akti bo možno potem izvajati sofinanciranja izplačila iz postavk evropske kohezijske politike tudi v letu 2014. Predmet Rebalansa za leto 2014 je seveda tudi del te finančne konstrukcije.

Glede na povedano je čas, ki je še na voljo do konca leta, in pa postopki kontrole, ki jih sedaj Ministrstvo za okolje in prostor v vlogi posredniškega telesa mora izvesti pred vsakim izplačilom zahtevka za izplačilo iz postavk evropske kohezijske politike, bomo upravičencem torej izplačevali ali pa dali v izplačilo ta sredstva tekom meseca decembra in pa še v začetku leta 2015.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala, gospa ministrica.

Želite?
Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospa ministrica, če sem pravilno razumel, bodo torej ti aneksi – kot veste so bili upravičeni zaradi tega, ker ko sem prej omenil, je bilo do številnih likvidacij, številnih podjetij in potem smo morali nekako zagotoviti, najti nova podjetja, ki so sodelovala v temu projektu –, zdaj, če razumem, boste vi ta sredstva predvidevali za izplačilo še v rebalansu 2014 in izplačila bodo tekla še v letošnjem letu, del pa takoj ob začetku prihodnjega leta. Jaz upam, da sem dobil odgovor, da se zavezujete. Verjemite mi, da kot poslanec iz Slovenskih Goric sem glede tega izredno trmast, ker gre za občine, ki imajo izredno majhne proračune. Upam, da se zavedate, da so občine zaradi nedelovanja ne vas, ampak prejšnjega ministra Židana, zaradi izjemno pasivnega odnosa do tega morala najeti kratkoročne kredite, ki se konec tega leta tudi nekateri iztekajo. Zaradi tega je, upam in verjamem, da boste z največjo energijo nekako pristopili k reševanju te problematike, ker te občine, ki so tudi zaradi nedelovanja državnih institucij, zadolžene ne po svoji krivdi, torej krivdi države. In nekako vas še

enkrat naprošam, zdaj kot novo ministrico. Ne bom vas kritiziral, ker vam to prvič postavljam. Verjemite mi pa, da če ne bo v januarju izplačan del tega denarja, da bom potem pa postavil še enkrat to vprašanje in da bom vztrajal. Najlepša hvala pa za odgovor v temu smislu.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Jernej Vrtovec bo postavil vprašanje ministrici za zdravje, gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana predsedujoča!

Spoštovana ministrica za zdravje, verjetno se bova oba strinjala, eden izmed perečih problemov v Sloveniji je tudi slovenski zdravstveni sistem. Menim, da je zdravstveni sistem v Republiki Sloveniji, kakršnega poznamo danes, potreben temeljite prenove ne pa samo tako imenovanih hitrih ad hoc rešitev, tako imenovanih interventnih akcij. In prav tako je eden izmed perečih problemov našega zdravstvenega sistema tudi sistem dogovarjanja programa zdravstvenih storitev. Namreč, ta sistem je tak, da Zavod za zdravstveno zavarovanje in izvajalec se dogovorita za program, ki ga izvajalec v letu lahko izvede. In izvajalci imajo torej omejen program, ki ga plača Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ta program pa dejansko ne vključuje tudi vseh potreb zavezancev. Vse to se odraža tudi v ogroženo delovanje nekaterih izvajalcev zdravstvenih storitev in v čakalnih dobah. Po poročanju medijev je UKC Ljubljana v izgubi, saj namreč dolguje kar milijonske zneske svojim dobaviteljem. Po podatkih naj bi v letošnjem letu zdravil 3 tisoč 200 bolnikov več, kot je dopuščal plačani program s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje. To je, spoštovana gospa ministrica, tako rekoč neke vrste plansko gospodarstvo, v katerem ne vemo, kdo pije in kdo plača. Ti podatki, po mojem prepričanju, toliko bolj potrjujejo zgrešenost sistema, da je zdravje vseh državljanek in državljanov v rokah enega in istega financerja. To je zavoda. Vsi državljanke in državljanji morajo biti avtomatsko člani oziroma avtomatsko plačujejo v zavod. Takšna ureditev, naj opomnim, je edinstvena v evropskem prostoru in povzroča tudi neodgovornost pri dodeljevanju finančnih sredstev, saj sanacijo primanjkljajev v Zavod za zdravstveno zavarovanje vedno financira državni proračun. To tudi oba veva.

Spoštovana gospa ministrica, na koncu še vprašanje:

Koliko znaša in kako bost uredili večmilijonsko zgubo v UKC Ljubljana, da bo ta lahko nemoteno deloval?

In v povezavi z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije imam še vprašanje glede razpisa za novega direktorja. Namreč, zanima me:

Ali drži informacija, da je znanje vsaj enega tujega jezika zgolj priporočilo ne pa tudi

eden izmed pogojev za zasedbo tako odgovornega mesta, kot je direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje?

Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala za vprašanje.

Gospa ministrica, želite odgovoriti?
Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Gospod poslanec, strinjam se z vami, da je slovenski zdravstveni sistem potreben celovite prenovе glede na dejstvo, da kakšnih večjih sprememb v tem sistemu zadnjih 20 let v bistvu ne beležimo.

Mogoče glede podatka, po katerem me sprašujete, o izgubi v Kliničnem centru Ljubljana, naj povem, da je ta izguba v polletju znašala 8,9 milijona evrov in da je akumulirana izguba iz preteklih let po stanju konec leta 2013 58,8 milijona evrov. Kot se zavedate, je treba za sanacijo tovrstne izgube sprememba sistemske narave. Kajti, samo, kot ste tudi že vi sami omenili, gasilske akcije oziroma enkratno krpanje oziroma ukrepanje ne vodi k dolgoročnosti finančne vzdržnosti slovenskega zdravstvenega sistema. Jaz sem sicer opravila razgovor tako z vodstvom Kliničnega centra Ljubljana kot tudi z generalnim direktorjem Zavoda za zdravstveno zavarovanje kot financerjem zdravstvenih storitev, vendar je treba povedati, da sedanji sistem obračuna tako imenovanih espejev je zadeva zastarela, potrebna je prenovе in zato smo tudi na Ministrstvu za zdravje že pristopili v okviru delovne skupine k prenovi tega obračunskega sistema prav zaradi razloga, da bi bolnišnice oziroma tisti, ki opravljajo te storitve, dobili korektno plačane storitve za opravljeno delo. Vendar je treba poudariti, da se to od danes do jutri ne da, da pa bomo skušali najti začasno vsaj rešitve v okviru aneksa 2 k splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2015, v večji meri pa k splošnemu dogovoru za leto 2015. Prav tako bomo tudi dolgoročno spremenili sistem dogovarjanja glede plačevanja storitev. Moram pa povedati, da je to problem celotnega zdravstvenega sistema, njegovega obračunskega dela, tudi pri drugih bolnišnicah, da pa je mogoče sam nekoliko bolj izpostavljen v Kliničnem centru v Ljubljani.

In mogoče še odgovor na to vaše zadnje vprašanje. Naj povem, da je po Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in statutu Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za generalnega direktorja zavoda lahko imenovan tisti, ki izpolnjuje splošne pogoje, ki so določeni z zakonom, in sicer s 74. členom tega zakona, in sicer da ima visoko strokovno izobrazbo ter najmanj pet let delovnih izkušenj, ki dokazujejo, da ima strokovne, vodstvene in organizacijske ter druge poslovodne sposobnosti za opravljanje tega dela

ter seveda ob pogoju, da predloži ustrezen program z opredeljeno strategijo razvoja zdravstvenega zavarovanja. Tako v skladu z zakonom kot tudi s statutom, ki opredeljuje razpisne pogoje, ni predvideno, da bi bilo zahtevano znanje tujega jezika kot pogoj.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala za odgovor.

Gospod Vrtovec zahteva dopolnitev.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Spoštovana gospa ministrica, najlepša hvala za odgovor. Jaz sem delno zadovoljen, mislim, ne morem biti v vsej polnosti, predvsem z drugim odgovorom. Bi pa rad dodal, mi imamo dejansko problem z Zavodom za zdravstveno zavarovanje. Če mene vprašate, je ključen problem v tem, da ni konkurence na tem področju oziroma na področju zagotavljanja osnovnih zdravstvenih storitev, da imamo en megalomanski ZZZS, ki upravlja z več kot 2 milijardami evri, ostale konkurence ni. Potem lahko ta ZZZS dela to, kar se mu zaželi. Lahko to primerjamo tudi s področjem, pa ne gre zdaj primerjati avtomobilsko zavarovanje s področjem zdravstvenega zavarovanja, nikakor ne, ampak tam konkurenca niža cene storitev. V našem primeru temu ni tako. Sam vem, da niste enakega mnenja, ampak še enkrat poudarjam, več konkurence v tujini deluje, da so cene nižje. In kdo je potem na boljšem? Ja, na boljšem so davkoplačevalci, ki bodo v to blagajno ZZZS manj plačali.

Kar se tiče vašega odgovora na moje drugo vprašanje. Poglejte, danes kamorkoli se prijavite na katerikoli razpis tudi v sistemu javne uprave, je večina razpisov napisanih tako, da je potrebno znanje vsaj enega tujega jezika, in v tem primeru pri tem razpisu nastaja vtis, da je razpis vnaprej prilagojen. Tak vtis nastaja, da je razpis vnaprej prilagojen. Zdaj, ja, po statutu se držijo in po zakonodaji, ampak ZZZS je takšna organizacija, ki bi morala imeti nekaj več, nekaj več ne samo statut. Se pravi, državljanke in državljani imajo lahko upravičeno mnenje na tem področju, kar se vodenja ZZZS tiče, da je to nek velik konglomerat, ki sedi na milijonih evrih, na milijardah in temu konglomeratu nikakor ni konca, da bi enkrat pošteno ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa ministrica, želite dopolniti odgovor.

Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Poglejte, postopek razpisa in predlog izbire za direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije vodi in opravi upravni odbor tega zavoda. Imenuje ga skupščina za dobo štirih let, potrebno pa je še soglasje Državnega zbora. Kot sem že omenila, je dejansko ta zakon, ki je

relativno star, opredelil pogoje, kdo lahko kandidira. Žal pač v teh pogojih ni zahtevan kot nujen pogoj tudi znanje enega tujega jezika. Bi pa lahko po moji oceni upravni odbor ne seveda kot pogoj ali kot nek izločilni kriterij v tem razpisu napisal, da je zaželeno znanje enega tujega jezika, ker je seveda to možno. Ne more pa biti potem to izločilni pogoj, če to ni v zakonu in statutu zavoda določeno. Toliko glede zadnjega.

Glede konkurence je pa treba vseeno pojasniti tudi ljudem, da bodo pravilno razumeli. Glejte, konkurenca zdravstvenih storitev ne deluje čisto tako kot konkurenca v vseh ostalih dejavnostih. To nam dokazujejo številni primeri tako v Evropi kot tudi v svetu. Delno lahko deluje konkurenca pri storitvah, pri izvajalcih zdravstvenih storitev, pri zavodu pa konkurenca, če govorimo o Zavodu za zdravstveno zavarovanje, kamor se vplačujejo prispevki za zdravstvene storitve, ne more delovati. Zakaj? Zaradi tega, ker ni nobenih elementov, na katere bi se lahko šli tako imenovano konkurenco. Prvič, z zakonom imamo predpisano prispevno stopnjo, predpisan imamo način pobiranja, z zakonom je predpisana višina osnove prispevka, v glavnem so vsi elementi zakonsko predpisani. V tem delu ne vidim in to vam lahko povedo tudi, recimo, že mnogi tujci, zadnji primeri kažejo, recimo, kaj se je zgodilo na Slovaškem, kaj je bilo v primeru, ko so uvedli večje število zavarovalnic, enostavno so jim šle premije in stroški zdravstvenega sistema v nebo. In zdaj se trudijo in celo neke mednarodne tožbe do svetovalcev, ki so jim to predlagali, so postavljene, kako bi nazaj prišli, v eni tako majhni državi, kot pa Slovenija je, spet bi rekla v en sistem oziroma v eno blagajno ali en sklad. Pomembno je, da je ta sklad pravilno upravljan in nadziran. To je ključnega pomena.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Dr. Bojan Dobovšek bo zastavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

Izvolite.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Glede na to, da je eno ključnih vprašanj privatizacije tako v Sloveniji kot v drugih tranzitnih državah, in da je ključno pri tem kritična infrastruktura, med katero spadajo predvsem promet, energetika in pa telekomunikacije, naši sosede v Avstriji na primer razpravljajo že o tem, da je kritična infrastruktura tudi finančni sektor, ki ga je treba zaščititi, zato me zanima, kot prvič:

Ali je privatizacija Telekomu že končana?

V kakšni fazi?

Ali so Sečoveljske soline del tega paketa, kajti s tem bi lahko izgubili del teritorija, ki je ključen za našo teritorialno enotnost?

Kot drugo pa:

Ali se poleg tega paketa prvih 15 podjetij prodaja del ali v celoti še kakršenkoli drugi delež podjetja ali podjetje v celoti?

Ker ministra ni, bi prosil, da odgovori na to vprašanje pisno. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo postavila vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala pa za besedo, predsedujoča. Spoštovani poslanci, spoštovani ministri!

Spoštovani minister za infrastrukturo, 16. septembra, takrat še kot kandidat za ministra na predstavitvi, ste s svojimi izjavami precej razburkali množico. Med drugim ste tudi izjavili, da dokončanje avtocestne povezave Draženci–Gruškovje ni investicija, ki bi se je morali prioriteto lotiti, češ da bi do zastojev prihajalo četudi bi bila avtocestna povezava vzpostavljena in da bi s tem reševali le nekaj nemških turistov, da koristi za Slovenijo in njene državljane tukaj ne bi bilo. Z vašo izjavo ste si nakopali jezo županov in krajanov Spodnjega Podravja, zato ste se 23. oktobra odločili in obiskali Podlehnik, kjer ste se sestali z okoliškimi župani. Takrat ste zagotovili, da bo odsek končan v skladu z načrti, da bo prišlo le do nekajmesečne zamude, ker iščete možnosti za pridobitev dodatnih evropskih sredstev in da smo vas v Državnem zboru le napačno razumeli. Verjemite, da vas nismo, ker smo tudi magnetogram šli brati nazaj. Kakorkoli, vsem nam, ki živimo v bližini te trase, je še kako jasno, da ne gre tukaj za nekaj nemških turistov, da mejni prehod Gruškovje letno prečka okoli 8 milijonov avtomobilov in da gre tukaj za ljudi, ki živijo ob tej trasi, gre za razvoj regije, za gospodarstvo in nenazadnje za razvoj in ugled Slovenije. Niso tu ključne samo dolge kolone v času poletnih mesecev, ampak tudi samo prečkanje obstoječe ceste v temu času na temu odseku, ki je izjemno nevarno. Marsikdaj brez dodatnega angažiranja policistov, ki dejansko ustavljajo promet, prečkanje te ceste sploh ne bi bilo mogoče. Morda bi izpostavila tudi to, da smo na tem odseku imeli 33 smrtnih žrtev. Naj pojasnim da gre za izgradnjo 13 kilometrov avtoceste, z zadnjim manjkajočim odsekom na celovitem omrežju pyhrnske avtoceste in da je vrednost investicije v višini 246 milijonov evrov. Za začetek gradnje je tako rekoč pripravljeno vse, uredba o državnem prostorskem načrtu, izdelan je projekt, izdano je okoljevarstveno soglasje, odkupljene so vse nepremičnine razen nekaj zemljišč, izdelani investicijski programi in pridobljeno gradbeno dovoljenje za izgradnjo prve etape.

Spoštovani minister:

Kakšno je vaše stališče danes glede izgradnje avtocestnega odseka Draženci–Gruškovje?

Kdaj se bo gradnja nadaljevala in v kakšni fazi je?

O kakšni zamudi govorite pri dokončanju te gradnje?

In predvsem me zanima:

Kako se bo ta odsek financiral, kakšen je delež evropskih sredstev, delež lastnih sredstev in za koliko se bo treba dodatno zadolževati?

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala za vprašanje.

Minister, gospod dr. Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospa podpredsednica. Hvala lepa poslanki za vprašanje.

Ja, v zvezi s tem odsekom, manjkajočim, edinim odsekom na pyhrnski avtocesti sem takrat s svojimi razpravami res, bom rekel, povzročil celo vrsto odzivov. Še vedno, bom rekel, je moj pogled na ta odsek takšen, da sama ta investicija, bom rekel, multiplikativnih učinkov za gospodarstvo Slovenije kot celoto zelo veliko ne prinaša. Seveda pa prinaša velike koristi za prebivalstvo, ki živijo ob tej manjkajoči avtocesti, in seveda bo prinesla velike koristi zlasti za, bom rekel, ves promet, ki po tej cesti tranzitira Republiko Slovenijo, in kjer zlasti v poletnem času prihaja do res ogromnih zastojev. Zdaj teh zastojev, recimo, v temu obdobju niti ni tako veliko. Takrat sem tudi nekako izpostavil, da še vedno, tudi če bo avtocesta zgrajena, bo do teh zastojev prihajalo dokler bo schengenski režim na mejnem prehodu izpostavljen. Res je potem tudi vse, kar ste navedli, da sem potem te kraje, te lokalne skupnosti konec oktobra obiskal skupaj s svojo ekipo. Župani so nas takrat lepo sprejeli, povabili so tudi predstavnike občin iz sosednje Hrvaške, kjer so nekako tudi potem vse stvari razložili. Omenili so tudi, da pričakujejo, da bo schengenski režim odpravljen nekje v letu 2018, to pa je tudi leto, ko se pričakuje, da bi bil ta manjkajoči odsek zgrajen. Tako kot že takrat, 16. septembra ob nastopni predstavitvi, sem že dejal, da si prizadevam, da bi glede na to, za kakšen namen se pravzaprav pretežno ta manjkajoči odsek gradi, da bi želel in pričakoval, da bi bil delež sredstev, evropskih sredstev za ta odsek večji. Zato sem se tudi takoj po nastopu ministrstva, ministrovanja zavzel, da bi ta delež sredstev povečali. Žal, bom rekel, kakšno veliko povečanje ni možno, ker je ta odsek cestninski, tega se ne da več spremeniti in je torej želeni obseg, recimo do 85 % evropskih sredstev nemogoče doseči, ker bo večina te investicije lahko pokrita s cestnino. Tako da vse, kar smo uspeli v temu času le preveriti in zagotoviti, bomo ta predvidena evropska sredstva, ki so bila prvotno v višini 57 milijonov evrov, povečali na 63, torej za 6 milijonov evrov, oziroma za 10 % bomo lahko povečali, več pa žal ne bo možno. Tako, da ves manjkajoči del investicije, torej v skupni višini 247 milijonov evrov, bo moral

zagotoviti DARS, in sicer bo to delno z zadolževanjem, delno pa z lastnimi sredstvi. Za to zadolževanje je tudi že bil sprejet poroštveni zakon, še iz časa gradnje prejšnjih avtocestnih odsekov, tako da s to zadolžitvijo ne bo nobenih težav. Računamo, da bo investicija stekla takoj v naslednjem letu, tako kot je bilo pravzaprav tudi v prvotnem planu predvideno. Mi moramo zdaj zaradi tega povečanja evropskih sredstev za 6 milijonov evrov popraviti investicijski plan. Ravno v petek smo ga prejeli od DARS, tako da v tem tednu ta investicijski plan pregleduje komisija za našo investicijsko dokumentacijo na ministrstvu, po potrditvi pa bo DARS lahko začel z izvedbo razpisa in zadeva bo potem v naslednjem letu, tako kot sem rekel, predvidoma, če ne bo nekih velikih zapletov pri oddaji del, stekla v pomladanskih mesecih. Zaključek gradnje pa se pričakuje nekje ravno pred začetkom poletne sezone 2018. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Zahteva za dopolnitev?

Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za odgovor, gospod minister.

Če sem vas prav razumela, danes vi podpirate izgradnjo tega odseka in boste tudi naredili vse, da bo v nekem že dogovorjenem roku, to je do poletja 2011, ta odsek dokončan.

Zdaj pa mene zanima, neka osnova je pa vseeno sklep o potrditvi investicije tudi s strani vašega ministra:

Ali ste ta sklep že podpisali in pa kako daleč je s samim razpisom za izbiro izvajalca?

Kaj teh 70 milijonov, ki pa jih mora DARS zagotoviti, že imate v samem proračunu za 2015 zagotovljene oziroma se verjetno boste zavzeli za to, da bo v proračunu za 2015 to tudi na razpolago oziroma tisti delež, ki bo nujen potreben za izvedbo začetka gradnje?

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Minister, boste dopolnili odgovor?

Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Ja, hvala lepa.

Iz proračuna Republike Slovenije se ne bo financiralo nič, tukaj vsa manjkajoča sredstva zagotavlja DARS, ki bo najel posojilo, lastna sredstva pa tudi ima zagotovljena. Tako, kot sem rekel, v tem tednu je pri nas v pregledu investicijski program, ki je popravljen skladno s teh 6 milijonov dodatnih evropskih sredstev, po potrditvi na komisiji potem minister, torej jaz, še ta investicijski program podpišem, potem ima DARS podlago, da lahko začne z razpisom za izbiro izvajalca. Kot imam zagotovilo, imajo ta razpis pravzaprav že pripravljen, tako da bo takoj po podpisu investicijskega programa razpis šel v objavo. In računamo vsi skupaj, da bo izvajalec, če ne bo večjih zapletov, izbran v pomladanskih mesecih. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa Anja Bah Žibert bo postavila vprašanje ministrici za notranje zadeve gospe Vesni Györkös Žnidar.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoča.

Gospa ministrica, stanje v slovenski policiji je alarmantno. Vlada je gluha za vse argumente in vse predstavljene številke, ki bi nas morale skrbeti, saj gre končno tudi za varnost državljanov in državljanov. Še več, vaša stranka, torej Stranka Mira Cerarja, je z argumentom moči nasilno prekinila sejo matičnega telesa. S tem manevrom je bila preprečena vsakršna razprava o stanju v slovenski policiji. Razprava bi se morala nadaljevati danes, a tudi to ste odpovedali. Ob svoji predstavitvi za položaj ministrice za notranje zadeve ste izpostavili vaše sposobnosti na področju obvladovanja kriznega menedžmenta in področju pogajalskih sposobnosti, resnica pa je, da se na sejo o stanju v slovenski policiji sploh niste prikazali. Morda ste celo vedeli, da bo ta brezkompromisno prekinjena. Upam, da to vaše sporočilo ni nova oblika dialoga, o kateri ste govorili ob vaši predstavitvi za ta pomemben položaj.

Poklic policista sodi v kategorijo specifičnih poklicev. Tega bi se morali zavedati vsi. Ta trenutek predvsem vlada. Danes se Policija sooča tudi z drastičnim zmanjševanjem števila zaposlenih. Namestnica generalnega direktorja Policije je opozorila, da se policija kadrovske ne regenerira več. Končno pa bo vse to vplivalo na reakcijski čas izvajanja nalog, kar je lahko usodno. V Policiji opozarjajo, da tokrat ne gre več samo za plače, gre za odnos oblasti do policije. Naj vas ob tem spomnim tudi na vaše besede, da je treba ljudem vrniti učinkovito, zakonito in strokovno policijo. Očitno ste pri tem izpustili nekaj ključnega. Policijo boste pod vašim vodenjem vrnili ljudem lačno in boso. Predstavnik sindikata policistov je bil jasen, ko odpove miren in socialni dialog, je čas, da pridemo na ulice.

Zato vas kot najbolj odgovorno v državi za področje policije sprašujem:

Kaj boste storili, da bodo zagotovljena prepotrebna sredstva za operativno delo policije, še posebej policistov?

In ob dejstvu, da policija nima zagotovljenih niti osnovnih pogojev za delo, gre tudi po vašem osebnem mnenju za minimalna sredstva, vas sprašujem:

Kako boste ukrepali, če teh sredstev ne boste sposobni zagotoviti?

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa ministrica, izvolite odgovor.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Gospe poslanki Bah Žibert se zahvaljujem za zelo

premišljeno aktualno vprašanje. Namreč, problem pomanjkanja sredstev za delovanje Ministrstva za notranje zadeve z obema organoma v sestavi je bil problem, s katerim sem bila soočena takoj ob prevzemu funkcije ministrice. To je problem, ki traja že nekaj let. Kar se tiče konkretno Policije – ugotavljam, da Policija kot proračunski uporabnik vseskozi deluje v skrajno varčevalnih razmerah in da tudi vsa dodeljena finančna sredstva porablja zelo racionalno, in to kljub temu, da se ji konstantno dodeljujejo nove in nove naloge. Prav tako sem ugotovila, da zaradi zniževanja finančnih sredstev v preteklosti ni bilo možno vlagati niti v investicije pri Policiji, zaradi česar zdaj rešujemo povečane stroške rednega vzdrževanja osnovnih sredstev, kar tudi nekako vpliva na sposobnost delovanja policije. Že samo vprašanje poslanke nakazuje obstoj enega velikega problema, ki se v realnosti kaže predvsem v pomanjkanju sredstev za operativno delovanje, v zastarelosti in iztrošenosti voznega parka in druge opreme, na primer informacijskega sistema, v zastarelosti in nedograjnosti telekomunikacijske opreme, v težavah na področju investicijskega vzdrževanja objektov in tudi v težavah, nenazadnje, pri zagotavljanju sredstev za osebno in zaščitno opremo za policiste, skladno s sprejetimi predpisi. Vlada je že ob pripravi rebalansa proračuna za leto 2014 pravilno prepoznala težko situacijo v Policiji in ji tudi dodelila dodatna sredstva, in sicer z rebalansom 2014 bodo Policiji zagotovljena dodatna sredstva za področje kriminalitete, za materialne stroške za potrebe delovanja policijskih uprav ter za manjše investicije, ki bodo v prihodnosti prinesle zmanjšanje stroškov ter tudi za črpanje EU sredstev v večjem obsegu. Dejstvo je, da je Policija kljub temu, da so razmere takšne kot so, vse dosedanje naloge opravila tako, da državljani varčevanja niso občutili, moramo pa se zavedati, da ima tudi varčevanje svoje meje in da lahko eventualno to tudi vpliva na izvajanje operativnih nalog, kot vi že ugotavljate v svojem vprašanju, gospa poslanka.

Kar se tiče leta 2015 – ker vem, da vas to najbolj zanima v okviru vašega vprašanja – s stališča opremljenosti in zagotavljanja pogojev za učinkovito delo policije, bo treba zagotoviti sredstva, ki bodo ustavila nazadovanje policije, ker namreč ugotavljam, da policija več ni sposobna slediti razvoju, dejansko je policija na robu svojih zmogljivosti, kot ste že sami ugotovili, to je nujno, če se želimo tudi v bodoče uspešno spopadati z gospodarskim in organiziranim kriminalom ter drugimi oblikami kriminalitete ter tudi prispevati k izboljšanju prometne varnosti, kakor tudi k izboljšanju oziroma zagotavljanju splošne varnosti naših državljanov. Konkretno z vidika ukrepov oziroma odločitev v bodoče smo že z vrhom Policije opredelili nujne potrebe in obseg sredstev, ki jih bomo potem argumentirano uveljavljali v procesu oblikovanja proračuna za leto 2015. To

so dejansko v tej fazi še osnovni preračuni, dokončni izračuni še niso narejeni, tudi glede na to, da so pogajanja glede stroškov dela v teku. Nezadostna sredstva za leto 2015 oziroma njihovo zmanjševanje v letu 2015 bi namreč lahko povzročilo zmanjšanje učinkovitosti policije, daljšalo reakcijski čas, zmanjšalo preiskovanost, kar bi v skrajni fazi potem lahko kompromitiralo visoko stopnjo varnosti, kot jo trenutno uživamo v naši državi, kar je posledica zelo uspešnega dela policistov in policistk.

Naj na koncu dodam, da bomo z ustreznim usmerjanjem, vodenjem in organizacijo dela še vedno skrbeli tudi za racionalno in učinkovito delovanje policije. Prepričani smo, da bomo tudi pri tem uspešni. Pri tem pa tudi verjamem v močno podpro, saj namreč je zagotavljanje varnosti vseh prebivalcev v Republiki Sloveniji ena od ključnih prioritet tako Republike Slovenije kot tudi Vlade in nenazadnje tudi parlamenta. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovana ministrica, hvala za vaše poročilo, ampak ne morem reči, da je bil to odgovor, ker ste bolj povzemali moje besede. Zato z vašim odgovorom, kot takšnim pač ne morem biti zadovoljna. Zagotovo z njim tudi niso zadovoljni policisti, še manj pa državljanke in državljani, kajti kot ste povzeli po mojem vprašanju, gre za varnost vseh državljanov in državljanov.

Dejstvo je, da zaradi nevzdržnih razmer policisti že sedaj zapuščajo Policijo, rebalans pa dodatno kritično posega na to področje in bojim se, da se ta zgodba ne bo končala tako dobro, kot ste morda vi optimistično navedli. Dejstvo je tudi, da ne morem sprejeti argumente, da je bilo nekaj podedovanega ... Absolutno se lahko strinjam, vendar pa danes ste ministrica vi in vaša naloga je, da stanje spremenite. Pred svojim imenovanjem na položaj ministrice ste izjavili, da boste enako goreče, kot ste se goreče zavzemali za mariborske vstajnike, zaradi katerih je mimogrede tekla tudi kri policistov, naredili tudi za policijo. Vendar jaz vašega glasu ne slišim oziroma ni slišan, tako meni tudi slovenska policija.

Zato vas sprašujem:

Ali vaš koncept ministričevanja sploh še zagotavlja varno državo?

Kajti osebno tudi na podlagi vaših odgovorov se bojim, da temu ni tako.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Gospa ministrica, izvolite.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Tukaj bi na prvem mestu dodala to, da ima Policija kot proračunski uporabnik z rebalansom proračuna glede na sprejeti proračun 2014 dodatno

odobrene pravice porabe v višini 11,8 milijona evra, od tega na integralnih postavkah 8 milijonov evrov, na plače milijonov evrov in 5,2 na materialne stroške ter 1,7 na investicije. Tako da z rebalansom 2014 smo dejansko nastavili pogoje za to, da bo vsaj do konca tega leta operativno delovanje policije nemoteno. To je v temu kontekstu.

Glede na časovno stisko nekaj strukturnih ukrepov v temu trenutku nismo mogli predlagati, niti jih ni možno sprejeti. Kar se pa tiče za leto 2015; znano je, da izhodišča za rebalans še niso definirana za leto 2015. Ocena ministrstva pa je, da sredstva v sprejetem proračunu za leto 2015 ne bodo zadostovala za operativno delo policije in jih bo treba ob pogajanjih za proračun 2015 dodatno zagotoviti. Če še enkrat ponovim, temeljno izhodišče je, v prvi fazi, da se ustavi nazadovanje policije. Nazadovanje policije. Kot rečeno, tudi socialno ekonomske razmere policistov, ki tudi spadajo v ta kontekst, so zelo slabe. Tega se jaz zelo zavedam. In to je ena od mojih ključnih prioritet. Nujno je, da ne pride do poseganja v operativno delo policije. Če bodo stvar v letu 2015 se razvijale tako, kot menim, da je prav in za kar se tudi zelo trudimo znotraj ministrstva, sicer pogajanja so še odprta, v ta del se ne bi spuščala, ker mislim, da je to že prejudiciranje v določenim segmentu, ampak če bodo stvari tekle v pravi smeri, bomo tudi v letih 2016 in 2017 lahko govorili o tem, da bo dejansko prihajalo do napredka na področju policije in se bodo tudi izboljšale razmere policistov in tudi pogoji za delo policije bodo lažji. To so ne nazadnje le premiki, ki rabijo določen čas. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Glede na to, da se na nek način tudi z menoj strinjate, da je problematika res pereča, predsedujoča prosim, ker govorimo o tako izjemno pomembnem področju, da to vprašanje sprožimo tudi v obliki razprave v Državnem zboru. Še toliko bolj zato, ker je bila seja matičnega odbora oziroma razprava o tem brezkompromisno prekinjena, ponovno sklicana seja odpovedana. Nenazadnje se tudi tukaj odpira vprašanje o smiselnosti sej matičnih teles, če koalicija z argumentom moči ne dopušča razprave poslancem in predvsem tistim, ki se jih tematika dotika. Zato prosim, da se ta moja zahteva postavi kot vprašanje, mislim da v sredo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 19. novembra, v okviru glasovanj.

Gospa Margareta Guček Zakošek bo postavila vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovani kolege in kolegi, spoštovani ministrici in ministri!

Spoštovana gospa ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, danes smo se že velikokrat dotaknili poplav, splošne ogroženosti Slovenije. Ob teh zadnjih poplavah pa sem vesela, da ste zavzeli stališče, da boste izdelali akcijski plan, da boste namenili dodatna sredstva tudi sanaciji vodotokov, ki so v bistvu bili oškodovani ravno zaradi tega, ker so bila v preteklosti tudi s sklepi tega Državnega zbora sredstva za tekoče urejanje vodotokov okrnjena, kar je velika težava. Tukaj apeliram na ministrstvo, da to zadevo čim prej reši. Sama bi se dotaknila tudi tega, kar je ugotovilo Računsko sodišče v zvezi s pripravo OP ROPI. Skratka, ni bilo izdelanih strokovnih podlag za te stvari in od tod verjetno tudi osnova za moje vprašanje, to je konkreten projekt zagotavljanja poplavne varnosti na porečju Savinje. Ta projekt se je v okviru finančne perspektive začel izvajati šele leta 2012. Sedaj je projekt v veliki časovni stiski. Kolikor mi je znano, je počrpanih šele 12 milijonov evrov od 45, čeprav so izvedena dela že na nivoju 35 ali celo več milijonov evrov. Še večja težava pa je, da dva suha zadrževalnika, ki sta nenazadnje ključna, Medlog in Arclin sploh še nimata odkupljenih zemljišč niti ne potrjenih situacij. In če se ta projekt ne izvede do konca, potem skratka s tem projektom ni smo naredili nič, saj bodo ogroženi ti prebivalci.

Zato me zanima:

Kako spremljate zastoje oziroma napredke na tem projektu?

Kakšne so težave?

Kakšne rešitve v tem trenutku že poznate oziroma kdaj bodo te rešitve znane?

Kako bo ukrepalo ministrstvo, da bo projekt dokončan do julija 2015?

Mimogrede, to je že podaljšan rok za izvedbo projekta in da bomo lahko počrpali seveda vseh 85 % sredstev od vseh 45 milijonov. Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Spoštovana mag. Margareta Guček Zakošek, projekt zagotovitve poplavne varnosti na področju Savinje, in sicer lokalni ukrepi, ima sklenjeno pogodbo z izvajalcem gradnje z rokom zaključka del, kot ste že sami rekli, konec avgusta 2015. Na MUP strokovne službe tedensko spremljajo fizični napredek del na vseh objektih kakor tudi napredek pri pridobivanju zemljišč, projektiranju ter pri odobritvi upravnih dovoljenj in pisno opozarjajo izvajalce k pospešitvi aktivnosti. Spremljanje projekta se izvaja na operativnih sestankih na gradbiščih kakor tudi na koordinacijskih sestankih deležnikov projekta. Nastale težave se rešujejo s pisnimi usmeritvami inženirja in naročnika

izvajalca za nadaljnje delo. Rešitve, ki omogočajo dokončanje projekta, so bile definirane ob sklenitvi pogodbe aprila 2012. Interes izvajalcev, interes lokalnih skupnosti pa večkrat ni enak interesom naročnika in definicijam projekta, zato neprestano prihaja in bo prihajalo do predlogov sprememb rešitev, kar pa povzroča zamude in podražitve. Naročnik ne želi odstopati od pogodbe oziroma dopušča zgolj najnujnejša odstopanja, da bi zmanjšal zamude in podražitve na minimum. Naročnik aktivno obvladuje spremembe in ima zavarovano dobro in pravočasno izvedbo del s finančnimi sredstvi 3,5 milijone in z bančno garancijo 4 milijone 300 evrov.

Glede vaših konkretnih vprašanj pa odgovarja, da aktivno sodeluje pri zagotavljanju ustreznjega pozicioniranja nemotenega izvajanja projekta v finančnem smislu in tudi pri tistem delu, ko je treba pridobivati zemljišča za izgradnjo zadrževalnikov. Ključni roki za izvedbo projekta so vezani na ti dve vsebini. V zadevi mnenja Računskega sodišča bomo v odzivnem poročilu prav gotovo že morali zapisati rešitev, res pa je, da se močno povezujemo, sodelujemo. Ampak jaz mislim, da ko bo ministrica / nerazumljivo/ bo mogoče lažje. Torej, MOP sodeluje z Ministrstvom za finance in s Službo Vlade za regionalni razvoj oziroma za črpanje kohezijskih sredstev, kajti tako, kot ste sami zaključili, se z vami strinjam, to investicijo je treba zaključiti, pa če povem malo po svoje, na takšen ali drugačen način. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Marijan Pojbič bo postavil vprašanje ministru za finance v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani!

Gospodarska situacija v Sloveniji je zelo slaba, brezposelnost je velika, na vidiku ni prepoznavnih ukrepov, ki bi lahko izboljšali stanje na tem področju, so pa dodatne obremenitve, ki bodo po prepričanju gospodarstvenikov še dodatno poslabšali pogoje poslovanja. V ospredje se več kot očitno postavlja predvsem strankarske interese in ne interesov celotne države. To se odraža na vseh gospodarskih in ekonomskih kazalcih. Zgolj za primer naj navedem, da je Slovenija na lestvici Svetovne banke o pogojih poslovanja samo letos nazadovala za pet mest; nazadujemo pri odpravljanju nesolventnosti, pri plačevanju davkov, pri pridobivanju posojil, daleč najslabša pa je učinkovitost sodstva pri reševanju sporov. V skupnem merilu se je naša država uvrstila neposredno za Romunijo, Savdsko Arabijo in Katarjem. Tako imamo na eni strani zelo slabe pogoje za razvoj gospodarstva in na drugi strani vlada Mira Cerarja po napovedih ukrepov, ki jih namerava sprejeti, med drugim davek na

finančne in zavarovalne storitve, dodatno obremenjuje gospodarstvo. Zato je normalno in upravičeno, da tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije nasprotuje dodatnim obremenitvam gospodarstva, ki so predvidene v predlogu varčevalnih ukrepov Vlade, saj se zaveda, da bodo takšni ukrepi dodatno poslabšali položaj slovenskega gospodarstva, ki je zaradi visokih obremenitev in slabega poslovnega okolja vsako leto manj konkurenčno. Večina v tej državi ve, razen seveda Vlade Republike Slovenije, ki očitno nadaljuje z nepremišljenimi ukrepi in tako dodatno obremenjuje gospodarstvo, da izhod iz sedanje slabe gospodarske situacije temelji izključno na gospodarski rasti in ustvarjanju novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. Prav tako se večina državljanov in državljanek in seveda tudi velika večina gospodarstvenikov zaveda in zavedamo, kako nujni so ukrepi za izboljšanje pogojev delovanja gospodarstva v naši državi in da je to edina pot k izboljšanju kondicije gospodarstva, prav tako je to podlaga za dvig konkurenčnosti gospodarstva, tujih naložb v slovensko gospodarstvo in seveda najpomembnejši pogoj za blaginjo vseh in vsakogar v naši državi.

Tukaj bi seveda še posebej izpostavil izjemno problematično situacijo na Štajerskem. Vsi tisti, ki prihajamo iz Štajerske vemo, kakšna situacija je v Mariboru in okolju. Mislim, da če ne bo vlada v nekem časovnem obdobju sprejela nekih pozitivnih ukrepov za razvoj gospodarstva, je vprašanje, kaj bomo Štajerci v nekem doglednem času sploh še delali.

Zato sprašujem:

Kateri od ukrepov bodo pozitivno vplivali na pogoj poslovanja slovenskega gospodarstva?

In pa drugo vprašanje:

Kaj bo ministrstvo storilo, da se stanje na tem področju izboljša?

Kdaj lahko pričakujemo ustrezne ukrepe?

To se mi zdi izjemno pomembno – kdaj končno lahko pričakujemo ustrezne ukrepe. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Dr. Franc Trček bo prav tako postavil vprašanje ministru za finance v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Dušanu Mramorju.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani!

Ta Državni zbor se je septembra in oktobra ukvarjal predvsem sam s seboj in z reševanjem usode trenutno odsotnega gospoda. Formalno smo se šele v začetku novembra začeli ukvarjati z zadevami, s katerimi bi se morali že sredi avgusta. Pred nami sta dva proračuna. Če pogledamo proračun za letošnje leto, ki ga jaz imenujem "vaja v slogu proračuna za naslednje leto", ki bo bolj korenito rezal. Kaj vidimo, kje se reže? Če po domače povem, bom

kar prebral z lista, da bom krajši, lahko bi šel detaljno. Reže se na regionalnem razvoju, na razvoju turizma, na razvoju podjetništva, na razvoju podeželja, promociji kmetijstva, razvoju infrastrukture, kreiranju delovnih mest, vzgoji, izobraževanju, pri denarnih nadomestilih za brezposelne, pri družinskih prejemkih in starševskih nadomestilih, tu celo piše v pisni obrazložitvi dokumenta "zaradi tega, ker je situacija boljša in je manj upravičencev" – kolega Pojbič je povedal, kako je s tem na Štajerskem –, pri družinskih prejemkih, starševskih nadomestilih, pri zdravstvenem varstvu, raziskovalni dejavnosti, prehrani šolajočih se. Kolegica Anja Bah Žibert je zelo dobro povedala, kako je s stanjem na področju policije, mogoče se komu zdi to neko retorično dramtiziranje, kar seveda ni res, o čem smo več govorili na seji. Ob nastopu mandata je predsednik Vlade povedal, da se zaveda, kako bo morala vlada neke gasilske ukrepe izvajati, ampak kako je tudi potreben nek "razvojni razmislek". Sam bi dodal "nov razvojni model". Jaz se opravičuje, čeprav se 20 let profesionalno s tem ukvarjam, ga jaz v tem rebalansu in tudi v pristopu rebalansa za naslednje leto ne vidim. Ne vidim ne razvoja, ne razmisleka.

Zato odsotnega ministra sprašujem:

Kje je v letošnjem rebalansu razvojni razmislek?

Kje je razvojni razmislek in novi razvojni model rebalansov za naslednje leto?

Vztrajal bom seveda izhajajoč iz 247. člena na ustnem odgovoru ne le meni, ampak tudi ljudstvu na naslednji seji. Kolikor vem, je minister danes v Avstriji, sam grem jutri z malo delegacijo Državnega zbora na srednjeevropsko pobudo, dvodnevno, kjer me bodo o tem spraševali. Jaz lahko povem neko svoje mnenje, ampak očitno zaenkrat vlada še tega mnenja nima, bi bilo pa nujno. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Vaše vprašanje se bo uvrstilo na naslednjo sejo Državnega zbora.

Gospod Primož Hainz bo postavil vprašanje ministru za finance, dr. Dušanu Mramorju ter ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju. Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, spoštovani kolegi, ministrice in ministri, spoštovani gospod Koprivnikar, kot resorni minister!

Jaz sam sem seveda prepričan, da je dolgoročno prodaja domače srebrnine v paketu nekaj, kar ni modro dejanje, če lahko rečem z blagim izrazom. To seveda nedvomno velja tudi za prodajo Telekoma, d. o. o. Ampak vendar, ker nisem ekonomist, pa da ne bi na tej točki razpredal, imam en drug problem. Namreč podatkovno omrežje državnih organov, ki omogoča prenos podatkov med državnimi

organi, upravnimi enotami in nosilci javnih pooblasti, ki zagotavlja tudi elektronsko pošto, internet, dostop do registrov, je HKOM. Trenutno je večina infrastrukture, na kateri deluje omrežje HKOM, v lasti in upravljanju Telekoma, saj se je država zaradi racionalizacije postopoma odpovedovala nadgrajevanju svojega lastnega omrežja in se je strinjala z najemanjem infrastrukture, ki jo profesionalno zagotavlja Telekom. Le-ta ima namreč tako zelo razvejano infrastrukturo, da omogoča v primeru morebitnih težav pri enem od vodov vzpostavitev povezav preko drugih vodov. Prenos infrastrukture v privatne roke bi pomenil prenos osnovne hrbtenice države, državne uprave in s tem nedopustno varnostno tveganje tako z vidika zagotavljanja delovanja celotnega sistema kot tudi z vidika obvladovanja vsebine podatkov. To je pomembno še posebej z vedno večjega poudarjanja potreb po podpori delovanja javne uprave z informacijskimi rešitvami, ki zagotavljajo ne le hitro, temveč vedno bolj tudi edino zagotavljanje storitev.

Zanima me:

Kako bo delovala javna uprava v primeru prodaje Telekoma v privatne roke?

Ali obstaja možnost in kakšna je, da takšna prodaja pomeni, da se Republika Slovenija odpoveduje komunikacijski neodvisnosti?

Ali na ta način prodaja vključuje varnostne komponente z vidika tujega nadzora nad komunikacijo naše države?

Hvala lepa za odgovore.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoča, spoštovani poslanci!

Hvala poslanec za vprašanje. Samo nekaj podatkov uvodoma. V omrežju HKOM je po podatkih iz konca leta 2013 v upravljanju tisoč 580 povezav, od tega je tisoč 270 povezav najetih, ostale so v lasti Republike Slovenije, od teh najetih pa jih je približno 90 % pri Telekomu, ostalo so pa pri drugih ponudnikih, ki jih na javnih razpisih izbiramo na trgu za potrebe HKOM. Varnost podatkov se zagotavlja v odvisnosti od varnostne klasifikacije podatkov, v osnovi pa so organi državne uprave povezani v HKOM preko namenskih povezav, ki jih uporabljajo samo oni kot državni organi na določeni lokaciji z zaščitnimi tehnologijami. Dodatno je promet na vsaki povezavi šifriran s posebnim kodirnim sistemom, z VPN protokolom in trenutno uporabljamo 256-bitni šifrirni algoritem, šifrirni ključi pa se periodično menjajo, to pomeni, da se menjajo večkrat na dan na vsaki povezavi na osnovi digitalnega potrdila. To se pravi, da že s samo namembnostjo povezave, ki je za točno določen namen in z dodatnim šifriranjem, zagotavljamo tisto varnost podatkov, ki smo jo tudi dolžni zagotavljati. Za podatke, ki jih pa državni organi klasificirajo z

višjo stopnjo tajnosti, pa so vpeljeni še dodatni mehanizmi, še dodatna kodiranja, ta pa so v pristojnosti Urada za varovanje tajnih podatkov. Zaradi varčevanja, tu pa občine in drugi nosilci javnih pooblasti, ki delujejo izven ožje državne uprave, uporabljajo tudi internetne dostope do HKOM, ki jih zagotavljajo sami, vendar tudi v tem primeru uporabljajo sisteme kriptiranja in šifriranja in tako zagotavljajo tajnost svojih podatkov. Mi zato ugotavljamo, da z vidika delovanja državnega komunikacijskega omrežja HKOM sama eventualna prodaja Telekoma ne bo imela praktično nikakršnega vpliva. Ministrstvo za javno upravo skladno z Zakonom o državni upravi je pristojno za zagotavljanje delovanja centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema in uporablja linije, ki jih izbira na javnih razpisih od različnih ponudnikov. Res je, da je večina linij ta trenutek v uporabi od Telekoma, ampak tudi pri zadnjih razpisih ugotavljamo, da zaradi tega nimamo niti boljših cenovnih pogojev niti boljših tehničnih standardov, zato vedno večji delež prevzemajo tudi drugi ponudniki teh namenskih linij. Lastništvo države v odnosu do Telekoma in storitev, ki jih uporabljamo mi, v Telekomu dejansko ni imelo trenutno nikakršnega vpliva. Mogoče je v tem primeru pomembno tudi, da poudarimo to, da smo že zagnali projekt tako imenovanega državnega računalniškega oblaka, ki bo zagotavljal centralno informacijsko infrastrukturo, in seveda je en najpomembnejših delov te infrastrukture prav zagotavljanje varnih linij. S tem novim projektom pa vpeljujemo še dodatni nivo varnosti, kar pomeni, da bo poleg usmerjevalnikov na obeh straneh linij še dodatno kriptirni sistem na obeh straneh linij, in to bo varnost še povečevalo.

Težko bi pa rekel, da z morebitno prodajo Telekoma izgubljamo komunikacijsko neodvisnost, saj je ta odvisna predvsem od razvoja infrastrukture, to se pravi, mi si želimo čim bolj razvito infrastrukturo, ki je dana na razpolago. Komponente varnosti, ki jih uporabljamo na linijah, ne glede na to, kdo je lastnik te linije, pa so tiste ključne komponente, ki omogočajo našo komunikacijsko in podatkovno varnost. Torej, podatkovno varnost gradimo na kriptirnih sistemih, na zaščitah, na uporabi namenskih linij in to ni del neke splošne pogodbe s Telekomom, ampak je del zahtev, ki jih vsakič določamo, ko razpišemo razpise za najeme linij, ki jih potrebujemo za potrebe HKOM.

Upam, da sem se tem dovolj jasno odgovoril na vaše vprašanje, povzemam samo: bistvo varnosti podatkov je v kriptirnih sistemih, s katerimi pa razpolagamo absolutno sami in sami določamo, kakšne kriptirne sisteme bomo uporabljali za naše podatke, in do teh kriptirnih sistemov upravljavec ali lastnik linij nima nobenega dostopa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala za odgovor.

Gospa Nada Brinovšek bo postavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu ter ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

10. novembra je v Velenju potekala delovna seja, in sicer na temo tretja razvojna os, severni del. Na tem delovnem sestanku so sodelovali vsi župani iz naše regije, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, predsednica Gospodarske zbornice za politiko in zakonodajo, predstavnik iniciative za tretjo razvojno os in pa tudi vse tri predstavnice oziroma poslanke Državnega zbora. Moram poudariti, da sta bila v prvi vrsti vabljena tudi minister za infrastrukturo in ministrica za okolje in prostor, ki se tega sestanka žal nista udeležila, prisotni so pa bili predstavniki s strani teh ministrstev.

Na tem sestanku je potekel razgovor o problematiki umeščanja trase v prostor, ki se vleče že kar celih dvanajst let. Tukaj gre za umeščanje v prostor ene izmed treh možnih variant, za katero so že bile izdelane strokovne podlage, in sicer za cestni odsek Šentrupert, cestni odsek Podlog v Šempetru in cestni odsek Arja vas. Ta del trase bi namreč z izgradnjo med seboj povezal sedaj šibko povezavo med severovzhodnim delom Koroške, Zgornje Savinjske doline in tudi Šaleške doline z ostalim delom Slovenije, kar pa je najbolj pomembno, pa bi bila ta trasa izrednega pomena za gospodarstvo v tej dolini.

No, na tem sestanku so bile predstavljene tudi vse prednosti in slabosti umestitve možnih treh variant v prostor, s poudarkom na težavah v zvezi s pridobitvijo ustreznih soglasij in v zvezi s sodelovanjem z ministrstvi. Zaznati pa je bilo na tem sestanku tudi kar precej neusklajenosti med predstavniki ministrstev, ki so bili na tem sestanku.

Glede na to, da pri umeščanju v prostor te trase sodelujeta predvsem Ministrstvo za kmetijstvo in Ministrstvo za okolje in prostor, sprašujem oba ministra:

Kdaj in katera trasa tretje razvojne osi, severni del, bo umeščena v prostor?

Tu bi rada opozorila na besede, ki jih je izrekel gospod bivši minister Omerzel ob obisku v Velenju, da stroka smatra, da je edina najbolj smotna trasa cestni odsek Šentrupert. Če je mogoče, bi prosila tudi za dinamiko samega izvajanja umeščanja teh tras v prostor.

Pa če mi še lahko poveste:

S katerimi pristojnimi osebami na ministrstvu bi lahko sodelovali predstavniki lokalne skupnosti ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Na vprašanje bo odgovorila gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Spoštovana poslanka, gospa Nada Brinovšek, za začetek bi rada povedala, da je na tem sestanku sodelovala državna sekretarka Lidija Stebarnak, ki pokriva ta del ministrstva, ki je zajet tudi v pripravo državnih prostorskih načrtov – torej prostor. Na ministrstvu se odgovornosti pri izvajanju in pripravi državnih prostorskih načrtov zavedamo, zato je zagotovitev njene udeležbe bila prioriteta.

Za tretjo razvojno os so v pripravi državni prostorski načrti razdeljeni na štiri odseke. Govorila bi kar o tretji razvojni osi, številne to tudi zanima; in sicer gre za odsek od avtoceste do Velenja, kjer priprava državnega prostorskega načrta poteka. Potem je še odsek od Velenja do Slovenj Gradca, kjer je bila sprejeta uredba o pripravi državnega prostorskega načrta, in sicer leta 2013. Potem imamo pa še odsek od Slovenj Gradca do Dravograda in odsek od Otiškega Vrha do Holmca, priprava državnega prostorskega načrta pa stoji na podlagi sklepa vlade iz oktobra 2012. Ob upoštevanju skladnega regionalnega razvoja in policentričnega urbanega sistema, katerega nosilec je 15 mest in somestij nacionalnega pomena, v skladu s strategijo prostorskega razvoja Slovenije, severni del tretje razvojne osi povezuje 2 središči nacionalnega pomena, to sta Velenje in somestje Slovenj Gradec-Dravograd-Ravne na Koroškem. Slednje je edino od 15 središč nacionalnega pomena, ki je od najbližjega avtocestnega priključka oddaljeno več kot pol ure vožnje. Posledično pa je od najbližjega avtocestnega priključka tako oddaljeno celotno območje Koroške.

Torej, Ministrstvo za okolje in prostor samo vodi postopke državnega prostorskega načrtovanja. Rekla bi, je v svojem delu relativno omejeno. Res je, da se v zaključku sprejetja potem odloči za eno od tras, vendar pripombe, ki so dane tekom postopka, tekom sprejemanja državnega prostorskega načrta, na našem ministrstvu ne moremo spreminjati. Pravzaprav jih moramo upoštevati.

Seveda pa je pristojnost za realizacijo državne prometne infrastrukture na strani Ministrstva za infrastrukturo, zato o mogoči realizaciji kot ministrica za okolje in prostor ne morem govoriti. Rada bi povedala še to, da je obveznost našega ministrstva, vsake pol leta poročati Vladi o teh postopkih in naslednje poročilo bo pripravljeno v decembru 2014. Toliko z moje strani.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Minister Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci, gospa poslanka!

Čeprav Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ni tisto, ki nosi postopek, smo pa eden od soglasodajalcev, moram tudi osebno povedati, da tudi sam vem, da potrebuje

ne samo Velenje, ampak tudi Koroška boljše cestno povezavo in da je to cokla v razvoju.

Zdaj, kar se našega ministrstva tiče, zadnje mnenje smo podali, kolikor vidim, 8. 6. 2012. Poznano vam je, da je Vlada nekajkrat spreminjala stališče: marca 2011 je sprejela stališče, da se gre samo v rekonstrukcijo obstoječe ceste, potem maja 2013, da se gre kljub vsemu v umeščanje, takrat so določili varianto F3 B, ki so potem dograjevali, pa optimirali. Moram reči, da je naše ministrstvo tukaj sodelovalo, tako da s stališča Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, moram reči, da tukaj smo bili ves čas aktivno prisotni in da verjamem, da gredo stvari naprej, tako kot je bilo s sklepom Vlade tudi dogovorjeno. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Zahtevate dopolnitev? Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala.

Hvala tudi za oba odgovora. Ampak s problematiko smo že bili tudi seznanjeni sami, žal tudi nisem dobila odgovora, kdaj; ali je to čez 3 mesece, čez 6 mesecev ali kdaj se bo ta trasa umestila v prostor.

Nisem dobila odgovorov glede samega sodelovanja s pristojnimi na ministrstvu in tudi neke dinamike. Pričakovala sem bolj natančne odgovore – če jih še lahko kaj dopolnite, prosim.

Tu bi pa rada poudarila, da je treba čim prej pristopiti k umeščanju te tretje razvojne osi v prostor. Kot sem tudi že prej v uvodu dejala, da je naše gospodarstvo v Savinjsko-šaleški dolini zelo zelo odvisno od te prometne povezave. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Sicer ne vem, če je bilo to vse naslovljeno na Ministrstvo za okolje in prostor. Že prej sem povedala, pri nas, na našem ministrstvu je državna sekretarka, na njo se naj obračajo tudi župani, je gospa Lidija Stebernak.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Minister Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala.

Ministrstvo za kmetijstvo sodeluje preko Direktorata za kmetijstvo, to so seveda manj pomembne institucije, Direktorat za kmetijstvo je tisti, ki odloča o posegih oziroma v skladu s pristojnostmi daje mnenja s področja varovanja kmetijskih zemljišč. Ta direktorat to tudi počne in kolikor mi je znano, mi tedensko spremljamo, kaj ta direktorat počne, včasih so bili zaostanki silno dolgi, sedaj zaostanki so mogoče 30, 40 dni; torej, vse te stvari, na kar so včasih čakali tudi mesece, na kakšno stvar tudi leta, sedaj delamo skoraj v realnem času, poročanje je pa tedensko.

Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa Jelka Godec bo postavila vprašanje ministru za finance v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Dušanu Mramorju.
Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Lep pozdrav vsem.

Moje vprašanje se nanaša na izvajanje operativnega programa IPA Slovenija-Hrvaška 2007–2013. Gre namreč za instrument predpristopne pomoči, kratica IPA, in to je finančni instrument, namenjen predpristopni pomoči državam kandidatkam oziroma potencialnim kandidatkam, tako da se tega čezmejnega projekta oziroma razpisa poslužujejo predvsem na območju, ki mejijo na Hrvaško, Avstrijo in Italijo. Do zdaj so bili objavljeni trije razpisi iz tega operativnega programa Slovenija-Hrvaška, in sicer dva še pod okriljem Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in zadnji pod Ministrstvom za gospodarstvo in tehnološki razvoj.

Moje vprašanje se nanaša na drugi javni razpis operativnega programa. Ta drugi javni razpis je bil objavljen v letu 2010, to je v aprilu 2010, začel se je izvajati 2011 in zadnji projekti so bili končani v aprilu 2013. Ves čas izvajanja projektov, to je dvoletno izvajanje od 2011 do 2013, je pri kontrolah vmesnih poročil prihajalo do nenehnih zamud s strani Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj. Tako je, recimo, prvi zahtevek vseh upravičencev bil izplačan oziroma pregledan šele po letu dni. No, danes, do današnjega dne, to je pa 31 mesecev po zaključku projekta in 9 mesecih po zadnjem oddanem skupnem poročilu vodilnih partnerjev, izvajalci še do danes niso prejeli niti obvestila o tem, ali je njihovo zaključno poročilo odobreno in ali se zahtevajo dopolnitve. Tako izvajalci že 31 mesecev po zaključenem projektu čakajo na izplačila, ta izplačila so za določene projekte nekje od 50 do 100 tisoč, v skupni vrednosti vseh je pa malo več kot 10 milijonov.

Takšen način dela Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj meče slabo luč na izmenjavo, torej na delo projektov Slovenija-Hrvaška, na to opozarjajo že hrvaški partnerji nekaj časa in tudi grozijo z neke vrstami tožbami našemu ministrstvu, potem pomeni tudi slabo črpanje evropskih sredstev, pri tem moramo vzeti v obzir, da so izvajalci in projektni partnerji, predvsem hrvaški, jemali tudi kratkoročne kredite za izvajanje projektov in to pomeni tudi likvidne težave izvajalcev. Tako Ministrstvo za gospodarstvo in tehnološki razvoj sprašujem:

Kdaj bodo pregledana zadnja skupna vmesna poročila drugega javnega razpisa Slovenija-Hrvaška 2007–2013?

Kdaj bo prišlo do izplačil IPA sredstev, torej evropskih sredstev, na tem program?

Kaj bo naredilo samo ministrstvo, da do takšnih zaostankov ne bo več prihajalo?

Prosim pa za pisni odgovor. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Dr. Dragan Matič bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Izvolite.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani!

22. oktobra 2014 je prišlo v Ljubljani do poplav na območju Viča, Vrhovcev in Rožne doline. Poplavljen je bilo okoli 2 tisoč 300 objektov. To jutro je Agencija RS za okolje ob 6.30 izdala hidrološko opozorilo, da je na območju Ljubljane možno zgolj manjše razlivanje, kar je razvidno iz karte, kjer je to območje obarvano z rumeno. Vendar je bilo prav v tem času območje Rožne doline in Vrhovcev že močno poplavljen. V hiše je vdiral voda, avtomobili na ulicah so bili zaliti, nastopila je velika materialna škoda. Šele ob 6.55 je Uprava za zaščito in reševanje izdala opozorilo, da vodotoki na tem območju poplavlajo. Ni jasno, zakaj tega dne ob 6.30 ni bilo rdečega alarma. Ker ni bilo pravočasnega alarmiranja, ni prišlo do obveščanja z zvočnimi signali, ko bi sirene tulile, pa bi bilo to zelo dobro, saj se je vse skupaj dogajalo, ko je večina ljudi še spala oziroma je bila nepripravljena na tak dogodek. Prav tako se ni odzvala Civilna zaščita, obveščanje prebivalstva preko službe gasilcev in policije ni steklo. Veliko premoženja bi prebivalci lahko sami rešili, ko bi vedeli za nevarnost. Iz kletnih in pritličnih prostorov bi odnesli vredne predmete v višja nadstropja ter prestavili avtomobile na višja področja. Pa se to ni zgodilo, prišlo je do ogromno škode, vsa sreča, da ni prišlo do človeških žrtev. Veliko tega bi bilo verjetno tudi prihranjenega, ko bi bili dostopni podatki z omenjenih postaj. Naknadno je bilo objavljeno, da je bil pretok 22. 10. ob 2. uri zjutraj skoraj 58 kubikov na sekundo, pa se nihče ni zganil, ob zadnjih poplavah pa je bil 5. novembra ob 14. uri razglašen rdeči alarm, že ko je bil pretok Gradaščice 1,5 kubičnega metra na sekundo.

Zanima me:

Ali boste ugotovili, kdo je odgovoren za nedelovanje pristojnih javnih služb 22. 10. 2014, predvsem glede obveščanja in alarmiranja?

Zlasti, zakaj ni bilo rdečega alarma?

Nadalje me zanima:

Ali bo Vlada vsem prizadetim prebivalcem namenila odškodnino, glede na to, da je njihovo premoženje bilo uničeno zaradi nedelovanja javnih služb, ki jih preko davkov plačujejo?

Zanima me:

Kdaj boste star in očitno pomanjkljiv vodomerni sistem posodobili?

Ne nazadnje:

Kdaj bo Vlada obudila v življenje Uredbo o državnem prostorskem načrtu za zagotavljanje poplavne varnosti jugozahodnega dela in Ljubljane in naselji v občini Dobrova-Polhov Gradec?

Ali bodo projekti iz te uredbe uvrščeni na seznam prednostnih projektov, ki jih morate poslati Računskemu sodišču zaradi izboljšanja črpanja evropskih sredstev?

Hvala za odgovore.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJZEN: Hvala predsedujoči, hvala tudi poslancu, dr. Draganu Matiču.

Če začnem s prvim vprašanjem, lahko povem, da sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja določata med drugim Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in Uredba o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja. V okviru sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja je naloga Agencije Republike Slovenije za okolje opazovanje in obveščanje. To pomeni, da ta agencija ne razglaša, ne sproža ali izdaja alarmov, temveč le obvešča in opozarja na morebitno ogroženost pred naravnimi dogodki.

Naloge sistema za javno alarmiranje so v pristojnosti državnega, regijskih in območnih centrov za obveščanje in alarmiranje, to je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Državna meteorološka in hidrološka služba Agencije sta pred tem, med in po tem dogodku delovali, opazovali in obveščali.

Agencija Republike Slovenije je v tej poplavni situaciji z dne 22. 10. 2014 delovala kot tudi običajno, v skladu z internim navodilom o ravnanju ob izrednih okoljskih dogodkih. Dogodek je bil pravočasno napovedan, prva opozorila so bila izdana že več kot en dan pred dogodkom, opozorilo najvišje stopnje pa je bilo izdano 22. 10. ob 3.30 uri. Agencija je po ustaljenem protokolu o tem obveščala tudi strokovne službe in javnost in tudi še dodatno neposredno komunicirala z nekaterimi akterji na terenu, na primer z upravo za naravne nesreče, z Mestno občino Ljubljana.

Zato ne bom ugotavljala, kdo je odgovoren za nedelo javnih služb, predvsem zaradi tega, ker smatram, da je Agencija svoje delo opravila. Lahko povem ali pa podam sporočilo, da način obveščanja preko medijev z rdečim oziroma oranžnim alarmom nima podlage v zakonodaji, gre le za približek tistega obveščanja, ki bi ljudem na območju, kjer je tak alarm razglašen, dal vedeti, da je treba pozorneje spremljati dogajanje v naravi. Centri za obveščanje oziroma centri za vodenje postopkov, to so regijski centri, 12 jih je, centri pri posameznih občinah pa morajo delovati v skladu z zakonodajo.

Sistemi agencije za vodostaj – med tem dogodkom je res prišlo do težav z eno od

vodomernih postaj zaradi izpada elektrike ob povišanju vodotokov. Lahko povem, da je z uporabo tega projekta BOBER, ki je bil danes že imenovan v tej dvorani, imenovan je bil takrat, ko se je reklo, da gre za izgradnjo pisarn za Arso, pa dejansko gre tudi za izgradnjo nekaj pisarn, ampak vrednost tega projekta je pri zgoščevanju mreže in izboljšanju te mreže, kajti med drugim se bodo prostorsko zgostile merilne postaje in bodo sporočale boljše hidrološke in tudi meteorološke podatke.

Kar se tiče odškodnine – torej, če bodo prizadeti prebivalci deležni odškodnin – pa ugotovim, da država ni odškodninsko in dejansko odgovorna za posledice škode, ki jo povzroči naravna nesreča. Če bi ugotovili, da je treba v teh postopkih oziroma za škodo nekoga ... bi rekla, da se prizadeti lahko poslužijo civilne tožbe. Namreč, sam zakon o odpravi posledic pa govori o drugih postopkih, ki jih verjetno že vsi poznate in jih tukaj ne bi ponavljala.

Torej ... / znak za konec razprave/ ... sistem sem že povedala. To gre v sklopu projekta BOBER, glede izvedenih ukrepov pa lahko povem za navedene investicije, projekt javnega naročanja za izdelavo ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora dr. Dragan Matić, prosim.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovana gospa ministrica.

Žal to, kar ste povedali, ne bo povsem držalo, kajti centri za alarmiranje skupaj s Civilno zaščito, gasilci in policijo začnejo ukrepati takrat, ko dobijo od Agencije Republike Slovenije za okolje in prostor opozorilo, da se kaj dogaja.

Dne 22. 10. 2014 ob 6.30 – to je s spletnega mesta print, kakšno opozorilo je bilo izdano, pa vam ga lahko izročim, – je območje Ljubljane obarvano z rumeno: manjša razlivanja. Ker je prišlo do takšne napačne ocene, posledično ni bilo alarmov, ker ni bilo alarmov, je voda tiho tekla, zalila pritlične in kletne prostore, poplavlja automobile in povzročila veliko gmotno škodo. Sistem ni deloval, ta sistem pa je odvisen ravno od pravočasnega obveščanja službe, ki spada v pristojnost vašega ministrstva. To se pravi, da ta podatek ne bo držal. Prosim, še enkrat preverite. Tudi vse posledično v zvezi s tem je treba, po moje, ugotoviti, kaj je z vodomernimi mesti – ali delujejo ali ne. To je tudi napaka, ki ste jo priznali oziroma povedali, da ni delovalo. Imamo pet stopenj intervencijske vrednosti višine vodostajev od H1 do H5. V tem času, ko je prišlo do intervencij incidenta, je bila dosežena vrednost H5 in nihče ni ukrepal. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora, ministrica za okolje in prostor, gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Priznam, da midva verjetno danes v tej dvorani ne bova zaključila te razprave in če bo treba jo bom še dopolnila. Kot sem že povedala, da je Agencija Republike Slovenije prva opozorila izdala že več kot en dan pred dogodkom, opozorilo najvišje stopnje pa je bilo izdano 22. 10. ob 3. uri 30 zjutraj, ob 3.30. Ni to 15.30.

Strinjam se, da je bil izpad elektrike in da med dogodkom samim je prišlo do težav z eno od vodomernih postaj zaradi izpada elektrike. Za ostalo pa predlagam, da se, če ne bo šlo drugače, pač srečamo tudi s predstavniki agencije in bo mogoče lažje najprej ustno, potem pa še pisno nekatere stvari obrazložiti. Prav gotovo pa se lahko na centru za obveščanje preveri, ali ta trditev, torej, če so na njihovo številko to opozorilo najvišje stopnje pridobili ob 3.30. Mislim, da to se pa da pridobiti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naslednji sprašuje gospod Bojan Podkrajšek. Vprašanja zastavlja Ministrstvu za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, cenjena ministrica, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Sam danes ne bom spraševal o poplavah, ki so povezane z vodami, ampak o poplavah, ki so povezane s težavami glede občinskih prostorskih načrtov. Te težave imajo številne občine po Sloveniji že vrsto let. Če je kje bil razvoj v preteklosti ali pa v sedanjosti, je prav gotovo na lokalnih ravneh oziroma v občinah širom Slovenije. Te občine se pa že vrsto let srečujejo s težavami glede OPN. Na tem področju je nenehno spreminjanje zakonodaje, pravilnikov in uredb, nedodelanost prostorske zakonodaje, predvsem pa največkrat prekoračitev izdaje mnenj, soglasij poročil. Naše državljanke, državljani, seveda občanke in občani posamičnih občin velikokrat ne razumejo, ko se v občinah tako dolgo sprejemajo ti OPN. Velikokrat se celo zgodi, da se zakonodaja križa med seboj, velikokrat se zgodi, da na ministrstvih včasih ne ve leva roka za desno, kaj dela.

Zato me, spoštovana ministrica, zanima, to je tudi preteklost, tudi ni samo vaše ministrstvo vpleteno v to področje:

Kaj vam je uspelo do sedaj na tem področju narediti?

Kakšne so začrtane smernice za prihodnost na tem področju?

Kajti, to je pomemben segment za razvoj lokalnih skupnosti, predvsem pa imam tu v mislih gospodarstvo. Hvala, spoštovana ministrica, za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala. Spoštovani Bojan Podkrajšek!

V odgovoru bi začela kar z vašim vprašanjem – dolgo sprejemanje OPN. Rekla bi tako, občine brez sprejetih občinskih podrobnih načrtov gradijo svoj razvoj na osnovi prostorskih planov, sprejetih v 80. letih prejšnjega stoletja. Ker sem sama delovala tudi na upravni enoti, si zato upam to tudi trditi. V teh prostorskih načrtih ali pa planih je uporabljeno tudi izrazoslovje, za katerega z današnjim sprejemanjem hitrega razvoja, gospodarskega razvoja, in če gremo tudi po letu 1991 samostojne poti, velikokrat v samem izrazoslovju ne najdemo enakosti ali pa ne znamo poiskati ustreznih izrazov, ki se danes uporabljajo. Zato sama na sprejemanje občinskih prostorskih načrtov gledam verjetno nekoliko drugače kot tisti, ki hočejo povedati, da je treba te postopke spremeniti.

Namreč, več kot 100, približno 140 občin je takšnih, kjer je ta postopek – torej, v 104 občinah je občinski prostorski načrt že sprejet in gredo že v faze spreminjanja OPN, v 27 občinah je ta OPN v fazi predloga, kar pomeni, da bi ga lahko že sprejeli ali pa tik pred sprejemom, 12 občin še sploh ni začelo postopka. To pomeni, da so v tistih načrtih iz leta 1980 imeli zelo bogato možnost gradnje, ti načrti so obsegali mnogo več, kot je sploh možno zgraditi, je pa dejstvo, da je bilo takrat leta 1980 v Sloveniji – približno, je moja številka – 62 občin, danes jih je pa 213 in je seveda ta razkorak še večji kot v tistem mojem izvajanju. No, število občin, kjer pa je to sprejetje OPN v fazi osnutka, je pa 68. Res je, kot ste navedli, normativni ukrep, ki krovno ureja področje priprave občinskih prostorskih načrtov, je sicer relativno trajen in stabilen. Zakon o prostorskem načrtovanju, takrat je uzakonil OPN, je bil sprejet leta 2007. Od takrat pa se je v delu, ki ureja pripravo OPN, spremenil dvakrat, pri čemer so obakrat spremembe šle v smeri postopkovnih olajšav in večanja s tem povezane avtonomije občin. V leto 2007 oziroma 2008 datirajo vsi ključni, s tem področjem povezani podzakonski akti oziroma načrti, ki se od takrat pa niso spreminjali in dopolnjevali. Res pa je, da so se spreminjali sektorski predpisi, in sicer v letu 2008 je bila sprejeta tako imenovana poplavna uredba, v letu 2010 je bila sprejeta sprememba Zakona o kmetijskih zemljiščih in v letu 2013 je bila sprejeta sprememba uredbe o določitvi dodatnih območij Nature 2000.

Ne glede na to, da smo na ministrstvu že pristopili k celoviti spremembi prostorske zakonodaje, katere namen je med drugim poenotenje normativnega okvirja na način, da bodo vsebinske in postopkovne zahteve glede priprave OPN urejene na enem mestu in brez nepotrebnih podvajanj in prekrivanj, pa je naše stališče, da morajo slovenske občine čim prej sprejeti OPN, saj je za to več razlogov. Omenila sem že, takrat je bilo 62 občin, danes jih je 213, prostorski plani so bili sprejeti v 80. letih prejšnjega stoletja, v starih planih niso povsod na ustrezen način upošteevane omejitve gradnje

zaradi različnih naravnih dejavnikov – poplave, erozija –, vzpostavila se bo lahko na nek način enotna baza podatkov o namenski rabi zemljišča za celotno Slovenijo, s tem pa večja zanesljivost podatkov.

Kaj več v nadaljevanju odgovora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora.

Gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovana ministrica, hvala za vaš odgovor.

Zavedam se, da ste vi na tem mestu dva meseca ali pa še mogoče kak dan več, da je to preteklo nedelo. Nekako vas razumem, delno razumem vaš odgovor, se pa bojim, da nas vse skupaj ne razumejo tisti ljudje, predvsem gospodarstveniki, ki bi želeli v teh lokalnih skupnostih graditi. Poznam primere, ko je podjetje že v lokalni skupnosti, pa bi rado dogradilo eno halo, še povečalo zaposlene, pa to ni mogoče. Še bolj žalostno pa je, ko se lokalne skupnosti trudijo, da bi privabile nove investitorje, v mislih imam gospodarstvo, pa seveda te stvari, ki so težava, jih razlagamo več let. Poznam primer iz občine, iz katere prihajam. Ko smo dve leti ameriškega investitorja vlekli za nos, je tretje leto pa odšel na Madžarsko.

Iskreno bi želel, da se vi kot ministrica in vsi ministri, pod katere ta resor spada, predvsem pa vlada, potrudijo, da bi ta časovnica bila omejena vsaj na eno leto v dobrobit razvoja lokalnih skupnosti, gospodarstva, predvsem pa v dobrobit razvoja Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora ministrice za okolje in prostor, gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala.

S sprejetjem občinskih prostorskih načrtov se bo močno zmanjšala potreba po izvajanju celostne presoje vplivov na okolje, predvsem na postopkih na ravni OPPN. Tako imamo v pripravi rešitve in v ta namen in ob bok normativnim spremembam na ponovno vzpostavljenem Ministrstvu za okolje in prostor že potekajo organizacijske prilagoditve delovnih procesov, tako okoljskega kot prostorskega dela ministrstva, povezanih z vprašanji priprave državnih in občinskih prostorskih aktov. Podobne napore pa bomo izvedli tudi z drugimi ključnimi nosilci urejanja prostora, ki sicer ne sodijo v MOP.

Napačno pa je razumevanje, po katerem je za zamude pri sprejemanju OPN kriv zgolj normativni okvir. Polovica slovenskih občin že ima sprejete OPN, to ponavljam predvsem zaradi tega, ne bo izgledalo, da je vse, kar se da rešiti, v okviru delovanja MOP. Veliko jih je v fazi predloga OPN, nekatere pa so izvedli in izvajajo že tudi spremembe in dopolnitve svojih OPN, zato pozivam vse občine, ki še nimajo sprejetih OPN, naj se tega čim prej lotijo v soglasju

oziroma za izvajanje ne samo investicij gospodarstva, ne samo za izvajanje investicij svojih občanov, ampak tudi v smislu tega, da tako kot je od leta 1984 neka osnova dana, tako seveda mora biti tudi za nadaljnje postopke dano enotno merilo za vse občine. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Ker sem mi zdi področje izjemno pomembno, prevečkrat poslušamo te težave, zato predlagam, da se odgovor ministrice uvrsti po Poslovniku Državnega zbora na naslednjo sejo. Hvala, gospod predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Da se opravi razprava potem ali ne? Na podlagi ...

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Seveda, na naslednji seji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 19. novembra 2014 v okviru glasovanj.

Zdaj sprašuje gospa Andreja Katič, in to ministrico za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislavo Setnikar Cankar.

Prosim.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala, predsednik. Spoštovani prisotni, spoštovana gospa ministrica za izobraževanje, znanost in šport!

Pred natanko dvema letoma je moj strankarski kolega Samo Bevk tedanjemu ministru za izobraževanje dr. Žigi Turku postavil vprašanje v zvezi s problematiko javnega financiranja glasbenega izobraževanja. Vzrok za vprašanje je bila pomota, ki se je takrat primerila pripravljavcem proračunskih dokumentov za prihajajoči leti. Postavka za glasbeno šolstvo je namreč takrat pomotoma izpadla. Pomota je takrat vznemirila širšo javnost in sprožila ugibanja o namerah po privatizaciji javnih glasbenih šol. Postavka je bila potem v proračun uvrščena, a je bila okleščena za okoli pet milijonov evrov oziroma za več kot 12 %. Glasbeno šolstvo je očitno priljubljena tarča Ministrstva za finance tudi v tej vladi. Kot kaže, so stare ideje po enoinpolletnem miru vnovič prišle na plano. Omenjeno ministrstvo je namreč na svojih spletnih straneh konec oktobra objavilo dokument ukrepov, s katerim naj bi izpolnili fiskalne cilje za leto 2015 in kot je predvideno, naj bi med fiskalne cilje med drugim dosegli tudi s prealitivno stroškov programa glasbenega izobraževanja na starše.

Socialni demokrati smo zagovorniki javnega glasbenega izobraževanja, na katerega je danes po zadnjih podatkih Statističnega urada vključenih preko 24 tisoč otrok. Glasbeno izobraževanje ima na Slovenskem tradicijo in kvalitetno, enkratno v svetovnem merilu. Vlaganje države v javno glasbeno izobraževanje

kljub proračunskim omejitvam zato ne sme postati predmet kupčkanja z Ministrstvom za finance. Zavedati se moramo, da so vložki vanj nezamenljiva naložba v prvi vrsti v prihodnost otrok, posledično pa tudi v kulturno in gospodarsko prihodnost naše države. In kar je za Socialne demokrate še posebej pomembno, obvezno financiranje s strani staršev bi pomenila dodatno segregacijo otrok glede na njihov socialni položaj, na kar je, kot veste, opozorila tudi Akademija za glasbo.

Akademija za glasbo je opozorila tudi, da je nesporno dejstvo, da bi kakršenkoli ukrep, ki bi presegel varčevalne ukrepe v luči enakovrednega položaja glasbenega šolstva v nacionalnem sistemu izobraževanja, pomenil enostransko rušenje strokovno utemeljenega in dobro delujočega izobraževalnega sistema, ki ima vsestransko pozitivne učinke.

Zato vas, spoštovana gospa ministrica sprašujem:

Kako bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v prihodnje zagotavljalo pogoje za kakovostno in vsem dostopno javno izobraževanje na področju glasbe?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislava Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana Andreja Katič!

Vprašanje je res zelo pomembno, vem, da je veliko vznemirjanja v Sloveniji, vem, da je to posledica objavljenega dokumenta – imate prave podatke. Res je, Ministrstvo za finance je enostavno predlagalo, da bi v celoti breme tega glasbenega izobraževanja razbremenilo državni proračun in obremenilo druge deležnike, v prvi vrsti starše.

No, ker se zavedamo pomena glasbenega izobraževanja, namreč v tem šolskem 2014–2015 v Republiki Sloveniji deluje 54 javnih glasbenih šol – s 16 podružnicami, 99 dislociranimi enotami – in 13 zasebni šol, pri čemer je v preteklem šolskem letu bilo vključeno 16 % osnovnošolskih otrok, smo se z Ministrstvom za finance pravzaprav soočili z argumenti, v prvi vrsti, da je pomen tega izobraževanja izjemno pomemben kot dopolnitev obveznega izobraževanja, in nismo sprejeli utemeljitve, da naj gredo iz proračunske porabe vse tiste dejavnosti, ki niso obvezne. Pri tem pa se je nekako izpostavila dimenzija tega financiranja, na letni ravni se porabi približno okoli 44 milijonov za to glasbeno izobraževanje. Naj še povem, da je ta predlog bil v kontekstu, ki bi celotno vertikalno od vrtcev pa tja do znanosti in športa zmanjšal za 100 milijonov evrov. To se nam je zdela cena, ki je izobraževanje v Sloveniji ne more plačati, ki predstavlja nesprejemljivo zmanjšanje sredstev za izobraževanje, kar smo utemeljevali predvsem s primerjavo sredstev, ki jih v povprečju za

izobraževanje iz javnega proračuna namenijo države OECD in monetarne države EU. Ugotovili smo, da je Slovenija s 5,9 % BDP pravzaprav primerljiva s povprečjem teh držav, ki so po zadnjih dostopnih podatkih porabile okoli 5,8. S tem in še drugimi argumenti, verjemite mi, da smo se resnično zelo angažirali, smo uspeli v zdajšnji fazi pogajanja za leto 2015 zmanjšati to pričakovano stomilijonsko zmanjšanje na desetino zneska, to je 10 milijonov.

Zaradi zavez, ki jih je dala Slovenija, smo sprejeli obvezo, da bomo na tem področju na različnih nivojih, od vrtcev pa tja do visokošolskega izobraževanja in znanosti, poskušali predvsem z reorganizacijo in znižanjem tistih stroškov, ki po našem mnenju niso vitalni za delovanje sistema, prihraniti 10 milijonov. V okviru tega je tista zahteva oziroma tisti predlog po popolni izločitvi financiranja glasbenega izobraževanja bil odstranjen oziroma spremenjen v predlog, da se predvsem morda v sredstvih lokalne skupnosti najde 20-odstotni prispevek za financiranje glasbenega izobraževanja.

Ne vem, kakšna bo delitev med starše in med lokalne skupnosti, zato ker je tudi zelo različna porazdelitev teh obveznosti, ampak nadejam se, da bomo tudi v dialogu s predstavniki glasbenih šol našli tiste možnosti, ki ne bodo posegale ne v dostopnost, ne v obseg in ne v kakovost izvedbe tega izobraževanja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora?

Gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Najlepša hvala.

To prevalitev bremena tudi na občine bo verjetno zelo težko izvedljivo s strani občin zaradi tega, ker tudi varčevalni ukrepi želijo občinam odvzeti sredstva.

Mene zanima:

Ali je ta ukrep enakovreden drugim ukrepom varčevanja na področju izobraževanja?

V bistvu bodo ti posegi v glasbeno izobraževanje vplivali na nek način tudi na področje turizma. Razvito glasbeno izobraževanje, visoko strokovno ali ljubiteljsko, je prineslo nek obisk turistov, se pravi nek razvoj gospodarstva, tudi na področje razvoja mladih kot tudi na neke prihranke, ki bi jih drugače bilo treba, če mladi ne bi bili vključeni v sistem glasbenega izobraževanja, namenili za neke druge programe, ker to tudi preventivno vpliva. Ne nazadnje, tudi če se bo na področju glasbenega izobraževanja krčilo število zaposlenih, ima to prav tako nek vpliv na druga področja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora?

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislava Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR:

Zavedamo se teh vidikov, ki ste jih izpostavili, zato smo vzpostavili dialog s predstavniki skupnosti ravnateljev glasbenih šol in z njihovo pomočjo sedaj iščemo take oblike, ki ne bi pomenile posegov, zaradi katerih bi se zmanjšal obseg dejavnosti in dostopnost. Sedaj ne bi šla v podrobnosti, ker smo še v fazi dogovarjanja, ampak verjemite mi, da bomo naredili vse, da bi to izobraževanje, katerega pomena se zavedamo, bilo še naprej dostopno, da ne bi bilo odvisno od finančnih možnosti staršev in da ne bi bistveno posegali na to področje.

Moram pa se zavedati, da tista obljuba oziroma tisto dejstvo, da moramo vendarle desetino predvidenega zneska v letu 2015 prihraniti, na žalost ne omogoča, da bi vso porabo na tem področju pustili popolnoma v nespremenjeni višini.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavil gospod Danijel Krivec ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav ministricam in ministru. Lep pozdrav tudi kolegicam in kolegom.

Spoštovani ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen bom postavil vprašanje glede izvajanja Zakona o Triglavskem narodnem parku z nekaterimi poudarki, še posebej na izvajanje 56. člena. Treba se je zavedati, da je bil ta zakon sprejet v letu 2010 ob praktično soglasni podpori v Državnem zboru in tudi ob velikem prizadevanju vseh poslanskih skupin, da je ta materija bila dokončno potrjena. V tem zakonu je bilo kar veliko zavez, ki v zadnjem obdobju niso izpolnjene in zato tudi prihaja do precej negotovanja na terenu glede izvajanja samega zakona. Zakon je namreč že v preambuli in v začetnih členih izpostavil usklajen trajnostni razvoj območja narodnega parka in v svojo materijo, tudi zavezujočo, vključil razvojne spodbude in določil, da se poraba sredstev državnega proračuna enakomerno deli med razvojne in naravovarstvene dejavnosti. Problem pa nastaja, ker sta ministrstvo in izvajalec Zavod Triglavski narodni park popolnoma zanemarila izvajanje razvojne komponente, kar se med drugim kaže tudi v tem, da, prvič, ni še sprejet načrt upravljanja, ki bi moral biti praktično že dve leti pod streho in nič ni jasno, kdaj bo ta del zakona izveden, kar pomeni, da se zakon v tem delu krši. Sredstva iz državnega proračuna se namenjajo za izvajanje tudi razvojnih nalog v tem obdobju. Glede na to, da zakon velja od 2010, ni bilo nič v tej smeri izvedenega. Ob tem pa se vseeno izvaja zaposlovanje v javnem zavodu, leta 2010 je bilo tam 54 ljudi, v tem trenutku jih je po informacijah 65. Se pravi, da nekateri členi zakona se lahko izvajajo, nekateri členi zakona, ki pa se dotikajo prebivalstva na tem območju, pač ne dobijo zelene luči. Tudi razvojnih spodbud, ki jih določa ravno tako

veljaven zakon, ki določajo, da so dane spodbude lokalnim parkovnim skupnostim kot dodatna sredstva, se ne izvaja.

Zato sprašujem gospo ministrico, vem, da je na nek način nova v tem resorju, vendar verjamem, da so podedovali večino personala in uradnikov, ki tam delujejo, tako da verjamem, da ima odgovor.

Zanima me:

Kaj bo glede tega neizvajanja zakona, se pravi, nezakonitosti v tej državi, storila na tem resorju?

Ali bo šla v smeri, da se dosledno izvaja zakon, kar zahtevamo od vseh državljanov in je prav, da tudi sami izvajamo, ali bo predlagala kakšno spremembo tega zakona?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanec, gospod Danijel Krivec!

Trenutno je glavna aktivnost Ministrstva za okolje in prostor v povezavi z Zakonom o Triglavskem narodnem parku zaključevanje priprave predloga uredbe o načrtovanju upravljanja Triglavskega narodnega parka. Prav gotovo pa je mnogim poznano, da teče tudi razpis za imenovanje direktorja Triglavskega narodnega parka, ki se počasi bliža zaključku. To omenjam predvsem iz razloga, ker je treba vseeno povedati, da je načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka v veliki meri odvisen od ljudi, ki ga pripravljajo, in kot je bilo že povedano, bi moral biti sprejet v letu 2012. V juniju 2014 je bila imenovana projektna skupina, da bi se ta predlog pospešeno pripravil, delo na pripravi uredbe je v zaključni fazi, ampak jaz še vedno mislim, da je kar veliko odvisno od tega, kako bo direktor pristopil k pripravi. Upam, da je vsaj kdo od tistih, ki so se prijavili na to delovno mesto, nekaj stvari, ki so pomembne za pripravo takega osnutka predloga uredbe vključil v svoj program dela, mogoče je pa tudi, da ni.

Torej, osnutek predloga uredbe gre potem na svet javnega zavoda in potem v javno obravnavo in po javni obravnavi šele v sprejem na Vlado Republike Slovenije. Teh postopkov še ni bilo izvedenih.

56. člen Zakona o Triglavskem narodnem parku pa pravi, da se poleg sredstev za javno službo, naloge strokovne pomoči, svetovanje, izvajanje javnih pooblastil in drugih nalog iz zakona iz sredstev državnega proračuna na podlagi programa dela javnega zavoda in načrta upravljanja zagotavljajo tudi sredstva za izvajanje naravovarstvenih in razvojnih nalog v enakem deležu za vsako nalogo. Izvajanje tega člena je, kot je bilo že povedano v preteklih letih, bilo oteženo, kljub temu pa so se v času od leta 2010, ko je bil uveljavljen ta zakon, na območju parka izvajali različni projekti. Če pogledamo samo tiste

projekte, ki jih je izvajal Javni zavod Triglavski narodni park, je bilo v tem obdobju od leta 2010 pridobljenih štiri milijone evrov s strani različnih ministrstev, slovenski delež pa je bil okoli 970 tisoč evrov. Ti projekti so podpirali tudi vsebine, ki jih navaja 56. člen.

Sredstva projektov so bila namenjena ohranjanju biotske raznovrstnosti, povečevanju okolju prijaznega turizma v regiji, povečevanju izrabe energije iz obnovljivih virov v lokalnem okolju, izboljševanju športne in rekreacijske infrastrukture, oblikovanju nove turistične ponudbe na italijansko-slovenskemu območju, izboljševanju ponudbe podeželja, zviševanju prepoznavnosti območja, podpori trženju lokalno tipičnih izdelkov, promociji turističnega gospodarstva, čiščenju zarasti na pašnih planinah, ureditvi poti, ki so namenjene oblikovanju. Pomemben delež sredstev je bil namenjen tudi izgradnji oziroma izboljšanju informacijskih centrov za potrebe lokalnega prebivalstva in turizma; tako v Trenti, Bohinju, Kobaridu, v upravni stavbi javnega zavoda na Bledu. Prav tako so bile urejene informacijske točke na podeželju. Zgornjo vsebino nedvomno lahko štejemo med vsebine 56. člena, dejstvo pa je, da so bila posebna dodatna sredstva izrecno po 56. členu Zakona o Triglavskem narodnem parku, javnemu zavodu dodeljena le enkrat.

Ministrstvo je ob sodelovanju pri pripravi različnih operativnih programov za sredstva iz EU skladov skrbelo, da se ob teh programih ustrezno zastopane vsebine, ki bodo podprle izvajanje 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku; in dva člena govorita o razvojnih pobudah za dejavnosti, ki spodbujajo trajnostni razvoj, prilagojen ciljem narodnega parka.

Več pa v nadaljevanju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, spoštovana ministrica, za te prve odgovore, ki so vam jih pripravili na ministrstvu.

Kot sem rekel, verjamem, da nimate še celotnega vpogleda v zavedo, vendar se bojim, da se bo zadeva nadaljevala tako kot pod prejšnjim ministrom, čeprav je bil minister tiste vlade, ki je pomagala, da smo sprejeli ta zakon.

Poglejte, v letu 2014 je bilo namenjenih 680 tisoč evrov za ogrožene gozdne ptice: divjega petelina, gozdnega jereba, triprstega in belohrbtega detla in tako naprej. Vse to podpiram, vendar zakon jasno piše, da je polovica sredstev namenjena za razvoj. Vi ste omenjali projekte, ki jih je Triglavski narodni park izvajal na svoji, bi rekel, infrastrukturi; na svojih stavbah, v svojih centrih, niso pa bili namenjeni direktno prebivalstvu, ampak, kot ste omenili, nekemu dodatnemu pritoku tako turistov kot nekih drugih storitev, ki jih lahko park upravlja. Do neke mere se lahko strinjam, da ni bilo stran

vrženo, vendar izvajanje zakona se vseeno ne izvaja, tako kot je zapisano v samem besedilu.

Bojim se, da so ti lobistični interesi, ki jasno poleg finančne krize tudi vplivajo, precej krojijo to, kako se zakon izvaja. Predvsem to, da se upravljavski načrt, ki bi obvezal posamezne subjekte znotraj parka izvede, je sigurno neka težava, kajti večina teh ljudi, ki so se vrteli znotraj zavoda Triglavski narodni park, so sedaj vezani oziroma so zaposleni na ministrstvu.

Zato me vseeno zanima, glede na to, da javni zavod mora proračunska sredstva trošiti skladno s 52. členom zakona, v nasprotnem primeru pa mora, tako piše zakon, dopustiti voljo ljudi, da jo izrazijo na referendumu in tudi zahtevajo izločitev iz parka. Glede na vse te dopise, ki jih dobivam, se bojim, da bo šla zadeva v to smer, zato pričakujem bolj konkretne odgovore:

Kako boste zagotovili izvajanje tega ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Že v prvem izvajanju sem povedala, da je za program, načrt upravljanja, predvidena javna obravnava. Seveda bo iz javne obravnave prav gotovo marsikaj razvidno, tudi to, kako so krajani, domačini zadovolji s funkcioniranjem Triglavskega narodnega parka. Sem pa zelo zgodaj povedala, da iščemo direktorja in da se pri takem delu delovanje direktorja – ali sedanjega ali bodočega, kakšna bo pač odločitev – zelo pozna, ker je komuniciranje z občani še kako pomembno.

Bi pa rada še povedala, da v programu razvoja podeželja je predvideno, da bodo v okviru programa LEADER lokalne akcijske skupine, ki deluje in projekte izvajajo na območju Triglavskega narodnega parka, upravičene do 15% povečanja sredstev. Prav tako pri oblikovanju regionalnih razvojnih programov za gorenjsko in goriško regijo so bili pripravljeni medregijski projekti z vsebinami iz predloga načrta upravljanja za Triglavski narodni park in glede teh vsebin so bili v operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike oblikovani nastavki, ki omogočajo oblikovanje integriranega pristopa pri načrtovanju in izvajanju projektov na teritorialno zaključnih enotah, kot je območje Triglavskega narodnega parka. S tem se lahko zagotovi med seboj usklajene projekte, ki se bodo dopolnjevali in ustrezno podpirali, še boljši razvoj tega območja. Prav tako so v OPN za izvajanje evropske kohezijske politike predvidene tudi investicije v okviru specifičnega cilja, izboljšanja stanja evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, s prednostjo tistih s slabim stanjem ohranjenosti in endemičnih vrst, kjer bodo poleg opredeljenih horizontalnih načel pri izborih projektov prednost imeli tudi projekti, ki se

izvajajo na zavarovanih območjih, ki jih je zavarovala država ob posebnem upoštevanju 10. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik.

V skladu s poslovníkom z drugim odstavkom 246. člena predlagam, da se opravi razprava o odgovoru ministrice za okolje in prostor. Menim, da odgovori na moje vprašanje niso bili v zadostni meri izčrpani in glede na dejstvo, ki sem ga v začetku izpostavil, da je bil ta zakon praktično soglasno sprejet v Državnem zboru, takrat v letu 2010; ob tem, da se je veliko poslancev, ki tudi še sedaj sedijo, veliko angažiralo za to, da se je lokalno prebivalstvo prepričalo v smiselnost in sprejetje tega zakona, ki je, kot sem rekel, vgradil tudi določene razvojne komponente, menim, da je prav, da se o tem opravi konkretna razprava, kajti odgovori, ki jih je ministrica podala – še enkrat opozarjam, da je nova na tem resorju –, vendar sem od novih ministrov, ki so bili najavljeni kot neka nova bodočnost, nek nov pristop znotraj te vlade, pričakoval, da imajo na posameznih segmentih vsaj neko svoje videnje, kako priti do rešitve, kako odpraviti nezakonitost, ki se vleče že dlje časa. Težko se zadovoljim z odgovori, ki jih pripravijo uradniki, ki vegetirajo na posameznih resorjih 10, 15 let, ki dobesedno že, bom zelo krut, zavajajo tudi nas, poslance s svojimi odgovori. In če nekdo spremlja neko problematiko in ugotovi, da se nič ne dogaja, in nekdo najavi, da bo nek svež veter zavel na posameznem resorju, jaz kot poslanec, ne glede na to ali sem v opoziciji ali v koaliciji, pričakujem neko ukrepanje, ne pa odgovore, ki sem jih poslušal zadnji dve leti, praktično na enak način.

Zato predlagam, tudi ostalim poslancem, da o tej temi, ki mislim, da bo dobila verjetno v nadaljevanju še kakšne večje razsežnosti, kajti nezadovoljstvo je veliko in ne si predstavljati, da je to samo neko poslansko vprašanje, ki gre tako mimo. Dopisi, ki jih verjetno tudi vi dobivate s terena, jasno kažejo na to, da je treba v tem primeru vseeno neke stvari postaviti na svoje mesto. Opozorjeni smo na kršitve, da se zakon ne izvaja, in če mi kot poslanci, in vi kot vlada in ministrstva na to ne odreagiramo, mislim, da to ni dobro.

Zato predlagam, da podprete razpravo na temo izvajanja Zakona o Triglavskem narodnem parku.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Danijel Krivec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 19. novembra 2014 v okviru glasovanja.

Naslednje poslansko vprašanje ima mag. Lilijana Kozlovič, in to ministrici za delo,

družino, socialne zadeve, enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani poslanci in poslanke, spoštovana ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti!

Dolga leta si na Obali prizadevamo, da bi imeli ustrezen zavod za osebe z motnjo v duševnem razvoju oziroma osebe s posebnimi potrebami, katerih starši zaradi potrebe po posebni in stalni negi ne morejo sami oskrbovati. Prizadevanja za njegovo izgradnjo na Debelem rtiču potekajo že dolgih trinajst let, za kar si je prizadevalo tudi ministrstvo samo. Po dolgotrajnih postopkih je bilo letos izdano gradbeno dovoljenje, kot kaže, verjetno projekt nima več finančne podpore.

Za vse te starše, ki deset, dvajset ali več let zaradi oddaljenosti zavodov le enkrat tedensko obiskujejo svoje otroke oziroma svoje svojce, vas prosim za odgovor:

Kakšen je trenutni status te investicije?

Kdaj se bo začela izgradnja?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, drage poslanke in poslanci!

Hvala za vprašanje. To je zgodba, podobna, kot jo je imela ministrica za izobraževanje, šolstvo in šport, da ko enkrat ni finančnih sredstev, je težko zagotoviti. Ta zgodba ima dolgo brado. Kot ste omenili, 13 let se je vlekle, dejansko so potekali ti projekti pridobivanja soglasij služnosti tako s strani občine Koper kot tudi Rdečega križa in fizičnih oseb, tako dolgo, da se je dejansko vse skupaj zavleklo, ker Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je planiralo, da bo samo gradnjo izvedlo kot investitor v letu 2013. Dejansko so se potem vsa ta potrebna gradbena dovoljenja, tudi dovoljenje, sklep o izdaji projektnega soglasja, zavlekla vse v leto 2014. Mi smo imeli na postavkah planirana finančna sredstva v 2014 in 2015, v celoti je bilo 3 milijone 400 namenjeno temu, lansko leto, glede na zaostreno finančno situacijo v državi, je bila prioriteta naloga ministrstva predvsem ohranitev nivoja socialnih pravic. Vem in se zavedam, da je voziti otroke tako daleč, čakati na ta projekt, zelo težko za vse vpletene, po drugi strani pa pravice, ki jih imajo ti otroci, so tudi pomembne, tako da daješ na žalost na tehtnico. Takrat je bila prioriteta tudi v dogovoru s takratno vlado, da zagotovimo predvsem izplačilo vseh socialnih pravic. Tako dejansko nismo posegli v nobeno socialno pravico, hkrati pa so se dejansko na teh investicijah na celotnem področju, mi smo imeli približno 11 milijonov investicij za celotno področje, zdaj

imamo, smo imeli, v letošnjem letu manj kot 4 milijone, in smo dejansko samo tiste investicije nadaljevali, kjer je šlo za zmanjševanje škode, ki bi nastala, če investicije ne nadaljujemo. Tako je bilo na primer potem interventno zagotavljanje sredstev za dom upokojence v Kočevju. Zakaj – ker je bila lesena konstrukcija in ne bi preživela zime. Skratka, rešujemo situacije glede na posamezne probleme. To imam kot ključni cilj za zagotovitev sredstev v 2015, gradbeno dovoljenje, ki je bilo izdano v januarju v letošnjem letu, ima veljavnost 3 leta in v tem obdobju je treba s to investicijo začeti in tudi končati. Verjamem, da bomo skupaj lahko zagotovili ta potrebna sredstva, da bomo v naslednjem letu začeli z investicijo.

Tudi v letošnjem letu smo v juliju, ko smo te prerazporeditve, kar boste videli tudi na postavkah v rebalansu 2014, ki ga boste obravnavali, da smo prerazporedili 398 tisoč evrov, da smo tiste najnujnejše stvari še s pridobivanjem zemlje zagotovili. Naslednje leto pa, upam, ampak bom potrebovala pomoč, predvsem tudi pripravljenost vlade kot celote.

Je pa drugače na tem področju problem vključevanja v varstveno-delovne centre tudi to, da ti varčevalni ukrepi, ki trajajo že od leta 2009 dalje, s tem nezaposlovanjem, z držanjem, je v bistvu cena, ki jo plačajo predvsem zavodi, ki skrbijo za otroke in odrasle s posebnimi potrebami, najvišja. Tako smo tudi v koalicijski pogodbi zapisali, da je ena izmed prioritete vlade tudi širitev mreže na področju varstveno-delovnih centrov, kjer imamo približno čakalno vrsto – za 550. Dejansko so tu problemi širši, ne gre samo za vprašanje izgradnje, ki je tu na Primorskem specifična, ker je dejansko 100 kilometrov stran najbližji center. Drugod po Sloveniji imamo pa predvsem tudi problem premajhne možnosti vključevanja novih v mrežo. Imamo tudi problem pri varstveno-delovnih centrih, ker je vedno starejša populacija, tako da pripravljamo tudi načrte posodobitve same mreže, ker bo potreben drugačen pristop in delo. Na področju varstveno delovnih centrov in skrbi za osebe z duševno motnjo v razvoju oziroma z osebami s posebnimi potrebami je treba tudi nov razvojni moment, ki je vključen v nacionalni program socialnega varstva, ki ga je ta državni zbor sprejel leta 2013, in tudi znotraj prejšnjega teden na vladi sprejetega operativnega programa se kažejo, da bodo investicije predvsem v smeri deinstitucionalizacije in programi kot pomoč za skupnostno obravnavo. Tu ima znotraj ta skupina posebno pozornost, na ministrstvu pa bo tudi določena skupina, ki se bo prav s tem ukvarjala. Upam, da bo drugo leto situacija drugačna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje ima dr. Vinko Gorenak. Postavlja ga ministrici za notranje zadeve gospe Vesni Györköös Žnidar.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovana ministrica!

Mediji na debelo poročajo, kako je direktor Veniger dobil 70 tisoč evrov, kar je bilo del odgovora predsednika Vlade, to je seveda bruto znesek, ki bi se ga lahko ministrica izognila, pa se ga ni. Ampak to ni predmet poslanskega vprašanja.

Poslansko vprašanje, ki sem ga najavil, se nanaša na razmere med ministrstvom in policijo. Moram reči, da izražam zadovoljstvo, da vas vidim. Iz temeljnega razloga, ker vas prvič vidim, odkar ste ministrica, kljub temu da je Državni zbor imel že kar nekaj točk dnevnega reda, na katerih bi morali biti prisotni, pa niste bili. Bili so državni sekretarji.

Kar se tiče razmerij med ministrstvom in policijo, moramo povedati naslednje. Pripravljavci zakona leta 1998 tega poglavja nismo vnesli v prejšnji zakon iz temeljnega razloga, ker smo bili prepričani v to, da splošna zakonodaja, ki ureja razmerja med ministrstvi in organi v sestavi, v zadostni meri določa ta razmerja in nismo predvideli, da bi lahko prišlo do kakršnihkoli zapletov. Kot je verjetno vam poznano – in jaz verjamem, da ste pregledali tudi dokumentacijo na to temo, zlasti po postavitvi poslanskega vprašanja –, je leta 2003 moralo reagirati celo Ustavno sodišče, ki je povedalo, da naj zakonodajalec opredeli ta razmerja med ministrom in policijo. Kajti takrat se je zgodilo nekaj, kar se ne bi smelo nikoli zgoditi. Namreč, direktor policije se je preprosto uprl ministru. In šele poseg Ustavnega sodišča je potem naredil svoje, zato smo tudi zakon popravili in ga dopolnili. Zakon, ki danes opredeljuje to področje, pa v členih od 3 do 13 relativno podrobno ureja, kakšna so razmerja ministra do policije in kaj minister v odnosu do policije sme, česa ne sme; skratka, kaj je policija dolžna v razmerju do direktorja.

Moje poslansko vprašanje torej je bilo na to temo. Sprašujem vas v tem kontekstu:

Kako se izvajajo ta določila tega zakona – torej, v členih 3 do 13?

Ali še konkretneje:

Kako usmerjate delovanje policije in kako nadzirate delovanje policije?

To sta namreč dva temeljna postulata tega zakona oziroma dve temeljni stvari, ki ju zakon opredeljuje.

Prosil bi, če mi poveste malo več na to temo:

Kako torej poteka nadzor nad delovanjem policije in kako vi usmerjate delo policije?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za notranje zadeve, gospa Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Najlepša hvala poslancu Gorenaku za postavljena vprašanja.

Glede na to, da je vprašanje dvodelno, bo tudi moj odgovor zasnovan v dveh delih, in sicer najprej vam bom govorila o usmerjanju policije, potem pa o nadzoru nad policijo. Od prevzema funkcije ministrice za notranje zadeve v septembru 2014, torej gre za relativno kratek čas, sem na področju usmerjanja policije v skladu s 4. členom Zakona o organiziranosti in delu v policiji izdala 29. 9. 2014 le Usmeritve in obvezna navodila za pripravo načrta dela policije v letu 2015. Ta določba je bila realizirana tudi v skladu s 4. členom Pravilnika o usmerjanju in nadzoru policije, torej v roku, ki ga ta pravilnik določa, torej do konca septembra. Tako sedaj pričakujem do 30. 11., da mi bo policija poslala letni načrt v potrditev.

Kar se tiče vsebinskega uresničevanja določb v odnosu do usmeritev, ki so bile izdane, naj izpostavim, da gre v teh usmeritvah predvsem za uresničevanje strateških ciljev na področju kriminalitete ter priprave na širitev schengenskega območja na hrvaško zunanjo mejo. Kar se tiče gospodarske kriminalitete in organiziranih oblik korupcije ter nadaljevanja vzpostavljanja celovitega sistema za zgodnje prepoznavanje pojavnih oblik nasilne radikalizacije in novačenja za terorizem, so to strateški cilji na področju kriminalitete. Med pomembnimi strateškimi cilji so tudi vzdrževanje varnosti državne in zunanje schengenske meje ter preprečevanje nezakonitih migracij – torej, kar se tiče vsebinskih usmeritev.

Na področju nadzora nad delom policije se nadzorna dejavnost izvaja v skladu z letnim načrtom nadzorov ter s presojo zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista preko zahtev za poročanje v smislu 141. člena Pravilnika o usmerjanju nadzora policije. Trenutno se v pristojnih službah ministrstva izvaja redni nadzor nad izvajanjem dejavnosti za zagotavljanje nevtralne varnosti policije s poudarkom na odkrivanju kaznivih dejanj, katerih storitve so osumljeni policisti, katerega je odredil že moj predhodnik dr. Virant, in sicer v skladu z načrtom nadzora za leto 2014. Sama sem v času svojega ministrovanja izdala le dopolnitev odredbe, s katero je bil v nadzorno skupino dodan še en član zaradi lažjega izvajanja nadzora. Ta nadzor naj bi bil zaključen do konca tega meseca, poročilo pa bo izdelano v prvi polovici decembra. Vsi ostali nadzori so bili izvedeni v času ministrovanja dr. Viranta. Dva od teh, in sicer redni nadzor nad zagotavljanjem izvedbe policijske asistencije pristojnim upravičencem ter ponovni nadzor nad izvajanjem nalog policije pri ugotavljanju prekrškov prekoračitve hitrosti z uporabo tehničnih sredstev, ki jih je tudi odredil moj predhodnik, sta bila ravno zaključena v času menjave vlade, tako da so v mesecu oktobru bile ugotovitve o nadzoru predstavljene meni. V teh nadzorih ni bilo ugotovljenih sistemskih pomanjkljivosti, zato tudi ni bilo izdanih usmeritev za odpravo v nadzoru ugotovljenih

napak oziroma pomanjkljivosti oziroma policija je takoj pristopila k reševanju pomanjkljivosti.

V posameznih pritožbenih postopkih zoper delo policistov ministrstvo izvaja naloge, kot izhaja iz 141. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije. Tudi tukaj ni nobenih posebnosti in tudi ni bil podan predlog za usmeritve na sistemski ravni. V praksi se tudi uresničuje določba zakona, ki se nanašajo na obveščanje ministrice in poročanje ministrici, in sicer v obsegu in na način, kot je podrobneje določen v Pravilniku o usmerjanju in nadzoru policije. Torej, obveščanje se omejuje zgolj na dogodek in dejansko stanje in nikakor se mi ne posredujejo operativni podatki o policijskih preiskavah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

No, upam, da se to res ne dogaja, kar ste nazadnje rekli, da bi vas obveščali o tekočih operativnih zadevah, čeprav če pa pogledate odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2003, pa se nič sramovati oziroma se nič izločati pri teh zadevah. Minister je dolžen oziroma minister lahko ve vse. Vse! To piše v zakonu in to piše v ustavni odločbi. Tako da ministri za notranje zadeve se pogosto – češ nisem, ne vem, ne bom, to je stvar policije ... Ne! To je stvar jasna z odločbo Ustavnega sodišča.

Tisto, kar sem vas želel v dopolnilnem vprašanju vprašati, je naslednje; zelo hude težave sem imel tukaj, pred tem državnim zborom, ko sem zagovarjal 12. člen zakona. Namreč ta 12. člen, saj vas bom spomnil, govori o tem, da minister, da generalni direktor policije oziroma oseba v določenih primerih ministra obvešča takoj; in to ustno. Bili so naštet primeri, recimo, da izgubi večja skupina ljudi življenje, da je atentat in slične zadeve.

Sprašujem vas:

Kakšen je vaš odnos do tega člena?

Ali vam kaj koristi ali vam ne pri delu?

Namreč, jaz sem imel težave v Državnem zboru s sprejemanjem.

Drugo, kar vas sprašujem, je pa člen pred tem, to je 11. člen:

Kak je vaš odnos do tega?

Namreč, vi boste odredili nek nadzor in v nadzoru bo generalni direktor policije rekel: "Ne, tega ne boste nadzirali, ker gre za prikrite preiskovalne ukrepe."

Kako boste vi ravnali v nadaljevanju?

Namreč, vi imate v nadaljevanju reči možnost, da se bo nadzor opravil ali pa upoštevati stališče direktorja. Čisto za zaključek mogoče še to. Nekje ste šli čez, gospa ministrica. Komandiranje CVZ ni v vaši pristojnosti. To pa morava vedeti, tam je pa šlo čez. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora ministrice za notranje zadeve gospa Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Kar se tiče 11. in 12. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji, glede na to, da ste v bistvu postavili eno hipotetično vprašanje, tukaj ne bi nekaj detajlnih razlag podajala, glede na to, da če pride do situacije po teh členih, bodo členi dosledno izvajani v skladu z namenom zakonodajalca.

Kar se pa tiče menjave varnostnikov. Zdaj razumem, zakaj ste mi sploh to vprašanje postavili. Tukaj se z vami ne strinjam, ker menim, da to vprašanje ne sodi v drugo poglavje Zakona o organiziranosti in delu v policiji, torej razmerje med ministrstvom in policijo oziroma 3. člen razmerja ministrstva do policije. Moja želja po menjavi varnostnikov je bila dana izključno v svojstvu varovane osebe, torej ne kot ministrice, kar je povsem legitimen interes, glede na to, da menjava varnostnikov ni niti temeljna usmeritev za delo policije, niti ni upravljanja kadrovskega virov policije, prav tako ne moremo govoriti, da gre tukaj za posamično strokovno nalogo, tudi ne gre za izvajanje nalog in pooblastil policije, ker vi kot nekdanji minister za notranje zadeve veste, da je nadzor v bistvu celovit, sistematičen in načrten nadzor nad zakonitostjo in spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri izvajanju nalog policije. Prav tako ne gre za mednarodno sodelovanje policije v tem primeru. Ne nazadnje pa tudi ne gre za postopek obravnave pritožb posameznikov na delo policistov. Vse kadrovske menjave v ministrstvu in policiji so bile opravljene v skladu z zakonom. Menjava varnostnikov se ne more smatrati za kadrovske menjave. Menjave so se dogajale tudi v preteklosti, zato to ni noben nov pojav. Prav tako niso bili zamenjani vsi varnostniki, kar tudi ni res. V tem primeru tudi ne gre za strokovno vprašanje, ampak dejansko gre za dejansko vprašanje v specifičnem statusu statusa varovane osebe in dejansko vdora v njeno zasebnost. Menjava je bila opravljena po pogovoru z direktorjem Uprave za policijske specialnosti, pod katerega spada tudi CVZ. Obveščen je bil tudi takratni generalni direktor policije. Dogovorjena menjava ne odstopa od profesionalnih standardov, je pa takšne narave, da omogoča dejansko uravnoteženo rešitev in istočasno strokovno izvajanje varovanja.

Mogoče bi tukaj dodala samo to, da v dani situaciji vidim potencial za izboljšavo v smislu večje dodelanosti postopkov oziroma mogoče spremembe pristopa pri dodelovanju varnostnikov, torej da se bodoča varovana oseba vsaj seznani z ekipo in da v izogib želji, po menjavi vsaj mogoče nekako v eni začetni fazi poda svoje mnenje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Zdaj pa moram zahtevati razpravo, ker vidim, da zakona ne poznate. Oprostite! Glejte, vi ne morete reči, da ste zdaj ministrica, potem greste pa sem pa rečete, da niste ministrica. Ni res, vi ste ministrica v vsakem primeru in vedno ste ministrica. Tudi če zahtevate menjavo svojih varnostnikov. Ne morete reči, da ste menjali svoje varnostnike kot oseba z imenom in priimkom, če pa ste ministrica. Vi ste ministrica in vi morate v vsakem primeru spoštovati zakonodajo na tem področju. Ne morete reči, da ste dopoldne to, popoldne pa nekaj drugega. Vi ste ministrica 24 ur na dan, dokler vas ne bodo razrešili. To je eno.

Drugo, zakaj želim razpravo. Glejte, ne držijo ti podatki. Če greva kar po vrsti – ministri za notranje zadeve od leta 2004 naprej. Niti eden minister za notranje zadeve, vključujoč mene, vključujoč gospoda Viranta, ni zahteval menjave varnostnikov. Vi ste pa to naredili v neki paniki – ne vem, česa vas je strah. Ti fantje so profesionalci, kolikor jaz vem, jaz nisem imel nobenega problema, da sem prevzel varnostnike gospoda Zalarja, tako rekoč, pa ni imel nobenega problema moj naslednik Virant, da je prevzel te iste varnostnike, zdaj pri vas pa je nastal problem. To je paranoja. Mislim, dajte no! Bodite resni pri teh zadevah. Zlasti pa zaradi tega, ker pravite, da ste to počeli in zahtevali ne kot v smislu usmeritev. Ja, tisto, kar minister reče, reče minister! Pa tudi če v sanjah minister govori, če vi v sanjah mogoče govorite, ste ministrica. Tako da tu pa res ne popuščam.

Nisem pa postavil tega poslanskega vprašanja zaradi menjave varnostnikov – niti slučajno, niti slučajno! –, ampak zaradi želje po tem, da vidim, kako to poteka. Sam vem, koliko usmeritev sem dal v svojem času, koliko nadzorov je bilo opravljenih v tistem letu – tudi to vem, bom rekel. Nisem se držal tako kot vi samo tistega, kar morate dati, ampak ko sem zaznal nek pojav – ne vem, neko težko prometno nezgodo –, sem dal usmeritve tudi na tem področju, tako da se nisem držal samo tistega, kar je letni načrt in usmeritve v zvezi s tem.

Vsekakor pa še enkrat ponavljam, poslansko vprašanje ni bilo postavljeno zaradi menjave varnostnikov, me pa moti, da mislite, da ste od 7. do 15. ure ministrica, popoldne pa niste več. Ne, ministrica ste pa ves čas, to pa je dejstvo. Kar sprejmite to funkcijo. Hvala lepa. Prosim za razpravo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej, postavljate vprašanje po 2. odstavku 246. člena? O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 19. novembra 2014 v okviru glasovanj.

Naslednje vprašanje zastavlja gospod Matjaž Hanžek, in to ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anji Kopač Mrak.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Spoštovane ministrice, spoštovan minister, predsednik, dragi kolegi!

Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti, ECRI, je na svojem obisku že pred letom in pol ugotovila, da Slovenija nima sistematično urejene zaščite pred diskriminacijo. Podobno je na področju enakosti spolov ugotovila Evropska komisija, pa tudi Združeni narodi na drugih področjih, takrat, ko ste vi, spoštovana ministrica, bili ministrica v eni prejšnji vladi. Leto in pol zatem, letos, smo dobili uradni pismeni opomin od Evropske komisije, začetek postopka proti državi zaradi očitne kršitve prava Evropske unije glede neodvisnega telesa za enakost. Septembra smo dobili podobno opozorilo od Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti, kmalu bomo verjetno dobili nekaj podobnega iz Združenih narodov, kak mesec, dva, tri se lahko pričakuje tudi podobno od CEDAW – Konvencije o odpravi diskriminacije žensk, da ne naštevam.

Skratka, mednarodna sramota nad to državo, kjer se vladajoča politika že leta poživlja ne le na mednarodne zahteve in podpisane zaveze, ampak predvsem na potrebe lastnih državljanov v stiski. Tega, k čemur se obvezujemo z mednarodnimi konvencijami, ta država ne jemlje resno. Nima strategije varstva človekovih pravic po dunajski deklaraciji Združenih narodov, nič nima glede boja proti rasizmu, durbanske deklaracije 2001, še sektorskih nimamo. Niso dovolj opozorila Evropskega sodišča za človekove pravice o izbrisanih, varčevalcih NLB, ustavnega sodišča o ZUJF in podobno. Tisoče posameznih primerov. To niso slučajnosti, to so simptomi stanja; stanja, ki kaže na grobo brezbržnost te države do svojih državljanov. V tej hiši poslušamo, da moramo prodati državno lastnino, ker je baje nekdo nekoč nekje nekaj takega komu obljubil, čeprav ne vemo niti kdo, kdaj, niti na kakšni pravni podlagi. Ko pa se država že desetletja izmika izpolniti mednarodne zaveze, s katerimi bi zaščitila ranljive skupine, je vedno problem denar. Šibki in tisti, ki so brez ekonomske moči, nas ne brigajo. Tudi izgovor je vedno enak – ni denarja, a pravičnost, človečnost ne moreta čakati na lepše čase. To ni obtoževanje, to je dejstvo.

Zato ministrico sprašujem:

Kdaj bo Slovenija dobila posebno telo, ki se bo ukvarjalo s problemi diskriminacije po mednarodnih standardih?

Kdaj bo zagovornik načela enakosti dobil status neodvisnega organa?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, drage poslanke in poslanci, gospod Matjaž Hanžek!

Morda bi samo dopolnila, da ni samo od leta 2013, ko sem jaz prevzela resor, ta zgodba se dogaja bolj ali manj uradno ali neuradno od leta 2004, kar seveda ni izgovor, treba je ukrepati. Moram reči, da tudi preko leta 2013 smo – moram reči, da sem osebno bila na okoli h šestih sestankih tako z varuhinjo človekovih pravic, z uradom varuha človekovih pravic je bilo že pred tem več razgovorov o tem, kako bi se našlo rešitev, da bi imeli eno točko v državi, kjer bi se državljani in državljanke lahko obračali tja v zvezi z diskriminacijo. Vemo pa, da je problem v tem, da položaj varuha določa Ustava Republike Slovenije in da pokriva zgolj javni sektor, medtem ko zagovornik oziroma zagovornica pokriva tudi nevladni oziroma zasebni sektor in torej tu notri nismo prišli, iskali pa smo predvsem možnost, da bi urad varuhinje zagotavljal določena administrativna opravila tudi za zagovornika, torej da bi na nek način bila enotna vstopna točka, medtem ko bi bile pristojnosti in sama ločitev.

Zgodil se je ta uradni opomin, ki smo ga pričakovali in Vlada je prejšnji teden uradno sprejela odgovor Bruslju glede tega opomina, ker gre za uradni opomin Evropske komisije v zvezi z nepravilnostjo pri prenosu treh direktiv Sveta in Evropskega parlamenta s področja enakosti spolov in nediskriminacije v nacionalno zakonodajo. Zaradi tega, ker sem prevzela ta resor marca oziroma marca 2013, sem se zavedala nujnosti ureditve tega področja, zato je tudi to jasno zapisano v koalicijski pogodbi, torej, da bo ta vlada uredila položaj zagovornika. Tudi v tem odgovoru, ki ga podajamo Evropski komisiji, predlagamo ustanovitev samostojnega telesa za spodbujanje enakega obravnavanja, torej zagovornika/zagovornico načela enakosti, ki mu bo zagotovljena ustrezna neodvisnost v skladu z zahtevami Evropske unije in mednarodnimi standardi. Pristojen bo za spodbujanje enakega obravnavanja in varovanja načela enakosti ter nudenje pomoči posameznikom/posameznicam, ki so žrtve diskriminacije.

Ustanovitev novega organa zagovornika/zagovornice načela enakosti seveda zahteva zagotovitev kadrovskih in finančnih virov za opravljanje nalog, ocenjena finančna sredstva znašajo za leto 2015, v drugi polovici leta naj bi bil ustanovljen, cirka 100 tisoč evrov, mi jih bomo poskušali zagotoviti znotraj ministrstva, ker se zavedamo, da ne moremo izstaviti računa Ministrstvu za finance glede na situacijo, v kateri smo. Nov organ bi začel delovati po izteku mandata trenutnemu zagovorniku načela enakosti, to je s 1. 7. 2015. Tako se veliko stvari dogaja v zvezi s tem, upam, da bomo to zagotovili, ker je dejansko nujnost, potrebujemo pa v državi tudi razpravo, kako učinkoviteje povezati sektorsko ločen pogled na obravnavo nediskriminacije v naši državi, ker nimamo enotnega pristopa, tudi pristojnosti so ločene.

Naše ministrstvo pokriva predvsem vprašanje enakosti spolov, medtem ko drugih oblik diskriminacije ne pokriva naše ministrstvo. Seveda to državljanom in državljkam ne pomeni kaj dosti, je verjetno vprašanje razprave na ravni vlade in koalicije, kako bi lahko to v prihodnje bolje zagotovili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala, gospa ministrica.

Veste, da to leto in pol pogovarjanja z vlado, ki je bilo že od začetka nepotrebno. Že v času, ko sem jaz bil varuh, smo samo začasno vzpostavili oddelek za diskriminacijo, ki naj bi se prinesel na svoje, drugam. Bil je tam potem ukinjen, ni bil vzpostavljen novi in zdaj začeti tisto, kar je bilo pred desetimi leti samo kot rezerva, je bilo napačno.

Sicer se strinjam, da je že od leta 2004 ta problem, leta 2004 smo z Varuhom in s pomočjo Komisarja za človekove pravice pri Svetu Evrope in s strokovnjaki iz cele Evrope naredili en koncept, kako bi lahko to reševali. Takratna vlada je to zavrnila, tudi parlament, nič se ni rešilo, mogoče lahko tam najdete kar dober koncept ali pa od tam naprej greste.

Verjamem, da se to vleče deset in še več let, ampak vseeno, vi ste imeli leto in pol, tega področja se takrat niste niti dotaknili. Na zaslišanju za ministrico ste na vprašanje, zakaj niste govorili, se pogovarjali o zagovornikovem poročilu iz leta 2011, odgovorili, če bi vam ga poslal, bi o njem govorili. Če ne veste, vam jaz povem, da je zagovornikovo poročilo na spletni strani vašega ministrstva in zagovornik je vaš uslužbenec. In če vam ne pošlje, ga bi morali sami poklicati.

Tako nisem čisto prepričan, čeprav to, kar ste mi prej povedali, me zelo navdušuje, ne morem pa zaradi preteklega dela biti prepričan, da bo to uresničeno, kar ste obljubili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dopolnitev odgovora, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vaše mnenje.

Vsekakor se strinjam, da ko pogledamo kateri koli problem ali odprto zadevo, je pričakovanje, da ministri oziroma ministrice rešujemo vse probleme, več kot upravičeno – tako s strani državljanek in državljanov. Moram reči, da sem se na tem področju trudila. Jasno, ko bo enkrat rezultat, bo to vidno, prej je to moje govorjenje in stvar zaupanja vam ali ne – to nič ne šteje, tega se zavedam. V tem trenutku delamo na tem in tudi poskušali bomo zagotoviti finančna sredstva, kar ni enostavno, vendar ta zagovornik bo postavljen tako, kot mora biti, da je neodvisen. Kar se tiče njegovega poročila, pa

vseeno, 2011, ker ste omenili letnico 2011 ... Jaz z letom 2011 nimam nič, s tem poročilom; vem samo kot državna sekretarka, da so bili že takrat določeni problemi. Ker ni bilo to v moji pristojnosti, se z njimi nisem ukvarjala. On je bil pod okriljem Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije. Po moji informaciji minister, ki je bil moj predhodnik, ni želel uvrstiti tega poročila na sejo vlade, jaz pa tega poročila nisem dobila. Verjetno se zdi prav, da če je pozvan, da se to poročilo da, ne bi o tem razglabljal, ampak dejstvo je, da jaz poročila nisem dobila in zato ga tudi naprej nisem posredovala.

Dejstvo pa je, da ena oseba, ki trenutno deluje v okviru Ministrstva za delo, je vprašanje, kako lahko učinkovito izvaja naloge, ki jih ima po zakonu. Tako ne bi zdaj o tem poročilu, kdo je, kdo ni ... Stvar je v tem, da imamo kot država problem, da nimamo primerne institucije v skladu z evropsko zakonodajo, ki bi zagotavljala na neodvisen, strokoven in avtonomen način možnost varovanja ljudi pred diskriminacijo in bila njihov glas.

Tako je to naša skupna naloga, verjamem, da bomo tudi, ko bo predlog zakona pred vami, da boste to sprejeli in da bomo zagotovili v naslednjem letu ta urad. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): No, delno moram seveda ministrico malce lepše obravnavati, ker če bi bili tukaj še ministri pred njo, bi bile moje izjave še mnogo hujše. Tako smo tukaj vsaj nekje blizu.

Ampak vseeno, vi niste v lanskem letu predlagali Vladi, da imenuje nove člane Sveta za uresničevanje načela enake obravnave. Tako da to – ampak ne bom več, ker imam še kar dolg spisek.

Glede tega, s čimer se pa z ministrico strinjam, da je to velik problem, da je to sistemski problem politike v Sloveniji, brezbriznost do manjšin, kakršnihkoli, ki se kaže leta in leta – to sam vem, 6 let sem se boril z mlino na veter. To je tako pomembna stvar, da sem prepričan, da se mora Državni zbor na naslednji seji o njej pogovarjati. Ne samo zaradi tega, da bi zdaj ministrico pribijali na križ, to smo zdaj že končali, ampak zato, da bi dali vsem ostalim poziv, da je treba Vlado, če bo to počela, kar je ministrica obljubila, na tem področju podpreti in se drugače obnašati do problema diskriminacije. Hvala lepa.

Zato predlagam, da se pač na naslednji seji po ne vem katerem členu že ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: 246.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): ... 246. členu da na sejo Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Matjaž Hanžek, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 19. novembra 2014 v okviru glasovanj.

Naslednja zastavlja poslansko vprašanje gospa Marinka Levičar, in to ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. Prosim.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni gospod predsednik, ministrice, minister, kolege in kolegi!

Moje vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enak možnosti je sledeče.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pripravilo predlog spremembe Zakona o matični evidenci, po kateri bodo upokojeanci, ki imajo poleg pokojnine še dodatni zaslužek prek svojega espeja, tak zaslužek lahko imeli še do konca leta 2015, ne da bi zaradi tega izgubili pravico do izplačevanja svoje zaslužene pokojnine. Ministrstvo je tak predlog spremembe oziroma podaljšanje ter roka za uveljavitev statusa oziroma za opredelitev statusu v skladu s 106. členom ZPIZ-2 pripravilo po mojem mnenju šele po burnih odzivih prizadetih upokojeancev v medijih.

Upokojeanci, ki delajo in nekaj zaslužijo preko svojega espeja, so po mojem mnenju v neenakopravnem položaju s tistimi upokojeanci, ki imajo možnost, da delajo preko avtorske pogodbe ali pogodbe o delu z različnimi delodajalci. Ti slednji dve kategoriji upokojeancev zaradi teh zaslužkov ne izgubijo pravice do uživanja pokojnine. Ljudje oziroma upokojeanci, ki delajo preko espejev, pa to pravico izgubijo, ker se pač espe šteje kot delovno razmerje. Kot že rečeno, se bo s predlogom spremembe Zakona o matični evidenci omogočalo, da bodo preko espeja lahko delali upokojeanci še do konca leta 2015., v tem času pa naj ministrstvo pripravilo sistemske spremembe.

Gospa ministrica, zanima me:

V kakšno smer bodo šle te sistemske spremembe?

Ali bodo zagotavljale enakopraven položaj upokojeancev, ki še nekaj delajo – vsem upokojeancem?

V zvezi s tem, pa me tudi zanima:

Na kakšen način bodo obveščeni vsi prizadeti upokojeanci, ki so jim bile pokojnine že ustavljene in kdaj jim bodo vrnjene?

Pa še eno vprašanje imam, ki se ne nanaša direktno na to, ampak en nesmiseln sem opazila v tem pokojninskem zakonu. Upokojeanci, ki delajo najmanj 4 ure in se zaposlijo oziroma imajo pokojnino, lahko uživajo pokojnino v sorazmernem delu in sorazmerni del imajo pač plače. Tisti, ki se zaposlijo samo dve uri ali pa tri ure, torej manj kot 4 ure, pa izgubijo pravico do uživanja pokojnine.

Zanima me:

Boste tudi to kaj popravili ali se vam zdi, da je prav tako, kot je sedaj?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vprašanje.

Ja, to je res eno izmed perečih problemov letošnjega poletja oziroma letošnjega leta. Mi pa dovolite, da poskušam malce bolj pojasniti, kje je izvor problema, ali pa, zakaj je prišlo do vsega tega.

Morate vedeti, da v celotnem obdobju naše pokojninsko in invalidsko zakonodaje smo imeli bolj ali manj določeno, da ni mogoča kombinacija različnih statusov. Torej, ali imaš status zaposlenega, ali imaš status brezposelne osebe, ali imaš status upokojenca. Po ZPIZ-1 je bilo mogoče, da so določeni espeji – na primer, zakon je točno določal, v katerih primerih – da so imeli šest mesecev pred nastopom upokojitve espe registriran, da so enega človeka najmanj zaposlovali, so imeli možnost, da ohranijo ta espe tudi v nadaljevanju. To je dejansko bilo mogoče do spremembe ZPIZ-2, ki je začel veljati s 1. 1. 2013. ZPIZ-2, ki je bil sprejet s strani mojega predhodnika in tudi usklajen s socialnimi partnerji, je pa rekel, da to ni več mogoče: ali imaš status zaposlenega ali imaš status upokojenca. Ni mogoče prehajati oziroma ni mogoče oboje hkrati. Je pa uvedel, to je treba biti odkrit, tako imenovano delno upokojitev. Torej, prej, pred tem espe nisi mogel imeti samo za štiri ure, torej štiri ure bil aktiven imeti espe odprto, in potem biti še hkrati upokojenec. To je ZPIZ dovolil. Seveda so potem že v 2013 prišli k meni predvsem Obrtno-podjetniška zbornica z željo, da se ta možnost uskladi statusa za te espeje podaljša še za eno leto. Predlog je bil potem v Državnem zboru za dve leti, vendar je takrat Državni zbor pač sprejel to podaljšanje za eno leto in to se letos oziroma sedaj z decembrom izteče. Mi smo se potem tudi v skladu s socialnimi partnerji pogovorili in je predlog, da se za eno leto ta status, to možnost ohranjanja obeh statusov, podaljša do rešitve sistemske narave.

Drugo, kar pa omenjate, je pa to, da se je dejansko pogledalo, kdo je imel hkrati v sistemu, torej je bil upokojenec, je imel odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in hkrati bil espe. Torej je kršil zakon že v preteklosti. Torej, ni bil ta izjema, o kateri sem sedaj govorila, da jo ZPIZ-1 dopuščal. In ker je v bistvu prišlo do preverjanja elektronskih evidenc AJPES, torej kje si, kdo je registriran, in ZPIZ, torej Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se je letos ugotovilo, da je bilo takih 658. ZPIZ je v skladu z zakonom izdal odločbo, potem smo iskali možnosti, ker moja ocena je bila, ko se je to zgodilo, da je sam

ukrep odvzema pokojnine za nazaj, torej izenačitev, da so pogledali, če si bil ti espe pred petimi leti, od takrat ti nisi imel pravice, da si upokojenec, ker dejansko si ravnal proti zakonu. Seveda je stvar vračila pokojnine in tudi plačila prispevkov za nazaj, ker je premo sorazmeren ukrep. Zato smo se mi odločili in v predlogu, kot vi pravite, torej novele ZMEPIŠ, ki bo pred vami v kratkem po nujnem postopku, predvidevamo, da se te pravnomočne odločbe, ki so bile izdane, odvzamejo. Seveda je pa ta zgodba, kaj jaz želim, kaj mi želimo, je ena plat, drugo je pa seveda, da pravno zdrži. V tem trenutku same člene tega zakona usklajujemo z zakonodajno-pravno službo vlade. Verjetno bo tudi v Državnem zboru. Skratka, ni tako enostavno pravnomočne odločbe z zakonom v njih poseči, tako da iščemo rešitve. Je pa ob tem treba povedati, da to zadeva dejansko 30 upokojencev, ker že od teh 658 smo iskali variante, da tisti, ki niso imeli višjega dohodka, kot je minimalna plača, ni šlo pri njih za neskladje statusov, ker smo jim priznali, da dejansko niso imeli statusa espeja, ampak so bili še naprej upokojenci. Tako smo iz tega naslova večino fotovoltaike rešili, dejansko ostaja po vsem tem pregledu 13 odločb, ki so problematične.

V nadaljevanju pa lahko potem še, kako bomo naprej to reševali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Zahteva za dopolnitev odgovora.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Mogoče še to drugo vprašanje:

Kako je ta zaposlitev za dve uri ali tri ure, pa izguba pokojnine? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za to vprašanje.

V bistvu lahko delaš 4 ure, torej pol-pol, torej ta varianta delne upokojitve. Tako zaposleni kot tisti, ki ima espe, ima možnost, da se odloči, da bo polovično delal in bil polovično upokojenec. Tukaj smo dali 4 ure kot možnosti, ker ostalo težje izvedljivo, se pa ta del odgovora nanaša na prihodnjo ureditev. Na Ekonomsko-socialnem svetu smo se s socialnimi partnerji pogovorili, da so potrebne spremembe na tem področju – tudi druge evropske države dopuščajo več fleksibilnosti, večjo možnost prehajanja med različnimi statusi –, torej, da so lahko hkrati upokojeni in tudi zaposleni ali upokojeni in imajo espe, vendar po pregledu se kaže, da je predvsem ta dejavnost oziroma ta dvojni status omejen na polno pokojninsko starost. Večina sistemov. In 65 ali 67 let, ko toliko dopolniš, potem lahko delaš – tu znotraj. Potem je tudi vprašanje sistemskega plačevanja prispevkov, ker na primer to zdaj, ko smo

podaljšali te espeje, ti ne plačujejo prispevkov in je seveda problem z druge strani gospodarstva, da so ti espeji, ki so hkrati upokojeni, nelojalna konkurenca ostalim espejem. Tako te stvari niso tako enostavne, da smo posežemo v en člen, dejansko gre za širšo družbeno spremembo, ki bo imela tudi posledice na trgu dela. Ker potem, če bodo lahko vsi delali, to pomeni tudi upokojeni zaposleni, ker med statusi ni enostavno reči, zdaj, če si ti upokojen, lahko imaš espe, ne moreš pa delati v delovnem razmerju, se postavlja popolnoma drugo vprašanje, kako bodo te različne skupine funkcionirale na trgu dela.

Zato ta vprašanja niso tako enoznačna in vsekakor je treba širši družbeni dogovor in predvsem uskladitev s socialnimi partnerji. Smo se paavezali, da bo to eden izmed sklopov odprtja Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in bomo v naslednjem letu tudi v okviru bele knjige – ki je drugo leto cilj, ki bo podlaga za strokovno razpravo o spreminjanju našega pokojninskega in invalidskega sistema –, tudi te razprave odprli. Ni pa absolutnega strinjanja s strani socialnih partnerjev. Vedeti morate, da je ob tem vprašanje, zakaj mi vztrajamo, da mi ne moremo delati do 67. leta, če lahko pa vsak, ki se upokoji, potem dela.

Skratka, niso tako enostavna vprašanja, odvisno iz katerega zornega kota jih pogledamo, vsekakor pa razumemo, da je ljudem treba omogočiti legalen način dela, kar pa upokojenci že zdaj imamo, da ne bo izgledalo, kot da ne, avtorske in podjetne pogodbe in tudi občasno in začasno delo upokojencev, ki ga je treba narediti finančno bolj ugodnega, tako da to je tudi predmet v koalicijski pogodbi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavil Ivan Škodnik, in to ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Prosim.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane ministrice, spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi poslanci!

Prihajam s Koroške, kjer imamo problem zadnje čase velike brezposelnosti, med njimi pa je največja težava v tem, da je to največ mladih. Rešitev vidim na področju turizma in lesne industrije. Težava je v prvi vrsti v infrastrukturi, tu mislim na ceste, danes je bilo že kar nekaj govora o tretji razvojni osi, kolega je to izpostavil. O tretji razvojni osi se bo seveda še veliko govorilo na okrogli mizi v Dravogradu v petek, kamor ste, gospod minister, tudi vabljeni – upam, da boste prisotni.

Sedaj pa bi vam postavil vprašanje, in sicer ceste iz Slovenj Gradca na Kope, ki se tudi tiče turizma, predvsem na Kopah se zadnje čase precej razvija in vlaga v turizem, bom pa poskušal to utemeljiti, v čem so pravzaprav težave.

V letu 2008 je bilo ustanovljeno partnerstvo zahodno Pohorje, ki ga je podpisalo pet občin – Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Mislinja, Občina Vuzenica, Občina Radlje ob Dravi, Občina Ribnica na Pohorju – z namenom sodelovanja občin, podjetij in države pri razvoju turističnega centra Kope. Kar nekaj je bilo tukaj narejenega, pri zastavljenih ciljnih lahko ugotovimo, da jih je bilo izpeljanih kar nekaj, izgradnja Lukovega doma – 2008, zasneževanje celotnega smučišča Kope, izgradnja kanalizacije v dolino – 2008, investicija v štirisedežnico Kaštivnik – 009, investicija v štirisedežnico Pungart – 2012. Največjo težavo pri uresničevanju njihovih ciljev jim povzroča državna cesta Slovenj Gradec–Kope, ki je v kritičnem stanju, za obnovo se Mestna občina Slovenj Gradec in Direkcija za ceste dogovarjata že od leta 2007. Do sedaj je bilo saniranih cirka 20 % celotne trase, na določenih odsekih cesta praktično ni prevozna.

Kot poslanec Mislinjske in Dravske doline želim, da si gospod minister to cesto ogledava skupaj ali ob kakšni drugi priložnosti, da pošljete neko ekipo, da se prepričate, kakšno je stanje, da s takšno infrastrukturo ne moremo nadaljevati s širitvijo turizma na Kopah.

Hvala lepa, gospod minister.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospod predsednik.

Spoštovan poslanec, ja, pri tem odseku gre res za obnovo vozišča in sanacij usadov približno trinajst kilometrov dolge ceste iz Slovenj Gradca na Kope. Celotna investicija je ocenjena na približno enajst milijonov evrov, do konca leta 2013 pa je bilo za te ukrepe porabljenih približno dva milijona 200 tisoč evrov. Tako so bile, recimo, v letu 2012 izvedene preplastitve na delu, ki poteka še v mestu Slovenj Gradec. V nadaljevanju pa se izdeluje prometna dokumentacija za ostali del trase, žal pa v tem trenutku še ne morem napovedati, kdaj bo prišlo do zaključka gradnje, saj sredstev v proračunu ni na voljo.

Si bom pa kot minister vsekakor prizadeval, da zagotovimo višja sredstva za investicijo v cestno infrastrukturo, tudi in zlasti za njeno vzdrževanje. Vsi namreč vemo, da je takšnih odsekov, ki so v slabem, kritičnem stanju, v Sloveniji mnogo preveč in na tem področju bomo morali v naslednjih letih zagotoviti ustrezna sredstva, da bomo takšne kritične odseke, ki so dejansko praktično le pogojno prevozni ali pa neprevozni, sanirali. Takšni odseki so tudi na cestah, kjer je promet neprimerno večji in pogostejši, kot je pa v tem primeru tega odseka na Kope.

Si bom pa ob priliki z veseljem ogledal ta cestni odsek, tako da sprejemam to vaše

vabilo, mogoče bo priložnost že ta petek, ko ste omenjali, da se bomo mudili v Slovenj Gradcu.
Hvala lepa.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala lepa gospod minister.
Vseeno bi ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Počakajte, prosim. Imate dopolnilno?

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Dopolnilno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Vesel sem, da na tem delate, seveda bi pa rad, da bi se v nekem doglednem času vendarle začelo nekaj dogajati, ker ta cesta je res kritična, gre tudi za vlaganje v razvoj na Kopah. Nekako so se našli tudi tuji vlagatelji, ki pa imajo velike pripombe na to cesto.

Tako bi tukaj bilo treba nekaj narediti.
Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Dopolnitev odgovora – minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič ...

Poslansko vprašanje bo zastavil gospod Srečko Blažič in to ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

SREČKO BLAŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani ministri, poslanke in poslanci!

Moje vprašanje se nanaša na ministrico za zdravje, in sicer glede kadrovske problematike v zdravstvu. V zadnjih dvajsetih, tridesetih letih se normativi v zdravstvu niso spreminjali. Recimo, moj primer: pred več kot 30 leti sem začel s specializacijo, sistematiziranih je bilo 8 mest za specialiste in ta številka velja še danes. Za določene zdravstvene profile, recimo za medicinske sestre, se je število na določenih področjih celo znižalo. Dodatno je zapletel problem še ZUJF, ki onemogoča dodatno zaposlovanje, kljub temu da imamo v Sloveniji že brezposelne zdravnike, tako diplomirane kot tudi srednje sestre. Z razvojem medicine se uvajajo nove diagnostične in terapevtske metode, prav tako nove metode v zdravstveni negi, ki pa jih zaradi preobremenjenosti kadra ne moremo izvajati. S tem ne sledimo enakovredno strokovnemu razvoju s primerljivimi evropskimi državami. Brez zaposlitve dodatnega zdravstvenega kadra se tudi čakalne dobe ne bodo zmanjšale, obstoječi zdravstveni kader je že zdaj preobremenjen. Naj poudarim še to, da so slovenski zdravniki in ostali zdravstveni delavci po znanju povsem enakovredni kadrom v razvitih evropskih državah in tudi v teh državah lahko zaposljivi.

Vprašanje, ki se nanaša na ministrico:
Kaj lahko Ministrstvo za zdravje stori, da se kadrovske normativi posodobijo in da se

vsaj približno izenačimo z normativi v razvitih državah, da nam strokovni kader ne bo odhajal v tujino?

In na koncu še primer, podatki so sicer iz leta 2013. V Sloveniji pride približno 50 družinskih zdravnikov na 100 tisoč prebivalcev, v Evropski uniji 87; ostalih specialistov pride v Sloveniji 192 na 100 tisoč prebivalcev, v Evropski uniji pa 243.

V imenu izvajalcev in pacientov se vam zahvaljujem za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za vprašanje gospodu poslancu Blažiču. Prav lep dober večer, ker mislim, da smo se že prevesili kar v večerne ure. Gospod predsednik!

Hvaležna sem za to vprašanje, ker je priložnost, da mogoče povemo tudi v številkah, koliko imamo zdravnikov na nivoju primarnega in sekundarnega zdravstva v primerjavi z ostalimi državami. In sicer imamo po podatkih pri nas zagotovljenega 0,51 zdravnika specialista primarne ravni, pri čemer tu štejemo družinsko splošno medicino in pediatrijo na tisoč prebivalcev. Stanje preskrbljenosti se razlikuje po regijah in občinah. Za doseg trenutnega cilja, to je tisoč 800 pacientov na enega zdravnika, s poenotenjem preskrbljenosti v Sloveniji potrebujemo tisoč 136 zdravnikov oziroma izvajalcev. To pomeni, da nam trenutno primanjkuje okoli 90 zdravnikov specialistov družinske medicine.

Srednjeročno, to je v naslednjih petih letih, kar je tudi cilj mojega ministrstva, pa želimo vzpostaviti glavarino velikosti tisoč 500 opredeljenih pacientov za zdravnika. Prav zaradi tega smo oblikovali tudi posebno delovno skupino, ki bo nadaljevala s t. i. nadgradnjo primarnega zdravstva in katere cilj bo doseči, da bomo lahko v teh petih letih dosegli te cilje tisoč 500 pacientov na zdravnika in s tem predvsem razbremenili družinske zdravnike. Zato bomo morali zagotoviti tisoč 364 zdravnikov za področje celotne Slovenije, kar pomeni potrebo po 318 zdravniških specialistih družinske medicine v naslednjih petih letih. S tem bi jih razbremenili, kar bi izboljšalo ne samo njihovo obremenjenost, temveč tudi kakovost in varnost za obravnavo pacientov. Znižalo bi tudi stroške, kajti vsak zdravnik bi se imel potem možnost več časa posvetiti posameznemu bolniku, prisluhniti njegovim težavam in zato tudi v nadaljevanju ustrezno ukrepati. Rezultata tega bo sigurno manj napotovanja tudi na sekundarno raven zdravstvene dejavnosti, kjer je seveda obravnava pacientov dražja pa tudi mnogokdaj, kar se je izkazalo tudi po analizi podatkov, nepotrebna.

Pomanjkanje zdravnikov specialistov in hkrati zaposlitev mladih zdravnikov rešujemo s povečanjem števila razpisnih mest za

specializacijo ob upoštevanju potreb ter enake dostopnosti do zdravstvenega varstva vseh prebivalcev Slovenije. V letu 2013 je Ministrstvo za zdravje podalo soglasje na razpis specializacij za 330 razpisanih mest, leta 2014 pa na 360 razpisanih mest, kar pomeni celo 9,1-odstotno povečanje. Ker na Ministrstvu za zdravje vodimo javno politiko za doseg zgoraj navedenih ciljev in z namenom povečanja zanimanja za specializacijo predvsem družinske medicine in za delo specialista družinske medicine ter zdravnika specialista pediatrije na primarni ravni in hkrati s tem želimo dodatno povrniti ugled, vrednote in strokovnost delo zdravnika na primarni ravni, je bilo v prvem razpisu v letu 2013 kar 66 % razpisanih mest namenjenih družinski medicini. Ministrstvo pa je prav tako podprlo širjenje tako imenovanih referenčnih ambulant, ki so se odlično izkazale, pripomogle so razbremenitvi zdravnikov z družinske medicine, predvsem pa spremljanje kroničnih pacientov. Za dodatno razbremenitev teh zdravnikov se izvajajo tudi določene aktivnosti, in sicer so bile v Aneksu 1 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2014 zagotovljena dodatna sredstva za tako imenovane okrepljene ambulante, na podlagi katerih bo omogočena zaposlitev 70 zdravnikov, z opravljenim strokovnim izpitom.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavil gospod Ivan Prelog, in to ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala. Spoštovani zbor, spoštovani minister za infrastrukturo!

V kuloarjih pa tudi v medijih so se pojavile govorice oziroma informacije, da naj bi se v TEŠ 6 uporabil kot dopolnilno gorivo indonezijski premog z višjo kalorično vrednost od velenjskega. V TEŠ sem dobil informacijo, da bi naj šlo za 8-odstotni dodatek. Zanima me:

Kdo bi naj bil dobavitelj le-tega?

Če je znan:

Na katerem javnem razpisu je bil izbran za ta finančno verjetno izjemno donosen posel?

Zanima me tudi:

Ali je bila takšna rešitev koncipirana že v osnovnem izvedbenem projektu TEŠ 6?

In drugo vprašanje. Glede na dejstvo, da je Maribor, mesto nekoč mednarodno priznanih in uspešnih industrijskih velikanov, kot so bili Tam, Metalna, Tovarna železniških vozil, Elektrokovina, MTT, Svila, Tehnogradnje konstruktor da ne naštevam dalje, izgubil vse to ter posledično pristal z daleč največjo brezposelnostjo v Sloveniji, vas gospod minister sprašujem:

Ali boste proučili možnost spremembe ustreznih predpisov tako, da se decentralizira upravljanje HSE in se sedež dela HSE prenese nazaj v Maribor, ki je center proizvodnje obnovljivih virov HSE?

Sedaj so Dravske elektrarne, kljub temu da ustvarjajo daleč največ sredstev v

celotni HSE, razvojno ohromljene. S tem bomo pa po eni strani stimulatивно vplivali na decentralizacijo upravljanja HSE, nazaj v Maribor pa prenesli kar nekaj kvalitetnih delovnih mest, ki jih Maribor krvavo potrebuje in si jih, mimogrede, tudi zasluži. Hkrati bi ohranili minimalen razvojni potencial, ki za perspektive družbene skupine HSE, kot so Dravske elektrarne, Maribor, zelo pomembne. V nasprotnem slučaju bomo priča uničenju odvisne družbe HSE za TET, ki je žal že prepozno.

Zato vas sprašujem:

Ali boste kot pristojni minister predlagali spremembo akta o ustanovitvi HSE Vladi Republike Slovenije ter tako ustvarili pogoje za selitev sedeža družbe nazaj v Maribor?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospod predsednik.

Spoštovani poslanec, na vaše prvo vprašanje lahko odgovorim tako, da smo v zvezi z uporabo premoga za potrebe TEŠ 6 bili na nek način na novo seznanjeni tudi na Ministrstvu za infrastrukturo, še zlasti ob dejstvu, ker je tudi v investicijskem programu, tako imenovanem NIP 5, ki je bil leta 2012 podlaga za pripravo Zakona o poroštvu, da je bilo izrecno zapisano, in sicer v točki 6.8 – Tehnično-tehnološke analize, da se bo kot gorivo uporabljal izključno, torej izključno domači premog iz Premogovnika Velenje. To so dodatno potrdili še v točki 7.1.1.1, kjer je zagotovljeno, da razpoložljive odkopne zaloge v Premogovniku Velenje zadoščajo za obratovanje bloka 6 v predvideni življenjski dobi. V primeru, da bi TEŠ naročal tuj premog, bo morala družba dobavitelje izbrati v skladu z Zakonom o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev, tako da o tem, kdo je izbran oziroma kdo bo dobavljal ta premog, tukaj ne morem govoriti. Skratka, v kolikor bi šlo za neko tako naročanje, je treba dobavitelja izbrati na javnem razpisu.

Glede drugega vprašanja pa lahko povem to, da Ministrstvo za infrastrukturo nima zakonske pristojnosti v zvezi z upravljanjem naložb Republike Slovenije, ker le-te upravlja Slovenski državni holding – SDH, zato kot minister v zahtevi Mariborčanom po vrnitvi HSE oziroma sedeža HSE v Maribor, nimam pristojnosti, vendar pa moram omeniti, da je organizacija družbe HSE že zdaj zasnovana tako, da so poslovne funkcije, ki so potrebne za skupno delovanje holdinga, locirane tam, kjer je mogoče najboljše izkoristiti konkurenčne prednosti. Tako se izvajajo v štirih poslovnih enotah, in sicer v Ljubljani in v Mariboru, kjer je center vodenja proizvodnje in izvajajo funkcije v zvezi z investicijami in telekomunikacijami, to je

torej družba HSE Invest, v kateri je zaposleno približno 70 oseb, dodatne enote pa so še v Velenju in Novi Gorici. Ob tem bi omenil še, da imamo en del službe Direktorata za energijo, to je Oddelek za analizo, tudi v Mariboru, v njem je zaposlenih 8 ljudi, sedež pa ima v Mariboru tudi Agencija za energijo, v kateri pa je zaposlenih približno 50 ljudi. Toliko zdaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavila mag. Bojana Muršič, in to ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču in ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, ministrice in spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Pereča problematika hišnikov s pravico uporabe službenega stanovanja se 7-mesečnim premorom vleče že skoraj 24 let. Leta 1991 je namreč začel veljati Stanovanjski zakon, ki je omogočil ugoden nakup stanovanja takratnim imetnikom stanovanjske pravice, ob tem pa povzročil mnoge krivice. Takšna krivica se je zgodila hišnikom. Za imetnike hišniških stanovanj zakon ni predvidel možnosti odkupa stanovanja, temveč je hišniško stanovanje obravnaval kot službeno stanovanje, ki je vezano le na čas opravljanja hišniških del, ne glede na to, iz katerih razlogov in po čigavi krivdi so se hišniška dela prenehala opravljati. Novela Stanovanjskega zakona leta 2003 je krivico popravila le delno. Povzela je formalno razlikovanje, in sicer med kategorijo najemnikov v hišniških stanovanjih, ki so bili imetniki stanovanjske pravice, ter tistimi, ki so imeli pravico začasne uporabe stanovanja. Spet nova krivica. Da gre le za razliko zgolj in samo v pojmovanju, je v obsežni študiji ugotovil tudi Inštitut za nepremičnine v Mariboru.

Ker krivica še vedno ni bila popravljena, je Poslanska skupina Socialnih demokratov, zlasti ob velikem prizadevanju gospoda Mirana Potrča leta 2007 vložila spremembe Stanovanjskega zakona. Cilj je bil urediti negotov položaj približno 250 do 300 najemnikov teh stanovanj in njihovih družin v hišniških stanovanjih. Naš predlog zakona, ki bi uredil položaj, ni bil sprejet, Vlada pa je obljubila, da bo pripravila spremembe zakona, ki bodo ustrezno uredile položaj. Svoje obljube, žal, ni držala. Leta 2011 je Poslanska skupina Socialnih demokratov ob podpori še štirih poslanskih skupin po 20 letih krivic glede imetnikov hišniških stanovanj končno uspela. Sprejeta je bila novela zakona z rešitvami za ugodnejši odkup hišniških stanovanj v roku petih let. Žal pa je že po sedmih mesecih od uveljavitve sprejet interventni zakon, to je ZUJF, iz druge Janševe vlade, ki je hišnikom spet odvzel težko pridobljene pravice glede stanovanj. Zato so bile vse vloge za ugodnejši odkup stanovanj po 31. maju 2012 zavrnjene.

Spoštovana ministrica in minister:

Ali ste seznanjena s problematiko hišniških stanovanj, ki traja skoraj že 24 let?

Ali oziroma kdaj bo Ministrstvo za okolje in prostor pripravilo spremembo zakonodaje, ki bi hišnikom omogočale odkup teh stanovanj, kot je s petletnim rokom opredelila novela stanovanjskega zakona iz leta 2011, ki pa je bila spremenjena zaradi interventne zakonodaje leta 2012 in je veljala le sedem mesecev?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič ter ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen imata skupaj za odgovor pet minut.

IRENA MAJCEN: Hvala

Spoštovana poslanka mag. Bojana Muršič, pri dodelitvi hišniških stanovanj v najem, je bilo ključno, da je, vsaj po našem vedenju, vedno šlo za službena stanovanja, ki so bila dodeljena v uporabo samo za čas opravljanj hišniških del, kar je potrdila tudi sodna praksa Upravnega in Vrhovnega sodišča. Je pa res, da se hišniška stanovanja ne nahajajo samo v večstanovanjskih stavbah, ampak večinoma v vrtcih, osnovnih, višjih šolah, tudi po sodiščih, drugih zavodih. In ponovna uveljavitev člena, kot ste ga sami citirali, bi lahko imela za posledico, da bi na enak način želeli uveljavljati pravice tudi uporabniki drugih službenih stanovanj, cariniki, policisti, učitelji, profesorji. Prav zaradi tega, to je, da gre za službena in ne klasična neprofitna družbena stanovanja in da gre velikokrat za stanovanja, ki so v sklopu nestanovanjskih stavb, tako na ministrstvu kot tudi sama ne razmišljam o ponovni oživitvi takšne ureditve, kot je veljala takrat tistega pol leta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavila Vojka Šergan ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani ministrici in spoštovana ministra!

V imenu Kluba zastavskih poslancev, to je Matjaža Hana, Ivana Hrška, Marjana Dolinška, Irene Košnik Grošelj, Janje Sluga in svojem imenu sprašujem v luči dogodkov preteklega tedna v Termoelektrarni Trbovlje, ko je bil obravnavana energetska problematika tega prostora in je bil sestanek z Odborom za razvoj energetike v Zasavju s predstavniki sindikata Termoelektrarne ter zasavskimi župani:

Ali zagotovo ostane zasavska energetska lokacija?

Katere ukrepe boste najprej izvedli glede na to, da ste s strani Vlade koordinator vsebine ukrepov odgovornih subjektov SDH in HSE pri razreševanju aktualne problematike zasavske energetike s poudarkom na Termoelektrarni Trbovlje in izgradnji hidroelektrarn na srednji Savi?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Gospod predsednik! Spoštovana poslanka!

V zvezi z vprašanjem glede energetske zasavske energetske lokacije lahko odgovorim, da tam ostaja ne glede na to, kakšna bo usoda družbe TET, saj lokacijo samo zagotavlja že obstoječa infrastruktura, kot je, recimo, stikališče na prenosno omrežje za električno energijo, tam so tudi oljni rezervoarji, plinski bloki in ostalo. Skratka, na zainteresiranih družbah pa je potem odgovornost, da zagotovi vzdrževanje te infrastrukture.

Dovolite tudi, da pojasnim, da si sicer zelo prizadevam, skladno s svojimi pristojnostmi, da spodbujam vse udeležene družbe k usklajenemu delovanju, vendar pa nisem koordinator vsebine in za to nimam ustreznih pooblastil. Lahko pa povem, da skladno z dogovorom na zasedanju Odbora za razvoj energetike v Zasavju pretekli teden bi morale družbe HSE, SDH in TET proučiti vse mogoče opcije za ohranitev TET in socialno varnost zaposlenih. Pravim, bi morale, ker verjetno že veste, da so si danes, žal, odgovorni v družbah HSE, SDH in TET te dogovore razlagali po svoje in so izglasovali sklep o likvidaciji družbe TET.

Kar zadeva hidroelektrarne na srednji Savi, pa bi želel poudariti, da bi morale biti to seveda v interesu vseh, saj gre za pozitivne učinke tako na gospodarstvo kot tudi na okolje. Z gradnjo bi se začel nov investicijski cikel, ki bi odpiral nova delovna mesta. Več kot 80 % opreme del in storitev, potrebnih za izgradnjo hidroelektrarne na srednji Savi, lahko zagotovi domače gospodarstvo. Poleg proizvedene električne energije, ki dosega približno štiristo gigavatnih ur za tri hidroelektrarne v zasavski regiji, to je količina energije na leto, pa je treba upoštevati še ostale učinke, ki gredo Zasavju, to je koncesnina, nova delovna mesta, možnosti za zaposlene, ureditev infrastrukture in tako naprej. Vendar pa je treba pred začetkom gradnje za bodočo verigo hidroelektrarn izvesti še kar nekaj zahtevnih postopkov, skladno z zakonskimi določili. Tukaj gre zlasti za umeščanje verige v prostor, to pomeni, da je treba izdelati in sprejeti državne prostorske načrte, za kar je pristojno Ministrstvo za okolje in prostor, skleniti in podpisati je treba koncesijsko pogodbo med državo in investitorjem oziroma v tem okviru tudi prenesti koncesijo s HSE na družbo SRESA. Tudi ta naloga je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor.

Potem je treba odkupiti zemljišča, ki so potrebna za gradnjo, za kar je pristojen investitor, in pridobiti gradbeno dovoljenje za vsako hidroelektrarno posebej, kar je spet pristojnosti investitorja. Na Ministrstvu za infrastrukturo pa moramo spremljati investicijo s

spremljajočimi projekti na državni cestni in železniški infrastrukturi. Tukaj gre zlasti za cesto Hrastnik–Zidani most in za predstavitev železniške proge, ki bo poplavljen zaradi akumulacijskih jezer. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavila dr. Jasna Murgel, in to ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana ministrica.

Moje vprašanje bo kratko:

Kdaj bo imenovan Zdravstveni svet?

Gre za zelo pomemben organ v sistemu zdravstvenega varstva. Skladno z Zakonom o zdravstveni dejavnosti in Pravilnikom o Zdravstvenem svetu obravnava in potrjuje priporočila, smernice in obvezna navodila razširjenega strokovnega kolegija, ki vplivajo na vsebino in obseg zdravstvenega varstva in s tem na zdravstveno politiko in financiranje zdravstvenega varstva. Zdravstveni svet se po določbi 4. člena Pravilnika oblikuje na Ministrstvu za zdravje iz predstavnikov zdravstvene stroke, zdravstvene ekonomike in organizacije zdravstvenega varstva. Predsednike in člane Zdravstvenega sveta izmed teh kandidatov imenuje minister za zdravje. Prejšnjemu Zdravstvenemu svetu je, po informacijah, ki jih imam, mandat potekel, nekako leto in pol naj bi to trajalo in še ni bil imenovan. Gre za zelo pomemben organ, saj njegove odločitve vplivajo na vsebino zdravstvenega zavarovanja.

Konkreten razlog, zaradi katerega sprašujem iz volilne baze, je to, da gre za vprašanje števila obravnav pri fizioterapevtu v razvojnih ambulantah zdravstvenih domov v primeru otrok s posebnimi potrebami. O tem, ali naj bodo ti otroci upravičeni do večjega števila obravnav ali bo torej Zavod za zdravstveno zavarovanje kril stroške teh terapij, odloča Zdravstveni svet.

Pred kratkim smo imeli priložnost poslušati direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije gospoda Fakina, da naj bi denar za povečano število fizioterapij bil zagotovljen, vendar mora o tem odločiti Zdravstveni svet oziroma sprejeti odločitev, ki bo temeljila na strokovnih podlagah. Zato je pomembno, da se ta organ ustanovi, da bi lahko odločil o tem in o ostalih vprašanjih, ki so pomembna za obseg pravic iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Hvala lepa za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

Glede na kratko vprašanje bo tudi moj odgovor kratek: Zdravstveni svet bo imenovan še ta mesec. Torej v novembru.

Naj povem, da je res, da Zdravstveni svet že nekaj časa ne deluje; pa ne samo to, tudi še sklepi in strokovna stališča, ki jih je sprejel prejšnji Zdravstveni svet, so ostala nekje v predalu nepodpisana, tako da bo prva seja tega nadzornega sveta, da v bistvu pregleda vse te sklepe, stališča in tudi zajeto število vlog, med njimi je tudi ta, ki jo vi omenjate. Samo tole bi še dodala, da je ne glede na to pa imenovana posebna medresorska delovna skupina, ki prav proučuje predlog tega društva, ki se imenuje Vesele nogice, tako da se tudi te zadeve rešujejo. V glavnem: Zdravstveni svet bo zelo hitro ustanovljen in bo imel veliko dela. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavila mag. Tanja Cink, in to ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana ministrica, ministrici, kolegice in kolegi!

Vsi se spomnimo leta 2012, ko je stopil v veljavo Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki je prinesel nemalo težav in slabe volje takrat tako zaposlenimi na centrih za socialno delo kot državljanom in državljanom, ki so posledice še najbolj čutili. Ves ta čas, torej od uveljavitve, spremljamo problem nerazumnih in nedopustnih zaostankov pri reševanju pritožb na odločbe centrov za socialno delo. Vemo sicer, da je pristojno ministrstvo omenjeni problem vzeli resno in ga tudi prioritarno rešuje. Me pa skrbi in menim, da upravičeno, saj gre pri tem za ljudi, ki živijo tudi v težkih socialnih razmerah, poleg tega so s tem ogroženi temelji socialne in pravne države, zato ministrici resnega ministrstva postavljam naslednje vprašanje:

Kakšno je trenutno stanje v zvezi s tem?

In predvsem:

Kdaj lahko pričakujemo, da bo ministrstvo zaostanke dokončno odpravilo?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavil mag. Branislav Rajić, in to ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu, ki pa je opravičeno odsoten. Prosim.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani zbor!

Republika Slovenija zadnjih 15 let ni deklarativno oznanila osnovnih postulatov svoje zunanje politike v obliki ustrezne deklaracije, zato menim, da je izrednega pomena, da smo že tako zgodaj v okviru našega mandata pričeli z razpravo osnutka deklaracije o zunanji politiki

Republike Slovenije. Osnutek te deklaracije je dobra osnova, a hkrati tudi vem, da bo ta dokument še dodatno nadgrajen na podlagi dobrih predlogov iz razprave na Odboru za zunanjo politiko. V osnutku deklaracije o zunanji politiki je omenjena tudi Evropska unija in vloga Republike Slovenije v njej.

Pri tem me zanima:

Na kakšen način bo v prihodnosti Republika Slovenija okrepila svojo vlogo v okviru Evropske unije ter povečala svojo aktivnost pri sooblikovanju zunanje politike Evropske unije?

Posebej bi rad slišal komentar ministra o možnosti, da bi naša država izkoristila več desetletij grajen primat med sebi enakimi v regiji jugovzhodne Evrope in na podlagi tega ponovno postala primarno ekonomsko-politično prepoznavna in seveda posledično v tem vodilna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavila gospa Anita Koleča, in to ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču ter ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Lepo pozdravljeni vsi skupaj, predvsem predsedujoči, ministrice in ministri in seveda kolegice in kolegi, ki še vztrajate!

Veseli me, da lahko zastavim vprašanje, ki je povezano z mojo občino, od koder prihajam, in sicer je občina Šentjur 18. oktobra 2011 sprejela Občinski podrobni prostorski načrt in vanj umestila navezovalno cesto Dramlje–Šentjur, to je cesto od izvoza Dramlje na avtocesti Ljubljana–Maribor do priključka na cesto R423 pri naselju Črnolica. Torej gre za objekt, ki je že umeščen v prostor, za kar so bila že angažirana in realizirana določena finančna sredstva tako lokalne skupnosti kot tudi države. Prostorska povezanost države, prostorske ureditve z lokalnim okoljem, je bila s strani države oziroma pristojnega ministrstva prepoznana kot upravičena investicija zaradi izjemno obremenjenega tranzita skozi mestno jedro Šentjur, predvsem tranzita težkih tovornih vozil, za katere obstoječa cestna povezava nima zadostnih tehničnih pogojev, pa seveda zaradi upravičenih zahtev lokalne skupnosti do prometne varnosti, da ne naštevam tudi drugih okoliščin, zaradi katerih je bila ta cesta umeščena v prostor. Dogovoru, na podlagi katerega je občina pripravila ustrezen prostorski dokument, se je pridružilo tudi Ministrstvo za kmetijstvo, in sicer zaradi projekta zadrževalnika visokih voda Črnolica, ki je sestavni del projekta navedene navezovalne ceste. Omenjeni zadrževalnik ima zelo pomembno vlogo kot protipoplavni ukrep ureditve in nadzora vodnega področja Voglajne, ki pomeni za mesto Šentjur in kraje do izliti reke v porečje Savinje v Celju veliko poplavno nevarnost. Občina Šentjur ima že nekaj let pripravljeno temeljno dokumentacijo

umestitve cestne povezave v prostor in zagotovila pristojnega ministrstva in njegove direkcije za ceste so bila, da se bodo aktivnosti za začetek izvedbe projekta začele v najkrajšem roku tudi zato, ker so realne možnosti financiranja z evropskimi sredstvi. Navedeni odsek ceste je namreč sestavni del cestnih povezav.

Glede na to, da je občina vse obveznosti iz dogovora o pripravi, sprejemu in financiranju izdelave OPPN za prostorsko ureditev skupnega pomena ter strokovnih podlag za navezovalno cesto ter zadrževalnika visokih voda Črnomca izpolnila, in sicer že pred tremi leti, postavljam vprašanje:

Kdaj Ministrstvo za infrastrukturo načrtuje začetek izvedbe projekta, in sicer geodetske odmere zemljišča, odkup zemljišča, projektno dokumentacijo?

V zvezi s tem vprašanje tudi Ministrstvu za okolje in prostor:

Kdaj in kako se bo vključilo v izvedbo protipoplavnega projekta, povezanega z izgradnjo te ceste?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič ter ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen imata za odgovor skupaj 5 minut.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospod predsednik, spoštovana poslanka!

Res je vse, kar ste navedli. Skratka, gre za zelo pomemben odsek navezave na avtocestno omrežje, pomemben je zlasti za občino Šentjur in mestno središče, kjer dejansko so razmere nevzdržne zaradi velikega težkega prometa. Tako kot ste že omenili, je bil v sodelovanju z občino in ministrstvom ta odsek potem tudi umeščen v prostor s podrobnim prostorskim načrtom, in sicer gre za približno 8 kilometrov dolgo novo cestno navezavo, katere ocena investicije je približno 32 milijonov evrov. Žal pa moram tukaj ugotoviti, da doslej v proračunih v preteklih letih država za to cesto ni namenila sredstev; tudi niso sredstva bila predvidena v letu 2015. Tako da si bom kot minister moral vsekakor in si bom prizadeval, da bodo sredstva za investicije tudi v novo cestno infrastrukturo zagotovljena, v skladu s strategijo razvoja prometne infrastrukture, ki je v pripravi. Tukaj vidim določene možnosti, da bi se tako, kot ste tudi že sama povedala, ta infrastruktura lahko financirala tudi z določenimi evropskimi sredstvi, ker gre za navezavo na obstoječe jedrno omrežje. Zato bomo v naslednji perspektivi proučili možnosti glede na to, da je dejansko bil projekt umeščen v prostor, bomo tukaj sredstva skušali zagotoviti. Tudi v okviru, bom rekel, vseh tistih prizadevanj, da bi v okviru tega tako imenovanega Junckerjevega paketa izvedli čim več projektov, ki izboljšujejo cestno povezavo v jedrnem omrežju, kamor bi ta navezava tudi potem spadala. Hvala lepa.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Protipoplavni ukrepi ob Voglajni s pritoki v Šentjurju opredeljuje potrebne ukrepe za izvedbo protipoplavnih ukrepov na območju občine Šentjur za zagotovitev poplavne varnosti. Ta sam projekt je vrednosti 12 milijonov skoraj 900 tisoč evrov in je razdeljen po posameznih sklopih. Trenutno je izvedba sklopa B3 v zaključni fazi, sam zadrževalnik pa je pravzaprav faza D, kar pomeni, da je treba še zagotoviti in izvesti fazo C, ki govori o ureditvi sotočja Kozarice in Voglajne ter Voglajne in Slomščiце. Danes sem že enkrat povedala oziroma v odzivnem poročilu na Računsko sodišče bo treba tem projektom oziroma izvedbi teh del nameniti posebno pozornost, se aktivno vključujem v to. Ne upam si trditi, v časovno kakšnem terminu bo zadeva zaključena, čeprav je po sprejetem terminskem planu predvidena realizacija do leta 2015. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa.

Vsekakor sem s tem odgovorom zaenkrat zadovoljna; seveda pa bom zadovoljna takrat, ko mi boste znali povedati nekaj več konkretnih datumov, konkretnih števil. Bodite pa brez skrbi, da vas bom o tem še kaj vprašala. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predvidevam, da ne bosta odgovarjala na to.

Poslansko vprašanje ima mag. Dušan Verbič, zastavlja pa ga ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci, člani, članice Vlade, lep pozdrav!

Republika Slovenija je v nezavidljivi situaciji. Dejstvo je, da je potrebno resno pristopiti k racionalizaciji procesov, še posebno v ožji in širši državni upravi. Seveda, ob tem maksimalno upoštevati razvojno komponento. Vlada Republike Slovenije je na 8. redni seji 6. 11. 2014 sprejela sklep, da se v veljavni načrt razvojnih programov 2014–2017 uvrsti tudi projekt z nazivom Vzpostavitev državnega računalniškega oblaka.

Sprašujem vas, spoštovani minister:

Kaj je vsebina tega projekta in kakšne bodo posledice oziroma učinki za ožjo državno upravo in celotni javni sektor?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

BORIS KOPRIVNIKAR: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanci!

Projekt državni računalniški oblak je bil uvrščen in se dejansko že izvaja, temelji pa na dejstvu, da imamo dejansko v celotni državni informatiki okrog 100 milijonov letno bruto stroškov. V državni informatiki dela preko 900 različnih informatikov po različnih resorjih in ministrstvih, zagotavljajo pa opremo za približno 25 tisoč uporabnikov v ožji državni upravi. Ti podatki kažejo, da je naša informatika dejansko zelo neracionalna in tudi relativno draga. V zadnjem času je vse bolj razdrobljena, soočamo pa se tudi z enim zelo hudim problemom tako imenovanega s tujko vendor lock-in oziroma odvisnosti od pogodbenih partnerjev, brez katerih težko spreminjamo karkoli na področju informatike. Poleg tega imamo neusklajene standarde, nezdružljive podatkovne baze, aplikacije so pogosto neusklajene in podvojene. Za odpravo vseh teh težav smo uporabili projekt kvantni preskok, ki rezultira v državnem računalniškem oblaku kot temeljni informacijski infrastrukturi. Če na kratko povem, kaj je temeljna filozofija za tem projektom, ki ga močno zagovarjam; in sicer da se ločijo podatkovne strukture, da se ločijo od informacijske infrastrukture, se pravi strežnikov, komunikacij in vseh ostalih zadev, da se ločeno razvijajo aplikacije in da se ločeno zagotavlja varnost. Ločitev teh štirih slojev je nujno potrebno zato, da lahko neodvisno od izvajalca programske opreme, neodvisno od ponudnika strežniške opreme dejansko razpolagamo z našimi podatki in našimi aplikacijami. Državni računalniški oblak je osnovna infrastruktura za to spremembo k spremenjenemu pristopu k državni informatiki. In ta trenutek z veseljem povem, da smo zelo veseli, da je do te odobritve dejansko prišlo, kajti projekti so bili v veliki meri že pripravljeni in v zadnjih tednih smo jih dejansko dokončali do tiste faze, da so zreli za prijavo na razpise. Ta trenutek je imenovana delovna ekipa, ki je že podpisala tudi zaveze in osnovni način delovanja na tem projektu. Pripravljamo se na postopke natečaja javnega naročila za zagotovitev te opreme, ki se bo izvajala v sodelovanju z Direktoratom za javno naročanje ter informacijsko ekipo Ministrstva za javno upravo. Dejansko imamo že kompleten izvedbeni projekt, tako da pričakujemo po terminskem planu, za katerega smo zavezo tudi sprejeli, da bo v novembru naslednjega leta državni računalniški oblak polno operativen. To pa pomeni, da bomo imeli prvič centralno infrastrukturo, ki ne bo temeljila na velikih dragih strežnikih, tako imenovanih mainframih, na katero bodo lahko vsi državni organi odlagali svoje podatke. Predvsem pa bodo na tem oblaku zložene vse aplikacije, ki jih različni državni organi uporabljajo – in to enkrat in bodo hkrati ponujene na voljo vsem. Zdaj ima vsak svoje rešitve pri sebi v svoji lokalni informacijski infrastrukturi. Zelo pomembno je, da v tem oblaku zagotovimo nek univerzalen dostopni prostor, kjer bodo vsi lahko uporabljali podatke in tako ne bo prihajalo do ločenih razvojev.

Danes imamo celo situacijo, da isti državni upravi, različnim sektorjem ista firma isto rešitev prodaja večkrat po različnih cenah. Temu se z državnim računalniškim oblakom dejansko lahko izognemo, to je osnova za razvoj. Načrtujemo pa, da bo ta oblak dobil tudi mlade, če se tako izrazim, kar pomeni, da bo en osnovni, ki ga zdaj gradimo, namenjen ožji državni upravi; nov naslednji, ki ga načrtujemo, bo namenjen celotnemu javnemu sektorju. Načrtujemo pa tudi tretjega, ki bo v prihodnje odprto, ta pa bo namenjen tudi malemu gospodarstvu, nevladnim organizacijam in razvojnim namenom. Vsi ti oblaki pa tudi v osnovi v tehnologiji temeljijo na odprtokodnih rešitvah, kar pomeni, da je tudi vzdrževanje in odprtokodna oprema bistveno cenejša za vzdrževanje in nakup kot pa sedanja draga licenčna oprema.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslansko vprašanje bo zastavila gospa Irena Grošelj Košnik, in sicer ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani članice in člani Vlade, spoštovani kolegi in kolegice!

Zaradi likvidacije Termoelektrarne Trbovlje si poslanci iz Zasavja prizadevamo, da bi bil razplet za zaposlene, njihove družine in celotno družbeno okolje čim manj boleč. Že sedaj je v Zasavju, še posebej pa v Trbovljah kritična stopnja brezposelnosti, veliko propadlih podjetij in številna bodo še izgubila delo zaradi ugašanja energetike.

Zato vas, gospod minister, sprašujem:

Kakšne so možnosti za nadaljnje programe prestrukturiranja zasavske regije zaradi ugašanja energetike po tem, ko je že tudi skoraj opuščeno rudarjenje?

Hvala za odgovor.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prosim ministra dr. Petra Gašperšiča.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči. Spoštovana poslanka!

Ker je Termoelektrarna Trbovlje ostala brez svojega edinega energenta in danes, kot smo slišali, tudi že v postopku likvidacije; je bil že leta 2000, ko je bil sprejet Zakon o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije, ko je bil na tej lokaciji še potencial za nadaljevanje skladiščenja, torej obstaja še potencial za nadaljevanje skladiščenja rezerv lahkega kurilnega olja, potem za vzdrževanje in obratovanje obstoječega stikališča za elektroenergetski sistem in obstaja tudi možnost morebitne tako imenovane terciarne regulacije s plinskimi bloki. Sicer pa energetske prestrukturiranje vidim zlasti v luči izgradnje hidroelektrarne na srednji Savi in razvoju družbe SRESA. Se je pa treba ob tem zavedati, da je

pred začetkom gradnje teh hidroelektrarn, te verige hidroelektrarn treba izvesti zaporedje, celo vrsto aktivnosti, ki sem jih že v enem od predhodnih vprašanj razložil. Ti postopki so lahko tudi kar dolgotrajni in trajajo vrsto let. Vemo, da je tukaj lahko največji požiralec časa dolgotrajno umeščanje v prostor. Bi pa kljub vsemu omenil še nekaj stvari, ki pa so bile v zvezi z družbo TET že s strani države v preteklosti narejene. Država je v okviru sheme prevzema obveznosti uporabe domačega vira primarne energije za zagotavljanje zanesljive oskrbe z električno energijo v letih 2001–2012 družbi TET namenila nekaj več kot 175 milijonov evrov. Ta shema se je sicer s prenehanjem pridobivanja premoga v RTH zaključila, je pa v tem času omogočala obratovanje družbe TET. Poleg tega je država do sedaj namenila več kot 86 milijonov evrov za zapiranje rudnika RTH. Od tega je bilo več kot 20 milijonov namenjenih za kadrovske in socialni program, kar pomeni, da je vsakdo, kdor je delavca zaposlil, dobil tudi znesek približno v protivrednosti letne plače. Ob tem pa si je država prizadevala, da bi zagotovila čim lažje prestrukturiranje z dodatnimi denarnimi pomočmi za razvojne programe v regiji, kar pa je v pristojnosti tudi Ministrstva za gospodarstvo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Irena Kotnik, zastavila bo vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, spoštovani ministrici in ministra, spoštovani kolegi in kolegice!

Na Bledu se že dalj časa pogovarjamo o tem, da bi bilo zelo nujno, da bi se zgradili dve cesti, dve obvoznici; in sicer severna in južna razbremenilna cesta. Na Bledu vsak dan mimo dveh reprezentativnih objektov Toplice Bled in Vila Bled vsak dan prepelje 20 do 30 tisoč osebnih in tovornih vozil. Med poletno sezono občani in občanke čakajo do prihoda domov v več kilometrskih kolonah. Infrastruktura do Pokljuke in Gorij je speljana skozi ožji del Bleda. Predvideva se, načrtujejo se tudi novi lesnopredelovalni centri v Bohinju, v Gorjah in Radovljici, kar bo infrastrukturo še dodatno obremenilo. V tem trenutku je pripravljen podrobni občinski prostorski načrt, ki bo po vsej verjetnosti sprejet na decembrski seji; po novem letu pa se pripravlja tudi izvedben načrt za del, ki poteka ob obstoječih cestah – Račiške in Ljubljanske ceste. Na tej podlagi bi lahko prvo fazo gradili že poleti 2015. Za južno razbremenilno cesto je že pripravljen projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, opravljene so bile vse parcelacije, odmere in ceno. Do sedaj je vse postopke vodila občina in jih tudi financirala.

Ker je Bled turističen kraj, poznan tudi v svetu, da nima samo lokalnega pomena, ampak

tudi regionalnega in državnega, me zanima in imam vprašanje za gospoda ministra:

Ali planirate gradbene aktivnosti na omenjeni obvoznici?

Ali imate zagotovljena evropska ali državna sredstva za odkup zemljišč?

Kdaj je predviden pričetek prve faze del, ki bi potekale po obstoječih cestah?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospod podpredsednik.

Projekt južne razbremenilne ceste na Bledu je izdelan na podlagi odloka o lokacijskem načrtu za južno razbremenilno cesto, ki je bil sprejet, kot ste že rekla, leta 2002. Zaradi nekaterih nejasnosti in pomanjkljivosti je potem občina dodatno sprejela tudi OPPN, ki pa je bil sprejet pred nekaj leti. Za celotno traso obvoznice je zaključena projektna dokumentacija PGD in PZI. Projektiranje poteka v skladu s terminskim planom, prav tako se izdeluje tudi presoja vplivov na okolje, ki je potrebna za pridobitev okoljevarstvenega soglasja. Potrjena je predinvesticijska dokumentacija, torej investicijski program, podpisan je protokol o ureditvi medsebojnih razmerij ter sporazum o financiranju z občino. Izvedena je parcelacija na celotnem odseku, pričet je tudi postopek pridobivanja zemljišč. Pričetek gradnje obvoznice oziroma posamezne faze bo mogoče izvajati po pridobitvi gradbenega dovoljenja, ki ga je investitor pridobil skladno z zakonom na podlagi dokazil o razpolaganju z zemljišči ter potrjene in revidirane OVD dokumentacije. Še podatek o ceni investicije, ki je ocenjena na približno 39 milijonov evrov. To je, kar se tiče južne obvoznice.

Severno razbremenilno cesto Bled pa v prostor umešča občina Bled, kot ste že dejala, z OPPN, ki se pričakuje, da bo sprejet zelo v kratkem. Podatek, vi ste postregla z njim, se pričakuje že na decembrski seji občinskega sveta. Ker gre v obeh primerih za državno cesto, gre strošek gradnje obeh povezovalnih cest na breme države. Projekt je zahteven, pričakuje se tudi težave z odkupi zemljišč, razlastitveni postopki. Ocenjujem pa, da bi lahko v dveh do treh letih pridobili vsa zemljišča, nato pa se lahko začne faza gradnje, ki bi trajala še nadaljnji dve leti. Žal pa se spet vse ustavi pri zagotavljanju sredstev za izgradnjo, v sedanjih proračunih sredstva za gradnjo namreč niso bila zagotovljena. Tako da ostane na meni, da bom v naslednjih proračunih zagotovil ustrezna sredstva za začetek obeh investicij, kar pa bomo skušali storiti tudi v skladu s strategijo razvoja prometne infrastrukture, ki pa je v pripravi in bo v javni obravnavi posredovana predvidoma še konec tega leta. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Matjaž Nemeč bo zastavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala za besedo. Spoštovani Državni zbor, draga ministrska ekipa!

Jaz se bom tokrat obrnil z vprašanjem na ministra za infrastrukturo Petra Gašperšiča. Kot smo namreč priča, je danes videti, da so na področju infrastrukture in cest potrebe velike. Na vas se obračajo kolegi iz vseh koncev Slovenije, govora je bilo danes o četrti, o tretji razvojni osi, avtocestnem kraku Draženci–Gruškovje, kot zadnje je kolegica omenila tudi blejsko problematiko.

Jaz se na vas obračam zaradi vaših posrednih pristojnosti. Rad bi govoril o primorskem kraku avtoceste in konkretno o H4, govorim o kraku Razdrto–Vrtojba. To je vam, kot sva to že govorila, precej dobro poznan krak avtoceste, ker tukaj ne govorimo o izgradnji, govorimo o vzdrževalnih delih. Zaradi tega menim, da so vaše pristojnosti na nek način omejene. Ampak ker sem se jaz pred dobrim mesecem obrnil na predsednika uprave Matjaža Kneza z vprašanjem in z obrazložitvijo problematike, se tokrat obračam tudi na vas. Na vas pa se obračam zaradi tega, ker imate kopico problemov, kjer vemo, da niso tako hitro ... s priporočilom, da z relativno majhnim vložkom lahko rešite vsaj en del Slovenije. In da tudi jaz kot poslanec, seveda se o tem ne bova več pogovarjala, to mislim predvsem dobronamerno. Jaz sem se na mag. Kneza obrnil v smislu kritike dosedanjih vzdrževalnih del. Ne vem, če imate priložnost iti, jaz namreč že vrsto let potujem dnevno na tem odseku avtoceste, od Ajdovščine do Bazare je cesta praktično nevzdržna. Na videz sicer ne, ampak je polna lukenj; videti je, da od same izgradnje, tako kot tudi seže moj spomin, nikdar ni bil ta krak avtoceste resno obnovljen. Vsa leta gospodarstveniki, vsaj uradno leta 2006, opozarjajo tudi na fenomen burje in na obljube, ki so bile dane, ki bi morale biti sicer po nekih obljubah izpolnjene že v letošnjem letu, za izgradnjo 20 kilometrov dolgo protivetrno zaščito, ki bi na nek način omogočilo brezhibno delovanje našega gospodarstva v tem koncu, ki je v tem letnem času in nasploh zelo ranljivo. Govorimo o protisvetlobnih vmesnih zelenih pregradah, govorim o samem postajališču oziroma cestninski postaji na Bazari. Vse skupaj je prepuščeno zobu časa. Po mojem mnenju in upam, da boste tudi vi tako razmišljali kot jaz, da bi bil ta problem z majhnim finančnim vložkom in veliko dobre volje lahko relativno hitro odpravljen.

Jaz se na vas obračam predvsem v obliki pomoči, da mi le pomagata, da se ta krak avtoceste čim hitreje lahko obnovi in smo enega problema manj deležni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala.

Spoštovani poslanec, v zvezi s tem odsekom lahko povem, da Dars sicer redno spremlja stanje vseh vozišč avtocestnega omrežja in omrežja hitrih cest, ki jih ima v upravljanju. Tako so skladno s svojimi opažanji že pred leti začeli s prvimi postopki ugotavljanja vzrokov za nastale poškodbe na več odsekih hitre ceste H4. Trenutno je že pripravljena razpisna dokumentacija, s katero bo Dars pričel naročilo projektov za izvedbo obnove voziščne konstrukcije za najbolj poškodovane odseke te ceste. Izvedba obnovitvenih del pa je predvidena po predložitvi ustrezne projektne dokumentacije in zagotovitvi ustreznih finančnih sredstev. Govorimo, da se naročajo sedaj projekti, izvedba bo pa potem temu sledila. Ker bodo ta dela precej obsežna, pričakujemo, da se bodo obnovitvena dela izvajala v več fazah, vseskozi pa bo Dars zagotavljal izvajanje lokalnih popravil na asfaltih, s katerimi bo zagotavljal varno odvijanje prometa. To pomeni, da bodo izvajali določena krpanja, kar seveda ni idealno. Bi pa pri tem tudi dodal svoje opažanje, da Dars v preteklih letih ni vlagal v obnovitvena dela toliko, kot je bilo predvideno z načrtom, kar bomo morali v nadaljevanju vsekakor odpraviti in poskrbeti, da se bo to izvajalo ustrezno v obsegu, saj opažamo, da tudi avtocestno omrežje vse bolj pospešeno propada; in ne samo omrežje državnih cest.

Glede protivetrne zaščite lahko povem, to gre na odseku Razdrto–Vipava, da je bil v letu 2014 izveden postopek oddaje javnega naročila za izdelavo projektne dokumentacije PGD in PZI. Projektanti so bili ravno v preteklem mesecu uvedeni v delo, tako da se projektiranje že izvaja in bo projektna dokumentacija izdelana predvidoma do konca leta 2015. Izvedba protivetrnih ukrepov pa je nato odvisna od zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev, ki jih, kot vemo, mora zagotoviti Dars. Računamo, da bodo tudi za ta del zagotovljena sredstva v skladu s pričakovanji. Namreč, mi moramo tudi v koncesijsko razmerje z Darsom s strani države zagotoviti, vstaviti neke pogoje in zahteve, kakšne standarde mora Dars pri upravljanju avtocestnega omrežja zagotavljati. Ugotavljamo, da je to namreč zelo slabo urejeno in da posledično Dars potem tudi omrežje vzdržuje oziroma zagotavlja neke standarde po neki lastni presoji. Tu vemo, da je bilo v preteklosti zaradi burje veliko število dni, ko je bila avtocesta zaprta. Tu mislimo, da bo treba zagotoviti nek standard, koliko dni recimo na leto bo avtocesta zaradi burje lahko zaprta; oziroma bo treba zagotoviti take ukrepe za zaščito pred burjo, da do teh zapiranj več ne bo prišlo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Klavdija Markež. Zastavila bo vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

MAG. KLAVDIJA MARKEŽ (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik, za besedo. Spoštovani gospod minister, spoštovane ministrice, dragi kolegi in kolegice!

Drži, svoje poslansko vprašanje bi postavila ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar. Nanaša se na področje reorganizacije urgentne službe v Republiki Sloveniji.

Gospa ministrica, poznano nam je, da Republika Slovenija vzpostavlja mrežo urgentnih centrov, katere bo imenovala delovna skupina za organizacijo mreže urgentnih centrov, ki je bila imenovana s strani Ministrstva za zdravje in je pravzaprav v zaključni fazi svojega dela. Po naših informacijah naj bi konec meseca novembra sprejeli sklepe o mreži urgentnih centrov. Ker prihajam iz ptujsko-ormoškega območja, se name obrača stroka iz teh občin. Splošna bolnišnica Ptuj je bila sicer naknadno vključena v to mrežo urgentnih centrov, vendarle je bila naknadno edina izpadla iz te tako imenovane mreže, ki še ni določena. Sicer je prejšnja vlada dala obljubo, da bo tudi urgentni center Ptuj–Ormož financiran, vendarle pa temu ni tako. In sedaj nekako strahoma pričakujemo, kaj se bo zgodilo. Kajti dejstvo je, da so pridobile naziv urgentnega centra prav vse splošne bolnišnice in tudi oba UKC. Le naša ptujska splošna bolnišnica tega ni pridobila. Menimo, da je izločitev iz mreže urgentnih centrov neupravičena, kajti ptujsko-ormoško območje dosega kriterije, sploh kar se tiče števila prebivalcev, geografske pokritosti za nudenje nujne pomoči prebivalcem. Tudi bi opozorili, da je bilo uvrščenih kar nekaj krajev oziroma splošnih bolnišnic, ki dosegajo precej manjše število prebivalcev kot ptujsko-ormoško območje.

S tega stališča sprašujem:

Kaj se je zgodilo, da je ptujska bolnišnica edina izpadla iz tega programa izgradnje urgentnih centrov?

Ali je sploh kakšna možnost, da se izgradnja urgentnega centra v Splošni bolnišnici Ptuj predvideva v proračunu za leto 2015?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Spoštovana gospa poslanka Markež!

Projekt mreže centrov za urgentno medicino je bil vključen v Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje leta 2007–2013, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije leta 2006 in je bil nato naknadno dopolnjen leta 2008. Ministrstvo za zdravje je v aprilu 2011 prejelo potrjen sklep komisije Evropske unije, s katerim je preko operativnega

programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013 dobilo možnost sofinanciranja omrežja urgentnih centrov v Sloveniji v višini 30 milijonov evrov; ob slovenski udeležbi 5,2 milijona evrov. To je bil prvi paket izgradnje osmih urgentnih centrov. Kasneje sta se priključila še dva, tako da je celotna mreža, kot sem že omenila, financirana s strani Evropske unije v višini 42 milijonov evrov in nekaj čez 7 milijonov slovenske udeležbe. V črpanje omenjenih sredstev pa urgentni center Splošne bolnišnice Ptuj ni bil vključen. Splošna bolnišnica Ptuj namreč spada v podravsko regijo, kjer je predvidena izgradnja urgentnega centra v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor, kamor po podatkih Nacionalnega inštituta Slovenije za javno zdravje prihajajo vsi težji primeri s področja, ki ga pokriva Splošna bolnišnica Ptuj. Pri pripravi enotne metodologije oblikovanja urgentnih centrov v Republiki Sloveniji in sedaj tudi pri pripravi organizacije dela v urgentnih centrih pa je bilo sprejeto stališče, da mrežo zaokrožuje tudi urgentni center Ptuj, in je zato zajet v vseh navedenih dokumentih. Želela bi poudariti mogoče tudi to, da tudi ljubljanska urgencia oziroma tako imenovana izgradnja Diagnostično-terapevtskega servisa v Ljubljani prav tako ni zajeta v način financiranja z evropskimi sredstvi, temveč je v celoti financirana iz proračuna, tako da je predvideno tudi, da se urgentni center Ptuj financira iz državnega proračuna. Zaenkrat pač v tem predlogu proračuna, ki je sedaj veljaven, za 2015, ta urgentni center oziroma sredstva za to niso namenjena. Si pa bom kot ministrica za zdravje prizadevala, da bo v proračunu namenjen izdaten del za investicije; in med njimi tudi izgradnji tega urgentnega centra Splošne bolnišnice Ptuj; skupaj tudi še s kandidiranjem oziroma možnostjo, da bi iz evropskih sredstev zgradili dispečerski center, ker bi s tem pač zaključili celovito mrežo urgentnih centrov po celi Sloveniji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

S tem smo zaključili tako imenovani prvi krog. Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev. Gospod Luka Mesec bo zastavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Spoštovani gospod minister, moje vprašanje se nanaša na današnjo likvidacijo Termoelektrarne Trbovlje oziroma začetek postopka likvidacije, in sicer če nekoliko širše začnem. Leta 1999 je bil sprejet referendum, na katerem se je zavrnila gradnja tretjega bloka Termoelektrarne Trbovlje, s čimer je bil poslan jasen signal, da na srednji rok elektrarna tam ne bo obstala. Že leta 2000 je bil sprejet Zakon o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik, ampak je bila večina denarja, ki je po tem

zakonu pripadala, porabljena za predčasno upokojevanje delavcev; medtem ko za razvoj delovnih mest in razvoj regije v srednjeročni perspektivi ni bilo storjeno nič. Recimo, glede Termoelektrarne Trbovlje niso bili realizirani številni projekti, ni bila preoblikovana v plinsko elektrarno, bi bila preoblikovana v toplotno, niti se ni začela gradnja hidroelektrarn na srednji Savi, ki naj bi vsaj delno kompenzirala delovna mesta, izgubljena v Termoelektrarni Trbovlje. Zadeva prihaja v sklepno fazo. Danes je prišla na dan novica, da je Holding Slovenske elektrarne s Factor banko, ki je drugi največji deležnik na skupščini Termoelektrarne Trbovlje, sprožil postopek za likvidacijo, kar pomeni, da bo še preostalih 160 zaposlenih v roku nekaj mesecev izgubilo službe, in to v kraju, ki predstavlja drugi največji socialni problem v Sloveniji. Namreč, samo v Trbovljah je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih kar 4 tisoč 286 iskalcev zaposlitve.

Moja vprašanja so:

Prvič. Kakšno je stališče Vlade do današnje poteze Holdinga Slovenske elektrarne, ki je pač v državni lasti in zato pod nadzorom države?

Drugič. Kaj se še da napraviti glede Termoelektrarne Trbovlje oziroma kaj vi nameravate?

Tretjič. Kaj boste v svojem mandatu storili za reševanje socialne katastrofe v zasavski regiji?

In četrtič. V kakšni fazi je gradnja hidroelektrarn na srednji Savi?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, gospod predsedujoči.

V zvezi s Termoelektrarno Trbovlje je bilo danes že kar nekaj povedanega. Sami ste rekli, da ima zgodba že dolgo brado, že dolgo časa se o teh zadevah ve, da se bo rudnik v Zasavju zaprl, da bo termoelektrarna ostala brez energenta in da bi bilo potrebno v tem času najti neke druge rešitve za njeno obratovanje. Pa vendar se odgovorni v vsem tem času nekako očitno niso uspeli organizirati in najti teh rešitev. Danes pravzaprav na nek način vsi s presenečenjem ugotavljamo, da je pred nami izvršeno dejstvo likvidacije, ki je pač nekaj, česar si nihče od nas ni želel, verjetno še najmanj ne država in delavci; ampak pred to dejstvo smo nekako vsi bili postavljeni. Želel bi poudarjati, da odgovornost za to in za reševanje problematike zaposlenih delavcev ni na ministrstvu, ni neposredno na državi, temveč so za to odgovorni direktorji teh družb in potem posredno tudi Slovenski državni holding, preko katerega se izvaja korporativno upravljanje družb v državni lasti. Iz razgovorov, ki sem jih imel v ponedeljek na Odboru za razvoj energije v

Zasavju s temi direktorji in tudi še kasneje v minulem tednu, pa lahko povem, da mi je znano, da določene možnosti za nadaljevanje določenih dejavnosti obstajajo. Pričakovali smo, da bodo direktorji te možnosti predstavili danes, vendar se to ni zgodilo. Sprejeti dogovori z minulega tedna so bili na nek način prezrti in je bil sprejet sklep, brez da bi se te možnosti predstavile. Kot sem lahko prebral, je ta naloga – se pravi, da se pripravi podroben načrt likvidacije, v kateri bo tudi predstavljeno, kaj se načrtuje z nekimi dejavnostmi, ki bi se tam še lahko izvajale – preložena na likvidacijskega upravitelja, ki mora takšen načrt pripraviti zdaj v roku enega meseca. Pričakujem, da bo v okviru tega likvidacijskega načrta ugotovljeno, da se lahko čim večje število zaposlenih lahko še ohrani na nekih dejavnostih, ki sem jih že prej omenjal. Skratka, tukaj so neka upravljanja stikališča, neke rezerve kurilnega olja, potem možnost terciarne rezerve plinskih generatorjev in tako naprej.

Glavno razvojno priložnost pa mi kot ministrstvo vidimo v razvoju hidroenergije v Zasavju, tudi o tem smo danes že govorili. Glavna priložnost je tukaj izgradnja teh hidroelektrarn, za katere resnično upam in si bomo prizadevali, da bo do njihove izgradnje prišlo čim prej; čeprav je – kot sem že tudi razlagal – pred nami še kar nekaj zahtevnih postopkov, zlasti umeščanje v prostor. Ampak, kot rečeno, v tem delu ne pričakujemo nekih hujših zapletov z recimo Naturo 2000, kar pa pričakujemo v hidroelektrarnah, ki so potem višje, proti Ljubljani. Toliko mogoče z moje strani na ta vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dopolnitev vprašanja, izvolite, Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Čisto na kratko.

Glede hidroelektrarn na srednji Savi me zanima:

Kdaj približno bi bili lahko ti projekti začeti oziroma kdaj bi bili lahko tudi končani?

Kdaj lahko tam pričakujemo prva delovna mesta?

Glede likvidacijskega postopka se mi zdi, da gre malo za prelaganje odgovornosti zdaj na likvidacijskega upravitelja. Ne nazadnje je država tukaj lastnik, država je tudi tista, ki bi lahko od direktorjev zahtevala odgovornost, glede na to da niso kljub očitno drugačnemu dogovoru, če sem prav razumel, podali nikakršnih načrtov za nadaljnji razvoj.

Pa me zanima, to je moje drugo vprašanje:

Kakšno je vaše stališče do tega, kar se je danes zgodilo?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Glede izgradnje hidroelektrarne na srednji Savi – nehvaležno je zdaj govoriti, kdaj bo prišlo do izgradnje, vendar če ne bo nekih nepričakovanih zapletov, bi neko umeščanje v prostor lahko bilo izvedeno – govorim za te spodnje tri hidroelektrarne Suhadol, Renke in Trbovlje – v nekih dveh letih. Ministrica, oprostite, če bom kaj preveč govoril, ampak takšna so nekako pričakovanja za umeščanje v prostor, ki poteka brez večjih zapletov. Potem pa je seveda treba pridobiti še zemljišča, izdelati projektno dokumentacijo, kar spet lahko po izkušnjah iz podobnih projektov traja nekje dve leti. Se pravi, če bi bilo vse po sreči, bi lahko gradnjo pričakovali nekje proti koncu leta 2018.

Kar pa se tiče upravljanja oziroma pristojnosti države. Država je za upravljanje družb ustanovila SDH in to upravljanje poteka preko te družbe; za upravljanje neposredno so odgovorni tudi direktorji posameznih družb. Tukaj smo želeli, da se država in vmešavanje države oziroma politike nekako loči od korporativnega upravljanja družb, zato na nek način jaz kot minister v to dejanje ne smem posegati, čeprav se z njim ne strinjam. V ponedeljek sem na Odboru za razvoj energetike v Zasavju v bistvu lahko le prosil oziroma na nek način zahteval v upanju, da bodo direktorji na to pristali, da pripravijo nek načrt, da potem na podlagi tega načrta izvajajo nadaljnja ravnanja. Vendar, kot smo danes lahko z žalostjo ugotovili, tega niso upoštevali, ravnali so tako, kot pač oni mislijo, da je potrebno v skladu z zakonodajo, ki njim nalaga določeno ravnanje. Tu gre za Zakon o gospodarskih družbah, ki – vemo – govori, če družba ni likvidna, mora razglasiti postopek likvidacije; oziroma če več kot dva meseca ne zagotovi plač, potem celo sledi stečaj. Oni morajo ravnati po tej zakonodaji in sklenili so, da morajo ravnati tako, kot so. Kot sem pa rekel, upam, da bodo v okviru tega načrta likvidacije uspeli zagotoviti čim več možnosti zaposlitev obstoječih delavcev; tudi kar je sam direktor rekel, da si bo za to prizadeval. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo zastavila vprašanje ministru za finance v funkciji ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Dušanu Mramorju, ki je opravičeno odsoten. Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani vsi prisotni, lepo pozdravljeni še enkrat!

Nedavni prispevek v uglednem tedniku The Economist uvršča Slovenijo med tiste države, v katere vlaganja odsvetuje. Pri tem se sklicuje na podatke Svetovne banke, na lestvico Doing Business, kjer je Slovenija tudi letos padla

za dodatnih pet mest. Zakaj izpostavljam prav to lestvico? Zato, ker je poznana po tem, da izpostavlja najboljše države za začetek podjetniške poti. Je velik pokazatelj konkurenčnosti države in kot taka pokazatelj tujim investitorjem, v katere države je smiselno vlagati. Področja, kjer smo po navedbah te lestvice najslabši, so vezana na gradnjo, posojila in sodstvo. Številne države so ugotovile, da ima spodbujanje neposrednih tujih investicij izjemen pomen tako na odpiranje delovnih mest kot tudi na pridobivanje novih znanj in seveda stekanje novih davkov v državni proračun. V preteklosti se je pogosto izpostavljalo, da je Slovenija za tuje investitorje zanimiva predvsem zaradi ugodne geografske lege. Danes te prednosti, ki smo jo nekoč imeli, več ne moremo izpostavljati, kajti tudi Hrvaška je že v Evropski uniji. Lahko se le še pohvalimo z zelo dobro izobraženim kadrom. Slovenija zato za investitorje ni zanimiva, zlasti zaradi tega, ker ima zelo visok strošek dela, ki je posledica visoke davčne obremenitve, zaradi nefleksibilne delovne zakonodaje in predvsem zaradi številnih administrativnih ovir in dolgih postopkov pri pridobivanju tako okoljevarstvenih kot tudi gradbenih dovoljenj, zaradi nestabilnega bančnega sistema in tudi neučinkovitega sodstva. Po deležu neposrednih tujih investicij v bruto domačem proizvodu smo na samem repu med evropskimi državami.

Zato ministru Mramorju, ki je trenutno v vlogi ministra za gospodarstvo, postavljam naslednje vprašanje:

Katere ukrepe oziroma konkretno katere spremembe zakonodaje boste naredili za pritegnitev tujih investitorjev v Slovenijo?

Prosim za pisni odgovor ministra. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Pisni odgovor boste dobili.

Gospod Jožef Horvat bo zastavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala, gospod predsedujoči. Spoštovani gospe ministrici, spoštovani gospod minister, dragi kolegice in kolegi!

Nedavne poplave, ki so že drugič v tem letu hudo prizadele posamezna območja naše države, so povzročile veliko materialno škodo na stanovanjskih objektih, prometni, vodni infrastrukturi ter na kmetijskih površinah. Dejstvo je, da narava sama ne bo poskrbela za manjšo ogroženost, vse napovedi namreč kažejo na to, da bodo posledice dosedanjega neukrepanja oziroma zgolj iskanja parcialnih rešitev na tem področju ob vsakem obilnejšem deževju zahtevale večje reze v državnih proračunih in v proračune lokalnih skupnosti ter seveda tudi v proračune naših družin. Vsi vemo, da so ključni dejavniki povzročanja poplav neočiščeni

vodotoki, slabo oziroma nezadostno vzdrževanje objektov vodne infrastrukture ter neodgovorna uporaba prostora. Tudi nedelujoč sistem koncesionarstva na tem področju vzbuja skrb. Trije koncesionari so v zadnjih desetih letih za vzdrževanje vodotokov prejeli skupaj 75,4 milijone evrov proračunskih sredstev, v enakem obdobju smo doživeli štiri velike poplave, ki so povzročile škodo v višini 730 milijonov evrov. Država ima načrtovanih več protipoplavnih projektov v skupni vrednosti približno 615 milijonov evrov, vendar njihovo realizacijo, žal, iz leta v leto prelaga. Povzročena škoda je bila tako večja od načrtovanih investicij. Večje naložbe v sistem investicije vodne infrastrukture bi namreč prinesle dolgoročne rešitve in s tem zmanjševanje obsega povzročene škode zaradi poplav in tudi zaradi suše. Agencija Republike Slovenije za okolje in prostor, ki je v skladu z Zakonom o vodah pristojna za vzdrževanje vodne infrastrukture in podeljuje koncesije gospodarskim javnim službam, doslej svojega dela ni najbolje opravila.

Spoštovana gospa ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, sprašujem vas:

Kako boste razrešili to, v tem trenutku največjo problematiko zagotavljanja protipoplavne varnosti naših državljanov?

Implementacija Strategije Evropske unije za Podonavsko makroregijo bi lahko prinesla pomembne rezultate. Se strinjate z mojo trditvijo?

Hvala za vaše odgovore.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala za besedo.

Spoštovani poslanec gospod Jožef Horvat! Na temo poplav – ne na vaše vprašanje – ampak na temo poplav je danes bilo že nekajkrat govorjeno. Jaz bom nekatere stvari ponovila, bom poskušala biti pa dovolj hitra. Na posvetovalni seji Vlade smo govorili o tem, da je treba za redno vzdrževanje vodotokov nameniti več sredstev, da bi se to redno vzdrževanje opravljalo v obsegu, kot je potreben po celotni Sloveniji, in sicer vsaj 25 milijonov evrov letno. Sam razpis za izbiro koncesionarjev je potekal tekom letošnjega leta, pogodbe oziroma odločitve so sprejete, pogodbe so podpisane za dva koncesionarja, medtem ko na ostalih področjih še potekajo postopki pritožb. Ne samo Ministrstvo za okolje in prostor, ampak širša skupina, v katero so vključena tudi ostala ministrstva, mora pripraviti akcijski načrt, ki bo zavzemal nujne gradbene posege za intervencijske ukrepe na strugah, ki so poškodovane po letošnjih poplavah. Pa jaz povem, da ne samo po letošnjih, ampak tudi po poplavah iz leta 2010 in 2012. V nadaljevanju pa bi ukrepali na način, kjer bi večji poudarek posvetili preventivnemu protipoplavnemu ukrepanju. Danes smo govorili že o OPN in

prostorskih planih iz leta 1980, ki se še uporabljajo v nekaterih občinah. Prav pri OPN so študije o protipoplavni varnosti narejene in občani takih občin imajo seveda zagotovljeno tudi pri izdaji gradbenih dovoljenj višjo varnost kot tisti občani, pri katerih OPN še niso sprejeti. Danes sem iz te diskusije, ki mi je bila posredovana, razbrala, da nekateri mislijo, da se da brez teh dokumentov tudi prostorsko načrtovati v občinah. Jaz se s tem ne strinjam. Prav gotovo je eden od ukrepov večji poudarek na preventivnem protipoplavnem ukrepanju, da se prostorski akti ustrezno pripravijo. Prav gotovo bo potrebna večja aktivacija obstoječih in zagotovitev novih, ne samo finančnih, ampak tudi kadrovskih resursov za izvajanje teh protipoplavnih ukrepov. Mi bomo v naslednjem letu pripravili načrt izvajanja investicij na 61 območjih, kjer je potrebno zagotoviti višjo stopnjo protipoplavne varnosti. Sama sem seznanjena s številko 600 milijonov, ki bi naj po nekih grobih ocenah zagotovila boljšo protipoplavno varnost. Res pa je, da smo pri pregledu dokumentacije oziroma s sodelavci – pa na žalost je na protipoplavni varnosti samo en sodelavec – ugotovili, da je za teh 61 območij izdelanih kar veliko študij; v finančnem smislu pa nekako do številke 600 milijonov še nismo prišli in bo znana, vsaj jaz jo bom potem podajala, ne bi želela zavajati kogarkoli, samo sebe pa še najmanj. Jaz bom to vrednost potem iz tega projekta izvajanja protipoplavnih ukrepov na 61 območjih lahko podala, pa osebno sem prepričana, da ne bomo niti tega uspeli zagotoviti, da bi za vseh 61. Verjetno bodo za nekatera območja pripravljene projektne dokumentacije omogočile izvajanje prej, za druga območja bo pa potrebno projekte oziroma študije še naročiti. Nisem prepričana, da so za vsa območja izdelana.

Prav tako moramo redefinirati Sklad za vode kot enega ključnih virov za financiranje protipoplavnega ukrepanja. Tukaj imamo sedaj še ukrepe Računskega sodišča, ki jih je treba izvesti, da bodo odpravljene nepravilnosti. Potem je temeljita reorganizacija in optimizacija delovanja služb na tem področju, odprava normativnih in sistemskih ozkih grl, s katerimi se srečujemo v prostorskem umeščanju in izvedbi gradbenih protipoplavnih ukrepov, kot so suhi in mokri zadrževalniki ali visokovodni nasipi. Več pa v nadaljevanju, nimam več veliko.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo dopolnil.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Jaz bi prosil, če daste gospe ministrici še čas, da pove vse, kar je želela v okviru tega mojega poslanskega vprašanja, ker vidim, da je zmanjkalo časa. Prosim.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Za konkretno izjavo je potrebno še le dodati, da se dve investiciji že izvajata, in to sta ureditev protipoplavnih ukrepov na reki Dravi in Savinji, financirani s pomočjo sredstev Evropske unije, za operativni program 2007–2013. V naslednjem operativnem programu je prav tako nekako predvidenih sredstev – 50 milijonov gre za kohezijo, 30 milijonov za regionalne ukrepe, prav tako za protipoplavno varnost. To se mi zdi že potrebno povedati. Vendar pa povem, da bo ključno vodilo mojega delovanja, da se Slovenija končno premakne od predolgega študiranja k izvedbi na terenu in za ljudi. Saj protipoplavni ukrepi, ki so pripravljeni in zasnovani samo na papirju, poplavno ogroženim subjektom – to pa so ljudje, gospodarstvo, kmetijstvo – ne pomenijo prav veliko; oziroma tukaj dajem pač moj način izražanja – ne pomenijo nič.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo zastavila vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju, izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

V zvezi s 26. členom Zakona o financiranju občin se občinam zagotovijo dodatna sredstva iz državnega proračuna v višini 50 % za opravljanje nalog v okviru skupne občinske uprave. Posamezne naloge, ki se lahko opravljajo znotraj skupnega organa, so v tem trenutku naloge občinskega inšpektorata, naloge notranjega finančnega nadzora in proračunskega računovodstva, upravne in strokovne naloge na področju urejanja prostora ter naloge na področju zagotavljanja in izvajanja nekaterih javnih služb.

Glede na proračunsko postavko o proračunu za leto 2015, iz katere je razvidno, da je precej povečano in da ste v koalicijski pogodbi tudi zapisali, da boste to področje nadgradili, me zanima:

Ali bo ta procent sofinanciranja skupnih občinskih uprav tudi v bodoče ostal 50 %?

Ali nameravate širiti posamezne naloge glede na drugi odstavek 26. člena zakon o sofinanciranju teh organov?

Tu bi bilo, vsaj tako pravijo lokalne skupnosti, potrebno razmišljati o nalogah, kot so naloge na področju kadrovskih zadev, na področju turizma, javnega pravobranilstva in sociale.

Ministra za javno upravo prosim za kratek odgovor glede višine sofinanciranja in širitve teh nalog ter katere naloge so to, ki jih imate v mislih. Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoči. Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka.

Sistem delovanja skupnih uprav se je do zdaj pokazal kot dober – povečuje učinkovitost in uspešnost delovanja občin. Izkušnje na področju delovanja občinskih uprav so pozitivne, ker skupne občinske uprave dejansko zagotavljajo strokovno opravljanje tistih nalog, za katere so občine zadolžene; njihovo izvajanje pa tudi v občinah, v katerih bi jih bilo sicer zelo težko organizirati, sploh v tistih zelo majhnih občinah, ki imajo nekatere dejansko samo po nekaj sto občanov. Osnovna izkušnja je dobra, kot ste že sami navedli; namen je predvsem, da se poveča strokovnost pri izvajanju nalog s tistimi strokovnimi ekipami, ki so točno za to namenjene, da se doseže polna zaposlitev kadrov, da se tudi ne nazadnje pridobi sredstva za financiranje skupnih uprav, kar je velika motivacija za povezovanje. Posledično se zmanjšujejo stroški delovanja občinskih uprav.

Tisti sklopi nalog – najbolj pomembni so inšpekcijski nadzori, komunala, ceste, prostor, redarstvo, urejanje prostora, notranja revizija je tudi pogosto predmet skupnih občinskih uprav – so se do zdaj izkazali kot zelo dobri in učinkoviti. To pa kaže tudi dejanska vključenost, saj recimo že iz samega zemljevida vidimo, da je izredno malo občin, ki ne bi bile vključene v skupne občinske uprave. Trenutno je v 48 skupnih občinskih upravah vključenih že 195 občin. Če pogledamo samo na kratko, recimo leta 2005, ko se je to začelo izvajati, je država za ta namen namenila 466 tisoč evrov; leta 2014 pa bo ta poraba že 4 milijone 800 v tistem delu polovičnega zneska in v letu 2015 načrtujemo še povečanje. Do tega povečanja pa prihaja enostavno zato, ker se vedno več občin vključuje v skupne občinske uprave, po drugi strani pa so tudi naloge teh občinskih uprav vedno širše; plačuje se dejansko po obsegu financiranja skupnih občinskih uprav. Menimo, da ta mehanizem zelo dobro povečuje učinkovitost delovanja občin. Tudi sami se strinjamo, da bi bilo dobro naloge skupnih občinskih uprav širiti, predvsem na občinsko pravobranilstvo, javne službe in razvojne naloge. Skupne občinske uprave pa zagotavljajo strokovno opravljanje tistih nalog, ki jih občine same ne bi mogle konkretno izvajati. Bolj konkretno lahko tudi s številkami predstavim, kaj dejansko se na tem področju vlaga. Za povzetek pa mogoče samo ta enostaven razmislek. Na sofinanciranje občin gledamo predvsem z dveh vidikov. Eno so občinske uprave, s katerimi združujemo in povečujemo racionalnost delovanja občin v tistih tako imenovanih vertikalah, v rednih nalogah, ki jih morajo redno izvajati. Drug način povezovanja, ki pa ni identičen z občinskimi upravami, pa vidimo predvsem v regijskem povezovanju občin pri pripravi, kandidiranju in izvedbi velikih infrastrukturnih projektov. To pa je razvojno povezovanje in v tem delu smo si tudi na

Ministrstvu za javno upravo zadali interno nalogo in tudi večkrat že o tem govorili, da poskušamo vzpostaviti nazaj občinam tisto podporo, ki so jo nekoč že imele v obliki posebej za to namenjene službe; kar pomeni, da bi imele na enem mestu tudi podporo pri razvoju, pri prijavi na evropske projekte, pri koordinaciji v tem razvojnem smislu, medtem ko bo delovanje skupnih občinskih uprav seveda nadaljevalo s svojim delom.

Po mojem osebnem prepričanju in ker me zaradi pristojnosti lokalne samouprave, ki sodi pod naše ministrstvo, pogosto sprašujejo, kaj bomo naredili na področju prevelikega števila občin, vedno pojasnujem, da je lokalna samouprava po ustavi avtonomna kategorija. Država se v to nima nikakršne pravice vmešavati, koliko je občin in kakšne so. Lahko pa učinkovito povečujemo delovanje teh občin s spodbujanjem takih mehanizmov, kot so skupne občinske uprave. Mi bomo s tem mehanizmom nadaljevali. Upam, da bomo vzdržali tudi ta nivo sofinanciranja, predvsem pa bomo razvijali tudi sofinanciranje občin pri razvojnem povezovanju v regijskem smislu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospa Nada Britovšek? Je v redu, hvala lepa.

Gospa Jelka Godec bo zastavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Dober večer ministrici in vsem ostalim!

Danes smo že veliko govorili o brezposelnosti mladih, o zaposlovanju mladih s pomočjo aktivne politike zaposlovanja, ki jo omogoča vaše ministrstvo. Govorili smo tudi o tem, da lahko postanejo socialni problemi oziroma že tudi dlje časa o tem govorimo. Jaz pa bi izpostavila neko drugo stvar. Zdaj, ko je toliko spodbud aktivne politike zaposlovanja za mlade do 30 let, pa se realno pojavljajo problemi zaposlovanja tistih, ki so med 30 in tam nekje 55 let. Če pogledamo stopnjo brezposelnosti v mesecu septembru, imajo tisti, ki so med 30 in 39 let, največjo stopnjo brezposelnosti, in sicer 23 %, skoraj 24 %. Tisti med 40 in 49 let pa skoraj 20 % brezposelnost. Seveda govorim med tistimi, ki so brezposelni.

Zanima me torej:

Kaj boste v prihodnji perspektivi oziroma kar v naslednjem letu naredili za vse tiste, ki so v starostni skupini med 30 in 50 let na področju aktivne politike zaposlovanja?

Kajti dogaja se namreč na terenu tudi to, da delodajalci odpuščajo tiste, ki so 30 let in več, in zaposlujejo mlajše od 30 oziroma 26 let, ker za to pač dobijo neke olajšave.

Naslednje vprašanje je:

Kako se odziva ministrstvo oziroma kako se namerava ministrstvo odzivati na

področju izobraževanja in prekvalifikacij tistih, ki so potencialne brezposelne osebe?

Kdaj bodo v Sloveniji končno nacionalne poklicne kvalifikacije dobile večji pomen?

Vemo namreč, da nacionalne poklicne kvalifikacije za marsikoga pomenijo prekvalifikacijo in s tem tudi večjo možnost zaposlovanja. Dandanes pa tudi delodajalci poleg osnovne izobrazbe iščejo še dodatne kvalifikacije, reference in tako naprej. Nacionalna poklicna kvalifikacija je v Sloveniji že nekaj časa prisotna, vendar pa je uveljavljenost med delodajalci in tudi na splošno v izobraževanju zelo nizka.

Prosim vas za odgovor. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani podpredsednik, za besedo. Hvala poslanki za vprašanje. Tudi lep pozdrav vsem, ki ste še v dvorani!

Ukrepi aktivne politike zaposlovanja, kot ste pravilno ugotovili, so namenjeni ranljivim skupinam na trgu dela. In seveda poskušamo aktivno politiko zaposlovanja čim bolj usmeriti v tiste skupine, ki na trgu potrebujejo največjo pomoč, in sicer tako, da naslavljamo njihove specifične probleme, ki jih imajo na trgu. In s tem je potem zelo pomembno tudi merjenje učinkovitosti teh ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Eno izmed priporočil Evropske komisije Sloveniji je tudi, da še bolj targetiramo, torej ciljno usmerjamo naše ukrepe aktivne politike zaposlovanja in izvajamo evalvacije, in to je tudi ena izmed ključnih usmeritev ministrstva. Mi smo v letošnjem letu naredili evalvacijo učinkov ukrepov aktivne politike zaposlovanja, tako da smo vsakemu od ukrepov – tam, kjer gre za subvencijo – dali tudi kontrolno skupino, s katero smo ugotavljali, kakšne učinke smo s tem ukrepom dosegli. In so zelo zanimivi podatki – največja učinkovitost, torej da so subvencije upravičene, ker se ljudje drugače ne bi zaposlili, gre pri starejših dolgotrajno brezposelnih in tistih, ki so brez potrebne izobrazbe. Največ tako imenovane mrtve teže, torej da se ljudje bi zaposlili – ko gledaš kontrolno skupino – tudi brez subvencij, je pa predvsem v tej starostni skupini, ki jo vi omenjate: pri mladih z visoko stopnjo izobrazbe in tistih, ki so krajši čas brezposelni. In znotraj ukrepov aktivne politike zaposlovanja, če imamo mi 115 tisoč brezposelnih, je največji izziv, da država sredstva, ki jih ima, najbolj usmerja v tiste, ki se brez teh ukrepov ne morejo drugače zaposliti na trgu dela. Te evalvacije so zelo pomembne, da lahko potem bolj ciljno reagiramo. Pri skupini, ki jo omenjate – od 30 do 39, tudi do 45 –, so seveda razlike znotraj njih. Imajo različne stopnje izobrazbe, različno je trajanje njihove brezposelnosti. Zato ni res, da se ljudje v tej starostni skupini ne morejo vključiti

v noben ukrep. Lahko se, vendar če izpolnjujejo tako imenovane pogoje težje zaposljivih oseb. Na primer, če nimajo niti poklicne stopnje izobrazbe, če so brezposelni več kot eno leto, potem je tudi ta ciljna skupina upravičena do npr. subvencije Zaposli.me in druge. In v naslednjem letu v okviru aktivne politike zaposlovanja in novega operativnega programa – kjer je Evropska komisija tudi ..., ko smo usklajevali ta operativni program, ki je podlaga za črpanje v novi finančni perspektivi – smo morali zelo jasno targetirati skupino mladih brezposelnih in tako imenovano dolgotrajno brezposelne, znotraj katere imamo v Sloveniji največji problem s tistimi, ki so starejši in ki imajo nizko stopnjo izobrazbe. Na podlagi tega in seveda čim bolj racionalne rabe teh sredstev bomo drugo leto pripravili tudi poseben paket ukrepov, podobno kot so jamstva za mlade, za dolgotrajno brezposelne osebe. In vsi tisti, ki so danes 30 ali do 45, če so dolgotrajno brezposelni, to je biti brezposeln več kot eno leto, se bodo lahko vključili v enega izmed teh ukrepov. Torej nadaljujemo to politiko targetiranja. Jasno pa je in treba je odkrito povedati, da je bilo v zadnjem obdobju proporcionalno več sredstev namenjenih mladim. Če pogledate 157 milijonov v dveh letih, se to jasno vidi proporcionalno, kam smo targetirali ta sredstva. Je pa podatek dolgotrajna brezposelnost v Sloveniji vedno večji strukturni problem. Mi imamo znotraj vseh registriranih brezposelnih v tem trenutku 51 % takih, ki so dolgotrajno brezposelni in s tega vidika je tudi zelo pomembno to targetiranje. Tukaj se lahko navežem na tisto, kar ste rekli, zelo pomembno je tudi, da damo mehanizme, da dvigujemo zaposljivost tem ljudem. In seveda je priznavanje neformalnih oblik izobraževanja poleg formalnih – in nacionalne poklicne kvalifikacije sodijo v to polje uradnega priznavanja neformalno pridobljenega znanja – zelo pomembno, da razvijemo oziroma spodbujamo delodajalce, da to prijavljajo. Je pa osnovna institucija na trgu Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje. Kar se tiče poklicnih kvalifikacij, je zelo pomembno, katere pobude pridejo s strani delodajalcev za potrebo po razvijanju in potem oblikovanju standarda. V tem trenutku imamo 370 katalogov priznavanja različnih nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, izvolite, dopolnitev.

JELKA GODEC (PS SDS): Jaz moram reči, da vse lepo in prav, da se trudimo za mlade, za ciljne skupine. Vem, koliko je bilo denarja vložnega in koliko je bilo mladih zaposlenih, to kažejo statistike, ampak vseeno. Poglejte, tisti, ki so med 30 in 50 let, imajo po navadi družine. Recimo primer, v naši občini, v Šentjurju, ko je Alpos šel v stečaj, enostavno trg oziroma niso

bili pripravljeni na zavodu za zaposlovanje. Nobenih usmeritev jim niso dali, kam se lahko preusmerijo. Recimo delavcem AHA Mure ste takrat dejali, da gredo lahko v kovinsko, elektroindustrijo.

Danes govorimo o zaprtju Termoelektrarne Trbovlje in me zanima:

Kaj boste konkretno naredili za tiste, za katere vemo, da bodo brezposelni, kakšne prekvalifikacije jim boste ponujali?

Vem, koliko imamo NPK, koliko katalogov in da tudi delodajalci povprašujejo na zavodu, dajejo pobude, vendar dostikrat zavod za zaposlovanje teh pobud enostavno ne upošteva. In če govorimo o ciljnih skupinah, ki so ogrožene, meni se zdi, da družina, kjer dva – oče in mati – naenkrat izgubita službo, da so to ranljive skupine. S tem, ko v tem sklopu med 30 in 50 let nimamo nekih konkretnih spodbud, povečujemo tudi socialno stisko družin, povečujemo tudi proračunske odhodke na tem področju in se torej povečujejo socialni transferji oziroma socialna pomoč tem družinam.

Jaz bi vseeno od vas prosila, če lahko poveste:

Kakšni bodo ukrepi v nadaljnji perspektivi, kako boste pomagali tistim, za katere vemo, da bodo postali brezposelni, kakšne bodo prekvalifikacije, ali jim bo zavod za zaposlovanje že predčasno dal usmeritve?

Danes smo govorili o Termoelektrarni Trbovlje, tam točno vemo, da bo toliko in toliko brezposelnih.

Ali že sedaj potekajo določene aktivnosti za prekvalifikacije za možnosti drugih zaposlitev?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Moramo ločevati, ko gre za ukrepe za brezposelne, torej tiste, ki so že registrirani, potem so namenjeni na osnovno institucijo – zavod. Po drugi strani, kar se tiče že prekvalifikacije s strani zaposlenih oziroma usposabljanje zaposlenih, pa se izvajajo projekti preko Javnega sklada Republike Slovenije za štipendiranje in razvoj kadrov. Tam znotraj imamo programe usposabljanja in izobraževanja, imamo razvoj kompetenčnih centrov, kjer nekatera podjetja to zelo dobro počno. Na primer Steklarna Hrastnik je pridobila evropska sredstva, s tem izobrazila svoje delavce, preusmerila delavce, razvila, posodobila svojo proizvodnjo in danes ustvarja visoko dodano vrednost in ima dobiček. Jaz verjamem, če imajo podjetja dobre ideje, je možno pridobiti evropska sredstva, ministrstvo vedno prisluhne, da lahko dobre projekte tudi realiziramo. Se je strinjam z vami, več je treba narediti na tem, da aktiviramo ljudi že pred odprtim prehodom v brezposelnost. Ko podjetje že ve, da je v prestrukturiranju – na tej podlagi je

bilo v Zakonu o delovnih razmerjih in s spremembami zakona o urejanju trga dela, ki je bilo v času ministra Vizjaka dogovorjen, je bila možnost, da se brezposelne osebe oziroma takrat še zaposlene aktivira v času čakanja oziroma tega odpovednega roka. Tukaj se z zavodom dogovarjamo, da je treba več narediti, da bomo bolj aktivno pristopili k temu; to je ena od odprtih tem z zavodom.

Ko ste omenili primer Muro AHA, zelo pomembno je sodelovanje ključnih institucij v tistem okolju, kjer so, v lokalni skupnosti. Na primer, vprašanje Mure, potem zelo pomembna povezanost Gospodarske zbornice, ki deluje na tistem, kar oni vedo, skupaj z zavodom, katera so podjetja, kakšne so potrebe teh podjetij in da se pač dogovori. Zelo pomembno je to sodelovanje in krepitev sodelovanja na lokalnem nivoju. Programi so, tudi v bodoče bodo, na primer pri krepitevi vseživljenjskega kariernega izobraževanja zaposlenih. Ampak ključna zgodba je, da podjetja vedo, kaj bodo v prihodnje delali; zaradi tega, da lahko potem v skladu s tem predlagajo projekte usposabljanja in izobraževanja delovne sile. Povem vam na primer, ko je bil ukrep subvencioniranje delovnega časa in čakanje na delovnem mestu, pred leti, je bil največji problem, da podjetja niso znala pokazati, za kaj bi izobrazila, ker jim je država dala, namenila jim je denar za to, da bi lahko usposobili in preusposobili delovno silo. Res je zelo pomembno sodelovanje in povezovanje vseh subjektov in morda tudi jasnejša gospodarska politika, ker potem aktivno politiko zaposlovanja zelo jasno vežeš na to. Potem je seveda učinkovitost te aktivne politike zaposlovanja še večja.

Vsekakor se bodo vsi ti projekti, ki so že, nadaljevali, je pa tudi možnost izboljšav. In ljudje, ki so med 30 in 50 letom, bodo v paket dolgotrajno brezposelnih seveda vključeni, če bodo več kot leto registrirani.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Ja, se strinjam z vami; če podjetje ve, kam gre in kakšne bodo nove usmeritve za podjetje, kakšna so prestrukturiranja. Poznam primer Steklarne Hrastnik, tudi Steklarna Rogaška dela zdaj na tem, da bi ... nove NPK za prekvalifikacijo svojih delavcev. Vsekakor je vse to v redu. Ampak govorila sem o podjetjih, ki nimajo perspektive, kjer se točno ve, koliko bo brezposelnih. Bilo bi pametno, da so tukaj sodelovanja zavoda, ministrstva in gospodarstva veliko boljša, da bodo tisti ljudje, ko pride do stečaja, vseeno imeli možnost se prekvalificirati v kakšen drug, v realnem sektorju, kam drugam ali kakor drugače, ali se samozaposliti. Je pa res, da samo Ministrstvo za delo ne more narediti vsega, da je tukaj tudi veliko na gospodarstvu,

torej da dvignemo gospodarstvo in s tem zmanjšamo stečaje in manj zaposlenih.

Zato jaz vseeno predlagam širšo razpravo v Državnem zboru na temo, kaj bomo v Sloveniji naredili za dvig zaposljivosti, kako bomo izboljšali to aktivno politiko zaposlovanja, dolgotrajno brezposelnih oseb in kako bomo izboljšali pomoč tistim podjetjem ali tistim zaposlenim, katerih podjetja ne vedo, kam gredo in kam bodo delavce dali; vedo samo to, da delavci gredo na zavod za zaposlovanje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 19. novembra, v okviru glasovanja.

Gospod Miha Kordiš bo zastavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu, ki je opravičeno odsoten.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Pri nas se je, še zlasti to velja za zadnjih nekaj let, razvila praksa neplačanih volonterskih pripravništev, ki sega na zelo različna področja. Pripravništva v vzgoji in izobraževanju, pravo in socialnem delu pa so celo zahtevana kot pogoj za pristop k opravljanju strokovnega izpita, ki je hkrati pogoj za zaposlitve na teh področjih, kar pomeni, da je veliko število mladih prisiljeno opravljati to prakso. Druga pripravništva, kot so na primer pripravništva v okviru diplomatsko-konzularne mreže Republike Slovenije, pa niso obvezni pogoj za zaposlitev, ampak so pričakovana in pomenijo prednost pri zaposlovanju. Praksa volonterskih pripravništev je sramotna, še posebej zaradi tega, ker omogoča pripravništva in posledično zaposlitve samo tistim, ki so si lahko taka pripravništva v osnovi privoščili, in s tem onemogoča dostop do teh služb šibkejšim skupinam oziroma tistim s slabšim ekonomsko-socialnim položajem.

Ker Republika Slovenija večino zgoraj omenjenih pripravništev razpisuje kot volonterska pripravništva, ministru Karlu Erjavcu zastavljam naslednje vprašanje:

Kateri pravni akti so podlaga za prakso neplačanih pripravništev na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini?

V konkretnem primeru Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri EU v Bruslju je navedeno tudi, da se neplačana praksa izvaja po belgijski zakonodaji, zato, prosim, obrazložite:

Zakaj se pri praksah v tujini ne upošteva določb slovenske zakonodaje?

Kateri pravni akti v Sloveniji dovoljujejo takšno stanje?

Kdo odloča o tem, koliko pripravniških mest bo odprtih; in ali bodo to plačana ali neplačana pripravništva?

Ker je minister za zunanje zadeve izjavil, da nasprotuje neplačanim pripravništvom, prav tako pa je tudi v koalicijski pogodbi zaveza k odpravi tega izkoriščanja, me zanima:

Kako bo MZZ ukrepal, da bodo tako obstoječi kot prihodnji razpisi vsebovali plačana pripravništva?

Ker ministra Erjavca danes ni, bi ga naprosil za ustni odgovor na naslednji seji Državnega zbora, ker gre za zelo perečo temo, ki prizadeva mnogo ljudi; in zadnje čase postaja vedno bolj odmevna veja oblasti in prav je temu tako.

Potem pa še vprašanje za ministrico Kopač Mrak:

Koliko neplačanih pripravništev se opravlja v okviru javne uprave v Republiki Sloveniji in kakšno je stališče MDDSZ do vprašanja neplačanih pripravništev?

Kateri pravni akti dovoljujejo neplačano pripravništvo v javni upravi, javnih zavodih, ministrstvih in tako dalje?

Kako namerava ministrstvo nasloviti ta problem in katere pravne akte bi v tem primeru morali spremeniti, glede na to da se neplačana volonterska pripravništva razpisujejo vsaj v okviru diplomatsko-konzularne mreže RS v tujini, pripravništvo v vzgoji in izobraževanju ter pripravništva na sodišču v okviru priprav na pravniški državni izpit?

Najlepša hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod zunanji minister bo odgovoril na naslednji seji.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala.

Bom skušala biti hitra, da bom pustila ministru dovolj časa, ker se večinoma vprašanje nanaša na njega, ker vas zanima predvsem volontersko pripravništvo v okviru diplomatske mreže in predvsem Zakon o zunanjih zadevah.

V splošnem je potrebno pojasniti, da možnost opravljanja volonterskega pripravništva daje Zakon o delovnih razmerjih, ki določa, da se takšno pripravništvo lahko opravlja le v skladu s posebnimi zakoni. Zakon ZDR določa to možnost, ki pa mora biti natančno opredeljena s področno zakonodajo. Zakon o delovnih razmerjih kljub temu da pravi, da pri volonterskem pripravništvu ne gre za delovno razmerje, priznava določene pravice; in sicer se nanašajo v zvezi z odmorom, s počitkom med delom in povračilu stroškov v zvezi z delom ter varstvom in zdravjem pri delu. Po ZDR lahko to prostovoljno volunteerstvo traja maksimalno eno leto.

Dobivamo tudi pobude, da Ministrstvo za delo prepreči in v ZDR absolutno prepove prostovoljno pripravništvo. Jaz v osnovi za takšno radikalno rešitev nisem, ker se mi zdi, da

je treba stvari pustiti, ker lahko, da je kakšna izjema v sistemu. Treba je pa zelo jasno pogledati, vlada mora imeti, kot je tudi v koaliciji zapisano, da to ni dopustno, in je treba res v sektorskih zakonih pogledati, ali je to nujno. Če je še nujno, moramo potem dejansko zagotoviti možnost, da znotraj državne oziroma javne uprave zagotovimo plačano pripravništvo, če menimo, da je to še vedno nujno tudi opraviti za kakovost dela. Mi na Ministrstvu za delo, od vedno, imamo Zakon o socialnem varstvu, obvezno pripravništvo za socialne delavce, mi to z evropskimi sredstvi financiramo že od leta 2010. Ne da jaz govorim, da sem proti volonterskim pripravništvom, mi smo v okviru evropskih sredstev zagotovili plačilo za opravljanje te prakse.

Tudi v okviru Jamstva za mlade imamo predvideno pripravništvo, zdaj bo v kratkem razpis S faksa takoj praksa, kjer bomo dodelili sredstva. Z resornimi ministri oziroma tudi ministricami smo se pa že pogovarjali, da pregledamo obseg volonterskega pripravništva, na katerih področjih je, koliko bi kolegiji za delovanje sistema – in seveda pritok mladih, vključevanje mlade delovne sile v javno upravo – potrebovali teh pripravništev; in da zagotovimo plačilo v okviru operativnega programa, torej v novi finančni perspektivi.

Tukaj poteka kar nekaj sestankov in usklajevanj; ko bo šlo za realizacijo operativnega programa, bodo razdelana tudi finančna sredstva direktno za ta namen in tudi število mest. Če ponovim, na Ministrstvu za delo, naš resor socialne dejanske izvajamo tako, da volonterskega pripravništva ni.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala, gospa ministrica.

To se sliši strašno lepo, jaz upam, da bodo vaša prizadevanja porodila kakšen sad.

Sprašujem pa:

Kakšna časovnica je tukaj na delu, kdaj lahko pričakujemo kakšne rezultate?

Res je, da se je mogoče malo bolj na glas začelo o volonterskem pripravništvu govoriti v zadnjih nekaj letih, ampak to zgolj zaradi tega, ker se je problem stopnjeval. Omenili ste plačevanje oziroma kompenzacijo z nekimi evropskimi sredstvi. Mislim, da se vsi zavedamo, da evropska sredstva ne pomenijo sistemske rešitve.

Zato pač ponavljam svoje vprašanje:

Ali imate nemara kakšen termiski načrt do tega, da se problem sistemsko naslovi in sistemsko razreši, dokonča, da nam o njem ni več treba sploh govoriti?

Najlepša hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, boste odgovorili.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Mislim, da se je vlada kot celota zavezala s koalicijo, da ne podpira volonterskih pripravništev, tako da bo treba, kar zadeva v okviru OP, bomo tam znotraj reševali stvari, predvsem zagotavljali finančna sredstva. Na primer, že zdaj je v okviru jamstev prvi izziv in pripravništva, ki se financira iz pobude za mlade in je predvideno 24,9 milijonov in je v tem okviru 1 tisoč 300 udeležencev. Že zdaj so sredstva za to namenjena, sem vam povedala, da bo zdaj tudi razpis S faksa takoj praksa, ki bo objavljen ob koncu novembra; torej stvari potekajo.

Je pa ključno vprašanje za vsakega od resorjev, da pogleda, ali nujno potrebujemo sploh pripravništvo za to, da nekdo po koncu fakultete, ko se zaposli, ali lahko opravlja delo. Moje razmišljanje na področju sociale je, da vsekakor je treba ljudem dati mentorja, jim omogočiti, da imajo od začetka malce več podpore; in lahko tudi brez pripravništva opravijo ob koncu enega leta strokovni izpit, ki je podlaga za nadaljnje delo v zavodu, kjer so. Ključno je, da kolegij vsak na svojem sektorju premisli, ali še potrebuje zakonsko regulacijo, da sploh govori o nujnosti pripravništva; ali pa bi lahko na drugačen način zagotovili. Tam, kjer pa bo ocena kolegov, da je res nujno pripravništvo, tam pa je treba zagotoviti sredstva, da bomo znotraj javne uprave lahko to tudi plačali. Ker dostojno delo – kjer je ključ, da je plačilo za to delo – je osnovna pravica in temeljna usmeritev, ker seveda verjamem, da bo ta vlada to tudi storila. Ne zanemarjati sredstva operativnega programa, evropska sredstva, ki so ključna sredstva, to so slovenska sredstva, ki jih dobimo preko Bruslja, tako da bom jaz zelo vesela, ko bomo vsi to zagotovili, da bodo to plačana pripravništva. Ne gre to za neke kratkotrajne rešitve ali kaj takšnega. Kot ste tudi pravilno ugotovili, da se ta praksa poslabšuje predvsem zaradi zaprtosti zaposlovanja v javnem sektorju. Zaradi tega, da mladi lahko vstopajo, ker nima moj kolega denarja, da bi zagotovil več sredstev na sodiščih, je varianta, da če želimo mlade vključiti in jim dati možnost, je pač možno tudi na ta način. Ni najboljši, zato iščemo variante, da bomo financirali ta pripravništva.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Ponovno se gospe ministrici zahvaljujem za odgovor. Vendarle predlagam, da se to točko umesti na naslednjo redno sejo Državnega zbora, da se o vprašanju neplačanih pripravništev odpre širšo diskusijo, kjer bi lahko o vaših idejah, o katerih ste nam danes natresli nekaj drobtinic, razpravljali nekoliko širše, z nekoliko širšim inputom tako javnosti kot vseh ostalih poslanskih

skupin; in da se ne nazadnje tudi mladim, ki so danes prisiljeni v volonterska pripravništva, pokaže, da pa se vendarle nekaj v tej državi dogaja, da se vendarle problematizira obstoječe stanje in da bomo mogoče prišli v nekem doglednem času do rešitve. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš, o vašem predlogu bo Državni zbor glasoval v sredo, 19. novembra, v okviru glasovanj.

Gospod Danijel Krivec bo zastavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav ministroma in ministrici, še posebej lep pozdrav dr. Petru Gašperšiču, katerega bom spraševal o izvajanju Zakona o ukrepih za odpravo posledic žledu med 30. januarjem in 10. februarjem 2014!

Tako kot v prejšnjem vprašanju, ko sem problematiziral izvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku, mislim, da je tudi ta zakon predvsem v povezavi z zadnjimi poplavami zelo pomemben; in pričakujem nekatere odgovore. Ta zakon je namreč konec februarja in na začetku marca dal neko podlago ministrstvu za hitrejše ukrepanje na določenih področjih, predvsem je določil nujne interventne sanacijske in preventivne ukrepe za odpravo posledic žledu v 1. členu. V drugi alineji pa je ta zakon dal tudi nujne interventne sanacijske in preventivne ukrepe za odpravo posledic poplav, ki so nastale neposredno po žledu. Te poplave so bile tudi v tem zadnjem obdobju na istih območjih.

Zato me zanima:

Ali je bilo na osnovi tega zakona, ki je to predvidel, karkoli opravljeno iz tega naslova?

V 3. členu ta zakon pravi, da ureja ukrepe za odpravo posledic, ki se nanašajo tako na gospodarsko infrastrukturo, na kmetijska zemljišča in drugo. In tudi v primeru gospodarske infrastrukture – predvsem na prometno javno infrastrukturo.

Zato me zanima:

Kaj od tega je bilo skozi ta zakon narejeno?

Predvsem pa me zanima:

Ali je bilo ta podlaga, ki je na nek način v zakonu predvidena za to, da se tako neposredne škode kot dodelitev drugih državnih sredstev dodeli oškodovancem; se pravi ali je bilo to končno poročilo o sami škodi predloženo Vladi Republike Slovenije?

Kajti če je bilo predloženo, ta zakon zahteva, da se s tem poročilom seznanijo Državni zbor v roku 15 dni od predložitve tega poročila Vladi. Meni se zdi to zelo pomembno, kot sem rekel, ravno z vidika novih naravnih nesreč, ki se nas praktično vsakodnevno dotikajo. In menim, da je resorno ministrstvo, ki je po tem zakonu tudi predvideno za izvajanje večine tega zakona, ključno, da nam pojasni, ali je bilo iz tega interventnega zakona, ki je dajal odlično orodje ministrstvu in

vsem službam, da odpravijo določene težave, tudi na področju varnosti pred poplavami. Ali je bilo na tem kaj storjenega? Drugače je ta zakon neučinkovit.

Ali je bilo to poročilo, kot ga predvideva zakon, dostavljeno Vladi v teh rokih, kot jih zakon predvideva?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanec!

Tukaj imam pripravljene informacije v zvezi z izvajanjem del po zakonu, ki se nanašajo na cestno in železniško infrastrukturo. Glede ostalih zadev bom pač poskušal navesti to, kar pač poznam. Vlada Republike Slovenije je na 53. redni seji 3. aprila letos sprejela ta delni program odprave posledic poplav, visokega snega in žledu med 30. januarjem in 27. februarjem 2014 v skupni višini 13 milijonov evrov. Od tega je Ministrstvu za infrastrukturo in prostor namenila sredstva v skupni višini 4,8 milijona evrov, in sicer je bilo 2 milijona evrov namenjeno za vzpostavitev prevoznosti in izvedbo nujnih del na državni cestni infrastrukturi; 2 milijona evrov pa za izvedbo nujnih del na železniški prometni infrastrukturi; 800 tisoč evrov pa je bilo namenjeno za izvedbo plačila stroškov porabe agregatov v gospodarstvo. Naknadno je bilo v mesecu oktobru 2014 Direkciji Republike Slovenije za ceste dodeljen še dodatni milijon evrov za odpravo posledic žleda. Odprava posledic škode po žledolomu na javni cestni in železniški infrastrukturi poteka skladno s programom in z razpoložljivimi sredstvi. Zavedati se moramo, da je bila škoda, predvsem na železniški infrastrukturi, resnično velika v primerjavi s sredstvi, ki jih država lahko namenja iz proračuna za odpravo teh posledic. Če na kratko povem, kaj je bilo narejeno na področju cestne infrastrukture. Tu so bila sredstva najprej porabljena predvsem za odstranitev podrtih dreves ter vej, ki so segala v prometni profil ceste. Sledila so popravila prometne opreme in signalizacije, odstranitev lesne biomase iz obcestja, ki je oviralo oziroma še ovira košnjo in tudi sicer predstavlja nevarnost za udeležence v prometu, in odstranitev potencialno nevarnih dreves na brežinah nad cesto, obsekovanjem in obrezovanjem vej ter popravilom oziroma zavarovanjem brežin. Na področju železniške infrastrukture predvidevamo, da bo v tem letu sanirano električno vozno omrežje na progi Prestranek–Logatec in bo omogočena električna vleka na tem odseku. Do polovice naslednjega leta pa bo zaključena celotna sanacija.

Če malo podrobneje pogledamo, kaj je bilo do sedaj že narejeno, to je: začasno je bilo sanirano električno vozno omrežje na postajah Pivka in Prestranek, dokončno je bila sanirana električna vozna mreža med Pivko in Prestrankom, začasno je bil saniran tudi odsek

med Rakekom in Logatcem, trenutno pa se izvajajo dela na vozni mreži na odseku med Prestrankom in Postojno, kjer se izvaja dokončna sanacija. Potem se izvajajo dela na vozni mreži med Postojno in Logatcem, kjer se izvaja začasna sanacija, ter na vozni mreži med Logatcem in Verdom, kjer se izvaja celotna elektrifikacija proge, vključno z izgradnjo vseh temeljev vozne mreže in postavitvijo novih konstrukcij vozne mreže. Kot rečeno, predvideno je, da bodo ta dela končana v prvi polovici naslednjega leta. Vlada Republike Slovenije je za namen odprave posledic škode po žledu, za izvedbo nujnih del na železniški infrastrukturi že zagotovila del finančnih sredstev, kot je bilo rečeno, v višini 2 milijona evrov. Prav tako smo prejeli delno odškodnino od zavarovalnic v višini 5 milijonov evrov. Dokončna višina odškodnine pa bo znana po končanih postopkih s strani zavarovalnice, predvidoma do konca tega leta. Preostanek potrebnih sredstev v višini 23,5 milijona evrov pa bo zagotovljen v skladu s sklepom Vlade o pripravi sprememb proračuna za leto 2015. To bo potem omogočilo tudi to dokončno sanacijo.

Glede poročila moram reči, da mi ni poznano, da bi ga Vlada obravnavala; vsaj v tem času, ko sem jaz minister, tako da kaj več na to temo ne bi mogel povedati. Glede poplavnih ukrepov pa tudi, v okviru tega, kar sem povedal, nekaj posebnih zadev na cestni in železniški infrastrukturi ni bilo. Kaj je na področju okolja, okoljskega področja, bo pa ministrica mogoče lahko kaj več na to povedala. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Ja, hvala še enkrat za besedo.

Hvala ministru za te podatke oziroma te odgovore, ki so bili korektni, kar se tega tiče. Vendar se jaz vseeno sprašujem, zakaj v tem primeru sprejemamo neke zakone, ki dokaj decidirano predpišejo določeno proceduro, če se je v nadaljevanju dejansko niti ne držimo. Tudi sam nimam informacije, da bi to poročilo obravnavali, ker sem bil v Državnem zboru tudi v prejšnji sestavi, vendar je v 4. členu jasno zapisano, kako se povračila škode in določene pristojnosti izvajajo. Podlaga, pravi, je točno končno poročilo o oceni škode, ki mora biti predloženo po tistem, ko ga vlada obravnava, v 15 dneh na Državni zbor. Tega ni. Se pravi, ponovno pišemo določeno zakonodajo, ki se je ključni resorji ne držijo. Kajti če bi to obravnavali, bi verjetno v Državnem zboru ugotovili, da določeni interventni, sanacijski in preventivni ukrepi za odpravo posledic poplav niso izvedeni – to, kar tudi vi v odgovoru ugotavljate. Še enkrat poudarjam, da je vaše ministrstvo, torej Ministrstvo za infrastrukturo, pristojno za vse te postopke, tako je definiral ta interventni zakon.

In kot dodatno zanima me, glede na to, da je 6. člen predvidel zagotavljanje sredstev tudi iz solidarnostnega sklada Evropske unije, na kar je bilo takrat veliko polaganega:

Koliko je bilo iz tega vira pridobljeno sredstev?

Zakon tudi nalaga, da morajo pri pripravi predloga proračuna za naslednje leto pristojna ministrstva v okviru svojih finančnih načrtov zagotavljati zadosten obseg pravice porabe za sanacijo škode, ki jo ureja ta zakon.

Če nimamo krovnega dokumenta, se pravi poročila o škodi, ki bi ga obravnavali ... / znak za konec razprave/ tako ta organ kot Vlada, me zanima:

Kako bodo pristojna ministrstva zagotavljala potreben obseg pravic za sanacijo škode, ki jo ureja ta zakon?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Glede teh sredstev, ki so bila pridobljena iz odškodnine iz Evropske unije, sredstva, ki so bila dodeljena potem za cestno infrastrukturo, lahko povem, da je bil to ta dodaten milijon evrov, medtem ko pa za celoten znesek moram pa reči, da zdaj ne razpolagam s tem podatkom; bi pa vam lahko to naknadno posredovali v pisni obliki.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za dodaten odgovor, ker dejansko ugotavljamo, da nimamo vseh podatkov in da bi bilo treba o tem opraviti dodatno razpravo. S tem tudi omogočimo ministru, da se podrobnejše posvetuje s svojim resorjem in ugotovi, kaj še vse je potrebno na tem segmentu narediti.

Predlagam, da v skladu s Poslovnikom, z drugim odstavkom 246. člena, opravimo razpravo o odgovoru ministra, kot sem rekel, v pomoč njemu in resorju; predvsem da ugotovimo, kako je potrebno ta zakon izvajati, zato da se lahko kvalitetno pripravijo predlogi proračunov za naslednja leta in da se na nek način tudi izognemo dodatnim škodam z vidika nove poplavne varnosti, ki nas bo verjetno v pomladnih mesecih doletela. In na ta način tudi ugotovimo, ali je smiselno sprejemati neke interventne zakone, v katerih predpišemo zelo eksaktno proceduro, ki se pa je nato v celem dejanskem letu in v fazi izvajanja ne držimo. S tem si povzročamo velike težave na operativnem področju pa tudi delamo težave na nek način ministrstvu in tistim, ki bi morali zakon izvajati in s tem zagotoviti tako odpravo nekaterih posledic kot tudi preventivne ukrepe, ki bi preprečili nadaljnjo škodo tako na državni infrastrukturi kot tudi na premoženju državljanov.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Krivec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal 19. novembra, v sredo, v okviru glasovanj.

Gospod Andrej Čuš bo zastavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju, ki je sicer opravičeno odsoten.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Dober večer vsem kolegom in kolegom kot tudi ministrskemu zboru, ki še vztrajate v teh večernih urah.

Naj na začetku izrazim razočaranje, da ministra za finance danes ni v Državnem zboru. V končni fazi, načrt dela in aktivnosti Državnega zbora za leto 2014 in 2015 je znan. Malo hecno je, da si ljudje oziroma ministri iščejo obveznost v tujini v času, ko bi morali odgovarjati nam.

Naj povem zelo na kratko za začetek, sem poslanec s spodnjega Podravja, nekako zastopnik občin Ptuj, Destričnik, Dornava, Juršinci, Gorišnica, Trnovska vas, Vitomarci in Markovci. In žal, ker je naša spodnje Podravska regija ena najslabše razvitih regij v državi nasploh, da tudi ponuja zelo malo delovnih mest, se je ogromno iskalcev zaposlitve, predvsem pa mladih, raje odločilo za iskanje zaposlitve v tujini, predvsem v sosednji Avstriji. In ker seveda priložnosti doma ni, jim ni problem se vsak dan peljati eno uro več tja in nazaj iz svojega stalnega naslova bivališča. Je pa velik problem v tem, da je takšnih posameznikov vedno več. In ta dvojna obdavčitev, o kateri sprašujem ministra za finance, je ena neprijetna ali kriminalna reč, saj v končni fazi te dvojne migrante – ne samo da plačujejo davke v Avstriji, kjer delajo, Slovenija jim še dodatno pobere eno četrtno letnega dohodka oziroma prihodka. In če se komu to zdi moralno, namesto da bi mi rekli tem posameznikom hvala, da raje greste iskati denar ali plačo v tujino in ta denar potem zapravite v Sloveniji, kot da ste doma na socialni, kar je ponekod praksa; ne – mi jih raje dvojno obdavčimo. Mislim, da to ni korektno; tudi oni plačujejo naše plače, in mislim, da jih je potrebno v tem državnemu zboru korektno zastopati. Tudi Evropska komisija se je na začetku letošnjega leta do tega opredelila zelo kritično, na kar že opozarjam dve leti kot poslanec Državnega zbora, so dejali: ne sme prihajati do diskriminacij in pravice delavcev do prostega gibanja, ki ne sme biti ovirana. Državljanom Evropske unije moramo zagotoviti, da se bodo ta načela tudi praktično odražala v davčnih predpisih vseh držav članic, je dejal evropski komisar za obdavčenje in carinsko unijo, revizijo in boj proti goljufijam Algirdas Šemeta.

Gospod minister Mramor, minister za finance, prosim, da mi konkretno odgovorite:

S kakšnimi aktivnostmi boste preprečili to nekorektno ali nemoralno dvojno obdavčitev dnevnih migrantov, katerih je iz dneva v dan žal več?

Prosim za ustni odgovor na naslednji seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister bo odgovoril na naslednji seji.

Gospa Anja Bah Žibert bo zastavila vprašanje ministru za pravosodje, mag. Goranu Klemenčiču. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Dober večer, gospod minister, kolegice in kolegi, po svoje je prav zanimivo ob teh večernih urah, da smo še vedno skupaj.

Državljeni so do delovanja pravosodnega sistema kritični in nezaupljivi ter v neodvisno sodno vejo oblasti praktično ne verjamejo več. Priča smo celo dvojnemu merilu. Žal ob tem pada slaba luč tudi na vse tiste v sistemu, ki se trudijo, da bi do pozitivnih sprememb vendarle prišlo. O kritičnem stanju pričajo tudi sodbe, ki padajo pred Evropskim sodiščem za človekove pravice. Tudi številne mednarodne raziskave kažejo, da je nekaj v našem sistemu zelo narobe. Ob tem pa se ravno najbolj odgovorni in poklicani za pravičen pravosodni sistem sklicujejo na nepravilne metodologije, ki so mimogrede za vse države enake, in vse ugotovitve raziskav ignorirajo. Ustava Republike Slovenije je jasna. Med drugim pravi, da smo pred zakonom vsi enaki. Ustava tudi pravi, da se dejanja, ki so kazniva, ugotavljajo in kazni zanje se izrekajo po zakonu. Pa to velja za vse enako? Namreč, organi oziroma njihovi nosilci, ki so najbolj poklicani za spoštovanje ustave in zakonov, le-te brez posledic kršijo in ne prevzemajo odgovornosti. Naj na kratko izpostavim nekaj ključnih. Sodni svet – zamuda z oddajo zakonskih poročil; državno pravobranilstvo – kršilo kar pet zakonov; vrhovno državno tožilstvo – kršitev lastnega zakona; znane so tudi kršitve delovnih sodišč; informacijska pooblaščenka – kršitev več zakonov; KPK – 8 zakonov, med njimi tudi zakon, na podlagi katerega je bila institucija ustanovljena oziroma naj bi skrbela za njegovo izvrševanje.

Minister, zato vas več kot upravičeno sprašujem: Kaj konkretno boste storili, da bo vzpostavljena vladavina prava in preprečena omenjena oblastna ravnanja predstojnikov državnih organov in inštitucij, ki pod plaščem neodvisnosti in samostojnosti kršijo Ustavo in zakone ter s tem razgrajujejo demokracijo, vladavino prava in pravično družbo?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik Državnega zbora, spoštovana poslanka!

Ne delim mnenja z vami. Kot sem že v dopoldanskem delu povedal, ne menim, da je stanje v slovenski pravni državi oziroma vladavina prava na zadovoljivi ravni. Ne morem pa pristati kot minister za pravosodje na termine, kot so: pod plaščem neodvisnosti in samostojnosti zlorabljajo pravne norme ter s tem razgrajujejo demokracijo in pravičnost. Imate seveda pravico, da tako mislite.

V tem mandatu se bom osredotočil predvsem na aktualne izzive, ki so pred slovenskim pravosodjem, izboljšanje učinkovitosti, transparentnosti, s tem pa tudi pravne varnosti slehernega posameznika, ki se znajde v sodnih postopkih. Drugače pa, če mi dovolite uporabiti vašo retoriko, ker je bil vaš nagovor seveda zelo jasen, vprašanje pa izjemno splošno. Ne dvomim pa, če prej zaključim, ker imate možnost vprašanje konkretizirati, da boste bolj konkretni; in to je to, kar moram reči. Stvari, ki ste ji govorili, pa smo se jih dotaknili že dopoldan. Vam bom pa z veseljem odgovoril na kakšno bolj konkretno vprašanje.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite, dopolnitev.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, minister, za vaš neodgovor. Nekako ste podcenjujoči do nas poslancev oziroma trenutno do mene. V bistvu je vaš odgovor nesprejemljiv. Mislim, da sem bila zelo konkretna in sem vprašala, kaj boste storili.

Zato dopolnujem, ponovno vas sprašujem:

Kaj konkretno boste storili do omenjenih kršiteljev, odgovornih oseb oziroma nosilcev funkcij, da do teh dejanj ne bo prišlo in da bodo zakoni in Ustava veljali za vse enako?

Tudi za vas, ki ste bili nekdanji predsednik KPK. Ali boste poskrbeli za to, da bodo zakoni veljali tudi za vas?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Ne zamerite mi in resnično ne želim, da izpadem podcenjujoč do vas. Ampak – ali bom poskrbel, da bodo zakoni veljali tudi zame? Bom!

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): V skladu s Poslovníkom predlagam, da se omenjena tematika obravnava na naslednji seji Državnega zbora. Spoštovani minister je obljubil, da bo poskrbel, da bodo zakoni veljali tudi zanj. Se pravi, obravnavajmo tiste, ki kršijo zakon v tej državi, in to ne samo en zakon – osem zakonov,

lastne zakone, pet zakonov. Na drugi strani pa so nosilci funkcij, ki so najbolj poklicane za to, da do kršitev v državi ne bi prišlo. In verjamem, da bo minister pomagal, da bodo ljudje končno verjeli v to, da v državi vlada vladavina prava. Nikakor pa se ne morem strinjati z vami, da je v naši državi vse tako lepo in prav, kar se tiče pravosodnega sistema, če že mednarodnim raziskavam ne verjamete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 19. novembra, v okviru glasovanj.

Dr. Vinko Gorenak bo zastavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Današnji večer se nekako končuje nenavadno. Najdaljši je baje med poslanskimi vprašanji v vseh sestavah Državnega zbora, pa še koalicija je tu, tudi to je nekaj novega, običajno je ni bilo.

Pa gremo na poslansko vprašanje. Minister, glede na to, kako ste zdaj odgovorili, me malo muči, odnosno imam malo pomislekov, kako vam zastaviti poslansko vprašanje. Tam sem sedel kot vi zdaj, kot minister, in vem, kako je odgovarjati na poslanska vprašanja. Vem, kako je zagovarjati zakone; hkrati pa tudi vem, kako je postavljati poslanska vprašanja. Jaz bom izhajal iz tega, da zagotovo v dveh mesecih ali nekaj takega ministrovanja niste mogli stvari postaviti na glavo. In tudi niste odgovorni verjetno za stvari, ki so se dogajale v preteklosti, v času, preden ste postali minister. Pa vendarle, v času, ko ste sprejemali funkcijo šefa KPK, sem bil jaz kar vesel. Sami ste omenili enkrat en esemes iz tistega časa, zato bom zdaj previden, ko ste postali minister; previden iz razloga, ker imam nekatere slabe izkušnje iz časa vodenja KPK.

Moje poslansko vprašanje se je glasilo: Kako je z izvajanjem 8. člena Zakona o sodniški službi?

8. člen Zakona o sodniški službi leta 1994 je zelo jasno rekel – tisti sodniki, ki so s svojimi odločitvami v sodnem sistemu v času pred osamosvojitvijo kršili človekove pravice po normah iz leta 1994 do odnosno v času po osamosvojitvi, ne morejo biti imenovani v trajni sodniški mandat. Kolikor je meni znano, jaz sem se trudil, da bi našel kakšne podatke – teh podatkov ni na voljo. Predsednik Sodnega sveta je enkrat rekel na Odboru za pravosodje, da jih je bilo nekaj sto. Prosil sem ga za kakšen seznam, kakšno število po sodiščih in tako dalje, vendar tega nikoli nisem dobil. Tudi predstavnik Sodnega sveta je na zadnjem odboru govorila o tem, da niso bili vsi sodniki imenovani v trajni mandat, pa vendarle nikoli ni bilo nekih eksaktnih števil.

Zato vas sprašujem:

Kako je pravosodni sistem leta 1994 spoštoval to določilo?

Koliko takratnih sodnikov ni bilo imenovanih v trajni mandat?

Sem zapisal ta poslanska vprašanja in mislim, da ne boste imeli težav, da odgovorite nanje. Kar naprej prihajajo neki podatki na dan, da je sodnik ta izdal tako in tako sodbo leta 1981, kjer je kršil človekove pravice. Zadnji primer je gospa Žalikova; pa mislim, da ni zadnja. In zato se mi zdi smiselno, da enkrat odgovorimo s številkami na ta vprašanja, kako je torej s tem.

Hvala lepa za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod magister, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani poslanec dr. Gorenak!

Res je, poslali ste vprašanje vnaprej, pogledali smo. Sicer je pa tako: zakon, na katerega ste se sklicevali – tako imenovana kvazilustracijska določba, ki je bila edina lustracijska določba v slovenskem pravnem sistemu –, podatkov o tem, kako je bil uporabljen, Ministrstvo za pravosodje nima. Tudi Sodni svet tega nima, kot vam je bilo pojasnjeno, mislim da, s strani članice Sodnega sveta dr. Končina Peternelove tudi na odboru. Gre namreč za določbo, ki je naslavljala Državni zbor. Ministrstvo za pravosodje ali samo sodišče ni imenovalo ali opravljalo reelekcije sodnikov. Številke o tem, koliko sodnikov ni zaprosilo za reelekcijo v 90. letih, se gibljejo med 80 in 100. To so bili podatki, ki smo jih uspeli pridobiti. Da je bila ta določba konkretno uporabljena s strani Državnega zbora – govorim o Državnem zboru, ne o Ministrstvu za pravosodje, ker teh pristojnosti nima in jih ni imel –, je bilo v enem ali dveh primerih. O sami tej določbi obstaja tudi odločitev – odločba Ustavnega sodišča, v kateri sta v pritrdilnem ločenem mnenju vse skupaj podpisala dr. Boštjan M. Župančič in dr. Jožef, Jože Jerovšek, ki sta napisala: Iz tega sledi, da je predmetna norma v najširšem smislu *lex imperfecta*, ker nima pravnega remedija, ki bi ga sankcioniral, ampak je v najboljšem primeru moralna zaveza Državnega zbora samemu sebi.

To je največ, kar vam lahko povem, če me sprašujete. Za implementacijo te norme je bil vedno pristojen zgolj in samo Državni zbor, ki opravlja elekcijo ali reelekcijo sodnikov. Če me pa sprašujete, ali se bom zavzemal za sprejetje nove lustracijske zakonodaje, pa je moj odgovor negativen. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): V tem delu se z vami ne morem strinjati, da je Državni zbor tisti ... Predsednik Državnega zbora je tukaj in on točno ve – ali pa še ne ve, pa bo vedel –, ko pride na dnevni red točka dnevnega reda –

imenovanje nekega sodnika, mi dobimo, in tako so dobili tudi leta 1994, 1995, vsaj verjamem, da je tako, na mizo predlog, da imenujejo za sodnika tega in tega sodišča, osebo to in to, s takimi in takimi podatki; in konec. Jaz verjamem, da bo tako sedanjí predsednik Državnega zbora to dal na dnevni red, kot je tisti leta 1995. Torej, za izvrševanje tega člena, ki je rekel, da ne morejo biti imenovani v trajno sodniško funkcijo tisti, ki so, kar sem prej citiral, je po mojem odgovorno pravosodje in ne Državni zbor. Jaz mislim, da je pravosodje tisto, ki je pripravljalo predloge za imenovanje v trajni mandat. Tukaj se z vami ne morem strinjati. Jaz mislim, da je temu tako.

Ali se boste vi zavzeli za nov lustracijski člen ali ne – jaz niti nisem tega pričakoval, da se boste zavzeli, ker je tudi verjetno iz pravnoformalnega vidika to danes težko speljati, po tolikih letih. Je pa druga resnica ta, da lahko zdaj skupno ugotovimo na podlagi vašega odgovora in tistega, kar je rekel predsednik Sodnega sveta, da pravzaprav sploh nimamo podatkov. Ta država nima podatkov, koliko je bil ta člen spoštovan, koliko ni bil. Dobro; vem, da dva ni imenoval Državni zbor.

Domnevam, da ste verjetno mislili na dr. Toneta in ne Jožeta Jerovška pri tistem mnenju. Ja, saj je v redu. Torej, ta država nima podatkov o tem. Mirne duše bom torej tudi v bodoče verjetno lahko rekel, da sodstvo tega ni spoštovalo. Vsaj menim, da ni kriv takratni predsednik Državnega zbora, tako kot ste vi rekli. Menim, da je treba ta del gledati, po mojem mnenju drugače ... / znak za konec razprave/ ne more biti kriv, ampak pravosodje, da je prišlo do tega. Ne vem. Kaj menite o tem? Prosim.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala.

Ja, za dr. Jerovška se opravičujem, se mi je zdelo, da se ne sliši v redu. Poglejte, iskreno povedano, za to ni moglo biti takrat, govorimo po letu 1990, kar koli si že mislimo, ni moglo biti krivo sodstvo. Vsi sodniki so morali takrat iti v reelekcijo in reelekcijo je takrat opravljal Državni zbor. In tudi iz tega, kar sem vam prebral, sledi, da je pač edini, ki bi lahko to določbo uporabljal, ker če pogledate zakonsko določbo, je ta edini bil Državni zbor. In še takrat, ko jo je uporabil – mislim da v enem primeru –, jo je uporabil po mojem nepravilno in zoper osebo, ki je kasneje, pod dr. Šturmom pisala Kazenski zakonik. Oba pozna profesorja in mislim, da ga tudi oba spoštujeva.

Ta očitke oziroma ta ost ne more biti v tem primeru uperjena zoper pravosodje, ampak zoper Državni zbor v devetdesetih letih. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Na tej točki moram predlagati razpravo; ampak res jo moram predlagati.

Državni zbor zagotovo ni imel podatkov v tistem času, zagotovo ne. Ker če je nek sodnik, ne vem, leta 1975 izdal neko sodbo, v kateri je kršil človekove pravice, in sodstvo, predlagatelji s tem podatkom niso seznanili Državnega zbora; Državni zbor ni mogel zavrniti takšnega kandidata, vsaj po mojem mnenju. Tu so trije pravniki in jaz upam, imam občutek, da se strinjajo, vsaj sodeč po njihovih obrazih. Zagotovo ni mogel Državni zbor biti tisti krivec, ki je pripeljal do takšnega stanja. Ampak po mojem mnenju in še vedno ponavljam – pravosodje. Zakaj? Ker ni dalo podatkov. Če bo sedanjí predsednik Državnega zbora dobil na mizo nek predlog za imenovanje te in te osebe za sodnika tam in tam, saj vsi poznamo, kako izgledajo ti predlogi Sodnega sveta; pač je neka obrazložitev o delovni karieri in formalnih pogojih za izpolnjevanje imenovanja v sodniško službo, v trajni mandat in konec. In če bo sodstvo danes, govorim čisto hipotetično, zamolčalo, da je ta oseba, ne vem, bom rekel na pamet, nekoga ubila, bila obsojena pa je kazen izbrisana ... Pa dobro, to je bil mogoče slab primer, da je bila kazen izbrisana; ampak recimo, da je nekaj ukradla, nekaj poneverila, slabo vodila stečajni postopek in je bila zaradi tega obsojena – pa jo bomo vseeno imenovali. Jaz ne bi krivil predsednika Državnega zbora, če tega ni vedel, ne bi krivil poslancev, če tega niso vedeli.

Jaz predlagam, da se o tem pogovorimo na plenarni seji Državnega zbora in zavzamemo neka stališča glede tega. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, dr. Gorenak.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 19. novembra, v okviru glasovanj.

Spoštovani, lepo se zahvaljujem po desetih urah tistim, ki ste vztrajali do konca. S tem prekinjam 1. točko dnevnega reda Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v sredo, 19. novembra, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 2. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Hvala lepa.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 17. NOVEMBRA 2014 OB 21.59 IN SE JE NADALJEVALA 18. NOVEMBRA 2014 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 2. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanca: Tanja Cink do 14. ure, mag. Anže Logar in dr. Franc Trček. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014.**

Predlog rebalansa proračuna je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za predstavitev predloga rebalansa proračuna za leto 2014 dajem najprej besedo predsedniku Vlade dr. Miroslavu Cerarju. Prosim.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani visoki zbor, predsednik Državnega zbora, poslanke in poslanci, ministric in ministri!

Ob svojem prvem nagovoru v Državnem zboru Republike Slovenije pred imenovanjem vlade sem izpostavil med drugim tudi potrebo po odločnem ukrepanju na področju konsolidacije javnih financ. Stanje v državi je zaradi preseženega deficita in relativno visokega dolga resno in zahtevno. Dokler ne odpravimo neugodnega javnofinančnega položaja, smo v situaciji, ko v marsičem o nas odločajo drugi. Zaostritev stanja in omejitve manevrskega prostora na področju javnih financ je zaradi težkih makroekonomskih okoliščin v zadnjih letih realnost naše države. Ob nastopu mandata se je Vlada odločno zavzela, da skupaj z državljani in družbo preseže sedanjo krizo. Številnih izzivov, ki so pred nami, se moramo lotiti dovolj enotno, vztrajno in potrpežljivo. Ob mnogih nujnih in hitrih odzivih lahko namreč pozitivne temeljne in trajnostne spremembe dosežemo le s pretehtanimi in postopnimi koraki.

Vlada je svoje prve resnejše korake naredila s pripravo predlogov rebalansa proračunov za leti 2014 in 2015. V skladu z načelom koalicijskega sporazuma, da bomo delovali odgovorno, konstruktivno, povezovalno in transparentno, želi Vlada s predlaganimi rebalansoma proračunov pokazati svoj resen namen za odločno ukrepanje. Naj poudarim, da se pri tem nismo odločili za radikalne posege v posamezne dele sistema, saj ne želimo z restriktivnostjo fiskalne politike vplivati na manjše povpraševanje ali potrošnjo, pač pa smo pri pripravi obeh predlogov iskali in še vedno iščemo tudi ustrezne kompromise. Na vladni strani si želimo pri nadaljnjih pogajanjih s socialnimi partnerji odkrit in konstruktiven dialog. Odprti smo za vse konstruktivne predloge in vzdržne kompromise, ob tem pa ne smemo pozabiti, da rebalans proračuna ni potreben le zaradi naših lastnih zavez evropskemu, torej našemu pravnemu redu, temveč tudi zato, ker sta konsolidacija javnih financ in zaustavitev nadaljnjega zadolževanja ključna za normalno upravljanje lastne države, pri čemer sta hkrati tudi naša zaveza in odgovornost do bodočih generacij.

Slovenija je z vidika konsolidacije javnih financ v preteklosti že izvedla nekatere procese, vendar so za zagotovitev dolgoročne stabilnosti in vzdržne rasti potrebni dodatni ukrepi in dosledno izvajanje le-teh na podlagi določitve prioritet razvoja in krepitve konkurenčnosti.

Gospodarstvo v zadnjem obdobju kaže znake okrevanja, tudi napovedi za rast so obetavnejše, toda dolgoročna stabilna rast ni zagotovljena. Treba bo še veliko, da bodo spremembe na bolje v vsakdanjem življenju občutili tudi državljani. V to so usmerjena vsa naša prizadevanja in ukrepi. Vlada želi s predlogom rebalansa proračunov aktivno reševati tudi makroekonomska neravnovesja. Razmeroma nizka konkurenčnost še naprej omejuje sposobnost gospodarstva za prilagajanje razmeram na svetovnem trgu. Namen rebalansa proračunov tako ni le nujna stabilizacija javnih financ, ampak tudi ustvarjanje pogojev za višjo gospodarsko rast.

Za oživitev gospodarske rasti Slovenija prioriteto izvaja ukrepe na področju finančnega sektorja, upravljanja podjetij ter javnih financ. Sanacija bančnega sistema poteka in se mora nadaljevati, saj je financiranje podjetij ostaja problematično. Proces razdolževanja in prestrukturiranja tečeta vzporedno. Treba je nadaljevati s procesom izboljšanja upravljanja s kapitalskimi naložbami države ter povečevanjem njihove učinkovitosti vključno s premišljeno privatizacijo. Pomembno je dvigniti konkurenčnost, zmanjšati administrativne ovire in izboljšati učinkovitost javnega sektorja. Nujna je dolgoročno razvojno usmerjena politika javnih financ z jasno omejitvijo javnofinančnih odhodkov. Pomembno je srednjeročno načrtovanje in opredeljevanje ciljev. Dolgoročno ne moremo trošiti več kot ustvarimo.

Srednjeročno strategijo javnih financ Republike Slovenije opredeljuje program stabilnosti, ki ga vlada potrdi vsako leto v aprilu za obdobje tekočega leta in za naslednja 4 leta. Predlagani ukrepi rebalansov proračunov tako zasledujejo že postavljene cilje proračunske strategije. Kratkoročno zastavljen cilj je odprava čezmernega primanjkljaja v letu 2015, do leta 2017 pa hočemo doseči izravnani strukturni primanjkljaj. Na poti za doseganje teh ciljev si je Vlada za leto 2014 z rebalansom proračuna določila ciljni primanjkljaj sektorja države na ravni 4,3 % BDP, kar bo omogočalo tudi doseganje ciljnega primanjkljaja pod 3 % BDP v letu 2015. Zaradi časovne omejitve do konca leta 2014 z rebalansom proračuna niso možni strukturni ukrepi, zato Vlada izvaja proračunske aktivnosti znotraj okvirov, ki jih omogočata Zakon o javnih financah in Zakon o izvrševanju proračuna. Gibanja v javnih financah kažejo, da je manevrskega prostora malo, zato ga moramo najboljše izkoristiti. V zadnjih petih letih so se izdatki sektorja države v deležu BDP povišali z 41,7 % na 45,3 % BDP. Dejansko so se znižali le izdatki za investicije in materialne stroške. Masa plač v javnem sektorju je v petletnem obdobju ostala na podobni ravni, 11,6 % BDP. V petih letih pa so bistveno poskočili izdatki za obresti na 3,3 % BDP v letu 2014 ter transferji iz proračuna v pokojninsko blagajno na 17,5 % BDP. Rebalans proračuna za leto 2014 določa skupaj s spremembami proračunskih prioritet in

strukturo izdatkov ob dani javnofinančni omejitvi ukrepe, s katerimi želi Vlada spodbuditi tista vlaganja, ki imajo čim večji multiplikativni učinek na bruto družbeni proizvod. Vlada želi s predlaganimi ukrepi rebalansa 2014 in z notranjimi prerazporeditvami v proračunu nameniti več denarja projektom, ki delujejo bolj spodbudno na gospodarsko rast. Rebalans in načrtovani ukrepi ekonomske politike za leto 2015 so torej usmerjeni k drugačni strukturi javne potrošnje, to je k takšni, ki bo, kot rečeno, omogočala višjo gospodarsko rast. Stremimo k temu, da so ukrepi uravnoteženi in porazdeljeni med vse deležnike, tako da se finančno breme čim bolj pravično razdeli. Na drugi strani pa morajo ti ukrepi doseči cilj znižanja primanjkljaja pod 3% BDP.

Spoštovani zbor! Vzdržen in razvojno naravnani proračun države je samo en člen v celovitem pristopu in odnosu, ki ga moramo vzpostaviti do prihodnjega razvoja Slovenije. Toda ta člen je nujni predpogoj za to, da vzpostavimo povezano verigo ukrepov in ravnanj, ki bodo na finančnem, ekonomskem in drugih področjih omogočila uspešen družbeni razvoj. Le usklajeno delovanje, jasni skupni cilji in sodelovanje na vseh področjih lahko prinesejo pozitiven rezultat na dolgi rok in s tem boljšo prihodnost.

Zahvaljujem se vam za vašo pozornost in vam želim uspešno delo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za predstavitev predloga rebalansa proračuna za leto 2014 dajem besedo še ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani!

Ob izjemno negotovih razmerah v letu 2013 pri pripravi proračuna za letošnje leto in tudi velikih spremembah v prvem delu letošnjega leta je rebalans proračuna logična posledica. Kar ne izgleda logično, je dejstvo, da sprejemamo rebalans v novembru za tekoče leto. Tako se najprej postavlja vprašanje, ali ni prepozno in bi ga morali sprejeti že, na primer, junija. Junij bi bil logična izbira, če ne bi imeli političnega vakuumu, in to takrat pač ni bilo mogoče.

Nadalje je Vlada leta 2013 ob pripravi proračuna za to leto predvidela, da je dobro načrtovanje zaradi izjemno negotovih razmer skoraj nemogoče in je zato v Zakonu o izvrševanju proračuna predvidela velike možne prerazporeditve med proračunskimi postavkami in tudi možno povečanje primanjkljaja, če bi se izkazalo, da so izdatki za obresti, pokojnine in plačila v EU proračun večji od načrtovanih. Tako se postavi drugo vprašanje, ali je rebalans sploh potreben, še posebej, ker je finančni minister v skladu s pooblastili omejil prevzemanje novih obveznosti že v juliju. Formalnopravno gledano bi z ogromnimi prerazporeditvami in veliko omejitvijo prevzemanja novih obveznosti bilo verjetno mogoče celo izpeljati proračunsko leto v

maksimalnih še možnih okvirih. Kljub temu smo se odločili, da je rebalans potreben zaradi štirih razlogov.

Najprej so razlike med sprejetim proračunom za letošnje leto in njegovo izvršitvijo, ki so posledica tako velikih sprememb, na katere nimamo vpliva, sprememb zaradi odločitev Vlade kot tudi nekaterih napak pri načrtovanju tako velike, da se o tem mora, po našem mnenju, transparentno odločiti Državni zbor in spremembe tudi predstaviti javnosti. Drugič, omejitev prevzemanja novih obveznosti postavlja proračunske uporabnike v zelo negotov in težak položaj pri izpeljavi njihovih programov in te omejitve so, kot sem dejal, od julija. Zato smo čas od začetka mandata te vlade porabili za več krogov dogovorov o tem, kaj so nujne potrebe do konca leta. Tako bo lahko po rebalansu to proračunsko leto teklo normalno do konca leta brez dodatnega omejevanja. To ima tudi pozitivne posledice za normalna plačila obveznosti proračunskih uporabnikov in ne prenašanje obveznosti plačil v naslednje leto, kar je sicer bilo običajno. Tretjič, s tem dogovorjenim rebalansom imamo tudi nujno podlago za proračun za naslednje leto, smo pa tudi ob rebalansu razčistili naš fiskalni okvir in ukrepe za naslednje leto. Četrtič, poleg tega nam ta rebalans daje tudi možnost prve ocene pozitivnih učinkov velikega števila strukturnih reform, ki smo jih sprejeli v preteklih letih.

Spoštovani! Kot veste, je Vlada Republike Slovenije začela mandat konec septembra 2014 in kot prednostno nalogo naslovlja pripravo in sprejetje ukrepov za uravnoteženje javnih financ, in sicer z zmanjšanjem presežnega proračunskega primanjkljaja in postopnim zniževanjem strukturnega primanjkljaja. Cilja proračunske strategije iz Programa stabilnosti za leto 2014, ki smo jo sprejeli, sta: odpraviti čezmerni primanjkljaj, torej preko 3 %, do leta 2015 in doseči srednjeročni cilj uravnoteženih javnih financ do leta 2017. V Programu stabilnosti je načrtovano zmanjšanje primanjkljaja pod 3 % BDP v naslednjem letu. Proračunska strategija, opisana v programu, je tako v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Prvi ukrep za doseg omenjenih ciljev je sprejetje tega rebalansa. Z rebalansom proračuna si je Vlada določila ciljni primanjkljaj sektorja države na ravni 4,3 %, za leto 2015 pa načrtujemo 2,8 %. Predvsem pa so poglavitni razlogi za pripravo rebalansa, poleg tistih, ki sem jih navedel, za leto 2014 naslednji. Imeli smo izpad prihodkov iz naslova davka na nepremičnine, nenačrtovane izdatke za obresti za zadolževanje po uveljavitvi sprememb proračuna 2014, pre nizko načrtovan tekoči transfer v ZPIZ zaradi sprejetja novega Zakona o Slovenskem državnem holdingu spomladi 2014, ki je uvedel spremembe pri financiranju rednih izdatkov pokojninske blagajne s strani Kada, spremembe okoliščin v zvezi s črpanje EU sredstev, pre nizko

načrtovanih sredstev za financiranje obveznih gospodarskih javnih služb, dodatnih prihodkov in zmanjšanja odhodkov zaradi višje gospodarske rasti od pričakovane in zaradi dodatnih nenačrtovanih prihodkov.

Dovolite mi, da vam na kratko predstavim konkretne ocene prihodkov in odhodkov.

Najprej prihodki. Novelirane ocene prihodkov za leto 2014, ki izhajajo iz dosežene realizacije v prvih devetih mesecih letošnjega leta in zadnje napovedi gospodarskih gibanj Umarja do konca letošnjega leta, kažejo, da bodo celotni prihodki državnega proračuna v letu 2014 znašali 8 milijard 601 milijon evrov in so nižji od ocene prihodkov zadnjega sprejetega proračuna za letošnje leto 120,2 milijona evrov oziroma za 0,2 %. Znižanje davčnih prihodkov v primerjavi z oceno v sprejetem proračunu je predvsem posledica neuveljavitve Zakona o davku na nepremičnine, gre za izpad 205 milijonov evrov, nižje ocene realizacije dohodnine, izpad 87 milijonov evrov, ter manj pobranih trošarin v višini 45 milijonov evrov. Delno bo izpad na strani davčnih prihodkov ublažila višja realizacija prihodkov iz naslova DDV v višini 91 milijonov, prav tako bo izpad skupnih prihodkov ublažil priliv prihodkov iz naslova dodeljenih koncesij v višini približno 149 milijonov evrov.

Na strani odhodkov: s predlogom pri rebalansu proračuna se celotni odhodki načrtujejo v skupni višini 9 milijard 816 milijonov evrov in so za 177 milijonov evrov oziroma za 1,8 % višja od sprejetega proračuna. Če podrobneje pregledamo strukturo odhodkov, ugotovimo naslednje. S predlogom rebalansa se sredstva za izdatke za blago in storitve povečujejo za 106 milijonov evrov glede na sprejeti proračun. Glavnina odstopanj je posledica višjih stroškov vzdrževanja železniške infrastrukture in državnega cestnega omrežja, višjih obveznosti države do Sklada obrtnikov in podjetnikov ter odškodnin zaradi uveljavitve Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva. Pravice porabe za plačilo obresti iz naslova zadolževanja države se povečujejo za 151 milijonov evrov glede na sprejeti proračun predvsem kot posledica višjega zadolževanja zaradi višjega realiziranega deficita v računu finančnih terjatev in naložb v letu 2013 ter zaradi drugačne strukture inštrumentov in pogojev zadolževanja, kot je bilo predvideno ob pripravi proračuna.

V sprejetem proračunu so bila sredstva splošne proračunske rezervacije načrtovana v višini 50 milijonov evrov, glede na to, da sta do konca leta le dobra dva meseca – v bistvu, slaba dva meseca, pardon –, se v predlogu rebalansa proračuna ta načrtuje samo v višini 2,8 milijonov evrov. Subvencije se v predlogu rebalansa povečujejo za 1,5 % glede na sprejeti proračun, k temu porastu največ prispevajo sredstva iz naslova izvajanja prometne politike, programov zapiranja Rudnika Trbovlje–Hrastnik ter povečanje sredstev za raziskovalne dejavnosti.

Transferji posameznikom in gospodinjstvom se s predlogom rebalansa proračuna znižujejo – ne zaradi zmanjšanja pravic, temveč iz naslova zmanjšanja števila upravičencev do denarnih nadomestil za brezposelna in starševska nadomestila.

Drugi tekoči domači transferji se glede na ocenjeno dinamiko izplačil do konca leta povečujejo predvsem, kot sem že omenil iz naslova financiranja obveznosti države do SPIZ za 124 milijonov evrov, tekočih plačil drugim izvajalcem javnih služb za izvajanje gospodarske javne službe linijskega prevoza potnikov, ki ga izvajajo koncesionarji, ter za izvajanja Zakona o družbi Slovenske železnice, kjer gre za 79 milijonov evrov. Na drugi strani se znižujejo sredstva načrtovana javnim skladom na področju regionalnega razvoja in spodbujanja zaposlovanja ter javnim zavodom na področju raziskovalnih programov in projektov ter dejavnosti visokega šolstva.

V predlogu rebalansa proračuna je za tekoče transferje v tujino načrtovanih za 32 % več sredstev, kot je bilo za ta namen planiranih v sprejetem proračunu. Glavnina tega povečanja je iz naslova razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Povečujejo se tudi investicijski transferji proračunskim uporabnikom za 15,6 %, predvsem iz naslova črpanja EU sredstev. Ocenjena višina odhodkov iz naslova EU sredstev temelji na višini trenutne realizacije ter pričakovane dinamike izvajanja EU programov do konca leta. Seveda prihodki in odhodki imajo rezultat v primanjkljaju. Upošteva vse navedene razloge se s predlogom rebalansa proračuna za leto 2014 povečuje primanjkljaj državnega proračuna, izkazan po načelu denarnega toka, za skoraj 200 milijonov evrov, in sicer primanjkljaj po rebalansu znaša 1,1 milijarda 215 milijonov evrov. Ob upoštevanju drugih enot sektorja države ta proračunski deficit, preračunan po metodologiji ESA, to je evropski metodologiji, ki jo upošteva tudi Evropska komisija, v skladu z zahtevami EU pomeni, da bo deficit sektorja države v letu 2014 znašal 4,3 % bruto domačega proizvoda. To pomeni za 0,2 % povečanje primanjkljaja na ravni sektorja država kot celote glede na zavezo, ki je bila dana v programu stabilnosti in rasti za leto 2014.

Spoštovani! Predlog rebalansa proračuna 2014 je prvi korak in osnova za načrtovanje nadaljnjih ukrepov, ki jih bo Vlada morala pripraviti, večino jih je že pripravila. Z vsakim nadaljnjim korakom bomo še naprej zasledovali cilje uravnoteženja javnih financ in hkrati tudi spodbujanja gospodarstva. Evropska komisija nam je že izkazala zaupanje z visoko 2,4-odstotno napovedjo gospodarske rasti, ki že upošteva naša prizadevanja na finančnem področju.

Spoštovani! Upošteva vse navedeno predlagam, da Državni zbor podpre predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2014. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog rebalansa je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani ministrski zbor, poslanke in poslanci!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 7. nujni seji 15. 11. 2014 kot matično delovno telo obravnaval Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2014, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije. Odboru so bila posredovana mnenja zainteresiranih delovnih teles, ki so se seznanila s predlogom rebalansa in niso sprejela svojih amandmajev. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog rebalansa ne podpira. Prav tako je bil odbor seznanjen z mnenjem Sodnega sveta.

V poslovnem roku so kvalificirani predlagatelji poslanskih skupin SDS in Nove Slovenije vložili sedem amandmajev k predlaganemu rebalansu. Seji odbora so prisostvovali predstavniki in predstavnice Ministrstva za finance, Vlade in Umarja.

Uvodno obrazložitev predloženega rebalansa je na seji odbora podala državna sekretarka Ministrstva za finance in ob tem povedala, da je predlog rebalansa odziv Vlade na različne spremembe, ki so se zgodile v tem letu, ter želje po večji transparentnosti javne porabe. V nadaljevanju je natančno predstavila vzroke za spremembo, ki so nastale na prihodkovni in odhodkovni strani proračuna. Ob koncu je omenila, da vse omenjene spremembe na obeh straneh proračuna pomenijo, da se v denarnem toku deficit zvišuje na 1 milijardo in 215 milijonov evrov, torej se povečuje za 197 milijonov evrov. To pomeni, da bo letošnji deficit sektorja države znašal 4,3 % BDP.

Direktor Urada za makroekonomske analize in razvoj je v nadaljevanju na kratko predstavil splošno gospodarsko sliko za leto 2014 ter povedal, da so bile razmere precej boljše od napovedanih, na kar so vplivali predvsem večji izvoz, umirjanje na finančnih trgih ter s tem boljši dostop do financiranja, boljše črpanje EU sredstev ter tudi pozitivna domača potrošnja. Povedal je, da se tudi razmere na trgu dela že celo leto izboljšujejo. Ob tem je opozoril, da gledano bolj dolgoročno pomeni 2-odstotna gospodarska rast relativno nizko rast, ki ima potencial, da bo še nižja, torej bližje 1 %. To je predvsem posledica negativnih dejavnikov, in sicer nerešenega problema razdolževanja podjetij, nekončanega procesa konsolidacije javnih financ in močno povečanega javnega dolga.

V razpravi, ki smo jo opravili člani odbora so bila podana različna stališča, nekateri člani odbora so poudarili, da je bil že predlog proračuna za

leto 2014 narejen na nerealnih in neustreznih predpostavkah ter da je posledica tega nerealno planiranje proračuna, katerega rezultat je povečan primanjkljaj, in sicer za 197 milijonov evrov. Menili so, da rebalans 2014 zaradi tega ni samo posledica želje Vlade po večji transparentnosti. Nekateri so menili, da je predlog rebalansa 2014 nepotreben, saj gre zgolj za ugotovitveni akt, ker so se spremembe že zgodile, ter ob tem izpostavili precejšnje zmanjšanje sredstev tako za mlade raziskovalce kot za spodbujanje razvoja kadrov v gospodarstvu.

V nadaljevanju so predstavili tudi slabo trošarinsko politiko države ter vprašali, zakaj se država ne zadolžuje pri Evropski investicijski banki, kjer je obrestna mera bolj ugodna. Nasprotno pa so nekateri člani odbora menili, da je rebalans 2014 potreben tudi zaradi večje transparentnosti javnih financ ter da je stanje resno. Potrdili so dejstvo, da je bil rebalans 2014 nerealno načrtovan, hkrati pa poudarili rigidnost sredstev oziroma že določenih obveznosti iz proračuna. Pozdravili so dejstvo, da rebalans ni posegel v socialne pravice najšibkejših. Menili so, da je vloga Državnega zbora, da razpravlja in tudi odloča o rebalansu, saj je to njegova pristojnost, čeprav bi bilo bolj realno o tem odločati zgodaj jeseni.

Odbor amandmajev ni podprl, sprejel pa je sklep, da rebalans proračuna podpira. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik, spoštovani predsednik Vlade, ministri, ministrice, kolegi in kolegice!

Smo pred sprejemom rebalansa proračuna za leto 2014. Rebalans proračuna ob koncu leta naj ne bi bistveno posegal v sredstva proračunskih uporabnikov, gre seveda za dokument, ki bo pokazal realnejšo sliko naše blagajne. To je pomembno zaradi več razlogov; porabniki bodo imeli možnost vpogleda v preglednejši proračunski okvir, to pa bo njim olajšalo njihovo delovanje, hkrati pa se bo izognilo nezmožnosti udejanjiti tudi tiste načrte, ki so po resorjih ravno zaradi te nejasnosti proračuna ostali nerealizirani. Kljub temu da se rebalans sprejema ob koncu leta, pa ne smemo zanemariti sporočilo tega dokumenta, ki ne predstavlja zgolj premetanko števil za eno proračunsko leto, ampak, kljub temu da so proračuni letni, vplivajo in delujejo na daljše časovno obdobje. Do letošnjega rebalansa je prišlo zaradi razhajanj med načrtovanimi odhodki tekom izvrševanja proračuna ter zaradi izpada nekaterih prihodkov. Ta ugotovitveni akt pa žal ni brez posledic za primanjkljaj, ki bo z

načrtovanega 3,2 % narasel na 3,4 % bruto družbenega proizvoda.

Ko pogloblje pogledamo razhajanja načrtovanega proračuna z dejanskim stanjem naših financ, vidimo, da minus izhaja iz naslova nepremičninskega davka – 200 milijonov –, nižji je izplen evropskih sredstev, več denarja moramo nameniti za obresti, ker se zadolžujemo, in cirka 120 milijonov bo odšlo za pokojninsko blagajno. Na drugi strani pa seveda imamo več prihodkov iz naslova pobranega DDV, sploh več pobranih davkov in seveda tudi iz naslova premoženja države. Da rebalans proračuna ni le dokument, ki ga lahko 1. januarja prihodnje leto zaklenemo v predal, brez da ugotovimo, v katero past smo se morda ujeli pri načrtovanju proračuna in zakaj je prišlo do razhajanj, je spoznanje, ki mu moramo slediti. Morda to ne bi bilo sporočilo s tolikšno težo, še posebej ob zmernem optimizmu, pozitivnih napovedi gospodarske rasti, ob tem da smo relativno dobro stabilizirali bančni sistem. Žal je resnica precej bolj boleča, ko bomo s prihodnim rebalansom za leto 2015 primanjkljaj zniževali na 2,8 BDP. Ob tem bomo primorani iskati rešitve iz nastale zagate. Uspešnost teh pa bo odvisna predvsem od tega, ali smo kljub velikemu proračunskemu primanjkljaju preko tega zmožni postaviti trden most, po katerem bo na drugo stran varno prišla socialna varnost naših državljanov, preko katerega bomo lahko udeležili ukrepe za zagon gospodarstva ali pa bo to v brezno primanjkljaja na račun zavez padlo še tisto malo upanja, da se dolgoročno nismo sposobni izviti iz primeža krize. Ta časovna stiska nas potiska v neko proračunsko zanko, ko smo v luči rešitev na kratek rok v zmanjševanju primanjkljaja na tankem ledu, kako nastaviti prihodnji rebalans, tako da ne bo boljši od tega samo v luči napovedane točnosti, temveč njegove večje ambicioznosti. Ni odveč, da pošteno priznamo, da so se pri proračunih vse vlade tekom te krize pogostokrat ujele v to logiko, da načrtovani proračun sledi gospodarski rasti, namesto, dragi moji, da bi bila gospodarska rast tudi posledica proračuna. Proračuni so bili vse prevečkrat podvrženi neki vrsti kombinatorike možnega z velikimi nihanji prav tam, kjer ne bi smeli si privoščiti napovedi v prazno.

Naj ob tem omenim črpanje evropskih sredstev. Denar, ki ga lahko počrpamo iz naslova evropskih sredstev, ne sme postati nek rezerven obliž za krpanje proračunske luknje, temveč obveza Vladi počrpati vsak evro.

Socialni demokrati menimo, da moramo prihodnjo proračunsko politiko zastaviti mnogo širše. V ospredju naj ne bodo le ukrepi, ki bodo kratkoročno sledili zniževanju primanjkljaja, temveč ukrepi, ki bodo na dolgi rok primanjkljaj odpravljali, brez da bi morda z danes na jutri ponovno posegali po politiki restrikcij, po politiki varčevanja in po politiki klestenja. Te politike nam lahko nižajo primanjkljaj na želeno raven, ne morejo pa same po sebi pomagati k

okrevanju gospodarstva, ki potrebuje jasne in odločne ukrepe. Ni treba posebej poudariti, da je samo in zgolj klestenje huda zabloda, če za njim ne stojijo neposredni ukrepi za gospodarsko rast. Bolečo lekcijo iz posredne pomoči smo dobili tudi pri sanaciji bank, ki pa jo gospodarstvo vse premalo zazna. Banke so svoje kreditna vrata pustila zaklenjena, gospodarstvo pa žal še kar naprej hira v kreditnem krču. Prav tako bo treba narediti miselni preskok v zvezi z investicijami. Investicije, dragi moji, niso proračunski strošek, temveč dolgoročna pot h gospodarskemu okrevanju. Potrebujemo akcijski načrt z jasno politiko, ki bo peljala na pot dolgoročnega okrevanja.

Morda bo kdo danes oporekal mojim besedam, češ da smo danes pred sprejemom rebalansa za leto 2014. Vendar ko bomo enkrat v prihodnjih mesecih zopet v tej dvorani govorili o rebalansu za leto 2015, ne bodo pomagale dosti pridige o tem, da potrebujemo rebalans akcije in ne samo reakcije na obstoječe stanje.

Socialni demokrati smo zagovorniki stabilnega in uravnoveženega proračuna. Nekateri temu oporekajo, češ, močna socialna država ne gre z roko v roki z močnim gospodarstvom. Pogostokrat slišimo, da močno gospodarstvo ne potrebuje socialne države. Še več, da socialna država duši gospodarstvo, pa da imamo prevelike davčne bremenitve, da moramo klestiti odhodke in da se bo vse samo po sebi izravnalo, ko bo gospodarstvo na nizkih davkih zadihalo. Spet drugi, na drugi strani imamo tiste, ki razlagajo tem, kako da ta vlada zgolj izvršuje neko neoliberalno politiko Bruslja, kako da vse samo klestimo. Rebalans, dragi moji, pred nami pa kaže, da ni vse tako črno-belo in da je bilo marsikaj narejenega tudi v preteklosti.

Ob tem rebalansu kot nekakšni generalki za prihodnje pozdravljamo tendenco, da se ohrani in krepí socialna država. Da se sredstva na Ministrstvu za delo in družino in socialne zadeve in enake možnosti manjšajo na posameznih postavkah, je dobra novica. Kajti, sredstva se znižujejo zaradi manj transferjev namenjenih nezaposlenim, ker jih je tudi manj; da temu velja pripisati tudi dejstvo – zaradi številnih ukrepov ministrstva v preteklem obdobju. Ministrstvo se je aktivno lotilo spopada z brezposelnost. V javna dela je v letu 2013 bilo vključenih 5 tisoč 339 oseb, za leto 2014 pa so se sredstva iz tega naslova še povečala, za aktivno politiko zaposlovanja v letih 2013 in 2014 je bilo namenjenih 199 milijonov evrov in rezultati so tu. Te ukrepe naštevam zato, da si nekateri končno priznajo, da je socialna varnost več kot le socialni transfer, da je aktivna politika zaposlovanja brezposelnim pomagala na trg dela, da vsak zaposleni prispeva v proračunsko blagajno, zato teza o močnem gospodarstvu brez socialne zaščite ne vzdrži. Na drugi strani pa ta rebalans kaže vendarle neke tendence, ki se jih bo treba na hitro odpovedati, če na dolgi

rok želimo vzdržno in stabilno gospodarsko rast. Z rebalansom 2014 se zmanjšujejo sredstva na postavkah spodbujanja razvoja kadra v gospodarstvu, zmanjšujejo se sredstva za mlade raziskovalce, mobilnost in spodbudno najboljšim raziskovalcem; in to ni dobro. Prav tako ne moremo mimo tega, da rebalans znižuje sredstva na Ministrstvu za gospodarstvo iz naslova manj počrpanih evropskih sredstev zaradi znižanj sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo. Z drugimi besedami, ker ne znamo dobro počrpati evropskega denarja, pa šparajmo. Mislim, da to ni v redu. Danes ni prav, da kadrovske zadrege te vlade na Ministrstvu za gospodarstvo izrabljamo v razpravi za rebalans, vendar brez močnega gospodarskega ministra, brez močne osebnosti se tudi tam ne bo nič uredilo.

Socialni demokrati bomo podprli rebalans proračuna za leto 2014, podprli z napovedjo, da bomo, še predno bo na mizi rebalans za prihodnje leto, od Vlade in od pristojnega ministrstva želeli jasne in konkretne odgovore. Odgovore na vprašanja, kako bomo presegli politiko varčevanja in se usmerili v ukrepe, ki se bodo v proračunu odražali kot jasen načrt za spodbujanje gospodarstva rasti in predvsem zagotavljanje blaginje ljudi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav spoštovani ministrski ekipi, premieru, spoštovanemu predsedniku in spoštovanemu zboru!

Doslej so stroške krize v Sloveniji plačevali revni in srednji sloj, medtem ko so kapitali, najbogatejši, po navadi prejeli odpustke. Predlagani rebalans proračuna te trende nadaljuje. Spet se bo rezalo v socialno državo, kar bo še dodatno obremenilo najšibkejšo, in spet se bo rezalo v javni sektor, kar bo še dodatno uničevalo srednji sloj, ki v tej družbi že več let razpada. In dodatno: država bo z rezi v investicije zavrla pozitivne gospodarske trende, ki so se v tem letu vendarle pojavili. Naj utemeljim te strahove.

Prvič, Ministrstvo za zdravstvo. Sredstva so se zmanjšala za kar 10 %, medtem Vlada, recimo, ni našla rezerv na področju obrambe, kjer je izdatke celo povečala za 1,7 %, med drugim za nakup orožja in vojaške opreme, po drugi strani pa se ni obotavljala zmanjšati sredstev za zagotavljanje zdravstvenega varstva za ljudi brez obveznega zdravstvenega zavarovanja. In drugič, tudi na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve se varčuje pri tistih, ki so najšibkejši. Zmanjšali ste sredstva za podprogram Kreiranje delovnih mest, s katerim se omogoča zaposlovanje težje zaposljivih, med drugim v okviru javnih del.

Tretjič, zmanjšujejo se sredstva za podporo zaposlovanju in rehabilitaciji invalidov in izenačevanje možnosti za invalide. Na to enostavno ni mogoče pristati. Pomoč invalidom in drugim najšibkejšim členom družbe je zadnja postavka, na kateri je mogoče varčevati.

Četrtič, število brezposelnih se je letos res da malenkost zmanjšalo, nikakor pa se ni zmanjšalo za 19 %, za kolikor se znižujejo sredstva za nadomestila za brezposelnost. Očitno se Vlada ne zaveda, kakšen problem je brezposelnost v Sloveniji. V Mariboru trenutno znaša 14,8 %, v Murski Soboti 17,8 in v Trbovljah, kjer so včeraj v likvidacijo poslali TET s 160 zaposlenimi, pa je že zdaj na Zavodu za zaposlovanje prijavljenih kar 4 tisoč 400 iskalcev zaposlitve. Kako lahko ob takih številkah Vlada zmanjša sredstva za nadomestila za brezposelnost za kar petino?

In ne nazadnje zelo zaskrbljujoč je trend rezov investicije. Predlagani rebalans zmanjšuje investicijske odhodke za 96 milijonov evrov in investicijske transferje za 27 milijonov evrov. To sta trenda, ki Sloveniji zagotovo ne bosta pomagala na poti iz krize; prej obratno.

Rezi, ki se napovedujejo v rebalansu, in rezi, ki jih napovedujete v predlogu proračuna za leto 2015, ne morejo imeti drugečnega učinka, kot so jih imeli podobni rezi ministra Šušteršiča leta 2011: Slovenijo so iz blage rasti v letu 2010 potegnili v drugo recesijo.

Kot smo slišali v uvodnem nagovoru premiera, so izgovor za takšne politike še vedno pritiski iz tujine, a v teh časih enostavno n držijo več. V predlogu rebalansa, ki je le uvertura v drastične reze v letu 2015, govori se o rezih v zneskih 700 do 800 milijonov evrov, kar je približno še enkrat več, kot so znašali rezi ministra Šušteršiča, ki so povzročili drugo recesijo. O takšnih rezih se pogovarjamo zdaj, ko sta Italija in Francija zavrnili fiskalni pakt Evropske unije in je Evropska komisija na to pristala. To smo že večkrat v razpravah v tem zboru poudarili, pa smo vedno dobili odgovor, da si to morda lahko privoščita drugo in tretje gospodarstvo Evrope, ne pa mala Slovenija. A tudi to ne drži več, kancler male Avstrije, Werner Faymann, je nedavno pozive Evropske unij k varčevanju zavrnil z besedami: "Zanimivo mnenje, ampak mi mislimo drugače." Odvrnil jim je, da bodo v Avstriji najprej poskrbeli za stabilno gospodarsko rast, šele nato pa jih bo začelo skrbeti uravnoteženje javnih financ. To je namreč srednjeročni cilj, ki ga ni mogoče doseči brez stabilne rasti. Če med krizo varčujemo, pa drugačnih rezultatov kot nove recesije ne more biti.

Pa Slovenija? Spet bomo bolj papeški od papeža! Novemu finančnemu ministru ni dovolj, da zareže v porabo toliko, da spravi primanjkljaj pod 3 %, kar je fiskalni cilj Evropske unije, ampak ga želi spraviti na 2,8 %: in to v letu 2015! V Združeni levici zato rebalansa, ki ga je treba brati le kot napoved rezov v novem letu, enostavno ne moremo podpreti.

Predsednika Vlade in ministrsko ekipo pa sprašujemo: prvič, pravite, da želite bremena krize enakomerno porazdeliti med vse deležnike – kako, ko pa spet najbolj režete pri najšibkejših?

In drugič, pravite, da je vaš cilj zagotoviti stabilno gospodarsko rast – kako, ko pa ste za eno četrtno okrnili investicijsko potrošnjo države, in kako, če se je v vseh preteklih letih izkazalo, da imajo varčevalni ukrepi izrazito negativne učinke na gospodarsko rast? Povprečje v Evropski uniji in tudi v Sloveniji je bilo, da se je za vsak evro, ki ga država privarčuje, gospodarska rast zmanjšala za 1,6 evra.

Tretjič. V čem je novi ZUJF drugačen in boljši od Šušteršičevega ZUJF, razen tega da je še enkrat večji od tistega Šušteršičevega, ki je povzročil drugo recesijo?

In zadnjič. Kaj vam brani, da se ne bi po zgledu Italije, Francije in Avstrije obrnili na Evropsko komisijo in zahtevali več časa za konsolidacijo javnih financ? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsednik Državnega zbora, drage kolegice, dragi kolegi, spoštovani predsednik Vlade, dr. Miro Cerar, spoštovani ministrski zbor!

Že ob pripravi proračunov za leti 2014 in 2015 smo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije argumentirano opozarjali, da sta oba proračuna, tako za leto 2014 in leto 2015, nedodelana, nerealno načrtovana in predvsem nerazvojno naravnana in ju nismo podprli. Večkrat smo govorili, predvsem za proračun za leto 2014, da je zgolj spisek želja. In izkazalo se je, da smo imeli prav. Žal. Bili bi veseli, da ne bi imeli prav. Potreben bo rebalans, torej popravek obeh proračunov, prvega za leto 2014, ki ga obravnavamo danes, drugega za leto 2015, pa Vlada obljublja, da ga bo vložila v parlamentarno proceduro v kratkem, takoj v začetku naslednjega leta.

Spoštovana Vlada, želimo si, da bi današnjo razpravo razumeli kot dobronamerne usmeritve tudi za rebalans proračuna za leto 2015. Rebalans letošnjega proračuna smo poslanci dobili v obravnavo pozno, praktično ob zaključku leta, ko je večina proračunske obveznosti dejansko že realiziranih in gre samo za usklajevanje že porabljenih sredstev z načrtovanimi. Praktično je to zaključni račun Proračuna Republike Slovenije za leto 2014. Tekom razprave na matičnem odboru je Vlada pojasnjevala, da rebalans proračuna z vidika vsebine sicer ni bil nujen, saj bi Vlada na odhodkovni strani prerazporeditve naredila sama in ima za takšne prerazporeditve tudi potrebne pristojnosti in pooblastila v skladu z Zakonom o javnih financah. To drži. Po pojasnilih Vlade, je bila transparentnost razlog

za odločitev za vložitev rebalansa v parlamentarno proceduro.

Minister za finance dr. Dušan Mramor je ravnal modro, ko se je odločil, da rebalans Proračuna Republike Slovenije za leto 2014 bo. Po naši oceni je razprava o tem pomembnem dokumentu dobrodošla tudi zato, da se z državno proračunsko logiko in aritmetiko seznanijo novi poslanci, pa tudi tri četrtine sicer na žalost nepopolne ministrske ekipe se s to vsebino srečuje predvsem z vidika odgovornosti, verjetno prvič v življenju. Gre torej za suho vajico pred sprejemanjem rebalansa Proračuna Republike Slovenije za leto 2015, ki pa bo že moral odsevati ekonomsko politiko nove vlade in sedanje koalicije. Situacija, spoštovane gospe in gospodje, v kakršni smo se znašli, nam narekuje, da potrebujemo novo ekonomsko politiko, da potrebujemo nov poslovni model. Naša ekonomska politika je že pred leti prišla do roba svojih zmogljivosti. Leta 2008 je Slovenija za povprečno evropsko razvitostjo zaostajala za 10 %, danes zaostajamo za blizu 20 %. Ni več časa za teorije ex cathedra podajanje receptov za izhod iz šest let trajajoče krize, čas je za ukrepe in dejanja za večjo materialno in duhovno blaginjo naših državljanov in državljanov, čas je za prilagoditve globaliziranemu svetu, čas je za dokončni izhod iz krize. Tega pa ne bo brez strukturnih reform, tega ne bo brez poenostavitve vseh administrativnih postopkov in s tem povečane produktivnosti, tega ne bo brez internacionalizacije našega gospodarstva in tega ne bo brez sanacije državnega bančnega sistema, ki ne opravlja svoje funkcije, o čemer sem včeraj z razlogom spraševal predsednika Vlade.

Rebalans Proračuna Republike Slovenije za leto 2014 nam pokaže dramatično sliko, in ta je za 200 milijonov povečan primanjkljaj. Navadni smrtniki si težko predstavljamo, kaj pomeni 200 milijonov. Težko. V žepu imamo kakšen evrsko kovanec pa kakšen bankovec. 200 milijonov za 2 milijona Slovencev praktično pomeni bremenitev, ker to bo treba pokriti in to pomeni obremenitev vsakega od Slovencev in Slovencev, vseh nas 2 milijona – sicer niso davkoplačevalci – in to pomeni obremenitev, ki tako v prisposobi pomeni en kilometer dolg niz evrskih kovancev. En kilometer dolg niz evrskih kovancev! Za vsakega od Slovencev in Slovencev! In na tem slovenskem evrskem kovancu imamo podobo Primoža Trubarja, ki je povedal in zapisal: "Stati inu obstati." To je naša naloga, naloga slovenske politike, da obstanemo. Zato govorimo o novi ekonomski politiki, zato govorimo o novem poslovnem modelu. In tukaj, če bo Vlada prišla s pravimi rešitvami, bo imela podporo tudi Poslanske skupine Nove Slovenije. Kaj bi lahko zgradili z 200 milijoni? Včeraj in te dni, ko nas prizadevajo poplave, že ne vem kolikolič letos, ne vem v koliko regij v naši državi, smo govorili, da potrebujemo za sistemske

protipoplavne rešitve dobrih 600 milijonov – 200 milijonov je ena tretjina, toliko za primerjavo.

Nova Slovenija-krščanski demokrati menimo, da je pravi razlog za rebalans letošnjega proračuna priprava podlage za rebalans proračuna za prihodnje leto, ki kot vemo, temelji na veljavnem proračunu preteklega leta. Prav v zvezi s tem smo v Novi Sloveniji zaskrbljeni nad nekaterimi zmanjšanimi sredstev, kjer po našem trdnem prepričanju do zmanjšanja res ne bi smelo priti. Zmanjšuje se sredstva za investicije na področju lokalne infrastrukture za skoraj 3 milijone, ampak ta zmanjševanja pravzaprav trajajo že nekaj let. V Novi Sloveniji smo z amandmajem, ki smo ga vložili na matičnem delovnem odboru, predlagali, da se vsaj na tem področju sredstva ne krčijo. Pri navedenih projektih gre za oskrbo prebivalstva za osnovno infrastrukturo oziroma njenim vzdrževanjem – od vodovodov, kanalizacije, cest, pločnikov in tako naprej. Vzdrževanje lokalnih cest in mostov pomeni tudi poslabšanje varnosti prometa na teh cestah. Imamo veliko cestnih odsekov v državi, ki so smrtno nevarni, kjer beležimo in smo beležili tudi smrtne prometne nesreče. Lokalne poti so bile zaradi pomanjkanja sredstev že v preteklosti slabo vzdrževane. Na nekaterih delih cest je prometna varnost ogrožena do te mere, da grozi celo zaprtje posameznih odsekov cest. Še dodatno poslabšanje stanja te infrastrukture so povzročile vremenske ujme, ki smo jim bili priče v letošnjem letu: žled, nalivi, plazovi, poplave in tako naprej. Predvideno zniževanje sredstev za te namene bi torej še dodatno ogrozilo ne le varnosti prometa, pač pa pogosto osnovno možnost rabe lokalnih cest, zato je treba ohraniti višino sredstev za te namene vsaj na sedanjem nivoju.

Področje, kamor posega Vlada v proračunska sredstva in kar se ne bi smelo zgoditi, je tudi področje socialne varnosti, kjer se sredstva zmanjšuje za kar 15 milijonov evrov. Vladni predstavniki, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter predstavniki finančnega ministrstva so zagotavljali, da zmanjšanje sredstev ne pomeni posega v individualne pravice posameznikov, pač pa so načrtovana sredstva za te namene ostala nerazdeljena zaradi zmanjšanja števila upravičencev, kar je posledica ugodnejših gospodarskih gibanj. Take obrazložitve so le deloma točne. Na področju zmanjšanja sredstev za nadomestilo za brezposelnost je gotovo osrednji razlog drugje. Gre za dejstvo, da je veljavna zakonodaja s tega področja, konkretno Zakon o urejanju trga dela, zelo restriktivna tako glede samega časa prejemanja nadomestila kot tudi glede tega, kolikokrat v aktivni dobi je posamezni upravičenec do takega nadomestila upravičen. Večina upravičencev je pravice do nadomestila že izkoristilo in številni med njimi, ki imajo še vedno status brezposelnih, pravice iz tega naslova nimajo več. Socialna varnost se jim zagotavlja preko denarnih socialnih pomoči. To

dokazujejo tudi podatki iz rebalansa, saj se na tej postavki sredstva zvišujejo za 10 % oziroma kar za 17 milijonov evrov.

Na tem mestu moram opozoriti Vlado na nujnost sprememb zakonskih podlag s področja družinske politike in socialne varnosti, zlasti Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Že nekaj let zaporedoma se v proračunu znižuje sredstva za socialno varnost, hkrati pa ugotavljamo, da se nam zvišuje stopnja revščine. V letu 2013 je bila ta stopnja 1 odstotno točko višja kot leto pred tem. V letošnjem letu bodo podatki zagotovo še slabši. Očitno je, da veljavna socialna zakonodaja svojega cilja, to je zagotavljanja vsaj minimalne socialne varnosti vseh prebivalcev, ne dosega in pričakujemo, da bo Vlada na tem področju res hitro ukrepala.

Zaskrbljujoče je zmanjšanje sredstev na področju podpore turizmu, ki je pomembna gospodarska panoga. Financirajo se ukrepi, ki pomembno prispevajo k učinkovitejšemu trženju in promociji naše države predvsem na področju inovativnosti, mednarodnega sodelovanja, trajnostnega razvoja turizma, in ukrepi, ki pripomorejo k večji kakovosti storitev na tem področju. Ker moramo turizem razvijati tudi v smeri večje prepoznavnosti Slovenije kot atraktivne zelene turistične destinacije, je pomembna tudi vloga nacionalne turistične organizacije. Ravno na tem področju Slovenija lahko v kratkoročnem obdobju pripravi pogoje za oblikovanje konkurenčnih turističnih produktov in s tem pripomore atraktivnosti regije.

Spoštovane kolegice in kolegi! To je le nekaj razlogov, zakaj poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – kščanski demokrati rebalansa Proračuna Republike Slovenije za leto 2014 ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Beseda ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanj mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Spoštovani predsednik, spoštovane ministrice, ministri, gospe in gospodje!

Konec leta sprejemamo rebalans proračuna za leto 2014. Od predstavnikov Vlade smo slišali, da so se za rebalans proračuna odločili zaradi transparentnosti izkaza prihodkov in odhodkov letošnjega proračuna. Če spomnimo, kaj točno so izhodišča letošnjega rebalansa. Ni mogoče zanikati, da je izpad priliva iz naslova nepremičninskega davka bistveno vplival na prihodkovno stran proračuna, ne nazadnje tu govorimo o izpadu približno 200 milijonov evrov. Potem so tukaj tudi prilivi iz evropske blagajne, ki so nekoliko nižji od načrtovanih, pa ne bom izgubljala preveč besed, kdo je kriv za to ali kaj so vzroki za tako stanje, saj smo ne nazadnje samo v prostorih teh zborov in tega leta o teh temah razpravljali nekje okoli 100 ur. Tudi odhodkovna stran na nekaterih postavkah kaže drugačno sliko, kot je bilo to

načrtovano. Tako imamo višje stroške zadolževanja na eni strani in izpad transferja v pokojninsko blagajno, in sicer zaradi uveljavitve Zakona o Slovenskem državnem holdingu ter s tem povezane spremembe v financiranju blagajne, pokojninske blagajne, iz Kada.

Spoštovani, to so dejstva in to dejstva, zaradi katerih danes prejemamo rebalans proračuna Republike Slovenije. A pozor! Ta dejstva so bila znana že prej, celo še več; zaradi teh dejstev je Vlada Republike Slovenije v juliju 2014 sprejela potrebne sklepe in tako rekoč uredila ta primanjkljaj.

Na vprašanje, ali je rebalans proračuna Republike Slovenije potreben, lahko odgovorimo nikalno. Proračun za leto 2014 bi bilo mogoče izvršiti tudi brez predlaganega rebalansa. Strukturnega preboja ta rebalans vsekakor ne prinaša. Skrbijo nas pa lahko besede predsednika Vlade, ki za rebalans pravi, da so danes pred nami prvi resni koraki v pravo smer, ob tem ko minister za finance pravzaprav potrjuje moje besede, da gre pri tem rebalansu tako rekoč samo za ugotovitev dejanskega stanja. Zato pa, spoštovani predstavniki koalicije in Vlade, bomo z velikim zanimanjem proučili vaš predlog rebalansa oziroma sprememb proračuna za leto 2015, ko boste tega seveda pripravili in posredovali v Državni zbor.

Vse povedano so razlogi, zaradi katerih v Poslanski skupini Zavezništva ne bomo glasovali za predlagani rebalans.

Spoštovane gospe in gospodje koalicije, še kako se strinjam z enim od vaših poslanskih kolegov. Po dveh mesecih vladanja je res čas, da se končno nehate ukvarjati sami s seboj in se resno lotite težav, ki so pred vami.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, zanjo dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane ministrice, spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

Rebalans proračuna 2014 prihaja v Državni zbor v okviru koledarskega leta sorazmerno pozno, kar je posledica, kot je že bilo rečeno, zamenjave vlade, do česar je prišlo krepko že v drugi polovici tekočega leta. V danih okoliščinah lahko razumemo velike politične, predvsem pa družbenosocialne odgovornosti Vlade, ki poskuša nastalo stanje s kratkoročnimi ukrepi nekoliko ublažiti, nato pa tudi postopno izboljšati. Tudi predlagani rebalans je sestavni del tega procesa. Ali gredo predlagane rešitve v pravo smer, bi težko pavšalno ocenjevali, določeni dvomi pri nekaterih rešitvah rebalansa seveda tudi z naše strani ostajajo. Hkrati nam je jasno, da je izjemno težko sanirati oziroma ublažiti slabo finančno stanje, ko je treba reševati praktično vse večje finančne in druge sisteme v državi. Vendar druge poti preprosto ni, kot da se izziva loti z maksimalno odgovornostjo

in resnostjo. Upamo, da to Vlada počne po svoji najboljši moči.

Nedvomno je, da mora pri tem upoštevati vzdržnost socialnih ter drugih sistemov oziroma ravnovesij v naši družbi, kar je glede na marsikdaj neodgovorno oblikovano finančno politiko v preteklosti še toliko večji zalogaj. V okviru sprejemanja rebalansa proračuna za leto 2013 sem dejal, da z vidika proračunske krize, v kateri se nahajamo, še vedno nismo na najnižji točki. Danes situacija, žal, ni bistveno boljša, določeno upanje, da bomo lahko opazili luč na koncu tunela, nam morda vliva le nekoliko ugodnejši trend gospodarske aktivnosti v zadnjem obdobju. Hkrati pa marsikje, žal, beležimo negativne rezultate. Naj poudarim, da korigiranje proračuna, to je rebalans, ne bi smelo biti zgolj finančno-tehnična zadeva, temveč vsaj v določeni meri bi tudi vsebinsko moralo pozitivno vplivati na javnofinančne tokove v celoti. Kot je danes že bilo poudarjeno, glede na okoliščine predlagani rebalans bistvenih strukturnih sprememb, žal, ne prinaša. Že zelo kmalu, pri pripravi rebalansa za leto 2015 bo tudi bolj jasno, ali je s tega vidika sedanji rebalans primerno naravnan.

Rebalans proračuna v delu, ki se nanaša na ohranjanje in razvoj ter delovanje organizacij in ustanov avtohtonih narodnih skupnosti, se v primerjavi s sprejetim proračunom za leto 2014 bistveno ne spreminja oziroma zgolj v minimalni meri. To pomeni, da Vlada na tem področju spoštuje dogovor, ki smo ga skupaj sklenili pred začetkom mandata. Takšno ravnanje pozdravljamo, ker se je treba zavedati, da bi z morebitnimi tudi majhnimi posegi na tem področju dodatno poslabšalo stanje že tako ranljivih narodnih skupnosti oziroma skupin, kjer ni prostora za popravne izpite. Za odgovoren odnos do te vsebine se Vladi zahvaljujemo.

Glede na vse omenjeno in na vse omenjene okoliščine, bova rebalans proračuna za 2014 podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, zanjo gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovana ministrska ekipa, spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

V Poslanski skupini SMC pozdravljamo odločitev Vlade, da se je odločila predlagati rebalans proračuna za leto 2014, saj ta po našem mnenju predstavlja primeren korak v zagotavljanju večje preglednosti nad poslovanjem in finančnim stanjem države. Leto 2014 so zaznamovali številni dogodki z učinkom na javne finance, poleg strukture je bil posredno načet tudi obseg proračuna, ki ga po našem mnenju ni mogoče odpraviti zgolj s prerazporeditvami sredstev med konti. Gonilo nastalih razhajanj med planskim in današnjim

stanjem gre iskati predvsem v nastalih odmikih v proračunskih postavkah glede na trende in predpostavke, predvidene v času načrtovanja, in številnih dogodkih, ki so nastali po sprejemu prvotno načrtane različice proračuna za leto 2014.

Naj izpostavim le nekatere ključne dogodke in trende; na prihodkovni strani z negativnim učinkom predvsem padec nepremičninskega zakona, težkega 205 milijonov evrov, nižji obseg zbrane dohodnine zaradi preoptimističnih izhodišč – kot je menil že minister, gre za približno 90 milijonov, omenjene so bile že tudi prej trošarine glede na plan, znižanje za 45 milijonov, kljub temu pa velja vseeno omeniti, da se realizacija glede na lani povečuje za približno 30 milijonov. Pozitivna odstopanja v korist državnega proračuna pa so prinesla, se pravi najprej višji izplen iz naslova davka na dodano vrednost od pričakovanega, dobrih 90 milijonov, podeljene koncesije za mobilne operaterje – 150 milijonov evrov – in ena zadeva, ki je morda nekoliko pomenljiva in bo zanimiva tudi v razpravi glede privatizacije, iz državnih podjetij smo potegnili dodatnih 300 milijonov evrov – v teh časih. Ob upoštevanju še številnih drugih manjših razlik je tako prišlo do neto negativnega učinka na prihodkovni strani proračuna za dobrih 20 milijonov evrov.

Na odhodkovni strani so razmere bistveno bolj zahtevne, saj skupni seštevek razlik velja skoraj 177 milijonov evrov. Naj omenim le dodatne obveznosti iz naslova obresti, ki so bile že prej omenjene, 150 milijonov evrov, nato izpad 50-milijonskega prispevka Kada v pokojninsko blagajno, kar mora sedaj kriti proračun, dodatnega transferja za namen zagotavljanja z zakonom predpisanih obveznosti do upokojencev je tako kljub ugodnim trendom nastajanja vplačanih prispevkov še vedno za 127 milijonov evrov. Nadaljnja sprememba sprva preskromno odmerjenih sredstev za vzdrževanje železnic in cest, ki so že več let podinvestirane, z rebalansom se tega sredstva sedaj povečujejo za dobrih 76 milijonov evrov, in prav tako z rebalansom se odpravljajo nekatere druge pomanjkljivosti, kot na primer zagotavljanje plačil članarine Republike Slovenije v mednarodnih organizacijah, pri čemer ne gre le za prestiž ali ugled Republike Slovenije v mednarodnem prostoru, temveč tudi za možnost koriščenja široke palete storitev in sredstev, do katerih smo kot država upravičeni, in tako naprej.

Obseg socialnih transferjev je z rebalansom za dobrih 60 milijonov evrov nižji od načrtovanega. Ta podatek smo v Poslanski skupini SMC kljub temu sprejeli z odobravanjem, saj kaže na to, da se pozitivni trendi, ki jih kažejo zadnje makroekonomske analize, odražajo tudi preko manjšega obsega potrebnih socialnih transferjev od sprva predvidenih. Navedeno nikakor ne pomeni, da so razmere v Sloveniji dobre, kaže le na prve oprijemljive znake

okrevanja tudi v gmotnem položaju državljanek in državljanov.

Kot že omenjeno, gre pri rebalansu proračuna za leto 2014 za zagotavljanje večje preglednosti nad proračunom in ugotovitve dejanskega stanja, v katerem se nahajajo javne finance. Danes smo 18. 11. 2014, kar pomeni, da je do konca leta še manj kot mesec in pol. Če bi bil danes začetek leta, bi lahko govorili o razporejanju približno 20 % proračuna, saj z zakoni predpisane obveze zaklenejo kar 80 % vseh sredstev. Ob koncu leta je torej manevrski prostor Državnega zbora in posledično Vlade še toliko ožji.

V Poslanski skupini SMC menimo tudi, da rokohtirsko uvajanje strukturnih reform v okviru rebalansa proračuna v zadnjih tednih leta 2014 ni primerno. Zaradi tega naša poslanska skupina v tem času že snuje tudi lastne predloge ukrepov, ki bi lahko imeli pozitiven učinek na stabilnost javnih financ že v srednjeročnem obdobju. Ocenjujemo, da bomo del teh lahko temeljito pretehtali in predlagali v okviru priprav na rebalans proračuna za leto 2015.

Sedaj vemo, kje smo, zadolženost se hitro približuje 30 milijardam evrov, pri čemer obresti na posojila na letni ravni predstavljajo že 1,1 milijarde evrov. V odnosu do prihodkov proračuna za leto 2014, ki je 8,6 milijarde, to pomeni, da gre za križne obresti že skoraj 13 % proračunskih prihodkov. Dosedanji apetiti po zadolževanju, ki se bodo zaradi v preteklosti prevzetih obveznosti odražali še dolgo, z natečenimi obrestmi izpodrivajo vse ostale odhodkovne postavke proračuna, in to nevhvaležno breme v vedno večjem obsegu prelaga na prihodnje generacije.

Ne glede na zaostrene razmere menimo, da so določene postavke v rebalansu proračuna še vedno naravnane tako, da prispevajo k normalizaciji razmer in vlivajo nekaj več optimizma. Primerjalno lahko glede na proračun leta 2013 ugotovimo, da se v tekočem letu za investicijske odhodke in transferje kljub rebalansu še vedno namenja za 44 % več sredstev kot v predhodnem letu. Torej, lani realizacija 876 milijonov evrov, letos predvidena milijarda 262 milijonov evrov. Prav tako iz predloga rebalansa izhaja, da bo črpanje evropskih sredstev presešlo vrhunec, dosežen v letu 2013. Ta je lani znašal 934 milijonov evrov, povečali ga bomo za približno 180 milijonov evrov, kar po našem mnenju še vedno ni dovolj, vendar kljub temu 180 milijonov evrov več kot lani. Do določene mere gre pozitivne učinke navedenih vlaganj razbrati tudi iz jesenske makroekonomske napovedi, ki kaže zametke pozitivnih trendov, zlasti pri rasti BDP in zaposlovanja.

Spoštovane poslanke in poslanci! Pred nami je Predlog rebalansa Proračuna Republike Slovenije za leto 2014. Na podlagi doslej ugotovljenih dejstev in okoliščin, obravnav zainteresiranih delovnih teles in Odbora za finance in monetarno politiko člani Poslanske

skupine SMC vladni predlog rebalansa podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, za njo mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani ministrski zbor, kolegi in kolegice! Proračun države dejansko pomeni ekonomsko, gospodarsko, finančno in socialno politiko ene države. Pomeni, kaj se bo dogajalo na različnih družbenih in državnih področjih in kako bo država delovala. In tukaj je treba povedati, da mora biti proračun države v okviru najvišjega državnega akta, to je v okviru ustave. Gospe in gospodje, Slovenija je od 30. septembra 2013 v neustavnem stanju zaradi tega, ker se dejansko ni pripravil, ni sprejel zakon o fiskalnem pravilu, ki bi izvršil fiskalno pravilo, izvršil tisto, kar je v ustavi. Seveda neustavno stanje verjetno ni sprejemljivo tudi za vlado Mira Cerarja, zaradi tega je ne glede na časovno obdobje bilo pričakovati, da bi najprej pripravil nov ali uporabil že obstoječi zakon o fiskalnem pravilu. Tega ta vlada in tudi gospod Miro Cerar, ki se spozna na ustavo, ni storila. Zaradi tega, še enkrat: smo v neustavnem stanju glede javnih financ.

Slovenska demokratska stranka je zato vložila zakon o fiskalnem pravilu in pričakuje, da ga bo ta koalicija podprla, sprejela, seveda ga lahko tudi popravi, vendar, da bo ta zakon dejansko začel veljati in da bodo javne finance v državi v okviru ustave. Seveda tudi ta sprememba proračuna ali rebalans proračuna – jaz bom govoril o spremembi proračuna –, ni v skladu z ustavo, ni v skladu z ustavnim pravilom in navsezadnje ni v skladu z zavezami, ki jih je Slovenija dala Evropski komisiji. Primanjkljaj se povečuje, iz nekaj števil, ki so bile planirane v bistvu na 4,3 % bruto družbenega proizvoda. Zaradi tega ta sprememba proračuna ni tehnična zadeva, ampak je vsebinska zadeva. Zmanjšujejo se odhodki, povečujejo se prihodki; skratka, tukaj gre za življenje ljudi, kajti tudi od tega, te spremembe proračuna bo odvisno življenje in delo v Sloveniji.

Ob tem bi seveda rad dodal tudi to, gospe in gospodje, da če pogledamo napovedi, ki sta jih dala predsednik Vlade in finančni minister za leto 2015, ko je po metodologiji ESA napovedal zmanjšanje primanjkljaja z 4,3 % bruto družbenega proizvoda na 2,8 % bruto družbenega proizvoda, bo to pomenilo še kako veliko spremembo ne samo v obnašanju, ampak – če želite – tudi v blaginji vseh ljudi. To pomeni seveda zmanjšanje za 1,5-odstotno točko bruto družbenega proizvoda. To trenutno pomeni okoli 540, 550 milijonov evrov manj odhodkov ob enakih prihodkih. Zaradi tega, če so te napovedi, je seveda to za gospodarsko, ekonomsko, finančno politiko premalo. Premalo zaradi tega, ker bo takšna rešitev pomenila izključno nazadovanje, ne pa razvoja, ne pa dejansko

tistega, kar bi vlivalo optimizem državljanom in državljanke. Spremembe proračuna so tudi čas, ko se poje največ zarečenih besed. Bivša predsednica vlade, bivši minister za finance, bivša in sedanja državna sekretarka so vsi obljubljali, tukaj, na tem mestu, da rebalans proračuna za leto 2014 ni potreben in da ga ni treba. Besede so požrli in na Državnem zboru je, da se to čim manjkrat zgodi, kajti s tem tudi Državni zbor izgublja verodostojnost in izgublja tudi katerakoli vlada, kjer se to dejansko dogaja. Seveda, vse se lahko naredi s prerazporeditvami. Vse se lahko naredi s prerazporeditvami. Proračun za leto 2015 lahko Državni zbor sprejme, potem se bo pa s prerazporeditvami na koncu leta naredilo to, da bo proračun popolnoma nekaj drugega. In to dela vlada. In to lahko naredi vlada, nekatere zadeve tudi lahko naredi samo ministrstvo. Tako je seveda tukaj ta tehnika in tehnikalija drugotnega pomena, pomembna je vsebina.

Dejstvo je, da so se prihodki iz naslova davka na dodano vrednost povečali. Povečali so se zaradi večje obdavčitve, ki jo je sprejela vlada Alenke Bratušek v sredini leta 2013. Za 2-odstotni točki se je povečal davek na dodano vrednost oziroma za 10 %. In to je najbolj regresiven davek, kar pomeni, da glede na svoje dohodke tega davka najšibkejši razred oziroma ljudje, ki je najšibkejši, ki imajo najnižje dohodke, plačajo seveda največ. In seveda, to je bilo pričakovati! Drugo, kar bi seveda rad povedal, je izpad prihodkov iz naslova nepremičninskega davka za 209 ali 207 – kakorkoli že – prihodkov. Nepremičninski davek je bil vložen v postopek Državnega zbora po vložitvi proračuna za leto 2014, kar je itak neustavno in nestrokovno in v bistvu tudi v nasprotju z zakonodajo. Ta nepremičninski davek se je mrcvaril in sprejemal v Državnem zboru nekaj mesecev, ob tem da je bilo s strani opozicije povedano, da je, prvič, zakon neizvedljiv, nesprejemljiv, da je nepošten, da je nepravilčen in da bo padel na Ustavnem sodišču. In pogrnil je po dolgem in počez. V nasprotju je s štirimi ali petimi členi ustave, ne zagotavlja pravne varnosti, ni zagotavljal pravne varnosti; skratka, že vnaprej je bil obsojen na neuspeh. In vendar, tudi ko je padel, je bilo rečeno, da zaradi padca nepremičninskega davka ni treba, da se naredi rebalans proračuna. Mi bomo to nadomestili z boljšim pobiranjem davka, mi bomo to nadomestili z boljšim upravljanjem javnih naročil in podobno in podobno, z večjimi taksami na okolje oziroma na slabo okolje in tako naprej in tako naprej. Takrat je bilo zagotovilo, da zaradi tega ni treba spremeniti proračun, danes pa je to eden izmed glavnih razlogov, ki se tukaj navaja za nepremičninski davek, da je to eden glavnih razlogov. Ni! Takrat so gospe in gospodje povedali, da to ni.

Za 45 milijonov smo pobrali manj trošarin. 45 milijonov manj trošarin, ob tem da smo tako imenovana tranzitna država – se opravičujem, ker je ta izraz grd. Ob tem da bi seveda ob

ugodni ceni predvsem naftnih derivatov morali vsi tisti, ki potujejo preko Slovenije, polniti rezervoar v Sloveniji, vendar ga ne. In ob tem, da imamo previsoke cene bencina v primerjavi v Hrvaško, tudi v primerjavi z Avstrijo in seveda obmejnimi državami. In to se dejansko ne dogaja. Tukaj je treba pogledati tudi posebne aranžmaje, posebne ureditve, ki jih posamezni prevozniki imajo s posameznimi družbami, ki prodajajo naftne derivate. In ob tem, da je danes cena nafte najnižja v zadnjih štirih letih – 80 ameriških dolarjev za barrel – imamo mi takšno ceno naftnih derivatov! In ne se čuditi, da nimamo prihodkov iz tega! Mislim, da so še previsoki, to je moje osebno mnenje, glede nato, kakšno trošarinsko politiko vodimo v zadnjem letu in pol.

Te zadeve so bile predvidljive in se jih da urediti na drugačen način in se jih da urediti tudi, da bodo prihodki bolj učinkoviti. Odhodki so se povečali Zakaj? Ker smo se bolj zadolžili. Zakaj? Zaradi tega, ker smo pozabili na ZPIZ oziroma smo premalo načrtovali za ZPIZ oziroma je bilo za ZPIZ zaradi težav pri Kadu oziroma državnem holdingu ... Skratka, ni se opravila ta privatizacija, ni se opravilo delo in zaradi tega je bilo treba povečati odhodke državnega proračuna za ZPIZ, kar pomeni, da bo treba prenesti na ZPIZ še dodaten denar. Vendar, gospe in gospodje, vse to je v rokah Vlade; vse to je v rokah Vlade! In če Vlada tukaj ne dela dobro, potem prihaja do popravkov proračuna.

Omenil sem povečanje zneska za obresti. Za 82 % bruto družbenega proizvoda bo Slovenija zadolžena, to so napovedi. Evropska komisija zahteva največ 60 % zadolžitev. 30 milijard in seveda ogromne milijarde obresti, ki jih plačuje Slovenija za dolgove v tujino. Lahko se primerjamo z Italijo, kjer je znesek 130 % bruto družbenega proizvoda, vendar je 70 % tega dolga plačljivega v Italijo, v državo. Denar ostane v državi, se investira in tako naprej. Pri nas se več kot 70 % plača preko Atlantika. Ali je to sprejemljivo za prihodnje rodove, da plačujemo več kot milijardo evrov obresti? Ni sprejemljivo! Vendar s tem bo vlada Mira Cerarja nadaljevala, kajti s 4,8 milijarde se bomo zdaj zadolžili na 5,9 milijard. Toliko se bo država lahko zadolžila v letu 2014. Ob tem seveda, da ni ničesar narejenega na optimizaciji teh dolgov; ni iskanja boljših, cenejših posojilodajalcev, tistih, ki dejansko lahko nudijo denar po nižji obrestni meri. In tukaj je vprašanje, kaj bomo dejansko plačevali in koliko bomo plačevali. Kot kažejo podatki Ministrstva za finance – in tudi to so bili podatki, ki so bili dani v okviru odgovora na poslansko vprašanje –, bomo plačali v letu 2015 2 milijardi 253 milijonov glavnice in skoraj 1 milijardo obresti. Podatki, ki jih je dala državna sekretarka na Odboru za finance, so bili nekoliko drugačni, tam je bilo rečeno milijarda 900 glavnice. Skupaj 3 milijarde 235 do danes; v letu 2016 skupaj 4 milijarde 377 – na dan 20. 10.

2014, če se ne bomo zadolžili. Vse, kar se bomo pa še zadolžili, bomo plačevali pa še več.

Gospe in gospodje, ali je to sprejemljivo za prihodnje rodove?? Ali imamo mi moralno in etično pravico? Ali ima vlada Mira Cerarja moralno in etično pravico, da zadolžujejo prihodnje rodove? Da jim ne zagotavlja šolstva, boljšega šolstva, ampak da jim zagotavlja dolgove in obresti?! Mislim, da je enkrat treba narediti temu konec! Tudi temu zadolževanju. Mene pa ob tem seveda na nek način veseli, da Vlada načrtuje, da se bo zmanjšal primanjkljaj v letu 2018 na 0,3 % bruto družbenega proizvoda. Tudi to je napisalo Ministrstvo za finance. Kako se bo pa to zgodilo, pa trenutno ne vemo. Pa trenutno ne vemo! Zaradi tega je to vprašanje odprto in upam, da ga bomo razjasnili za proračun za leto 2015. Tudi predsednik Vlade je že govoril o proračunu za leto 2015, kako bo seveda vse krasno potekalo.

Naslednje vprašanje, ki ostaja odprto in ki ni upoštevano tukaj notri, niti v dolgove, je dejansko dokapitalizacija v letu 2015, dokapitalizacija bank. Guverner Banke Slovenije je pred tremi dnevi napovedal oziroma ni izključil možnosti, da bo zahteval od lastnikov, v tem primeru pa je to država, za tri največje sistemske banke, da bo zahteval dodatno dokapitalizacijo. In ne iz zatečenih dobičkov! Veste, zatečeni dobički seveda pomeni, da proračun ne dobi denarja, čeprav je seveda Evropska centralna banka oziroma Evropska komisija sklenila, da banke, ki so bile dokapitalizirane, ne smejo izplačevati dobička. Pomeni dejansko to, da ta dobiček dejansko ne pride v proračun. In gospe in gospodje, tukaj je odprto vprašanje. Odprto vprašanje je privatizacija. Teh 15 podjetij, gospe in gospodje – ali se bo to naredilo ali se ne bo naredilo, ampak nekaj je tukaj popolnoma jasno: ne glede na to, da se mnenja v Državnem zboru glede privatizacije različna, gre za verodostojnost države. Vsaka vlada do zdaj je obljubila oziroma zadnji dve vladi sta obljubili privatizacijo teh dveh podjetij. Obljube dejansko spet nekaj pomenijo, tudi v mednarodnem okolju nekaj pomenijo, in upam, da bo glede tega prišlo do neke uskladitve.

Drugo vprašanje je, kaj se bo naredilo s podjetji. Banke pričakujejo še več denarja, ker bo guverner zahteval dodatno dokapitalizacijo, imajo pa odlično likvidnost, imajo odlično likvidnost in nimajo projektov, kot same pravijo – citiram seveda bankirje. In vedno pridejo tudi v Državni zbor, povedo, kako je krasno upravljanje, kako imajo krasno vodenje, kako skratka odlično delajo in kako prepričajo politiko, vlade in tako naprej, kako je treba dati še denar v banke, denar davkoplačevalcev. Tukaj se dejansko postavlja vprašanje, ali bankirji vodijo vlado, ali ministra za finance, ali predsednika vlade ali predsednik vlade in ministri vodijo banke, kajti v nadzornih svetih se vsebinskega nič ne zgodi. Ne velja to samo za Slovenijo. Velja tudi za Evropo. Kdo vodi državo in kdo vodi svet? Predlagam nekoliko aktivnejšo

politiko države kot lastnika vseh teh banke. Drugače se ne bo nič zgodilo. Tudi ne z razdolževanjem podjetij, kot je dejansko bilo rečeno.

Skratka, gospe in gospodje, ob tem proračunu in ob tej spremembi proračuna, ki določa življenje državljanov in državljanek, je ogromno nejasnosti. Poleg tega so bile nejasnosti že prej in ogromno je požrtih besed. Ogromna je razlika med tistim, kar se napove, in na koncu med realnostjo – če želite med besedami in dejanji – in bojim se, da tudi v tej koaliciji. Dejstvo pa je, povečuje se primanjkljaj, povečuje se zadolžitev, ne izboljšuje se konkurenčnost slovenskega gospodarstva na vseh mednarodnih lestvicah, ni prioritet, ni niti ene prioritete, kaj se bo dejansko tu zgodilo, tudi ni razvojnih ciljev. Skratka, vse tisto, kar bi nek proračun dejansko moral imeti.

V Slovenski demokratiški stranki tega proračuna, te spremembe proračuna dejansko ne bomo podprli. In to so tudi razlogi. Bomo pa v prihodnje podprli vse tiste ukrepe, ki pomenijo, kot smo napovedali, konsolidacijo javnih financ, sanacijo bančnega sistema, večjo konkurenčnost, večjo blaginjo za ljudi. To pa bomo! Vaša stvar je, ali je to za vas tehnični dokument ali je to vsebinski dokument, vendar ljudje bodo drugače živeli tudi zaradi tega dokumenta. Pri teh delih, ki so v tem proračunu, Slovenska demokratiška stranka ne želi biti zraven, zato ne bo podprla tega proračuna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojuencev Slovenije, za njo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, ministrice, ministri, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da na kratko predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede predloga rebalansa proračuna Republike Slovenije za letošnje leto. Uvodoma: Desus bo navedeni rebalans proračuna podprl.

V Poslanski skupini Desus se zavedamo dejstva, da je Vlada nastopila svoje delo pred dvema mesecema. Pred njo so veliki izzivi, ukrepi, ki jih bo treba v bodoče sprejeti, pa bodo izjemno zahtevni. Predlog rebalansa sprejemamo praktično tik pred iztekom tekočega leta, proračunskega leta, zato je razumljivo, da ne more vsebovati strukturnih projektov, strukturnih ukrepov, ki bodo prinašali dolgotrajne, dolgoročne rezultate. Vanj so tako vključene prerazporeditve sredstev z namenom nemotene, predvsem pa transparentne izvedbe oziroma zaključka proračunskega leta. Seveda s stanjem v državi pa tudi s predlogom rebalansa ne moremo biti povsem zadovoljni. Vendar pa je glede na finančni okvir, ki ga imamo, nujno potrebno, da se povsod, kjer je to mogoče, poiščemo rezerve in rebalans pripravi tako, da

bomo lahko zaključili proračunsko leto s čim manjšim deficitom in hkrati ohranili nivo pravic socialno ogroženih. Tak predlog rebalansa proračuna, ki je pred nami, te zahteve tudi odraža in je optimalna rešitev v danem trenutku. S predlogom rebalansa, kot je bilo povedano, se prihodki načrtujejo v višini 8,6 milijarde oziroma za dobrih 20 milijonov evrov manj, kot je to primer v sprejetem, veljavnem proračunu. Načrtovani odhodki pa so v višini 9,8 milijarde evrov oziroma za 176 milijonov evrov več kot v sprejetem proračunu. Bilo je tudi povedano, da je izpad prihodkov na strani davčnih prihodkov ter sprejetih sredstev iz naslov EU. Znižanje davčnih prihodkov v primerjavi z oceno v sprejetem proračunu je predvsem posledica neuveljavitve zakona o davku na nepremičnine, nižje ocene realizacije dohodnine ter manj, na žalost, pobranih trošarin. Z rebalansom se zagotavljajo tudi dodatna sredstva proračuna za transfer ZPIZ, Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Prav tako je treba zagotoviti dodatna sredstva za izvajanje gospodarskih javnih služb na področju železniškega in cestnega prometa. Povečanje načrtovanih odhodkov je potrebno tudi zaradi zagotovitve oziroma zagotavljanja dodatnih sredstev za obresti, za zadolževanje po uveljavitvi sprememb proračuna 2014 ter za pokritje ostalih nenačrtovanih obveznosti, kot so plačila odškodnin po sodnih odločbah, sredstva za obveznosti države do skladov obrtnikov in podjetnikov ter odškodnine za izbrisane, verjetno pa bi lahko še kaj naštel.

V Poslanski skupini Desus smo zadovoljni, da je Vladi uspelo rebalans pripraviti tako, da se položaj državljanov ne poslabšuje, predvsem pa, da se ne poslabšuje gmotni položaj najranljivejših skupin prebivalstva. Določene manjše realizacije izplačila transferjev posameznikom in gospodinjstev po posameznih proračunskih postavkah je predvsem posledica zmanjšanja števila upravičencev, zmanjšanja nominalne višine posameznega prejemka oziroma transferja ter čas oziroma obdobje prejemanja le-tega, kar je pa posledica sprememb zakonov, kot sta ZUJF in ZUPJS.

Zadovoljni smo, da se v dogovorjene oziroma zakonsko določene pravice s tem rebalansom ne posega, kar je pa treba doseči tudi pri pripravi spremembe proračuna za naslednje leto.

V Poslanski skupini Desus si želimo, da bi tudi v prihodnje vložili maksimalni napor, da dobimo bistveno več sredstev na prihodkovni strani proračuna. Veliko energije in dela je treba vložiti v spodbujanje našega gospodarstva predvsem izvoza, privabiti strateške investicije v državo, izboljšati poslovanje državnih podjetij predvsem v smislu doslednega izvajanja tako imenovanega – ali pa brez tako imenovanega – korporativnega upravljanja, omejiti sivo ekonomijo, tako da ne bomo v prihodnje prisiljene krčiti pravic in zategovati pasove tam, kjer praktično že sedaj ni več kaj zjeti.

Kolegice in kolegi, z eno besedo: želimo ohraniti socialno in pravno državo in v Desusu si bomo za to maksimalno prizadevali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali predstavitev stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o posameznih delih programa predloga rebalansa.

Kot posamezni del se šteje, prvič, splošni del predloga rebalansa, drugič, posebni deli predloga rebalansa in tretjič, načrt razvojnih programov. Najprej prehajamo na obravnavo splošnega dela predloga rebalansa. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Maruša Škopac. Pripravi naj se dr. Franc Križanič.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani ministrski zbor, spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada je ugotovila, da realizacija proračuna in pričakovanja do konca leta na nekaterih področjih bistveno odstopajo od načrtov, ki so vključeni v sprejeti proračun iz novembra lanskega leta. Ključni cilj rebalansa je transparentno izkazati pričakovane prihodke in odhodke državnega proračuna ter višino primanjkljaja državnega proračuna, ki bistveno vpliva tudi na višino primanjkljaja sektorja države kot celote, ugotovljeno po metodologiji ESA-95. Cilj Vlade je še vedno, da ostajamo zavezani postopni konsolidaciji javnih financ in s tem postopnemu zniževanju deficita državnega proračuna. Je pa Vlada ugotovila, da glede na okoliščine ni mogoče ohraniti deficita državnega proračuna, ugotovljenega po denarnem toku, na ravni, kot je bil načrtovan jeseni lanskega leta, zaradi česar z rebalansom proračuna predlaga zvišanje proračunskega primanjkljaja za 197 milijonov evrov.

Na prihodkovni strani državnega proračuna je prišlo do izpada prihodkov iz naslova davka na nepremičnine in nižjih prihodkov iz naslova dohodnine. Ocena realizacije dohodnine za letošnje leto je za 87 milijonov nižja od tiste, ki je bila načrtovana s sprejetim proračunom. Delno bo ta izpad sicer ublažen z višjo realizacijo prihodkov iz naslova DDV, ki so višji kar za 91,5 milijona evrov. Hkrati pa bodo nekoliko višji tudi prihodki iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb. Tudi na področju nedavčnih prihodkov so v letošnjem letu prihodki drugačni oziroma višji od tistih, ki smo jih načrtovali v lanskem letu. Realizirani so bili prihodki iz naslova podeljenih koncesij za frekvence mobilnih operaterjev, realizirani so bili višji prihodki iz naslova dividend in realizirani so bili višji prihodki iz naslova drugih nedavčnih prihodkov.

Na odhodkovni strani proračuna sta ključna elementa, ki sta narekovala pripravo rebalansa, zagotovitev dodatnega transferja v pokojninsko blagajno, saj je zaradi spomladanske uveljavitve Zakona o Slovenskem

državnem holdingu prišlo do izpada 190 milijonov evrov, ki bi jih moral oziroma za katere je bilo prvotno načrtovano, da jih bo v proračun pokojninske blagajne vplačal Kad. Kljub vsemu s predlogom rebalansa ne povečujemo odhodkov za transferje v pokojninsko blagajno za 190 milijonov, ampak za 127, zaradi tega, ker je realizacija prihodkov pokojninske blagajne iz naslova prispevkov višja od tiste, ki je bila načrtovana ob sprejetju proračuna. Drugi element, ki zahteva ukrepanje na odhodkovni strani, so višji odhodki za financiranje oziroma za servisiranje javnega dolga v višini 151 milijonov evrov. Gre za odhodke, ki jih v lanskem letu ni bilo mogoče načrtovati in so posledica zadolžitve, ki se je zgodila po uveljavitvi lani sprejetega proračuna za letošnje leto.

S predlogom rebalansa se spreminjajo tudi načrtovani zneski tako na prihodkovni kot odhodkovni strani, v povezavi s črpanjem evropskih sredstev, in sicer se ta znižujejo za 84 milijonov glede na znesek v sprejetem proračunu. Prejšnja vlada je za leto 2014 predvidevala skoraj 1,2 milijarde evropskih sredstev, sedaj se predvideva, da bodo ta sredstva črpana v višini milijarde 115 milijonov evrov. V SMC takšen majhen razkorak med predvidenimi in realiziranimi evropskimi sredstvi pozdravljamo. Prav tako je treba poudariti, da na letni ravni s strani državnega proračuna še nismo črpali toliko evropskih sredstev, kot jih v letošnjem letu. V letu 2013 smo jih, na primer, črpali v višini skoraj 934 milijonov evrov.

Če pogledamo predlog rebalansa po posameznih ministrstvih, je treba omeniti Ministrstvo za infrastrukturo. Povišanje sredstev na Ministrstvu za infrastrukturo je namenjeno predvsem pokrivanju primanjkljaja za redno vzdrževanje državnih cest, za kar je v predlogu rebalansa predvidenih 76,5 milijona evrov. Med področji, ki se jim namenja dodaten obseg sredstev, je tudi postavka trajnostne mobilnosti, dodatnih 39 milijonov evrov, v okviru katere je za koncesije linijskim avtobusnim prevoznikom potnikov ter za subvencioniranje prevoza dijakov in študentov zagotovljenih dodatnih 25,3 milijona evrov. Medtem ko se na področju učinkovite rabe energije, ki združuje aktivnosti, povezane z zavezujočimi cilji evropske in nacionalne energetske politike, zagotavlja dodatna evropska sredstva v višini 4,2 milijona evrov za povečanje energetske učinkovitosti skozi ukrepe energetske sanacije in trajnostne gradnje stavb javnega sektorja. Treba je omeniti, da se v rebalansu povečujejo tudi sredstva za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti na Ministrstvu za finance za 3,5 milijona evrov. Ministrstvo za zunanje zadeve pridobiva dodatnih 20,5 milijona evrov. Od tega skoraj 10 milijonov evrov za politično diplomacijo in konzularne storitve, dodatnih dobrih 5 milijonov evrov za gospodarsko diplomacijo, ki je še kako pomembna za spodbujanje gospodarske rasti. Glede na vse naravne nesreče, ki se zgodijo v Sloveniji, je Ministrstvo za obrambo dobilo skoraj

6 milijonov dodatnih evrov sredstev. Od tega največ Uprava za zaščito in reševanje v višini 4,2 milijona evrov.

Poslanska skupina SMC se zaveda potrebe po uravnovešenu proračuna, zaradi česar bomo podprli rebalans proračuna za leto 2014. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Križanič.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani visoki zbor!

Rad bi se odzval na nekatere uvodne predstavitve. Jasno je, da bom glasoval za rebalans. Ocenjujem ga kot ugotovitveni akt, ocenjujem ga tudi, da je pravno korekten, da je korektnije, da se ga izvede, kot da se pusti finančnemu ministrstvu, da gospodari sicer v okviru še vedno dovoljenih limit in da se tudi javnost in parlament seznani, kaj se v poteku tega gospodarjenja v tem dosti turbulentnem letu 2014 zgodi.

Ugotavljam, da rebalans vendarle daje osnove, da reprodukcija teče sorazmerno normalno v Sloveniji, se pravi, nima tega učinka, kot ga je imel nesrečni ZUJF v letu 2012, ko je povzročil precej globoko recesijo, povsem slovenske narave. Ta recesija ni prišla s padcem povpraševanja naših trgovinskih partnerjih, slovenski izvoz je takrat naraščal, deloma je bila povzročena tehnično z zmanjšanjem izdatkov države in javnega sektorja, deloma pa je bila povzročena z globokim pesimizmom in neke vrste – če uporabim bolj slikovit izraz – histerije, ki je bila takrat ustvarjena. Seveda je ZUJF poskušal reševati problem slovenskega javnofinančnega primanjkljaja, ki je v bistvu primanjkljaj nekega narodnogospodarskega podsistema, to morate upoštevati. Vedno, ko govorite, da slovenski državljani oziroma državljanke in državljani več porabimo, kot naredimo, to ne bo držalo. Mi imamo presežek že kar nekaj časa, tam nekje od leta 2010, 2011 je vedno večji, lani je dosegel 7, 6 % bruto domačega produkta, odvisno, kako zaokrožujete. To kaže, da imamo pač večje narodnogospodarske prihranke od naše porabe in da iz teh prihrankov financiramo tudi ves primanjkljaj proračuna – tisto, kar se v dolgove prenaša oziroma javni dolg malo kasneje.

Kako je ta primanjkljaj podsistema nastal? Mislim, da ga je treba zdraviti tam, kjer je nastal. Nastal je z dvema tako imenovanima davčnima reformama; 2007 so se spustile davčne stopnje tako pri dohodnini kot pri davku od dohodka pravnih oseb in odpravljen je bil davek na izplačane plače in potem še, kar je bilo še bolj, recimo, "smešno ali pa tragično", je pa leto 2012, ko je bil znižana stopnja davka dohodek pravnih oseb in so bile uvedene neke neracionalno velike olajšave tudi za investicije, ki niso dale nobenega učinka. To je bilo obdobje, ko je kriza na notranje trgu, slovenskem notranjem trgu nastajala. Slovenska država je to do neke mere odpravila z dvigom

trošarin in z dvigom stopenj davka na dodano vrednost, po nekih mojih hitrih ocenah približno 1,3 % BDP ali 470 milijonov pa je še ostalo in je treba najti z nekimi drugimi prihodki. Pritiskanje na različne sistem delovanja kvartarnega sektorja, ki ustvarja človeški kapital, se pravi šolo, kulturo, zdravstvo, znanost, tudi varnost ali pa razjedanje socialne vloge države in potem ustvarjanje zmanjšanje kohezije in zmanjšane medsebojnega zaupanja, ne bo dalo rezultatov oziroma bo dalo negativne rezultate. Tako je treba iskati rešitve na strani javnofinančnih prihodkov. Seveda imamo prvič možnost z uvedbo davčnih blagajn, omejitev gotovinskega poslovanja, bistveno povečati prilive z učinkovitejšim pobiranjem. Uvedli smo nov računalniški sistem v Davčni upravi, danes se to imenuje Finančna uprava, ko se je združila s Carino. Ta sistem seveda mora usmerjati, mora usmerjati, mora dati dovolj podatkov inšpektorjev, kam pogledati, da se povečajo tudi plačila pri srednjih in večjih podjetjih, kjer davčne blagajne ne bodo dale toliko rezultatov. Potem je seveda treba davčne blagajne razširiti na vse, ne samo na trgovino in gostinstvo, na celotno gospodarstvo, ki posluje s prebivalstvom. Potem ostaja vprašanje progresivnosti pri dohodnini, pričakovati je, da bo predlog, ko bo do tega prišlo, pripravljen v finančnem ministrstvu z ustreznimi analitičnimi podlagami. Potem prostor je pri vsaj odpravi tistih olajšav, ki so bile pri davku od dohodka pravnih oseb uvedene aprila 2012, stopenj pa zaradi psihološkega učinka verjetno ne kaže več spreminjati. Končno imamo še nepremičninski davek – teh 200 milijonov, ki jih ves čas navajate, je verjetno pretirano. Treba je upoštevati socialno strukturo v Sloveniji, tudi način lastništva, koliko je bilo na roke nekih nepremičnin narejeno, od kod bodo ljudje, ki so sami sezidali zdaj na to plačevali davek, od kod jim likvidnost ... Tako je verjetno možen javnofinančni priliv iz modernizacije tega nepremičninskega davka, se pravi, to je sedanje nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – je manjši, verjetno pol manjši, nekaj pa vendarle je. Se pravi, dovolj je prostora, da se do konca sanira, do polovice je že sanirano to, kar sta naredili dve nepremišljeni tako imenovani davčni reformi.

Ko gledamo socialno politiko pa socialno vlogo države in vse tisto, kar se je govorilo, kako bi se lahko to še izboljšalo, še več prelilo, je treba vendarle pogledati tudi vlogo države na strani kreditne politike. Slovenska kreditna politika pritiska na podjetja, s pritiskom na podjetja ustvarja razmere, v katere so podjetja prisiljena bodisi odpuščati, krčiti svojo dejavnost ali pa celo propadejo. To se izvaja striktno, točno se ve, kdaj se je začelo; začelo se je julija 2010 in se brez milosti nadaljuje do dokončnega cilja razprodaje Slovenije – to je treba vedeti. Ker lahko naredi nekdo napako, človeško je narediti napako, ti dve davčni reformi, to sta bili napaka, tu nihče ni hotel škoditi, ko je to uvedel, nihče ni hotel nekaj

slabega. Tam pa, da narediš napako, pa je ne popraviš, veste, je pa takšen znak, takšen indikator, da je nekaj hudo narobe, da je pač treba tam tudi poseči pa vprašati, kako je mogoče, da se krediti še kar krčijo, drugod pa lahko naraščajo. Pa bo rekel, da saj drugod padajo ... Ja, padli so za 2 % pri nas pa za 20 %, za štiri milijarde so zmanjšali kredite gospodarstvu in to je ostalo. Dragi moji, gospodarstvo, ki je izgubilo toliko možnosti kreditiranja, je leta 2014 vstalo s tal, slovensko gospodarstvo. Na to moramo biti ponosni, na to, kar se je zgodilo letos! Ponosni! Jasno, ob takšni kreditni politiki. Sicer bi bilo pričakovati, da se enkrat pri takšni rasti izvoza tudi povrne gospodarska rast.

Potem, še obresti. Seveda, javni dolg je narasel bistveno bolj, kot bi to ustrezalo financiranju primanjkljaja. Če naredite neko primerjavo do uradno objavljenih podatkov, to so bili do junija letos pa od 31. decembra 2008, potem dobite to razliko okoli slabih deset milijard. Slabih deset milijard več se je Slovenija zadolžila, kot pa je rabila za financiranje primanjkljaja. Ve se, tri milijarde in pol ležijo, vrti jih finančno ministrstvo, ki jih ima kot likvidnostno rezervo. Pri tem se razlaga, da smo v obupnem položaju, da smo šli v razpravo o temu rebalansu kot država, ki ima obupen položaj. Hkrati imamo presežek v zunanji menjavi, hkrati imamo dovolj likvidnostnih rezerv, hkrati imamo tako majhen bančni sektor, da veljamo po tem – vsi neodvisni analitiki nas štejejo med najmanj ranljive članice Evropske unije, gremo pa z neko histerijo, z nekim strahom ... Lahko, da je to naša folklor, lahko pa je to tudi kaj drugega.

In zdaj od tega denarja, ki je bil nad primanjkljajem plasiran v gospodarstvo, je treba pričakovati tudi neke obresti. Morda so bile neke obveznosti prevzete, ampak te obveznosti ne morejo dosegati tako velikih zneskov. Zanimivo je, da zdaj neki podatki kažejo, da se bo do konca leta ta dolg še bistveno povečal, vendar bomo počakali in s poslanskimi vprašanji pridobili natančne podatke o strukturi tega povečanja. Pa tudi tu je treba pričakovati, da bodo obresti od plasiranih sredstev oziroma donosi ali kakorkoli temu rečemo, najmanj povrnilo tisto, kar je bilo za njih treba plačati. Tako se tudi na tej strani, prilivi od premoženja morajo dovolj povečati, če se že to premoženje nekako vrti.

Potem imamo tu podjetja in institucije, banke in tako naprej, ki so se zdaj znašle na "jedilniku" tistih, ki jih hočejo kupiti. Tu bodo zelo dobro – ne vem, če je korektno, me bo dr. Dobovšek popravil, ali to lahko rečemo, da je to pranje denarja ali ni, ampak če nekdo kupi banko, v katero je bilo vloženo 800 milijonov evrov državnega denarja, za 200 do 300 milijonov evrov in jo potem lepo ima, potem ne vem, kam bi se lahko takšna dejavnost uvrstila glede na različne človeške dejavnosti; posebej če je zahteva Evropske unije, da se ta banka proda

do konca leta 2016, poskuša se jo prodati pa že kar do konca tega leta po ceni, ki je bistveno pod knjižno vrednostjo. Kakorkoli gledate, ne samo po tem, koliko je država vanjo vložila. Tako mislim, da je treba vendarle povečati sredstva, ne samo za razvoj ali pa za razvoj zadržati, ker razvojne politike v Sloveniji tečejo že od leta 2009 zelo intenzivno, ampak tudi za varnost. Predvsem za institucije, ki bodo profesionalno kos takšnim ravnanjem, ki bodo znale odkriti ozadja, naveze, zunaj in znotraj. Tu kakršnokoli varčevanje pomeni dejansko direktno izgubo materiala, tudi če odštejete to, da verjetno, ko bomo enkrat razprodani, ni več osnov za obstoj slovenskega naroda, bomo zdrknili na neko obrobje. Ampak tukaj je prav vprašanje zaposlitev, kaj če se bo potem spet, tako kot v stari Avstro-Ogrski, tretjina prebivalcev tega območja ali naše države zdaj izelila, takrat se jih je 300 tisoč, danes nas je več, to bo 700 tisoč ljudi prisiljenih zapustiti. Glavni vzrok takrat je bil ta, da je denar odtekal, akumulacija je odtekala iz nekdanje Kranjske in ostalih dežel, iz katerih je nastala Slovenija. In tu je treba tudi financirati v institucije pravne države, približno dve sta, ki naj zagotovita tudi ta del varnosti, ki je zdaj kritična oziroma naš spopad s to nevarnostjo, ki smo ji zdaj izpostavljeni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati na ta splošni del? Prijava se je začela. 7 prijavljenih. Besedo ima gospa Nada Brinovšek, izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči!

Rebalans tega proračuna bi lahko rekli, da je odraz stanja v državi, neustreznega načrtovanja in nadaljevanje te politike, ki jo nadaljuje Vlada. Podatki kažejo, da Slovenija pada na lestvici konkurenčnosti poslovnega okolja, večja se tudi dolg in kar bomo lahko zapustili našim otrokom, se bojim, da bo to samo kredit. Večajo pa se tudi obveznosti za plačilo obresti od kreditov, vidimo v tem rebalansu proračuna, da jih je kar za milijardo 100 in če malo primerjam s kakšno investicijo, bi lahko primerjali s tako opevano TEŠ-6 v Šoštanju. Moram reči, da če sem že pričakovala ta rebalans, sem ga pričakovala v smislu, da se pač povečajo proračunske postavke za odpravo posledic naravnih nesreč. Naša stranka, Slovenska demokratska stranka, je na Odboru za finance vložila kar štiri amandmaje, ki so šli v to smer in so bili predlagani v višini 9,5 milijonov, ampak so bili žal vsi zavrnjeni. Po drugi strani pa vidimo na prihodkovni strani splošnega dela proračuna, na kar sem tudi opozorila na Odboru za finance, da se zmanjšujejo prejete donacije tujih nevladnih organizacij, in to kar za 6 milijonov, to pa je kar dve tretjini načrtovanih prihodkov. Na odboru nisem dobila obrazložitve. Mislim, da je šlo to bolj za neko napihovanje

proračuna. Prav tako tudi nisem dobila jasnega odgovora za velik izpad na postavki Prejeta sredstva iz proračuna EU, regionalni razvoji, in sicer v višini 90 milijonov, kar je tudi kar ena četrтина pričakovanih oziroma načrtovanih sredstev. Tu se radi izgovarjamo, da je kriva država, da je kriva politika, da je kriva EU in ne vem kdo še, ampak menim, da je tako, da je krivo to, da nimamo prave strategije, nimamo projektov in ne ugotavljamo odgovornosti.

Na odhodkovni strani pa vidimo, da se je precej precej zmanjšala sama podpora lokalni samoupravi, in sicer kar za 1,5 milijonov, in pa koordinaciji razvoja regij, to pa kar za 61,7 milijonov. To me zelo skrbi, ker se toliko jemlje lokalnim skupnostim, saj namreč vemo, da so lokalne skupnosti neko gonilo razvoja predvsem na podeželju. Nadalje se jemlje tudi na proračunskih postavkah spodbujanje podjetništva, konkurenčnosti – 35 milijonov, znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki je podpora gospodarstvu, 9 milijonov, razvoju znanosti mladih, to vemo, da je vlaganje, da se nam vlaganje v mladostnike dolgoročno kar desetkrat obrestuje, razvoju podeželja 14 milijonov in tako naprej.

Rekla bi, da se s tem rebalansom nekako jemlje na tistih proračunskih postavkah, ki so bistvene za sam razvoj, blaginjo družbe in predvsem našega gospodarstva. Zavedati se moramo, da bodo potrebne v drugem letu korenite spremembe, da bodo potrebne reforme, in upam, da bomo pri načrtovanju oziroma sprejemanju vsaj rebalansa za leto 2015 to upoštevali in da ne bomo jemali tam, kjer lahko kasneje, se pravi dolgoročno, marsikaj pridobimo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik, kolegi in kolegice, spoštovani ministri, državni sekretarji, sekretarki, ministrice!

Verjetno se v državni nikoli ne bomo strinjali o tem, katera davčna reforma, katere davčne spremembe so potrebne in katere niso potrebne, zaradi tega se verjetno tudi ne bomo strinjali, kaj je bilo tisto, kar se je dogajalo leta 2007 pa leta 2014. Takrat so bile narejene davčne reforme in takrat so bile narejene davčne reforme predvsem v smeri povečevanja konkurenčnosti gospodarstva, v smeri tudi zmanjševanja in poenostavljanja davčnih predpisov, zmanjševanja stopenj seveda, in v letu 2007 je bila država suficit, ne deficit ampak suficit; in ravno tako v letu 2008. Potem je nastala kriza, padec bruto družbenega proizvoda in tako naprej in že v letu 2008 je bila narejena tudi, od prejšnje vlade ali če želite od vlade Janeza Janše, nek plan, nek načrt, kaj naj bi naredila naslednja vlada, vlada Boruta

Pahorja glede davkov in glede celotne ekonomske politike, vendar tega se takrat ni storilo. Zaradi tega seveda lahko rečemo, da je bila to napaka, vendar to je bila nehotena napaka, tako kot je bila nehotena napaka leta 2007.

Skratka, tukaj ne gre za to, ali se je pokazala neka napaka, ali se komu zdi, da je nekaj napaka ali ne, ampak gre za to, kakšni učinki so takrat bili. In ti učinki so bili, da je bil suficit državnega proračuna oziroma javnega sektorja. Verjetno bi lahko bil še večji in to je zdaj očitek, ali bi takrat lahko bil suficit še večji. Verjetno bi na določen način bil lahko še večji, vendar se je pokazalo, da je ob boljši konkurenčnosti dejansko suficit bil tudi v primeru, ko so se davki zniževali in ko so bili prihodki večji – seveda ob gospodarski rasti. Kakšne so zdaj te povezave med gospodarsko rastjo, izvozom, konkurenčnostjo in prihodki, takrat kaže nižji davki, nižje obremenitve tako gospodarstva kot prebivalstva, da so bili prihodki seveda višji.

Če gledamo nekoliko situacijo za naprej in če se omenja in večkrat tudi očita predlogom, da se zmanjša stopnja davka od dohodkov pravnih oseb, potem je treba upoštevati dejansko stanje, ki je danes, in seveda konkurenčnost. Ne govorim tukaj o konkurenčnosti davčnih sistemov v Evropi. Nekje sem zasledil, da je najnižja stopnja 0,25 %, v Luksemburgu, na podlagi dogovora. Na podlagi dogovora, kar pomeni, da imajo določene države, članice Evropske unije, možnost, da se neka multinacionalka, neko podjetje, nek posameznik, kdorkoli že, z državo dogovori, po kakšni stopnji bo plačal davek. To je pač zdaj tisto, kar je prišlo ven pred nekaj tedni ali nekaj dnevi glede tega, koliko je ... In tukaj je konkurenčnost davčnega sistema. Ne grem v to, ali je to fer konkurenčnost ali je to škodljiva konkurenca, to bo verjetno razjasnjeno, ampak verjetno gre za to, da če imamo takšne konkurente na davčnem področju, je verjetno tista davčna stopnja, ki je bila predlagana, 15 % verjetno še prenizka, je pa transparentna. Ampak takšno stanje je; marsikoga je presenetilo, marsikoga verjetno ne, vendar so tisti, ki jih ni to presenetilo, v zelo ozki manjšini. Tako je glede davčnih stopenj dejstvo, da tudi nizka davčna stopnja, primerna davčna stopnja lahko prinese večje prihodke državnemu proračunu.

Glede ukinjanja davčnih olajšav predvsem, če se misli tukaj na raziskave in razvoj, jaz dejansko v to ne bi šel, ker mislim, da smo vseeno glede raziskav in razvoja in vlaganja v raziskave in razvoj po nekaterih analizah, po nekaterih lestvicah na dobrem šestem mestu, kar pomeni, da vseeno to nekaj pomeni.

Glede davčnih blagajn, ki so tokrat opevane ... Poglejte, davčne blagajne ne bodo rešile ne deficita državnega proračuna, ne bodo rešile tudi prihodkovne strani proračuna ne, veliko zapletov bo. Veliko je govorjenja o

davčnih blagajnah, ki bi bile lahko, če bi bila volja in če ne bi bil stalni pritisk lobijev, že vzpostavljene pred tremi, štirimi leti. Katerakoli Vlada bi to lahko naredila. Zakonodaja obstaja, treba jo je potegniti iz predala in zadeva bo rešena. Tako je preveč v bistvu govorjenja in preveč se pričakuje od davčnih blagajn. Tudi se preveč pričakuje, po mojem osebnem mnenju, od prihodkov iz naslova tako imenovane sive ekonomije. Od črne ekonomije – ja, ampak od tega, če mislite, da boste zaradi tega, ker boste obdavčili nekoga, ki prodaja gobe ob cesti ali podobne zadeve, kar beremo v časopisih ... Poglejte, tukaj je veliko več sredstev danih v sam davčni postopek, veliko več denarja v davčni postopek, kot je dejansko učinek. Ima pa to neke morda psihološke učinke, piar učinke in podobne zadeve. Tako se s tega zornega kota verjetno z nekaterimi svojimi kolegi nikoli ne bom strinjal, pa tudi prav je; ni treba, da se glede vsega vsi strinjamo.

Če govorimo sedaj o proračunu za leto 2014, ki je dejansko končan, mislim, da če bi bila kakšna škoda narejena pri tem proračunu, tudi to, da se je dejansko v juliju mesecu prekinilo plačevanje oziroma ne samo plačevanje, tudi mojih obveznosti, ki so verjetno že bile, tako da tukaj je seveda to vprašanje, kaj se bo dejansko zgodilo. Mislim, da tisti, ki danes govorite o tem, da je ZUJF neprimeren, je treba upoštevati, da ste na Odboru za finance pa podprli ZUJF glede davčne stopnje in glede dodatne obremenitve, kakorkoli že, pri dohodnini. Tako ne želim, da so nekateri dvolični. Mislim pa, da bo Vlada, kot je že napovedala tudi, prišla z nekim novim ZUJF, karkoli že, ki bo moral biti veliko bolj korenit, glede na to, kar je predsednik Vlade in kar je minister za finance danes tukaj povedal. Tukaj je pač bilo povedano, 1,5-odstotne točke bruto družbenega proizvoda bo treba dejansko nekeje prihraniti, ob tem da rast ne zagotavlja tega, da bi se lahko to prihranilo. Ta ZUJF je imel učinek nekeje 350 milijonov, morda 400 milijonov, mislim pa, da bo tukaj najmanj za 60 do 70 % večja številka, če se bo ta vlada dejansko držala tistega, kar bo treba narediti.

Tako pričakujem, da bo poleg novega ZUJF, poleg proračuna za leto 2015 prišlo tudi kaj bolj spodbudnega od te vlade, tudi kaj, kar bo povečalo konkurenčnost. Tudi na primer to, da bo vsaj popolna po nekem dolgem času, da bo popolna, in da bodo vsi resorji lahko delali s svojimi ministri. Kajti ta agonija ministrov in ministrstev in tako naprej traja veliko predolgo. Predvsem zaradi tega, ker navsezadnje nekateri ljudje potem že ne vedo, s kom komunicirati; že v Evropi ne vedo, s kom komunicirati, če nimate nekaj časa – na primer, ne vem, mislim, da je Ministrstvo za zdravje dolgo časa vodila tudi predsednica Vlade in enostavno to potem ne gre. Postavi se pa tudi vprašanje, kako lahko sedaj deluje v bistvu država brez ministrstev, brez ministrov ali ministric kar nekaj mesecev,

morda celo nekaj let. Verjetno to gre in bo tudi šlo v prihodnje. Toliko. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani ministri, državni sekretarji, poslanke, poslanci, lepo pozdravljeni tudi v mojem imenu!

Danes imamo pred seboj rebalans proračuna za leto 2014. To je tisti proračun, za katerega je bilo še s strani bivšega ministra za finance konec meseca julija rečeno, da je realen in da rebalans ne bo potreben. Zelo podobno je rekla tudi državna sekretarka ministrstva za finance v mesecu oktobru; da je realen in da za njim stojijo podrobne ocene. Ampak, so res? Da proračun za leto 2014 ni nastal na realnih osnovah, priča že to, da ga imamo v teh dneh na mizah.

Pa naj izpostavim nekaj teh nerealnih osnov. Ena izmed teh je, da so se prihodki iz naslova davka na nepremičnine planirali, ko za njih še ni bilo zakonske osnove. Druga je, da se planira na črpanje evropskih sredstev iz nove finančne perspektive 2014–2020, čeprav dokumenti, ki so osnova za črpanje, niso bili potrjeni takrat in niso še danes. Niso se tudi načrtovali povečani odhodki za obresti, čeprav verjamem, da se je dodatno zadolževanje, ki je temu potem sledilo, že planiralo in vedelo že konec leta 2013.

Pa se bom nekoliko ustavila pri samih postavkah Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Skupna sprememba zmanjšanja je nekaj čez 128 milijonov evrov. Zelo visoka številka. Državni sekretar Ministrstva za gospodarstvo me je na odboru sicer nekoliko pomiril, ko je pojasnil, da gre zmanjšanjih teh sredstev v višini 104 milijonov evrov, da je to zmanjšanje vezano na nečrpanje sredstev iz nove finančne perspektive. Kar seveda ni bilo mogoče, zato ker dokumenti in pravna podlaga za to še ni obstajala. Če ob tem upoštevamo še, da je nastala nova Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in tukaj vzamemo teh 16 milijonov, bi lahko resnično rekli, da neke bistvene vsebinske razlike tukaj ne bi smelo biti. Ampak prihodnji dan na Odboru za finance pa je državna sekretarka Ministrstva za finance rekla nekoliko drugače, in sicer da je bilo na Ministrstvu za gospodarski razvoj planiranih le 10 milijonov evrov sredstev iz nove finančne perspektive, preostalo zmanjšanje naj bi šlo iz naslova presežnih pravic porabe stare finančne perspektive.

Ob samem postavljanju vladne ekipe smo opozarjali, da ekipa deluje nekoliko razglašeno. Kolikor vidimo, se tudi do sedaj ni uspela najbolj uglasiti. Ampak kakorkoli, gre za iste številke različne obrazložitve in zato bi vseeno želeli vedeti, katera je tista informacija, ki je prava in ki je pravi razlog za zmanjšanje teh 128 milijonov evrov. Če pogledamo, na katerih postavkah je to

zmanjšanje nastalo, je to zaskrbljujoče. Lokalna samouprava za nekaj čez 64 milijonov evrov, podjetništvo in konkurenčnost – nekaj več kot 35 milijonov evrov in podpora razvoju turizma – skoraj 17 milijonov evrov. Pa toliko govorimo o tem, kako bi Slovenija morala biti bolj turistična destinacija!

Če se vrnem na sam rezultat ali primanjkljaj tega proračuna. V letu 2014 bomo porabili za 1,2 milijarde več, kot bodo znašali sami prejemki v proračun, od tega za obresti skoraj 1,1 milijarda. Izjemno visoka številka! Verjamem, da si državljane in državljani sploh ne morejo predstavljati, za kakšen znesek tukaj gre. Ampak, kaj pa tukaj? Se sploh kdo vpraša, kako obremenjujemo vse generacije za nami? Kaj to pomeni za naše otroke, naše vnuke? Kdaj bomo to lahko povrnili, kdaj se bo to zadolževanje končno enkrat nehalo? Mislim, da s tako lahkotnostjo tega ne moremo sprejeti. Ampak, kakorkoli, na strani koalicije ne vidimo nekih razlogov, da bi temu oporekali, žal. Tukaj bi apelirala na vse vas, da se zamislite in se predvsem vprašate to, kako daleč bomo šli s tem zadolževanjem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da pri rebalansu proračuna za 2014 gre za ugotovitveni akt. Mimo tega dejstva mi ne moremo, danes smo 18. novembra, ta rebalans proračuna bo uveljavljen konec novembra in to pomeni, da nekega efekta na poslovanje države ta rebalans proračuna ne bo imel.

Treba je povedati pa nekaj dejstev pri tem rebalansu proračuna, in sicer da so se potrdila vsa dejstva, ki jih je Slovenska demokratska stranka navajala pri sprejemu tega proračuna. To so dejstva, da je bil ta proračun narejen na nerealnih predpostavkah, da je bil narejen na nerealnih prihodkih in tudi na nerealnih odhodkih. Zanimivo je bilo poslušati predstavnike Vlade na raznoraznih odborih in na matičnem delovnem telesu v soboto, ko smo poslanci SDS dobili občutek, da poskuša Vlada ta proračun izkazati kakor neko zgodbo o uspehu. Ampak ta zgodba je čisto druga stvar, mislim, da ta rebalans proračun jasno pove, kakšno je dejansko stanje v Sloveniji sploh. Ta rebalans proračun bi lahko imenovali tudi katastrofalno vodenje Slovenije v leto 2014. Zaradi česa? Ta proračun je bil narejen na bistveno slabših makroekonomskih predpostavkah, kot se je dejansko skozi leto potem zgodilo. To pomeni, predpostavke Banke Slovenije, Umarja so bili pri pripravi tega proračuna bistveno slabši. Dejansko se je potem stanje skozi leto 2014 izboljšalo. Bila je višja gospodarska rast, kot se je pričakovalo.

Posledica višje gospodarske lasti v Sloveniji se pripisuje predvsem ugodnim vplivom v Zahodni Evropi. Slovenija je izvozno usmerjena in posledica rasti in dobrega gospodarjenja predvsem v državah Nemčija, Avstrija, so posledica, da je slovensko gospodarstvo tudi rastlo. Dejstvo pa je sedaj takšno, makroekonomske predpostavke so bile slabše od dejanskih, nenazadnje pa pri tem rebalansu, ki ga imamo, bomo imeli za približno 200 milijonov evrov višji primanjkljaj. Spoštovani predstavniki Vlade oziroma Ministrstva za finance, mi lahko to obrazložite. Makroekonomske predpostavke so bile bistveno slabše, dejansko imamo pa na koncu bistveno višji primanjkljaj. Ta primanjkljaj je višji za približno 20 %, primanjkljaj države ob koncu leta bo 1,2 milijardi evra, obstoječi rebalans pa je predvideval 1 milijardo pri, bi rekel, slabših napovedih, kot je bil ta rebalans pripravljen. Tu vidim, da gre za jasni dokaz, da je bilo vodenje države v letu 2014 neustrezno. Katastrofalna politika zadolževanja, katastrofalna davčna politika, katastrofalna trošarinska politika in ne prodajati zgodb, da ta rebalans ne bi bil potreben ali da je ta rebalans potreben zaradi izpada nepremičninskega davka. Pri nepremičninskem davku bi Slovenska demokratska stranka vedno opozarjala, da je ta davek nerealen, da je nečloveški in nenazadnje ga je tudi Ustavno sodišče v celoti zavrnilo. Pri tem je treba poudariti, da je vlada takrat prišla v Državni zbor in povedala: to ne bo imelo nekega vpliva, mi bomo poskušali izpad dohodka iz naslova nepremičninskega davka nadomestiti z dvigovanjem drugih davčnih bremenitev in pa seveda dviga trošarin. In skozi celo leto ste prodajali zgodbo, da rebalans proračuna ne bo potreben. A nazadnje dobimo konec meseca novembra rebalans proračuna, ki jasno govori, da se primanjkljaj povečuje za 200 milijonov evrov. In Slovenija bo leto 2014 zaključila z 1,2 milijardi evrov primanjkljaja.

Naliti si je treba čistega vina. Danes smo poslušali predsednika Vlade, poslušali smo ministra za finance, kako poskušajo ta Državni zbor in širšo slovensko javnost prepričati, da glavni cilj te vlade pa je konsolidacija javnih financ. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovana koalicija, če bi vam bila res v interesu konsolidacija javnih financ, potem bi pred enim mesecem v Državni zbor prinesli izvedbeni zakon o fiskalnem pravilu. Slovenija je že približno eno leto v neustavnem položaju in to bi bil glavni kazalec, da je vaši vladi, vaši koaliciji res za konsolidacijo javnih financ. In dokler mi tega ne bomo videli, tega ne bomo verjeli. Vsa dejanja sedanje vlade v teh 60 dneh narekujejo dejstvo, da boste nadaljevali politiko prejšnje vlade, to pomeni politiko zadolževanja in politiko davčnih obremenitev. Iz naslova Zakona o izvrševanju proračuna, o katerem bomo govorili še kasneje, se jasno vidi, da vlada Mira Cerarja in sedanja koalicija s tem dokumentom odpira prvo novo davčno obremenitev za leto 2015.

Spoštovana koalicija, toliko negativnih stvari smo lahko poslušali pri sprejemu Zakona o uveljavljanju javnih financ, tako imenovanega ZUJF, vi pa sedaj ta ZUJF dejansko še širite in ga podaljšujete v letu 2015, in s tem bomo dobili prvo novo davčno obremenitev, ko se ohranja dohodninska stopnja četrtega razreda – obdavčitev po 50 % stopnji. To je bilo predvideno da iz ZUJF gre, v letu 2014, 2013 je, potem se umakne. In tudi državna sekretarka na matičnem odboru za finance ni povedala nekih tehničnih razlogov, zakaj se veljavnost ZUJF podaljšuje. Nenazadnje pa odnos te vlade, te koalicije, bi rekel, tako do Državnega zbora kot do širše javnosti prikazuje dejstvo, da ko smo na matičnem delovnem telesu govorili o najpomembnejšem dokumentu te države, ni bil prisoten minister za finance in ni bilo argumenta ali opravičila, zaradi česa minister za finance ni bil prisoten.

Dejstvo, da je ta proračun luknjast – jaz ga imenujem "luknjasti" –, ki ga danes obravnavamo, je tudi to, da prejšnja Vlada ni predvidela v proračunu prihodkov iz naslova koncesij za podelitev mobilnih frekvenc. To znaša dodatni prihodek državi 145 milijonov, hkrati pa ob tem govorimo o primanjkljaju, ki bo višji za 200 milijonov evrov.

Dve stvari bi pri tem rebalansu proračuna izpostavil, in sicer na prihodkovni strani izpad 45 milijonov iz naslova trošarinske politike, kar je jasen dokaz, da trošarinska politika ne prejšnje ne sedanje vlade ni ustrezna. V Slovenski demokratični stranki smo večkrat opozarjali, trošarinska politika tako na področju naftnih derivatov kot na področju cigaret in alkohola je neustrezna. Mi trošarine povečujemo, obremenjujemo gospodarstvo, obremenjujemo prebivalke in prebivalce Republike Slovenije, v proračunu imamo pa za 45 milijonov manjši prihodek. In sedanja vlada s to trošarinsko politiko nadaljuje. Cene nafte na svetovnem trgu so na zgodovinsko najnižji ravni, barrel stane 78 dolarjev. V avstrijskih medijih lahko beremo, da je cena naftnih derivatov na nivoju izpred štirih let, v Sloveniji imamo pa rekordno visoke cene. To je vprašanje za Vlado, predvsem za Ministrstvo za finance: Zakaj taka trošarinska politika? Danes je cena za liter nafte v Beljaku 1,16 evra, v Sloveniji je pa 1,34. Zaradi česa ima lahko Avstrija tako nizko ceno goriva, nafta je pa na svetovnem trgu 78 dolarjev? Zaradi tega, ker vi na vsakih 14 dni dvigujete trošarine. Če bi vi trošarine pustili na istem nivoju, bi se v zadnjih dveh mesecih cene naftnih derivatov znižale. In me zanima, kaj boste naredili v ponedeljek, ali boste ponovno povečali trošarine in bo cena naftnih derivatov v Sloveniji ostala na istem nivoju ali se bo celo podražila. Ne morete polniti proračuna na tak način. Enaka zgodba je z alkoholom in cigaretami.

Druga zgodba so obresti. Zakaj ste tu zgrešili približno za 180 milijonov večje odhodke iz naslova obresti, mislim, da boste to morali

obrazložiti Državnemu zboru. Danes se razen ministra ni še nihče od predstavnikov Ministrstva za finance oglasil. Jaz pričakujem določena pojasnila. Mislim, da je bilo vprašanje kar precej, ne samo z moje strani, pač pa tudi v razpravah ostalih poslank in poslancev. Stroški oziroma odhodki za obresti v Sloveniji bodo v letu 2014 znašali že več kot 1,1 milijarde evrov. Torej, več kot 1,1 milijarde evrov pri 8,6 milijarde evrov prihodkov. Če govorimo o zadolženosti Slovenije v primerjavi z BDP, smo še približno neke na evropskem povprečju, 82 %, tudi to je precej, vendar problem Slovenije je v višini obresti v primerjavi s prihodki iz naslova tega proračuna.

Spoštovani, rekli ste, da je posledica višjih obresti sanacija bančnega sistema. V Sloveniji smo decembra 2013 sanirali bančni sistem, kar je davkoplačevalce stalo približno več kot 5 milijard evrov. Potem pa smo prej kot v roku enega leta ponovno priče stresnim testom in, glej ga zlomka, 5 milijard smo dali decembra 2013, na teh stresnih testih pa ponovno padeta dve največji sistemski banki. Spoštovana Vlada, spoštovani ministrski zbor, mislim, da je tu nekaj hudo narobe in da je za ta vaša dejanja treba sprejeti tudi neko odgovornost. Zelo zanimivo je poslušati predsednike nekaterih strank sedanje koalicije, ko pridejo pred mikrofonski in govorijo: "Nujno je treba zamenjati vodstva banke!" Ampak, pogledajte naslednjo zadevo, vsi ti rezultati niso posledica verjetno teh uprav, ampak ne da bi jaz zagovarjal te uprave, verjetno je treba marsikaj spremeniti pri delovanju ampak, pogledajte vi, ko ste sanirali ali pa dokapitalizirali banke – vaša vlada ima škarje in platno v rokah. To pomeni, država je 100 % lastnik tako NLB kot Abanke kot NKBM in v soju teh žarometov vi razlagate, ja, treba je zamenjati vodstva bank, potrebno je narediti to, epiloga pa ni nobenega. Pač to je predstava za javnost! Spoštovani, pogledajte, vi imate danes 100 % lastništvo. To pomeni, da vam Zakon o gospodarskih družbah omogoča sklic univerzalne skupščine v enem dnevu in v enem dnevu vi lahko zamenjate tako nadzorni svet kot celotno upravo. In ne zdaj pred javnostjo nekaj govoriti. Pa da ne bomo zašli tukaj pri temu proračunu predaleč glede samih bančnih zadev.

To zadolževanje, ki je dejansko postalo že nevzdržno in, bi rekel, tudi posledice plačevanja obresti je seveda vprašanje, zakaj Slovenija ne izrablja možnosti za zadolževanje pri drugih institucijah, ki predstavljajo ali pa ki ponujajo bistveno ugodnejše pogoje zaposlovanja. Na primer, da minister Šušteršič in predstavnik Evropske investicijske banke Tone Rop sta ob koncu leta 2012 podpisala pogodbo o možnosti črpanja kreditov za Slovenijo v višini 600 milijonov evrov. Koliko od tega je bilo počrpano? In zakaj ni bilo počrpano več? Seveda so pa tukaj bistveno ugodnejši pogoji za zadolževanje in pa bistveno ugodnejša obrestna mera kot tudi sama ročnost zadolževanja.

Ob zaključku tega jaz predvidevam, da se bo treba še kaj javiti k tej razpravi. Dejstvo je,

da, bi rekel, mnenja Slovenske demokratske stranke pri sprejemanju tega proračuna so bila pravilna. To pomeni, ta proračun je bil pripravljen na neustreznih predpostavkah, na neustreznih prihodkih na neustreznih odhodkih. Dejstvo je, da odgovornost tukaj notri v tem danem trenutku za leto 2014 pri tem proračunu nimata samo dve stranki, ena stranka, ki je prišla na novo v parlament, in Slovenska demokratska stranka, ki ni bila nikoli v koaliciji, vse ostale stranke, imate pa tukaj odgovornost za ta proračun. In pri temu proračunu prihajamo ponovno do 200 milijonov evrov višjega primanjkljaja. To pomeni, Slovenija drsi v prepad. Neke nove politike tukaj notri ni na vidiku, politika sedanja koalicije se je jasno pokazala, to pomeni, nadaljevala se bo politika zadolževanja in pa povečevanja davčnih obremenitev. In še enkrat bi ponovil, tukaj notri gre zgolj za ugotovitveni akt pri temu proračunu, smo konec meseca decembra, ta rebalans ne bo imel nobenega vpliva na delovanje države v tem letu ali na gospodarstvo ali na socialo, ni nekega drugega. Večkrat ste že omenili, ta rebalans bi bil bistveno bolj smislen glede na vse naravne katastrofe, ki so se v Sloveniji dogodile v zadnjih dveh mesecih, da bi prišli s temi predpostavkami. Žal, koalicija je vse napore Slovenske demokratske stranke pri amandmajih, da se povečajo sredstva za delovanje voda in nastalih zadev negativno naredila, ste glasovali proti. In pogledajte, bi rekel, glavna zadeva pa seveda šele prihaja, to je pa rebalans proračuna za leto 2015. Tukaj pa mislim, da boste imeli napore. Jaz mislim, da je smešno poslušati nekatere predstavnike Stranke Mira Cerarja, ki kot veliki uspeh zagovarjajo ta rebalans proračuna, da je pa to izjemen uspeh v 60 dneh, da ste uspeli narediti ta rebalans. In jaz mislim, da prihaja še velika veselica te koalicije pri proračunu za leto 2015. Pričakujem, da boste dali noter fiskalno pravilo, da ne bo več neustavno stanje. Slovenska demokratska stranka kot odgovorna in državotvorna je v proceduro Državnega zbora vložila Zakon o fiskalnem pravilu, izvedbeni zakon. Ko toliko poslušamo, koliko je tej vladi in nekaterim strankam, predvsem stranki Mira Cerarja do konsolidacije javnih financ, potem jaz pričakujem, da boste ta izvedbeni zakon v celoti podprli. Ampak temu ne verjamem, kajti nekaj govorite, delate drugo. Jaz ne izključujem, da glede na vse stanje v tej koaliciji, kakršna trenutno je, da ne znate kadrovati, da ste dejansko totalno "razštelani" in da če ne prej, no, pri rebalansu proračuna 2015 bo ta koalicija razpadla.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik za besedo. Spoštovani vladni predstavniki, kolegi, kolegice!

Po takšnem govoru bi lahko kar sejo prekinili in šli na glasovanje. Mislim, da je kolega Marko Pogačnik povedal nekaj bistvenih zadev, morda bom katero ponovil, morda pa tudi kakšno svojo dodal.

Na vsakem izmed odborov smo se najprej srečali z besedo konsolidacija javnih financ, za to, da je potreben rebalans proračuna. Ampak, kdor je vsaj odprl prve štiri strani tega rebalansa proračuna, tega splošnega dela, lahko vidi, skupaj prihodki manjši za 200 milijonov, in na četrti strani skupaj odhodki večji za 180 milijonov.

Spoštovani predstavniki Vlade, razložite slovenskemu državljanu, kako naj se gre konsolidacijo svojih domačih financ, in reče: "Zadolženi smo, nekaj bo treba narediti s temi naši družinskimi financami, kajti to stanje je nevzdržno in tako na bo šlo več naprej, če ne bomo sami nekaj naredili, bo pa nekdo drug nekaj naredil, ali banka ali delodajalec ali kdorkoli drug." Potem pa dajo skupaj glave in rečejo: "Hm, pa bomo nekaj naredili. Prihodke bomo celo zmanjšali, na drugi strani pa odhodke svojega lastnega proračuna povečali." In to je konsolidacija javnih financ?! Jaz, spoštovani, resnično tega ne razumem in resnično prosim vse tiste doktorje ekonomskih znanosti, tako iz te leve strani iz vladnih soban in predvsem iz Stranke Mira Cerarja, o gospodu Križaniču je skoraj škoda izgubljati besed, da mi poveste, kakšna je ta konsolidacija javnih financ v praksi, "kjer se manj prišpara pa še več potala". Jaz osebno tega ne razumem. Razumel pa bom vaš signal, da podpirate konsolidacijo javnih financ, če boste podprli zakon o fiskalnem pravilu, rešili se boste problema fiskalne konsolidacije in še problema, ki ga imamo, ker smo trenutno v neustavnem stanju.

Je pa eno opravičilo tej vladi, da dela oziroma skuša nekaj narediti na napačni politiki prejšnje vlade, predvsem na napačni fiskalni politiki prejšnje vlade, ki nas je na srečo morda prepozno zapustila. Ampak, ko berem posamezne proračunske postavke po ministrstvih, razrez, imam občutek, da na vidiku ni nič novega, predvsem pa na žalost nič spodbudnega. Kdo najbolj izgublja? Gospodarski resor. Morda pričakovano, morda niti ne, morda bo pričakovano, če bomo v naslednjih treh mesecih končno dobili ministra za gospodarstvo in da bo gospoda Mramorja malo razrešil muk, pa bo naredil nekaj dobrega za gospodarstvo, ampak ne to, da bo dal kakšno subvencijo kakšnemu lastnemu podjetju ali komu izmed družinskih članov, ampak da bo kaj naredil za podjetništvo, ki mu s tem rebalansom in kljub temu, da se izgovarjate, da mu za en mesec jemljete ogromna sredstva. Izgublja podjetništvo, izgublja turizem, izgublja lokalna samouprava, predvsem razvoj podeželja ste močno oklestili, izgublja zdravstvo, predvsem sekundarna raven, izgublja izobraževanje, predvsem ta, po mojem mnenju, ključni del izobraževalnega sistema, to pa je raziskovalni

programi. Že več kot desetletje poslušamo o tem, kako je treba združiti izobraževanje in gospodarstvo in kako le priti na nek skupni imenovalec in dati mladim priložnost, gospodarstvu pa nove spodbude. Ampak vi jemljete. Če so to nastavki rebalansa za leto 2015, ki ga baje intenzivno pripravljate, me je resnično strah, s čim se bomo morali spoprijeti, ampak mislim, da uspeha ne bo. Sicer je kolega iz Stranke Mira Cerarja povedal, kako velik uspeh v tem letu oziroma v tem rebalansu je črpanje evropskih sredstev. Še manj kot eno leto imamo, da počrpamo vse tisto, kar je bilo v perspektivi 2007–2013, in vsi vemo, da ko načrtuješ neko investicijo, je v tistem zadnjem momentu največji dodatek, naj si bo to na izvedbeni ravni predvsem pa na finančni ravni. Ta nek minimalni preskok pri črpanju evropskih sredstev, pa vemo, koliko bo sredstev ostalo v bruseljskem proračunu, ni zadeva s katero bi se jaz, če bi bil v vladni koaliciji, na vse pretege hvalil. Bo pa ostalo nekaj zapisano. Tako magnetogrami vseh vladnih predstavnikov na hearingih, tako koalicijskih poslancev v Državnem zboru in mislim, da bomo imeli pri rebalansu za leto 2015 pa nadaljevanje prejšnje vlade, ki je delala popolnoma drugo, kar je govorila. Verjamem pa, da boste delali isto, kot je delal prejšnja vlada, to pa je, da boste konsolidirali javne finance z novimi in novimi zadolževanji. Pa še kak problem boste imeli, še kak okostnjak vam bo padel iz omare, banke so še vedno napol odprta, na pol priprta zadeva. Vsi čakamo, kdaj bomo ponovno dokapitalizirali naše banke, kajti vsi tisti varuhi nacionalnega interese se oklepate teh bank kot največjega bogastva, pa smo na njih toliko zmetali, da bo ne samo mene, verjetno še moje otroke bolela glava, ko bodo morali to odplačevati. Govori se o neki finančni tajni, kako se ne plačujejo tekoče obveznosti. Še to vas bo zadelo ko boste pripravljali rebalans za leto 2015. Čaka se sodba glede podrejenecv, vsi vemo, o kakšnih finančnih zneskih govorimo, vsi pa zelo verjetno se strinjamo, da bo zadeva za državni proračun negativna, ampak očitno bo z lahkoto šlo, saj kolikor poslušamo predstavnike Vlade.

Iz današnje razprave pa imam občutek predvsem pri eni stvari, ki bo pogubna za državne finance. To pa je nadaljevanje katastrofalne davčne in trošarinske politike te vlade, kajti malo ste med vrsticami že obljubili, da pri trošarinski politiki ne mislite popuščati, boste pa z veseljem uvedli kak nov davek ali pa kakšnega podaljšali. Moram reči, da me kolegi v zadnjih dneh sprašujejo, kdaj bo ta vlada, ko bo zmanjkalo državnih financ, končno uvedla davek na izdihani zrak. To je verjetno ena zadnjih možnosti, potem pa bo zmanjkalo virov tej naši državi. Ali pa bo zmanjkalo državljanov, kajti so to davčno politiko, ki se jo boste očitno šli z več trošarin, večji davki, bo manj državljanov v tej naši državi, bodo davke z veseljem plačevali v tujih državah, od teh davkov pa ne bo imela nič niti slovenska država, še manj pa lokalne

skupnosti. Skratka kljub temu, da se izgovarjate, da je to le za en mesec vas, kolegi, opozarjam, od 1. 8. sedimo v tem mandatu, vlada, mislim, da je bila imenovana 10. septembra, torej slabe tri mesece ste imeli v tem letu. To, kar ste v teh 60, 70 dneh spicali skupaj, ni nek dosežek, je pa zelo resno opozorilo, da če se ne boste konkretno vzeli v roke, boste imeli pri rebalansu za leto 2015 ogromno težav.

Kako se pa spoprijemate s težavami, bo pa pokazalo tudi današnje glasovanje o amandmajih. V zadnjih 14 dnevih na žalost zaradi naravnih nesreč poslušamo o poplavih, glede na včerajšnje poslansko vprašanje kolegice Kustec Lipicer in na odgovor predsednika Vlade imam občutek, da je največji dosežek te vlade pri sanaciji naravnih nesreč en nedeljski sestanek in pa obiski vladnih predstavnikov po posameznih poplavnih področjih. Pri izvedbenih zadevah se boste pa že nekako dogovorili in pri tem seveda nikakor ne potrebujete pomoči opozicije, kajti že na odboru ste zavrnili vse amandmaje, ki so šli v to smer, in verjetno boste danes tudi brez temeljite obrazložitve celotno stvar naredili isto. Še več, če vas tako skrbi za čas, ste imeli med časom, ko je rebalans proračuna za 2014 prišel v Državni zbor in do današnjega dne oziroma do seje delovnega telesa, predvsem odbora za finance, možnost, da pa kje še kaj spremenite. Ampak, glej ga zlomka, jaz ne vem, če se je že kdaj zgodilo odkar spremljam 10 let delovanje tega Državnega zbora od znotraj, da bi se kdaj zgodilo, da ni bilo nobenega koalicijskega amandmaja, kjer bi se kakšna zadeva še malo izpilila. In resnično upam, da to ni napoved neke politike, neke politike preživetja "kar pa bo, pač že bo." Me je pa posebej strah, ker imate v vladni koaliciji strokovnjake, kot je gospod Križanič, ki vehementno odriha po ZUJF, mislim pa, da predsednica prejšnje vlade gospa Alenka Bratušek brez ZUJF ne bi prišla niti do kabineta gospoda Junckerja. Kajti, le s tem papirjem se je hvalila po Evropi, kako osmo pa nekaj v Sloveniji le naredili. In mislim, da je tudi ta vlada pred enim izzivom ali je ZUJF bil dober ali pa ZUJF ni bil dober. In očitno je bil dober. Še več, nadaljevali boste z ZUJF. Takrat je bilo rečeno, če bo le nekaj izvedenega, bomo imeli ZUJF za leto 2013 in 2014, ampak vi v ta že obstoječi ZUJF še dodajate nove davčne obremenitve in ga podaljšujete, vsi pa že čakamo na kakšen način boste izpeljali ZUJF 2 ali pa več drugih zakonskih zadev, ki bodo na takšen ali drugačen način oziroma račun obremenili gospodarstvo, lokalne skupnosti pa verjetno vsakega državljana ali pa državljanke. Predvsem me čudi, da prihajajo s strani gospoda Križaniča debata glede ZUJF, ko pa vemo, da sta bila tako SD kot pa Desus bila tudi v prejšnji vladi gospe Alenke Bratušek. Z lahkoto bi, saj vsi vemo kako se napiše zakon, da se postavi izvajanje zakona, bi lahko to naredili. Tudi v teh 60 dneh bi lahko to naredili, ampak ne, nadaljevali boste s tem, potem pa govorite, kako je ZUJF slab. Ob

tem pa zraven še napovedujete višje davke, višje obremenitve gospodarstva, navidezen boj s sivo ekonomijo. Celo si je gospod Križanič dovolil reči, jaz moram reči, da bi predlagal gospoda Križaniča za Bob leta, rekel je: "Razvojna politika teče intenzivno od leta 2009 dalje." Hudičevo dobra razvojna politika od leta 2009 dalje, pred seboj pa imamo rebalans zaradi te intenzivne razvojne politike in še večji izziv bomo imeli, ko bomo imeli pred seboj rebalans za leto 2015, ko se bomo spoprijeli s katastrofalnim posledicami te razvojne politike od leta 2009 dalje.

Skratka, spoštovani predstavniki ministrstev in spoštovani kolegi, predvsem tisti iz koalicijskih vrst, jaz resnično upam, da to, kar ste nakazali z rebalansom za leto 2013, torej, da izgubljajo podjetništvo, gospodarstvo, lokalna samouprava, razvoj podeželja, zdravstvo, izobraževanje, turizem, raziskovanje, da s to pogubno politiko ne boste nadaljevali v letu 2015. Kajti če boste s takšno politiko nadaljevali pri rebalansu za leto 2015 in pri vseh tistih izvedbenih aktih, ki se bodo imenovali ali ZUJF 2 ali pa kako drugače, boste morali pogruntati neko novo fiskalno tematiko, da boste ljudem razložili to, kar jim očitno znate razložiti. S tem bom tudi končal, kar sem tudi začel – konsolidacija javnih financ ne more biti taka, da se prihodki zmanjšujejo, odhodki pa povečujejo. V nobenem družinskem proračunu se temu ne reče konsolidacija javnih financ. Jaz upam, da bo konsolidacija javnih financ v letu 2015 vsaj deloma obrnjena na glavo. Od tega bodo imeli vsi tisti, ki sedaj izgubljajo, več, največ pa na žalost državljani in državljanke. Kajti, če ne bo šlo nekaj drugače, se bomo res srečali s kakšnim neumnim zakonom, s kakšnim neumnim davkom, tega pa mislim, da si ne smemo več privoščiti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec.
Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Predsedujoči, hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem!

Moram povedati, da me iz sejo v sejo presenečajo predvsem bivši koalicijski predstavniki, torej tistimi, ki so danes v koaliciji in so bili tudi v prejšnji vladi s svojimi razlagami, obrazložitvami glasu in pa z obrazložitvami stališč, eni namreč hvalijo, kako so v prejšnji vladi naredili vse, da je bilo vse v redu, da do rebalansa ne bi prišlo, drugi kaj naj bi ta vlada zdaj naredila, kakšni so potrebni ukrepi. Vsi pa so v bistvu sedeli tudi že v preteklih letih v vladni. Tako da se počasi nekateri že kar ponavljajo in jim ta plošča kar preskakuje. Nekateri so malo bolj inovativni in nas vse lepo prepričujejo, da moramo biti v letošnjem letu posebno ponosni na dvig gospodarstva in da so davčne olajšave v gospodarstvu nekaj najslabšega, da je to nekaj najbolj pogubnega,

da manjši davki pomenijo manj priliva in da večji davki več priliva v proračun. Da je razvojna politika od 2009 najboljša politika, ki se je vpeljala do sedaj. Ta razvojna politika, dragi gospodje, se kaže v rebalansu, v povečanju primanjkljaja, v novih zadolžitvah. Medtem ko gospod Križanič govori o tem, kako je znižanje davkov nepomembno, nam hkrati Gospodarska zbornica Slovenija z zelo pomembnim naslovom "Krpanje proračuna: To niso zdravorazumske rešitve!", govori o tem, da ta vlada pripravlja nekaj, kar bo gospodarstvo še bolj dušilo. Tukaj govorijo namreč, da nova vlada z višanjem davkov na finančne zavarovalne storitve z večjo represijo nad sivo ekonomijo brez hkratnega zmanjševanja obremenitve gospodarstva z nižjimi davčnimi stopnjami in z vsemi ostalimi pritiski na gospodarstvo duši gospodarstvo in da ne bo prihajalo do rasti realnega sektorja in novih zaposlovanj. Predsednik Vlade pa je danes še vedno govoril o strateških premikih, nastavkih za prihodnje leto, napovedal strukturne spremembe. Večinoma smo na odborih poslušali tudi s strani koalicije in tudi s strani vladajoče stranke SMC, da gre samo za tehnične prilagoditve in pa kozmetične popravke. Če govorimo, da je na področju šolstva 20 % znižanje v rebalansu, potem na področju trga dela in tako kozmetični popravki, potem me prav skrbi, kaj se bo dogajalo z rebalansom za 2015. Kajti letošnji rebalans pušča tudi odprta vrata, ker imajo ukrep. Kar nekaj postavk, ki se je v letošnjem letu zmanjšalo, se je zmanjšalo s sledečo obrazložitvijo: "Dinamika izplačevanja se prenese v leto 2015." Obrazložitvah na odborih je bilo rečeno, da gre seveda za določene projekte, investicije, ki so že v fazi izvajanja, podpisih pogodb, sklepov, in da se bodo pač financirale v naslednjem letu. Tu je kar nekaj investicijskih programov projektov, ki jih sfinancirajo sedaj občine same. Že sedaj so dobivali sklepe v letu 2013, da se bo to financiralo 2014 in sedaj se bo verjetno financiralo 2015. Sprašujem, kako dolgo se bodo te dinamike predstavljale iz leta v leto, mogoče tudi dve leti, tako kot nekateri čakajo na določena izplačila v svojih projektih.

Med predstavitvami mnenj nekaterih poslanskih skupin smo slišali, da moramo ostati naprej socialna država. Torej, socialna država je seveda tista država, ki vsem tistim, ki se po svoji krivdi ne morejo preživljati, mora pomagati do preživetja. Vprašanje je, ali smo sploh bili do sedaj socialna država in ali lahko potem naprej ostanemo socialna država. Naj to pomeni, da dajemo več sredstev na postavko socialne pomoči družinam? Jaz mislim, da ne. Ta postavka bi se morala drastično zmanjševati, pa ne zaradi tega, da se zmanjšujejo prispevki tem družinam, ki ne morejo preživeti, ampak da se zmanjšuje število družin oziroma ljudi, ki potrebujejo socialno pomoč. Takrat bomo lahko govorili, da smo socialna država, ko bomo začeli

ustvarjati nova delovna mesta in teh pomoči več ne bodo ljudje potrebni.

Vlada v rebalansu zmanjšuje tudi sredstva na postavki aktivna politika zaposlovanja, kreiranja novih delovnih mest. Potem, kar je, bom rekla zelo čudno hkrati, ko govorimo, da je delovna mesta treba ustvarjati in da bo Ministrstvo za delo naredilo vse, da bo nova delovna mesta tudi pomagala na drugačen način kreirati, ne le tako, da se bo dvigovalo gospodarstvo. Zmanjšuje se postavka na varstvu brezposelnih oseb, češ da se zmanjšuje brezposelnost v državi. No, v evidenco Zavoda za zaposlovanje se je v letošnjem letu pisalo 5 % manj kot v preteklem istem obdobju, postavka se je zmanjšala za 19 %. Hkrati pa je treba opozoriti, da se povečuje postavka denarne socialne pomoči za kar 10 %. Mislim, da ta razmerja marsikaj povedo. Mislim pa, da je bolj pomembno, da se v državi nehamo pogovarjati o stopnji brezposelnosti, pa se začnemo pogovarjati o stopnji dvigovanja aktivnega prebivalstva. Takrat, ko se bomo pogovarjali o stopnji aktivnega prebivalstva, torej, kako se dviguje ta stopnja, takrat bodo pogovori popolnoma drugačni in takrat lahko pokažemo optimizem. Dokler pa se pogovarjamo o tem, koliko imamo brezposelnih in kako se brezposelnost zmanjšuje ali dviguje, takrat ti pogovori peljejo čisto popolnoma v drugo smer. Vlada zmanjšuje postavko na Ministrstvu za gospodarstvo, jaz mislim, da z nobenim ukrepom, niti jih ne poznam do sedaj še ne v teh treh mesecih, da bi naredila nekaj za dvig gospodarstva. Moram reči, da še več, torej znižuje to postavko na gospodarstvu za 30 %, hkrati delamo brez ministra že od začetka. Mislim, da ga kmalu več ne bomo potrebovali in ga nihče več niti ne bo pogrešal, ker ta minister več ne bo imel čemu ministrovati. Gospodarstvo namreč tako močno pada.

Predsednik Vlade je danes dejal, da so pred nami številni izzivi, ki se jih moramo lotiti dovolj enotno, vztrajno, potrpežljivo. Dejal je še, da je potrebnih še veliko sprememb na bolje v vsakdanjem življenju, da bodo to občutili državljani čez nekaj časa. Jaz bi ga vprašala, kako dolgo še glede na to, da to že tri mesece poslušam, ko je predsednik Vlade v Državnem zboru govoril o tem, počasni koraki, počasni premiki, ljudje bodo to občutili. Ali bodo to občutili tudi z napovedanim nepremičninskim davkom, z novimi davčnimi obremenitvami ali kakšnimi drugimi ukrepi za dvig gospodarstva, za katere do danes še nismo slišali? Potem sanacija bančnega sistema, tudi o tem je govoril, da se mora nadaljevati. Jaz bi ga tudi vprašala – žal, ga ni več tukaj –, na kakšen način sanacija bank? Ali je to spet nova dokapitalizacija ali bomo jutri brali o visokih božičnicah v NLB? In kaj puščamo mladim? Kot ponavadi se v rebalansu in pa v nastavkih novih proračunov vedno zmanjšuje na tistih postavkah, kjer kratkoročno niso vidne posledice, dolgoročno pa zelo močno. In v letošnjem rebalansu se

zmanjšuje postavka Ministrstva za izobraževanje za 20 %. In poglejte, kje zmanjšujemo. Zmanjšujemo na sredstvih za prehrano študentov, dijakov in učencev. Število učencev v osnovnih šolah se je močno povečalo. Hkrati so se močno povečale prošnje za subvencionirano prehrano v osnovnih šolah. Osnovna šola, primer, ki ima nekje 250 učencev, ima več kot polovico subvencionirane prehrane. In mi znižujemo to postavko. Hkrati znižujemo, to je bilo tudi že povedano, sredstva za znanstvenoraziskovalne namene, tudi v namene za mlade raziskovalce. Ali sta nam potem torej znanost in raziskovanje sploh kaj pomembna? Nenehno torej zmanjšujemo na tistih postavkah, ki, bom rekla, saj niso pomembne, ampak razvoj same družbe, razvoj gospodarstva temelji ravno na znanosti in na raziskovalni dejavnosti. Torej zmanjšujemo, če pogledamo, rebalans, predvsem na področju socialno-ekonomsko šibkih, na področju gospodarstva in pa na področju podpornih dejavnosti gospodarstva tudi, če govorimo v tem primeru, na raziskovalni dejavnosti.

Včeraj je predsednik Vlade govoril o letošnjih poplavah, o tem, kako se je Vlada intenzivno odzvala na vse te dogodke z obiskom na terenu, da so bili ministri na terenu, da je bil tudi sam na teh območjih, da ugotavlja, da menjava sušnih in poplavnih obdobjih vpliva na vse te probleme, ki se danes dogajajo – to ni težko ugotoviti, mislim, da to že zdaj po tolikih letih, ki imamo probleme v Sloveniji s tem, lahko že vsak ugotovi – in da seveda vse to terja urgentno ukrepanje. In hkrati še, da pričakuje akcijski načrt nekje do konca meseca novembra. Potrebnih bo 100 do 200 tisoč evrov. Vprašanje je še tudi tukaj, koliko je še potrebnih sredstev in vsega za odpravo posledice letošnjega žledu. V Slovenski demokratični stranki smo predlagali amandmaje temu rebalansu ravno, da se predstavijo določene postavke za povečanje sredstev za upravljanje z vodami in pa za ravnanje z odpadnimi vodami in seveda tudi za investicije za železniško infrastrukturo, ki je utrpela škode po žledu, vendar teh amandmajev Vlada ne podpira. In to nepodpiranje kaže tudi odnos Vlade do teh ukrepov in vseh odzivov, o katerih je včeraj govoril Cerar. Torej ukrepi so samo takšni, da se sestanemo, ustanovimo komisijo, da bo pregledala, finančna sredstva bodo pa prišla že, ko pač enkrat bodo. Poglejte, tudi že za nazaj je Vlada dolžna oziroma država, bom rekla, ministrstva za sušo in vprašanje, kdaj bodo ta območja sploh dobila kakršnokoli pomoč, če se to ne bo zdaj zgodilo. Jaz mislim, da še vedno ostajamo pri lepih besedah. Napoved k postopno premišljenih dejanjih. Še vedno se bere predvolilni program, rebalans in pa celotno stanje torej pa kaže na to, da se povečuje javni dolg, da se zadolžujemo, da bo vedno manj denarja tako za investicije kot za gospodarstvo, šolstvo, kulturo, socialo. Jaz mislim, da je zadnji čas, da nam Vlada poda konkretne ukrepe za dvig gospodarstva, jasno

vizijo, razvojne cilje, da se bomo lahko v državi začeli pogovarjati o dvigu stopnje aktivnega prebivalstva. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Urošu Priklu. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Predsedujoči, hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Jaz sem seveda po naravi optimist in bom skušal v to svojo kratko razpravo tudi nekaj optimizma ob tem vključiti. Seveda se zavedam, da situacija, gospodarska, socialna pa še kakšna, ni briljantna, ni idealna, je na nek način skrb vzbujajoča, pa vendarle ni vse tako črno, kot se morda na prvi pogled zdi in nekom vidi. Jaz mislim, bom ponovil to, kar sem v razpravi, ko sem predstavljal stališče Poslanske skupine Desus, tudi povedal. Mislim, da smo lahko najbolj zadovoljni, da se pri tem rebalansu osnovne pravice najbolj ogroženih ciljnih skupin niso znižale. Še vedno smo v stanju realizirati proračun skladno z zakonskimi določili, nobene pravice ne jemljemo, nobene pravice ne kratimo, zato ker v proračunu ne bi bilo za to sredstev. Treba pa je seveda vedeti, da materialni predpisi in tudi nekateri zakoni iz preteklosti, sprejeti v Državnemu zboru, so pač na neki način, upam in želim si, za neko prehodno obdobje nekoliko zmanjšali pravice. To, kar vidite v proračunu, ogromne številke so na prvi pogled, Ministrstvo za delo 90 milijonov sredstev ostaja oziroma se zmanjšujejo tam sredstva, ampak vendarle, vsi tisti, ki so upravičeni do denarno-socialnih pomoči, vsi tisti, ki so upravičeni do transferja, nadomestila brezposelnim osebam, otroškim dodatkom, starševskih nadomestil in tako dalje, da ne naštevam, bodo vse te svoje transferje tudi dobili izplačane. Je pa res, da se z zniževanjem sredstev v globali nekako dobiva občutek, da šparamo na najbolj ogroženih ciljnih skupinah. Jaz seveda verjamem in si želim, da je v prihodnje treba na nek način vzpostaviti simbiozo ali pa če hočete uravnotežiti vse te pravice med vsemi ciljnimi skupinami, na nek način izgraditi medgeneracijski dialog, solidarnost tako, da ne bo nobena ciljna skupina pri tem seveda prikrajšana. Mislim, da je treba mnogo tega narediti, da gospodarstvo doseže tisto točko, s katere se bo strmo začela ali pa se polagoma na začetku pa vedno bolj progresivno vzpenjati, da bo vedno bolj konkurenčno, kajti leto je predpogoj, da se bodo v proračun stekala sredstva in da bo ta proračun glede na njegovo funkcijo in namen tudi uspel zagotavljati sredstva tistim, ki si sami teh sredstev, potrebnih za normalno socialno eksistenco, ne morejo zagotoviti.

Moje osebno prepričanje je, da moramo počasi nehati – upam, da se ne sliši to preveč iluzorno – šparati in samo šparati na odhodkovni strani. Treba je nekaj tudi narediti na prihodkovni strani in tukaj kar od besed k dejanjem.

Trošarine, tukaj se jaz strinjam, da je država premalo naredila v preteklem obdobju, in je treba spet vse tiste ukrepe, da bomo te trošarine zvišali in da se bo v budžet, v proračun steklo več sredstev v ta namen, povišati oziroma povečati realizacijo tako davčnih kot drugih, nedavčnih prihodkov in nenazadnje tudi povečati frekvenco ali pa obseg črpanja evropskih sredstev ter absolutno zmanjšati z vsemi možnimi ukrepi sivo ekonomijo oziroma delo na črno.

Dovolite mi, da na temu mestu opozorim še na to zadevo – kot poslanec, ki prihaja iz severovzhodnega konca Slovenije, konkretno iz Maribora, mislim da se bodo tukaj mnogi poslanci z menoj, ki prihajajo iz tako imenovanega obrobja strinjali –, da je treba imeti več posluha za ekonomsko in socialno, jaz bom temu rekel deficitarna ali podrejena območja v temu trenutku. Mislim, da bo Slovenija dosegla svojo generalno prosperiteto samo na ta način, da bodo enakomerno zastopane vse regije, vemo pa, da je Maribor in njegova širša okolica že do zdaj plačala največji davek te tranzicije pa tudi širše.

Torej, jaz vem, da je danes razprava o proračunu za leto 2014, ne bom se spuščal v to, ali je ta rebalans bil potreben ali ne, pred nami je in to je dejstvo. In osebno ocenjujem, da je prav, da smo se tega lotili, da smo na nek način zadevo naredili ob koncu leta vsaj transparentno, če že ne kaj drugega, ker več pač ni bilo časa in tudi ni namen tega rebalansa, ki se sprejema mesec in pol pred zaključkom proračunskega leta, da pa se resno in brez fige v žepu pristopi k spremembi proračuna za leto 2015 in te naše besede, ki jih danes tukaj pompozno nekateri izrekate ali pa izrekamo, tudi pretopimo v dejanske stvarne ukrepe in na ta način zagotovimo vsem našim prebivalcem, vsem generacijam boljše in dostojno življenje – če lahko s tem zaključim –, jim tako vrnemo tudi smeh na obraze. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem državni sekretarki mag. Mateji Vraničar. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Rada bi se odzvala na nekatere navedbe v zvezi s predlogom rebalansa. Osredotočila se bom samo na predlog rebalansa in pustila ob strani vse druge zakonske ukrepe, o katerih bomo razpravljali, o nekaterih jutri, o drugih v naslednjih dneh. Prav tako se ne bom odzivala na trditve v zvezi s povečanjem davčne obremenitve, ker ta rebalans ne prinaša dodatnih davčnih obremenitev, ampak na novo ocenjuje možne prihodke in na novo glede na spremenjene ekonomske okoliščine ocenjuje možne odhodke do konca letošnjega leta.

Na prihodkovni strani tako ugotavljamo v globalu, da bo prihodkov, če ne upoštevamo evropskih sredstev, za približno 20 milijonov manj, kot smo jih načrtovali. To ni, glede na negotove ekonomske razmere, popolnoma nič nenavadna slika. V zadnjih desetih letih po mojem spominu, ker sem že dolgo časa na Ministrstvu za finance, še nismo imeli sprejetega proračuna, ki ga ne bi vsaj enkrat tekom izvrševanja spreminjali zaradi negotovih ekonomskih razmer. In tako je tudi tokrat.

Na odhodkovni strani je bilo že večkrat pojasnjeno, tudi danes, pa ker so se spet pojavila vprašanja, bom še enkrat ponovila. Na odhodkovni strani je bilo treba dodatno zagotoviti odhodke za plačilo obresti, ki niso bile načrtovane za letošnje leto, izvirajo pa iz zadolžitve, ki se je zgodila potem, ko je bila sprememba proračuna 2014 novembra lani že potrjena. Nadalje je treba zagotoviti dodatne odhodke za transfer v pokojninsko blagajno, ker se je v letošnjem letu spremenil Zakon o Slovenskem državnem holdingu, iz katerega izhaja, da SDH oziroma družba KAD pokojninski blagajni v letošnjem letu ne bosta namenila načrtovanih 190 milijonov odhodkov. Nadomestiti jih moramo z višjim transferom iz državnega proračuna. Na srečo zaradi boljših ekonomskih okoliščin in zaradi boljših prihodkov iz naslova prispevkov v pokojninsko blagajno ne bo treba nadomestiti vseh 190 milijonov, ampak bo treba nadomestiti približno 117 milijonov več, kot pa smo načrtovali v letošnjem letu. Nenazadnje je treba omeniti tudi dodatna sredstva, ki se zagotavljajo za financiranje obveznih gospodarskih javnih služb na cestnem in pa železniškem prometu v višini 76 milijonov evrov.

Vsi ti, ne planirani odhodki znašajo dobrih 400 milijonov, 417 milijonov, če sem bolj natančna. Vendar pa, ne glede na to, da so prihodki nižji in da moramo zagotoviti pokritje teh 417 milijonov evrov, zvišujemo z rebalansom proračuna deficit za 197 milijonov evrov. Nobeden si tega ne želi, pa vendarle mi predlagani deficit v višini milijarde 215 milijonov pomeni 300 milijonov nižji deficit, kot je bil deficit dosežen v letu 2013. Še vedno trdim, da je ta proračun oziroma ta rebalans proračuna načrtovan v smeri postopne konsolidacije javnih financ glede na okoliščine, ki smo jim priča in glede na dodatne odhodke, katerih plačilo je treba zagotoviti, pa je hitrost konsolidacije nekoliko počasnejša, kot smo ocenjevali v lanskem letu.

Ne morem se strinjati s trditvijo, da je lanskoletni proračun temeljil na nerealnosti podatkov in da so izvrševanje potrdila vsa dejstva, ki so jih posamezne politične stranke navajale ob sprejemanju proračuna. Naj navedem samo en primer: Davek od dohodkov pravnih oseb, načrtovan v višini približno 430 milijonov evrov do konca letošnjega leta ocenjujemo, da bo realizacija približno 450 milijonov evrov. Ko smo lani zagovarjali, da je številka 430 milijonov evrov realno pričakovan

prihodek, smo bili deležni kritike, da niti polovice tega ne bomo dosegli. Že danes je proračun na prihodkovni strani glede tega davka realiziran v načrtovani višini prihodkov.

V zvezi z zadolževanjem in nezadovoljevanjem pri Evropski investicijski banki moram poudariti naslednje. Pri Evropski investicijski banki se lahko država zadolži za točno določene projekte, ne more pa se pri Evropski investicijski banki zadolžiti za izvrševanje proračuna. Zaradi tega je zadolževanje pri Evropski investicijski banki lahko alternativa zadolževanju za nekatere točno določene investicijske projekte, ne more pa biti splošna alternativa siceršnjemu zadolževanju, ki je potrebno za izvrševanje proračuna in za odplačilo glavnice v preteklosti najetega dolga. V letošnjem letu smo poplačali 3 milijarde in pol starega dolga in v bistvu zagotovili sredstva tudi za normalno likvidnostno financiranje proračuna v naslednjem letu. Hkrati pa so bila tudi, sicer v omejenem obsegu, pa vendarle, koriščena v preteklosti tudi sredstva Evropske investicijske banke, predvsem za sofinanciranje slovenske udeležbe pri črpanju evropskih sredstev. Ena tranša teh posojil je znašala 150 milijonov, druga 120 milijonov, preostanek do 500 milijonov dogovorjenega posojila je mogoče izkoristiti še do konca prihodnjega leta.

Zakaj ne povečujemo sredstev na področju naravnih nesreč? Za urejanje vodotokov in vse aktivnosti v zvezi z urejanjem voda imamo po rebalansu proračuna na različnih postavkah zagotovljenih 70 milijonov evrov. Poleg tega imamo v posebni rezervi za naravne nesreče zagotovljenih še 5 milijonov prostih sredstev za tako imenovane intervencijske stroške in stroške ugotavljanja škode. Ta sredstva so na razpolago tudi za nujne sanacijske ukrepe v povezavi z zadnjo naravno nesrečo oziroma v povezavi z zadnjimi poplavami. Ministrstvo za okolje in prostor ocenjuje, da bi nujni intervencijski posegi v vodotoke, ki jih je mogoče izvršiti v 6 mesecih, znašali približno 11 milijonov evrov, vendar še nimam podatka, koliko od tega bi bilo mogoče izvršiti že v letošnjem letu, če bo, bomo v bistvu tudi finančno podprli tovrstna prizadevanja.

Zakaj znižanje sredstev na razvoju podeželja? Na tej postavki so bila planirana tudi sredstva za črpanje evropskih sredstev kmetijskih skladov za novo finančno perspektivo, ki niso realizirana oziroma ne morejo biti realizirana.

Zakaj znižanje na Ministrstvu za gospodarstvo? V tem primeru gre za dva vzroka. Iz Ministrstva za gospodarstvo se izloča Služba za razvoj in kohezijsko politiko s svojimi sredstvi in se zaradi tega toliko zmanjšujejo sredstva MGRT, po drugi strani so bila v okviru MGRT rezervirana sredstva za tako imenovane overcommitmente oziroma presežne pravice porabe za staro finančno perspektivo, ki so se med letom porazdelile po ministrstvih. Za novo finančno perspektivo je bilo planiranih zgolj 10 milijonov, v primerjavi z milijardo 200 stare finančne

perspektive je to zelo majhen znesek. En del tega se je porabil za operativni program človeških virov oziroma pomoči v hrani na Ministrstvu za delo, večji del pa ostaja neporabljen. Ker do konca leta tega ne bo mogoče porabiti, smo tukaj pravice porabe znižali. Skratka, na vseh področjih smo posegali tam, kjer ni realno, da bi prišlo do realizacije odhodkov. Nikjer nismo zniževali pravic in to bi rada še enkrat poudarila.

Zaradi točnosti bi rada omenila, da ima Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport zagotovljenih milijardo 607 milijonov evrov in da se njihov proračun znižuje za dobrih 30 milijonov, kar je 2 % in ne 20 %, kot smo slišali v razpravi. Res pa je, da se pri šolski prehrani predvideni znesek znižuje za 6 milijonov. V lanskem letu je ministrstvo ocenilo ta potrebna sredstva v previsokem znesku in spet gre za zgodbo, ki sem jo omenila že prej. Ne gre za zmanjševanje pravic, ampak za realnejšo oceno, koliko sredstev je do konca leta dejansko potrebnih za poplačilo vseh obveznosti. Toliko v temu delu, hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Je še kakšna želja po razpravi okoli splošnega? Dobro, prosim, če se prijavite. Hvala lepa. Besedo dajem gospodu Jerneju Vrtovcu.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka, no zdaj je še minister prišel.

Poglejte, danes je 18. november in mi sprejemamo rebalans proračuna, v bistvu sprejemamo zaključni račun. Pred nami je še en mesec in pol do konca leta, in to dejansko gre za zaključni račun, gre za tako imenovane kozmetične popravke, nič drugega, zaradi tega, da se bodo na koncu leta številke ujemale. Ampak kljub temu, tam, kjer se postavke znižujejo pri enih zelo občutljivih stvareh, katere postavke tudi v gospodarstvu, to so izredno pomembne, tam se to zmanjšuje, je problematično predvsem zaradi nazora oziroma vzora planiranja za leto 2015. Veste, je pa ta proračun za leto 2014 plod napačne ekonomske in finančne politike, ki si jo je prejšnja vlada začrtala, to je plod napačnega planiranja. Napačno je sestavljen proračun v celoti. Na to smo vas v Novi Sloveniji – krščanski demokrati že tedaj opozarjali.

Izgovarjanje na nepremičninski davek, to je brezpredmetno. In če že izgovarjanje, potem bi spoštovana gospa Bratuškova morala rebalans proračuna zastaviti že takrat, ko je nepremičninski davek na Ustavnem sodišču padel. Že takrat bi morali ta primanjkljaj z nepremičninskim davkom nekako pokriti. Bistveni element tega rebalansa proračuna je to, da se primanjkljaj povečuje za 200 milijonov evrov. Tukaj imam kovancec za en evro, 200 milijonov teh kovancev, pa poskusite prešteti koliko je teh kovancev, 200 milijonov teh kovancev se primanjkljaj povečuje.

Spoštovani gospe in gospodje, vi to podpirate, vladna koalicija to podpira, brez zadržkov mi pa opozarjamo, da je odnosno s tem proračunom, ki sem že dejal, učni primer, kako se proračunov ne sme sestavljati, kako se ne planira finančnega leta. Vi s tem proračunom dejansko ta primanjkljaj nekako podpirate, s tem pa tudi politiko prejšnje vlade, žal.

Na temu mestu bi rad še dejal dvoje, in sicer plod te napačne ekonomske in finančne politike se odraža tudi v odnosu do tega, da prvič, višji davki, višje davčne obremenitve, višje trošarine niso rešitev, niso rešitev za izhod Slovenije iz finančne in gospodarske zagate. To niso rešitve, gospod Prikl. Drugič. Prav tako zadolževanje ni tista prava rešitev, ki jo Slovenija ta trenutek potrebuje. Obratno. Slovenija potrebuje davčne razbremenitve. Gospodarstvo je že tako preobremenjeno. Pojdite na teren, spoštovani poslanci vladajoče koalicije, pa boste videli, kaj vam bodo gospodarstveniki dejali. Rekli bodo: "Ne moremo dihati, smo preobremenjeni. Ne moremo plačati delavcev, zaradi tega, ker imamo takšen davek na plače." Ko jih boste slišali, boste tudi vi dejali – veste, v Državnem zboru je premalo samo sedeti, poslanec mora iti tudi na teren –, ja, Slovenija je preobdavčena država. Tipičen primer napačnega planiranja se je odražal tudi v prejšnji vladi s temi višjimi davčnimi obremenitvami. Višje trošarine na pogonska goriva niso prinesle zelenih učinkov, še manj, tukaj smo veliko izgubili. Namreč, če bi imeli davek oziroma trošarine nižje predvsem na pogonska goriva, ali veste, spoštovane gospe in gospodje, tovarnjakarji bi tankali tukaj v Sloveniji, sedaj pa tankajo na Madžarskem, prepotujejo Slovenijo in nadalje tankajo v Italiji ali bodisi Avstriji ali pa na Hrvaškem in na koncu nam ostane manj denarja.

Če grem naprej. Pred vami je nekaj ključnih problemov, ko planirate oziroma ko zmanjšujete določene postavke na napačnih postavkah, so pred vami še vaši ključni problemi, ki se bodo odrazili predvsem v naslednjem letu, in sicer poplačilo odškodnin izbrisanim. To morate tudi vključiti. Tukaj je kar nekaj 100 milijonov evrov. Potem gremo naprej, plačilo tretje četrtine plačnih nesorazmerij, to vas tudi čaka. Potem je poplačilo varčevalcev Ljubljanske banke, pol milijarde evrov plus možnost, da bo v naslednjem letu spet možna dokapitalizacija kakšne slovenske banke. To je zadnjič na Komisiji za nadzor javnih financ bilo povedano, da ne izključujemo te možnosti, je rekel guverner.

Žalosti pa me eno dejstvo, na kar smo v Novi Sloveniji tudi vložili amandmaje, in sicer nižanje postavke na področju turizma oziroma Trženje in promocija Slovenije. S tem izgubljam priložnost na prihodkovni strani izgubljam priložnost. Ko govorimo, nočemo varčevanje, potem pa moramo okrepiti prihodkovno stran. Ampak možnost prihodkovne strani, spoštovane gospe in gospodje, so tudi nova delovna mesta v okviru

turizma. Slovenija je turistična destinacija, ki pa je ne znamo dovolj tržiti. Tukaj res ne razumem, zakaj toliko govorimo o Sloveniji kot turistični destinaciji na eni strani in na drugi strani krčimo sredstva na področju turizma.

Druga stvar, ki je pomembna, je infrastruktura. Tudi ta stvar ni logična. Da se na področju infrastrukture sredstva krčijo predvsem na področju vzdrževanja cest. Spoštovane gospe in gospodje, mi že sedaj imamo kar se tiče garancij na avtomobile krajše garancije, kot so pa v tujini. Na primer, nemški proizvajalec avtomobilom, ki gredo v Slovenijo, dajo manjše garancije, ker imamo tako slabe, uničene ceste. To občutijo davkoplačevalci in tudi gospodarstvo, kajti infrastruktura je ena izmed temeljev gospodarskega razvoja, dobra infrastruktura, ampak je nimamo. Februarja je bil žledolom. In kaj smo mi naredili po žledolomu? Da se vlaki na dizel in to še povrh vsega iz Avstrije, ki so nam jih posodili, enkrat na dan vozijo gor pa dol. Kje bo šele elektrifikacija? Zakaj bi nekdo vlagal v Luko Koper, če nima iz Luke Koper možnosti, da bi uspešno nekaj odpeljal. Zakaj? In druga stvar, ki jo še želim poudariti, v proračunu piše v obrazložitvi: "Nekaj smo naredili oziroma tam se je porabilo določena sredstva na železniki trasi za drugi tir Divača-Koper." Sprašujem, kaj smo pa naredili? Že 15 let se pogovarjamo o drugem tiru, nič pa ne naredimo. Zaradi tega govorim, prodajmo Luko Koper, prodajmo Slovenske železnice, država bo nekaj od tega dobila in verjemite, drugi tir bo v parih letih zgrajen, če jih le mi ne bomo ovirali z birokratskimi ovirami, kot smo mojstri v temu. Mi smo mojstri za komplicirati, mojstri birokracije.

Še ena replika na gospoda Prikla oziroma ga bi samo spomnil, saj je imel zanimivo razpravo, ampak glejte, vi ste dejali, da se ne zmanjšujejo občutljive postavke, ampak jaz vas opozarjam, ta proračun je nastavljen za naslednje leto, za naslednje leto je ta rebalans proračuna. Če se ne motim ste vi popustili, pristali ste na 19 milijonov evrov regresa za upokoјence v naslednjem letu. Ja, ste, to je za vas pomembna in občutljiva tema, pa ste popustili. To je zaenkrat to.

Želim pa poudariti, povečajmo prihodkovno stran z davčnimi razbremenitvami, višji davki, višje trošarine niso rešitev, rešitev so davčne razbremenitve. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Jožefu Horvatu, izvolite. Se opravičujem, repliko gospod Prikl. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala.

Jaz bom skušal biti zelo kratek. Kolega Vrtovec, jaz se v mnogo čem z vami seveda strinjam, ampak dajte razumeti, ko sem govoril o večjem prihodku iz naslova trošarin in davkov,

ni pod razno nisem govoril o višjih davkih. Govoril sem o večji učinkovitosti in uspešnejšem pobiranju teh davkov. V novoustanovljenem tako imenovanem FURS, Finančni upravi Republike Slovenije, vidim možnost, da bomo dejansko naredili korak naprej tukaj in ne bo potrebno potem samo na odhodkovni strani šparati in zategovati pasu, ampak bomo nekaj pripeljali in nekaj naredili tudi na prihodkovni strani. Seveda sem rekel in stojim za tem, da ni bilo rezov v tiste najbolj občutljive, vemo pa, da so za mene najbolj občutljive tiste postavke proračunske, kjer se financirajo najbolj ranljive kategorije prebivalstva in sem jih prej tudi naštel.

To, da seveda smo na nek način pristali v stranki Desus, da se je znesek 40 milijonov za regres upokoјencev praktično prepolovil, to drži, to je dejstvo. Prepričan sem, da na račun manjšega regresa, ki pa so ga mimogrede v letošnjem letu prejeli samo resnično tisti z najnižimi pokojninami in da je to neka dodana vrednost za upokoјence v naslednjem proračunskem letu, sem prepričan, da bomo kvečjemu izboljšali gmotni položaj tistih upokoјencev z najnižimi pokojninami. In zopet ne gre za noben rez, za nobeno prikrajšanje pravic in za noben ukrep, ki bi vodil v večjo revščino te najbolj ranljiva ali pa ena izmed najbolj ranljivih ciljnih skupin. Seveda pa smo ob tem bili tudi toliko v stranki Desus konstruktivni, da vedoč, da se zateguje pas in da se ponekod sredstva optimirajo ali pa manjšajo, kakorkoli hočete, da smo seveda tudi tukaj pristali na nek način na manj, kot pa smo v koalicijski pogodbi zapisali. Upamo pa, ne upamo, prepričani pa smo, da bomo s tem kvečjemu pomagali tistim ciljnim skupinam, ki pomoč potrebujejo oziroma so od nje odvisni.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister, ostali predstavniki vlade!

Teče razprava o rebalansu proračuna Republike Slovenije za leto 2014 v celoti. Povsem razumljivo je, da bo ta rebalans gotovo tudi neka podlaga za rebalans proračuna za naslednje leto, za leto 2015, in v tem kontekstu bo šla tudi moja razprava. In jaz verjamem, da mnoge dobronamerne ideje, tukaj povedani predlogi gredo v uho Vladi, in da jih bo Vlada po svojih močeh tudi upoštevala, vsaj pričakujem tako. Samo za osvežitev spomina, pa bi rad povedal, da so proračunski dokumenti eni najpomembnejših dokumentov. Samo spomnim, proračuna za leto 2014 – ko smo ga tukaj sprejemali, mislim, da je bilo tam v sredini novembra, to se pravi ravno pred približno enim letom, na tisti proračunski dokument je vlada Alenke Bratušek vezala svojo zaupnico. Tako pomembni so proračunski dokumenti. To seveda ni edini primer v parlamentarni demokraciji.

Takšnih primerov je veliko. Kot rečeno, mi smo takrat govorili, da proračun ni realno načrtovan. Imeli smo prav. Zato imamo danes rebalans. Prejšnja vlada pa se je pravzaprav tudi na nek način samoresetirala. Tako da neka logika tukaj je, čeprav je treba biti pošten in povedati naslednje. Na prihodkovni strani imamo pravzaprav skorajda zadetek v polno. Če vi pri načrtovanih prihodkih 8 tisoč 601 milijon, zgrešite samo za 20 milijonov, mislim, da sta to dobra dva promila, potem to lahko rečemo v okviru statistične napake. Ampak prejšnja vlada je rekla, prihodki bodo tudi na podlagi nepremičninskega davka, ki naj bi bil okrog 200 milijonov. Tukaj je argument in na nek način dokaz, zakaj prihodkovna stran ni bila dobro načrtovana. Nekaj bi rad povedal, in sicer morda se bo zdelo zelo filozofsko, ampak človek ima vendarle spomin tudi zato, da v prihodnosti in seveda tudi v sedanjosti ne dela napak, ki jih je zgrešil v preteklosti oziroma velja tudi bolj pozitivno, da tiste stvari, ki so se nam posrečile, ki so bile dobre v preteklosti in jih je smiselno uporabiti v sedanjosti in prihodnosti, da tako tudi počenjamo. Zato me preseneča, na trenutke celo boli, da velikokrat poslušam razprave, kako brutalna je bila davčna reforma v mandatu 2004–2008, ko je finance, državne finance vodil in bil skrbnik državnega proračuna minister za finance, žal že pokojni, dr. Andrej Bajuk. Med drugim je dobil tudi nagrado revije The Banker, ki je nagrado argumentirala s tem, ko je zapisala, da je dr. Bajuk zaslužen za napredek Slovenije s svojo zavezanostjo davčni previdnosti. Mislim, da je to dobra lastnost vsakega finančnika in ne vem, zakaj znova in znova se nekateri vračajo nazaj in nekako s prstom kažejo na napake, ki so se takrat zgodile. Mi smo takrat – bil je povsem drugi čas, bila je konjunktura –, mi smo gospodarstvo razbremenili, odpravili smo davek na izplačane plače, ki je bila, kot veste, neka specialnost naše države. Imeli smo izravnani proračun, dve leti, 2007, 2008, približno izravnani, celo suficit je bil, ampak kljub temu nekako, kot da je bila takratna davčna reforma in takratna davčna politika tako hudo hudo napačna. Zelo težko, z neko bolečino sprejemam take ocene. In, spoštovane kolegice in kolegi, treba se je zavedati, da so nam na nedavnih volitvah volivci zaupali svoj glas, v upanju, da bomo Slovenijo popeljali iz gospodarske in družbene krize s tem, da bomo zagotovili gospodarsko rast in uspešnost s trajnostnim razvojem, ustvarili nova delovna mesta, vzpostavili socialno in ekonomsko varnost. Od nas ljudje pričakujejo visoke etične standarde. Pričakujejo, da bomo v naši domovini uveljavili vrednote odgovornosti do sebe, do sočloveka in okolja, pravičnost in poštenost, svobodo, solidarnost, da bomo ljudem povrnilo dostojanstvo in upanje. Zato v Novi Sloveniji pravimo, da je treba prekiniti z dosedanjim ekonomsko politiko. Mi potrebujemo novo ekonomsko politiko. Recepte imamo, imamo dovolj znanja iz gospodarstva, iz akademskih

krogov, seveda tudi iz politike, moramo ustvariti in seveda tudi realizirati novi poslovni model.

Pred nami so, spoštovane kolegice in kolegi, izjemno zahtevne naloge. V bistvu moramo gospodarstvo postaviti na nove, dolgoročno vzdržne temelje in hkrati uresničiti še celo vrsto drugih nalog. Tako iz načel trajnostnega razvoja kot iz učenja uglednih ekonomistov in drugih strokovnjakov izhajajo, da so vrednote temelj pravičnega in uspešnega gospodarstva in tudi seveda tudi drugega življenja. In da je sedanja gospodarska in finančna kriza v Sloveniji in svetu tudi posledica krize vrednot. Zato je najbolj modro, da ob upoštevanju strokovnih spoznanj in strateških usmeritev kot, na primer, glede prednostnih usmeritev v družbeno odgovornost, socialno ekonomijo in trajnostni razvoj, takoj sprejmemo in vzpostavimo načela etičnega gospodarstva za Slovenijo.

Konkretno o nekaterih postavkah, pa morda brez števil. Težko sprejemam in težko razumem, da se postavko za razvoj podeželja zmanjšuje oziroma da ni bila izčrpana, mislim, da gre za 14 milijonov evrov. Tudi za druge postavke bi gotovo lahko rekli, da ni bilo možno postavke izkoristiti, da je bila zaradi administrativnih preprek zmanjšana absorpcijska sposobnost. Pa zdaj iz poglavja razvoj podeželja, kmetijstva in tako naprej en primer. Nek kmet se je prijavil na razpis Agencije za kmetijske trge, razvoj podeželja in tako naprej, dobil negativno odločbo, ki pravi, da je njegov projekt zavrnjen, ker da je za ta projekt že dobil denar, pa tega projekta sploh ni izvedel. Očitno je bila narejena namerna napaka v dopisu. In, seveda, kaj sledi? Sledi pritožba, pritožba pa seveda traja najmanj eno leto, ker je premalo pravnikov, ki rešujejo te pritožbe, in tako naprej. Saj vemo, koliko časa trajajo obravnave pritožb ljudi, ki so se pritožili zaradi nepravične odločbe iz naslova socialnih prejemkov iz javnih sredstev. In zdaj se temu kmetu da tudi nasvet: "Ja, predlagamo, da tožite državo zaradi izpada proizvodnje." Tožiti državo pomeni, biti v nekem vakuumu – koliko? – pet, šest let. Zato jaz temu pravim, da moramo biti izjemno pozorni in ne počenjati tega, da bi z administrativnimi preprekami zmanjševali absorpcijo denarja, ki je na proračunskih postavkah.

Škoda, da nas je zapustila ministrica, odgovorna za šolstvo. Vsi, ki prihajamo iz nekih občin, iz šolskih okolišev in tako naprej, slišimo marsikaj in zato smo poslanci ljudstva, da o tem tu poročamo in poskušamo vplivati na Vlado, da kakšne napake odpravi in da kakšno dobro rešitev tudi implementira. Ravnatelji tako osnovnih kot srednjih šol mi pravijo, da je v zadnjem času veliko inšpekcij, ki pridejo meriti svetilnost svetlobnost teles, ki pridejo v kurilnice preverjati to in ono, instalacijo itd., da preprosto tega do slej ni bilo. Vse je seveda na prvi pogled v redu, ampak vse te inšpekcije je enostavno treba plačati. Kaj se sedaj dogaja? Ta denar, ki ga mi tukaj lepo naslovimo in rezerviramo za

šolajočo mladino, poberejo del denarja, da sem bolj natančen, poberejo raznorazne inšpekcije. Ni ga inšpektorja, ki ne bi kakšne malenkosti našel, mogoče kakšno packo v šolski kuhinji ali kakorkoli. Seveda, bil je tam, bil je na obisku, piše zapisnik, piše globo, piše ukrepe, kaj mora narediti ustanova. In vse to stane. Res je, da morajo biti zadeve perfektno narejene, nikoli pa najbrž ne bodo absolutno dobro narejene. Vseposvoda je treba uporabljati kanček zdrave pameti.

Veliko je govora, ko že govorim o spominu, o zelo glasnem ZUJF, kaj da je naredil v tej družbi, skorajda državo spravil na kolena. To govorijo nekateri, ki so prej vodili finance, za razliko, pa naj povem in se spet vračam nazaj k dr. Andreju Bajuku, ki je o ministru, ki ga je on nasledil, govoril samo z dobrimi besedami. Ampak danes, sedaj to ni tema. Tema je sedaj ZUJF in ZUJF je pravzaprav upošteval načelo Benjamina Franklina, ampak tudi njemu zgleda več ne verjamemo, on je povedal, da sta za vsesplošni razvoj družbe potrebni samo dve stvari, zelo preprosti, varčnost in podjetnost. Sedaj boste rekli, čakajte malo, Benjamin Franklin pa tudi v Sloveniji nima prav, ker mi smo malo drugačni.

Drugo, kar je, ker govorimo tudi za vnaprej, da ne bi delali napak in česar se mi v Novi Sloveniji posebej bojimo, pa je, kot se napoveduje in upam, da do tega ne bo prišlo, drastična redukcija sredstev za lokalno samoupravo. Mislim, da ta trenutek naše občine še ne vedo, kakšna bo tako imenovana glavarina, ali bo 525 ali pa bo morda, bog ne daj, samo 500. Jaz temu pravim naslednje, če je nekdanji minister dr. Gregor Virant želel de jure brisati občine oziroma jih izbrisati, potem jih mi s takim načinom financiranja lokalne samouprave de facto ukinjamo. Tukaj se jaz strinjam tudi s kolegom Urošem Priklom, ki je opozoril, bom jaz moje besede uporabil, "da enostavno ne uspevamo v tej državi s skladnim regionalnim razvojem". Oba prihajava iz severovzhodne Slovenije. En korak smo naredili, ki nam ga je priznala tudi Evropska unija, smo z njimi uskladili dejstvo, da smo Slovenijo razdelili na dve kohezijski regiji, na vzhodno kohezijsko regijo in bolj razvito zahodno kohezijsko regijo. Odbor za zadeve Evropske unije dvakrat, to je zanimivo, dvakrat v prejšnjem mandatu in v tem sprejel sklepe, da se pripravita za vsako kohezijsko regijo operativna programa, torej dva operativna programa. Očitno to prejšnji vladi ni uspelo, zakaj je pa seveda ključno vprašanje. Najbrž namerno. Če se motim, bo kdo iz prejšnje vlade to moral pojasniti, da se motim. Ker se bo sedaj bojazen nas vzhodnjakov, ki prihajamo iz vzhodne regije, mi se bojimo, da se dejansko ne bo korektno več denarja pretočilo v projekte vzhodne kohezijske regije. Hvala bogu, bomo na omenjenem odboru za zadeve Evropske unije spremljali črpanje kohezijskih sredstev v finančni perspektivi, ki traja sicer že eno leto. Mi pa smo

pravzaprav zdaj komaj sprejeli oziroma v Bruselj poslali ključne, pa še ne vseh, dokumente.

Tudi kar zadeva sanacijo vodotokov, tudi tukaj je problem. Poznam problem, ko se je župan enostavno odločil, se dobro pogodil z nekim obrtnikom, ki ima bager, naredil izkop, torej odstranil mulj v potoku, zaradi katerega ima ta župan probleme zaradi poplav v občini in potem dobil kazen, zato ker ni prijavil del, razpisa in tako dalje, kljub temu, da je šlo za menda 400 evrov. Zato jaz govorim o nevarnosti administrativnih preprek, ki nas dušijo. Nas preprosto dušijo, tako kot celotno državo duši prevelik dolg, da smo nekje že na krepkih 80 % bruto družbenega proizvoda – dolg države. Spet malo nazaj v zgodovino, v času finančnega ministra dr. Andreja Bajuka smo bili kar se tiče dolga države na dnu krivulje. Če se bomo mi samo in samo naprej zadolževali, res je, denar je poceni, dobite ga lahko tudi brez obresti, ampak to moramo enkrat vrniti. To pa pomeni, da moramo ta denar ustvariti.

Še ena malenkost, jaz sem hvaležen neki prejšnji vladi in koaliciji, da je v tem Državnem zboru sprejela Zakon o razvojni podpori Pomurju. Zadeve tečejo, Vlada je dala zavezo, da bo ta zakon spoštovala do konca veljavnosti, se pravi do vključno leta 2015, zato pričakujem, da bodo proračunske postavke temu primerne. Zdaj pa smo spet pri administrativnih ovirah, pa spet primer iz prakse iz življenja, ki se ne bi smel zgoditi oziroma upam, da ne bo problem, da ne bo problem, ampak danes je še. Nek podjetnik je bil uspešen na razpisu, zdaj izvaja projekt, gradi nek objekt, roki za dokončanje objekta pa so že iztekli. Objekt še ni zaključen. Zakaj ni zaključen? Zato, ker mu je povodenj zalila gradbišče. Če je gradbišče zalito, vi ne morete na gradbišču delati. In zdaj je problem dati nek podpis, nek aneks najbrž k tej pogodbi, da se ta rok za zaključitev gradbenih del premakne, recimo, za dva meseca. In tukaj je zdaj problem in o tem moramo govoriti v parlamentu. Zdi se morda smešno, zadeve pa so zelo resne. Kaj če bo zdaj moral, nekdo bo spet rekel, čakajte malo, niste se držali pogodbenih rokov in zaradi tega boste morali denar vrniti. In kaj bo tam? Tam bo potem puščava, bo mrtev objekt, ki ne bo funkcioniral, tako kot, recimo, Stožice. Zdaj na tej točki zaključujem. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.
Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Že danes ugotovljeno dejstvo, da je rebalans za leto 2014 en mesec pred iztekom leta. In na to dejstvo danes nimamo več vpliva, lahko pa to dejstvo zelo dobro komentiramo. Zato, ker so se vsa proračunska dejstva že izvršila in jih lahko komentiramo zelo dobro, tako

v pozitivno kot v negativno stran. Jaz bi glavnikino moje razprave posvetil prihodkovni strani proračuna. Vsi se več ali manj, bi rekel, v razpravah opredeljuje glede odhodkov, ampak jaz menim, da je prvo, bistvena prihodkovna stran. Tudi v letošnjem letu smo silne milijarde vlagali v dokapitalizacijo bank, veliko davkoplačevalskega denarja iz proračuna se je namenilo bankam, ampak gospodarstvo, ki polni proračun, tega denarja ne vidi. Ta denar, ki ga vlagamo v banke ne pride do gospodarstva, ta denar danes ne pomaga gospodarstvu, ta denar danes ne pomaga slabim firmam, ker vemo, kakšne bonitete morajo imeti tiste firme, ki danes dobijo kredit, izjemno dobre bonitete, ampak tiste firme, ki imajo danes izjemno dobre bančne bonitete, itak ne rabijo kredita. To se pravi, učinka ni. Če bi te silne milijarde namesto v banke vložili kot primer v sklad za prestrukturiranje podjetij in potem iz tega sklada direktno pomagali firmam, ki imajo težave, pomagali firmam, ki imajo v nadaljevanju perspektivo, imajo bodočnost, bi ta denar direktno prišel do gospodarstva. In, kdo polni proračun? Proračun polni gospodarstvo, ampak mi tega v Sloveniji ne znamo! To je bistvo polnjenja proračuna.

In zdaj če grem še malo po področjih. Področje infrastrukture. Zelo jasno in na daleč vidno ravnanje predhodnega ministra gospoda Omerzela, ki svojega ministrskega resorja ni znal splanirati niti za osnovne obvezne javne gospodarske službe. Rebalans je seveda to popravil s krepkimi dodatnimi sredstvi, če tega Vlada ne bi storila, bi ali avtobusni ali železniški promet marsikje v Sloveniji že pred pol leta dejansko obstal. Zelo jasno iz rebalansa je vidno, da na infrastrukturnem področju ni bila pričeta praktično nobena nova investicija, še več, vse obstoječe investicije na področju predvsem cestnega prometa v Republiki Sloveniji so bile v letošnjem letu popolnoma ustavljene. Seveda, to je tema za proračun 2015, kajti če gospodarstvu vzameš delo, potem tudi prihodkov ni iz tega naslova, tudi prihodkov ni.

Ampak, nikakor v temu rebalansu pa ne morem sprejeti enega dejstva, da našim manjšinam, našim izseljencem jemljemo tista minimalna sredstva, govorim o zmanjšanju za 150 tisoč evrov. To je pa zame nesprejemljivo. Nihče se pa ne vpraša, koliko nas stane, ko se na mesec v Slovenijo preseli tisoč tujcev, pa še pod velikim vprašanjem, na kakšen način se ti preselijo. In še eno veliko vprašanje, s kakšnimi dovoljenji se ti priseljenci priselijo. In tudi z vprašanjem, ali je to načrtno delo ali ne. To pa se nihče ne vpraša. Vehementno pa ta vlada jemlje našim manjšinam v sosednjih državah in našim izseljencem. In to v takšnih zneskih, ki dejansko nimajo, bi rekel, nobenega vpliva na sam rebalans proračuna. Jemljemo jim tiste zadnje evre in to je, bi rekel, skrb za naše izseljence, to je skrb za naše manjšine v zamejstvu v sosednjih državah. To pa je zame nedopustno.

S tega stališča takšnega rebalansa tudi ne morem podpreti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Katič.

Izvolite.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani podpredsednik, spoštovani ostali prisotni! Strinjam se s predhodniki, da je ta rebalans pravzaprav že tudi zaključni račun tega leta. In glede na to, da je prejšnji minister za finance zaklenil proračun že v prvi polovici tega leta, pa je tudi prav, da Državni zbor kot institucija, ki sprejema proračun, tudi odloči o vsebini proračuna, saj je vsebina, ki je danes pred nami, pravzaprav bistveno drugačna kot tista, ki jo je potrdil Državni zbor v prejšnji sestavi. In ta praksa, da smo poslanci dejansko postavljeni pred dejstvo, z mojega vidika ni zaželena, niti sprejemljiva. In verjamem, da se v prihodnje ne bo več dogajalo.

Opozorila bi na dvoje. Tudi jaz bi se dotaknila pobiranja obstoječih davkov, prispevkov, preprečevanje dela na črno. Obstoječe prihodke z obstoječimi viri bi lahko povečali tudi na račun učinkovitejšega dela davčnih inšpektorjev. Pa pri tem ne mislim, da inšpektorji slabo opravljajo svoje delo. Mislim, da bi lahko organizacija njihovega dela potekala tako, da bi lahko učinkoviteje nastopali. Zagotovo je potreben tudi nadzor nad prodajalci sveč, cvetja ob 1. novembru in nad vulkanizerji pri menjavi gum ob prehodu v zimsko obdobje. Pri tem pa ne smemo zanemariti pomembnejših nadzorov nepravilnosti v firmah, v katerih potem beremo, žal, v časopisih. In te lahko učinkovito davčni inšpektorji izvajajo le, če so prisotni na terenu, ki ga poznajo, in da lahko vsakodnevno spremljajo poslovanje firm in hitro ukrepajo ob zaznavi morebitnih nepravilnosti in ne da so le iz centra napoteni na pregled v določeno firmo. Na to so nas opozorili tudi predstavniki sindikatov. In naj pri organizaciji dela to upošteva tudi ministrstvo. Verjamem, da se bo tudi tovrstna praksa čim prej spremenila.

In drugo področje, ki se nanaša tudi na moje delo v Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor, področje prometa. Imamo zagotovilo Ministrstva za infrastrukturo, da so v rebalansu zagotovljena sredstva, o katerih je bilo v javnosti veliko govora za najnujnejše obnove cest, mostov, tako da bodo kritične točke na državnih cestah, na katere opozarjajo tako občine, prebivalstvo, gospodarstvo, odpravljene. In verjamem, da bodo sedaj dela na teh odsekih, na teh mostovih stekla normalno, če ne s pospešeno hitrostjo, da nas ne prehiti zima z nizkimi temperaturami in snegom. Imamo tudi zagotovila ministra, da so zagotovljena sredstva za nadaljevanje postopkov ureditve prometa. Pri tem mislim zlasti na prometno študijo ter izvedbo postopkov za izvedbo najpomembnejših infrastrukturnih objektov na področju prometa. In

pri tem ne morem mimo tretje razvojne osi. Ob načelih skladnega regionalnega razvoja Slovenije se moramo vsi skupaj zavedati dejstva, da imamo določena mesta, kraje, vasi pravzaprav izolirane daleč stran, časovno, od prestolnice. In da ne glede na sedanjo krizo moramo pristopiti k ureditvi sodobno prometne povezanosti teh delov Slovenije s prometno infrastrukturo s prestolnico. Tudi v vidiku tega, da so se drugi deli Slovenije, ki ležijo ali imajo v neposredni bližini avtoceste, razvijali na račun teh, sedaj zanemarjenih območij. Bodimo pri tem pravični, tudi pri proračunu za 2015. Skladen gospodarski razvoj ne le bodoč, tudi obstoječa delovna mesta so odvisna od sodobnih prometnih povezav. Morebitni investitorji najprej vprašajo, koliko je nek kraj oddaljen od avtoceste. In res je, polnjenje državnega proračuna je odvisno tudi od uspešnega gospodarstva. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, cenjeni ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Danes in že ves teden se pogovarjamo o javnih financah v Republiki Sloveniji. Vseskozi nas spremljajo naše državljanke in državljani. Danes bi opozoril na zanimivost, ki se nam je zgodila po štirih mesecih, v tej dvorani je govoril predsednik Vlade in prejšnja predsednica Vlade, seveda, oba pretežno o javnih financah v Republiki Sloveniji. Če vas vse skupaj spomnim na nekaj mesecev nazaj, je cela Slovenija govorila, da moramo čim prej na volitve, da se Slovenija oziroma prejšnja vlada zadolžuje, da nima ministrov in da so nujne volitve. Te volitve so se 5. julija zgodile in seveda danes, po dobrih štirih mesecih, zopet ugotavljamo, da se Slovenija zadolžuje in da nimamo vseh ministrov.

Sam trdim, da smo neodgovorni do Slovenije in do Slovencev. Ko smo poslušali oba predsednika Vlade, tega, ki zdaj vodi Vlado, in prejšnjo predsednico, zdajšnji predsednik Vlade zagovarja rebalans, prejšnja predsednica Vlade pa temu nasprotuje. In seveda tisti, ki danes zagovarjate ta rebalans, so tudi sedeli v prejšnji vladi, tukaj imam v mislih Socialne demokrate in Desus. In seveda, ti dve stranki sta tudi kimali prejšnji vladi in predsednici Vlade. Ko nas danes poslušajo Slovenke in Slovenci, verjetno so zmedeni. Ker v štirih mesecih poslušamo dve različni mnenji. So zmedeni, predvsem pa so zaskrbljeni. Zaskrbljeno je gospodarstvo, zaskrbljeni so šolniki, predvsem starši otrok. Zdi se mi nekorektno, da v štirih mesecih ni uspelo vladi najti tudi kakšne cevi, če lahko grem na vodovodno cev, ki spušča. Sam sem poslanec štiri mesece in sem seveda zaznal veliko institucij v Sloveniji, ki brezglavo trošijo denar.

Prav gotovo je naloga te vlade, da te cevi, ki spuščajo, čim prej zamenja in seveda potem začnemo šparati na naših državljankah in državljanih.

Predvsem naj zaključim s strahom županov slovenskih občin, ki jih je seveda strah razmišljati, kako bi sestavili proračun za leto 2015, ker stvari niso stabilne, predvsem pa se ta strah nanaša tudi na vse investicije, ki nas čakajo v prihodnje, predvsem investicije v lokalni skupnosti in razvoj Slovenije v prihodnje. Zdi se mi, da bi bilo korektno in pošteno, da vsem tistim, ki nas spremljajo, in Slovenkam in Slovencem povemo, kje smo, kaj moramo narediti pa kam hočemo iti. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala lepa, gospod Podkrajšek.

Besedo ima mag. Klavdija Markež.

Izvolite.

MAG. KLAVDIJA MARKEŽ (PS SMC):

Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani predstavniki ministrstev, dragi kolegi in kolegice, lepo pozdravljeni!

Danes smo že toliko slišali o rebalansu, o ukrepih, spremembah, ki jih le-ta prinaša, pa vendarle, dajmo si na tem mestu povedati, da gre pravzaprav za ukrep, ki je po mnenju Stranke Mira Cerarja nujen, ravno zaradi tega, kajti s tem kažemo svoj namen, da dejansko delamo naprej, korak po koraku za stabilizacijo vlade, za stabilizacijo gospodarstva Republike Slovenije. S in s tem kažemo tudi svoj resen namen za odločno ukrepanje, kot je na začetku uvodoma dejal predsednik Vlade dr. Miro Cerar. Drži, kot ste kolegi iz opozicije dejali, da bi dandanes v bistvu prihranili čas in ne bi bilo treba izvrševati rebalansa proračuna za leto 2014. Vendar še enkrat poudarjam, če tega ne bi storili, bi lahko bile posledice še večje. In le z vidika naše treznosti, razsodnosti nekako peljemo aktivnosti, da bo ta rebalans tudi v naslednjem dnevu sprejet. Še enkrat poudarjam, da gre za popravljanje pravzaprav nerealno planiranega proračuna prejšnje vlade. Pravzaprav želimo skozi ta rebalans, čeprav gre samo za mesec pa pol delovanja države, uresničiti cilj vlade, da se primanjkljaj sektorja države zniža na raven 4,3 % bruto družbenega produkta. Spet številka, ki smo jo velikokrat v minulih dneh slišali, vendarle se mi zdi, da se premalo zavedamo in da moramo resnično stopiti k uresničitvi tega cilja.

Ponosna sem na to, da rebalans pravzaprav ne prinaša nekih ogromnih strukturnih sprememb. Gre za notranje prerazporeditve brez strukturnih sprememb, brez velikih ukrepov, ki bi posegali v zakonske obveznosti, hkrati brez nekih dodatnih davčnih in pa denarnih obveznosti našim državljanom in pa podjetjem, našemu gospodarstvu. Morate se pa pri tem zavedati, da je pravzaprav proračun zelo rigid. Namreč, kot sem na Odboru za finance povedala, zakonske obveznosti so več kot 8 0%, ki jih državi nalaga

prihodkovna in odhodkovna stran našega proračuna. In mislim, da je to zelo velika omejitev ali pa zelo odgovorna naloga, da pravzaprav nimamo veliko manevrskega prostora, ampak tisto, kar ga pa imamo, si pa upam trditi, da naše Ministrstvo za finance in tudi mi vsi ostali trezno in odgovorno gledamo na spremembe in ukrepe, ki jih implementiramo v tem trenutku in ki jih bomo tudi v naslednjih mesecih, v naslednjih letih nenazadnje.

Še nekaj bi rekla. Rebalans je tudi pomemben zaradi tega, kajti glavna odstopanja, ki so nastala od zastavljenih ciljev, da je le-ta potreben, so predvsem, da imamo izpad dohodkov, prihodkov na strani davka na nepremičnine, kar smo tudi že danes povedali. Pojavili so se nenačrtovani izdatki za zadoževanje po uveljavitvi sprememb proračuna za leto 2014. Prenizko smo načrtovali transferje v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju zaradi sprejema novega zakona o Slovenskem državnem holdingu. Tudi to ni zanemarljiv podatek. In pa dejansko so se spremenile okoliščine v zvezi s črpanjem EU sredstev in pa tudi prenizko smo načrtovali obveznosti za financiranje obveznih gospodarskih javnih služb. Še enkrat pa poudarjam, gre za velike časovne omejitve, ki pa zaradi tega ne omogočajo strukturnih ukrepov, zato Vlada izvaja proračunske aktivnosti resnično znotraj okvirov, ki jih omogočata Zakon o javnih financah in pa Zakon o izvrševanju proračuna, predvsem v smeri realizacije proračunskih ciljev in pa seveda ob hkrati realizaciji nujnih zakonskih obveznostih in pa seveda smotrni racionalizaciji določenih segmentov porabe, predvsem na področju investicij in pa na področju materialnih stroškov, ob upoštevanju že prevzetih obveznosti in trenutne realizacije. Bistvo vsega tega je, da dejansko v prihodnjih časovnih obdobjih konsolidiramo javne finance in pa da naredimo uravnilovko, da dosežemo znižan primanjkljaj javnega sektorja. Predvsem pa je meni pomembno, da zagotovimo stabilnost našega gospodarstva, eno učinkovito, uspešno okolje, kjer bomo tudi državljanji Republike Slovenije in pa tuji investitorji uspešno delali, kjer bo delo ovrednoteno in kjer bomo lahko razvijali svoje ekonomske, gospodarske sposobnosti.

Omenila bi še to, da pa vseeno stvari niso ravno črnoglede, verjetno poznate zadnje analize Umarja, kjer ponovno beležimo gospodarsko rast, ki jo ta trenutek poganjata predvsem naš izvoz in investicije. Pomeni, da vseeno so neki pozitivni optimistični kazalci, ne pričakujte pa nemogočega v treh mesecih, zato danes tudi tukaj odločamo o rebalansu. Mislim pa, da je rebalans proračuna za leto 2015 tisti, ki bo pomemben in koraki, ki si jih bomo zastavili naprej, ampak trdno verjamem, da bomo uspeli predvsem z učinkovitostjo, transparentnostjo in ukrepi, katerim bomo trdno sledili. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Izčrpali smo listo. Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Franc Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospa podpredsednica, najlepša hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani finančni minister, tudi lep pozdrav z moje strani! Danes je pred nami rebalans proračuna za leto 2014. Z velikim, moram priznati, zanimanjem sem spremljal razpravo svojih kolegov in kolegic, ki so bili z nami tudi v prejšnjem sklicu Državnega zbora, ki so razpravljali o delih proračunskih postavk, o katerih so imeli seveda totalno kontradiktorne razprave, glede na to, da nekaj mesecev nazaj ali ko smo sprejemali proračun za leto 2014, so govorili čisto neke nasprotno trditve. Torej, jaz sem ves čas tudi pri sprejemanju proračuna za 2014 govoril o nekaterih zadevah, ki so se izkazale predvsem zdaj, ko se bliža leto koncu, ki so se izkazale za resnične. Mislim, da je že kolega danes, kolega Pogačnik govoril o neoptimalni trošarinski politiki te države, ker je pred nami finančni minister, verjamem, da pozna tudi zelo dobro trošarine, da se zaveda, da ima Slovenija eno specifično geostrateško lego, da je kupna moč slovenskega prebivalstva upadla predvsem s to gospodarsko krizo po letu 2009 in da bi morali predvsem gledati na tuji kupni moči, predvsem ljudi, ki dnevno migrirajo ali dnevno potujejo skozi Slovenijo, da se moramo ob tem tudi zavedati, da je v prejšnjem proračunskem odboju vstopila tudi sosednja država Hrvaška v Evropsko unijo in da nekako Hrvaška je začela izkoriščati neoptimalno trošarinsko politiko slovenske države. Izpad 45 milijonov evrov iz naslova trošarin je nekaj, kar bi nam moralo vsem skupaj, vsaj naša opažanja, nekako dvigniti. Govorim predvsem o gorivih, govorim o tobačnih izdelkih. Treba se je zavedati, da zaradi dviga trošarin v tobačnih izdelkih Slovenci in Slovenke niso nehali manj kaditi, lahko rečem, da so nekako pri tem pristopili k substitutom, torej predvsem k drobno rezanemu tobaku, da so se pa predvsem umaknili tujci, tujci so nehali kupovati cenejše različice cigaret, cenejše blagovne znamke, torej tiste, ki so prestopile magično ali nekako psihološko mejo 3 evrov za zavojček cigaret. Nenazadnje smo izgubili več kot milijon evrov iz naslova alkoholnih izdelkov. 45 milijonov evrov ni tista končna številka, kjer je izpad. Vi se morate zavedati, da je ob tem prišlo na teh 45 milijonov evrov tudi izpad davka na dodano vrednost, tudi teh 22 %. Če se zavedamo, da nekdo, ki se ni ustavil na bencinski črpalki, ko je potoval skozi Slovenijo, ali v duty free shopu ali tudi na bencinskih črpalkah, kjer je kupoval tobačne izdelke, se moramo zavedati, bi morda, ko bi se tam ustavil, kupil še kakšno drugo potrošno dobrino, in da je ta, če ta multiplikativni faktor upoštevamo, če upoštevamo še DDV, je lahko ta izpad, vsaj po mojem merilu nekje med 70, lahko pa rečemo tudi 100 milijonov evrov. To je tisto, na kar bi

Vlada lahko na eni izmed svojih dopisnih sej – kot vemo, lahko Vlada spreminja trošarine po zakonu do 50 % – odreagirala v trenutku. Lahko povem, da imajo Avstrijci vsaj tisti mejni pas, ki obračunava trošarine, nekoliko drugače, se dnevno prilagaja. Poglejte, Slovenija je izgubila to zaupanje nekaterih, to psihološko zgodbo, da je Slovenija izredno ugodna država za nakup goriva, torej za ta bencinski turizem, tobačni turizem in tako naprej. To je škoda. To je, lahko rečemo, izredno poceni denar, ki bi ga lahko dobili v proračun. In v tem primeru velja, glede na geostrateško lego, na vse finančne okoliščine, predvsem z izgubo, lahko rečem, kupne moči Slovenk in Slovencev, da manj pomeni več. Upam, da smo ugotovili, da to kazalci kažejo in da bo Vlada oziroma Ministrstvo za finance moralo pristopiti k trošarinam nekoliko drugače. Problem trošarin je tudi to, da kupcev, ki smo jih izgubili, ki so bili tradicionalni kupci teh izdelkov, tudi z zmanjšanjem trošarin čez noč ne bomo pridobili nazaj. Tudi to je problem. To je tek na dolge proge. Lahko rečem, glede trditve nekaterih politikov tudi na lokalnem nivoju, da bodo zmanjšali brezposelnost, pogledajte, to ne gre čez noč. Mi lahko največ pridobimo tudi iz naslova optimalnih trošarin, izkoristimo ta potencial, ki ga imamo, to svojo zelo dobro geostrateško lego, in poskušamo vsaj del prihodkov dvigniti iz naslova trošarin in s tem zmanjšati izgubo. Jaz verjamem, da bi se moralo pri ministru za finance konstituirati posebno skupino strokovnjakov, ki bi podrobno analizirali, zaradi česa je prišlo do tega izpada, kakšne so možne rešitve, in v najkrajšem času poskušati ta izpad nekako nadoknaditi. Naj povem, da se ta izguba trošarin najbolj pozna ravno na mejnih območjih. Mejna območja so slovenska Štajerska, Kočevsko, Koroška regija, tudi del Primorske. Torej, to so območja, ki so izredno deprivilegirana, ki imajo največ brezposelnih, kjer je vsaka izguba delovnega mesta, tudi na področju trgovine, s katero se ukvarjajo, tudi bencinski servisi, lahko rečem, imajo manjši promet – vse to se pozna ravno na najbolj deprivilegiranih območjih Slovenije. Ljubljana z okolico tega izpada ne čuti, ker bo nek slovenski kupec še vedno kupoval sredi Ljubljane. Na Štajerskem pa veliko Slovenk in Slovencev hodi kupovat čez mejo. Nadalje govorimo o drugi prihodkovni ravni, to pa je tako imenovani dvig DDV, kar je morda vsaj v prvi fazi prineslo nekaj več v proračun. Morate pa se zavedati, da smo izgubili celo vrsto kupcev spet na teh mejnih območjih, kjer se ljudje odločajo za nakupe čez mejo. To politiko smo poznali, ko se je iztekala bivša jugoslovanska država, ko smo hodili po večino potrebščin, tudi za gospodinjstva, čez mejo. Ali nam je tega treba? Ali se mi iz te zgodovine, iz točno takšnih makroekonomskih politik nismo naučili ničesar? Torej, zgodovina se nam vrača, vsaj na tem področju. S konstituiranjem slovenske države pa smo vsaj na tem področju naredili nek korak naprej.

Naslednji problem. Pogledal sem si predvsem trgovinsko dejavnost, ki je izredno upadla. Če zopet pogledamo mejna območja Slovenije, ki mejijo na sosednjo Hrvaško, štajerski del, primorski del, koroški del, ki meji na avstrijsko državo, lahko ugotovimo, da je tudi koeficient obračanja zalog v trgovinah izredno slab. Torej, upad trgovinskega sektorja, upad predvsem tujih kupcev v teh trgovinah zaradi dviga DDV. Imamo celo vrsto dejavnosti, ki upadle, in to je problem, da na dolgi rok izgubljam. Morda v letošnjem proračunu te izgube še nismo zaznali, v letu 2015, ko bomo delali rebalans proračuna, pa bomo tudi tu izgubljali. Na to pač opozarjam, ker lahko rečem, da sem nekaj časa proučeval te zadeve in da lahko ugotovljamo, da verjamem in upam, da se motim, žal so se vse moje trditve tudi v prejšnjem letu izkazale za točne.

Druga zadeva je makroekonomsko širše okolje okoli nas, torej trenutno govorimo o gospodarski rasti, UMAR napoveduje približno 2 % gospodarsko rast za letos, za drugo ni več tako optimističen, nekako napoveduje po zadnjih kazalcih 1,6 % gospodarsko rast Slovenije. Mislim, da se UMAR že zadeva, da prihaja tudi naša druga največja trgovinska partnerica Italija v recesijo, da se bo tudi gospodarska rast v Nemčiji nekako uplahnila, se bo nekako lahko rečem ohladila in da lahko pričakujemo tudi glede slovenskega izvoza slabše rezultate. Predvsem največkrat Nemci zaščitijo svoje podizvajalce vrhunskih ali pa večjih manufakturnih delavnic ali pa tudi v internacionalnih podjetjih in te največkrat tudi zmanjšajo naročila našim podizvajalcem v določenih branžah. Torej, tudi prihodki proračuna, če mi ne bomo začeli osvajati tudi drugih tržišč z našimi produkti, storitvami, se kaže, da bodo prihodki proračuna lahko v naslednjem letu manjši. Zato to opozarjam, jaz vedno opozarjam pol leta vnaprej, leto dni vnaprej. Vse to nam lahko prinese bistvene posledice za neko resno, stabilno finančno okolje. Jaz se zavedam, da minister se zaveda, da mora nekako izpolnjevati te maastrichtske kriterije in da proračun nekako poskuša v naslednjih letih izravnati. Jaz na takšen način, brez resnih strukturnih reform ne vidim neke resnične konsolidacije javnih financ.

Ena izmed kolegic je prej dejala, da jo veseli, da ni prišlo do nekih resnih strukturnih premikov, mene pa to žalosti. Mene žalosti, ker če pogledam tudi določene postavke v rebalansu proračuna, recimo, spodbujanje začetnih in novih investicij iz 9 milijonov 206 tisoč minus 74 tisoč evrov. Recimo, podpora razvoja turizma, 56 milijonov 671 minus 16 milijonov, 39 milijonov imamo na tej proračunski postavki, to je tisoč 405. Vse to nakazuje, da Slovenija hoče in želi s to politiko nadaljevati politiko prejšnje vlade, kjer se tiste, ki so bili najbolj v tej državi, ki so delali najbolj racionalno, najboljše, da se jih dodatno kaznuje. Vsi tisti proračunski porabniki, ki trošijo sredstva, zaradi katerih sploh ne vemo, zakaj

obstajajo, pa so dodatno nagrajeni. Vse to vodi k temu, da se mladi in tisti najbolj podjetni selijo podjetja izven te države, da slovensko poslovno okolje postaja še bolj nekonkurenčno, kljub temu da se zavedamo, da je kupna moč predvsem pa lastni kapital Slovencev in Slovenk majhen, da potrebujemo tuje investicije. Vse to nakazuje na izredno nekonkurenčnost na več področjih. In bojim se, če še pogledamo naše zadolževanje, da raste eksponentialno, da smo po koncu leta 2008, ko smo bili zadolženi za 22 % slovenskega nacionalnega produkta, danes na več kot 80 %, to je strašljivi podatek v tako kratkem času. To je strašljivi podatek in kaže, da smo dobesedno ujetniki spirale zadolževanja, smo kot narkomani, ki potrebujejo vedno večjo dozo. In to je tisto, kar je strašljivi podatek za Slovenijo, predvsem pa, da bo Slovenija še v nadaljevanju svoje prihodnosti hotela vzdrževati neko resno socialno državo z vsemi institucijami, ki so nujno potrebne.

Zato, spoštovane kolegice in kolegi, jaz upam in si želim, da ta rebalans proračuna ni nek osnutek proračuna leta 2015, da bodo te postavke drugačne, da bo Vlada resnično pristopila k strukturnim reformam, resnično, da je konsolidacija javnih financ tista prva. Če do tega ne bo prišlo, bodo po vsej verjetnosti tudi pribitki na slovenske pet in desetletne obveznice naslednje leto ponovno narasli. Tujina nas opazuje. Opazuje naše okolje, opazuje, da Slovenija ne naredi ničesar, da se ne drži pravila pacta sunt servanda, dogovor je treba spoštovati in da slovenska politika, tudi trenutna, ni odločna. Bistvo vlade je vladanje, delegiranje nalog, bistvo vlade je, da se odločamo, da marsikdaj tudi ugriznemo eno kislno jabolko, da marsikdaj tudi kakšnemu svojemu volilnemu telesu odščipnemo del denarja. Mi smo to počeli v drugi Janševi vladi, še danes mi je morda žal za nekatere stvari, to, da smo jemali, recimo, vsaj v prvi fazi tudi veteranom, ki so si mogoče vedno zaslužili, in da smo nekako poskušali tisto eno milijardo, ki smo jo z ZUJF nekako privarčevali, da smo poskušali v najkrajšem času zmanjšati ta javni dolg. Seveda ta druga Janševa vlada, če bi še obstajala, bi pa šli v drugi fazi sigurno v resne strukturne reforme. Verjamem, da bi danes Slovenija bila na drugačni poti. Kazal bi se resni resni resni dvig gospodarske rasti, ne ta navidezen. Lahko rečem, da je ta navidezen dvig gospodarske rasti rezultat okolja, ki je naredilo določene reforme, okolje, katerega smo mi parterji, kjer delamo za različna multinacionalna podjetja. To ni rezultat naše politike, še najmanj pa naše gospodarske politike.

Moram priznati, da je po vsej verjetnosti tudi simbolno, da ko si je kandidat za gospodarskega ministra pregledal te postavke, prvič to, da je gospodarsko ministrstvo okrajšano za evropska sredstva, da je gospodarsko ministrstvo okrajšano tudi glede energetskega sektorja, ki se je prenesel torej na infrastrukturo, je v bistvu gospodarski minister tudi glede rebalansa

proračuna 2014, lahko rečemo, brezzobi tiger. In verjamem, da se tudi zdravstveno stanje kandidata za gospodarskega ministra, ko si je to pogledal, vsaj malo teh postavk, dodatno poslabšalo. Zato, spoštovani predstavniki Vlade, jaz upam, da bo vsaj del moje razprave uslišan vsaj v osnutku proračuna za 2015 in da bodo nekatere napake, ki ste jih naredili za 2014, popravili, da se bo predvsem finančni minister zavedal, da bo pritiskal na ostale svoje kolege v vladi, da se bodo resno lotili resnih strukturnih reform. Če ne, smo pred resno in poglobljeno gospodarsko krizo v Republiki Sloveniji že v naslednjem letu ali pa v drugi polovici naslednjega leta. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima Marijan Pojbič.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica.

Jaz sem prepričan in se strinjam s tistimi, ki so danes govorili, da je ta rebalans ponovni udarec po najšibkejših. To je dejstvo, mimo katerega ni možno. Prav tako sem osebno prepričan, če bi ta vlada in vse strukture v tej državi, ki so odgovorne, pripeljale iz oaz tisti denar, ki je bil pokraden v slovenski državi, nazaj v to državo, takšnih rebalansov v tej državi ne bi potrebovali. In kaj je bilo do tega trenutka na tem področju narejenega? Absolutno nič. Nekoga zaprejo za dva, tri mesece, ga izpustijo, kje so pa pokradeni milijoni? Vprašajte večino slovenskega naroda, kaj misli o tem vprašanju. Pričakuje od vsake vlade in vseh odgovornih institucij v tej državi, da pripeljejo milijarde pokradenega denarja nazaj v naš proračun. In če bomo ta denar iz oaz pripeljali v naš proračun, zagotavljam vam, da takšnih rebalansov ta država ne bo potrebovala, ne bo treba udarjati po najšibkejših, ne bo treba udarjati po upokojencih in tako dalje in tako dalje. Ogromne milijarde, ogromne milijarde so bile pokradene v bankah. Kaj se je na tem področju zgodilo v tem času? Kaj, vas sprašujem. In vas lepo prosim, da boste tisti, ki ste in smo v tej državi odgovorni za to stanje, ukrepamo takoj, v tem trenutku, ne jutri, ne pojutrišnjem, včeraj bi morali ukrepati, ne pa govoriti, da je ta vlada komaj dva meseca in pol. kdaj so bile volitve? In danes je pol leta od tistega, ko so bile državnozborske volitve. In kaj je bilo storjenega na tem področju? Nič od nič in nič. In slovenski narod, ljudje, ki v tej državi sedijo in delajo za nas, ki tukaj sedimo, pričakujejo, da bomo na tem področju spremenili določene stvari in se resnično resnično vsi skupaj potrudili, da pride pokraden denar v bankah nazaj na v naš proračun, da bodo upokojenci ne živeli s 400, 300 pa 500 evri, ampak bodo lahko živeli normalno kot ljudje, ne pa kot, v narekovajih, hlapci, ki jim daš ravno toliko, da ne umrejo. Svinjarija od svinjarije na kubik! To delamo mi z našimi ljudmi. Tako se do

njih obnašamo!" Na koncu pa vsake toliko in toliko mesecev prosimo za njihov glas, da stopimo v ta parlament. Ne morem se izogniti tega, kar je govoril Erjavec pred volitvami. Ne morem se, ker je to povezano s to zgodbo. Ko je govoril, da bo 40 milijonov denarja priskrbel, da bodo upokojenci, vsi upokojenci dobili regres. Kaj se je zdaj zgodilo? Niti tretjino ali pa mogoče malce čez tretjino je izbral in spet bo večina ostala brez regresa. To so lažnive svinjarije in zavajanja pred volitvami, na tak način pridobivati glas je svinjarija in sramota. Prav je in pošteno in odgovorno je, da ljudem, tudi ko gremo na volilno kampanjo, povemo, kaj jih čaka, kaj lahko storimo in česa ne nameravamo storiti. In to se je ponovno pokazalo, da so vodilni ljudje, ki vodijo Desus, ljudi zavajali, upokojenke in upokojence zavajali. Torej, ko govorim o tem, da je bil ponovni udarec nad najšibkejšimi, se bom sedaj navezal tudi na to, da je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve izgubilo 91 milijonov evrov s tem rebalansom. Izgubili so invalidi, izgubili so tisti, ki rabijo, ko izgubijo službo, izgubili so tisti, za katere je treba izvajati aktivno politiko zaposlovanja, vsepovsod po kar nekaj milijonov. In danes sem tukaj slišal podatke, o katerih sem govoril že na Odboru za delo, družino, da v naši državi brezposelnost pada. Ja, kako lahko ljudje tukaj nekaj takega govorijo, če imamo pa tukaj dokument, iz katerega pa izhaja čisto nekaj drugega. Vam bom samo en stavek prebral. V tem dokumentu piše, "v obdobju prvih desetih mesecev letošnjega leta je bilo na zavodu v povprečju prijavljenih 120 tisoč 644 brezposelnih oseb, kar je za 1 % več kot v primerljivem obdobju v letu 2013". Če kdo tega ni prebral, bi lepo prosim, da si to preberete tisti, ki razpravljate v tem parlamentu, še najmanj predstavniki Ministrstva za delo, družino. In za to vlado očitno 120 tisoč brezposelnih sploh ni problem. Sploh ni problem! Zdi se vam, kot da je to normalno. Če na drugi strani gledamo, da imamo v realnem sektorju, ki dela za celotni državni, javni sektor 600 tisoč ljudi, ki so zaposleni v realnem sektorju, in delajo za cel javni in državni sektor in tako dalje. In danes imamo že razmerje 1 : 1,36, en upokojenec in en zaposlen v realnem sektorju. In to za to vlado ni problem. To za to vlado ni problem! In, drage dame in gospodje, prej ko bomo začeli razmišljati v tej smeri, da je treba začeti strukturne reforme, da je treba začeti vlagati v gospodarstvo, v nova delovna mesta z višjo dodano vrednostjo, tako dolgo se bomo mi vrteli v začaranem krogu. In mi lahko delamo rebalans na rebalans, če si bomo samo sposojali denar pa reševali finančne probleme države z izposojenim denarjem, domače akumulacije pa ni. Denar bi si lahko in izključno lahko izposojali samo v primeru, če bi ga imeli, torej če bi naši interesi bili jasni, da se vrne, da se ta denar naloži v gospodarstvo, v infrastrukturo in vse tisto, kar je potrebno, ki prinese potem skozi določeno časovno obdobje denar nazaj. V tem primeru, ja, sposojanje

denarja. Ne pa, v tem primeru, kar počenjamo mi, ki se vrtimo v krogu. Vedno več zadolženih, vedno več obresti, vedno manj denarja gospodarskim subjektom, vedno večje bančne luknje. Ponovno slišim, vsaki dan, da bo treba Ljubljansko banko ponovno dokapitalizirati, Novo KBM ponovno kapitalizirati ... Ja, pri svetem bogu, lepo vas prosim, kako dolgo si še predstavljate, da bo ta država lahko to funkcionirala? Kako dolgo? In, če tega nihče ne sliši v temu Državnemu zboru, potem jaz ne vem, kje sedim. Ali nič ne greste med svoj narod pa ljudi vprašate, kaj mislijo o tem? Pa dajte se lepo prosim zamisliti, tukaj ne gre za opozicijo, ne gre za koalicijo, ampak gre za interes naroda, ki je nad vsemi našimi interesi. In jaz si ne morem dovoliti, da bom še naslednjih ne vem koliko let sedel v Državnem zboru samo zato, da bom poslušal to, kar poslušam vsaki dan. Da se ni problema zadolževati, da mi se lahko še tako daleč zadolžimo in tako dalje in tako dalje. Namesto, da bi razmišljali, kako ta problem rešiti, da ne bo še deset generacij za nami plačevalo tega dolga, ki smo ga naredili doslej. O tem bi moral razmišljati, o tem je naša dolžnost, da razmišljamo! Generacije, ki prihajajo za nami, niso krive za to, kar mi počenjamo danes, in nimamo nobene pravice to delati, nobene.

Zato, dragi vsi, ki sedimo v tem parlamentu, Vlada in vsi tisti, ki smo dolžni, dolžni smo skrbeti, da bo moj narod, naš narod skupaj v prihodnje živel lepše in boljše. Smo dolžni poskrbeti, da pridemo do tistih, ki so ta denar pokradli in ga pripeljemo – še enkrat povem to in še petkrat bom povedal, če bo treba – nazaj v proračun. In ne bo treba jemati socialno ogroženim, tistim skupinam, ki danes težko preživijo. In ne bomo ponovno z vsakim rebalansom, z vsakim proračunom nadalje napadali socialno najbolj ogrožene. Ne bomo in ne smemo tega počenjati! Imamo možnosti, imamo pot, ampak dajmo se, vsi skupaj ... Jaz sem zadnjič na Odboru za delo in družino povedal in to še enkrat povem, za 24 ur zaprimo parlament pa nimajo novinarji tukaj notri kaj za iskati tistih 24 ur pa se zmenimo za štiri, pet ključnih ukrepov pa to naredimo. Pa ne govorim koalicija, opozicija in tako dalje ... Zmenimo se in naredimo to, saj to delamo za naš narod, za vsak glas, ne glede na to, kdo ga je dobil, iz katere stranke. In če bomo tako razmišljali, sem prepričan, da Slovenija lahko v relativno kratkem času izide iz te finančno gospodarske in pa ekonomske krize.

In lepo vas prosim, da ne bi slučajno slišal, potem ko bom šel iz parlamenta, demagogija, to je demagogija. To ni, to je resnica, to je dejstvo, to so rezultati našega dela doslej. In prav je, četudi smo v preteklosti naredili kaj narobe, da to priznamo in iščemo rešitve, ki so boljše od tistih, ki so bile doslej sprejete. In če bomo v tej smeri razmišljali in se ne ukvarjali s tem, kar sem danes gospo Bratuškovo poslušal – kako ji ni bilo nerodno

stopiti pred ta oder, pred ta oder in tukaj nagovarjati poslanke in poslance, po vsem tem, kar je slabega naredila za to državo? Kako si upa, kakšen obraz mora takšen človek imeti? Jaz vam povem, da mi je bilo slabo, ko sem jo gledal, slabo mi je bilo in večini slovenskega naroda, sem prepričan. Da ljudje nimajo nobene vesti, nobene odgovornosti, da jim je čisto vseeno, da vidijo samo in izključno osebni interes in tako dalje in tako dalje. To je nedopustno, neodgovorno do naših državljanov in državljanov. In jaz sem prepričan, da smo dolžni to pot spremeniti in verjamem, da nas je tukaj v tem Državnemu zboru tudi nekaj, ki razmišljamo tako, kot sem jaz danes razpravljaj. In verjamem, da bo prišel nek trenutek, ko se bomo znali med seboj povezati in prestopiti ti dve stopnici morda pa ta korak narediti, da bo enkrat v prihodnosti lahko ta slovenski narod zaživel, tako kot smo si zaželeli, ko smo osamosvajali Slovenijo leta 1991. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Najprej želi gospod Primož Hainz proceduralno. Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Ne, ne, jaz bi bil malo polemičen, seveda.

Gospod Pojbič, saj je lepo, da operirate s podatki samo ...

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: To ni proceduralno.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Replika.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Replike pa še ne morete imeti, ker še niste razpravljali.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Ampak reagiram na razpravo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Predlagam, samo trije razpravljavci so še, da se prijavi razprava. Hvala.

Predstavniki Vlade Dejan Levanič, izvolite.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Mogoče na kratko. Treba je odreagirati na nekatere podatke, ki so bili ravnokar podani v razpravi. Se mi zdi, da je prav, ko debatiramo, govorimo tudi o realnih podatkih, ki so danes veljavni. Res je, da je brezposelnost v Sloveniji še vedno visoka, je pa mnogo nižja od takrat, ko je prišla ta ekipa, ki danes vodi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Te podatke, ki ste jih zdaj citirali, glede na primerjavo v letu 2013, ste jih mogoče narobe prebrali. Danes je namreč aktualen podatek z dne 16.11. 2014. Gospod Pojbič, konkretni podatki s strani Zavoda za

zaposlovanje Republike Slovenije. Ključno pri tem je ... / oglašanje iz dvorane/ Hvala lepa, ampak pri tem boste jasno videli, da je danes število brezposelnih 115 tisoč, ne 120 tisoč, tako kot ste dejali, je pa bilo lani 120 tisoč brezposelnih, to pa drži. Ko smo prevzeli Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je bilo brezposelnih 130 tisoč, v letu 2013 smo znižali število brezposelnih na 120 tisoč, danes je številka brezposelnih na 115 tisoč. Še vedno je zelo visoka, tako kot sem dejal, ampak ukrepi, ki jih sprejemamo, so ugodni, prijemljejo, pogovarjamo se z delodajalci in sprejemamo tiste ukrepe, ki na koncu koncev tudi prinašajo delovna mesta na dolgi rok. Tako da podatki, ki ste jih navajali, ne držijo.

Kot drugič. Govorili ste o 1 %, v primerjavi z letom 2013, da se je povečala brezposelnost. Narobe. Za 1 % se je povečal dežel delovno aktivnega prebivalstva, v letu 2013 smo imeli 792 tisoč delovno aktivnih prebivalcev v Republiki Sloveniji, danes jih imamo 801 tisoč. To je pomemben podatek za nas vse, ko govorimo o zniževanju brezposelnosti. Očitek je bil vedno, da črtamo ljudi iz evidence, torej tiste, ki so brezposelni, sedaj gledamo podatek, koliko je delovno aktivnih prebivalcev, in ta številka 9 tisoč delovno aktivnih več kot v letu 2013, je za nas pomemben podatek, ko govorimo o tem, kdo se je dejansko zaposlil in kdo ne.

Če gremo naprej na postavke Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, je bil sprejeti proračun za leto 2014 milijarda 562 milijonov. Tega z rebalansom ne znižujemo za 91 milijonov, ampak ugotavljamo dejansko stanje porabljenih sredstev na določenih postavkah. In če mi dovolite, bi šel samo skozi največje, da ne bo danes iz Državnega zbora šel občutek, da komurkoli jemljemo. Daleč od tega. Dokazal vam bom v postavkah, da smo z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in z Zujfom ljudem v preteklosti vzeli že dovolj. In ko smo se kot ministrstvo pogajali na vladi glede proračuna, kaj bomo naredili na tem segmentu, nismo niti približno dovolili, da bi se posegalo v socialne transferje. Ko smo pogledali sliko, kaj se nam dogaja v Sloveniji, sploh v podatkih revščine in še drugih stvarih, mislim, da nam je lahko vsem v tej dvorani dovolj jasno, da poseganja v ta prostor ni več. Največji delež zmanjševanja sredstev se pojavi ravno na trgu dela in delovnih pogojih, torej na nadomestilih za brezposelne. To pa zaradi tega, ker smo planirali več sredstev, kot smo jih dejansko potrebovali, ker se je število brezposelnih za nekaj tisoč znižalo. To pomeni, da nam je na postavki za denarna nadomestila brezposelnim ostalo več kot 48 milijonov. Če od teh 91 odštejete teh 48, že drastično znižate ta sredstva, o katerih ste govorili, da smo posamezne ljudi v Sloveniji prikrajšali. Nismo jih prikrajšali, ne potrebujemo več tega denarja za denarna nadomestila za brezposelne, ker so se

ti ljudje zaposlili, zato smo ta denar lahko vrnili v proračun.

Potem imamo naslednjo postavko Spodbude za zaposlitev brezposelnih oseb. Tam nam ostaja 4 milijone 400 tisoč. O tem je govorila, mislim da tudi Združena levica, pred tem ko je na tem mestu sedela še ministrica. Govorimo o javnih delih, tisti del denarja, ki ni bil porabljen s strani občin za financiranje javnih delavcev, če veste, smo pred enim letom sedeli v Državnem zboru tu pred vami, ker smo povečali število javnih delavcev za enkrat, torej s 4 tisoč na 9 tisoč ravno zato, da dolgotrajno brezposelnim zagotovimo vsaj neko možnost zaposlitve, vključitev v sistem. Ker pa občine svojega sofinancerskega deleža, to je 15 oziroma 25 % niso uspele zagotoviti, in s tem nismo porabili toliko javnih del, kot smo jih predvideli, nam na tej postavki ostaja 4 milijone 400. Tudi ta del smo vrnili v proračun, upajoč, da bomo v prihodnjem letu dobili razumevanje tudi na Ministrstvu za finance, da so javna dela eden izmed segmentov, zadnji sicer, v aktivni politiki zaposlovanja, ki pa tistim, ki so dolgotrajno brezposelni, omogočajo, da so vključeni v sistem. Potem pa morate videti tudi kakšno svetlo stvar tega rebalansa oziroma proračuna, ker veste, da so se v celotnem letu postavke spreminjale, ker so se sredstva prenašala iz ene na drugo postavko. Tam, kjer je bilo manj potreb, smo denar vzeli in ga dali tja, kjer je bilo teh potreb nekoliko več. In to so sigurno spodbude delodajalcev za odpiranje novih delovnih mest in zaposlovanje težje zaposljivih oseb. Na tem mestu smo dodali 3 milijone in pol dodatnih sredstev v program Zaposli.me, če se ga spomnite. Tega so delodajalci na terenu zelo pohvalili, ker jim je v bistvu omogočal, da lahko človeka res dejansko z neko subvencijo tudi zaposlijo. Naš namen je takšne programe, ki dajejo konkretne rezultate, spodbuditi tudi v prihodnje.

5 milijonov manjka oziroma je zmanjševanje na postavki jamstvenega in preživninskega sklada – gre za pravice brezposelnih – samo zaradi tega, ker sklad zagotavlja, da bo denarnih sredstev za zagotavljanje pravice tistim, ki so do te pravice upravičeni, dovolj.

Potem imamo postavko Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev. Dodatnih milijon 200 tisoč smo namenili za to postavko. Gre pa konkretno za delovni preizkus na delovnem mestu. Tega so se delodajalci ogromno posluževali. Ta ukrep je potem prešel v ukrep usposabljanja na delovnem mestu. Še danes je ogromno vključitev na ta račun, ker delodajalci lahko človeka, preden ga zaposlijo, preizkusijo direktno na delovnem mestu, to pa je na nek način ključno za vse tiste, ki govorite o fleksibilnosti, da je treba najprej videti, ali je sploh človek primeren za neko delovno mesto in potem delodajalec lahko tudi preko takšnega ukrepa to ugotovi.

Potem je zmanjšanje pri subvencioniranju študentske prehrane za en milijon sredstev, kar je prinesel ukrep en mesec manj uporabe študentskih bonov v poletnih počitnicah in nekaj manjše število študentk in študentov. Zato pride do te razlike. 20 milijonov, gospod Pojbič, pa pride do razlike pri štipendijah, a ne zaradi tega, ker bi zmanjševali število štipendij, ampak zato, ker smo ta sredstva prenesli iz proračunskega sklada, v katerega se nabirajo sredstva in iz koncesij, smo ga prenesli nazaj na ministrstvo. Na račun tega pa se nam je teh 20 milijonov lahko sprostilo in smo jih dodatno vrnili v proračun. V bistvu smo pomagali zato, da lahko na neki točki prihranimo sredstva tam, kjer se to da. Na račun teh 91 milijonov na ministrstvu za delo in nasploh, torej za vse tiste, ki so vezani na naše ministrstvo, niso izgubili pravic. Je pa res, da na ravni socialnih transferjev, na področju recimo otroških dodatkov, starševskih nadomestil pa si moramo vsi pogledati v skledo, ko govorimo o dveh zakonih: Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakonu za uravnoteženje javnih financ. Ta dva zakona sta posegla definitivno v srednjo generacijo, v srednji sloj, v družine na področju otroških dodatkov, ko smo govorili o ukinjanju določenih najvišjih razredov otroškega dodatka, ko smo govorili o višini cenusa, kdo lahko vstopi, da pridobi pravico do otroškega dodatka. Gospod Pojbič, to so ukrepi, ki so bili sprejeti tako v času, če sva iskrena, Pahorjeve kot tudi Janševe vlade, zato da je se na nek način en del stvari stabiliziral po nekaterih informacijah. Je pa dejstvo, da je danes tak proračun, kot je, naravnan oziroma je ta rebalans samo odsev dejanskega stanja. Zelo pomemben bo potem rebalans proračuna 2015, ko bomo z iskrenimi nekimi željami tu v Državnem zboru sedeli in videli, kaj lahko naredimo za to, da pa res ne bo še naprej trpela socialna varnost državljanek in državljanov.

Nič drugega kot samo to, da takrat, ko govorimo o konkretnih številkah, bi želeli, da je to pač jasno argumentirano. Dejstvo je, in danes lahko ta podatek tudi v vmesnem času preverite, z veseljem bom tukaj z vami ostal do konca. Danes je brezposelnih 115 tisoč, smo že bili na številki 112 tisoč, ampak vsakega oktobra se nam prilije zaradi zaključka izobraževanja nekaj novih brezposelnih na zavod za zaposlovanje. Ta trenutek pa ministrstvo intenzivno pripravlja nove ukrepe. Na žalost moram reči ali pa na srečo, kakor kdo vzame, je veliko teh ukrepov spodbujenih na račun različnih subvencij, ki jih delodajalci ta trenutek veliko raje vzamejo, ker jim je to neka pomoč, si pa mnogo bolj želim gospodarske rasti, ker le-ta prinaša potem delovna mesta na dolgi rok. Naši rezultati pa govorijo, da smo vsaj deloma ublažili to, kar smo doživeli v vseh teh letih. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala državnemu sekretarju gospodu Levaniču za ta pojasnila.

Besedo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Proračuna za leto 2014 ne morem podpreti. Ne morem ga podpreti sam, ne moremo ga podpreti v Združeni levici, v njeni poslanski skupini. Zakaj je temu tako, je v svojem nagovoru že povedal tovariš Luka Mesec. V tej razpravi bi se pa rad zadržal pri dveh najpomembnejših družbenih podsistemi, to sta šolstvo in zdravstvo, in pri tem, kako ju obravnava ta proračun.

Zdravstvo. Področje zdravstva ta rebalans proračuna pušča precej krvavečega. Iz zdravstva se črta okoli 10 % celotnega proračuna oziroma nekaj deset milijonov evrov. Levji delež teh sredstev gre iz postavke za javne investicije. Ponovno bi rad poudaril kot je bilo že z naše strani pogosto v tem tednu izrečeno na odborih, da so ravno javne investicije tiste, ki so gonilo razvoja, gonilo napredka in gonilo gospodarske rasti, kateri smo bili priča v letošnjem letu. Javne investicije in nič drugega. To kaže, da bi bil to primeren pristop tudi pri reševanju iz krize, h gospodarskemu okrevanju naše države. Hkrati pa imamo opravka tudi s politikami, ki napovedujejo zategovanje pasu, z varčevalnimi politikami, ki smo jih že videli v preteklih letih, in vemo kakšne rezultate dajejo. Zakon o uravnoteženju javnih financ je bil danes pogosto na tla in prav je, da se pri njem zadržimo še mi. S tem zakonom se je takrat v letu 2012 kratko malo sprožila druga recesija.

Ministrstvo za zdravje navaja, da gre pri rezih v njihov proračun za tehnične prilagoditve, da gre za zamude, da gre za načrtovanja in tako naprej, skratka za neko čisto tehnično, kozmetično operacijo. Verjamem, iskreno verjamem da izvajanje teh postavk ni bilo mogoče iz nekih tehničnih razlogov, da je preprosto prišlo do zadržanja na tem projektu, na onem projektu in da se ta sredstva preprosto niso mogla realizirati. Ampak stvari se na tej točki tudi zapletejo. Ker gre za tehnične prilagoditve, naj bi se ta sredstva vrnila v letu 2015 s proračunom oziroma rebalansom proračuna za leto 2015. Ne dvomim, da je gospa ministrica v teh svojih prizadevanjih in željah iskrena, da si v resnici želi ureditve tega področja in da živi v prepričanju, da bodo ta sredstva prišla nazaj. Žal se pri tem prepričanju pobožne želje tudi končajo, če jih postavimo v nek kontekst, v nek okvir, ki smo ga lahko izkusili v zadnjih dveh mesecih, se pravi z nastopom aktualne vlade. Dejstvo je, da vlada za leto 2015 napoveduje še večje zategovanje pasov, še več varčevalnih ukrepov, to, kar smo že videli, da tudi ne daje rezultatov. In dejstvo je, da ministrstvo za zdravje ni prerazporedilo sredstev navznoter. Je res, je zrezalo neke postavke, ki naj bi bile iz tehničnih razlogov nerealizirane, ampak, ta sredstva niso ostala znotraj ministrstva, ta sredstva so šla ven. Ministrstvo se je tem desetim milijonom kratko

malo odreklo. Če ta dva dejavnika, to, da je šlo teh deset milijonov iz proračuna Ministrstva za zdravstvo, kombiniramo z vsemi napovedmi varčevalnega proračuna, ki nas čaka v letu 2015, so obeti za zdravje delovnih ljudi, se pravi za veliko večino državljanek in državljanov presneto presneto črni in presneto presneto kužni.

Zgodba vzgoje in izobraževanje je na las podobna prejšnjim. Niti je ni treba podrobno obravnavati, zadostuje že, če rečem, da smo spet pri krčenju, ampak da je tokrat številka 30,6 milijonov evrov. Spet so navedeni razlogi, zakaj prihaja do tega krčenja, tehnično-birokratske narave, in spet naj bi popravek sledil v prihodnjem proračunskem letu. Verjamem v iskrene namene obeh ministric, ampak iskreni nameni ne odtehtajo trmoglavosti proračunskega mesarja, ki ga poznamo pod imenom Dušan Mramor. Kot zaenkrat kaže, bo breme krize še naprej padlo na pleča revnih in na plače srednjega sloja. Ne glede na smotrnost in pomembnost zdravstva in šolstva za dobrobit državljanov, nimamo absolutno nikakršnih zagotovil, da vlada kot celota in financ minister, še posebej, to potrebo prepoznavajo. Če kaj, lahko slišimo in beremo diametralno nasprotna stališča. Ministrstvo za finance v tej vladi ni prostor, ki bi gnil investicije, razvoj in napredek, kot bi ga sicer moral, ampak je prostor, ki snuje, načrtuje in kot zgleda bo v kratkem uspešno tudi izvajal pot v tretjo recesijo. Najlepša hvala za besedo.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima gospa Urška Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica, za dano besedo.

Tudi sama v tem rebalansu oziroma na ta rebalans gledam bolj z vidika že izvršenih dejstev, kot nekakšno logično posledico delovanja naše države v tem letu. Strukturnih reform nismo sprejemali, zato tudi nekih tovrstnih strukturnih premikov v tem rebalansu proračuna ni bilo za pričakovati. Dejansko gre za popravke preoptimističnega načrtovanja, nerealnega načrtovanja ali za popravke, ki so sledili nekim spremenjenim okoliščinam, na katere morda niti sami nimamo vpliva, in tudi za tiste okoliščine, ki so nastajale že po sprejetem proračunu leta 2014. Posledica neizvedenih reform na drugi strani pomeni višje zadolževanje, to pa je nek vsebinski premik v tem rebalansu, ker pač povečujemo deficit tekoče bilance, se pravi, porabimo za 200 milijonov dodatno več, kot ustvarimo. Zato tega rebalansa tudi sama ne vidim kot neko zgodbo o uspehu. V tem rebalansu predvsem vidim dolžnost Vlade, da je obvestila tudi Državni zbor, kakšne prerazporeditve sredstev oziroma kaj se je z izvrševanjem proračuna na postavkah, ki so bile s strani Državnega zbora že potrjene tekom leta, dogajalo in da nas o vseh teh spremembah obvesti in poda razloge, zakaj je do teh

popravljen prišlo, čeprav verjamem, da bi verjetno z ukrepi, ki jih omogoča Zakon o izvrševanju proračuna, celoten proračun izvedla brez tega rebalansa. Ampak kot sem rekla, zdi se mi prav, da smo bili seznanjeni s tem, predvsem tudi z namenom, da vidimo, kaj moramo pričakovati od rebalansa proračuna za leto 2015.

Kljub vsemu, kar je bilo danes tukaj izrečeno kritičnega na račun izvajanja proračuna, bi jaz mogoče sama izpostavila zgolj dve stvari, ki pa nakazujeta na neko dogajanje oziroma normalizacijo oziroma nek vpliv na višjo gospodarsko rast oziroma normalizacijo razmer, predvsem ta strukturni premik v porabi na odhodkovni strani. Za investicije bomo namenili v tem letu 1 milijardo 200 evrov sredstev, kar je 44 % več kot v preteklem letu. Pa tudi črpanje evropskih sredstev nakazuje ta trend povišanja, bi si pa želela, da bi bili ti projekti res financirani tudi iz Evropske investicijske banke, ki ponujajo ugodnejše kreditne pogoje. Vendar trenutno vidimo, da je zadolževanje v tem rebalansu predvsem namenjeno tekočemu izvrševanju proračuna, se pravi pokrivanju naše višje porabe nad tem, kar ustvarimo, in predvsem, kar ni dobro, pokrivanju glavnih iz že najetih kreditov.

Kaj več o samem rebalansu ne bi ponavljala, bi pa rekla, da smo dobili s tem rebalansom nek vpogled v fiskalni okvir države in osnovo za pripravo rebalansa 2015. Če želimo doseči cilj, ki ga je danes že enkrat ponovil gospod minister, da želimo iz 4,3 % BDP primanjkljaj spraviti na 2,8 %, tukaj brez korenitih ukrepov tako na odhodkovni kot prihodkovni strani ne bo šlo. Na prihodkovni strani res ne gre zanemariti teh ukrepov oziroma teh naporov za učinkovitejše črpanje, za učinkovitejše pobiranje javnih dajatev, davkov in tako naprej, na odhodkovni strani pa res to uravnoteženje javnih financ, ki smo danes že nekajkrat omenjali, spodbujanje gospodarstva, ukrepi za večjo konkurenčnost, sanacija bančnega sistema, vse to so ukrepi, ki morajo biti rezultirani v rebalansu proračuna za leto 2015, sicer ciljev ne bomo dosegli. Pa ne gre tukaj, da moramo doseči cilje, za katere smo se zavezali Evropski uniji, predvsem gre tukaj za naše lastno delovanje, saj s tem povečanim zadolževanjem in naraščanjem zneskov za obresti verjetno dolgo na takšen način res ne bomo mogli več funkcionirati. Pa ne zaradi Evrope, zaradi nas samih bodo ti ukrepi. Predvsem tukaj bo morala naša širša javnost iz več področij razumeti, da brez tega verjetno rebalansa proračuna in nadaljnjih proračunih ne bomo mogli speljati. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, gospe predsedujoča.

Jaz moram tukaj opozoriti ali še bolje reči, protestirati, da se v Državnem zboru spet

malo po ovinku pojavljajo izjave, ki ne sodijo v Državni zbor. Včeraj sem imel kratko polemiko z ministrico za socialo in enake možnosti, kjer je potrdila, da je Vlada ugotovila, da je to hud problem diskriminacije. Tudi vidim, da niti vi predsedujoča niste opazili, da se tukaj pojavlja rasistični govor, sicer ne, če sem strokovno točen, kričavi rasizem, ampak odklonilni, hladni ali novi rasizem, bi strokovno rekli. Kaj mislim s tem? Poslanec Žnidar je govoril o zmanjšanju denarja za Slovence po svetu in Slovence v zamejstvu, s čimer se jaz osebno strinjam, ne strinjam se pa z nadaljevanjem njegove izjave: "Nihče se pa ne vpraša, koliko nas stane, ko se na mesec v Slovenijo preseli tisoč tujcev, pa še pod velikim vprašanjem, na kakšen način se ti preselijo. In še eno veliko vprašanje, s kakšnimi dovoljenji se ti priseljenci preselijo in tudi z vprašanjem, ali je to načrtno delo ali ne, to pa se nihče ne vpraša." Ta del izjave nima nobene zveze z rebalansom, o čemer govorimo. Jaz sem bil že kar nekajkrat tudi na odborih prekinjen, ko sem šel malo ven iz osnovne teze. To je čisto navaden, strokovno rečeno hladni odklonilni rasizem, ki prinaša krivdo na nekoga, ki ni nič kriv. In tega se moramo v Državnem zboru zavedati. To je tudi en argument, da sprejmemo jutri, ko bomo glasovali, to, kar sem jaz predlagal glede telesa, ki se ukvarja z diskriminacijo ali ne z diskriminacijo, kar se kaže, da niti Državni zbor tega ne obvlada, kako bi potem lahko obvladali drugi ljudje.

Na koncu ne bomo veliko govoril, bi vprašal tiste, ki tako mislite. Ali bi kakšen Slovenec po svetu obstajal, če bi v tistih državah, kamor so se Slovenci preselili bodisi zaradi boljšega življenja ali ker so jih tukaj pobijali ali zapirali ali karkoli, če bi se tam enako obnašali, češ, "kaj pa delajo, pogledajte koliko nas stane to, ker se neki ljudje priseljujejo sem"? Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala za to opozorilo. Gospod Žnidar, replika.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani kolega gospod Hanžek, jaz menim, da me vi niste dobro poslušali ali pa mogoče me niste razumeli v moji razpravi, pa bom čisto na kratko pojasnil, da ne bo kakšnega nesporazuma.

Govoril smo o rebalansu proračuna. In v rebalansu imamo tudi za socialne transferje namenjena precejšnja sredstva. Menim, da v Sloveniji nismo naredili vse maksimalno, da bi tako izobraževalni sistem, da bi tako tudi tisti brezposelni, ki so pri nas v Sloveniji, torej da bi te stroške zminimalizirali in da bi ta domači strokovni kader in kader, ki nima služb, znali zaposliti. Tu sem se jaz vprašal, kako je glede izdaje teh delovnih dovoljenj, glede na to, da imamo določene deficitne poklice, o katerih govorimo, da so pri nas, kadre tudi doma. Nisem govoril o nobenem rasizmu, jaz govorim samo o stroških s tega socialnega transferja, da ne bo

kakšnega nesporazuma. In menim, da tu v Sloveniji pri tej izravnavi potreb in viškov nismo optimalni. Tu menim, da moramo narediti več. Toliko za kratko pojasnilo, da me boste dobro razumeli. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Zdaj smo izčrpali listo. Je še želja po razpravi? Da. Prosim, če preverite glasovalne naprave, tako da bo vse delalo, ker smo ugotovili, da prej verjetno ena ni delala. Začenjam s prijavo. Besedo ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovani!

Tisto, kar sem hotel prej povedati gospodu Pojbiču, je zelo enostavno dejstvo, da DeSUS in samo DeSUS je obranil tistim upokojencem, ki imajo 622 evrov pokojnine, da so dobili tudi regres. Tisto, kar je bilo vprašanje, 19 milijonov oziroma 40 obljubljenih pa potem 19 realiziranih, pa je seveda tisto, kar bodo upokojenci dobili dodatno. Tu gre za to, da so dejstva malo drugačna, kot je to pokazal gospod Pojbič. Dejstvo pa je, da je pristal DeSUS na polovico iz preprostega razloga, da tudi z naše strani nekako pomagamo situaciji, kakršna je, in mislim, da je to tudi upravičeno.

Drugo, kar bi rekel, tudi malo mogoče polemično, glejte, 13. julija so bile volitve, 18. septembra smo dobili mandatarja, danes pa že cel dan poslušam, kako sem jaz kriv za stroške, ki bodo nastali zaradi izbrisanih, zaradi nepremičninskega davka, ki ga ni, hočem reči, da bi morali biti v teh razpravah vendar malce korektni, da smo v neki situaciji nove sestave in bi bilo to dobro upoštevati tudi v naših razpravah, da govorimo o rebalansu za leto 2014, ki je praktično resnično že mimo, na kar ste nekateri tudi opozarjali.

Tudi bi prosil, da ne uporabljate izraza "razprava o rebalansu za leto 2015 bo veselica". Mislim, da bo to trdo delo, ne bo veselica, ker so časi vendar prerresni, da bi se igrali s temi izrazi. Sicer pa sem tudi sam do neke mere optimist, kot je moj kolega Prikl, mislim pa, da življenje se ne ustavlja na neki točki, mislim da bomo tudi iz te situacije izplavali. S tistim, kar je rekel gospod Horvat, s tem pa seveda popolnoma soglašam. Ljudem je treba vrniti dostojanstvo, je tudi parola, s katero je DeSUS šel na volitve in na volitvah tudi uspel. Dostojanstvo v tem smislu, da bi morali večini ali pa čim večjemu številu ljudi vrniti dostojanstvo, kar pomeni, da imajo človeka vredno življenje. In v tem smislu si mi prizadevamo sodelovati v razpravah v Državnem zboru.

Soglašam tudi s tistimi, ki trdijo ali pa trdite, da bi bilo treba na prihodkovni strani proračuna vendarle kaj več narediti. Tu sem v določeni zadregi. Glede bančnega sistema gotovo, mi dokapitaliziramo banke, potem pa ni rezultatov. Tega denarja gospodarstvo ne vidi, banke si kopičijo neke zlate rezerve, ko vidimo, da nimajo nobenih težav. Na vprašanje, ali bo

treba ponovno dokapitalizirati, pravijo, da ne potrebujejo sredstev, kar pomeni, da smo jih preveč dokapitalizirali. Torej na tem področju bi pa najbrž res morala Vlada nekaj narediti oziroma vsi skupaj. Pri čemer se postavlja tudi vprašanje funkcioniranja Banke Slovenije. Namreč, vedeti moramo, da smo Slovenci velik del svoje samostojnosti predali Evropi, Evropski uniji. In tu se postavlja vprašanje, kaj potem vsi ti naši organi počnejo navzdol in koliko je te samostojnosti, kje jo uporabljamo oziroma kje je ne uporabljamo, in bi lahko racionalizirali tudi na tej točki.

Kar se tiče davčnih oaz. Seveda se na prvi pogled zdi to ogromno denarja, ki je šel v tujino, tam je in tam tudi Slovenci očitno dobro participiramo. Pa vendar, pri marsikomu je to napihnjen balon, ker so bili ti dohodki na podlagi nekega posojila, ki zadaj ni imel prave aдекватnosti. Vendar če bi hoteli kaj dobiti iz davčnih oaz, potem bi morali po moje, na primer, reči, vrni denar – če zdaj govorimo o tajkunski zgodbi –, vrnite denar, 30 % tega denarja, ostalo vam oprostimo, zato da denar pripeljete sem oziroma začnete funkcionirati in delovati v tej državi. Mislim, da bi v tem primeru dobili dosti več kot s tem, ko se zdaj na veliko zgražamo, da ljudje hodijo ven s svojimi centralami, naredimo pa seveda na tej točki ničesar.

Moram reči, da bi po moje lahko šli na veliko večje število pavšalnih obdavčitev posameznih dejavnosti. Seveda ne za 50 tisoč, to mora biti 200 tisoč letno nek pavšal in potem bi ljudje z veseljem to plačevali, ker bi vedeli, toliko in toliko sem obdavčen, kar bo več, če bom slučajno zaslužil malo več, je moje in bom to neposredno zapravil ali pa bom na novo zaposloval ljudi. Volja do dela, volja do zaposlovanja bi se na ta način resnično dvignila. Poznam tudi ta argument, da je problem v tem, da bi prišlo do neke vrste zamika v tem primeru, če bi šli na pavšalno obdavčitev. Ampak to fazo bi morali enkrat preskočiti in s tem bi ustvarili drugačen odnos oziroma drugačno klimo do plačevanja davkov v državi.

Če sem zdaj tudi sam malo bolj konkreten, da se ne bom potem ponovno oglašal, grem na področje izobraževanja, šolstva, znanosti in športa. Moram reči, da se je tu ministrica oziroma Vlada postavila na stališče, da se na teh področjih ne bo povečevala brezposelnost oziroma ne bo varčevanja na račun manjšega števila zaposlenih, kar pomeni, da ne smemo menjati normativov. To je v tem trenutku mogoče dobro in se lahko tudi strinjam. Dejstvo je, da s horizontalnim varčevanjem soglašam, toda pri vertikalnem varčevanju je pa vprašanje, ali se ne bi dalo česa prihraniti. Mislim, pri vertikalnem so organi, ki nadgrajujejo osnovna področja, vrtce, šole in tako dalje. V tej piramidi pa so gotovo tudi organi, pri katerih bi se dalo malce prihraniti oziroma bi se jih dalo racionalizirati in tudi kaj privarčevati brez velike nevarnosti za kvaliteto pouka.

Še posebej bi rad opozoril na neko spoznanje, ki ga že dolgo nosim s sabo. Že v 70. letih so bile razprave, kakšno izobrazbo morajo imeti vzgojiteljice recimo v vrtcih. In takrat se spomnim, da je profesor dr. Čuk vztrajal, da najmlajše bi morali vzgajati najbolj izobraženi ljudje, kajti če pri mladih narediš napako, potem tega nikoli ne moreš nadoknaditi. Zato jaz mislim, da bi morali pri tej strokovnosti, mislim na tem vertikalnem nivoju kvalitete, vztrajati. Racionalizirati se da pa tudi na tem nivoju. Namreč nisem prepričan, če ima vsaka šola ali pa vrtec strokovnega direktorja, nedvomno je potreben, vprašanje pa je, če rabi direktorja, ki je tehnični direktor, če lahko tako rečem, materialni direktor službe. Tam pa mislim, da bi se dalo precej združevati, dalo bi se združevati tudi računovodske službe, lahko da so razlike po posameznih okoljih, ampak na skupni točki pa mislim, da bi lahko marsikaj naredili. Čeprav seveda, se oproščam, to najbrž je mogoče razprava za rebalans za leto 2015, ampak kljub vsemu v temu trenutku se mi zdi tudi to razmišljanje relevantno.

In zadnje, kar bi omenili tako imenovani Zujf, s katerim se nekateri hvalijo, drugi ga karajo. Jaz moram eno posledico Zujfa povedati. Mi smo rekli, da starejši profesorji morajo vsi v tem trenutku v pokoj, razen če dekan ugotovi, da ga rabi. Pri teh znanstvenikih smo šli v neko skrajnost. Nekateri fakultete so upokojile vse, nekatere pa skoraj nikogar. Ena ali druga varianta je gotovo krivična, krivična s tega stališča, ker so nekateri znanstveniki, ki ogromno znajo in bi jih bilo treba ohraniti vsaj kot neke vrste mentorje čim dlje ali pa še nekaj časa. So pa nekateri, ki so že rahlo utrjeni, s tistimi bi se bilo pa treba na nek način kolegialno pogovoriti, da je pa to dobro, da počasi predajo prostor tudi mlajšim.

DeSUS, kot je povedal že naš predstavnik, bo rebalans proračuna za leto 2014 podprl. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Za repliko se je prijavil gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica.

Gospodu Hainzu moram povedati zelo jasno. In prav bi bilo, da bi tudi on bil zelo korekten in to povedal, kar bom sedaj povedal. Če bi želeli zadostiti tistemu, kar je obljubljal DeSUS v predvolilni kampanji, bi potrebovali 40 milijonov evrov. Sedaj so pristali na 19. Naj mi povedo način, kako bodo z razliko med 19 in 40 milijoni izplačali upokojujencem dodatek. Ali bodo vsi tisti, ki so bili planirani, dobili dodatek ali pa ne. Jasno je bilo, kaj ste govorili pred volitvami in jasno je, kaj ste zdaj na koncu izposlovali pri vladi. Govoril sem o dvoličnosti. Lahko je obljubljal, da boš delil, težko je pa to potem, če si v vladi, izposlovati. In vam se je ravno to zgodilo. Zato se mi zdi prav, da če že govorite o tem, poveste točno to in na tak način, kot sem

jaz zadevo komentiral. Tako da lahko trdim, da to, kar ste vi povedali, gospod Hainz, ni točno in je neresnično.

In pa gospa, jaz sem se prej prijavil za repliko, tudi ko je govoril gospod Levanič, pa ste se obrnili stran, mogoče niste videli, res se vam opravičujem. Pa bi rad še na njega samo dva tri stavke povedal, repliciral, ker sem bil večkrat omenjen v njegovi razpravi. Prvič, gospod Levanič je govoril neresnice. Žal mi je, da ga ni tukaj, ker je pobegnil, verjetno je šel ven na kosilo ali kaj, mislim, da to ni problem, ampak vseeno bi bilo fino, če bi bil tukaj. Glejte, v tem dokumentu Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, še enkrat bom citiral stavek, ki sem ga prebral, pa lepo prosim, da poslušate točno citat stavka, ki sem ga prej citiral in ga citiram: "V obdobju prvih desetih mesecev letošnjega leta je bilo na zavodu v povprečju prijavljenih 120 tisoč brezposelnih oseb, kar je za en odstotek več kot v primerljivem obdobju leta 2013." Zavod Republike Slovenije ima to zapisano. Kako mi nekdo potem lahko reče, da jaz govorim neresnico oziroma netočnosti? To je ena stvar. In pa druga stvar. Spoštovana gospa predsedujoča, gospod Levanič je govoril o vsem, oh in sploh in kako dobro zadeve tečejo. Ko sem jaz govoril o tem, da je pa Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in invalide izgubilo 91 milijonov evrov, je pa to dejstvo. On tam lahko razlaga, številke obrača sem, levo, desno, kakorkoli hoče, ampak v tem rebalansu, ki je tukaj zapisan, je to dejstvo. 91 milijonov evrov manj je namenjenih Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in invalide. In med drugim bom samo tri, štiri stvari naštel. Eno je aktivna politika zaposlovanja, spodbujanje in izobraževanje za skoraj 5 milijonov, prav tako aktivna politika zaposlovanja, kreiranje delovnih mest prav tako skoraj za 5,5 milijonov. Kar je pa še tukaj zelo problematično, podpora zaposlovanju in rehabilitaciji invalidov 700 tisoč evrov, da ne govorim o varstvu brezposelnih oseb, denarna nadomestila brezposelnim je za skoraj 54 milijonov evrov manj.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): To tukaj piše v tem dokumentu.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Vas moram prekiniti, ker so tri minute potekle.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Se lahko potem kasneje še enkrat prijavite. Mogoče še kakšna replika? Replika na repliko ni dovoljena. Proceduralno. Izvolite, gospod Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Proceduralno je najmanj to, da se danes pogovarjamo o proračunu za leto 2014 in ne za leto 2015. Tisto

drugo bom pa spustil, namreč do 622 evrov bodo vsi dobili regres, tistih 19 je pa plus, gospod Pojbič. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Če lahko zdaj predlagam samo nekaj. Evidentno je, da je gospe Violeti Tomić glasovalna naprava ni zgrabila. Trikrat se je poskušala prijaviti. Jaz predlagam, da ji vseeno zdaj damo besedo. Lahko? Gospa Violeta Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo. Očitno je nekdo zelo vesel, da ne pridem do besede. Dejansko tri ure že skušam, pa neuspešno.

Danes poslušamo ogromno besed o konsolidaciji javnih financ, zmanjševanju primanjkljaja, velikem javnem dolgu in tako naprej. Ampak pod vsemi temi besedami se pa skrivajo rezi in zategovanje pasu, ki bo izjemno negativno vplivalo na življenje delovnih ljudi. Tukaj se moram popolnoma strinjati s kolegom Marijanom Pojbičem, ki je rekel, da se prav nihče v tej državi ne vtakne v najbogatejše, predvsem v davčne oaze. Nihče ne govori o obdavčitvi tega premoženja, niti o vračanju. Ravno tako nihče ne omenja premoženja nedokazanega izvora. Tukaj naj se sklicujem na naše sosede Hrvate, ki so v tem času prav veselo in z lahkoto, kot nekateri rečejo, pokupili kar nekaj naših strateško pomembnih podjetij. Oni so ravno tako z lahkoto zaplenili premoženje tistim, ki so dokazali, da je pridobljeno nelegalno. Tukaj pa mi vidimo možnosti za dopolnitev našega proračuna, in ne v zategovanju pasu. Vso težo krize pri nas nosijo tisti, ki je niso povzročili, zanjo niso krivi in nanjo nikakor ne morejo vplivati. To so naši volivci in naši davkoplačevalci.

Rebalans proračuna za leto 2014 je za vlado nekakšna suha vaja. Za naslednje leto napoveduje varčevalne ukrepe v višini 700 do 800 milijonov evrov, pri čemer naj bi najbolj posegli v plače v javnem sektorju in socialne transferje. Kriza kapitalizma se zopet rešuje na hrbtih delavstva, ki je od leta 2008 plačalo ogromno ceno. Vlada Mira Cerarja nadaljuje z enako politiko, čeprav varčevalni ukrepi pomenijo tako gospodarsko kot socialno katastrofo, o čemer se danes strinjajo tako Mednarodni denarni sklad kot mnogi svetovni in domači ekonomisti. Proračun za leto 2014 je dobra ilustracija ekonomske logike političnega razreda. Na prihodkovni strani ni politične volje za kakšne resnejše ukrepe, saj so odpustki kapitalu glavna dogma ali pa so te ukrepe nesposobni izvesti, kot priča primer nepremičninskega zakona. Na odhodkovni ravni pa se reže kot z vročim nožem skozi maso. In od leta 2008 se je zaradi davčnih reform, odpustkov za kapital in najbogatejše v proračun izteklo vsaj 2 milijardi evrov manj, javni dolg pa se je v največji meri povečal zaradi reševanja naših bank. Kriza pa se zdaj rešuje z razprodajo slovenskih podjetij in varčevanjem na račun

večine ljudi. Pa naj vas vprašam – ali kmet, ki proda svojo kmetijo, ali je on še kdaj lastnik na svoji zemlji? Ali je – kaj? Vemo, kaj postane: hlapec. K sreči se proračunske postavke za kulturo ne zmanjšujejo v drastični meri. K sreči pravim, ker so že tako podhranjene kulturne institucije in kulturni delavci ponekod na robu preživetja. Poleg tega se kulturna politika mora zavedati pomena regionalizacije kulture. Tukaj naj izpostavim tako imenovani mariborski trojček. Kot prvo mariborsko umetnostno galerijo, ki životari v nemogočih pogojih, umetnostna dela pa nimajo ustreznih depojev, kjer bi jih lahko adekvatno shranili. Z minimalnim finančnim vložkom bi se lahko preselili v prostore bivšega SDK. Po stečaju Faktor banke je ostalo veliko umetniških del, s katerimi bo po vsej verjetnosti razpodelaglo Ministrstvo za kulturo. Tukaj naj opozorim na to, da si jih želijo tudi druge, regionalne galerije, in da bi bilo narobe, če bi vsa umetniška dela ostala v Ljubljani. Druga je Mariborska knjižnica, ki z zaključnimi gradbenimi deli čaka na finančna sredstva za realizacijo. In kot zadnji je Kino Udarnik, ki s svojimi vsebinami predstavlja nekomercialno filmsko produkcijo. V gospodarstvu, kakršno je naše, slovensko, se pravi deindustrializirano, je investiranje v kulturo med najpomembnejšimi vidiki zagotavljanja gospodarske rasti. Povezali bi jo lahko tudi s turizmom, šolstvom in tudi mnogimi drugimi panogami. Sicer pa je ekonomski vidik pri kulturi povsem sekundarne narave. Raven kulture in sredstev za kulturo sta pokazatelja napredka in blagostanja v družbi. Kot vemo, nas je kot Slovence skozi zgodovino ravno kultura ohranjala kot Slovence. Zaradi slabše delavske organiziranosti v kulturni sferi je ta tista, kjer so rezi najbolj globoki in najbolj pogosti. Tudi v Sloveniji je od začetka krize področje kulture plačalo visoko ceno, zato ne moremo reči, da v proporciju manjši rezi v kulturo v letošnjem proračunu niso škodljivi, saj so sredstva v nekaterih segmentnih že skržena na minimum, predvsem pa se tudi na področju kulture kaže podrejenost logiki kapitala.

Ta rebalans proračuna kaže, da neoliberalni kapitalizem ne more več preživeti, da je mrtev in da se ohranja zgolj še s pitjem krvi delavnih ljudi. Zdaj pa se odločimo, ali želimo zares pomagati ljudem ali želimo zagovarjati fiskalni pakt, varčevanje, uravnoteženje proračuna ali hočete zategovanje pasu in razprodaje družbenega premoženja, kajti potem je to res, kot pravite, demagogija. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, jaz se moram oglasiti zato, da se vrnemo z veselja ali pa v zadnjem tednu ko govorimo o kometih, s kometa nazaj na Zemljo, da tiste, ki demagoško razpravljajo o pasteh neoliberalizma, vseeno opomnim, da živimo v

21.stoletju. Kolegica Tomičeva, vi ste govorili v mikrofon, ki je nastal pred 150 leti v gnilem kapitalizmu. Uporabljate tablice ali pa računalnike, ki so proizvod neoliberalizma, srfate po Facebooku, tvitate, vse to so proizvodi gnilega neoliberalizma. Živite v umetni svetlobi, v žarnicah, ki jih je pred več kot 150 leti izumil Edison, ki je deloval v gnilem kapitalizmu. Vozite se z avtomobilom, ki je proizvod gnilega kapitalizma, po vsej verjetnosti živila shranjujete v hladilniku, ki je proizvod gnilega kapitalizma. Vse to so proizvodi gnilega kapitalizma. Če bi jaz verjel vašim besedam verjamem, da naslednjič ne boste uporabljali več mikrofona, da se boste jutri izklopili s Facebooka, Twiterja, da računalnikov in hladilnika ne boste uporabljali, ne boste se vozili, hodili boste peš in tako naprej. Poglejte, človeštvo je naredilo nekaj korakov naprej v tem času. Vse to so bili proizvodi enega drugega kapitalizma, ki je še daleč od neoliberalizma, to so bili proizvodi enega poštenega kapitalističnega reda, kjer so najboljši dobili svoje možnosti, kjer se je najboljšim dala možnost, da so se pokazali, da so najboljši, in kjer so tisti najboljši bili tudi nagrajeni. Ko jaz pogledam sto najbogatejših Slovencev, med njimi najdem tudi tiste, ki so s svojim delom, s svojim znanjem, s svojo podjetnostjo, s tem, da so verjeli v svojo idejo, da so zastavili celo svoje življenje, vse svoje premoženje in so do tega premoženja prišli po pošteni poti. Želim si, da ti ljudje ostanejo v Sloveniji. Želim si, da ti ljudje zaposlujejo še več ljudi. Želim si, da ti ljudje delujejo in da imamo kapitalizem, ki ga poznata Avstrija in Nemčija, kjer sem nekaj časa delal in živel ter sem ga nekako izkušal. Izkušal sem ga s tem, da sem si relativno v mladih letih ustvaril svoj kapital in da sem lahko danes tukaj neobremenjen. Govorim ljudem isto, kot govorim recimo popoldne v nekem lokalu, da govorim neko svojo življenjsko izkušnjo. Želim, da tudi mladi ljudje izkusijo takšen kapitalizem, kot sem ga jaz v svojih rosnih dvajsetih letih, da sem imel visok standard, da sem lahko spoznal svet in da sem lahko svoje znanje nekako unovčil in da sem ga izkoristil. Vse to ni neoliberalizem. Stanje tega proračuna, zaradi česar je rebalans, je ravno posledica tega, da imamo preveč socializma v Sloveniji, preveč socialističnih ukrepov in premalo kapitalističnih ukrepov. To je ta posledica.

Prej je kolega Hainz govoril o tem, da moramo kapital, ki je bil prenesen v tujino, pripeljati nazaj. Poglejte, njemu je to najmanjši problem. On lahko dvigne ta proizvod gnilega kapitalizma, tako imenovanega neoliberalnega kapitalizma, ker je to nastalo Ameriki, Motorola je bila ena izmed prvih ponudnikov mobilne telefonije, in pokliče nekaj svojih partijskih kolegov. Lahko tudi pogledate nazaj, po znamenitem političnem umoru Krambergerja, ko se je leta 1992 tukaj sprejemala tako imenovana lastninska zakonodaja in lahko takrat opazite, zakaj so nekateri svoje takratne komunistične

privilegije, politične privilegije konvertirali v državno premoženje in kako so delavce ravno tovariši oropali vsega tega, skupaj s Službo državne varnosti. In vse te banke so že obstajale v Jugoslaviji, bile so samo prenesene po istih metodah, kot se tudi danes to počne. Danes nam celo ti isti, ki so nas okradli, posojajo denar preko recimo vlade Alenke Bratušek. To so tiste zgodbe, ki mislim, da jih moramo odpraviti, ker so napačne.

Jaz upam, da so naši cilji enaki. Moj cilj, zakaj sem vstopil v politiko, jaz vidim dostojanstvo ljudi predvsem v tem, če govorimo o stranki DeSUS, da ljudje dobijo večje pokojnine, da imajo ljudje boljši standard. Jaz sem tukaj, da s svojim delovanjem, ki sem ga imel v preteklosti, ljudem pokažem, kakšne so tiste rešitve, da bomo dosegli naš skupni cilj: torej večji standard naših ljudi, naših državljank in državljanov. In to je tudi bil naš cilj, ko smo konstituirali to državo, poleg tega da se več ne kršijo množično človekove pravice in temeljne svoboščine. To sta dve temeljni točki programa osamosvojitve Slovenije. Verjeli smo, da Slovenija zmore več in da smo Slovenci priden narod. Seveda pa vse tiste napake, ki smo jih imeli, zaradi česar je tudi gospodarsko propadla bivša država, jih ponavljamo v vseh politikah tudi sedanje države. Torej držimo neko lažno solidarnost. Prej je kolega bil takoj nekako napaden, češ, da je nestrpen do tujcev. Poglejte tudi jaz sem bil tujec nekoč v tujini, saj cela vrsta Slovencev, več kot pol milijona Slovencev živi izven te države, in ti pač ne izkoriščajo določenih socialnih transferjev. Jaz sem tudi ščitil tuje delavce, ki so bili opeharjeni, tisti, ki so pošteno delali v Sloveniji, pa niso dobili plačila večinoma v gradbenem sektorju, ko so ta propadla. Jaz sem protestiral in sem bil na njihovi strani kot tujih državljanov v državi, ker verjamem, da se jim je zgodila velika krivica in da je Slovenija tudi pri teh ljudeh naredila en korak ali pa dva koraka nazaj v svoji prepoznavnosti kot resna evropska demokratična država.

Da se vrnem k proračunu. Moram se vrniti na izjavo kolega Levaniča, ki je prej govoril o trenutni brezposelnosti, ki je trenutno 115 tisoč ljudi. To drži. Seveda pa je treba vedeti, da pravo brezposelnost bomo lahko videli konec leta, treba je spremljati tudi sezonsko, da se nekaj ljudi iz gradbenega sektorja tudi vrne. Druga zadeva, ki pa je bila zelo zmotna, ki jo pa vidim kot makroekonomist na drugem nivoju, pa je, da 9 tisoč ljudi, takšen rezultat bi lahko pozdravili, torej mi moramo gledati tiste, ki so aktivno zaposleni, torej številka je trenutno, če se ne motim, 801 tisoč, torej smo dvignili zaposlenost s 792 tisoč, govorim o aktivno zaposlenih državljankah in državljanih, na 801 tisoč. Ampak treba se je zavedati, kaj se je vmes zgodilo. Mi umetno vzdržujemo določena delovna mesta z raznimi subvencijami. Te subvencije bodo čez dve leti odtekle in takrat bo neka realna slika, ali smo te ljudi resnično

zaposlili, ali pa so določena podjetja za te ljudi nekako izkoriščala državne subvencije in bodo ponovno odpuščeni. Ne smemo zanemariti, da marsikdo je bil tudi izbrisan iz evidence zaposlenosti, cela vrsta ljudi, ki smo jih do zdaj dvojno plačevali, si je pa službo našla izven te države. In mi največkrat govorimo o manjši brezposelnosti, pomemben podatek, s katerim bi morali operirati v tem državnem zboru, pa je, kakšno je stanje aktivno zaposlenih oseb. Če je to 801 in če se bo dvigovalo, glejte, lahko pozdravljam. Bojim pa se, da s takšnimi ukrepi, ki jih peljemo, bo Slovenija postala še bolj nekonkurenčna. In to je največji problem te države v prihodnosti in je bil tudi v preteklih obdobjih. Nekonkurenčnost, o kateri največkrat govorim, govoril sem največkrat, zelo kritičen sem bil vedno in sem še vedno do šolskega sistema, predvsem visokošolskega izobraževanja, zdaj jeseni smo vpisali na celo vrsto humanističnih in družboslovnih programov celo vrsto mladih ljudi, ki ne bodo nikoli dobili zaposlitve. Mi nujno potrebujemo, ne zmanjšanje plač v javnem sektorju, takojšnji pregled institucij v državi, ki jih trenutno ne potrebujemo, ki povzročajo birokratske ovire pri določenih dovoljenjih, da se tem ljudem zahvalimo za njihovo delo, da jih ne vržemo direktno na cesto, ampak da jih preko programov, torej prekvalifikacij, če ne najdejo službe, da te ljudi prekvalificiramo in da njihovo izobrazbo ali pa njihove kompetence približamo tistim gospodarskim panogam, ki take ljudi v tem trenutku potrebujejo. To bi bil recimo en prvih ukrepov, ki bi jih jaz, če bi bil na mestu gospoda Cerarja, v tem trenutku naredil. Torej plače v javnem sektorju, vsaj če gledamo policiste, vojake, gasilce, če gledamo medicinske sestre, tudi zdravnike, teh plač ne moremo več zmanjševati. prišli smo na mejo, kjer ne gre. Gre pa za po vsej verjetnosti med 15 in 20 tisoč ljudi, da se jim zahvalimo za sodelovanje, da te ljudi ne pustimo same, ampak da jih prekvalificiramo ali pa jih dodamo določenim inšpekcijskim službam, ki bodo boljše nadzorovale delo in da jih morda tudi preusmerimo v druge dejavnosti, kjer bi lahko kaj več naredili. To bi bilo nekaj takih ukrepov. Seveda pa za to potrebujete odločnost. Treba je udariti po mizi in to narediti. Kot sem prej rekel, treba bo ugrizniti v kisló jabolko.

Da se na koncu ustavim še pri kolegu Hainzu. Poglejte, vrniti dostojanstvo ljudem. Jaz gledam, avstrijski upokojenci, ki so 40 let delali, danes navadno hodijo po toplicah, hodijo tudi na relativno ugodne aranžmaje na Kanarske otoke, v Ameriko. In to delajo ljudje, ki imajo čisto povprečno izobrazbo ali pa nizko izobrazbo. Ljudje, ki so bili fizični delavci, imajo danes tisoč 200, tisoč 300, tisoč 500 evrov pokojnine. Ljudje, ki so živeli v socializmu, pa imajo 500 evrov ali pa še manj pokojnine za 40 let dela. To so tiste napake, in to so tisti gnili produkti neoliberalizma, kot jih nekateri tukaj zastopate. Teh napak, kolegica Violeta Tomič, slovenski

narod ne bo več ponovil. Verjemite mi, da ne bo več ponovil. Vi pa lahko, ko pravite, da naj ne zmanjšujemo, lahko zaprosite vaše socialistične prijatelje, recimo v Severni Koreji ali pa recimo na Kubi, naj nam posodijo nekaj denarja, da bomo mi ta proračun nekako pokrpali. In potem ne prosimo gnilih neoliberalističnih držav, naj nam posojajo ta denar. Ni problema! Jaz verjamem vaši zgodbi, verjamem v vaše ideale, ampak zaradi takih idealov imamo mi 620 množičnih grobišč, imamo celo vrsto ljudi, penzionistov, ki živijo na robu preživetja, imamo celo vrsto ljudi, ki so se morali preseliti iz te države, več kot pol milijona državljanov in državljank živi na različnih kontinentih, ker tega sistema niso prenesli. In cela vrsta mladih, ki hoče več, ljudi, ki hočejo več narediti iz sebe, pa so dodatno kaznovani preko davkov, prej smo govorili tudi o nepremičninskem davku, se iz take države izseli, ker si tega ne želijo. Upam, da teh napak iz preteklosti, spoštovane kolegice in kolegi, v različnih politikah ne bomo več nadaljevali. Naj nas zgodovina nauči. Nisi osel, ko greš še enkrat na led. Ko pa ponavljaš te napake vedno znova in znova, ko kreiraš iste politike in ne narediš resnega strukturnega reza v tej družbi, ne bo napredka te družbe. In čas po letu 2008 je čas zamujenih priložnosti. Totalno zamujenih priložnosti za narod, ki bi lahko obstal, ki je lahko tudi gospodarsko uspešen. In verjamem, da imam v tem zboru vsaj nekatere kolegice in kolege, da imam nekatere sogovornike, ki mi bodo nekako prisluhnili in, kot je rekel kolega Pojbič, da se enkrat za 24 ur zapremo, da si nalijemo čistega vina. Sam ne kritiziram, dajem vedno pobude, dajem vedno neke spodbude ali neke izkušnje, ki jih imam, ki sem jih tudi, lahko rečem, prevzel iz teh držav, ki so izredno uspešne, da jih ponudim vladi in da naredimo ta korak naprej.

Spoštovane kolegice in kolegi, jaz verjamem, da bo proračun za leto 2015 drugačen, popolnoma drugačen, kot je ta rebalans proračuna za leto 2014. Upam, da je vsaj nekaj mojih besed v tej drugi moji razpravi danes bilo slišanih in da jih bo nekaj tudi uslišanih. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Replika, gospa Violeta Tomič.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Kolega Breznik se je tako razburil, da je pozabil, da obstajajo tudi pike. Počasi. Hvala, da ste me poučili, da nam je neoliberalizem podaril vse te dobrobiti, kot je elektrika, računalniki, mikrofoni in vse. Kolikor se jaz spomnim, smo imeli elektriko tudi v gnilem socializmu. Imeli smo tudi službe. Imeli smo tudi počitniške domove, kamor so lahko delavci hodili. In ti, ki so delali in sedaj imajo 500 evrov pokojnine, jo imajo zato, ker so jim pobrali, vemo kdo. Pustimo, mi se ne vračamo nazaj. Ne bomo sedaj imeli kratke ure zgodovine in politologije. Vendar bi rada poudarila, da naša poslanska skupina ne propagira vračanja nazaj. Mi želimo pot naprej.

Toda zavedati se morate, da je kapitalizem, kakršen je sedaj, prišel v veliko krizo. Kajti samo v obdobju krize se je število milijonarjev, milijarderjev na svetu podvojilo. To ni pravično. To, kar vi zagovarjate, je evolucionizem, ne pa kapitalizem. To pomeni, da preživijo samo najmočnejši. En minimum socialne pravičnosti bi kapitalizem zadržal, pa ne bi bilo tolike želje po socializmu. Vendar ne po starem, kot želim poudariti, vendar po novi družbeni ureditvi, kajti kot sva oba ugotovila, smo v 21. stoletju. Vi govorite pa o ureditvi, ki je bila v 20. stoletju, ki ste jo živeli takrat, ko ste se borili proti socializmu. 21. stoletje je nujno, da se človek ozavešči. Ta neoliberalni kapitalizem nam je uničil okolje. Poglejte, kakšne podnebne spremembe imamo. Poglejte, kakšne poplave, kakšne žledolome. Ali mislite, da je to normalno? Da je to produkt narave? To je produkt onesnaževanja in kapitalizma, ki mu človek, narava, okolje ni pomembno. Niti pokojnine, niti sociala. Zato se bomo vsi skupaj morali uvesti, z veseljem, in se pogovoriti, da je 21. stoletje vredno novega človeka, novega razsvetljenega sočutnega človeka, ne pa tistega, ki skrbi samo zase. Hvala hla pa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Rebalans, nekateri ste danes govorili, da je prvi korak k stabilizaciji države. Po drugi strani pa so nekateri poslanci SMC govorili, da gre za manjše popravke in da tu nekih velikih strukturnih sprememb ni. Jaz ne vem, sedaj se bo treba odločiti, ali gre za stabilizacijo države ali samo manjše popravke. Ne vem pa, kako je lahko ta rebalans v smeri stabilizacije, če se ponovno zadolžujemo. Lahko se zadolžujemo, ampak vprašanje je, zakaj se zadolžujemo. Ali se zadolžujemo za gospodarstvo, za rast gospodarstva, za novo infrastrukturo? Očitno ne. Primer recimo iz naše občine, kjer je ena od pomembnejših cest, boste rekli, že spet cesta, ampak to je državna cesta, ki je od leta 2008 v proračunu Republike Slovenije in se z vsakim proračunom, rebalansom, oddaljuje. Zdaj je že v letu 2015, da bo mogoče narejena. To je cesta, ki je, kadar je avtocesta Celje–Maribor zaprta, obvozna cesta. In se dogajajo tudi nesreče, tudi že mlada življenja so šla na tej cesti. Z vsakim rebalansom jo ponovno premikamo naprej v zgodovino. Enako velja za navezovalno cesto Dramlje–Šentjur pa potem naprej v Rogaško, za razvoj Kozjanskega. Je tudi verjetno še nekaj časa ne bomo videli, ker kot smo včeraj poslušali ministra za infrastrukturo, se bodo iskala evropska sredstva, pa mogoče bo, pa mogoče ne bo. Očitno ne bomo potrebovali niti takih cest za razvoj podeželja, ker tudi ukrepi oziroma postavka Ukrepi za razvoj podeželja se zmanjšuje za 14 milijonov. Torej – za kaj se zadolžujemo? Sigurno ne za infrastrukturo, ker tudi železniški promet in infrastruktura se

zmanjšuje za 41 milijonov. Sigurno se ne zadolžujemo za razvoj podeželja, ker se prav tako ta postavka zmanjšuje.

Danes je bilo tudi kar nekaj rečenega o brezposelnosti, aktivni politiki zaposlovanja, jamstvu za mlade itn. Že včeraj pri poslanskem vprašanju sem v bistvu pohvalila Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti za vse te aktivne politike zaposlovanja za mlade, vendar sem opozorila še na drugo stvar, ki se dogaja na terenu. To je, da delodajalci odpuščajo starejše od 30 let in zaposlujejo mlajše od 26 let. In kaj se zdaj dogaja? Dogaja se to, da so starši, oče in mati, brez službe, poveča se socialni problem te družine ravno zaradi teh jamstev. Pozdravljam še enkrat, jamstvo za mlade za prve zaposlitve, ni problema, vendar je treba tudi tukaj videti drugo področje, ko izgubljajo starejši zaposlitve, ki imajo družino. In tega nikakor ne morem razumeti, da včeraj sploh ni bilo povedano nič, kaj se bo v tem delu zgodilo. Kako bomo zmanjšali brezposelnost, socialne probleme, odpuščanja v tem delu? Kako bomo pomagali z aktivno politiko zaposlovanja oziroma novih delovnih mest tistim podjetjem oziroma tistim zaposlenim, ki so zdaj pred stečajem in točno vemo, da bodo brezposelni čez mesec dni? Ali se že sedaj Zavod za zaposlovanje ukvarja z njimi ali se bo začel ukvarjati takrat, ko jim bo dal knjižico v roke, kar se je do sedaj dogajalo? Imamo neke mehanizme. Včeraj sem že opozorila, imamo nacionalne poklice kvalifikacije, imamo možne prekvalifikacije, vendar se začnejo prepozno. Ko pride do stečaja, ko ostane človek brezposeln, gre na zavod in tam se začne njegova kalvarija. Svetovalke, nekatere, po pravici povedano, nimajo niti pojma o tem, kakšne prekvalifikacije so možne, pošiljajo jih, da ne rečem v kakšne poklice, za katere sploh nimajo interesa. Nekateri gredo v to samo zato, ker hočejo delati, ker morajo preživeti družino, gredo tudi v takšne poklice, ki niso za njih pisani, drugi enostavno več ne vidijo izhoda. Mi imamo zdaj takšno stanje, da imamo na eni strani zmanjšanje 90 milijonov na področju dela, pa sociale, na drugi strani pa vsak dan humanitarne akcije. Humanitarne akcije za otroke s posebnimi potrebami, s tistimi, ki so s poškodbami glave, humanitarno akcijo zato, da staršem omogočamo terapije. Zakaj se na tem področju ne investira oziroma se ne dela rebalans? Zakaj se tukaj sredstva ne povečujejo? To so velike stiske. Jaz verjamem, da veste, da se tega zavedate tudi na ministrstvu in tukaj bo tudi treba nekaj narediti. In to je odraz naše družbe, da imamo humanitarne akcije za bolne otroke, za starejše, v glavnem za vse, tudi za zdravstvene. Tudi v zdravstvu. In govorimo, da imamo dobro zdravstvo, jemljemo zdravstvu na postavki, hkrati delamo humanitarne akcije, zbiramo zamaške, da lahko otroke, ki jim tukaj rečejo, da so neperspektivni, pošljemo v Ameriko na operacijo in potem otrok shodi. In

potem naši zdravniki rečejo, da je čudež. Še na eno zadevo bi rada opozorila. Ko je bilo govora o zmanjševanju zaposlovanja v javnem sektorju pa o združevanju javnih zavodov je bilo že nekaj nakazanega. Kroži nek dokument, interventni zakon, kjer piše, da se bodo javni zavodi, ki imajo pod petnajst zaposlenih, ukinili, da ne bodo več pravni subjekt... Ne vem, kakšno merilo je število zaposlenih. Zakaj ni merilo, recimo, koliko se javni zavod financira iz državnega ali občinskega proračuna in koliko se financira sam? Nekateri javni zavodi se financirajo v 90 % iz tržne dejavnosti, iz projektov LEADER, IPA in tako naprej, v 10 % pa mogoče iz občinskega ali državnega proračuna. Ta javni zavod, ki se večinoma financira iz tržnega deleža, ima pet zaposlenih, drugi javni zavod ima devet zaposlenih, pa se financira popolnoma iz državnega proračuna ali pa iz občinskega. In to bomo zdaj združevali? Zakaj ni merilo, kako in na kakšen način se financirajo javni zavodi? Nekateri javni zavodi niso samo na plečih države oziroma občinskega proračuna ali pa državnega. Hkrati je že prejšnja vlada izdala sklep 1-odstotno znižanje zaposlenosti v javnem sektorju do konca leta, hkrati pa v projektih zahteva, da se zaposluje ljudi. Hkrati tudi prosi javne zavode, ne samo gospodarstvo, naj se porabijo javna dela, torej naj se zaposlujejo v javnih delih. Ja, pogledjte, to ne gre skupaj! Na eni strani želite, da javni zavod zniža za 1 % oziroma zdaj celo o 2 % že govorimo, a na drugi strani zahtevate zaposlitev. Mislim, da bo treba tukaj zadeve prav tako uskladiti. In še enkrat opozarjam, v javnem sektorju so tudi javni zavodi na področju izobraževanja, ki se financirajo v 90 % iz tržnih dejavnosti. Ne vem, zdaj če odkimavate, jaz sem delala v javnem zavodu, ki se v 90 % financira s tržno dejavnostjo in samo 10 % iz občinskega proračuna oziroma državnega in občinskega proračuna, čeprav je zakonsko drugače napisano. In ne moremo primerjati takšnega javnega zavoda in tistega, ki se popolnoma financira in niti ne, bom rekla, migne s prstom za to, da bi dobil kakšna sredstva iz kakršnih koli projektov. Tako da je treba malo tudi te zadeve pogledati.

Jaz bi vseeno opozorila še na to, da se v rebalansu tudi kaže to znižanje na področju izobraževanja, trg dela in tako naprej, ta povezava, da imamo danes izobraževanje, ki ni prilagojeno trgu dela, ki ni prilagojeno gospodarstvu, da imamo še vedno preveč določenih poklicev predvsem na področju družboslovnih dejavnosti in manj na naravoslovno-tehničnih. In tudi tukaj jaz mislim, da bi ministrstva morala te zadeve uskladiti, pogledati, kakšen je trg dela, se tu usmeriti in ne se neprenehoma hvaliti, kako zmanjšujemo brezposelnost. Pogledjte, od maja do septembra je zmanjšana brezposelnost vsako leto. To so sezonski delavci, ni nobenega problema. Zdaj pogledjte, oktobra se je že dvignila brezposelnost. Ampak jaz sem že prej rekla, ne govorimo o

brezposelnih, govorimo rajši o številu aktivnega prebivalstva, o tem, da se to povečuje. Da ne bomo govorili, da to stagnira oziroma se to zmanjšuje. To miselnost, ta preskok moramo tudi narediti, govoriti o aktivnem prebivalstvu, ne o brezposelnih.

Jaz mislim, da ministrstva, kot so na področju sociale in tako naprej, kar reči, da smo naredili maksimum, da je manj prosilcev za socialno pomoč in tako naprej, ko so na drugi strani vsak dan humanitarne akcije. To enostavno ne gre skupaj. Pogledati je treba tudi, tako kot sem dejala, vlaganje v infrastrukturo je pomembno. Govorili smo o tretji razvojni osi, nekateri pravijo da ni pomembna za razvoj. Pogledajte, saj smo se že govorili o tem, da Korošci hodijo v Avstrijo pa bodo še bolj množično hodili, pa mislim da tudi iz katerih drugih delo države. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim predstavnika Vlade.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo.

Jaz moram reči, da se z večino stvarmi, kar se tiče predvsem aktivne politike zaposlovanja, predvsem sugestij, da gremo v smeri, da ustvarjamo delovna mesta na dolgi rok, popolnoma strinjam. Mi smo pri aktivni politiki zaposlovanja zraven različnih subvencij, ki smo jih usmerili v to, da bi dosegli delovna mesta na dolgi rok, subvencionirali v zadnjem letu, pri čemer moram povedati, da je ministrstvo 99 % sredstev počrpalo za ta namen, usmerjali smo jih ne zgolj v projekte, kot se je včasih govorilo, samo da se pač nekaj izobražuje, so še nekatera izobraževanja, kot, recimo, učenje bontona ali pa kak računalniški tečaj, ki je mogoče čisto zgrešen. Glede na potrebe na trgu dela delamo z zavodom skoraj dnevno. Zavod se mora modernizirati tudi v smeri, da bo znal stopiti v stik s človekom, ko bo pred tem, ko izgubi zaposlitev, vsaj na tej točki se strinjamo, so pa stvari, ki so na nek način tudi v našem bazenu eskalirale. Od 2012 do 2013 se nam je brezposelnost med mladimi povišala za več kot 10 odstotkov. Ta skok je bil ogromen in takrat smo pač morali z različnimi programi, kolikor se je le dalo, poseči v ta bazen do 29 let. To je bil en bazen, ki je skokovito zrastel, drugi bazen je bil dolgotrajno brezposelni. Seveda problematični, ki so leto dni brez zaposlitve, padejo iz sistema, težko jih je vrniti notri, težko jih je prekvalificirati ali pa preizobraziti za neko drugo delovno mesto, še posebej, če je nekdo več kot 30 let delal na enem delovnem mestu, recimo šivilja, in se je težko prilagodil drugemu delovnemu mestu. Tako da imamo res programe prekvalifikacij, imamo usposabljanje na delovnem mestu, imamo delovni preizkus, ogromno svetovalcev smo usmerili v delo, da so na terenu. Eden od teh ukrepov je tudi v jamstvih za mlade, ki je posebej sofinanciran. Teh 157 milijonov, ki smo jih namenili za jamstvo za mlade, ne bo samo v okviru subvencij, da se

rešimo nekoga za dve leti, pa da potem pokažemo statistiko, ker to ni namen. Zato je takšnih ukrepov 8, 9, vse ostalo so bolj ali manj strukturni, se pravi poseg v bazo zaposlenih delavcev nad 50 let, strukturno brezposelnost, imamo prekerne zaposlitve, ogromna espeizacija, ki je skočila čisto iz mej, medtem ko smo vsi v vseh vladah verjeli, da je spodbujanje samostojnega podjetništva nekaj pozitivnega, recimo, da damo nekomu subvencijo, da ustanovi podjetje s svojo idejo, smo zdaj prišli do tega, da nam je to eskaliralo v nasprotno smer, ko delodajalec to obliko dela vidi kot najcenejšo obliko dela in potem ljudi preusmerja v ta del. Verjamem, ker vem, da delate na enem od teh področjih, spoznate mesečno, kaj se nam dogaja z razmerami na trgu dela, boste hitro spoznali, da marsikdo z ene oblike dela preide na drugo, pa išče kakršnokoli pot, kako bi zaobšel kakšnega od zakonov, zato pa skušamo, kolikor se le da, to poenotiti. Ampak drugače ne bo šlo, kot tako, kar počenjamo zdaj, v roku 14 dni bomo imeli na mizi oblike dela, ki v Sloveniji obstajajo. Vi veste, da so razlike med obdavčitvijo različnih oblik dela zelo različne, da so nekatere zelo nepriljavne, da dvomimo o tem, da so mogoče še sploh simpatične za trg dela, da se jih sploh kdo poslužuje, še avtorske podjemne pogodbe, ki so dražje, veliko dražje od drugih, tako bomo videli, kaj se nam sploh dogaja na tem segmentu. Tudi ta del trga dela mora doživeti en del reformiranja v smeri, da bomo ljudem omogočali, da so različne oblike dela.

Bi vas rad samo opozoril na ta minus ena, ker se strinjam z vami, raje tri upokojitve pa dve zaposlitvi, ker je ta del potem izguba tudi za mlade generacije, ki morajo počasi priti v sistem, tudi če je javni sektor. Ampak javna dela ne sodijo v ta minus ena, ker to niso javni uslužbenci, tako da so izvzeti iz tega. Nikoli nismo javne zavode gledali po tem merilu. Ključno za nas pa je, ko gledamo brezposelnost tako kot vsi ostali, je delovno aktivno prebivalstvo, se strinjamo, s tega vidika gledamo naš uspeh. Ne to, koliko jih je v evidenci, zato prej nisem govoril o številki brezposelnosti 112, ampak sem bil realen, že 115, ravno zaradi sezonskega dela. Vemo, kaj se nam dogaja. Ampak nam se brezposelnost zdaj znižuje že leto in pol. V oktobru prihaja vedno do višanja ravno zaradi pritoka novih ljudi na trg dela. Z našimi subvencijami nekaj bomo pomagali. Tudi če recimo javnih del ne bomo nadaljevali v naslednjem letu, je to ponoven priliv v bazen brezposelnih. So stvari, ki pač zdaj živijo na račun določenih subvencij. Imamo opozorila, da ko smo odreagirali na mlade do 29. leta in na dolgotrajno brezposelne, se nam je začel polniti bazen med 30 in 40 let, se pravi tistih, tudi tako imenovanih mladih, če želite tako, saj imajo svoje družine, ampak nobenih subvencij pa priložnosti. Tako da v sklopu ukrepov, ki jih zdaj pripravljamo, bomo predvideli tudi ukrepe za dolgotrajno brezposelne in tiste, ki imajo težave

na trgu dela. Tudi do nas so pristopili ti ljudje, ki so stari trideset in več, vemo, ampak v začetku, ko smo gradili ukrepe zaposlovanja, smo iz teh dveh grafov črpali največ, ker smo želeli zmanjševati brezposelnost, zdaj pa se nam na drugem segmentu spet pojavlja nekoliko več. Ogromno področje, centri za socialno delo, povezani s socialno zakonodajo, z zavodi za zaposlovanje, trg dela, ki se povezuje med seboj, v času krize pa rad eskalira na mnogih področjih. Veliko od tega, kar ste rekli, skušamo sanirati, popravljati, izboljšati, kar je za mene boljši izraz. Je pa res, da verjetno nikdar ne bomo v celoti zadovoljni, kar je prav, ne tisti, ki sedite v opoziciji, ne tisti, ki skušamo reševati nekatere zadeve, ker se mi zdi da moramo biti z ukrepi vsak dan boljši, predvsem pa biti pozorni na to, kaj se dejansko dogaja na terenu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Suzana Lep Šimenko, pripravi naj se mag. Matej Tonin.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik, lepo pozdravljeni še enkrat z moje strani.

Bom nadaljevala kar tam, kjer sem prej v bistvu končala: pri primanjkljaju ob koncu leta 2014, ki bo po podatkih iz rebalansa znašal 1,21 milijard evrov. Večina tega, kot sem že prej omenila, zaradi obresti, obresti zato, ker smo izredno visoko zadolženi. Visoko zadolženi pa predvsem tudi zato, ker smo precej milijard dali v slovenske banke.

Sedaj bi želela izpostaviti poročilo Umarja, tisto poročilo, ki je bilo osnova za ta rebalans proračuna 2014, in sicer, piše: "Razmere v bančnem sistemu se postopoma stabilizirajo, vendar se obseg kreditov podjetniškemu sektorju še znižuje." Mene je ta stavek zmotil že na samem odboru, kjer nam je bilo to poročilo tudi predstavljeno. Zmotil me je pa zato, ker mi daje vedeti, da je zmanjševanje obsega kreditiranja gospodarstva za statistiko v bistvu zelo pozitivno. Pa smo mi res sanirali bančni sistem zato, da ne bo kreditiral gospodarstva? V preteklosti je bilo zelo pogosto slišati, da moramo najprej sanirati bančni sistem, šele potem bomo lahko govorili o samem zagonu gospodarstva. Kreditiranje gospodarstva se zmanjšuje, to je slišati tudi s terena. Podjetja se srečujejo z zelo velikimi težavami tako pri pridobivanju kreditov kot pri pridobivanju samih bančnih garancij. Pa ne gre za slabo stoječa podjetja, gre za dobra podjetja, večina od njih so srednje velika podjetja.

Pa se bom vrnila na rebalans in postavke Ministrstva za gospodarstvo. Postavka Spodbude za rast in razvoj podjetij se po rebalansu zmanjšuje za 2,5 milijona evra. Ni velika številka, ampak vseeno, med drugim je v okviru obrazložitve postavke navedeno, da se lahko del sredstev nameni za povračilo škode upravičencem po naravnih nesrečah. V Sloveniji

smo letos utrpeli izjemne škode zaradi naravnih nesreč, zato resnično težko razumem, zakaj je znižanje prav na tej postavki, pa čeprav gre za 2,5 milijona evrov. Glede na celotno ocenjeno škodo je ta znesek majhen, ampak kakorkoli verjamem, da bi ga tisti, ki so to škodo utrpeli, znali zelo dobro izkoristiti. Ravno zaradi tega tudi ne razumem, zakaj zmanjšujemo proračunsko rezervo za 47,2 milijona evrov, ko vemo, da lahko, če nimamo planiranih sredstev za kritje stroškov iz naslova naravnih nesreč v samem proračunu, to škodo krijemo tudi iz proračunske rezerve. In glede na izjemno visoko škodo zaradi naravnih nesreč, bi ravno v letošnjem letu bilo smiselno, da bi ta sredstva za nastalo škodo tudi zagotovili. Veliko bolj smiselno kot pa metanje denarja v banke, iz katerih danes tako državljani kot tudi podjetja zelo težko dobijo sam kredit. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan.

Današnje razpravo o rebalansu proračuna za leto 2014, če se izrazim po gasilsko, razumem kot suho vajo pred tisto glavno mokro vajo, ki bo prišla, to je pri rebalansu za leto 2015, kot neke vrste vajo, ali je koalicija v formi in ali lahko koalicija vzdrži vse pritiske, ki jo čakajo.

Ko govorimo o javnih financah in proračunu, se velikokrat razpravlja o ključni dilemi, ki je zdaj postala na nek način mantra: varčevanje da ali varčevanje ne. Neštetokrat sem že poudaril, da je to lažna dilema, da ta dilema sploh ne obstaja. Te dileme ni, ti dve možnosti sploh ne obstajata, da bi se lahko odločali proti varčevanju ali za varčevanje. Ker je jasno, kaj je treba narediti: stroške krize porazdeliti med vse družbene skupine, da ne obremenimo preveč samo nekaterih. Vztrajno ponavljanje nekaterih, da je dovolj varčevanja, se sicer super sliši, to je lep stavek, ki gre zlasti ljudem, ki težko shajajo iz meseca v mesec, zelo v uho in jih lahko popolnoma razumemo. Je pa treba povedati tudi drugi del zgodbe. Ta pa je, da če rečemo varčevanju ne, se bodo razmere samo še poslabšale, ne pa izboljšale, kar bi največkrat človek razumel, ko posluša drugo stran, ki govori, da je treba narediti konec temu varčevanju in potem bo vse lepo in prav.

Če pogledate številke zelo natančno, ugotovite, da so naši odhodki mnogo nad prihodki. Kar pomeni, da si je tisto, kar zmanjka, treba nekje izposoditi. Tisto, kar si izposodimo, se nekje nalaga in za to je treba plačati tudi obresti. In te obresti predstavljajo že več kot 10 % našega letnega proračuna. Torej mi z lopato skozi okno vržemo desetino našega proračuna, zato ker se iz leta v leto zadolžujemo in trošimo preko svojih zmožnosti. In bi pričakoval, da bi ta del zgodbe razložili tudi tisti, ki zelo intenzivno govorijo, kako je varčevanje nepotrebno, nesmiselno, in povedali tudi drugi del zgodbe,

da če tega ne storimo, pomeni, da se bodo stroški za obresti še povečevali in da se bo manevrski prostor za ostale izdatke, kot so za javno zdravstvo, javno šolstvo, za plače v javnem sektorju, še zmanjševal. Dobro, potem me boste vprašali, če je treba varčevati, kaj konkretno pa potem predlagaš. Meja varčevanja ali pa intenziteta varčevanja je odvisna predvsem od naših prihodkov. Več ko bo država ustvarila, več ko bomo prinesli v državni proračun, manjši bo tudi pritisk na varčevanje oziroma na zmanjšanje odhodkov.

Nanizal bi samo nekaj virov, kje bi lahko država v prihodnjih letih poiskala dodatne vire za proračun in s tem tudi zmanjšala pritisk na varčevanje. Včeraj sem bil v Bruslju, kjer je bila zelo intenzivna razprava o paketu, težkem 300 milijard evrov, ki bodo šli za različne investicije po Evropski uniji, da bi pospešili, zagnali gospodarstvo, zlasti pa zagnali gradbeništvo. Ampak ključno sporočilo je bilo, da teh 300 milijard evrov ne bo razdeljenih kar tako za projekte, ki se jih bodo države spomnile in bodo želele za določene projekte denar, ampak bo ta denar šel izključno za projekte, ki lahko doprinesejo nekaj novega v državi in tudi nekaj novega zagona v privatnem sektorju. Poleg teh 300 milijard, ki se zdaj obetajo, pa še niso oprijemljive, bodo pa v kratkem, so pomemben in ključen vir slovenskega državnega proračuna tudi evropska sredstva oziroma sredstva, ki se nam obetajo iz perspektive 2014–2020. Ampak eno leto je že mimo, mi pa še vedno nismo začeli črpati 3,3 milijarde evrov, ki so nam na voljo do leta 2020. In tudi dokumenti, ki so bili potrebni za začetek tega črpanja, niso najboljši, zlasti tisti, ki bodo v največji meri črpali ta sredstva, to pa so občine, so določena soglasja k tem dokumentom dali zgolj s pridržkom.

Če zdaj zaključim ta paket evropskega denarja, ki ga je možno dodati v državni proračun, se bom lotil zdaj enega drugega vira, ki sicer v prvi fazi potrebuje neko malo zadolžitev, ampak po drugi strani lahko da potem večje prilive v proračun in tudi omogoči hitrejši razvoj k določenemu delu države. Vi veste, da so naše ceste v nezavidljivem in zelo slabem stanju. Ker jih ne obnavljamo, kot bi jih morali, se te ceste še dodatno poslabšujejo iz leta v leto, to pa hkrati tudi pomeni, da se potem stroški morebitne kasnejše obnove in odlaganja obnove tudi povečujejo. Ekonomist Jože P. Damijan je izračunal, da bi na nek način država potrebovala štiristo milijonov evrov letno, da bi lahko zagnala gradbeništvo in da bi lahko zagnala tudi sistem, nek celovit sistem obnove državnih cest, ki so pomembne tako za turizem kot tudi za preostali del gospodarstva, ker povezovalna struktura in infrastruktura je ključna. Te njegove navedbe potrjujejo tudi na nek način na Direkciji Republike Slovenije za ceste, kjer so dejali, da je zdaj njihov proračun velik okoli sto milijonov evrov, v letih 2004–2008 se je njihov proračun gibal med tristo in štiristo

milijoni evrov. Če želimo, da oni lahko normalno funkcionirajo, da podelajo tisto, kar je potrebno na cestni infrastrukturi popraviti in narediti, potem potrebujejo vsaj tristo milijonov evrov težak proračun letno. In to je približno tisti znesek, ki ga je omenjal ekonomist Jože P. Damijan. Ko že govorimo o zadolžitvah, potem bi se bilo pametno se pogovarjati o takšnih stvareh, ki lahko preko drugih vrat nazaj prinesejo denar v obliki plačanih davkov in drugih dajatev. Obnova cest in pa na takšen način spodbujanje gradbeništva je definitivno korak v to smer.

Naslednji dodatni vir je turizem. Jaz večkrat poudarjam primer, ki ga je predstavil gospod Počivalšek na Gospodarski zbornici, kjer je zelo jasno povedal, da slovenski turizem potrebuje približno dvajset milijonov evrov, da naredi deset tisoč novih delovnih mest. Meni ste zdi ta številka glede na rezultat, ki ga ponujajo, resnično nizka. Saj veste, samo Termoelektrarna Šoštanj bo letno samo zato, ker bo obratovala, proizvedla petdeset milijonov evrov izgube, pa se s tem velika večina v tem parlamentu niti ne obremenjuje. Na drugi strani vas pa turistični delavci prosijo za dvajset milijonov evrov, kar je preračunano na celotni proračun dosti mnogo manj kot 1 % celotnega proračuna, pa ni nekega posluha. Oni te zadeve utemeljujejo čisto konkretno, relevantno, in sicer da je bil pomemben del turistične infrastrukture zgrajen že v letih 2004–2008, kjer se je ogromno vlagalo v objekte, v hotele, v apartmaje in zdaj je ključno, da se ti objekti zapolnijo in da na nek način turistični delavci iz tega kujejo dobiček, delajo zaslužek in s tem polnijo tudi državni proračun. Seveda pa poudarjajo, da je ključno, ko si želimo pridobiti mednarodne in tuje goste, da ti gosti poznajo Slovenijo, da jo čutijo kot varno državo in zato je ključno in izjemno pomembno vlagati v promocijo Slovenije, čeprav se komu zdi to nepotrebno, nesmiselno. Ampak če pogledate zadnjo tekmo med Slovenijo in Anglijo, in Anglija je celo članica Evropske unije, pa se je v nekaterih medijih pojavljalo napačno ime za Slovenijo.

Če sem rekel evropska sredstva, sredstva za obnovo cest, sredstva za turizem, bo zdaj prišel še na en pomemben vir, ki bi lahko celotna kolesja gospodarstva zagnal in prispeval k večjim proračunskim virom in s tem zmanjšanjem pritiska na potrebno varčevanje, to je zagotovo poenostavitev poslovnega okolja. Tukaj so potrebni vsaj trije elementi, da to poslovno okolje poenostavimo, pa bi najprej začel s sanacijo bančnega sistema. V sanacijo bančnega sistema smo vložili ogromno denarja, ampak z rezultati na nek način nismo zadovoljni. In če gremo pogledat detaljne razloge, zakaj se to dogaja, potem pridemo do zanimivih ugotovitev. Če pogledate v primerjavi s Portugalsko ali pa Španijo, s temi jugozahodnimi evropskimi državami in Slovenijo, kaj so bili razlogi za krizo tam, kaj so bili razlogi za krizo pri nas, potem ugotovite eno zelo zanimivo stvar,

da vse te slabe terjatve, ves ta ogromni minus, ki se je nakopičil v bankah, je bil na Portugalskem in v Španiji posledica nepremičninskega balona, ki je počil, v Sloveniji pa je bil več ali manj posledica poskusov divje privatizacije, bolje rečeno "prihvatizacije", to je boljši izraz, in pa drugih nesmiselnih poslovnih ukrepov ter potez. Če pogledate primerjavo, kakšni so rezultati med slabimi terjatvami. Na primer na Portugalskem tudi če je država prenesla določene slabe terjatve na slabo banko ali na druge institucije, te nepremičnine še vedno ohranjajo neko vrednost in bo država iz teh nepremičnin še vedno lahko dobila del teh sredstev nazaj, medtem ko v Sloveniji je pa večina teh slabih kreditov šla za odkupe poslovnih deležev, odkupe ali pa poskus obvladovanja podjetij in ta denar je žal izpuhtel, ga ni mogoče iz nikjer več potegniti. In to je tista bistvena razlika, da morda bodo tam na jugozahodu iz te sanacije bančnega sistema še kaj potegnili, iz Slovenije pa ni pričakovati kaj veliko. Zato je ključno pri sanaciji bančnega sistema, ne samo da mi vlagamo čim več v bančni sistem, ampak da naredimo vse, da se slovensko gospodarstvo prestrukturira. To pomeni, da se podjetja prilagodijo, da delujejo na način, ki jim omogoča normalno poslovanje, ne pa da še naprej vztrajajo na poslovanju, ki jim vsakomesečno ustvarja izgubo.

In še en problem, ki je tudi specifičen za Slovenijo, je, da pri vsakem neuspelem poslu, ki se danes kaže v slabih terjatvah in v tistih čudnih kreditih, je ta, da je pri vsakem takem poslu sodelovalo večje število bank. In ko je treba zdaj te zadeve sanirati in prestrukturirati, je potrebno za vsakršen dogovor soglasje večjega števila bank, kar vse stvari otežuje in še dodatno komplicira. Potem so pa še določeni pritiski s strani podjetij, ki si niti ne želijo iskrenega poslovnega prestrukturiranja, torej drugačnega načina delovanja, ampak si vsi želijo finančnega prestrukturiranja, kar pomeni, da si želijo predvsem reprograma kreditov, ne pa toliko spremembe njihovega načina delovanja. Kar država na tem področju lahko stori in bi morala storiti, je, da bi zlasti DUTB in državne banke pozvala, da denar dajejo samo pod pogojem, da pride do poslovnega prestrukturiranja. Imamo pa številne primere, ko tudi DUTB pristaja zgolj na finančno prestrukturiranje. V zahodnem svetu je stečaj na nek način nov začetek, pri nas pa stečaj predstavlja konec podjetja in uničenje podjetja. In če hočemo, da se bo ta sistem na nek način prečistil, je treba tisto, kar ne funkcionira, žal pustiti, da gre v stečaj, in podpreti tisto, ki ima neke realne možnosti, da uspe in da še naprej dobro deluje. Se pravi, sanacija bančnega sistema je ena izmed pomembnih nalog, ki jo je treba narediti.

Druga stvar, reforma javnega sektorja. Tukaj bi lahko razpredali in razglabljali po dolgem in počez, ampak ena stvar, ki je pa v nebo vpijoča in jo lahko slišite vsepovsod, je pa

ta sistem v javnem sektorju, ki je enak do tistih, ki so pridni, kot do tistih, ki so lenuhi. In tisti, ki trdo delajo, ki si ta denar zaslužijo, enostavno izgubljajo motivacijo in voljo, da bi se karkoli trudili, spreminjali stvari, ker na koncu koncev ugotovijo, da imajo mnogo več problemov kot pa tisti, ki mirno čakajo, da poteče 8 ur in da gredo domov.

In še ena stvar, s katero se nihče ne ukvarja, se mi pa zdi, da bi lahko pomembno prispevala k tudi zmanjšanju odhodkov, so novi pristopi v samem javnem sektorju. Zlasti v Skandinaviji je znotraj javnega sektorja zelo intenzivno in prisotno delo na domu, kar pomeni, da odpadejo prevozní stroški, malica, stroški najema pisarn in podobno. Po izračunih, ki sem jih jaz našel v neki študiji, bi v Sloveniji lahko, če bi od 160 tisoč javnih uslužbencev jih zgolj med 15 in 20 tisoč spodbudili zaradi njihove narave dela, da bi delali na domu, država letno prihranila med 50 in 70 milijoni evri, kar je zelo zgledna in precejšnja številka in bi se jo splačalo lotiti. Če ti pristopi funkcionirajo v svetu, se moramo vprašati, zakaj se teh modernih pristopov ne poslužujemo tudi v Sloveniji. Govorim vam, ne da bi kar zdaj vse javne uslužbenke poslali in naj delajo na domu, ampak sem vam povedal konkretno številko. Pri 160 tisočih je to med 15 in 20 tisoč ljudi, ki bi lahko to delo opravljali tudi na domu.

Časa mi zmanjkuje, zato bom šel na tretjo stvar, ki se mi zdi, da jo je treba nujno spremeniti, to je pa reforma same prostorske zakonodaje. Mi smo se dobili z direktorjem Arsa, ki je najbolj pristojen za to, in je resignirano ugotovil, da je ta prostorska zakonodaja tako komplicirana in zapletena, da nima več smisla, da se jo popravlja in nadgrajuje, ampak jo je treba enostavno zavreči in napisati celoten nov koncept, kako bi stvari delovale. Ključno pri prostorski zakonodaji je, da zadeve funkcionirajo hitro, ker od tega je odvisno sprejemanje občinskih prostorskih načrtov. Občinski prostorski načrti pa so ključni za izdajanje gradbenih dovoljenj. In v današnjih Financah lahko preberete, kako mukotrpno je priti do nekega poslovnega prostora ravno zaradi tega zahtevnega postopka pridobitve gradbenega dovoljenja, kar pomeni, da tudi tisti, ki imajo v Sloveniji denar in voljo, da bi marsikaj postorili, jih ta volja mineva in določene stvari delajo rajši v tujini.

Samo en tak banalen primer vam bom povedal, ker so resnično stvari nevzdržne. Recimo, jaz živim v občini Kamnik, naša sosednja občina Komenda pa ima ogromno poslovno cono in znotraj te poslovne cone jim je najprej ministrstvo dovolilo, da se vse pozida in komunalno urediti za poslovne objekte, potem pa se je nek državni naravovarstveni zavod odločil, da je pa tam noter zelo pomembna "fleha", kako bi to po slovensko rekel, območje, kjer živi ena prav posebna žaba. In zaradi te žabe so potem izdali negativno mnenje, da se tam noter ne sme graditi, so poslali na ministrstvo, ministrstvo je spet reklo, da se lahko

gradi, in ta pingpong od ministrstva do enega zavoda, ki je v okviru njihove sheme, traja že več kot 3, 4 leta. In potem se človek vpraša, kdo je v tej državi nor.

Kot sem že rekel na začetku, danes bomo predvsem videli, kako trdna je ta koalicija, kako enotna je in bo predstavljala pomembno vajo, to je pred tisto ključno vajo sprejemanje rebalansa proračuna za leto 2015.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani prisotni!

Zdaj ta razprava o rebalansu proračuna izzveneva precej enostransko, kajti na koalicijski strani, predvsem v največji koalicijski stranki ni praktično nobenega odziva. Več kot tri četrtine časa, ki so ga imeli na razpolago, pa še to ni veliko, ga ostaja. Pa tudi vlada se zelo rezervirano odziva na stališča, kijih povedo poslanski kolegi.

Če na hitro pogledamo rezultat dela vlade, pogledamo, kaj je pod črto, potem vidimo samo to, da se je povečal primanjkljaj za 0,2 % BDP oziroma za cca 200 milijonov evrov, nekoliko manj. V uvodnih nastopih tako predsednika Vlade kot tudi ministra za finance bi pričakoval kakšne bolj oprijemljive ukrepe kot pač povzetek nekih splošnih dogajanj. Jaz mislim, da je veliko tega umanjalo in očitno je, da stvari, ki so zapisane v koalicijski pogodbi v tem prvem koraku pri rebalansu proračuna, niste uspeli implementirati, pa kljub temu da se vam je primanjkljaj dvignil tako relativno kot tudi nominalno. Glede na to, kar je bilo danes slišane v Državnem zboru, se na nek način moram kar strinjati s tistim, kar je gospod Han izjavil včeraj, ko je dejal, da upa, da bo vlada čim prej stopila skupaj in začela delati. Ta izjava je sicer najbrž precej vzvalovala zadeve v koaliciji, ampak glede na to, koliko ukrepov smo v tem obdobju dobili, glede na to kaj se napoveduje, jaz mislim, da je ta izjava kar korektna in drži. Očitno kakšnih posebnih ukrepov, razen da ste se znebili enega poslanca v Državnem zboru, v tem obdobju v teh treh, štirih mesecih po volitvah enostavno ni bilo.

Glede na to da sem že nekoliko dlje časa poslanec, imam nekatere izkušnje tudi iz prejšnjih obdobj, lahko tudi naredim primerjavo med temi obdobji, tudi med mandati posameznih vlad, lahko v bistvu ugotovim naslednje. Edini dve vladi, ki sta izkazali željo po izravnanim, uravnoteženem proračunu, sta bili vladi Janeza Janše. Prva Janševa vlada, ki je pripeljala proračun 2004–2008 do tega, da je bil praktično izravnani, in druga Janševa vlada, ki je naredila korenite spremembe, korenite korake v smeri racionalizacije javne porabe, zmanjševanja javne porabe in zniževanja proračunskega primanjkljaja, ki je ostal za vlado Boruta Pahorja. Vlada Boruta Pahorja je temeljila v bistvu na

dveh stvareh: na dodatnem proračunskem zadolževanju in na rezanju socialnih transferjev. To je bilo prodajano kot pravična porazdelitev bremen. Vlada, ki je prišla za drugo vlado Janeza Janše, vlada Alenke Bratušek, je za trikrat hitrost zadolževanja dvignila in na drugem delu izredno močno posegla predvsem na področje dodatnih obremenitev, dodatnih davkov. Ni se ji vse posrečilo. Nekaj je preprečilo Ustavno sodišče. Vendar koncept ni bila racionalizacija dela državne uprave, javne uprave, ampak najemanje dolgov in dvigovanje davkov za to, da so se dogajali ti transferji znotraj proračuna in se je potem usmeril denar za posamezne ciljne, politične skupine, ki so potem podpirale politično opcijo. Se pravi, zadeve med proračunom in stvarmi, ki jih ta država potrebuje, niso bile usklajene. In viri, ki so se pridobivali, so šli za napačne namene.

Težko je pričakovati od državnega proračuna, čeprav ste mu dvignili primanjkljaj, da bo spodbudil neko gospodarsko rast, če ste porezali investicije, če se ne črpajo in ne črpate evropskih sredstev, če državna administracija že dve leti blokira podpis odločb za črpanje sredstev iz naslova kohezije in tako naprej. Ko vzdržujete nek javni aparat, ne morete pričakovati, ne glede na višino proračuna, nobenega dodatka h gospodarski rasti. Ko je prej državni sekretar govoril o padcu brezposelnosti, morda bi naredil analizo – čeprav pravi kolega, da to ne drži, ker so govorili o drugih podatkih in o podatkih ZPIZ – koliko je v tem času naraslo zaposlovanje v zasebnem, to se pravi realnem sektorju, in koliko v javni upravi. Če vi rešujete problem brezposelnosti z zaposlovanjem preko takih ali drugačnih oblik – ali prekernih ali teh javnih del v javnih zavodih in javnih institucijah, niste naredili nič v bistvu. Nič. Fiktivno se zadeva zniža, državni proračun neke minimalne vsote za to, znižane številke nameni, realnega se pa na tem področju ni storilo popolnoma nič. Minister za finance je dejal prej v uvodu, da je Evropska komisija prepoznala ukrepe sedanje vlade in že popravila podatke o gospodarski rasti. Če eden ključnih koalicijskih partnerjev ugotovi in izjavi, da vlada ne deluje, minister za finance pa govori o tem, da so se zaradi dela vlade popravili podatki o gospodarski rasti, potem nekaj ne drži. Ali ne drži izjava gospoda Hana, včerajšnja, ali pa današnja gospoda ministra. Jaz mislim, da je Vlada dolžna, da ko pride z akti v Državni zbor, da predstavi pošteno realno sliko stanja. Verjetno to koalicijska ve. Zaveda se posledic tega, ampak to potrebujemo tudi mi, ki smo v opoziciji.

Zelo težko me bo kdo prepričal, da se zadevi gibljeta v pravo smer. Prvi ukrep vlade oziroma bodoče koalicije je bila razširitev števila vladnih resorjev. Se pravi, da se je število ministrstev dvignilo za tri. Vprašanje je, koliko je to zajeto v rebalansu proračuna. Zelo veliko vprašanje. In zelo veliko vprašanje je, kaj se bo zgodilo z zakonom o državni upravi. Tukaj slišimo te predstave o tem, kako naj bi Vlada

pritisnila na lokalne skupnosti, da bi se začeli združevati javni zavodi, ki imajo, ne vem, manj kot 7 ali 9 zaposlenih. Če bi Vlada želela dobro in dati zgled, potem bi morala število resorjev zmanjšati. Vidite, kakšne so težave s popolnjevanjem ministrskih mest. In drugič, morala bi najprej prititi z zakonom o državni upravi in tam narediti korenite reze v število agencij, takih in drugačnih svetov, uradov in tam zmanjšati število zaposlenih. In to je edini ukrep, da se bo učinkovitost državne uprave sploh dvignila z ekstenziviranjem zaposlovanja dodatnih ukrepov ni možno doseči. Marsikaj se na narediti. To sta pokazali prva in druga Janševa vlada. Tukaj je eden izmed poslanskih kolegov govoril o tem, kako dober je bil en minister. Delovanje vlade ni odvisno od enega ministra. Delovanje vlade je odvisno od predsednika vlade in od njegove čvrstosti, da tisto, kar je zapisano v koalicijski pogodbi, izpelje. Ministri s svojimi ekipami so izvajalci teh politik. Niti en minister ne more speljati ničesar, če ta sistem ne deluje. In v prvi Janševi vladi so se naredili koreniti rezi v javni upravi, korenite spremembe, zelo se je znižalo zadolževanje in so se izravnali proračuni, istočasno so se tudi razbremenili tisti, ki so plačevali v državni proračun, tako gospodarski del kot fizične osebe oziroma državljani. Velik je bil ta ukrep in se je naredil samo v manj kot dveh letih. In to se da narediti.

Nekaj podobnega se je dogajalo tudi na področju odprave birokratskih ovir. Morda se je pozabilo, ampak ko je bil minister za javno upravo in notranje zadeve gospod Virant, je vlada in koalicija, ki je za tem stala, izpeljala številne poenostavitve birokratskih postopkov. In tudi za te izboljšave je dobila priznanje OZN. Če ste pozabili, je takrat šla gospa Irma Pavlinič po to priznanje v New York. Da se. Ta isti minister Virant je bil tudi v eni naslednjih vlad minister, v vladi Alenke Bratušek, pa so postopki kar zadeva debirokratizacije tekli v popolnoma nasprotno smer. Torej rezultati dela vlade niso odvisni samo od nekega ministra, ampak so predvsem odvisni od tistega, ki vodi vlado. In isti minister pod različnimi vladami na istih funkcijah lahko delujejo popolnoma v nasprotni smeri. To je primer, ki sem ga navedel, pri gospodu bivšemu ministru Virantu. Te relativizacije, ki se dogajajo, to se pravi, da se nekaj v koalicijsko pogodbo zapiše, potem pa se, še preden se vse to zapre in črnilo posuši, odstopi od tistega, kar je zapisano v koalicijski pogodbi, to ne vodi k nekemu konceptualnemu pristopu, nekemu sistemskemu reševanju problemov in odpravljanju ovir pri izvajanju teh politik. To k temu ne vodi. Dokaz, da je res tako, je ta rebalans. In dokaz, da bo res tako, bo naslednji rebalans za leto 2015. Žal tudi nimamo nobenih podlag, ki bi kakorkoli usmerjale načrtovanje teh proračunskih politik. Izvedbeni zakon o fiskalnem pravilu ni sprejet, prejšnja vlada se ga je otepala do nezvesti, dokler nismo zagrozili z ustavno obtožbo. Zdajle pa tudi že lep čas, tudi

ta rebalans je na tem narejen, ni take osnove, ki bi zavezovala vlado k nekem razumskemu, usmerjenemu, načrtnemu delovanju. To premikanje med postavkami, ko se premetava nekaj sem nekaj tja, ni neko racionalno dejanje. Če ti zmanjšaš Računskemu sodišču, ker je pri ministru za notranje zadeve, ki je pri prejšnjem KPK ugotovilo velike nezakonitosti in mu dalo negativno mnenje, in je to potem neka nagrada zmanjšanje sredstev delu Računskega sodišča, potem najbrž to ni pravi ukrep. Istočasno se pa pri informacijski pooblaščenki, ker je najbrž delovala pro bono za prejšnjo vlado ali pa morda tudi za to, pro bono v tem smislu, da se marsikaj tolerira, pa se tam sredstva povečujejo. Na tak način usmerjati delovanje posameznih institucij, to na nek način ni primerno. Pa še nekaj je. Mislim, da je čas, da v Državnem zboru stranke, ki kritizirajo Zakon za uravnoteženje javnih financ, da ga eliminirajo. Stranka Socialnih demokratov je bila prejšnji mandat oziroma zadnji del mandata in tudi v tem mandatu konstitutivna stranka koalicije. Ravno tako DeSUS, tudi še kdo drug v tem delu. In vsi ste izjemno kritizirali Zakon za uravnoteženje javnih financ. Protesti so bili takšni in drugačni, veliki, sindikalni in tako naprej. Ta zakon je za ta rebalans proračuna in tudi najbrž za naslednjega še vedno ključni zakon. Ključni zakon. In če ti možje, tudi nekateri mladi med njimi, ki vedo veliko, niso sposobni pripraviti nekega drugega ukrepa, neke drugačne rešitve, potem bi bilo dobro, da se vsaj kdo opraviči tistim, ki smo ta zakon sprejeli z vedenjem, da je potreben in da je pravzaprav neizbežen, če hočemo, da država gre po neki poti naprej.

Povečevanje javnega dolga za zaposlovanje, za vzdrževanje sistema in plačevanje povišanih obresti ni noben garant, da se nam bo gospodarska rast dvignila. Tako ali tako smo izvozno gospodarstvo, v veliki meri, manjši del predstavlja notranji trg. In če nimamo rezultatov na izvoznih trgih, potem so ti ukrepi praktično zastoj in pomenijo samo še korak hitreje h kolapsu, ki se dogaja. Zato predlagam, da vlada v okviru svojih pristojnosti pospeši vse tiste ukrepe, ki so povezani z aktivnostmi, s fizičnimi aktivnostmi, z investicijami, in da se v manjši meri posveča tem raznim prestrukturiranjem, kdo bo direktor na kakšnem uradu ali ne. Ni bila težava najti 70 tisoč evrov za odpravnino enemu izmed odstavljenih direktorjev, težko pa je podpreti amandma, ki bi zdaj pomagal ljudem pri sanaciji ujm in ostalih stvari. To je za mene kot člana Slovenske demokratske stranke pravzaprav nesprejemljivo. Z lahkoto odpravnina za 3 ali 4 funkcionarske plače, nemogoče pa karkoli narediti v smeri, da bi se olajšale težave ljudi in da bi se zaustavile kakšne neracionalne investicije, ki se delajo v proračunu, in ne tiste, ki prinašajo nek prispevek h gospodarski rasti, delovnim mestom ali pa k izboljšanju položaja ljudi, recimo na podeželju ali pa kjerkoli drugje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravi naj se gospod Ferluga.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik, kolegice in kolegice poslanci.

V ušesih mi še vedno odzvanjajo superlativi, ki so hodili iz ust Alenke Bratušek in so opisovali proračun 2014, kako je ta oh in sploh, da rebalans sploh ne bo potreben in tako naprej. Danes je rebalans pred nami, in očitno je, da je gospa Bratušek proračun za leto 2014 načrtovala približno enako kot svoje komisarsko mesto.

Malo več bom povedal, malo bolj sem se fokusiral na postavko za Ministrstvo za izobraževanje. Znižujejo se sredstva v rebalansu med drugim tudi za pripravo dokumentacije za potencialne EU- projekte, za investicije, za infrastrukturo, kar je nerazumljivo, saj se s tem odrekamo evropskim sredstvom, kar ogroža tudi nadaljnji razvoj Slovenije. Na isti postavki se znižujejo sredstva za raziskovalno opremo, posledično pa to vpliva tudi na mednarodne obveznosti, ki so določene v že usklajeni mednarodni pogodbi. Z obema potezama se izključujemo iz dinamike mednarodne raziskovalne dejavnosti, kar pomeni, da zaostajamo v razvoju, posledično pa tudi ni pričakovati vpliva raziskovanja in znanosti na rast v slovenskem gospodarstvu. Na postavki 050302 se nadalje znižujejo tudi sredstva za delo mladih raziskovalcev, financiranje se začneja šele v novembru namesto v decembru, kar pomeni tudi zamikanje priložnosti za najbolj kakovostne zaposlitve mladih, kar je nesprejemljivo, in to je tudi eden od razlogov, da se čedalje več mladih izseljuje iz Slovenije v tujino.

Na postavki Informacijska družba se znižujejo sredstva za raziskave in inovacije na področju elektronskih komunikacij, kar naše raziskovalce dobesedno izrinja v tujino, kjer take priložnosti pač so. To bo povzročilo dodaten beg možganov, ki je že tako ali tako preveč prisoten. Prav tako se z razveljavitvijo razpisa za računalniško opismenjevanje znižujejo sredstva za izobraževanje zaposlenih v javnih zavodih na področju informatike, kar slovensko šolstvo odmika na rob sodobnosti, saj vemo, da se znanje širi lahko najbolj preko digitalnih možnosti. To pomeni manj vpetosti učiteljev in vodstva v sodobne didaktične pristope, posledično manjšo kakovost izobraževanja, nižje rezultate naših učencev in dijakov. Prav tako je vidno zmanjšanje sredstev za plače, kar pa je po navedbah v opisu še vedno v skladu z normativi in standardi. Tu je treba povedati, da se zadaj skriva največje opustošenje šolstva v zgodovini samostojne Slovenije. Ukrep temelji na prisiljevanju ravnateljev, da učitelje prekomerno obremenijo, v osnovni šoli do 27 pedagoških ur, trenutni normativ je 22, in v srednji šoli do 25

pedagoških ur, trenutni normativ je 20, kar je v skladu z zakonom in normativi in dejansko pomeni varčevanje, saj je vsota za plačilo prekomerne obremenitve 4 učiteljev, ki delajo po 5 ur več, bistveno manjša kot zaposlitev enega novega učitelja z 20 urami pedagoške obveznosti, saj vsota za izplačilo ene ure prekomerne obremenitve niti ne dosega vrednosti ene ure iz obveznega normativa 22 ali 20 ur. Poleg tega ni plačila prispevkov in drugih dajatev. Do tu vse lepo in prav, če ne bi hkrati enakovredno nadomestili strokovnjaka, ki odide s šole in njegove ure razdeli drugim učiteljem kot povečan obseg dela. Tako na predmetni stopnji poučujejo mnogi učitelji nekvalificirano, to pa pomeni manjšo kakovost znanja, ki ga prejmejo udeleženci izobraževanja. Sešteto, kot sem že prej omenil, to zopet pomeni padec kakovosti v slovenskem šolstvu.

Prav tako lahko v rebalansu ugotovljamo enako pomanjkljivost kot v osnovni šoli – tiho spreminjanje normativov, tako da poučujejo nekvalificirani zaposleni, kar pomeni nadaljnje sporne Pikalove prakse, ki smo jih videli v prejšnjem mandatu. Istočasno se na poklicnem šolstvu, ki ima izrazite prednosti v evropski izobraževalni agendi, ne dogaja nič, čeprav se ravno v tem delu kažejo priložnosti za gospodarstvo in zaposlitve mladih ter prekvalifikacije brezposelnih, ki jih še kako močno potrebujemo. Nedopustna je tudi neporaba sredstev na področju športne infrastrukture. Menimo, da gre za nesposobnost operativnih služb na ministrstvu in športnih zavodov.

Žal se povečuje tudi zadolževanje. Mladi smo tisti, ki bomo nekoč odplačevali te dolgove in če drži rek, na mladih svet stoji, potem, žal, v Sloveniji lahko rečemo, da na mladih, tudi če stoji svet, stojijo predvsem krediti, ki jih bomo v prihodnosti odplačevali.

Seveda ste povišali na eni strani sredstva za pravosodje, sredstva za sodnike in tožilce v višini 15 milijonov evrov, na drugi strani nižamo sredstva za zdravstvo v višini 10 milijonov evrov. Vemo, kakšno je naše pravosodje, 24-odstotno zaupanje ima, sodniki nikoli ne odgovarjajo za svoja dejanja in jih očitno nagrajujemo še z dodatnimi 15 milijoni, medtem ko zdravnike, ki odgovarjajo za svoja dejanja, ki imajo v rokah človeška življenja, nagrajujemo oziroma se jim zahvaljujemo s tem, da jim jemljemo 10 milijonov evrov.

O poplavih sem govoril že včeraj. Spraševal sem ministrico, dobil sem odgovore, kakšne sem dobil, da se bo pristopilo k tej problematiki. Prav tako pa se znižuje sredstva za urejanje vodotokov. To se pravi, na eni strani besede, na drugi strani dejanja. Bojim se, da bo to treba gledati še štiri leta. Ampak na koncu koncev, ko pridejo volitve, hvala bogu, ljudje nastavijo ogleдалo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica Vlade, državna sekretarka mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Ta zadnja razprava in še nekatere druge so me spodbudile, da ponovim nekaj dejstev, ki jih je očitno treba ponavljati spet in spet, da se bomo mogoče enkrat vendarle slišali.

Znižanje sredstev za zdravstvo. Ne zaradi odlaganja, ne zaradi neizvrševanja posameznih pravic posameznikov ali zaradi namernega zavlačevanja z investicijami, pač pa preprosto zaradi tega, ker je bilo konec oktobra ob pripravi rebalansa ocenjeno, da teh sredstev v letošnjem letu ni mogoče porabiti, glede na to, kako investicije na terenu dejansko potekajo.

Znižanje sredstev v šolstvu. Poglejmo podrobneje, zelo natančno. Za celotno ministrstvo, ki mu je zagotovljenih po rebalansu milijardo 607 milijonov oziroma 30 milijonov 600 tisoč manj, kot je bilo v sprejetem spremenjenem proračunu novembra lani, in večina tega znižanja gre na račun posameznih projektov znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki v letošnjem letu niso bili izpeljani, in v nekatere druge, na primer, človeške vire v podporo znanosti in tako naprej. Čudi me izjava, da se jemlje športu in rekreaciji, saj se športni infrastrukturi z rebalansom zagotavlja 2,6 milijona več sredstev, kot so zagotovljena v sprejetem proračunu. Čudi me izjava v zvezi z jemanjem sredstev na osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju. Za osnovno šolstvo se zagotavlja 4,7 milijona sredstev več, kot jih je bilo zagotovljenih v sprejetem proračunu, in v srednjem, splošnem in poklicnem šolstvu za 2,7 milijona več, kot je bilo v sprejetem proračunu 2014. Še enkrat poudarjam, pri rezih, ki smo jih delali pri posameznih proračunskih uporabnikih, gre za reze, kjer je utemeljeno pričakovati glede na porabo sredstev do oktobra letošnjega leta, da sredstev ne bo mogoče porabiti.

Dodatna sredstva za področje pravosodja. Ne gre za luksuz pravosodnih organov, ampak gre za omogočanje izvajanja njihove dejanske funkcije. V lanskem letu je bila spremenjena insolvenčna zakonodaja, na podlagi katere je vloženih več insolvenčnih postopkov, kot je bilo pričakovano, in stroški sodišč v zvezi z zagotavljanjem sredstev za stečajne upravitelje in likvidacijske upravitelje so višji, kot pa so bili v lanskem letu ocenjeni na podlagi recimo srednje optimističnih ali pa, če hočete z druge strani, srednje pesimističnih pričakovanj učinkov insolvenčne zakonodaje. Dodana so bila sredstva za to, da bi pravosodni organi lahko s svojimi aktivnostmi sledili okrepljenim aktivnostim policije in drugih organov pregona v zvezi z odkrivanjem in pregonom najhujših kaznivih dejanj na področju gospodarskega

kriminala in da bi lahko hitreje zaključevali tovrstne postopke.

Glede na to, da je minilo že kar nekaj časa, kar sem se zadnjič javila k besedi, bi pa rada pojasnila še dve zadevi, ki sta se v razpravi v preteklih dveh urah v bistvu pojavili. Najprej, zakaj znižujemo proračunsko rezervo. Spoštovani, proračunska rezerva se za začetek leta oblikuje zato, da imamo določena sredstva na razpolago za pokrivanje nepričakovanih odhodkov. V letošnjem letu smo to rezervo porabljali za različne namene. Ampak če smo jo v začetku leta ocenili, da jo potrebujemo 50 milijonov, je zagotovo novembra ne potrebujemo 50 milijonov, zato je prav, da jo skrbimo na tisto, kar je utemeljeno po nekih izkustvenih pravilih mogoče pričakovati do konca letošnjega leta. 2,8 milijona smo ocenili, da bi jo eventualno lahko še na tem področju potrebovali. In še enkrat bom ponovila, sredstva za nujne intervencijske ukrepe v povezavi s poplavami so zagotovljena in na razpolago v posebni rezervi za naravne nesreče. Da se ta sredstva lahko sprostijo, pa morajo biti izpeljani določeni postopki, ki so opredeljeni z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Kot mi je znano, je prav danes Ministrstvo za obrambo pripravilo prve sklepe v zvezi s tem in se bo vlada lahko v četrtek seznanila s prvimi ocenami škode in določila nadaljnje ukrepe, s tem pa tudi podlago za koriščenje te posebne rezerve. Poleg te rezerve v višini petih milijonov, pa kot sem omenila že prej, je v rebalansu proračuna oziroma že v sprejetem proračunu zagotovljenih za 70 milijonov sredstev za posege oziroma za investicijske posege na vodotokih. Tudi to so sredstva, ki so namenjena oziroma morajo biti namenjena ukrepom za povečanje poplavne varnosti. In ko govorim o vrednosti 70 milijonov, govorim tako o integralnih sredstvih kot tudi o namenskih sredstvih vodnega sklada in evropskih sredstvih. Ampak to je tisto, kar je realno pričakovati, da se lahko porabi do konca letošnjega leta.

Še enkrat, krčenja pri posameznih proračunskih uporabnikih niso posledica omejevanja njihove porabe, prekomernega omejevanja njihove porabe, ampak so realna ocena njihove možnosti, kaj lahko do konca leta potrošijo glede na stanje, v katerem se nahajajo posamezne investicije, glede na razmere v skladu, s katerimi morajo posamezna ministrstva intervenirati, kot je na primer Ministrstvo za delo, o čemer smo danes že veliko govorili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik Vlade, državni sekretar gospod Dejan Levanič.

DEJAN LEVANIČ: Hvala za besedo.

Mogoče še čisto na kratko nekaj pojasnil, ker je res prav, če že govorimo o konkretnih številkah, da to tudi ponovimo, da bomo vedeli, kaj so tiste realne številke. Še enkrat; ko smo prej govorili o

številu brezposelnih, je potrebno povedati, da so podatki, s katerimi operiramo, uradni podatki Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje. Ta trenutek smo na 115 tisoč brezposelnih, s čimer danes ni možno reči, da se je potrebno pohvaliti; ampak smo brezposelnost začeli zniževati in jo strukturno znižujemo že nekaj časa. Večkrat je tukaj, v tej dvorani letela kritika na to, da se dela premalo in da je treba delati še na drugih področjih. Seveda, saj nihče ni rekel, da je to od rezultatov, kar smo dali na mizo, vse, kar smo naredili do sedaj. Ampak v kratkem, tako kot ste od našega ministrstva pa tudi od nekaterih drugih bili že vajeni, smo zelo hitro prihajali z nekaterimi ukrepi in pač odreagirali na stanje na trgu dela in imamo konkretne rezultate. In ni res, tako kot je bilo rečeno, da stvari rešujemo samo z določenimi subvencijami ali preko javnih del. Zavedamo se, da bi to bilo metanje peska v oči, da bi samo na tak način reševali trenutno brezposelnost ali ljudi, ki so izgubili zaposlitev. Če gledamo recimo samo pri mladih, takrat ko je vodja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Tanko govoril, da bi morale biti neke inovativnosti, če že govorimo na drugi strani o ZUJF in o Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Ja, inovativnost je Jamstvo za mlade, ki je bilo v Evropski uniji sprejeto kot eden izmed najboljših ukrepov petih držav članic. Seveda morajo biti še dodatni ukrepi, še gospodarska rast, še tisto, kar bo prinašalo delovna mesta na dolgi rok. Ampak leta 2012, ko je bila na oblasti vlada Janeza Janše, takrat je bil skok brezposelnosti med mladimi za 10 tisoč, za 10 %; iz 20 tisoč smo skočili na 35 tisoč brezposelnih mladih. Danes je ta odstotek nižji. Smo na okoli 25 tisoč. Na račun ukrepov Jamstva za mlade smo zaposlili 10 tisoč mladih ljudi, od tega samo tisoč 400 na račun javnih del; 4 tisoč na račun subvencij pri delodajalcih, ne v javnem sektorju, kot je bilo rečeno. V zasebnem sektorju – tam se mladi danes zaposlujejo. Če se spomnite, smo v tem državnem zboru predstavili prvega izmed ukrepov, kar se tiče zaposlovanja mladih, to je oprostitev plačila prispevkov delodajalcev, če zaposlijo mlado osebo za nedoločen čas. Smo bili zelo kritizirani s strani Slovenske demokratske stranke, da to ni pravi ukrep za zaposlovanje mladih. V prvih dveh mescih je bil rezultat res samo 200 zaposlitev za nedoločen čas. Danes se je preko tega ukrepa zaposlilo že okoli 3 tisoč mladih za nedoločen čas. Zato prihajamo zelo kmalu v Državni zbor tudi s predlogom, da ukrep podaljšamo, ker velja do konca tega leta.

Z naše strani nikoli ne boste slišali samo pohvale in pripenjanja zastav glede na rezultate, ampak če realno pogledate in če pogledate rebalans Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve, ki ta trenutek vključuje tako aktivno politiko zaposlovanja, pogoje na trgu dela, kreiranje tudi nekaterih delovnih mest, čeprav a priori nismo za to poklicani, ker – saj veste, na gospodarskem delu mora zadeva

steči, da se zadeva razvije –, ampak pomagamo pri nekaterih zadevah, ker je pač enostavno treba. Sodelovanje med ministrstvi je ključnega pomena. In nismo prisiljeni samo delati s subvencijami. Toliko pomembneje, da je teh 91 milijonov, ki jih ministrstvo vrača v proračun, rezultat tudi tega, da nimamo več tolikšnega števila brezposelnih oseb, ki potrebujejo denarna nadomestila. Za 48 milijonov manj je teh sredstev, ki so se prevalila v konkretne zaposlitve. Iz teh podatkov je razvidno, da to, kar je govoril vodja Poslanske skupine SDS gospod Jože Tanko, absolutno ne drži. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Kot smo bili seznanjeni s strani Vlade in tudi kar je razvidno iz poročil ministrstev ter posameznih delovnih teles, so bile potrebne korekcije proračuna, s tujko tako imenovani rebalans; kar pomeni, da poskušamo balansirati, uravnotežiti proračun 2014. Ali gre to za ugotovitveni akt, kot je rekel gospod Pogačnik, ali gre to za zaključni račun – mislim, da tu ni pomena. Seveda bi bili vsi izredno veseli, da nam tega ne bi bilo treba početi, vsaj ne zdaj, tik pred koncem leta. Marsikdo se sprašuje, ali je to potrebno ali ne. Menim, da je potrebno, da je treba to razliko, ki je nastala v toku tega leta – naj spomnim, da je bil od junija proračun zaprt –, z notranjimi prerazporeditvami urediti. Ali je bilo tedaj to pogumno dejanje, ali je bilo optimistično, tega ne vem, nočem soditi. Vem pa, da moramo to zadevo urediti, da se lahko leto računovodsko konča in začne novo. S strani Vlade in pristojnega ministrstva nam je bilo zagotovljeno, da v bodoče ne bo praksa takšna, kot je bila do sedaj; in jaz resno upam, da temu ne bo tako. Ne vem in me ne zanima, kako so bili v preteklosti delani predračuni in poračuni, ampak jasno je in obenem apeliram na Vlado, da v prihodnje ne bi počeli enakih napak. Naliti pa si bomo morali čistega vina in se nehati sprenevedati. Jasno in glasno moramo povedati, da na tak način več ne bo šlo naprej. Ne moremo se v nedogled zadolževati in zahtevati vseh pravic in ugodnosti, ki jih imamo. Tako enostavno ne gre več. Jasno nam je in tudi nam poslancem bi moralo biti jasno, da smo v preteklosti živeli dobro. Nekateri so to že počeli, nekateri tudi sedaj živijo dobro, ampak dejansko evropske banke, pri katerih smo močno zadolženi, zahtevajo svoje. In treba je začeti pametno varčevati. Strinjam se, da ne vsepovprek, ampak neizogibno je dejstvo, da država ne prenese več vseh obveznosti, ki jih ima; in je treba ustaviti to pretirano zadolževanje. Postavlja se vprašanje, od kje vzeti. Menim, da imajo po posameznih ministrstvih določene predloge, verjetno so med njimi tudi nekateri zelo nepriljubljeni, ki si jih marsikdo ne želi ali noče slišati. Žal sem

mnenja, da bomo morali poseči tudi v take poteze – želeli ali ne. Mogoče lahko začnemo tudi pri nas, poslancih, da pokažemo z nekim odgovornim državotvornim dejanjem, da so potrebne neke korenite strukturne spremembe. Ampak ne samo strukturne spremembe, tudi spremembe v naših glavah, v razmišljanju.

Če se vrnem nazaj na rebalans, bi lahko rekel, vsaj kar se tiče Ministrstva za zunanje zadeve, kot je razvidno tudi iz specifikacije Vlade, da je bilo iz integralnih sredstev povečanje za 20 milijonov evrov. Tukaj gre predvsem za članarine in prispevke mednarodnim organizacijam, politično diplomacijo, za diplomatsko-konzularna predstavništva, gospodarsko diplomacijo in mednarodno pomoč. Zakaj tega v predhodnem proračunu ni bilo, je težko povedati, vendar se moramo zavedati, da moramo svoje obveznosti poravnati, da bi lahko bili v teh organizacijah prisotni in od njih tudi nekaj imeli. Kar se tiče Ministrstva za obrambo, je pri rebalansu dobilo okoli 6 milijonov sredstev, namenskih, in so bila verjetno porabljena za naravne nesreče, katerim smo bili priča. Nahajamo se v nekem velikem precepu – po eni strani želimo dosegati maastrichtske kriterije, po drugi strani imamo obveznosti glede članstva v Evropski uniji in ostalih organizacijah. Dejansko se bomo morali enkrat za vselej odločiti, kaj hočemo, in postaviti jasne prioritete, ker doseganje ciljev proračunske strategije in programa stabilnosti so tudi ključni razlogi za rebalans. Ne nazadnje ne smemo pozabiti, da so bili pravi izpadi na področju davkov na nepremičnine, nenačrtovanih izdatkih za obresti, prenizko načrtovanih tekočih transferjih, razne spremenjene okoliščine v zvezi s črpanjem evropskih sredstev, da ne govorim o spremembi Zakona o SDH in s tem financiranjem ZPIZ. Številke so jasne in ne razumem, da kljub jasnim pojasnilom s strani Vlade nekateri s temi številkami radi manipulirajo in berejo drugačne številke ter podatke, kot so bili dane. Jasno, da so podatke obračali, kot jim je ustrezalo, in mislim, da to nima nobenega pomena. Treba je gledati naprej, pozitivno, ker dejansko nas čaka predračun v naslednjem letu – to je 2015, kjer nam ne bo z rožicami posuto in kjer bo treba s pametnimi koraki urediti ne samo stanje duha v Sloveniji, ampak tudi financ, gospodarstva in gledati v bodočnost, ne ponavljati starih napak in iskati preteklosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati. Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Uvodoma bi ponovil že – in bo najverjetneje še večkrat – slišano naslednje dejstvo. Predlagani rebalans proračuna za leto

2014 ne pomeni proračunske politike te vlade. Gre za skoraj splošno znano dejstvo – popravljanje nerealnega planiranega proračuna prejšnje vlade. Primanjkljaj sektorja države se želi zmanjšati, zato je sedanja vlada na stališču, da se s tem rebalansom zagotavlja, da ne bo prišlo do še večjega primanjkljaja. Z drugimi besedami, slišano tudi na odborih, še posebno na Odboru za finančni in monetarni sistem, zakaj rebalans. Preprosto, to je popravek napačne ocene, presoje v času planiranih potrebnih sredstev za delovanje države. Ni moj namen polemizirati o razlogih, ki so objektivni in subjektivni; pomembno pa mi je spoznanje, ki izhaja iz ugotovitve vlade, da realizacija proračuna in pričakovanja do konca leta 2014 na nekaterih področjih bistveno odstopajo od načrtov, ki so vključeni v sprejeti proračun iz lanskega leta. Tisto, kar je ključni cilj te vlade v prvem delu, je, da se želi doseči s tem rebalansom proračuna transparentni izkaz pričakovanih prihodkov in odhodkov državnega proračuna ter višino primanjkljaja državnega proračuna. Drugi del, ki pa predstavlja splošni oziroma generalni, lahko rečem strateški cilj vlade Mira Cerarja, pa je, da ostajamo zavezani postopni konsolidaciji javnih financ in s tem postopnemu zniževanju deficita državnega proračuna. Istočasno bom tudi ponovil že večkrat slišano. Menim, da je pomembno za vse državljane in državljanke, da se s tem rebalansom ne povečuje davčna obremenitev gospodarstva in prebivalstva. Bi se pa ob tej priliki dotaknil samo dela posebne kategorije rebalansa proračuna – postavke tekoči transferji, in sicer transferji neprofitnim organizacijam in ustanovam se z rebalansom proračuna za leto 2014 zvišujejo za 4,5 %. To pomeni, da se dobrodelnim organizacijam, društvom, kulturnim organizacijam in podobnim ustanovam, ki izvajajo programe v javnem interesu, nekako zagotovi najnujnejša sredstva za njihovo delovanje. Še bi lahko nadaljeval z navajanjem potrebe po tem rebalansu. Menim, da je bilo danes že veliko besed povedanega; vendar trenutna situacija, ki je posledica spleta okoliščin, v katerih se je znašla Republika Slovenija in vlada Mira Cerarja, je realno spoznanje, da zgolj rešuje nastalo situacijo.

Vsi smo zavezani, da se končno prične konsolidacija javnih financ in da država porabi samo toliko, kot ustvari. Zadolževanje ne bi smelo iti zgolj za servisiranje državnega dolga, temveč predvsem v smeri investicijskih vlaganj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič, pripravi naj se gospa Jelka Godec.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, spoštovani predsednik, za besedo. Spoštovani poslanci in poslanke!

Danes torej obravnavamo rebalans proračuna, glede katerega veljavno sprejemamo

obveznosti samo še do konca tega meseca. Vse obveznosti, ki bodo sprejete v mesecu decembru, se bodo poravnale že iz proračuna za 2015. Povsem razumljiva je potreba po rebalansu proračuna, če želimo zagotoviti plačila prevzetih obveznosti in istočasno doseči zastavljen cilj proračunskega primanjkljaja v višini največ 4,3 bruto družbenega proizvoda. Večno se zastavlja vprašanje, kje vzeti in kam ter kako razporediti.

Naj se dotaknem področja Ministrstva za notranje zadeve, ki je neposredni proračunski uporabnik in v okviru katerega se v tem letu nahaja še Lokalna samouprava, Nevladne organizacije in Upravne enote. Z rebalansom se celotnemu ministrstvu proračun poveča za skoraj 11 milijonov in ob enem opravijo tudi določene prerazporeditve znotraj, tako da se na postavki za lokalno samoupravo zmanjša za milijon 572 tisoč. Vendar s tem ne bo v ničemer prizadeto poslovanje lokalnih skupnosti iz tega namena, saj gre preprosto za prenos plačila v januarju, in sicer za tiste obveznosti, ki jih je država namenila za spodbujanje povezovanja občin. Na postavki Nevladnih organizacij se poveča za 930 tisoč, in sicer zato, da se predhodno črpajo sredstva iz Evropske unije. Prav tako se poveča tudi na postavki Upravnih enot, in sicer za dobre 4 milijone. Gre za obveznosti, ki jih imajo upravne enote do odškodnine izplačila izbrisanimi. Na postavki za policijo se poveča v celoti skoraj za 12 milijonov, torej 11 milijonov 853 tisoč, in sicer za plače, materialne stroške in investicije.

Od vseh navedenih področij je zaradi pogojev dela najbolj podhranjeno področje policije. Po besedah odgovornih na ministrstvu, je dano zagotovilo, da prerazporeditve sredstev v ničemer ne bodo ogrožale varnosti ljudi in premoženja. Policija ta trenutek dela zelo dobro, kar kažejo doseženi rezultati. S povečanjem sredstev proračunov bodo uspeli pokriti vse obveznosti in tudi zagotoviti nemoten potek tekočih nalog policije. S temi sredstvi pa je vendar samo ustavljen trend padanja standarda, ni pa še zagotovljen razvoj policije, kar bo nujno zagotoviti v letu 2015. Namreč, ni uspešne policije in pregona brez investiranja v človeške vire, opremo, predvsem pa v usposabljanje v okviru mednarodnega sodelovanja. In seveda si to želimo vsi, državljani in državljanke, predvsem zaradi naše varnosti in varnosti premoženja, kar pa bomo poslanci spremljali pri rebalansu proračuna za leto 2015. Pa ne samo to. Naša pričakovanja za leto 2015 so velika. Zaskrbljujoče je dejstvo, da pravzaprav porabimo več, kot ustvarimo. Dr. Križanič je prej izrazil, da ustvarimo primanjkljaj, da v bistvu samo ustvarimo več, manj pa porabimo in se seveda zaradi tega zadolžujemo. Resnično zadolževanje je torej v tem, da se zadolžujemo za tekoče poslovanje, za naše plače, za socialne transferje, za pokojnine.

V našem sistemu je veliko anomalij. Že predhodne vlade so poskušale zaustaviti in

obrniti trend – in breme je trenutno na tej vladi. Če ponovno ponovim dr. Križaniča, je povedal svoje videnje in dejal, mislim da zelo kompetentno, ki se bolje spozna, da ni problem v javnem sektorju, da ni problem v šoli, v športu, ampak v nekih drugih dveh dogodkih, ki sta se zgodila v preteklosti. Ko pa dejansko pogledamo strukturo odhodkov, ugotovimo, da največji delež odhodkov pade na transferje v javne zavode, šole, vrtce, športne zavode, univerze – kar 19 %. Na drugem mestu so odhodki za ZPIZ, in sicer 18 %; masa za plače za celoten ostali ožji javni sektor pa 12 %. Vsi ti odhodki predstavljajo 50 % izdatkov. In vsi vemo, da v teh sistemih nekaj ni v redu. A ko se česarkoli lotimo, ugotovimo, da naletimo na odpor, in tako je bilo tudi v preteklosti. In prepričana sem, da je tudi v trenutku, ko se bo minister lotil plačnega sistema v javnem sektorju, ki je nekonsistenten, in s čemer se vsi strinjamo, ne bo sindikata, ki se ne bo uprl dejstvu, da so v njihovi poklicni skupini potrebne spremembe. Vsi bodo trdili, da imajo premalo in naj se vzame ter spreminja pri drugih, ne pri njih. Bojim se, da bo enako, ko se bo skušalo doseči učinkovitost z merjenjem v javnem sektorju. Zelo podobno je, kar se tiče javnih zavodov, ko sem prej povedala, da je največji delež odhodkov prav na njihovi strani. Neuradno je prišlo v javnost, da je mreža prevelika, da terja povezovanje oziroma ukrepanje – in takoj v javnosti to razumemo kot napad na šolstvo, kot napad na kulturo. Poskus, da se v šolstvu uvedejo normativi, ali zahteva, da so učitelji učinkovitejši, je bogokletna. Poseg v univerze pomeni napad na njihovo avtonomijo. Kar se tiče lokalnih skupnosti, citiram to, kar je bilo povedano na matičnem delovnem telesu: "V času od izbruha krize, od leta 2008 pa do danes občine niso v enaki meri nosile bremena krize. Prihodki države so se v tem času znižali na 9 %, prihodki občin pa povečali za 8 %. Število zaposlenih še vedno narašča in se je od začetka krize povečalo za 3,4 %. Enako ne upada tudi masa za plače, a če se prične govoriti o lokalni samoupravi, potem pomeni to napad na njeno avtonomijo. In mislim, da je podobno na področju zdravstva, ko se dotaknemo agencij, uradov in tako dalje. Vse kaže, da so poskusi odprave anomalij misija nemogoče; da poznamo pravice, medtem ko odgovornost pripada nekomu drugemu. A vseeno pričakujemo, da se ugotovi tudi odgovornost za nastalo situacijo. V mislih imam odgovornost v bankah, tajkune, TEŠ 6 in še marsikaj, kar je skrito javnosti. Menim, da je denarja dovolj, le pravilno ga je treba razporediti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Glede na prejšnje razprave se moram še enkrat oglasiti. Veseli me, da se tudi v stranki SMC strinjate z nami, da je treba prenehati z

zadolževanjem in da je treba razbremeniti gospodarstvo. Res je, da zdaj z rebalansom v mesecu novembru res ne bomo poviševali davkov, to je očitno, da ne – in tukaj nas ni treba nič tolažiti. Skrbi pa nas ta stavek za leto 2015, da se dinamika določenih izplačil projektov prenaša iz leta 2014 v 2015. Glejte, tudi v letu 2013 so prišli sklepi, da se določeni projekti financirajo v 2014; in zdaj taisti dobivajo sklepe, da se bo financiralo v 2015. Pa ne piše januarja. V letu 2015. Kdaj bo to? Če je bilo leta 2013 rečeno 2014, zdaj dobivajo sklepe za 2015. To skrbi ljudi, to skrbi tiste, ki imajo velike investicije, to skrbi občine, ki so investirale v razvoj in zdaj same še kar naprej z določenimi krediti in tako naprej. In potem se sprašujemo, zakaj se občine zadolžujejo. To v bistvu skrbi in tukaj metati pesek v oči, da je vse lepo in prav, transparentnost; hkrati pa prelaga na leto 2015, pa sploh ne vemo kdaj, se mi zdi dokaj neodgovorno in neresno. Tolažiti na tak način, da pač saj bo v januarju; ne bo, ker to se že dve leti dogaja.

Kar se pa tiče zaposlovanja mladih, žal je gospod sekretar že odšel, je to res, kar je dejal. Ključno je sodelovanje med ministrstvi. In ker Ministrstvo za gospodarstvo ne dela in da nimamo rasti v gospodarstvu, bo tudi to Jamstvo za mlade kmalu vprašljivo. Kajti Jamstvo za mlade zaposluje v gospodarstvu, torej gospodarski subjekti zaposlujejo, ampak vprašanje, kako dolgo bomo še sploh imeli prosta mesta, da bomo lahko izvajali Jamstvo za mlade. Seveda je v tem primeru zdaj najbolj na tapeti Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve, ker je pač tisto, ki nekako gasi požar, ker pač mora zaposlovati mlade brezposelne. Še enkrat pohvalim to Jamstvo za mlade, se strinjam, da je treba mlade zaposlovati; a hkrati opozarjam na to, da se na terenu dogajajo stvari, da se odpuščajo starejši, z družinami in da tudi sedaj nastaja tukaj neka socialna bomba, ko bo ta del postal tista kritična masa brezposelnih. Tudi gospod sekretar je rekel, da javna dela ne smemo šteti v tisti delež, ko govorimo, da smo povečali zaposljivost. A hkrati govori, da preko javnih del največ zaposlujemo. Javna dela so za eno leto in potem je konec. Ta človek potem ponovno postane brezposeln in to je samo spet en jeziček na tehtnici, da pokažemo v nekem obdobju zmanjšanje brezposelnosti.

Hkrati bi rada vprašala sekretarja, kakšno je njegovo mnenje o volonterskem delu mladih na področju šolstva. V šolstvu se delajo pripravništva brezplačno, medtem ko ministrica za delo govori, da je proti temu, da se opravljajo takšna dela, torej pripravništva brezplačno. Zakaj pa je na področju šolstva tako? Hkrati bi vprašala generalno sekretarko – dejala je, da je neprimerno govoriti, da se na Ministrstvu za šolstvo, na infrastrukturi znižuje. Se strinjam, ja, povišuje se za 2,6 milijona. Samo vprašala bi, za katere investicije v šolstvu? Stožice mogoče, ali Planica, ali za katere investicije se povečuje za

2,6 milijona – kje? Imamo srednje šole, Šolski center Šentjur, ki prosi za telovadnico, mislim da, že 50 let. Še vedno otroci, srednješolci hodijo kilometer daleč na telovadbo ali pa je sploh nimajo – in vi govorite, kako je dobro, da povečujemo. Ja, je – ampak kje, za katere namene?! Je dobro povečevanje infrastrukture v šolstvu, ampak res se je treba vprašati, na katerih področjih, glede na to, da so – kot sem dejala – nekateri še vedno brez telovadnic.

Glede na vse to, o čemer smo danes govorili, mislim, da imamo kar nekaj skupnih točk – torej manj zadolževanja, večja rast gospodarstva. Upam le, da bodo besede koalicije postale realnost za drugo leto. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Glasovanje o Splošnem delu predloga rebalansa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri, 19. 11. 2014, v okviru glasovanj.

Prehajamo na obravnavo Posebnega dela predloga rebalansa. Želi kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na razpravo o vloženi amandmaji, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 17. 11. 2014.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 1611 – Ministrstvo za finance in razpravo o vloženi amandmaji pri tem proračunskem uporabniku. V razpravo dajem podprogram Tekoča proračunska rezerva in amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Mislim, da danes kar tri četrtine te dvorane razpravlja v isto smer, to pa je, kako so bili tako prihodki kot odhodki prejšnje vlade na skoraj vseh področjih zgrešeni, marsikje zelo zgrešeni. Potem pa vidimo v rebalansu proračuna za leto 2014, pri postavki Splošna proračunska rezervacija, kjer se znesek iz 50 milijonov znižuje na slabe 3 milijone evrov sredstev. Ker smo govorili, kako je vse zgrešeno, imam pa res nenavadno slutnjo, kako je vlada – ali ta ali prejšnja – vedela, kako bo na področju naravnih nesreč. Kot vsi vemo, kaj se je dogajalo v zadnjih 14 dneh v velikem delu Slovenije, na žalost so nas spet prizadele naravne nesreče, tokrat v obliki poplav. Moram reči, da sem bil sam osebno zgrožen, kljub temu da ne prihajam tokrat iz poplavnih področij in lahko mirne vesti govorim, torej ne navijam za sebe oziroma za svojo občino; ampak nenormalno se mi zdi, da se iz 50 milijonov jemlje Splošni proračunski rezervaciji za naravne nesreče kar 47 milijonov evrov. Ker pa je bilo letos že več naravnih nesreč, celo včeraj je vodja Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja rekla, kako smo bili priča petim velikim

poplavnim in naravnim nesrečam, kako je to ena izmed glavnih tem in tako naprej in kako bo ta vlada za razliko od vseh ostalih vlad to konkretno reševala. Moram reči, da sem si dvakrat, trikrat prebral magnetogram predsednika Vlade, pa moram reči, da tako, kot smo navajeni, očitno se bomo morali pa tudi vsi navaditi – nobene konkretne obljube, le to, da se bo vlada še enkrat na temo naravnih nesreč sestala in bo začela zadevo reševati. Ker sem iz občine, ki je bila v preteklosti velikokrat poplavljen, pa moram reči, da se mi je najbolj vtisnil v spomin ta stavek Kdor hitro da, dvakrat da. Ta vlada pa ima očitno neko drugo zadevo – sploh ne bomo dali, bomo preložili v naslednje leto; potem pa, če bo bog dal ali pa minister za finance, bomo morda kje našli ta sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč. Skratka, z amandmajem nismo nikakor demagoški, smo življenjski, niti nismo namenili ne vem kako veliko sredstev, ampak tiste tri milijone, za katere menimo, da bi jih lahko od sprejetja rebalansa proračuna pa do konca leta 2014 tudi dejansko oplemenitili tako, da bi se lotili sanacije ali te naravne nesreče pred kratkim, ali pa morda katere prejšnje naravne nesreče. Kajti, kot sem seznanjen, potekajo ostri boji med tem, kaj izplačati, komu izplačati, koliko izplačati in kdaj sploh izplačati iz Splošne proračunske rezerve za naravne nesreče. Skratka, tudi jemljemo tam, kjer se to ne bo nič poznalo, na področju pravosodja. Mislim, da se lahko Ministrstvo za pravosodje odpove upravljanju stanovanj, počitniških enot in garaž, da se jim milijon in pol evrov ne bo poznal; tistim, ki so bili poplavljeni, pa se jim bo milijon in pol oziroma skupaj celoten znesek tri milijone še kako poznalo.

Zato apeliramo na vse vas, tudi s to zavezo, ki jo je včeraj dal predsednik Vlade, kako bo hitro in učinkovito reševal naravne nesreče; predvsem zadnje, da boste podprli ta amandma Poslanske skupine SDS.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik Vlade, državna sekretarka mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Pa bom še enkrat ponovila. Rezerva v proračunu ima dve različni postavki. Eno je postavka 4090 – Splošna proračunska rezervacija, ki je bila v sprejetem proračunu planirana v višini 50 milijonov in se z rebalansom proračuna znižuje na 2 milijona 800. Druga, 4091, je pa Proračunska rezerva za naravne nesreče in ta je bila planirana v sprejetih spremembah proračuna 2014 v višini 18 milijonov 896 tisoč ter ostaja po višini nespremenjena. Nekajkrat sem že danes povedala, da je znotraj te rezerve prostih sredstev še za približno 5 milijonov, ki so na razpolago za intervencijske ukrepe v povezavi s tokratnimi poplavami, in jih bomo lahko

razporedili in porabili za najnujnejšo sanacijo; kolikor jo je mogoče glede na tehnične možnosti, inženirske, gradbene možnosti, če želite, sploh v letošnjem letu uporabiti. Nadaljnji ukrepi se predvidevajo v proračunu 2015. Torej je povečevanje tekoče proračunske rezerve za 3 milijone – to je rezerva, ki se uporablja za nepredvidene namene, ne za naravne nesreče, za druge nepredvidene namene – nepotrebno. Poleg tega se s predlaganim amandmajem znižujejo sredstva, ki se v okviru Ministrstva za pravosodje zbirajo kot namenska sredstva in se porabljajo in se morajo tudi porabljati namensko. To so sredstva v povezavi z upravljanjem stanovanj, počitniških enot in garaž. Druga sredstva, ki se jih jemlje, so pa sredstva za najemnine za državne organe in pravosodne organe.

Verjetno si ne želimo deložacije katerega od pravosodnih organov, niti tega, da bi prišlo do tega, da najemodajalci opravijo kakšno prisilno izvršbo na državnem premoženju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovana državna sekretarka, za odgovor.

Če sem vas pravilno razumel, je v letošnjem letu za odpravo naravnih nesreč prejšnja ali pa sedanja vlada, saj sta v enaki funkciji, namenila z ene postavke 18,9 milijona evrov, z druge pa bo namenila 2,8 milijona evrov. Zanima me, kako je z izplačili za dosedanje naravne nesreče? Zadnjič smo bili z Odborom za kmetijstvo na območju Pivke in Postojne, kjer je bila glavna tema, kdaj in kako bo z izplačili za naravne nesreče. Nikjer ne dvigujete, ljudje čakajo denar, vi pa pravite, saj bomo v letu 2015. Resnično, niti me ne zanima, s katere postavke gre, če ne gre nič več. Ničesar ne boste dali za naravne nesreče. Torej vse tiste obljube predsednika Vlade, kako bo pod nujno, intervencijsko reševal te zadnje poplave – kot da prejšnjih ni bilo –, nič več denarja. In vi pravite, da bo kljub vsemu vse urejeno, tudi za to dvanajstinko leta, pa še za nazaj ste dolžni.

Resnično me zanima, spoštovane in spoštovani, kako boste to finančno matematiko razložili vsem tistim, ki čakajo izplačila in čakajo nujne intervencijske ukrepe na terenu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka, gospa mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Rezerva se v skladu z zakonom – ta posebna rezerva za naravne nesreče – lahko uporabi za naravne nesreče in odpravo posledic naravnih nesreč, ki so nastale tekom koledarskega leta, na katerega se proračun nanaša; ali za tiste naravne nesreče, ki so

nastale v zadnjih dveh mesecih preteklega leta. Za odpravo posledic naravnih nesreč vseh preteklih let pa so posamezna resorna ministrstva dolžna planirati sredstva v okviru svojih finančnih načrtov. Spraševali ste me za sušo iz leta 2012. Iz tega zornega kota te rezerve za sušo 2012 seveda ni mogoče uveljaviti. Za naravne nesreče letošnjega leta je bilo, kar se tiče žleda, toliko, kolikor je bilo sredstev iz rezerve namenjenih za žled, že razporejenih ministrstvom, da jih izplačajo v skladu s svojimi programi. Kar se tiče zadnje naravne nesreče, zadnjih poplav, sem v prejšnji intervenciji omenila, da je Ministrstvo za obrambo danes izdalo oziroma pripravilo vladno gradivo, o katerem bo Vlada sklepala v četrtek in določila roke, v katerih se bo že nekajkrat omenjenih 5 milijonov lahko izplačalo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati o tem? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2130 – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter razpravo o vloženih amandmajih k dvema podprogramoma pri tem proračunskem uporabniku.

Najprej dajem v razpravo podprogram Lokalna razvojna infrastruktura in amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Želi kdo razpravljati? Prijava.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Imam samo dobro minuto časa. Veliko sem povedal na odboru. Gre torej za sredstva za vzdrževanje lokalnih cest. Vlada ima tukaj v svoji obrazložitvi, kjer zavrača naš amandma, veliko zadrego, res veliko zadrego, in jasno pove, da so sredstva znižana. Seveda razumemo ali pa ne razumemo, zaradi zaostrene javnofinančne situacije in da se po stari navadi, to je moj dodatek – po stari navadi, prenese del pogodbenih obveznosti na leto 2015. Gospe in gospodje, mi imamo v naših občinah veliko cest, cestnih odsekov, ki so dejansko smrtno nevarni. Ali se bomo enkrat lotili sanacije teh cest, ali bomo pa vse skupaj pustili nadaljnjemu propadu? Pri izgradnji lokalnih cest gre gotovo v prvi vrsti za varnost ljudi, na drugi strani pa ima ta zadeva velik gospodarski pomen. Kateri investitor bo prišel v vašo občino, če nimate urejenih cest? Nobeden. Torej v vaši vasi ne bo gospodarskih naložb, naložb v delovna mesta. Seveda vlada na drugi strani tudi pravi, da nismo ravno posrečeno izbrali vira za te slabe tri milijone. Ja, lokalne skupnosti se niso zadolževale in zato niso krive, da plačamo toliko obresti, ki nas znova in znova bolj dušijo, vedno nova in nova zadolževanja. Seveda, ne dušijo samo gospodarstva, ampak tudi celotno državo, prebivalce in prebivalke te države. In mi se

vozimo enostavno po luknjastih cestah, ki so smrtno nevarne.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem podprogram Učinkovito trženje in promocija Slovenije ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Želi kdo razpravljati? Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2330 – Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ter razpravo o vloženih amandmajih k dvema podprogramoma pri tem proračunskem uporabniku.

Najprej dajem v razpravo podprogram Upravljanje z vodami in amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik, kolegi in kolegice, državna sekretarka!

V Slovenski demokratični stranki predlagamo, da se poveča podprogram Upravljanje z vodami, in sicer da se nameni za ta program v letu 2014 za 2 milijona evrov več denarja. Ker mora predlagatelj amandmaja navesti tudi, od kje, iz katerih postavk naj se ta denar vzame, predlagamo, da se ta denar vzame od Geodetske uprave Republike Slovenije.

Vemo, v kakšnem položaju so danes ljudje, ki so jih prizadele poplave. In vsak dan dobivamo nove informacije o tem, ni bilo dovolj storjenega za to, da bi krajino z vodami primerno uredili. Številni so primeri, na primer tudi v Ljubljani, tudi na Notranjskem, ko so dejansko nekatere službe, nekatera ministrstva zatajila tako, da so danes ljudje, hiše, premoženje pod vodo. In nesporno dejstvo je, da bi morali zaradi tega, ker dolgo časa zaradi različnih razlogov – administrativnih, birokratskih, kakršnihkoli že – nismo dovolj naredili, bi bilo treba na področju urejanja vod začeti delati takoj. Seveda se da to narediti takoj, tako kot se je na marsikaterem programu dalo nič narediti; tako se tudi danes na tem področju tudi v skladu s slovensko zakonodajo, tudi v skladu z zakonodajo, ki se nanaša na javno naročanje, da takoj začeti delati.

In zaradi tega predlagamo, da se za urejanje voda že v letu 2014 nameni dodatna 2 milijona evrov. Od kje bomo vzeli? Vzeli bomo od Geodetske uprave. Jaz mislim, da po fiasku nepremičninskega zakona, ko je bila vrednost nepremičnin ocenjena na podlagi množičnega vrednotenja nepremičnin, ki jo je opravila Geodetska uprava, manko tega denarja tej inštituciji ne bo predstavljal dejansko nič. Naredili so vrednotenje, ljudje so dobili informacije o vrednotenju nepremičnin. Vemo, kakšna vrednotenja so to bila; vemo, koliko razlik je bilo med istovrstnimi nepremičninami.

Navsezadnje vemo tudi, kako so bila ocenjena premoženja oziroma nepremičnine državnih organov, to je bilo razvidno tudi iz zaključnega računa proračuna za leto 2013, ki smo ga obravnavali na Komisiji za nadzor javnih financ, kjer je šlo pač za določene nerealnosti, določene vsebinske pomote. Vemo, da je danes pod vprašanjem celotno množično vrednotenje nepremičnin – tudi zaradi tega, ker je Ustavno sodišče presodilo, da takšen način ni najbolj primeren oziroma bi ga bilo treba izboljšati. In ne nazadnje, danes potrebujemo tudi ob letu 2013 in letu 2014 zaključni račun Geodetske uprave v povezavi z množičnim vrednotenjem nepremičnin.

Menim, da ta manko dveh milijonov Geodetski upravi ne bo predstavljal nič. Veliko bolj pa predstavlja ljudem, ki bodo imeli – ker ujme ne pojenjajo – veliko od tega, navsezadnje imeli bodo suhe hiše in imeli bodo suha stanovanja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Besedo dajem predstavnicu Vlade, državni sekretarki mag. Mateji Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Rada bi pojasnila stališče Vlade do predlaganega amandmaja. Vlada amandmaja ne podpira. Na postavki Trajnostna raba voda in upravljanje z vodami oziroma na podpostavki Upravljanje z vodami je v sprejetem proračunu zagotovljenih 54,9 milijonov evrov. Realizacija na tej postavki do konca oziroma do 9. novembra letošnjega leta je 38,22 milijonov evrov in s predlogom rebalansa teh 54,9 milijonov zvišujemo za 1 milijon 100 – na dobrih 56 milijonov evrov. Torej je do konca letošnjega leta, za zadnja dva meseca zagotovljenih še približno slabih 20 milijonov sredstev za poplačilo aktivnosti, ki na področju upravljanja z vodami že tečejo in se lahko financirajo tudi za namene, ki jih omenjajo predlagatelji amandmaja.

Poleg tega bi rada opozorila, da ne glede na to, kaj si mislimo o množičnem vrednotenju nepremičnin, je treba projekt nadaljevati oziroma ga prenoviti, ga uskladiti s tem, kar je ugotovilo Ustavno sodišče. Znižanje sredstev za Geodetsko upravo za dva milijona pomeni znižanje sredstev te ustanove za 10 %. Težko si predstavljam, kako bi lahko Geodetska uprava v dveh mesecih prihranila 10 % svojih stroškov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj, pripravi naj se mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik, kolegi in kolegice!

Komentar na to, kar je bilo rečeno; 38 milijonov je bilo porabljenih, ostaja jih, kot sem

razumel, še 20 milijonov ali pa 16 milijonov, kakorkoli že; in to, zakaj je bilo porabljenih tako malo. Ravno zaradi tega, ker je toliko birokratskih in administrativnih ovir, da se dejansko še ta sredstva ne morejo porabiti. To nas vsakodnevno prepričujejo ljudje, ki so poplavljeni. In ne razumem, zakaj ne bi tega procesa pospešili in zakaj ga ne bi pospešili tako, da bi uredili več voda že letos. Seveda bi za to potrebovali še dva milijona več. Mislim, da to ne bi bila za ta proračun, za to vlado nobena velika stvar, za ljudi pa velika. Mislim, da bi bilo to tudi na nek način priznanje ali pa nek znak dobre volje – in zgodilo se za proračun ne bi nič, niti za koalicijo nič; za ljudi pa verjetno nekaj več in nekaj dobrega.

Ker je bilo že omenjeno glede Geodetske uprave, ni to stvar te seje, ni to stvar tega, je pa tudi stvar tega proračuna, ker je Geodetska uprava uporabnik proračunskih sredstev. Vsa sredstva bo treba sešteti, ki so bila porabljena za množično vrednotenje nepremičnin, verjetno od leta 1992 dalje, ko je takrat, mislim da, 1992 ali 1993 dobila Geodetska uprava oziroma pristojno ministrstvo prvi denar od Svetovne banke za množično vrednotenje nepremičnin. 22 let, gospe in gospodje, in 22 let je proračun zagotavljal še dodatna sredstva, ekstra sredstva za fiasko, ki je bil narejen z množičnim vrednotenjem nepremičnin in na podlagi Zakona o davku na nepremičnine. In preden bomo dali dodaten denar za Geodetsko upravo, je treba pogledati, kako je bil ta denar dejansko uporabljen. Verjetno brez nasmeha na ustnicah, ampak je to verjetno zelo žalostno, da je projekt, ki je trajal več kot 20 let, končal tako, kot je končal. Mislim, da bo tudi brez teh dveh milijonov Geodetska uprava, se pravi 10 %, z lahkoto preživela. Navsezadnje se je dajal denar od izobraževanj do študiranja ameriških standardov glede ocenjevanja nepremičnin, ki so bili uvedeni tudi za Evropo, ne samo za Evropo, tudi za Slovenijo. Verjetno je bilo tukaj preveč pretiravanja, zato mislim, da bo ta denar bolj učinkovito uporabljen, če ga bomo uporabili za vode in urejanje voda v Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

Ker smo prej veliko govorili, kje vse smo jemali v tem proračunu, pa bi jaz rekla, da sploh nismo jemali, ker to je pač nekaj, kar se je dogajalo do današnjega datuma oziroma do meseca nazaj. Bi pa omenila tega proračunskega uporabnika, se pravi Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, sedaj pač združeno v dve ministrstvi, kjer se jim je pa proračunska poraba povečala. Za 64 milijonov dodatno smo temu proračunskemu uporabniku dodali in od tega na postavki Varovanje okolja in okoljske infrastrukture ravno 80 milijonov. Tukaj smo

torej, gospodje in gospe, dodali denar in to je tisto, o čemer govorimo – o poplavih, o okolju. Bi pa zbrane predstavnike tega državnega zbora spomnila, da toliko govorimo o vodah in o tem, kako ne znamo z njimi ravnati in kaj vse smo v preteklosti naredili. Ja, se strinjam, ravno leta 2014, se pravi letos smo s posebnim zakonom vzeli sredstva za urejanje voda in jih namenili nekemu drugemu. In tistega ni bilo za 2 milijona, niti za 10 milijonov, ampak je bilo, če se ne motim, preko 100 milijonov. Podpiram v bistvu ta amandma v tem smislu, da moramo nameniti več sredstev upravljanju z vodami in okoljem. Ampak glede dveh milijonov zdaj soditi – ali vzeti dva milijona tam, pa dati dva milijona zdaj sem, ko smo jih dali že 80 – je zelo težko. Jaz osebno zaupam Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, da je znalo presoditi, koliko v tem letu bo porabilo in koliko mora porabiti.

V tej razpravi bi se navezala tudi na naslednji amandma, ker se ne bom prijavljala, na Ravnanje z odpadnimi vodami, kjer smo pa tudi dodali veliko denarja v tem letu od izhodnega proračuna. In v tej razpravi se samo še splošno obrnem na to, da danes razpravljamo, kako slabo je, da imamo rebalans. Veste, resna podjetja imajo kvartalne rebalanse, zelo resna podjetja pa imajo mesečne rebalanse in ves čas spremljajo svoje stroške, prihodke, odhodke, zato jim novembra, konec leta ni potrebno za tako velike milijone stvari predstavljati levo in desno. In v naslednjem letu bi si sama želela tudi tega, da bo Državni zbor kot tudi Vlada z vso zavzetostjo spremljal proračun, mogoče ga obravnaval – rebalans tudi večkrat. Kajti to, da se rebalans dogaja tako v podjetjih pa tudi državah, ni nič posebnega, je posledica tega, da se naše zunanje okolje zelo spreminja. In ob spreminjajočem se zunanjem okolju mora biti vsak pripravljen se prilagajati temu.

Danes pač slišimo res nasprotna si mnenja. Eni so izrazito za privatizacijo in potrebno je privatizirati banke. Na drugi strani, na desni strani slišim besede, ki me peljejo v res nek drug čas, kot da mi, Slovenija, živimo nekje sami in nismo v nobenih povezavah, niti v skupnosti. Najbolje, da zabijemo količke, se ogradimo in nič več ne naredimo; k bankam pa gremo in rečemo – veste kaj, mi smo vam sicer dolžni, ampak tega denarja pač ne bomo vrnili. Tega se ne da. V prejšnjih časih je obstajala med dvema državama samo napoved miru in napoved vojne. Danes pa temu ni več tako, danes smo v povezavah, danes se moramo pogovarjati; še posebej, če smo nekemu nekaj dolžni. Ja, veselim se konstruktivnega sodelovanja s svojo desno in svojo levo polovico, ampak mislim, da na ta način, kot je danes šla razprava, temu ne bo tako. Ta vlada tega rebalansa ni zakrivila, naližmo si čistega vina. Ta vlada ga je samo ugotovila, z namenom, da bomo naslednji proračun pripravili bolje.

Sama seveda podpiram ta, če temu tako lahko rečemo, rebalans. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in nadaljujemo.

V razpravo dajem še podprogram Ravnanje z odpadnimi vodami ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Slabi dve leti nazaj je Vlada zaradi prepočasnega črpanja sredstev občinam dovolila naknadno prijavljanje že pripravljenih projektov z dodatnimi pravicami porabe. S tem se je želelo zagotoviti, da bi bila vsa sredstva do konca obdobja počrpana. Največ teh dodatno prijavljenih projektov je bilo ravno na področju varstva okolja. Gre za projekte odvajanja in čiščenja odpadnih voda in oskrbe s pitno vodo. Gre za 11 okoljskih projektov, ki so s strani občin pripravljeni, imajo vsa dovoljenja, nimajo pa zagotovljenih virov financiranja. Vlada je v mesecu juniju občinam celo naložila, da naj kar začnejo z izvedbo teh projektov z lastnimi sredstvi, kar je v nasprotju z veljavno zakonodajo, ker občine – dokler za te projekte nimajo zaprte finančne konstrukcije in brez znanega vira financiranja – pogodb ne smejo začeti sklepati. To seveda za občino predstavlja veliko finančno tveganje in s tem amandmajem želimo mi zagotoviti minimalna sredstva. Gre za 3,5 milijona za začetek financiranja teh 11 okoljskih projektov, ki se tičejo 34 občin in katerih skupna vrednost je sicer 236 milijonov evrov.

Gre za projekte, ki jih je v vsakem primeru potrebno financirati, saj gre za nujne projekte, ki ljudem zagotavljajo zdravo pitno vodo – okoli pol milijona prebivalcev. Sodišča in tožilstva ne dosegajo želene učinkovitosti in rezultatov, zato jim z amandmajem sredstva nekoliko zmanjšujemo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Potem zaključujem razpravo.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2430 – Ministrstvo za infrastrukturo in prostor ter na razpravo o vloženem amandmaju pri tem proračunskem uporabniku. V razpravo dajem podprogram Investicijska dejavnost na železniški infrastrukturi in amandma Poslanske skupine SDS.

Izvolite, gospod mag. Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Pred poplavi nas je dosegla še ena ujma, in sicer žled, ki še do danes ni saniran. Tako pač deluje državna birokracija, tako verjetno deluje tudi občinska birokracija, tako

seveda deluje tudi skrb za gozdove. Skratka, še vedno ni sanirana škoda iz naravne nesreče, to je žleda, ki nas je pred nekaj meseci dejansko prizadela. Ne samo nas, ampak je prizadela tudi številne ljudi, ki so pri tem utrpeli materialno škodo. Eno izmed podjetij, ki je utrpelo zelo veliko materialno škodo, je tudi železniško gospodarstvo, zato predlagamo, da se za Investicijsko dejavnost na železniški infrastrukturi zagotovi v proračunu za leto 2014 dodaten milijon evrov; in sicer naj se vzame pri izvedbi protokolarnih dogodkov. Tudi pri tem predlogu menimo v Slovenski demokratični stranki, da odvzem denarja za protokolarne zadeve in dogodke ne bo prizadelo delovanje države. Menimo tudi, da se v bistvu zaradi tega v državi ne bo zgodilo nič takega, kar bi poslabšalo položaj državljanov in državljanek. Morda bo nekoliko manj zastoj zapitkov ob novem letu, to pa je tudi vse. In na drugi strani seveda precejšnja korist, ko bomo naredili nekaj dobrega in sanirali škodo, ki je nastala ob naravni ujmi z žledom.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa. Zaključujem razpravo pri tej točki.

Prehajamo na računskega uporabnika 2611 – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter razpravo o vloženem amandmaju pri tem proračunskem uporabniku. V razpravo dajem podprogram Družinski prejemki in starševska nadomestila ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Želi kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Glasovanje o amandmajih in o Posebnem delu predloga rebalansa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri, 19. 11., v okviru glasovanj.

Prehajamo na obravnavo Načrta razvojnih programov. Želi kdo razpravljati? Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Glasovanje o Načrtu razvojnih programov bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri, 19. 11. 2014, v okviru glasovanj.

Prehajamo na razpravo o Predlogu rebalansa v celoti. Želi kdo razpravljati? Ne, potem zaključujem razpravo.

Glasovanje o Rebalansu proračuna v celoti bomo v skladu s časovnim potekom zbora opravili jutri, 19. 11., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015, NUJNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade.

Državna sekretarka mag. Mateja Vraničar, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovani gospe in gospodje poslanci!

Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije je zakon, v katerem se morajo urediti vse podrobnosti in posebnosti, ki so vezane na izvrševanje proračuna določenega leta. S predlaganim zakonom, ki je vsebinsko tesno povezan s predlogom rebalansa proračuna 2014, glede katerega smo ravnokar zaključili razpravo, se urejajo naslednje vsebine. Izvršuje se popravljalni ukrep Računskega sodišča, s katerim se zagotavlja, da bodo javnofinančni prihodki, pobrani zadnji delovni dan v letu, pravilno in usklajeno evidentirani tako v poslovnih knjigah nadzornika finančne uprave kot tudi pri prejemnikih sredstev, ki so praviloma štiri blagajne javnega financiranja. Skrajšuje se plačilni rok za plačilo obresti na denarna sredstva pri Banki Slovenije, s čimer bodo upoštevane usmeritve Evropske centralne banke glede roka za plačilo tako imenovanih negativnih obresti. Določa se možnost predplačil za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka v tistih primerih, kjer uvedbo stečajnega postopka predlaga proračunski uporabnik. Založitev predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka je procesna predpostavka za njegov začetek. Predlog za uvedbo stečajnega postopka v primeru, da predujem ni založen, ima značaj nepopolne vloge. Rok 15 dni za založitev predujma oziroma odpravo pomanjkljivosti predloga pa je določen v zakonu. Zakonski roki niso podaljšljivi, zaradi česar lahko sodišča predlog za uvedbo stečajnega postopka zavrnejo, če predujem ni plačan. Učinkovitost ukrepov, s katerimi državni organi zahtevajo začetek stečajnega postopka, pa je s tem postavljen pod vprašaj. Nadalje se določa 15-dnevni rok za predložitev zahtevkov za povračilo sredstev za projekte, ki se financirajo iz sredstev evropske kohezijske politike, še za programsko obdobje 2007–2013. Nadalje se spreminja najvišji možni obseg zadolževanja države za izvršitev proračuna leta 2014, pri čemer se upošteva sprememba v vseh treh bilancah državnega proračuna, vključene v rebalans proračuna 2014. Določa se, da neposrednim uporabnikom proračuna ni potrebno posredovati novih izhodišč za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in da tem slednjim – posrednim uporabnikom proračuna – ni potrebno pripravljati sprememb finančnih in kadrovskih načrtov, kar pomeni pomembno administrativno poenostavitev za proračunske uporabnike. Vezana pa je izključno na tokratni rebalans proračuna.

Spoštovani, ker je sprejem sprememb in dopolnitev Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015 nujno potreben za nemoteno

izvršitev rebalansa državnega proračuna letošnjega leta, predlagam, da Državni zbor predložen zakon tako v drugi kot v tretji obravnavi sprejme v besedilu, kot ga je določilo matično delovno telo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa magistra, hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban, izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 7. nujni seji 15. 11. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki v okviru svojih pristojnosti daje konkretno opozorila k 1., 3., 4. in 6. členu predloženega besedila. Predloženo je bilo tudi mnenje Komisije Državnega zbora za nadzor javnih financ kot zainteresiranega delovnega telesa ter mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Kvalificirani predlagatelji so k predlogu vložili amandmaje; in sicer tri koalicijske Poslanske skupine SMC, Desus in SD so vložile amandmaje k 1., 3., 4., 6. členu in amandma za nova dva člena, 6.a in 6.b, zakonskega predloga. Amandma je vložila tudi Slovenska demokratska stranka, in sicer k 5. členu zakonskega predloga. V okviru predstavitev mnenja Zakonodajno-pravne službe je njena predstavnica poudarila, da so pripombe iz pisnega mnenja ustrezno upoštevane v amandmajih treh koalicijskih poslanskih skupin. V razpravi je razpravljavce zanimala vrsta vprašanj okrog povečanja zneska dodatnega zadolževanja države, kar se nanaša na 5. člen novele, h kateremu je Poslanska skupina SDS tudi vložila amandma, ki predvideva zvišanje najvišjega obsega zadolževanja – z namenom zaustavitve trenda zadolževanja. Za zvišanje, kot ga predvideva besedilo, pa so bila ob izraženih pomislekih zahtevana dodatna pojasnila.

Iz posredovanih pojasnil predstavnice Vlade med ostalim izhaja, da je predvidena 1 milijarda 74 milijonov evrov povečane možnosti zadolžitve države, kot je zapisano v predlogu 5. člena predmetne novele, izračunana na podlagi seštevka več vzporednih finančnih osnovnih parametrov, ki izhajajo iz predstavljenega rebalansa. V nadaljevanju je bilo ob natančni obrazložitvi posledičnih učinkov ključnih finančnih parametrov, izhajajoč iz A, B in C bilance, odboru pojasnjeno, da predstavljeni postopek poteka v skladu s programom

financiranja na osnovi Zakona o javnih financah; s tem da bi morebitno zmanjšanje predvidenega zneska v tem zakonu pomenilo neusklajenost med zakonom o izvrševanju in rebalansom, zlasti pa dejstvo, da določenega dela predstavljenega rebalansa proračuna ne bi bilo mogoče izvršiti.

Hkrati predloženo zvišanje zneska obsega zadolževanja države ne pomeni, da se bomo do konca letošnjega leta zadolžili za dodatno milijardo, se bo pa del zadolžitve – ki je bila že izvršena in je bila prvotno planirana kot predfinanciranje za naslednje leto – štela kot zadolžitev za potrebe leta 2014 in se bo povečalo stanje na računih. Ker izkazano pozitivno stanje na računu dejansko zagotavlja normalno likvidnost financiranja proračuna v naslednjem letu, bo upoštevalje dosedanje razmere smotno izvršiti predfinanciranje za obveznosti tudi naslednje leto. S tem lahko omogočimo zadolževanje v času, ko so po strokovni oceni ministrstva razmere na trgu ugodne. Na opisan način delajo vse države; v prvi vrsti tiste, ki imajo podoben položaj, kot ga ima Slovenija.

Ob izvedeni obravnavi je odbor sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin k 1., 3., 4. in 6. členu ter predlog za nova 6.a in 6.b člena zakonskega predloga. Odbor amandmaja Poslanske skupine SDS k 5. členu zakonskega predloga ni sprejel. Odbor je v nadaljevanju v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih je sprejel. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prva je na vrsti Poslanska skupina Združena levica, dr. Matej Tašner Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsedujoči; vsi prisotne in prisotni!

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 je del proračunskega načrta Vlade, katerega bistveni del je rebalans. Po našem mnenju dodatni varčevalni ukrepi, predvideni z rebalansom, niso bili potrebni in bodo za nekatere skupine, odvisno od proračuna, škodljivi. Če upoštevamo še ugodne makroekonomske kazalce in spremembo političnega položaja v Evropski uniji, bi bilo bolj smiselno izkazati nekoliko večji javnofinančni primanjkljaj, kot pa na slepo rezati odhodke. Ker ne bomo podprli predloga rebalansa, ne bomo podprli niti predlaganih sprememb Zakona o izvrševanju proračuna za leti 2014 in 2015. Glede vsebinskih rešitev sicer večjih pripomb nimamo; 2. in 4. člen, ki povečujeta likvidnost zakladnice, sta za nas sprejemljiva. Opozarjamo pa, da bo novi 28.a člen marsikateremu prejemniku evropskih sredstev povzročil velike težave. Pričakujemo, da se bo pogosto

uveljavljala izjema, od 15-dnevnega roka za predložitev zahtevkov za povračilo sredstev, kar pomeni, da bodo na koncu učinki 28.a člena manjši, kot to predvideva vlada. Glede 1. člena se postavlja vprašanje, ali ne bi bilo smiselno s tem ukrepom nekoliko počakati, vsaj na naslednje leto. Leto 2015 bo namreč pomembnejše od letošnjega, ker namerava takrat vlada zmanjšati primanjkljaj pod tri odstotke. S to operacijo se bodo namreč računovodsko povečali prihodki letošnjega proračunskega leta, ne pa tudi naslednjega, kar bi bilo bolj smiselno. Namreč, med letošnje prihodke se bodo šteli tako prihodki na dan 31. 12. 2013 kot prihodki na dan 31. 12. letos. Tega računovodskega dodatka v letu 2015 seveda ne bo.

Naposled moram reči, da Združena levica nasprotuje tistim, ki širijo paniko zaradi povečanja dovoljenega obsega zadolževanja. Cena zadolževanja je nizka, vendar se lahko razmere zaradi morebitne recesije v Evropi spremenijo, zato je smiselno, da se ustvari določena likvidnostna rezerva. Glavno politično vprašanje tako ni višina javnega dolga, ampak kako se sredstva uporabljajo.

Ker se naša stališča glede tega bistveno razlikujejo od vladnih, zakona ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Nove Slovenije, gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Že ob sprejemanju Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015 smo v Poslanski skupini Nove Slovenije opozorili na slabo javnofinančno sliko države v proračunskih letih 2014 in 2015, saj v obeh proračunskih letih odhodki bistveno presegajo proračunske prihodke. Javnofinančni primanjkljaj je vsako leto znova treba pokrivati z novimi zadolževanji. V sedanjem zakonu je bilo načrtovano dopustno zadolževanje skoraj 5 milijard za letošnje leto in 2,7 milijardi v naslednjem letu, to je v letu 2015. V naši Poslanski skupini Nove Slovenije smo že ob sprejemanju zakona izrazili bojazen, da bo načrtovano zadolževanje za letos, čeprav kar v višini 5 milijard, na žalost preveliko – torej slabo načrtovano. Izkazalo se je, da so, žal, naše napovedi o premajhnem načrtovanem zadolževanju točne. Z danes obravnavano novelo Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015 se meja dopustnega zadolževanja zvišuje še za dodatno milijardo letno, na kar 6 milijard evrov. Večino načrtovanega zadolževanja je bilo namenjenega dokapitalizaciji državnih bank, to je Nove Ljubljanske banke, Nove Kreditne banke Maribor in Abanke. Ne moremo mimo dejstva, da kljub

izvedeni dokapitalizaciji Nove Ljubljanske banke in Nove Kreditne banke Maribor obe banki nista prestali stresnih testov, ki jih je v letošnjem letu izvedla Evropska centralna banka. Čeprav po zagotovilih Banke Slovenije ponovna dokapitalizacija obeh bank z davkoplačevalskim denarjem ne bo potrebna, pa se v naši poslanski skupini sprašujemo, kakšno je upravljanje v obeh bankah in kako učinkovit je nadzor nad njima. Vsekakor pa je jasno, da je postopek privatizacije obeh bank, NLB in NKBM, potrebno nujno izvesti – in to takoj, sicer bo potrebno v naslednjem letu ponovno krpanje gotovo nove bančne luknje. Naj na tem mestu opozorim, da imamo od 4. novembra letos uveden dodaten nadzor nad sistemskimi bankami s strani ECB. Med temi bankami sta tudi NLB in NKBM. In že sedaj opozarjamo, da pri tem nadzoru ne bo odpustkov in bo kapitalna ustreznost bank zagotovo preverjena bolj tekoče, se pravi sproti, strožje kot doslej.

Letos, pred dvema mesecema smo dobili novo vlado, natanko pred dvema mesecema, ki pa glede na koalicijsko pogodbo – vsaj do tega trenutka – ne vliva ravno upanja, da se bo lotila sistemskih ukrepov za konsolidacijo javnih financ. Poslušamo samo, koliko bo treba v naslednjem letu spet zarezati v plače javnih uslužbencev; nič pa ne slišimo o tem, kako reformirati javno upravo, da bo učinkovit servis gospodarstvu in državljanom, kako optimirati poslovne procese v javni upravi, kako učinkoviteje upravljati z državnim premoženjem. Predvsem pa je veliko napisanega o načrtovanju dodatnih davčnih bremen v naslednjem proračunskem letu – od zvišanja davka na finančne transakcije, uvedbe davka na nepremičnine, uvedbe davka na sladke pijače in tako naprej. To so spet, po našem prepričanju, zgolj gasilski ukrepi, ki odlagajo nujnost sprejema in izvedbe potrebnih reform v bodočnost in posledično podaljšujejo javnofinančno krizo.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 ne bomo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila mag. Klavdija Markež.

MAG. KLAVDIJA MARKEŽ (PS SMC): Hvala za besedo.

Želela bi predstaviti stališče Stranke Mira Cerarja. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015, EPA 123-VII, prinaša predvsem tehnične popravke zakona, in to bi želela poudariti, ki bodo omogočali izvajanje rebalansa proračuna za leto 2014. Spremembe so opredeljene v šestih določbah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leto 2014 in 2015; in

sicer tako, da bodo vplivale na znižanje določenih izdatkov ali pa zgolj določile ustrezno pravno podlago za nemoteno izvajanje izvrševanja sprejetega proračuna, kar se mi zdi zelo pomembno in s tem stremimo, da se bo proračun pravilno izvrševal. Pripravljene spremembe zakona so v neposredni povezavi in predstavljajo zaključeno celoto s predlogom rebalansa za letošnje leto. V Stranki Mira Cerarja se zavedamo, da je bilo nujno in potrebno pripraviti rebalans proračuna, kar smo danes na tem mestu že nekajkrat povedali in sporočili širši javnosti. Povezani zakon pa smo predvsem zaradi nerealnega planiranja proračunskih obveznosti in zaradi zagotavljanja transparentnosti izvrševanja proračuna Republike Slovenije tudi sprejeli in ga podpiramo.

Kot je že državna sekretarka povedala pa tudi moji kolegi, predlog zakona vključuje predvsem nekaj tehničnih sprememb in posamezne vsebine, ki so neposredno vezane na rebalans proračuna. Tukaj se ne bi podrobneje ustavljala – na teh šestih določbah, kajti danes smo jih že večkrat podrobno slišali in opredelili. Bistveno je, da se zavedamo, da gre tukaj za tehnične spremembe, za odpravo administrativnih ovir in predvsem za to, da se bo nemoteno izvrševal sprejeti proračun Republike Slovenije.

Zaradi vsega navedenega – in kot še enkrat poudarjam, da gre predvsem za tehnične popravke zakona, ki bodo omogočale izvajanje rebalansa proračuna za leto 2014 – bo Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja podprla Predlog zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik! Spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegice!

V Slovenski demokrati stranki ugotavljamo, da v Zakonu o izvrševanju proračunov ne gre za tehnične zadeve, vsaj po mnenju Slovenske demokratske stranke. Zadolžitev za 1 milijardo in 75 milijonov ni tehnična zadeva. Gre za vsebinsko zadevo, gre za potrditev, kot kaže, tistega, kar se je že zgodilo, in sicer, da se je država, ministrstvo, vlada – prejšnja, sedanja, to ni jasno razvidno z obrazložitve – že zadolžila za 1 milijardo in 75 milijonov več. Tukaj je značilno, da tudi državna sekretarka ni omenila te številke pri tem, ko je obrazložila ta zakon; ampak gre za to, da se je država Slovenija v letu 2014 – se je ali se bo, ne vem, kdaj se bo, mednarodni trgi čakajo – zadolžila za skoraj 6 milijard, gospe in gospodje. Za skoraj 6 milijard in za 1 milijardo in 75

milijonov več, kot je bilo načrtovano ob proračunu za leto 2014. In to ni tehnična zadeva, še posebej, če vemo, koliko obresti bo treba plačati iz naslova samo te milijarde, ki jo danes tukaj spreminjate na takšen ali drugačen način.

Treba je seveda vedeti, da je zakon o izvrševanju proračunov vedno tisti zakon, kamor gredo tako imenovane tehnične zadeve oziroma tako imenovane malenkosti, ki pa pomenijo izredne učinke za državljane in državljanke; tudi tukaj, ker tukaj se da vladi, za koliko se lahko zadolži v letu 2014. Ne vem, kdaj se bomo še zadolževali. Imamo še mesec dni; 20. 12. se borze zaprejo, začnejo se božične počitnice po celi Evropi in svetu. Ob tem, da imamo danes na računu – kot je bilo pojasnjeno na Odboru za finance in monetarno politiko – 3,4 milijarde evrov. Toliko ima vlada Mira Cerarja na računu in kot je bilo pojasnjeno, potrebuje to za varnost, da bo varno odplačevala glavnice in dolgove; približno letni znesek glavnice – to je zdaj ali 1,9 milijarde, kot je bilo omenjeno na Odboru za finance, ali 2 milijardi 253 milijonov, kot je napisano v stališču oziroma odgovoru Ministrstva za finance na poslansko vprašanje.

Gospe in gospodje, tukaj je Slovenska demokratska stranka zelo odločna. Smo proti temu, da se dodatno zadolžujemo; in tudi ne vemo, kako se bo to tehnično izvedlo v enem mesecu. Ali pa gre za to, da je že vse zadolženo, da ta vlada – tukaj pa je odgovornost vlade Mira Cerarja, tukaj pa ne gre za to, da gre za prejšnjo vlado – bo enostavno požegnala eno milijardo zadolžitve več. Tukaj ne gre za to, da bomo samo spremenili zadeve z dejanskim stanjem. Če je dejansko stanje to, da se je vlada zadolžila za milijardo več, potem se je zadolžila brez zakonske osnove. Lahko se zadolži za 4 milijarde 800, ne more se zadolžiti za 5 milijard 900, kolikor je zdaj predlagano – ali pa to delamo za nazaj. Vendar, gospe in gospodje, brez Slovenske demokratske stranke, ker je odgovorna stranka in se ne bo na pamet zadolževala ter metala milijarde in milijone ne vem kam; še posebno ne tistih, ki jih ne bo plačevala ta generacija, ampak prihodnji rodovi! Zaradi tega bomo v Slovenski demokratski stranki odločno proti, da se na takšen način sprejemajo takšni zakoni in takšne rešitve, ki so v škodo državljanom in državljkam ter ki dejansko pomenijo to, da se lahko legalizira tudi neko nelegalno stanje.

Tukaj bi želeli imeti dejansko obrazložitev, ali smo že zadolženi preko tega zneska – preko zneska 4 milijarde 800, in to zdaj spreminjamo na 5 milijard 900. Prosim za obrazložitev. In ne glede na obrazložitev, v Slovenski demokratski stranki bomo glasovali proti zakonu o izvrševanju proračunov.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije predstavlja stališče stranke gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Dovolite, da vam na kratko podam stališče Poslanske skupine Desus glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije. Pravkar smo zaključili z razpravo o rebalansu proračuna za leto 2014. Povsem običajno je, da se proračunska razprava nadaljuje z razpravo o Zakonu o izvrševanju proračuna. Oba akta sta medsebojno neposredno povezana in obravnava mora sovpadati, saj v nasprotnem primeru ni mogoče izvrševanje planirane finančne porabe. Tako je ZIPro izvedbeni procesni akt, ki predpisuje izvajanje proračuna. S sprejemom te novele, ki jo bomo v Poslanski skupini Desus soglasno podprli, bomo tako omogočili tekoče in nemoteno izvrševanje proračuna oziroma pravkar obravnavanega rebalansa proračuna za leto 2014; s tem pa nemoteno izvajanje nalog in uresničevanje zastavljenih ciljev. Sama vsebina, pa ne bi želel na tem mestu ponavljati poglobitvenih rešitev, ki jih vključuje, torej sama vsebina za našo poslansko skupino ni sporna. Morda le ugotovitev, da glede na dejstvo, da bo rebalans proračuna države za leto 2014 predvidoma uveljavljen šele dober mesec pred koncem proračunskega leta, se v izogib administrativnim oviram določa, da na podlagi sprejetega rebalansa državnega proračuna posrednim proračunskim uporabnikom ni potrebno posredovati novih izhodišč in da posrednim uporabnikom proračuna ni potrebno pripravljati sprememb v finančnih in kadrovskih načrtih po določilih ZIPro. Vse pripombe, ki jih je imela tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, so upoštevane z amandmaji, sprejetimi na sobotni dolgi seji Odbora za finance. Tukaj poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus ne vidimo zadržkov, da ne bi glasovali za sprejem te novele.

Naj pa ob tem zgolj namenim stavek ali dva kot opozorilo pri pripravi naslednje novele ZIPro, ki jo bomo dobili ob pripravi rebalansa proračuna za leto 2015. Ob dejstvu, da je ZIPro samo procesni izvedbeni predpis, smo bili v preteklosti mnogokrat priča posegom tega zakona v materialne določbe posameznih predpisov zakonov. Že prevečkrat, predvsem v zadnjih letih, se je s tem zakonom posegalo v vsebino pravic. To ni v redu in običajno je šlo za krčenje le-teh oziroma ožjenje tik pred zdajci in brez neke poglobljene razprave. Naj omenim le nekatere: višina RTV-prispevka, višina DDV, višina regresa za upokojence, uskladitev penzij in tako dalje. Vlado želim ob tem opomniti, da je vsebinska materija pravic in obveznosti materija posameznih materialnih predpisov, ki te pravice in obveznosti urejajo, ne pa Zakon o izvrševanju proračuna. Zato naj se morebitne vsebinske

spremembe pravic in obveznosti v zakonodajno proceduro vložijo samostojno; Zakon o izvrševanju proračuna pa naj ohrani naravo tako imenovanega izvedbenega predpisa.

Kar pa se tiče aktualnih aktov – rebalansa za 2014 in novele Zakona o izvrševanju proračuna –, čeprav najbrž nista idealna, pa predstavljata po našem mnenju kompromis med želenim in možnim oziroma nek optimum v danih razmerah. Še enkrat, ZIPro bo deležen podpore Poslanske skupine Desus. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil dr. Franc Križanič. Izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovani! Novela Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015 vsebuje rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje proračuna oziroma rebalansa proračuna 2014, ki naj bi bil, pričakujemo, potrjen na jutrišnjem glasovanju. Predlog novele med drugim določa, da se sredstva finančne uprave, ki bodo plačana na zadnji dan koledarskega leta in so razporejena v prvih dveh delovnih dneh novega leta, smatra kot prihodek preteklega proračunskega obdobja. Gre pač za tehnikalijo, ki pa je vendarle pomembna za rezultat v letošnjem letu. Nadalje se pričakuje krajši rok plačil za obresti na denarna sredstva pri Banki Slovenije. Določa se tudi možnost predplačil za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka. S časovnega vidika, ko je rebalans sprejet tik pred koncem leta, je razumljivo, da posrednim uporabnikom proračuna ni potrebno izdelati novih izhodišč in pripravljati sprememb finančnih ter kadrovskih načrtov, k čemur so sicer skladno z zakonom zavezani ob določitvi proračuna države. Na Odboru za finance in monetarno politiko se je odprla širša diskusija v zvezi s problematiko zadolževanja. Sprožil jo je Predlog spremembe Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije, ki povečuje dovoljeno mejo zadolževanja v letu 2014 za približno 1 milijardo in 74 milijonov evrov. V Poslanski skupini Socialnih demokratov razumemo, da bi nesprejem tega predloga pomenil neusklajenost med rebalansom in Zakonom o izvrševanju proračuna. In to bi ogrozilo izvajanje rebalansa in ogrozilo normalen potek družbene reprodukcije v Sloveniji glede na pomen, ki ga ima javni sektor v delovanju slovenskega narodnega gospodarstva. Treba je upoštevati dejstvo, da obrestne mere, po katerih se Slovenija zadolžuje, dosegajo najnižjo raven do sedaj. Zato se Socialni demokrati strinjamo z ocenami Ministrstva za finance, da je glede na ugodne razmere na finančnih trgih smotno izvršiti predfinanciranje obveznosti v naslednjem letu. Po načelu ravnati kot dober gospodar je

namreč primerno, da se denar zagotovi takrat, ko je relativno poceni.

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 podprla. Hkrati pa izražamo pričakovanje, da bo vlada oziroma pristojno ministrstvo zagotovilo ustrezno donosnost sredstev na računu, o višini katerih je bil Odbor za finance in monetarno politiko seznanjen na sobotni seji. Govorimo o 3,4 milijarde evrov likvidnostnih sredstev. Upoštevati je treba, da je teh sredstev, ki jih ima Slovenija plasiranih pretežno v bankah, še precej več, če primerjamo povečanje dolga s povečanjem primanjkljaja v obdobju po letu 2008. Ustrezno plasiranje teh sredstev je ključno za normalno delovanje slovenskega javnega sektorja. Je pa bilo – in to moram reči kot bivši finančni minister – neizogibno, ker v tej krizi se je pokazalo, da vsaka država članica skrbi zase. Evroobveznic nismo uvedli; tiste države pač, ki so imele dovolj močne banke, so poskrbele predvsem za svoje gospodarstvo. Banke so celo vlekale denar iz obrobja, kamor so ga prej plasirale. Tega procesa smo bili deležni tudi mi. Zdaj pa, ko ta problem saniramo, smo bili soočeni celo z zahtevo, da banke in nekatera ključna infrastrukturna podjetja ne privatiziramo – ker to ni privatizacija –, ampak prodamo. Še pogledamo, kako se zdaj prodaja ena banka na hitro – to ni prodaja, to je razprodaja. Se pravi, izguba iz 800 milijonov na 300 je izguba 600 milijonov evrov, ki bo šla v nič.

Dopuščanje takih procesov je naivnost, na katero bo pač zgodovina gledala z določeno kritično distanco, ne z nasmeškom. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmaji.

V razpravo dajem 4. člen ter amandma Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati?

Gospod mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

V Slovenski demokrati stranki vlagamo amandma, in sicer, da se skrajšanje časa, ki ga že predlaga Vlada, skrajša še bolj. Prvič zaradi tega, ker gre tukaj za leto 2014 in je seveda nujno, da se čim več sredstev počrpa, govorim o evropskih sredstvih, da se s tem financirajo projekti, ki so že v teku, in tudi tisti, ki bodo v teku v programskem obdobju 2007–2013. S tem bi povečali dejansko učinkovitost delovanja državne uprave. Menimo, da gre ta amandma v korist črpanja in tudi v korist investiranja v Sloveniji, ki je nujno potrebno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa.

V razpravo dajem 6.a člen in amandma Socialdemokratske stranke. Želi kdo razpravljati? / oglašanje iz dvorane/ Se opravičujem – 6.a člen Slovenske demokratske stranke. Ni zainteresiranih, hvala lepa.

V razpravo dajem 6.b člen in amandma Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Hvala lepa.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri, 19. 11., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 3. točko dnevnega reda in prekinjam tudi 2. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Hvala lepa.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 18. NOVEMBRA 2014 OB 17.47 IN SE JE NADALJEVALA 19. NOVEMBRA 2014 OB 9.04.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 2. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne moreta udeležiti naslednji poslanki in poslanci: Ljudmila Novak od 9. do 12. ure in od 17. ure dalje, Violeta Tomić od 16. ure dalje, mag. Anže Logar, dr. Franc Trček, dr. Vinko Gorenak od 15.30 do 19.30, dr. László Göncz od 19. ure dalje in mag. Matej Tonin od 17. ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **16.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG KANDIDATKE ZA MINISTRICO BREZ RESORJA, PRISTOJNO ZA RAZVOJ, STRATEŠKE PROJEKTE IN KOHEZIJO.**

Predsednik Vlade dr. Miroslav Cerar je 11. novembra 2014 Državnemu zboru predlagal, da za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo imenuje gospo Alenko Smerkolj.

Besedo dajem predsedniku Vlade dr. Miroslavu Cerarju za dopolnilno obrazložitev predloga. Prosim.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani zbor, spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da utemeljim kandidaturo in moj predlog za imenovanje Alenke Smerkolj za ministrico brez listnice, ki bo skrbela za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Kandidatka Alenka Smerkolj prihaja iz bančnega sektorja, kjer je več kot 25 let delovala na področju mednarodnega poslovanja in finančnih trgov ter tako pridobila bogate delovne izkušnje. Od leta 1988 do imenovanja za državno sekretarko v Službi Vlade Republike Slovenije

za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, to je bilo 15. oktobra letos, je bila zaposlena v Novi Ljubljanski banki, in sicer kot direktorica področja finančnih trgov; prej pa kot namestnica direktorja oziroma direktorica sektorja. V dosedanji poslovni poti se je ukvarjala z upravljanjem z likvidnostjo banke, zadolžena je bila za upravljanje z njeno bilanco, trgovanje s finančnimi instrumenti, investicijskim bančništvom ter skrbništvom nad vrednostnimi papirji. Odgovorna je bila tudi za odnose s ključnimi mednarodnimi bančnimi partnerji; skrbela je za nadzor in koordinacijo izdaj dolžniških instrumentov ter za pospeševanje prodaje instrumentov s trga kapitala slovenskim podjetjem.

Njene bogate izkušnje bodo zagotovo velik doprinos za Vlado in Službo Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Kot je napovedala že v predstavitvi pred matičnim odborom, si bo skupaj s sodelavci prizadevala za učinkovito in aktivno koordinacijo razvojnih politik, maksimalno uspešno črpanje razvojnih sredstev in za uspešen zaključek priprave strateških razvojnih dokumentov za programsko obdobje 2014–2020, kjer bo izjemno pomembna tudi priprava Strategije razvoja Slovenije. Bdela bo nad vzpostavitev vladne projektne pisarne za 10 strateških projektov oziroma nad njihovim izvajanjem; prav tako pa je njena naloga prilagoditi Službo Vlade novi perspektivi izvajanja evropske kohezijske politike v Sloveniji in novim izzivom. Da bo pri tem lahko uspešna, je dokazala že v zadnjih tednih, ko je uspešno usklajevala Operativni program – to je ključni dokument za črpanje 3,2 milijardi evrov sredstev v obdobju od 2014 do 2020.

Prepričan sem, da bo Alenka Smerkolj kot ministrica brez listnice, ki bo skrbela za razvoj, strateške projekte in kohezijo, zaupane naloge opravljala strokovno, uspešno, odgovorno, zavzeto in pošteno. Zato predlagam, spoštovani poslanke in poslanci, da podprete Alenko Smerkolj kot kandidatko za ministrico brez listnice. Hvala za vaše zaupanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Predsedniku Vlade se zahvaljujem za dopolnilno obrazložitev.

V skladu z 230. členom Poslovnika zbora se je kandidatka predstavila Odboru za gospodarstvo ter odgovarjala na vprašanja članov odborov. Poročilo odbora ste prejeli. Mnenje odbora bo predstavila predsednica mag. Margareta Guček Zakošek. Prosim.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani gospod predsednik Vlade, ministrica in ministri, spoštovani kolegice in kolegi, poslanke in poslanci!

Predsednik Vlade je predsedniku Državnega zbora 11. 11. 2014 posredoval predlog kandidatke za ministrico brez resorja,

pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo, v katerem je za ministrico predlagal gospo Alenko Smerkolj. Alenka Smerkolj se je 14. 11. 2014 predstavila članicam in članom Odbora za gospodarstvo ter odgovarjala na njihova vprašanja. Predlagana kandidatka je po uvodni predstavitvi svoje dosedanje kariere poti poudarila nadaljevanje za načrtano vizijo, to pomeni pomembno vlogo Službe Vlade v prispevku k uravnoteženemu razvoju in progresivnemu trajnostnemu razvoju Slovenije. Za poslanstvo službe je izpostavila dve smernici, pomembni za izboljšanje gospodarske rasti in konkurenčnosti ter za ustvarjanje delovnih mest, boljši inovativni utrip, uravnotežen razvoj, in sicer: zagotovitev učinkovitih mehanizmov za spodbujanje in sistemsko koordinacijo razvoja Slovenije ter boljše umestitev evropske integracije in posledično možnost pridobitve tudi drugih razpoložljivih sredstev, namenjenih razvoju. V nadaljevanju je kandidatka navedla in podrobneje predstavila štiri stebre ciljev, zastavljene vizije; pri čemer se prvi steber ciljev nanaša na razvoj. Drugi steber ciljev se nanaša na preteklo finančno perspektivo, tretji steber ciljev na prihodno finančno perspektivo. Četrti steber ciljev pa se osredotoča na vzpostavitev vladne projektne pisarne.

Navedla je tudi podporni steber ciljev, ki pa se nanaša na zaposlene v Službi Vlade. Pri tem je poudarila pomen in vzpostavitev ciljnega vodenja in boljšega komuniciranja ter s tem boljšega medresorskega povezovanja med ministrstvi. Vsakega izmed štirih stebrov je podprla s konkretnimi ukrepi, ki jim bo služba tudi sledila. Kandidatka je izpostavila tudi potrebo po kadrovski in organizacijski prilagoditvi službe novim izzivom ter naštetela številne kazalnike, s katerimi bo uresničevanje ciljev tudi možno natančno meriti. Svojo predstavitev je zaključila s predstavitvijo o nekaterih dosežkih službe, pri katerih je v slabem mesecu kot državna sekretarka tudi sodelovala, in sicer: Evropska komisija je 30. 10. potrdila Partnerski sporazum, v katerem je Slovenija osredotočena na 11 tematskih ciljev, in uspešno je bil usklajen Operativni program s strani Vlade in tudi obeh kohezijskih regij ter tako uspešno razrešena problematika zaustavitve plačil s strani Evropske komisije. V razpravi so bila kandidatki zastavljena številna vprašanja, na katera je izčrpno odgovorila vsem članicam in članom odbora, jih seznanila s svojimi stališči in predlogi za ukrepe po posameznih področjih, ki so bila posebej izpostavljena.

Po končani predstavitvi kandidatke je Odbor za gospodarstvo sprejel mnenje, da je bila predstavitev kandidatke gospe Alenke Smerkolj kot kandidatke za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo, ustrezna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, v njenem imenu mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Vlade, kolege in kolegi!

Sredstva evropske kohezijske politike so v Sloveniji ključna in ključen instrument spodbujanja konkurenčnosti ter razvoja. Gre namreč še za edina investicijska sredstva, ki so na razpolago državi v času krize. Zato bo, spoštovana kandidatka, vaša ključna naloga na tem področju, da zagotovite vse pogoje za njihovo 100 % črpanje tako v stari kot tudi novi finančni perspektivi. Pasivna vloga prejšnje vlade na področju črpanja kohezijskih sredstev je pustila hude posledice vsaj za 34 občin in njihovih 11 okoljskih projektov, ki bodo zaradi neučinkovitosti nekdanjega ministrstva za kmetijstvo in okolje ter Službe Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko morebiti uvrščeni le v novo finančno perspektivo 2014–2020; ne bodo pa dobili sredstev iz stare finančne perspektive 2007–2013. In še to samo pod pogojem, če bo teh 11 projektov izpolnjevalo kriterije nove perspektive. Spet govorimo o pogojniku in se lahko upravičeno sprašujemo, kaj pa, če teh kriterijev ne bodo izpolnjevali; izpolnjevali pa bi jih v iztekajoči finančni perspektivi. Seveda za neodgovorno postopanje prejšnje vlade in pristojnih služb ni odgovorna sedanja kandidatka. Njena naloga pa bo zato izredno zahtevna. Na predstavitvi na pristojnem matičnem odboru je pokazala, da področje dela dobro pozna, kar je spodbudno za začetek njenega dela. Ker smo končno dobili potrjen partnerski sporazum in je vlada prejšnji četrtek potrdila Operativni program 2014–2020, vendarle ostaja upanje, da bomo v novi finančni perspektivi uspešnejši in da bomo do konca prihodnjega leta uspeli počrpati večino; želeli pa bi si vsa sredstva iz perspektive 2007–2013.

Kljub vsemu pa smo v Novi Sloveniji zaskrbljeni nad izjavami kandidatke Alenke Smerkolj, ki je namreč na predstavitvi izrazila dvom v smiselnost sankcioniranja tistih uradnikov, ki so odgovorni za slabo opravljeno delo in za neodgovorno ravnanje pristojnih pri poraznem črpanju evropskih sredstev. Tudi vzpostavitev nove projekte pisarne za 9 strateških projektov po naši oceni ne zagotavlja nujno večjega črpanja evropskih sredstev; prej obratno. Dejstvo je, da za koordinacijo med nosilci posameznih projektov, torej med ministrstvi, ne potrebujemo vmesnega člana, če vsi nosilci svoje delo opravljajo odgovorno. Tudi znotraj ministrstev obstajajo mehanizmi za učinkovito opravljanje dela, če jih le želimo vzpostaviti. Naša država torej nujno potrebuje razvoj, potrebuje novo ekonomsko politiko, kar pa seveda ni mogoče brez strukturnih reform, kar v Novi Sloveniji konstantno opozarjamo. Ravno zato so kohezijska sredstva ključna in najbolj pomembna investicijska sredstva ter zato je

vloga ministrice brez resorja, pristojne za razvoj, strateške projekte in kohezijsko politiko, izjemno velika. Želimo si, da bi si pridobila s svojim delom status, neformalni status nadministrice. Glede na navedeno in povedano poslanci Nove Slovenije imenovanju kandidatke Alenke Smerkolj za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo, ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, v njenem imenu mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Spoštovana predsednika, kolegice in kolegi!

Spoštovana gospa Alenka Smerkolj, kandidatka za ministrico brez listnice za razvoj in kohezijo! V rokah boste imeli škarje in platno razvoja Slovenije v prihodnjih letih, zato vam predlagam, da čim prej poskrbite za svojo ministrsko listnico, saj boste brez nje težko skrbeli za razvoj. Le-ta seveda ne bo odvisen izključno od vas, boste pa upravljali z najmočnejšim razvojnim potencialom, ki ga bomo v prihodnjih letih imeli – to pa so kohezijski in ostali evropski viri. Evropska sredstva so pravzaprav edini resen denar, ki ga ima Slovenija na voljo za razvoj. Naš državni proračun je okleščen med visoke javnofinancijske odhodke in glavnice za obrestmi za posojila preteklosti, zato je sredstev za vlaganje v večje projekte, ki bi lahko spodbudili razvoj, sorazmerno malo. Pred vami in nami je povsem nepopisan list, saj se začne nova finančna perspektiva, iz katere nismo mogli še nič pridobiti. Prav vsa sredstva imate še na razpolago, prav tako imate tudi pogoje za uspešen začetek. Partnerski sporazum, ki ga je pripravila že vlada Alenke Bratušek in je bil s strani Evropske komisije potrjen konec letošnjega oktobra. Podobno je tudi z Operativnim programom, ki ga je prav v teh dneh zaključila sedanja vlada, pri čemer ste kot državna sekretarka tudi osebno sodelovali pri njegovem uspešnem dokončnem sprejemu. Kako bomo leta 2020 ocenjevali uspešnost črpanja evropskih sredstev, je zelo povezano s tem, kako boste ravnali v prihodnjem letu. Vaši prvi koraki v perspektivi 2014–2020 bodo trasirali pot in upamo, da bo le-ta v pravi smeri. Nesprejemljivo bi bilo ponovno ponoviti neaktivnost in zmote prve Janševe vlade ter kasneje ministra Žerjave, kar je rezultiralo v izdajanju odločb občinam, ki projektov niso bile zmožne uresničiti. Zaradi te usodne napake bo denar, namenjen Sloveniji, ostal v bruseljski blagajni oziroma bo odšel v tiste države, ki kohezijskega denarja ne delijo na lepe oči in po strankarsko-tovarišijskih linijah. Upamo, da ste se iz preteklih zgodb kaj naučili in napak predhodnikov ne boste ponavljali. Verjetno boste v prvi polovici prihodnjega leta objavili prve razpise za evropska sredstva, sledil bo postopek

izbire in vrednotenja. Odločbe za novo finančno perspektivo, domnevam, da pridejo na vrsto okoli poletja. To pa pomeni, da lahko prva nakazila pričakujemo šele proti koncu leta 2015, pa še to je zelo optimistična ocena. Ampak nič zato; če leto 2015 oddelate dobro, bodo dobra tudi leta, ki sledijo. Vaša prva ministrska naloga bo hkrati tudi najtežja in najpomembnejša. Takšnega ognjenega krsta nima veliko ministrov. To je, kar se tiče prihajajoče finančne perspektive.

Glede finančne perspektive 2007–2013, ki se bo v prihodnjem letu tudi dokončno iztekla, pa naredite vse, kar je v vaši moči, da zlepa ali pa zgrda dosežete, da župani občin, ki imajo dodeljena kohezijska sredstva, za katera je jasno, da jih ne bodo zmogli črpati, od njih odstopijo. To pogumno dejanje je doslej storil le župan Nove Gorice gospod Matej Arčon, ki se je odpovedal zavoženemu projektu in s tem denar rešil za Slovenijo. To je poskušala že minula vlada, vendar je bilo za mnoge župane v lokalnem volilnem letu enostavno preveč priznati lastno napako. Sedaj pa je morda nastopil čas, ko bi bilo treba postaviti nacionalne interese pred osebno prizadetost. Vsi dobro vemo, kako bomo tako pridobljena sredstva lahko takoj angažirali. Imamo namreč 11 projektov, za katere je že vse pripravljeno in za katere je bila dana obljuba, da bodo odločbe izdane v novi perspektivi.

Gospa Alenka Smerkolj je na dobri poti, da bo postala ministrica brez listnice, za razvoj in kohezijo. Prav je, da tudi z glasovanjem o svojih ministrskih kandidatih vladna večina preverja svojo stabilnost v Državnem zboru. Glasovanja se bomo zato v Zavezništvu vzdržali. Imeli pa boste vso našo podporo pri reševanju zahtevnih nalog, ki so pred vami. Želimo vam veliko uspeha. O tem, zakaj pred nami ni še enega ministrskega kandidata, ne bi izgubljali veliko besed. Vse smo si že povedali. Upam, da bo kmalu tu, pred nami. Hvala za pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, v njenem imenu gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predsedujoči, predstavniki Vlade, spoštovani poslanke in poslanci, pozdravljeni tudi v imenu Stranke Mira Cerarja. Odločili smo se, da gospo Alenko Smerkolj podpremo kot kandidatko za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Zakaj? Predlagani kandidatki je po uspešno opravljeni predstavitvi na pristojnem odboru moč priznati, da ima znanje, motivacijo, voljo in željo, da postavi pristojno ministrstvo na noge in da – kot je sama povedala – s pozitivno energijo in ne samo s kritiziranjem vsega in kar vprek, nedvomno pokaže svojo odločnost. V njeni 26-letni karieri v bančnem sektorju je bila rdeča nit poslovanje s tujino, konkretno – sodelovanje z razvojnimi in investicijskimi ter

komercialnimi bankami, kar je bila njena najpomembnejša naloga. V Poslanski skupini SMC podpiramo njeno odločitev, da po svoji viziji sledi smeri, ki jo je zasledovala tudi njena predhodnica gospa Bulc. Ti dve postavljeni smernici razvoja sta nedvomno pomembni, in sicer usposobiti učinkovite mehanizme za sistemski razvoj Slovenije in, kot drugo, učinkovitejše črpanje evropskih sredstev v okviru evropske integracije. Za uresničitev zadanih ciljev in vizije si je postavila, kot je že omenila, štiri stebre in podporni steber ter cilje, ki so jasno merljivi. Zelo pomembno se nam zdi, da glede na zaostrene gospodarske razmere in omejena sredstva jemlje za svoje poslanstvo med drugim tudi dvig zadovoljstva zaposlenih, da bodo le-ti odgovorni, pozitivno motivirani za nove perspektive in nove izzive, ki bodo jasno opredeljeni s cilji in s ciljnimi vodenjem. Kandidatka izpostavlja, da bo potrebno vložiti tudi velike napore za boljše in učinkovitejše medresorsko usklajevanje in povezovanje. Potrebno bo jasno preseči to slovensko vrtičkanje v ministrstvih in enkrat končno spoznati, da je odprtost in sodelovanje edina možnost, da naredimo korak naprej. Brez dvosmerne konstruktivne komunikacije ne bomo naredili ničesar. Znanje za sodelovanje s tujimi mednarodnimi institucijami, katerega ima gospa kandidatka, je tudi eden izmed pomembnih argumentov, zakaj jo stranka SMC podpira. In tu moramo naše napore usmeriti tudi v to, da iščemo in najdemo nove vire financiranja; in se ne upiramo samo na Evropo, ampak širše, svetovno.

Ministrstvo, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo, kot že samo ime pove, je pristojno tudi za razvoj, kateremu sledi gospa Smerkolj, saj je v enem izmed prvih stebrov postavila pripravo Strategije razvoja Slovenije in pripravo Strategije pametne specializacije. Pomembna naloga ministrstva je tudi maksimalno črpanje razvojnih sredstev in temu je potrebno slediti z vso odgovornostjo. To je na svoje breme sprejela gospa kandidatka, za kar jo cenimo in spoštujemo. Zaupamo ji, da bo lahko s svojo strokovnostjo in pozitivnim pristopom zmogla vsa bremena, ki so ji in ji bodo v prihodnje postavljena. Želimo ji vztrajnost in neuklonljivost, kar je nedvomno že pokazala s svojim nastopom pred odborom. Obenem izražamo podporo in vero, da se bo dobro odrezala in pokazala, da je v Sloveniji mogoče narediti korake v pravo smer in ne samo jamrati, kritizirati in biti negativen. Prepričan sem, da bo deležna zaupanja tudi s strani ostalih parlamentarnih strank in da se bomo končno nehali deliti na naše in vaše; ampak bomo usmerili pogled v prihodnost.

Gospa Smerkolj – srečno; mi iz stranke SMC vas podpiramo! Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske

stranke; v njenem imenu gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani predsednik Vlade, spoštovana vladna ekipa, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

V tem kritičnem času, ko je gospodarska situacija precej negotova, ko Slovenija po vseh svetovnih lestvicah konkurenčnosti pada in ko tuji mediji odsvetujejo vlaganja v Slovenijo, je še kako pomembno, kdo bo vodil resor, pristojen za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Ker v prihodnjih letih ni pričakovati navala tujih investitorjev v Slovenijo, bodo evropska sredstva najverjetneje skoraj edina razvojna in investicijska sredstva v državi. Črpanje iz stare finančne perspektive je slabo, saj smo do konca septembra 2014 počrpali zgolj 74 % razpoložljivih evropskih sredstev. V prihodnjem letu moramo iz stare finančne perspektive počrpati še okoli 900 milijonov evrov. Tudi zaradi tega je izjemno pomembno, da to področje pokriva zelo kompetentna oseba. V petek, 14. novembra, se nam je kot kandidatka za ministrico brez resorja na Odboru za gospodarstvo predstavila dosedanja državna sekretarka Alenka Smerkolj. Po krajši predstavitvi svoje dosedanje kariere je izpostavila, da bo sledila viziji, ki jo je začrtala njena predhodnica. Podrobneje je predstavila cilje, ki jih potrebuje za doseg zastavljene vizije. V bližnji prihodnosti se namerava posvetiti dvema ključnima dokumentoma – Strategiji pametne specializacije in Strategiji razvoja Slovenije. V okviru stare finančne perspektive si je za cilj postavila maksimalno črpanje sredstev, tako kohezije kot iz naslova teritorialnega sodelovanja in finančnih mehanizmov. In seveda tudi zmanjšanje števila zavrnjenih povračil iz Evropske unije. Izpostavljena je bila tudi vzpostavitev sistema upravljanja in nadzora, ki vključuje tudi informacijski sistem in spravilo projektov. Vse do tukaj se nam je predstavitev zdela primerna. V nadaljevanju je kandidatka odgovarjala na zastavljena vprašanja poslank in poslancev. Pozitivno je bilo, da se odgovorom ni izmikala, temveč je na večino tudi odgovorila. Odgovori pa so bili dostikrat zelo splošni in premalo konkretni. Smo pa imeli kandidatko možnost spoznati že na odborih, ko se je obravnavala tematika, vezana na poročila o črpanju evropskih sredstev. Naj na tem mestu ponovno opozorim, Slovenijo imamo razdeljeno na dve regiji, na vzhodno in zahodno regijo, ki sta glede na evropsko povprečje zelo različno razviti. Na račun vzhodne, manj razvite regije smo v času pogajanj za evropska sredstva nove finančne perspektive dobili okoli pol milijarde več evropskih sredstev. In prav zaradi tega se je že v preteklosti izpostavljala nujnost priprave dveh ločenih Operativnih programov, vendar za to ni bilo posluha niti v prejšnji vladi niti s strani kandidatke za ministrico. Prav je, da na tem mestu tudi izpostavimo, da se nam zdi način

sprejema Operativnega programa, enega izmed ključnih dokumentov, ki bo osnova za črpanje sredstev iz nove finančne perspektive 2014–2020, neprimeren. Sveta vzhodne in zahodne kohezijske regije sta morala zelo na hitro sprejeti Operativni program. Da takšen način dela ni všeč niti regijam, je razvidno že iz sklepa vzhodne kohezijske regije, ki je Operativni program zgolj pogojno potrdila. Prav je tudi, da izpostavimo, da verzija Operativnega programa, ki je bila sprejeta na zahodni kohezijski regiji, ni bila enaka verziji, ki je bila kasneje zaradi sprotnih dopolnitev sprejeta na vzhodni kohezijski regiji. Prav tako se je Operativni program še pred potrditvijo na vladi spreminjal, kar pomeni, da je bila verzija, ki jo je Vlada posredovala Evropski komisiji, tako imenovana tretja verzija; in ne tista, ki je bila potrjena na svetu kohezijskih regij. Takšen način dela ocenjujemo kot neprimeren, saj svetoma kohezijske regije odvzema svojo težo in kaže na vse bolj centralističen pristop delovanja. Skladen regionalni razvoj bo zato za novo ministrico brez resorja resnično velik izziv.

Ker nas kandidatka s svojo predstavitvijo ni prepričala in ker se nam njen način delovanja že v samem začetku zdi neprimeren, bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke glasovali proti njeni potrditvi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije; v njenem imenu gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav predsedniku Vlade, ministrom in državnim sekretarjem! Spoštovani kolegice in kolegi, tudi vam dober dan!

Prejšnji petek se nam je na Odboru za gospodarstvo predstavila kandidatka za ministrico brez resorja, pristojna za razvoj, strateške projekte in kohezijo. S svojo ciljno naravnanoostjo je gospa Smerkolj na nas napravila izjemno dober vtis. Njen nastop je bil strokoven, samozavesten in navdan s pozitivno energijo. Pravzaprav nas je celo spomnila na svojo predhodnico gospo Violeto Bulc. Veseli nas, da gospa Smerkolj dobro pozna široko področje, ki ga bo pokrivala kot ministrica, saj na Službi Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko že sedaj opravlja delo državne sekretarke; tako da bo svojo funkcijo lahko prevzela in začela polno opravljati v najkrajšem možnem času. Gre za zelo pomemben resor, sploh v luči krize in že pregovorno slabega slovenskega črpanja evropskih sredstev, zato se nam zdi gospa Smerkolj optimalna izbira in rešitev. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev se strinjamo z vizijo Smerkoljeve, da mora ta služba prispevati k uravnoteženemu, progresivnemu in trajnostnemu razvoju Slovenije. Želimo si, da bi kandidatka za ministrico v celoti izpolnila vse štiri

stebre, ki si jih je zastavila – razvoj in koriščenje sredstev iztekajoče se finančne perspektive v letu 2007–2013; novo perspektivo v obdobju 2014–2020 in vzpostavitev vladne projektne pisarne za 9 strateških projektov. Izjemno pomembno se mi zdi, da Slovenija čim prej pripravi sprejem Strategije razvoja, saj gre za ključni dokument, brez katerega država ne more normalno delovati, kaj šele napredovati. Zato bomo v Demokratični stranki upokojencev budno spremljali napredek in tudi tvorno sodelovali pri pripravi omenjenega dokumenta.

V Sloveniji bo v novi finančni perspektivi 2014–2020 na voljo 3,2 milijarde evropskih / nerazumljivo/ sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in Kohezijskega sklada. Nad uspešnim črpanjem sredstev bo bdela prav gospa Smerkolj in verjamemo, da bo svoje delo opravila z vso vnemo in odgovornostjo, saj si neprimarnosti in birokratskih ovir, ki smo jih izkazali v iztekajočem se finančnem obdobju, ne smemo več privoščiti. V strategiji Evropske unije 2020 je opredeljenih 11 tematskih ciljev, znotraj katerih lahko države članice financirajo ukrepe evropske kohezijske politike in z njimi prispevajo k skupnemu doseganju ciljev. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev bomo še posebno aktivno spremljali naslednje tri: spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile, spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini ter vlaganje v spretnosti, izobraževanja ter vseživljenjsko učenje.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev od nove ministrice pričakujemo proaktivno držo tudi pri črpanju kohezijskih in drugih sredstev na področju sociale; predvsem sredstev, namenjenih medgeneracijskemu sodelovanju, ter sredstev za generacijo 50 plus, ki poleg mladih velja za eno najbolj ranljivih skupin. Treba je namreč vedeti, da ima Slovenija znotraj držav članic Evropske unije eno najnižjih zaposljivosti med starejšimi od 50 let in naprej, kar postaja vedno večji problem. Ti ljudje so še vedno polni delovnega elana, željni dela in prispevka družbi, a so v primeru, da izgubijo delo, praktično nezaposljivi, prepuščeni sami sebi in seveda socialnim službam.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev bomo Alenko Smerkolj podprli za ministrico za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Želimo ji uspešno delo!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Vlade; spoštovane in spoštovani ostali prisotni!

Danes bomo zapolnili enega od manjkajočih mest v tej vladi. Smo pred potrditvijo kandidatke za ministrico brez listnice, pristojno za razvoj,

strateške projekte in kohezijo. Področje razvoja in kohezije je bilo vse predolgo zapostavljeno in razpršeno po različnih resorjih, brez enotne in usmerjene politike, za kar smo plačali veliko ceno. Strategija razvoja mora postati nosilna os vseh odločitev, usmeritev ter politik o različnih vsebinskih področjih. Postati mora stičišče, do katerega se moramo poenotiti na vseh ravneh. Lahko imamo še tako dobre ideje, predloge in rešitve, ampak če le-te niso v skladu s skupno razvojno vizijo, ostanejo le osiromašene in neučinkovite vsebine, ki pa na dolgi rok ne morejo prav zaživeti, še manj pa narediti odločen korak naprej. Glede na stanje naših financ in napovedi o zniževanju primanjkljaja se potencial za razvojni preboj precej oži, zato moramo biti še toliko bolj pazljivi, da možnosti, ki jih imamo, izkoristimo v polni meri. Nov evropski finančni okvir za obdobje 2014–2020 nam tako ponuja nove možnosti, težke kar 3,2 milijarde evrov. Če se bomo zopet ujeli v vrtičkanje po posameznih projektih, se nepovezano borili za evropska sredstva, potem ne pričakujemo, da bo odstotek počrpanih sredstev kaj večji. Evropska sredstva, ki so nam na voljo, so namreč eden večjih investicijskih virov in ne smemo si več privoščiti mačehovskega odnosa do pomena le-teh. Da pa bomo lahko dosegli viden napredek na tem področju, bo treba zgraditi močno verigo; verigo, ki bo preseгла delitev po resorjih. Da je veriga močna toliko, kolikor je močan njen najšibkejši člen, je znano. Zato je nujno, da tudi gospodarsko ministrstvo, ki je eden izmed ključnih členov te verige, popolnimo. Da danes na tem mestu nimamo kandidata za ministra za gospodarstvo, ni najboljša popotnica za naprej. Prezadolženost gospodarstva, kreditni krč in potreba po prestrukturiranju so veliki izzivi, ki terjajo polno in odgovorno delo ministrstva. Zato pričakujemo, da bo tudi ta resor kmalu dobil močnega govornika. Namreč, vsak izgubljen dan, ko smo brez gospodarskega ministra, nima samo posledic za gospodarstvo, za katerega se zdi, da je prevečkrat prepuščeno samemu sebi, hkrati daje tudi vodo na mlin tistim, ki pravijo, da ministrstva za gospodarstvo sploh ne potrebujemo. Socialni demokrati smo prepričani, da močno gospodarsko ministrstvo potrebujemo bolj kot kdajkoli prej. Politična ali kadrovska zagata ne smeta poteptati védenja, da je gospodarstvo eden ključnih temeljev, na katerih se lahko gradi naša lepša prihodnost. In če bodo temelji trdni in stabilni, potem lahko gradimo brez bojazni, da se nam lahko kaj poruši ob vsakem najmanjšem potresu. Socialni demokrati smo v koalicijo vstopili z iskreno namero pomagati preseči gospodarsko in politično krizo ter s sodelovanjem ponovno vzbuditi zaupanje tako domače kot tuje javnosti. Socialni demokrati pričakujemo, da bo ime, ki danes manjka, čim prej pred nami in da gospodarstvo končno postane osrednji fokus delovanja vlade; da lahko z aktivno politiko spodbujanja zdravih jeder, z investicijami ter krepitvijo panog končno stabiliziramo in povečamo gospodarsko rast, s

tem pa zaščitimo domačo proizvodnjo, delavca in ljudi, ki danes plačujejo visoko ceno slabih odločitev posameznikov. Slovenija potrebuje nov zagon, potrebuje razvojno strategijo. Čeprav ekipa še ni popolna, verjamemo, da bo delo bodoče ministrice brez listnice, pristojne za razvoj, strateške projekte in kohezijo, pripomoglo k odločilnemu koraku naprej v tej smeri. Socialni demokrati menimo, da je bila predstavitev kandidatke Alenke Smerkolj dobra. Delo, ki jo čaka, ni lahko; pa vendar verjamemo, da ima kandidatka potrebne izkušnje, znanje in voljo, da ga bo opravila dobro.

Socialni demokrati bomo podprli kandidatko za ministrico brez listnice, odgovorno za razvoj, strateške projekte in kohezijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene leve, v njenem imenu gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predsednik Vlade, ministri in kolegi!

Zaradi omejitev, ki jih je prinesel vstop v Evropsko unijo, je Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko zelo pomembna za prihodnost države Slovenije. Že dolgo poslušamo, kako Slovenija neuspešno in premalo učinkovito črpa kohezijska sredstva, v tem trenutku najpomembnejši vir investicijskih sredstev. V tej globoki krizi kapitalizma se je pokazalo, da so javne investicije edini učinkovit mehanizem za obujanje in poganjanje gospodarstva. Rešitev je preprosta – proizvodimo z javnimi sredstvi, z namenom zagotavljanja javnih potreb. To je ključni vidik prihodnosti po meri človeka. Hkrati pa so tu že zdaj javne investicije tiste, ki lahko Slovenijo potegnjejo iz krize. Ne nazadnje, 2,5 % gospodarska rast v Sloveniji v prvih dveh četrtletjih letos poleg izvoza temelji na javnih investicijah. V svetu so ogromne monetarne operacije, s katerimi so centralne banke razsipale denar na trge, in to je povzročilo borzne balone, ki bodo verjetno kmalu počili, in kapitalizem se bo spet sesul sam vase. Na drugi strani so – v primerjavi s stotinami milijard za banke in finančni sektor – relativno skromne, javne investicije prinesle gospodarsko okrevanje in delovna mesta. Alenka Smerkolj bo seveda opravljala svoje delo znotraj specifičnih omejitev. Znotraj tega okvira je ključno vprašanje, kam investirati. Vizija, ki jo je predstavila Smerkoljeva, je zelo podobna neoliberalnim smernicam iz Lizbonske pogodbe, ki so bile pred krizo glavna mantra Evropske unije. Kljub temu bodo te želje večinoma ostale neuresničene. Vlada vodi popolnoma drugačno razvojno strategijo – strategijo privatizacije oziroma, bolje rečeno, razprodaje in varčevalnih ukrepov. Nova ministrica se bo pri teh vprašanjih dobro vklopila v vlado. Zastráševanje z zavezami do Evropske unije in finančnih trgov je zadostno ponotranjila, da pravi, da brez privatizacije ne bo šlo. Kakšna

razvojna politika je to? O tem pričajo odpuščanja, kršenje delavskih pravic in zniževanje plač v Heliosu ter tehnološki zaostanek in dezinvestiranje v nešteto drugih primerih. Upamo, da se kot dolgoletna bančnica, odgovorna za stike s finančnimi trgi in tujimi bankami, nova ministrica brez resorja ni preveč navadila razmišljanja po logiki teh finančnih trgov. Pri pripravi Strategije pametne specializacije, katere osnutki so zloglasni zaradi ezoterične dikcije, upamo, da se bo bolj držala besed o, citiram, "uravnoveženem progresivnem in trajnostnem razvoju" kot besed o konkurenčnosti. Če te besede vzamemo zares, potem vemo, da to dvoje ne gre skupaj. Z zniževanjem pravic, uničevanjem socialne države in razprodajo premoženja se pač ne da doseči socialno in ekološko trajnostnega razvoja.

Novi ministrici za razvoj in evropska kohezijska sredstva Alenki Smerkolj želimo, da bi bila pri črpanju kohezijskih sredstev uspešna, da bi vzpostavila nadzor nad črpanjem sredstev in jih čim več preusmerila v produktivne naložbe, ki ne bodo prinesle samo gospodarske rasti, ampak predvsem kakovostna delovna mesta in izboljšanje življenja za vse delovne ljudi v Sloveniji. A resničnost je popolnoma drugačna. Za dejanski razvoj v korist ljudi – ne kapitala – Slovenija potrebuje radikalno spremembo trenutne perspektive.

V Združeni levici ne podpiramo poti v tretjo recesijo, zato nove ministrice ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Besedo dajem poslankam in poslancem. Besedo ima gospod Uroš Prikl, Desus. Pripravi naj se gospod Jožef Horvat, Nova Slovenija.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Gospod predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Kot je bilo povedano, se je gospa Smerkolj že predstavila na matičnem Odboru za gospodarstvo. Moram povedati, da me je osebno seveda prepričala, pa to ni bilo lahko; saj je pred njo na tem istem matičnem odboru nastopila gospa Bulčeva, ki je bila prav tako izjemno dobra. Ampak vendarle, sedanja kandidatka gospa Smerkoljeva je bila vsaj tako dobra oziroma še boljša kot gospa Bulčeva. Zakaj? Prvič, iz vsebinskega področja. Imponirala je s poznavanjem vsebine, imela je jasno vizijo, jasno in eksaktno so bili izraženi z njene strani tudi zastavljeni cilji, na naša vprašanja je odgovarjala zelo strokovno in samozavestno. To je prvo. Drugo, njen osebni pristop je bil izjemno samozavesten, iskren, bil je zelo neposreden – odraža njeno pozitivno držo, pozitivno energijo. Z nasmehom na obrazu, kar pa ni tako nepomembno, je odgovarjala na vsa naša vprašanja. Zakaj še jo bom podprl in zakaj še me je prepričala? Ob vseh vsebinskih

zadevah, jasno izraženih in zastavljenih ciljih, o katerih seveda ne bom razpravljaj, ker je bilo že preveč tega povedanega, se je dotaknila tudi kadrovske in organizacijske, predvsem organizacijske okrepitve službe oziroma resorja, ki ga bo vodila. To v teh težkih razmerah ni toliko nepomembno. Pa še to se mi zdi zelo bistveno. Gospa Smerkoljeva je praktično 1 mesec ali pa še manj na mestu državne sekretarke na tem ministrstvu in je prepričana v to, kar dela. Tukaj vidi dodatni izziv in verjamem, da bo pri svojem delu uspešna. Na koncu – pa nikakor ne najpomembneje – na vse stvari gleda z veliko mero optimizma, ki je podkrepjen z njeno prizadevnostjo in pripravljenostjo za trdo delo.

Pri tem ji jaz osebno kakor tudi poslanci in poslanke Poslanske skupine Desus želimo obilo uspeha in sreče, ki ju bo tukaj potrebovala; čim manj polen pod nogami, čim manj polen pod nogami – in verjamem, da uspeh ne bo zastal. Kot rečeno, moja podpora tukaj je nedvomna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat, Nova Slovenija. Pripravi naj se gospa Andreja Potočnik, SMC.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Dober dan, drage kolegice, dragi kolegi. Lep pozdrav tudi kandidatki gospe Alenki Smerkolj, gotovo nas nekje posluša.

Po moje bi bilo prav, da bi sedela tukaj, da bi si zrl iz oči v oči in si povedali kaj pomembnega, kar je potrebno za razvojni preboj Republike Slovenije. Že na odboru sem povedal, da kljub temu, da bo gospa Alenka Smerkolj ministrica brez listnice, kot pravimo, pa velikokrat ne vemo, kaj to pomeni, mislim, da bo njena najdebelejša listnica prav enotna in zelo močna politična podpora znotraj vlade in koalicije. Če ne bo te politične podpore, ne bo nič z razvojnimi prebojem naše države. Mi zaostajamo za povprečjem Evrope za skoraj 20 %, padli smo iz leta 2008, ko smo zaostajali samo približno 10 %. Govorimo o – in k temu se je tudi kandidatka zavezala – realizaciji 11 projektov, ki so ready-to-go in bi se naj izvajali v 34 slovenskih občinah. To pa ni vse. Mnoge slovenske občine imajo mnogo projektov in čakajo, ker ne vejo, kakšna bo nadaljnja politika, kakšno bo nadaljnje financiranje – ne nazadnje tudi slovenske lokalne samouprave.

Nadaljujem pozitivno, saj vedno govorim pozitivno. Slovenija je v svetovnem merilu vodilna na nekaterih področjih visokotehnološkega podjetništva. Imamo eno najboljših podjetij z virtualnimi igračami na svetu; največjo borzo virtualnih valut, največje število projektov za naprave na množičnih platformah in podobno. Nadaljujem realistično – pa hkrati že 5 let povsem ignoriramo to najhitrejšo rastočo gospodarsko panogo. Ponavljam – že 5 let ignoriramo to najhitrejšo rastočo gospodarsko panogo. Državne spodbude so neučinkovite in zastarele, statistično panoge ne spremljamo, investicije v tovrstna podjetja se zgodijo v tujini

in podjetniki se izseljujejo. Evropski parlament je v prejšnjem sklicu postavil cilje informacijske družbe v okviru digitalne agende za Evropo. Ta digitalna agenda, če bi jo mi povsem aplicirali, bi dala v Sloveniji do leta 2016 delovna mesta približno za 3 tisoč IKT inženirjev. Evropski parlament oziroma Evropska komisija je celo ustvarila nov horizontalni komisariat za digitalno družbo. Če smo še pred desetimi leti imeli Ministrstvo za informacijsko družbo, je vlada za vlado zmanjševala pomen informacijske družbe, dokler nismo njene vloge zreducirali na Direktorat za informacijsko družbo, ki v bistvu financira državno akademsko omrežje in občasno piše zakone. Primanjkuje nam ciljev in odnosa, ne denarja. Slovenska zakonodaja na področju informacijske družbe je odlična, ne potrebuje sprememb. Prav tako je denarja dovolj, le brezciljno je uporabljen. Slovenski državni uradi dobivajo nagrade za digitalizacijo storitev, a nihče ne objavi statistike uporabnosti le-teh. Po vseh standardih uporabnosti so namreč državne in uradniške spletne storitve sila nerodne za uporabo, nekatere celo neuporabne. Elektronski podpis smo že davno uzakonili, pa se je še vedno treba s sodišči in uradi pregovarjati in prerekati, da ne potrebujejo dokumenta, poslanega po faksu; ampak je digitalno podpisana elektronska verzija dovolj. Tako piše v zakonu. Na pošti podjetnik ne more dokazati, da lahko opravi poštno storitev v imenu podjetja, če s seboj nima stiskanega izpisa iz Ajpese, da je res zastopnik podjetja. To je noro. Še celo državni uradniki si med seboj s kurirji pošiljajo papirje in s tem zapravljajo naš denar. Državlani pa še vedno v lekarno hodimo z nakracanimi recepti, kljub temu da si zdravnik to, kar je napisal na recept, vestno vpiše tudi v svoj računalnik in bi lahko brez težav poslal neposredno v lekarno elektronski recept ali pa zapisal na zdravstveno izkaznico, ki jo vsak nosi pri sebi. Vse skupaj povzroča zamude, napake in slabo voljo ter predvsem jemlje zaupanje. Infrastrukturo imamo; no ja, za silo. Vedno bi lahko bila boljša. Nekatere slovenske regije niso ravno dobro pokrite z infrastrukturo. Vedno boljše povezave ne bodo pomagale, če še obstoječih ne izkoristimo. Zato določanje novih proračunov, financiranje dodatnih kablov in projektov brez ciljev ni dovolj. Potrebne so aplikacije, potrebne so rešitve; a ne gre samo za infrastrukturo, gre tudi za vsebino. Na primer, v digitalno izobraževanje slovenskih učiteljev investiramo skoraj največ v Evropi, pa so učenci na dnu lestvice po samozavesti pri uporabi digitalnih tehnologij. Torej veliko dela in veliko nalog za bodočo ministrico. Srečno – Alenka Smerkolj!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Andreja Potočnik, SMC; pripravi naj se gospod Matjaž Nemec, SD.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Ko sem na samem zaslišanju poslušala predstavitev kandidatke za ministrico gospe Alenke Smerkolj, sem že uvodoma dobila izjemno pozitiven pogled na prihodnost naše Slovenije. Popolnoma se strinjam z izjavami kandidatke, da je Slovenija na razpotju in da obstajata dve možnosti. Ena je, da še malo potrpite, obrnemo stvari, gremo naprej in zmagamo. Druga pa je, da se spotaknemo, da nazadujemo, izgubimo suverenost in dopustimo, da drugi upravljajo z nami. Verjamem, da bomo danes s potrditvijo kandidatke bližje pozitivnemu koraku, bližje zmagi, da gre vsem nam boljše. Kandidatka ima jasno zastavljeno vizijo in cilje. Zaveda se, da je pomembno pripraviti strateški dokument Strategije razvoja Republike Slovenije, ki bo osnova za črpanje iz nove finančne perspektive 2014–2020. Jasni cilji so maksimalno črpanje sredstev iz nove in stare finančne perspektive, kontrola obstoječih in novih projektov ter zmanjšanje števila zavrnjenih povračil iz Evropske unije.

Že v kratkem času enega meseca, od kar je nastopila delo kot državna sekretarka, se je izkazala kot izjemno pozitivna oseba. Izkazala je razumevanje do problemov, odprta je za dialog in odlična pogajalka. Popolnoma zaupamo v sposobnost gospe Alenke Smerkolj in verjamem, da bo skupaj s svojim timom uspela uresničiti cilje, ki si jih je zastavila, in na ta način prispevala k boljši in lepši prihodnosti Slovenije. Želim ji veliko uspehov!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Matjaž Nemec, SD; pripravi naj se mag. Marko Pogačnik, SDS.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovani zbor, draga kandidatka!

Socialni demokrati se zavedamo, da časi, ki so pred nami, niso lahki. Tudi mi želimo biti del te zgodbe z vsemi odgovornostmi, z vsemi pastmi; ampak predvsem z energijo in željo, da se zadeve premaknejo na bolje. Gospa kandidatka Alenka Smerkolj se je v tem mesecu dni kot državna sekretarka izkazala kot izjemno hitro učljiva, kot izjemno odzivna, kot izjemno človeška in predvsem kot izjemno pragmatična osebnost. Socialni demokrati spremljamo njeno pot z velikim optimizmom in željo, da se bo na njenem področju, ki je zelo pomembno, na katero premier stavi veliko, le kaj premaknilo na boljše. Iz sestave vlade je razvidno, da premier na to ministrstvo brez resorja vlaga velika upanja, nanj polaga osebo, ki bo znala povezovati različne interese, različne poglede, predvsem v skupno dobro.

Zato bomo Socialni demokrati predlog podprli z najboljšimi željami, da bomo skupaj premaknili zadeve v pravo smer. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik, SDS; pripravi naj se gospod Danijel Krivec, SDS.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani ministrski zbor!

Dejstvo je, da so evropska sredstva verjetno ena izmed najpomembnejših virov za nadaljnji razvoj Slovenije tako v gospodarskem kot v socialnem smislu. Dejstvo je, da Slovenija v danem trenutku in v preteklosti ni najboljša v tej sferi. Spoštovana kandidatka, jaz pričakujem, da boste spremenili dosedanje delo, da boste spremenili dosedanje organizacijo in da bodo črpanja evropskih sredstev bistveno boljša, kot so bila doslej. Ključni problem, ki ga osebno vidim pri črpanju evropskih sredstev, so sredstva okoljske kohezije. Jaz sem prepričan in apeliram predvsem na ministrski zbor, da pri črpanju evropskih sredstev sama uspešnost ne bo odvisna samo od dela ministrice; ampak tudi od podpore, ki jo bo ta ministrica imela – od predsednika Vlade in ostalih ministrstev. Jaz tukaj pričakujem, da se bodo birokratski zaplet in birokratske ovire, ki jih osebno ocenjujem za največji problem pri črpanju teh sredstev, in javni uslužbenci tega zavedali; in da bo Slovenija v novi evropski perspektivi lahko na tem področju bistveno boljša.

Na hearingu spoštovane kandidatke sem pogrešal dve stvari, in sicer nedorečen odgovor na vprašanje, kaj bo kandidatka spremenila pri načinu svojega dela v primerjavi z delom prejšnjih odgovornih oseb na tem področju. In katere so tri prioritete naloge, ki si jih bo kandidatka zadala kot prioritete.

Ne glede na vse, jaz sem prepričan, da bo danes kandidatka izvoljena za ministrico. Ministrici želim vse najboljše, da bo s svojim delom lahko bila čim uspešnejša, kajti njeno delo je verjetno tudi v veliki povezavi za uspešen razvoj Slovenije. Ker pa Sloveniji želimo uspešen razvoj, želim osebno tudi uspešno delo sami ministrici!

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Naslednji ima besedo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica. Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom, ministrom.

Tudi sam sem na zaslišanju gospe Alenke Smerkolj kot kandidatke za ministrico brez resorja pozorno poslušal njeno predstavitev. In moram reči, da mi je v veliki meri odgovorila na kar nekaj vprašanj. Nisem pa prepričan, da bo lahko vse te teze, ki jih je postavila na zaslišanju, tudi uresničila. Sicer je dala precej zagotovil, da bo imela znotraj vlade veliko podporo s strani predsednika Vlade in tudi ostalih ministrov, vendar – glede na prakse iz preteklosti – bo to pokazala kvečjemu praksa. Ne vemo, ali je to v celoti res, kajti imenovanje

ministrov in njihovo zagotavljanje, kako imajo podporo in kako so kredibilni, se je že velikokrat pokazalo kot milni mehurček v tem primeru. Bi pa opozoril na neko drugo zadevo. Imenovanja ministrov skozi Državni zbor in ti hearingi so na nek način brez pomena, kajti ključno odgovornost za ministrsko ekipo prevzema predsednik Vlade. Vlada naj se odloča, katerega ministra bo imela. Mislim, da se v Državnem zboru do sedaj še nikoli ni nič spremenilo, kvečjemu bi bil ta postopek skozi Državni zbor nek alibi, da si je nekdo še pravočasno premislil in ni stopil na ministrski položaj. Odločitev o tem, kdo bo minister, kako bo zadevo odpeljal, je predvsem na predsedniku Vlade in na vladi kot taki.

Nova ministrica prevzema dokaj nehvaležen resor. Vsi vemo, da je črpanje slabo; vsi pa se zavedamo, da so evropska sredstva eden ključnih virov za nadaljnji razvoj, za hitrejše razvijanje Slovenije, predvsem na gospodarskem področju. Povedano je bilo, da ima nova finančna perspektiva kar nekaj novih instrumentov, prijemov. Gre za nov način razdeljevanja teh sredstev; ni več tako, bi rekel, omejujočih okvirjev, ki so na nek način razdeljevala sredstva za celotno finančno obdobje in s tem na nek način tudi dala možnost tistim, ki so želeli pridobiti sredstva, da so na primeren način tudi pripravili projekte. Bojim se, da bo v tej finančni perspektivi manjšim subjektom bistveno težje prihajati do sredstev. Tu mislim tudi na lokalne skupnosti, kajti kriterij, ki je bil nekako nakazan glede ekonomske upravičenosti posameznih projektov – če bo to prevladujoče, bo to velika težava.

Kolega Marko Pogačnik je opozoril na ključni del, ki čaka ministrico, to so birokratske ovire in težave, ki jih bo imela pri usklajevanju posameznih resoljev. Tudi sam ji želim pri tem čim več uspeha, bo pa nujno potrebovala podporo ostalih ministrov, predvsem pa predsednika Vlade, da bo lahko usklajevala te različne interese, kajti do sedaj so se te ovire pokazale kot tiste ključne, ki omejujejo hitrejše črpanje evropskih sredstev in boljše koriščenje teh virov. Tudi sam nimam zadržkov do kandidatke. Mislim, da je v svoji predstavitvi pokazala, da ima voljo, da nekaj spremeni na tem resorju. Jaz ji v tem primeru štejem v prednost to, da do sedaj ni delala v javni upravi. Mislim, da so te stvari, ki se trenutno odvijajo znotraj birokracije, predvsem posledica nekih tradicij. Verjamem, da lahko z nekim novim pristopom tudi na takem težkem resorju nekatere stvari spremeni in izboljša. Pri tem ji želim čim več uspeha!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Gantar, Desus. Pripravi naj se dr. Matej T. Vatovec, Združena levica.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani kolegice in kolegi!

Črpanje investicijskih sredstev iz EU je zagotovo ena od bolečih točk prejšnjih vlad; hkrati pa pomeni tudi vrsto zamujenih priložnosti tako za gospodarski razvoj kot nove zaposlitve. Je področje, ki se nanaša na več resorjev, in bi bilo danes verjetno zelo težko iskati tistega odgovornega, zaradi katerega do vsega tega ni prišlo. Zato se mi zdi, da je to ministrstvo, ki je bilo predlagano in o katerega ministrici danes govorimo, dejansko ključnega pomena v nadaljnjem razvoju v naslednjih letih, ker pač vemo, da je denarja v proračunu za razvojne projekte premalo. Minister, ki to prevzema, mora imeti nekatere lastnosti; predvsem mora dobro poznati strokovno področje, mora delovati povezovalno in mora imeti izkušnje na področju vodenja projektov. Osebo verjamem, da je s strani predsednika Vlade predlagana kandidatka tista, ki te sposobnosti ima. Mislim, da nas je večino prepričala ob svoji predstavitvi s svojim nastopom, s svojim odnosom, s svojo pozitivnostjo pri gledanju bodisi na sodelavca bodisi na samo delo. Zato tudi z moje strani ni nobenega pomisleka.

Kot že rečeno, v stranki Desus bomo kandidatko podprli in ji v tem primeru lahko želimo samo uspešno delo. Verjamemo, da bo imela ustrezno podporo pri predsedniku Vlade, da bo v resnici lahko vplivala na več ministrov znotraj te vlade, da bodo dejansko ti projekti tudi stekli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec, Združena levica. Pripravi naj se gospod Danilo Anton Ranc, SMC.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani kolege in kolegi ter vsi ostali!

Imenovanje ministrice je simptom te Vlade. Po našem mnenju gre za simptom politične nerodnosti te vlade in na nek način simptom pomanjkanja strategije oziroma neke jasne vizije vodenja te države. To se kaže v številnih kadrovskih spodrsrlajih, ki so se zgodili v slabih treh mesecih, v dolgih iskanjih, premišljenih iskanjih, takih temeljitih – utemeljitev ob imenovanjih, ki so se večkrat neuspešno končala oziroma se zaključila z nekim spodrsrlajem. Zaradi tega smo imeli tudi toliko ministrskih menjav oziroma nekih neuspešnih kadrovanj in seveda še vedno prazno Ministrstvo za gospodarstvo. Zaradi vsega tega nimamo v Združeni levici dvoma o osebni primernosti kandidatke za ministrico; ne samo zato, ker ima verjetno več izkušenj z bančništvom in financami kot pa s kohezijsko politiko in črpanjem evropskih sredstev, temveč predvsem zaradi tega, ker jo pravzaprav predlaga vlada, kot jo poznamo v trenutni sestavi.

Zaradi tega, predvsem zaradi nekega dvoma do ustreznosti kandidatov, ki jih predlaga ta vlada, ministrice ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc, SMC. Pripravi naj se gospod Franc Breznik, SDS.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani ministrici, spoštovani kolege in kolegi!

Predstavitev kandidatke Alenke Smerkolj na Odboru za gospodarstvo je bila zelo prepričljiva iz vsebinskega in tudi iz metodološkega vidika. Kandidatka ima bogate izkušnje v poslovnih sistemih, med drugim v bančništvu in finančnih institucijah. Sodelovala je z domačimi in mednarodnimi finančnimi poslovnimi sistemi, komercialnimi in investicijskimi bankami ter z gospodarskimi družbami. Posebej me je razveselil njen analitičen in sistematičen pristop k izvajanju vodenja projektov po metodologiji korektnega menedžmenta. Že kot državna sekretarka je učinkovito diagnosticirala problematiko medresorskega usklajevanja med ministrstvi, kar je bila velika slabost prejšnjih vlad. In tudi to so verjetno razlogi za neučinkovito črpanje evropskih sredstev in tudi za nekatere spodletele projekte, kot so TEŠ 6 in tretja razvojna os. Kot metodološki pristop pri svojem delu navaja sistemsko koordinacijo razvojnih projektov, inovativen pristop, povezovanje znanstvenih in univerzitetnih sfer z realnim sektorjem in aplikacijo teh znanj v gospodarske družbe ter tudi v javni sektor. Kot glavne usmeritve svojega dela navaja naslednje sistemske projekte: izdelava razvojne strategije Slovenije in določitev smeri razvoja Slovenije na osnovi naravnih resursov, tradicionalnih znanj in gospodarske lege. Med drugim tudi navaja: uspešno zaključiti prejšnjo perspektivo in se učinkovito pripraviti na naslednjo perspektivo, da bomo učinkovito počrpali sredstva, ki so nam na razpolago. Posebej bi poudaril tudi dobro idejo o projektni pisarni za izvajanje strateških projektov, ki so za Slovenijo nujno potrebni. Pri predstavitvi kandidatke sem zaznal izjemen posluš za policentrični razvoj Slovenije, saj se zaveda, da je možno tudi s kohezijskimi sredstvi zmanjšati zaostanek zapostavljenih regij, kot so Koroška, Prekmurje in Bela Krajina.

Kandidatka bo s svojimi izkušnjami in pristopom vzpostavila zaupanje bančnega sektorja, financiranje razvojnih projektov in novega investicijskega ciklusa v gospodarstvu ter lokalni skupnosti. Iz navedenih razlogov kandidatko podpiram in ji želim uspešno vodenje ministrstva, uspešno formiranje projektne pisarne, še posebej pa uspešno medresorsko usklajevanje. Z veseljem sem prisluhnil tudi nekaterim pozitivnim ocenam o kandidatkini iz opozicije. Mislim, da je to mogoče dober znak, da bomo šli skupaj naprej, tudi z novo ministrico, v nove razvojne perspektive Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik, SDS. Pripravi naj se gospod Ivan Škodnik, SMC.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Sam sem z velikim zanimanjem poslušal gospo Smerkoljevo na zaslišanju. Moram priznati, če bi ocenjeval njene osebnostne lastnosti kot osebo, da je zelo pozitivno naravnana, nekonfliktna oseba. Verjamem, da je tudi ciljno usmerjena. Tiste njene prednosti in kompetence, ki jih ima, če gledamo zgodovinsko njeno kariero; jaz se s tem ne bi hvalil. Recimo to, da je nekdo delal v slovenskem bančnem sistemu, ker slovenski bančni sistem kot tak ravno ni nek vzor nekih resnih profesionalnih pristopov. Menim, da se bodo davkoplačevalci in davkoplačevalke ali generacije v Sloveniji še leta spominjale, kako je deloval bančni sistem v sedanjem času. Tega ji ne štejem v dobro. Verjamem, da ni bila v nekem vrhu, da je bila v višjem, srednjem menedžmentu te banke in da ji ne moremo očitati nekaterih nepravilnosti. Tisto, kar je pomembno, je, da je to ministrica, ki je zadolžena za razvoj in kohezijsko politiko. Rad bi navedel tudi eno izmed pozitivnih lastnosti, za katero mislim, da jo tudi ima, to je tako imenovano medresorsko usklajevanje, o čemer je nekdo pred menoj govoril. To je poslovanje med ministrstvi, dnevno reševanje problemov, odločanje o teh problemih, pospeševanje določenih aktivnosti. To je tudi ena izmed, lahko rečemo, pozitivnih lastnosti kandidatke. Tisto, kar pa je v tem trenutku pomembno, pa je, da je pred nami evropska perspektiva. Pred nami se je začela evropska perspektiva 2014–2020, kot vemo, popravljamo nekatere napake še iz te perspektive 2013. Kandidatka je obljubila, da bo poskušala optimalno zaključiti to perspektivo, in upam, da se bo teh besed nekako držala. Tisto, kar pa bi rad izpostavil v svoji razpravi, je evropska perspektiva 2014–2020. Kam bo šla Slovenija? Kdo je ta kandidatka? Kakšna je njena moč, kakšna je njena moč pri samem tudi predsedniku Vlade? Ali bo to ena izmed pomembnih ministric; ali bo to, ne bom rekel, deklica za vse, ampak dama za vse? Dama, ki bo samo nekako poskušala optimizirati delo ostalih ministrstev pri črpanju evropskih sredstev in pri nekaterih razvojnih programih. To pa je tisto, kar je pomembno. Menim, da preden začnemo optimalno črpati evropska sredstva, bomo morali v Državnem zboru narediti naslednji korak, to pa je konstituiranje regij. Mi nujno potrebujemo ta projekt, mi nujno potrebujemo konstituiranje regij in regijsko politiko. Gre za to, da lahko Slovenijo optimiziramo ali dvignemo njeno konkurenčnost, vsaj v smislu razvoja turizma. Slovenske regije imajo svoje značilnosti, po eni strani so si izredno različne, imajo neko svojo različnost, kar se tiče turizma. Vsaka regija bi morala imeti svojo bistveno specifikko, torej bistven razvoj, ki bi šel nekoliko v drugi sferi. Jaz vidim Slovenijo – kot politik in tudi kot državljani –, da bo za tujce zanimiva v tem, da jo lahko v dveh ali v dveh

urah in pol prevozite in prehajate med različnimi svetovi. Prehajate iz panonskega ali štajerskega dela v tako imenovani alpski svet, lahko prehajamo v notranjost, lahko prehajamo v kraški svet, primorski svet, lahko si pogledamo značilnost kočevskega, značilnost koroške regije in tako naprej. To bi bilo tisto, kar bi bilo zanimivo, zaradi česar bi bila Slovenija specifična, poleg sonaravnega razvoja, poleg zelenih tehnologij. Naš razvoj mora iti predvsem v sferi naravnih virov, ki jih Slovenija ima, to pa so zdrave in čiste pitne vode ter les. Les je tista naša surovina, ki je naš velik kapital in je izredno slabo izkoriščen; Predvsem v končnih produktih, tistih produktih, ki bi lahko dali tudi neke resnične dodane vrednosti.

Če se vrnem k razpravi, kar se tiče konstituiranja regij, moram priznati, da sem, mislim da, na enem odboru razlagal tudi svojo vlogo, da prihajam iz Slovenskih goric in da mi že nekaj let sodelujemo v bilateralnih konferencah skupaj z avstrijskimi župani, z okrajnim glavarjem avstrijske tako imenovane jugovzhodne Štajerske, kjer delujemo na več področjih. Zadali smo si tri cilje: razvoj skupne regije Štajerske, torej avstrijski in slovenski del, povezovanje vinskih poti, iskanje skupnih značilnosti, kar se tiče gastronomije, umetnosti, obrti in seveda turizma kot takšnega na splošno. Mi imamo 1. decembra v Avstriji ponovno bilateralno konferenco, tam se dobimo včasih po 20, 30 županov, okrajnih glavarjev in jaz kot poslanec. V preteklosti smo recimo reševali poplavno območje Mure. Kot vemo, smo to reševali izredno kvalitetno. Na programu 1. decembra imamo nekatere nove programe, to so programi tako imenovanega povezovanja gradov avstrijske in slovenske Štajerske, povezovanje značilnosti vina, laški rizling je značilen za Štajersko, avstrijski in slovenski del, potem so vinske poti. Potem je eden večjih infrastrukturnih projektov, to je povezovanje železniškega mostu med avstrijsko in slovensko Radgono. Zakaj to razlagam? Avstrijci prihajajo odločeni, da bodo to storili. Tisti, ki so na teh pogovorih, so lahko resnični sogovorniki, ker imajo škarje in platno v rokah. Sam kot poslanec tega ne morem obljubljati, župani te moči nimajo, ker nimamo regije, nimamo nečesa, kar bi jim dalo neko legaliteto, da bi lahko dajali obljube, da bodo te obljube tudi časovno okarakterizirali. To je ta problem, ki ga imamo. To je tipičen problem. Verjamem, če se bodo takšne bilateralne konference lotili tudi na drugih področjih ali so se jih že – torej na Primorskem, v kočevskem delu skupaj z Gorskim kotarjem, na koroškem delu skupaj z avstrijsko Koroško in tako naprej –, bodo naleteli na iste ovire. Jaz govorim iz realnosti, govorim iz čiste realnosti, s katero se vsak dan srečujemo.

Spoštovani kolegice in kolegi, ponovno vas nekako osveščam, da bi moralo biti konstituiranje regij plan za naslednje leto ter tudi del proračuna, del neke strategije te vlade. To bi sam tudi storil, če bi bil predsednik Vlade. To je

nujno potrebno, če resnično želimo dati Sloveniji tisto dodatno konkurenčno prednost in jo razviti v eno izmed najbolj razvitih držav. Spoštovani kolegice in kolegi, vi se morate zavedati, jaz se vedno primerjam z najboljšimi. Mi nismo samo člani Evropske unije, Slovenija je tudi alpska država, je ena izmed osmih alpskih držav poleg Monaka, Švice, Liechtensteina, Avstrije, Francije, Italije in Nemčije. Smo alpska država in smo najbolj revna alpska država. Nam bi moral biti cilj, da iz te najbolj revne alpske države pridemo vsaj v sredino teh alpskih držav. To je ena zanimivost, to je tudi del naše kulturne identitete, te alpske. Verjamem, da bi se tukaj morali razviti. Tukaj ponovno prihajamo nazaj na področje nedelovanja regij. V preteklosti so vse te zadeve, ki bi jih morale prevzeti regije, prevzemale občine. Občine so se pač trudile po svojih najboljših močeh. Vsi projekti, kar se tiče evropskih sredstev, lahko rečem, da so bili vodeni zelo transparentno in zelo racionalno. Moram priznati, da v občinah nekih večjih nepravilnosti pri črpanju teh sredstev nismo zasledovali. Če bi pogledali na razpad bančnega sistema, za katerega lahko rečem, da je bil dobesedno zločin – zgodil se je zločin v slovenskih bankah. Če pogledamo druge sisteme te države, lahko rečem, da so občine ta sredstva kvalitetno porabile. Marsikdaj so očitki, da ne potrebujemo nekaterih projektov, tudi iz kohezije. Večkrat razlagam o našem velikem projektu v Slovenskih goricah, severovzhodni tok vodovoda, kjer smo morali zagotoviti boljši pretok vode; ne samo uhajanje vode skozi stare cevi. Gre tudi za to, da imamo v planu, da naredimo terme v občini Benedikt. Potrebujemo infrastrukturo s pretokom skoraj 20 litrov na sekundo, potrebujemo kvalitetno infrastrukturo za industrijske cone itd. Da ne govorim o regiji, iz katere prihajam, ki je bila izredno deprivilegirana, izredno revna, ki je močno zaostajala tudi v infrastrukturi. Moram priznati, da smo v zadnjih letih naredili velik korak na področju črpanja evropskih sredstev; in tudi s pomočjo evropskih sredstev.

Kandidatke za ministrico danes ni tukaj, ampak vsem vam rečem, da premislite glede konstituiranja regij. Mi to nujno potrebujemo, to je osnovna podlaga, da se lahko tudi ministrica izkaže in lahko začne svoje delo. Verjamem, da bo vsaka regija iz mikro nivoja proti makro nivoju točno vedela, katere so njene značilnosti, katere so prednosti, katere so pomanjkljivosti, katere so nevarnosti; in bo izkoristila te denar in svojo vlogo. Mi imamo naslednje leto čas, da naredimo to pravno podlago in potem vsaj začnemo med 2016 do 2020 ter vsa sredstva za te regije počrpamo optimalno. To je moja sugestija vsem vam – poslancem koalicije in tudi predstavnikom Vlade, da se tega resno lotimo. Če to ne bo, po domače povedano, brez resnega cilja usmerjeno, brez resnih strategij, bodo ta sredstva ponovno porabljena, nekako ne bo neke celote. In ta celota, ta pika na i, da potem tisto dodano vrednost, da je nek projekt

zaključen. Ko je nek projekt zaključen, predvsem če govorim za razvoj turizma, je to neka dodana vrednost, imamo pa celo vrsto projektov. Lahko začnemo z arhitekturo – cela vrsta arhitekturnih problemov, ki smo jih imeli v preteklosti, uničevanje arhitekture. Lahko ohranjamo podeželje kot tako, recimo trge v številnih slovenskih krajih, kjer je cela vrsta stavb, ki bi bile potrebne obnove, ki bi dale neko dodatno vrednost. Potem, cele vrste značilnih kmetij, hiš, ki so bile narejene v starem avstro-ogrskem stilu, ki so izjemno zanimive tudi za razvoj turizma, turističnih kmetij, kmečkih turizmom itd. Vse to da neko celoto, neko dodano vrednost razvoju turizma v teh krajih. Podobno je na Kočevskem, Koroškem, Primorskem itd. To je tista vizija, ki jo sam kot poslanec vidim, zato sem tukaj. Nekako vedno poskušam z nekimi sugestijami, ne z nasprotovanjem – ker niste pač moji, vam bom nasprotoval –, ampak z nekimi resnimi sugestijami, da poskušamo popraviti napake, ki so se dogajale v perspektivi do 2013, in da poskušamo v novi perspektivi 2014–2020 postaviti neke čisto zdrave temelje, tako kot se vsak projekt loti.

Jaz verjamem, da je kandidatka, kar je pokazala tudi na zaslišanju, tega zmožna, da je ciljno usmerjena oseba, da zna povezovati; in ji zaradi tega damo to možnost. Možnost pa ji damo, če ji pripravimo to podlago, o kateri sem v svoji razpravi razlagal. Še enkrat sugestija predstavnikom Vlade, da daste to na naslednji seji Vlade kot nek predlog in da se v začetku 2015 takoj odločimo, ali gremo v konstituiranje regij. Menim, da je to za optimiziranje, za optimalno črpanje sredstev iz Evropske unije najbolj potrebno. Najlepša hvala, da ste mi prisluhnili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ivan Škodnik, SMC. Pripravi naj se gospod Jože Tanko, SDS.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi, poslanci!

Na predstavitvi gospe Alenke Smerkolj, kandidatke za ministrico, je gospa povedala, da je bilo njeno prvo delovno mesto v Ljubljanski banki, kjer je delala 26 let. Pričela je na najnižjem, referentskem mestu in nato počasi napredovala do nivoja tik pod upravo. Začela je na oddelku za odnose s tujimi bankami in končala na področju finančnih trgov. Na predstavitvi je tudi poudarila, da je danes Slovenija na razpotju; in sicer, ali nadaljujemo še dlje v napačno smer, ali pa da obrnemo stvari, gremo naprej in zmagamo. Omenjala je tudi, da je nujno zagotoviti mehanizme za spodbujanje in sistemsko koordinacijo razvoja Slovenije. Ozvestiti moramo napake, ki smo jih delali v preteklosti. Začeti moramo razmišljati in poskušati vzpostaviti enotno razvojno platformo ter doseči, da bomo financirali ekonomsko učinkovite projekte. In da bo za to treba najti

dodaten denar še iz drugih virov, ki jih nudi Evropa.

Naj zaključim z naslednjo mislijo. Vaš adut, gospa Alenka Smerkolj – jaz upam, da me poslušate –, so komunikacijske spretnosti ter motivacija. Imate veliko znanja, izkušenj in pozitivne energije. Vse to Slovenija v tem času potrebuje za preboj, ki vodi v gospodarsko rast. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko, SDS. Pripravi naj se gospa Andreja Katič, SD.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Vsem lep pozdrav!

Gospod premier je na začetku naredil uvodno predstavitev in mislim, da je bilo kar čutiti neko navdušenje iz tega, ker je našel kandidata za ministra oziroma ministrico. Vendar praktikum, praksa potem pokaže na številne druge probleme, ki se morda v teh začetnih predstavitvah in tudi ob tem začetnem navdušenju, ki je, pokažejo v povsem drugačni luči. Prvi problem, ki ga lahko zaznamo na tem področju, je velika razdrobljenost vlade, te vlade. V tej vladi je razdrobljenost še večja, kot je bila v prejšnji, in to povzroča, tudi po mojem mnenju, ključne ali pa najpomembnejše probleme pri delovanju vlade in tudi pri delovanju, kar zadeva črpanja evropskih sredstev. Zdaj imamo neko koordinacijsko skupino, ki jo predstavlja nek minister. Vse ostalo ali velik del tega pa teče tudi po drugih resorjih – tako ali drugače. Mislim, da je prvi problem pravzaprav to, da na tem področju ni nekega resnega celovitega pristopa; in to se kaže tudi v teh velikih zamudah in izpadih, ki jih imamo pri črpanju evropskih sredstev. Kolegi so že omenili ta problem črpanja kohezijskih sredstev iz minule finančne perspektive. Na tem področju je ostalo skoraj 240 milijonov evrov nepočrpanega denarja. Dve leti smo se v Državnem zboru pogovarjali in zahtevali od resornega ministra ter službe, da se na tem področju izda samo zadnji dokument v verigi, to je izdaja odločbe; pa vlada in resorni minister tega ni storil. Ni storil! Sedanji minister za kmetijstvo je še vedno minister in on je bil tisti, ki ga je nekdo pregovoril, da se tega dokumenta ne podpiše. Pa so lokalne skupnosti za te projekte izpeljale popolnoma vse postopke, imele gradbena dovoljenja, izbrane izvajalce, ki čakajo že dve leti, da bi začeli z izvajanjem projektov. To je problem, ko se v tej razdrobljenosti izgubi odgovornost. Izgubi se odgovornost. In ko je sistem enkrat tako razdrobljen, da potrebuje neskončno veliko koordinacij in sestankov, da se nekaj sploh premakne, takrat dobi državna administracija ključno vlogo, takrat postane najpomembnejša. Politika, ki ima pred sabo nek program, nek cilj, neko željo, da nekaj na tem področju premakne, se enostavno zgubi v teh procesnih, formalnih, proceduralnih zapletih. To je po mojem ključen problem, ne samo na tem področju, ampak tudi

na vseh ostalih. Če bi minister za finance, minister za kmetijstvo, recimo tisti, ki vodi regionalni razvoj, predsednik Vlade racionalno razmišljal, potem tistih 11 projektov iz tega paketa ni spornih; že matematično ni spornih. Lastna udeležba vlade je 15 %, DDV je 22 %. Samo na razliki vložka in kasiranja na DDV zasluži vlada eno polovico vložka – zasluži. Dobi 22 %, da jih pa 17, to je čisto preprosto. Da ob tem ne govorimo, da bi prišli še dodatni viri v proračun iz naslova, ne vem, dohodnine, prispevkov in tako naprej. In če dve leti ni bil sposoben ne prejšnji finančni minister in ne vem še kdo, niti predsednica Vlade zagnati tak projekt, ki ima neto pozitivne učinke, finančne učinke za državni proračun, ki ima izredne učinke za podeželje, za oskrbo, za blagostanje na deželi, potem je nekaj v pristopu, v filozofiji narobe. To je tipičen primer, ko administracija, se pravi vsi tisti, ki ne vem iz kakšnih razlogov pravijo, da se nekaj ne da, ustavijo politiko, ki ima cilj, možnost in dosegljiva sredstva. Na tem področju bi morale vlade, katerekoli že, storiti bistveno več. Ampak ključen problem po moji oceni, glede na to, da sem se v dosedanji praksi tudi ukvarjal z delom v proizvodnji – in to kar nekaj let –, je v organizaciji dela in v razdrobljenosti posameznih resorjev, ki se ukvarjajo z isto stvarjo. To je ključen problem. Mislim, da bi morali na tem področju nekaj bistvenega spremeniti; pa naj bo to vaša vlada, naj bo to nova vlada, ki bo prišla, naj bo to naša vlada, če bo prišla. Tu je treba izredno zaostri. Izgubili smo projekt s pozitivnimi neto učinki v finančnem proračunskem smislu. Kandidatka za ministrico je dejala, da ne bi ugotavljali odgovornosti za nazaj. Ključna naloga politike je, da na tem področju naredi neko revizijo in ugotovi, kdo so tisti, ki so to zadevo zaustavili. Kdo so te osebe, ki so prepričale ali onemogočile politiki izvedbo; in bo v proračunu, v evropskih skladih ostalo 240 milijonov evrov čisto brez potrebe. Nekomu, ki na tak političen način pokrije odgovornost tistih, ki bi to morali narediti, ne moreš dati nekega pozitivnega soglasja. V principu ne moreš dati, ker zagovarja nekaj, kar je bilo slabo za to državo in bi morali narediti tudi drugače.

Pred seboj imamo novo finančno perspektivo 2014–2020. Letošnjega leta je konec. Ali mi lahko pove nekdo od tistih, ki so vodili vlado v letu 2013, koliko evrov je iz te finančne perspektive počrpanih. Eno leto bo končano čez mesec dni, imamo jih še pet. Jaz mislim, da iz te finančne perspektive, ker nismo naredili nič in smo dobili programe zavrnjene, ni bilo počrpano nič. Govoriti o tem, da imamo narejene ali da so narejene podlage za to, da se uspešno črpajo evropska sredstva, je neverodostojno. Ni korektno. Tisti, ki imate v tem obdobju mandat, da vodite operativno izvršno politiko, se boste morali na tem področju zelo dobro potruditi in tudi prevzeti za vse tisto, kar se ne bo realiziralo, odgovornost. Politično, strokovno in tudi kakšno drugo. Glede na to, kar

je predhodno odprl moj kolega Breznik, je treba počasi tudi razmisliti ali pa en korak v tem delu je tudi izvedba ustavne določbe, kar zadeva vzpostavitev pokrajin. Dokler mi ne bomo ta glomazen državni aparat, to državno administracijo razdelili in jo dali na nižje ravni odločanja, do takrat tudi kakšne posebne odgovornosti ne bo, ker vzpostavitev regionalnih zadev, pokrajinskih zadev, je pravzaprav ključna, da se začnejo stvari hitreje vrteti. Tako kot se je hitrejša razvila spodnja raven, to se pravi občine, se bo tudi srednja raven, vendar očitno je ta del ali pa bo ta del težak zalogaj tudi za to vladno koalicijo in bomo s temi inercijami, s temi glomaznimi sistemi, s temi neoperativnimi stvarmi, neusklajenimi stvarmi potem se trudili in razlagali ljudem, zakaj nekaj ni mogoče. Dolžni ste poskrbeti za tako ureditev države, nekaj je ustavnih kategorij, nekaj je pa v pristojnosti vlade, tudi Zakon o Vladi in Zakon o državni upravi, da bo zadeva postala operativna in učinkovita. Razlaganje o tem, zakaj se česa ne da, naj postane preteklost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Andreja Katič, SD. Pripravi naj se gospa Suzana Lep Šimenko, SDS.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala spoštovani predsednik, spoštovani ostali prisotni!

Moji predlogi so namenjeni kandidatki za ministrico brez listnice, pristojno za razvoj, strateške projekte ter kohezijo in verjamem, da posluša. Oglašam se kat nekdanji vodja ali članica projektnih timov, ki so se prijavili na razpise za črpanje evropskih sredstev. V večini primerov smo bili v Velenju uspešni. Lahko rečem tudi, da se oglašam v imenu slovenskih občin. Naj izpostavim samo naslednje, kar sem mi zdi najpomembnejše. Želim si, da bodo organizacijske sposobnosti in prodornost kandidatke za ministrico pomagale pri učinkoviti organizaciji dela različnih služb različnih ministrstev in da bodo le-te kot pomoč in kot partner sodelovale pri izvedbi projektov in tako pripomogli k uspešnemu črpanju evropskih sredstev. In da pri pripravi razpisov ne bomo bolj zahtevni ali bolj birokratski, kot to od nas zahteva Bruselj. Ministrica mora biti glasen in zahteven povezovalni člen. Predlagam, da se takoj pristopi k določenim spremembam. Projekti občin, vsaj do sedaj, ki so sofinancirani, v večini primerov ne smejo biti tržno naravnani. To je treba spremeniti. Če delamo, recimo, nov objekt muzeja, zakaj ne bi smelo biti v določenem delu tudi trgovina, kjer bi se prodajali izdelki slovenske obrti in bi se na tak način dobil del prihodka, s katerim bi lahko pokrili tudi stroške tega muzeja.

Naslednje. Ko se projekt izvaja, se izvaja tudi s pomočjo skrbnika na ministrstvu. Ta skrbnik bi moral delovati, kot da je del projektnega tima. Njegova naloga je, da usklajuje vse potrebno na različnih ministrstvih. Da, recimo, ne stoji izplačilo sredstev zaradi

tega, ker je nekdo na nekem ministrstvu, ki je zadolžen za ta projekt, na bolniški. In kar on svetuje, potem ne more biti predmet tega, da se nekaj ni izvršilo prav, če se je to izvršilo z njegovim vedenjem.

Naslednje, kar predlagam, je tudi, da se takoj pristopi k spremembam Zakona o javnih naročilih. Zakon naj se spremeni, tako da se takoj avtomatsko izločita najcenejši in najdražji ponudnik in ne, da se potem srečamo s tem, da je bila podana dampinška ponudba in projekta ni mogoče učinkovito izvesti. Prav tako predlagam, da se spremeni Zakon o javnih naročilih, tako da se lahko v primeru, ko izbrani izvajalec del ne izvaja skladno s pogodbo, da se pogodba razdre, da se lahko sklene pogodba z naslednjim najbolj ugodnim ponudnikom. Enako tudi, če gre podjetje v stečaj, ne pa, da je treba iti v nov razpis, kar traja in traja, čas za izvedbo projekta pa je omejen in če ga občine ali drugi prijavitelj ne izvrši v roku, je treba sredstva povrniti. Tudi zaradi tega so občine velikokrat predmet najrazličnejših izsiljevanj, da se sklepajo aneksi k obstoječim pogodbam.

Prav tako pa predlagam, da smo pri izvedbi projektov življenjski. Sama sem bila udeležena v projektu, ko je prišel nadzor in so nam oporekali, da nismo dosegli ciljev zaradi tega, ker je bila miza, ki smo jo kupili iz teh sredstev, krajše za en centimeter. Ali pa, na primer, očitali so nam, da nismo dosegli ciljev projekta, ker drevesa, ki smo jih že nabavili, niso bila posajena, ker pač dreves se sredi vročega poletja ne sadi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko SDS, pripravi naj se gospa Maruša Škopac SMC.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni še enkrat!

Mene sama predstavitev ni prepričala. Deluje sicer zelo pozitivno, vendar pa nekako nisem prepričana, da ima dovolj energije za vso to usklajevanje, ki bo potrebno. Na tem mestu je izredno pomembno, da je oseba, ki je odličen koordinator, ki se bo znala zelo dobro pogajati z ministrstvi, dajati predloge, pobude, jih spodbujati k hitremu odzivanju na samo pripravo in usklajevanje projektov. Črpanje bo potrebno resnično hitro, sploh ker vemo, da bo v prihodnjem letu iz stare finančne perspektive treba počrpati 900 milijonov evrov. Nekako pa upamo, da bomo v prihodnjem letu začeli črpati tudi iz nove finančne perspektive, kar verjamem, da je bil razlog tudi tega hitenja samega sprejema operativnega programa – vsaj takšna je bila obrazložitev.

Izjemno pomembno je tudi to, da ima ta ministrica zelo dobro podporo pri samem predsedniku Vlade, ker le na ta način bo lahko tudi marsikdaj z njegovo pomočjo pospešila samo črpanje določenih projektov po posameznih ministrstvih. Ključna pa se mi zdi

tudi ostala ministrstva, in sicer ministrstvo za gospodarstvo, okolje, kmetijstvo in infrastrukturo. Zagotovo se bo soočala s številnimi izzivi, ker na tem področju jih vsaj glede na preteklost nikoli ne zmanjka. Zelo pogosto je prihajalo do kakšni tako imenovanih administrativnih napak, pa če omenim samo eno, osmi javni poziv, kjer je bilo izdanih več odločb o sofinanciranju, kot je bilo na razpolago sredstev po samem razpisu. V sami obrazložitvi je bilo v dopisu napisano s strani Ministrstva za gospodarstvo, da je prišlo do administrativne napake. Morda resnično, ampak kakorkoli, takšna napaka lahko pomeni tudi veliko tveganje za vlagatelja. Zato se mi zdi neodgovorno, da do takšnih napak tudi prihaja in tukaj vidim velik izziv za bodočo ministrico.

Dobro tudi vemo, da kadar Evropska komisija odkrije kakšno napako pri črpanju, da enostavno naredi tako, da nam zamrzne povračila v naš proračun – to, kar se nam je zgodilo v mesecu marcu letošnjega leta. Resnično upam in verjamem, da se bo naredilo tudi vse v tej smeri, da do podobnih napak več ne bo prihajalo.

Naslednji izziv je zmanjšanje razkoraka med vsemi izplačili iz državnega proračuna in predloženimi zahtevki za povračilo sredstev na Ministrstvo za finance. Menim, da ta razkorak, da v bistvu to področje spada pod sam resor Ministrstva za finance. Me pa kakorkoli veseli – to je tudi kandidatka v sami predstavitvi potrdila –, da se bo zavzela in naredila vse, da se bo ta razkorak zmanjšal, kolikor je le mogoče, in da se bodo tukaj iskale razne poenostavitve tudi na IT področju.

Kar pa ocenjujem kot izredno negativno, in to je tudi že bilo predstavljeno, je sam postopek sprejema operativnega programa. Ponovno želim poudariti, da je resnično pomembno, da vsi ukrepi, tudi ostali ukrepi te vlade, ne bodo šli v smeri centralizacije. Pomembno je, da se regije ne zapostavljajo in da vzhodna kohezijska regija dobi na razpolago vsa sredstva, ki jih glede na povprečno razvitost Evropske unije tudi pripadajo.

Kot vemo, so bili za letošnjo gospodarsko rast ob povečanem izvozu ključni infrastrukturni projekti. Gre za projekte, ki so jih izvajale občine s pomočjo ravno teh evropskih sredstev. Ravno občine so tiste, ki so v zadnjih letih naredile največ za razvoj z vlaganjem v infrastrukturo. Vemo, da so s tem zagotavljale delo številnim podjetjem, preko tega smo imeli, verjamem, odprtih veliko število novih delovnih mest, ohranjanje obstoječih delovnih mest in ne nazadnje je bilo ravno zaradi tega tudi vplačanega veliko davka v državni proračun. Največji izziv za bodočo ministrico pa vidim predvsem v tem, kako bo s temi evropskimi sredstvi, ki jih ima na razpolago, in tega ni malo – vemo, da imamo iz stare finančne perspektive skoraj milijardo in 3,2 milijarde iz nove finančne perspektive, 2014–2020 –, kako bo s temi sredstvi zagotavljala skladen regionalen razvoj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Maruša Škopac, SMC.

MARUŠA ŠKOPEC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

V petek smo bili priče predstavitvi kandidatke za ministrico brez listnice, pristojne za razvoj, strateške projekte in kohezijo, gospe Alenke Smerkolj. Dejala je, da se na novo delovno področje podaja po skoraj 26 letih delovnih izkušenj v naši največji banki, kjer je bila nazadnje izvršna direktorica področja finančnih trgov. Vse to nam govori, da imamo pred seboj pravo kandidatko, z veliko izkušnjami.

Kot je že bilo slišati v predstavitvi mnenja Poslanske skupine SMC, podpiramo odločitev kandidatke, da bo v svoji viziji sledila smeri in ciljem, ki jih je postavila že njena predhodnica, gospa Bulc. In sicer, da mora Služba Vlade za razvoj, strateške projekte in kohezijo prispevati k uravnoteženemu, progresivnemu in trajnostnemu razvoju Slovenije.

Kandidatka za ministrico si je zadane cilje razdelila na štiri stebre. V prvem stebru je priprava za našo državo dveh zelo pomembnih dokumentov. Prvi od teh dveh dokumentov je Strategija razvoja Slovenije. Že zadnji dve vladi sta poskušali pripraviti Strategijo razvoja Slovenije, ki pa je, žal, še vedno nimamo, kar je v naši državi moč občutiti na vsakem koraku. Brez strategije razvoja ne more delovati nobena država kot seveda ne tudi nobeno uspešno podjetje. Strategija je zelo pomembna, saj v njej določiš svoje cilje in šele, ko so cilji jasno določeni, je mogoče vso energijo usmeriti v doseg zastavljenih ciljev.

Gospa Smerkolj je na zaslišanju pokazala, da se je v dobrem mesecu dni, kolikor dela na Službi Vlade za razvoj, strateške projekte in kohezijo, dodobra seznanila z operativnimi zadevami in tudi zelo uspešno sodelovala pri pripravi drugega, za našo državo tako pomembnega dokumenta, to je Strategije pametne specializacije, ki jo moramo v Bruselj poslati do konca marca naslednje leto. Dokument je del operativnega programa, ki je bil prejšnji teden na Vladi tudi potrjen in je osnova za črpanje evropskih sredstev iz nove perspektive.

Spoštovana kandidatka za ministrico! Želim vam veliko energije, vztrajnosti, zagnanosti in entuziazma pri vašem delu. In seveda lahko računate na našo polno podporo pri vašem delu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste želeli besedo, ste jo dobili. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Odločanje bomo opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 13. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU, NUJNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade dr. Stanislavi Setnikar Cankar, ministrici za izobraževanje, znanost in šport.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR:

Spoštovani predsednik, spoštovani poslanci! Dovolite mi, da na kratko obrazložim cilje, načela in poglavitne rešitve Predloga zakona o visokem šolstvu, s katerim smo na ministrstvu želeli rešiti akutno vlogo predvsem 200 študentov, ki so se znašli v položajih, da bi 1. oktobra 2014 ne imeli več statusa, ki bi jim omogočal koriščenje pravic iz tega naslova. Cilj zakona je predvsem zaščititi pravice študentov, in sicer tako da se zagotovi javna veljavnost diplom vsem študentom, ki so se v prvi letnik vpisali v akreditirani študijski program. Torej poudarjam, da nihče od študentov ni bil v prvi letnik vpisan v programe, ki bi jim potekle akreditacije, pač pa mu je akreditacija potekla med njegovim študijem, visokošolski zavod pa ni vložil vloge za njegovo ponovno akreditacijo. Tako se javna veljavnost takih študijskih programov podaljša do 30. 9. 2018. Uredi se veljavnost statusa študenta in veljavnost pridobljenih diplom v obdobju od prenehanja akreditacije teh študijskih programov do uveljavitve tega zakona. Se naprej ohrani javna veljavnost študijskega programa, če visokošolski zavod ne vложи vloge za podaljšanje akreditacije študijskega programa – seveda, če so za to izpolnjeni pogoji, določeni s to spremembo zakona, se ohrani zaupanje v slovenske visokošolske zavode in podeljene diplome ter druge listine.

Poglavitne rešitve, ki jih prinaša predlog zakona, da se podaljša javna veljavnost študijskemu programu, da se podaljša akreditacija študijskemu programu do konca študijskega leta, v katerem postane dokončna odločitev Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, s katero se ta akreditacija ne podaljša, možnost, dana visokošolskim zavodom za dodatni razpis za vpis dodiplomske in podiplomske študijske programe, ter ohranitev pravice študenta do spremembe študijskega programa ob nastopu okoliščin iz prejšnje alineje; dopolnitev in uskladitev evidence akreditiranih študijskih programov Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu in evidence študijskih programov s podatkom o

datumu poteka javne veljavnosti študijskega programa ter predvsem, kot sem izpostavila že na začetku, zaščita pravic študentov in diplomantov študijskih programov, ki jim je akreditacija že potekla, kakor je tudi razvidno iz 12. člena predloga zakona.

Pri tem smo se držali načel, da je enakost pred zakonom in varstvo javnega interesa v visokošolskem izobraževanju naša prioriteta.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (ZaAB):

Spoštovani, predsedujoči, spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 5. nujni seji 11. novembra obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o visokem šolstvu, ki ga je Vlada predložila v obravnavo Državnemu zboru. Kolegij predsednika pa je 8. redni seji 7. novembra sklenil, da se Predlog zakona obravnava po nujnem postopku. Mnenje je podala tudi Zakonodajno-pravna služba, ki je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika.

V svojem mnenju ga je podprla tudi Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport.

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislava Setnikar Cankar je povedala, da predlog zakona ureja dve situaciji. Prvič, predlog zakona visokošolskemu zavodu daje možnost, da ne vложи vloge za podaljšanje akreditacije študijskega programa, pri čemer pa mora takšno odločitev sprejeti najpozneje dve letih pred iztekom akreditacije tega študijskega programa. Obenem mora z njo seznaniti NAKVIS in pristojno ministrstvo, novi vpisi v tak študijski program pa niso več dopustni. Zaradi varovanja pravic študentov tak študijski program ohrani javno veljavnost za čas trajanja študijskega programa, podaljšane za eno dodatno leto, pri čemer pa obdobje javne veljavnosti ne more biti krajše od veljavnosti akreditacije študijskega programa.

In drugič, v primeru, ko študijski program ostane brez akreditacije, se zaradi varovanja pravic študentov zagotavlja ohranitev pravice do spremembe študijskega programa ali smeri, če ta pravica še ni bila izkoriščena, ter se jim tako omogoči vpis v akreditirane dodiplomske ali podiplomske študijske programe. Dodala je še, da so visokošolski zavodi zavezani k temu, da omogočijo študentom, ki so sedaj že vpisani v programe, ki niso več akreditirani, da le-ti dokončajo študij. Povedala je tudi, da je že v pripravi nov sistemski Zakon o visokem šolstvu,

ki bo celostno uredil področje visokošolskega izobraževanja.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila na odločbo Ustavnega sodišča, kjer je bilo ugotovljeno neskladje posameznih določb veljavnega Zakona o visokem šolstvu z Ustavo, saj se je določeni 9-mesečni rok za uskladitev iztekel že 6. februarja 2012. Pri obravnavanem predlogu zakona je opozorila, da gre za izjemo od sistemske ureditve v primeru, ko se študijski program, za katerega se je visokošolski zavod najpozneje dve leti pred iztekom akreditacije odločil, da zanj ne bo vložil vloge za podaljšanje akreditacije, podaljšuje za eno leto. Tako se javna veljavnost študijskemu programu prizna na podlagi zakona tudi za obdobje, v katerem ta nima več veljavne akreditacije.

Razprava je potekala tudi o pogostih spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu in o potrebi nove sistemske ureditve tega področja, o dolgem roku, po katerem imajo študentje, vpisani v neakreditirane visokošolske programe, možnost opravičiti vse študijske obveznosti, o čimprejšnji odpravi ugotovljenih protiusustavnosti posameznih določb Zakona o visokem šolstvu, o prepoznam uveljavljanju ustreznih sprememb visokošolske zakonodaje zaradi neoliberalizacije visokega šolstva in univerz in o premajhnem številu kvalitetnih zasebnih šol v Sloveniji.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje odbora je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin in pod prvo ima besedo Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček. Prosim.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani!

V drugi polovici septembra letošnjega leta je v javnosti odjeknila novica, da približno 200 študentov, in sicer 160 dodiplomskih in 40 doktorskih študentov, ne bo moglo dokončati začetih akreditiranih študijskih programov oziroma njihove že pridobljene diplome na teh programih niso javno veljavne. Seveda nas je vse zanimalo, zakaj teh 200 študentov ne bo moglo dokončati začetega študija. Razlog je pretečena akreditacija nekaterih študijskih programov, zaradi katerih danes pravzaprav tudi obravnavamo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu.

Spoštovani prisotni! Danes sem že predstavila poročilo odbora k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu. Pravzaprav k temu ni prav dosti dodati.

Kot je že sama gospa ministrica dr. Setnikar Cankar na matičnem delovnem telesu ugotovila, so v tej zgodbi študenti tisti, ki ne smejo nositi nobenih posledic, ker dejansko ni nikakršne krivde na njihovi strani. Vseh teh približno 200 študentov je bilo vpisanih v akreditirane programe. Torej takrat, ko so se vpisali, so se vpisali v akreditirane programe in nikoli niso bili soočeni z informacijo, da bi tem programom potekala akreditacija. Zato je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, ki je pred nami, posledica odprave te napake, ki je nastala verjetno na strani vseh odgovornih.

V Zavezništvu Alenke Bratušek bomo novelo zakona podprli. Zakon podpiramo tudi zato, ker smo prejeli zagotovilo, da se celovita sprememba Zakona o visokem šolstvu pripravlja in jo bomo v kratkem obravnavali tudi tu, v Državnem zboru. Prav tako pa želim izraziti pričakovanje, da do podobnih zapletov v prihodnosti ne bo več prihajalo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, dr. László Göncz, izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa ministrica, spoštovani gospod minister in ostali predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Naj uvodoma povem, da smo bili tudi v naši poslanski skupini zelo presenečeni in do neke mere tudi razočarani nad dejstvom, da lahko pride do tovrstnih izpadov v sistemu; naj gre pri tem za sistemske ali subjektivne napake. Menimo, da je to vprašanje oziroma da je to situacija, do katere ne bi smelo prihajati. To nas poučuje tudi s tega vidika, da je v naših sistemih morda še veliko podobnih zadev, kar od nas terja iskren in učinkovit pristop do reševanja in predvsem preprečevanja tovrstnih sistemskih napak. Menimo, da bi bil minimum, da se ne posebno prizadetim študentom vsaj da opravičilo, ker upam, da se vsi zavedamo, da so v tem času doživljali zelo težke trenutke. Brez tega, da bi zdaj iskali konkretnega krivca, menim, da je to potrebna gesta. Kljub vsemu je pa le najbolj važno, da so vsi odgovorni subjekti pri reševanju nastalega problema le prišli do nekega konsenza, kar se danes tudi izraža pri sprejemanju predloga tega zakona. Zato smo tudi mi v naši poslanski skupini menili, da se ta predlog spremembe in dopolnitve Zakona o visokem šolstvu podpre. Predvsem pa bi rad poudaril tisto, kar je že danes bilo poudarjeno tudi s strani ministrice kakor tudi s strani predsednice pristojnega odbora, da pa to področje terja čim hitrejšo celovito sistemsko ureditev, zato pričakujemo, da bo Predlog zakona o visokem šolstvu prišel na naše klopi kar se da najhitreje.

Torej, še enkrat naj poudarim, da bomo kljub nevšečnostim in čudnim okoliščinam predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina stranke Mira Cerarja.
Gospa Irena Kotnik, izvolite.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, spoštovani ministrica in kolegi in pa predstavniki Vlade, spoštovane kolegice, kolegi!

Ob pripravi obravnave novele Zakona o visokem šolstvu smo bili priče različnim mnenjem, ki so se pojavljala tako v medijih kot tudi na drugi nujni seji Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, ki je bila 8. 10. 2014. Najpogostejše so bile izpostavljene možnosti negativnega vpliva novele zakona na kakovost visokega šolstva ter neupoštevanje predlogov rešitev ključnih akterjev na področju visokega šolstva. Ravno slednji je bil eden glavnih očitkov ob pripravi vseh prejšnjih novel Zakona o visokem šolstvu, saj se mnenje strokovne javnosti ni vedno upoštevalo. To nas je pripeljalo do tega, da danes Zakon o visokem šolstvu noveliramo že štiriindvajsetič. Odpravljamo sistemsko napako in urejamo položaj dvestotih študentov, ki so bodisi končali študij na neakreditiranih študijskih programih bodisi da še študirajo na študijskih programih, ki jim je akreditacija potekla že leta 2012 ali 2013. Predlog zakona prav tako preprečuje nastanek takšnih situacij v prihodnje. Pri tem velja izpostaviti tudi, kako pomemben je širši družbeni konsenz v procesih sprejemanja odločitev in zagotavljanju ustreznih področnih in sistemskih rešitev, saj je predlog zakona, ki ga obravnavamo, usklajen tako z NAKVIS kot s predstavniki univerz in študentov.

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o visokem šolstvu sledi zastavljenim ciljem. Zagotavlja javno veljavnost diplom vsem študentom, ki so se vpisali v javno veljaven program, ki mu je med njihovim študijem potekla akreditacija, ureja veljavnost statusa študenta in veljavnost diplom v obdobju od prenehanja akreditacije do uveljavitve novega zakona, omogoča ohranjanje javne veljavnosti študijskega programa naprej v primeru, da bi visokošolski zavod ne vložil vloge za podaljšanje akreditacije študijskega programa, in ohranja zaupanje v slovenske visokošolske zavode te podeljene diplome in druge javne listine.

Področje visokega šolstva je pomembno za družbeni razvoj in le kakovostni programi nam lahko zagotovijo dodatno vrednost na področju znanosti, gospodarskega razvoja in družbenega napredka sploh. Ministrstvo za izobraževanje, znanost, šport in mladino je k reševanju nastalega problema v zvezi z akreditacijami študijskih programov pristopilo hitro in učinkovito. Zato Predlog zakona o spremembah

in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu podpiramo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, gospod Andrej Čuš. Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, spoštovane kolegice in kolegi, gospa ministrica z ekipo, lep pozdrav!

O stanju v visokem šolstvu in sploh Zakonu o visokem šolstvu bi lahko danes razpravljali na dolgo in široko, ampak dovolite mi, da v razpravi izpostavim, da bomo v Poslanski skupini SDS z grenkim priokusom podprli spremembe Zakona o visokem šolstvu. Zakaj z grenkim priokusom? Zaradi tega, ker v tej državi, kot smo se že na samem odboru pogovarjali, je za to stanje nekdo kriv oziroma odgovoren. In tudi v Poslanski skupini SDS nekako pogrešamo, da je odgovornost samo beseda, ki se v politiki govori, nikoli pa ne pride do dejanj; torej, da ljudje za napake odgovarjajo. In kjer so zdaj dekanji, rektorji, prorektorji, kje je NAKVIS? Nihče ne bo odgovarjal za nič!

Zakon o visokem šolstvu bomo podprli izključno zaradi dobrobiti 200 študentov. Ustavno sodišče je leta 2011 opozorilo, da je Zakon o visokem šolstvu v nekaterih členih in določbah neustaven. Nekako smo zaskrbljeni, da že od leta 2011 pa vse do danes govorimo o visokem šolstvu, samo nič ne naredimo. Glede na to, da štiriindvajsetič že popravljamo Zakon o visokem šolstvu, je to znak, da je Zakon o visokem šolstvu slab in neprimeren. Zato seveda tudi pristojno ministrstvo pozivamo, da čim prej pristopi h koreniti reformi Zakona o visokem šolstvu, ob tem pa opozarjamo oziroma izražamo željo, da ta reforma ne bi bila takšna, kot si jo je zastavil bivši minister dr. Jernej Pikalo. Mladi si zaslužimo dobro šolanje, dobre izobraževalne institucije in do dobrih fakultet bomo prišli samo s konkurenčnostjo. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJ KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, gospod Primož Hainz. Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, spoštovana gospa ministrica, predstavniki Vlade!

Da ne bi nekaj več kot 200 študentov ljubljanske in primorske univerze, ki so pred leti vpisali študij na devetih študijskih programih, ostalo brez možnosti dokončanja izobraževanja in priznanja diplom, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pristopilo k reševanju njihovega statusa z danes obravnavano novelo zakona. Ministrstvo se je potrudilo in skupaj z deležniki visokega šolstva, torej Študentsko organizacijo, Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost visokega šolstva in univerzami pripravilo rešitve,

ki so tudi po mnenju Poslanske skupine DeSUS primerne in bodo na ustrezen način reševale nastali položaj ter hkrati ohranile zaupanje v slovenske visokošolske zavode oziroma sploh v naš izobraževalni sistem.

Cilj novele zakona je rešiti vprašanje neakreditiranih študentskih programov in urediti pravice in status študentov, ki so po oceni poslanske skupine zaradi brezbržnosti in malomarnosti tako dotičnih visokošolskih zavodov kot tudi NAKVIS ostali pred vrati fakultet in celo že z diplomami v žepu, ki pa nima javne veljave. Tako bomo danes s potrditvijo te novele zagotovili javno veljavnost diplom vsem študentom, ki so se v prvi letnik vpisali v akreditirani študijski program, ki mu je akreditacija med njegovim študijem potekla, visokošolski zavod pa ni vložil vloge za njegovo ponovno akreditacijo, tako da se javno veljavnost takih študijskih programov podaljša do 30. avgusta 2018 leta.

In drugič, uredili bomo za to obdobje veljavnost statusa študenta in s tem možnost uveljavljanje vseh pravic, ki izhajajo iz tega statusa. Hkrati pa z novelo zakona obvezujemo visokošolske zavode, da morajo v primeru odločitve o prenehanju izvajanja posameznega študijskega programa obvestiti Nacionalno agencijo za kakovost visokega šolstva in ministra, pristojnega za izobraževanje.

V poslanski skupini smo prepričani, da naš šolski sistem in še posebej visokošolski, potrebuje celovito reformo, tako da smo v pričakovanju novih sistemskih rešitev na tem področju. Poslanska skupina DeSUS se zavzema za kakovostno in odprto javno šolstvo, ki naj deluje transparentno in učinkovito v smislu odzivnosti na družbene potrebe in potrebe gospodarstva. Zavedamo se, da si visoko šolstvo zasluži najodgovornejše upravljanje in delovanje, če naj bo zvest svojemu resničnemu poslanstvu ter da razvije svoj popoln potencial, ki bo služil tudi družbi kot celoti.

Kot rečeno, Poslanska skupina DeSUS bo soglasno podprla novelo zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJ KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, gospa mag. Bojana Muršič. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovana podpredsednica, spoštovana ministrica, predstavniki Vlade, kolege, kolegi, lep pozdrav!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov pozdravljamo odzivnost Vlade oziroma Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport, ki sta hitro pristopila k reševanju problematike študentov in diplomantov neakreditiranih študijskih programov. Socialni demokrati vseskozi zagovarjamo kakovostno in dostopno javno izobraževanje po celotni vertikali. Ta dva elementa sta naše vodilo tudi pri presoji predlaganih rešitev položaja, v katerem so se znašli študentje oziroma diplomanti

neakreditiranih programov. Zato smo vseskozi posebej pozorni na stališče Študentske organizacije Slovenije, ki je k začetnim osnutkom besedila imela kar nekaj pripomb. Zagotovila Ministrstva za izobraževanje in šport o usklajenosti predloga so zato bistvena za našo odločitev. Socialni demokrati poudarjamo, da za nastali problem študentje oziroma diplomanti neakreditiranih programov niso odgovorni, zato bi bilo neupravičeno, da bi zavoljo luknjičaste normativne ureditve utrpeli kakršnekoli posledice. Ob različnih razmišljanjih, ki so se pojavila v minulih tednih, pa poudarjamo, da tudi v bodoče akreditacija ne sme biti odgovornost študentk in študentov, zlasti odslej, ko bo z uveljavitvijo sprememb zakona odpravljen vsakršen dvom o tem, kdo je odgovoren za zagotavljanje pravočasne akreditacije študijskih programov. Zakonska rešitev pa ni le parcialna sanacija stanja, zadovolji smo, da se s predlogom predvideva postopanje tudi v drugih primerih prenehanja akreditacije študijskega programa.

Socialni demokrati pričakujemo, da bo po sprejemu novele ministrstvo uperilo vse svoje moči in aktivnosti, ki bodo zagotavljale finančno stabilnost, kakovost, dostopnost visokošolskih zavodov. Po našem mnenju je edini način, kako dolgoročno zagotoviti pogoje za nadaljnji razvoj visokega šolstva, sprejem novega zakona o visokem šolstvu. Ta pa bi ne nazadnje po odločbi Ustavne sodišča moral biti sprejet že v začetku leta 2012. Prejšnji minister je osnutek pripravil in ga uskladil s pomembnimi deležniki na področju visokega šolstva, žal pa zaradi padca vlade ni doživel niti vladne procedure. Čimprejšnja vložitev že pripravljenega celovitega Zakona o visokem šolstvu je po mnenju Socialnih demokratov nujna, še več. Razmere, kjer javnofinančna podpora v področju precej niha, se odražajo v pretirane odvisnosti sicer avtonomnega izobraževalnega sistema od hitro spremljajočih se političnih relacij.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov upamo, da manko ustrezne normativne ureditve ne bo imel posledic na področju v rebalansu za leto 2015. Verjamemo pa, da bo Vlada ne le visoko šolstvo, ampak tudi izobraževanje sploh prepoznala kot eno najpomembnejših naložb v prihodnost države. Predlog obravnavanega besedila zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala lepa za besedo. Tovariši in tovarišice!

Danes rešujemo zapleten položaj, v katerem se je znašlo okoli 200 študentov. Po nemarnem je bila tem študentom odvzeta veljavnost pridobljene izobrazbe. Kdo je za to

odgovoren, o tem na tem mestu ne gre izgubljati besed. Precej bolj je na mestu vprašanje, kako se predlagane dopolnitve Zakona o visokem šolstvu s situacijo na dlani spoprijemajo. Kot je izpostavila že na odboru Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, se zagato rešuje z zamahom paličice zakonodajalca mimo siceršnjih mehanizmov in praks, a žal je to tudi daleč najbolj elegantna in najmanj boleča rešitev. Nujno je opozoriti, da za neupoštevanje določb, ki jih prinaša novela ZVIS, ta ne predvideva nikakršnih sankcij ali korekcijskih mehanizmov, zato se kaj lahko zgodi, da bomo pred takim ali podobnim problemom spet stali še v tem mandatu in modrovali, kako je treba rešiti tega ali onega študenta ter dvigovali roke za ponovno ad hoc poseganje z zakonom na področja, kjer ta sicer nima kaj iskati. Ministrica gospa Setnikar Cankar je še pred kratkim obljubila, da so skrbi odveč, preprosto zato ker naj bi kaj kmalu pripravili in uskladili popolnoma prenovljen Zakon o visokem šolstvu, za katerega Ustavno sodišče že več let opozarja, da je neustaven. To je zagotovo plemenita ambicija, a žal vse prej kot realna.

Predhodne poskuse prenove ZVIS so namreč preprečili študentje in organizirani univerzitetni delavci. Ne, ker jim je neustavno stanje po godu, ampak ker je še vsaka vlada v ZVIS posegla zato, da je bolj ali manj odkrito še poglobljala in pospeševala procese komercializacije visokega šolstva. Nimamo nikakršnega razloga, da tokrat do podobnega scenarija ne bo prišlo; prav nasprotno! Univerza ni homogena in neproblematična tvorba, kot bi nas marsikdo želel prepričati. Univerza je kompleksna institucija, s svojimi internimi konflikti, med drugimi tudi po razredni ločnici. In ker je ravno visoko šolstvo utrpelo najhujše udarce samomorilske politike varčevanja, so ti konflikti in boj za sredstva še toliko bolj zaostreni. Tako ne preseneča, da menedžerji in profesorji, ki so si ustvarili svoje vrtičke, pozdravljajo posege dodatnega izžemanja in discipliniranja že tako izjemno izkoriščenega akademskega prekariata, na primer, z možnostjo dodatnih obremenitev. Iste strate univerze prav tako pogosto pozdravljajo prenašanje finančnih bremen na pleča študentov, pri tem pa se skrivajo za zgrešenimi argumenti in praznimi obljubami. Da bi tovrstni menedžerji in akademski mandarini vzeli družbeno nalogo univerze kot prostora javne rabe uma resno in zavrnili vladajočo ideologijo skupaj s politikami varčevalnih ukrepov, na to seveda ne gre misliti. Taka dinamika pa vladi, ki vodi politiko zategovanja pasu, seveda ustreza. Prvič zato, ker omogoča, da se podsystem visokega šolstva kljub hudi podhranjenosti ne sesuje, saj za preživetje še dodatno izžema zaposlene, študente in njihove družine. Drugič pa zato, ker pospešuje erozijo univerze kot institucijo v službi potreb celotne družbe, njeno zasnovo modelira po vzoru tovarne in jo spreminja v podporni steber trga. Študentje, njihove družine in

univerzitetni delavci seveda ne bomo mimo opazovali nadaljnjih poskusov komercializacije visokega šolstva.

Združena levica se pri zavzemanju za univerzalno dostopnost izobraževanja in preobrazbo univerze v demokratično in družbeno koristno institucijo seveda pridružuje. Novelo ZVIS bomo podprli. Verjamemo, da je treba zagato študentov rešiti po hitrem postopku, vseeno pa opozarjamo, v kakšnem kontekstu se posegi v ZVIS odvijajo, kam lahko vodijo, in svarimo pred nadaljnjim uničevanjem univerze kot javnega dobra. Najlepša hvala za besedo in pozornost.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, ministrica, kolegice in kolegi!

Krščanski demokrati bomo podprli novelo Zakona o visokem šolstvu. Namreč, dobro je, da je prišlo do rešitve, usklajene z univerzami, Študentsko organizacijo Slovenije ter Nacionalno agencijo za kakovost v visokem šolstvu. Zakoni morajo biti, po našem trdnem prepričanju, jasni, razumljivi in tudi ne nazadnje, kar je najbolj pomembno, v pomoč državljanom in državljanom, ne pa ravno nasprotno.

Mladi, ki so se vpisali v neakreditirane študijske programe, naštet v zakonu, oziroma akreditirane študijske programe, ki jim je akreditacija med njihovim študijem potekla, visokošolski zavodi pa niso vložili vloge za njihovo ponovno akreditacijo, kot bi jo po zakonu morali, so se znašli v čudnem in nesprejemljivem položaju, ko njihove diplome niso javno veljavne. Ta novela to anomalijo odpravlja in hkrati podaljšuje javno veljavnost teh študijskih programov do 30. septembra 2018. Poleg tega novela zakona tudi sistemsko ureja javno veljavnost študijskih programov, ki jih visokošolski zavod ne namerava več razpisovati, da ne bi ponovno prihajalo do temu podobnih zadreg in anomalij. Dejansko je to še ena izmed premnogihih gasilskih akcij v slovenski zakonodaji. In krščanski demokrati opozarjamo, da naj bo ta primer lekcija vsem nam, tako pripravljavcem zakonov kot tudi poslancem, kako potrebna in pomembna je ob pripravi zakonov široka javna razprava, da lahko takrat ugotovimo možne luknje in tudi pasti ter iščemo temu primerne rešitve.

Spoštovani zbor, naši zakoni so preveč zakomplicirani, preveč je sprememb, zato jim dejansko ne morejo slediti niti pravniki, kaj šele državljanke in državljani. Po našem mnenju mora priti do podrobnega pregleda prečiščenja zakonov v Sloveniji, da bodo uporabni razumljivi in seveda v podporo – ponavljam, kar je najbolj pomembno – državljanom in državljanom Republike Slovenije. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo skladno s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 13. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA ZA URAVNOTEŽENJE JAVNIH FINANC.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniki Vlade gospe mag. Mateji Vraničar, državni sekretarki. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovana, gospa podpredsednica, spoštovane poslanke in poslanci!

S spremembo predlaganega zakona se odpravlja neskladnost z ustavo v delu, ki se nanaša na prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnim uslužbenkam. Ustavno sodišče je namreč za ustavno nedopustno izrekel rešitev, po kateri preneha pogodba o zaposlitvi javnim uslužbenkam kot ženskim zavarovankam pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki še niso izpolnile enakih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, kot so veljali za moške zavarovance. S predlaganim zakonom se ugotovljena neskladnost z ustavo ureja na način, da se izenačujejo pogoji za prenehanje pogodbe o zaposlitvi za oba spola oziroma povedano drugače; položaj javnih uslužbenk se izenačuje s položajem javnih uslužbencev kot moških zavarovancev.

Nadalje s predlaganim zakonom določa tudi jasnejša določitev pri pridobivanju soglasij za prevzemanje obveznosti po tistih podjemnih in avtorskih pogodbah, ki se sklepajo na podlagi prej izvedenega postopka javnega naročanja. Doslej so uporabniki proračuna tudi v primeru prej izvedenega javnega razpisa soglasje pridobili šele k sklenitvi avtorske ali podjemne pogodbe. Ker bi zavrnitev soglasja k sklenitvi pogodbe že po izvedenem postopku javnega naročanja lahko povzročila tudi finančne posledice za uporabnika proračuna, se s predlagano dopolnitvijo zakona določa, da si uporabniki proračuna pridobijo soglasje predhodno. Torej že, k objavi obvestila o naročilu oziroma k posredovanju povabila k oddaji ponudb. Drugače povedano: to pomeni, da uporabniki proračuna soglasja k sklenitvi avtorske ali podjemne pogodbe ne potrebujejo v primeru, če so že pridobili soglasje k objavi obvestila o javnem naročilu oziroma k posredovanju povabila k oddaji ponudb.

Tretja vsebinska sprememba zakona pa se nanaša na dopolnitev prvega odstavka 199. člena. S to dopolnitvijo se predlaga podaljšanje veljavnosti četrtega razreda lestvice za odmero dohodnine še za leto 2015. V skladu z veljavno lestvico za odmero dohodnine za letošnje leto se stopnja 50 % uporabi pri neto letni davčni osnovi nad 70 tisoč 907 evrov. Kar pomeni, da so s stopnjo 50 % obremenjeni aktivni dohodki, ki presegajo znesek v višini približno 5 povprečnih plač v Republiki Sloveniji ob upoštevanju predpostavke, da zavezanec uveljavlja le splošno olajšavo. Drugače povedano: s predlaganim podaljšanjem ukrepa še v leto 2015 se pogoji obdavčitve aktivnih dohodkov z dohodnino glede na letošnje leto ne spremenijo, s tem pa se v državni proračun zagotavlja 16 milijonov evrov. Upošteva se navedene obrazložitve predlagamo, da Državni zbor predlog zakona podpre. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predstavnici gospe Urški Ban. Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 7. nujni seji 15. 11. kot matično delovno telo obravnaval omenjeni predlog zakona. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predloženi zakon proučilo z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika in podalo konkretno pripombo k 1. členu predloga zakona. Odboru je bilo posredovano tudi naslednje gradivo: dopis Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije s predlogom amandmajev in mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Amandmaje k predlogu zakona so vložile poslanske skupine Nova Slovenija k 4. členu, Poslanska skupina SMS, DeSUS in SD k 1. členu in Poslanska skupina Združena levica k 4. členu predloga zakona. Seji odbora so prisostvovali predstavniki in predstavnice Ministrstva za finance, Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije ter Zakonodajno-pravne službe. V uvodni obrazložitvi je državna sekretarka na Ministrstvu za finance pojasnila, da predlog zakona ureja tri vsebinska področja. Prvič, odpravlja neskladnost veljavnega zakona z ustavo v delu, ki se nanaša na prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnim uslužbencem, kjer so bili določeni različni pogoji za prenehanje zaposlitve javnim uslužbencem in javnim uslužbenkam.

Drugič, spreminja obveznost pridobitve soglasja za podjemne in avtorske pogodbe. V praksi namreč ni bilo jasno, ali je treba pri pogodbah, ki se sklepajo na podlagi oddanega javnega naročila, soglasje pridobiti pred začetkom

postopka javnega naročanja ali po njegovem zaključku. Predlog zakona uvaja rešitev, da je v primeru sklepanja pogodbe na podlagi izpeljanega postopka javnega naročanja potrebno omenjeno soglasje pridobiti prej, preden se postopek sploh začne.

Tretjič, spreminja 199. člen veljavnega zakona, ki določa četrti razred dohodnine za leto 2013 in leto 2014. Glede na proračunsko situacijo v prihodnjem letu je predlagana rešitev, da se ta razred ohrani tudi v letu 2015 v nespremenjeni višini.

Predstavniki Zakonodajno-pravne službe je glede pripombe službe k 1. členu pojasnil, da je z vloženim amandmajem koalicijskih poslanskih skupin ta pripomba ustrezno upoštevana.

V razpravi je bilo več pozornosti namenjene 3. in 6. členu predloga zakona, h katerima je prisotni predstavnik sindikata predlagal dva amandmaja, ter k 4. členu in vloženemu amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije ter vloženemu amandmaju Poslanske skupine Združene levice k temu členu. Nekateri članice in člani odbora so izrazili podporo amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije. Poudarili so, da je predlagana rešitev Vlade v nasprotju z napovedi ministra, ki je pač dejal, da po njihovem mnenju za uvedbo dodatno nove davčne obremenitve. Državna sekretarka je pojasnila, da Vlada nobenega od amandmajev k temu členu ne podpira, saj se zavzema za rešitev, da postane stanje obdavčitve nespremenjeno tudi v letu 2015. Pojasnila je, da Vlada ne želi hiteti z nepremišljenimi ukrepi na področju spreminjanja dohodninske lestvice, zato se je odločila za ohranitev nespremenjenega stanja tudi v letu 2015, saj ohranja nespremenjeno lestvico za odmero dohodnine in obdavčitve na ravni iz leta 2014.

Po končani razpravi se je odbor opredelil do vloženih amandmajev in sprejel amandma Poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD k 1. členu. Odbor pa ni sprejel amandmaja Poslanske skupine NSi in amandmaja Poslanske skupine Združene levice k 4. členu. Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja. Gospod mag. Dušan Verbič, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, prav lep pozdrav! S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona za uravnoteženje javnih financ se želi doseči odprava neskladnosti zakona z ustavo v delu, ki se nanaša na prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnim uslužbenkam. Za ustavno nedopustno je Ustavno sodišče Republike Slovenije izreklo rešitev, po kateri preneha pogodba o zaposlitvi

javnim uslužbenkam kot ženskim zavarovankam, ki še niso izpolnile enakih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, kot so veljali za moške zavarovance. Poglavitna rešitev predloga zakona z izenačitvijo pogojev za prenehanje pogodbe o zaposlitvi za oba spola izenačuje položaj javnih uslužbenk kot ženskih zavarovank s položajem, ki ga imajo javni uslužbenci kot moški zavarovanci in na ta način odpravlja ugotovljeno neskladnost z Ustavo Republike Slovenije.

Prav tako se s predlaganim zakonom, za primere, ko se prevzemajo obveznosti po avtorski ali podjemni pogodbi na podlagi izvedenega postopka javnega naročanja, določa obveznost pridobitve soglasja po 186. členu ZUJF k objavi obvestila o naročilu oziroma k posredovanju povabila k oddaji ponudb in ne več k sklenitvi avtorske oziroma podjemne pogodbe.

Poleg tega se z dopolnitvijo 199. člena ZUJF podaljšuje lestvica za odmero dohodnine, ki je bila določena kot predhodna rešitev za leti 2013 in 2014, z dodatnim četrtim davčnim razredom s stopnjo 50 % še za leto 2015.

V Stranki Mira Cerarja se zavedamo, da je treba v času krize, da vsi varčujemo, tako da je obremenitev s 50-odstotno stopnjo v letu 2015 še kako upravičena. Predlagana rešitev je v veljavi le še za leto 2015, ker je treba narediti obremenitev dela mednarodno konkurenčno. Zaradi tega se razmišlja, da bi v letu 2016 razbremenili delo najproduktivnejših in tako tudi omogočili ohranjanje delovnih mest v Republiki Sloveniji in privabljanje tujih investicij, seveda pa tudi omogočili, da imajo mladi boljše pogoje za to, da ostanejo v Sloveniji.

Na podlagi navedenega bo Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja podprla Predlog zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona za uravnoteženje javnih financ.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, gospod mag. Marko Pogačnik. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, spoštovana državna sekretarka, kolegice, kolegi! Pred nami je sprememba in dopolnitev Zakona o uravnoteženju javnih financ. Tudi pri vsebinskem pregledu te spremembe Vlada navaja, da temeljni cilj, ki ga želi predlagatelj doseči s spremembo zakona, je odprava neskladnosti zakona v ustavnem delu, ki se nanaša na prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnih uslužbencev. Pač, sledi se odločitvi Ustavnega sodišča in v tem delu Slovenska demokratska stranka nima nobenih pripomb in se s to spremembo oziroma dopolnitvijo Zakona o uravnoteženju javnih financ tudi strinja. Na veliko presenečenje Poslanke skupine Slovenske demokratske stranke pa ta

sprememba in dopolnitev zakona obsega tudi 4. člen, v katerem govori o spremembi 199. člena Zakona o uravnoveženosti javnih financ, t. i. ZUJF, ki na hitro veljavnost četrtega razreda dohodninske lestvice in s tem davčne obremenitve 50 % podaljšuje še za leto 2015. Spoštovani in spoštovane! Ocenjujemo, da takšen način dela, da se v zakon, ki predvidoma govori, da se spremembe in dopolnitve izvajajo zgolj zaradi odločitve Ustavnega sodišča, ni ustrezen. Po drugi strani v Slovenski demokratiški stranki ne razumemo tudi sedanje koalicije, tudi koalicijske partnerje, predvsem stranko Socialnih demokratov, ki so pri sprejetju Zakona o uravnoveženju javnih financ imeli precejšnje pripombe, sedaj pa Zakon o uravnoveženju javnih financ in del širijo tudi v leto 2015.

V Slovenski demokratiški stranki ocenjujemo, da se bo praksa dela prejšnje vlade nadaljevala tudi z delom sedanje vlade. In sicer, da se poskuša določene dele zakona, tako imenovanih skritih davkov, umeščati tudi v spremembe in dopolnitve zakona, v katerega to ne sodi. S to spremembo 199. člena ocenjujemo, da prihaja prva nova davčna obremenitev vlade Mira Cerarja za leto 2015. Sedanji ZUJF jasno govori, da veljavnost te lestvice, obdavčitev 50 % četrtega razreda dohodninske lestvice, velja za leto 2013 in za leto 2014. Državna sekretarka na matičnem delovnem telesu ni znala z nekimi tehtnimi argumenti pojasniti, zakaj so se odločili za to spremembo – podaljšanje veljavnosti tega odstavka v letu 2015 –, ampak zgolj z argumentom, da to pomeni dodatni prihodek za proračun v letu 2015 v višini 16 milijonov evrov. To pomeni, da se jasno kaže, da bo tudi sedanja vlada nadaljevala delo prejšnje vlade, to pomeni politiko davčnih obremenitev in politiko zadolževanja. Ocenjujemo, da ta stvar ne spada v ta zakon, ampak da bi bilo treba o tej stvari imeti širšo razpravo in da to zgolj dokazuje, da davčne bremenitve tako prejšnja kot sedanja vlada vidita zgolj v polnjenju proračuna.

Iz vseh teh navedenih razlogov v Slovenski demokratiški stranki, ne glede na to, da je v spremembi in dopolnitvi tega zakona tudi odstavek, ki govori, da se mora glede na presojo Ustavnega sodišča stvar narediti ustavno, ne bomo podprli tega zakona. Predvsem izključno zaradi nove davčne obremenitve, ki prehaja v leto 2015. In novo davčno bremenitev ne moremo enačiti z varčevanjem. V stranki SDS smo zaskrbljeni, kaj šele prihaja pri pripravi rebalansa proračuna za leto 2015. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Gospa Marija Antonija Kovačič, izvolite.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, spoštovani poslanci in poslanke, dober dan vam želim!

Dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede predlagane novele Zakona za uravnoveženje javnih financ. Predlog zakona vsebuje tri pglavitne spremembe oziroma dopolnitve, in sicer: v praksi se je pokazala kot problematična oziroma dvoumna določba v zvezi s sklepanjem avtorskih in podjemnih pogodb. Zato se s to novelo predlaga dopolnitev, s katero se določa, da uporabniki proračuna, ko prevzemajo obveznosti po avtorski ali podjemni pogodbi na podlagi izvedenega postopka javnega naročanja, pridobijo soglasje že k objavi obvestila o naročilu oziroma k posredovanju povabila k oddaji ponudb in ne več k sami sklenitvi pogodbe. Sedaj bo torej jasno določeno, da bo soglasje treba pridobiti samo k objavi obvestila; torej takoj na začetku in ne šele po zaključku postopka.

Prav tako se s to novelo na podlagi ugotovitve Ustavnega sodišča odpravlja tudi neskladnost z ustavo glede pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine za javne uslužbenke. Z ZUJF so bile namreč ženske zavarovanke postavljene v neenak položaj v primerjavi z moškimi, saj javnim uslužbenkam, ki še niso izpolnile enakih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, kot so veljali za moške zavarovance, pogodba o zaposlitvi preneha prej. Ustavno sodišče je odločilo, da mora zakonodajalec ugotovljeno neskladje odpraviti v roku šestih mesecev po objavi odločbe. S tem predlogom zakona se odpravlja protiuustavnost, tako da se izenačujejo pogoji za oba spola, kar v Poslanski skupini DeSUS seveda podpiramo.

V zvezi s tem smo prejeli tudi predlog amandmajev z obrazložitvijo, da so v praktično enakem položaju kot javne uslužbenke tudi osebe, ki so upravičene do prištete dobe na podlagi osebnih okoliščin, kot so na primer slepi, gluhi, civilni invalidi in še nekatere druge kategorije oseb z večjimi zdravstvenimi težavami. Tudi tam javnim uslužbencem pogodba o zaposlitvi po ZUJF preneha prej, in sicer ravno zaradi teh osebnih okoliščin. V Poslanski skupini DeSUS smo predloge amandmajev temeljito poučili, vendar v zvezi s to sicer zelo občutljivo tematiko in z vsem spoštovanjem do težko bolnih oseb ugotavljamo, da ne gre za enake položaje, kot jih je ugotovilo Ustavno sodišče v zvezi z javnimi uslužbenkami, kar pa je bilo natančno pojasnjeno tudi na seji matičnega delovnega telesa tako s strani ministrstva kot tudi strani Zakonodajno-pravne službe.

Nadalje je pomemben cilj, ki so si ga zastavili pripravljavci predloga zakona, tudi zagotovitev nespremenjenih javnofinančnih prihodkov iz naslova dohodnine. To je mogoče doseči ob nespremenjeni lestvici za odmero dohodnine, ki vsebuje četrti davčni razred s stopnjo 50 %, kot velja za leto 2014. Glede na finančni položaj, v katerem se nahajamo, je nujno, da se ta sicer začasni ukrep, ki je bil sprejet za leti 2013 in 2014, še podaljša.

Poslanke in poslanci skupine DeSUS bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov. Gospod dr. Franc Križanič, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovana predsedujoča, spoštovani visoki zbor!

Zakon za uravnoteženje javnih financ je del železnega repertoarja razprav ne le v parlamentu, ampak tudi v širši javnosti, saj je posegel leta 2012 v delovanje številnih družbenih podsistemov in v življenje posameznikov in posameznic. Spomnimo se, da je bil sprejet in ko je bil sprejet leta 2012, so skupni javnofinančni odhodki, se pravi izdatki, upadli za okoli 400 milijonov. Skupaj s kreditno politiko Banke Slovenije pa je to privedlo do 831 milijonov evrov upada bruto domačega produkta. Ker je zakon grobo posegel v pravice ljudi, se je s presojo skladnosti rešitev tega zakona ukvarjalo in se še ukvarja slovensko ustavno sodišče. Med drugim se je naj obrnilo več pobudnikov, ki so izpodbijali upokojevanje javnih uslužbenk in uslužbencev, ko le-ti izpolnijo pogoje za upokojitev, a v pokoj še ne želijo. Ustavno sodišče je odločilo, da je tako imenovano prisilno upokojevanje v nasprotju z ustavo samo v primeru javnih uslužbenk, in sicer v delu neenakosti z moškimi glede na izpolnjevanje pogojev za upokojitev. Predlog novele to ustavno neskladnost odpravlja.

Ena redkih določb ZUJF, ki uživa naklonjenost Socialnih demokratov, je dodatni četrti dohodninski razred. Z njim so takratni nosilci, se pravi nosilci ekonomske politike iz leta 2012, simbolično, samo malo, pa vendarle ublažili zgrešeno davčno politiko iz preteklosti. Z davčno razbremenitvijo premožnejših so namreč porušili osnovno načelo solidarnosti v reformi 2007. Po tem načelu, po načelu solidarnosti, premožnejši prispevajo več z namenom, da je zagotovljena pomoč socialne države vsakomur, ki se znajde v stiski. Skupaj z odpravo davka na plače pa znižanjem stopenj od dohodka pravnih oseb je imela takratna sprememba dohodninskih stopenj – in ukinitvev, jasno, tega razreda nad 50 %, obremenitve bogatejših – učinek minus 900 milijonov evrov na letni ravni. Ob istem, približno enakem, celo malo nižjem BDP se ta cifra ohranja.

Socialni demokrati smo stranka, ki se zaveda pomena ohranjanja vrednot solidarne in pravične družbe tudi v času, ki terja surovo prilagajanje zahtevam trga. Vsakdo je dolžan v sorazmerju s svojimi možnostmi, da prispeva za družbeno solidarnost. Kdor ima višje prihodke, naj plača tudi višji davek. Socialni demokrati zato podpiramo vsakršen popravek dohodninske zakonodaje, ki izboljšuje položaj najnižjih dohodkovnih skupin zavezancev oziroma ukrepe, ki prispevajo k bolj optimalnemu razvrščanju dohodninskih zavezancev po davčnih razredih.

Ministrstvo za finance je ob predložitvi sprememb ZUJF napovedalo spremembe Zakona o dohodnini. Namero Socialni demokrati podpiramo. Menimo namreč, da je treba s spremembo zakona še okrepiti solidarnost in družbeno pravičnost. Pričakujemo torej nadgradnjo današnjega ukrepa, da tisti, ki zmore, prispeva več, za tiste, ki iz različnih razlogov zmorejo manj ali pa sploh ne zmorejo. Ker predlog novele podaljšuje veljavnost višje obdavčitve premožnejših in tako sledi našim izhodiščem, bo Poslanska skupina Socialnih demokratov predlog novele Zakona za uravnoteženje javnih financ podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, gospod Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala spoštovana podpredsednica, spoštovani zbor!

V Združeni levici smo neprijetno presenečeni nad tem, da Vlada predlaga spremembe tako slabega zakona, kot je bil ZUJF, namesto da bi spreminjala področne zakone, ZUJF pa postopoma odpravila. Kot smo že slišali, je danes popolnoma jasno, da je bilo sprejetje prvega ZUJF glavni razlog za drugo recesijo v Sloveniji, torej za to, da se je gospodarska rast v letu 2012 zmanjšala za 800 milijonov evrov, bil je tudi glavni razlog za to, da že leta 2013 nismo imeli pozitivne gospodarske rasti, ampak šele leto kasneje, da ne govorim o upokojencih in prejemnikih socialnih transferjev, ki so te reze najbolj občutili na svoji koži. Zelo slaba popotnica je torej, da si Vlada za svojo prvo javno finančno potezo izbira prav obujanje tega nesrečnega zakona od mrtvih.

Z napovedanimi rezi za naslednje leto ni moč pričakovati drugačnih rezultatov, kot jih je dal prvi ZUJF. Torej, če je prvi ZUJF odprl vrata v drugo recesijo, bo drugi ZUJF odprl vrata v tretjo recesijo. Edina pozitivna stran tega zakona, ki jo vidimo v Združeni levici, je to, da odpira vprašanje pravične obdavčitve dohodkov. Govorim seveda o vladnem predlogu podaljšanja veljave 50-odstotne dohodninske lestvice še za eno leto. Ta korak v Združeni levici pozdravljamo, a se nam pa zdi preskromen. Vlada namreč predlaga, da se ohrani meja pri 70 tisoč evrov neto letnega dohodka, ampak take dohodke v Sloveniji prejema samo en odstotek najbogatejših.

Kako absurdno visoko je postavljena ta meja, kažejo naslednji podatki. Prvič, v Avstriji so z enako stopnjo, torej 50 %, obdavčeni vsi letni dohodki nad 60 tisoč evrov. Na Nizozemskem, kjer je najvišja stopnja obdavčitve še nekoliko višja, 52 %, je meja 56 tisoč evrov, pri nas pa 70 tisoč. In tukaj govorimo o dveh državah, ki imata praktično dvakrat višji BDP od Slovenije in dvakrat višje tudi neto plače. Po logiki stvari bi zato morala biti meja najvišjega dohodninskega razreda vsaj dvakrat nižja kot je v Sloveniji, torej 35 tisoč evrov, ne pa 70 tisoč.

Drugič, zaradi previsoko postavljene meje, na primer lani noben član uprave NLB ni plačal 50-odstotnega davka. Edini, ki se je temu približal, je bil predsednik uprave, njegovi neto prejemki so znašali 70 tisoč 240 evrov. Ampak v to so vključena tudi povračila stroškov, kar pomeni, da v resnici ni bil niti blizu 50 % obdavčitve. Ko je leta 2012 vlada SDS namerno postavila mejo četrtega dohodninskega razreda tako visoko – za primerjavo, tretji dohodninski razred se začne nekje pri 18 tisoč evrov, četrti pa šele pri 70 tisoč, je pač jasno vedela, da bo to doseglo samo slab odstotek najbolje plačanih. Ta vlada, ko to potezo ponavlja, pa dokazuje, v čigavem interesu bo delovala. Absurdno visoko postavljeno mejo četrtega dohodninskega razreda pa ilustrira še en podatek. Namreč, meje 70 tisoč evrov s svojimi letnimi plačami ne preseže nihče od nas, ki trenutno sedimo v tej dvorani. Nihče od poslancev, niti ministrov, niti predsednik Državnega zbora z višino svojih plač ne dosegajo meje za četrti dohodninski razred, pa ne moremo reči, da plače v tej sobi niso visoke, tega ne more nihče zanikati. Zato bi bilo pravično, da predvsem v času krize tudi sami v proračun prispevamo več.

V Združeni levici smo zato na Odboru za finance in monetarno politiko predlagali, da se meja za 50-odstotni dohodninski razred spusti na 37 tisoč evrov neto oziroma na dvakratnik tretjega dohodninskega razreda. Taka obdavčitev najbolje plačanih oseb ne bi opazno znižala življenjskega standarda prizadetih, niti ne bi ogrozila položaja njihovih otrok. Ukrep bi bil sorazmeren, proračunski učinki pa pozitivni. Zdajšnja ureditev v proračun prinese okoli 16 milijonov letno, z našo dopolnitvijo bi v proračun dosegel še dodatnih 30 milijonov letno, a bili smo preglasovani. Očitno je Vladi lažje rezati najrevnejšim, saj ti nimajo sredstev in vpliva, kot na primer menedžerji, ki bi jih najvišja dohodnina za bogate prizadela. Vlada pa je s tem jasno pokazala, da je v korist nekaj odstotkov najbogatejših pripravljena žrtvovati socialne pravice in celo tako zelo opevano fiskalno konsolidacijo.

Zato novele ZUJF v Združeni levici ne moremo podpreti. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanski demokrati, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa državna sekretarka, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Danes obravnavani predlog novele Zakona za uravnoteženje javnih financ pomeni po svoji vsebini uskladitev predpisa z odločbo Ustavnega sodišča glede enakih možnosti upokojevanja vseh javnih uslužbencev, ne glede na spol. Predlog zakona uvaja tudi korekcijo pri pridobivanju soglasja pri prevzemanju obveznosti po sklenjenih avtorskih in podjemnih

pogodbah. Soglasje za sklenitev teh pogodb je treba pridobiti ne šele pred njihovim podpisom, pač pa že pred pričetkom postopka javnega naročila. V tem delu na predlog sprememb in dopolnitev tega zakona nimamo krščanski demokrati pripomb in jih podpiramo. Ne strinjamo pa se s podaljšanjem veljavnosti najvišjega davčnega razreda s 50-odstotno davčno stopnjo še za eno leto, to je do konca leta 2015.

Nova Slovenija - krščanski demokrati se zavzemamo za manjše davčne obremenitve. V svojem gospodarskem programu smo se zavezali, da bomo predlagali spremembo dohodninske lestvice, s katero bodo prejemki najproduktivnejših zaposlenih manj obdavčeni, s čimer bo gospodarstvo bolj konkurenčno in produktivnejše, saj bo lahko več denarja namenilo za razvoj. Zavezali smo se tudi za ukinitve 50-odstotne davčne stopnje dohodnine, poleg tega pa tudi za razširitev razpona dohodninskih razredov. Zakaj smo to predlagali? Zato, ker gospodarstvo to potrebuje! 12. avgusta je gospod Boscarol v medijih naznanil, da bo proizvodnjo selil v tujino zaradi tega, da bo lahko dobro plačal svoje inženirje.

V postopku obravnave tega zakona na matičnem delovnem telesu smo vložili amandma, s katerim smo predlagali črtanje podaljšanja veljavnosti najvišjega davčnega razreda s 50-odstotno davčno stopnjo še za eno leto, torej do konca leta 2015. Brete tega ukrepa nosijo večinoma najproduktivnejši zaposleni, ki so po našem prepričanju motor gospodarskega in družbenega razvoja. Obremenite bruto plač v naši državi je že sicer višja kot v večini primerljivih evropskih držav in vsako dodatno obremenjevanje pomeni še dodaten motiv za te zaposlene, za iskanje zaposlitvenih možnosti v tujini. Če želimo zadržati te kadre v Sloveniji, moramo razmišljati o razbremenitvi njihovih plač, ne pa o dodatnih obremenitvah. Naš amandma na Odboru za finance in monetarno politiko ni dobil podpore koalicije. Posledice takega ukrepa, torej uvedene nove davčne obveznosti za leto 2015, torej gre za novo davčno obveznost za leto 2015, bo zagotovo selitev še kakšnega uspešnega podjetja v tujino, kjer imajo bistveno nižje obremenitve plač in spodbudnejše poslovno okolje. Kot že rečeno, eno izmed takšnih podjetij, ki je to že storilo, je podjetje Pipistrel. V Sloveniji se, žal, poslovno okolje očitno ne bo izboljšalo, vsaj v letu 2015 še ne, kljub drugačnim obljubam sedanje vlade. Njena dejanja namreč kažejo povsem drugačno sliko, kot jih izražajo besede.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije zato zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona za uravnoteženje javnih financ ne bomo podprli, zato ker smo glasniki gospodarstva v Državnem zboru; zato ker je sicer 16-milijonski učinek na prihodkovni strani proračuna res nezanemarljivi znesek, trdimo pa, da je ta zgolj kratkoročne narave. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vloženemu amandmaju. V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Prošim listo.

Besedo ima gospod Andrej Šircelj. Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovani kolegi in kolegice, spoštovana državna sekretarka!

Amandma se seveda nanaša na to, da bi v samih administrativnih postopkih pri izdaji dovoljenj ob upoštevanju molka državnega organa oziroma predstojnika enostavno vloga bila odobrena, seveda vloga za avtorske pogodbe, za avtorske pravice; avtorski dohodki pa se seveda nanašajo na dohodnino in na obdavčitev z dohodnino in tukaj govorimo seveda tudi o 50-odstotni stopnji, ki se podaljšuje s tem zakonom. Če govorimo o 50-odstotni stopnji, ki jo vlada Mira Cerarja predlaga, da se uveljavi tudi v letu 2015, potem moramo govoriti o tem, da je bil ZUJF nek izreden ukrep. Izreden ukrep v tem smislu, da je ta izreden ukrep bil omejen le na leti 2013 in 2014. Vlada Mira Cerarja zagotavlja, da ni nobenih izrednih okoliščin. To je prva zadeva in zaradi tega ni nobenega razloga, da se ZUJF sam po sebi podaljšuje. Tukaj je vprašanje, zakaj oziroma bom rekel, ob tem da smo včeraj govorili o popravku proračuna za leto 2014, zakaj z ekonomsko politiko že posega v letu 2015. To je že v letu 2015. Premier je govoril o tem, da bo proračun pripravil za 2015, da bo takrat pripravil vse ukrepe, da bo zmanjšal javno porabo za 1,4 % bruto družbenega proizvoda oziroma ali nekaj čez 500 milijonov. To se kaže seveda že v linearnih ukrepih, ki jih napoveduje minister za finance, kjer bo pač po napovedih znižal plačo vsem javnim uslužbencem za 7 %, če ne bodo drugače pridni itn., če ne bodo sprejeli vsega tega, kar je bilo dejansko rečeno. Zakaj zdaj ob tem, ko govorimo o dohodnini, povečati oziroma podaljšati to rešitev, če se lahko ugotavlja in lahko se tudi tukaj osebno strinjam, da gre v bistvu za nek davčni razred – govorim seveda o 70 tisočih –, ki v bistvu ni usklajen z osnovnim Zakonom o dohodnini. Zakaj se ne sprejema tudi osnovnega Zakona o dohodnini?

Glejte, če me boste opozorili na to, ali je amandma na nekaj drugega, vam povem, da se nanaša na avtorske pogodbe in dohodke iz avtorskih pogodb, ki so del dohodnine in o kateri zdaj govorimo. Tako verjamem, da je šlo za neko intervencijo v tem primeru, vendar vam že vnaprej povem, da se pogovarjam o Zakonu o ZUJF, katerega del je tudi dohodnina. Tudi ta amandma se nanaša na to, gospa državna sekretarka in gospa podpredsednica.

Zdaj, če govorimo o dohodnini in o tem, da so avtorske pogodbe tudi del te dohodnine, na kar se nanaša amandma, potem je seveda treba odpreti celotno davčno lestvico in dejansko se navsezadnje tukaj uskladiti. Uskladiti seveda v smeri, da bo konsistentna davčna lestvica in da bo vključevalo tudi tisto, kar predlaga premier oziroma Stranka Mira Cerarja, da bodo tisti, ki so bolj pridni, manj obdavčeni in tako naprej in tako naprej. Verjetno je treba potem tudi uskladiti predloge, ki jih daje Združena levica. Tukaj bi pač glede na razpravo opozoril na to, da se lestvica nanaša na bruto plače, ne na neto – tako je vseeno, koliko ima bankir plače neto, važno je, koliko ima bruto. In tudi na to, da če primerjamo davčne sisteme in govorimo o 50-odstotni obdavčitvi na primer v Avstriji, potem je treba upoštevati tudi, da imajo tam splošno olajšavo približno 12, 13 tisoč evrov, v Sloveniji 3 tisoč; ampak to splošno olajšavo koristijo vsi; tisti, ki so obdavčeni po 50-odstotni stopnji, in tisti, ki sploh niso obdavčeni zaradi tega, ker ne dosegajo niti dohodka 12 %.

Tako je ta primerjava nekoliko bolj zapletena in s to rešitvijo pravzaprav ne gre za kakršenkoli popravek, o katerem govorijo Socialni demokrati. Napake iz leta 2007 in tudi podatki o manku finančnih odhodkov, ker je bilo omenjeno 900 milijonov, dejansko niso točni. Strinjamo se tudi v Slovenski demokratski stranki, da naj tisti, ki so premožnejši, prispevajo več. S tem nimamo nobenih težav. Vedno je potem vprašanje, koliko več. Koliko več; ali je to polovica od tistega, kar zaslužijo, preveč ali premalo – o tem imamo judikaturu –, ali jih je treba obdavčiti s 95 % ali jim pobrati vse. Zaradi tega ker tukaj se nanaša potem zadeva na to, koliko imajo sploh tisti še motiva, da bi dejansko delali, in motiva, da bi dejansko še karkoli služili v tej državi; pa naj gre za menedžerje, naj gre za mlade, ki zapuščajo to državo, naj gre za kogarkoli. Skratka, če se spreminja dohodninska lestvica, potem naj vlada Mira Cerarja pride transparentno v Državni zbor in naj jo konsistentno spremeni, ne pa z ad hoc ukrepi, ki so veljali takrat, ko je bilo neko izredno stanje – je bilo tudi povedano – in to izredno stanje, ki se rezultira preko ZUJF, nadaljevati tudi zdaj. Tako netransparentne politike si pač jaz nisem zamislil, da jo bo vodila vlada Mira Cerarja, dejansko ne. Ali je to posledica tega, da se že pripravlja nek davčni in odhodkovni cunami, kot danes tudi lahko o tem razberemo, in verjetno se pripravljajo tudi ukrepi, ki bodo administrativno povečali težave pri plačevanju davkov, mi pa tukaj predlagamo ravno administrativno poenostavitve. Bolj bo seveda jasno čez nekaj dni, verjetno čez nekaj tednov, ko bo dejansko do tega prišlo.

V Slovenski demokratski stranki smo odločno proti temu, kar je bilo že povedano, da se preko nekih ad hoc ukrepov vodi davčna politika v državi. Tudi pričakujemo od tistih, ki so bili proti takšnim rešitvam v ZUJF, da enostavno te rešitve in tiste rešitve, ki so jih takrat predlagali,

tudi upoštevajo sedaj. Ne vem, kaj se je sedaj tukaj spremenilo, je pa zelo priročno, da se enostavno nek ukrep podaljša, ob tem se koristi še neko ustavno določbo, za katero se ve, da je to treba narediti in, bom rekel, tako na nek tak perfiden način uvede neko novo obdavčitev, kajti stara obdavčitev bi morala dejansko nehati.

V Slovenski demokrati stranki predlagamo transparentne ukrepe. Smo tudi za pravično obdavčitev, smo tudi za to, da tisti, ki imajo večje premoženje in ki zaslužijo več, plačajo več davka, vprašanje pa je seveda meja in koliko več, kajti davčni sistem mora biti konkurenčen. In ko govorimo o obremenitvi plač, obremenitvi dela v Sloveniji, je treba poleg osebnega davka oziroma dohodnine upoštevati še prispevke, ki jih plačujejo delodajalci in delojemalci, v bistvu pa tudi v imenu delojemalcev jih plačujejo delodajalci in potem dobimo pač nek podatek o tem, koliko stane zaposleni. To je sicer zelo grdo rečeno: koliko stane zaposleni, ampak to je tisto, kar dela konkurenčnost davčnega sistema, seveda tudi ob tem, da je čim enostavnejši in da ima čim manj birokratskih in administrativnih ovir. Tudi na to se nanaša naš predlog in naš amandma.

Če govorimo o davčnem sistemu, pričakujemo, da bosta Vlada in koalicija prišli z rešitvami, ki bodo konsistentne, ki ne bodo ad hoc in ki bodo prilagojene konkurenčnosti slovenskega davčnega sistema tako v izvedbi kot tudi v tem, da se naredi, kot ste rekli, pravičen davčni sistem. Beseda pravičnost je pa lahko različnega pomena za različne, ampak vsekakor se da dobiti konsenz. To, da se je znižala najvišja davčna stopnja leta 2007 s 50 % na 41 %, so se popravili tudi razredi in takrat je prišlo do konsistentne davčne lestvice, ki je pripomogla tudi k temu, da leta 2007 in 2008 državni proračun oziroma javne finance niso imele deficita. To je bil rezultat te davčne reforme, če želite, ne pa rezultat 900 milijonov manka, kar se tukaj govori, se ponavlja in tako naprej. Kadar se bo ponavljalo, se bom tudi jaz glede tega oglašil. Javne finance so imele takrat suficit in ne deficit. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJ KATIČ: Hvala.

Opozorila bi, da razpravljamo o amandmaju k 1. členu tega zakona. Razpravljali ste o 4. členu. Prosim, da se razpravljalci držite tega. Hvala.

Naslednji ima besedo gospod Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo.

Zdaj osebno bom amandma, ki ga je vložila Slovenska demokrati stranka, podprl. In sicer ta amandma govori o avtorskih pogodbah, soglasje 8 dni, in kot vam je že moj predhodnik povedal, da avtorske pogodbe sodijo v del dohodnine, v del dohodninske lestvice – in tudi moj predhodnik je razpravljal o temi, ki je

sedaj na dnevnem redu. In spoštovana predsedujoča, prosim, da se podučite, kaj govori Zakon o dohodnini in kaj dohodnina vključuje. In dovolite, da nadaljujem z razpravo, enako tudi velja za Poslansko skupino Združene levice – dohodnina ni samo plača, ampak so vsi prihodki, ki jih oseba doseže.

Ta amandma bom podprl, seveda gre pa tukaj za precejšnje vprašanje za sedanjo vlado. Ta sedanja vlada bo nadaljevala prakso prejšnje vlade, ko smo bili pri vseh teh novih davčnih obremenitvah priče nekih ad hoc projektov, spoštovana državna sekretarka! To spremembo, ki jo zdaj uvajate oziroma ki jo podaljšujete še v leto 2015 – ne vidim nobenega razloga, da vključujete v zakon dopolnitev in spremembo, katere temelj se nanaša na neko odločitev Ustavnega sodišča.

Poglejte, mi imamo tukaj november, mi imamo še mesec december, lahko bi si vzel čas in bi rekel, da vse te pakete davčnih obremenitev, ki jih predvidevate za leto 2015, prinesete naenkrat, ne pa, da tukaj delate neko ad hoc situacijo in poskušate, tako kot prejšnja vlada, na nek način uvajati neke skrite davke. Temu smo bili priča že pri prejšnji vladi in mislim, da ta politika se bo nadaljevala ista. In to ni dobro. Mislim, da bi morali imeti širšo razpravo, mislim, da bi morali pregledati te davčne dohodninske razrede in predvsem imeti neke argumente, kaj to za slovenski proračun prinaša, da ne bo isto kot pri trošarinah, ko trošarine povečujete, dejansko pa ima proračun nižje prihodke.

Preseneča me pa tukaj, da bodo to spremembo in še zaostritev Zakona o uravnoteženju javnih financ podprli Socialni demokrati, ki so tudi v stališču povedali, da gre za železni repertoar in ta železni repertoar, ki ga je vlada Janeza Janše uvedla – tako po besedah Socialnih demokratov – in je doprinesel h konsolidaciji javnih financ, ga bodo zdaj sami še podprli in podaljšali za leto 2015. Teh stvari res ne razumem. Slovenija izgublja na konkurenčnosti, vsako leto je stanje slabše, imamo rebalanse proračuna, vidi se, da politika in delo vlade v letu 2104 ni bilo ustrezno, da se podaljšuje in povečuje javni primanjkljaj in da ni tukaj neke smeri, ki bi zagotavljala, da bo Slovenija bolj konkurenčna. Mi se moramo enkrat tukaj zavedati, kaj pomeni izčrpavanje teh zadev, predvsem pa pri plačah, spoštovani. Plače niso nek kapital in neko bogastvo, plača je pač zaslužen dohodek in ne moremo mi v nedogled plač obdavčevati. Tukaj bi morali narediti neko spremembo, in kot je tudi že kolega Šircelj omenil, da se v Slovenski demokrati stranki seveda absolutno zavzemamo za to, da bo obdavčitev sorazmerno pravično porazdeljena med kompletno prebivalstvo Republike Slovenije. ZUJF je tudi predvideval in, bi rekel, dal tiste ukrepe, da tisti, ki so bogatejši, da pač v tej krizi prispevajo več. S tem ukrepom, ko podaljšujete veljavnost te dohodninske lestvice v leto 2015, dejansko samo zmanjšujete konkurenčni položaj Republike Slovenije in s tem otežujete dejansko

delodajalcem, da dobijo kvalitetno delovno silo, in zmanjšujete samo potrošnjo.

Osebnega mnenja sem, da bi v Sloveniji morali enkrat to miselnost davčne politike in obremenitev bogatih, ne bogatih spremeniti – in sicer v katero smer? Pri tej dohodninski lestvici bil lahko imeli več razprav. V Sloveniji vemo, da so plače daleč pod evropskim povprečjem, da pa zaradi okolja, v katerem Slovenija je, kakršnega ponuja, marsikatera multinacionalka nima več sedeža v Sloveniji, ga pa ima v sosednjih državah. V teh sosednjih državah predsedniki uprav teh multinacionalk dobijo 6- do 10-kratnik plač, kot jih imajo slovenski menedžerji. V Sloveniji bi enkrat moral priti čas, da bi razmislili o uvedbi dohodninske lestvice, ko bi bila nekje dosti zgoraj, ki jih, recimo, Slovenci teh zaslužkov ne dosežemo, in da bi ta razred obdavčili po izrazito nizki stopnji, recimo 10 %. Zakaj? Da bi privabili te ljudi, ki služijo na Slovaškem, na Poljskem, da sedež prenesejo v Slovenijo in da bi plačali 10 %, recimo, od milijonskih prihodkov, kot jih ima, in da bi to polnilo slovenski proračun, podpirali šolstvo in javno zdravstvo. Pričakujem, da bo enkrat v Sloveniji prišlo tudi do te razprave in da naredimo konkurenčno okolje. Ne narobe razumeti Slovenske demokratske stranke, da tega predloga ne bo podprla. Podprli ga ne bomo tudi, bi rekel, predvsem iz razloga, ker ni bila stvar dovolj argumentirana in ker se nova davčna obremenitev meša v eno stvar, ki nima veze s tem.

Pričakujem od vlade Mira Cerarja, od sedanje koalicije, ki temelji na etiki in morali, da začne delovati tudi v tej smer transparentno. Ne sedaj, po tem, spoštovana državna sekretarka, povedati, da sta dohodninska lestvica in Zakon o dohodnini vezna posoda, ki je vezana na eno leto. Vi bi imeli še vedno čas, danes smo 19. novembra, da do konca leta prinesete te zadeve, separat od tega zakona, v Državni zbor.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo dajem gospe Mateji Vraničar, predstavnici Vlade.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem!

Mika me, da bi začela s čestitkami za lucidno povezovanje posameznih določb predloga zakona, pa sem bom vzdržala cinizma.

Najprej v zvezi z amandmajem. Predlog amandmaja ni izvedljiv v praksi, zaradi tega ga Vlada ne podpira. Najprej ni jasno, od kdaj začne teči osemndnevni rok, kot ga predlaga Poslanska skupina SDS, po drugi strani so postopki sprejemanja posameznih gradiv takšni, da ne omogočajo odločitve prej kot v roku 14 dni. Glede na razpravo naj bi bilo dovoljeno tudi meni nekoliko širše razpravljati in pojasniti posamezne rešitve v zvezi tudi z drugimi določbami Zakona za uravnoteženje javnih financ.

Omenjeno je bilo, da je Zakon za uravnoteženje javnih financ prinesel rešitve, ki so začasne narave, ki so bile potrebne v nekih izrednih razmerah, pa vendar naj opozorim, da je Zakon za uravnoteženje javnih financ razdeljen na dva dela. V prvem delu prinaša trajne rešitve in trajne posege v številne različne zakone, v drugem delu prinaša začasne rešitve, kjer res veljajo samo v določenem obdobju. Če želimo te začasne rešitve podaljšati samo za neko kratko časovno obdobje, ne pa jih spremeniti v trajne – ali je primerneje popraviti obdobje začasnosti nekega ukrepa ali je bolj primerno ta ukrep premestiti v sistemski zakon? To je bila dilema, s katero se je soočila Vlada, ko je razmišljala, na kakšen način udejanjiti rešitev v zvezi s četrtem dohodninskim razredom. Odločila se je, da je glede na to, da je situacija takšna, kakršna je, primerneje poseči v Zakon za uravnoteženje javnih financ, ker je minister jasno napovedal, da tega ukrepa kot trajni ukrep ne predlaga niti ne podpira, ampak podpira korenitejšo spremembo dohodninske lestvice, za kar pa je potrebno več časa, kot ga imamo v tem trenutku na voljo.

Glede na to, da pa je prva prioriteta Vlade zagotoviti postopno konsolidacijo javnih financ in s tem zagotoviti tudi stabilnost prihodkov v prihajajočem letu, je treba za to, da bo rebalans proračuna 2015 realen in da ne bomo poslušali enakih razprav, kot smo jih včeraj, da nismo imeli sprejetega Zakona o davku na nepremičnine, ko smo predlagali spremembo proračuna 2014, poskušamo tokrat drugače in pripravljamo oziroma prinašamo ukrepe, ki naj zagotovijo stabilne prihodke proračuna 2015, v proračun prej, preden bomo prinesli oziroma preden bomo predlagali Državnemu zboru v potrditev predlog rebalansa za leto 2015. Na ta način bomo vsi, tako mi kot pripravljavci rebalansa proračuna 2015, kot tudi vi, ki boste na koncu odločali o njem, vedeli, s katerimi prihodki lahko v letu 2015 razpolagamo in s katerimi ne.

Glede same dohodninske lestvice pa v bistvu, ko je bilo govora o tem, da želimo dodatno obremeniti plače. Povedano je že bilo, da v dohodninsko lestvico ne sodijo samo plače, ampak sodijo vsi aktivni dohodki. Žal pa je razvoj dogodkov v preteklih letih šel v smer, da so se številni dohodki, ki sodijo v lestvico, iz lestvice izvezali in tako so se prejemnikom teh dohodkov dali posebni, lahko rečemo v nekem smislu tudi privilegirani položaji. Kljub temu da lahko to postavimo pod vprašaj, pa moramo vendarle upoštevati realnost. Nobena vlada ne začne ničesar od začetka, od nule, ampak začne delati na tem, kar so pretekle vlade pripravile oziroma že uveljavile, in presodi, ali lahko na teh podlagah nadaljuje ali ne. Tako je ta vlada odločila tudi v zvezi s tokratno spremembo Zakona za uravnoteženje javnih financ. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Nimamo več ... Prošim listo.
Izvolite, postopkovno, gospod mag. Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):
Podpredsednica!

Glejte, mislil sem, da boste ob besedah državne sekretarke, ko je ona rekla, necinično izjavila, če ona začne o čistilkah, kaj reagirali. Mislim, da smo tukaj v Državnem zboru, vi vodite sejo in seja je seveda javna, v okviru dnevnega reda vi dajete besedo in tukaj ni Vlada kot izvršna oblast, niti predstavnica Vlade ali kdorkoli drug tisti, ki bo dajal izhodišča o tem, s čim naj začne ali s čim naj ne začne. To citiram, ona je pač rekla, ali jaz začnem o čistilkah. Tako bi vas prosil, da vodite sejo tako, da se bomo pogovarjali o temi, ki je na dnevnem redu, in da seveda takšni medklci tudi s strani izvršne oblasti in tudi apeliranje na to, naj se drži teme, in ko vam apelira, kaj je tema in tako naprej. Seveda spoštujem vas, da vi tega niste upoštevali, ko sva s kolegom Pogačnikom imela razpravo, vendar prosim, da v prihodnje opozorite predstavnike Vlade Mira Cerarja na te zadeve.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Strinja se s tem, da razpravljamo o tem, kar imamo trenutno na dnevnem redu.
Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana, gospa državna sekretarka!

Predlog amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ki smo ga prejeli na mize, bom seveda podprl. Ampak kljub temu moram opozoriti, gospa predsedujoča, na 4. člen. Veste, podaljšanje veljavnosti najvišjega davčnega razreda. Kaj to pomeni? Spoštovani gospe in gospodje, to pomeni v prvi vrsti nižjo konkurenčnost naše države. Zdaj se vi vprašajte, katera evropska država je iz krize izšla z višjimi davčnimi obremenitvami. Nobena! Ali mislite, da bo Slovenija izšla, če bomo tiste, ki so najproduktivnejši, najuspešnejši več obdavčili? Mislite, da bo Slovenija zaradi tega izšla iz krize zmagovalka? Ne, nasprotno! Manj bo delovnih mest zaradi tovrstne davčne in finančne politike. Manj bo novih delovnih mest! Kdo bo sploh še vlagal v slovenska podjetja? Kdo bo odpiral tukaj proizvodnjo? Naj spomnim, 12. avgusta je primorski inovator, podjetnik, znani Slovenec gospod Ivo Boscarol dejal, da bo selil proizvodnjo, tudi razvojnike, v Italijo zaradi tega, da jih bo lahko več plačal. Jaz prihajam iz Vipavske doline in vem, kakšno socialno bombo v tem okolju bi pomenila selitev proizvodnje zaradi davčnih obremenitev v sosednjo Italijo. In mi se igramo z ognjem! Mi bomo naše podjetnike še bolj obdavčili.

Še enkrat poudarjam, tukaj je prispevek v proračun 16 milijonov evrov. Veste, to je kratkoročno. Poglejte, mi mečemo sto milijonov evrov v slovenske banke – nihče za to ne

odgovarja. Tu se gremo za teh 16 milijonov evrov. Dolgoročno pa je to, da bodo mladi inovatorji, tisti najsposobnejši, tisti, ki so dodana vrednost slovenski družbi, odšli v tujino, ker so tukaj preveč obremenjeni, in bodo v tujini lahko ustvarjali več. Kajti, tu jim država pač zaradi takšne davčne politike ne da nobene priložnosti.

In za konec naj omenim, nekoč je finančni minister, ki je bil tudi nagrajen za finančnega ministra Evrope, dr. Andrej Bajuk, dejal, da mora biti davčna politika tudi stimulatívna. V tem primeru, s tem zakonom, 4. členom tega zakona pa davčna politika ni stimulatívna do državljanek in državljanov. Po zadnjici udarja tiste, ki so najproduktivnejši. To ni odnos. In povem, posledice te politike se bodo odražale tudi v naslednjih letih, ko bomo mi mlade razvojne inženirje dejansko izgubili. Si mar tega želimo?

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima gospod mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica!

Pravzaprav sem vesel, da se je razprava o dohodnini ob tem amandmaju, za katerega napovedujem, da ga bo Slovenska demokratska stranka ponovno vložila, s tistimi sugestijami, ki jih je dala državna sekretarka, se pravi, da bomo dali rok, od katerega se to šteje, tako da bo tudi formalno, tehnično in pravno ta amandma v skladu s predlogom gospe državne sekretarke in ne bo več razlogov za zavrnitev.

Drugo, kar bi pa rad rekel, je, da neke vrednostna ocena o tem, da so žal številni dohodki izključeni iz dohodnine, kot je bilo rečeno. Tukaj citiram predstavnico Vlade. Nekateri dohodki so izključeni, to je res, iz celotne sintetične dohodnine, kar pa pomeni, da so posebej obdavčeni. To so dohodki iz naslova kapitala, to so dohodki, ki jih dobi nekdo na podlagi dobička in navsezadnje takšna praksa je tudi v drugih državah, tako da imamo dva sistema tudi v Evropi. Na eni strani takšnega, ki to omogoča – če se prav spomnim, ima tudi Finska takšen sistem –, da imajo sintetične dohodnine, določene dohodke izključene. Če je sedaj to vrednostna sodba, da je nekomu žal, da temu ni več tako, včasih smo imeli to vključeno; tudi takrat, ko je bil minister dr. Mramor, in zaradi tega smo imeli popolnoma nepregleden davčni sistem. Imeli smo davčni sistem, ki je obdavčeval mobitele, parkirišča, imeli smo davčni sistem, ki je zahteval evidenc še in še, od obresti do ne vem česa še – vse, česar se je lahko spomnila administracija na Ministrstvu za finance. Če gremo v ta davčni sistem, bo še bolj nekonkurenčen, pa ne samo zaradi stopenj, ampak zaradi drugih zadev. Takšnega davčnega sistema, katerega je bilo treba že popravljati, se dejansko bojim. Bojim se ga zaradi tega, ker bo naredil to, da bodo iz Slovenije šli še tisti podjetniki, ki danes v Sloveniji so in ki tukaj

dejansko delajo. Upam, mislim, da nas je veliko takih, ki smo bili nekoč podjetniki ali pa bomo še kdaj podjetniki, in da dejansko vemo, kaj to dejansko pomeni, in bilo bi zelo dobro, da nas pri tem razumejo tudi tisti, ki nikoli niso bili podjetniki in morda pišejo predpise o tem.

Tako bi tukaj dejansko želel, ko se gre v takšne spremembe, da se zadeve proučujejo tudi z vidika enostavnosti in tudi z vidika gospodarstva, kaj to za njih dejansko pomeni. Kajti, to je najava že nekih novih administrativnih, birokratskih ukrepov in tudi ukrepov, ki bodo zahtevali večjo obdavčitev in s tem manjšo konkurenčnost. S tem se dejansko ne strinjam, če je dr. Mramor mislil, to s tem, da bo nagradil tiste, ki so bolj pridni in bolj inovativni in bolj uspešni itn. V zvezi s temi zadevami bi še enkrat apeliral, da se dejansko razmisli o tem, kakšno obdavčitev v Sloveniji želimo: ali želimo obdavčitev z nekimi ad hoc ukrepi, kakršen je tudi ta ukrep, ki ga zdaj uvaja Vlada Mira Cerarja, ali želimo imeti nek konsistenten davčni sistem? Bojim se, da gremo v ad hoc ukrepe, ki ne bodo prispevali k ničemur drugemu razen k temu, da bo konkurenčnost države in konkurenčnost davčnega sistema še manjša, tudi z administrativnega in birokratskega zornega kota. To pa nas ne bo pripeljalo iz krize. To pa ne bo povečalo transparentnost davčnega, niti gospodarskega, niti socialnega sistema. In to, kar se je danes odprlo ob tej razpravi, ko se bo povečala davčna stopnja – poglejte, tudi razlog o tem, da se to naredi že sedaj, ni pravilen in je spet izmišljen. Za proračun za leto 2014 je v zakonu napisano, da morajo biti predloženi v Državni zbor vsi zakoni, ki bodo veljali takrat. In davek na nepremičnine ni bil. Upam, da je to edini zakon pred proračunom za leto 2015. Če ne, dajte to v komplet. Dajte to skupaj, ne parcialno, ker je to nekonsistentno. To so ad hoc ukrepi, ki ne pripeljejo nikamor. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Najlepša hvala za besedo!

Samo na kratko bi se odzval na par zadev v tej razpravi. Najprej bi gospodu Pogačniku odgovoril glede dohodnine in tega, da so vanjo všteti vsi prihodki. Odgovoril bi, da ne, ker imamo pri nas cedularno, ne pa integralne dohodninske stopnje. To pomeni, da so iz nje izvzeti prihodki iz premoženja in iz kapitala, se pravi, ne vsi, torej več ali manj tisti, ki se dotikajo dela.

Drugič. Gospod Šircelj, glede spremenjene dohodninske stopnje leta 2006 in njenih posledic bi rekel to, da suficit, ki ga je takrat vlada imela, ni bil posledica te dohodninske stopnje, mislim nove dohodninske lestvice, ker ta dohodninska lestvica je omilila prispevne stopnje in je zato sama po sebi povzročila izpad dohodninskih prihodkov iz

proračuna. Če je država imela takrat suficite, jih je pa imela zaradi rekordne gospodarske rasti, ne pa zaradi tega, ker bi bila ta dohodninska lestvica toliko učinkovita, kar se je tudi pokazalo kasneje v letih krize, ko smo pa dejansko tudi zaradi tega začeli beležiti velike deficite.

Tretjič. Gospodu Horvatu, ki svari pred tem, da če uvedemo višje davčne prispevne stopnje ali pa dohodninske lestvice, da bodo bogati pa najproduktivnejši ušli iz Slovenije, bi odgovoril to, da trenutno iz Slovenije, če pogledamo strukturo izseljevanja, največ bežijo ljudje s srednjo izobrazbo, med višje izobraženimi profili pa predvsem družboslovci in humanisti. Torej bežijo predvsem tisti, ki tukaj ne najdejo zaposlitve, kar je razumljivo, ne pa tisti, pred katerimi vi svarite; se pravi, pač ljudje, ki naj bi bežali pred davki. Delež teh je zanemarljiv oziroma kdor pač lahko normalno živi v Sloveniji, verjetno nima nekih razlogov, zakaj bi to državo zapuščal. Ne vem, če mu 100 tisoč evrov na leto ni dosti, pa bi rad, ne vem, na račun davkov zaslužil 150, pa lahko rečemo pač, da ... – ne vem, da ga ne rabimo.

In tretjič, kolega Vrtovec. Vi pravite, da je pomembna davčna konkurenčnost v tem smislu, da moramo gledati, da so davčne stopnje v Sloveniji take, da so pač mamljive za tuje investitorje in da druge izbire praktično nimamo. Tukaj bi še enkrat poudaril, kar v Združeni levici vedno poudarjamo, da Slovenija v tem trenutku izbira še ima. V tem trenutku je v Sloveniji pač lastništvo bank in sistemskih podjetij še notranje, domača akumulacija je še vedno mogoča in investicije so mogoče z domačimi sredstvi.

Zato tudi nasprotujemo temu, da se to prodaja. Ko bomo to enkrat prodali, potem bomo pa – ja, tako kot vi opisujete –, pač podvrženi tekmi do dna, tako kot so ji številne druge obrobne države in enostavno pač Slovenija ne bo imela več veliko drugega manevrskega prostora, kot da niža davke, niža socialne standarde in fleksibilizira svoj trg delovne sile, zato da bo privlačjala tuje investicije, ker domačih ne bo več, ker se bodo pač dobički zlivali v tujino. Toliko. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Ni več prijavljenih za razpravo. Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Tilen Božič, izvolite.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Nekako bi se opredelil do tega amandmaja, ki so ga dali kolegi iz SDS. V zakonodaji take rešitve že poznamo. Recimo, ena taka zanimiva je v Zakonu o davčnem postopku, ko se ukvarjamo z davčno nevtralnostjo, kadar preoblikujemo družbe, in tam je dejansko predvideno, da če davčni organ toliko in toliko časa ne odgovori, se to na nek način šteje za pritrdilno, razen v primeru, če potem oni naknadno to odločitev morda spremenijo. Tako je s tega vidika predlog zanimiv. Zdaj, zakaj pa ni zanimiv? Nekaj

argumentacij je že podala tudi predstavnica Vlade in s tem se tudi strinjam.

Dejstvo je, da smo sicer ta amandma prejeli zelo pozno, tako da se je težko do tega konkretno opredeliti in ga tudi dobro preštudirati in utemeljiti. Vendar, definitivno se strinjam s tem, da je nekako nedodelan v tem delu, od kdaj se sploh ta rok šteje: ali je to od vložitve zahteve ali od kdaj? Se pravi, da imamo neko merilo. In druga zadeva, da se v 8 dneh izjemno težko karkoli zgodi. Tudi pri zelo dobri volji mislim, da bi se ta rok verjetno mogel začeti tam nekje pri 15 dneh ali še kasneje.

Zdaj, kar se pa tiče tistih – tukaj je bilo kar dosti govora o davkih in tako naprej –, to je na področju, do katerega gojim posebno afiniteto. Morda bi se samo tistega dotaknil, kar je gospod Vrtovec rekel glede izhoda iz kriz tistih držav, ki so nekako zniževale davke oziroma nekako v tej smeri. Smo člani Evropske unije kot država, imamo pravico marsikakšno, ena izmed teh je tudi do gradiv, ki jih Evropska unija pripravlja. In Evropska unija oziroma EUROSTAT pripravlja tudi poročilo o tem, kaj se z davki dogaja oziroma kakšni so trendi v državah članicah EU. Pogovarjamo se o tem, kakšen je delež davka v BDP, kakšne so učinkovite davčne stopnje in tako naprej. Priznati moram, da to poročilo, ki je nekako zadnje bilo razpoložljivo in se ukvarja pravi predvsem od 2002 do 2012 pa s posebnim poudarkom na zadnjem času, kaže predvsem na to, da se davčne stopnje oziroma delež, koliko je pobranih davkov v BDP, povečuje. Tako tukaj ne vem, morda bi morali biti samo nekoliko bolj konkretni in morda ste mislili na kakšno Slovaško ali kakšne posamične države. Vsekakor pa v veliki meri za evropske države to ne drži. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospa podpredsednica!

Jaz sem vam tudi hvaležen, da nekako dopuščate staro prakso v Državnem zboru, da se običajno pri obravnavi prvega amandmaja h kakšnemu zakonu nekako razprava razvije tudi malo širše, in spoštujem to vašo določitev, in seveda bom v nadaljeval v zvezi z amandmajem kolegov iz Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Že moj kolega Jernej Vrtovec je povedal, da je amandma dejansko vreden vse pozornosti in da ga je treba podpreti, kar bom tudi sam storil.

Na tem mestu bi rad najprej povedal, ker včasih se Novo Slovenijo - krščanske demokrate nekako krivično označuje, da smo zagovorniki celo kapitalistov, kapitala in tako naprej. Sploh ni res. Mnogi so prebrali naš program. Pravijo, da je bil zelo dober in tako naprej. Tudi minister Mramor mi je povedal, da ga je prebral in zelo pozorno in ga ocenil kot dobrega. Že samo na naslovnici piše, da se mi zavzemamo za model socialno-tržne ekonomije.

Se pravi, socialno je na prvem mestu. Saj nismo izumitelji. Ta model dobro funkcionira v naši najpomembnejši gospodarski partnerici, v Nemčiji, ki jo med drugim tudi vodijo krščanski demokrati. Ampak to sedaj ta trenutek ni toliko pomembno. Dejstvo pa je, da pri davčni politiki moramo biti zelo pozorni; da moramo skrbno preštudirati, kaj posamezne davčne določbe, davčni zakoni prinesejo in kaj odnesejo. Davčna politika mora biti stimulatívna.

Tukaj bi želel oporekati napačnemu razmišljanju oziroma navedbam, ki nam jih je hotel prilepiti kolega Luka Mesec, ki je ravnokar zapustil dvorano. Poglejte, kdo beži iz Slovenije? Ja, posamezniki bežijo, kar je pa še bolj zaskrbljujoče, iz Slovenije bežijo zaradi velike obremenitve dela podjetja, cela podjetja in z njimi vred celotne ekipe, razvojne in tako naprej. In tu je naša skrb. Najbrž imamo pravico, da na to opozorimo. Koliko je teh ljudi, koliko je teh podjetij – jih je kar nekaj, nekaj pa je tudi takšnih, ki seveda čakajo vsako novo vlado, kaj da bo ta prinesla. Imajo pričakovanja, pozitivna pričakovanja. Ko pa vidijo, da so se zmotili v pozitivnih pričakovanjih, potem pa ukrepajo v smislu rasti njihovega podjetja. To je gotovo resnica in vsak pameten gospodar in lastnik podjetja tako ravna.

Poslanska skupina Nove Slovenije je v zadnjih, mislim da, dveh letih opravila čez 20 regijskih obiskov. Praviloma gremo obiskati podjetja, malo gospodarstvo, ki itak vemo, da predstavlja okoli 99 % celotnega slovenskega gospodarstva. In to, kar sem tukaj povedal, ni na pamet. To mi tam slišimo. Gospodarstvo od nas, politike, zahteva boljše poslovno okolje, davčne razbremenitve. Ker v končni fazi, gotovo to lahko razni matematični modeli tudi prikažejo, če bomo podjetja davčno razbremenili, se bodo podjetja hitreje razvijala, rasla, je lahko v končni fazi tudi davčni prihodek v proračun države enak ali pa morda zanemarljivo manjši.

Res je, mi sedaj danes govorimo o približno 16-milijonskem prihodku, ki bi ga naj v državni proračun, ki bi ga naj prinesla ta 50-odstotna dohodninska lestvica. To je gotovo neke vrste statični izračun na podlagi nekih podatkov, ki jih imamo, ne vem, konec leta, za katerega imamo natančne dohodninske podatke. Vprašanje pa je, če bi naredili dinamični izračun, to se pravi, kakšen bo ta izplen, me prav zanima, na koncu leta 2015? Kakšen bo, če se nam bodo kvalificirani ljudje, visoko izobraženi, tisti, ki imajo znanje, in podjetja, selili iz naše države? To se pravi, da ne bodo davčni zavezanci pri nas, ampak neke drugje. Tam, kjer je poslovno okolje ugodnejše. Tukaj gre v bistvu za podjetje in vsak si lahko sam izračuna, če je podjetje sposobno nekega razvojnega inženirja plačati – ne vem na pamet povem – 9 tisoč pardon 5 tisoč evrov bruto, koliko je to neto v Sloveniji, koliko pa neke drugje. Gospodje kot so Boscarol in Akrapović natančno vedo, če bodo 5 tisoč evrov pripravljeni plačati bruto za nekega razvojnega

inženirja, koliko bo dobil v neki davčno ugodnejši in stimulatивnejši in konkurenčnejši državi. Zato mi opozarjamo dobronamerno, ampak vidimo, da posluha ni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima še gospod Jernej Vrtovec. Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, predsedujoča!

Tudi jaz se bi rad odzval na navedbe, ki so bile rečene v drugem krogu razprave. Pa najprej, gospodu Božiču.

Veste, naša obremenitev na plače je med najvišjimi v Evropski uniji. Pred 14 dnevi pa imam tukaj Facebook na telefonu, je – če se ne motim, še vedno član Socialnih demokratov, ki ga poznam iz delovanja v podmladkih strank, pa ga ne bom poimenoval – na Facebooku dal primerjavo bruto plače Avstrija, Nemčija, Slovenija in spodaj napiše komentar: "Kaj meni Slovenija več nudi za tako višjo bančno obremenitev?" Pri plači bruto 3 tisoč evrov v Sloveniji tisoč 595, v Avstriji pa dobi tisoč 903 evre. Zakaj bi ta človek prišel v Slovenijo, če je sposoben, da lahko dela za boljši denar v Avstriji? Ampak mi take ljudi rabimo, da so tukaj. Zato dodana vrednost, da imajo priložnost dodatno tudi oni zaposlovati.

Naj povem še eno stvar, da je premalo sedeti v Državnem zboru, premalo sedeti v pisarnah in tako naprej. Pojdite, dejansko pojdite – gospod Horvat je že rekel, da smo hodili do podjetnikov, obrtnikov, gospodarstvenikov. Pojdite tudi vi! In kaj bo ena bistvenih stvari, ki vam jo bodo rekli – preobremenjeni smo! Gospod Božič Tilen, lahko gremo kdaj skupaj do enega podjetnika, pa boš videl, kaj bodo rekli: "Preobremenjeni smo, sploh ne moremo več dihati. Ne morem dati visoke plače, ker mi država pol pobere, če dam tako plačo!" Saj to je tista bistvena stvar, s katerim se naše gospodarstvo ukvarja.

Še enkrat, gospa državna sekretarka in ostali prisotni, glede obdavčitve oziroma da bo ta lestvica še naprej enaka. Ponavljam: Državni zbor, tega ne sprejmemo. Ne sprejmemo! Ker se ne strinjam z gospodom Mesecem. Iz Slovenije odhajajo tudi tisti, ki so najsposobnejši oziroma tisti, ki so dodana vrednost in ki bi bili v tujini manj obremenjeni in bi imeli na ta račun večje plače. Še enkrat poudarjam, gospod Boscarol razmišlja o selitvi celotne proizvodnje zaradi tega, da bo lahko plačal svoje delavce. In mi ne moremo tega gledati, kako neko podjetje gre v tujino. Pa ne moremo kar reči, kakor je rekel gospod Mesec, da naj kar gre, naj pa kar gre. Ne! Vsak državljan Republike Slovenije nam je pomemben, da ostane v tej državi in da pomaga tej državi na poti iz krize. Ne moremo kar tistih, ki bi radi veliko zaslužili in so sposobni veliko zaslužiti, prekrizati pa reči, da naj kar gredo v tujino, tam bodo itak manj obremenjeni, saj jih itak ne rabimo. To ni odnos do državljanek in državljanov. Pa podjetniki niso neki kapitalisti –

grdi kapitalisti se jih imenuje. Lepo vas prosim! To so ljudje, ki dajejo delo; ljudje, ki tudi ta državni zbor financirajo. Ravno zaradi tega, ker so pač davčno obremenjeni, plačujejo naše plače in do njih se ne moremo tako mačehovsko obnašati. Prav tako ne do tistih najproduktivnejših, ki pomenijo dodano vrednost.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima državna sekretarka gospa mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Moram se odzvati na nekatere preveč posplošene izjave v zvezi z obremenitvijo dela oziroma uporabljen je bil izraz obdavčitev dela v Sloveniji v primerjavi z ostalimi državami. Če pogledamo primerjave OECD ali pa Evropske unije, je treba v bistvu obremenitev dela segmentirati na dohodnino, prispevke delodajalcev od plače in prispevke delojemalcev. In ko primerjate v bistvu posameznega od teh segmentov, boste ugotovili, da je obremenitev v Sloveniji na področju dohodnine nekje v povprečju oziroma ne odstopa bistveno od obremenitev v drugih državah, tudi na področju obremenitve s prispevki delodajalcev ne. Tam, kjer najbolj odstopamo, je obremenitev s prispevki delojemalcev, in to je treba upoštevati pri teh razpravah, ker karkoli se razpravlja o razbremenitvah, je treba upoštevati, da ko govorimo o prispevkih, so na drugi strani pravice iz socialnega zavarovanja, o katerih moramo prav tako govoriti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Tilen Božič je želel repliko. Izvolite.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Samo bi se odzval na tisto, kar je povedal gospod Vrtovec. Jaz nisem še tako vešč govora in preusmerjanja besed oziroma pozornosti, tako da bi samo poudaril to, da sem se prej obregnil ob en podatek, ki je bil dan, in sicer se je vezal neposredno na izhod iz krize in na davčne obremenitve, kako so postavljene. V zvezi s tem sem pač omenil študijo Eurostat, tako da tistega podatka ne morem vzeti nazaj, no, saj konec koncev ga tudi niste napadli, spustili ste se ne nekaj drugega, in to je obdavčitev v Republiki Sloveniji. Ta mi je znana. Se strinjam, da je kar visoka, ampak tega prej, ponavljam, nisem komentiral. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Ker ni več interesa za razpravo. Je interes za razpravo? Prožim listo. Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Zelo na kratko, ampak zaradi nesporazumov. Glejte,

delodajalec mora plačati tako davke kot prispevke, ampak njega ne briga kaj plača. On mora to plačati in v teh pogledih smo najbolj obremenjeni. Če seštejemo vse prispevke, ki jih delodajalec mora plačati in tudi vse davčne obremenitve, delodajalec v Sloveniji plača več kot pa drugi delodajalci v državah Evropske unije. In veste, delodajalce ne zanima, v katero malho bo dal, ampak koliko bo dal. In da več kot pa drugod po Evropski uniji. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ HAINZ: Repliko? Izvolite.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Torej vsi podatki ... Ni replike.

PODPRESEDNIK MATJAŽ HAINZ: Dobro. Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Prej je državna sekretarka dejala, da našega amandmaja ni mogoče podpreti, ker nima datuma, od kdaj se to šteje, in da je rok 8 dni prekratek. Od odgovornega državnega uradnika bi pričakoval, da da popravek amandmaja tako, da bi taka rešitev postala operativna. To kaže samo odnos, kako se vse počne, če kdo predlaga, samo da ni izvedljivo. Tega pozitivnega pristopa Vlade v teh primerih ni. In ker tega Vlada ni naredila, najjavljam, da vlagamo popravek amandmaja, kjer določamo naslednje: Če dajalec soglasja ne odloči v roku 14 dni po posredovanju vabila k oddaji ponudb, se šteje, da je soglasje podano. Če ima pa Vlada boljšo rešitev, predlagam, da naše besedilo še izboljša. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prožim listo. Besedo ima gospa Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke in poslanci! Jaz bi se vendarle vključila še v razpravo o dohodninski lestvici. Zopet opozarjam, da imamo situacijo, kot pri lastninjenju, na svoji levi strani slišim zagovor v eno smer, na svoji desni, skrajno desni striktno v drugo smer. Zgleda, da se bomo morali začeti pogovarjati o teh stvareh, in kolikor vem, tudi ta vlada načeloma zagovarja rešitve, ki bodo razbremenile tiste ljudi, ki nam prinašajo dodano vrednost, v tem smislu, da bo pogledala dohodninsko lestvico. Vendarle pa se tu pridružujem mnenju Vlade, da ne moremo samo pogledati, koliko se vzame od bruto plače, ampak je treba natančno pogledati, kam to gre. Ker če že primerjamo države med sabo, moramo tudi vedeti, ne samo koliko delodajalec da, ampak kaj delavec za to dobi. In tukaj vendarle v Sloveniji moramo jasno povedati, da pravice – socialne, zdravstvene in tako naprej,

so dobro urejene. To, da govorimo ljudem, da niso, mislim, da ni fer. Ker nenazadnje lahko referiramo pa Švico, kjer dobi delavec prvi bruto, zelo veliko denarja, vendarle pa si iz tega denarja sam pokriva popolnoma tisto, kar želi, recimo, v zvezi z zdravstvenim zavarovanjem. Tako, da tu moramo biti fer in reči, kaj tudi dobimo. Se pa strinjam, da ni dobro, da naši najboljši kadri odhajajo ven, da jih naši delodajalci zaposlujejo, celo isti, mogoče v tujini, kaj šele da jih zaposlujejo tuja podjetja. Kajti ni tako preprosto, samo koliko nekdo dobi. Ja, pomembno je koliko dobi, ker toliko je vreden in to prinaša državi. S tem delamo rast, s tem delamo razvoj in od tega je odvisna ta ciljna gospodarska rast, o kateri pa vsi govorimo, ker nenazadnje je pa tudi od tega odvisno, koliko bo prispelo v davčno blagajno. Lahko bo še toliko več, če bo veliko več takšnih ljudi zaposlenih. Skratka, ta debata je kompleksna, in mislim, da jo bo treba odpreti v nekem drugem času, mogoče tudi drugem prostoru, ker je danes ne bomo rešili. Imamo pa podobna mnenja kar se tega tiče, samo uskladiti bo treba ukrepe. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, mag. Margareti Guček Zakošek.

Besedo dajem gospodu dr. Francu Križaniču.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Evropski razvojni model temelji na velikem pomenu kvartarnega sektorja različnih dejavnosti, ki v bistvu generirajo ali pa vzdržujejo človeški kapital. Takšnega razvoja in krepitve se ne da izvajati z nizkimi davčnimi stopnjami. V Sloveniji in tudi ostalih relativno manj razvitih državah je zato en od signalov manjše razvitosti manjši delež javnofinančnih prihodkov v bruto domačem produktu kot v povprečju Evropske unije. Se pravi, tu imamo prej rezervo kot ne, tako da z davčnimi reformami, tisto 2007–2012 smo ta položaj še nekoliko poslabšali s tega vidika. Tukaj jo je treba sanirati. Jaz mislim, da je tudi stvar morale, da tisti, ki imamo višje dohodke, preko progresivne lestvice tudi nekoliko več prispevamo. Nikakor pa se ne da sklepati, da bo ta, ki se bo preselil v neko razvito gospodarsko okolje, plačeval tam nizke davke. Nizki davki se plačujejo v davčnih oazah, kjer pa bo slej kot prej treba narediti konec. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Se prijavite prosim.

Ja, gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik.

Obljubljam, da se zadnjič pri tej točki oglašam. Seveda, razprave o davčni politiki so lahko na različnih nivojih, akademski in tako naprej, ampak poglejte, spustimo se na praktični življenjski primer. Kolega Vrtovec je razlagal:

bruto 3 tisoč evrov v Sloveniji je enako pri neki povprečni olajšavi 1500 evrov neto. Bruto 3 tisoč evrov v sosednji Avstriji je enako približno 1900 evrov neto. Dobrih, koliko, 27 % več. Zakaj že imamo Civilno iniciativo Apače? Vsi jo poznamo in ne znamo rešiti. In je verjetno v okviru dohodninske zakonodaje tudi ne moremo, ker naša dohodninska zakonodaja oziroma najbrž tudi v skladu z evropsko zakonodajo temelji na svetovnem prihodku. Problem je pa v dohodninskih lestvicah. Zakaj? V sosednji Avstriji imajo relativno, vsaj v primerjavi s Slovenijo, visok letni dohodek, ki ni obdavčen. In tam imamo probleme potem, da naši dnevni ali pa tedenski migranti iz Pomurja, s Koroške, torej s severovzhodnega dela Slovenije predvsem, približno 12 do 15 tisoč jih je menda, da imajo pri nas potem velike dohodninske poračune. In je slaba volja in pravijo, "dovolj imam te države, ki me je nagnala, da grem s trebuhom za kruhom, potem me pa udari še z dohodnino." In to je problem. Seveda, najbrž nikoli znotraj Evropske unije ne bomo imeli enake dohodninske lestvice, to je iluzorno pričakovati, ker tudi nikoli ne bomo enako razviti. Torej, za to gre – koliko dobi inženir ali pa, bolj splošno, delojemalec v različnih državah pri istem brutu. Za to gre. Tu se strinjam z zaskrbljenostjo kolegice Guček, predsednice Odbora za gospodarstvo, in sem vesel, da prav od nje prihajajo ti opozorilni signali. Tako očitno tu moramo nekaj premakniti. Seveda, socialni standard, zdravstveni standard in te zadeve, okej, to imamo pri nas dobro urejeno, ampak najbrž tudi še v kakšni drugi državi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ugotavljam, da ni več prijav za razpravo, zato jo zaključujem.

O amandmajih bomo odločali v skladu s časovnim potekom seje danes v okviru glasovanja, pol ure po končani 13. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST, SKRAJŠANI POSTOPEK.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade. Izvolite, gospa mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Poglavitne rešitve novele Zakona o davku na dodano vrednost lahko razdelimo v tri vsebinske sklope. Prvi cilj predloga zakona je prenos direktiv Sveta, ki morajo biti v slovenski

pravni red prenesene s 1. januarjem 2015. Tako se s predlogom zakona prenaša direktivo, ki spreminja pravila za določitev kraja opravljanja telekomunikacijskih storitev, storitev oddajanja in elektronskih storitev, ki so opravljene osebam, ki niso davčni zavezanci, tako da se za kraj obdavčitve šteje kraj, kjer ima prejemnik teh storitev sedež. Za te storitve, ki so opravljene osebam, ki niso davčni zavezanci, sta predvideni dve posebni ureditvi, glede na to, da jih opravljajo davčni zavezanci, ki nimajo sedeža znotraj Unije, ali davčni zavezanci, ki imajo sedež znotraj Unije, vendar v drugi državi članici. Ureditvi pomenita poenostavitev za davčne zavezance, saj se jim ni treba registrirati za namene DDV v vsaki državi članici potrošnje, ampak le v eni. Za identifikacijo in predložitev obračuna DDV bo vzpostavljena elektronska ureditev Vse na enem mestu.

Druga direktiva, ki se prenaša v slovenski pravni red s predlogom zakona, je direktiva glede uporabe obrnjene davčne obveznosti. In sicer se ta ukrep, ki se po trenutni ureditvi uporablja do 30. junija naslednjega leta, podaljšuje do 31. decembra 2018, gre pa za trgovanje s pravicami do emisij toplogrednih plinov. Od 1. januarja 2014 ima ozemlje Mayotte v razmerju do Evropske unije položaj najbolj oddaljene francoske regije, zato je treba njegov položaj urediti tudi z vidika DDV.

Nadaljnji, tretji ukrep, je ukrep proti zlorabam, kjer se s predlogom zakona prenaša del direktive sveta, ki spreminja DDV direktivo glede podrobnih pravil za vračilo davka na dodano vrednost davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici vračila, ampak v drugi državi članici. Tako se uveljavlja določba obvezni prilogi računov k zahtevku za vračilo DDV. S ciljem administrativnih poenostavitev se uvaja posebna ureditev za davčne zavezance, ki nimajo sedeža v Sloveniji in opravljajo zgolj občasne storitve mednarodnega cestnega prevoza potnikov. Tem davčnim zavezancem se poenostavi postopek identifikacije za namene DDV. Predviden je poseben obračun, ki ga mora tak davčni zavezanec predložiti za koledarsko leto. Tudi plačilo DDV je predvideno na letni osnovi.

Naslednji sklop sprememb, ki je vključen v predlog zakona, predstavljajo manjšo vsebinske in terminološke prilagoditve, potrebne zaradi uveljavitve zakona o finančni upravi. Zakon predvideva, da se bodo predlagane spremembe začele uporabljati s 1. januarjem 2015, razen posebne ureditve za upravljanje storitev mednarodnega cestnega prevoza potnikov, ki se bo začela uporabljati s 1. aprilom 2015, s čimer se daje na razpolago zavezancem in davčni upravi prehodno obdobje, da pripravijo informacijske rešitve za podporo temu sistemu. Spoštovani, upoštevaj vse navede obrazložitve predlagam, da predlog zakona podprete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici, gospe Urški Ban. Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na drugi seji 6. 11. 2014 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije s Predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku, ki ga je Kolegij predsednika Državnega zbora tudi potrdil. Odbor se je seznanil še z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, s stališčem Obrtno podjetniške zbornice Slovenije in amandmaji k 3., 11., 18., 19., 21., 24., 28., 29., 32., 33., za novi 35.a člen k 37. in k 38. členu zakonskega predloga, ki so jih na podlagi pisnih opozoril Zakonodajno-pravne službe vložile tri koalicijske poslanske skupine.

Seji odbora so prisostvovali predstavnici in predstavniki Vlade s finančnega ministrstva in predstavnica Zakonodajno-pravne službe.

Zakonodajno-pravna služba je v okviru svojih pristojnosti v pisnem mnenju uvodoma izpostavljala posamezne nejasnosti besedila, ki jih v nadaljevanju vsebinsko opredeljuje ob konkretnih pripombah k posameznim členom. Predstavnica predlagateljice je v uvodni dodatni obrazložitvi členov odboru podrobno predstavila vsebinske spremembe, ki v treh osnovnih vsebinskih sklopih uvajajo potrebno usklajitev s štirimi direktivami Evropske unije, posebno ureditev s področja storitev mednarodnega cestnega prevoza potnikov in manjše formalne spremembe, povezane s samim sprejetjem Zakona o ustanovitvi finančne uprave na način, da se sprejeti dikciji prilagaja izrazoslovje v posameznih členih zadevnega predloga. Hkrati je izrazila podporo vsem predloženim amandmajem koalicijskih poslanskih skupin. V nadaljevanju je predstavnica Zakonodajno-pravne službe po kratki predstavitvi mnenja navedene službe poudarila, da amandmaji treh koalicijskih skupin upoštevajo dane pripombe, na katere se nanašajo. V razpravi o posameznih členih so bili izraženi določeni pomisleki glede korektnosti same priprave besedila in podan vsebinski predlog, po katerem naj bi na način, kot je bilo storjeno ob spremembi Zakona o dohodnini oziroma Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb dvignili vstopni prag za obvezen vstop v sistem DDV. V okviru obravnavanega besedila. Izdanega odgovora predstavnica Vlade med ostalim izhaja, da bi bilo poenotenje vstopnih pragov v izogib administrativnih zapletov posameznih davčnih zavezancev, sicer lahko koristno, bi pa še vedno obveljale določene razlike, saj je višina vstopnega praga v

sistemu DDV določena na drugačen način, kot na primer v sistemu dohodnine oziroma davkov od dohodkov pravnih oseb. Odboru je bilo pojasnjeno, da je Vlada v smeri poenostavitve sistema DDV hkrati prejela še nekaj tovrstnih predlogov, zato bodo v naslednjih tednih do njih zavzeta določena stališča. Ob tem je bilo navedeno, da se znotraj finančnega ministrstva pripravlja širši projekt z namenom večje racionalizacije celotnega davčnega sistema in ker gre za ukrepe, ki sodijo v enoten kontekst tudi z namenom učinkovitejšega pobiranja navedenega davka, je izpostavljeno vprašanje povišanje praga za vstop v sistem DDV bolj smiselno dooblikovati v okviru celovite področne rešitve. Iz navedenih razlogov se vsi tovrstni predlogi proučujejo izven okvira zadevnega predloga zakona.

Odbor je ob obravnavi sprejel vse amandmaje koalicijskih poslanskih skupin.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora v sklepnem delu glasoval o vseh členih predloga skupaj in jih je sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo dajem poslanki Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospe Suzani Lep Šimenko.

Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo predsedujoči. Pozdravljeni še enkrat!

1. januarja 2015 je rok, ko se mora v slovenski pravni red prenesti del direktive Sveta EU, ki uvaja posebna pravila glede kraja obdavčitve pri opravljanju telekomunikacijskih storitev, storitev RTV oddajanja in elektronskih storitev, ki se opravijo osebam, ki niso davčni zavezanci. Po predlaganem zakonu bo tako od 1. 1. 2015 naprej kraj obdavčitve v državi sedeža stalnega ali začasnega prebivališča prejemnika storitve. Poenostavitev obveznosti podjetij bo omogočala elektronska ureditev, tako imenovana mini VEM. Na novo se uvaja tudi posebna ureditev za tuje davčne zavezance, ki nimajo sedeža v Sloveniji in občasno opravljajo storitve mednarodnega cestnega prevoza potnikov v Sloveniji. Izpostavljena rešitev bo poenostavila številne administrativne postopke, zaradi katerih so se danes tuji avtobusni prevozniki Sloveniji raje izognili. Prav tako se do 31. 12. 2018 podaljšuje veljavnost uporabe obrnjene davčne obveznosti za prenos pravic do emisije toplogrednih plinov. Ker predlagani zakon v slovenski pravni red prinaša štiri direktive Sveta EU, ki pomenijo usklajitev z Evropskim pravnim redom, kot tudi številne poenostavitve, bomo predlagani zakon v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavila gospa Marija Antonija Kovačič.
Izvolite.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS):

Gospod podpredsednik. Pozdravljeni še enkrat!

S predlogom novele Zakona o davku na dodano vrednost se v naš pravni red prinašajo štiri direktive, in sicer prva izmed direktiv se nanaša na uskladitev pravil glede kraja obdavčitve pri opravljanju telekomunikacijskih storitev, storitev oddajanja ter elektronskih storitev opravljenih osebam, ki niso davčni zavezanci, s splošnim pravilom glede kraja opravljanja storitev, ki sledi načelu obdavčitve po namembnem kraju. Ta direktiva prinaša administrativne poenostavitve in mora biti uveljavljena s 1. januarjem 2015. Naslednja izmed direktiv se nanaša na vračilo davkov na dodano vrednost tujim davčnim zavezancem, torej tistim, ki nimajo sedeža v državi članici vračila, ampak v drugi državi članici. Tudi tukaj gre za administrativne poenostavitve glede tovrstnih zahtevkov. Tretja izmed direktiv, ki se v naš pravni red prinašajo s to novelo zakona, se nanaša na neobvezno in začasno uporabo mehanizma, obrnjene davčne obveznosti za dobavo blaga in storitev, dovezetnih za goljufije, zlasti glede podaljšanja roka za uporabo mehanizma, obrnjene davčne obveznosti, za prenos pravic do emisije toplotnih plinov. Vlada s to novelo predlaga, da se uporaba obrnjene davčne obveznosti, ki po sedanjih uveljavitvi velja za prenos pravic do emisije toplotnih plinov, da se podaljša do 31. decembra 2018. Zadnja izmed direktiv pa se nanaša na najbolj oddaljene francoske regije, zlasti Mayotte, v razmerju do Evropske unije. Poleg prenosa direktiv je namen novele tudi odprava nekaterih pomanjkljivosti obstoječe ureditve, in sicer se s ciljem administrativnih poenostavitev za davčne zavezance, ki nimajo sedeža v Sloveniji in opravljajo zgolj občasne storitve mednarodnega cestnega prevoza potnikov, uvaja posebna ureditev za tuje davčne zavezance, ki občasno opravljajo storitev mednarodnega cestnega prevoza potnikov. Obračun bodo oddajali enkrat letno in ne mesečno, kot do sedaj. Drugi cilj posebne ureditve za občasne storitve mednarodnega cestnega prevoza potnikov je zagotoviti primerljivo davčno obravnavo tovrstnih storitev ne glede nato, ali tovrstne prevoze opravljajo slovenski ali tuji avtoprevozniki. Torej se po eni strani za to kategorijo zavezancev zmanjšujejo administrativne ovire, po drugi strani pa bo naša finančna uprava njihove transakcije lahko nadzirala in obračunavala davek na dodano vrednost tudi v Sloveniji.

V predlog zakona so vključene tudi vsebinske in terminološke prilagoditve, potrebne zaradi uveljavitve zakona o finančni upravi s 1. avgustom 2014.

V Poslanski skupini Desus bomo predlog podprli.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil dr. Franc Križanič.
Izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovani predsedujoči, spoštovani visoki zbor!

Razprava o spremembah Zakona o davku na dodano vrednost je običajno pospremljena s polemikami, ki temeljijo na različnih konceptih oziroma ideologijah, lahko tudi rečemo pogledih, kako deluje gospodarstvo, kako se davčne osnove, kako se davčne stopnje v tem gospodarstvu obnesejo, kakšne bodo imele posledice. Vsega tega danes ni bilo. Na pristojnem odboru za finance in monetarno politiko, kot je poudarila predsednica, smo glasovali brez glasu proti. Se pravi, povsem smo soglasni s temi spremembami.

Več govornikov pred menoj je že povedalo, o čem teče beseda pri sedanjih spremembah ureditve davka na dodano vrednost. Kar bi mi želeli poudariti je, da ta novela spreminja tudi obdavčenje mednarodnega prevoza potnikov. In mi tu pričakujemo predvsem, da bo s tem upadlo število zlorab in da se bo povečal vsaj do neke manjše mere tudi prihodek proračuna.

Kar bi želeli posebej poudariti ob tej priložnosti je, da se tu tudi vnaša neke spremembe, manjše sicer, ki povezujejo Zakon o davku na dodano vrednost z Zakonom o ustanovitvi finančne uprave. Naša pozornost ta sklop vzbuja zato, ker je s 1. avgustom 2014 prišlo do združitve carinske in davčne uprave v Finančno upravo Republike Slovenije. Namen te združitve je bil učinkovitejši finančni nadzor, posledično pa povečanje prihodkov iz naslova pobranih davkov. Po nekaj mesecih delovanja Finančne uprave so sindikati, jasno, sindikati iz te institucije že opozorili na določene pomanjkljivosti v delovanju združenega organa. Predstavili so možnosti za odpravo teh pomanjkljivosti in za učinkovitejše delo vnaprej. V prihodnjih mesecih bomo obravnavali rebalans proračuna za leto 2015 in Socialni demokrati želimo, da pristojno ministrstvo še pred obravnavo rebalansa postreže z analizo učinkov združitve davčne in carinske uprave – jasno, učinkov na javnofinančne prihodke – ter odgovori na predloge sindikatov za zvišanje učinkovitosti in uspešnosti tega prestrukturiranja. Na ta način bomo imeli realno oceno o potencialnem davčnem dolgu, ki naj bi ga država izterjala in opredelili možne dodatne mehanizme za pobiranje davkov in zmanjšanje sive ekonomije.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog novele Zakona o davku na dodano vrednost podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek bo predstavil gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Bom kratek, za spremembo vas ne bom nič obremenjeval in bral tekstov, ki sem jih poslušal tukaj, več ali manj isti so in pripisani z že same predstavitve Ministrstva za finance, ki je tudi predlagal spremembo in novelo zakona. Zakon je v resnici tehnične narave. Več kot jasno iz tega sledi, da gre za spremembo štirih direktiv, ki jih seveda več ali manj že vsi poznamo. Za mene osebno, moram reči, je seveda spodbudno predvsem samo to, da bomo s tem zakonom končno omogočili, da bo kakšen avtobus, ki se zdaj izogiba Sloveniji, dejansko prišel v Slovenijo, šel mimo čez ta teritorij in bomo uspeli turistom še kakšen evrček ven iz žepa potegniti. In zato pozdravljam in tudi podpiram takšen sprejem zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila gospa Maruša Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlog zakona v slovenski pravni red prenaša direktivo o spremembi glede kraja obdavčitve pri opravljanju telekomunikacijskih storitev, storitev oddajanja ter elektronskih storitev, opravljenim osebam, ki niso davčni zavezanci, ki mora biti uveljavljena s 1. januarjem 2015, nadalje direktivo o pravilih za vračilo davka na dodano vrednost davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici vračila, ampak v drugi državi članici, direktivo v zvezi z neobvezno in začasno uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti za dobavo določenega blaga in storitev, dovezetnih za goljufije, zlasti glede podaljšanja roka za uporabo obrnjene davčne obveznosti za prenos pravic do emisije toplogrednih plinov in direktivo kar zadeva najbolj oddaljene francoske regije in zlasti Mayotte. So pa v predlog zakona vključene tudi vsebinske in terminološke prilagoditve, potrebne zaradi uveljavitve Zakona o finančni upravi s 1. avgustom 2014. V predlog zakona je na primer vključena posebna ureditev za telekomunikacijske storitve oddajanja ali elektronske storitve, ki se opravijo končnim potrošnikom ne glede na to, kje ima sedež davčni zavezanec, ki je opravil te storitve. Obveznost za plačilo DDV nastane v državi članici potrošnje. Uporaba posebnih ureditev je opsijska. V ZDDV-1 sta tako predvideni dve ureditvi, in sicer posebna ureditev za telekomunikacijske storitve, storitve oddajanja ali elektronske storitve, ki jih opravljajo davčni zavezanci, ki nimajo sedeža znotraj unije, ter posebna ureditev za telekomunikacijske storitve, storitve oddajanja ali elektronske storitve, ki jih

opravljajo davčni zavezanci s sedežem znotraj unije, vendar ne v državi članici potrošnje. Sprememba kraja obdavčitve za telekomunikacijske storitve, storitve radijskega in televizijskega oddajanja in elektronske storitve, ki jih davčni zavezanec ne glede na to, kje ima sedež, v uniji ali zunaj nje, opravi osebi, ki ni davčni zavezanec, ter s tem povezanima posebnima ureditvama mini VEM bo ugodno vplivala na davčne zavezance, ki poslujejo v tem sektorju. Ker bodo navedene storitve po novem obdavčeni državi članici, v kateri ima prejemnik storitve sedež, se bo z uporabo mini VEM davčnim zavezancem omogočilo lažje izpolnjevanje administrativnih obveznosti, saj bodo po novem vse obveznosti izpolnjevali pri slovenskem davčnem organu in se jim ne bo treba registrirati za namene DDV v drugih državah članicah.

Posebna ureditev za tuje davčne zavezance, ki občasno opravljajo storitev mednarodnega cestnega prevoza potnikov, prav tako pomeni bistveno poenostavitev izpolnjevanja davčnih obveznosti za te davčne zavezance, ki so se morali zdaj obvezno identificirati za namene DDV po rednem postopku in izpolnjevati vse obveznosti mesečno, v skladu z ZDDV-1, medtem ko se bodo po novem identificirali za namene DDV po poenostavljenem postopku, ki bo hitrejši, in predlagali obračun DDV ter plačevali svojo davčno obveznost le enkrat na leto. Pričakuje se, da bo nova osebna ureditev spodbudila prostovoljno plačevanje DDV od tovrstnih storitev in zmanjšala razkorak med obremenitvijo avtoprevozniške dejavnosti, ki jo opravljajo registrirani davčni zavezanci in tuje osebe.

V Poslanski skupini SMC zaradi navedenih razlogov podpiramo spremembe Zakona o DDV. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po zaključeni 13. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 7. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013.**

Predlog zaključnega računa je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zaključnega računa, sklepam, da je to državna sekretarka, gospa mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovane gospe poslanke in poslanci!

Izvrševanje državnega proračuna v letu 2013 je zaznamovalo delo dveh vlad. Spremenjeni proračun je bil sprejet novembra 2012, rebalans proračuna pa julija 2013. Glavne značilnosti zaključnega računa 2013 po posameznih bilancah so v številkah sledeče. Proračunski primanjkljaj državnega proračuna v letu 2013 je znašal 1,5 milijarde evrov ali 12,3 milijona evrov manj, kot je bil predviden z rebalansom državnega proračuna. To predstavlja 4,4 % bruto domačega proizvoda. Račun finančnih terjatev in naložb je bil realiziran v višini 3,7 milijarde evrov, pri čemer je bilo kar 3 milijarde in pol namenjenih povečanju kapitalskih deležev in kapitalskih naložb, od tega 3,2 milijardi za dokapitalizacijo petih bank. Skladno s programom financiranja za leto 2013 se je država zadolžila v višini 7 milijard evrov tako s kratkoročnimi kot dolgoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji, odplačanega pa je bilo za 1,9 milijard evrov dolga državnega proračuna. Na prihodkovni strani je izvrševanje proračuna zaznamovala zelo nizka realizacija prihodkov dohodnine. Ob nižjih celotnih prihodkih dohodnine in nespremenjenem obsegu tistega dela dohodnine, ki je pripadal občinam, se je delež, ki pripada državnemu proračunu, v primerjavi z letom 2012 znižal za skoraj 190 milijonov. Prav tako so se v primerjavi z letom 2012 skorajda prepolovili prihodki iz naslova davka od dohodka pravnih oseb. Bistveno so se v primerjavi z letom 2012 povišali prihodki iz naslova davka na nepremično premoženje večje vrednosti, za katerega pa še ni jasno, kako bo odločilo Ustavno sodišče, ki presoja ustavnost tega davčnega ukrepa, uveljavljenega sredi leta 2012.

Zaradi sprememb, uveljavljenih v letu 2012, so bili bistveno višji tudi prihodki od davka na bilančno vsoto bank. Pri prometnih davkih so se v realizaciji odrazili višji prihodki iz naslova DDV, zaradi povišanja stopenj in aktivnosti, ki so bile izvedene v drugi polovici leta v zvezi z odkrivanjem neplačevanja davka na dodano vrednost. Na novo je bil uveden davek od loto srečk in s 1. 1. 2013 davek na finančne storitve. Povišan je bil prihodek iz naslova letne dajatve na motorna vozila. Med nedavčnimi prihodki pa kaže omeniti znatno višje prihodke iz naslova presežka prihodkov nad odhodki Banke Slovenije, ki so omilili nižje prihodke iz naslova dividend podjetij v državni lasti.

Na področju črpanja evropskih sredstev smo v letu 2013 izkazali za 933,8 milijona evrov prihodkov, kar je za skoraj 11 % več, kot v letu 2012.

Na odhodkovni strani A bilance kaže izpostaviti, da so se odhodki za plače in prispevke delodajalcev znižali za cirka 7,3 % glede na leto 2012, izdatki za blago in storitve za pa 5,4 %. Že v lanskem letu so močno porasli odhodki za plačilo obresti. Za 10 % so se znižali transferi

posameznikom in gospodinjstvom, povišali pa so se transferi v sklade socialnega zavarovanja in druge javne sklade. Transferji v javne zavode so se znižali za 3,5 %. Močno so se povečali investicijski odhodki, in sicer zaradi koriščenja evropskih sredstev, medtem ko so se investicijski transferji v primerjavi z letom 2012 znižali za 2 %.

Julija letošnjega leta je Vlada prejela Revizijsko poročilo Računskega sodišča o predlogu zaključnega računa. Računsko sodišče je izreko mnenje s pridržkom in naložilo Vladi in posameznim ministrstvom pripravo popravljivih ukrepov ter vrste priporočil. Vlada in resorji so Računskemu sodišču že posredovali odzivna poročila. Računsko sodišče trenutno ocenjuje njihovo ustreznost oziroma zadovoljivost. Prav tako je Računsko sodišče oblikovalo predloge popravkov revizorja, ki jih je Vlada preučila in sklenila, da popravkov pri končnem predlogu ne bo upoštevala. Pojasnila z razlogi zakaj, so v pisni obliki posredovani tudi Državnemu zboru.

Spoštovani! Vlada predlaga Državnemu zboru, da predlog zaključnega računa za leto 2013 sprejmete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zaključnega računa je obravnavala Komisija za nadzor javnih financ kot matično delovno telo. Besedo dajem predsedniku mag. Andreju Šircelju.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovani predstavniki in predstavnice Vlade, kolegi in kolegice!

Komisija za nadzor javnih financ je na 2. redni seji 5. 11. kot matično delovno telo obravnavala Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Državna sekretarka na Ministrstvu za finance je v uvodu povedala, da je bilo leto 2013 iz finančnega vidika zelo težko, saj je bilo treba dokapitalizirati banke. Nato je podala nekaj osnovnih podatkov o realizaciji proračuna. Prihodki državnega proračuna so bili realizirani v višini 7,79 milijarde evrov, kar je bilo 305 milijonov manj od planiranih z rebalansom. Odhodkov je bilo za 9 milijarde 315 milijonov ali za 316 milijonov manj od planiranih v rebalansu. Tako je primanjkljaj znašal milijardo 535 milijonov oziroma 4,4 % bruto družbenega proizvoda. Davčnih prihodkov je bilo za 140 milijonov manj od planiranih, prihodkov iz EU pa za 252 milijonov manj, kot je bilo planirano. Teh, tudi odhodkov za EU, je bilo manj od planiranih. V nadaljevanju je predsednik Računskega sodišča povedal, da so po reviziji predloga zaključnega računa podali mnenje s pridržkom o splošnem delu zaključnega računa. Ocenil je, da so ugotovitve zelo podobne tistim iz prejšnjih let in da so tudi napake podobne. Po njihovih izračunih bi morali odhodki v bilanci prihodkov in odhodkov biti nižji za 9,3 milijarde evrov –

izgradnja infrastrukture na spodnji Savi, odškodnine in podobno. Izdatki v računu finančnih terjatev in naložb so preнизko izkazani v višini 2,1 milijarde evrov. Prejemki v isti bilanci pa previsoko izkazani za 476 milijonov. Glede pravilnosti izvršitve proračunov, je pojasnil, da so mnenje s pridržkom podali zaradi številnih kršitev zakonskih predpisov, ki se iz leta v leto ponavljajo. Največje napake so glede izvajanja zakonov s področja javnih naročil in glede transferjev. V reviziji pravilnosti poslovanja je Računsko sodišče izdalo na proračun leta 2013 34 popravljivih ukrepov. opozoril je še na problem poročstva za TEŠ 6, kjer ni določenih virov za pokrivanje regresnih terjatev in poročstvo ni ustrezno zavarovano. Poleg tega je opozoril tudi na vrednosti v premoženjski bilanci republiškega proračuna in občin, kjer je vrednost nepremičnin v višini 26 milijard evrov prikazana nerealno. Predstavniki Računskega sodišča so podali še nekaj dodatnih pojasnil o reviziji. Opozorili so na bilanco stanja, v kateri obstaja neskladje med knjižnim in dejanskim stanjem.

V razpravi je bilo najprej postavljeno vprašanje, zakaj Vlada ne upošteva predlogov popravkov revizorja in kaj bi bilo možno narediti, da bi se to upoštevalo. Predstavniki Računskega sodišča so pojasnjevali, da podobne popravke dajejo, odkar je to možno v skladu z Zakonom o javnih financah, vendar pa Vlada teh popravkov nikoli ne upošteva. Pojasnili so, da je v tem primeru treba najprej delovati v skladu z določili 97. člena Zakona o javnih financah, ki določa, kaj se zgodi, če Državni zbor zaključnega računa ne sprejme. Takrat lahko Državni zbor naloži Vladi, da v popravljenem zaključnem računu upošteva popravke, ki jih v skladu z revizorjevim mnenjem določi Državni zbor.

Veliko razprave je bilo med člani komisije o vrednosti nepremičnin, navedeni v bilanci stanja, ter o poročstvu 440 milijonov in zavarovanju. Člani komisije so ocenili, da to poročstvo ni ustrezno zavarovano, medtem ko so predstavniki Ministrstva za finance pojasnili, da je zavarovanje kredita z menicami po zakonu ustrezna oblika.

Razprava je bila tudi o javnem dolgu, črpanju EU sredstev, sistemu plač v javnem sektorju, Zakonu o fiskalnem pravilu in privatizaciji državnega premoženja. Na koncu je komisija glasovala in sprejela naslednji sklep: Komisija za nadzor javnih financ predlaga Državnemu zboru, da po obravnavi na podlagi 168. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2013. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Prosim gospo Marijo Antonijo Kovačič, da predstavi stališče Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala še enkrat za besedo. Spoštovani!

Zaključni račun proračuna predstavlja dokument realizacije, ki izkazuje prejemke in izdatke za preteklo leto. Tako je bilo v letu 2013 realiziranih prejemkov državnega proračuna v višini približno 7,779 milijarde evrov, kar pomeni, da je bilo za okoli 305 milijonov evrov manj od načrtovanega z rebalansom. Realiziranih izdatkov je bilo za približno 9,315 milijarde evrov oziroma za okoli 316 milijonov evrov manj, kot je bilo načrtovano v rebalansu. To pomeni, da je proračunski primanjkljaj znašal 1,535 milijarde evrov oziroma 4,4 % BDP, kar je v skladu s planiranim rebalansom. Davčnih prihodkov je bilo za 140 milijonov manj. Ne glede na to, da je bilo prihodkov iz Evropske unije za 252 milijonov manj, so bili vseeno ti prihodki najvišji v vseh letih. Tudi odhodkov za Evropsko unijo je bilo manj od planiranih. V računu finančnih terjatev in naložb je bilo povečanje kapitalskih deležev za 3,5 milijona evrov, predvsem na račun dokapitalizacije bank v višini 3,2 milijarde evrov. V letu 2013 pa smo se zadolžili za dobrih 7 milijard evrov.

Revizijsko poročilo Računskega sodišča glede zaključnega računa proračuna za leto 2013 ni prineslo bistvenih presenečenj oziroma sprememb v primerjavi s preteklimi leti. V reviziji predloga zaključnega računa so namreč podali mnenje s pridržkom o splošnem delu zaključnega računa in tudi o pravilnosti njegove izvršitve.

V Poslanski skupini Desus z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da so ugotovitve Računskega sodišča zelo podobne tistim iz prejšnjih let in da so tudi napake podobne. Glede splošnega dela zaključnega računa opozarjajo na nekatere primere knjiženj, ki so povzročile, da prihodki in odhodki niso pravilno prikazani. Po izračunih Računskega sodišča bi morali biti odhodki v bilanci prihodkov in odhodkov nižji za 2,3 milijarde evrov. Izdatki v računu finančnih terjatev in naložb so preнизko izkazani, v višini 2,1 milijarde evrov, prejemki v isti bilanci pa previsoki, izkazani za 476 milijonov evrov. Izdatki v računu financiranja so previsoko izkazani za 473 milijonov evrov. Glede pravilnosti izvršitve proračuna so mnenje s pridržkom podali tudi zaradi številnih kršitev zakonskih predpisov, in te se na žalost iz leta v leto ponavljajo. Največje napake so glede izvajanja zakonov s področja javnih naročil in glede transferjev. V reviziji pravilnosti poslovanja so izdali 34 popravljivih ukrepov, odzivna poročila pa so že prejeli. Računsko sodišče je opozorilo tudi na problem poročstva za TEŠ 6, kjer ni določenih virov za pokrivanje regresnih terjatev in poročstvo ni ustrezno zavarovano, ter na problematiko vrednosti v premoženjski bilanci republiškega proračuna in občin, kjer je vrednost nepremičnin v višini za več kot 26 milijard evrov prikazanih nerealno, zato po mnenju Računskega sodišča tudi dokumenti Vlade za leto 2013 ne izkazujejo realnih vrednosti.

V Poslanski skupini Desus smo ob teh ponavljajočih se opozorilih Računskega sodišča in danih mnenj s pridržkom zaskrbljeni. Zato v Poslanski skupini Desus vnovič pozivamo vse odgovorne, da se držijo sedanjih in preteklih priporočil za izboljšanje poslovanja in izvrševanja proračuna, ki jih daje Računsko sodišče. V Poslanski skupini Desus bomo predlog zaključnega računa državnega proračuna podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matjaž Nemeč. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovani!

Zaključni račun proračuna Republike Slovenije je običajno seznanitveni akt o gospodarjenju z javnofinančnimi sredstvi nekega minulega obdobja, četudi bi se lahko, pa se praviloma iz njega ne črpa modrost za naprej. Socialni demokrati v stališču ne želimo polemizirati o pomenu revizijskega poročila Računskega sodišča, ki je o zaključnem računu podalo mnenje s pridržkom. V zvezi s tem izražamo le pričakovanje, da se bodo ugotovitve, ki so podobne tistim iz predhodnih obdobj, vendarle odrazile v besedilu zaključnega računa za leto 2014.

Ko razpravljamo o zaključnem računu za leto 2013, se moramo vrniti v čas sprejemanja proračuna in dokumentov. Leta 2012 smo kot opozicijska stranka podprli proračun vlade Janeza Janše za leto 2013. Podpora opozicije k temeljnemu aktu, ki pomembno določa življenje državljanov in državljanov, je v slovenski parlamentarni praksi redek primer. Razlog za našo podporo je bil izglasovanje amandmajev naše poslanske skupine, da se je podhranjenemu visokošolskemu proračunu zagotovilo dodatnih 16 milijonov evrov ter da se zagotovi tudi dodatna sredstva za prehrano otrok. Po nastopu vlade Alenke Bratušek je sledil rebalans proračuna, ki je nakazal novo politiko države, prekinil je s prehitrim krčenjem javne porabe in zmanjšanjem transferjev, ki so tedaj bistveno prispevali k negativni rasti gospodarstva. V njem je bilo mogoče prepoznati politiko zagona gospodarstva, ustvarjanje delovnih mest, povrnitev optimizma med našimi ljudmi in povrnitev zaupanja v državo. V njem je bilo mogoče prepoznati drugačno politiko do javnega sektorja, katerega namen je delovanje, ni da jemlje, kot se to skuša prikazati v javnost, ampak, da daje, daje možnosti za šolanje, za kakovostno zdravstvo, oskrbo, široko dostopnost do socialnih pravic vsem, brez izgovorov in brez izjem.

Proračunsko leto 2011 pa je konec leta zaznamoval še en dogodek. Država je konec leta dokapitalizirala pet bank v višini 3,2 milijard

evrov, vse to s ciljem, da zagotovi stabilnost bančnega sistema. Tako naj bi z izpolnjenim potrebnim pogojem za okrevanje gospodarstva v Sloveniji izpolnili to, da bi se zagotovila sprostitve posojilnega krča. Kritično sedaj ugotavljamo, da je logično sosledje umanjalo. Še več, banke glasno opozarjajo, da bodo posojila na voljo šele takrat, ko bo doseženo prestrukturiranje gospodarstva, vmes pa niso zaključene niti nove dokapitalizacije. V luči te razprave, ki na trenutke spominja na diskusijo o kokoši in jajcu, je zanimiv tudi podatek, ki smo ga zasledili pred kratkim. Ta pravi, da so se Evropa in primerljivi deli sveta podobno lotili sanacije bank, ne pa tudi podjetij. Amerika, Kitajska, Avstralija so pomoč realnemu sektorju namenila sredstva v višini 4–5 % BDP, Evropa pa samo 1,7 % BDP. V teh okvirih velja iskati priložnosti tudi za drugačno usmeritev v prihodnje.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog zaključnega računa podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil dr. Matej Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, ostali prisotni!

Pri zaključnem računu, torej tem računovodskem poročilu o stopnji realizacije proračuna za leto 2013, so bile ugotovljene določene kršitve, o tem smo že slišali, ki jih bom izpostavil nekoliko naprej. Izkazane kršitve računovodskih in drugih predpisov, ki se v nekaterih primerih ponavljajo kljub večletnim poročilom, kažejo na določeno togost Ministrstva za finance pri upoštevanju lastnih predpisov in priporočil Računskega sodišča. Vendar pa obseg teh kršitev oziroma nepravilnosti ni tak, da bi bilo treba zaključno poročilo o izvajanju proračuna zavrniti.

V Poslanski skupini Združena levica smo želeli opozoriti na vsaj nekaj kršitev oziroma nepravilnosti, ki se pojavljajo v tem zaključnem računu. Prvi je primer SID banke. Grobo rečeno SID banka zalaga denar, ki ga mora Republika Slovenija povrniti. Najprej je morala odobriti nek znesek za zavarovanje, ki ga potem dobi od podjetja, ki je prejelo garancijo z določeno provizijo nazaj. Sredstva pripadajo Republiki Sloveniji, ki pa SID banki plačuje določeno provizijo. Ministrstvo za finance bi moralo te poslovne dogodke, se pravi zavarovanja, morebitne unovčitve, izkazovati kot obveznost, dokler gre samo za jamstvo seveda oziroma prihodke in odhodke. Ministrstvo za finance to vodi na nekih izvenbilančnih kontih. Računsko sodišče pravi, da to ni v skladu z zakonom. Že večkrat je zahtevalo popravke, ministrstvo pa ne ukrepa. Glede na to, da Računsko sodišče na to napako opozarja Ministrstvo za finance že od leta 2010, bi bilo pričakovati, da se ministrstvo

ustrezno odzove. Zato sprašujem, kaj je bilo storjeno za odpravo napačne prakse?

Drugi primer je, seveda, izdaja poročstva za kredit TEŠ. Zakon o poročstvu zahteva, da Republika Slovenija in TEŠ skleneta pogodbo o zavarovanju poročstva, v kateri določita vire za vračilo zneskov plačanih ob morebitni unovčitvi. Pogodba je bila sklenjena, viri pa niso bili natančno opredeljeni. Izdana je bila nekakšna *bianco menica*, torej zadolžnica, ki omogoča v primeru unovčitve poročstva, da se terjatev Republike Slovenije poplačajo iz katerakoli prostega vira. Ministrstvo za finance hkrati ugotavlja, da bi TEŠ v primeru unovčitve tako ali tako postal insolventen oziroma bi bila insolventnost kot taka razlog za unovčitev poročstva, torej ni premoženja, iz katerega bi se država poplačala. Poleg tega je država preko HSE tako ali tako 100 % lastnica. Skratka, če formalno beremo zakon, zakonski pogoji za izdajo poročstva niso bili izpolnjeni, vendar je to zgolj formalizem. Problem TEŠ ni v tem, da so za zavarovanje uporabili *bianco menico*, ampak v tem, da niso pred izdajo poročstva preverili rentabilnosti investicije, kajti verjetnost unovčitve poročstva je odvisna od ekonomske investicije. O tem se Računsko sodišče ne opredeljevalo, bo pa to ena od nalog preiskovalne komisije in seveda organov pregona. Pojasnila ministrstva kažejo, da iz premoženja TEŠ ne bo mogoče poplačati stroškov, ki bi jih Republika Slovenija imela v primeru, da bi se poročstvo unovčilo. To ne preseneča, saj v nasprotnem primeru poročstvo niti ne bi bilo potrebno in ga banka ne bi zahtevala. Bistveno bolj zaskrbljujoče pri tem je, da ministri, Vlada in Državni zbor pri odločanju o poročstvu niso pridobili ustrezne analize ekonomike projekta. Zdaj vse kaže, to je pred kratkim v intervjuju za energetiko povedal direktor ELES Aleksander Mervar, da glede na sedanje cene elektrike proizvodnje v TEŠ 6 ne bo rentabilna. Prihodki ne bodo pokrivali stroškov. Torej obstaja velika verjetnost, da bo poročstvo unovčeno in da bo proračun obremenjen za dodatnih 440 milijonov odhodkov. Mi pričakujemo, da bodo temu vprašanju prišli do dna parlamentarna preiskovalna skupina in organi pregona. V tem trenutku lahko rečem, da je izdaja poročstva, ki je, treba se je strinjati z Računskim sodiščem, bila izdana pravnoformalno v nasprotju z zakonom, ki izrecno zahteva opredelitev vira za vračilo zneskov, plačanih iz poročstva, pri vsem skupaj samo administrativni spodrsrljaj v kriminalni zgodbi.

Tretji primer je na primer sklad za podnebne spremembe. Sklad bi moral biti ustanovljen za financiranje ukrepov podnebnih sprememb, skladno z zakonom o varstvu okolja. Viri naj bi bili prihodki od prodaje emisijskih kuponov. Teh prihodkov bi moralo biti za dobrih 10 milijonov na postavko, ustanovljeno namesto sklada pa je bilo vknjiženih samo slabih 5 milijonov. To je do določene mere spet samo računovodski problem, dejanski problem pa je,

da se ti ukrepi praktično ne izvajajo. Bojim se, da je ta računovodski problem, ki kaže na potencialno nenamensko rabo sredstev, ki bi bila krvavo potrebna za prilagajanje na podnebne spremembe in bi se večkratno poplačala, ker bi bilo manj škode v kmetijstvu in na objektih, samo vrh ledene gore. V Združeni levici smo na sejah pristojnih odborov že opozorili, da so bili s posebno strategijo predvideni ukrepi za prilaganje podnebnim spremembam v kmetijstvu. Ti ukrepi pa so se izvajali samo eno leto in v minimalnem obsegu. Ampak to ni računovodski, ampak politični in ekonomski problem, ki ga je treba rešiti.

Kljub tem nepravilnostim, za katere apeliramo na vlado, da jih čim prej in čim hitreje odpravi, bomo predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2014 vendarle podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavil gospod Jernej Vrtovec. Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovana gospa državna sekretarka, skupaj s sodelavci, kolegice in kolegi!

Pri sprejemanju zaključnega proračuna za leto 2013, kot kateregakoli drugega zaključnega računa, gre v bistvu zgolj za seznanitev z dejanskim stanjem in potem samo formalno glasovanje, spremeniti pa mi ne moremo dejansko nič. Ampak, če pogledamo podatke zaključnega proračuna Republike Slovenije za leto 2013, v prvi vrsti nekaj zelo bode v oči. In sicer v oči bode, spoštovane gospe in gospodje, javnofinančni primanjkljaj. In javnofinančni primanjkljaj je znašal kar 4,4 %, kar pomeni, da je za 1,3 % točke višji kot v letu 2013, ko je znašal 3,1 %.

In druga stvar, ki bode v oči, je mnenje s pridržkom, ki ga je izdalo Računsko sodišče. Gre za stare napake, ki se ponavljajo, tako pravi Računsko sodišče, in hkrati opozarjajo, da na strani Ministrstva za finance ni bilo dovolj volje, energije, da bi se njihova opozorila v zaključni proračun vključila.

Ampak gremo naprej. Vlada pojasnjuje, da je bilo leto 2013 za Slovenijo v finančnem smislu zelo težko leto, predvsem zaradi dokapitalizacije slovenskih bank. Za te namene smo porabili kar 3,2 milijardi evrov, in to pretežno seveda davkoplačevalskega denarja. Dejansko so težave slovenskih bank, kot sem že dejal, večinsko poravnali davkoplačevalci. In na tem mestu dovolite, da opozorim, hkrati pa sprašujem, do kdaj, spoštovane gospe in gospodje, bomo to dopustili, da davkoplačevalci rešujejo slovenske banke na takšen način. To je seveda samo retorično vprašanje, ampak če mi nekemu nekaj damo, potem upravičeno

pričakujemo, da nam vrne, in tako bi moralo tudi biti v odnosu med slovenskimi bankami in davkoplačevalci. Ampak kot izgleda, bomo lahko nadvse zadovoljni, da ne bo potrebna že naslednje leto kakšna nova dokapitalizacija slovenskih bank, če se spomnim besed guvernerja Jazbeca izpred enega tedna. Poraja pa se vprašanje, kdaj bo konec tega začaranega kroga težav s slovenskim bančnim sistemom. V letu 2013 se je država zadolžila za kar 7 milijard evrov. Trend zadolževanja je bil v primerjavi s ostalimi državami Evropske unije med najhitreje rastočimi v zadnjih letih in je že krepko presegel maastrichtske kriterije. Ta dolg, spoštovani gospe in gospodje, spoštovana državna sekretarka in vsi ostali prisotni, bo treba slej ali prej odplačati. Odplačati pa ne bo treba le glavnice, ampak tudi seveda obresti. In te znašajo že krepko preko milijarde evrov. In glede na zadnji trend te vlade se bojim, da bo to zadolževanje šlo še naprej. Takšna stopnja rasti, kot sem že dejal, je dolgo nevzdržna in že sedaj gre skoraj 7 % državnih odhodkov za odplačevanje dolga in ob nadaljnjem zadolževanju bo samo še huje. Več dolga pomeni več stroškov za obresti, kar pomeni večji deficit, kar pa znova pomeni dodatno zadolževanje in nadaljevanje negativne spirale. To je začarani krog, ki ga je nekako treba presekati, ne le zaradi zahtev Evropske unije, pač pa tudi zaradi nas samih, da bomo lahko zagotavljali državljanom in državljanom osnovne stvari, javno dostopno zdravstvo, šolstvo, javne storitve, to, kar vedno poudarjate, pa tudi sredstva za razvoj podjetništva in gospodarstva.

Druga stvar, ki bi jo na tem mestu rad izpostavil v predstavitvi stališča Poslanske skupine Nove Slovenije pri obravnavi tega zaključnega proračuna, pa je ustreznost ali pa neustreznost zavarovanja poroštev za kredit za izgradnjo šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj. V letu 2013 je bilo za ta projekt izdano državno poroštvo v višini 440 milijonov evrov, o čemer je odločal tudi Državni zbor, ampak naj izpostavim, da je Računsko sodišče v svojem revizijskem poročilu opozorilo na dejstvo, da ni zagotovljenih virov za pokrivanje regresnih terjatev, ter da poroštvo ni ustrezno zavarovano. Predvsem to nas skrbi, skrbi nas, da bi na koncu bili davkoplačevalci tisti, ki bomo tudi ta del porošstva v bistvu odplačali.

Naj ob temu povemo, da poslanci naše poslanske skupine, torej Poslanske skupine krščanskih demokratov, kot edina poslanska skupina v lanskem letu porošstva za TEŠ 6 nismo podprli in tudi v Novi Sloveniji projektu TEŠ 6 nasprotujemo že od samega začetka. Zato smo bili, ponavljam, edina stranka, ki se je tako odločila. In sedanja situacija v zvezi s problematiko šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj kaže ravno na to, da smo bili tudi edini, ki smo imeli prav, kajti ta problematika s šestim blokom se bo nadaljevala. Mi smo ga že zdavnaj preplačali in dejstvo je, da je nam edinim že

takrat bilo jasno, da projekt ni bil profitabilen in je kot tak neprimeren za kakršnokoli proračunsko financiranje oziroma izdajanje poroštev zanj. V zadnjih letih pa nas mediji tudi obveščajo o novih in novih nepravilnostih in nezakonitimi posli pri tem projektu izgradnje šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj. Sicer je na komisiji gospa državna sekretarka rekla, da je poroštvo z menicami vredno, da to ni problematično, ampak tudi tukaj bo čas pokazal, kdo ima prav, ali nazadnje Računsko sodišče ali pa ministrstvo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavil gospod Tilen Božič. Izvolite.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Predloženi Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2013 ponuja končen vpogled v izvrševanje proračuna, ki je bil po sili razmer v domeni kar dveh predhodnih vlad. Lansko leto lahko v javnofinančnem smislu brez dvoma označimo za izredno, v že tako težkih razmerah je država z dolgo pričakovano kapitalno injekcijo končno pristopila k sanaciji bank. S čiščenjem bilanc je bil tako vzpostavljen predpogoj za zagotovitev stabilnosti slovenskega bančnega sistema. Šlo je za enega izmed ključnih korakov v nizu ukrepov, ki bodo ob številnih drugih le polagoma obrodili sadove, najprej preko finančnega prestrukturiranja, še vedno v veliki meri prezadolženega gospodarstva in z nekoliko zamika, tudi poslovnega. Dejstvo je, da naš bančni sistem ob vsaki prelomnici, ko bi banke najbolj potrebovali, izdatno obremeni državno blagajno. Tako je bilo že takoj po osamosvojitvi in tako je tudi danes. Del obsežnosti bremena velja pripisati prepočasnemu odzivu na nastale težave, del pa temu, da bo treba v prihodnje na področju zagotavljanja kakovosti upravljanja bank in nadzora teh, narediti bistveno več.

Prvo navedeno ne bo ostalo brez odmeva, saj se tudi naša poslanska skupina zavzema za preiskavo bančne luknje in ukrepi s tem v zvezi bodo brez dvoma sledili. Kar se pa tiče drugo navedenega, nadzora, bi tudi po našem mnenju lahko bil primeren korak združevanja treh ključnih nadzornikov, Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor. Poenostavitev, preglednost, odgovornost. Torej raje en nadzornik s podatki, celotnim pregledom nad dogajanjem na finančnih trgih in politikami ter sankcijami oziroma kot se temu danes pogovorno, moderno pravi – z zobmi, kot številni dobronamerni, a organizacijsko razdrobljeni in podhranjeni osamelci.

Če se sedaj osredotočim na nekatera ključna področja zaključnega računa. Primanjkljaj po denarnem toku je bil realiziran nekoliko nižje od načrtovanega s proračunom oziroma njegovim rebalansom, vendar kljub temu visok, v višini 4,4 % BDP oziroma v denarju dobra milijarda in pol evrov in žal po novem, saj v zadnjih letih stalno trošimo med 10 in 20 % več, kot uspemo zbrati na prihodkovni strani proračuna. Nižja realizacija prihodkov državnega proračuna je imela na drugi strani proti utež v obliki nižjega zneska realiziranih odhodkov, prihodkovno stran je pestilo znatno znižanje davčnih prihodkov in nižja realizacija črpanja evropskih sredstev od načrtovane. Gre za približno 250 milijonov evrov, ki niso bili izčrpani iz finančne perspektive 2007–2013. Zlasti slednja so imela levji delež v 300 milijonskem znižanju odhodkov glede na načrtovane po rebalansu, saj se nižja realizacija iz naslova črpanja evropskih sredstev neposredno zrcali na odhodkovno stran.

Posebni pozornosti je bilo s strani Poslanske skupine SMC deležno tudi gradivo in dosedanja nagovori predstavnikov računskega sodišča, ki je na podlagi dognanj tekom revizije pravilnosti izvrševanja proračuna za leto 2013 izreklo mnenje s pridržkom. Ugotovljenih je bilo kar nekaj neskladij z veljavnimi predpisi s področji delovnopravne zakonodaje, prevzemanja in plačevanja obveznosti iz proračuna, oddaje javnih naročil, sklepanja javno-zasebnih partnerstev in dodeljevanje transferjev. V Poslanski skupini SMC se zavedamo pomena mnenja s pridržkom in od sedanje vladne ekipe pričakujemo, da bo pri izvrševanju prihodnjih proračunov odločno pristopila k ureditvi v preteklosti ugotovljenih ponavljajočih se nepravilnosti, nadaljevala oziroma okrepila dobro prakso o odpravi ugotovljenih nepravilnosti že tekom revizijskih postopkov vršenih s strani Računskega sodišča, in s tem prihranila čas tako lastnim uslužbencem kot tudi uslužbencem Računskega sodišča, da se bodo lahko osredotočili na nove izzive in delovala preventivno tudi tako, da bodo vladni predlogi nove zakonodaje iz predhodno omenjenih področij jasni, pregledni in usklajeni v širšem smislu ter predani Državnemu zboru ob upoštevanju razumnih rokov in stopnje nujnosti, saj je dobra zakonodaja prvi branik njenih uporabnikov in zagotovilo, da bo v prihodnje napak manj. Računsko sodišče svoja priporočila zastavlja tudi širše, dotika se denimo izboljšanja poslovanja na način, za katerega meni, da bi pripomogel k racionalnejši porabi proračunskega denarja. Verjamemo, da bo Vlada tudi ta del skrbno proučila in vgradila v svoje nadaljnje ukrepe in delovanje.

Če na kratko povzamem povedano oziroma tisto, kar Vladi posebej polagamo na srce. Zagotavljanje sodobnega in učinkovite nadzora, tudi preko združevanja nekaterih nadzornikov, vestno upoštevanje priporočil oziroma poročil Računskega sodišča in doslednejši nadzor nad odhodki oziroma

potrošnjo države, pri čemer je treba vzeti v obzir tudi srednje in dolgoročne zmožnosti države za poplačilo prevzetih obveznosti.

Spoštovani, v Poslanski skupini SMC bomo sklep o sprejetju zaključnega računa Proračuna Republike Slovenije za leto 2013 podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Šircelj.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani predstavniki in predstavnice Vlade, kolegi in kolegice!

Zaključni račun daje celotno dogajanje vlade v letu 2013. Daje sliko vlade, kaj je dejansko delala. Daje makroekonomske rezultate, daje slabosti, kaže tudi na to, kaj je bilo narobe, in kaže na to, kaj je bilo dobro. Tukaj ne moremo nič reči glede samega poročila oziroma glede samega zaključnega računa za leto 2013. Tisto, kar je zaskrbljujoče, je mnenje Računskega sodišča, ki je dalo pridržek, in to ne prvič, in to ne zaradi istih napak. To mnenje s pridržkom kaže na to, da komunikacija med Vlado in Računskim sodiščem ne poteka vredno. Že dolgo časa verjetno, že več let. Ponavljajo se ene in iste napake. Z drugimi besedami, vlade, katerekoli že, ne upoštevajo mnenje Računskega sodišča. In tukaj gre za vprašanje, kolikšno veljavo bo dal Državni zbor Računskemu sodišču. Računsko sodišče ima vlogo vrhovnega nadzornika nad porabo, nad smotnostjo, gospodarnostjo in nad pravilnostjo uporabe davkoplačevalskega denarja. Računsko sodišče je tudi na Komisiji za nadzor javnih financ obrazložilo glavne napake in povedala tudi težave, ki jih ima glede same komunikacije z Vlado. Računsko sodišče na eni strani ugotovi nepravilnost, na drugi strani Vlada odgovori, da meni, da te nepravilnosti ni. V bistvu se te nepravilnosti vlečejo iz leta v leto, lahko tudi iz desetletja v desetletje. In to je nevarno, nevarno za celotno državo in nevarno za to, kako dejansko se uporablja denar davkoplačevalcev. In tukaj je bilo že omenjenih nekaj tem, ki so bile predmet kršitev oziroma neupoštevanja predpisov, neupoštevanja tistih predpisov, ki jih skoraj v celoti predlaga ta ista vlada in sprejme Državni zbor. In potem Računsko sodišče ugotovi, da Vlada dejansko ne upošteva tistih predpisov, ki jih sama predlaga, kot na primer Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, Kolektivne pogodbe za javni sektor, Kolektivno pogodbe za negospodarske dejavnosti, Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, tudi ne Zakona o javnih finančah, temeljni zakon Ministrstva za finance, Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2003 in 2004, tukaj govorimo o tistem

zakonu, o katerem smo govorili tudi včeraj, Zakona o davku na dodano vrednost, Uredbe o neposrednih plačilih podizvajalcem, o načinu izvajanja gospodarske javne službe, Pravilnika o postopku za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, Zakona o javnem naročanju, Zakona o javnem-zasebnem partnerstvu in tako naprej in tako naprej, tudi ne Zakona o vodah, s katerim imajo ljudje danes velike težave, Zakona o varstvu okolja, o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti ter seveda Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj, d. o. o., pri Evropski investicijski banki za financiranje tega projekta.

In zaradi tega, ker se jemlje moč in, če želite, tudi legitimeteta Računskemu sodišču, v Slovenski demokratični stranki nismo za to in nasprotujemo temu, da Državni zbor potrdi ta zaključni račun za leto 2013. In kot sem že omenil v poročilu Komisije za nadzor javnih financ, je edino Državni zbor tisti, ki lahko Vladi naroči, naj dela drugače. Ni drugače v smislu, kar bo Državni zbor rekel, ampak naj dela tako, kot piše v zakonih, ki jih je sprejel in potrdil Državni zbor. Zaradi tega je čudno, da se takšen zaključni račun sprejema. Sprejel se je stalno, koalicija ga je verjetno za vsako leto sprejela. Računsko sodišče opozarja na ponavljajoče napake, na kršitve zakona, predpisov, ki jih Vlada predlaga, Državni zbor sprejme. In mi se gremo to analogijo, mi se gremo dejansko to, da bomo še za zaključni račun leta 2013 potrdili ta zaključni račun, morda celo nekaj naložili Vladi, da naj neki pripravi in tako naprej in, gospe in gospodje, zagotavljam vam, da bomo zaključni račun za leto 2014 obravnavali na enak način in na enak način bo spisek, toliko in toliko zakonov, toliko in toliko predpisov, ki jih Vlada krši, ki jih vlada ne upošteva.

Zaradi tega v Slovenski demokratični stranki ne bomo podprli tega zaključnega računa, ne glede na to, da se zaključni račun nanaša na leto 2013, ko je tudi del leta 2013 vodila vlada Slovenska demokratična stranka, takrat uradovala oziroma imela predsednika Vlade in seveda bila tudi v koaliciji. Ne moremo stalno ponavljati napake in dajati Ministrstvu za finance v tem primeru, da sem nekoliko bolj konkreten, zeleno luč, zaradi tega, da krši predpise. Ne moremo, stvari postajajo preveč resne. V Slovenski demokratični stranki tega ne moremo. Tukaj imamo na eni strani 440 milijonov jamstva za TEŠ, na drugi strani imamo javno informacijo, da gre za 280 milijonov nekega denarja, za katerega se ne ve, kar pomeni, da na drugi strani lahko pride do tega, da bo nekdo unovčil to jamstvo, Evropska investicijska banka. V Slovenski demokratični stranki nimamo obraza, da bomo davkoplačevalcem povedali, pogledajte, še 440 milijonov mora iti iz vašega davkoplačevalskega denarja. Zaradi tega tega

ne moremo narediti. To je samo ena izmed teh zadev, vse ostale so navedene v revizijskem poročilu Računskega sodišča.

Drugo je seveda realnost izkazovanja vsega tega. Realnost izkazovanja tudi premoženja države, ne glede na to, ali je Računsko sodišče v tem letu gledalo premoženjsko bilanco v občini, države, ali ne. Recimo, vrednost nepremičnin je v letu 2013 narastla za eno milijardo, približno za eno milijardo in 150 milijonov. Kako? Na podlagi vrednotenja GURS, Geodetske uprave Republike Slovenije. Čakajte, mi mislimo, da je to realen podatek, na drugi strani padajo nepremičnine v državi že nekaj let, kar je seveda narobe, ampak v bilancah bomo to potrdili, je pač narastel. So se pač cene dvignile, jaz ne vem zakaj, cene vrtcev, šol, vsega, kar država dejansko v širšem smislu premore, tudi občine so tukaj zraven in tako naprej in tukaj mi seveda takšnih podatkov ne moremo potrditi. Čisto strokovno ne, tukaj ne gre za nobeno politiko. Tukaj gre za strokovnost in za to, ali bo Državni zbor dejansko potrdil vsa kršenja predpisov, ki jih je Vlada dejansko storila.

Glede na to, da niso realno prikazani ti izkazi, glede na to, da je ogromno napak, 34 predpisov navaja Računsko sodišče, kot sem že omenil, v Slovenski demokratični stranki tega ne bomo storili. Jaz po posameznih projektih zdaj ne bom šel, ne bom govoril tudi o makroekonomskih učinkih in makroekonomskem stanju danes, ki se izkazuje tudi iz tega zaključnega računa, ampak dejansko o tem, da je treba takšno prakso enkrat nehati. Mislim, da je danes oziroma na tej seji pravi trenutek, da se to prekine. Brez kakršnihkoli obtoževanj, brez česarkoli, ampak zaradi tega, da ne bomo imeli slabe vesti in zaradi tega, da se napake, ki so bile storjene v več vladah v preteklosti, enostavno popravijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospa Urša Ban, Stranka Miroslava Cerarja.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

Danes smo že slišali, da se s tem zaključnim računom, ki ga danes obravnavamo v Državnem zboru, zgolj seznanjamo z izvršenimi dejstvi oziroma številkami, ki so posledica izvrševanja proračuna za leto 2013. Lahko analiziramo, ocenjujemo uspešnost oziroma neuspešnost sprejetih zavez, ciljev, ki so bili postavljeni s poračunom za leto 2013. Včeraj smo se delno že seznanili tudi z dejstvi oziroma že skoraj številkami za leto 2014 in vidimo, da smo v bistvu na približno enakem stanju, kar je posledica nesprejetja nekih pomembnih reform. Stanje, kakršnega imamo danes, ko se javni dolg oziroma primanjkljaj tekoče bilance, se pravi presežka odhodkov nad prihodki, iz leta v

leto povečuje za dobro milijardo in pol, ko se na leto zadolžujemo za dodatnih novih 7 milijard evrov, od nas resnično terja neke ukrepe, ki jih moramo začeti sprejemati takoj. Ukrepi, ki so povezani, kot je bilo že nekajkrat rečeno danes in včeraj, z uravnoteženjem javnih financ, ukrepi, ki bodo spodbudili konkurenčnost, ukrepi, ki bodo krepili gospodarsko rast, ukrepi za ustvarjanje novih delovnih mest, prestrukturiranje podjetij, sanacija bančnega sektorja in tako naprej. S tem je treba pričeti takoj, da se ne bomo naslednje leto oziroma ko bomo izvršili proračun 2014 res s podobnimi težavami ukvarjali.

V samem računu finančnih terjatev in naložb je razvidna ta sprememba v povečanju kapitalskih deležev – 3,2 milijarde evrov na račun dokapitalizacije bank, seveda z namenom sanacije in zagotovitve stabilnosti bančnega sistema. V kakšni meri je to uspešno, presojamo lahko sami.

Kar se tiče prihodkov, odhodkov. Realizacija je bila nižja, tako na prihodkovni strani za 305 milijonov evrov nižja od planirane, ravno tako na odhodkovni strani 316 milijonov manj, kot je bilo planirano. Rezultat tega: 4,4 % BDP primanjkljaja. Na prihodkovni strani velja že večkrat omenjena evropska sredstva, črpanje evropskih sredstev izpostaviti, tukaj je bila realizacija precej nižja od planirane. Jaz tukaj pričakujem od Vlade, da bodo odstranjene vse ovire, ki onemogočajo oziroma omejujejo hitrost sklepanja pogodb in izvajanja vseh ostalih aktivnosti, povezanih s črpanjem evropskih sredstev, da v bodoče do tega zamika ne bo prihajalo.

Če pa se na koncu malo dotaknem še mnenja Računskega sodišča, ki je izdalo mnenje, po reviziji zaključnega računa, mnenje s pridržkom, tako o splošnem delu zaključnega računa kot tudi o pravilnosti njegove izvršitve. Tukaj je zaskrbljujoče to, da se večinoma pri izkazih predvsem ponavljajo ene in iste napake. Gre včasih celo za identične poslovne dogodke, in tukaj res pričakujem, da bo Ministrstvo za finance odpravilo nepravilnosti in da bodo v bodoče izkazi pripravljeni na podlagi korektno knjiženih poslovnih dogodkov. Se pravi, da bodo res poslovni dogodki, prihodki in odhodki, izkazani pravilno.

Zavedam se teže izrečenega mnenja s pridržkom, zato res pričakujem, da se ob zaključnem računu za leto 2014 ne bomo ukvarjali z enakimi opozorili, ki jih podaja Računsko sodišče danes. V tem mnenju oziroma poročilu Računskega sodišča je tudi kar nekaj priporočil za izboljšanje poslovanja. Tudi ta bi bilo dobro proučiti in jih vgraditi v poslovne procese Vlade. Toliko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Vsekakor nisem pričakoval, da bom tako hitro spet prišel na vrsto, glede na vrstni red, saj je bilo pred mano kar 11, lahko bi rekel, starejših, bolj izkušenih kolegov, pa zgleda, da se niso javili k razpravi. Upal sem, da boste z nami podelili nekaj svojih izkušenj, ki ste jih pridobili skozi leta sprejemanja in potrjevanja proračunov, obdelave poročil Računskega sodišča. To do neke mere obžalujem in mislim, da bi taka razprava, bolj široka in živahna, dala tej temi bistveno večjo težo, mislim, da tako težo, kot si jo zasluži. Edino kar bi tu še dodal, je to, da, recimo, v privatnem sektorju, kadar bi dobila družba revizijsko mnenje s pridržkom, bi uprava letela. V Republiki Sloveniji se to težko zgodi, glede na to, da zelo hitro menjamo vlade. Tako se je na nek način pri nas to že zgodilo. Ampak če se vrnem nazaj na družbe, se pravi, če bi jemali državo kot družbo in da ima ta neke delničarje oziroma lastnike, to so pa državljanke in državljani Republike Slovenije, bi pričakoval od te uprave višjo odgovornost oziroma izkazovanje neke odgovornosti, kako se z denarjem teh lastnikov dejansko dela.

Moje stališče je takšno, kot sem ga podal že prej za odrom, ki je bilo predstavljeno kot stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja, in ostajam pri tem. Upam pa, da bo zdaj vseeno še nekaj razprave. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zdaj ima priložnost Vlada, če želite. Ne? Dobro. Je še kakšna želja po razpravi? Gospod Šircelj, jaz se vam opravičujem, Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa še enkrat za besedo.

Že v stališču poslanske skupine sem navedel temeljne razloge, zakaj se tega zaključnega računa ne sme sprejeti, zakaj Državni zbor tega ne sme narediti. Zdaj bom nekatere stvari še ponovil. Še enkrat bom ponovil, da je Državni zbor edina institucija, ki Vladi lahko naloži spremembe, ki jih je navedlo Računsko sodišče. Mi smo tisti, ki lahko to naredimo. In zaradi tega se ne bo v tej državi zgodilo nič presenetljivega, razen to, da bo Vlada začela delovati v skladu z zakoni, ki jih predlaga Državnemu zboru, v skladu s podzakonskimi akti, ki jih sprejema na svojih sejah, v skladu s pravilniki, ki jih sprejema minister za finance ali posamezna ministrstva. To je vse. Nikomur ne bo padel noben las z glave zaradi tega.

Glede na to, da Računsko sodišče pravi, da se napake ponavljajo iz enega zaključnega računa v drug zaključni račun, Računsko sodišče navaja 34 predpisov, 34 pravnih aktov, ki jih je Vlada v letu 2013 kršila. Potem imate še porevizijsko poročilo, skratka, tega dopisovanja med Vlado in Računskim sodiščem, vam zagotavljam, je ogromno. Tudi sestankov je ogromno med Vlado in Računskim

sodiščem. Pa nič se ne zgodi. Desetletja. Jaz mislim, da je treba enkrat to presekati. Jaz mislim, da mora Vlada Republike Slovenije začeti ravnati v skladu z zakonodajo. In gospod Božič, kolega Božič, jaz se z vami strinjam, če bi se to zgodilo, da bi zasebna družba dobila takšno mnenje s pridržkom, bi letela uprava. Tukaj se menjajo ministri pa državni sekretarji pa še tisti po navadi ostajajo eni in isti. Direktorji direktorats, ki so odgovorni za to, za to ne izvrševanje imajo veliko odgovornost tudi oni, ostajajo isti. Mislim, da tamle so se med tem časom, ko sem jaz govoril, so se nekateri tudi malo nasmihali. Ker se ne bo zgodilo nič! Ko ste rekli, morda bi pa tisti, ki imate tukaj več izkušenj, ker, ja, jaz vam svetujem, ne bo se zgodilo nič, ker se ni desetletja zgodilo nič in so eni in isti ljudje več ali manj na delovnih mestih v javni upravi, če želite, na Ministrstvu za finance. In jaz nobenega ne krivim tukaj posebej. Ampak to dela državna administracija, državna birokracija, kakorkoli že želite. Minister ne ve, kako se je ena plača obračunala prav ali narobe. On izve na koncu, ko dobi poročilo Računskega sodišča. Tudi ne more vedeti, ker se mora ukvarjati z drugimi zadevami na Ministrstvu za finance ali pa na drugem ministrstvu, vseeno na katerem, to se zgodi in enostavno, ampak Računsko sodišče je ravno zato, da bo te stvari spravilo v red. Ni težava v tem, da se zgodi napaka. Vsak, ki dela, dela napake. Težava je v tem, da Vlada enostavno tega ne upošteva. V tem je težava. In zaradi tega je sama Vlada v nepravem stanju. In jaz tega ne bom podpiral. To je težava. In tukaj lahko govorimo o zneskih, o vsem tem in edino Državni državni zbor je tisti, še enkrat ponavljam, ki lahko ta gordijski vozels preseka in naroči Vladi, da naj ravna v skladu z zakonom. Samo to je. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Spoštovani!

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Če se želi k besedi prijaviti tudi predstavnik Vlade, predstavnik Vlade, se lahko prijavi z dvigom roke. Izvolite. Dobro. Besedo dajem gospodu Francu Jurši.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Glede na to, da sem bil prijavljen za razpravo na to točko dnevnega reda in sem potem po temeljitim razmisleku sprejel odločitev, da ne bom razpravljal, kajti vedno, tudi takrat, ko smo na lokalni ravni in sem bil soavtor različnih proračunov in seveda tudi potem razpravljavec okrog zaključnih računov takrat še občinskega proračuna, sem vedno rekel, da je to razprava o nekem gotovem dejstvu, s to razpravo pa se kaj bistvenega ne more spremeniti. Jaz se popolnoma strinjam z razmišljanjem gospoda Šircija. Jaz mislim, da so to razmišljanja, ki lahko pripeljejo do nekih premikov na tem področju. Bi pa rad rekel, da smo v preteklosti, ker mi pač

spomin v tej dvorani seže malo dalje kot od nekaterih, ki so zdaj prišli čisto na novo, pa nočem reči, da slučajno kaj več vem, ampak se nekaj malega spomnim za nazaj, moram vseeno reči, da smo leta 2009 razpravljali o zaključnem računu za 2008, pa tistega zaključnega računa takrat v razpravi na začetku nismo sprejeli in so potem bile neke alternative, lahko bi rekel, tudi izsiljevanje, pa smo na koncu koncev tisti zaključni račun sprejeli in se kaj bistvenega ni spremenilo. Tudi sedaj verjetno se kaj bistvenega ne bo spremenilo, kljub temu, da bi se pa moralo spremeniti.

Spominjam pa se, da se pa nekaj je zgodilo, ko je Računsko sodišče izdalo neki sklep in neko ugotovitev. In to je, da je na osnovi zaključkov Računskega sodišča odstopil eden od ministrov, in to je bil okoljski, prostorski minister Karl Erjavec. In to se pravi, da ne smemo govoriti, da se čisto nič na osnovi ugotovitev Računskega sodišča, ne po zaključnem računu, ni kaj zgodilo. Ja, je se, ampak to isto takrat, zdaj in v preteklosti, ni veljalo za vse. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu zaključnega računa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj pol ure po zaključeni 13. točki dnevnega reda. Prekinjam 14. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA SKLEPA O PRENEHANJU VELJAVNOSTI SKLEPA O SOGLASJU K ODTUJITVI NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE, KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA, D. D., SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE, D. D., MODRE ZAVAROVALNICE, D. D., DSU, DRUŽBE ZA SVETOVANJE IN UPRAVLJANJE, D. O. O., IN POSEBNE DRUŽBE ZA PODJETNIŠKO SVETOVANJE, D. D. (URADNI LIST RS, ŠT. 52/13).**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložil poslanec Luka Mesec. Predlog sklepa je na drugi seji 6. novembra 2014 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor delov predloga sklepa ni sprejel, je predlagana obravnavna predloga sklepa na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč in besedo ima dr. Franc Križanič v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovani predsedujoči, spoštovani visoki zbor, predstavniki Vlade!

Socialni demokrati smo zadržani do privatizacije državnega premoženja. Po našem

prepričanju mora le-ta temeljiti na strateškem premisleku o razvojnih prioritetah države in širših učinkih, ne le na gospodarsko, pač pa zlasti na socialno okolje. Izvedena mora biti na način, da bo podjetjem omogočala rast, zviševala dodano vrednost, krepila standard ljudi in imela ugodne učinke na javnofinančne prihodke. Privatizacija, v kateri so ogrožena delovna mesta, je za nas nesprejemljiva. V letu 2013, ko je bil v Državnem zboru sprejet seznam 15 podjetij za odprodajo, je bila Slovenija soočena z grožnjo družbenoekonomske razgradnje, ustvarjala se je namreč doktrina šoka, ki je temeljila na napačnih interpretacijah makroekonomskega okolja oziroma makroekonomskih značilnosti v naši državi. Namen zastraševanja je bil pridobitev določenih podjetij. Kot je mogoče sklepati danes, so bili kupci nekaterih podjetij znani že vnaprej. V tistem obdobju so bile gospodarske napovedi potrjeno negativne, obeti izboljšanja slabi, obrestne mere za najemanje kreditov države pa prenapihnjene. Kopičile so se napovedi skorajšnjega grškega scenarija, dobršen del takratne opozicije pa je klical po trojki. A odziva, ki bi pravzaprav izvršil program klicatelja k sreči za dobro vseh nas, ni bilo. Če na vse to obesimo še prtljago vseh napak 20-letnega upravljanja z državnim premoženjem, kot sta politično kadrovanje in nepregledno delovanje, smo zaobsegli okoliščine, v katerih je bila takrat sprejeta odločitev o odprodaji.

Socialni demokrati verjamemo, da je država lahko dober lastnik podjetij, zato pred odločitvijo za odprodajo dajemo prednost zagotavljanju pogojev učinkovitejšega upravljanja. Ko smo bili soočeni s pogajanjem za vstop v vlado premiera Mira Cerarja, smo tem vprašanjem posvečali posebno pozornost in takrat smo glede na privatizacije podjetij v delni ali pretežno državni lasti prišli do dogovora, ki je zapisan v koalicijskem sporazumu. Citiram: "Slovenija bo nadaljevala s procesom privatizacije le pod pogojem, da bo ta strateško premišljena in osmišljena ter bo razvijala delovna mesta, ustvarjala nova ter omogočala rast in razvoj privatiziranih podjetij." Pa v nadaljevanju, v okviru poglavja Gospodarstvo v točki 3, je zapisano, "nadzorovana, strateško premišljena privatizacija. Treba je nadaljevati s privatizacijskimi procesi, pri čemer je treba izhajati iz strategije in klasifikacije naložb. Presojati je treba od primera do primera, skozi jasne kriterije izbire in z vidika družbeno ekonomskih učinkov posamezne privatizacije, na primer mrežni učinki. Ključna infrastruktura naj ostane v lasti države. Kupnina naj se nameni za zmanjševanje zadolženosti za prestrukturiranje podjetij z zdravimi jedri in izvoznimi trgi. Financiranje strateških razvojnih projektov države in financiranje demografskega sklada v obsegu, predvidenem z veljavnim zakonom." Konec citata.

Pod to besedilo smo se Socialni demokrati podpisali. In Socialni demokrati pričakujemo dosledno izpolnjevanje dogovorjenih zavez. Te

morajo, kot izhaja iz povedanega, veljati tudi za 15 podjetij z zloglasnega seznama. Socialni demokrati opozarjamo, da se je treba v prihodnje izogniti primežu nenadnih in nepremišljenih odločitev o razprodaji državnega premoženja. Izhodišče mora postati strategija upravljanja kapitalskih naložb države, ki naj nastane skozi širšo javno razpravo.

Socialni demokrati poudarjamo, da moramo ob tovrstnih razpravah odpirati prostor novim podjetniškim modelom, socialnemu podjetništvu, kooperativam, delavskim odkupom, predvsem pa delavskemu soupravljanju in udeležbi na dobičku. Skratka, moderne pristope sodobne ekonomske demokracije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil gospod Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

V Združeni levici ne zagovarjamo državne lastnine zato, ker bi odobrvali upravljanje državnih podjetij v preteklosti, ampak višek cinizma je, da po navadi prav tisti, ki so postavljali uprave, nadzorne svete ali pa celo sedeli v njih, sedaj razglašajo, da je država slab lastnik. To enostavno ne drži. Tiste stranke, ki so pač to počele, so bile slab upravitelj. Državno premoženje je lahko dobro upravljano in zato si mi prizadevamo, da se ga demokratizira in uredi na način, da bo koristilo državljanom.

Kot sem že v prehodni razpravi poudaril, bomo s privatizacijo izgubili še zadnjih vzvod razvojne politike. Namreč, trenutno ima Slovenija še v lasti sistemska podjetja in sistemske banke, še akumulira domače profite in zato lahko tukaj še poteka pač nek avtonomen razvoj, kakršen je potekal v letih pred krizo, ko je Slovenija tako po rasti BDP kot po življenjskem standardu dohitevala razvitejše države in v bistvu predvsem po kvaliteti življenja in kupni moči prehitela vse južne države Evrope. Ko to izgubimo, bomo pa postali še ena od obrobni držav Evrope, v katerih bodo podjetja spremenjena v podružnice tujih korporacij, država podružnic pa svojim državljanom težko zagotavlja blaginjo. Država podružnic skrbi za socialni mir, da lahko izkoriščanje nemirno poteka. Tako je tudi zamišljen zdajšnji razvojni model. Fiskalno pravilo in Bruselj bosta izgovora za zmanjševanje socialnih pravic in za fleksibilizacijo trga dela. Državljanom je bila vzeta zadnja možnost upora prek demokratičnih postopkov na referendumu. Ustanovljen je bil Slovenski državni holding, v katerem je zaposlenim prepovedano sodelovanje pri upravljanju in ki ne odgovarja nobenemu organu. Vendar pa državljani in državljanke niso hlapci in se bodo temu upirali. Na to lahko računate.

Poleg tega, doslej nismo slišali nobenega pravega argumenta, zakaj naj bi bila privatizacija dobra. Vse, kar smo slišali, je, da je privatizacija nujna, ker tako od nas zahteva Evropska unija. Ampak tudi to ne drži. Slovenija ni podpisnica nobenega pravno zavezujočega dokumenta, ki bi od nas terjala privatizacijo, z izjemo mogoče mariborske NKBM, medtem ko vsa ostala podjetja, ki so sedaj na seznamu oziroma ki se načrtujejo za prodajo, pa niso predmet nobene evropske zaveze. Slovenija enostavno do Evropske unije zavezana, da sledi njenim fiskalnim ciljem, to je, da je javnofinančni primanjkljaj manjši od 3 % in da je na srednji rok dolg države manjši od 60 %. Znotraj tega ima pa država manevrski prostor, kaj počne, in privatizacija ni predmet teh zavez. Poleg tega je vlada Alenke Bratušek sama zagotovila, da se prihodki od privatizacije ne štejejo neposredno v manjšanje proračunskega primanjkljaja.

Skratka, če zaključim, bi poudaril še to, da postopki prodaje Telekom Slovenije niso predaleč, da jih ne bi mogli ustaviti. V tej fazi se še zbirajo nezavezujoče ponudbe, ki to so – nezavezujoče ponudbe. Uprava SDH je že pokazala znake obotavljanja s tem, ko je predlagala odgovornost Vladi, in prvič je priznala obstoj tveganj, ki jih ta korak prinaša. Poleg tega rezultati ponedeljkove ankete v Delu kažejo, da kar 68 % vprašanih nasprotuje privatizaciji Telekom Slovenije, zato v Združeni levici od Vlade in koalicije pričakujemo, da bodo v imenu lastnih načel privatizacije ustavili. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavil mag. Matej Tonin. Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Debata o privatizaciji postaja vse bolj ideološka in o privatizaciji se je v zadnjem času izjemno težko racionalno pogovarjati. V zadnjem času vsekakor ni racionalne razprave na temo privatizacije, ker če govorimo o privatizaciji, potem določen del političnega bazena vedno poskuša prikazati, da gre za krajo in prodajo državne lastnine tujcem, da gre za neke vrste prihvajanje in okupacijo slovenske lastnine. Okej, to je lahko en del poante, ki ga nekateri razlagajo. Kaj pa če privatizacijo razumemo kot iskanje odgovornih lastnikov? Ali privatizacija, kjer določen podjetje odkupijo delavci, v katerem delajo, ali je to slaba privatizacija? Ali je privatizacija slaba, če neko podjetje, ki je v težavah, kupi odgovoren domač podjetnik in mu pomaga rasti? Ali je to slaba privatizacija, če neko tuje podjetje kupi slovensko podjetje, mu pomaga rasti, pomaga dodatno zaposlovati in v 10 letih odplača več kot milijardo evrov denarja v slovenski državni proračun? Privatizacija ima vsaj dve plati, negativno in pozitivno. In kot

odgovorni politiki moramo izpostavljati obe plati, ne zagovarjati samo eno in ne risati samo črne oziroma samo pozitivne plati.

Seveda pa, ker smo odgovorni ljudje, nas pa morajo tudi kakšno stvar naučiti zgodovina in preteklo upravljanje slovenskih državnih podjetij, ki je slabo. Od premoženja, ki se šteje medna v 10 milijard evrov, država letno dobi, če dobi, 50 milijonov evrov. Smešno nizka številka za tako veliko premoženje. Zakaj? Zaradi tega, ker je državno premoženje upravljano na način, da si politika uzurpira tudi podjetja in jih razume kot bankomate. Ni bistvenih razlik med levimi in desnimi, če sem zelo iskren. In zato je edina rešitev, da se politika umakne iz gospodarstva in državna podjetja prepusti tistim, ki jih znajo boljše upravljati in ki znajo zagotoviti tudi delovna mesta in jih razvijati naprej. Če uporabim besede mojega poslanskega kolega, ki večkrat reče, "spomnite se besed Einsteina: Neumnost je vedno početi iste stvari in pričakovati drugačne rezultate". Neumnost je pričakovati, da bodo slovenska državna podjetja cvetela in se dobro upravljala, če smo pa v več kot 20 letih dokazali, da enostavno to ni mogoče. Če bi bila tukaj neka iskrena želja po dobrem upravljanju državnih podjetij, potem bi jih spravili vse pod eno streho in to upravljanje prepustili nekemu izven naših meja, ki bi bil plačan po učinku, po učinkovitosti in bi mu bilo v interesu, da bi ta podjetja dobro delovala. Tako pa se v državnih podjetjih vse prevečkrat sklepajo pogodbe, sponzorske, pravne in druge svetovalne, zaradi katerih iz državnih podjetij odteka ogromne količine denarja. In ta denar, ki odteče, pomeni manj za dividende, manj za državni proračun, ta denar pomeni tudi manj za razvoj, ker če podjetja ne vlagajo v razvoj, potem dolgoročno začnejo zaostajati in so seveda ogrožena delovna mesta. Ko govorimo o privatizaciji, je prav, da povemo, da obstajajo dobri in tudi slabi primeri privatizacije, jih je kar nekaj. Zagotovo bi med dobre primere štel Lek in Aerodrom, med slabe pa Mercator in Helios. Ampak zaradi tega, ker je bilo v dosedanjem postopku privatizacije nekaj slabih primerov, ni smiselno in ni prav, da vse stvari mečemo v isti koš. In ko se pogovarjamo o privatizaciji, si želim, da je to sinonim, po katerem se bomo spraševali, kako in na kakšen način najti odgovorne lastnike, ki bodo zagotavljali nova delovna mesta in denar za razvoj tega podjetja.

Zaradi vsega navedenega ne moremo podpreti sklepa Združene leve.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavil gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani gosti, spoštovani kolegi, poslanke in poslanci!

V stranki SMC bomo glasovali proti predlogu Združene levice, torej proti Predlogu sklepa o prenehanju veljavnosti Sklepa o soglasju k odtujitvi naložb Republike Slovenije. Razlogov za nadaljevanje začete privatizacije je namreč več. Najprej dejstva. Prejšnja vlada Republike Slovenije je s Sklepom o soglasju k odtujitvi naložb Republike Slovenije, KAD, SOD, Modre zavarovalnice, DSU in PDB, dne 21. 6. 2013 določila seznam 15 podjetij, namenjenih odtujitvi, iz katerega izhaja, da se je takrat postopek za odtujitev že začel v podjetjih Adria Airways, Aero, Elan, Fotona in Helios. Postopki za odtujitev v ostalih podjetjih takrat še niso bili začeti. Kot je znano, so s tega seznama do danes že bile prodane tri družbe, to je Helios, Fotona in Aerodrom Ljubljana, prodaja družb NKBM in Telekom pa je v zaključni fazi. Kupnina od prodaje kapitalskih naložb Republike Slovenije se v skladu z Zakonom o javnih financah uporabi za odplačilo dolgov države – ponavljam, za odplačilo dolgov države –, 10 % te kupnine pa se porabi za financiranje demografskega rezervnega sklada.

ln zdaj preidemo k bistvu, k stanju financ v državi. Zaradi visoke stopnje državnega lastništva, ki omejuje sposobnost gospodarstva, da se prilagodi, je Slovenija v postopku makroekonomskih ravnovesij, istočasno pa še v postopku presežnega primanjkljaja. Po priporočilih Sveta EU iz junija 2013 mora Slovenija znižati primanjkljaj sektorja države na manj kot 3 % BDP do leta 2015. Vlada Republike Slovenije je morala sprejeti srednjeročni načrt za doseganje ciljev politike javnih financ, imenovan Program stabilnosti. Ta dokument skupaj z Nacionalnim reformnim programom predstavlja podlago za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja. V sklopu Nacionalnega reformnega programa se izvajajo ukrepi v okviru treh ključnih stebrov: finančnega, fiskalnega ter stebra korporativnega upravljanja in privatizacije. Eden od ključnih ukrepov iz tega programa je privatizacija, zato se je prejšnja vlada zavezala k privatizaciji posameznih družb. Zaveze, ki jih je dala Vlada Svetu EU, je Slovenija dolžna izpolnjevati v smislu doseganja zastavljenega cilja, to je znižanje primanjkljaja sektorja države na manj kot 3 % BDP. Kakšne posledice bi imela ustavitev postopka prodaje preostalih družb s tega seznama? Katastrofalne! Naj jih naštejemo. Prvič, padec kredibilnosti Slovenije in znižanje bonitetne ocene, ki že tako in tako ni zavidljiva, s tem pa ponoven dvig zahtevanih donosnosti in novoizdanih vrednostnih papirjev ali, po domače, bistveno dražje zadolževanje, ko in če ga bomo potrebovali. Drugič, potencialni odškodninski zahtevki investitorjev – vedeti moramo, da so stroški posameznega investitorja od milijona evrov za prvo fazo pa do 5 milijonov evrov v zaključni fazi. Tretjič, potencialni odškodninski zahtevki svetovalcev in posrednikov pri prodaji. Četrto. Če Evropska komisija odloči, da ne izvajamo svojih zavez za

zmanjšanje čezmernega primanjkljaja, nam Svet EU lahko naloži globo v višini 0,2% BDP kar bi pomenilo glede na leto 2013 – 73 milijonov globe. Petič. Nadalje nam lahko dodelijo globo v obliki brezobrestnega depozita v višini 0,1 % BDP, kar bi zopet glede na leto 2013 znašalo dodatnih 36 milijonov. Šestič. In kar je najhuje, lahko se v celoti ali deloma začasno ustavijo črpanja sredstev iz kohezijskega sklada, kar bi za Republiko Slovenijo zagotovo povzročilo likvidnostne težave ter zamajalo proračun.

Zaradi nepopravljivih posledic zaustavitve prodaje omenjenih podjetij bomo v SMC glasovali proti predlogu slepa Združene levice.

In za konec. Predvsem tovarišem iz Združene levice in njihovim botrom, predsednikom nekaterih sindikatov. Na uspešnost podjetja v nobenem primeru ne vpliva lastnina oziroma ne vpliva vrsta lastnine. Zato ne zavajajte državljanov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Slovenska demokratska stranka predloga Združene levice na Odboru za finance o prenehanju veljavnosti sklepa prodaje 15 državnih naložb ni podprla, v nadaljevanju bomo pa pojasnili zakaj.

Uvodoma je treba pojasniti, da Slovenska demokratska stranka predloga poleti 2013, ko se je govorilo o prodajnem paketu teh 15 naložb, ni podprla. Ne iz tega naslova, ker bi bilo proti privatizaciji, ampak zaradi tega, ker smo bili vedno prepričani, da bi Slovenija potrebovala kvalitetno strategijo upravljanja državnega premoženja pred postopki prodaje. Ocenili smo, da ad hoc privatizacija pomeni vrsto tveganj, da ne bo prišlo do maksimizacije prodajnih cen oziroma da obstaja tvegane, da bo prišlo lahko pri prodajah do razno raznih zlorab.

Zakaj smo se pa odločili, da ne podpremo tega sklepa Združene levice? Iz preprostega razloga, ker ocenjujemo, da so prodajni postopki šli predaleč, da bi se Slovenija lahko dovolila ponovno blamažo, da bi privatizacijo zaustavljali sredi nekih procesov oziroma pred zaključki procesa.

Treba je pa poudariti, da odgovornost za prodajo teh 15 podjetij, morajo prevzeti predvsem stranke, ki so takrat ta paket privatizacije podprle. V Slovenski demokratski stranki apeliramo na sedanjo vlado, apeliramo na sedanjo koalicijo, da končno v Državni zbor dostavi klasifikacijo in pa strategijo upravljanja državnega premoženja. Od sedanje vlade in od sedanjega ministrstva pričakujemo, da bo pri pripravi klasifikacije povabljen tako opozicija kot širša strokovna javnost. Premoženje, državno, ni v lasti vlade. Vlada je pa za to odgovorna. In pričakujemo tudi sodelovanje združene levice pri tem. In potrebno je, da se pri

oblikovanju strategije oblikuje čim širši konsenz. Treba je pa poudariti, da privatizacije ne delamo zaradi upravljanja, zaradi rezultatov, ampak da gre tukaj notri za tri ključne zadeve, in sicer obveznosti, ki jih ima Slovenski državni holding, obveznosti, ki jih ima Kapitalska družba, in pa stanje javnih financ. V Slovenski demokratiški stranki ocenjujemo, da zavračevanje procesov privatizacij, nasilno ustavljanje privatizacije bo imeli predvsem negativne pomeni. Negativne pomeni v smeri, da bolj bomo s tem odlašali, več premoženja bo treba na koncu prodati in za to premoženje bomo državljanke in državljani dobili manjšo kupnino. V Slovenski demokratiški stranki se nikdar in nikoli nismo zavzemali, da je treba prodati celotno premoženje, ampak da je treba določiti strateška podjetja, zakaj in pa seveda kaj bomo s strateškimi podjetji počeli.

Nedvomno bi pa v Slovenski demokratiški stranki ob zaključku nekaj povedali vsem tistim, ki tako nasprotujejo privatizaciji brez nekih tehničnih argumentov. Za sanacijo slovenskega bančnega sistema smo dali več kot 5 milijard denarja, denarja davkoplačevalcev. To smo naredili ob koncu leta 2013 in bomo nadaljevali verjetno še v letu 2015. Če bi bile banke privatizirane v letu 2001, smo prepričani, da bi ta davkoplačevalski denar, 5 milijard, lahko danes dali nekam drugam. Lahko bi ga dali za zdravstvo, za šolstvo, za socialo. Treba je vzeti tudi to v obzir. Privatizacija pomeni tudi nekaj drugega. Absolutne se bomo pa v Slovenski demokratiški stranki vedno zavzemali za transparentno privatizacijo, ki bo v korist vseh. In treba je zagotoviti, da bomo imeli prave kupce, odgovorne kupce, kupce, ki bodo lahko podjetjem prinesli nova znanja, nove trge in ne samo ohranitev delovnih mest, ampak tudi nova delovna mesta. 5 milijard evrov davkoplačevalskega denarja je šlo za banke, če bi bile banke privatizirane, bi ta denar lahko namenili zdravstvu, šolstvu, sociali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, državni sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Desus smo vedno bili, smo še in zmeraj tudi bomo do privatizacije, prodaje, odprodaje, umika iz državnih podjetij ali kakorkoli že to imenujemo, izjemno zadržani. Vendar, če je alternativa privatizaciji dodatno zadolževanje v državi, prenašanje finančnih bremen na generacije, ki prihajajo, ter rezanje socialnih pravic državljanov in državljanek, potem vidimo v privatizaciji oziroma odprodaji dela državnega premoženja manj slabo rešitev.

Vendar pa je glede na javnofinančni položaj umik države iz določenih podjetij neizbežno dejstvo. Na žalost je Republika Slovenija postopek umika svojega deleža v 15 podjetjih že začela in bi pomenilo danes

spreminjaje svojih odločitev zelo nekonsistentno dejanje, pa se pri tem ne želim vračati na odločitve o moratoriju odprodaje, kar je že služilo za ozke politične cilje posameznikov ali posameznic. Zagotovo pa umik ni potreben iz vseh podjetij in ne za vsako ceno. Kljub določenim slabim, na žalost slabim praksam, ne smemo biti povsod in zmeraj preveč črnogledi. Pregled poslovanja nekoč državnih podjetij, danes v zasebni lasti, je namreč pokazal, da nekatera podjetja vendarle rastejo, lastniki vlagajo v razvoj in ustvarjajo nova delovna mesta, to pa Slovenija seveda potrebuje. Potrebuje strateški kapital in dolgoročno stabilnost.

V Desusu trdno vztrajamo na stališču, da se je treba privatizacije lotevati previdno, preudarno, premišljeno, predvsem pa transparentno in odgovorno. V sami izvedbeni fazi se je treba prodaje lotiti po sistemu case by case in pri tem jasno izoblikovati kriterije, pri tem pa mora imeti SDH dovolj tako imenovanega manevrskega prostora, da vsak začetni postopek prodaje ali odprodaje tudi ne bo za vsako ceno realiziran.

V Desusu bomo vztrajali, da je v najkrajšem možnem času treba pripraviti strategijo odprodaje podjetij v državni lasti ter pripadajočo klasifikacijo. Najkrajši možni čas pa za nas pomeni najkasneje do konca januarja prihodnjega leta. Pri tem si moramo prizadevati za zagotavljanje vsaj minimalnih tako imenovanih varovalk, ki morajo preprečevati odpuščanje delavcev in izčrpavanje podjetij. Za naša podjetja se namreč zanimajo tudi tuji tvegani finančni skladi, ne zgolj strateški vlagatelji.

V stranki Desus smo mnenja, da moramo ohraniti določene kontrolne deleže, pri strateško pomembnih podjetjih 50 % in eno delnico, v pomembnih oziroma pomembnejših državnih podjetjih pa obdržati najmanj 25 % in eno delnico. Predvsem pa je treba narediti vse, ampak čisto čisto vse, da ne bodo najvišje cene plačali zaposleni.

Za Desus je ob skrbi za zaposlene in dolgoročnem razvoju podjetja, seveda, tudi izjemno pomembno vprašanje kupnin. Nenazadnje je prav kupnina poglavitni ekonomski razlog prodaj. Prav zato smo na našo pobudo poleg že sprejete zakonske zaveze koalicijsko pogodbo oziroma koalicijski sporazum dodatno zapisali, da se ustanovi demografski sklad, v katerega se bo poleg ostalih, seveda sistemskih virov, preneslo tudi 10 % kupnine, ta pa bo nato pokrival letni primanjkljaj ZPIZ, ki se trenutno pokriva direktno iz državnega proračuna. Takšna sistemska rešitev se nam zdi primerna, saj gre za prodajo družbenega premoženja, ki so ga ustvarjali posameznice in posamezniki, ki so danes bodisi že upokojeni bodisi jih to še čaka. Prav gotovo na žalost ali pa na srečo se bo proces privatizacije nadaljeval, saj mora Slovenija pri tem ohranjati konsistentno držo. Ob

tem se bodo na prihodkovni strani proračuna povečali prihodki in prav zato ali pa tudi zaradi tega odhodkovni strani proračuna ne bo treba izvajati bolj rigoroznih ukrepov.

Na koncu, a bistveno, zagotavljam vam, da bo Desus budno bdel nad procesi prodaje državnega premoženja in bo na morebitne nepravilnosti opozarjal, kakor tudi terjal polno odgovornost tako osebno kot materialno tistih, ki so odgovorni za izvedbo teh procesov, seveda v korist državljanov in državljanek Republike Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga sklepa končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Prekinjam 2. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 15.12 in se je nadaljevala ob 16.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslane prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 16.a točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga kandidatke za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo.

Prehajamo na odločanje. Odločali bomo o naslednjem predlogu sklepa: Za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo se imenuje gospa Alenka Smerkolj.

Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 19.

(Za je glasovalo 53, proti 19.)

Ugotavljam, da je gospa Alenka Smerkolj imenovana za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo.

Ministrici vlade čestitam k imenovanju in ji želim uspešno opravljanje dolžnosti. Prosim novoimenovano ministrico, da v skladu s 113. členom Ustave Republike Slovenije priseže pred Državnim zborom.

ALENKA SMERKOLJ: Prisegam, da bom spoštovala ustavni red, da bom ravnala po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi delovala za blaginjo Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi ministrica spregovoriti pred Državnim zborom? Prosim.

ALENKA SMERKOLJ: Spoštovani predsedujoči, predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Iskrena hvala za izkazano zaupanje, dobre želje in pa podporo, ki sem jo bila z vaše strani deležna v zadnjih dneh. V trenutkih, ko s sodelavci Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko tlakujemo našo skupno pot, me vaše spodbude še dodatno krepijo v odločenosti uresničiti obljube, ki sem jih dala ob zaprisegi. Naš cilj je delovati v dobro vseh. V dobro širše skupnosti in prepričana sem, da je lahko Slovenija z jasnimi cilji, jasnimi pravili in pa močnimi mrežami uspešna v današnjih dinamičnih razmerah. Iskreno verjamem, da bomo razvojno vizijo uspešno spisali tudi v naši državi. Skupaj, z dialogom, povezovanjem in sodelovanjem pri iskanju novih idej in uresničevanju rešitev, ki bodo Slovenijo popeljale naprej k uravnoteženemu, progresivnemu in trajnostnemu razvoju. Verjamem, da je to naš skupni cilj in verjamem, da bomo skupaj znali in zmogli. Hvala lepa.

/ aplavz/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrici se zahvaljujem za besede. In s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, nujni postopek.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona, to je na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bili zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Zato lahko glasujemo.

Začenjamo glasovanje. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona za uravnoteženje javnih financ, nujni postopek.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 19. 11. 2014, ki je objavljen na e-klopi. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu. Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 55.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

V imenu Poslanske skupine SDS ima obrazložitev glasu mag. Marko Pogačnika.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Slovenska demokratska stranka spremembe in dopolnitve Zakona za uravnoteženje javnih financ ne bo podprla. Ne bomo ga podprli izključno zaradi tega, ker je vlada Mira Cerarja na nehygienični način dodala, spremenila 199. člen Zakona o javnih financah. S tem bo Slovenija dobila pod taktirko vlade Mira Cerarja prvo novo davčno obremenitev za leto 2015. Obžalujemo, da bomo morali tako glasovati in da ne bomo mogli podpreti smisla te spremembe in dopolnitve Zakona o uravnoteženju javnih financ, ko govori o ustavni presoji določene določbe, vendar treba je poudariti, da bi ta 199. člen sodil lahko tudi v obravnavo paketa davčnih obremenitev, ki jih verjetno pripravljate za leto 2015. Poudarjamo, da obžalujemo to zadevo. Izključni razlog, zakaj ne bomo podprli te spremembe in dopolnitve, je v tem, da vlada Mira Cerarja ohranja oziroma širi Zakon o javnih financah in s tem uvaja prvo davčno obremenitev za leto 2015.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: So še obrazložitve poslanskih skupin? Da. V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije ima besedo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospodje ministri, predstavnice Vlade, kolegice in kolegi!

Nova Slovenija, krščanski demokrati ne moremo podpreti novele Zakona za uravnoteženje javnih financ. V naših razpravah, v naših stališčih smo povedali, da smo razočarani, da se za leto 2015 uvaja nova obremenitev, to je dohodninski razred s stopnjo 50 %. To ni prispevek k izboljšanju poslovnega okolja in zaradi tega smo zaskrbljeni, kaj se bo zgodilo že čez nekaj mesecev z visoko kvalificiranimi ljudmi v Sloveniji, ki gotovo prvotno iščejo svojo kariero, svoje bivanje tukaj doma v Sloveniji, ampak bodo nekateri gotovo spakirali kufre in šli v tujino. Bojimo se tudi, da bodo to storila tudi nekatera podjetja, ki so svojo namero že jasno artikulirala in pravzaprav to tudi že počenjajo, ker poslovno okolje pri nas ni dovolj spodbudno. Verjamemo sicer, da je skrb te vlade skrb tudi za prihodkovno stran proračuna Republike Slovenije. Ampak ne tako, drage kolegice in kolegi. Na drugačen način. Da

se tudi na odhodkovni strani z racionalizacijo, z večjo učinkovitostjo, in mislim, da bi brez velikih težav lahko pridelali 16 milijonov prihrankov. Sedaj pa gremo od teh 16 milijonov, kolikor je pač projekcija vlade, k tistim, ki so perspektivni, ki so motor in gibalno razvoja gospodarstva in tudi družbe. To so samo nekateri razlogi, zaradi katerih ne moremo v Poslanski skupini Nove Slovenije podpreti novele Zakona za uravnoteženje javnih financ, kljub temu da sta pa najmanj dve rešitvi, ki sta pa dobri. Ampak ta, o kateri sem govoril, je problematična, zato bo naš glas proti tej noveli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine Združene levice ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani zbor, hvala za besedo!

V Združeni levici smo, kot sem na začetku povedal, neprijetno presenečeni nad dejstvom, da vlada obuja ta nesrečni ZUJF, namesto da bi ga postopoma odpravila in uredila področne zakone. Ampak ne bomo glasovali proti, in sicer iz dveh razlogov. Prvi razlog je ta, da gre za uskladitev z razsodbo Ustavnega sodišča, drugi razlog je pa ta, da kakorkoli je tukaj pač ena pozitivna stvar, in sicer da paket ZUJF vključuje podaljšanje veljavnosti 50-odstotne dohodninske stopnje za leto 2015 za dohodke nad 70 tisoč evrov, kar v Združeni levici pozdravljamo, čeprav se nam zdi ukrep preskromen, ker smo prepričani, je treba bremena krize po družbi razporediti enakomerno in da jih ne smejo plačevati samo najrevnejši in srednji razred, kot je bilo doslej, ampak je za to treba progresijo na vrhu dohodninske lestvice bistveno zaostri in primerno davčno obremeniti tudi najbogatejše, da bodo tudi ti deli prebivalstva prispevali svoje k razrešitvi te krize. Iz navedenih razlogov bomo v Združeni levici vzdržani.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna poslanska skupina? Ne. Potem prožim listo za obrazložitev lastnega mnenja. Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegi in kolegice!

Jaz tega predloga o uvedbi davčne stopnje 50 % v Zakonu za uravnoteženje javnih financ ne bom podprl iz razloga, ker se popolnoma nesistematično uvaja dodatna obdavčitev, ker je to v nasprotju z besedami finančnega ministra, ki jih je izrekel, ko je dejal, da bodo tisti bolj pridni, bolj inovativni tudi v prihodnje manj obdavčeni, ker dejansko je to bil v letu 2013 in letu 2014 nek izreden ukrep tudi zaradi določenih izrednih razmer v tistem obdobju, danes teh izrednih razmer ni več, vsaj tako nam zagotavlja finančni minister, prav tako predsednik vlade in navsezadnje je bilo

obljubljeno s strani vlade Mira Cerarja in s strani samega premiera, da dodatnih obdavčitev ne bo. Tukaj je požrta še ena beseda, poleg ostalih tudi ta, zaradi tega jaz mislim, da je takšen ukrep popolnoma, prvič, neproduktiven, drugič, je verjetno namenjen samemu sebi, je nesistemski in na tak način ne bomo niti naredili nič dobrega za državo, kaj šele za državljane in državljanke.

Zato bom glasoval proti temu. Bi pa ob tem opozoril tudi še na eno zadevo, in sicer da se izkorišča ustavna odločba zato, da se uvaja nova obdavčitev. Mislim, da je to neprimerno, in mislim, da to tudi ni v skladu s političnimi in moralnimi standardi, ki jih je Miro Cerar obljubljal ob svoji izvolitvi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu s strani mag. Branka Grimsa.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Poglejte, več ameriških predsednikov je bilo izvoljeno z geslom No more taxes, nobenih novih davkov. Tudi gospod Cerar je bil izvoljen z enako obljubo, če dobro pregledate predvolilne besede njegove stranke in njega osebno. Izkaže se, da bi bilo zdaj treba reči Nič več neresnic. In glasoval bom proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu s strani gospoda Marjana Dolinška.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Spoštovani, danes dopoldne smo slišali že dovolj obrazložitev v prid podpori teh sprememb zakona in osebno bom te spremembe podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu s strani gospoda Jerneja Vrtoveca.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Osebno predloga zakona za uravnoteženje javnih financ ne bom podprl. Eden izmed osnovnih elementov tega zakona je to, da bomo v Sloveniji še dodatno znižali svojo konkurenčnost. Že prej sem vam dejal, pojdite do slovenskih gospodarstvenikov, podjetnikov, in boste videli, kaj si oni želijo. Oni si želijo v prvi vrsti davčnih razbremenitev, mi pa s tem predlogom zakona delamo ravno nasprotno. Tiste najbolj pridne, tiste najproduktivnejše, najproduktivnejše bomo še naprej držali za vrat in jih ožemali, kolikor se le da. Mladi sposobni kadri, inženirji, pa odhajajo v tujino. To je napačna politika. Veste, davčna politika mora biti, ponavljam, tudi stimulatívna. Vaša vlada dela ravno nasprotno. S tem, ko podaljšuje še za eno leto davčno stopnjo 50 %, dela veliko napako, kajti mladi bodo imeli še en razlog več, da ne bodo delali v Sloveniji, da ne bodo tu ostajali, ampak bodo šli v druge države Evropske unije, kjer so davčne obremenitve mnogo nižje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev glasu? Če ne, lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 23.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost po skrajšanem postopku.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Obrazložitev glasu s strani poslanske skupine. Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine Nove Slovenije ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik.

Naj povem, da bo Poslanska skupina Nove Slovenije –krščanskih demokratov podprla to novelo Zakona o davku na dodano vrednost. Obžalujemo pa, da Vlada ignorira letos spomladi sprejeti dve davčni noveli, in sicer noveli, ki sta izboljšali davčno okolje za davčne zavezance pavšaliste. Naj vas spomnim, da smo v prejšnji sestavi Državnega zbora vsi skupaj spravili kar veliko večino glasov, da smo spremenili Zakon o davku od dohodka pravnih oseb in Zakon o dohodnini in dovolili, da se podjetniki, malo gospodarstvo lahko odloči za pavšalno plačevanje davka od podjetniške dejavnosti. Takrat smo, meseca maja, se mi zdi, pisali tudi takratni vladi Alenke Bratušek in jo pozvali, ker je bilo to pač v njeni pristojnosti, da odpre vprašanje pri Evropski komisiji, da se dvigne prag za obvezni vstop v sistem DDV s sedanjih 50 tisoč na 100 tisoč, kar je seveda tudi prag po novem za pavšalno obdavčitev. Očitno prejšnja, niti sedanja vlada tega pisma ni realizirala, morda je bilo premalo časa ali kakorkoli že, kar pomeni summa summarum, da sprejeti davčni noveli ne bosta učinkovali, tako kot smo si takrat vsi skupaj v Državnem zboru želeli. Obžalujemo torej, da je Vlada ignorirala dve noveli davčnih zakonov, tudi naše pismo, in na ta način davčni noveli ne bosta učinkovali tako, kot bi si vsi skupaj želeli. To je spet en dokaz, da ni posluha za izboljšanje poslovnega okolja v Sloveniji. To je dejstvo.

Pa kljub vsemu glede na novele, glede na spremembe, ki jih trenutna novela Zakona o davku na dodano vrednost prinaša, bomo poslanci Nove Slovenije novelo podprli in

pričakujemo, da bo Vlada vendarle te naše zahteve upoštevala in ne kar naprej ignorirala dobre ideje, ki pridejo s strani opozicije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Če ne, potem lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslanek in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Prehajamo na odločanje o Predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Predstavniki Vlade, kolegi in kolegice!

Računsko sodišče je ugotovilo, da je v letu 2013 Vlada kršila 34 predpisov – 34 zakonov, 34 uredb, pravilnikov, ki jih sprejema Vlada, ki jih sprejema Državni zbor ali ki jih sprejemajo ministri. To dejansko pomeni, da Vlada ni delovala v skladu s tistimi predpisi, ki jih je sama predlagala ali sama sprejemala. Zaradi tega je zaključni račun pod vprašajem. Pod vprašajem je z vidika ne samo ekonomičnosti, gospodarnosti in tako naprej, ampak tudi, ali je ta proračun deloval v skladu z zakonodajo. Računsko sodišče ugotavlja, da ne in Računsko sodišče tudi ugotavlja, da se kršitve zakona iz leta v leto ponavljajo. To pomeni, da Vlada enostavno ignorira priporočila Računskega sodišča, Računsko sodišče je ustanova s tisto avtoriteto, ki edino lahko opozarja ne le Vlado ampak tudi Državni zbor, da je z delovanjem proračuna nekaj narobe. Slovenska demokratska stranka predlaga, da Državni zbor ne da pozitivne ocene temu zaključnemu računu, hkrati pa naloži Vladi, da popravi tiste napake, ki jih je naredila, tisto nelegalnost, ki jo je delala v letu 2013, tudi za naprej. V skladu s slovenskim pravnim redom edino Državni zbor lahko Vladi to naroči. Nihče drug. Tudi Računsko sodišče nima te možnosti. Lahko zahteva odgovornost posameznega ministra, lahko zahteva odgovornost predsednika Vlade, vendar ne more Vladi tega naročiti. Edino Državni zbor to lahko naredi.

V Slovenski demokratski stranki ne bomo dali pozitivne ocene zaključnemu računu in hkrati predlagamo tudi, da se prekine dejansko nelegalno delovanje Vlade, kar ugotavlja tudi Računsko sodišče, da se začne na novo in da se popravijo napake, ki so se nabirale tudi

mnogo let. Ampak enkrat je temu treba narediti konec. Zaradi tega v Slovenski demokratski stranki ne bomo podprli tega zaključnega računa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine Nove Slovenije ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Zaključni račun proračuna za leto 2013 ima v bistvu dve lastnosti. Prva poglobljena lastnost je ta, da smo se soočili s tem, da se je javnofinančni primanjkljaj povečal za 1,3 odstotne točke na 4,4 %. Druga tudi zelo bistvena lastnost, ki bode v oči, je pa ta, da je Računsko sodišče dalo mnenje s pridržkom. Mnenje s pridržkom je Računsko sodišče dalo med drugim tudi na podlagi tega, ker so ugotovili, da poročilo za kredit za izgradnjo šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj ni dovolj zavarovano. Tukaj naj omenim na tem mestu, da je bila politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati edina politična stranka, ki je v celoti nasprotovala omenjenemu poročilu in glede na zadnje informacije in glede na zadnje kazenske ovadbe in preiskave, se kaže, da smo imeli še kako prav. Kaj se lahko zgodi na koncu? Zaradi slabo zavarovanih kreditov v primeru izgradnje šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj se lahko zgodi, da bomo davkoplačevalci ponovno tisti, ki bomo reševali nasedlo naložbo.

Spoštovane gospe in gospodje, Nova Slovenija – krščanski demokrati ne bomo prispevali glasov k sprejetju zaključnega računa za leto 2013. Računsko sodišče je opozarjalo na določene napake, ki se dogajajo s strani Ministrstva za finance že vrsto let, ampak hkrati so opozorili, da Ministrstvo za finance nima dovolj modrosti oziroma ne prisluhnejo, da bi omenjene napake popravili. Gre za neodgovornost. Je pa zaključni račun v bistvu dejansko seznanitev zgolj z dejstvi, kar je bilo je bilo, jaz bi pa želim, da bo naslednje leto zaključni račun proračuna za leto 2014 sprejeli z veliko večjim optimizmom in brez mnenj Računskega sodišča, ki bi bila negativna ali pa s pridržkom. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? V imenu Poslanske skupine SMC ima besedo gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Uvodoma naj pojasnim, da bomo v Poslanski skupini SMC Predlog zaključnega računa proračuna za leto 2013 podprli. V predstavitvi, ki smo jo imeli prej, stališča, smo opozorili tudi mi na nekatere pomanjkljivosti, obenem pa verjamemo oziroma zaupamo naši vladi, da bodo besede, ki smo jim jih položili na srce, upoštevali v nadaljnjem delovanju. Poleg tega smo pa tudi bili seznanjeni oziroma tudi že

od prej z določenimi ukrepi, ki so možni mimo tega, se pravi kaj lahko stori Računsko sodišče v določenih primerih. Prej je bil tudi s strani Desusa omenjen primer, ko je moral minister odstopiti. Tako da mislim, da tukaj ukrepi so možni, drugačni, na drugačen način in tudi naš pristop je nekako obrnjen na tak način, da skušamo čim bolj konstruktivno delovati pri teh zadevah in verjamem, da ko bo potrebno, se bo morda tudi vlada na našo poslansko skupino in na ekipo, ki tukaj mislim da kar dobro in strokovno deluje, za morebitne usmeritve in dodatne predloge, kako bi se dalo to področje izboljšati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Če ni več obrazložitve glasu, prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti 18.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2013 sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Prehajamo na odločanje o splošnem delu predloga rebalansa proračuna.

Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani ministri, državni sekretarji!

Vlada sprejema in je sprejela in danes sprejemamo rebalans proračuna za leto 2014 v stanju, ki ni v skladu z ustavo. Vlada, niti prejšnja niti sedanja ni pripravila predloga zakona o fiskalnem pravilu, ki bi zagotavljal okvir, ki ga določa ustava glede javnih financ. To seveda pomeni, da je dejansko stanje na področju javnih financ neustavno. V Slovenski demokrati stranki smo zato predlagali, da se zakon o izvedbi fiskalnega pravila obravnava v Državnem zboru. V teh okvirih se danes sprejema tudi rebalans proračuna za leto 2014, ki kaže, da je bil osnovni proračun zgrešen, na kar smo že opozarjali, tako same obdavčitve, napačno je vodena trošarinska politika, zaradi tega je izpad trošarin 45 milijonov. Ob tem je tudi jasno, da je dohodnina veliko manjša, kot je bilo načrtovano. Poleg tega so primanjkljaji tudi na evropskih sredstvih in to kaže na neučinkovitost črpanja evropskih sredstev. Z drugimi besedami deficit proračuna v javnih financah se povečuje za 197 milijonov in na tej podlagi se tudi deficit preko maastrichtskih kriterijev, in ni v skladu s tistim, kar smo dejansko se zavezali, da bomo naredili. Poleg tega je iz samega rebalansa tudi

razvidno, da se povečuje zadolžitev države, zadolžitev predvsem na račun prihodnjih rodov. Nikjer pa ni dejansko nobene varnosti, da bodo ta sredstva šla dejansko v produktivne namene in da ne bodo šla dejansko v samo potrošnjo. Nimamo urejene privatizacije, če želite, nimamo strategije na tem področju, nimamo ukrepov, ki bi povečali slovensko konkurenčnost, zaradi tega je tudi ta rebalans proračuna na eni strani takšen, da povečuje dolgove, na drugi strani pa povečuje sam deficit.

Rebalansa zaradi navedenih razlogov v Slovenski demokrati stranki ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine Nove Slovenije ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Že v stališču smo povedali, da je minister za finance dr. Mramor ravnal modro, ko se je odločil za rebalans proračuna Republike Slovenije za leto 2014. To je proračun, na katerega je pred skorajda natančno enim letom bila vezana zaupnica neke prejšnje vlade. Takrat smo mi poslanci Nove Slovenije govorili, da je nerealen, da je zgolj spisec želja, in danes nam je tudi s pomočjo ministra dr. Mramorja uspelo dokazati, da smo imeli prav. Bili bi veseli, da ne bi imeli prav. Na prihodkovni strani je zadetek skorajda v črno, čeprav bi prihodki lahko bili višji zaradi boljše trošarinske politike, zaradi optimalnejšega črpanja evropskih sredstev in tako naprej. Preveč pa smo, gospe in gospodje, potrošili. Zakaj že? Za investicije, za nova delovna mesta? Odgovor je ne. Ugotovitev, da se je primanjkljaj povečal za 200 milijonov evrov, nas močno skrbi. In povsem logično je, če proračuna takrat pred kakšnim letom nismo podprli, ne moremo enostavno sprejeti, da se naš deficit kar iz leta v leto povečuje. Drage kolegice in kolegi, to bo moral nekdo pokriti. In samo to povečanje, ta del 200 milijonov za 2 milijona Slovenk in Slovencev, vsak si zna izračunati, koliko pride po glavi. To bo treba pokriti. In povsem logično je, da Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2014 ne bomo podprli. Tudi zato ne, ker je takšen pač običaj ali pa praksa in nevarnost, da so vedno naslednji proračuni, v tem primeru proračun za leto 2015, nekako osnovani na proračunih oziroma rebalansih preteklega leta. Torej je to zelo slaba osnova za proračun za leto 2015. Upam, da ne bo osnova. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine Združene levice ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani zbor!

Tudi v Združeni levici predloga oziroma rebalansa proračuna ne bomo podprli, in sicer iz

dveh razlogov. Prvi razlog je, da ga razumemo podobno, kot je večkrat povedal kolega Jožef Horvat iz NSi, kot neko suho vajo za proračun za naslednje leto. In v tej suhi vaji sta zaskrbljujoča predvsem dva trenda. Prvi je, da kljub novi vladi, ki je prišla z obljubo neke nove politike, še vedno doseganje fiskalnih ciljev temelji, prvič, na rezanju socialnih transferjev, na primer, kar za petino se bodo zmanjšala nadomestila za brezposelnost, in to v časih, ko je brezposelnost še vedno, kljub temu da se je letos malo zmanjšala, na eni izmed največjih zgodovinskih ravni v Sloveniji, in drugič, ker se reže pri investicijah. Investicijska potrošnja države se bo namreč zmanjšala za več kot 100 milijonov evrov, kar je slab recept za izhod iz krize oziroma v tem vidimo napoved povzročitve tretje recesije v Sloveniji, če se s takimi ukrepi nadaljuje.

Iz teh razlogov rebalansa proračuna ne bomo podprli, bi pa poudarili dve zadevi, ki mislimo, da se jih mora vlada iz tega proračuna naučiti. Prvič, novi proračun za leto 2015 je treba utemeljiti na realističnih postavkah, ker ko smo brali tega, je bilo jasno, da je bil utemeljen na zelo nerealističnih. Recimo, ena izmed glavnih postavk na prihodkovni strani je bil nepremičninski davek, davek, ki v času, ko se je sprejemal proračun, niti ni bil sprejet, niti ni bilo jasno, če bo sprejet v parlamentu, niti ni bilo jasno, če bo šel čez Ustavno sodišče, pa je kljub temu bil proračunska postavka. To je zagotovo praksa, ki se je vlade ne smejo posluževati, vsaj resne ne. Druga zadeva je pa trošarinska politika, na katero je bilo tudi že večkrat opozorjeno. To, da iz naslova trošarin manjka kar 45 milijonov v proračunu, je znak, da je bila trošarinska politika letos napačna in da je treba trošarine na fosilna goriva bistveno znižati, da se bodo, prvič, razbremenili tukajšnji državljani in državljanke, in drugič, da se bo z bolj konkurenčno trošarinsko politiko zajel večji del sredstev proračuna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Prosim za prijavo.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Glede na to, da je pravkar predstavnik Združene levice podprl znižanje trošarin, moram reči, da bom šel malo ven pogledat, ker nazadnje, ko se je kaj nekaj takega zgodilo, je bila nad Betlehemom baje neka zvezda repatica. Tako da kar se tiče tega rebalansa, veste, je to tako. Popravljeni nekaj, kar je v temelju zgrešeno, je v resnici tako kot če bi nekdo na Barju, v Ljubljani, ker ste večinoma Ljubljančani, postavil eno krasno novo hišico brez temeljev in po enem letu bi vse pokalo in drselo in bi prišel na genialno rešitev, zdaj bomo dali gor nov omet in novo streho, dodatna masa bo povzročila samo to, da bo padec, ko se bo vse skupaj zrušilo, še bolj grd in težje bo popraviti posledice. Zaradi tega tistega, kar je v temelju zgrešeno, ni možno popravljati na tak način,

ampak je treba postaviti povsem na novo. Treba bi bilo postaviti proračun tako, da bomo že enkrat začeli vzpostavljati okolje, ki bo naklonjeno podjetništvu, ki bo vzpostavljal v Sloveniji razmere, da bo končno Slovenija postala konkurenčna na celotnem evropskem trgu. Slovenija si to zasluži. Podjetnike imamo dobre, samo okolje temu ni naklonjeno in treba je storiti vsaj tiste korake, ki jih lahko čim prej.

Proti bom glasoval z velikim veseljem, ampak obenem tudi z upanjem, da bo vlada vendarle razumela tisto, kar ji je celo iz največje levice v tem trenutku sugeriral moj predhodnik, da naj začne razmišljati o razbremenjevanju državljanek in državljanov, podjetnikov, o vzpostavljanju podjetništvu naklonjenega okolja, ki je edini lahko garant blaginje in tudi socialne države na dolgi rok, na trdnih temeljih, gospe in gospodje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Ne glede na to, da je mesec november in da ta rebalans proračuna predstavlja zgolj nek ugotovitveni akt, ki ne bo imel nobenega vpliva na delovanje države v letošnjem letu, iz več razlogov tega rebalansa proračuna ne bom podprl. Primanjkljaj države se z rebalansom povečuje za približno 200 milijonov evrov, to pomeni, da bo končni račun ena milijarda 200 milijonov primanjkljaja. Drugi razlogi so, da se iz tega rebalansa proračuna jasno vidi, da je bilo delo vlade v letu 2014 katastrofalno. Ne bom ga podprl iz razloga, ker ta proračun jasno dokazuje, da tako prejšnja kot sedanja vlada vodita neustrezno politiko zadolževanja. Tako prejšnja kot sedanja vlada vodita neustrezno trošarinsko politiko. Tako prejšnja kot sedanja vlada vodita neustrezno davčno politiko. Ne bom ga podprl tudi iz razloga, ker sedanja koalicija ni podprla niti enega od amandmajev Slovenske demokratske stranke, ki so predvidevali povečanje sredstev za sanacijo naravnih nesreč, ki so se zgodile v Sloveniji v obdobju zadnjih dveh let. Predlagali smo popravke v višini 2 milijona, 3 milijone za naravne nesreče, za popravilo pri 1,2 milijardni izgubi. Žalostno od koalicije, da teh amandmajev ni podprla.

Ob koncu bi pa dodal samo še to, da me je pri obrazložitvi glasu s strani Združene levice zadeva presenetila v pozitivno smer. Združeni levici se počasi razsvetljuje stanje, kakršno je v slovenski državi, in podpiram to zadevo, da ste spoznali, da je trošarine treba bistveno znižati, kar je Slovenska demokratska stranka že zagovarjala kar nekaj let.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?
Obrazložitev glasu gospod Ivan Prelog.

IVAN PRELOG (PS SMC): Oprostite, bila je napaka. Se opravičujem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Bom zgolj pojasnil to zvezdo nad Betlehemom kolega Grimsa, v bistvu zakaj mi podpiramo znižanje trošarin. Znižanje trošarin v Združeni levici podpiramo, ker smo za zniževanje posrednih davkov, ki nadpovprečno obremenjujejo tiste z manjšimi dohodki. Smo pa na drugi strani za to, da se zaostre davčna progresija, da v davčno blagajno prispevajo več tisti, ki več zaslužijo, da se obdavčuje luksuz, da se obdavčuje premoženje, da se zaostri dohodninska lestvica, medtem ko je posredne davke, kot so DDV, trošarine in tako naprej treba znižati, ker negativno vplivajo tako na gospodarsko rast kot imajo negativne redistributivne učinke. V tem smislu se nam je pokazala ta zvezda. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vseeno bi bilo dobro, da bi povedali zraven, kako boste glasovali.

Potem mislim, da ni več obrazložitev glasu. Prehajamo na odločanje o splošnem predlogu rebalansa proračuna.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslanek in poslancev, za je glasovalo 53, proti 27.

(Za je glasovalo 53, proti 27.)

Ugotavljam, da je splošni del predloga rebalansa proračuna sprejet.

Prehajamo na odločanje o posebnem delu predloga rebalansa proračuna. Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 17. 11. 2013.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 1611, Ministrstvo za finance. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Tekoča proračunska rezerva.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslanek in poslancev, za je glasovalo 23, proti 57.

(Za je glasovalo 23, proti 57.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2130, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, in na odločanje o vloženih amandmajih k dvema podprogramoma pri tem proračunskem uporabniku. Najprej odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k podprogramu Lokalno-razvojna infrastruktura.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslanek in poslancev, za je glasovalo 23, proti 58.

(Za je glasovalo 23, proti 58.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo še na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k

podprogramu Učinkovito trženje in promocija Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslanek in poslancev, za je glasovalo 22, proti 58.

(Za je glasovalo 22, proti 58.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2330, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, in na odločanje o vloženih amandmajih k dvema podprogramoma pri tem proračunskem uporabniku. Najprej odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Upravljanje z vodami.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo, da se poveča denar za upravljanje z vodami, in sicer zato da se hitreje reši situacija, ki je danes v Sloveniji pri veliko državljankeh in državljanih, ki so priča temu, da jim je zalilo domove, da jim je zalilo premoženje in morajo čim hitreje dobiti povrnjeno tisto, kar je potrebno, in da se uredijo vodotoki. Menimo, da je treba povečati sredstva že v letošnjem letu, kajti škoda se lahko hitro oceni in ne nazadnje škodni zahtevki so dejansko lahko hitro izplačani. Vsi vemo, da je Slovenija že drugič doživela katastrofo vodne ujme v letošnjem letu, da so naravne katastrofe zelo velike in da je zato nujno treba, da se zagotovijo dodatna sredstva. Menimo tudi, da ni nobenega razloga, da ne bi teh dodatnih sredstev vzeli s strani Geodetske uprave. Geodetska uprava pravzaprav nima več pravega dela. Davek na nepremičnine je propadel, razveljavljen je bil s strani Ustavnega sodišča. Množično vrednotenje nepremičnin se je pokazalo kot neučinkovito in zaradi tega lahko vzamemo ta denar s tega proračunskega uporabnika. Zaradi tega menimo, da je nujno treba zagotoviti denar za to, da bomo sanirali čim hitreje naravne nesreče in da bodo državljani in državljanke čim hitreje dobili povrnjeno škodo, ki se jim je zgodila na njihovem premoženju, in da bodo lahko čim hitreje živeli v varnih in suhih stanovanjih in hišah.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SMC ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa.

Samo pojasnilo. Na ponedeljkovem poslanskem vprašanju predsedniku Vlade v zvezi s sanacijo poplavnih nesreč nam je bilo zagotovljeno, da so se že v tem letu pridobila dodatna proračunska sredstva za sanacijo. Ni bilo sicer konkretno povedano iz katerega vira, vendar je to hkrati pojasnilo tudi na vaše vprašanje in hkrati tudi

obrazložitev, zakaj bo poslanska skupina glasovala proti omenjenemu amandmaju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Seveda bom amandma, ki ga je predlagala Slovenska demokratska stranka, podprl. Ta amandma predvideva večja sredstva za sanacijo naravnih nesreč, ki so se zgodile v Sloveniji. Presenečajo, ti komentarji s strani SMC, glede na to da so se povečala sredstva v proračunu za sanacijo teh naravnih nesreč. Mislim, da na Odboru za finance je državna sekretarka govorila drugače, da tukaj neka sredstva so, vendar ni bilo pa nikoli govora, kot je bilo sedaj rečeno, o povečanju. Zato sem jaz prepričan, da brez podpore amandmaja Slovenske demokratske stranke do tega povečanja sredstev ne bo prišlo. Jemljemo pa tudi tam, kjer smo ugotovili, da verjetno ne bi bilo nič narobe, če teh sredstev do konca leta ne bi bilo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Letos je bilo že kar nekaj elementarnih neizgod, če omenim samo žled, pa še ene poplave so bile vmes. In po niti eni od teh naravnih nesreč država ni v zadovoljivem času sanirala škod, ki so bile povzročene. Če je sredstev v proračunu dovolj, če je Vlada to prerazporedila, ne vem, zakaj niso urejene in poplačane zadeve, ki so bile povzročene z žledom oziroma spomladanskimi poplavami. Če je temu res tako, in bi držala ta trditev, da je dovolj sredstev zagotovljenih, potem se s temi težavami ne bi ukvarjali. Vendar če ne bomo dali sredstev za to intervencijsko pomoč, to pomeni, da se ljudem, ki so ob teh zadnjih nesrečah, ob zadnjih poplavah veliko trpeli, omogoči, da takoj pristopijo k sanaciji zadev, ureditvi domovanj in tako naprej, potem se ne bo zgodilo nič. Ko bo prišlo sonce, tako kot je prišlo za žledom, kot je prišlo za prejšnjimi poplavami, bo država na vse te zadeve pozabila, ljudje se bodo pa sami borili s temi problemi. Zato predlagam, da ta amandma podprete. Naredimo tisti prvi minimalni korak, ki je potreben, za davkoplačevalce, ki jih je prizadelo neurje, ki so jih prizadele nesreče, in omogočimo, da se zadeve sploh začnejo sanirati. Mnogi so izgubili veliko, nimajo virov, nimajo sredstev, odškodnine bodo pritekale počasi in država s tema 2 milijonoma dodatnih sredstev lahko reši marsikaj, izgubila ne bo pa ničesar. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu sicer ni prepričevanje drugih,

ampak obrazložitev lastnega glasu, ampak to jemljem na znanje.

Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovani predsedujoči.

Že včeraj sem v razpravi te zadeve odprla, zdaj bi pa obrazložila svoj glas, zakaj bom glasovala proti. Državna sekretarka nam je povedala, da na tem kontu obstaja dovolj denarja, to je, mislim da 50 milijonov, in je bilo do sedaj potrošenih 38, torej še obstaja denar in nas v bistvu skrbi, ali bo porabljen. Tu govorimo o 2 milijonih, ki jih bomo vzeli Geodetski upravi. Spet ne vemo, ali je upravičeno, da jih tam vzamemo. Gospodje poslanci trdijo, da ja, mi ne vemo. Gre torej za nek znesek, za katerega pa ne vemo niti, kako se bo porabil. Prepričana sem, da je Vlada odgovorna in bo znala ravnati s posledicami nesreč, ki so se zgodile v preteklem obdobju. Obveščeni smo bili, da bo ta denar šel iz rezervnega sklada. Poslanci SMC smo obrazložitev Vlade prejeli in tudi razumeli. Zato menimo, da je prestavljanje z enega konta na drugega v tem trenutku nepotrebno. Sicer pa pri uporabniku Ministrstva za kmetijstvo in okolje, prejšnjemu, gre za povečanje skoraj 80 milijonov evrov.

Glasovala bom proti temu amandmaju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz bom glasoval za ta amandma, ker menim, da je nujno treba škodo sanirati, in to čim hitreje, in da se dejansko spodbudijo tudi vsi tisti, ki omahujejo pri izdaji računov, da se ta denar porabi. Neka informacija je prišla z Ministrstva za finance od državne sekretarke, da je Ministrstvo za obrambo tisto, ki ne izdaja računov, da bi se to dejansko saniralo. Tako bi tukaj verjetno morali celotno Vlado zavezati k temu, da bo dejansko škodo začela odpravljati in sanirati. Drugič, verjamem, da so v proračunu lahko s prerazporeditvami sredstva zagotovljena na takšen ali drugačen način in da premier lahko tudi ukaže, naj se prerazporedijo sredstva z enega konta na drugega in tako naprej. Navsezadnje se skoraj 50 % državnega proračuna prerazporedi v enem letu. Vendar ne! Mi smo za transparentnost, ne gre zdaj za prerazporeditve, ki jih je premier dobil neke zagotovljene s strani Ministrstva za finance. Gre za to, da se ta sredstva dejansko prenesejo z ene postavke na drugo postavko, in sicer zato, da se sanira škoda in da se uredijo vode.

Po informacijah vode niso pri nas urejene. Ministrstvo za kmetijstvo baje potrebuje pet let, da se nekaj naredi, pa se ni naredilo. Vir pa so tukaj mediji, če želite, tudi kakšen medij včasih pogledam. In zadnjič je bil primer, 5 let se nič ne zgodi. In dajmo spodbuditi celotno vlado

za to, da bodo pomagali, da bo ta vlada pomagala ljudem, ki so doživeli škodo ob naravni ujmi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet prepričevanje namesto obrazložitve lastnega glasu, vendar tudi to sprejemamo, za enkrat. Obrazložitev glasu ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Sam sem podprl prejšnji amandma, kjer smo skušali z amandmajem Slovenske demokratske stranke povečati tekočo proračunsko rezervo z dodatnimi 3 milijoni evrov za interventne ukrepe, kjer je v rebalansu proračuna evidentno, da je vlada iz 50 milijonov v tej postavki pustila samo 2,8 milijona evra. Prav tako bom podprl tudi ta amandma, kjer želimo v podprogramu Upravljanje z vodami povečati to postavko za 2 milijona evrov. Zakaj se mi zdi nujno podpreti ta amandma. Dr. Simona Kustec Lipicer je v poslanskem vprašanju svojemu predsedniku Vlade rekla: "V aktualnem času je zato ta problematika upravičeno tudi ena od najbolj prioritetenih v državi. Z njo se dobredno skozi boj za preživetje in eksistencialno varnost soočajo prizadeti posamezniki in njihove družine." Zadnjič so imeli nujno sejo Odbora za kmetijstvo in nujno sejo Odbora za infrastrukturo in so rekli poslanci koalicije: "Sploh debate ne potrebujemo." Danes ti isti poslanci koalicije pravite: "Dodatnega denarja ne potrebujemo." Očitno vsi tisti župani, ki so bili zadnjič na odboru, in vsi tisti posamezniki, ki se še danes soočajo s sanacijo posledic zadnjih naravnih nesreč, od vas ne dobijo niti ficka, in to z veseljem poslanci koalicije podpirate. Skratka, če želimo tako področju infrastrukture, prostora, kmetijstva in okolja, predvsem pa tistim ljudem na terenu vsaj malo pomagati tudi v tej zadnji dvanajstini leta, podprite ta amandma in verjamem, da bomo 2 milijona evrov koristno porabili na terenu za sanacijo najbolj poplavljenih območij, najbolj poplavljenih korit rek, ki čakajo nujno na sanacijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet prepričevanje drugih. Je še kakšna obrazložitev? Prošim listo.

Obrazložitev glasu ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Že tako in tako so problem tega rebalansa prioritete. Dejstvo je, da če že tega niste uspeli nekako uresničiti oziroma izkazati drugače, potem bodite vsaj solidarni. Ta amandma pokaže na to, da je solidarnost več kot potrebna. Danes, ta trenutek. In ne jutri ali pojutrišnjem.

Zato bom amandma Slovenske demokratske stranke podprla. Še več. Podprla ga bom tudi zato, ker ponovno dokazujete, da ste nekoliko

skregani med seboj glede lastnega mišljenja. Kolegica je govorila o sredstvih, ki so zagotovljena, na drugi strani je državna sekretarka odkimavala. Dajte se zmeniti doma in potem nas boste morda le prepričali, da ta sredstva niso potrebna in jih je dovolj. Ni jih dovolj. Zato spoštovani, podprite amandma Slovenske demokratske stranke.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ste na listi tistih, ki ne razumete povsem instituta obrazložitve glasu. Zopet je šlo za prepričevanje.

Naslednji je na vrsti mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo.

Seveda bom glasoval za amandma, kajti ljudje, ki jih je doletela ujma, vsi pomoč potrebujejo, in tista pomoč, ki pride pravočasno, je edina prava pomoč. Vse, kar je prepozno, je pač zgolj nekaj, kar je prepozno. In pogledajte, ta amandma bom podprl tudi zato, ker perfektno pokaže razliko med besedami in dejanji vsakokratnih vlad tranzicijske levice. Ko se je treba iti slikat, teče vsa vlada, na čelu s predsednikom vlade med ljudi, obljublja vse mogoče. To so besede. Ko pa je treba narediti dejanje, ko je treba glasovati za povečanje sredstev, da se končno že preprečijo v največji možni meri tovrstne katastrofe, pa dejanj ni. Napoveste, da boste glasovali proti. In zaradi te velike očitne nepremostljive razlike med besedami in dejanji so vsakokratne vlade tranzicijske levice, tam od Pahorja preko Bratuškove do Cerarja sedaj, v resnici največja naravna ujma, ki prizadene našo ubogo Slovenijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo! Spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz bom glasoval proti predlaganemu amandmaju. Jaz mislim, da je ta amandma pravzaprav eno metanje peska v oči. Po Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč mora Vlada najprej sprejeti nekakšne ukrepe na podlagi ocene stanja in na podlagi predlogov, kako naj se zadeve po naravnih nesrečah sanirajo. Ta zakon pa nadalje določa, da se za naravne nesreče, ki se zgodijo po septembru v tekočem letu, zagotovijo sredstva v proračunu za naslednje leto.

Tako da ta amandma ne vzdrži zakonske presoje, zato bom glasoval proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno bo še en krog obrazložitev glasu. Prošim listo.

Obrazložitev glasu ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovani gospod predsednik!

Jaz bom amandma, ki ga je Slovenska demokratska stranka predlagala, seveda absolutno z velikim veseljem podprl. Ponovno vidim, da se v tem parlamentu ne moremo strinjati niti s tistim, kar je najbolj nujno, in to je, vsi tisti, ki sedimo tukaj, smo gledali na televiziji, na vseh programih, kako trpijo tisti ljudje, ki so bili na območjih, kjer so bile poplave. In mi se zdaj tukaj pogajamo in pogovarjamo, kako ne bi naredili tistega, kar je od nas pričakovano. Najmanj, kar moramo storiti, je, da najdemo v proračunu denar, da tem ljudem pomagamo. Jaz mislim, da vsi tisti, ki govorite v tem parlamentu z drugačnim jezikom ali pa v drugačnem jeziku, delate proti sistemu, za kar moramo sedeti tukaj, in to je, da rešujemo probleme naših ljudi v tej državi. Če bomo čakali, da bodo vedno znova in znova neke procedure stekle v tej državi, da bomo lahko začeli reševati to problematiko. Vprašajte tiste ljudi, ki tam živijo, pa boste videli, kaj vam bodo povedali. Tiste, ki so jim bile do polovice poplavljenе hiše, ki imajo uničeno pohištvo, ki niti spati nimajo kje. In mi se sedaj tukaj pogovarjamo, ali bomo tem ljudem pomagali ali ne bomo, ali bomo zagotovili v državnem proračunu sredstva za to, da jim bomo pomagali. Bog pomagaj, v kakšnem parlamentu sedijo nekateri tukaj in nekatere stranke!

Jaz bom ta amandma z veseljem podprl, ker se v Slovenski demokratski stranki zavedamo, da je ljudem treba pomagati. Mi bomo storili vse, da se bo to zgodilo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Predlaganega amandmaja ne bom podprl. Pa ne zato, ker bi stal na stališču, da si ljudje, prizadetih v poplavah, ali vprašanje vodotokov ne zaslužijo večje pozornosti in večjih financ. Če se spomnite mojega ponedeljkovega vprašanja ministrici na to temo, se najbrž spomnite tudi njenega odgovora. In ta je šel zelo v smeri, da na ministrstvu kratko malo ne vedo, koliko bi stala ureditev celokupnega področja urejanja vodotokov. Zato v tem trenutku kakršnokoli dodatno prenašanje sredstev na to ministrstvo ne bi imelo nikakršnega učinka. V kleti ministrstva bi lahko postavili cel mali topčider, pa ministrstvo teh sredstev ne bi znalo uporabiti, ker trenutno v tem niso niti na točki dovolj velikega načrtovanja, da bi bili zmožni ta sredstva koristiti.

Glasoval bom proti temu amandmaju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Kolegice in kolegi!

Tudi sam bom podprl ta amandma Slovenske demokratske stranke. Ko bom obrazložil svoj glas, se bom potrudil, da ne bom nikogar v tej dvorani nagovarjal. Zdi se mi pomembno, da to podprem, ker so v velikih delih Slovenije ljudje v težavah. Imajo težave, ki so jih doletele v večkratnih poplavah. Predvsem se mi pa zdi, da bi s tem amandmajem lahko pomagali v času, ki je najbolj pomemben za ljudi. Pa ne smemo pozabiti, da je pred nami koledarska zima in če bomo s tem odlašali, da bomo mogoče pomagali v naslednjem letu, se mi zdi, da lahko na te poplave pozabimo, predvsem pa pozabimo na ljudi, ki imajo te težave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Spoštovane kolegice in kolegi, mislim, da je človeško primerno, da kot politiki razumemo, da smo tu zaradi državljanov in državljanek, in upam, da je vsem jasno, da je Slovenija ponovno doživela naravno katastrofo. Najmanj, kar lahko storimo kot politiki, je, da podpremo ta amandma, da vsaj deloma pomagamo. Vsaka pomoč, ki je hitra, kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga. Ko gledam delo vlade, konstituiranje ali pa tudi iskanje določenih ministrov od septembra, pa zdaj smo že konec leta, in nimamo niti ministra za gospodarstvo, verjamem, da tudi ta vlada ne bo storila kaj dosti glede sanacije naravne nesreče, in verjamem, da je vsaj ta amandma nek obliž na rano teh ljudi.

Poglejte, kot je rekel prej kolega Podkrajšek, te poplave niso v pomladanskem delu, ampak je pred nami zima. Kot veste, ljudje nujno potrebujejo vsaj pomoč pri sanaciji, pomoč pri izsuševanju teh poplavljenih stavb in tudi stanovanj, in verjamem, da bomo k temu pristopili in da boste glasovali za amandma, ki ga predlaga Slovenska demokratska stranka, ker je normalen, ker je naraven, ker smo tu zaradi ljudi, nismo tu zaradi nas samih, ampak zaradi ljudi, in moramo biti vsaj deloma solidarni, da vsaj na tak način pokažemo neko sočustvovanje s temi ljudmi, da bodo razumeli, da niso sami v teh kritičnih časih.

Zato še enkrat, kot sem na začetku povedal, bom podprl amandma Slovenske demokratske stranke.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Ne bom podprl amandmaja iz več razlogov. Eden od razlogov je, ker je v resnici navadna zloraba tega amandmaja, ki deluje sicer zelo všečno, vsi pa vemo, da ta denar, tudi če bi bil slučajno sprejet amandma, ga tisti, ki ga predlagajo v rebalansu, niti sprejeli ne bi. Se pravi, zlorabili so v bistvu institut rebalansa, ki ga ves čas napadajo in kritizirajo in potem predlagajo amandma, da bi lahko danes uprizarjali neko predstavo in govorili, kako so za vse tiste, ki so utrpeli škodo. Še posebej zato, ker v resnici vedo, da s tem denarjem se ne da pomagati, ker bodo potrebovali bistveno več, tudi časovna dimenzija je tista, ki v resnici ne bo omogočila, in ker minister za finance in predsednik vlade imata, tako kot je kolega iz SDS že zdavnaj povedal, zelo jasne vzvode, da to lahko naredita brez teh amandmajev. Verjamem, da bodo naredili, če jim je kaj do tega, da pomagajo kot država.

Ne bom podprl amandmaja tudi zato, ker ne bom podprl rebalansa. Za razliko od svojih kolegov se bom držal pravila igre, če ne podpiraš rebalansa, ki mislim, da je nesmiseln, ker bodo vse to, tudi če rebalans ne bi bil predlagan, bi lahko tako minister za finance kot predsednik Vlade vse te spremembe izvedla. Zato seveda se mi zdi to eno navadno igračkanje in farsa z one strani. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovani! Da ne bi slučajno izzvenelo, da nam ni mar za ljudi, ki so jih poplave prizadele. Nasprotno. Še kako nam je mar. To lahko rečem zase, lahko rečem kategorično za svoje kolege iz Desusa, pa verjetno tudi širše. Ampak nehamo se sprenevedati. Dejstva so sledeča. Prvič, nekaj sredstev v proračunski rezervi za te namene je. Drugič, do konca leta je pač premalo časa, in to ste kolegi ugotavljali tudi v splošnem delu razprave o rebalansu, da nekaj malega časa do konca leta je, ampak premalo, da bi se vsa ta sredstva, ki bi jih velikodušno želeli vsi skupaj nameniti za poplave, realizirala, nemogoče jih je izplačati v letošnjem letu. Zagotovili so nam pristojni na Ministrstvu za finance, da je sredstev za ta namen zadosti, in se bo celovita sanacija te škode nadaljevala tudi v naslednjem letu. In iskreno si želim, da se celovita sanacija te škode tudi izvede in da se kaj podobnega več ne zgodi. In morda še tretjič, če se to prerazporedi, pa se sredstva ne bodo porabila, je ves napor in ves trud, ki ga tukaj vlagamo, zaman. In v naslednjem letu boste ob zaključnem računu proračuna za leto 2014 ugotavljali, kako slabo smo planirali, kako odstopa realizacija od planiranega. To mislim, da so zadosti veliki argumenti, in upam, tudi zadosti tehtno obrazloženi, zakaj tega amandmaja ne bom

podprl, za razliko od celotnega rebalansa proračuna. Pa še enkrat. Še kako mi je mar in še kako želim, da se tem ljudem pomaga in da se ustvarijo takšni pogoji, takšne razmere, da se jim kaj podobnega nikoli nikoli več ne ponovi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno bo še en krog obrazložitev glasu, zato prožim listo. Obrazložitev glasu gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Sam bom ta amandma podprl, kajti tisti, ki je doživel naravne nesreče, ve, da vsak evro v danem trenutku pride prav. Ne morem razumeti nekih razprav in sprenevedanj nekaterih poslancev, kako je to vse brez potrebe in vse bo urejeno. Nič ne bo urejeno, če mi ne bomo določili določenih sredstev za tako sanacijo. In tisti, ki se ne zaveda, da morajo biti sredstva čim prej, da se določene stvari uredijo, zelo slabo uslugo dela sebi in parlamentu. Ta amandma bom podprl, kajti vsak evro, ki pride na teren v realnem času, pomaga. Tisti, ki bo imel priliko, da bo doživel določene naravne nesreče, bo vedel, o čem govorim. Ne bi se oglasil, če ne bi bilo toliko sprenevedanja, kako delamo neke propagandistične vloške. In ne govoriti o tem, da ni možno v zadnjem mesecu določenih stvari sanirati. Očitno niste poslušali niti županov, ki so bili v parlamentu, ki so govorili o tistih najbolj nujnih sredstvih, ki jih rabijo, da vzpostavijo določeno infrastrukturo za dostope do posameznih domačij in tako naprej. Če država ne zna porabiti denarja, dajmo ga lokalnim skupnostim, saj so tudi del te države. In vsak evro pride prav, še enkrat vam to govorim. Jaz ta amandma absolutno podpiram.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani!

Sam zelo dobro vem, da z denarjem ne rešujemo poplav, z denarjem tudi v prihodnosti ne bomo reševali poplav. Poplave bomo reševali s sistemskim in strokovnim pristopom. Tega se vsi zavedamo. Amandma Slovenske demokratske stranke posega za nazaj, za že storjeno škodo s področja poplav. Kot sem dejal, nisem pristaš, da je to praksa tudi v prihodnje, kajti takšno problematiko je treba reševati na drug način. Sedaj smo v zatečenem stanju, in menim, da je mesec in pol ali pa dober mesec še čas, da nekako izberemo tiste, ki so res utrpeli največjo škodo in jim namenimo ta minimalni del sredstev, kajti škoda je v določenih segmentih s strani poplav bila velika in nekateri so res prepotrebni te pomoči. Ta amandma Slovenske demokratske stranke bom podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsednik Državnega zbora. Spoštovane kolegice in kolegi!

To, da nas je država pozabila in da se ljudje počutijo sami ob poplavih na Cerknškem, v Loški dolini in ob Planinskem polju, je dejstvo. Imeli smo primer žleda, ko je prišla predsednica vlade Alenka Bratušek, imeli smo 10 dni nazaj primer, ko sta prišla tudi predsednik vlade, predsednik države, veste, ljudje me pa sprašujejo: "In kaj bodo ukrenili, prišli so nas pogledat, pa ni nič od tega." In to, da se proračunska sredstva znižujejo, in to, da se ne morejo porabiti, mi v naši vasi smo ob most in ob cesti, če bi se s tem denarjem to zgradilo, jaz sem prepričana, da je ta rešitev lahko narejena do konca leta, da ne zahteva ne vem kakšnih gradbenih dovoljenj in ne vem česa, zato ne govoriti, da se teh sredstev ne da do konca leta porabiti. Poleg tega so tudi v Loški dolini ob most in lahko bi se očistil tudi del Planinskega polja.

Jaz amandma SDS podpiram. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Upravljanje z vodami. Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 57.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 57.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo še na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Ravnanje z odpadnimi vodami.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo ta amandma podprli. Podprli ga bomo s tem razlogom, ker želimo zagotoviti minimalna sredstva za začetek 11 okoljskih projektov. Večkrat je bilo že izpostavljeno, pa naj bo tudi zdaj. Gre za 11 okoljskih projektov oskrbe s pitno vodo in čiščenje odpadnih voda. Projekti so pripravljeni s strani 34 občin in imajo vsa potrebna dovoljenja za začetek, nimajo samo odločb o sofinanciranju. Vlada jim je pa v letošnjem letu naročila, da lahko s projekti že začnejo, na lastne stroške seveda, kar pomeni, da številne občine so že v letošnjem letu imele stroške z izvedbo posameznih projektov. Ker gre za oskrbo državljanov in državljanek s pitno vodo, so to projekti, ki jih je treba izvesti ne glede na to, ali bodo financirani z evropskimi sredstvi ali s sredstvi iz lokalnih oziroma državnih proračunov. Tako da jim nekako želimo na ta način pomagati in tudi državljanom in državljanom omogočiti, da lahko čim prej pridejo do zdrave pitne vode. Predlog, da sredstva jemljemo s sodišč in tožilcev je s tem namenom, ker ne dosegajo

želene učinkovitosti in rezultatov, na drugi strani so te institucije v letošnjem letu tudi že dobile kar nekaj prerazporejenih sredstev, tako da menimo, da bi teh 3,5 milijonov tem občinam, gre za 34 občin, izredno koristilo, in bi lahko že v letošnjem letu, v tem dobrem mesecu začele z izvedbo teh 11 okoljskih projektov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Prožim listo.

Obrazložitev glasu ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Jaz bom ta amandma podprl. Zdi se mi nedopustno, da dve leti že premetavamo te želje županov in občin po državnem zboru. Že v mandatu vlade Alenke Bratušek smo imeli seje odbora in državnega zbora, v tem mandatu smo te zadeve ponovili in obžalujem, da ni bilo narejenih niti minimalnih korakov na tem področju. Vlada bi morala pri teh projektih zagotoviti 15-odstotno lastno udeležbo na 240 milijonov, to je približno 36 milijonov, samo povračilo DDV je 22 % odstotkov. To se pravi, da bi vlada s tem, ko bi te projekte sprožila, zaslužila polovico vloženega denarja kot neto učinek. In tega uradništvo, birokracija ne zagotovi. In me čudi, da se na drugi strani tako stiska in povišujejo davki. Efekt tega DDV je višji kot dodatna obdavčitev najvišjega dohodninskega razreda. Učinek pokasiranega denarja je višji, ob tem da bi dobila vlada oziroma državni proračun še take ali drugačne prispevke, dohodnino in tako naprej.

Ta amandma bom podprl, ker je na tem področju treba nekaj konkretnega storiti, ker niso to storili ne minister Židan v prejšnji vladi, ne ministri, ki so v sedanji vladi, ne ministri brez resorja prejšnje in sedanje vlade in tako naprej. Narediti je treba nekaj konkretnega, zagotoviti sredstva in projekte podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Ravnanje z odpadnimi vodami.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 58.

(Za je glasovalo 19, proti 58.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2430, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Investicijska dejavnost na železniški infrastrukturi.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Ja, hvala lepa.

Glede na to, da smo se že pogovarjali o naravnih ujmah, je Slovenska demokratska stranka vložila tudi amandma glede sanacije

žleda. V Slovenski demokratski stranki predlagamo, da se zagotovi dodatno 1 milijon evrov na železniški infrastrukturi, da se odpravi sanacija žleda. Mi vemo, kdaj smo imeli naravno katastrofo z žledom, in kot kaže dejansko stanje, sanacija tega in odprava škode do sedaj še ni bila storjena zaradi različnih razlogov in tudi zaradi tega, ker po naših informacijah primanjkuje na infrastrukturi železnice nekaj denarja. Zagotovljeno je tudi, da naj bi ta denar lahko uporabili v letošnjem letu, zato predlagamo, da se zagotovi 1 milijon evrov, da bomo sanirali škodo, ki je nastala pred nekaj meseci. Tukaj bi rad povedal, da vsi tisti, ki govorimo tukaj, kako se hitro vse to sanira, se ne sanira hitro, tako kot se vode ne, se tudi zdaj še žled ni saniral. Menimo, da bomo s tem amandmajem in s temi dodatnimi sredstvi te procese pospešili in da bo dejansko prišlo do tega, da bo ta škoda odpravljena. Zaradi tega bomo v Slovenski demokratski stranki ta amandma podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev glasu? Ne.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k podprogramu Investicijska dejavnost na železniški infrastrukturi.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 57.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 57.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na proračunskega uporabnika 2611, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k podprogramu Družinski prejemki in starševska nadomestila.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 58.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 58.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

S tem smo zaključili odločanje o amandmajih.

Prehajamo na odločanje o posebnem delu predloga rebalansa proračuna.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 23.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je posebni del predloga rebalansa proračuna sprejet.

Prehajamo na odločanje o načrtu razvojnih programov. Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 24.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je načrt razvojnih programov sprejet.

Končali smo odločanje o posameznih delih predloga rebalansa proračuna. Ker k predlogu rebalansa proračuna ni bil sprejet noben amandma, v skladu s prvim odstavkom

162. člena Poslovnika Državnega zbora ugotavljam, da je predlog rebalansa proračuna usklajen glede prejemkov in izdatkov ter po delih. Zato prehajamo na odločanje o Predlogu rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2014 v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 22.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je rebalans proračuna Republike Slovenije za leto 2014 sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 po nujnem postopku.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 18. 11. 2013, ki je objavljen na e-klopi. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. členu. Obrazložitev glasu s strani poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Slovenska demokratska stranka je vložila amandmaje, ki gredo predvsem v smeri, da se poveča učinkovitost delovanja državne uprave, državne administracije, predvsem pri vseh postopkih, ki so potrebni za črpanje evropskih sredstev, ki so potrebni tudi za to, da se dejansko pridobijo tudi soglasja glede uporabe posameznih sredstev. S tem bi povečali učinkovitost državne uprave, zmanjšali bi na nek način administracijo in s tem bi tudi zagotovili, da bi se sredstva državnega proračuna učinkoviteje upravljala, vodila in da bi vsi postopki tekli hitreje in brez administrativnih ovir. V bistvu se vsi amandmaji nanašajo na to, zato dajem tukaj razlago za vse tri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem bomo odločali o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 58.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 58.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6.a členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 57.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 57.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6.b členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 57.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 57.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi predlagani amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Predstavniki Vlade, kolegi in kolegice!

Zakon o izvrševanju proračuna je vedno zakon, ki dejansko sledi proračunu in v katerega so vnesene tudi nekatere določbe, ki niso razvidne iz proračuna, ali določbe, ki se niso uspeli uvrstiti v druge zakone. Tako tudi sedanji Zakon o izvrševanju proračuna določa, da se država Slovenija lahko zadolži v letu 2014 za 5 milijard 900 in še nekaj milijonov. V proračunu je ta znesek znašal 4 milijarde 900 milijonov in še nekaj. Gre za razliko milijardo in 50 milijonov.

Gospe in gospodje, ob sedanjem javnem dolgu Republike Slovenije je dodatna zadolžitev ali potrjevanje dodatne zadolžitve neodgovorno, milo rečeno. Mislim, da je tudi škodljivo. Še posebej ker je na zakladniškem računu 3 milijarde 400. In še posebej ker je bilo rečeno, da je za varnost, za to, da ne bodo tuji vlagatelji oziroma financerji rekli, da je država v bankrotu, dovolj, da ima država na računu znesek za odplačilo glavnice enega leta, kar naj bi znašalo milijardo 900 milijonov ali 2 milijardi 253 milijonov. Ta dva podatka imam različna, prvi je od državne sekretarke, drugi je napisan v odgovoru ministra za finance na poslansko vprašanje. Kakorkoli že, glede na tri milijarde 400, oba zneska sta pokrita, zaradi tega je dejansko neprimerno, škodljivo, da Državni zbor danes potrjuje dodatno zadolžitev Republike Slovenije. Kdo bo plačal obresti, ki jih bomo plačevali v letu 2015 blizu milijarde? V letu 2016 bomo blizu milijarde plačevali samo obresti, 4 milijarde 400 pa bomo že na podlagi sedanjih podatkov odplačali dolgov in obresti v letu 2016. Jaz mislim, da je to neodgovorno, neetično, nemoralno do prihodnjih rodov, do vnukov in do sinov, kot mislim, da je tudi enkrat izjavil minister za finance. Ampak še vedno pridemo do tega, da nekaj so besede, drugo pa so dejanja.

Gospe in gospodje, predlagam, da od besed preidete k dejanjem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu s strani Poslanke skupine Nove Slovenije ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik.

Sicer smo že v stališču najavili, da novele Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 ne bomo podprli. Drage kolegice in kolegi! S pritiskom na tipko "da" odpiramo na nek način zeleni semafor za nadaljnjo zadolžitev za eno milijardo evrov. To pomeni, s pritiskom na tipko "za", ki se zgodi v sekundi, bomo obremenili vsakega državljanja, vsako državljanke te države za 500 evrov. Pritisneš 500 evrov. S tem da ima že vsak nahrbtnik približno 14, 15 tisoč težak, evrov seveda.

Zelo težka so ta dejanja, težke so odločitve v tem visokem zboru. Ali se res ne da drugače? Jaz verjamem, da je ta vlada prevzela neko stanje, ki je dramatično, ki je zelo resno, da ta vlada ima polna pooblastila šele 60 dni. Vse to verjamem. Ampak nismo dobili nekih zagotovil s strani vlade, da je poskušala narediti vse, ampak res vse, da se ne bi zadolževali za novo milijardo, da ne bi obremenili vsakega od 2 milijona, kolikor nas je, za 500 evrov.

Poslanci Nove Slovenije tega ne bomo storili, zato bomo glasovali proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V obrazložitve glasov poslanskih skupin, tudi če so prepričevalne, ne bom posegal. Še kakšna obrazložitev? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 22.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

V skladu s predlogom poslanca Jožeta Tanka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Miroslava Cerarja na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s kadrovsko politiko.

Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Zahtevo za razpravo o odgovoru predsednika Vlade sem vložil oziroma zahteval zato, ker predsednik Vlade na vprašanje, ki sem ga postavil, ni odgovoril. Ostaja dejstvo, da so bili v predvolilnem obdobju postavljeni neki etični in drugi standardi glede posameznih funkcionarjev in tudi drugih državljanov, ki se imenujejo na določene funkcije, in tam je dana zaveza o ničelni stopnji tolerance do vseh deviantnih družbenih pojavov, še posebej pa do

pojavnost klientelizma, korupcije in nespoštovanja pravne države. Dejstvo je, da je Vlada Mira Cerarja zamenjala kar nekaj funkcionarjev predvsem v zadnjem času na pomembnih položajih, ki jim ni očitala niti nespoštovanja pravne države, ki jim ni očitala niti neetičnosti pri njihovem delu. Za enega od teh funkcionarjev je morala zagotoviti tudi zelo veliko odškodnino, ki mu pripada po zakonu.

Na drugi strani je predsednik Vlade potem kadroval na najodgovornejše, to se pravi na ministrske funkcije tudi osebo, ki pri svojem delu ni izvrševala in spoštovala načel pravne države in ni spoštovala zakonov. Kolega Šircelj je v uvodu povedal, da je Računsko sodišče očitalo Vladi kršitev 34 aktov. Vemo, kakšen aparat je vlada. Isto Računsko sodišče je Komisiji za preprečevanje korupcije, ki ima približno 30 zaposlenih, očitalo kršitev 11 aktov, 8 zakonov, 3 uredb in še nekaj pogodb. Med drugim je KPK, ki jo je vodil gospod Klemenčič, v letu 2011 naročila in izvedla javna naročila v višini več kot 50 tisoč evrov, za katere ni bilo podlage v načrtu razpolaganja, ni bilo v finančnem načrtu, s tem pa je kršila tako Zakon o izvrševanju proračuna kot tudi Zakon o javnih financah. Predsednik Vlade je potem dejal v odgovoru, da je samo nekaj odstotkov, 10, 15 % tega bremena, ki ga lahko obesi gospodu Klemenčiču. Vendar to ne drži. Vse, kar sem naštel, je povezano izključno z letom 2011, in predsednik vlade je v svojem odgovoru odstopil od načela ničelne tolerance do negativnih pojavov.

Ker na to vprašanje ni bilo ustreznih pojasnil, ni ustrezno odgovoril, predlagam, da podprete predlog za razpravo o odgovoru predsednika Vlade. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem lahko glasujemo o tem predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 53.

(Za je glasovalo 20, proti 53.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Luke Mesca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Miroslava Cerarja na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi s pripravami na privatizacijo Družbe za avtoceste Republike Slovenije in strategijo upravljanja z državnim premoženjem. Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine Združene levice ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani zbor, hvala za besedo.

V razpravo sem podal sicer zadnjič gospodu Miru Cerarju poslansko vprašanje, ki se navezuje na Dars. Situacija z Darsom je ta, kot so zadnje čase razkrili mediji, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za infrastrukturo v

sodelovanju z SDH in Darsom je že ustanovilo delovno skupino, ki predlaga oziroma ki že oblikuje neke privatizacijske načrte in konkretne potrebne spremembe slovenske zakonodaje, če bi prišlo do scenarija privatizacije Darsa. V Poslanski skupini Združene levice ugotavljamo, da je tako delovanje nelegalno, ker po 84. členu zakona o SDH mora zeleno luč za začetek privatizacijskih postopkov oziroma sploh za odobritev kakršnihkoli razgovorov glede tega dati Državni zbor. Državni zbor tega ni podal. Darsa in avtocest namreč ni na seznamu 15 podjetij, ki so sedaj v privatizacijskih postopkih, zato zahtevamo od ministra za finance in od predsednika Vlade, ki sta neposredno odgovorna za to, da to delovno skupino ukineta in da odgovorne pozoveta k odgovornosti. V bistvu to predlagamo v razpravo na naslednji seji Državnega zbora in če pač želimo presekati to nelegalno stanje, potem moramo danes glasovati da.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem lahko glasujemo o tem predlogu poslanca Luke Mesca.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 50.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Eve Irgl bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje Eve Irgl v zvezi s kršitvami človekovih pravic v pravosodju. Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 54.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Ljuba Žnidarja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Ljuba Žnidarja v zvezi z 11 okoljskimi projekti. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani!

Več kot eno leto že tečejo razprave v Državnem zboru na odborih o 11 problematičnih okoljskih projektih oziroma z vprašanjem, kako bo z njihovo realizacijo. Vprašal sem ministrico za okolje in prostor, kako ministrstvo vidi rešitev teh problematičnih projektov, ki jih vodijo občine. Iz njenega odgovora ni bilo slišati nobenega ukrepa ali kakršnegakoli zagotovila, da bodo ti projekti uvrščeni v prioriteto in v realizacijo. Slišali smo zgolj, jaz bi rekel, več ali manj formalne postopke, kako koristiti evropska kohezijska sredstva, nobenega konkretnega dejanja pa ni bilo moč zaslediti. Menim, da tu

gre za zelo pomembno temo. Konec koncev gre tu za porabo javnega denarja oziroma kako se bo realizacija teh občinskih projektov izvedla, po drugi strani se pa že ta moment dela družbena gospodarska škoda. Te investicije stojijo, občine zato trpijo že določene stroške. Tudi izvajalci so že izbrani, plačujejo drage bančne garancije, ki že tečejo, kljub temu da so dela ustavljena, dela se ne izvajajo in ta tema je pomembna predvsem s stališča slabega gospodarjenja naše države. Menim, da je ta tema pomembna in naj se o tem opravi javna razprava.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem lahko glasujemo o predlogu sklepa poslanca Ljuba Žnidarja.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslanev, za je glasovalo 17, proti 54.

(Za je glasovalo 17, proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Tomaža Lisca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje Marije Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje Tomaža Lisca v zvezi z urejanjem področja nujne medicinske pomoči.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Predsednik, hvala za besedo.

Ministrice za zdravje sem vprašal, kako bo vzpostavitev mreže urgentnih centrov vplivala na reorganizacijo službe nujne medicinske pomoči, katera skupina strokovnjakov bo pripravila to reorganizacijo, kako bodo sodelovali z lokalnimi skupnostmi pri reorganizaciji, kdaj bo pripravljen strokovni dokument in pa kakšni bodo negativni učinki za paciente glede reorganizacije nujne medicinske pomoči v Sloveniji. Odgovori pa so bili približno v tej smeri: razmišljamo na neki teoretski ravni, kaj bo praksa prinesla, niti točno ne vemo, strokovnjaki so priznani strokovnjaki, sodelovali bodo z lokalnimi skupnostmi, pripravljen bo strokovni dokument, ki bo pravilnik in negativnih učinkov za paciente ne bo.

Zakaj mislim, da je nujno treba opraviti razpravo v Državnem zboru glede reorganizacije nujne medicinske pomoči? Ravno zaradi tega, ministrica je rekla, da bo sprejet pravilnik. Pravilnik pa bodo sprejemali neki uradniki na ministrstvu, ki se bodo malo odločali po strokovni plati, verjamem pa, da veliko tudi po politični plati. In ko bo odločitev sprejeta, bo verjetno nastal nek revolt na terenu, na koncu pa bomo poslušali poslanci, kako smo neodgovorni, kako sprejemamo odločitve. Veliko ljudi na žalost ne ve, da marsikatero politično odločitev sprejmejo uradniki, ne tisti na najvišjih vrhah, torej direktorji direktoriatov, ampak tisti nižji uradniki, ki potem svojo politično komponento zavijejo v neke strokovne floskule, potem smo

pa mi poslanci krivi, ne dolžni za posamezne odločitve posameznih uradnikov na ministrstvu. Mislim, da je razprava zelo pomembna, kajti gre za vprašanje, ki se dotika ne samo nas poslancev, ki prihajamo, upam, da iz čim več koncev Slovenije, ampak se dotika tudi lokalnih skupnosti, predvsem pa vseh tistih državljanov in državljanek, ki se bodo v življenju srečali s službo nujne medicinske pomoči.

In še enkrat, ker bo ta odločitev sprejeta mimo Državnega zbora, je prav, da v fazi sprejemanja te odločitve sodelujemo tudi poslanci in poslanke Državnega zbora ter s svojimi mnenji tako na podlagi strokovnih odločitev kot tudi političnih odločitev odločilno prispevamo, da bo reorganizacija nujne medicinske pomoči slovenskim državljanom in državljanke v plus, ne pa v dodatno skrb pri lajšanju zdravstvih težav.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Ne. Potem lahko glasujemo o predlogu sklepa poslanca Tomaža Lisca.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslanev, za je glasovalo 18, proti 54.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zvonka Laha bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje Zvonka Laha v zvezi s kohezijskimi sredstvi. Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa predsednik, za besedo.

Črpanje evropskih sredstev je tako pomembno tudi za proračun države v letu 2015, ko je zadnje leto, ko se lahko še črpajo sredstva stare finančne perspektive 2007–2013, da bi bilo treba razčistiti, kateri projekti so izvedljivi, kateri ne. Veliko govorimo o projektih varstva okolja, kjer so investitorji občine, nič pa se ne govori o projektih na področju prometne infrastrukture, kjer je pa investitor država. S terena slišimo govorce, da se nekateri projekti zelo slabo izvajajo in da bo problem počrpati vsa finančna sredstva. Zato sem postavil vprašanje ministru, ki je sicer tukaj odgovarjal, da ni nobene bojazni, da projekti potekajo in da bo vse počrpamo, da imajo rezervne projekte v tako imenovanem overcommitmentu, pa vseeno ni za verjeti. Zato menim, da bi bilo treba, da se o tem opravi razprava tukaj v Državnem zboru, ne samo o tem, v celoti, da bodo res vsa sredstva počrpana prihodnje leto iz te finančne perspektive, ker bo drugače velika škoda za državo in tudi državni proračun, v katerem boste verjetno pozicija računali na znatna evropska sredstva, tudi letos je bilo tako, pa ne bodo počrpana v predvideni meri, ves preostanek mora biti pa v naslednjem

letu. Zato je to zelo pomembna stvar, predvsem za vas v poziciji, če boste še odgovorni za celo prihodnje leto. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem bomo odločali o predlogu sklepa poslanca Zvonka Laha.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 55.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Žana Mahniča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Žana Mahniča v zvezi urejanjem vodotokov. Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Ministrici Majcnovi sem zastavil vprašanje v zvezi z urejanjem vodotokov. Sam prihajam iz Poljanske doline, kjer smo imeli tri tedne nazaj hude poplave. Ministrica si je to področje tudi ogledala, bile so neke obljube o tem, da bo prišla neka pomoč, čeprav o tem zdaj ni nič več slišati, kaj šele videti. Z odgovori ministrice nisem bil zadovoljen. Jaz nemim, da je to tema, kjer lahko stopimo skupaj, da to ni tema, na kateri bi se prepirali, ker to ni ideološka tema, ampak je tema, ko govorimo o varnosti državljanek in državljanov in njihovega premoženja. Ministrica je priznala, da je bilo v preteklosti premalo sredstev namenjenih za urejanje vodotokov, vendar se čudim, ker se v proračunu te postavke zopet zmanjšujejo. Zadnjič smo lahko prebrali, da bi, če bi hoteli imeti urejene vodotoke, na leto potrebovali približno 25 milijonov evrov, danes je za to namenjenih približno 7,6 milijona evrov, na drugi strani pa si ARSO gradi novo palačo, če se lahko tako izrazim, za 33 milijonov. Mislim, da je to v tej krizi neodgovorno predvsem do državljanek in državljanov. Ko hodimo po tem po terenu, pride ministrica, vsak, verjamem, se rad slika z gasilci, ki so naši heroji, ki pomagajo, potem pa tam obljubi recimo 400 tisoč evrov, oni si pa za 33 milijonov gradijo palačo. Veliko študij je bilo že na področju urejanja vodotokov, veliko jih še bo, strategija se še vedno čaka, ministrica je tukaj sicer rekla, da se na tem področju dela, ampak že desetletja vsi govorimo o tem, kaj bomo, kako bomo, ko pa potem poslušamo odgovore oziroma vidimo, kakšno je stanje, pa ima človek občutek, da se tisti na odgovornih funkcijah obnašajo predvsem v smislu, kako bi, da ne bi. Jaz mislim, da je s tako politiko treba končati, sploh na takih temah, kjer res lahko nekaj naredimo za ljudi, pomagamo ljudem in s tem vplivamo na to, da se izboljša katastrofalno stanje, v katerem so se nekateri znašli. Če ne

verjamete, vas lepo povabim, v Poljansko dolino, pridite si pogledat, verjamem pa, da je tudi drugje hudo. Tudi vi ste iz okrajev, kjer so bile poplave, zato verjamem, ker vam gre za državljanke in državljane, ker vam gre za njihovo varnost, da boste moj predlog podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem lahko odločamo o predlogu sklepa poslanca Žana Mahniča.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 54.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Andreja Čuša bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Andreja Čuša v zvezi z Nacionalnim stanovanjskim programom.

Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, dober večer!

Sam sem ministrici za okolje in prostor gospe Majcnovi postavil ustno poslansko vprašanje, vezano na pripravo nacionalnega stanovanjskega programa. V roki držim zadnja dva osnutka nacionalnih stanovanjskih programov, eden z marca 2013 ter drugi z začetka junija 2014. Žal je to tudi še ena zgodba, ko se veliko pogovarjamo, veliko je lepih besed, da je treba reševati, da je treba pripraviti neke strateške dokumente, ampak ko pa je treba kaj narediti konkretno in tudi v praksi, pa temu žal ni tako. Žal je tako marsikje v slovenski politiki in nacionalni stanovanjski program je le že ena izmed teh točk. V nadaljevanju svojega ustnega poslanskega vprašanja sem gospo Majcnovo opozoril na zaskrbljujoče trende stanovanjske problematike in težav osamosvajanja mladih. Pred nekaj dnevi sem namreč na spletni strani Mladinskega sveta Slovenije uspel prebrati, da smo v Sloveniji v samem vrhu Evropske unije po tem, kakšen delež mladih živi pri starših. Moram opozoriti, kar dve tretjini mladih od osemnajst do štiriintrideset let starosti živi doma pri starših, in mislim, da to nam ne more biti ravno v ponos. Slabše stanje je še samo v Grčiji.

Tako da sem sam tudi ministrico vprašal, ali načrtuje kakšne konkretne ukrepe ali strategijo, ki bo omogočila lažje osamosvajanje mladih. V končni fazi vsi vemo, da se mladi danes soočajo z brezposelnostjo ali pa nestabilnimi oblikami zaposlitve, in si nekako ne morejo privoščiti kredita, nimajo drugih sredstev, da bi si lahko privoščili nakup stanovanja. Žal so ti trendi prisotni že dlje časa, postorilo pa se še do danes ni nič. Problematika mladih ni ne leva ne desna,

zato mislim, da bi bilo prav, da stopimo skupaj in končno kaj storimo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem lahko odločamo o predlogu sklepa Andreja Čuša.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 51.

(Za je glasovalo 20, proti 51.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z zagotavljanjem poplavne varnosti in črpanjem evropskih sredstev za zaščito pred poplavami.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združene levice ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

V Združeni levici smo na protipoplavnem odboru nekaj tednov nazaj gospe ministrici zastavili vprašanje, ki je šlo nekako v tej smeri: ureditev vodotokov na področju celotne države, kakšen strošek bi to predstavljalo zlasti v primerjavi s škodo, ki v povprečju nastaja v zadnjih nekaj letih kot posledica poplav. Če to skrajšamo oziroma strnemo: kako hitro bi se ureditev takega področja finančno po goli ekonomski logiki prinesla notri. Vprašanje pa je bilo še dopolnjeno, če morda obstajajo kakšni izračuni oziroma predvidevanja, kakšne pozitivne učinke na gospodarstvo bi imel tak tip javnih investicij. Nekih prepričljivih odgovorov oziroma odgovorov sploh na tistem odboru nismo dobili, zato smo ta ponedeljek to vprašanje zastavili ponovno. In ponovno se je odvila ista zgodba, odgovora ni bilo. Vprašanje je zelo pereče, to mislim, da smo ugotovili danes, smo to ugotovili že v ponedeljek, ker se je kar nekaj vprašanj vrtelo okoli poplavne varnosti in ureditve vodotokov. Vsekakor se mi zdi na mestu, da na naslednji seji Državnega zbora temu področju namenimo nekaj pozornosti v taki diskusiji.

Predvidevam, upam, nađejam se, da bi umestitev zadevne točke na dnevni red naslednje seje tudi spodbudila ministrstvo, da pa končno malo pospravi po svojih birokratskih kibucih in pripravi mogoče neke osnutke, neke čisto osnovne izračune, koliko bi pa vendarle že stalo in kakšne učinke bi proizvedlo urejanje tega področja. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Ne. Potem lahko odločamo o predlogu sklepa poslanca Mihe Kordiša.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 51.

(Za je glasovalo 19, proti 51.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Anje Bah Žibert bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve Vesne Györkös Žnidar na poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi z varčevalnimi ukrepi v policiji.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

O kritičnem stanju v slovenski policiji smo želeli najprej govoriti in razpravljati na matičnem odboru. Žal je Stranka Mira Cerarja z argumentom moči vsakršno razpravo onemogočila in jo preprečila. Še več. Sklicana je bila celo ponovna seja in ta je bila tudi brez pravega razloga odpovedana. Danes imate, spoštovani, možnost do popravnega izpita in omogočite, da to razpravo opravimo in da pridemo do rešitev, ki bodo v pomoč slovenskim policistom.

Spoštovani! Res vas pozivam, da ta moj predlog za razpravo podprete tudi zato, ker so vam gotovo znana velika ogorčenja, ki prihajajo iz vrst slovenske policije. Mislim, da je vsakršen dodaten razlog za to odveč.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem lahko glasujemo o predlogu sklepa poslanke Anje Bah Žibert.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 52.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Bojana Podkrajška bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Bojana Podkrajška v zvezi s težavami pri sprejemanju občinskih prostorskih načrtov.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ministrici gospe Majcen sem postavil vprašanje glede sprejemanja OPN, občinskih prostorskih načrtov. Velikokrat se srečujejo lokalne skupnosti, občine s težavami pri sprejemanju teh načrtov. Vzrok je v nenehnem spreminjanju zakonodaje, nedodelanost prostorske zakonodaje, predvsem pa predolgi roki za izdajo soglasij, mnenj in priporočil. Ker sem dobil odgovor gospe ministrice, predvidevam, napisan s strani služb na ministrstvu, sem mnenja, da ti zaposleni poznajo

to problematiko že več let, pa se na tem področju nič ne spremeni. Zato pozivam vse za dobrobit razvoja lokalnih skupnosti, predvsem gospodarstva, ker se nam dogaja, da velikokrat podjetja odhajajo iz Slovenije in posledično drugje plačujejo davke in ustvarjajo nova delovna mesta. Sam sem mnenja, da se je te težave treba intenzivno lotiti, seveda ne samo na Ministrstvu za okolje, tudi na katerem drugem ministrstvu, in to predvsem v dobrobit razvoja občin, lokalnih skupnosti ter gospodarstva in delovnih mest. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem bi samo na splošno rad spomnil, ko obrazlagate glas, se zavedajte tega, da govorite v imenu poslanske skupine in je včasih treba to zadevo ustrezno utemeljiti, ne toliko v lastnem imenu. Ampak ne glede na to, zdaj glasujemo o predlogu sklepa poslanca Bojana Podkrajška.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 52.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Danijela Krivca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Danijela Krivca v zvezi z izvajanjem Zakona o Triglavskem narodnem parku.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Ministrico za okolje in prostor sem spraševal o izvajanju Zakona o Triglavskem narodnem parku predvsem iz razloga, ker je bil ta zakon v letu 2010 sprejet praktično z večino v tem državnem zboru. Ministrico pa sem želel opozoriti na neizvajanje tega zakona in tudi na kršenja, ki se dogajajo v zvezi s tem zakonom.

Zakon je namreč predvidel v osnovi, v preambuli v prvih členih, da podpira usklajen trajnostni razvoj območja narodnega parka, razvoj družbenih, kulturnih, gospodarskih dejavnosti, ohranja poseljenost in ustrezno kakovost življenja tako prebivalcev narodnega parka kot vsega življa. V zakon so bile zavezujoče vključene tudi razvojne spodbude in določila, da se poraba sredstev državnega proračuna enakomerno deli med razvojno in naravovarstveno dejavnost. Ta zadeva je urejena v 56. členu tega zakona. Želel sem izvedeti, zakaj se zakon v celoti praktično ne izvaja v tem delu. Ni še sprejet načrt upravljanja, kar bi po zakonu moral biti že skoraj dve leti. Kot sem rekel, ni se del sredstev namenil razvojni dejavnosti, kar določa 56. člen. Tudi glede zaposlovanja mi ni znala odgovoriti. Ravno tako niso uresničene razvojne spodbude, ki so namenjene lokalnim skupnostim iz tega zakona.

Ni bil sprejet pravilnik o prednostnem dodeljevanju spodbud in še veliko členov tega zakona, ki je bil z velikim naporom poslancev takrat leta 2010 sprejet. Zato predlagam, da se o tem opravi v Državnem zboru razprava in se s tem pomaga tudi ministrstvu, da se prepreči nadaljnje kršenje zakona, ki je bil sprejet, in s tem omogoči tudi ministrici, da na svojem resorju ukrepa, kajti očitno vsi dosedanja odbori za okolje in prostor, kjer je bilo opozorjeno na te nedoslednosti ali kršitve zakona, niso prinesle nobenih rezultatov. Moram pošteno priznati, da je ministrica v tej smeri tudi odgovorila in se strinjala s tem, da se krši zakon.

Glede na to, da smo zakonodajni organ, ki je ta zakon sprejel, menim, da moramo narediti vse, da se kršitve ne nadaljujejo, zato predlagam, da podprete naš predlog, da se o tem opravi razprava v Državnem zboru.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Torej lahko odločamo o predlogu sklepa poslanca Danijela Krivica.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 53.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve Vesne Györkös Žnidar na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s spoštovanjem določil drugega poglavja Zakona o organiziranosti in delu v policiji.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 54.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Matjaža Hanžka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Matjaža Hanžka v zvezi s statusom zagovornika načel enakosti.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združene levice ima Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

V imenu Združene levice sem povprašal ministrico, kako misli urediti problem, ki je že vsaj desetletje velik problem Slovenije in za katerega smo letos dobili že dva mednarodna opomina. Evropska komisija je začela postopek proti državi zaradi očitne kršitve pravil EU glede neodvisnega telesa za nadziranje enakosti. Septembra smo dobili enako opozorilo Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti pri Svetu Evrope, pravkar o podobnem govorijo v

Združenih narodih. In to je eden od izjemno perečih problemov, ki se ne veže samo na pravico do enakega dostopa do zaščite različnih manjšin, bodisi nacionalnih in ostalih, ampak tudi do tega, kar v naši hiši, državnem zboru delamo, ker včasih pozabljamo na to.

Načelno je, bi skoraj rekel, da je ministrica zadovoljila, ker je obljubila, da bodo naslednje leto rešili ta problem, postavili nova pravila za zagovornika načel enakosti, ampak glede na to, da prej ta ministrica dve leti tega ni storila in glede na to, da je to pereč problem, ki se že več kot 10 let ne rešuje v Sloveniji, in glede na to, da menim, da tudi v tem državnem zboru nismo ravno preveč blizu enakopravnemu načinu delovanja, menim, da je nujno, da opravimo v Državnem zboru razpravo o tem. V Združeni levici zato predlagamo, da podprete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem bomo odločali o predlogu sklepa poslanca Matjaža Hanžka.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in posancev, za je glasovalo 15, proti 50.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Jelke Godec bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Jelke Godec v zvezi z zaposlovanjem.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in posancev, za je glasovalo 16, proti 55.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi s prekernim delom in pripravniki doma in v tujini.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združene levice Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Vprašanja smo postavljali v ponedeljek im ministrici se je nanje kar nekako mudilo odgovarjati. Nizala je in nizala je vse ukrepe in točke, kako se spoprijemajo z vprašanjem in problematiko neplačanih pripravnikov. A potem se zgodi torek. V Združeni levici dobimo v roke dnevno časopisje in na naslovnica novinarska konferenca Mladinskega sveta Slovenije in Sindikata Mladi plus, kjer pozivajo Vlado, da naj dokler problema neplačanih pripravnikov ne uredi, svoje delo opravlja volunteersko.

Če to ni dovolj dober razlog, zakaj bi želeli opraviti razpravo o odgovoru gospe ministrice na naslednji seji Državnega zbora, potem ne vem, kaj je. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem bomo glasovali o predlogu sklepa poslanca Mihe Kordiša.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in posancev, za je glasovalo 22, proti 48.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Danijela Krivca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje Danijela Krivca v zvezi izvajanjem zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014.

Obrazložitev glasu s strani Poslanske skupine SDS ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik.

Tudi v tem primeru sem želel odgovor ministra, zakaj se zakonodaja, ki pa ni tako stara, je iz marca letošnjega leta, ne izvaja. Opozoril sem ga na kar nekaj nedoslednosti v tem zakonu. Ta zakon je namreč v 1. členu določal tudi nujne interventne in sanacijske ukrepe za odpravo posledic poplav v tistem februarjem in marčevskem obdobju, pa minister o podatkih glede teh intervencijah ni znal odgovoriti. Opozoril sem ga tudi na to, da je njegovo ministrstvo nosilno ministrstvo za izvajanje ukrepov in izvajanje celotnega zakona oziroma nadzor nad izvajanjem tega zakona. Opozoril sem ga tudi, da nismo še obravnavali poročila v Državnem zboru, poročila, ki bi ga morala posredovati Vlada. Odgovor ministra je bil, da ne ve, ali je bilo to poročilo posredovano na Vlado, kar pomeni, da je ta zakon neoperabilen, kajti v 4. členu pravi, da je podlaga za povračilo neposredne škode in dodelitev državnih sredstev pri posameznem oškodovancu končno poročilo o ocenjeni škodi, ki ga Vladi Republike Slovenije v potrditev predloži Državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. In naslednja alineja pravi, da v roku 15 dni o tem Vlada obvesti Državni zbor. Minister ne ve nič o tem poročilu, mi v Državnem zboru tega nismo obravnavali, s tem tudi ni nobenih podlag za financiranje določenih ukrepov. To je pomembno tudi s tega vidika, ker bomo v naslednjem koraku obravnavali proračune za naslednje leto, ker pravi, da Vlada na podlagi poročila iz drugega odstavka 4. člena, to, kar sem prej citiral, tega zakona, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja dodatnih sredstev za odpravo posledic žledu v letu 2014. To je že mimo, nič ne

vemo o tem, vi pa vsi govorite, da je sredstev dovolj in da niso potrebni nobeni amandmaji. In tudi pravi ta zakon, ... "ob pripravi predlogov proračuna za naslednje leto morajo pristojna ministrstva v okviru svojih finančnih načrtov zagotavljati zadosten obseg pravic porabe za sanacijo škode, ki jo ureja ta zakon." Upam, da smo se razumeli. Mislim, da niti ministrstvo niti vlada nima nobenih relevantnih podlag, ki jih določa zakon, ki smo ga sprejeli, da pripravi proračune za naslednje leto, niti ni imela nobenih relevantnih podlag, če beremo zakon, da bi pripravila interventne ukrepe za leto 2014. Zato se je tudi minister strinjal, da o tem dejansko opravimo neko razpravo in ugotovimo, ali sprejememo zakon ali samo da ... / znak za konec razprave/ trošimo papir ali zato, da res pospešimo nekatere ukrepe, ki so nujni za odpravo posledic naravnih nesreč.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem bomo glasovali o predlogu sklepa poslanca Danijela Krivca.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslanek in poslancev, za je glasovalo 18, proti 53.

(Za je glasovalo 18, proti 53.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Anje Bah Žibert bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje, mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi s konkretnimi ukrepi za vzpostavljanje vladavine prava.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala za besedo.

Državljanke in državljani izgubljajo zaupanje v naš pravosodni sistem. Da imamo resne težave, nas opozarjajo tudi mednarodne analize. Živimo v državi, kjer zakoni ne veljajo za vse enako. Nosilci državnih institucij kršijo zakone, zgodi pa se nič. Nekdanji predsednik KPK je kršil kar 8 zakonov, v posmeh pravne države pa je bil nagrajen z Ministrstvom za pravosodje. Zakonodajo krši informacijski pooblaščenec, državno pravobranilstvo, sodni svet, zgodi pa se nič.

Odziv oziroma odgovor ministra je bil neresen in predvsem neprimeren funkciji, ki jo opravlja. Zato pozivam Državni zbor, ta najvišji zbor, da opravimo konkretno razpravo o vladavini prava, ki naj bi in mora vladati v tej državi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Če ne, potem odločamo o sklepu poslanke Anje Bah Žibert.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 54.

(Za je glasovalo 16, proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s spoštovanjem določil zadnjega odstavka 8. člena Zakona o sodniški službi.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 56.

(Za je glasovalo 16, proti 56.)

Ugotavljam, da tudi ta sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in prekinjam 2. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 19. NOVEMBRA 2014 OB 18.44 IN SE JE NADALJEVALA 20. NOVEMBRA 2014 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 2. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Andreja Potočnik od 11.45 do 15.30 ure, Mirjam Bon Klanjšček, dr. Franc Trček do 11. ure, dr. László Göncz, dr. Bojan Dobovšek od 15. do 17. ure, Iva Dimic od 14. ure dalje, Jožef Horvat od 15.30 ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI S STANJEM NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN V SODNIH POSTOPKIH.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagatelja dr. Vinku Gorenaku. Prosim.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Tema, ki je danes pred nami, je zagotovo zelo pomembna –zagotavljanje človekovih pravic in svoboščin v sodnih postopkih.

Odbor za pravosodje je to temo obravnaval 7. 11. 2014, to je pravzaprav simboličen datum, to je bil dan pravosodja, ki ga je leta 2007 uvedel dr. Lovro Šturm v spomin na dogodka izpred 96 let, ko je na slovenskem prostoru nastala prva sodba v slovenskem jeziku. Zato sem na seji

Odbora za pravosodje izrekel čestitke vsem slovenskim sodnikom, ki ne kršijo človekovih pravic v svojih postopkih. Hkrati pa sem priporočil vsem tistim sodnikom, ki to počnejo, torej, ki kršijo človekove pravice, da je zanje bolje, da si najdejo drugo službo. In menim, da je to tudi prav.

Priporočilo ste prejeli, tekst ste prejeli, tudi predlog sklepov ste prejeli, tako mi ne preostane drugega, kot da ne ponavljam stvari, ki so zapisane v tekstu. Pa vendar imam toliko pripravljenega, da verjetno v času, ki mi je na razpolago, ne bom uspel povedati vsega, zato bo moj nastop pravzaprav v dveh delih, eden za to govornico, drugi pa potem po stališčih poslanskih skupin iz klopi. Svoj nastop sem razdelil na šest delov. Namreč, najprej želim povedati nekaj splošnega o pravosodju. V nadaljevanju pa želim predstaviti in citirati kritike institucij Evropske unije, ki gredo na račun našega pravosodja, kritike mednarodnih institucij, kritike tujih strokovnjakov, kritike domačih strokovnjakov in ne nazadnje kritike sodnikov samih.

Če se ustavim pri splošnem, naj takoj na začetku, ker bo danes najverjetneje v stališčih poslanskih skupin in tudi v nadaljevanju v razpravi veliko govora o tem, kako temo pravosodje pripeljemo na plenarno sejo Državnega zbora iz enega samega razloga. Mnogi znajo govoriti o reševanju kakšnega vojaka in podobne zadeve, zato naj v startu te zadeve zavrnem, iz temeljnega razloga, ker SDS od leta 1994 permanentno odpira temo pravosodje in permanentno opozarja na stanje na tem področju. In torej aktualni dogodki okoli predsednika stranke nimajo s tem nobene zveze. Pravzaprav je meni še toliko ljubše, ker bom lahko citiral veliko stvari, ki se tičejo vseh državljanov Republike Slovenije ali pa prizadetih državljanov Republike Slovenije, ki so jim v sodnih postopkih kršene človekove pravice, in mi ne bo treba omenjati kakšnih aktualnih dogodkov, zato aktualnih stvari okoli predsednika stranke sploh ne bom omenjal.

Splošno je znano vsem, da je sodstvo ena od vej oblasti, da je neodvisna veja oblasti, da je temelj državnosti in da vprašanje trajnega mandata, tako kot želijo nekateri prikazati, da ga želimo mi ukiniti, ni na dnevnem redu in nikoli v SDS ni bil na dnevnem redu. Smo pa zelo jasno povedali, da sodstvo ni izvršilo zakonskih dolžnosti iz leta 1994 in da bi to moralo narediti. Zato smo se zavzemali, in se še vedno, za tako imenovano daljšo preizkusno dobo tipa univerza, recimo, kakšnega izrednega ali pa rednega profesorja – tisti, ki to ste, veste, o čem govorim. Seveda je v tej dvorani bilo leta 2009 veliko vprašanje, ali smemo sploh kaj govoriti o pravosodju ali ne. Nekdanja notranja ministrica me je pozivala k odstopu, ker sem bil kritičen do pravosodja, in tako dalje. Danes je stvar precej drugačna. Evropsko sodišče za človekove pravice je spregovorilo o konkretni zadevi, tudi o tem, ali je dovoljeno pravosodje kritizirati. In v

zadevi Erdoğan proti Turčiji je zapisalo takole: "Člani sodišč, ki delujejo v svoji uradni vlogi sodnikov, morajo pričakovati, da so predmet širših mej sprejemljive kritike znotraj teh mej, kot običajno velja za običajne države." Tako kot v politiki, tako velja približno tudi za sodnike, morda rahlo manj, kar se tiče teh mej. Skratka, povedalo je, da je dovoljeno sodišča kritizirati. Nadalje pa takole, sintagma, "odločitve sodišč se ne sme kritizirati ali javno nasprotovati, saj so neodvisna in avtonomna, ne pomeni nič drugega kot demokratični deficit usmeritve državnih organov na človekove pravice in temeljne svoboščine. Takšna umestitev pa je osnovni element in skupni imenovalac vseh totalitarizmov: nacizma, fašizma in komunizma ter vseh njihovih izvedb, ki so državne organe posebej represivne izrabljali za ohranitev oblasti in obračunavanje s političnimi nasprotniki, seveda v imenu ljudstva." Citat je končan. V Sloveniji nastane seveda vprašanje, mnogi govorijo o lustraciji v pravosodju, sami sodniki pravijo, da so edini, ki so jo doživeli, mislijo na 8. člen Zakona o sodiščih iz leta 1994, ko bi se morali vsi tisti izločiti, ki so kršili človekove pravice v preteklem sistemu, pa se seveda sploh niso. Minister je tukaj, v Državnem zboru, zadnjič govoril celo o tem, da je za to kriv parlament in ne sodstvo samo. Taka teza za mene ni sprejemljiva iz temeljnega razloga, ker parlament pač nima na razpolago podatkov, ki jih ima pravosodje, in pravosodje je tisto, ki mora predložiti vse dokumente o posameznem kandidatu za sodnika, in ni predsednik Državnega zbora ali Državni zbor tisti, ki bo to preverjal, ampak je sodstvo tisto, ki mora predložiti zadevo. Je pa prišlo do realne lustracije v sodstvu, recimo, v Nemški demokratični republiki. V Berlinu je mandat izgubilo 50 % sodnikov, samo na področju vzhodnega dela Nemčije pa 85 % sodnikov, samo 15 % jih je ostalo. Večina je seveda v praksi izvedla tudi priporočila Resolucije 1096 Parlamentarne skupščine Sveta Evrope, ki je priporočila lustracijo kot administrativni ukrep državam v tranziciji.

Danes govoriti o lustraciji v pravosodju, je na nek način skorajda nemogoče glede na stanje, v katerem smo. Sodstvo je večinsko, torej lustracije v Sloveniji ni doživelo, ampak sodstvo je po besedah mnogih uglednih strokovnjakov, tudi sodnikov, komunistično še danes in ščiti svoje interese, interese leve politične opcije. Obrazložitev teh besed v nadaljevanju.

Kljub temu pa se zgodovina na nekaterih področjih ponavlja. Poglejte, Weimarska republika ni zamenjala sodnikov, ko je nastala kljub temu, da so bili vsi sodniki naklonjeni staremu režimu, to je bila ena osnovnih in temeljnih napak te republike. Sodili so še vedno isti sodniki in to skrajno in v korist takratnih desničarjev in v veliko škodo politične leve. Ko so bili sodnikom predloženi dokazi o tem, da naj bi Hitlerjevi nacisti požgali Reichstag so sodniki zapisali takole: "Strankina", dodajam,

torej Hitlerjeva nacistična "visoka etična načela izključujejo vsako možnost, da bi to storili Nacisti". Se pravi, da so kljub dokazom jasno rekli, da ni mogoče, da bi to naredili Nacisti iz razloga, ker ima stranka visoka etična načela, in tudi njihov vodja Hitler. Kakorkoli ta stavek primerjamo s stanjem v našem pravosodju, se moram ustaviti v letu 2010 pri občni seji Vrhovnega sodišča in vrhovnih sodnikov. Ti so imeli na mizi dokaze o tem, da je kandidat za predsednika Branko Masleša verificiral uboje na meji. O tem je pričal njegov kolega, sodnik Jan Zobec, potem so pričali tudi nekateri drugi, nazadnje pred tednom dni se je javil neki zdravnik, ki je bil na takem ogledu. Kaj so zapisali naši sodniki? Kandidat, torej gospod Masleša, je ustrezno in prepričljivo zanimal obtožbe, da je sodeloval pri verifikaciji ubojev. Torej ustrezno je pojasnil. Niso pa niti poklicali kakšnih prič, recimo, ustavnega sodnika. Zadnja občna seja Vrhovnega sodišča, ki je govorila o izločitvi Branka Masleša v konkretnem primeru, govorim seveda o tem, da bi naj gospod Masleša v narekovajih govoril, citira: "Zjebati ga je treba!" Kaj so zapisali sodniki? Ne boste verjeli! Sodniki so zapisali takole: "Verjamemo gospodu Masleši, predsedniku Masleši, da tega ni izrekel in da tak vulgaren besednjak ni v njegovi navadi." Neverjetno. Neverjetno. Nasproti izjave, ki je notarsko overovljena in nič drugega. Še lahko navajamo nekaj primerov. Poglejte, ko je sodnik Boštjan Polegek v Mariboru odločil o tem, ali bo gospod Kangler alternativno prestajal zaporno kazen ali ne, je sodnik zapisal takole: "Obstaja nevernost, da bi se vrnil v politično življenje." Konec citata. Začetek novega citata: "S svojimi dejanji je bil nagrajen s tem, ko je postal državni svetnik, ker je v demokratični državi popolnoma nedopustno." Sodnik se spušča v ustavno zajamčene pravice vsakega državljanca, da kandidira in da je izvoljen. To so ustavne pravice. In sodnik v izreku svoje odločitve krši Ustavo direktno. Direktno.

6. 6. 2014 sta dva moža, prvi se piše Jožef Jerovšek, drugi pa Rudolf Moge, bi človek rekel zelo uravnotežena politična ekipa, eden iz politične leve, drugi desnice, sta overovala notarsko izjavo pri notarju v Mariboru, da je bil gospod Kangler 8 let v Komisiji za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb in da je prišel v direktne konflikte s takratnim namestnikom šefa Janezom Žirovnikom, kar je verjetno tudi res. Vsi tisti, ki boste sodelovali v taki komisiji, boste to prej ko slej doživeli. Podana je bila zahteva za izločitev sodnika. Ne, sodišče sodnika ni izločilo. Ne ni ga izločilo, nasprotno. Sodnik je izdal vse odredbe za hišne preiskave, sedem primerov.

Prehajam na kritike inštitucij Evropske unije. Evropska komisija je 27. 3. 2013 rekla takole: "Dostop do učinkovitega, pravičnega pravosodne sistema je ena od pravic v jedru evropskih demokracij. Predvidljive, pravočasne in izvršljive sodne odločbe so izjemnega

pomena." Leta 2011 so reforme pravosodja zajele praktično celo Evropo, Slovenije ne. Slovenskega pravosodja ne. Zakaj leta 2011? Z vidika krize, ker tudi sodišča prilagodijo delovanje krizi. Kritike na EU inštitucije nadaljujem takole. Rekli so, da ima kar šest držav hude težave s pravosodjem, tudi Slovenija. Evropska komisija je 17. marca 2014 rekla takole: "Republika Slovenija ima eno najnižjih stopenj zaznane neodvisnosti pravosodja. Za Slovenijo so le še Grčija, Hrvaška, Romunija, Bolgarija ter Slovaška." Neverjetno. To je rekla Evropska komisija. Še: Slovenija za pravosodni sistem, kot veste, daje 86 evrov, Evropa 42 evrov. Mnoge države 22 evrov. Mi pa smo z rebalansom proračuna včeraj potrdili dodatnih 15 milijonov za pravosodje. Kljub temu, da že dobivajo skoraj največ v Evropi. Da je sodnikov največ glede na število prebivalcev pa tako ali tako že veste. Evropska mreža sodnih svetov je zapisala o našem pravosodju takole: "Sodstvo, ki zase terja neodvisnost, po drugi strani pa zavrača svojo odgovornost do ljudstva, za katerega deluje, ne bo uživalo njegovega zaupanja ter tako posledično tudi ne bo doseglo neodvisnosti, katero si tako zagovarja." Nadaljujem. Evropska komisija je v poročilu 21. 11. 2013 rekla takole: "Analiza je dokazala, da v sodni sistem Republike Slovenije zaupa 24 % državljanek in državljanov, 71 % pravosodju ne zaupa." Nadaljeval bom s kritikami mednarodnih institucij. Svetovno ekonomski forum je Slovenijo z vidika neodvisnosti pravosodja uvrstil na 91. Mesto. Z vidika neodvisnosti. Boljši od nas so: Singapur, Urugvaj, Južna Afrika, Savdska Arabija, Čile, Oman, Kostarika, Ruanda, Kuvajt, Namibija, Gana, Indija, Kenija, Lesoto, Kitajska, Gruzija in tako naprej. Nadaljeval bom s kritikami tujih strokovnjakov, iz klopi, ker mi je zmanjkalo časa. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog priporočila je na 2. seji 4. novembra 2014 obravnaval Odbor za pravosodje. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel točk predloga priporočila, je predsednica odbora ugotovila, da je obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani minister, spoštovani sekretarki, poslanke in poslanci!

Odbor za pravosodje je na 2. seji 4. 11. 2014 kot matično delovno telo obravnaval predlog priporočila v zvezi s stanjem na področju zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Dopolnilno obrazložitev je v imenu predlagatelja podal poslanec dr. Vinko Gorenak. S predlogom

priporočila je žele opozoriti na realnost v slovenskem pravosodju, na katero opozarjajo tudi evropske in mednarodne institucije, domači in tuji strokovnjaki ter celo posamezni sodniki. Slovensko sodstvo po predlagateljevem mnenju, kljub določbi 8. člena Zakona o sodniški službi, da v trajni mandat ne more biti imenovan nekdo, ki je v preteklosti pri svojih odločitvah kršil človekove pravice, po osamosvojitvi ni doživelo transformacije, ki bi moralo slediti prehodu iz enopartijskega v večpartijski sistem ter je ohranjalo staro režimske miselne vzorce, namesto, da bi bilo intelektualno, avtonomno in neodvisno. Več o tem je v uvodni obrazložitvi že podal dr. Vinko Gorenak, ki še bo o tem tudi nadaljeval.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila, da sme Državni zbor drugim državnim organom predlagati zgolj tiste ukrepe, ki sodijo v njihovo izrecno in vnaprej določeno pristojnost, ob upoštevanju njihove samostojnosti in neodvisnosti pri izvrševanju teh pristojnosti.

Državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje je predstavila pisno mnenje Vlade, ki ugotavlja, da so predlagana priporočila deloma neustrezna, deloma nepotrebna. Vlada je k vsaki predlagani točki priporočila podala obsežna vsebinska stališča, podkrepljena s statističnimi podatki, ki nedvoumno kažejo premike na bolje. Kakovost odločanja se izboljšuje, prav tako se znižuje čas reševanja zadev. Tudi samo sodstvo se zaveda da so izboljšave na določenih področjih še potrebne, kar je razvidno tudi iz poročil ob otvoritvi sodnega leta. S svojo proaktivno komunikacijo se sodstvo vse bolj odpira javnosti, prav tako se s predvidljivostjo sojenja pripomore k poenotenju sodne prakse. Predstavniki Vrhovnega sodišča so povedali, da se v sodstvu stvari prav tako izboljšujejo, kar je razvidno tudi iz javno dostopnih podatkov pri njihovem delovanju. Poudarili so, da pa do zastojev v delovanju sodstva pogosto prihaja tudi zaradi premalo domišljenih ukrepov drugih dveh vej oblasti.

Predstavnica, podpredsednica Sodnega sveta je povedala, da je Sodni svet poseben ustavni organ, ki naj bi varoval neodvisnost sodnikov ter sodstva, kot celote proti izvršilni in zakonodajni veji oblasti. Po drugi strani pa mora v interesu javnosti spodbujati učinkovitost in kakovost izvajanja sodne oblasti. Pravila, ki zagotavljajo neodvisnost sodstva niso namenjena varovanju nedotakljivosti sodnikov, temveč varujejo sodnike pri odločanju pred vplivi političnih strank, drugih organizacij in posameznikov ter s tem ščitijo tudi državljane pred zlorabo državne oblasti. Sodni svet je v zadnjem letu sprejel nova merila za vsebinsko ocenjevanje kakovosti dela sodnikov ter več stališč v zvezi z etiko in integriteto sodnikov ter nezdružljivostjo dela s sodniško službo.

Glede očitka, da Slovenija ni izvedla lustracije v pravosodju, pa je povedala, da to ne drži, saj so v skladu z Zakonom o sodiščih iz leta 1994 morali vsi takratni slovenski sodniki ponovno v

postopek izvolitve v Državnem zboru. Hkrati iz današnje starostne strukture slovenskih sodnikov izhaja, da jih je skoraj polovica diplomirala po osamosvojitvi Slovenije, tako da se očitki, da njihovi ljudje sodijo iz prejšnjega režima poenostavljeni, neutemeljeni in neresnični.

V razpravi so opozicijski poslanci ocenili obravnavo na odboru, kot dobronamerno, s ciljem izboljšanja delovanja sodstva in popraviti krivice storjene v sodnih postopkih. Predlagana priporočila sledijo opozorilom evropskih institucij in bodo pripomogla k neodvisnemu in odgovornemu pravosodju. Tudi slovenski gospodarstveniki opozarjajo, da je izboljšanje sodstva, eden izmed temeljev za reševanje gospodarske in finančne krize. Izrazili so zaskrbljenost nad podatki in nizko stopnjo nezaupanja v pravosodje, kar posledično vpliva tudi na stabilnost delovanja države in splošno družbeno klimo. Ponovno so poudarili, da so za dvig zaupanja ljudi ter izboljšanje stanja v slovenskem pravosodju potrebna usklajenost prizadevanja vseh treh vej oblasti v smeri večje učinkovitosti, odprtosti in preglednosti.

Koalijski poslanci so menili, da se stanje na področju sodstva izboljšuje. Prav tako je v porastu zaupanje ljudi vanj, zato so razpravo na odboru ocenili za neprimerno, namenjeno diskreditaciji sodne veje oblasti. Predlog priporočila po njihovem mnenju temelji na nepoznavanju sodnega sistema in ... / znak za konec razprave/ v okviru delitve oblasti. Strinjali so se, da lahko vse tri veje oblasti s skupnim delovanjem pripomorejo k izboljšanju slovenskega pravnega reda in slovenskega pravosodja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja, dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje, mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala za besedo, predsednik Državnega zbora. Cenjene poslanke in poslanci, predlagatelji!

Dva meseca je, odkar sem minister za pravosodje in petič sodelujemo ali pa poslušam isto mašo, če mi dovolite ta izraz, z istimi argumenti okrog pravosodja. Jaz verjamem, da tudi z istimi motivi.

Poslanke in poslanci so v navedenem predlogu priporočila izpostavili, da je zaupanje v pravosodni sistem v Republiki Sloveniji najnižje v Evropski uniji. Deloma to drži, je nizko, ni najnižje. Približno tam tam s politiko je pravosodje. Da je učinkovitost pravosodja bistveno nižja od povprečja držav Evropske unije. Deloma to drži. Učinkovitost slovenskega pravosodja ni na optimalni, ni na zavidljivi ravni, ni pa absolutno katastrofalno, predvsem pa se trendi izboljšujejo. S tem stanjem ne moremo biti zadovoljni, lahko pa smo deloma zadovoljni s pozitivnimi trendi. Mimogrede, danes boste slišali ali pa bomo slišali in nekaj smo že slišali,

ogromno citiranj različnih kritičnih mnenj o slovenskem pravosodnem sistemu s strani evropskih institucij. Ta mnenja obstajajo. Tako kot običajno v istih dokumentih obstajajo tudi pozitivne stvari. Svet ni črno-bel in ga kot takega ne moremo ustvarjati. Slovensko pravosodje ima težave, skupaj bi se morali truditi, da jih odpravljamo, ni pa vse, kot rečeno, črno-belo. Slovensko pravosodje v določenih delih s strani teh istih institucij dobiva tudi pohvale. In mimogrede, kot vemo, je Slovenija zadnja leta pod precej budnim očesom Evropske unije, od junijskih priporočil Evropske komisije Sloveniji, 9 jih je, se ena četrtna enega priporočila nanaša samo na pravosodje. Slovensko pravosodje je glede nekaterih elementov odpravljanja zaostankov dobilo celo mednarodna priznanja.

Če gremo naprej, da številni sodniki zbujajo videz nepristranskosti in dvom, da neodvisnost in poštenost sodnih postopkov, Sodni svet pa teh zadev ne obravnava. Da je 613 sodnih senatov v obdobju 1999–2000 kršilo človekove pravice in temeljne svoboščine. Vlada se je v svojem pisnem mnenju, ki je bilo predstavljeno tudi na odboru, v delu strinjala s priporočili. Dejstvo je, da reševanje problematike pravosodja zahteva usklajeno prizadevanje vseh treh vej oblasti. Dejstvo je, da za neodvisnostjo pride tudi odgovornost, in da je to odgovornost treba krepiti tudi v pravosodju in že čez mesec dni oziroma manj kot mesec dni bomo iz Ministrstva za pravosodje oziroma Vlade v ta cenjeni Državni zbor poslali spremembe Zakona o sodniški službi, Zakona o državnem tožilstvu in Zakona o sodiščih, ki bodo krepila odgovornost tudi na tem področju skladno s priporočili Sveta Evrope oziroma Skupine za boj proti korupciji. Vendar kot minister za pravosodje in kot predstavnik Vlade ne moremo pristati na to, kar je podmena teh priporočil, in to je, da slovenska sodišča pod plaščem totalitarnosti in korenin v totalitarnem režimu masovno kršijo človekove pravice. To je resnično virtualna resničnost, ki jo ustvarjate s takimi nastopi in s tem se svet dela črno-bel, sodstvo pa potiskate v neko defenzivo, kjer bo težko priznalo tiste napake, ki jih nesporno ima.

Želim si, da bi bila današnja razprava konstruktivna. Pogovarjate se o tretji veji oblasti, ki danes niti prisotna ne more biti tukaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik.

Tole, kar si je privoščil minister za pravosodje v Državnem zboru v uvodu in zaključku, je nedostojno. To lahko on počne v svojem ministrstvu, tam lahko šola svoje uradnike in nameščence, v Državnem zboru pa si gospod, ki je kršil 8 zakonov, 3 uredbe, se pravi 11 aktov pravne države, tega ne more privoščiti. On se je dal imenovati, izvoliti na čelo

Ministrstva za pravosodje z vednostjo, z dokumentom državne institucije, vrhovne revizorske hiše, da je kršil zakone pri svojem delu. In zdaj gospod, ki je minister pač po politični volji, uči in šola tukaj, kako naj Državni zbor in poslanci o določeni temi razpravljajo. Govori o tem, da si moramo vse tri veje oblasti prizadevati za izboljšanje stanja v sodstvu, istočasno pa pove, da mi tega ne smemo početi. Državni zbor imenuje celoten vrh sodstva, od ustavnih sodnikov, vrhovnih sodnikov, predsednikov vrhovnega sodišča, dela sodnega sveta, se pravi o vseh teh postopkih. Vsi tisti, ki predlagajo personalno strukturo teh sodišč lobirajo, da bi se določena struktura izvolila. In potem pride nek minister, ki je serijski kršilec zakonov, tako piše v revizijskem poročilu Računskega sodišča, in poučuje, o čem bi lahko izvoljeni predstavniki govorili. Gospod minister, o tistem, kar bomo vložili! Vi ste dolžni pa na to korektno odgovoriti, ampak niste sposobni na to korektno odgovoriti, zato trošite tukaj o poslancih klevete in podučujete, kako je treba to delati.

Gospod predsednik Državnega zbora, vi ste tisti, ki morate zagotoviti integriteto v tem Državnem zboru, zagotoviti morate, da tudi predstavniki, tisti zvezdniški predstavniki izvršne veje oblasti, ki pridejo v Državni zbor, so spoštljivi do poslancev, da govorijo s podatki, kredibilno, da tudi komentirajo kakšne izjave, ki jih poslanci uporabimo pri svojem delu, jih lahko tudi negirajo, ni noben problem. Ampak to vzvišeno omalovaževanje predlagateljev točke dnevnega reda, pa je nedostojno. Če je stanje v sodstvu dobro, spoštovani kolegi, spoštovani predsednik Državnega zbora, potem sem jaz tudi papež, pa še kdo. In predlagam, da gospoda Klemenčiča, ministra za pravosodje v teh svojih zvezdniških nastopih malo umirite in ga prizemljite tako, da bo razpravljal tako, kot se spodobi v Državnem zboru.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj, kolega Tanko, prvo vprašanje je, na podlagi česa dajete ta svoj predlog. Ker je postopkovni predlog, bi želel slišati utemeljitve, na podlagi česa. Porabili ste 3 minute za to, da ste povedali to, kar mislite, torej ste komentirali, na nek način ste zlorabili postopkovno pravilo, ne da bi jasno utemeljili, kaj pravzaprav želite. Na koncu ste povedali, da ga naj umirim, kot ste rekli, niste povedali na podlagi česa ...

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospod predsednik Državnega zbora, včeraj ste bili zelo dosledni in ste vsakega izmed poslancev, ki ni točno natančno obrazložil glasu, znali opozoriti. Sicer vse na tej strani, nikogar na drugi. In če znate uporabljati poslovniki in to kar sem povedal, potem morate kogarkoli tudi predstavnika, ki ste ga izvolili, predlagali za ministra, ravno tako opozoriti. Za spoštljivo obnašanje v Državnem zboru veljajo pravila tudi za tiste, ki so povabljeni na sejo Državnega zbora. Imate določbe in

predlagam, da jih uporabite dosledno tako za poslance Slovenske demokratske stranke, za vaše koalicijske kolege in pa seveda za tiste, ki jih povabite na sejo Državnega zbora. Očitek, da govorimo o neki veji oblasti, ki je niti ni tukaj, bi uredili vi med seboj, minister pa predsednik Državnega zbora, ker vi ste sklicatelj seje. In, če si je minister zaželel še kakšnega dodatne pomočnika s strani tretje veje oblasti, bi mu ga pač odobrili, ne pa, da take očitke trosi nam, ki smo predlagali to točko dnevnega reda v skladu s pravili, ki so v tem Državnem zboru. Opozorite, prosim, in bodite dosledni pri svojem delu ali pa pustite, da bo zadeva stekla tako, kot je treba. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naredil bom naslednje. Ne bom ga opozoril, zaradi tega, ker sodim, da tisto, kar je povedal, ima pravico povedati, tako kot ste vi zlorabili postopkovno, zato da ste tudi žalili nazaj. Ne bom opozoril niti enega niti drugega, ampak bomo preprosti šli naprej s predstavitev stališč poslanskih skupin. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združene levico, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Gospod predsednik, hvala. Spoštovane in spoštovani!

V Državnem zboru tudi danes v tem mandatu vsaj že petič razpravljamo o temi, glede katere je med drugim matično delovno telo ni sprejelo nobenega sklepa in ga v razpravi pravzaprav tudi kritično zavrnilo. Sprašujem se, ali je to primerno porabljen čas in ali ne bi bilo v teh dobrih petih urah, kolikor smo jih rezervirali za to razpravo, morda razpravljali o nebrzdani privatizaciji, ki je v polnem teku, o rezih v masi plač v javnem sektorju, ki so vse bližje, o zapiranju javnih zavodov, ki se ne morejo privoščiti po 15 zaposlenih, pod pretezo racionalizacije seveda, ali pa morda o problemih v zdravstvu, o tem, da je vse več državljanek in državljanov, ki nimajo sklenjene obveznega zdravstvenega zavarovanja in obiskujejo pro bono ambulate. Ne, mi se namesto tega, namesto problemov velike večine državljanov ukvarjamo z neutemeljenim napadom na sodstvo, ki je le slabo prikrita krinka za obrambo zaprtega predsednika največje opozicijske stranke. Osebi, ki je v zaporu, zaradi koruptivnega dejanja, ki je naredil kot predsednik Vlade. Predlog priporočil, kot smo ga prejeli, temelji na preprostem seznamu, ki mu njen avtor dr. Lovro Šturm pravi raziskava ter nekaj časopisnih člankov, ki so v najboljši meri pamfletistični. Takšno gradivo ne more biti podlaga za resno razpravo o delovanju sodstva, še manj pa za razpravo o potrebnih spremembah na tem področju. Res je, stanje v sodstvu bi lahko bilo veliko boljše, kot je, je pa tudi res, da se to stanje zadnja leta izboljšuje, kar lahko ugotovimo na podlagi poročil vrhovnega sodišča, državnega pravobranilstva in tožilstva, ki kažejo na pozitivne trende.

Napadi, ki se zadnje čase zgrinjajo na sodstvo, imajo eden in edini cilj, in to je povzdigovanje statusa pravic zgolj ene osebe nad splošnimi pravicami ostalim. Posledično med ljudmi tako neopravičeno širijo mnenje, da je stanje v sodstvu katastrofalno ter da sodniki vsi po vrsti grobo kršijo človekove pravice. Raziskava dr. Šturma je sporna iz več vidikov, gre namreč za preprost seznam vseh zadev, ki so padle pred Ustavnim sodiščem, brez obrazložitve razloga za to. V bistvu gre za preprosti seznam s številkami zadev in zaključkom, da so v vseh teh primerih sodniki grobo kršili človekove pravice. Iz naloge tako ni razvidno, koliko zadev pripada na pomanjkljivo normativno ureditev, koliko pa jih je dejansko posledica domnevne subjektivne sodniške napake. Poleg tega je treba izpostaviti, da sodno varstvo obstaja ravno iz tega razloga, da višje instance nadzoruje delo nižjih in odpravljajo morebitne napake ali pomanjkljivosti. Dejstvo je, da je odločanje v ustavni pritožbi oblika ustavnopravnega nadzora nad posamičnimi akti drugih organov, kadar se z njimi posega v človekove pravice, število teh zadev pa že več let pada. Leta 2009 je bilo tako imenovanih UP zadev slabih tisoč 500, lani pa tisoč. Iz tega preprosto ne gre zaključiti, da sodniki vedno pogosteje kršijo človekove pravice, sploh pa je to nedopustno trditi na podlagi takšne raziskave, kot smo jo prejeli na svoje klopi. Skratka, o problemih, ki jih ima sodstvo, je treba govoriti, treba je tudi opozarjati na pomanjkljivosti in celo napake, vendar je to treba storiti na podlagi tehtnih argumentov in analiz, ne pa na podlagi brikolaža številke zadev in sestavkov iz političnih listkov.

Predsednik Vlade je krepitev pravne države pred volitvami postavil na prvo mesto, zato je na njemu, da začne dialog s sodstvom ter čim prej skupaj z njimi poišče rešitve, na podlagi katerih se bo tudi državljanke in državljanom lahko povrnilo zaupanje v pravno državo. Seveda takoj, ko bo najprej uspel ugotoviti, kako in s kom voditi državo. Zaradi navedenega v Združeni levici zavračamo to priporočilo. Čas je, da se nehamo ukvarjati s prikaznimi preteklostmi ter stopicati pred fantazmagorično vizijo Cerarjeve države. Delovni ljudje imajo težave danes in čas je, da jih začnemo reševati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanje gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Učinkovito in dovolj hitro delovanje pravosodja je eden bistvenih temeljev za delovanje gospodarstva, za zagotavljanje ustreznega poslovnega okolja. Na vseh slovenskih gospodarskih forumih tako podjetniki nekaj let zapovrstjo poudarjajo, da je prva zahteva, ki jo naslavljajo na predstavnike oblasti,

zagotovitev delovanja pravne države. Zakaj to poudarjajo? Že nekaj let se soočamo s hudo plačilno nedisciplino v gospodarstvu in pri njeni zajeitvi, lahko rečemo, nismo uspešni. Na strani zakonodaje je bilo sprejetih kar nekaj ukrepov, da bi se stanje izboljšalo. Če se spomnimo samo obveznih pobotov, izvršnice, možnosti izvršbe na podlagi verodostojne listine in še več drugih. Vendar noben ukrep pravega učinka, žal, ni prinesel. Zakaj? Ker plačilno nedisciplino pravzaprav lahko učinkovito odpravljajo samo sodišča, s hitrejšim reševanjem zadev, tako s področja izvršbe, gospodarskih sporov, insolvenčnih postopkov, pa tudi z učinkovitim pregonom gospodarskega kriminala. Predstavniki pravosodja po drugi strani v svojih nastopih poudarjajo, da je pravosodje dovolj učinkovito, da se je stanje že izboljšalo, da se je skrajšal povprečen čas reševanja zadev na sodiščih, tudi pri pomembnejših zadevah. Podatki iz poročila o delu sodišč za preteklo leto 2014, žal, ne potrjujejo tem zagotovilom. Iz statističnega dela tega letnega poročila je razvidno, da so slovenska sodišča v letu 2013 rešila kar 13 % pomembnejših zadev manj kot v letu 2012. Z lani sprejetima novelama Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi so predsedniki sodišč, zlasti pa Vrhovno sodišče, pridobili bistveno večje pristojnosti na področju spremljanja dela sodišč in posameznih sodnikov ter tudi ukrepanja tam, kjer prihaja do zaostankov ali prepočasnega dela. Upamo samo, da bodo ti ukrepi prinesli kakšne konkretne učinke.

Nadalje se moramo dotakniti problematike zaupanja v delovanje sodišč. Vrhovno sodišče je v nedavno opravljeni raziskavi o zadovoljstvu javnosti z delovanjem slovenskih sodišč samo ugotovilo izjemno nizko stopnjo zaupanja laične javnosti v sodišča. V sodišča zaupa samo tretjina laične javnosti, po nekaterih drugih podatkih pa je stopnja zaupanja še celo nižja. Posebej pa mora biti za sodišča zgovorna nizka stopnja zaupanja v delo sodišč s strani strokovne javnosti, med katere spadajo državni pravobranilci, državni tožilci in odvetniki. V delovanje sodišč zaupa namreč samo tretjina strokovne javnosti. Ti so tako rekoč vsakodnevni uporabniki storitev sodišč. Prav ta podatek jasno kaže, da na področju sodstva zares nekaj ni v redu. Sodstvo je in mora biti samostojna in neodvisna veja oblasti. To pa ne pomeni, da je nedotakljiva in odvezana vsakršne odgovornosti za zakonito in učinkovito delo. Nasprotno. Zaradi tega statusa mora biti poudarjena in uveljavljena odgovornost vsakega posameznega sodnika kot nosilca sodne oblasti za pravilno, pravično in zakonito odločanje v vsakem posamičnem primeru. Za ugotavljanje in uveljavljanje te odgovornosti so vsaj po zagotovilih bivšega pravosodnega ministra sedaj v zakonodaji vzpostavljeni ustrezni mehanizmi. Na strani sodišč oziroma predstojnikov sodišč in drugih pravosodnih organov je odgovornost, da bodo te vzvode uporabljali. Le na ta način bo lahko prišlo

do povrnitve zaupanja javnosti, laične in strokovne, v delovanje pravosodja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, za njo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan. Naj na začetku povem samo to, da seveda je več kot jasno, da gre danes za čisto politično diskusijo, ki nima veze z nobeno stroko. Je pa seveda legitimna diskusija, predvsem zato, ker se uporablja Državni zbor, kjer je prostor za politično diskusijo, in seveda se uporablja tudi Poslovnik in na podlagi Poslovnika ima ta točko vso svojo legitimnost. Seveda iz vsebinskega razloga in rezultatov, ki naj bi jih prinesla ta razprava, pa bo seveda navadna ničla. Nič ne bomo dosegli, razen to, da bomo potem po končani razpravi šli iz te dvorane še bolj prepričani, kako so oni dobro opravili svoje delo, mi pa tudi, ker enostavno tega ne sprejemamo in ne razumemo. Da bo pa stališče bistveno bolj jasno grem po vrsti.

V bistvu se izvaja permanentna kampanja zoper sodstvo. To je dejstvo. Predvsem zato, da bi zlasti tisti, ki spremljajo to zasedanje Državnega zbora preko televizije in drugih medijev razumeli to predvidoma pet ur in pol trajajočo razpravo, je treba nekoliko poseči nazaj. Preverljivo dejstvo je, da je sodstvo ena najbolj priljubljenih tarč SDS, praktično od njene ustanovitve naprej. Naprej kot projekt ideološke mobilizacije za prevzem vodilne vloge na desnici, obračunavanje z domnevnim komunizmom, s sodnim razpletanjem korupcije pri izbiri in nakupu finskih oklepnikov Patria pa se je kampanja zoper sodstvo oziroma krivosodje, kot v SDS zaničljivo imenujejo sodno vejo oblasti, usmerila predvsem v različne oblike pritiska na sodišče in v obrambo zaradi korupcije, pri tem poslu pravnomočno na zaporno kazen obsojenemu predsedniku SDS Janezu Janši. Janša je sam dodal precej nove ostrine tej kampanji, ko je po sodbi napovedal naslednje: da bo uporabil vsa politična in druga sredstva, da obsodba ne bi obveljala. Bolj kot je bilo jasno, da obsodba Janeza Janše dobiva potrditve na višjih sodnih instancah, bolj je ta kampanja dobivala oblike osebnega linča posameznih sodnikov, tožilcev, zlasti še predsednika Vrhovnega sodišča Branka Masleše, SDS pa je to sovražno kampanjo vodila preko njej naklonjenih medijev. Še posebej pa v te namene zlorabljala Državni zbor.

Predlagana in že našemu odboru za pravosodju zavrnjena priporočila so na las podobna tistim, ki so jih poslanci SDS dvakrat vložili že v prejšnjem mandatu Državnega zbora, kar kaže, da gre tudi tokrat zgolj za nadaljevanje precej nesmiselne vendar škodljive in nevarne kampanje spodkopavanja zaupanja v sodstvo. Kot že rečeno, so pravosodno ministrstvo, Vrhovno sodišče, Sodni svet, sodniško društvo v

teh razpravah izčrpno in podkrepjeno s številkami pojasnili, da ocene pa tudi nekatere konkretne obtožbe na račun sodstva večine ne držijo ali pa so prikrojene. A bilo je, ne prvič in kot kaže, tudi ne zadnjič, vse kot bob ob steno. Danes se bo zgodba očitno spet ponovila. Ker se SDS tako rada sklicuje na mnenje Zakonodajno-pravne službe, kadar ji seveda to ustreza, je treba opozoriti, da večina točk priporočil SDS sploh niso priporočila, ampak zgolj ugotovitve določenih dejstev, kot je zakonodajna služba previdno zapisala v svoje mnenje. Služba opozarja tudi na to, da državni organi, na katere se ta priporočila nanašajo, sploh niso pristojni za priporočeno ukrepanje. Dodajmo še, da so tudi očitno zelo na hitro skupaj zlepljene obrazložitve na precej trhljih nogah. Ne prvič doslej je SDS za razpravo pripravila sicer obsežno gradivo, a gre le za nekako copy-paste njihovih dosedanjih ocen o delovanju pravosodja. Od prejšnjih razprav se tokratno gradivo razlikuje le v tem, da se sklicuje na raziskavo profesorja Lovra Šturma. Ne gre prezreti, da je bil Šturm pravosodni minister v času Janševe vlade in je zdaj vodja SDS in še posebej Janezu Janši še vedno izrazito naklonjenega Zbora za republiko, zato je opravičen dvom v njegovo nepristranost. Ta, zalo pogojno rečeno, raziskava naj bi predvsem dokazovala, da zlasti vrhovni sodniki, v gradivu so večinoma z imeni in priimki navedeni bivši vrhovni sodniki, venomer kršijo Ustavo in človekove pravice. Ne gre prezreti, da je ta raziskava prišla na dan v času mitingov Janševih pristašev ob njegovem odhodu na prestajanje zaporne kazni in preden je Vrhovno sodišče začelo obravnavati njegovo pritožbo na Vrhovno sodišče. Namena take raziskave ni težko uganiti. Da si raziskava zasluži narekovaja, meni večina pravnih strokovnjakov, še celo tisti, ki so naklonjeni Janši, se je ne upajo javno braniti. Tudi v tuji strokovni in politični javnosti ni doživela nobenega odmeva. Gre zgolj za nekakšen pregled sodb Ustavnega sodišča, iz katerega dr. Šturm izpeljuje sklepe, kako sodniki pri nas na veliko teptajo človekove pravice. Najmanj kar je, je ta raziskava metodološko sporna. Med drugim iz nje ni razvidno, koliko navedenih kršitev je res posledica sodniških napak, koliko pa jih je posledica pomanjkljive normativne ureditve. O Šturmovih številkah pa le tole. V Sloveniji smo po deležu teh pritožb na Ustavno sodišče povsem primerljivi z Nemčijo, s katero se tako radi primerjamo, in to kar naprej. Zato gre kar pritrditi mnenju pravosodnega ministrstva, da zaključki te raziskave niso nič drugega kot pozivanje k lustraciji in ustrahovanju celotnega sodstva Republike Slovenije. To seveda nikakor ne pomeni, da je z našim sodstvom vse v najlepšem redu, a treba je priznati, da napreduje. Zato bi bilo bolje, kot uprizarjati miting v bran Janezu Janše, v parlamentu govoriti o tem, kako pomagati sodstvu, da bi bilo čim manj napak. Recimo, odpreti razpravo o tem, kako bodoče sodnike

opremiti z več znanja in če hočete tudi več obrtniške spretnosti. Nenazadnje je sodstvo precej splošen pojem, sodnik pa je tisti, ki se mora odločiti. Bolj produktivna razprava od te je o zlorabah pravosodja za politične procese, kot so jo vsilili poslanci SDS, bi bila tudi resna strokovna analiza zakonov, ki določajo, kako naj sodniki sodijo, in razprava v parlamentu o tem, kako jih spremeniti in dopolniti. Prav tako ne bi bila odveč temeljita razprava o smotrnosti organiziranosti sodstva. Pomembnih tem je še veliko več in seveda tudi dovolj, ta današnja pa je v resnici čisto popolnoma odveč.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, zanjo dr. Jasna Murgelj.

DR. JASNA MURGEJ (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani predstavniki ministrstva, spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanska skupina SMC je že na Odboru za pravosodje zavnila predlagane sklepe, ker so nepotrebni, neustrezni in ker temeljijo na nepoznavanju delovanja sodnega sistema in pravosodja v okviru delitve oblasti. Ne podpiramo jih tudi zato, ker temeljijo na predpostavkah, ki v veliko primerih ne zdržijo resne strokovne presoje in predstavljajo nedopusten poizkus posega v sodno vejo oblasti.

Kar zadeva prve štiri predlagane sklepe, je že Zakonodajno-pravna služba ugotovila, da gre zgolj za ugotovitve, ki sodijo v obrazložitve, in ne gre za priporočila, ki jih lahko Državni zbor predlaga državnim organom.

Glede ostalih dveh predlogov sklepov je tudi Zakonodajno-pravna služba ugotovila, da Državni zbor ne more obravnavati in sprejemati odločitev, ki so v izključni pristojnosti drugih vej oblasti oziroma državnih organov. Peti sklep je tudi v neskladju z zakonodajo, saj po Zakonu o sodniški službi delo sodnika oceni personalni svet in ne Sodni svet. Le v primerih, da sodnik ne ustreza službi sodnika in mu sodniška funkcija preneha, pa mora Sodni svet oceno sodniške službe prehodno potrditi. Personalna ali osebna odgovornost sodnikov, o katerih se tukaj veliko govori, je urejena v Kazenskem zakoniku, v 288. členu, ki določa dejanje protizakonitega, pristranskega in krivičnega sojenja. Bi me prav zanimalo, če bi bil Državni zbor pripravljen sprejeti člen Kazenskega zakonika, ki pa bi določal kazensko odgovornost poslanca.

Nadalje, za saniranje sodniških napak so strankam na razpolago pred rednimi sodišči redna pravna sredstva, izredna pravna sredstva, če stranka zatrjuje kršitev človekovih pravic, ima možnost pritožbe na Ustavno sodišče, nadalje potem je še možnost pritožbe pred Evropskim sodiščem za človekove pravice. Sodniki so eni od najbolj nadziranih javnih uslužbencev v sistemu države. Po Zakonu o sodniški službi sodniku v primeru, da je zaradi napačnega

odločanja ocenjeno, da ne ustreza sodniški službi, lahko preneha sodniška funkcija, lahko je razrešen, če stori kaznivo dejanje z zlorabo sodniške funkcije oziroma zaradi katerega je osebnostno neprimeren. Če je kršil sodniške dolžnosti, določene z zakonom ali sodnim redom, lahko sodnika doleti tudi disciplinska sankcija.

Menimo, da je tudi predlog, da se sprejme priporočilo, v katerem naj Državni zbor pozove Vlado, da prepreči zlorabo sodne veje oblasti za politične procese, nedopusten in nesprejemljiv. Predstavlja nedokazano in pavšalno obtožbo sodne veje oblasti, ki bi, če bi takšen sklep sprejeli, pomenila grobo kršenje njene neodvisnosti.

Spoštovani kolegice in kolegi, predlagam, da se spomnimo, zakaj smo pravzaprav tukaj. V Državnem zboru smo zato, ker so nas volivci pooblastili, da sprejmemo in uzakonimo ustrezne rešitve, tudi za pravosodje.

Strinjamo se, stanje v slovenskem pravosodju, sodstvu ni idealno. Sodstvo samo je to ugotovilo že velikokrat, Vrhovno sodišče v svojih poročilih in Sodni svet v poročilih o stanju v sodstvu je velikokrat opozorilo na pomanjkljivosti v delovanju sodstva in predvsem Vrhovno sodišče je aktivno delovalo v smeri, da se te pomanjkljivosti odpravijo. Večkrat je opozarjalo tudi na potrebne spremembe v zakonodaji. Predvsem je treba, da Državni zbor sprejme premišljene spremembe zakonodaje, da bo sodstvo imelo še ustrežnejše pogoje za delo. Zakonodajna veja oblasti je v pravosodju z nepremišljenimi spremembami zakonodaje večkrat povzročila veliko težav in tudi sodne zaostanke, kar se vidi na primer iz odločb Ustavnega sodišča, ki je tudi na pobudo sodišč, ki jih je vedno več, ugotovilo, da je določena zakonodaja v nasprotju z ustavo, kar je povzročalo seveda potem težave v postopkih. Vendar tukaj se predvsem želimo osredotočiti na to, za kar smo pristojni mi kot Državni zbor. To je, kot sem že povedala, na sprejetje ustrezne zakonodaje. Minister za pravosodje je že napovedal, da bo predlagal ustrezne zakonske rešitve in jih predložil Državnemu zboru v odločanje.

Želela bi izpostaviti še eno pozitivno zadevo v tem kontekstu. Na povabilo Vrhovnega sodišča se bomo člani Odbora za pravosodje naslednji teden udeležili obiska Vrhovnega sodišča, da bi na ta način spoznali, se seznanili z delom Vrhovnega sodišča, kar jemljemo kot pomemben korak k vzpostavljanju partnerskega odnosa med sodno in zakonodajno vejo oblasti, v smislu ustvarjanja pogojev za sprejetje ustrezne zakonodaje na tem področju. Prav s tem bomo odpravili veliko ovir za delovanje pravosodja, kot si ga želimo vsi, tudi pravosodje, ker mu bo s tem omogočeno še učinkovitejše vsebinsko delo.

Predlog priporočila, ki je, kot je obrazloženo, v nasprotju z veljavnim redom, zagotovo ne more prispevati k takšnemu cilju, zato ga Poslanska

skupina SMC, kot rečeno, ne bo podprla. Hvala lepa za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem zbranim prav lep pozdrav!

Pravosodje, ki ne sodi skladno z evropskimi standardi in evropskimi vrednotami, je za Slovenijo temeljni razvojni problem. To ni kakšna ugotovitev SDS ali kaj podobnega, kot ste nekateri že danes namigovali, na to nas opozarja Svet Evrope v soglasju z Evropsko komisijo. To se pravi, dve najvišji evropski instituciji, ki sploh obstajata. Dve leti zapored že. Prvi smo se s tem srečali v poročilu, ki je bilo objavljeno na njihovih spletnih straneh leta 2013, spomladi, in potem leto dni kasneje. Še enkrat, sicer z diplomatskimi navedbami, češ, se je nekaj naredilo, potem pa se je ponovilo praktično vse še enkrat od začetka, kar seveda pomeni, prevedeno iz diplomatskega leporečja, da ni narejenega dovolj, da je še vedno temeljni razvojni problem za Slovenijo to, da ima pravosodni sistem, ki je drag, ki je neučinkovit in kar je daleč najbolj hudo, ne sodi skladno z evropskimi standardi in evropskimi vrednotami. To tudi ni samo ugotovitev Evropske komisije in Sveta Evrope, na to nas opozarja tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. Tisti, ki ste danes tu že zatrjevali, kako je vse v najlepšem redu, ste pozabili, da je Slovenija praktično vsak teden na dnevnem redu tega sodišča, da smo verjetno evropski rekorderji po številu prebivalcev za število presoj v škodo države Slovenije, zaradi neznosno dolgih sodnih postopkov in seveda plačilo odškodnin in da so v posameznih primerih bile ugotovljene tudi zelo grobe kršitve človekovih pravic v samih sodnih postopkih. Nedavno je bil ravno en tak primer, tudi javno objavljen, tako da domnevam, da ga vsi poznate. To se pravi, govoriti o tem, da naj bi bilo vse v redu in vse z Evropo primerljivo, je zelo daleč od resnice in v temu je problem. Zato tudi se ne gre čuditi, tako kot ste nekateri sprenevedavo tukaj že počeli, zakaj so isti poudarki in isti sklepi predlagani, kot so že bili, na kateri od sej v minulih letih. Preprosto zato, ker se ni nič spremenilo, kar se je, se je pa bistveno premalo in prepočasi, da bi bil kdorkoli v Sloveniji lahko s tem zadovoljen. Kajti, gospe in gospodje, kar je bistveno, to tudi za tiste, ki so prej govorili, da gre za enega človeka, to Slovenijo strahovito veliko stane, večkratno. Prvič, imamo pravosodni sistem, ki je najdražji v Evropi, plačamo ga približno 2-krat več na prebivalca, kot je evropsko povprečje. To je za začetek, ampak to je še najmanj pomembno. Veliko huje je, da plačamo vse tiste zgodbe, ki se končajo na Evropskem sodišču za človekove pravice. Kdo mislite, da plača vse odškodnine? Država Slovenija, davkoplačevalci, gospe in gospodje. In zato potem ni denarja za vse tisto,

kar je prej spoštovani kolega, ki je zdaj verjetno že nekje zunaj uživa, govoril, za to za vse tiste stvari, ki so še kako pomembne ni dovolj denarja, ker gre za odškodnine tistim, ki ne doživijo tiste, kar jim jamči slovenska ustava na slovenskem sodišču. Kaj pravi slovenska ustava: vsakdo ima pravico do sojenja, ki ga mora opraviti nevtravno, neodvisno, pošteno sodišče, skladno s standardi, človekovimi vrednotami. In sestavni del te pravice je tudi, da ima pravico do uresničitve sodbe v razumnem roku. In sojenje mora biti opravljeno v razumnem roku. Tu se že zaplete. Potem je pa še vprašanje vrednot. Če gremo pa tu secirati stvari, je pa stvar, milo rečeno, shrpljiva. Nekateri ste tudi danes že omenjali, ja, veste, o sodiščih pa o njihovih sodbah ni dobro govoriti v parlamentu. Žal vam moram povedati, da je resnica ravno nasprotna. Če bi prebrali en sam tuj učbenik ustavnega prava ali pa kar domačega – vas povabim zdajle dol v našo knjižnico, kjer sem ponavadi zelo osamljen. Tam je nekaj učbenikov ustavnega prava, enega, recimo, je napisal dr. Lovro Šturm, profesor ustavnega prava, in v vsakem od njih boste našli stavek, da je to, da se o – pazite! – pravnomočnih sodbah razpravlja v javnosti, institucijah, kjerkoli, odraz demokratičnosti, celo merilo demokratičnosti posamezne države. In tisti, ki temu oporekate, preprosto niste demokrati po srcu. Pa se malo vprašajte, kako je z vašimi vrednotami, pa koliko ste vi sami primerljivi z Evropo, če temu oporekate. Kajti brez tega, da se govori o pravnomočnih, še enkrat poudarjam, sodbah, enostavno ni mogoče govoriti o vrednotah, vrednote pa so bistvo tudi posameznih sodb. Kam pa pridemo, če se sodi v neskladju z evropskimi vrednotami, ki imajo do vseh enak kriterij, enako mero – in mimogrede, to izhaja tudi iz slovenske ustave –, dobite pa naslednjo primerjavo, ki jo lahko preverite. V Sloveniji obstaja pravnomočna sodba, celo dve taki, po kateri nekemu, ki je bil član Udbe, torej tajne policije totalitarnega režima, v demokraciji ne smemo reči, da je udbaš, je to kaznivo. Človek je bil kaznovan, ker je to naredil, pa je na sodišču dokazal, in tisti je celo priznal, da je bil oficir Udbe, plačan. Ampak sodba je bila pa v škodo temu, ki je tistemu rekel udbaš. Ker da – pazite! – bi bila lahko prizadeta njegova nežna udbaška dušica, če mu v demokraciji rečeš, da je bil udbaš, torej, da je delal tisto, kar je v resnici delal, ker v demokraciji ima to slabšalni prizvok. Ali je to sojenje skladno z evropskimi vrednotami? Ljudje božji, kam smo mi prišli! Ampak obstajajo – pazite! – pa tudi nasprotna sodbe, po katerih – vsaj dve taki poznam, zanimivo, gre pa za nekoga z demokratičnega pola, konkretno v obeh primerih za člane SDS – je pa treba prenesti vse, tudi če te zmerjajo z nacisti, pa ti svinjajo družino, pa te zmerjajo z morilcem in ne vem kaj, zaradi tega, ker če si pa v SDS, moraš pa prenesti vse, po sodbi istih sodišč in za vse enak kriterij. No, pa dobro jutro! In vi mi boste govorili, da je to uresničitev ustavne pravice, da smo vsi pred

zakonom enaki. Obstaja celo še večji absurd, ki mogoče stvar še bolj pokaže v pravi luči, kje je slovensko pravosodje, vprašanje njihovih vrednot. Obstaja sodba, v kateri je – spet gre za nekoga od SDS – sodišče zapisalo, da bi moral prenesti vse, tudi če mu svinjajo družino, če njega svinjajo, ker to itak ni noben problem, ker smo itak vsi taki, malo čudni, približno tako se tisto bere. Mimogrede, v Avstriji bi bil tisti sodnik zanesljivo predmet odškodninske tožbe, in to velikanske, po njihovi sodni praksi. Ampak o isti zadevi je presojalo tudi – pazite! – častno razsodišče novinarjev, in to tistih, ki jim polarno rečemo "levi", se pravi, Častno razsodišče Društva novinarjev Slovenije. In je v isti zadevi pa zmoglo – pazite, Društvo novinarjev, pa je šlo za novinarja – zapisati – isto društvo je zapisalo –, da to je pa sovražni govor, najbolj zavržena oblika sovražnega govora, tisto, kar preganja cela Evropa, skladno s svojimi vrednotami. In kjer bi moralo biti slovensko pravosodje prvo, ki bi reklo sovražnemu govoru sovražni govor. Za tiste, ki ne veste, kaj je po evropskih kriterijih sovražni govor, to ni dovolj, če se nekoga enkrat z nečim ozmerja ali pa pokaže v nečloveški luči, ampak mora biti zraven prisotno še nekaj, to je utemeljevanje, zakaj naj bi bilo tako zaničevanje človeka utemeljeno. To sta dva ključna elementa in o tem mimogrede skoraj nihče v Sloveniji tega ne ve. Kar je žalostno. Vsi govorijo o sovražnem govoru, pa ne vedo, da ima ta sovražni govor dva kriterija, da gre za nekaj, kar se večkratno ponovi, kar se, pri čemer se nekoga postavi v nečloveški položaj in potem, da mora biti, da je to res sovražni govor, še prisotno utemeljevanje. V tem primeru pa sta bila izpolnjena več kot očitno oba pogoja, hkratno in še ponovljeno nekajkrat. Ampak sodišče tega ni opazilo, sodišče je podučilo, da bi pravzaprav bilo treba prinesiti vse. Sodbe, ki je v tem delu že pravnomočna. Pazite! Kam smo prišli, ko gre za vrednote? In zaradi tega, gospe in gospodje je tak problem, kadar govorite o pravni državi. Zaradi tega, ker spet smo tukaj pri vprašanju, kaj pravna država je. To večina v Sloveniji narobe razume, tudi mnogi, kot opažam, žal, v Državnem zboru narobe razume. Pravna država sama po sebi, veste, je lahko problem. A veste, katera država je bila pojem pravne držav? Nacistična Nemčija. Ampak, zakaj je bila ta država zločinska. Zato, ker je ta pravna država delovala v nasprotju z obče človeškimi vrednotami, ker je sodila brez vrednot. Zato je tako pomembno, da govorimo, ko govorimo o pravosodju, tudi o vrednotah, med katerimi bi nekatere morale biti absolutno samoumevne, pa trdim, da niso. Ena od njih je sojenje v razumnem roku, o čemer sem že govoril. Druga, da bi morali biti vsi pred zakonom enaki. Tretja, da če se nekemu zgodi krivica in se to ugotovi, da ima pravico do odškodnine, to ste nekateri že dejali. Če bo pa kaj narobe, bo pa človek dobil odškodnino. Stvar ni tako enostavna, daleč od tega. Veste, kako je z odškodninami v Sloveniji? Ob tem, ko imamo sodne takse, ki so primerljive,

recimo, z Avstrijo in Nemčijo ob tem, ko imamo bistveno nižji standard, kar je že samo po sebi, gospe in gospodje, trdim kršitev človekovih pravic. Kajti zaradi teh sodnih taks in zaradi postopkov, ki so izjemno hudi, če se jim želiš izogniti ali pa jih znižati, marsikdo danes sploh ne gre več na sodišče iskati svoje pravice. Kar je z vidika varovanja človekovih pravic milo rečeno vprašljivo. Ampak, tudi, če ta del spustimo, pa se vrnem nazaj na odškodnine. Mogoče kdo ne pozna primera, ampak primer mi je predstavila dr. Strobelj, dvakratna doktorica, odvetnica, ki se ukvarja, po lastni želji, predvsem z ljudmi, ki so najbolj ogroženi, z najšibkejšimi. In me je seznanila s primerom, ki ni prav posebej star, ko je očim svojo pastorko, ki jo je njegova nova žena pripeljala s seboj v zakon, posilil dobesedno prvo noč, ko sta se poročila. In jo posiljeval vse do njene polnoletnosti. Končalo se je tako, da to ubogo dekle je imelo duševne motnje, je zaprto v instituciji, se občasno zdravi, da je fizično uničena, ne more imeti otrok, skratka, človek, ki je popolnoma uničen. Človeško življenje poteptano do konca. In je šla preko odvetnice na sodišče, vsaj po odškodnino. In ta človek, ki je bil, ki je to storil, je bil dokaj premožen. Očitno so odpovedale prej vse institucije, da se je to lahko dogajalo. Menda tudi sodišče v nekem primeru, tako je bilo meni to predstavljeno in verjamem, da je bilo upravičeno tako predstavljeno. Ampak pazite to, pustim ta hip ob strani, primer je grozljiv. Veste, kakšna je bila odškodnina na slovenskem sodišču za to? 7 tisoč evrov. Vsako Evropsko sodišče od ne vem Bolgarije, tam do Velike Britanije, bi govorilo o milijonskem znesku. Pri nas pa 7 tisoč evrov. In, če se komu to zdi neverjetno, bi vas spomnil, da smo v tem Državnem zboru, samo malo nazaj govorili o nekem neskončno dolgem, mislim, da 11 let trajajočem sodnem postopku, polnem sodnih zmot, v katerem je bilo neko drugo življenje, poteptano in uničeno. Človek je bil razglašen za pedofila, vsi so se zgražali, odvrnili od njega, na koncu je bil popolnoma oproščen v celoti in dobil 5 tisoč evrov odškodnine. V vsaki evropski državi bi se govorilo o milijonskem znesku odškodnine, gospe in gospodje. Pri nas pa tako. Človeka se uniči, in potem s pravosodnim sistemom v danem primeru pa dobi 5. tisoč evrov odškodnine. In potem naj me nekdo prepriča, da je Slovenija pravna in socialna država, kot govori 2. člen Ustave Republike Slovenije. Zato, gospe in gospodje, je te teme treba odpirati. Res je, minister, to poudarjam, se je ob nastopu na moje izredno vprašanje, o katerem sem prav točno ta primer navedel, zavezal, da bo pripravil ustrezne spremembe zakonodaje. Odkrito povedano, močno dvomim pri tem, ko vidim, kakšne so prioritete te koalicije, da bo to prišlo na vrsto. Upam, da bo, ker bi Slovenija to potrebovala, njeni prebivalci bi to potrebovali, da bi ta država postala tudi v tem delu evropsko primerljiva. Potrebuje pa še marsikaj. Potrebuje tudi sodstvo, ki o uživalo dejansko stopnjo zaupanja,

ne samo domače javnosti, kot se to pogosto narobe razume, ampak tudi tuje. Kajti, prej sem poudaril, da je sodstvo, če ne deluje skladno z evropskimi standardi in vrednotami, velik, temeljni, bistven razvojni problem za Slovenijo, in je. Na to nas opozarjajo evropske institucije. To je treba razumeti vsestransko. Tudi drug primer, če si ti nek investitor, imaš ogromno denarja v tujini in iščeš eno državo, kjer bi vlagal, recimo, pogledaš Slovenijo, ima idealno lego za marsikaj, pridne ljudi in potem vidiš tam šefico kakšne sodnije, ki skače okoli z rdečo zvezdo na kapi, potem boš zelo verjetno kot tuj investitor rekel, oprostite, jaz pa takemu pravosodju ne zaupam. In če ne boš verjel, da bo tvoja investicija zaščiten skladno s standardi in vrednotami, v katere verjameš sam, boš šel nekam drugam. In tako Slovenija izgublja razvojne priložnosti. Če nekdo velja za rdečega eksota, od tega vsi normalni poslovni partnerji bežijo stran. To je treba zelo jasno povedati. In to je tudi eden temeljnih slovenskih razvojnih problemov, s katerim pa presega temo, o kateri danes govorimo. Ko govorimo o pravosodju, govorimo tudi o našem razvoju, govorimo tudi o denarju. Kajti vse, o čemer smo govorili, nas stane, zaradi tega je o tem treba govoriti. Stane nas večkratno: fizično, materialno, stane nas pa tudi v obliki človekovih pravic. Kajti, če te niso ustrezno zaščiteni, smo ogroženi vsi. Saj poznate tisto, danes mi, jutri vi, kolo sreče se vrti. Nobeno pravosodje v nobeni demokratični državi ne bi smelo delati na tak način. In zaradi tega, ko govorim o posameznih vprašanjih, veste, je silno problematično, če se v nekem pravosodnem sistemu zgodi tudi to, kot se je v Sloveniji, ko se je na, konkretno celjskem sodišču, s pravnomočno sodbo, lahko mirno o njej govorim, nihče ne more tega šteti kot pritisk na sodišče, govorim o vrednotah zaradi vrednot, presodilo ob tem, ko so bili na razpolago posnetki oficirjev JLA, ki so ugrabili slovenske civiliste v času vojne za Slovenijo, osamosvojitve, jih odvedli, potolkli, imeli protipravno zaprte, to je bila čista ugrabitev plus še fizično nasilje z mučenjem. In vsi so bili oproščeni. Ampak to ni še nič. S kakšno obrazložitvijo! Sodišče je v obrazložitvi napisalo, da JLA do oktobra 1991, citiram: "ni bila Sloveniji sovražna vojska." In to je bilo storjeno v imenu ljudstva. Tako pač pridemo do takih neumnosti in očitnih nesmislov, da ne rečem še kaj hujšega, če se sodi brez vrednot, brez tistih vrednot, ki bi morale biti prve in osnovne za to, da pravosodni sistem sploh lahko deluje skladno z demokratičnimi standardi. In na to, gospe in gospodje, ne opozarjamo mi. Na to opozarjajo evropske institucije večkratno, še enkrat poudarjam, s presojo sodišča za človekove pravice v Strasbourgu, vedno znova in znova. Včasih se pri nas kar zamolči kakšne zelo odmevne sodbe, ki celo v tujini odmevajo na račun Slovenije. Po drugi strani tiste, ki se ukvarjajo z gospodarstvom, ker Slovenija, zaradi tega izgublja razvojne priložnosti, ne samo, če

pustimo tiste simbole in vse ostalo ob strani, pogledajte, če nekdo ve, da v primeru, da nekdo ne bo plačeval, da v primeru, da bo moral, zaradi katerekoli druge zadeve iti v okviru svojega podjetja iskati pravico na sodišče, temu ne bo presojeno v nekem razumnem roku, bo šel drugam. Poleg tega, ne samo to, tudi ko gre za domače, vprašajte se, koliko primerov je bilo, o nekaterih smo tukaj že govorili, ko je sodišče vleklo en postopek in ljudje, ki so čakali neko pravico, so sicer pravico formalno nekoč dobili, po nekaj letih, ampak v tem času je šlo podjetje v stečaj, vse družine, vezane na to podjetje, so bile na cesti, ljudje brez prihodka. In sedaj se pa vprašajte, kje so človekove pravice teh ljudi. Jaz trdim, da so bile tudi kršene človekove pravice teh ljudi, ker jim jih isto daje ustava in to zaradi neskončne počasnosti pravosodja. Zaradi tega ne z levo roko odmahni takrat, ko govorimo o problematiki slovenskega pravosodja, ker govorimo o razvoju Slovenije, ker govorimo o denarju, ker govorimo o denarju davkoplačevalcev, ker govorimo o nečem, ker to državo strahovito veliko stanje, gospe in gospodje. To je problem, o katerem govorimo danes. Zaradi tega je še kako problematično, če se ugotovi v neki raziskavi, pa če se ji hoče potem kasneje še tako oporekati, da je v čez 600 primerih prišlo do kršitve, ki so jih kasneje ugotovile višje instance, človekovih pravic v okviru slovenskega pravosodja, v okviru postopkov, da je pri tem bilo udeleženih več kot tisoč 700 slovenskih sodnikov. To je nekaj, kar bi moralo vse skrbeti. Če se opozarja, kako pomembno je nepristransko sojenje, še enkrat povem, to ni zaradi enega človeka, ne zaradi mene, ne zaradi vas tukaj, ne zaradi kogarkoli, ampak gre tukaj za vse in predvsem gre, zaradi našega skupnega razvoja. Kajti, če ni nepristranskega sojenja v razumnem roku, če ni učinkovitega sodnega varstva skladnega z evropskimi standardi, potem krni taka država svoj lastni razvoj. To stane večkratno. Še enkrat opozarjam, to ne stane samo davkoplačevalce konkreten denar za odškodnine, ne stane samo davkoplačevalce konkreten denar za sodišča, ki je ogromen, ki bi bil verjetno ob boljši organiziranosti, ob bolj skladnem z evropskimi vrednotami in standardi izvedenih postopkih najbrž lahko nižji, to je izkušnja sosednjih držav ali pa tudi če ne, izognili bi se verjetno vsem tistim škodam, ki jih plačujemo potem na evropskih institucijah tako ali drugače. Ampak še več je tisto, čemur rečemo izgubljene razvojne priložnosti. To je nekaj, kar bi moralo biti prvo in osnovno v državi, ki se sooča z večletno gospodarsko krizo. Če imamo sodišča, kjer posamezniki nastopajo tako, tudi na vodilnih vlogah, da vzbujajo dvom v nepristransko sojenje skladno z evropskimi vrednotami in standardi, potem je jasno, da bodo šli investitorji drugam. In če se ob tem sodni postopki vlečejo v neskončnost, ne samo, da bodo tujci šli drugam, investitorji, poslovni partnerji, še Slovenke in Slovenci, podjetniki, tisto, kar je

temelj razvoja vsake države, ker je temelj blaginje vsake države, bodo spakirali in bodo šli v tujino. In to, gospe in gospodje, se dogaja. Jaz sem z Gorenjske in to čutim, verjetno je tudi drugje povsod enako, morda ne tako hudo kot na Gorenjskem. Tam vsi do zadnjega, kar je sposobnih podjetnikov, ali imajo že račune v Avstriji, ali podjetja selijo tja, ali so se pa že odselili, nekateri še z družinami čez mejo. Zato ker preprosto tukaj vedo, da če bodo imeli težave, če bo finančna nedisciplina, če bo potrebna izterjava, če bo potrebna izvršba, je velikansko vprašanje, koliko bo to učinkovito in koliko časa se bo to vleklo. In so odšli in danes bogatijo neko drugo državo.

In zato, gospe in gospodje, je ta tema, ki smo jo odprli, tako pomembna, ker je to temeljni razvojni problem države Slovenije. To bi vas moralo vse skrbeti. In to bi moralo imeti prednost tudi v zakonodajnih postopkih. Upam, da bo minister držal besedo, ki mi jo je dal na predstavitvi, ko je nastopal svoj mandat. Čakam in pričakujem. Do takrat pa bo Državni zbor ravnal modro in državotvorno, če bo podprl sklepe, ki smo jih predlagali v svojem gradivu, ker v njih opozarjamo na te bistvene razvojne probleme, na probleme, ki se dotikajo tudi človekovih pravic in še kako življenj vsakega posameznika, pa konec koncev tudi blaginje vseh nas. V SDS bomo seveda predlagane sklepe podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavila gospa Marjana Kotnik Poropat. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo spoštovani podpredsednik, spoštovani minister, sodelavka, spoštovane poslanke in poslanci!

V Državnem zboru smo poslanke in poslanci preteklega mandata kar trikrat ali celo štirikrat obravnavali temo, ki je podobna današnji. Kot kaže, bo tudi ta parlamentarni mandat okupiran s podobnimi postopki, saj se je že začel s to večno, za SDS priljubljeno temo. Aktualna Komisija za peticije in človekove pravice je vse do sedaj obravnavane tematike namenila podobnim temam, kot je današnja, plenarno zasedanje pa je obremenjeno s točko tudi že zelo zgodaj, iz česar lahko sklepamo oziroma predvidevamo, spoštovane kolegice in kolegi, da bomo postavili celo rekord v obravnavi enih in istih tematik. Stanje na področju sodstva, zlasti v povezavi s sodnim procesom Patria in njegovim glavnim igralcem gospodom Janezom Janšo, je očitno najbolj pomembna prioriteta težava za SDS. Vas, spoštovani kolegi, ne skrbi na tisoče ljudi, ki so bili prizadeti v vremenskih ujmah. Za sto in več tisoč ljudi, ki so brez dela vam je malo mar. Tudi rešitve za skoraj polovico upokojencev, ki živijo pod pragom revščine, ne

najdete rešitve, da bi jesen življenja lahko preživel mirno in brez skrbi. Vseeno vam je, ali bo naše gospodarstvo kdaj okrevalo ali ne. Vam je glavna prioriteta diskreditacija sodstva in spodkopavanje avtoritete in neodvisnosti posameznih vej oblasti.

V Poslanski skupini Desus smo nad takim početjem zaskrbljeni. Predlog priporočila smo zato zavrnil, že na matičnem delovnem telesu, saj je po naši oceni vrednotenje dela sodišč oziroma konkretnih posameznih sodnikov s strani politike neprimerno in tudi nevarno početje. Vse navedbe in očitki, ki jih predlagatelj predstavlja v predlogu priporočila v zvezi s stanjem na področju zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih, so bili na matičnem delovnem telesu s strani predstavnikov pravosodja prepričljivo in argumentirano prikazani kot nesprejemljivo. V Poslanski skupini Desus smo tudi prepričani, da so vsi očitki pretirani in predstavljeni zgolj z namenom zbujanja lažnega vtisa o tem, kako je z našim sodnim sistemom vse narobe in kako prav noben sodnik oziroma sodnica v tej državi ni primeren za opravljanje sodniške funkcije. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokoencev Slovenije ob spremljanju stanja v pravosodju iz vsakokratnih poročil posameznih sodnih organov opažamo, da se dogajajo mnoge izboljšave. Zavedamo pa se tudi in to priznava tudi pristojno ministrstvo, da določene pomanjkljivosti v slovenskem pravosodju še vedno so, nekatere med njimi so tudi nedopustne in zahtevajo takojšnje ukrepanje. Poslanski skupini Desus verjamemo in zaupamo novemu ministru in njegovi ekipi, da bo področja, ki še šepajo, učinkovito izboljšal, seveda pa za to potrebujemo široko politično in nenazadnje tudi javno podporo. V Poslanski skupini Desus menimo, da torej slovensko pravosodje potrebuje določene spremembe, predvsem pa potrebuje kvalitetno in učinkovito zakonodajo, ki bo zagotavljala blagostanje in enakopravnost slovenskih državljanov in da se zakonodaja ne bo spreminjala vsakič, ko se zamenja vladajoča oblast.

Spoštovane in spoštovani, velikokrat se namreč izkaže, da je problem prav v nedoslednih in hitro spreminjajočih se zakonih. Razglabljanje politike o učinkovitosti, nepristranskosti in neodvisnosti pravosodja pa je za nas poslance iz stranke Desus skrajno neprimerno in nevarno početje. Izrekanje političnih strank o tem je poskus politizacije sodne veje oblasti, zaradi česar je ogrožena demokratična in pravna narava naše države.

Iz tega razloga se v Poslanski skupini Desus do konkretnih primerov, izpostavljenih v gradivu te točke dnevnega reda, posebej in konkretno ne bomo opredeljevali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa mag. Bojana Muršič. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Predsedujoči, predstavniki Vlade, poslanke in poslanci!

Pri pripravi današnjega stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov smo razmišljali, kako naj pripravimo stališče, da se ne bomo ponavljali. Ampak ne gre, kajti že na obravnavi zahteve na matičnem delovnem telesu nas je predstavnik predlagatelja spomnil, da je za predstavitev na matičnem delovnem telesu pripravil malo daljšo predstavitev, ker je večina poslancev novih in ga nihče ni poslušal. Res je, niso poslušali, zagotovo pa lahko rečem, da smo se novi poslanci v Poslanski skupini Socialnih demokratov, taka je večina, z magnetogramskimi zapisi seznanili z vašo junijsko razpravo, ne le to, ampak še kakšno drugo. Podobne teme, ki so bile in so usmerjene k rušenju sodne veje oblasti pa tudi državno tožilske organizacije, predvsem njenega šefa, se vrstijo kot po tekočem traku. Ena od možnosti je bila, da izmed vseh do sedaj pripravljenih stališč na podobno temo pripravimo kompilacijo oziroma kakšno zadevo zamenjamo tako, da bo v skladu s pripravljeno zadevo. Tudi predlagatelji zahteve so namreč nekaj poglavij zamenjali z novimi, na primer nekatera mnenja slovenskih pravnikov doma in v tujini, ki so sicer v Sloveniji pridobivali izobrazbe, izkušnje, napredovanja in podobno. Ne gre pa spregledati tudi znamenite raziskave dr. Šturma. Tako jo je namreč predlagatelj poimenoval na matičnem delovnem telesu. Poznavalci in raziskovalci pa se sprašujejo, ali je res, da je zbirka podatkov enaka raziskavi. V razpravah pa se podpisniki zahteve dotikajo tudi starih zadev, za katere ocenjujemo, da jim prinašajo politične točke. Socialni demokrati se strinjamo z mnenjem predstavnikov Vrhovnega sodišča, da znamenite raziskave, časopisni članki in izjave posameznikov, ki imajo težavo s sodno vejo oblasti, ne morejo biti podlaga za resno diskusijo o kršitvah človekovih pravic pred slovenskimi sodišči. Argumenti in kritike, ki prispevajo k izboljšanju stanja, pa zagotovo so dobrodošle. Ne le v sodstvu, ampak tudi na drugih področjih delovanja družbe. Tudi posamezniki lahko na podlagi kritičnega pogleda na svoje preteklo delo napredujemo. Marsikdo, tudi kdo od nas tukaj, je v svoji karieri sprejel odločitve, ki so se kasneje izkazale za nepravne in so tudi povzročile škodo neki skupini ali celo državi, pa za to odgovarjal, morda je bil celo nagrajen.

Današnja razprava o zahtevi za sklic izredne seje Državnega zbora s predlogom priporočila v zvezi s stanjem na področju zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih je, kot sem že rekla, skupaj zloženo in dopolnjeno gradivo o že slišanih zgodbah, posvečenih predvsem napadu

na sodno vejo oblasti, predvsem na njenega šefa, in na nekatere posamezne sodnike, ki ne delajo po pričakovanjih predlagateljev. Prav tako nenehno in na različne načine tudi z zlorabo Državnega zbora vsiljujejo javnosti tezo, da je v sodstvu vse narobe. Glede na to, da se zgodbe ponavljajo, si bom dovolila prebrati že izrečeno uvodno misel našega stališča z dne 5. junij 2013 na 38. izredni seji: "Socialni demokrati zagovarjamo tezo, da je nedopustno, da se v primeru, ko se v postopku znajdejo politiki ali privilegirani pripadniki elit, ogroža avtoriteta sodišč. Sodniki morajo biti neodvisna in enakopravna veja oblasti, ker morajo varovati pravice in zagovarjati enakost strank v sodnih postopkih." Bi pa na tem stališču dodala še naslednje. Še manj pa je dopustno, da se posamezne sodne primere izkorišča zato, da se brani posameznika.

Spoštovani, po našem trdnem prepričanju je trajni sodniški mandat garant za neodvisno sodstvo. Sodstvo, ki si bo upalo soditi in izrehati kazni tudi do nedavnega nedotakljivim. Podpirali bomo tiste zakonske rešitve, ki bodo šle v smeri določanja najstrožjih strokovnih in etičnih kriterijev, ki jih bodo morali izpolnjevati kandidati za sodnika. Pa ne le sodniki, temveč tudi podporno sodno osebje mora ravnati etično in delovati na podlagi zakonskih in strokovnih meril. Socialni demokrati še vedno zagovarjamo tezo, da morajo v sodni veji oblasti sami delati na pridobivanju ugleda in zaupanja. K ugledu in zaupanju v sodno vejo oblasti pa bodo prispevali tudi nosilci javnih funkcij v sodnih postopkih tako, da se bodo odzivali na naroke, spoštovali odločitve sodišč in ne dajali izjav, iz katerih je moč zaznavati nespoštovanje odločitev sodne veje oblasti in ignoranco do nje. Pa tudi tako, da kot prvonosilci javnih pooblastil ne bodo padali v skušnjave. Prav tako se Socialni demokrati zavedamo, da bo zadovoljstvo državljanek in državljanov ob izrečenih kakršnihkoli sodbah vedno deljeno. Še posebej ob tistih medijsko bolj odmevnih sodbah in takrat, ko javnost ne pozna vseh dejstev, opravičnosti in nepravilnosti sodb, ko sklepamo le na podlagi medijskih objav.

Še enkrat naj poudarim, v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo trajen sodniški mandat. Funkcionarji sodne veje oblasti pa naj poskrbijo, da si bodo s kakovostnim in učinkovitim delom povrnili ugled v spoštovanje državljanek in državljanov. Nadzorstveni organi znotraj sodstva naj tiste, ki ne delujejo v skladu z ustavo, zakoni in etičnimi merili ustrezno sankcionirajo. Politika pa naj zagotovi pogoje, da lahko sodna veja oblasti nepristransko in neodvisno opravlja naloge, ki jim jih nalaga ustava in zakoni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank

in poslancev o predlogu poročila. Prvi ima besedo predlagatelj dr. Vinko Gorenak. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pričakovana zadeva. Jaz sem vendarle izhajal iz tega, da je velik del poslancev nov in da bi lahko nekatere zadeve drugače dojemali, ampak iz razprav oziroma predstavitev stališč poslanskih skupin vidim, da ste verodostojni in spoštovanja vredni nasledniki tistih, ki so v teh poslanskih klopih sedeli pred vami. Seveda bi reagiral samo na dve zadevi. Prva je to, kar je gospa Poropatova govorila – gospodarstvo, upokojenci in ne vem kaj vse. Ja, kdo pa to dela, gospa Poropat? Ali ste vi še v opoziciji ali v koaliciji? To dela koalicija in ne opozicija. Opozicija nima oblasti in ne more, vsaj neposredno, vplivati na gospodarsko rast, na upokojenje in ne vem kaj vse, to je vaša naloga, vi ste v vladi, ne mi. To je ena zadeva.

Druga zadeva, pa vsem tistim, ki ste govorili spet o neodvisnem sodstvu in tako dalje, bomo pač vaje ponavljali. Torej, vajo bomo ponovili, ker ponavljanje teh vaj očitno tudi prinese napredek. Namreč, od leta 2008, ko je bilo v tej dvorani rečeno, da ni dovoljena razprava o sodstvu, da ni dovoljeno z ničemer omenjati kakršnekoli stvari v pravosodju, do danes je minilo nekaj let, ampak danes celo minister priznava in reče, minister za pravosodje, da je sodstvo dovoljeno kritizirati. Napredek je, ampak počasen. Ampak tudi vi boste torej vaje še ponavljali.

Ampak jaz bi nadaljeval tam, kjer sem prej nehal, in sicer s kritikami tujih strokovnjakov. Gospe in gospodje, sprašujem vas, kaj se je spremenilo od leta 2003, ko je nemški sodnik Norman Doukoff rekel takole, da se sodstvo ukvarja s ščitenjem svojih privilegijev in da ni pripravljeno na nobene spremembe. Ali je kaj novega? Nič. V sodstvu je vse po starem. Dekan pravne fakulteta iz Helsinkov je pred kakim mesecem dni na Brdu govoril o zaupanju v pravosodje. In je rekel takole: "Če ni zaupanja ljudi v pravosodje, vladavina prava ne deluje". Vemo da, da je zaupanje naših državljanov v pravosodje 24 %. Se pravi, po besedah dekana te fakultete enostavno vladavine prava v Sloveniji ni.

Še nekaj domačih strokovnjakov, ki so govorili o slovenskem pravosodju, naj citiram dr. Klemna Jakliča, to je gospod, ki na ljubljanski pravni fakulteti ni mogel biti asistent, ker je ljubljanska pravna fakulteta rekla, da pač takih, kot je on, ne potrebuje, odšel je v Združene države Amerike, ker je naredil dva doktorata in danes poučuje na Harvardu ameriške bodoče sodnike. Se pravi, za njih je dober, za nas pa, za ljubljansko pravno fakulteto, pa ni bil v redu. On pravi takole, ko govori o neodvisnosti sodstva in ko govori o nepristranskem sojenju, pravi takole, "kakršnakoli komunikacija med sodnikom in tožilcem brez navzočnosti obdolženega ali med sodnikom in obdolženim ali njegovim

odvetnikom brez navzočnosti tožilca je razlog za dvom v objektivnost sodnika. Je tudi razlog za razveljavitev marsikateri sodbe." Potem je to navezoval na konkretno gospoda Maslešo in nastope predsednika stranke leta 2010 in 1999 in seveda je to povezal in utemeljil, da bi Evropsko sodišče za človekove pravice v takih primerih to štelo za kršitev človekovih pravic. Vemo pa, kaj je naredil gospod Masleša na dnevih pravosodja, kjer je sedel tudi gospod Ferlinc, tožilec, v prvi vrsti, seveda je ploskal verbalnemu obračunu gospoda Masleše s predsednikom stranke. Klemen Jaklič pravi v nadaljevanju takole: "Masleša ni kršil le po duhu, ampak tudi po vsebini izrecno določbo letnega razporeda, ki zagotavlja, da se predsednik in noben sodnik ne morejo razporediti v senat na znano konkretno zadevo. Vedno pride do kršitve te pravice, do zakonitega sodnika, ko se pojavi nek sodnik, ki že vnaprej ve, da bo on odločal o tem in izigra to izrecno določilo na način, da se sam postavi v sojenje o konkretni zadevi. Pravzaprav to ni razlog, zgolj razlog za izločitev, ampak je po Zakonu o sodiščih tudi razlog za prenehanje funkcije Vrhovnega sodnika." Ampak naš Sodni svet ne bo naredil nič, minister pa tudi ne.

Prof. dr. Janez Kranjc v zvezi s tem pravi takole: "Če hoče biti sodstvo verodostojno, morajo sodniki dajati zgled s svojim vedenjem in strokovnostjo. Bolj kot na število rešenih zadev bi morali gledati na korektnost in pravičnost odločitev."

Raziskavo dr. Šturma ste diskvalificirali, nekateri tudi v vaših nastopih, diskvalificirajo jo tudi na pravosodnem ministrstvu, kot tudi na ljubljanski pravni fakulteti, kjer je on častni profesor, zaslužni profesor. Pa vendarle, dragi moji, kaj pa je naredil dr. Šturm? Nič posebnega ni naredil. Preštel je sodbe ustavnega sodišča in ugotovil, da je 613 senatov v 15 letih kršilo človekove pravice z vidika odločb ustavnega sodišča in nič drugega. Kršil jih je tudi gospod Masleša štirinajstkrat, tudi vrhovni sodniki: Ziba Trampuš, Vasilij Polič, Kristina Ožbolt, Peter Hauptman, Pavle Dolenc, Martina Lippai, Rudi Štravs, Nina Betetto, Jože Petrič, Irena Badovinac Bjelič, Bojan Dolenc, Janez Vlaj, sedaj predsednik Sodnega sveta, Peter Golob in tako dalje. Po sodiščih je pa tudi stanje analiziral in je jasno povedal, da se je to dogajalo največkrat v Ljubljani – 90-krat, na Višjem sodišču okoli 35-krat in tako dalje, in tako dalje, in tako dalje. To so sedaj, bom rekel, domači strokovnjaki. Jaz bi vas rad opozoril na to, da tudi sodniki kritizirajo stanje v pravosodju in prehajam na nekaj citatov, ki so jih izrekli sodniki. Torej, citiram: "Problem slovenskega sodstva ni toliko v vplivu, ali v poizkusih vplivanja nanj in v podrejanju s strani drugih vej oblasti. Glavna težava ni v prodiranju politike v sodstvu. Slovenski pravni red ima spodobne ter z drugimi demokratičnimi in pravno urejenimi državami primerljive mehanizme zagotavljanja neodvisnosti pred zunanjimi vplivi na formalni ravni ni težav.

Kardinalni problem," citiram torej naprej, "slovensko sodstva, je sodstvo samo in seveda politika v njem, ker se je kot dediščina totalitarnega obdobja ohranila v zakrknjenih starorežimskih miselnih vzorcih ter kolektivistični korporativistični miselnosti." Še citiram sodnika: "Tam se ohranja in samo sebe miselno vrednostno nadzorno napaja in oplaja preko institucij zaprtosti in samozadostnosti, kar bi imelo v normalni državi z demokratično tradicijo, pravno kulturo pozitivne učinke, ohranjalo bi se tisto, kar je, kar še obstaja, se pravi notranje miselno, neodvisno sodstvo." "Žal v Sloveniji", še en citat, ni tako." V Sloveniji se ohranja tisto, kar je, to pa je vse prej kot intelektualno, avtonomno in neodvisno pravosodje. Prosti strelci, ki mislijo samostojno in kritično, kar bi moralo biti lastno vsaki sodniški pameti, so potisnili ob rob, osamljeni ter etiketirani kot zdrharski in čudaški. Zato ni nič čudnega, da je na čelu na tak način neodvisnega sodstva skriti favorit sodnikov – kakršno sodstvo, tak je njihov predsednik, ki si ga je sodstvo samo avtonomno tudi izbralo. Tudi ni čudno, da se med predavatelji na sodniških šolah, ki jih izbira avtonomno in neodvisno sodstvo, vselej najde nekdo, ki je visoko profiliran politični aktivist brez kakršnekoli pravniške izobrazbe. Pred leti ste tam predavala gospod Sajovic, veterinar po poklicu, in gospod Anderlič, šlosar po poklicu, ni to slabšalno, ampak kaj imajo taki ljudje predavati sodnikom, meni ni jasno." Še citiram naprej: "Politiki res ni treba storiti prav nič, ni ji treba tako rekoč z ničemer vplivati na sodstvo, da bi si ga podredila in si zagotovila dolgoročni vpliv nanj, ga že ima tako rekoč od nekdaj. Problem slovenskega sodstva je pomanjkanje miselne, intelektualne neodvisnosti, problem je notranja avtonomija sodnikov" in tako dalje. Če bi jaz to rekel leta 2008, bi me po mojem predsednik že odslovil iz dvorane pa tudi sedaj bom rekel, bi mogoče kdo protestiral, ampak poglejte, saj to nisem jaz rekel, to je rekel ustavni sodnik Jan Zobec na svojem predavanju v ZDA. Tisti, ki kritizirate dr. Šturma, imate mogoče kaj spoštovanja do Boštjana M. Župančiča, znanega predavatelja Pravne fakultete in člana mednarodnih sodišč. Ta je tudi ocenil stvar okoli Vaskrsiça ali kako že, ja, tako nekako, iz Litije, ki je izgubil hišo za 124 evrov. Prodali so mu jo na dražbi, ker je bil dolžen 124 evrov. In je rekel, dr. Boštjan M. Župančič, da gre za neverjeten mehanični pravni formalizem. Naprej je pa rekel, da naši sodniki ne odločajo po zdravi pameti v kontekstu vsakega primera posebej, ampak mehanično vlečejo sklepe iz neke fiktivne enačbe. Skratka, sodnik mora imeti predvsem zdravo kmečko pamet in pravno znanje. On je to rekel. In zdaj, on je rekel še marsikaj drugega, da ne bom vse citiral, tisti, ki predavate na Pravni fakulteti, veste, kako je ocenil vas, je rekel takole, da tisti, ki prihajajo s Pravne fakultete in postajajo sodniki, so pravzaprav srednje ali pa višje pravne sestre in ne diplomirani pravniki. Toliko vsem tistim, ki ste

hvalili pravosodje in ne vem kaj vse. Upokojeni sodnik iz obale mi je pa takole zapisal. "Sodniki so princip neodvisnosti pri sojenju sprevrgli v neodgovornost za slabo delo." 40 let je bil sodnik, tožilec in na koncu odvetnik ta gospod.

Vi ste prejeli pismo sodnice Metke Kramberger Wherry, 10. oktobra. Poglejte, na eni strani naj bi sodstvo po zavezi državljanom znižalo število sodnikov, to pomeni, da bi naj notranje prerazporejalo seveda tiste, ki so že sodniki, ob upokojitvah, ne pa na novo zaposlovalo. Kaj se dogaja? Enostavno tega ne spoštujejo in zaposlujejo od zunaj, z državljanji so pa podpisali zavezo, da bodo zmanjšali število sodnikov. Torej so se zlagali. Jaz ne bom o konkretnih osebah, ker ne smem, ker so tajni podatki. Sodni svet je pod oznako tajno neki osebi, ki je zdaj jaz ne smem imenovati, ker bi lahko bil v kazenskem postopku, ki je postala poslanka, prej je bila pa sodnica, je z aktom določil, da lahko po poslanskem mandatu pride nazaj med sodnike. Zelo zanimiva zadeva. Saj to je zakonsko dovoljeno in ne vem, zakaj potem to skrivajo. Ne vem, zakaj je to treba dati pod oznako tajno. Ampak to so dali pod oznako tajno. Hkrati so pa pod oznako javno diskreditirali sodnico Majdo Kovačič iz Celja, ki je, recimo, v petih letih mogoče kakšen zakon pregledala pa dala kakšne pripombe nanj. Ampak, ker je bil naročnik in prosilec SDS, je pa to strogo prepovedano. Vidite, to je Sodni svet.

Primeri slabe prakse. Zaupanje državljanov, vemo da je 24 %. Ampak pojdemo po vrsti. Vsem tistim, ki govorite, kako je neodvisno pravosodje, kako jih je treba pri miru pustiti in kako jim ne smemo pokazati niti slokega prsta, gospa Poropat, dobro poslušajte. Branka Mačka, morilca treh mladih ljudi v karambolu, so spustili iz zapore zaradi napake, potem so ga pa ponovno obsodili. Balkanski bojevniki – veste, kakšen projekt je to bil, koliko denarja je šlo za to. Enostavno so dovolili uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov, potem so pa rekli, da je to nezakonito bilo. In dokazi, pridobljeni v Srbiji in Sloveniji, ne veljajo v Sloveniji, veljajo pa v Nemčiji, Italiji in še marsikje. Tisti, ki so bili pa obsojeni, so pa sedaj na begu, ker so jih spustili. Aha, gospa Poropat ne more več poslušati. Sodni izvršitelj je v nekem primeru rekel takole: "Ja gospa, jaz moram nalogo opraviti, ki mi jo je sodišče naložilo, vi se ne pišete Janković, moram opraviti to nalogo." Ali ste videli kakšno sodbo za slabe kredite? 3 milijarde jih je bilo in nekaj takega. Še nič. Branko Lužar, Orion. Se ga spomnimo? Kaj je že bilo z njim? Opeharil je stotine ljudi, oproščen je vsakršne krivde, da smo si na jasnem, vsi tisti, ki so bili oškodovanci. Afera Prijatelji v stečaju. Zelo zanimiva zgodba, v povezavi med stečajnimi upravitelji in sodniki, ki se družijo, zabavajo in si nezakonito odmerjajo nagrade. Nezakonito. Seveda potem sledi nagrada. Sodnica, ki je šestkrat napačno mimo zakona določila stečajno nagrado in je sodišče to ugotovilo, je bila potem nagrajena in je potem napredovala. Zdaj jaz ne bom o

gospodu Maslešu in Fišerju, ker smo si že vse povedali, tu ni kaj več dodajati. Mogoče, recimo, bi rekli še kaj o gospe Mateji Lužovec, sodnici, ki sprejme v sodnem postopku pričevanje vedeževalke. Vedeževalka je torej kredibilna in to, kar ona pove je v redu in to se sprejme v sodnem postopku, hkrati pa, recimo, oprosti mučitelje mačk, kjer pa policija predloži materialne dokaze, kako so te mačke mučili in pobijali. Vesna Pavlič Pivk, vsi vemo, zakaj gre, ta zadnjo Demokracijo si pogledajte. Lepa, a ne? Z vsemi totalitarnimi simboli je ona danes neodvisna sodnica. Andrej Ferlinc, Jure Cekuta se sprehajata po Mariboru. Obdolženec pa tožilec in je to vse v redu, to je vse normalno, tu ni nobene težave. Vesna Bergant Rakočević, čestitke Barbari Klanjšek za pokončno držo v zadevi Patria, in pa seveda, "protestniki so pa severni Korejci", to so besede sodnice. Gremo naprej. Gorše, stečajni upravitelj, ki je v žepe dal kar ... aja zdaj ne smem več tako reči ... ta gospod je bil prvi med stečajnimi upravitelji, ki je seveda prišel pred sodišče. In kaj se je zgodilo? Da skrajšam ta primer, da ne bom predolg – na prvi stopnji obsojen na večletno zaporno kazen. Predloženi so bili materialni dokazi in ne idola, materialni dokazi so bili predloženi. Višje sodišče je zadevo razveljavilo in ga oprostilo vse krivde. Mož ni kriv ničesar. Ob tem, da je naredilo Višje sodišče serijo napak, ki jih nihče več ne more popraviti. Recimo, niso vabili specializiranega tožilstva in ko so odločali, tožilec sploh ni imel nobene besede, ker sploh ni vedel, da odloča. Zanimiva zadeva. Zelo zanimiva zadeva. In ta gospod je danes seveda na prostosti. Tisti, ki so seveda oškodovanci, imajo o tem, bom rekel, zelo zelo negativno mnenje. Seveda je situacija taka tudi v nekaterih drugih primerih, ki jih bom citiral. Videm Krško – sodnik se zmoti in stečajnemu upravitelju nakaže 160 tisoč evrov preveč. Preveč, ker pozabi, da je že dal pred leti akontacijo in 160 tisoč evrov stečajni upravitelj spravi v žep. Višje sodišče to ugotovi in pravi, da se ne da nič več narediti, da je denar šel v žep in da ga ni mogoče dobiti nazaj. Delavci so pa brez denarja. V januarju v letu 2009 so stečajni upravitelji s pomočjo gospoda takratnega ministra Zalarja dobivali na mesečni ravni okoli 10 tisoč evrov. Potem je pa gospod Zalar napovedal neko spremembo pravilnika in rekel, preveč dobijo, bom jaz to "prišraufal". In je to tudi naredil. Zdaj, če bi res mislil to narediti, potem bi moral to narediti tako, da tega ne bi naprej povedal, da bo pravilnik spremenil. Ne, akcija sodnikov in stečajnih upraviteljev je sledila in v sedmih dneh v začetku julija leta 2009 so si izplačali dva milijona 300 tisoč evrov. Torej toliko kot prej v dveh letih skupaj. Glejte zelo zanimiv – zdaj ne reči, da ne moremo o tem govoriti, mi o tem moramo govoriti –, zelo zanimiv primer je iz Nove Gorice, Žiga Prijatelj, mladoletnik, 14 let star, najde nek pornografski material. In kaj se zgodi? Tam najde svojo učiteljico, profesorico ali nekaj takega. Ta seveda ga ovadi, češ, da je to fotomontaža. Izvedenec pa pravi, ne ni

fotomontaža, slike so prave, ampak tožilka mladoletnika preganja in sodnica ga tudi obsodi, kljub temu, da je izvedenec potrdil, da je fotografija pristna. Višje sodišče v Kopru je zadevo ustavilo in mladoletnik ni bil več spoznan za krivega, torej ga je oprostilo. Ampak starši pa to oprostilno sodbo, ne boste verjeli, v obrambo svojega sina pošljejo članom sveta staršev in v akcijo stopi tožilka gospa Ovnova, to je tista tožilka, ki je Roberta Fojkarja preganjala 11 let in je sodišče vseskozi ugotovilo nezakonitosti, odnosno, sodišče je reklo: "Tožilka, neahjte preganjati to osebo, ker nimate prav." Pa se je tožila z njim 11 let. No, starša sta dala torej to svetu staršev v obrambo svojega sina, da ni ničesar kriv. Ne boste verjeli. Tožilka spiše obtožni predlog zoper starše, zaradi tega, ker so razkrili osebne podatke svojega lastnega sina. Svojega lastnega sina. Ker tega nebi smel narediti, ker se mladoletnike ščiti v postopkih, baje. Neumnost. To ni samo nepravno znanje, to je tudi kmečka logika, ne gre skupaj. In seveda starši zaprosijo novinarje v Ljubljani, konkretno v Reporterju, da to objavijo, pa podpišejo, pa ta mladoletnik postane polnoleten pa tudi podpiše, prosim, objavite z imeni in priimki. In kaj se zgodi? Novinarji so obsojeni, ker so objavili osebne podatke, imeli so pa dovoljenje staršev in tega sina. In zdaj novinarji so obsojeni, ker so objavili osebne podatke. Višje sodišče v Mariboru je to potrdilo, zadeva je pa zdaj na Vrhovnem sodišču.

Najnovejši primer, da ne boste rekli, da samo stare stvari govorim. Par dni nazaj smo izvedeli, da kot vsi veste, tisti, ki se s tem malo bolj ukvarjate, vsak sodnik mora vsake tri leta biti ocenjen, mora dobiti oceno, ker je to pač zakonsko določilo. Glejte, sodnica Ines Kobe v Kočevju je zadnjo oceno dobila leta 2003. Kdo je za to odgovoren? Kdo je za to odgovoren? Ga ni in tudi nihče ne bo odgovarjal. Pojdimo naprej. Poglejte, še en primer, Anita Dolinške, pravzaprav takole – v Celju je bil letos marca razpis za višjega sodnika. Vsi vemo, da je treba število sodnikov znižati, to so se zavezali v zavezi državljanom, ampak objavili so razpis za višjega sodnika. Nekak normalno bi bilo, da na okrožnem sodišču najdejo enega sodnika in ga povišajo v višjega sodnika, bi bilo čisto normalno. Ampak glejte, prijavila se je odvetnica Anita Dolinšek, ki nima enega dneva sodnih izkušenj, prijavila se je pa na razpis. Prijavila se je pa tudi sodnica okrožnega sodišča Alenka Pavič, torej je Sodni svet imel dve osebi. Osebo, ki ima 8 let delovnih izkušenj na področju gospodarskih sporov, in osebo, ki nima niti enega dne sodnih izkušenj, govorimo pa o razpisu za višjega sodnika. Sodni svet izbere Dolinškovo, torej odvetnico, ki nima nič izkušenj, in jo postavi na mesto višje sodnice. Pavičeva se pritoži na Upravno sodišče in Upravno sodišče razsodi: Pavičeva ima prav. Torej Sodni svet je neupravičeno predlagal Dolinškovo, ker nima izkušenj, ampak bi moral izbrati Pavičevo. Sodišče je to odločilo. Glejte, seveda postopke

ponovijo. In kaj se zgodi v ponovljenem postopku? Ponovno izberejo odvetnico, ki nima nič delovnih izkušenj in zavrnejo sodnico, ki ima pa v svojem žepu sodbo, da bi morala biti ona izbrana. In seveda sodnica obupa nad sodnim sistemom, kaj pa bo drugega, saj ne more drugega biti. Vi veste, da je v povezavi s tem treba reči še nekaj. Torej Vrhovno sodišče, predsednica Vlade lansko leto in takratni minister so podpisali zavezo državljanom, po kateri je ministrstvo zagotovilo približno 4 milijone evrov v dveh letih dodatnih sredstev, sodniki so se pa obvezali, da bodo število sodnikov znižali za 56 v času od 1. 6. 2013 do 1. 6. 2014. Kaj so naredili? Denar so pobrali, število sodnikov so pa znižali za 21 in ne za 56. Vidite, to je realna situacija v pravosodju. In takih primerov je še zelo zelo veliko. Jaz temu pravim, da v tem primeru gre za goljufanje državljanov in čisto nič drugega. Gospe in gospodje, naj zaključim, ker je tega materiala veliko.

Namesto zaključka, ki ga boste verjetno še velikokrat slišali, glede na to, da serijsko zavračate sklepe, bomo pač vaje ponavljali. Za zaključek naj rečem še naslednje. Glejte, sodstvo je, kakršno je. Leta 1990 ni doživelo nobene transformacije, tudi Pravna fakulteta ne, tam še vedno predavajo iste osebe ali pa so predavale daleč po letu 1990. Recimo, dr. Bavcon, častni občan Ljubljane. Kaj je on napisal leta 1978? "Kazensko pravo je najprej sredstvo za obvarovanje obstoječ družbene ureditve. V tem smislu je kazensko pravo sredstvo za zatiranje in za sistematični boj proti določenemu delu prebivalstva, torej za boj," tu je citiral Lenina, "torej za boj proti razredu, ki se zaradi svojih drugačnih pogledov upira celovitosti obstoječe družbene ureditve ali njenim sestavnim delom." Povejmo po kmečko, da bodo ljudje razumeli: Kazensko pravo je sredstvo za obvarovanje komunizma. Ja, saj, predaval je pa po letu 1990 isto naprej. Ampak tisto sredstvo za zaščito komunizma je pač spremenil v sredstvo za zaščito slovenske politične levice. To je edina razlika. Kaj je še naredil? Leta 1987, to je tri leta pred osamosvojitvijo, štiri, je napisal takole, na strani 29, Kazensko pravo, splošni del: "V naših družbenih razmerah mora biti kazensko pravo v skladu z bistvenimi značilnostmi družbene ureditve," se pravi – socializma. Zanimiva zadeva, kajne. In tiste iste učbenike so imeli naprej. In potem ni čudno, da je seveda situacija, kakršna je, da imamo pač sodnike, ki dihaajo na levo, na levo, priden, pa piškotek dobiš, tako kot je napisal eden od znamenitih, mislim, da je sociolog ali kaj je. Toliko za zdaj. Oglasil se bom v nadaljevanju, na vsako razpravo, za katero bom menil, da je to potrebno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem dr. Bojanu Dobovšku. Pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to razpravo!

Izhajam iz treh ugotovitev o sodnih postopkih. In sicer prvič, da sodišča ne rešujejo zadev. Vsi, ki pridejo na sodišče in mislijo, da bodo s tem rešili zadevo, se motijo. Sodišča sodijo po zakonu. Pred sodiščem nastopata dve stranki in ponavadi sta obe stranki nezadovoljni. Tista, ki zmaga, zato, ker je mislila, da bo uspela več, in tista, ki je izgubila, je pa itak nezadovoljna. In tretjič, da sodišča vedno delajo na tem, da rešijo zadevo. Če pogledamo problematiko sodišč, vidimo, da so v novejši dobi zadeve vedno bolj kompleksne in vedno bolj obsežne. Da imajo evropske elemente, ker gre za upoštevanje tujih sistemov, da je vedno več gospodarske in finančne kriminalitete in je zato potrebno dodatno izobraževanje, za katero pa denarja po navadi zmanjka. Če potem pogledamo statistike, seveda tiste uradne statistike in ostale dajo neke primerjave, ker poglobljena analiza izhaja iz kvantitativnih in kvalitativnih rezultatov. Če se ozrem bolj na tiste kvalitativne probleme sodišč, lahko izpostavim naslednje zadeve, in sicer kot prvič, da je največji problem sodišč transparentno napredovanje in pa kadrovanje. Treba bo uvesti transparentna merila, vnaprej znana, kako se napreduje, po kakšnih merilih in kako je bil izbran ta kandidat. To bo prineslo zadovoljstvo znotraj institucije in nekako povečalo učinkovitost teh institucij.

Drugi problem lahko vežem na število sodnikov, ki je že bilo danes izpostavljeno, in sicer vidim to skozi problem dodeljenih sodnikov. Sodniki so dodeljeni na ministrstva ali pa na neko drugo delo znotraj samega sistema in ne opravljajo sodnega dela. Se pravi, s tem bi lahko povečali število sodnikov in problem, ki se veže na to, je, da takšnih sodnik ni moč oceniti pri napredovanju, kajti ne sodijo.

Naslednji problem bi lahko izpostavil tisto, na kar so nas opozarjali že kolegi iz Nemčije, ki so prišli nekako pogledati, kaj se dogaja v Sloveniji, in opozorili, da je ključen problem sojenje na drugi stopnji. Da je problem, da ta sodišča vračajo zadeve na prvo stopnjo, kar smo že v neki meri popravili, vendar še vedno v ključnih zadevah se zadeve vračajo, kar pomeni podaljšanje postopkov in ne tvorjenje sodne prakse.

In potem še zadnja zadeva, ki bi jo lahko poudaril, da so sodniki kot funkcionarji tisti, ki imajo dodatek za nezdružljivost in naj bi opravljali samo to delo. Seveda jim je dovoljeno tudi izobraževanje, ampak tukaj je mišljeno izobraževanje znotraj institucij v sodniški šoli in podobno, ne pa izobraževanje na privatnih institucijah, kar se dogaja. V tej zvezi bi poudaril tudi to, da nekateri opravljajo tako imenovano parasodniško delo v raznih arbitražah, svetovanjih in podobnem, in potem zaradi tega prihaja do izločanja sodnikov. Tisti, ki delajo

sodniško delo in niso vključeni v neke takšne institucije, potem delajo še več, kajti tisti, ki so ob svojem delu še dodatno angažirani, se morajo izločati, ker naletijo na iste stranke, kot so v njihovem dodatnem delu.

Če zaključim, bi lahko rekel tako, da tako kot v vsaki drugi instituciji tudi na sodiščih obstajajo dobri sodniki in slabi sodniki. In tistih nekaj slabih sodnikov meče slabo luč na celotno institucijo, to pa je še kako prisotno potem v medijih. Se je pa pokazalo to, da smo na zadnji Mandatno-volilni komisiji složno vsi poslanci podprli predlog, da se odvzame mandat sodniku, ki je kršil takšna pravila. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravi naj se Marjana Kotnik Poropat. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Predsednica Sodniškega društva Roblekova je izjavila, da je treba sodnemu sistemu povrniti ugled, ki ga je imel pred 30 leti. Če v tej izjavi ne začutite, da je nekaj zelo narobe, potem je naš problem še toliko večji. Ravno takšne izjave so vzrok, da se moramo o stanju v sodstvu in pravosodju kot celoti še kako pogovarjati. Izjava govori o zaskrbljujoči miselnosti in vrednostnem sistemu. Res je, da si mora naš pravosodni sistem pridobiti ugled. A kakšnega? Ugled si mora pridobiti primerljiv z demokratičnim sistemom in ne totalitarističnem. Gospa govori o, na nek način tudi kliče k sistemu, ki je kršil človekove pravice najhujše oblike. Govori o odvzemu življenj, o umorih, o streljih v glavo, o umorih tudi 9-letnih otrok. Vi, spoštovani kolegi, na tej strani, pa se mojemu izvajanju smejite. Govorimo o sistemu, ki ga je slovenski narod plebiscitarno zavrnil. In te izjave, so zaskrbljujoče tudi zaradi nečesa drugega, kar pa bi nas danes moralo več kot skrbeti. Govorimo o tem, da ta veja oblasti ni naredila vrednostnega preskoka iz bivšega, še enkrat ponavljam, totalitarnega režima v demokratičnega.

Danes poslušamo tudi o tem, da je bilo vse to že večkrat slišano. Bilo je, a očitno bomo morali o tem še veliko govoriti in poslušati še večkrat. Toliko časa in tako dolgo, da bo vendarle prišlo do pomembnih korakov naprej. Izjave, da politika, ki je nekako nova politika, mora poskrbeti za pogoje, ki so primerni sistemu, v katerem živimo. A če res želimo govoriti o tem, potem moramo govoriti tudi o kršenju naše zakonodaje s strani predstavnikov državnih institucij. Ti kršijo zakon. In ne enega, kršijo jih več. Zakone kršijo predsedniki KPK, ki postajajo pravosodni ministri, zakone kršijo predstavniki pravobranilstva, zakone krši Sodniški svet, zakone krši informacijski pooblaščenec. In ko želimo razpravljati o teh temah, pravite, da to ni pomembno. Torej, za

vas Ustava Republike Slovenije, da smo pred zakonom vsi enaki, enostavno ni pomembna.

Pri vsem tem je pa najbolj smešno, da nenehno poslušamo, ko govorite o enem izmed procesov, ki se je končal s tem, da se je liderja opozicije zaprlo nekaj dni pred volitvami. O tem procesu nenehno govorite prav vi. Sprašujem se zakaj. Morda pa je v vas le kanček vesti, da nekaj pa vendarle ni tako, kot bi moralo biti. A to, spoštovani, prepuščam vam samim. Vsekakor pa nasprotujem izjavam, ki so bile danes, da se stvari na pravosodnem sistemu spreminjajo precej na bolje. Morda v nekaterih postopkih. Sprašujem vas, kaj pa zahtevnejši postopki. Kakšno je stanje tam? Podatki kažejo vse prej kot to, da se stanje izboljšuje.

Eden od poslanskih kolegov je govoril tudi o tem, da smo pripravljavci, torej Slovenska demokratska stranka, nanizali nekaj časopisnih člankov in to naj bi bil argument za današnjo razpravo. Zavržno dejanje. Veste zakaj? Zato, ker govorimo o stvareh, ki govorijo o življenju in pravicah naših državljanek in državljanov. In sedaj vas bom vprašala: Ali je primer Branka Mačka iz leta 2009, ko je vozil osebno vozilo po napačnem pasu avtoceste in povzročil smrt treh mladih ljudi, časopisni članek? In da omenjeni gospod danes hodi po naših ulicah. Ali je za te družine, ki so izgubile svoje otroke, to časopisni članek? Ne, spoštovani. To je sramota našega pravosodnega sistema in vseh tistih, ki govorijo, da o tem ne smemo razpravljati oziroma da ni vredno razpravljati, ker smo o tem že tako velikokrat govorili. Prav tako naslednji primer, da nekomu rubijo hišo za celih 150 evrov, na drugi strani pa se tisti, ki so povzročali luknjo v bančnem sistemu, sprehajajo po ulicah in nalagajo svoj denar v bančne oaze. In potem poslušamo, kako je treba skrbeti za socialno državo. Ja, lepo vas prosim! In še huje, da razmišljamo o tem, ali bi še dali nekaj evrov za poplavalna področja ali ne in potem vaša odločitev, se pravi odločitev večine, prevlada, da tega seveda ni treba.

In ko govorimo o stanju po pravosodnem sistemu in še velikokrat bomo govorili in osebno bom še velikokrat govorila in govorila bom tako dolgo, dokler bo na mestu predsednika Vrhovnega sodišča človek, ki je kršil človekove pravice, človek, ki je bil navdušen nad napadom nad našo državo Slovenijo in je govoril o tepihovanju Slovenije. Ja, lepo vas prosim! Če že vaše lastne vrednote niso takšne, potem sledite vrednotam, ki so bile in so zapisane v Ustavi Republike Slovenije. Dokler bodo ljudje na takšnih položajih in bo omogočeno, da postane minister za pravosodje nekdo, ki krši zakonodajo, potem ne dvomite v to, da ljudje ne bodo in ne morejo imeti mnenja, da je naš pravosodni sistem dober in da bo dobil ali pa pridobil ugled. Ne bo ga. Dobival ga bo samo tako, kot je izjavila gospa Roblekova, na podlagi totalitarne misli, kjer se ne sme govoriti o zadevah, kjer se stvari spravljajo pod preprogo,

če si pa preglasen, pa dobiš lahko tudi strel v glavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo dajem gospe Marjani Kotnik Poropat, pripravi naj se gospa Eva Irgl.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo spoštovani podpredsednik.

Najprej bi želela gospodu Gorenaku v zvezi s kritiko na stališče Poslanske skupine Desus odgovoriti na nekaj dejstev oziroma njegovih kritik. Najprej bi ponovila, da tudi mi ocenjujemo, da pravosodni sistem ne deluje tako, kot bi moral, da pa seveda smo veseli, da se kažejo izboljšave in da dejansko se stvari delajo v tej smeri, da se postopki skrajšujejo in da pridejo državljani prej do rešitev.

Naprej bi pa tole moje mnenje. Danes govorimo o priporočilih v zvezi s stanjem zagotavljanja človekovih pravic v sodnih postopkih. Jaz menim, da bi bilo bolj potrebno, da se danes pogovarjamo v Državnem zboru o zelo aktualnih problemih našega stanja v gospodarstvu, potem stanja naše mlade generacije, naših mladih, ki končajo izobraževanje pa nimajo služb. O brezposelnosti, ki pesti številne državljane naše države, o revščini, ki vedno več družin ugonablja in jim jemlje upanje do življenja. Potem navsezadnje o pomoči, ki jo bomo zagotovili poplavljenim državljanom, o regulaciji naših rek, o vseh teh potrebnih stvareh, ki bi jih morali. In spoštovani v opoziciji, vi ste izvoljeni kot poslanci Državnega zbora in imate isto nalogo kot mi, ki smo pač sedaj v poziciji, da sprejemamo take zakone, ki rešujejo problematiko, ki pesti naše državljane, ne pa da se ukvarjamo s stvarmi, ki, kot sem rekla, se izboljšujejo in seveda tudi naš minister navsezadnje je dal zagotovilo, da bo poskrbel zato, da se bodo nepravilnosti in druge zadeve, ki povzročajo zaostanke v pravosodju, uredile. Tako da prosim gospod Gorenak, da vzamete to kot odgovor in da preneha. Stalno imava midva nek dialog, vedno, kar povem, vam ni prav in mislim, da bodite tudi opozicija bolj konstruktivni in pomagajte reševati probleme.

Sedaj pa maji pogledi na predlog priporočila. Menim, da naša veja, se pravi zakonodajna, bilo je danes že povedano v Državnem zboru, ne bi smela dajati priporočil tretji veji oblasti. Mi vemo, da imamo te veje oblasti razdeljene in da pravosodna odgovarja za svoje delo in da zato ni primerno, da se tolikokrat poslužujemo teh nekih metod, ki nam najbolj ne pritičejo. Vemo tudi, da vsak državljan, ki je v sodnem postopku, ki se kakorkoli z delom sodišča ne strinja oziroma vsak tisti, ki so mu kršene človekove pravice v pravosodnih postopkih, ima možnost, da se pritoži, navsezadnje na najvišjo inštanco – Ustavno sodišče, kjer dobi za to pravno varstvo, in da je to tisto, kar mora prvenstveno prevladati. Potem pa o tem zaupanju državljanov v pravosodju bi rada še nekaj rekla. Najvišji

odstotek zaupanja državljanov v pravosodje v Sloveniji je po anketi Evrobarometra objavljen v novembru 2013, 24 %, to smo že slišali. Pri tem pa je treba povedati, da gre za meritve splošnega javnega mnenja na podlagi določenega števila anketiranih. Ti anketiranci niso nujno udeleženci v sodnem postopku, pač pa so naključno izbrani državljani, ki pač svoje mnenje izražajo bolj ali manj po občutku, nekateri pa tudi po dejanskih izkušnjah v pravosodnem sistemu. Taka mnenja se torej ustvarijo na podlagi teh ocen, torej tudi tistih, ki so z odločitvijo sodišča nezadovoljni, ker pač ni taka, kot si jo želijo, ker če so obsojeni, so obsojeni za nekaj, kar menijo, da je kaznen previsoka ali da tega niso storili in bi morali biti oproščeni. Danes je bilo tudi že povedano, da eni pač zato, ker so zavrnjeni. V splošnem javnem mnenju gre torej tudi za odraz odnosa drugih vej oblasti do sodne veje oblasti. Tu bi rada poudarila, da vsebine in način izražanja kritik pravosodja torej posega v sfero tudi zaničevanja pravosodja in sodstva kot celote. Tovrstni odnos nekaterih predstavnikov izvršilne in zakonodajne veje oblasti do nosilcev tretje veje oblasti, to je pravosodja, je tudi v stališču Vlade do predloga tega priporočila ocenjen kot tak, ki ne odraža stanja v pravosodju in je bolj posledica mnenja v splošni družbeni klimi, ki ga seveda ustvarjamo tudi mi. Torej tudi o tem je govora v tem priporočilu, da so ocene Evropske komisije take, kot so, da naše pravosodje ne dela v redu in da so postopki nedopustno dolgotrajni. Tu moram povedati, da je Evropska komisija podatke priporočila vzela iz mednarodne raziskave o neodvisnosti sodstva. Raziskavo je opravil Svetovni ekonomski forum. Našo državo je postavil na 91. mesto od 144. Ugotovljeno pa je, da je ta ocena netočna, da podatki niso ažurirani in da to seveda ni odraz dejanskega stanja v našem pravosodju. O tem, da netočne podatke uporablja tudi Svetovna banka, je govoril tudi spoštovani gospod Strojín, predstavnik Vrhovnega sodišča, na matičnem delovnem telesu. Problem je v tem, da so ti podatki, ki jih uporablja potem Svetovna banka, ki pripravlja makroekonomske ukrepe in bonitetne ocene, problematični, ker so potem te ocene izkrivljene. Seveda se je tukaj treba zoperstaviti takemu načinu. Mislim, da bi naša vlada morala te podatke korigirati oziroma posredovati zahtevo o uporabi pravih podatkov.

Torej, če lahko zaključim. Seveda si moramo prizadevati oziroma si sodišča morajo prizadevati in vse pravosodne institucije, z njim vred, torej tudi tožilstvo, da bodo kakovost dela izboljšali, da bodo sodne postopke skrajšali in tako naprej. Pri tem pa moramo sodelovati tudi mi, mislim, poslanci v Državnem zboru, ki moramo sprejemati predvsem, trdim, kvalitetno zakonodajo, ki se ne bo spreminjala z vsako spremembo vlade, ki se ne bo potem spreminjala z zamenjavo vsake vladajoče politične stranke. Toliko, hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil predlagatelj, dr. Vinko Gorenak.
Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Najprej izražam zadovoljstvo, da že veste, da ste v koaliciji. To je dober napredek. Ampak pogledajte, gospa Poropat, še nekaj, ne se sprenevedati, bodite realni do naših ljudi, predvsem tistih, ki so vas izvolili. Pogledajte, vi govorite o tem, kako se je treba ukvarjati s poplavami, pa s temi zadevami, kjer so ljudje prizadeti, ampak jaz vas pa sprašujem, zakaj ste pa vi proti tem ljudem, ki so jih poplave prizadele. Namreč mi smo dali včeraj dva amandmaja na temo poplav v vrednosti 5 milijonov evrov in gospa Poropat, vi ste glasovali proti. Se pravi, se bili proti temu, da bi ta denar šel k poplavljenecem. Sedaj pa vi meni tukaj pridigate, kako se naj ukvarjamo s poplavami in ne s sodstvom. Ja, mi smo se včeraj ukvarjali s tem, vi ste pa glasovali proti. Torej ste bili proti tem ljudem. To je ena zadeva.

Drugo. O revščini in ne vem o čem vse ste govorili. Ja, kdo pa ima vpliv na to, če ne koalicija in Vlada? Ja kdo pa drugi? Rekli ste, da je to tudi opozicijska odgovornost. Bravo. Leta 2010 pa 2009, mislim, da vas še ni bilo tukaj, bili so pa tisti, ki politično enako dihajo, imajo politično levo kri, to pa res. Dvesto zakonov smo vložili. Dvesto zakonov. Veste, koliko jih je bilo sprejetih? Nič. Torej ne govoriti neumnosti. Tema o bankah pa o raziskavah v bančnem sistemu, pa ne vem, mislim, da ni danes tema. To ste pa malo po mojem zgrešili, kakšen napačen listek ste verjetno vzeli v roke. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospe Evi Irgl. Izvolite.
Pardon. Replika.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):

Najprej glede amandmaja, gospod Gorenak. Vi veste, s kakšno obrazložitvijo je koalicija zavrnila amandma opozicije, in ne meni sedaj obešati, da sem proti tistim, ki so poplavljeni in tako naprej. Vi veste, da je Vlada zagotovila, da se te zadeve rešujejo, tudi odbor, matični odbor je sprejel določena stališča in ukrepe in se bodo te stvari temeljito, temeljito govorim, reševale in sistematično reševale. In tisti amandma je bil, takole smo včeraj rekli, za to, da bi bili volivcem všeč.

Drugo, kar je, gospod Gorenak, jaz sem povedala, da vas Poslanska skupina Desus poziva, da sodelujete pri reševanju problematike, s katero se naša država sedaj ukvarja, ne pa, da izgubljamo čas tolikokrat za te stvari o stanju v pravosodju. To ni prav in se mi zdi, da ni pošteno. Nehajte s tem napadanjem in s stalnim kritiziranjem, karkoli človek reče ni prav. Tiste podatke, ki sem pa glede bank dala,

sem jih pa prebrala v materialu, jaz si jih nisem izmislila, ne mi govoriti tako. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa Marjana Kotnik Poropat je imela repliko. Gospod Vinko Gorenak, predlagatelj, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Treba je povedati nekaj gospa Poropat. Rekli ste, pomagajte. Ja, saj smo pomagali. Dva amandmaja po pet milijonov smo dali in koalicija z vami vred je bila proti. Zakaj se sprenevedate, proti ste bili, ali pa ste bili morebiti za? Niste bili. Gremo še naprej. Pred tistimi, s katerimi ste se slikali pred volitvami, ki so upokojenci, ki so vas tudi izvolili, ste jih pa sedaj "nategnili", oprostite izrazu, ogoljufali, da ne bomo tako, moramo uporabljati lep jezik. Zakaj? Upokojenci so predlagali Državnemu zboru zakon, po katerem bi spremenili volilni sistem. Sedaj pošiljajo, upokojenci večinoma, tiste perforirane listke, ki samo napišejo ime in priimek: Veš, poslanec, svoj dolg? Jaz sem jih dobil že cel kup, verjetno ste jih tudi vi dobili, verjamem. Poglejte, gospa Poropat, jaz sem bil za predlog upokojencev, moja stranka je bila za predlog upokojencev. Zakaj ste pa vi bili proti? Ali niso upokojenci vaši, tisti, za katere imate prvo skrb? Jaz mislim, da jo imate, ker se tudi deklarirate tako, da so upokojenci vaša prva skrb. Zakaj ste jih sedaj ogoljufali? Zakaj ste zavrnili njihov predlog? Jaz sem ga pa podprl. Gospa Poropat, imejte eden obraz in z enim obrazom hodite po parlamentu in po svetu. Ne pa imeti dva obraza, enega za ljudi, kadar je treba glas dobiti, enega pa potem tukaj v Državnem zboru, ko glasujete proti tem istim ljudem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Žal mi je, da v naši sredi ne morem pozdraviti tudi ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča, pa čeprav danes govorimo o področju, ki ga on pokriva, o neučinkovitosti pravosodja, o tem, kako se sodniki med seboj ščitijo, kako nihče nikoli za nič ne odgovarja, ampak vendarle.

V ponedeljek sem ministru za pravosodje zastavila kar nekaj vprašanj, na katera pa nisem dobila nobenega konkretnega odgovora. Vprašanja so bila vezana na reformo pravosodja, ki je nujna. Iz delnih nekih besed, ki ji je minister izrekel v ponedeljek, sem razumela, da se on celo s tem strinja, da je reforma pravosodja nujna, ampak bojim se, da morda ni mislil iskreno, ampak da je to rekel samo zato, ker se to v javnosti pač lepo sliši. Kajti, veliko ljudi je takih, ki imajo težave in probleme s sodstvom.

Zakaj je potrebna reforma pravosodja? Takrat, ko je bil čas za to, žal nismo opravili ilustracije, zlasti v pravosodnem sistemu. Zato imamo danes seveda velike težave. Jaz ne pristajam na revanšizem, na maščevanje in tako naprej, pristajam pa na to, da je v demokratični družbi treba vzpostaviti demokratične apostolate. In prvo, kar mora biti demokratično in delovati v skladu z ustavo in zakoni, je seveda pravosodna veja oblasti. Nam se danes dogaja naslednje, na najvišjih položajih tako vrhovnih sodnikov kot samega predsednika Vrhovnega sodišča so nastavljeni ljudje, ki so v prejšnjem sistemu grobo kršili človekove pravice. Naj ponazorim to z enim primerom. Gospa vrhovna sodnica Vesna Žali, ki je, recimo, sodila v primeru Patria, se pravi proti ljudem, ki so se borili proti prejšnjemu režimu, proti grobemu kršenju človekovih pravic, ampak v prejšnjem sistem je ta ista sodnica, recimo, obsodila nekoga po zloglasnem 133. členu Kazenskega zakonika, tako imenovanem verbalnem deliktu, zgolj zato, ker je javno kritiziral partijsko oblast. Pred kratkim smo na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti imeli vabljene goste, posameznike, ki so jim bile v prejšnjem sistemu grobo kršene človekove pravice. Naj omenim gospoda Adema Demačija, kosovskega mirovnika, velikega borca za človekove pravice, dobitnika nagrade Saharov, dobitnika nagrade Amnesty International za zapornika vesti. 29 let je preživel v zaporu zaradi tega, ker se je boril proti takratnemu Titovemu režimu in seveda tudi kasneje. Ampak, recimo, koalicijskim poslancem se ni zdelo vredno, da bi prišli na to komisijo in poslušali tega človeka velikega duha, velikega intelektualca, človeka, ki je bil predlagan za Nobelovo nagrado za mir. Ni se jim zdelo vredno. To pa mene skrbi. In zakaj govorim o gospodu Ademu Demačiju? Zaradi tega, ker je on približno takole rekel v enem izmed intervjujev: "Če so sodniki v prejšnjem sistemu grobo kršili človekove pravice, v demokratičnem sistemu pač ne morejo delovati na tako visokih položajih v pravosodju." In to je dejstvo, fakt! In ne razumem, kako se koalicijski poslanci tega ne zavedate. To je pomembno in zdravo za družbo, zdravo za demokracijo. Že tako smo si jo stežka izborili, to demokracijo, leta 1991. Ampak danes imamo na teh ključnih položajih še vedno ljudi, ki so v prejšnjem sistemu grobo kršili človekove pravice.

V ponedeljek sem ministru za pravosodje med drugim zastavila vprašanje, kako bo sistemsko oziroma zakonsko uredil odgovornost sodnikov, ko le-ti kršijo človekove pravice v sodnih postopkih. Seveda mi na to vprašanje gospod minister ni odgovoril. Pričakovala sem, da bi mi odgovoril danes, ampak nas je prej zapustil. Je pa dejal nekaj drugega danes. Dejal je, da "z neodvisnostjo pride odgovornost". Se pravi, z neodvisnostjo, kar nedvomno pravosodna veja oblasti je, pride odgovornost. Jaz se strinjam s tem, ampak te odgovornosti se v veji pravosodja pač nihče ne

zaveda. Še najmanj pa, da bi bili ti sodniki, pa tudi tožilci, ne vsi, da smo si na jasnem, mnogi izmed njih zelo dobro opravljajo svoje delo, ampak po večini tisti, ki storijo neke napake v postopkih in tako naprej, niso nikoli za te napake sankcionirani. Verjemite mi, da če bi bila odgovornost teh sodnikov, ko storijo kršitve, ko kršijo človekove pravice v postopkih, sankcionirana, potem bi vsak sodnik trikrat premislil, kaj počne v postopkih, in bi bilo kršitev bistveno manj. Naj tu povem, kaj je rekel, recimo, generalni državni tožilec nedavno oziroma takrat, ko je prišlo do tako imenovanega izginotja gospe Hilde Tovšak. V Odmevih je dejal, da "pač tožilci morajo biti izvzeti iz vsakršne odgovornosti." Tožilci morajo biti izvzeti iz vsakršne odgovornosti. Tožilci morajo biti izvzeti iz vsakršne odgovornosti. To je s te pozicije moči dejal generalni državni tožilec. Ampak pogledajmo pa po Evropi, kako to zgleda. Ko se je zgodil primer belgijskega pedofila Dutrouxa, ki je ušel s sodišča, v dveh urah so odstopili trije ministri in nekaj pravosodnih funkcionarjev. To je ta razlika. Spomnim se, da sem nekdanjemu ministru za pravosodje Pličaniču takrat, ko se je zgodilo to z gospo Hildo Tovšak, dejala, da bi bilo najbolje za pravosodje, za ugled pravosodja in tudi za lastno integriteto, če bi takrat odstopil. In še danes sem prepričana v to. S tem bi pokazal, da tudi mi verjamemo v neke evropske standarde, ki veljajo drugod, pri nas pač ne, zaradi tega, ker so na svojih pozicijah še vedno ljudje, ki so v prejšnjem sistemu grobo kršili človekove pravice. Gospoda ministra sem v ponedeljek tudi vprašala, kdaj bo sprožil postopke oziroma dal pobudo za razrešitev Branka Masleše s funkcije predsednika Vrhovnega sodišča. Pa tega nisem vprašala kar tako, zaradi tega, ker ne vem, ne bi gojila simpatij, recimo, do gospoda Branka Masleše, ker to ne bi bilo pravično in ne bi bilo prav, ampak sem ga to vprašala zaradi tega, ker se je zlasti v zadnjih dneh pokazalo, da na Vrhovnem sodišču ne funkcionirajo stvari tako, kot bi morale, in da je tam pravzaprav pravi kaos. Imeli smo primer, ko so se zadeve vlekli v nedogled. Nobene odgovornosti ni bilo sprejete zaradi tega, nihče ni sprejel odgovornosti. Sodniki sami so povedali, sodniki sami in da ne bom govorila na pamet, sodnica Lippai in sodnik Birovoj Rozman, oba vrhovna sodnika sta povedala, da se na Vrhovnem sodišču dogajajo pri postopkih neverjetne stvari, ki se ne bi smele zgoditi. Sami sodniki to pravijo. Eno leto in tri mesece je trajalo, da je sodišče odločilo o absolutno prednostni obravnavi nekega primera. Se vam zdi to normalno? Seveda ni normalno, je pa politično, ker se je delovalo politično, ni pa normalno. Ker, če bi se delovalo v skladu z zakoni in tako, kot je napisano, potem se to ne bi moglo zgoditi. Gospod Branko Masleša, da nadaljujem naprej, je vsaj 14-krat kršil človekove pravice, vsaj 14-krat. Nikoli ni za to odgovarjal, nikoli ni bil sankcioniran za to. Je pa gospod Branko Masleša, zaradi tega in seveda verjetno

zaradi določenih zadev tudi lojalnosti in tako naprej, ki se vlečejo še iz prejšnjega totalitarnega režima, za to bil seveda nagradjen. Postal je predsednik Vrhovnega sodišča. In danes tukaj poslušam od kolegov iz koalicije, da se ukvarjamo z nepotrebnimi stvarmi. Gospa Poropat, če bi se mi s temi stvarmi ukvarjali vsaj 10 ali 15 let nazaj, bolje 15 ali pa še več, potem danes ne bi bili tukaj, kjer smo. Kajti večina stvari, tudi finančna in gospodarska kriza ali zlasti ta kriza ima vzrok ravno v tem, da nismo postavili sistema na noge tako, kot so ga druge države, ki so izšle iz tega komunističnega režima. Mi pač nismo pretrgali s tem in dajmo si že enkrat priznati. In to ni govorjenje na pamet in tukaj se ne gremo nečesa, ne vem, da nam je dolgčas in zato govorimo o tem, ampak zato, ker so to stvari, o katerih pač nismo razčistili takrat, ko je bil za to čas. In danes je Slovenska demokratska stranka zato pripravila priporočilo, ki jasno med drugim kaže, da je zaupanje v pravosodni sistem v naši državi najnižje v primerjavi z ostalimi članicami Evropske unije. Podobno je pri učinkovitosti pravosodja. Tako da jaz bi prosila koalicijske poslance, ker verjamem, da je želja na vaši strani, da delujemo v politiki konstruktivno, da opozarjamo na zadeve, ki so nujne, da danes to priporočilo tudi podprete. Prepričana sem tudi, da minister za pravosodje se zelo dobro zaveda, da to priporočilo, ki ima v sebi resnične podatke in prave podatke, je nujno, da se ga danes sprejme. To bo korak naprej pri izboljšanju stanja v pravosodju. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo dajem gospe Eriki Dekleva. Prosim. Pripravi naj se gospod Franc Breznik.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke in cenjeni poslanci!

V predlogu priporočila v zvezi s stanjem na področju zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih skupina poslank in poslancev izhaja iz predpostavke, da je 613 sodnih senatov od leta 1999 do 2013 kršilo človekove pravice in temeljne svoboščine in 1705 slovenskih sodnikov. Težava je, da ti podatki izhajajo iz nezaključene raziskave dr. Lovra Šturma. Že večkrat smo slišali tudi danes in tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v odzivu na raziskavo navedlo, da je raziskava metodološko sporna in ne omogoča ustrezne strokovne razprave ali interpretacije podatkov. Manjka umestitev raziskovalnih podatkov v primerljiv kontekst. Javno dostopni podatki pa se razlikujejo od podatkov, navedenih v raziskavi. Zato so tudi izračuni vprašljivi. Vse ugodno rešene pritožbe raziskava šteje kot kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ne razlikuje pa, koliko jih odpade na subjektivne sodniške napake in koliko na pomanjkljive normativne ureditve. Slovensko sodstvo ima določene probleme s sodnimi zaostanki, vendar ima težave s preobremenjenostjo večina sodišč

v Evropi, ker je vse več ljudi in pravnih subjektov. Ustavno sodišče je ugotovilo določene kršitve, o katerih govori raziskava, torej to potrjuje, da slovenski pravni sistem deluje, in ne nasprotno. Ustavna pritožba je eno izmed pravnih sredstev, ki so na voljo posameznikom, ko izčrpa pravna sredstva pred rednimi sodišči. Pred rednimi sodišči imajo na razpolago redna pravna sredstva – ugovor, pritožbo – in izredna pravna sredstva, med drugim tudi zahtevo za varstvo zakonitosti. Pravna sredstva zagotavljajo strankam v postopku, da odpravijo kršitve, saj sama pravna ureditev v demokratičnih državah, med katere se šteje tudi Slovenija, predvideva, da lahko zaradi napačnega tolmačenja prava ali procesnih kršitev pride do napačnih odločitev. Ker slovenski pravni red omogoča odpravo kršenja človekovih pravic pred rednimi sodišči in pred Ustavnim sodiščem s pomočjo ustavne pritožbe, je ugotovitev, da so sodišča kršila človekove pravice, nepotrebna, saj je obstoj teh kršitev že ugotovilo Ustavno sodišče in tudi sprejelo ustrezno rešitev, torej kršitev odpravilo. Če bi zadeve interpretirali na tak način, potem bi kršitev človekovih pravic bila vsaka sodba, ki je iz Višjega ali Vrhovnega sodišča vrnjena na nižjo stopnjo. Če analogno prenesemo na področje upravnega ali katerega drugega prava, bi tudi vsaka uspešna pritožba pomenila kršitev človekovih pravic, pa ne. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Francu Brezniku, pripravi naj se gospod Žan Mahnič.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo. Jaz bom govoril o tistih gotovih dejstvih, ki jih izpričujejo predvsem judikati sodišča za človekove pravice iz Strasbourga in kaj govori tudi sodna praksa slovenskega pravosodja. Ne bom govoril namenoma o sodbi zoper predsednika največje opozicijske stranke gospoda Janeza Janše, ker menim, da je večina najboljših evropskih svetovnih pravnikov, ki pomenijo nekaj v teh državah, predvsem slovenskega rodu, svoje povedalo v zvezi sodb. Verjamem, da niso bili pristranski pri tem in da so zasledovali pravno znanost v celoti. Bom pa govoril predvsem o začetku, torej da pravosodje ima v samem sebi, torej v svojem začetku problem. Evropsko sodišče je pred dobrim mesecem dni v judikatu Naidin proti Romuniji, gre za bivšega pripadnika službe državne varnosti romunske bivše totalitarne države, tako imenovane Securitate, je v glavnem v tem judikatu povedalo zelo načelno mnenje. Torej, ta judikat je dal vedeti, da ta človek, njega se konvencija o človekovih pravicah ne tiče, bil je pripadnik Securitate, množično kršil človekove pravice, leta 1999 so Romuni sprejeli zakon, ki ne dopušča, da bi ljudje, ki so sodelovali s Securitate, opravljajo kakršnokoli javno funkcijo. Gospod Naidin se je pritožil na vse distance.

Prišel je tudi v Strasbourg in sodišče je to pritožbo zavrnilo. Torej, dalo je jasno vedeti, da ljudje, ki so bili nekoč del tajnih služb bivše totalitarističnih držav, ne morejo opravljati javnih funkcij, če se neka politika v teh državah odloči. Torej, pri nas se politika, kolikor vidimo, ni odločila. Naj nenazadnje, ko poslušam razprave tudi vas novih poslancev, nekako se postavljate v bran nečesa slabega, nečesa, kar ne deluje dobro. Jaz razumem gospo bivšo sodnico, ki brani svoje kolega, ampak jaz bom poskušal še enkrat argumentirati, zakaj menim, da je ta današnji sklic te seje nujen. Torej, to je načelno mnenje izpred meseca dni iz Strasbourga. Prvič, naslednjič, pred dobrimi nekaj meseci smo imeli spodaj eno, dve nadstropij nižje v spodnji sobi eno izmed žrtev likvidacije, ki je preživela en umor, to je bil Nikola Štedul. Gre za umor, ki je bil načrtovan s strani tudi slovenske Udbe, slovenske države varnosti, 20. oktobra 1988, proti Nikoli Štedulu, ki je bil hrvaški intelektualec, pisal je za časopis, in tja so poslali dva likvidatorja. Prvi je bil Sindičić, drugi je bil zloglasni Arkan. Arkana so zadržali na letališču na Škotskem, Sindičić je ta umor poskušal narediti, samo mu ni uspel, šest nabojev je zadelo profesorja Nikolo Štedula in je preživel. Bil je tudi tukaj in pogledajte zgodbo. Torej umor, ki ni uspel, je potem Udba naredila tako imenovane popravljalne ukrepe, torej kaj se bo zdaj zgodilo, če bo ta Sindičić karkoli priznal. Seveda je takratna jugoslovanska država skupaj s svojo zunanjo politiko naredila takoj alibi za Sindičića, žal ta alibi ni zdržal, so se zlagali in gospod Sindičić je bil obsojen na 15 let zapor. Gospod Sindičić je danes v tem času ena izmed glavnih prič na sodišču v Münchnu v procesu proti Perkoviću in Mustaću. Torej procesu proti dvema bivšima največjima funkcionarjema Službe državne varnosti. Naj povem, kaj se je pa dogajalo v Sloveniji 1988. leta, ko umor ni uspel, so trije pripadniki mariborske Službe državne varnosti peljali tako imenovane popravljalne ukrepe tega neuspelega umora. Po vseh dokumentih, ki jih danes držimo, je morala Služba državne varnosti tudi v Sloveniji takoj obvestiti republiško vodstvo Centralnega komiteja. Leta 1988 je bil predsednik Centralnega komiteja – kdo? Mislim, da vsi vest, kdo je bil, kasnejši predsednik slovenske države. Vsi trije pripadniki Službe državne varnosti, ki so pa peljali popravljalne ukrepe po neuspelem umoru, so pa danes – kdo? Gospod Mohorko, odvetnik v Celju, naslednji, Zoran Toplak, Udbovec, sedanji diplomirani pravnik, odvetnik v Mariboru, tretji, kolega gospe bivše sodnice Janez Žirovnik, sodnik Okrožnega sodišča v Mariboru, leta 2007 je postal sodnik. Spoštovani kolegi, to je prvo dejstvo. Naslednje dejstvo. Imam tudi dokumente, bom predolg, o sodniku v Murski Soboti, bivši pripadnik Službe državne varnosti. Sodniku v Kopru, bivši pripadnik Službe državne varnosti. Pogledajte nova Pravna praksa, ki sem jo dobil, naslovnica, Andrej Ferlinc, mislim, da ga vsi poznate, SDV, koda

20.000, bivši pripadnik KOS, torej Vojaške varnostno-obveščevalne službe. Torej vse to govori v 1. členu, sem vam povedal, kaj pomeni Naidin proti Romuniji, kaj pomeni judikat sodišča v Strasbourgu in kakšno je stanje v slovenskem pravosodnem sistemu. Če to vse skupaj poskušamo nekako spraviti v celoto in poskušamo na drugi strani prikazati tako imenovano Bordojsko deklaracijo, ki smo jo podpisali leta 2009, kako naj sodniki in tožilci delujejo v demokratični družbi. Naj samo omenim 1. člen Bordojske deklaracije: "V interesu družbe je, da je vladavina prava zagotovljena s pravičnim, nepristranskim in učinkovitim sodnim sistemom." Torej 36. člen te deklaracije govori: "Delovanje in obnašanje državnih tožilcev in sodnikov ne sme zbujaati dvoma v njihovo objektivnost in nepristranskost." 41. Člen: "Državni tožilci se morajo vzdržati javnih komentarjev in izjav v medijih." In tako naprej. Torej, pogledajte, to ničesar ne drži. Da nadaljujem z judikati v Strasbourgu iz zadnjega meseca dni, 7. november, Brlek proti Sloveniji, Faganel proti Sloveniji, Maselj proti Sloveniji, Petrovič proti Sloveniji, Puzin proti Sloveniji, slovenski pravosodni sistem pa kršitev konvencije ne vidi in ne odpravi, žrtvam ne daje možnosti, da bi se kršitev konvencije odpravila. Ponovno smo izgubili glede spoštovanja človekovih pravic 7. novembra, 13. znamenita sodba, ki je zelo pomembna, torej Kurić proti Sloveniji, gre za bagatelno zadevo bi rekli enega malo večjega prekrška, kjer se je dobesedno en odvetnik poskušal pokazati, da v Sloveniji na drugi stopnji ljudje nimajo pravnega varstva, niso bila predstavljena načela kazenskega prava, vsaj dveh največjih načel, ki jih poznamo stoletja v kazenskopravni terminologiji. To je, prvo načelo, in dubio pro reo in, drugo načelo, ki govori, pa je audiatur et altera pars ali treba je slišati obe strani medalje ali pa tudi drugo stran. To so dejstva, zaradi katerih moramo danes sklicati sejo in zaradi katerih ti ljudje ne morejo opravljati več teh funkcij. In v Sloveniji pravnega varstva ni.

Naj nadaljujem. Slovenija je glede števila obsodb na prebivalca zaradi kršitev človekovih pravic pred Evropskim sodiščem za človekove pravice v Strasbourgu na tretjem mestu, le Turčija in Rusija sta med 47 državami članicami Sveta Evrope slabši. Slovenijo je doletelo več kot 277 obsodb, v medijih se še vedno propagandno omenjata le dve obsodbi. Kar nekajkrat je bila Slovenija obsojena tudi zaradi kršitve prepovedi mučenja, kar je najbolj sramotna obsodba, ki lahko državo doleti. Naj nadaljujem. Po številu neizpolnjenih sodb sodišča pa je Slovenija daleč najslabša od vseh držav članic Sveta Evrope. Slovenija ni izpolnila preko 240 sodb tega sodišča, za kar je bila obsojena. V razzsodbi Lukenda je zelo pomembna pravna argumentacija, ki jo je sodišče podalo. Je celo zapisalo, da vsakdo, ki gre v Slovenijo iskati pravico na sodišče, tvega, da mu bodo kršene človekove pravice, torej je

sodišče reklo, da ne gre za posamezne primere, ampak je kršenje pravic v sodnih postopkih zaradi trajanja sojenja, sistemska napaka. Totalna sistemska napaka. Med 47 članicami organizacije Sveta Evrope je torej Slovenija najslabša pri sodnem varovanju zagotovljenih temeljnih človekovih pravic.

Naslednji argument, zanimivi so podatki tudi, da sodišča Evropske unije v Luksemburgu pri predhodnih vprašanjih, to je, ko se domač sodnik znajde v dilemi, ali je nacionalno pravo v skladu z evropskim pravom in vpraša sodišče EU, kaj narediti, je Slovenija na zadnjem mestu med vsemi državami članicami Evropske unije. Od 2004 do danes so naši sodniki v Luksemburg poslali le 12 predhodnih vprašanj. V Nemčiji in drugih državah jih je vsak dan nekaj 10, nekaj 10 jih je vsak dan, jih poda Nemčija. Torej, sta le dve možnosti – ali je našim sodnikom že vse jasno in so daleč najboljši med sodniki vseh držav članic ali pa slovenski sodniki ignorirajo, da v Sloveniji tudi velja evropsko pravo in gre torej najverjetneje za sistemsko kršitev.

To je nekaj mojih argumentov, zaradi česar menim, da so takšne razprave potrebne. Naš namen ni, da bomo dvigovali gnojnico po kompletnem pravosodnem sistemu, gre zaradi tega, da se sodni sistem izčisti, ker v 20 letih se ta sodni sistem sam od sebe ne more izčistiti, so potrebni nekateri ukrepi. Pogledajte, sam poznam nekaj izredno kvalitetnih in dobrih sodnikov, poznam nekaj izredno kvalitetnih, dobrih tožilcev, in ravno zaradi njihovega namena, da bodo lahko v prihodnosti takšni ljudje prišli na najvišje funkcije v pravosodni veji oblasti, je namen sklica takšne seje. To, kar pa sem malo prej povedal, to so pa gotova dejstva. In če takšni ljudje prihajajo v sredine, ki niso dobre, ki so prežete z ljudmi, ki so v totalitarnem sistemu bili del tega sistema, ki so množično kršili človekove pravice, ki so bili del tudi zločinske organizacije, kot je bila Služba državne varnosti, pa seveda vsi takšni sodniki in tožilci, ki prihajajo v tak sistem, padejo v neko sredino in ta sredina potem uničuje takšne posameznike in seveda kompletna celota ne more biti nikoli dobra, nikoli kvalitetna, in nikoli ne more delovati v skladu z demokratičnimi standardi, predvsem pa s standardi civiliziranih držav. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Žan Mahnič. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Kolegice in kolegi poslanci!

Ne morem mimo, da se ne bi odzval na besede oziroma na manipulacije s strani gospe Marjane Kotnik Poropat. Zopet se je, tako kot vedno, obregnila ob sodbo o zadevi Patria in dejala, da se to gremo samo za našega predsednika. Oprostite. Kdo je podpisal pogodbo s Patrio? Vaš predsednik Karl Erjavec.

Na sodišču je bil oproščen. In Karl Erjavec je tisti, ki je izjavil, da Janez Janša s Patrio ni imel nič. Prav tako, kar se tiče zganjati demagogijo glede poplav. Včeraj bi Slovenska demokratska stranka lahko potrdila, glasovala za amandma, da se 5 milijonov evrov nameni za urejanje vodotokov in za sanacijo poplav, pa je zopet glasovala proti. In stalno od Desusa tukaj poslušam, kako ste za mlade, kako ste za gospodarstvo. Oprostite, od leta 1997, z izjemo Bajukove vlade, ste v vladi, tako da mislim, da ste vi tukaj zadnji, ki lahko govorite o tem, kaj ste že naredili za mlade, za gospodarstvo oziroma ki lahko govorite o tem, da se ne dela nič na tem in da se je temu potrebno posvetiti v prihodnosti. Imamo demokracijo, imamo tri veje oblasti. Sodstvo ne samo, da mora biti ločena veja oblasti, pomembno je predvsem to, da je od ostalih dveh absolutno neodvisna.

Komentiranje sodb. Zakaj pa ne? V Ameriki, ki jo imamo za zgled demokracije v svetu, se stalno zgrinjajo pred sodišči in komentirajo sodbe. Zakaj lahko komentiramo in izražamo kritike na račun prve in druge veje oblasti, na račun tretje veje oblasti pa ne?

Govorili ste o kazenski odgovornosti sodnikov. Od leta 2007 je v Kazenskem zakoniku člen, ki pravi, da je sodnik lahko obsojen za kaznivo dejanje krivega sojenja. Očitno je to samo mrtva črka na papirju. Ne strinjam se s tem, da so sodniki tisti, ki so najbolj nadzirani in pod drobnogledom. Jaz mislim, da smo to poslanci, ker če je mandat tak, kot mora biti, gremo vsake štiri leta na volitve in se tam stehtamo in nam tam dajo, ljudje, ki nas stalno spremljamo, oceno, kako so bili z našim delom zadovoljni.

Dvomite v Šturmovo legitimnost. Imate pravice do tega, ampak po drugi strani ste se pa pri odvzemu mandata Janši sklicevali na neko mnenje nekih pravnikov, izrazito politično motiviranih. Takrat pa ni bilo dvoma o legitimnosti. Zopet dvojna merila. Pa ne bom govoril o Šturmovi raziskavi, ampak bom samo omenil poročilo Svetovnega gospodarskega foruma. Ta nas je glede na nepristransko sojenje in transparentnost sodnih postopkov uvrstil na 91. mesto. Tako smo pristali za Katarjem, Urugvajem, Omanom, Mauritiusom, Ruando, Bocvano, Kuvajtom, Namibijo, Kitajsko, Gruzijo, Pakistanom, Makedonijo, Senegalom, Iranom, Črno goro. Res smo pristali na samem repu držav.

Gospe in gospodje, vprašajmo se, kaj je slovensko pravosodje do sedaj naredilo v 23 letih. Slovensko pravosodje ni bilo sposobno obsoditi niti enega bivšega direktorja ali agenta Udbe. Slovensko pravosodje v 23 letih ni bilo sposobno izločiti iz svojih vrst tistih, ki so v prejšnjem režimu eklatantno kršili človekove pravice. Slovensko pravosodje v 23 letih ni bilo sposobno obsoditi niti enega, ki je leta 1991 izdal Slovenijo s tem, da je pomagal razoroževati slovensko Teritorialno obrambo. Slovensko pravosodje v 23 letih ni bilo sposobno obsoditi niti enega, ki je leta 1991 napadel na

novo rojeno državo. In slovensko pravosodje v 23 letih ni bilo sposobno obsoditi niti enega krivca za več milijardno luknjo, ki je v slovenskih državnih bankah. Slovensko sodstvo v 23 letih ni bilo sposobno razlastiti nekdanje JLA za Sloveniji sovražno vojsko in njenih žrtev nikoli niso razglasili za žrtve. Nekdanja častnika jugoslovanske armade sta bila oproščena, osamosvojitelje zapiramo! Sodstvo je 11 let zapora izreklo hrvaškemu državljanu, ki je z atentatom grozil Borutu Pahorju. In prav je tako. Hkrati je primer grožnje s smrtjo Janezu Janši, ki ga je napovedal policist, zastaral, sodnik pa je bil za svoje delo celo nagrajen. Stotine občanov Rogatca je leta 1988 zbijalo po tisoč nekdanjih nemških mark za kabelsko televizijo. Šlo je za čisti primer goljufije, na sodiščih je primer zastaral. Tisoče delavcev v postopkih stečajev ostanejo brez enega samega centa, stečajni upravitelji pa so bogato nagrajeni. Sodniki celo spregledajo, da so jim odobrili akontacije in stečajni upravitelji v svoj žep pospravijo stotine tisoč evrov. Tak primer je bil Videm Krško. Janković verjame, da bo na sodiščih oproščen vse krivde za vse sume kaznivih dejanj samo zato, ker je bil vedno proti Janezu Janši. Povsem nemogoče, ampak to se bo zgodilo. Predsednik Vrhovnega sodišča Branko Masleša je na slovenskih pravniških dnevih v Podčetrtku napadal Janeza Janša in mu napovedal totalno vojno. In potem tak sodnik, ne samo da je predsednik Vrhovnega sodišča, ampak celo odloča o tem primeru. S tem se krši svoboda političnega udejstvovanja, ko je tudi govoril proti Borutu Pahorju, ki ga ni mogel sprejeti. Pred sodiščem lahko vsak dan spremljamo proteste. Ampak jaz vem, kaj vas moti. Jaz vas vabim, da pridete pogledat. Tam ne gre samo za Janeza Janšo. Zadeva je šla širše. Tja hodijo ljudje, ki niso ne člani, ne simpatizerji Slovenske demokratske stranke in razlagajo svoje probleme, ki so jih imeli, svoje izkušnje, ki so jih imeli s pravosodjem. Povsem nepolitično. Jaz mislim, da je takim ljudem treba prisluhniti. Tam se pojavljajo veliki transparentni. Meni kot mlademu državljanu ni jasno, kako lahko nekdo, ki je v preteklem režimu, pa me zanima, na kateri strani je bil. Na obeh straneh vemo, kaj se je dogajalo. Ampak najbolj žalostno je, da se moram jaz pri 24 letih leta 2014 to pogovarjati v slovenskem parlamentu, ker pač nismo bili oziroma niste bili sposobni, da bi zgodovino že zdavnaj razčistili. Jaz si ne predstavljam, kje bi bila danes Nemčija, če bi se Nemci še danes pogovarjali, kdo je bil kje v tretjem rajhu. Ne gre mi v račun, kako lahko nekateri, ki so eklatantno kršili človekove pravice, danes opravljajo tako pomembne funkcije v državi. Ko pravite, pustimo pravosodje, potem pa ukinimo vse odbore in imejmo samo Odbor za finance ter Odbor za gospodarstvo, pa ne bomo. Tukaj slišimo, nekateri govorite, da se raje posvečamo privatizaciji, proti privatizaciji. Če bi mislili resno, danes smo dobili 150 Kitajcev v državo, so prišli z denarjem, da kaj kupijo, bi šli včeraj na

Letališče Jožeta Pučnika pa bi jim blokirali, da ne bi mogli priti notri. Dajmo nehati, tudi take teme morajo biti, glede pravosodja, pravilno je, da se pogovarjamo, ker ne nazadnje je pravosodje tisto, ki ima pomemben vpliv na življenje naših državljanov in državljanov.

Jaz upam, tukaj vam samo še pokažem, ko so bili kandidati za predsednike vrhovnih sodišč. Tukaj imam število strokovnih člankov: 83, 41, 23, 30. Nekdo pa jih je napisal 5. In ta, ki jih je napisal 5, je bil Branko Masleša, ki je danes predsednik Vrhovnega sodišča. Na podlagi njegovega življenjepisa sam nisem vedel, kaj pomeni nekaj časa nazaj, ko ste, verjamem, tudi nekateri, ki tukaj sedite, leta 1988 vzklikali neko geslo "Mamula, go home". Danes pred sodiščem vidim nekaj drugega, tam piše "Masleša, go home". Na podlagi njegovega življenjepisa in na podlagi vsega tega, kar se tukaj v Sloveniji dogaja, se temu napisu sploh ne čudim. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Tomaž Gantar. Pripravi naj se mag. Anže Logar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, kolegice in kolegi!

V resnici mi je žal, da ta razprava danes poteka predvsem v luči ali senci tega primera sodbe Patria. Mislim, da bi moralo kljub vsemu nas vse skrbeti do neke mere dejstvo, da je zaupanje javnosti v pravosodni sistem na dokaj nizki ravni. Morali bi se ukvarjati z številnimi razlogi, zakaj je to možno in zakaj je do tega prišlo. Slika seveda tudi ni črno-bela, kot je omenil že pravosodni minister. Zelo enostavno bi bilo reči, da je pravosodni sistem katastrofalen, pristranski, da sodniki križemkražem vse povprek kršijo človekove pravice, delajo proti ustavi. Vendar je to teorija, ki je mogoče lahko celo namerna in na ta način relativizira seveda vse probleme, ki dejansko v pravosodju obstajajo. In obstajajo tako, kot obstajajo tudi na vseh drugih področjih, s katerimi se praktično vsak dan ukvarjamo, pa naj bo to zdravstvo, gospodarstvo ali katerekoli drugo. V bistvu pa je res najvažnejše mogoče priti nekje do zaključkov, zakaj je to nezaupanje tako veliko. Razlogov je brez dvoma kar precej. Na eni strani so verjetno tisti, ki se nanašajo na sodne zaostanke pa povsem te organizacijske probleme, s katerimi se ponovno soočamo na večini področij. Se pravi čisto operativne zadeve. In to je tudi področje, kjer sem prepričan, da je sam pravosodni sistem v preteklosti, v teh letih naredil ogromno premikov in korakov, o katerih smo poslušali tudi na Odboru za pravosodje in ki so mene osebno prepričali, da se tu dela v smeri izboljšanja stanja in ne nazadnje tudi na tem področju večjega zaupanja v pravosodni sistem.

Potem je naslednje vprašanje, ki verjetno povzroča veliko dvomov tudi v javnosti, to so diametralno nasprotna stališča in mnenja

pravnih strokovnjakov, o katerih lahko praktično vsak dan beremo. Zdaj seveda ne vem, ali imamo v resnici takšno zakonodajo, da omogoča interpretacijo, ki je pogosto diametralno nasprotna v posameznih primerih, ali je na drugi strani razlog v pristranskosti odločanja na takšen ali drugačen način. Ampak so dvomi, ki se porajajo, in težko bi rekel ali pa pristal na tezo, da so ravno vsi pravni strokovnjaki tako politično polarizirani, da jih lahko uvrstimo že samo na osnovi debate vedno in samo na levo ali pa na desno stran v tistem trenutku, ko bodo usta odprli. Jaz verjamem, da so vmes tudi v resnici strokovnjaki, ki jim je predvsem za stroko in ugled pravosodja.

Ne nazadnje mislim, da zelo pomembno vpliva na zaupanje v pravosodje predvsem veliko odmevnih primerov, o katerih vsakodnevno poslušamo in beremo v časopisih in se največkrat nanašajo na gospodarsko kriminaliteto, na posameznike, ki so na tak ali drugačen način povezani s politiko, ali pa tudi na samo politiko. Tu so dvomi pogosto precejšnji. Tu je pa tudi točka, na kateri se običajno začnejo komentarji, da ni pristojno, dopustno komentirati odločitev sodišč, ki so sprejete na eni ali drugi instanci. In tu mislim, da je točka, kjer tudi pravosodje ni dovolj argumentirano oziroma ne nastopa dovolj argumentirano proti očitkom, ki se pojavljajo. Mislim, da je po nepotrebnem dostikrat arogantno zavračanje argumentov, trditev, ki dela samemu pravosodju škodo, ravno v manjšem številu primerov. In da je tu le potrebna in smiselna bistveno večja senzibilnost tistih, ki odgovarjajo na argumente, ki se pojavljajo. To so namreč tisti, ki verjetno vzbujajo velike dvome v pravičnost sojenja predvsem v teh primerih. Mislim, da so ti primeri ravno tisti, ki povzročajo največje dvome v javnosti in verjetno tudi v stroki. Zato, še enkrat, mi je žal, da ta razprava izpade predvsem na način, da se prikazuje črno-belo. Kljub temu da ste kolegi na nasprotni strani dejali, da nima to nobene zveze s sojenjem v primeru Patria, je kljub vsemu v večini vaših razprav to vsaj omenjeno. Verjamem, da je v tem kontekstu težko tudi konstruktivno razpravljati o resničnih problemih, predvsem pa iskanju rešitev. Vedo se pač izkaže na koncu, da samo na dveh različnih polih, nekdo trdi na eni strani, da je vse narobe, drug trdi nasprotno, da je vse krasno, resnica je pa kot vedno, tako kot je že minister sam povedal, neke vmes. Stanje pač ni ne črno ne belo, ampak je verjetno sivo, da se ga pa seveda tudi spreminjati na bolje. In temu naj bile takšne razprave po mojem tudi namenjene. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima mag. Anže Logar. Pripravi naj se dr. Simona Kustec Lipicer.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa.

Naj začnem z zaključkom kolega Gantarja, ko je rekel, da so to verjetno razlogi,

da kolegi na nasprotni strani govorite tako, kot govorite. V teh razpravah se skriva srž celotnega problema. Kolegi na nasprotni strani. Tu smo zakonodajalci. In če zakonodajalci pravijo o varovanju pravic, temeljnih človekovih pravic kot o kolegi na nasprotni strani, potem lahko jasno vemo, zakaj imamo ta problem. Mi smo tu vsi na isti strani. Mi smo tu vsi na isti strani varovanja načel pravne države. Ampak kot so kolegi za mano, ne na drugi strani, ne na isti strani, kolegi za mano predhodno predstavili, je cel niz sodb, cel niz primerov in cel niz odločitev višjih sodnih instanc zunaj Republike Slovenije potrdilo, da je s slovenskim pravosodjem nekaj hudo narobe. Konec junija 2014 je bila pri predsedniku Vrhovnega sodišča in na sodišču kitajska delegacija, ki se je oglasila tam zato, da preveri reformne procese na področju slovenskega sodstva. Mediji so poročali, da je potem nekaj mesecev za tem, 23. oktobra kitajska delegacija sprejela obsežno reformo kitajskega pravosodja, pravosodnega sistema in naslov ob tem je bil, citiram, "Kitajsko pravosodje iz krempļjev partije v objem partije". Zdaj ne vem, zakaj so se ustavili pri našem sodišču. A to zato, ker je postal predsednik Vrhovnega sodišča, kot je kolega Mahnič prej predstavil, nekdo, ki je dobil najmanj mednarodnih objav ali zaradi kakšnega drugega razloga. Tu ne bi želel ugotavljati ali pa iskati nekih smislov, ampak zanimiv je tale zapis, da se je plenum zavzel za neodvisnost sodstva – zdaj pa, pozor! – v skladu s socialistično vladavino prava. Če jaz ta stavek spremenim ali pa posodobim v slovenski politični diskurz, bi lahko torej prebral približno takole: Koalicija se je zavzela za neodvisnost sodstva v skladu s programskim izhodišču Foruma 21. In to je glavni problem razprave o sodstvu. Ker se ne govori o varovanju človekovih pravic nasploh, ampak v okviru delovanja človekovih pravic glede na neko zgodbo. Še posebej zato, ker tisti, ki branite pravosodje ob vseh ugotovljenih kršitvah, ne branite pravosodja in tistih dobro delujočih sodnikov, ampak branite ohranjanja statusa quo. Stanje na slovenskem pravosodju se je na nek način poslabšalo, ker pa se je javna razprava tudi začela bolj pogosteje odvijati, se je pa tudi percepcija delovanja sodstva in slabega delovanja sodstva bistveno povečala. In to je kvečjemu dobro, ne slabo. Zdaj smo v neki čudni zgodbi, ko na eni strani zaupanje v pravosodje pada, na drugi strani pa razlagamo, kako je treba temu padajočemu ugledu sodstva iti naproti s tem, da jim namenimo dodatna sredstva. Ravno včeraj ste sprejemali dodatnih 15 milijonov za delovanje sodstva. Najbolj zanimivo, največji apologeti stanja v sodstvu so tisti, ki so v veliki meri krivci za to stanje, ali pa tisti, ki imajo družinske povezave s sodstvom, odvetniške firme in tako naprej in potem branijo iz jasnega razloga tovrstno situacijo. Kolegica Muršič je ob začetku podala stališče odbora, v katerem pravi, da je Vlada dala obsežne obrazložitve zahteve poslanske skupine SDS za sklic seje. Naj navedem samo dve izpostavljeni

izhodišči, češ, javnomnenjske raziskave. Oprekalo se je ugotovitvam Eurostata in navajalo neko raziskavo družbe, Valicon, kot da je bolj merodajna. Eurostat je najbolj referenčen evropski mehanizem za zagotavljanje javnega mnenja. In da Ministrstvo za pravosodje za namen nevtralizacije ali pa umeščanja dvoma v odločitve ali pa izsledke Evrobarometra navede neko javnomnenjsko raziskavo, ki je bila, pozor, opravljena na internetu, internetna raziskava, je pa, poslušajte, nevredno tega zbora. Stališče kolegice Poropat, češ, da so pri analizi Eurostat sodelovali posamezniki, ki ni nujno imeli odnosa ali stika s pravosodjem, in da je zato nerelevantna, ravno potrdi zgrešenost percepcije tovrstnih raziskav. Če bi Eurostat delal raziskavo med tistimi, ki so imeli stik s pravosodjem, bi bilo to nezaupanje še bistveno večje. Gibalo bi se okoli enega ali dveh procentov tistih privilegirancev, ki uživajo drugi del te pravne države, torej višjo pravno državo. Slišali smo iz ust kolegice Poropat še večje smešenje javnomnenjskih raziskav Eurostata. Rekla je, "naša vlada bi morala korigirati uporabo teh podatkov". Torej ker izsledki niso pravi, korigirajmo uporabo teh podatkov. Še enkrat bom povedal, kaj je pisalo v zvezi z reformo sodstva komunistične partije. Plenum se je zavzel za neodvisnost sodstva v skladu s socialistično vladavino prava. Tovrstno ideologijo imamo v razumevanju pravosodja očitno tukaj. In kot drugo, pregled stanja na področju pravosodja EU. Ena zelo obsežna raziskava in tri strani odgovora Vlade je posvečeno temu, da nam poslancem in javnosti razloži zgrešena metodološka izhodišča te raziskave. Tri strani. Samo zato, ker je Evropska komisija postavila ogledalo sodstvu in ker se to ogledalo tistim, ki krojijo ugled in delo pravosodja, ne zdi smiselno oziroma pravo, so se podali v ugotavljanje kakšnih izhodišč. V tem mnenju celo zapišejo, citiram z drugimi besedami, "sodstvo Republike Slovenije ni v okviru Evrope nič posebnega". Tukaj se pa strinjam, ja. Ni nič posebnega. Kaj pomeni, da je cilj te vladajoče koalicije, da je sodstvo nič posebnega ali da je naše sodstvo zgled našim državljanom in da je naše sodstvo tisto, ki bo dvignilo vero državljanov v neko boljše prihodnost? In če se referiram na tisto javnomnenjsko raziskavo, s katero želite negirati stališča oziroma izsledke Eurostata. Poglejte, na tisti raziskavi je bilo vprašanje Ali se vam zdi, da gredo stvari v slovenski družbi na bolje, na slabše ali sta na istem? 61 % jih je odgovorilo, da gredo na slabše. In sodstvo je pomemben dejavnik, ki vpliva na takšno zavedanje.

To stališče Vlade se obregne tudi ob mnenje spoštovanega kolega Šturma, bivšega ustavnega pravnika, ki je ugotovil, da je sodstvo v več kot 600 primerih kršilo človekove pravice. In spet, ne odgovor na to, kakšni ukrepi se bodo sprejeli, ampak smo tukaj poslušali očitke o metodologiji. Vsa opozarjanja bodisi z vidika evropskih institucij ali mednarodnih institucij

bodisi z vidika uglednih pravnikov, tukaj sploh ne obravnavamo. Pravimo, napake so v metodologiji. Kot noj, ki da glavo v pesek, da mu ni treba videti eklatantnih primerov kršenja ustavnopravnih človekovih pravic. In kaj je na zahtevo poslanske skupine, da se uvede neka neodvisna preiskava ali analiza stanja na področju človekovih pravic, odgovorila Vlada? Zopet citiram: "Menimo, da je v tem delu predlog, da naj se ugotovi število kršiteljev s strani sodnikov, ne samo neutemeljen poziv k lustraciji, ampak tudi poskus ustrahovanja celotnega sodstva. Ministrstvo za pravosodje, ki govori o tem, da je treba prevzeti odgovornost, ne želi prevzeti odgovornosti, da bi napravilo nek verodostojen, nek splošen širok pregled varovanja človekovih pravic po posameznih sodbah v Sloveniji, ker pravi, da je to neutemeljen poziv k lustraciji. Obenem pa je kolegica Muršičeva, ko je prej predstavila mnenje odbora, rekla, da je vlada že v tem mnenju zapisala, da ni res, da leta 1994 ob uveljavitvi novega zakona o sodniški službi ni bilo lustracije, torej posredno, da je bila lustracija. Če je bilo leta 1994 popolnoma sprejemljivo za stranke in za politiko Slovenije, da je bila torej opravljena lustracija, če tako razumem mnenje vlade in če tako razumem mnenje kolegice Muršičeve, zakaj potem ne more biti v letu 2014 razlogov za lustracijo 2.0. Kajti očitno lustracija 1.0 ni bila uspešna. In kaj se je spremenilo, da kar naenkrat pa lustracija ni več primerna? In tista lustracija, na katero se sklicujete, leta 1994, glejte, v vladnem sklepu piše, da so imeli pravosodno ministrstvo in sodni svet možnost, da jo opravi, pa se ni nihče tukaj pritoževal. Predsednik oziroma pravosodni minister je bil vidni predstavnik LDS. Ta vidni predstavnik LDS je sedel tudi v sodnem svetu. Verjetno zaradi tega lustracija 1.0 ni bila tako uspešna, kot bi morala biti, in potem ne bi bilo potrebe po tovrstni razpravi tukaj.

To zatiskanje oči pred problemom na področju sodstva se nadaljuje tudi naprej. Tukaj imam v rokah stališče Vlade oziroma izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na Svetu Evropske unije za splošne zadeve, ki je bila v začetku tega tedna. 4 države, Nizozemska, Nemčija, Danska in Finska so dale pobudo za okrepljeno sodelovanje na področju pravosodja, in sicer so na Evropsko komisijo naslovili predlog za vzpostavitev mehanizma za nadzor delovanja pravne države. Glejte, če je tako zelo v redu, kot je minister predstavljal prej, bi bil verjetno minister za pravosodje prvi, ki bi dodal svojo iniciativo k tej pobudi nadzora, mehanizma za nadzor nad delovanjem pravne države. Ampak jaz te države Slovenije med temi predlagatelji tukaj ne vidim. Stališče Slovenije je bilo, da mi se sicer strinjamo s tem, ampak da bi pa širili pravno podlago za tovrsten nadzor, pa ne. Pa vam citiram obrazložitev predstavnice Ministrstva za pravosodje na tisti seji, "ker smo proti finančnim sankcijam, to pa zato, ker bi lahko tudi nas zadele." Glejte, pravosodno

ministrstvo ne želi okrepljenega sodelovanja, ne želi nadzora nad pravosodnim sistemom s strani Evropske komisije zato, ker se bojijo finančnih sankcij zaradi očitnega nedelovanja, obenem pa tukaj pred nami razlagajo, da je vse v redu. Ti dve zgodbi nekako ne gresta skupaj.

Minister Klemenčič je tukaj pred nami za govornico vehementno začel svoj prispevek, in sicer da že petič, šestič posluša isto mašo. In potem je odšel iz te dvorane. Zakaj posluša petič to mašo? Preprosto zato, ker na tem področju ni bilo narejenega dovolj. Če bo treba iti s temi vprašanji še na ministra tukaj pred to govornico poslušat šestič, sedmič, ga bom z veseljem poslušal. Upam sicer, da si bo takrat vzel čas in sledil celotni razpravi. Ampak ne zato, ker bi želel o tem govoriti, ampak zato, ker bi želel, da bi o tem ne bi bilo treba govoriti. Koalicija z negiranjem razprave o tem, z željo po dušenju razprave o tem dosega samo to, da se o tem vedno bolj govori. Saj veste, če je narobe, če voda vre in če pokrovko potisneš na tisti lonec, bo prej ali slej pokrovko odneslo. Veliko bolje je, ne nazadnje to imate tudi v koalicijski pogodbi, sproti reševati težave, se o tem pogovoriti, to temo odpreti, imeti pred seboj relevantne sogovornike, torej ministra, na dolgo in široko ugotoviti systemske rešitve in potem te rešitve podpreti. V nasprotnem primeru se bo razprava nadaljevala v tem duhu, kot jo je prej kolega Gantar začel, mi vaši na oni strani menite tako, mi naši na tej strani pa menimo tako. Žrtev vsega so pa državljani, ki so vsak dan bolj razočarani nad pravosodnim sistemom. Dvomim, da je komu v interesu v tej dvorani, da se slabo delovanje pravosodnega sistema nadaljuje še naprej. Ne nazadnje, to je naša naloga, da opravimo in da izboljšamo podsisteme države. In sodstvo je eden od pomembnih podsistemov. Če tudi na uro gledate, moja razprava se sedaj zaključuje. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Repliko želi gospod Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala za besedo. Bom čisto kratek.

Kolega Logar je seveda razpredel teorijo na napačni predpostavki moje diskusije. Verjetno na osnovi svojih razmišljanj o tej ali pa nasprotni strani. Če vam je bolj všeč, lahko drugič rečem, ne vem, na zahodni strani ali pa kakšni drugi strani, dejstvo pa je, da sedite na nasprotni strani. Tako da brez kakšne velike politike. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Andrej Čuš. Pripravi naj se Benedikt Kopmajer.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, spoštovane kolegice in kolegi, predstavnica ministrstva, lep pozdrav!

Sam bi rad povedal, da podpiram to današnje razpravo. V končni fazi že v samem zadnjem obdobju smo lahko v javnosti zasledili veliko primerov, ki so v posmeh pravni državi, prebivalstvu Slovenije, nad čimer bi morali biti kot predstavniki državnega zbora več kot zaskrbljeni. Žal je koalicija Mira Cerarja priporočila, ki smo jih predlagali v Poslanski skupini SDS, zavrnila in sprejela načelno mnenje, da se stvari izboljšujejo ter da je stanje v slovenskem pravosodju dobro. Jaz vam predlagam, da mogoče kar danes tudi sprejmete sklep, da imamo najboljšega gospodarskega ministra, kljub temu da ga nimamo. Ampak saj vi imate prav, kdo smo mi, da si upamo govoriti drugače. Evropska komisija je že v lanskem letu marca opozorila, da je stanje v slovenskem pravosodju slabo. V bistvu smo na samem repu članic EU in mislim, da nam to ne more biti v ponos. V končni fazi je po mojem mnenju pravosodje eden izmed ključnih segmentov, ki pripomore k odpravi krize. Tam, kjer je področje pravne države urejeno, tam je poslovno okolje dobro, tam se ne srečujejo več z gospodarsko krizo in ne krivijo nikogar drugega. Tisti, ki so jo zakuhali, tisti odgovarjajo, pri nas pa se tisti samo smejejo in nas imajo za norce. Glede na to, da smo še ena redkih držav v EU, ki se soočamo s krizo, pa to že samo po sebi pove dovolj, da stanje v pravosodju ni na primerni ravni. In prav je, da tudi mi v državnem zboru o tem razpravljamo.

Alarmantno je tudi stanje ali podatek, da Slovenija nameni za delovanje pravosodnega sistema 87 evrov na prebivalca letno, medtem ko je povprečje v EU 42 evrov. Imamo neprimerno dražji pravosodni sistem in tudi sam menim, da bi morali začeti govoriti o učinkovitosti slovenskega sodstva in celotnega pravosodnega sistema. Koliko milijonov evrov kazni smo že plačali Bruslju zaradi zamud, zaradi zastaranja rokov? Ampak kdo bo te milijone plačal? Ne sodniki. Plačali jih bodo davkoplačevalci in davkoplačevalke. In že včeraj sem govoril o odgovornosti v visokem šolstvu. Nihče ne odgovarja. Da ne govorim o odgovornosti v slovenskem pravosodju. Te milijone, ki jih bomo plačali Bruslju zaradi zamud, bomo plačali mi. Pa je že kdo izgubil službo? Je bil že kdo poklican na zagovor? Ne. Veste, marsikje v Sloveniji človek odgovarja za svoja dejanja. Odgovarja navaden uslužbenec, odgovarja podjetnik. Ne morem pa se znebiti občutka, da so danes nekateri zaščiteni kot kočevski medvedje. Imamo primere, ko nekomu vzamejo hišo zaradi neplačila 100 evrov računa, nekateri pa dokazano pokradejo milijone, pa so potem oproščeni zaradi napak v procesih. In danes se oni sprehajajo po ulici in nas imajo spet za norce. Spoštovane, spoštovani! To ni normalno. To je treba popraviti. Ampak očitno je, da to ni v interesu tako koalicije Mira Cerarja kot tudi ministra Klemenčiča. Ob tem bi tudi dodal, da imamo skoraj enkrat več sodnikov na sto tisoč prebivalcev, kot je tudi povprečje v EU. In

danes se govori, da je treba varčevati. Sem takoj za to, če bomo vsi k varčevanju prispevali enako. Žal pa so eni zaščiteni, si lahko dovolijo vse, drugi pa bodo plačali malo več, saj so navajeni, da hodimo po njih.

Od leta 1999 do 2013 je človekove pravice kršilo 613 sodnih sestavov slovenskih sodišč. In ko pride gospod Miro Cerar, etika, morala, nova politika, standardi, bi se morali takoj začeti ukvarjati s tem. Ampak ne. Ukvarjamo se sami s seboj, ker sploh ne znamo najti ministra za gospodarstvo.

Ljudje so nad delovanjem pravosodnega sistema razočarani. O zamudah sem govoril. Da ne govorim o dragih taksah in počasnosti ter birokratizaciji slovenskega pravosodja. In tukaj, dovolite, da citiram izjavo dr. Klemna Jakliča, ki poučuje na Harvardu: "Tekom let svojega študija v tujini in proučevanja podobnih pravnih sistemov sem zasledil na stotine ukrepov, ki so jih ostale države sprejemale, da bi v svojo pravno državo spravile red. Ampak skoraj nobenega od teh ukrepov nisem zasledil v javnem diskurzu pri nas." Mislim, da je kar zadel ta problem, in žalosti me, da tudi vlada ni pripravljena narediti nič.

Ko sem danes poslušal floskule poslancev koalicije Mira Cerarja, kako bi lahko bolje porabili čas in se pogovarjali o protikriznih ukrepih – spoštovani, prosim začnite delati, dajte vložiti neke zakone, ki bodo šli v korist ljudi, podeželja, mladih, tudi starih, predvsem pa gospodarstva! Ampak do danes niste naredili nič, saj se ukvarjate sami s seboj. In upravičen je strah, da bo ta vlada še slabša od vlade Alenke Bratušek. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Benedikt Kopmajer, pripravi naj se mag. Ksenja Korenjak Kramar.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovani prisotni!

Ker mi časa zmanjkuje, bom moral na hitro strniti svoje razmišljanje. Veliko je danes govora o zagotavljanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih. Izrečenih je bilo kar nekaj težkih besed in ostrih obsodb, ki nekako vodijo k razvrednotenju sodne veje oblasti, zmanjšujejo ugled sodstva in posledično rušijo zaupanje ljudi v pravično sojenje in pravno državo. V razmerah, ko so ljudje že tako nezadovoljni s stanjem v državi, bi morali skupaj graditi in ne rušiti postavljenih temeljev. Iskanje konstruktivnih rešitev vseh treh vej oblasti naj bi vodilo k izboljšanju stanja v državi, h krepitvi gospodarske in ekonomske rasti, povrnitvi ugleda in zaupanja v sodstvo, k učinkovitosti in hitrosti vodenja sodnih postopkov, odpravi dvoma pristranskosti in zagotavljanju neodvisnega odgovornega sodstva. To stališče sem predstavil tudi zaradi tega, ker kot sodnik porotnik na enem od okrožnih sodišč nikoli nisem zasledil okoliščin, ki bi se lahko štele v

kategorijo kršenja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Proceduralno, gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana predsedujoča.

Meni je težko, ampak moram opozoriti, da Vlada po treh urah, razen tistih uvodnih parol, ki jih je zmetal minister Klemenčič, ni komentirala še niti ene izjave, ene trditve kateregakoli od poslancev ne iz opozicije ne iz koalicije. Vlada je najavila 45 minut časa najbrž zato, da se bo vzpostavila komunikacija v Državnem zboru, da bomo o temah, o katerih govorimo, o trditvah, ki so na mizi, razpravljali in ugotavljali, ali zadeve stojijo ali ne. Ampak žal, Vlada si najavi čas in potem pridejo najvišji predstavniki Vlade v Državni zbor samo zato, da odsedijo sejo. Predlagam, da pozovete državno sekretarko na Ministrstvu za pravosodje, da se potrudi in komentira do sedaj izrečene trditve, izjave, stališča ali karkoli je že bilo. Mislim, da pričakovanje poslancev ni prehudo, da bi kdo iz Vlade, ki je na drugi strani najavila relativno veliko časa in je partner v tej komunikaciji, odgovoril na kakšno trditev, pojasnil ali pa podal druge argumente, druge poudarke za te zadeve. Meni je žal, da moramo praktično pri vseh vsebinskih točkah dnevnega reda, ki smo jih imeli v tem mandatu, opozarjati na enake stvari, pa naj gre za proračun, naj gre za to zadevo o sodstvu, naj gre za kakršnokoli drugo zadevo, ki je bila na dnevnem redu tega sklica Državnega zbora. Nič, najava časa, in gre v prazno. Vsebinskih odgovorov nobenih. In težko me bo kdorkoli prepričal pri tej točki dnevnega reda, da sodstvo dela dobro, pa da ministrstvo dela dobro, če na niti eno trditev, na niti en podatek, na niti eno stališče nima odgovora. To je kot obnašanje nekoga, ki ima neko sinekuro, pride v službo in gre iz službe. Edino, kar je treba paziti pri tej službi, je to, da se ti ne pojavi prevelik višek ali pa prevelik manko ur. Predlagam, da se gospa državna sekretarka potrudi in za ta del razprav, ki so bile, opravi odgovore. Gospa predsedujoča, predlagam, da jo to lepo poprosite, ker jaz je ne smem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Nisem videla, da bi s strani Vlade bila želja zdaj govoriti.

Besedo ima mag. Ksenija Korenjak Kramar. Pripravi naj se mag. Bojana Muršič.

MAG. KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

Žal ne morem mimo dejstva danes, takšne razprave absolutno ne sprejemam in nikakor ne podpiram, sploh ne v tistem delu, ko gre za žalitve poklica in pridobljenih kvalifikacij določenih posameznikov, kar poslušam že od devete ure naprej. Tako temu odločno

nasprotujem. Prav tako pa tudi sprenevedanju, ko govorite o tajnosti podatkov in hkrati navajate imena in priimke po seznamu. In tako navajate osebe, udeležene v raznih sodnih postopkih. Mislim, da je to nesprejemljivo, to je navadno sprenevedanje. Ob tem pravite, ne bomo govorili o imenih in priimkih, hkrati pa, gospod Gorenjak, takoj navedete imena in priimke. Mislim, da to ni prav. Pa še nekaj. Mislim, da današnja razprava, ki jo tukaj opravljamo, verjamem, da je to ena izmed naših nalog, da razpravljamo, ampak mislim, da je to hkrati zloraba te spoštovane institucije, predvsem pa manipulacija in zavajanje javnosti, kateri sporočamo stvari, za katere mislim, da niso primerne. Prav tako današnje izvajanje je namenjeno, to je moja ocena, ogrožanju vladavine prava in pa stabilnosti državne ureditve in pomenijo predvsem neutemeljen in neupravičen napad na sodstvo in pravosodje, kar pa je seveda nedopustno in pa tudi nesprejemljivo. Obravnavana priporočila so neustrezna, milo rečeno, in tudi nepotrebna. Če bi podrobno pogledali, bi videli, da že sedaj ustavnopravna in pa tudi zakonodajna ureditev natančno ureja in tudi določa mehanizme tako za presojo kvalitete kot tudi za presojo odgovornosti sodnikov. Prav tako pa tudi ta priporočila ne morejo biti temelj za neko strokovno razpravo, kajti če pogledamo statistične podatke, ki so jih danes že tudi kolegi navajali, vidimo, da nas ti uvrščajo nekako v bok ali pa v primerjavo ostalih evropskih držav oziroma drugih članic. Položaj na področju sodstva se res izboljšuje in pa tudi zaupanje se dviguje, kljub temu da beležimo negativno javno mnenje, pa vendar je treba povedati, da je bilo ogromno narejenega, da se na področju sodstva opravljajo pozitivni premiki na bolje. Res pa je, da je treba tudi veliko še postoriti predvsem na področju poenotenja sodne prakse in pa tudi proaktivnega komuniciranja sodstva znotraj kot tudi navzven. Tako da dragi kolegi, prosim vas, da v naslednjih izvajanjih spoštujete kodeks lepega vedenja in pa korektnega ravnanja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo je želel predlagatelj doktor Vinko Gorenjak. Gospod Breznik, replika. Mu damo prednost po poslovniku.
Izvolite, gospod Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospa podpredsednica.

Samo da povem, kolegica, ki je pred mano razpravljala, je govorila, da vsi poslanci SDS posplošujemo. Jaz bi rad še enkrat odgovor, kje sem jaz posploševal, prav tako bi rad tudi mogoče odgovor državne sekretarke. Torej govoril sem o ... / znak za konec razprave/... deklaraciji, govoril sem o incestnih primerih nekaterih, ki danes opravljajo delo sodnika in so bili aktivni udeleženci Službe državne varnosti, za katere je Vrhovno sodišče povedalo, da je bila zločinska organizacija ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima predlagatelj doktor Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Gospod iz Desusa, jaz žal ne vem več, kako se kdo piše, bom rekel gospod iz Desusa, je prebral tako lep referat. Zelo lepo je bil napisan. Ampak jaz sem ga slišal že leta 2009, prebral ga je pa takrat gospod Vili Rezman. Glejte to je smešno, res je smešno. Berete neke stare referate, zato da čas mine – ali kaj? Dajte povedati kaj vsebinskega! Gospa Korenjak, če se ne motim, a ne, ja, res lepo vedenje, to je pa res pomembna stvar. Ampak pogledajte, vi pravite, da sem našteval imena in priimke. Ja, saj sem jih samo citiral iz dokumentov, ki so javno objavljeni. A zdaj vi mislite, da tisto, kar je javno objavljeno, jaz ne smem citirati imen in priimkov? Na podlagi kakšnega zakona, kakšnih moralnih načel? Jaz nisem zavezan načelom SMC, mogoče imate vi taka načela. Nepravilen napad na pravosodje. Ja krasno! Jaz ne vem, mogoče ste vi delali v pravosodju, mogoče računate, da boste kdaj delali v pravosodju, ne vem. Jaz sem gospo Kociprovo razumel, da je vedno govorila o nepravilnih napadih na pravosodje, ker je pač vedela, da bo v naslednjem mandatu "out" in da bo odšla na sodišče delat. In to se je tudi zgodilo. Vse to, kar smo naštevali, da nekdo da v žep 160 tisoč evrov, ker se je sodnik zmotil – ali je to napad na pravosodje? Jaz mislim, da je to vaš napad na delavce Vidma-Krško, ki so teh 160 tisoč evrov plačali temu gospodu. To ni napad na pravosodje. Jaz sem citiral odločbo Višjega sodišča v Ljubljani, ki je reklo, da je mož dobil 160 tisoč evrov preveč. Sedaj pa, če vi mislite, da je to napad na pravosodje, vas obveščam, da je po mojem to napad na delavce Vidma-Krško, recimo kot primer.

Pravite, da se naše pravosodje uvršča ob bok drugih držav Evropske unije. Jaz še nisem slišal, da bi bile Kitajska, Singapur, Urugvaj, Šrilanka, Ruanda članice Evropske unije. Mogoče je to kakšen nov podatek, ampak ne gre mi skupaj. Naša država je slabša na področju neodvisnosti pravosodja od vseh teh naštetih držav, vi pa pravite, da se uvršča ob bok vsemu temu. Ko ste govorili o odgovornosti, da je primerno urejena. Jaz sicer nimam te odgovornosti v sodstvu tukaj pripravljene, imam jo pa na računalniku tukaj, pa vam bom povedal naslednje, kar se tiče odgovornosti. Pogledajte, primerjal pa bom Italijo, Avstrijo, Nemčijo in Slovenijo. V Sloveniji je disciplinska odgovornost sodnikov in tožilcev urejena. Slovenija ima štiri do šest disciplinskih postopkov na letni ravni. Razlogi zaradi katerih lahko pride sodnik pred disciplinsko sodišče oziroma v disciplinski postopek, pa so tudi navedeni. Sodnik lahko dobi opomin, lahko dobi ustavitev napredovanja, znižanje plače do 20 % za eno leto, premestitev na drugo sodišče in podobne stvari. Podobna zgodba je pri tožilih. Kar se tiče Slovenije, ima v 134. členu Ustave določilo o imuniteti sodnikov.

Torej je onemogočen kakršenkoli postopek zoper sodnika. In praviloma sodišča, to boste šele videli, tisti, ki ste na novo, ko prihajajo k nam po potrditev imunitete sodnikom, jo sodniki uporabijo tudi za to, ker ga je nek državljani tožil. Recimo zaradi mejnega spora. Pa sodnik reče: "Ne, imuniteta." In ta državni zbor jo praviloma potrdi.

26. člen Ustave pri nas govori tudi o povračilu škode. Vsakdo je upravičen do povračila škode, če mu je bila povzročena z dejanji državnih organov. V Sloveniji to ne velja za sodnike pa tožilce, ker v Sloveniji je sistem urejen tako, da sodniki in tožilci niso odgovorni za svoja ravnanja. Niso materialno odgovorni za svoja ravnanja, kar ne velja – seveda, gospa je odšla – kar ne velja za nekatere druge države. Recimo Avstrija, Nemčija poznajo primere, ko je sodnik materialno, poudarjam, materialno odgovoren za svoja ravnanja v času, ko je opravljal službo, torej sodil, tudi še v penziji. In država mu lahko odvzame do 30 % pokojnine, če je ugotovljeno, da je pri opravljanju svoje službe kršil zakone, ni sodil v skladu z zakonodajo itn. Tega v Sloveniji ni. V Sloveniji imamo sistem, po katerem posameznik lahko dobi odškodnino, vendar jo plačajo davkoplačevalci. Vendar jo plačajo davkoplačevalci. Če pa gremo na nekaj števil, je treba jasno povedati, da je recimo v Avstriji ta civilna odgovornost sodnikov tudi urejena z zakonom. Seveda bi gospa Murgel rekla, da saj pri nas imamo tudi člen Kazenskega zakonika, ki govori o tako imenovanem "krivem sojenju", torej napačnem sojenju. Ampak ta člen je v Sloveniji okrasek, kakor krizantema na nekem grobu 1. novembra. To je okrasek. Nikoli nihče ni tega člena uporabil, ker pač "vrana vrani ne izkljuje oči". In sodniki ne bodo sodili sodnikom. Razen v kakšnih posebnih primerih, kot je bil celjski pred leti.

V Avstriji, če grem še na nekaj števil, da bomo videli odgovornost v pravosodju, torej ugotavljanje odgovornosti. Število sankcij, izrečenih zoper sodnike in tožilce, podatki se nanašajo na leto 2010 – Avstrija 26, Italija 51, Nemčija 25, Slovenija 1. Se pravi, naši delajo odlično napram Nemcem, ker nemških sodnikov je bilo 25 v postopkih, italijanskih je bilo 51, Avstrijskih 26, pri nas pa eden. Ne boste verjeli, kam je šel. Saj ni bil kaznovan. Šel je med odvetnike.

Gremo naprej. Kar se tiče tožilcev, Avstrija v tem letu ni imela kaznovanih, Italija 15, Nemčija 4, Slovenija 2. Kar se tiče drugih zadev, uvedenih disciplinskih postopkov in izrečenih kazni na 100 tisoč sodnikov, ker pri prejšnjem podatku bi vi lahko meni rekli, ja, saj je tudi nemških sodnikov več. Ja, res je. Ampak tu pa imamo podatek, kako je s kaznimi na tisoč sodnikov in tožilcev v drugih državah. V Avstriji 22, v Italiji 68, v Nemčiji 55, na sto tisoč govorim, v Sloveniji je 1. Kam je šel? Med odvetnike.

Gremo naprej. Tožilci, uvedeni postopki, Avstrija nič, Italija 24, Nemčija 26, Slovenija 2.

Gremo naprej. Izrečene sankcije sodnikom, v Avstriji 26, v Italiji 51, v Nemčiji 25, v Sloveniji 1. Torej tako je z odgovornostjo.

Še nekaj števil. Izrečene sankcije tožilcem, 15 v Italiji, v Nemčiji 4, v Sloveniji 2.

Število sodnikov na 100 tisoč prebivalcev, Avstrija jih ima 22, Italija 11, Nemčija 24, mi pa 50. To je zelo zanimiv podatek.

Še en podatek, število tožilcev na 100 tisoč prebivalcev, Avstrija 2,6; Italija 3,8; Nemčija 6,2; mi pa 9. Mi pa imamo 9 tožilcev na 100 tisoč prebivalcev. Torej bi človek rekel 3-krat več kot v Avstriji, 2,5-krat več kot v Italiji in enkrat več kot v Nemčiji. Približno.

Ampak to še niti ni problem. Kaj pa ti ljudje naredijo, to moramo vedeti. Kakšna je njihova učinkovitost, kaj torej naredijo? Število zadev, spisov, ki jih dobi v reševanje posamezni tožilec, je naslednje. V Avstriji 2 tisoč 821, v Italiji tisoč 317 zadev, v Nemčiji 967 zadev. Pa v Sloveniji – 519 zadev. Hm, 519. Se pravi, 6-krat manj pripada, 6-krat manj zadev dobi tožilec v Sloveniji kot pa tisti v Avstriji. Kaj pa ti ljudje naredijo? Kot veste, tožilci spišejo obtožne akte ali zaključijo neko stvar, ker pač ne bodo preganjali. Se pravi, dve vrsti aktov naredijo. Ali je to obtožni predlog ali pa rečejo, da to ni kaznivo dejanje. Kakšna je torej učinkovitost teh tožilcev? V Avstriji tožilec spiše 353 tovrstnih aktov na leto. Če malo poenostavimo, bi rekli, vsak dan enega, pa so sobote in nedelje vštete. V Italiji jih napiše 257, v Nemčiji je že manj učinkovit, 234. Kaj pa slovenski tožilec? Ne boste verjeli – 71. In zdaj vi govorite, gospa je prej govorila o tem, kako je odgovornost v sodnem sistemu urejena. Ja, ni urejena. Absolutno ni urejena! In še prej je bilo nekaj rečenega, da so to napadi na pravosodje. Gospe in gospodje, ko bo prvi poslanec obsojen, jaz vam predlagam, da sprejmemo sklep, da je to napad na poslance. Ali je prav? Zakaj pa ne? To je adekvat temu, kar vi pravite, da mi napadamo pravosodje. Točno to je to. Delitev oblasti je popolnoma jasna. Mi zakone sprejemamo, volimo tudi sodnike, vlada jih izvršuje, sodišča pa sodijo. Mi nimamo pravice soditi, pravica sojenja je tam. Oni nimajo pravice sprejemanja zakonov, ta pravica je tu. Izvrševanje zakonov pa je na vladi. Vsi veste, da ljudje pred vlado protestirajo, kolikokrat hočete, pri desnih več, pri levih manj. To je tudi neka značilnost Slovenije. Pred parlamentom tudi protestirajo, mečejo kamenje, jajca, ne vem kaj vse, v parlament, vi pa pravite, da pred sodstvom to ni dovoljeno. Zakaj pa ne? Zakaj pa ne? Do nedavna je veljalo, da pred pravosodno palačo ni dovoljeno demonstrirati. In ena sodnica je rekla za tiste ljudi, ki so tam bili, jaz tudi, 5. junija lansko leto, je rekla, da "ste to Severni Korejci". Torej gospa sodnica meni, da tam ni dovoljeno biti. Zakaj je pa dovoljeno tukaj biti? Potem prepovemo demonstracije tudi pred parlamentom pa pred vlado. Namreč vse tri veje oblasti so si enakopravne. In torej dajmo potem sprejeti zdaj še en sklep, pa recimo, da je

prepovedano kritizirati poslance ali pa ministre. Zakaj pa tega ne sprejmemo? Če je dovoljeno šinfati pa kritizirati poslance – kar je. po mojem mnenju – pa je dovoljeno kritizirati ministre, predsednika vlade in tako naprej, povejte mi, po kakšni logiki ne bi bilo dovoljeno kritizirati sodnikov. Kaj so to svete krave ali kaj? Glejte, oni pod plašč neodvisnosti skrijejo toliko, oprostite izrazu, rekel bom svinjarij ali pa toliko nepravilnosti, da se jih je pa zdaj že tako veliko nabralo, da ven štrlijo in jih narod vidi. Veste, to pa je problem. Kaj delajo? Oni pod plašč neodvisnosti, neodvisni smo, pridejo v službo ali ne – ali je to stvar neodvisnosti? Ali gredo po solato na tržnico ali pa na eno pivo – ali je to stvar neodvisnosti? Oprostite, to ni stvar neodvisnosti. To je stvar reda in discipline. To je stvar reda in discipline, ki ga morajo predsedniki sodišč uveljavljati, in nič drugega. Pod plašč neodvisnosti skrijejo svoj obraz. Svoj obraz skrijejo pod plašč neodvisnosti. V Italiji ste v primeru sojenja Berlusconiju lahko videli tri sodnice, ki so sedele, kamera jih je snemala, ko so izrekle sodbo. Na Hrvaškem je sodnik iz spoštovanja do ljudstva, namreč v imenu ljudstva je sodil Sanaderju, vstal in bral sodbo, kamera ga je snemala. Kako pa je v Slovenije? Ali ste videli kdaj kakega sodnika? Seveda ste ga videli, če ga je slučajno kak novinar kje ujel. V sodni dvorani ni dovoljeno snemati, snema se lahko tožilca, snema se lahko obdolženca, kar se tiče gospoda sodnika, pa ni dovoljeno snemati. Ker so si taka pravila napisali. Zakaj pa? Ali bomo tudi mi napisali pravila, da nas ni dovoljeno snemati ali kaj? V čigavem imenu pa potem sodijo, če ne sodijo v imenu ljudstva? Če pa sodijo v imenu ljudstva, jih ima pa to ljudstvo verjetno pravico videti. Ampak ko je en spletni medij objavil sliko sodnice Klajnškove, je v roku dveh ur prišla odredba, "takoj umaknite s spletnega medija". Ja, ali je to sveta krava ali kaj? Kaj pa je to? Zakaj pa? Zakaj pa potem ministra slikamo pa poslanca in tako dalje in tako dalje? To so tri neodvisne veje oblasti in za njih veljajo v tem kontekstu enaka pravila. In ta enaka pravila veljajo tudi v tistem smislu, da je situacija taka, kar je reklo Evropsko sodišče za človekove pravice, da veljajo za njih enaka merila kot za nas, enaka merila vsega tega obnašanja, odgovornosti in tako dalje. Vmes se pa skrijejo s to odgovornostjo in potegnejo čez sebe nek plašč, ki mu rečejo neodvisnost. Ja, kako? Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima predstavnica Vlade državna sekretarka gospa Tina Breclj.

TINA BRECLJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoča.

Sedaj že kar klasika v naboru postopkovnih predlogov gospoda Tanka je, da pozove Vlado k aktivnejšemu ali aktivnemu razpravljanju. V odgovor njemu, predvsem pa vsem tistim novim poslancom naj povem, da bo Vlada oziroma

Ministrstvo za pravosodje z veseljem aktivno razpravljalo, ko boste imeli na mizi zakonodajne predloge. Torej z veseljem takrat. Na temo, ki je v obravnavi danes, pa smo povedali že veliko ob številnih prilikah. Kot veste, smo tudi za to sejo pripravili obrazloženo mnenje. Mislim, da je na 25 straneh. Člani tega ministrstva smo na številnih odborih pojasnjevali stališča, večkrat argumentirano razlagali, zakaj so posamezne mednarodne analize neprimerljive oziroma zakaj je potrebno pri analizah brati tudi drobni tisk. Večkrat smo že razlagali, da imamo v našem pravnem sistemu zadostne varovalke oziroma jih celo pojasnjevali. Razlagali smo tudi, naštevati pristojnosti posameznih organov in ostalo. Skratka, štejemo, da smo o temi, ki je na mizi danes, že večkrat podali svoje stališče. Ker se obnašamo racionalno, tudi ugotavljamo, da je minister v svoji uvodni razpravi povzel vse, kar je potrebno danes povedati. Tekom razprave pa tudi niso bila izpostavljena nova dejstva ali okoliščine, ki bi narekovala še dodatno razpravo, dodatno argumentacijo s strani Vlade.

Kot rečeno, aktivno razpravljanje, aktivne vsebinske argumente lahko z naše strani pričakujete, ko vam bomo oziroma ko boste imeli na mizi zakonodajne predloge z našega resorja.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi gospod predlagatelj besedo? Izvolite, gospod Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Gospa državna sekretarka, tega akta, ki je pred nami, ni prinesel Božiček, pa tudi Dedek mraz ne. Spisal sem ga jaz in strokovni sodelavci. In akt, o katerem govorimo, je pravzaprav v zakonodajnem postopku. Torej vam je dovoljeno, da se oglasite in zaželeno je, da o tem tudi razpravljate, ker, kot sem rekel, ni ga ustvaril Sveti duh, ampak je bilo treba napisati ta dokument. Smo pa v zakonodajnem postopku, ker je tudi tak na odboru, potem pa na plenarni seji Državnega zbora.

Kar se pa tiče zakonodajnih postopkov. Poglejte, sedaj ste vi tu že drugi mandat. Ministri se menjajo, vi ste ostali. V konfliktu interesov ste, saj to veste. Zakaj? Iz temeljnega razloga, ker ni pričakovati od vas, da boste kritično razpravljali o pravosodju in da boste imeli kritično distanco do pravosodja. Preprosto zato, ker pač ste tam doma. In vi boste po končanem mandatu tja tudi odšli. Ja, kako bi pa izgledalo, da sedaj kritizirate Vrhovno sodišče, svojega delodajalca bivšega in bodočega. Je to malo težava. Človek bi pričakoval kakšnega resnega ministra, ki bi se kdaj kaj oglasil in tudi povedal, ne samo takrat, ko je treba kritizirati predlagatelje, ki se s temi temami ukvarjajo.

Sicer je pa situacija taka. Na odboru ste zavrnili vse predloge sklepov. Državlani morajo vedeti, mi smo dali predlog sklepa v obliki sedmih točk. Državlani morajo vedeti, kaj se bo sedaj zgodilo. Zgodilo se bo to, da bo predsedujoča zaključila sejo in bo rekla, gremo

na naslednjo točko, kar je po poslovniku, žal, tudi tako. In potem izgleda, da mi forsiramo neke razprave, se repenčimo tukaj v Državnem zboru in tako dalje in tako dalje, na koncu pa ni nobenega glasovanja. Ampak državljani morajo vedeti. Glasovanja ni in ga ne bo, ker je koalicija na Odboru za pravosodje zavrnila vse sklepe. Ampak jaz vam lahko danes povem, da boste vajo ponovili. Toliko časa bo treba te vaje ponavljati, dokler ne boste doumeli, da je treba nekaj narediti. Problem, ki je. Je pač ta, da več ali manj prihajajo novi poslanci iz slovenske politične levice, ki jim ji treba pač nekatere stvari vsakič na novo povedati.

Če skušam pripeljati moj nastop k zaključku, bom rekel takole. Glejte, naša država ne deluje tako, kot bi morala delovati, ker tisti stebri države, ki so, parlament, vlada in sodstvo, predvsem ta zadnji steber vsake demokratične države, torej pravosodje ne deluje. Ne gre toliko za vprašanja, ki se danes pojavljajo, gre za elementarna vprašanja v zvezi s pravosodjem. Prvič, da ne prideš na vrsto. Ne prideš na vrsto. In da sojenja potekajo v nerazumno dolgih rokih, zaradi česar državljani plačujejo kazni. Drugič, da pravosodni sistem deluje v smislu reševanja gospodarskih sporov prepočasi. Glejte, če bo v Nemčiji prišlo do nekega neplačila, bo sodni sistem reagiral v štirih mesecih. V štirih mesecih lahko vsak privatnik še preživi. Vsak gospodarski objekt bo preživel štiri mesece. Potem je sodba izvršljiva in bo dobil tisto plačilo, za katerega se je tožil, nakazano. Ja, kaj pa je v Sloveniji? En ljubi obrtnik, ki mu je nekdo ostal dolžan eno kopico denarja, in mora v stečaj, bo čakal štiri leta. Štiri leta. Saj potem pa ni čudno, imamo primer z Notranjske, imamo primer s Ptujja, kjer se je obrtnik obesil. Kaj pa mu ostane drugega? Napiše poslovilno pismo in reče: "Jaz delavcem ne bom dolžan." Plačila pa ni dobil, veste, kje – saj veste, kje? V Stožicah ni dobil plačila, veste. In potem konča svoje življenje na tak način. Če bi pravosodni sistem deloval, bi ta obrtnik imel v štirih mesecih nakazilo na svojem računu, za katerega se je tožil. In ne mi potem reči, da pravosodni sistem deluje, pa da saj se izboljšuje in tako naprej. Gospa Poropat je tudi govorila o tem, kako se vse izboljšuje, pa tudi minister skozi govori, kako se izboljšuje in prikazuje nekatere številke, ki sicer držijo. Sicer držijo, saj je treba reči, da neki koraki so, ampak ti koraki pravosodja v pravi smeri so – veste, kakšni? Kilavi. Kot dojenčkovi, ki prvič stopi na noge. Približno taki so, kot dojenček pri enem letu, ko naredi prve korake. Več jaz ne zaznavam sprememb v pravosodju in ne morem dojeti, da bi kdo lahko rekel, da gredo stvari v pravo smer. Ko pa bodo poslanci tukaj v parlamentu, ko je treba dati 15 milijonov, namesto da jih nakažejo pravosodju, bi jih nakazali res za poplave, gospa Poropat. To bi bilo zelo fajn, za poplave bi jih bilo treba dati, ne pa pravosodju, ki je porabilo preveč denarja.

Če zaključim, naj zaključim takole. Gospe in gospodje slovenske politične levice, moram tako

reči, ker so stranke različne, eni pridejo pa odidejo, pa pridejo novi, vedno isti obrazi, z novim imenom, torej z novim imenom stranke, ki ji pripadajo, vi ščitite pravosodje. Zakaj ga ščitite? ... / opozorilni znak za konec razprave /... ker to pravosodje deluje podobno kot tisti v Weimarski republiki, ker ščiti tudi vas. To je pa problem. In še bomo ponovili vajo. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Gospod Tanko, postopkovno, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospa predsedujoča.

Predlagam, da državni sekretarki skopirate uvodni nastop ministra gospoda Klemenčiča, ko je predstavil stališče Vlade do te točke. Kako naj on v uvodnem stališču odgovori na triumo razpravo, ki se bo odvila naprej? Ali mi znate to pojasniti? Glede dela pravosodja, ministra za pravosodje in pravosodnih organov, spoštovana predsedujoča, povejte državni sekretarki, da je v tem času, ko je gospa državna sekretarka, pravosodje zdrsnilo na lestvici uspešnega sodstva. Sedaj smo enaindevetdeseti. Dva bantustana Južnoafriške republike sta pred nami, Svazi in Lesoto. Veste, kaj to pomeni? Dva bantustana. In vi govorite o uspehih, o rezultatih, o ne vem še čem vse. Preden kdorkoli iz pravosodja pove kaj dobrega, naj najprej pogleda podatke, stanje, pogleda, v kateri rang držav sodimo, potem bomo lahko zlahka pripravili, skupaj, če bo treba, ukrepe za to področje. In še nekaj bom povedal. Mi smo predlagali, to lahko tudi preverite in predlagam, da tudi razmnožite državni sekretarki, kar nekaj aktov s področja pravosodja, od spremembe ustave do popravkov zakonov itn. Ampak to, da Ministrstvo za pravosodje v zadnjih dveh letih ali pa v zadnjem času od mandata Alenke Bratušek naprej ne odgovarja, ne govori prav veliko, ni nobena skrivnost. Minister Pličanič ni razpravljal, državna sekretarka je bila takrat verjetno ista, tudi ne, ker se pač ni zdelo vredno. In zdaj smo prišli v isto stvar. Se pravi, spet se je ministrstvo postavilo v vlogo, da je nepotrebno razpravljati. Ja, čemu pa potem najavite čas 45 minut in otežujete delo Državnega zbora?

Predlagam, predsedujoča, da tudi v bodočih primerih, ne samo pri ministru za pravosodje, ampak tudi v drugih poskrbite za to, da bo Vlada prišla pojasnjevati, da bo prišla pripravljena na razprave in da bo argumentirala svoje nastope, ne pa da to opravlja samo s tem, da gre za neko mašo ali kaj podobnega, takole ponižujoče, omalovažujoče do predlagateljev in do Državnega zbora. Ko pridejo prositi za mandat ... / znak za konec razprave /... se obnašajo drugače.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, če želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Še želite. Če želite razpravljati tudi

predstavnik predlagatelja in predstavnica Vlade, bosta opozorila z dvigom roke.

Prosim za prijavo. Prožim listo. Prijavljenih imamo še šest razpravljavcev. Besedo ima Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovana predsedujoča. Spoštovani navzoči!

Mi smo k razpravi, gradivu za to točko dnevnega reda dodali potem poleg osnovnega še nekaj gradiv. V gradivu smo napisali, da je predsednik Vrhovnega sodišča pri svojem delu najmanj štirinajstkrat kršil ustavo pri pri odločanju v senatih. Mislim, da bi bilo zelo pomembno, da bi kdorkoli, nekdo od Vlade in tudi morda iz sodstva povedal, ali je to standard za delo v sodstvu oziroma nujni pogoj, da si funkcionar v sodstvu. Predstavljajte si, če bi kdo med nami naredil 14 prometnih nesreč s smrtnim izidom, če po domače povem. Vsako leto eno. Kakšen bi bil izgled tega funkcionarja, ki bi to naredil. Se nam lahko zgodi, ampak polni mediji bi ga bili. In vprašanje bi se takoj postavilo, zakaj in ali izpolnjuje etične, moralne, zakonske in druge kriterije za opravljanje funkcije, je sploh tisti, ki lahko opravlja funkcionarsko funkcijo. Ko do teh ugotovitev, ki niso naše, ampak so na osnovi odločitev instančnih sodišč ali Ustavnega sodišča ali Evropskega sodišča za človekove pravice pridemo do ugotovitev, da nekateri sodniki pri delu naredijo katastrofalne napake, to se pravi, da sodijo v nasprotju z ustavnim redom, se ne zgodi nič. Popolnoma nič. Niti enkrat se ne spomnim, da bi kdorkoli poročal v Državni zbor, na primer Sodni svet ali kdorkoli, da so sproženi postopki zaradi napak, ki so se zgodilo v sodnem postopku pri odločanju pri delu pri core businessu sodnikov. Ne poznamo teh primerov in jaz menim, da je treba tudi vse druge poklice obravnavati enako kot funkcionarje političnih organov, kot zdravniško napako, tako tudi obravnavati sodno napako. In tudi sodna napaka bi morala iti preko iste procedure, odgovornost za delo bi morala biti postavljena na drugačen nivo, ne pa tako, da v končni fazi, če se le karkoli zgodi, plača državni proračun ali pa tisti, ki so mu sodbo razveljavili v eno ali drugo smer. Nihče ne prevzame nobene odgovornosti. Poseben problem je tudi slikanje sodnikov. Sodnika ti lahko slikaš, ko greš na tiskovno konferenco. Predsednica sodniškega društva gospa Roblek je bila na televiziji velikokrat. Vsi smo jo gledali. Tudi gospod Masleša je bil v zadnjem času nekajkrat na televiziji, ker je predaval, ali razlagal ali karkoli podeljeval. Kakšna je ta prepoved slikanja sodnikov? Je absolutna, je to od primera do primera, to velja na ulici, velja samo v sodni dvorani ali kako? Jaz mislim, da se te stvari zelo zlorabljajo. Tudi to, kar mnogi govorite, da se sodnih odločitev ne komentira, ne polemizira z njimi. Vse se lahko dogaja, vse se lahko počne. Celotelo predsednik Vrhovnega sodišča je v enem ambientu komentiral in napovedoval bodočo odločitev v

odprti zadevi, v kateri je odločal. In nobeden od politikov na tej strani, ki zagovarjate, da ni treba komentirati sodstva, ni nič dejal, nič protestiral, nobenemu se ni zdelo nič čudnega. Zakaj pa bi ravno poslanci bili tisti, ki bi morali biti tihi, pa edini so zavezani k temu, da govorijo in imajo zato tudi posebno ustavno pravico, da govorijo. V čem je point stališč, ki jih raznašate med ljudstvo? Mislim, da so te zadeve nekorektne in so skregane s prakso in logiko.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima mag. Aleksander Kavčič.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane poslanke in poslanci!

Bilo je že kar nekajkrat povedano, da o tem tematici razpravljamo že petič. Že petič se torej sestajamo na isto temo. Vsekakor pa nam ne sme biti škoda časa za razprave o kršenju človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih. Tudi Državni zbor mora biti dovzeten za dostojanstvene razprave.

Naj preidem k bistvu. Večkrat je bilo opozorjeno na dejstvo, da se Slovenija glede na število prebivalcev giblje v vrhu sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, v luči 6. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki govori o tem, da ima vsakdo pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršnihkoli kazenskih obtožbah zoper njega pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. V zvezi s stanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodstvu Republike Slovenije raziskava cenjenega prof. dr. Lovra Šturma z metodološkega vidika dejansko kaže, da je slovensko sodstvo enako in primerljivo večini sodstev evropskih držav. Ustavno sodišče Zvezne republike Nemčije, recimo, navaja, 2,5-odstotno uspešnost pritožb, kar je s slovenskimi podatki povsem primerljivo. Slovenija pa si mora seveda prizadevati za zmanjšanje teh odstotkov. Problem zaostankov v luči 6. člena EKČP je tudi sojenje na drugi stopnji, ki bi po mojem mnenju morale biti meritorno, saj se s tem odločanje v razumnem roku bistveno skrajša. Postavlja pa se vprašanje, kako samo Sodišče za človekove pravice v Strasbourgu spoštuje 6. člen EKČP, glede na vsakoletno povečano število pripada zadev na omenjeno sodišče, in se s tem samo postavlja v položaj kršitev predvsem sojenja v razumnem roku. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Ja, ko gre za človekove pravice, pač ne more in ne sme biti kompromisov, ampak problem je, kadar se to pojavi v zvezi z delovanjem pravosodnega

sistema. Nekateri ste celo – kljub temu, da sem to že prej v uvodnih beseda opozoril – dejali, še pred nekaj minutami, kolega tamle, točno nasproti meni, da je neprimerno, da bi se pogovarjali o pravnomočnih sodbah. Še enkrat povem, da povabim vse, ki res tako mislite, v knjižnico, pa vam pokažem učbenike prava, ustavnega prava, v katerih piše, da je dejstvo, da se v posamezni državi razpravlja o pravnomočnih sodbah, bodisi v najširši javnosti, lahko rečete zaradi mene na ulici, bodisi v stroki, bodisi v politiki, bodisi v institucijah, merilo celo, ne samo dokaz, ampak tudi merilo demokratičnosti te države. In kdor ima o razpravah o pravnomočnih sodbah pomisleke, potem naj malo pri sebi preveri, kako je z njegovimi vrednotami in skladnostjo s temeljnimi načeli, po katerih je na ruševinah berlinskega zidu nastala moderna združena Evropa, katere sestavni del je tudi Slovenija. Očitno je tu nekaj zelo, zelo narobe. Ko govorimo o teh sodbah, namreč pridemo do nekaterih absurdov, in drugače kot s primerjavami se tega preprosto ne da pokazati. Prej sem že v uvodnem delu navedel eno, pa jo bom ponovil, še malo drugače povedal. Obstaja sodba, po kateri nekomu, ki je bil v prejšnjem režimu član Udbe, udbaš, ne smeš v demokraciji reči udbaš, ker je to kaznivo. Se pravi, pazite, pri nas je pravosodno prepovedano nekomu s tranzicijske levice v obraz povedati resnico. Po drugi strani pa obstajajo pravnomočne sodbe, po katerih nekomu, ki je politično povsem drugačen, je stopil v politiko z osamosvojitvijo oziroma z demokratizacijo države, lahko rečeš karkoli, lahko celo lažeš o njem, lahko ga blatiš neomejeno, in piše, on se pa mora s tem sprijazniti. To pa ni problem. To se pravi, pri nas je pravosodno s pravnomočnimi sodbami prepovedano tranzicijskemu levičarju v obraz povedati resnico o njem samem in je zapovedano, da se lahko laže o nekom, ki je demokrat in je sodeloval v vojni za osamosvojitve Slovenije. Krasno! In pred zakonom smo vsi enaki – kajne? Ja, pa malo morgen, kot se je temu včasih reklo. In to se da dokazati, to je preverljivo. Že sam obstoj takih sodb je po mojem osebnem prepričanju hud madež, celo samo po sebi na nek način kršitev človekovih pravic. In to se še kar kopiči, temu ni konca. Prej sem navedel en primer, ko v neki sodbi, v delu, ki je pravnomočen, piše točno to, kar sem prej povedal. Enega se lahko blati, ker je pač na funkciji, ker je SDS, se o njem lahko piše, dela kar hoče. To ni problem, on mora to vse prenesti. Ampak po drugi strani, ko pa gre za, recimo, da pokažem to v pravi luči, celo tisti, za katere bi človek prej verjel, da bodo branili nekega novinarja ali pa več novinarjev, ki so bili v danem primeru nekorektni, se pravi častno razsodišče novinarjev, podpisana je Ranka Ivelja, Društvo novinarjev Slovenije, zelo jasno o isti zadevi zapiše, da gre za eklatanten primer sovražnega govora, da gre za do konca zavrženo dejanje in da bi ga bilo treba obsoditi

na vse načine in da je to vredno obsodbe na vse načine. Prvo bi moralo sodišče to napisati, to je popolnoma narobe svet, če bi seveda sodilo skladno z evropskimi vrednotami. In tukaj je problem. Problem je pri vrednotah. Jaz ne trdim, da je vsa zakonodaja idealna, veliko vas je že govorilo, tudi sam sem nekaj povedal o zakonodaji. Ampak tudi v sedanjem okviru bi se dalo drugače, če bi se to želelo. In tukaj pridemo do tistega vprašanja, kaj je sodna politika. Tudi sodna politika obstaja. V tem parlamentu je Hercog, legendarni dolgoletni predsednik nemškega ustavnega sodišča opredelil, kaj je sodna politika, ko je dejal, takrat sta se ravno zamenjala kanclerja Schroeder in Kohl je dejal, da do včeraj so isti sodniki o isti zadevi, po istih zakonih, nekih majhnih zadevah, majhnem procentu sodili drugače, kot bodo od jutri dalje. In gospe in gospodje, to je sodna politika. In to je naš problem, naš problem je sodna politika in vrednote, ker en del slovenske družbe ne funkcionira skladno z evropskimi normami in z evropskimi vrednotami, na kar nas evropske institucije upravičeno opozarjajo. In opozarjajo nas še vedno in vedno znova, celo na način, ki je poseben. Take deklaracije, kot je bila v zvezi s Slovenijo sprejeta v Evropski ljudski stranki, za nobeno drugo članico ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, spoštovana predsedujoča.

Danes spremljamo razpravo o stanju v pravosodju. Kolega Breznik je v svoji razpravi prej omenil en pomemben dokument, ki je bil podpisan na Brdu pri Kranju leta 2009 – Bordojska deklaracija. Glede na to, da to neposredno zadeva stanje v pravosodju in hkrati tudi lepo odraža, kako zgrešena so stališča apologetov nerazprave o stanju v pravosodju, mi dovolite, da preberem samo tri člene, da bo slovenski javnosti jasno, o čem govorimo. Citiram, v 67. točki pravi: "Objavljanje v medijih prispeva tudi k doseganju poštenega sojenja, saj tožnike in obtožence varuje pred nepreglednim delovanjem sodnega sveta." Glede na to, da je to deklaracijo podpisala Slovenija, se verjetno strinjamo, da je prav, da mediji o tem pišejo. In naprej, "... javnost postopkov je eden od osnovnih načinov vzdrževanja zaupanja v sodišče". Kolega Gorenak, kolega Grims in še kdo so povedali, do kakšnih absurdov prihaja, ko v normalnih parlamentarnih demokracijah, demokratičnih ureditvah sodniki nastopajo kot tisti, ki sprejemajo stališča z obrazom in stasom, pri nas se to skriva. S strani poslancev največje koalicijske stranke smo slišali celo to, da naj ne bi smeli objavljati imen sodnikov in tistih v postopkih pravnomočnih obtožnic. Tukaj je pa Slovenija podpisala to deklaracijo, kjer jasno črno na belem piše, javnost postopkov je eden izmed osnovnih načinov vzdrževanja zaupanja v sodišča. In naprej, pri 73. točki, "za spopad z

izzivom vmešavanja v delo v sodno vejo oblasti", torej ta razlog, na katerega se vi vseskozi obešate in poskušate javnost prepričati, da zavoljo nevmešavanja v sodstvo ne smemo razpravljati o stanju v pravosodju, tu pa v 73. točki piše, da za spopad s tem izzivom morajo biti sodniki in državni tožilci dobro poklicno usposobljeni. Imeti morajo visoke moralne standarde in se močno samoomejevati pri dajanju prenatrjenih mnenj o obravnavanih zadevah. Ravno reakcija na razpravo o stanju v pravosodju je po mnenju podpisnikov Bordojske deklaracije tisti kriterij, ki kaže, ali je sodstvo neodvisno ali ne. Če javno razpravljamo o stanju v pravosodju in če imajo sodniki ustrezno integriteto, je zagotovljena neodvisnost sodstva. Če pa skrivamo to razpravo, če želimo s tem argumentom, ki ni argument, omejiti razpravo, potem pa je očitno, da sodniki in državni tožilci niso dobro poklicno usposobljeni in nimajo ustrezne visoke moralne standarde in se ne znajo samoomejevati, da bi to integriteto dosegli.

Prej je kolegica Kramar Korenjak omenila, da so bile na področju sodstva dosežene pomembne izboljšave. Poglejte, za gospoda Kordeža zagotovo. Za večino drugih pa ne. Ravno nasprotno. Primeri, ki vsak teden prihajajo s strasbourškega sodišča, in primeri, na katere so opozorili kolegi, predhodno pričajo o tem, da temu ni tako. Kolegica Kramar je rekla, da naj tu spoštujemo kodeks lepega vedenja. Jaz se ne spomnim, da bi bil kakšen tak dokument, na katerega bi se morali referirati. Koalicijska pogodba po moje ni kodeks lepega vedenja, pa če je to, v glavnem velja za koalicijske poslance. Sem v Google vtipkal kodeks lepega vedenja, imajo ga samo pri astronomiji in astrofiziki in pri obnašanju v podjetju Cetus, druge pa ne. Želel bi dodatno informacijo o tem, kje smo kršili ta kodeks.

Sedaj pa zadnje. Kolegica iz pravosodja, ki je imela 45 minut, porabila pa je desetkrat manj, je rekla, da se na Ministrstvu za pravosodje obnašajo racionalno. Če se obnašajo racionalno, potem ne vem, kaj tu počne, glede na to, da ni dala niti ene vsebinske pripombe. Niti ene. Če bi se obnašala racionalno, bi delala na ministrstvu in reševala zadeve na področju pravosodja, ne pa da tu gleda na uro ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Najlepša hvala za besedo, predsedujoča. Kolegice in kolegi! Menim, da nič ni narobe, da razpravljamo danes o tej temi tukaj. Nasprotno. Prav je, da se o tem pogovorimo. Ampak ob tem seveda ne bi rad izpadel naiven. Pa vendarle, ne vidim, zakaj v tej razpravi gremo toliko narazen, pa se delimo na vaše, naše, vi, oni in tako dalje. Ko pa, verjemite mi, da sem dosti natančno pregledal celotno gradivo, vaša priporočila in zapisnik odbora in

tako dalje, vidim kar nekaj skupnih točk, kar nekaj idej, ki jih želimo vsi skupaj udejanjiti. Prvič, mislim, da smo vsi za to, da se gremo vladavino prava, da je varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ključnega pomena za pravno državo, kakršna želimo biti, in verjamem, da smo. Drugič, smo za učinkovito in nepristransko sodstvo. Tretjič, vsi skupaj želimo, da se sodstvu povrne ali pa vrne ugled. Mislim, da so to skupne točke, skupna stališča. Seveda je pri tem nedopustno, da prihaja do osebnih napak sodnikov in da prihaja do grobih kršitev profesionalnih standardov. Ampak kolikor jaz razumem zadeve, pa nisem pravnik, tako da naj mi bo oproščeno, če napak razumem zadeve, so pa tukaj za to pristojni organi. Mislim, da je prioriteten ta, ki se mu reče sodni svet in je za to pristojen, ne nazadnje je to ustavno definiran organ. Vse v redu in prav. Strinjam se tudi s tem, da je treba vse napore treh vej oblasti združiti, strniti in si iskreno prizadevati da vse, kar sem povedal in kar smo verjetno vsi v tej dvorani pripravljeni podpisati, tudi dosežemo.

Jaz se tukaj ne bom vrednostno opredeljeval do določenih zadev, ampak mislim, da je najbolj pameten, najbolj racionalen ta pristop, da se za to pristojno ministrstvo angažira, pripravi konkretne spremembe zakonodaje. Ko bodo konkretni predlogi na naših mizah, na odborih, ne nazadnje tudi na plenarnem zasedanju Državnega zbora, naj se o tem podiskutira, iskreno, predvsem pa z interesom, da se vse tiste skupne točke, jaz upam, da se strinjamo, da so to skupne točke, in koalicije in opozicije, nekako strnejo v ustrezno zakonodajo, ki bo veljala, ki ne bo podvržena vsakomesečnim ali vsakoletnim spremembam, ker tudi to je porok za uspešno državo in pravno državo. Najlepša hvala, kolegi.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo.

Jaz sem vesela, gospod Prikl, da se strinjate s točkami, ki jih je podala Slovenska demokratska stranka v tem priporočilu, in jaz upam, da bo kmalu s strani koalicije prišla takšna zakonodaja, ki bo tudi ustrezala tem točkam. Se mi pa zdi čudno, danes ko sem poslušala kolege, se mi zdi, da so si nekateri napisali govor že nekaj časa nazaj ali vsaj sigurno pred začetkom te seje. Vsi ste govorili, da odpiramo ideološko temo, da govorimo o ideoloških temah. Jaz v teh razpravah nekako ne zasledim ideološke teme, jaz ne vem, če je Kordeš ideološka tema, če je Maček ideološka tema. To se meni ravno ne zdi ideološke teme. Recimo, tudi ti naslovi niso ideološka tema, vsaj po moje ne, mogoče za kolegico ja: Ruanda ostaja do posla bolj prijazna kot Slovenija. In naslednji naslov: Še kar capljamo za Ruando. To sta dva naslova, ki ju najdemo v Financah 29. 10. 2014. Zdaj boste spraševali, kaj v bistvu govorim zdaj o poslu, če

je tema sodnija. Glejte, na področju učinkovitosti sodstva, torej pri reševanju sporov smo se uvrstili na 122. mesto med 189. državami, po poročilu, in nekaterim se zdi, da učinkovitost in neodvisnost sodstva ne vpliva na poslovno okolje. Mislim, da tudi vse raziskave in vsi strokovnjaki govorijo drugače. Neodvisnost in učinkovitost sodstva sta pomembna za privlačno poslovno okolje. Na to nas opozarjajo v Evropski uniji in še kje drugje. Podjetja morajo delovati v pravnem sistemu, ki zagotavlja varnost, ki zagotavlja stabilnost in je predvidljivo. Že zato moramo zagotoviti neodvisnost sodstva, zagotoviti njegovo kakovost in učinkovitost. Neodvisno sodstvo je pomembno tudi za učinkovit boj proti korupciji. Na katerem mestu pa je Slovenija glede korupcije, pa mislim, da vsi dobro veste.

V oddaji Epilog 6. novembra je Anton Panjan, predsednik Višjega sodišča, povedal, da se sodniki ocenjujejo na tri leta, in se strinja, torej sam je dejal, da so bile te ocene v preteklosti kolegialne, da pa so zdaj zadeve malo uredili in da je baje v prejšnjem letu 6 sodnikov izgubilo službo zaradi slabih ocen. Jaz težko verjamem, da so službo izgubili tisti, ki so sodili v sodbah, ki so padle zaradi procesnih napak. Spomnite se 2. oktobra 2009, ko so trije mladi ljudje izgubili življenja na avtocesti zaradi alkoholiziranega voznika. No, Mačku potem Vrhovno sodišče 2014 razveljavi 10-letno zaporno kazen. S ponovnim sojenjem dobi nekaj nižjo kazen. Potem imate primer nekdanjega direktorja Hypo Alpe Adria Božidarja Špana, ki so mu celo vrnili zlate palice, čeprav je opral veliko denarja, pospravil milijone in danes še vedno razpolaga s svojim premoženjem. Tudi trije zamaskirani mladeniči, ki so napadli Mitja Blažiča leta 2009, bodo dobili odškodnino, ker je sodba padla zaradi procesnih napak, čeprav, kar je najbolj ironično, so vsi napad priznali. Da ne govorim o Balkanskem bojevniku, kjer bo enemu celo pripadla odškodnina, ker je trpel na Povšetovi, o Kordežu, Prijatelju in ostalih, ki nikoli niso prišli pred sodišče. V Epilogu je gospod Panjan dejal, da so vsi ti primeri odraz normalnega dejanja sodstva. Ali je normalno, da smo na lestvicah na repu zaostanka glede sodb? Ali je normalno, da smo zaradi zaostankov porabili 8,6 milijonov in skupaj z odškodninami že več kot 20 milijonov evrov? Ravno zaradi takšnih neenakosti, zaradi takšnih stroškov, zaradi netransparentnosti delovanja in neodvisnosti sodstva, mislim, da tudi pada lestvica priljubljenosti v našem pravosodju. In bom rekla, tudi gospod Panjan je dejal, da naše pravosodje dopušča nesluteno krajo premoženja že nekaj let in da se pojavlja nezadovoljstvo strokovne in povprečne javnosti, vendar da dopuščajo in razumejo le tiste očitke, ki prihajajo s povprečne javnosti in medijev, ne razume pa tistih očitkov, ki prihajajo s strani strokovne javnosti. In glede na takšne izjave in vse tiste sodbe, ki so padle zaradi procesnih napak, kjer je bila jasno izražena krivda, mislim, da je treba kar / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Na koncu damo besedo še predstavnici Vlade in predlagatelju. Gospa državna sekretarka Tina Breclj, izvolite.

TINA BRECELJ: Hvala lepa.

Še enkrat bi rada poudarila, da o tem, o čemer danes teče beseda, Vlada zaenkrat nima več kaj dodati. Vse smo zapisali, vse smo že povedali. Glede predloga gospoda Logarja, da bi svoj čas raje namenili čemu drugemu, v našem primeru mogoče pripravi zakonodajnih predlogov, se z vašim predlogom popolnoma strinjam. Sem takoj za to, da ga uresničimo in sejo prekinemo. Ampak me izkušnje učijo, da ko smo s tovrstnih sej predstavniki Vlade odšli, ker ni bilo več kaj dodati, so bile seje prekinjene in se je pač čakalo, da se predstavnik Vlade vrne. Kot rečeno, zaenkrat smo povedali vse, zaenkrat, z vašim predlogom se pa strinjam. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima še gospod dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ja, relativno na kratko. Vi ste govorili, gospod iz SMC, o dostojanstvu do sodstva in tako dalje. Saj jaz se s tem strinjam, jaz nimam nobenih težav. Jaz zelo dostojanstveno povem, kje so ga pokronali, da ne bom kako besedo uporabil, ki bi bila nespodobna. Zelo jasno je treba dostojanstveno povedati, da vsaka vlada vsak teden nekaj deset tisoč evrov nameni odškodninam, odškodninam zaradi sodnih zmot, zaradi sojenja v nerazumnih rokih in tako dalje. Recimo, gospa Makoter je odnesla 250 tisoč evrov, tako mimogrede. Ampak to plačajo delavci. Če to pravosodju ni všeč, je pač druga stvar. Se pa z vami globoko strinjam, kar ste vi rekli, da je potrebno dokončno odločanje na drugi stopnji. To smo mi sprejeli. Leta 2007 ali 2008 je bil spremenjen naš kazenski zakonik, vendar se je potem pojavil gospod Zalar, ki ga je spremenil nazaj na staro stanje. In zdaj sodišča spet lahko na drugi stopnji rečejo, da ni v redu, ponovno naj se sodi na prvi stopnji. Kar je čista neumnost, gospa Murgel. Naj oni na drugi stopnji delajo, ne samo palamudijo, pa vračajo na prvo stopnjo.

Je pa ena pomembna razlik No, še to sem hotel reči, gospod Prikl, jaz se strinjam z vami. Sodni svet imamo, ki bi naj naredil – ampak noče, to je hec. Noče! In nad njim nimate nobene inštitucije. To je samostojna inštitucija po ustavi, edina inštitucija, ki je ne opredeljuje noben zakon, ampak samo ustava. In nad njim je samo bog. Nad gospodom Vlajem je samo še bog. Glejte, gospod Vlaj lahko naredi kar hoče. In tudi je naredil, ko sem prej govoril o tistih imenovanjih sodnikov v Celju. Kljub odločbi Upravnega sodišča – ne, še enkrat imenuje tisto odvetnico. To je Sodni svet in gospod Vlaj. Tako da je tu huda težava.

Strinjam se pa z vami, da je treba, da so nekatera skupna stališča. Hvala bogu, da so, in da naj pravosodje naredi zakone. Ja, gospa državna sekretarka, upam da ste slišali, prinesite zakone. Vzemite ven samo tiste, za katere mi je gospod Pličanič v odgovoru na poslansko vprašanje že marca letos rekel, da so pripravljeni. Zdaj pa jih prinesite že enkrat. Sicer boste pa imeli gospod Prikl možnost, ko bomo sami vložili kakšen zakon na to temo, da boste glasovali za. Upam, da boste res glasovali za.

Ker gre čas h koncu, mogoče še ena reč, še ena anomalija, na katero vas želim opozoriti, ki je nastala točno v teh prostorih. Tukaj je bila prelita v zakon tako rekoč z glasovanjem poslancev v prejšnjem mandatu. Gre pa za naslednjo zadevo. Poglejte, danes sodniki tako ali drugače imajo nad seboj neke kontrolce. Se pravi, če se zmoti tisti na prvi stopnji, lahko tisti na drugi stopnji popravi. Če se še ta, lahko na Vrhovnem sodišču popravijo, tudi na Ustavnem sodišču še lahko kaj popravijo. Sedaj mi pa povejte, kaj piše v Zakonu o tožilstvu. Tam tega ni. Če je tožilec z enim dnevom delovne dobe rekel, da to ni umor, smo končali zgodbo. Nad njim je samo še bog. Ker smo zakon ves čas pisali, da je tožilec podobno neodvisen kot sodnik, kar je katastrofa. Katastrofa. Tožilec ne more biti tako neodvisen. Tožilec, to je hierarhična organizacija. Ampak v našem sistemu imamo to zadevo urejeno tako.

Sicer pa še čisto za zaključek. Se opravičujem. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

S tem zaključujem splošno razpravo o predlogu priporočila. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA RAZREŠITEV PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA.**

Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora je v obravnavo zboru predložila skupina dvajsetih poslank in poslancev, s prvo podpisanim Jožetom Tankom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga za razrešitev dajem besedo predstavniku predlagatelja Jožetu Tanku.

JOŽE TANKO (PS SDS): Lep pozdrav!

9. novembra 1989 so zrevoltirani prebivalci vzhodnega komunističnega Berlina porušili zid, ki ga je kot ukrep zaščite totalitarnega režima postavila tedanja komunistična Nemška demokratična republika. Zid je postal simbol blokofske razdelitve in hladne vojne, dejansko pa na vzhodni strani krvava meja med totalitarizmom in demokracijo, med zaostajajočim vzhodnim in uspešnim, na načelih proste konkurence temelječim, zahodnim Berlinom. Če povem bolj nazorno. Bil je meja

med Berlinom trabantov, wartburgov in Berlinom mercedesov, beemvejev, audijev in drugih uspešnih blagovnih znamk. Vendar pa ni bil samo meja v blagovnem smislu, v smislu materialne blaginje. Še mnogo večja pregrada je zazijala pri sistemu vrednot. Prejšnjo nedeljo je bila v Berlinu slovesnost ob 25. obletnici porušitvi tega zidu. Med prisotnimi na obletnici v Berlinu ni bilo nikogar, ki bi z nostalgijo gledal na pretekle totalitarne čase Berlina ali Nemške demokratične republike ali o njih govoril spoštljivo, še manj, da bi jih poveličeval. Vsi politiki in preprosti ljudje so dali enotno sporočilo. Nikoli več. Nikoli več trabantov, wartburgov in tako naprej. In kar je še mnogo pomembnejše, nikoli več žrtev. Je pa res, da ni bilo tam nobenega izmed vrha slovenske aktualne oblasti. Tak berlinski zid je bila domnevno tudi najbolj odprta meja med vzhodno in zahodno Evropo, naša zelena meja. Skupna značilnost vseh teh zidov in meja med vzhodom in zahodom so bile žrtve med vzhodnimi ubežniki, na katere so streljali obmejni organi njihovih totalitarnih režimov.

Na zahodni strani jih niso streljali. Pa tudi v obratno smer – iz zahoda na vzhod ni bežal nihče. Kot rečeno, ubijali in zapirali so jih komunistični totalitarni režimi, na zahodni strani pa so jih sprejemali in jim pomagali. Odnos do človeka, človekovih pravic, človeškega življenja je bil na obeh straneh popolnoma drugačen. Na eni strani se je gojila kultura smrti, na drugi kultura svobode. Zanimivo pa je, da je bilo žrtev na naši tako imenovani zeleni meji, najbolj odprti meji v vzhodni Evropi, nekajkrat več kot na zloglasnem berlinskem zidu. Po padcu zidu se je pojavila še ena razlika. Tokrat še med državami, ki so se osvobodile komunizma, odnos do režima in zločina. V enih državah so na politični in dejanski ravni opravili z nosilci totalitarnih oblasti in izvrševalci zločinov, saj so opravili lustracijo in v veliki meri prekinili s totalitarno kriminalno preteklostjo bivših oblastnikov ter preprečili njihove metamorfoze. Te države so na dobri poti materialne in duhovne blaginje, torej vsesplošne rasti. Povsod tam, kjer se pa s tem ni razčistilo, kjer se ni počistilo z režimom, kjer se ni opravila lustracija, pa se restavrirani totalitarizem pojavlja kot vse hujše breme in problem. Dogaja se tisto, kar je zapisano tako v resoluciji o evropski zavesti in totalitarizmu kakor tudi v resoluciji 1096 Sveta Evrope, ki govorita o ukrepih za odpravo dediščine nekdanjih totalitarnih režimov. Slovenija je žal med temi državami. Proces osvobajanja in osamosvajanja se je v Sloveniji začel še pred padcem berlinskega zidu, 57. številka Nove revije, pisateljska ustava in proces proti četverici pa so zelo pomembni mejniki na tej poti. Prav proces proti četverici je mnogo pomembnejši, kot misli oziroma hoče priznati marsikdo. Pomenil je prvi poraz Jugoslovanske armade na slovenskih tleh, saj se je doseglo, da se na slovenskih tleh tudi na vojaških sodiščih sodilo v slovenskem jeziku. Predvsem pa je proces proti četverici poenotil

slovenski narod, dal zagon protijugoslovanskemu razpoloženju, osmislila se je državotvornost in prerasla je v neustavljivo silo, kar je na koncu po dveh letih pripeljalo do plebiscitarne odločitve za samostojno državo. 25. junija 1991 smo jo tudi dejansko dobili, čeprav stari komunistični politični vrh procesa osamosvajanja intimno in dejansko ni podprl. Podstavljaj mu je ovire, kjer je le mogel, razorožitev teritorialne obrambe je bila samo ena od njih, zato je bilo treba še veliko več poguma in politične spretnosti, da je sploh nastala nova država na evropskem in svetovnem zemljevidu. Po večstoletnem boju za narodno osvoboditev smo Slovenci končno izoblikovali svojo narodno samobitnost in uveljavili svojo državnost. V preambuli ustave so v celoti argumentirani razlogi za osamosvojitve in razlike med temelji novonastale Slovenije in propadle jugoslovanske države. V tretjem odstavku je zapisano, citiram, "SFRJ ne deluje kot pravno urejena država in se v njej hudo kršijo človekove pravice, nacionalne pravice in pravice republik in avtonomnih pokrajin", v naslednjem pa, da "federativna ureditev ne omogoča rešitve politične in gospodarske krize in da med jugoslovanskimi republikami ni prišlo do sporazuma, ki bi omogočil osamosvojitve republik ob sočasnem preoblikovanju jugoslovanske zvezne države v zvezo suverenih držav."

Predsednik Državnega zbora je dal pred slabima dvema mesecema intervju za Mladino. V njem je izrekel več stališč in trditev, ki so v temelju nasprotna resolucijam Evropskega parlamenta in Evropskega sveta, v nasprotju z izjavami vseh, ki so govorili o obletnici padca berlinskega zidu, so v nasprotju z vsemi izjavami in stališči naših politikov, izraženih v Srebrenici ali ob dnevu spomina na Srebrenico, predvsem pa v nasprotju z našo ustavno ureditvijo, z zapisi v preambuli ustave in ustavi, še posebej s tistimi, ki govorijo o človekovih pravicah in svoboščinah, človekovem dostojanstvu, svobodi, demokraciji in vladavini prava.

Pojdimo po vrsti. Trditev, lastna država je korak nazaj, ne v smislu državnosti, ampak državotvornosti. Kot da predsednik Državnega zbora dr. Brglez ne ve, da je smisel oziroma cilj državotvornosti stvaritev države. Po večstoletnih naporih je to Slovincem leta 1991 končno uspelo. Ta izjava pomeni omalovaževanje plebiscita, pove, da se je ljudstvo na referendumu odločilo narobe, pomeni, da samostojna Slovenija ni potrebna. To pomeni tudi nestrinjanje z izgonom JLA in izstopom iz totalitarne države.

Druga trditev. Dr. Brglez je dejal, da imamo sedaj kopico majhnih interesov, namesto enega velikega, državotvornega. To pomeni negacijo gospodarske pobude in političnega pluralizma ter politične iniciative. To pomeni legalizacijo neuspele tranzicije, nedotakljivost institucij, vrnitev h kultu osebnosti, čaščenje enega, vsevednega, vseodločujočega vodje, istočasno pa vračanje v čase

brezperspektivnosti, v čase trabantov, če se izrazim v prisposobi. Samo korak nazaj od državotvornosti je v našem primeru totalitarna država.

Tretja trditev: "Prej smo bili vezani na določen tip države, ki je imela dediščino, kredibilnost in določeno pripoznanje v mednarodni skupnosti, sedaj imamo državo, ki je članica Nata in EU, pa tega ne zna izkoristiti." To, da predsednik Državnega zbora povzdiguje nekdanjo totalitarno državo, zgrajeno na desetisočih pomorjenih v času po koncu vojne, na številnih beguncih, terorju, kršenju človekovih pravic, je popolna negacija temeljev samostojne Slovenije, zapisanih v preambuli in določbah ustave. Ko je vsa Evropa po koncu druge svetovne vojne globoko zajemala svež zrak svobode, so po naših poljih in gozdovih šele začele ropotati strojnice. Izvajali so se pomori ljudi po dolgem in počez, ne da bi žrtvam kdo sploh poskušal dokazati kakršnokoli krivdo. Praktično do osamosvojitve so se sistematično kršile človekove pravice, pravila za to so bila zapisana v tajnih uradnih listih in ljudem nedostopna. Množice so trpele posledice uzakonjenega terorja, strahu in nezaupanja. Prav nikogar od povzročiteljev morij, kriminalnih in terorističnih dejanj režim ni obsodil, še manj kaznoval. To niti ne čudi, ker je v državi vladala posebna elita.

Četrta trditev: "Posledica zgolj upoštevanja naravnega prava, če skušate razumeti takratne oblastnike, pa so povojni poboji." Ta trditev je nedostojna, neetična, nespoštljiva za kogarkoli, še posebej pa za nosilca ene najpomembnejših funkcij v demokratični državi. Poskus opravičevanja množičnih pomorov z zmotno uporabo definicije naravnega prava, pri čemer se hočejo legitimirati povojni poboji kot pravica zmagovalcev, je dejanje, ki nima podlage ne v naravnem pravu, ne v pozitivnem pravu, ne v naši ustavni ureditvi. Je celo v izrecnem nasprotju z določbami naše ustave in temelji, na katerih je koncipirana samostojna Slovenija. Predsednik Državnega zbora se je s to izjavo postavil v zagovornika genocidnih povojnih dejanj. Političnim in dejanskim povzročiteljem takih dejanj sodi haaško sodišče. In že samo zaradi te izjave bi moral razumen, odgovoren politik, ki se zaveda teže in posledic svojih dejanj, sestopiti s funkcije in iz politike sam od sebe. Takšno vigilantno razumevanje zmagovite politike na zavestno napačnem razlaganju naravnega prava se v vsej mračnosti kaže tudi pri delu tega sklica Državnega zbora. Politična lustracija enega od poslancev, predsednika največje opozicijske stranke, je samo nadaljevanje zavestnega napačnega razumevanja totalitaristično razumljenih naravnih pravic zmagovalcev. Dr. Brglez je prvo ime med temi, ki si jemljejo pravico zmagovalca na podoben način, kot so si jo povojni krvniki.

Še peta trditev: "Ideja revolucije, kot jo zagovarjajo v Združeni levici, nam je lahko

simpatična, a v trenutni konstalaciji ni realna. Nerealno bi bilo prepričevati ljudi, da naj podpirajo take ideje, do takrat, ko bodo razmere zrele, pa naj jedo travo." Ta trditev, ta izjava kaže, da predsednik Državnega zbora, predsednik najpomembnejše institucije demokratične države, simpatizira z idejo revolucije kot legalno in legitimno pot za prevzem oblasti, čeprav iz lastnih slovenskih izkušenj vemo, da nam je revolucija, celo ob dejstvu, da se nekateri razglašajo za zmagovalce druge svetovne vojne, prinesla eno samo gorje in zaostajanje za demokratičnim svetom v materialnem in duhovnem smislu. Ravno revolucija je onemogočila drugačen razvoj, saj je fizično uničila velik del inteligence, gospodarstva, kmetstva in bogate predvojne kulturne dediščine. Simpatiziranje z revolucijo pomeni svojevrsten mazohizem, vračanje k neznanskemu trpljenju, ki ga je povzročalo permanentno kršenje človekovih pravic, pravica do svobode vesti, političnega združevanja in človekovega dostojanstva ter integritete. Te izjave ponovno pomenijo zagovarjanje revolucionarnih dejanj, ki so v nasprotju z vrednostnimi temelji, zapisanimi v ustavi Republike Slovenije, in etičnimi standardi demokratičnih ureditev, med katerimi je tudi Slovenija.

Zaradi tega predlagamo, da se dr. Milana Brgleza razreši s funkcije predsednika Državnega zbora, saj zaradi nespoštovanja etike, ustave in zakonov ni primeren za opravljanje predstavniške funkcije predsednika Državnega zbora. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev mnenja dajem besedo predsedniku Državnega zbora dr. Milanu Brglezu.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Spoštovani!

V torek, 21. oktobra 2014, je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zaradi mojega intervjuja v reviji Mladini, ki je bil objavljen 26. septembra 2014, formalno vložila zahtevo za mojo razrešitev s funkcije predsednika Državnega zbora.

Ko sem ga natančno prebral, sem ugotovil, da je predlog za mojo razrešitev lepljenka, ki sicer ustreza formalnim zahtevam, ne ustreza pa likovni kakovosti lepljenke. Vsakdo, ki se je namreč kdaj srečal z umetnostjo, ve, da je treba lepljenke narediti tako, da iz več starih zadev narediš eno novo celoto. V Poslanski skupini SDS žal temu niso bili kos. To se izrazito kaže na zadnji strani lepljenke, kjer so s seznama vseh podpisnikov z belilom izbrisali podpis Janeza Ivana Janše, v originalu zahteve je to še jasneje vidno kot na kopijah. Janez Ivan Janša je bil tako ne po odločitvi Državnega zbora, ampak po odločitvi lastne poslanske skupine izbrisan. Vsekakor tukaj zgodbe še ni konec. Brisanje imena, in to

zelo slabo brisanje, tako da je možno te zadeve videti iz veselja, vzbuja utemeljen sum, da ima Poslanska skupina SDS podpise svojih poslancev shranjene na zalogo. To pomeni, da so verjetno cenjeni kolegi iz Poslanske skupine SDS svoje podpise dali bianko in s tem omogočili, da se uporabljajo za karkoli, kadarkoli in kjerkoli. Dejansko se jih lahko pripne zraven h kateremukoli dokumentu.

A vrnimo se nazaj k izbrisu gospoda Janeza Ivana Janše. Zakaj so kolegi Janšo pobelili, torej izbrisali, ve samo Poslanska skupina SDS. Sam pa sklepam, da so se najbrž bali, da bi zahteva z njegovim podpisom formalno ne bila pravilno vložena in je ne bi bil dolžan sprejeti. Naj pri tem opozorim še na eno prakso zlorabe imena gospoda Janeza Ivane Janše za neke druge namene. Zanimivo je, da so iz ga predloga za mojo razrešitev, ki je bil vložen 21. oktobra, črtali. Sočasno pa so ga kasneje še vedno predlagali za člana Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Iz tega izhaja, da tudi Poslanska skupina SDS ne ve točno, ali je gospod Janša še vedno poslanec ali ne, oziroma ko jim godi, je gospod Janša poslanec, ko jim ne, ga pač pobelijo. Meni se to ne zdi dostojno in je nespoštljivo do gospoda Janeza Ivane Janše, do mene kot predsednika Državnega zbora in do vseh kolegov poslancev in kolegic poslank ter predvsem državljanek in državljanov Republike Slovenije.

Nadalje ugotavljam, da je poslanska skupina vešča nekih postopkov, ki so bili do sedaj meni tuji. Trganje izjav iz konteksta, prilagajanja povedanega, natolcevanja, navajanja stvari, ki niso bile nikoli izrečene, tudi tako, da se del izjave izpusti, da se mi pripiše izjava sogovornika, poljubno dodajajo izjave drugih, izmišljen kontekst, pomen ali namen. Ali pa pripisovanje stališč in dejstev, ki nimajo nič z realnostjo in bi jih najlažje označil z besedo laž. To je politična kultura Poslanske skupine SDS in njihovih stricov, tet, botrov, satelitov ali česarkoli drugega, kar bi lahko pripeli k poslanski skupini. Namesto da bi se te prakse odpravljale, da bi SDS rekla bobu bob, se pogledala v ogledalo, spoznala kaj dela narobe, morda celo priznala svoje napake. Ne, ne dobimo tega. Dobimo politično kulturo oziroma politično nekulturo obtoževanj, natolcevanj, prikrajanj, prilagajanj, trganj iz konteksta in podobno. To vsekakor ni moj način delovanja, mi ni blizu, ga ne legitimiram in ga v celoti zavračam. Kot tudi zavračam pisarjenje določenih članov Poslanske skupine SDS različnim slovenskim in mednarodnim organom, ki uradne organe Republike Slovenije blatijo ter jim namenoma znižujejo ugled. Kljub vsemu navedenemu se zavedam in spoštujem, da ima Poslanska skupina SDS vso pravico do svojih stališč in pogledov, kar sem s svojo prakso v Državnem zboru že večkrat potrpežljivo dokazoval. Takšno pravico imam tudi sam. Morda bi lahko kdaj ravnal bolje ali lahko kaj povedal tudi bolje in jasneje. Ni nezmotljivih. Že v

znanstvenoraziskovalnim in pedagoškem delu sem vedno izhajal iz predpostavke, da se je motiti človečno in človeško. Nobenega razloga ne vidim, da bi bilo v politiki kaj drugače. Ampak tisto, ker mi je s to zahtevo očitano, ne samo da ne drži, ampak je sad nekih drugih namenov. Namenov diskreditacij v funkciji strankarskega boja ali preko strankarskih satelitov. Namenov ustvarjanja izrednih razmer. Namenov mojega utišanja in odstranitve, žalitve mojega dostojanstva, dostojanstva mojih bližnjih ter državljanek in državljanov, ki so ali pa niso volili na zadnjih izrednih parlamentarnih volitvah. A tokrat se ne bom umaknil in ne bom tiho.

Naj ponovim tisti del, ki ste ga predlagatelji tokrat spet namerno preslišali ali pozabili. Citiram ključni del svojega govora ob dnevi žrtev totalitarnih režimov 23. avgusta: "Vzemimo si za spodbudo in zgled še nepreseženo delo politične mislice Hannah Arendt, ki je v svoji knjigi Izvori totalitarizma opozorila, da totalitarnega sistema brez soglasja družbe – od množic do elit – ni mogoče vzpostaviti. Zlo totalitarizmov lahko zameji le prostor političnega delovanja, ki ga omogoča zmogljivost državljanov, da politično delujejo. In parlament predstavlja takšen prostor političnega, prostor političnega govora in dialoga – sedaj izpuščam stavek upanja in očitno iluzije, da bo takšen tudi ta državni zbor ter nadaljujem – da bomo skušali razumeti, ne da bi opravičevali nasilje, da bomo z lastnim mišljenjem zamejevali prostore vdanega pristajanja na politično samovoljo in da bomo s pravim političnim govorjenjem in delovanjem nenehno ohranili spomin na žrtve totalitarizmov." Konec citata. Vsak trenutek našega dela v Državnem zboru lahko izkoristimo za to, da se poskušamo vedno znova približati zgledom, ki nam jih je postavila Hannah Arendt, da ne molčimo in se molče strinjamo s tistim, kar se je zgodilo, ampak da politično govorimo in spreminjamo tisto, kar moramo spremeniti, da bomo skupaj lažje ubrali in nadaljevali pot, ne kakršnekoli, ampak demokratično in parlamentarno pot. Moji govori so kontekst, ki dajejo pomen tudi mojemu drugemu javnemu delovanju. Del tega javnega delovanja je dajanje intervjujev. Vsak od njih predstavlja neko bolj ali manj zaokroženo celoto, ki jo sestavljajo vprašanja sogovornikov in moji odgovori. Ti so manjši zaokroženi deli, sestavljeni iz stavkov, stavki pa iz besed. Pred kritiko jih je treba razumeti in – še osnovneje, prebrati. Kritični dobronamerni bralec, ki ne trga poljubno besed iz stavkov, stavkov iz povedi, povedi iz konteksta odgovorov ter posamičnih odgovorov iz konteksta in koncepta celotnega intervjuja, ne more v mojem intervjuju v Mladini najti tistega, kar mi Poslanska skupina SDS očita. Nekritično, a zlonamerno branje, ki se ga Poslanska skupina SDS poslužuje in ustvarja njihove in ne moje kontekste. Vseskozi, odkar sem dal intervju za Mladino, imam občutek, da je Poslanska skupina SDS vsebina intervjuja zaboleta. Konec koncev tako ali drugače so tudi

oni vodili politiko o naši državi zadnjih 25 let in zato nosijo tudi soodgovornost za stanje, v katerem trenutno smo.

Poslanska skupina SDS me obtožuje, prvič, omalovaževanje slovenske osamosvojitve in državotvornosti ter dostojanstva tistih, ki so na plebiscitu glasovali za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo. Drugič, omalovaževanje kredibilnosti Republike Slovenije in njeno primerjanje z državo predhodnico tudi preko ekskurza o komunistični partiji in tajni varnostni službi, s katerim še sam ne razumem, kako bi lahko bil povezan. Tretjič, nerazumevanje naravnega prava in opravičevanja povojnih pogojev z njim. Četrtič, naklonjenost totalitarnim metodam in zagovarjanjem idej revolucije.

Glede mojih izjav o državotvornosti in kredibilnosti velja poudariti, da sem govoril o položaju nekdanje države v mednarodnih odnosih. Sami dobro veste, da je Slovenija v zadnjih 25 letih izgubila veliko priložnosti, da bi se v mednarodnih odnosih bolje pozicionirala ter okrepila svoje mednarodno politično in mednarodnopravno vlogo, ker med drugim vsakokratne oblasti niso razumele, da so vse predhodne vlade ravnale v imenu Republike Slovenije ter da je za mednarodno kredibilnost nedopustno kadarkoli tega ne upoštevati. Podobno kot tudi ni dopustno zamejevanje skupnih, nacionalnih ali javnih interesov s parcialnimi. Samo to sem želel sporočiti. Notranjepolitičnega konteksta, ki ga Poslanska skupina SDS uvaja s Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije nisem niti implicitno omenil. Če pa ta prelomen dokument slovenske državotvornosti, ki jo razumem kot proces, ki je bil okronan s sprejetjem Ustave Republike Slovenije decembra 1991, Poslanska skupina SDS že omenja, bi se spodobilo, da bi poleg preambule pogledali še vsaj del 1 Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ki izpostavlja kontinuiteto pravnega reda SFRJ in Republike Slovenije. Pri tem želim izpostaviti, da se strinjam, da je med eno in drugo državno tvorbo šlo za vrednotni prelom, ne gre pa kar počez govoriti, da Republika Slovenija nima nič s svojo predhodnico, to je najprej Socialistično Republiko Slovenijo in širšo državno tvorbo, to je SFRJ. Če to Poslanska skupina SDS zanika, pomeni le, da Temeljne ustavne listine in Ustavnega zakona z njeno izvedbo člani Poslanske skupine SDS niso dovolj natančno prebrali, kar me v kopici dela, ki ga imajo s sestavljanjem, brisanjem in lepljenjem, ne bi zares čudilo.

Ker sodim med državljane, ki so glasovali na plebiscitu za osamosvojitve, poleg tega pa sem bil naročnik in bralec Nove revije od števil 2 do 100, prvo sem predhodno kupil oziroma so mi jo na mojo željo kupili starši, mimogrede sprašujem, koliko vas iz Poslanske skupine SDS je bilo takrat naročnikov na Novo revijo, me obtožba Poslanske skupine SDS, da moje izjave zaničujejo osebno dostojanstvo tistih, ki so

glasovali za samostojnost na plebiscitu, prepričujejo, da so njihove izjave skregane z elementarno logiko.

Ključna zadeva, ki mi ji pripisujete, je nerazumevanje filozofije naravnega in pozitivnega prava ter pojasnjevanje povojnih pobojev z golim upoštevanjem naravnega prava s strani tedanjih oblastnikov. Če preskočim kontekst vprašanja, ki se nanaša na poslanski mandat enega od poslancev, sem dejal, zopet citiram: "Če zelo poenostavim, imate naravno pravo in pozitivno pravo. Naravnopravno lahko vsi rečemo, da zapornik nima kaj iskati v parlamentu, tega niti ni treba razlagati. A na koncu imate pozitivno pravo, kjer pa eksplicitno tega pravila ni. Pri konkretni odločitvi je treba upoštevati obe dimenziji. Saj veste, zgolj upoštevanje pozitivnega prava ne more preprečiti nacizma, ki je na oblast prišel skozi pravno državo in s pomočjo demokracije. Posledica zgolj upoštevanja naravnega prava, če poskušate zastopiti takratne oblastnike, pa so povojni poboji. Pretiravati torej ne gre. Dejansko je težko priti do rešitve, ki velja tako v pozitivnem pravnem smislu in ki je tudi v skladu s splošno etiko, načeli in naravo stvari." Konec citata. Najprej naj poleg velike poenostavitve, torej samega začetka citata oziroma navedka, izpostavim, da je lektor "zastopiti", ki se ga lahko bere tudi kot "za stopiti", spremenil v "razumeti". Naj poudarim, da sam ne opravičujem takratnih oblastnikov, ki so bili tako prepričani v svoj prav, da so verjeli in se obnašali, kot da zanje takratno pozitivno pravo ne velja. Posledično sem s svojim odgovorom na novinarsko vprašanje želel izpostaviti dilemo, da mora pozitivno pravo vsebovati kar se da največ naravnega prava. Če ga ne, se nam lahko zgodi, da s pomočjo pozitivnega prava kršimo načela naravnega prava ali pa z naravnim pravnim utemeljevanjem pravilnosti, arbitrarnosti lastnega početja opravičujemo kršitve pozitivnega prava. Brez notranje povezave obeh izgubimo človečnost in vest ter s tem občutek za to, kar je prav. Sicer mislim, da je za pojasnjevanje moje odnosa do naravnega prava in žrtev vojnega in povojnega nasilja dovolj, da napotim na Sofoklejevo Antigono. Vsakdo, ne glede na to, kaj je ali ni storil, ima pravico do dostojnega pokopa. Poleg tega ima tudi naravno pravno svojo zgodovino, ki ne ustreza tako čistemu pojmovanju. Uporabili so ga tudi za naravnopravno utemeljevanje ibernskega koloniziranja Amerike in iztrebljanja staroselskih Indijancev, k njemu pa so se morali zateči tudi zmagovalci druge svetovne vojne, ko so sodili poraženim vojnim zločincem, saj je takrat v razvitem mednarodnem pravu uporabno pozitivno pravo ni bilo dovolj razvito. Moralo pa bi biti že pred tem, ko so bili zločini storjeni. Poleg tega so začetniki političnega, in po mojem mnenju tudi ontološkega realizma, o tem več v mojem doktoratu, med katerimi zlasti izpostavljam varuha Spinozo, notranje povezovali konstitutivno in konstituirano moč ter naravnopravne pravice. Zame je bilo v

izrečenem vsekakor ključno, da so mi enako zavržni oziroma nesprejemljivi tako zločini storjeni v nacizmu in fašizmu kot poveljni poboji. Da pa je pri poveljnih pobojih šlo za zločine ali hudodelstva proti človečnosti, kar smo s strokovnjaki ugotovili na posvetovanju Državnega tožilstva leta 1999, če se ne motim, je dejstvo, o katerem ne bi želel nadalje razglabljati. Bi pa le opozoril, da so kazenski zakoniki v prejšnji državi pojem zločinov ali hudodelstev proti človečnosti oziroma humanosti uporabili le za naslov poglavja, ni pa bilo z njim opredeljeno tudi konkretno kaznivo dejanje. Tisti, ki poznate splošna načela kazenskega prava, veste, kakšne so notranje pravne posledice takšnega dejstva. / znak za konec razprave

Imam še eno točko, ampak jo bom povedal v nadaljevanju. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavila gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi.

Danes jutraj sem tako kot običajno poslušala jutranja poročila na radiu. In predvsem dve novici sta mi ostali v spominu. Najprej novica, da se iz mnogih, tudi evropskih držav, borijo v islamski državi in kaj to pomeni, da v prihodnosti je realna možnost, da bodo ogrožene tudi druge evropske države v večji meri, torej grozi nam nevarnost, in tudi Slovenija je mogoče, da ne bo več tako varna, kot je bila do zdaj. Torej takšna zaskrbljujoča novica. Druga novica, ki pa me je razveselila, je pa bila ta, da bo Angela Merkel danes šla na Poljsko, kjer bodo skupaj obeležili 25-letnico sprave med Nemčijo in Poljsko. Potem se je novica nadaljevala, koliko prednosti imata zdaj obe državi od tega, da sta sklenili spravo, glede na to, kar se je dogajalo med vojno, da dobro sodelujeta. Poljska ima 3-procentno gospodarsko rast, oboji imajo od tega velike koristi in s spoštovanjem govorijo drug o drugem. Angela Merkel je celo najbolj priljubljena tuja političarka na Poljskem. Zakaj to govorim? Tudi zaradi tega, ker si želim, da bi bilo tudi tako pri nas. Ne med Nemčijo in Poljsko oziroma med Nemčijo in Slovenijo, ker imamo izredno dobre odnose, ampak med nami Slovenci, da bi ta želja po spravi, po sodelovanju, od katere bomo imeli vsi koristi, res bila tudi naš moto za delovanje v tem državnem zboru. Spominjam se tudi dogodka pred enim tednom v tem parlamentu, nekateri poslanci smo bili prisotni, ko je bil dogodek organiziran, sodelovali so mladi, z naslovom Participacija otrok in mladostnikov v javnem življenju. In tukaj so govorili osnovnošolci in srednješolci in so nas

vprašali, zakaj se ne znamo lepše pogovarjati, boljše pogovarjati, zakaj več ne naredimo za prihodnost, za njihovo lepšo prihodnost. In ko sem slišala besede odraslih, ki so govorili o krizi, o revščini, o vsem hudem, kar imamo v Sloveniji, me je kar zbolelo in sem rekla: "Ali imamo pravico, da jemljemo tem mladim voljo do študija, do prihodnosti, do življenja?" Nimamo pravice. Imamo pa dolžnost, za kar smo bili izvoljeni, da si tukaj prizadevamo za dobrobit državljanov. In to nas mora voditi, naj bi nas vodilo v naših razpravah. Pa da ne bom učiteljica, kar se po poklicu, bom rekla, da v Novi Sloveniji si bomo za to prizadevali.

In ko imamo danes ta predlog za razrešitev na mizi, tudi sama sem šla brat ta intervju, nekaj znam brati tudi med vrsticami, te formulacije so bile nekoliko nerodno zapisane, zato mogoče, čeprav je predsednik vse pojasnil in verjamem, da govori resno, da ne misli tako, kot se mogoče prikazuje, mogoče ne bi bilo narobe kakšno opravičilo oziroma da bi stvari bile tudi tistim državljanom bolj jasne, ki mogoče malo bolj strokovne razlage ne razumejo.

Nova Slovenija želi delovati državotvorno, zato želimo iskati rešitve in zato želimo, da bi se v tem parlamentu predvsem pogovarjali o tem, kaj moramo narediti za to našo Slovenijo. Nismo zadovoljni, ker se vlada ukvarja samo s kadrovskimi rešitvami in ni vidnega napredka pri iskanju rešitev za spodbujanje gospodarstva in vseh drugih problemov. Žal, tukaj moram biti tudi sama kritična, vendar ne bomo sodelovali pri tem glasovanju, ne bomo glasovali, ne bomo prevzeli glasovnic, ker mislimo, da je to nepotrebno, da se znova o tem odločamo, ker mislimo, da moramo delovati, iskati rešitve, ne pa še dodatno vznemirjati državljanov in spodbujati k nekim delitvam.

Kmalu bom obiskala vse poslanske skupine, prosila za podporo za zakon o dostojnem pokopu in takrat bo tudi predsednik parlamenta imel priložnost, da bo to podprl in dokazal, da misli dobronamerno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predstavitev stališča Poslanske skupine Zavezništva Alenke Bratušek, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan.

Demokracija, so si nekateri predstavljali, ko smo jo končno dobili, da je to v resnici nekaj, kar bo osrečilo ljudi predvsem v tej smeri, da bodo končno lahko povedali vse, kar si v resnici želijo in da za to ne bo nikoli kaznovan. Seveda demokracija to nikoli ni bila. Demokracija v resnici ni nekaj, kar v resnici lahko poveš kakor hočeš, ampak v prvi vrsti, da predvsem tudi odgovarjaš za tisto, kar si povedal. Kar pomeni, da imaš nek resen premislek, kaj pravzaprav poveš. Še posebej je

pomembno za tiste, ki predstavljajo nekoga v javnem življenju. In če je to predsednik Državnega zbora, je to še toliko bolj pomembno.

Za to govornico sem pred njegovo izvolitvijo povedal, kaj si mislim o spoštovanem gospodu predsedniku Državnega zbora dr. Brglezu. Moje mnenje se do danes ni spremenilo, mislim popolnoma enako. Ko je prišel predlog za razrešitev, seveda prva stvar, ki se mora zgoditi, je to, da si najprej prebereš intervju, da sam presodiš, kaj je res in kaj ne. Žal že po prebrani prvi strani, sploh nisem rabil nadaljevati na drugo stran, mi je bilo več kot jasno, da gre za nekaj, kar je znano samo v enem laboratoriju, to je laboratorij SDS. Narediti iz nečesa nekaj, kar ni. To morate vedeti, da je posebna umetnost, ki jo obvlada zelo malo ljudi. Ampak tisti, ki jo znajo, jo tudi obvladajo. Moram reči, da sem iskreno res razočaran, še posebej zato, ker 1. novembra, ko sem šel na Urh, tako kot vsako leto že mnogo mnogo let, kar se pravzaprav zavedam, hodim tja, moram priznati, da mi je vedno dolgčas, ker je vedno eno in isto. In bom iskren, grem se poklonit tja zato, ker vem, da so tam bile žrtve. In tako približno sem tudi pričakoval, da se bo zgodilo letos. Moram reči, da sem bil izredno presenečen. Ni bilo političnega govornika, pojavila se je gospa, ki ni videla nikoli svoje babice, ker je tam notri pokopana. In je govorila o tej babici, skratka vse tisto, kar je mislila, da bi lahko bila oziroma imela in povedala je tudi kratko zgodbo, s katero vas ne bom obremenjeval, kako je pravzaprav tudi končala tragično, vendar ponosno. Ampak povedala je nekaj, kar velja še danes. Da je do tega prišlo, je prišlo predvsem zaradi treh razlogov, zaradi katerih Slovenci trpimo. In trpimo tudi tukaj, kar se izkazuje v Državnem zboru. Povedala je, da imamo probleme s pohlepom, s sovraštvom in brezbriznostjo. Prvi je pripeljal do tega, da bi radi vzeli tisto, kar ni naše. Drugo je pripeljalo, da nagonsko posledično zaradi prvega moraš izražati neko sovraštvo, ker drugače ne moreš tisto vzeti. In tretje, da si brezbrizen, da ti ni mar, kaj se zgodi s tistimi, ko jim narediš hudo. In jaz to tako doživljam. In po tem izrečen, ker upam, da živimo v svobodni državi, in da sem to izrekel, bom seveda doživel pozive, da moram odstopiti, ker sem zopet nekaj rekel, kar ni v redu z našo ustavno listino, ustavo in bog si ga vedi, kaj še vse. Ampak to nas bo res dejansko pokončalo. To nikamor več ne pelje. In to poslušamo venomer in kar naprej in moram reči, da kolega, poslanski, ki je šel mimo moje mize, je rekel: "Kam nas bo to pripeljalo? Že cel dan razpravljamo eno in isto." Zato moram reči, da danes jaz doživljam dan destruktivnosti največje opozicijske stranke. Res eno navadno destruktivnost. Danes se bom zopet zvečer ulegel in ugotovil, da nisem naredil nič za Republiko Slovenijo, ker nisem imel možnosti, ker se ukvarjam s stvarmi, ki niso pozitivne.

Seveda smo tak primer že imeli v Sloveniji. Žal tudi od iste stranke. Imeli smo

primer, če se spomnite, ustavno obtožbo prejšnjega predsednika države Danila Türka, češ, da ni pomagal Udbi oziroma to se je vedelo, da ne, ampak če že ni pomagal načrtovati razvpiti celovški bombaški napad pred štirimi desetletji, je pa vsaj vedel zanj in ni ukrepal. Si morete zamisliti, kakšna lekcija. In ko se je kasneje izkazalo, da iz tega ni bilo nič, je vse potihnilo. Nekaj podobnega, predsednik Državnega zbora, se bo zgodilo tudi z vami po glasovanju. Ne boste več "in", boste pa naslednjih šest ur. Moram reči, da je Državni zbor talec iztrganih kontekstov, potvarjanj, raznih razmišljanj in pa predvsem tisto, kar sem najbolj žalosten, poslanska skupina ve, kaj mi mislimo, ko nekaj izrečemo. Enostavno razume. In tega se jaz vedno bojim, ker mi ni jasno, kako oni nekaj vedo, če še jaz nisem nobenemu tega povedal, tako kot mislim. To je ena posebna umetnost, ki jo preprosto moraš obvladati, samo ne vem še, kje jo učijo. Edino tega še ne vem, ker do tja moram priti. Ta refleks, ki so ga omenili tudi v svoji obrazložitvi, gre za totalitaristični refleks. Moram reči, da je problem, kadar se pogledamo v samo ogledalo in vidimo samega sebe in ugotovimo, da gre za refleks SDS. Jaz moram reči, da sem res razočaran, ko se primerja berlinski zid z rušitvijo sistemov, s katerim se seveda popolnoma strinjam, da se ne bomo narobe razumeli. Zopet. Ampak veste, nič nam ne pomaga, če je padel berlinski zid, če nekaterim zidovi venomer rastejo v glavi in se ne dajo zrušiti in se jih ne da prestopiti. In ti zidovi bodo ostali, zato bomo imeli nedokončano delo. Takšne stvari, predsednik Državnega zbora, je včasih treba ignorirati. Vidim, da ste se pripravili resno na diskusijo. To je prav, vendar rezultata, razen glasovanja, ki bo v vaš prid, tudi s strani Zaveznitstva, ker zaenkrat še vedno verjamemo in moram reči, da sem vesel tega intervjuja, ker zdaj vsaj vem, kakšen je vaš pogled, ni vreden ničesar drugega, kot da če se kdo z njim se strinja, da napiše pismo bralcev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči. Cenjeni zbor, predvsem pa danes spoštovane državljanke in državljani!

V okviru 16. točke 2. redne seje Državnega zbora bomo razpravljali in odločali o predlogu Poslanske skupine SDS za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza. Poslanska skupina SDS svoj predlog utemeljuje na, citiram, "oblastvenem ravnanju predsednika Državnega zbora povsod tam, kjer le-ta nastopa v vlogi predsednika Državnega zbora." Pri tem se predlagateljica kot na glavni dokaz za predpostavljene težke obtožbe tako za sam institut predsednika Državnega zbora kot za

dr. Brgleza osebno opira na izbrani in iz konteksta izvzeti niz izjav iz intervjuja dr. Brgleza v tedniku Mladina. Razprava, ki se bo v nadaljnjih nekaj urah odvijala v osrednjem mestu slovenske demokracije, bo pravzaprav razprava o sedanjem obrazu slovenske politične kulture. To bo razprava, iz katere bo možno razbrati, kako posamezne politične stranke, ki zastopamo svoje volivke in volivce, razumemo politiko in politično, kaj nas vodi pri našem delovanju za javno dobro in končno tudi kakšen odnos imamo do vloge in načina dela parlamenta. Razsežnost prihajajoče razprave bo govorila sama za sebe in bo zgovoren pokazatelj podobe politične kulture, kakršno s svojim razmišljanjem, delovanjem in razpravljanjem vnašajo v parlament politične stranke. Tudi z načinom današnjega razpravljanja bo vsaka poslanska skupina zase, nosila svojo lastno moralno odgovornost do svojih volivk in volivcev. Prav tako bomo vse poslanske skupine skupaj hkrati nosile tudi skupno moralno odgovornost do vseh naših volivk in volivcev, pa tudi do odnosa, ki ga dajemo institutu predsednika Državnega zbora. Temeljno podobo, na podlagi katere se izgradi prevladujoči vzorec politične kulture v neki državi, s svojim delovanjem v prvi vrsti dajejo prav posamezne politične institucije. Pomembno to podobo nadalje sooblikujejo mediji, ki po svoji presoji prenašajo izbrane podobe dela teh političnih institucij, naslovniki in hkrati tretji osrednji gradniki vsake politične kulture neke države pa skozi naš odnos do politike dajemo in smo državljanke in državljani sami. Ta odnos je pomembno oprt na zglede, ki jih dobivamo iz opazovanja delovanja političnih institucij. V tej oceni in našem nadaljnjem odnosu do politike se lahko pojavljamo tako kot posamezniki, ali pa kot člani različnih združenj, sindikalnih, gospodarskih, strokovnih, nevladnih.

Za demokratično politično kulturo velja, da je s ciljem po višjem in v napredek usmerjenem civilizacijskemu razvoju oprta na spoštovanju in zavezanosti vrednotam spoštljivega, odprtega, povezovalnega in sodelovalnega delovanja in razprave. Nosilci takšne politične kulture so vsi pravkar omenjeni stebri, vodi pa jih isti cilj, da s stalnimi, skupnimi naporji najdejo najboljše možne načine za prihodnost, ki je utemeljena na spodbujanju znanja, idej, na demokratičnem napredku in ni obremenjena z agonijo preteklosti, ampak z upanjem in zaupanjem v boljši jutri. V nasprotju z navedenim za podobo politične kulture tako imenovanih tranzicijskih držav velja, da ta ne pozna jasnih meja političnega življenja in da se v takšnih sistemih praktično kakršna koli vsebinska razprava spolitizira na bloke za in proti oziroma za naše in njihove. V tako opisani politični kulturi politika delitev ne rešuje in ne zmanjšuje, jih ne odpravlja, ampak jih s svojim konstantnim delovanjem samo še pogloblja. Cilj tega delovanja nikakor ni boljši jutri, temveč prvenstveno utrjevanje lastne moči in interesov. V takšni politični kulturi so tudi temeljna

demokratična načela spoštovanja delitve oblasti, pristojnosti pa tudi omejitve ter končno tudi političnega bontona povsem drugotnega pomena. So navidezna črka na papirju.

V državah s tovrstno opisanim dojemanjem in pristopanjem k politiki se odvrča pozornost od reševanja temeljnih problemov države in njenih ljudi, kar vodi zgolj v poglobljanje konfliktov, nemirov in nestrpnosti. Takšno delovanje predstavlja usodno prepreko za nemoten prihodnji razvoj države in nanjo s strani notranjih ter zunanjih opazovalcev meče najslabšo možno podobo politike in političnega, pogosto in zelo neupravičeno pa tudi na identiteto družbe, ki jo takšna politika predstavlja in zastopa. V Poslanski skupini SMC smo bili s strani volivk in volivcev izbrani tudi zato, da se pravkar opisanim vzorcem političnega delovanja zoperstavimo, nanje opozarjamo in jih s prihodnjimi ravnanji preprečimo.

Odnos do države in v njej živečih, kot ga z obravnavnim predlogom kaže danes Poslanska skupina SDS, v Poslanski skupini SMC razumemo kot povsem nepotreben odmik pozornosti od tega, kar danes v ranjeni državi vsi skupaj potrebujemo za boljši jutri: dobronamerno, argumentirano vsebinsko razpravo in odločanje za skupen boljši jutri vseh nas. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani zbor!

Dolgoletna izkušnja enostrankarskega političnega sistema našega naroda in odtujenost sistema strankarske demokracije, ki ga posamezni segmenti družbe niso nikoli povsem posvojili, povzroča v družbi prikazovanje parlamentarne demokracije kot razdvojenost. Tako je parlament razumljen kot ustanova, kjer se poslanci samo prepiramo in ne naredimo nič dobrega. Zaradi omenjenih predsodkov in betežne adaptacije sprememb v miselnosti poslanci med ljudmi le s težavo pridobivamo zaupanje. Še toliko težje v času finančne, gospodarske in socialne krize. Dejstvo je, da šele zadnje četrt stoletja, ko imamo svojo državo, živimo v znamenju različnih političnih prepričanj, ki v preteklosti niso smela obstajati. Tu je tudi iskati razlog za distanciran odnos javnosti do parlamentarizma, dodatno olje na ogenj pa priliva četrta veja oblasti. Takšno stanje spodbujajo in izkoriščajo vsi tisti, ki se ali ne zavedajo kulturne dimenzije tega vprašanja ali pa zaradi čustvene in koristoljubne navezanosti na preteklost tega niso sposobni preseči. Znano je, da je v postsocialističnih družbah precejšen časovni zamik med preobrazbo političnega sistema in vzpostavitvijo ustrezne politične kulture. Slednje predstavlja pomembno oviro za

hitrejšo družbeno preobrazbo na vseh nivojih družbe. In ravno ta vmesni prostor oziroma čas je gojišče za pojavljanje stališč in vrednot, ki jih nikakor ne moremo imeti za demokratične in državotvorne. Sklicevanje, da gre za nepomembne ideološke teme, je zgolj dokaz nepoznavanja razsežnosti, ki jih takšna miselnost prinaša. Ne nazadnje se ta odraža v globoki krizi vrednot, v kateri se je znašla naša Slovenija. Zavrženo je razmišljanje tistih, ki menijo, da nekatere teme nimajo mesta v parlamentu in da je zanje škoda vsakega časa in energije poslanskega zbora. Ob tem pa ravno njihova dejanja govorijo o tem, da smo marsikaj že zamudili ali celo zavestno spregledali. Determiniranje današnje razprave z izrazi "drugorazredna" ali celo "nepotrebna" je nazadnjaško in kaže na nezrelost demokratičnega razmišljanja tistega, ki jih izreka.

Nikakor ne moremo pristati na diskurz, da je današnja razprava o ravnanju predsednika Državnega zbora odmik od aktualnih tem. Prav nasprotno. Več kot pomembna in potrebna je. Današnja razprava bo ne nazadnje močno sporočilo državljanom in državljanom, kakšen je naš odnos do vrednostnega središča našega naroda, kakšen je naš odnos do države. In ne nazadnje, govorili bomo o tem, zakaj še vedno nismo vzpostavili pravične družbe. Krivda prepočasne preobrazbe družbe je tudi na Državnem zboru oziroma strukturah, ki so vladale praktično ves čas. Danes imamo priložnost, da to spremenimo. Ta krivda ne temelji toliko na odločitvah Državnega zbora, ampak predvsem na opustitvah odločitev in zatiskanju oči pred nekaterimi stališči in dejstvi, ki ne gredo v kontekst demokratične miselnosti, na kateri temelji naša država. In če res želimo priti do cilja in v popolnosti zaživeti v demokratični družbi, moramo opustiti retoriko tako imenovanih drugorazrednih tem, ki naj ne bi bile pomembne in potrebne v današnjem času. Institut predsednika Državnega zbora ima pri tem ključno vlogo. To nalogo je vladajoča Stranka Mira Cerarja zaupala dr. Milanu Brglezu. Predsednik Vlade je ta predlog utemeljil rekoč, da bo dr. Milan Brglez s svojim znanjem in modrostjo pomembno pripomogel k nadaljnjim strateškim razvojnim odločitvam države, pri katerih ga bodo vodile vrednote strpnosti, povezovanja in poštenja. Po mnenju predsednika Vlade je dr. Milan Brglez iskreno predan naši državi ter njenim državljanom in državljanom. Sam pa je ob izvolitvi izjavil, da se zaveda odgovornosti, saj to mesto simbolno predstavlja tisto najpomembnejšo točko vladavine ljudstva. In to točko vladavine ljudstva je treba izvajati na ustrezen način. Če je v teh besedah vsaj delček resnice, bi moral dr. Milan Brglez zaradi svojih izjav v enem od medijev odstopiti sam oziroma biti danes razrešen s funkcije predsednika Državnega zbora. Z javnim stališčem je namreč opozoril na svoj vrednostni sistem, ki nikakor ni sprejemljiv. Govoriti, da je

nekdanja totalitarna država boljši tip države kot samostojna Slovenija, je srhljiv odmik od demokracije in vladavine prava, da o etičnosti in morali takšnih stališč sploh ne govorim. Toleriranje takšnih stališč bi pomenilo našo skupno soglašanje s hudimi kršitvami človekovih pravic in totalitarnimi metodami. Tega si v izjemno občutljivih časih, ko državljani izgubljajo zaupanje v pravično državo in vladavino prava, enostavno ne smemo privoščiti. Še toliko bolj, ker je ob tem izrabljen institut predsednika Državnega zbora. Današnja razprava in končno glasovanje, bo v prvi vrsti pokazatelj vrednostnega sistema vsakega poslanca posebej, njegov odnos do najhujših oblik kršitev človekovih pravic ter odnos do plebiscitarne in državotvorne odločitve naroda. Na preizkušnji je naše sledenje demokratični družbeni ureditvi, kateri smo zavezani. Predsednik Državnega zbora ne sme in ne more biti nekdo, ki pooseblja vrednote, ki pripadajo nekemu drugemu sistemu, ki ga je slovenski narod plebiscitarno zavrgel.

Kolegice in kolegi! Država Slovenija je bila rojena na podlagi demokratičnih principov. V preambuli k Temeljni ustavni listini o samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji, postulat državitvornosti, so poleg plebiscitarne odločitve o samostojnosti in neodvisnosti opredeljeni še drugi razlogi za osamosvojitve naše države, med njimi, da SFRJ ni delovala kot pravna država in da so bile v njej hudo kršene človekove pravice, nacionalne pravice ter pravice republik in avtonomnih pokrajin. Kot narod smo pokazali izjemno moč, pogum in sposobnost za tvorjenje in ustvaritev lastne države. Predvsem zaradi izjemne enotnosti naroda nam je to uspelo kot prvi nekdanji republiki znotraj SFRJ. S tem dejanjem smo Slovenci naredili tudi vrednostni prelom z dogajanjem v SFRJ in zavzeli jasno stališče do potvarjanja zgodovinskih dejstev. Zato je stališče predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza, da je bila zgodovinska odločitev za lastno državo nedržavitvorno dejanje oziroma korak nazaj v državotvornosti, nedopustna žalitev in poniževanje slovenskega naroda. Še več. Takšna stališča kažejo na skrajno zaskrbljujoč diskurz in totalitaristični refleks. Izjava dr. Brgleza, da so povojni poboji, ki predstavljajo najhujšo obliko kršenja človekovih pravic, posledica upoštevanja naravnega prava pa je škandalozno in zlovesče upravičevanje zločina in zločincev. Naravno pravo, ki je lastno zahodni civilizaciji, je ravno v pravičnosti sami po sebi. Odvzema človeškega življenja brez sodnega postopka ni mogoče opravičevati, ne s pozitivnim pravom in še manj z naravnim. Do takšnih upravičevanj genocida nad lastnim narodom bi morali zavzeti ničelno toleranco. Tovrstno opravičevanje zločina nas je pripeljalo do skrajno perverzne točke, ko te zločine obravnavajo in obsojajo v tujini, pri nas pa iščemo načine, da ta strahovita dejanja ne bi bila nikoli obsojena in kaznovana. Simpatiziranje predsednika Državnega zbora z idejo revolucije

in čakanjem v zasedi, kdaj bo nastopil pravi trenutek za vnovični krvavi pohod, pa je le še dodatna grožnja demokraciji. Toleriranje takšnih izjav je pglavitni razlog, zakaj se Slovenija ne zmore otresti okovja preteklosti in da je tranzicija v Sloveniji spodletela. Potrditev tega je drsenje Slovenije na vseh mednarodnih lestvicah uspešnosti in od zgodbe o uspehu ni ostalo praktično ničesar več. Najbolj pri tem izstopa neučinkovit sodni sistem, ki se izraža tudi v številnih sodbah, ki jih Slovenija izgublja pred Evropskim sodiščem za človekove pravice. Zloraba in prilagajanje sodnega sistema pa je le še najbolj vidna v montiranem procesu z edinimi ciljem izločiti liderja opozicije, in to nekaj dni pred volitvami.

Spoštovani! Ključni problem, ki ga imamo ves ta čas, je, da nismo uspeli postaviti jasna pravila in doseči soglasja o tem, kaj še lahko toleriramo in kje se začne polje nesprejemljivega. Za to niso nujno potrebna napisana pravila, dovolj je že zdrav razum in ljubeč ter odgovoren pogled na našo državo. Danes, spoštovani, je ta čas.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem navzočim v dvorani!

Ocenjujem, da bi se danes tukaj ob tem času verjetno bilo bolj koristno pogovarjati o bilo kateri temi, ki zadeva trenutne težave državljanek in državljanov Republike Slovenije. Ampak takšna je pač bila izbira nekaterih v tej dvorani. Pravijo, da resnica kaj hitro v očeh ljudi postane resnica, če jo le dolgo časa ponavljaš. Žalostno, a mnogokrat to res drži. Iz tega razloga smo se v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije odločili, da v stališču ne bomo ponavljali očitkov, ki so jih predlagatelji zahteve za razrešitev predsednika Državnega zbora podali v obrazložitvi. Pa da ne bo to ostalo zgolj v domeni medvrstične razlage, ko si jo lahko vsak razlaga po svoje, bom jasen. Vseh 10 poslank in poslancev naše poslanske skupine ocenjuje, da so ti očitki popolnoma neutemeljeni. Izkrivljajo, zavajajoči so, neresnični in še kaj bi lahko rekli. Predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez je bil že v prvem sklicu seje tega mandata deležen soglasne podpore naše poslanske skupine. Res je, priložnosti za spoznanje ni bilo, pred tem pa nismo imeli tudi te možnosti, vendar so nas prepričale njegove strokovne reference in dejstvo, da mu je Miro Cerar izkazal tolikšno zaupanje, da ga je predlagal za opravljanje tako pomembne funkcije predsednika Državnega zbora. Poznamo ga zdaj kot človeka in kot strokovnjaka. In ravno aktualni predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez se je v tem

času od njegove potrditve dalje izkazal zaupanja vrednega človeka, nepristranskega, vodjo celotnega Državnega zbora, ki spoštuje slovenski pravni red in deluje povezovalno, hkrati pa z vso skrbnostjo skrbi za kredibilnost in ugled naše države v vsej mednarodni skupnosti. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da smo za predsednika Državnega zbora potrdili pravo osebo, ki uspešno in odgovorno opravlja naloge, ki so mu naložene in ki kljub politično razburkani in težki ekonomski situaciji vedno skuša najti širše politične soglasje za sprejemanje pomembnih odločitev v dobro ljudi in države kot take. **PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ,** naj se vam ob tej priložnosti v imenu naše poslanske skupine zahvalim za vse dosedanje delo v Državnem zboru, ki pod vašim vodstvom teče korektno, in za vso strpnost, ki jo pokažete v situacijah, ko bi marsikdo od nas odreagiralo mogoče celo bistveno drugače. Hvala in naj vam in v imenu Poslanske skupine Desus zaželim še veliko uspeha pri nadaljevanju dela v Državnem zboru. Mislim, da ni potrebno posebej izpostaviti kako bomo ob glasovanju ravnali poslanci in poslanke naše poslanske skupine.

Na tej točki sem sprva imel namen končati s stališčem naše poslanske skupine, vendar to preprosto in enostavno ne gre. Nikakor ne morem zamolčati stališča celotne poslanske skupine o delovanju oziroma ravnanju predlagatelja. Na takšen način ni bilo v moji navadi v mojem tretjem mandatu diskutirati še nikoli. Sam nisem, kot sem že rekel, novinec v poslanskih klopih. Iz izkušenj vem povedati, da se takšnega načina dela, s katerim se v Poslanski skupini Desus nikakor ne morem strinjati, poslužuje več ali manj samo Poslanska skupina SDS, in še to le takrat, ko se znajde v opoziciji. Samo vprašanje časa je bilo, kdaj se bo največja opozicijska stranka spet odločila zahtevati odpoklic, naj bo to predsednika Državnega zbora v tem primeru, ali predsednika republike, ali predsednika vlade ali pa interpelirati ministra vlade. Ni nujno, da po takšnem vrstnem redu, kot sem malo prej naštel. Tokrat je res na tapeti aktualni predsednik Državnega zbora ki je, bom kar konkretno, v intervjuju za enega od slovenskih tednikov dal nekaj izjav, ki jih je opozicija uspela iztrgati iz konteksta. V svojem nizkem stilu izrabite njegove besede in jih uporabiti kot razlog za zahtevo za odpoklic.

Kolegice in kolegi! Niste zdržali sto dni od konstituiranja Državnega zbora do vložitve vaše zahteve za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Brgleza. Zahteve za razrešitev najvišjih funkcionarjev v Republiki Sloveniji so postale s strani vaše stranke že stalnica in stalno orodje, ki ga s pridom zlorablja za diskreditiranje drugače mislečih. Pri tem brez kančka sramu manipulirajo z izrečenimi besedami, izjavami in dejanji teh oseb, vse v dosegu svojega cilja, ki pa je – kdo bi vedel? Gre za maščevanje, ker je stranka, katere član je predsednik Državnega zbora, tako

močno premagala vse ostale stranke – tudi SDS na volitvah. Je to izraz zavisti, ker nimajo moči za zasedo najpomembnejših funkcij v državi, ali je mogoče jeza, ker imajo premalo poslancev, da bi lahko vsake dva dni brez podpore ostalih strank iz opozicije zahtevali sklic izrednih sej Državnega zbora.

Včasih je za opozicijo veljalo, da je konstruktivna, tokratna sestava pa je popolnoma nasprotje tega. Govorim seveda o največji opozicijski stranki, da ne bo pomote. Z večino ostalih opozicijskih strank je možna razprava in dialog, kljub temu da smo na bregovih seveda vsi različni. Verjamem, da dejstvo, da je vaš predsednik zaradi dejanj pristal v zaporu, za vas predstavlja izjemno težko breme. Ni pa primerno, da se njegovi zvesti sledilci znašate na vse ostale in jih poskušate diskreditirati na vse mogoče načine.

Ker iz vaših izjav, naj si bodo te podane na sejah delovnih teles, na sejah zbora v medijih, kjer koli izhaja, da želite pomagati Sloveniji na poti napredovanja iz krize, vas sprašujem, ali smatrate, da vaša tovrstna ravnanja prispevajo k dvigu slovenske konkurenčnosti, k zmanjšanju brezposelnosti, nasploh k višji stopnji blaginje naših državljanov in državljanov. Ali z očitanimi dejanji in blatenjem drug drugega dokazujemo državljanom, da se po najboljših močeh trudimo najti rešitve, ki bodo vsem generacijam omogočile varnost prihodnosti? Ne. Ravno nasprotno. S takšnim početjem potiskamo Slovenijo še globlje v brezno, ljudje se bodo v svojih stiskah počutili še bolj osamljeni in ob politiki, ki se ukvarja zgolj sama s seboj, se jim bo položaj naše države zdel še bolj brezupen.

S takšnimi in podobnim razpravami, kot je tale danes, smo izgubili že veliko dragocenega časa. Tudi danes ga bomo izgubili. Medtem pa se našo zdravstvo sesuva, mladi ostajajo brezposelni, starejši ostajajo brez nege, ki je nujno potrebna.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev se zavedamo položaja, v katerem smo, predvsem pa stiske, ki jih čutijo najšibkejše skupine prebivalstva. Zato na takšno početje ne pristajamo. Nasprotno, aktivno se zavzemamo za zaščito najšibkejših, pa naj bodo to upokojenci, brezposelni, delavci, mladi in bolni.

Zato naj zaključim z vprašanjem, namenjenim nam, vsem tukaj zbranim v tej dvorani: Ali smo sposobni premostiti medsebojne razlike in v sodelovanju poiskati konstruktivne učinkovite rešitve za zagon slovenskega gospodarstva? Smo sposobni zagotoviti varno prihodnost vseh generacij brez nenehnega merjenja moči na političnem parketu in večnih obtoževanj ter podtikanj? Sam odgovarjam, da sem sposoben. Ravno tako v stranki DeSUS kakor tudi v poslanski skupini odgovarjamo, da mi smo tega sposobni. Smo sposobni pozabiti na pretekle razprtije, smo sposobni delovati zgolj v korist naših ljudi in smo

sposobni podati roko v znak sprave in dajemo jo. Zavijajmo rokave in za božjo voljo, začnimo delati tisto, za kar so nas poslali, skrbeti za dobrobit in dostojanstvo vseh naših Slovencev. Vsakemu izmed vas na desni, na levi in tukaj spredaj sem pripravljen ponuditi roko v tej smeri. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane kolegice in kolegi! Socialni demokrati obžalujemo, da je začetek tega mandata Državnega zbora tako izrazito in zlasti v tolikšnem obsegu zaznamovan s tematiko s temami, ki nas, spoštovani, delijo. Ki povsem po nepotrebnem vznemirjajo naše ljudi in prav v ničemer, ampak res v ničemer ne pripomorejo k izboljšanju težkega položaja mnogih prebivalcev in prebivalk naše domovine. Slednjemu bi prvenstvo moralo biti namenjeno naše delo, delo tukaj v Državnem zboru, pa žal ni tako. Tako bomo pa danes zopet in zopet, cel dan že poslušamo in bomo še poslušali, in to upravičeno poslušali mnoge kritike ljudi na terenu, kritike medijev v slogu, da se nič ne znamo zmeniti, da se nič ne moremo dogovoriti ali pa, še slabše, da se ukvarjamo sami s seboj. Zato na tem mestu, spoštovani, želim povedati, da Socialni demokrati nismo tista stranka, ki spodbuja in polni dnevne rede sej s takšnimi temami ter posledično vsakokrat sili v politično obračunavanje tako ali drugače začinjeno z ideološkimi temami oziroma predznakom. Mi nismo takšna stranka in ne bomo. To pa ne pomeni, dragi moji, da o tej in podobnih tematikah nimamo svojega mnenja. Nasprotno, naše stališče je jasno in nedvoumno, zato mi tudi dovolite, da ga v nadaljevanju tudi predstavim.

Predlog za razrešitve predsednika Državnega zbora je že, ne boste verjeli, tretji tovrstni predlog v zadnjih nekaj letih, kar je po naši oceni in po moji oceni izredno veliko. Ne nazadnje je predsednik Državnega zbora za predsednikom republike druga najvišja funkcija v državi. To izpostavljam zato, ker bi moral biti institut razrešitve predsednika Državnega zbora zelo zelo resna zadeva, ki bi bila v prvi vrsti strokovno utemeljena ter podkrepljena z dokazi o kršitvah obveznosti oziroma pooblastil, ki mu jih nalaga Ustava Republike Slovenije, ki mu jih nalaga Poslovnik Državnega zbora in ki mu jih nalaga veljavna zakonodaja. Množičnost tovrstnih predlogov v relativno kratkem času pa kaže predvsem na odnos predlagateljev do samega instituta razrešitve in tudi do funkcije predsednika Državnega zbora. Naj samo spomnim, da je spomladi leta 2010 in še enkrat leto kasneje Državni zbor že odločal o razrešitvi takratnega predsednika Državnega zbora dr.

Pavla Gantarja. Na tej seji pa bomo odločali o razrešitvi predsednika Državnega zbora, dr. Milana Brgleza. Skupna imenovalca vseh treh predlogov razrešitev pa sta zagotovo najmanj dva, verjamem pa, da bomo po zaključku te seje lahko dodali še tretjega. Prvi skupni imenovalec, dragi moji, so, ne boste verjeli, predlagatelji in njihov odnos do najvišjih funkcij v državi. Vedno znova in znova skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, pri čemer moram povedati, da je pojmljivo dejstvo, da je skupina podpisnikov iz predloga v predlog manjša, predlagatelji in tudi njihovi strankarski kolegi iz preteklih mandatov pa so že večkrat pokazali svoj odnos do vodstvenih mest v Državnem zboru kot tudi nasploh do najvišjih javnih funkcij v državi ter do posameznikov, ki te funkcije opravljajo. Ta odnos pa je zelo nenačelen, nemalokrat dvoličen in v tem mandatu tudi oplemeniten s prelomljeno obljubo. Ves čas pa ima edino konstanto, in to so politični kriteriji SDS, ki se odražajo v konkretnih ravnanjih in ne poznajo trohice konstruktivnosti ali pa državotvornosti, čeprav se kolegi iz SDS zelo radi sklicujejo. To utemeljujem z ravnanji SDS v Državnem zboru v preteklem obdobju, ki dovolj zgovorno pričajo sama zase. Takoj po julijskih parlamentarnih volitvah so se v tej stranki javno, ampak res javno, zelo močno zavzeli k temu, da vodstvenih funkcij v Državnem zboru ne bodo prevzeli. Pa obljuba, dragi moji, ni zdržala več kot mesec in pol. Ni šlo. Posledice se že kažejo v mnogih kršitvah Poslovnika Državnega zbora, zlasti s strani predsednice, ki prihaja iz vrst SDS, pri vodenju enega izmed delovnih teles Državnega zbora. Nadalje veliko pove o konstruktivnosti, malo nazaj sicer, tudi odstop podpredsednice Državnega zbora iz vrst SDS v prejšnjem mandatu, ko je odstopila v času, ko je bilo bolj ali manj jasno, da bo izvoljena za poslanko v Evropski parlament. Zelo hrabra, zelo odločna, zelo konstruktivna poteza, ni kaj.

Potem ne morem mimo že omenjenih dveh predlogov SDS za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Gantarja, kar je bilo tudi vse prej kot državotvorno. Gremo naprej. Tudi v mandatu, ko je bil SDS največja stranka, se v Državnem zboru ni izneverila tovrstnim nekonstruktivnim ravnanjem, da ne rečem kar tradiciji. V letu 2007 tedanja koalicija pod vodstvom SDS kljub večkratnim poskusom ni želela ali ni zmogla toliko politične volje, da bi podprla kandidata za podpredsednika Državnega zbora iz vrst Socialnih demokratov, kot to predvideva Poslovnik Državnega zbora za največjo opozicijsko poslansko skupino. Dvakrat se je to naredilo. Če k navedenemu dodamo še ustavno obtožbo zoper predsednika republike v letu 2010, vrsto interpelacij o delu in odgovornosti posameznih ministrov, pa številne pozive Slovenske demokratske stranke k odstopu oziroma razrešitvi predsednika Vrhovnega sodišča, generalnega državnega tožilca in predstojnikov neodvisnih državnih

organov, kot sta Komisija za preprečevanje korupcije in informacijski pooblaščenec, potem, dragi moji, dobimo dolg, ampak resnično dolg seznam ljudi, s katerimi ta stranka, žal, ni zadovoljna, kar je očitno zadosten razlog za razrešitev. Tovrsten seznam in opisana pretekla ravnanja pa so, želeli ali ne, osebna izkaznica največje opozicijske stranke in mnogo več povedo o njej sami kot o tistih posameznikih, ki jih ta stranka želi razrešiti. Očitno se je na tem seznamu znašel tudi dr. Milan Brglez.

Drugi skupni imenovalec pa je dejstvo, da so vsi ti predlogi za razrešitev izredno politično motivirani. Drugačen zaključek iz predloženega gradiva in iz javnih objav, obtožb in odgovorov nanje enostavno ni mogoč. Predsednik Državnega zbora naj bi po mnenju in tudi že po obsodbi podpisnikov zahteve za njegovo razrešitev kršil Ustavno Republike Slovenije, njeno Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti ter sodobne demokratične vrednote. O tem so se pa seznanili iz obširnega intervjuja v tedniku Mladina, kjer je predsednik, gospod Brglez, izrekel svoje misli, poglede in zaključke. Le-ti se v miselnem kontekstu nanašajo na različna vprašanja, povezana tudi z ureditvijo in družbenimi razmerami v bivši skupni državi ter družbenimi razmerami v Sloveniji po njeni osamosvojitvi. Ni bilo treba, dragi moji, veliko časa, da so se v odzivu na omenjeni intervju oglasili mnogi kritiki, nekateri brez imena in priimka, ampak raje pod naslovi raznih civilnodružbenih gibanj oziroma društev. Predsednik Državnega zbora je v odzivu na mnoge kritike večkrat pojasnil, in tudi danes, praktično vsako svojo izrečeno besedo, pa se kljub temu ni mogel izogniti različnim oblikam sprenevedanja, če želite, namernega zavajanja in tudi podtikanja posameznih misli in besed, ki jih nikoli ni izrekel. Zato verjetno ni smiselno prepričevati nekoga, ki noče slišati, vedeti ali ki enostavno ne razume. Skrbi pa lahko dejstvo, da se nekateri tako radi poslužujejo metod zavajanja in diskreditacij, ki jih sami pogosto enačijo z nekim drugim, totalitarnim časom. Ravno to dokazuje, da je predlog razrešitve politično motiviran postopek in da se morajo predlagatelji razrešitve povprašati tudi po lastni načelni drži ali bolje rečeno, po svoji nenačelnosti.

Danes je največji problem glede kršitve ustave v tem, kar je predsednik Državnega zbora povedal v intervjuju za tednik Mladina, nikoli pa na drugi strani za predlagatelja in njihove poslanske kolege v preteklih mandatih ni bila problematična izvolitev predsednika Državnega zbora iz lastnih vrst, ki je nekaj let pred imenovanjem na to pomembno funkcijo v državi ravno v teh prostorih bral in razlagal vso dobronamernost domobranske zaprisege, kasneje pa že v funkciji predsednika Državnega zbora preprečil ustavno pravico 30 poslancev, da ustanovijo svojo preiskovalno komisijo.

Toliko, dragi moji, o tej načelnosti Poslanske skupine SDS in o dvojnih merilih.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo v času kandidature dr. Milana Brgleza za predsednika Državnega zbora poudarjali, da na to mesto želimo izvoliti kandidata, ki ima namen funkcijo opravljati celoten mandat in jo bo opravljal z vso potrebno vestnostjo in odgovornostjo. Dr. Brglez je dobil veliko večino podpore, lahko govorimo celo o ustavni večini. V tem času je dr. Brglez s svojim delom v funkciji predsednika Državnega zbora utrdil naše zaupanje, zato ni nobenega, niti najmanjšega razloga za njegovo razrešitev.

V poslanski skupini bomo zato nasprotovali razrešitvi, ob tem pa upamo in verjamemo, da bo ta predlog razrešitve dobil še tretji skupni imenovalec. Namreč, pri prvih dveh predlogih za razrešitev predsednika Državnega zbora predlagatelji niso bili uspešni. Verjamemo, da tudi tokrat ne bo drugače. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil dr. Franc Trček. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Najprej se moram opravičiti vesoljni slovenski javnosti, ki bo to poslušala. Predstavitel tega stališča bo danes najslabša. Zakaj – ker sem danes izrazil čemerem. Dva dni sem bil odsoten z delegacijo Državnega zbora na Dunaju, vrnil sem se nazaj, zdaj sem res poslanec politik, ampak upam, da imam pravico do slabega dne. Hvala za razumevanje.

Danes se je že veliko govorilo o zaskrbljenosti, jaz sem tudi zelo zaskrbljen, ne samo čemerem, sprašujem se, ali smo v Državnem zboru ali smo na dnevih slovenske komedije. Kolega Brglez je v Državnem zboru prvi med enakimi, ampak vseeno, najprej si pogledjmo obraz vsi skupaj – malo Levinasa za uvod, samo brez knjig. Kmalu bo ta sklic Državnega zbora stopil v peti mesec delovanja. Kaj smo počeli do sedaj? Koalicija in zlasti Stranka Mira Cerarja se ukvarja predvsem s težavami kadrovanja, največja opozicijska stranka se ukvarja z usodo njihovega predsednika in s tem primerno okupira skoraj v celoti delo pomembne komisije, seveda je to legalno in legitimno, ampak ne odpirajo se za to družbo nujne, pomembne teme. Mi, na primer, nimamo niti razvojne strategije Republike Slovenije za 21. stoletje. Smo leta 2014, če je mogoče kdo pozabil.

Še en primer. Do marca 2015, pravijo iz vladnih vrst, citiram, "moramo oddati Evropski komisiji strategijo pametne specializacije." A razpravljamo o njej, smo imeli razpravo? A razpravljamo, kakšen gospodarski razvoj si želimo? Prvo redno sejo Odbora za gospodarstvo bomo imeli šele 4. decembra –

tako, če ste pozabili. A jo na vladi pišejo, ker jo, spet citiram, "moramo oddati", ali ker jo mi potrebujemo? Kje je javna razprava o njej? Jaz je ne vidim, kvečjemu kaj preberemo v medijih, v Dnevniku se mi zdi, da je tisti predlog dokaj šlampasto napisan. Zdaj, če hoče opozicija, če želimo kakšno konkretno in konstruktivno razpravo, se nas ali – čeprav se govori, da smo mi nek satelit, ne vem kateri, rad bi bil tisti avstrijski, ki so ga ravnokar izstrelili –, prvič, preglasuje ali pa, drugič, izigra kot v primeru problematike policije, kar je kolegica Kozlovič odigrala njej namenjeno vlogo. Smo na poti v tretjo recesijo in s to in takšno, imenoval bi jo kar nevlado ter njeno politiko, ki ji asistira koalicijski in žal delno tudi opozicijski anemični del Državnega zbora, sem zelo zaskrbljen in še bolj čemerem, ko zdaj to berem. Poglobilo se bo zadolževanje, načrtovani ukrepi Ustave Republike Slovenije bodo ugasnili trenutni gospodarski razvoj.

Predsedniku Državnega zbora, kolegu Brglezu bi pa lahko poočitali, da premalo spodbuja, ne inicira tehničnih razprav ter dovoljuje preveč proceduralnih, če citiram nekoga na moji desni, "pobalinskih" – konc citata – malih iger in upam, da se bo v tem kolega Brglez spremenil in izboljšal.

Lahko nadaljujem in rečem, če bi Združena levica na osnovi vsega, kar je bilo v medijih rečeno in zapisano o nas, kakšna kalvarija smo za Slovenijo in tako naprej, vključno z neko nerodno izjavo o travi iz omenjenega intervjuja v Mladini – tudi s konopljo se bomo ukvarjali pri Združeni levici, res je –, šla v podobno točko dnevnega reda na zasedanje Državnega zbora, bi lahko to sejo podaljšali vsaj še za tri, štiri dni. A obstajajo za ljudstvo neprimerljivo pomembnejše, tehtne teme, ki jih želimo, poskušamo odpirati. Zato ne bomo sodelovali v tovrstnih dramoletih, ki smo jim priča danes, dramoletih, ki jih velika večina državljanov in državljanek ima ne dovolj, ampak preveč. "Na bruhanje mi gre," je rekla gospa danes na vlaku. Verjetno vas pa tudi zanima, kako bomo glasovali v Poslanski skupini Združene levice, to pa, drage in dragi moji, piše v prvi alineji 82. člena Ustava Republike Slovenije.

Kolega – dobro Tanko je vseeno ostal v dvorani, to je predvsem namenjeno njemu pa tudi vsem ostalim – mi nujno potrebujemo revolucijo, nehajmo se slepiti. Brez revolucije bi še vedno živeli v votlinah, brez ognja in luči razuma. Potrebujemo revolucijo in vsaj majhno svečko razuma v naših glavah v Državnem zboru.

Z razliko od ostalih mi v koaliciji Združena levica smo bili, smo sedaj in bomo ideološka koalicija, ideološka koalicija iz ljudstva in za ljudstvo. V današnji razpravi naprej ne bomo sodelovali. Podaril sem vam štiri minute dvaindvajset sekund. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.
Gospod Tanko kot predlagatelj.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani uvodničarji!

Ko poslušam te vaše razprave, ki smo jih bili deležni do sedaj, imam občutek, kot da je danes interpelacija Slovenske demokratske stranke. Nič takšnega nismo naredili v dosedanjem delu mandata, nobene takšne zadeve, da bi se lahko na takšen način ukvarjali z nami, sploh pa interpelacija Slovenske demokratske stranke – gospod Han in ostali, bi rekel gospa Lipicer – ni točka dnevnega reda, ampak je točka dnevnega reda interpelacija predsednika Državnega zbora in dejanja, ki so povzročena bila oziroma izjave, ki so bile izrečene za enega od nizkonakladnih medijev v Republiki Sloveniji.

Najprej o očitkih, da bi se lahko ukvarjali s kakšno drugo stvarjo namesto s to. Spoštovani kolegi, katera točka pa je ali pa bi bila namesto te točke dnevnega reda? Kaj predlagate? Kaj ste predložili? Katero gospodarsko temo, katero kakšno drugo temo? Nič niste predložili. Prej ste dejali, da bi z veseljem razpravljali o kakšni drugi temi, imeli smo točko pravosodja, pa je bila izjava ista. Torej, ne predlagate nič o tem, da bi kakorkoli o teh zadevah razpravljali na kakšen drugi način. Slovenska demokratska stranka je dejala, da ne bo Vladi oteževala dela – ne v prvih stotih dnevih; ampak predsednik Državnega zbora je več kot sto dni predsednik Državnega zbora in ni Vlada, je parlament. Tisti, ki govorite o politični kulturi, bi bilo dobro, da se vsaj oprete ali pa oprete na to, kaj je politična kultura. Frontalni napad na Slovensko demokratsko stranko s strani vseh poslanskih skupin, zato ker smo vložili na osnovi izjav predsednika Državnega zbora interpelacijo, to se pravi predlog za razrešitev predsednika, pač ni napačna politična kultura. Mi smo to vložili zato, ker želimo, da je kultura predstavnika najvišje oblasti v državi, to se pravi demokratske oblasti v državi, to pa je predsednik Državnega zbora, skladna z ustavno ureditvijo. Nič drugega nismo predlagali oziroma na nič drugega nismo to svojo zadevo oprli.

Vsi tisti, ki ste ugotavljali, kaj je zapisano v posameznih določbah ustave, vam predlagam, da to še enkrat preberete in da daste zraven citate predsednika Državnega zbora. Mi res nismo predložili celotnega magnetograma vseh teh izjav, lahko bi še kakšno zraven dali, ampak tiste ključne poudarke iz tega intervjuju smo pa dali in stojijo. Nihče med vami ni zanikal ali dejal, da smo karkoli potvorili v tem delu ali pa, da te izjave ne stojijo, ki so zapisane. Točno takšne so in nihče ni argumentiral z nobeno stvarjo, da jih razumemo kako drugače.

Ko govorimo o tem, kaj vse Slovenija potrebuje v tem obdobju, vas čakamo že več kot dva meseca. Nič niste predlagali; ne kot poslanske skupine, ne kot stranke, ne kot Vlada Republike Slovenije. Vsi akti, ali več ali manj jedro vseh aktov, ki smo jih do zdaj obravnavali v Državnem zboru, je samo eno: razrešitev ali ugotovitev o nepristojnosti oziroma odvzemu mandata našemu predsedniku Janezu Janši. Vsi ti, ki sedite tukaj, ste se do zdaj ukvarjali z edino razvojno temo, to pa je eliminacija gospoda Janše iz političnega prostora. Ste še kaj drugega predlagali, razen tistega rebalansa, ki ga niti ne bi bilo treba pripraviti, kakor pravi Möderndorfer? Še kaj drugega?!

Vsi zapleti, ki nam jih očitajte, spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, in to ste povedali v uvodu, povezani z delovanjem Državnega zbora, so izključno procesne narave, ki ste si jih vi kot največja stranka v Državnem zboru privoščili. Vse zadeve, ki so povezane s kakšnimi neumnostmi, napakami, blokadami in tako naprej, so vezane na odločitev vladne koalicije in še nekaterih strank zraven. Vključno s tem, da nimamo nadzorne komisije nad varnostnoobveščevalnimi službami. Mandat predsedniku naše stranke ste odvzeli 5. oktobra, če se ne motim. Zahteva je bila vložena tudi takrat nekje ali pa kasneje, ampak ko sem vas zaprosil, da mi daste ustavno, zakonsko in poslovniško skladen predlog sklepa o razrešitvi, mi do danes še niste odgovorili. Tudi to veliko pove, ker za to, kar ste vi zahtevali od nas ali zahtevate od nas, ne morete najti, ne morete izumiti pravne podlage, na kateri bi to argumentirali. Očitki o tem, da je nekako Slovenska demokratska stranka tista, ki nagaja in ovira delo Državnega zbora, pa ne držijo. Niti enega konkretnega koraka nismo naredili v smeri, ne vem, interpelacije ali česa podobnega, pa bomo zdaj imeli že ne vem kolikokrat problem ali pa imate problem, da boste pripravili ministra za gospodarstvo. Brez enega konkretnega, kateregakoli, ravnanja naše poslanske skupine.

Torej, ne nasipati dejanj ali pripisovati dejanj, ki ste jih nesposobni pripraviti, ki jih niste sposobni niti kadrovske pripraviti, kaj šele vsebinsko, nekому, ki se v tem delu ni z eno, mislim, da še z izjavo nismo vtaknili, če nismo bili posebej zaproseni in izzvani. To se mi zdi, da je svojevrsten problem politične kulture, gospa Kustec – pripisovati nekому nekaj, česar ni storil. Nesposobnost oblikovanja Vlade po dveh mesecih, ni problem Slovenske demokratske stranke, ki je v opoziciji, to je problem predsednika Vlade in največje vladne stranke. To je vaš problem. Mi smo žrtve. Mi in vsa država je žrtev tega, česar Vlada ne naredi ali pa prepočasi naredi. Tako bi bilo dobro, če bi pri teh stvareh bili, bom rekel, vsaj toliko razumni in pogledali, kaj ste naredili in kaj vam manjka, da bi sploh po dveh mesecih in še nekaj kompletno in delali za dobro Slovenije; to, kar menda želite, ampak videti tega ni.

Ko govorite o etiki in kakšnih drugih zadevah, bi bilo dobro, da tudi malo pogledate svoj kadrovski nabor ljudi, ki ste jih predlagali na pomembna funkcije. Če eno ključnih funkcij v tej državi podelite nekemu, za katerega je Računsko sodišče ugotovilo, da je kršil enajst aktov, od tega osem zakonov, potem to ne more biti dobro spričevalo za vlado Mira Cerarja. To je dokončno, to je bilo končno poročilo Računskega sodišča. Mislim, da je to velik problem.

Ko govorite o nas in o teh zadevah, pa naslednje: če hočete govoriti o prihodnosti, potem je treba vložiti kakšen zakon in kakšno rešitev. Iz izjav, ki ste jih opravili tukaj, niti ena se ni nanašala na prihodnost, ampak vse na zgodovino delovanja Slovenske demokratske stranke, čisto samo o tem ste vsi govorili; od predsednika Državnega zbora, ki je dve tretjini ali pa še več časa porabil za to, da je govoril o SDS, namesto da bi govoril o svojih izjavah, ki so predmet te interpelacije. Niti eden od vas ni ničesar komentiral o teh izjavah. Žal jih ni. Razumeti je, da se vsi strinjate, da to mora biti tako.

Če nekdo zagovarja, da je naša država korak nazaj od prejšnje države, potem pomeni, da so vrline, ki so držale skupaj prejšnjo državo, korak naprej pred vrlinami etiko, zakonitostjo, ustavnostjo, pred državo, ki jo imamo sedaj. To neposredno sledi iz tega. Če je državotvornost problem, če je državotvornost sporna, potem se najbrž vam zdi, da te države več ne potrebujemo, ker temelj za to državotvornost pa cilj državotvornosti je nastanek države. Tisto, kar se je dogajalo v državi, potem ko je nastala, je tudi svojevrsten problem; ampak mi o tem v tem delu ne govorimo: nerealizirana tranzicija oziroma nedokončana tranzicija, rdeči monopoli, ki obvladujejo vso sceno, tudi vašo stranko in tako naprej. To je problem te države in to je problem tudi tega, da lustracija ni izvedena.

Gospod predsednik, vaša izjava, da imamo sedaj kopico majhnih interesov namesto enega državotvornega, se ne da razumeti – po mojem mnenju –, kako drugače kot tako, kot smo v uvodu predlagatelja obrazložili. Če so interesi, pluralizem, če je to, kar je temelj demokracije, problem za predsednika državnega zbora demokratične države, potem ne vem, kaj je na drugi strani tega. So na drugi strani kakšni drugi interesi? Potem je samo še eden interes, takšen kot je bil džuče in vsi za njim. In tisti koncept, ki je bil do leta 1991, se pri nas ni izkazal za uspešnega. Primerjalno smo vsako leto od takrat, ko naj bi bila država zmagovalka 2. svetovne vojne, izgubljali z vsemi poraženkami 2. svetovne vojne. Ni minilo nekaj let, smo bili že gastarbajterji v največji poraženki 2. svetovne vojne. Zdaj pa naj nekdo razloži uspeh pa, ne vem, kredibilnost pa kvalitetno dediščino tiste prejšnje države! Nemogoče jo je razumeti na takšen način – drugače kot naravno katastrofo, ki se je zidala v Sloveniji še kar naprej in naprej.

Skratka, tudi to, da se ob tem, ko se vsa Evropa združuje, povezuje pri obsodbi totalitarnih režimov, pojdite v katerokoli evropsko državo, ki je nastala v času po padcu berlinskega zidu, imate primer Varšave, primer Prage, povsod praznujejo padec totalitarnega sistema, in to na res dostojen, primeren način. Narodi se povezujejo, pri nas pa krepimo neke vrednote, ki so definitivno povzročile v tej državi veliko gorja. Definitivno. V zgodovini človeštva ni večjega kolektivnega samomora, se mi zdi, kot je bil samomor po 2. svetovni vojni na slovenskih tleh. Skoraj 100 tisoč mrtvih na tako majhnem prostoru, pa enega ni, enega, ki bi mu rekli, da je bil soudeležen pri tem pomoru. A poznate koga, ste koga sprocesirali? Torej, če ni šlo za umor, potem je lahko to samo še samomor! Pa za tistih 100 tisoč, ki so pobegnili čez mejo, tudi lahko nekaj ugotovimo. In dejstvo je, da prejšnja država ni bila zgrajena na demokratičen način, tudi vse kasnejše dogajanje sodi k temu in je bilo enako pripravljeno preko tajnih uradnih listov in še kako drugače.

Skratka, povečevanje stvari, ki so se izkazale za problem, govoriti z nekim navdušenjem o teh zadevah, z definicijami, ki niso dobre, s poudarki, ki niso pravi, ne pomeni nič drugega, kot da se želi te zadeve na vsak način ohraniti v torišču političnega dela. Žal je tako, zdaj, če kdo razume to drugače, če te izjave predsednika Državnega zbora kdo razume kot kritike totalitarnega sistema, naj to pove. Če bom pogledal ustavo in izjavo, če bom pogledal preambulo in izjavo, eno, drugo ali trejo ali peto, niti ena ne gre skupaj s tem. In sedi na stolu, tamle, v imenu demokracije! Ni skupščina to. Če bi v prejšnjem režimu sedel tam, bi s temi izjavami šel po naravni poti tja. V situaciji, v kateri smo, v obliki vladavine, v kateri smo, pa to ni naravno, da je tam predsednik Državnega zbora tisti, ki zagovarja ali pa olepšuje slabe zadeve iz naše pretekle zgodovine in režim, ki jih je povzročil. To je problem. Če v koaliciji tega ne spoznate, potem vam mora opozicija pomagati k tej razsvetlitvi. Gospod Han bi vam tudi lahko pomagal, prej je zmetel neke očitke, tudi glede teh skupnih točk pri nepotrjevanju predsednika ali podpredsednikov Državnega zbora. Pozabili ste. A veste, kdaj se je prvič to zgodilo, da nekdo ni bil potrjen? Ko je gospod Rupel šel iz LDS v SDS in smo ga mi predlagali za predsednika Državnega zbora, takrat je bila vaša stranka v koaliciji in ga niste potrdili. Zdaj, če že očitata, potem je treba kronologijo vzeti od začetka do konca.

Predvsem pa, gospod predsednik Državnega zbora, vse to, kar ste v svojem uvodu povedali, ne odgovori, ne obrazloži nobenega iztrganega citata iz vašega intervjuja. Niti ene zadeve niste obrazložili! Niti ene. Naravno pravo in poveljni poboji, revolucionarne ideje in tako naprej – tega v naši ustavi ni. Tudi tiste stvari, ki sem jih prej naštel in ste jih tako na nek način, ne na nek način, ampak zagotovo pozitivno poudarili, niste niti poskušali komentirati, ampak

tudi vsi ostali. Vse te stvari, ki jih govorite, delate izključno tako, da vržete problem na SDS, nekaj v tekoči politiki, nekaj v procesnem delu, nekaj v drugih stvareh. Vi ste tisti, ki ste najbolj odgovorni za delovanje te države, niste storili sedajle v teh petih mesecih, ali pa štirih, po konstituiranju Državnega zbora popolnoma nič, razen tega, da Državni zbor ni popoln. To je bil edini vaš uspeh.

Po drugi strani pa sami s temi izjavami zbujate in spodbujate te razprave, ki jim pravite ideološke razprave. Intervju predsednika Državnega zbora je tipično ideološki intervju. Tipično ideološki. Potem ko se mi na to odzovemo, pravite, da se mi ukvarjamo s temi stvarmi. Zavestno povzročate vse tisto, kar je v nasprotju z našo ustavno ureditvijo, sprožate odzive, kar je povsem normalno, ne glede na to, da so vam totalitarne ideje bolj pri srcu, ampak na odziv demokratov boste pa zagotovo naleteli in naleteli na način, kot je za parlamentarno demokracijo povsem normalen. Če ta točka dnevnega reda ne bi bila skladna s pravili, bi jo verjetno predsednik Državnega zbora zavrnil. Pričakujem pa predsednik, da boste te zadeve pojasnili. To si želimo, ne samo mi, tudi pomemben del civilne družbe se je na vas obrnil. Tudi sam sem se na vas obrnil in žal kakšnih relevantnih, koristnih argumentacij, na osnovi katerih bi ali sam ali kdorkoli od nas spremenil mnenja, nismo dobili. Tako zaenkrat je vse tisto, kar smo zapisali, relevantno in stoji Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi razprava poslank in poslancev. Prvi ima besedo gospod Uroš Prikl. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Prepričan sem, da so očitki predlagatelja razrešitve neutemeljeni. To podkrepljujem s tem, da ocenjujem, da je izjava definitivno iztrgana iz konteksta, hkrati pa me v to prepričuje tudi obrazložitev predsednika Državnega zbora. Seveda moram povedati, da izkušenj z minulimi predsedniki Državnega zbora seveda nimam, ker sem prvič v Državnem zboru, čeprav nekatere izmed minulih predsednikov osebno poznam, pa ne morem soditi oziroma primerjati, kakšen je sedanji predsednik Državnega zbora v primerjavi z njimi. Lahko le rečem, da za moj okus in za moje videnje opravlja svoje poslanstvo več kot korektno.

V stranki DeSUS smo se na začetku odločili, da predlaganega kandidata, sedaj predsednika Državnega zbora Milana Brgleza, potrdimo. Osebno ga nisem poznal, pa vendarle sem se tako odločil. Morda sem takrat potrjeval mačka v žaklju, če se smem malo pošaliti ob tej priložnosti. Ampak danes, sedaj, ko sem imel priložnost spoznati ga osebno in ko sem ga imel

priložnost videti pri njegovem delu, moram reči, da sem se pravilno odločil in bi se seveda še enkrat tako odločil. Če pa sem malo kritičen tukaj tudi do Milanovega dela, pa lahko ugotovim le sledeče, da je mnogokrat še preveč tolerant do vseh vas ali pa, če hočete, do vseh nas, ko mnogokrat izkoriščamo, da ne bom rekel zlorabljam nekatera poslovniška določila, nas mirno pusti do konca, da razpravljamo in na koncu milo opozori, da smo šli pač malo izven konteksta. Človek je prizadet pri teh vaših očitkih, in to se mu tudi vidi, in to ni prav. Ni prav, da se lomijo ideološka kopja na plečih posameznika, pa četudi je to predsednik države, pa četudi je to predsednik Vlade, pa četudi je to predsednik Državnega zbora. Če sem pri prejšnji točki, ko smo govorili o pravosodju v naši državi, se strinjal, da je prav oziroma da ni nič narobe, da o tem razpravljamo, pa moram seveda ob tej točki povedati, da se mi zdi ta razprava danes neprimerna oziroma nepotrebna, če se seveda milo izrazim.

Spoštovani predsednik Državnega zbora, dragi Milan, mojo podporo imaš še naprej, želim ti mnogo sreče in mnogo uspeha pri nadaljnjem delu! Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel, izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Danes odločamo o Predlogu za razrešitev predsednika Državnega zbora, pa bi rada povedala nekaj besed o tem, o čem sploh odločamo, kaj naj bi bila ta kršitev poslovnika državnega zbora, kršitev ustave, zakona, kar se pač očita.

Torej, postopek razrešitve funkcionarjev po Poslovniku Državnega zbora določata 199. in 201. člen. 199. člen določa, kako se izvoli predsednik Državnega zbora, v 201. členu pa je določeno, da Državni zbor razrešuje funkcionarje, ki jih voli in imenuje na podlagi ustave, zakona ali poslovnika v Državni zbor, po postopku, kakor je določen za izvolitev ali imenovanje, če ni za razrešitev določen drugačen postopek. Poslovnik ne določa posebnega postopka za razrešitev predsednika Državnega zbora. Torej niso podrobno opredeljeni razlogi za razrešitev. Kakšni pa bi lahko sploh bili razlogi za razrešitev predsednika Državnega zbora? Te je mogoče ugotoviti na podlagi razlage ustave in poslovnika državnega zbora. Poslovnik določa, da predsednik predstavlja Državni zbor, to lahko razlagamo tako, da mora kot takšen zastopati celoten Državni zbor, torej vso Slovenijo in njene državljane. Razlog za razrešitev bi lahko bila le tako huda kršitev, ki bi pomenila kršitev, ki predstavlja razlog, recimo, za prenehanje poslanskega mandata po nam zelo dobro poznanem 9. členu Zakona o poslancih. Takšen

primer bi lahko bil, če bi predsednik Državnega zbora zagrešil na primer kaznivo dejanje zoper suverenost Republike Slovenije in njeno demokratično ustavno ureditev iz 33. poglavja Kazenskega zakonika – lahko si ga pogledate, če ga ne poznate –, kot so na primer veleizdaja, napad na neodvisnost države, škovanje nasilnih sprememb v ustavne ureditve. Takšen primer bi lahko bil, če bi bil obsojen na korupcijo ali zlorabo funkcije. Dobro veste, da takšnega postopka proti gospodu Milanu Brglezu ni bilo in ga tudi ne bo, ker seveda nič, kar je predsednik navedel v spornem intervjuju v Mladini, ne more biti povod za ovadbo. Tudi nobeno dejanje predsednika Državnega zbora ne daje podlage, da bi bila proti njemu vložena kakršnakoli obtožnica.

Poglejmo, nekaj je že bilo omenjeno, kakšna je parlamentarna praksa, zakaj so bile predlagane razrešitve predsednikov Državnega zbora doslej. Po mojih informacijah je to bilo štirikrat in vsakič so se predlagatelji, SDS, v predlogih za razrešitev sklicevali na to, da naj bi predsednik Državnega zbora zagrešil konkretno kršitev poslovnika državnega zbora, torej da bi kršil pravice poslancev v postopku v Državnem zboru. Nobeden od teh predlogov ni bil uspešen. Sicer je šlo za domnevno preprečitev razprave k razpravi prijavljenim poslancem, potem zaradi domnevne kršitve 85. člena Ustave Republike Slovenije, nesklic izredne seje, potem spet ravnanje z nekaterimi opozicijskimi zahtevami za sklic izredne seje in peti razlog tudi sklic redne seje. Vemo, da v tem primeru ni tako, torej na podlagi parlamentarne prakse, sedanje parlamentarne prakse, ne moremo reči, da takšen razlog tukaj v tem primeru obstaja. Nasprotno, predsednik Državnega zbora Milan Brglez pri vodenju Državnega zbora vselej ravna v skladu s poslovníkom in tako omogoča demokratično razpravo v parlamentu. To so ne nazadnje povedali tudi predstavniki poslanskih skupin v prejšnjih predstavitev svojih stališč. Zato z vidika dosedanje parlamentarne prakse ne moremo reči, da takšen razlog obstaja.

Odgovornost predsednika Državnega zbora je seveda politična, slednje pa ni mogoče interpretirati tako široko, da bi se njena pravna posledica razlagala tako, da določena predsednikova izjava predstavlja razlog za razrešitev samo zato, ker si tako razlaga ena politična stranka, ki ji volivci pač niso zaupali vodenja države. Predsednik Državnega zbora je sam dal argumentirano izjavo za Mladino in tudi pojasnil predlagateljem, pojasnil njen kontekst, zato ni razloga, da bi jo razumeli drugače, kot da je bila dana, tako kot ga zavezuje njegova visoka funkcija. Podal jo je kot politik in vrhunski strokovnjak za področje, o katerem je govoril. Zato zgolj razlaga ene poslanske skupine, ki njegove besede mestoma trga iz konteksta in namenoma izpušča dele izjave, zaradi katerega se potem spremeni pomen izjave, ne more biti razlog za razrešitev predsednika Državnega zbora, sploh ne na začetku njegovega mandata,

v katerem je že jasno nakazal, da bo ravnal povezovalno. Spomnimo se, to je pokazal že na prvi izredni seji Državnega zbora, 25. avgusta letos, ko je opozoril na to, da je Evropski parlament 23. septembra 2008 sprejel deklaracijo, da se 23. avgust razglasi za evropski dan spomina na žrtve stalinizma in nacizma in opozoril na pomen te deklaracije. Zato je nepotrebno, da se sploh postavi vprašanje o njegovi razrešitvi in se s tem vprašanjem sploh ukvarjamo danes tukaj, torej Državni zbor. Nepotrebno v času, ko imamo pred seboj pomembne odločitve, kot so na primer rebalans proračuna in druge zadeve, ki usodno vplivajo na življenje ljudi v Sloveniji, na življenje vseh nas.

Spoštovane kolegice in kolegi, vprašajmo se, čemu je konkretni predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora namenjen. Namenjen je destabilizaciji same institucije predsednika Državnega zbora in s tem destabilizaciji same države, ustvarjanju videza izrednih razmer v Sloveniji. Teh si ne želi nihče. Moramo se osredotočiti na reševanje težav, ne pa, da bomo tisti, ki jih bomo sami ustvarjali in se potem in potem ure in ure o njih brezplodno razpravljali. Zavračam tendenco, da se to počne vedno znova in znova. Sprejemamo vse konstruktivne predloge za rešitev težav, ki jih je na pretek, ne sprejemamo pa težnje, da se v Državnem zboru ukvarjamo s problemi, ki to niso. Žal pa se z njimi moramo ukvarjati, saj je to postalo politični problem takrat, ko na državni ravni, ker je ta predlog uvrščen na dnevni red Državnega zbora in se hočeš nočeš, četudi zavrnemo takšne predloge, po poslovníku moramo ukvarjati z njimi, moramo o njih razpravljati.

Ker se Stranka SMC zavzema za stabilnost v Sloveniji in za postopni napredek države, bomo glasovali proti razrešitvi dr. Milana Brgleza kot predsednika Državnega zbora, saj je ta vzor človeka, ki je več kot primeren za funkcijo, ki jo opravlja, in ker ne želimo destabilizacije delovanja države preko destabilizacije tako pomembnega državnega organa, kot je Državni zbor. V tem kritičnem času za slovensko državo v vseh pogledih, to je včeraj bila tudi izjava ene kolegice poslanke iz stranke SDS, moramo ves čas imeti pred očmi, na kaj se moramo osrediniti: na stabilizacijo in preko nje na prosperiteto Slovenije in ne na ustvarjanje izrednih okoliščin.

Predlagamo, da vsi skupaj usmerimo svoje moči v odločanje o zadevah, ki so pred nami, torej v prihodnost. Že danes bi lahko privarčevali, lahko izračunamo, koliko denarja stane, da tukaj en dan obravnavamo dve temi, ki bosta najverjetneje zavrnjeni – o eni sploh ni bilo treba glasovati –, če nas že toliko skrbi, koliko se potroši davkoplačevalskega denarja, naj nas tudi skrbi, da ga trošimo tukaj danes v prazno. Torej, predlagam in pozivam, da jih mi, ki imamo moč, da rešujemo probleme, tudi rešujemo. Ne porabimo svoje, od ljudstva podeljene moči za

to, da se ukvarjamo sami s seboj. Usmerimo vse svoje moči v razpravo o pravih težavah, ki nas pestijo, in s tem pridobimo, spet pridobimo zaupanje državljanov. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospe Andreji Katič, izvolite.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik, za besedo. Lep pozdrav, spoštovane, spoštovane!

Prebrala sem članek oziroma intervju z dr. Milanom Brglezom, ki je po mnenju predlagateljev podlaga za zahtevo za njegovo razrešitev kot predsednika Državnega zbora. Določeni odgovori na zastavljena vprašanja so mi blizu, nekateri manj. Za določene odgovore bi mu zastavila podvprašanja, pa nisem v vlogi novinarja, ki je opravil intervju. Vem pa, da kar nekdo pove, lahko natančno tolmači, kaj je s tem želel povedati, le sam. Ni še človek razvil sposobnosti, da bi drugemu misli bral. Verjetno pa si vsak od nas razlaga posamezne besede, stavke, tako kot jih pač želi razumeti. Kljub vsemu je predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez večkrat pojasnil prav vsako svojo besedo, izrečeno v članku v Mladini, pa je še vedno veliko razlagalcev njegovih misli. Pridobitev demokracije je tudi to, da lahko vsak govori, kar želi, ne pristanem pa na to, da je lahko podlaga za predlog za razrešitev s katerekoli funkcije tolmačenje, kaj je kdo s povedanim tudi mislil. Kot podpredsednica imam mogoče malo bolj kot ostali priložnost sodelovati s predsednikom Državnega zbora dr. Milanom Brglezom. Menim, da je sodelovanje korektno. Navedene besede v intervjuju v Mladini po moje ne morejo biti razlog za njegovo razrešitev.

Na našo zgodovino imam svoj pogled, svoje mnenje, svoje poglede prenašam na svojo hčerko, poskušam pa ji ne vsiljevati svojih stališč. Verjetno pa čuti, s čim se strinjam in kaj obsojam, kaj razumem in kateri so dogodki, ravnanja, ki jih nikoli ne bom mogla razumeti. Upam, da ji bom s pripovedovanjem o preteklih dogodkih zbudila ljubezen do zgodovine, do vse zgodovine, odkar nam je znana. Lahko me vprašate, zakaj. Zato, ker je zgodovina pomembna, zlasti zato, da se iz nje nekaj naučimo, da ne delamo istih napak in da se seznanimo s tem, kar je bilo dobro; pogled pa mora biti uprt naprej: danes, tukaj, v razvoj Slovenije. Parlament je ena izmed najpomembnejših institucij, ki ne le lahko, temveč mora delati za dobro Slovenije, zato smo tukaj, da delamo. Državni zbor je namenjen tudi izmenjavi mnenj, mnenj posameznih poslank in poslancev; prav je tako. Prav pa bi bilo, da bi to različnost izkoristili za to, da bi tako lahko bila rešitev, do katere bi skupaj prišli, še boljša.

Čakajo nas zahtevne teme, zelo zahtevne, mogoče pa danes vseeno čas ni vržen stran. Ljudem dajemo možnost, da si o

naših besedah in o naših dejanjih sami ustvarijo svoje mnenje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem še enkrat lep pozdrav.

Zelo zanimivo je poslušati razpravo, v kateri se govori o vsem mogočem, zelo malo pa o tistem, kar je predmet tega, o čemer bi danes morali govoriti vsi. Kajti danes, tako kot bi v resnici moralo biti, smo v SDS govorili o vrednotah in danes bi ta razprava morala biti razprava o vrednotah, o temelju države, tistem, kar je podlaga za ustavo, za dejanja, za kulturo, za vse, in za državnost samo. Kajti vrednota domoljubja je vrednota, ki jo vsi postavljajo v besedah na prvo mesto. O tem je govoril prejšnji predsednik države, sedanjí predsednik države, vsi bivši predsedniki vlad, tudi predsednica vlade. Skratka, vsi se strinjamo na eni točki – da je domoljubje vrednota, ki je posebnega pomena, ki je izjemna. Še bolj kot v Sloveniji je spoštovanje domoljubja kot vrednote prisotno v drugih demokratičnih državah. Včasih to pri nas zaradi nerazumevanja te vrednote pripelje tudi do norčevanja. Takega smo doživeli že tudi v parlamentu, ne v tem sklicu, ko smo se pogovarjali o tem, kako, recimo, v ZDA dvignejo zastavo, tudi v vrtcih, kako proslavljajo, ko se pripravljajo na proslavo dneva državnosti, od malih nog, če želite, do univerz; skratka, vsi. In takrat skupnost zaživi kot eden. Ampak vsi se zavedajo nečesa – kaj je dejanski rojstni dan njihove države. In v Sloveniji je rojstni dan samostojne Slovenije en sam, to je dan osamosvojitve, materializiran v dnevu državnosti. To je to, gospe in gospodje! Ni nobene prazgodovine tu zraven. Mi lahko govorimo, kaj je bilo v Avstro-Ogrski, pa kaj je bilo v kakšni prejšnji državi, in ni nobene kontinuitete, kajti tisti, ki so nas napadli – za vse, ki ste premladi, da bi to vedeli, in takih je že kar nekaj v tem parlamentu –, so imeli na krilih rdečo zvezdo pa srp in kladivo. Iz tistih letal z rdečo zvezdo so metali kasetne bombe, kar je zločin po mednarodnem pravu, so streljali z raketami na civiliste, kar je zločin po mednarodnem pravu, zavestno, in njih smo premagali in nagnali s pomočjo mednarodne skupnosti in velikanske enotnosti. Nihče, ki je na katerikoli državni funkciji, nima najmanjše pravice to kakorkoli odpraviti ob stran ali potvarjati zgodovino. O tem se v Državnem zboru veliko premalo pogovarjamo in rezultat tega je, da se domoljubje pojmuje kot nekaj drugega, kar v resnici je – kot pozitiven odnos do svoje lastne domovine, ki je ena sama, to je Slovenija.

Še huje pa je, vsaj sam osebno menim tako, kadar nimamo tistega občečloveškega spoštovanja do preteklosti in kadar napačno uporabljamo pojme. No, v danem primeru je to

še posebej nerodna zadeva, če to stori nekdo, ki je univerzitetni profesor in bi te pojme moral obvladati v nulo. Kaj pa je pojem naravnega prava? Vsakdo, ki konča FDV, to ve. Pojem naravnega prava je bil razvit ravno kot protiutež totalitarni pravni državi, konkretno, recimo, nacistični Nemčiji, kjer se je vse delalo po zakonu – to sem ravno pri prejšnji točki dnevnega reda razlagal –, delalo pa se je grozljive zločine, nepojmljive zločine, ki dobesedno vzamejo sapo, ki obrnejo želo dec vsakemu normalnemu človeku. Ampak vse je bilo po črki zakona; vse je bilo skladno z njihovo takratno ustavo, z zakoni, akti, vse je bilo pravno pokrito v nulo. Pravna država je delovala bolj kot katerakoli druga pravna država na tem svetu. Zaradi tega opozarjam, da pravna država sama po sebi ni nič, če ne spoštuje občečloveških vrednot. In zaradi tega je bil razvit pojem naravnega prava, ki je proti temu zločinskemu pravu, zločinski pravni državi postavil tisto naravno pravo, ki temelji na občečloveških vrednotah: na spoštovanju do življenja, spoštovanju do človekovega dostojanstva, vseh pravic, ki jih danes, zapisane v slovenski ustavi, pojmuje kot samoumevne. To je v resnici tisto, kar je bil prvotni pomen, in še danes se v stroki tako uporablja, naravnega prava. In govoriti o tem, da se je iztrebljalo, zločinsko, določene skupine ljudi za materialno korist, zato da si utrdil svojo oblast, potem ko je bila vojna že končana, in to kakorkoli povezovati s pojmom naravnega prava – vseeno je, kako zdaj to obrneš, mene to malo spominja na tisto drugorazredno temo pa opravičevanje tistega izraza, kar je zelo podobno, samo paralele se potegne –, je neprimerno, je tudi nestrokovno in je nedostojno.

Nekdo, ki je na vrhovni funkciji v Državnem zboru, bi se vendar moral zavedati posledic svojih dejanj. Vsakemu se zgodi napaka, če pa je napaka zelo velika, huda in očitna, pa bi moral biti vsakdo vsaj toliko, da bi potem potegnil sam pri sebi tudi konsekvence, odgovornost. Ampak v danem primeru, namesto obrazložitve, namesto opravičila smo bili priče samo potrditvi tistega, na začetku te seje že, ko je staro pravilo, od višine se zvrti ali pa kot, piše v Svetem pismu, napuh je eden od naglavnih grehov. Tisti, ki je neprimerno, lahko tudi pomotoma, uporabil takšne besede, je ozmerjal tiste, ki smo na to opozorili, po dolgem in počez in to s toliko arogance, da je to nekaj popolnoma nesprejemljivega in bi že to moral biti razlog za njegovo razrešitev. Takšnega odnosa nima nekdo, ki bi moral nevtravno voditi Državni zbor, pravice imeti do katerekoli politične skupine v Državnem zboru. Seveda je to skladno z nekim vzdušjem, ki se ustvarja v Sloveniji, po katerem je v temu trenutku treba z zaničevanjem in uničevanjem vsakogar in vseh, pa še njihovih družin, kar ima zveze s SDS, dokazovati svojo rdečo pravovernost. Takšna je trenutno, recimo temu, uradna medijska politika. En sam sovražni govor, in tudi to je v enem delu bil sovražni

govor, če vam lahko povem, po evropskih kriterijih.

Zaradi tega razumem stiske vseh tistih, ki danes to zagovarjate, da ste se tej temi izognili, ker je seveda ne morete braniti in to veste. Ko gre za vrednote, je stvar popolnoma jasna in je točno takšna, kot sem povedal. Čudim pa se nekomu, ki je univerzitetni profesor, da potem svojo napako skuša pokriti s toliko agresivnosti in posmeha do drugih. To pa ni primerno. Tudi če ne bi bil na funkciji predsednika Državnega zbora, je pa neprimerno za univerzitetnega profesorja. Vendar je neka tudi poklicna integriteta pri takšnem, kajti treba se je zavedati, da z vsakim dejanjem, vsakdo, ki je bodisi profesor ali pa na funkciji v Državnem zboru ali pa kjerkoli drugje, kaj šele, če je oboje hkrati, deluje tudi kot zgled, vzgaja. In vzgoja je eden temeljnih elementov vsake države. To je tisto, s čimer pravzaprav postavljamo temelj naslednje organizacije, tukaj gre za odgovornost za naprej in za to, kakšen zgled jim dajemo in kakšna so sporočila in kakšne vrednote želimo dati, predati naprej naslednjim generacijam kot svojo kulturno, etično izročilo.

V našem primeru, SDS, smo prepričani, da mora biti to temeljno spoštovanje do človekovih pravic, do bližnjega, do vseh žrtev totalitarnih režimov, vseh, z enakim vatlom in seveda, da mora biti temelj vsega, kar je povezano z državnostjo, vrednota domoljubja. Zaradi tega smo to temo danes odprli in zaradi tega je to naš predlog, in to sami dobro veste, še kako upravičen.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek. Izvolite.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, predsedujoča. Spoštovani dr. Brglez, predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani kolegi iz stranke SDS!

Zelo me žalosti, da danes zopet poteka ta razprava kot neko bojno ideološko polje med nami, ki bi morali sodelovati, in predvsem me žalosti način, na katerega poteka in prav gotovo ni državotvoren. Saj ne, da se mrcvarimo zaradi strateških dilem ali pa povemo državljanom, kaj smo skupaj dobrega naredili do sedaj. Ne, ponovno se obtožujemo, mečemo drug drugemu razlage v obraz, katere so prave besede, iztrgane iz intervjujev, magnetogramov; skratka, ne bom citirala pojma politične kulture, ker mislim, da tega tukaj ni treba, ampak to je negativna politična kultura, ki je sama osebno ne podpiram in si ne želim. In za to leta 1990 nismo rekli "da" – državljanke in državljani! Država, ta država, je država vseh nas, ne samo vas. Ti izključujoči dogovori niso nikomur v prid. Res je, ne nam, ampak tudi ne vam, predvsem pa ne državi in državljanom. To ni državotvorno.

Govorimo o besedah. Kaj pa sploh so besede? Z besedami poskušamo ponazoriti neko

sosledje slik, občutkov, zvokov, ki jih čutimo v sebi, in prepričati sogovornika, kaj želimo povedati. Veste, vsak ima svoje občutke in svoje besede in svoje slike, ko nekaj prebere: in vaše niso nujno naše. V tej svobodni državi, sem prepričana, da vsak zna brati, prebrati in razumeti in si po svoje razlagati. Branje misli. Že dolgo časa se ukvarjam s komunikacijo, mogoče pa lahko povem skrivnost branja misli. Je samo ena, in to je dialog. Dialog nam pove, kaj je kdo hotel povedati. Res pa je, da bi bilo to zelo državotvorno dejanje, in ne vem, če ste v tem trenutku še pripravljeni na ta korak.

Torej, če bi vas resnično skrbelo, ali je dr. Brglez za predsednika Državnega zbora, bi mogoče kaj več povedali o njegovem zavzetem, trdem in tudi strokovnem delu, ne pa o tem, kaj je kdaj mislil. Dejstvo je, da prežite na naše besede v intervjujih, magnetogramih, jih trgate ven in mogoče boste tudi kaj takega naredili z mojimi besedami, želim si pa, da ne bi. In res je, mi smo drugačni, zato smo danes tu, ker mi in dr. Brglez te politične moči ne potrebujemo. Za mene osebno kot državljanko je vseeno, kdo vodi to državo in kdo vodi ta državni zbor. Pomembna je vsebina, ampak veste, pomemben je tudi način. Za vas pa je pomemben samo odgovor – kdo; in ta odgovor je eden in enoznačen. Kaj nas še loči? Vaš namen je skrbno in namerno ustvarjanje ideološkega razkola, negativnosti, ustvarjanje politične krize; veste, to je tisto, kar najmanj potrebujemo trenutno. Resnično. In zato je to treba delati. Mi pa želimo razreševati krizo, pomirjati nasprotja in ustvarjati pozitivizem. Zakaj nikoli niste povedali ničesar, kaj je kdo od nas ali pa dr. Brglez pozitivnega naredil ali rekel? Ne nazadnje vas je v tem istem intervjuju pohvalil, ne nazadnje niste povedali ničesar iz govora v Premurju, niste povedali nikoli, da je edini, ki je zavzel za ideološka nasprotja v Državnem zboru. Vaši tviti, ja, so ostali nemi, čakam na kakšen pozitiven tvit, ki bo v tej državi pripomogel k temu, da bomo bolj živeli, tudi zato, ker bomo bolj pozitivni. Ja, mogoče z namenom, pa ta ni državotvoren, lahko vam povem.

Dragi kolegi, konstrukcija, sestava, zgradba se lahko naredi samo na en način, in to je sodelovanje in dialog. Čakamo na vašo konstruktivno opozicijo, kajti ta politični parket je postal spolzek in to so vam pokazale te volitve. Vašemu staremu načinu delovanja je mogoče odklenalo, zato predlagam, da svojo vinilno ploščo zamenjate končno s kakšnim cedejem ali pa s čimer bolj modernim. In ne glede na besede, ki jih boste danes izrekli dr. Brglezu, prepričana sem, da bodo njegova vrata, tako kot so vedno, ostala odprta za dialog in državotvornost. Tudi zato, tudi zato, dragi kolegi, verjamem, da je on tisti, ki je pravi za predsednika Državnega zbora v tem sklicu, in si te razprave o interpelaciji, kaj šele glasovanja, ne zasluži.

Vseeno pa, ne glede na to, kako se boste odločili biti konstruktivna opozicija in kako bo vaš stroj, ki je neverjeten, deloval še naprej, bi rekla tako: ne glede na to, kaj se bo dogajalo v naslednjih tednih in mesecih, vam polagam na srce en verz Gregorčiča. "Gorje mu, kdor v nesreči biva sam, a srečen ni, kdor srečo uživa sam." Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. K besedi se je prijavil PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala za besedo.

Ko sem na začetku govoril o odgovorih na konkretne obtožbe, sem izpustil eno zaradi tega, ker mi je nekako zmanjkalo časa, in najprej moram to pojasniti, kar sem hotel na koncu pojasniti. To se ne tiče samih revolucionarnih dejanj oziroma moje totalitarne usmerjenosti.

Tisto, o čemer je bilo govora, ko je bilo govora v nekem pozitivnem kontekstu revolucije, je bil govor o tistem, kar v družboslovju poznamo kot družbeno oziroma socialno revolucijo. Ta se je dogajala oziroma tovrstni preskoki so skorajda nujni in bi jih tudi danes potrebovali. Bodisi da bi potrebovali znanstveno revolucijo, bodisi da bi potrebovali revolucijo v inovativnosti, ali pa konec koncev revolucijo o politični kulturi. Sedaj tudi zaradi tega, ker sem pobornik tega, da je treba to z vzgledom kazati, poslušam tole, me sicer zelo žalosti, poslušam, gledam, ali me kdo lahko pogleda v oči, ko mi govorite stvari; in večina mi tega ne more narediti. To me nekako prepričuje, da tisto, kar sem naredil, kar sem rekel, ni tisto, kar so iz tega naredili drugi. Dejstvo je, da tiste izjave, ki so bile, in v teh je do sedaj nepojasnjena samo tista, kako pridemo do tistega skupnega interesa. Gre za zelo preprosto zadevo. Vsaka država, velika, ne vem, kakšna ideologija je v ozadju, zna poiskati zvezo med gospodarstvom in državo, pa je lahko ne vem kakšna ideologija – najbolj neoliberalna ali kakorkoli bi že temu rekli –, zna poiskati tovrstne skupne interese in včasih ne potrebuje pisati, tako kot moramo mi pisati čisto vsako strategijo, ker je vsakemu jasno, kaj je ta skupni interes. Zaradi tega imamo mi problem, zaradi tega, ker ne znamo teh skupnih interesov na tako jasen način definirati, da bi bilo popolnoma potem vseeno, ali vlada ta koalicija, vlada druga koalicija, in se skuša potem te stvari spreminjati. Tiste stvari, ki so nekako utemeljene na temeljnem družbenem konsenzu in ta temeljni družbeni konsenz v tej državi vsekakor je naša ustava. Vsaj zame na tistem polju, kjer sem deloval, sem se mogel številokrat ali pa mnogokrat soočiti z ljudmi, ki so govorili, okej, o zunanjih politiki kot da nimamo svoje ustave, kot da niso notri določene vrednote. Na tem mojem polju se je to pogosto kazalo in tam je to izgledalo prav inovativno, da pogruntaš, da imaš svojo ustavo in da je treba na podlagi ustave potem tudi v mednarodnem okolju delovati. Vse

tiste izjave, ki so bile rečene, so bile rečene kot nekomu oziroma bilo je vprašanje kot nekomu, ki je doma iz mednarodnih odnosov. In vse te moje primerjave so na začetku šle samo iz tega ven. Potem mi pa se podtika vse te notranje zadeve

...

Ja, res učim, učim med ostalim tudi človekove pravice. Ja. Celoten kontekst človekovih pravic precej poznam; poznam zgodovino naravnega prava; vem, da se je tudi naravno pravo tako kot pozitivno pravo zlorabljalo, če je bilo uporabljeno enostransko. Tisto, kar sem prej omenil in kar ste hitro preskočili: naravno pravo se je uporabilo za to, da se je utemeljevalo znotraj krščanske civilizacije pobjo Indijancev – ker niso ljudje! Na ta način se je to skušalo narediti. Ampak to je zgodovina, ljudje božji! Tisto, kar hočem povedati, je, da se ga običajno polotevajo takrat, ko hočejo odmisлити pozitivna pravila, ki pa obstajajo v dani družbi. In če narediš samo eno in ne združiš obojega skupaj, je tisto pravo kot tako nepravilno. Moraš priti do rešitev, ki so takšne. Tam je bil pa kontekst čisto drug. Samo tisto, kar združuje eno in drugo, je tisto zgražanje, ki ga človek lahko občuti, ko nekdo reče povojni pobjo, in na drugi strani zločini, ki so bili storjeni pod nacističnim režimom. Vse to je zavržno. In če je lahko kakorkoli drugače interpretirati tisto zadevo – ja, res je treba zelo zelo kreativno pristopiti k zadevi, da bi jo lahko na drugačen način pravzaprav interpretirali. In se mi te stvari predpisovati, kako ali pa kakšen je bil moj namen, kako sem hotel hvaliti prejšnjo državo. Seveda sem bil ... V bistvu je takrat bil res ta poseben – posebna čast pravzaprav, da sem bil dosti star, da sem lahko oddal svoj glas na plebiscitu. Dovolj star sem bil tudi, da sem lahko bil na prvih volitvah, ko smo videli, da je nek namen, ko smo izvolili Drnovška, pa ne tistega drugega, ki so ga predlagali. Ampak, takrat smo čutili, da smo s tem nekaj naredili. To je bil nek pozitiven občutek. In zdaj pripisovati, da zaničujem ta pozitivni občutek – pa to je zavržno! Mislim, to je ... okej, recimo, da lahko razumem, da obstajajo ljudje, ki hočejo misliti absolutno drugače o teh zadevah, ki meni zgledajo povsem normalno.

Tisto, kar je vsekakor treba še glede tega poudariti, je – če se še lotim kakšne. Aha, moram priznati dve stvari. Ena od teh stvari je ta, da današnja razprava na koncu postane ideološka razprava, pravzaprav se ideologiji na koncu ne da nikoli izogniti, tako kot se ne da politične plati nobene stvari na koncu izogniti, to so pač neka motorična dejstva, bolj je vprašanje, koliko in na kakšen način. In druga stvar, vseeno je treba priznati, enkrat so pa le priznali, da sem nekaj dobrega storil, čisto na začetku, ampak v naslednjem trenutku v utemeljevanju tega, kaj vse sem storil narobe, so pozabili na to, da je to tudi kontekst, skozi katerega je treba tudi to izjavo dati, ker je ta že bila dana, ne morem se konstantno ponavljati. Treba jih je preprosto pogledati, kaj vse sem povedal, na kakšen način

in zakaj sem to povedal. Zavedam se, da imajo vse te zadeve simbolno moč in to je edino, kar mi ta pozicija daje. Ta pozicija mi daje možnost, da včasih presežem tisto, za kar pa mogoče ta trenutek ni konsenza v dani družbi, pa bi bilo treba, da bi bil v to smer postavljen. Seveda je ta prizadevanja možno izničiti, najbolj preprosto jih je izničiti z napadom na osebno dostojanstvo tistega, ki določeno funkcijo opravlja.

Zato bom še naprej sedel tukaj in poskušal navezati očesni kontakt s tistim, ki me obtožuje, ker res želim vedeti, če je iskren. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo želi tudi predstavnik predlagatelja gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Najprej vsem tistim, ki govorite o procesnem delu ali pa procesnih pristojnostih, ki jih ima predsednik Državnega zbora, nekaj razprav na to temo. To ni predmet te diskusije danes in mislim, da je to vse brezpredmetno. Slovenska demokratska stranka bo konstruktivna opozicija – tam, kjer bo to lahko; bo pa tudi alternativna opozicija – tam, kjer bo to potrebno. Tako računati samo na to, da bomo za vse dvignili roko in kimali, to je najbrž problem. Imate pa prav; te izjave, teh 5 stavkov, teh 5 trditev predsednika Državnega zbora je izključno ideološke narave. Izključno. Če nekdo pravi, da ... Takole, trditev "lastna država je korak nazaj, ne v smislu državnosti, ampak državotvornosti" – to je politična izjava, to je ideološka izjava, ker to je prelomnica med dvema sistemoma. Če imamo kopico majhnih interesov namesto enega velikega, državotvornega, to je tudi politična izjava. Drži? Najbrž drži. In naša ustava pač govori o tem, da imamo demokracijo, pluralizem in tako naprej, nimamo več tistega, kot je bilo prej: eno osebo, en režim, eno vodstvo, eno ideologijo, ampak pač smo različni. Ti obe izjavi sta v nasprotju s tem, kar smo zapisali v preambulo ustave, gospod predsednik.

Potem ste dejali, da "prej smo bili vezani na določen tip države, ki je imela dediščino, kredibilnost in določena pripoznanja v mednarodni skupnosti, sedaj imamo državo, ki je članica Nata in EU, pa tega ne zna izkoristiti". Glejte, tudi druge totalitarne države, zaradi tega, ker so pač takrat bile članice mednarodne skupnosti – vprašanje, koliko so bile kredibilne. Ta oblast, gospod predsednik, teh totalitarnih držav, NDR, Romunije, Ceausescujeva in Živkova in tako naprej, so bile zgrajene na temelju kršenja človekovih pravic in samo na tem principu so eksistirale. Samo na tem principu so eksistirale. Če gremo nazaj, Kraljevina Jugoslavija; v Kraljevini Jugoslaviji niso množično požigali, niso množično pobijali, niso povzročali, bi rekel kraljevskega eksodusa, pa je bila opredeljena država kot država, ki je slaba. Nova Jugoslavija, praktično v istem obsegu, obrezana za morda kakšno entiteto, ki smo jo po neumnosti izgubili, je vse to počela in

pravite, da je bila boljša država v temu smislu varovanja človekovih pravic kot, ne vem, Kraljevina Jugoslavija. Pa takšna grozovita dejanja se takrat niso dogajala.

Ko govorite o naravnem pravu, gospod predsednik – vi se vračate v srednji vek in poveste, kaj se je takrat dogajalo. Samo med srednjim vekom, med obdobjem, ko se je kolonizirala Amerika, in obdobjem, ko se je zamejevala politična struktura nove države, je bistvena razlika, štiristo let razlike. Učinek ali pa pristop pa popolnoma enak, ko govorite o krščanstvu in iztrebljanju Indijancev – saj niso bili samo krščanski tam, so bili tudi kakšni drugi, morda kdaj kasneje –, je to problem. Ko govorite o svobodni državi po 2. svetovni vojni, pa to za vas ni več problem. Ko govorite o utemeljevanju naravnega prava pri sojenju zločincev 2. svetovne vojne. Ampak, tam je bil izpeljan sodni proces, mednarodni sodni proces, neke vrste haaški tribunal se je tam izvajal in to v Nürnbergu in tudi Japonce so obsodili Todža in ostale tri ali štiri, tiste, ki so povzročili to kalvarijo 2. svetovne vojne. Ampak je bil izpeljan sodni proces. Tukaj pa imate vrsto dokumentov najvišjih politikov po osvoboditvi, Kardelja, Kidriča in tako naprej, ki pozivajo k pobijanju, zato ker se bo, ne vem, dneva X razglasila amnestija. Poglejte, to je sistemski pristop, tega proti Indijancem na takšen način niso počeli. To je čarovniški proces, to je res grozovito.

Če vi postavljate to primerjavo in te stvari, potem je to problem. Vi ste profesor prava, pravite, da razumete. Niste usmerili ene besede kritike proti tistim, ki so to izvajali. Ene besede kritike! V istem intervjuju. Ene besede – tudi do zdaj ne. To, kar govorite o tem, o tej Srebrenici in o temu 9. avgustu, ki ste ga v nagovoru imeli in se s tem pohvalite. Jaz sem bil trikrat podpisnike zahteve, da predsednik Državnega zbora obeleži z nagovorom Državnega zbora to zadevo v Državnem zboru, pri gospodu Gantarju, pri gospodu Vebru. Tudi Nova Slovenija in tedanja Ljudska stranka sta še podpisali, pa nobeden od predsednikov Državnega zbora tega ni naredil ali pa ni hotel narediti. Če ne bi bilo izredne seje Državnega zbora takrat, vprašanje, kaj bi bilo v tem sklicu Državnega zbora. Ampak tudi takrat sem na vas ravno tako naslovil kot pri prejšnjih primerih zahtevo, da se to naredi, in ste naredili, ni bilo treba nobenih procesnih zadev izvajati. Ste naredili. To spoštujem in to mi je všeč in upam, da bodo tudi naslednji predsedniki Državnega zbora, tako kot so se spomnijo Srebrenice, naredili tudi to pietetno dejanje vsakič v Državnem zboru. Tega ne oporekam, to se mi tudi zdi v redu.

To, kar ste pa govorili o revoluciji, ne vem kakšni, znanstveni, tehnološki ali tako naprej, gospodarski ... To pa nima povezave, vi ste zdaj to zrelativizirali to izjavo, ker vi v tem delu govorite o drugačni revoluciji. Tukaj ste govorili o ideji revolucije Združene levice, ne pa

o tehnološki revoluciji pa znanstveni revoluciji, oni imajo drugo definicijo revolucije, ki jo je treba izvesti. Težko je, zdaj pa boste tukaj mene prepričali ali pa nas, podpisnike, da ste vi tukaj mislili na kaj drugega. Ta revolucija se nanaša vsebinsko na popolnoma drugo stvar, revolucijo, o kateri vi govorite – v narekovajih. Mi smo za tehnološki preboj, mi smo za silicijevo dolino na Koroškem ali kjerkoli, v Prekmurju, če želite – noben problem. Mi tukaj, nismo ovira in tukaj smo konstruktivni, samo v definiciji ali razumevanju revolucije, kot jo zagovarja Združena levica, pa je poudarek povsem drugačen, gospod predsednik. Povsem drugačen. Poanta je čisto druga. Čisto druga. S tem ko ste vi to relativizirali s tehnologijo in znanostjo, se niste izvili, in tega niste pojasnili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo želi dr. Milan Brglez, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala.

V naravi razumevanja ali kako se človek počuti, da malo ponazorim to čarovništvo iz srednjega veka: karkoli že narediš, vedno si kriv. Kako ta zadeva deluje? Kako so proučevali, ali je nekdo čarovnica ali ne? Pač, potopili so jo v vodo, ženske so bile, samo to, tukaj se začne; potopili so jih v vodo in tista, ki je splavala na površje, je bila čarovnica in zato so jo zažgali. Tista, ki pač ni izplavala, ni bila čarovnica. Ampak zdaj, razprava je približno takšna v tem našem kontekstu in v teh naših interpretacijah. Tisto, kar se je hitro pozabilo ali pa se je v tem hvaljenju onega prejšnjega režima – vedno sem povedal, da sem govoril o mednarodnem kontekstu in nisem govoril o notranjem kontekstu. Zavedam se problematičnosti notranjega konteksta in to sem večkrat povedal. Zavedam se, kako je bilo s stanjem človekovih pravic takrat, tudi to sem preštudiral naprej in nazaj; ne samo to, da to vem; tudi vem, kakšen je odnos te države in kdaj se uporablja, recimo, splošna Deklaracija človekovih pravic, ki je nek tak mednarodni standard, a se ga zelo redko, tudi pri samem osamosvajanju, utemeljevanju in podobnih zadevah uporablja. Saj uporabljajo druge dokumente, ne govorim o tem, da se ni tovrstnih dokumentov uporabljalo. Ampak, tisto, kar hočem poudariti, je, da ste pozabili na neko tretjo možnost, na tisto, kjer pa je lahko neka zadeva bila kredibilna, pa ni bila Vzhod, pa ni bila Zahod, ampak so bili neki neuvrščeni. Tega pa ne morete samo s totalitarnimi zadevami povezati. To je neka specifična dediščina, ki je pač takrat nastala. Zelo specifična. Danes je ni več, ne obuja noben spomina po teh zadevah, ampak iz tega ven je tista kredibilnost nekako izhajala, pozicionirala se je v tej mednarodni skupnosti na določen način – tista država. Ne govorim o njeni notranji konstituciji, govorim o njeni mednarodni vlogi. In seveda je potem tisto kredibilnost na podlagi tega nekako gradila. Mi smo prišli v te organizacije, o katerih smo

govorili, ampak iz tega nismo znali tiste zadeve izpeljati, ki bi jo pravzaprav lahko. In to zaradi tega, ker ne razumemo, da državotvornost ni stanje, ampak je proces, vsakodnevna odločitev tistih, ki delujejo v imenu države. Zdaj pa, če si državo na takšen ali drugačne polastimo, potem zelo težko pridemo do tovrstnih razmišljanj oziroma tovrstnih razumevanj. Toliko sem hotel zdaj v tem kontekstu zgolj pojasniti. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo želi predstavnik predlagateljev. Gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod predsednik, v tem intervjuju, ki je tukaj, je zelo malo tega mednarodnega konteksta, o katerem bi vi radi govorili. Strašno malo. Ena primerjava še s Švico in je končano.

Ko govorite pa o neuvrščenih in to, ne vem, postavite nekaj na nek piedestal tretje poti, to pa je ... Kaj pa je to bilo – skupek vojaških diktatur in Indija. To je to. To je bila ta neuvrščenost. Gadafi, Castro, Husein, to so še, Sadat oziroma Naser prej, pa ena največja demokracija na svetu, pa še okrog boste nabrali praktično same vojaške diktature in čisto nič drugega ne. In to ni ... To je bilo pač, ne vem kaj, to so bile združene države vojaških diktatur, ki so potrebovale mednarodno pomoč, permanentno, nobena ni preživela, na koncu tudi Jugoslavija ni preživela, ker se je sesulo vse. In to je to.

Ko govorite pa o državnosti oziroma državotvornosti, pa tudi malo zahajate, vi mešate na nek način pojem državotvornosti, se pravi tisto, kar je koncipiralo državo in kaj konstituira državo, in državnosti, se pravi tisto, česar pravzaprav nimamo. Vse te stvari naprej, ki se dogajajo, pomenijo slabo državnost oziroma rušenje temeljev te države. To je eden od ključnih problemov, s katerimi se ukvarjamo. Vse tisto, kar bi morali predlagati, recimo mnoge prejšnje vlade, zadeve potegniti, da bi imeli občutek, da imamo državnike, tiste, ki državo držijo in razvijajo, saj je šlo vse v nasprotni smeri. Tudi sedaj. Saj vse to, kar počne Vlada z ukrepi ali pa ne počne Vlada z ukrepi, ki jih ni, ki so umanjali, ne krepi državotvornosti, gospod predsednik, ampak državo ruši – zadolževanje in tako naprej. Vse to, kar je, to gre v nasprotno smer od tega. Težko je reči, da so tisti, ki so državo zadolžili nad glavo, da so ravnali državotvorno, in da tisti, ki to politiko nadaljujejo, delujejo državotvorno. To je nemogoče sprejeti – ta koncept. To pomeni utapljanje države; sistematično, pospešeno potapljanje države.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravi naj se gospa Eva Irgl. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Naš vodja poslanske skupine je sicer že podal stališče poslanske skupine, torej tudi moje, vendar bi kljub temu želela še sama nekaj dodati k tej razpravi danes v Državnem zboru.

Torej, predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez je danes interpeliran zaradi tega, ker je v intervjuju za slovenski tednik dal nekaj izjav, ki jih je predlagatelj iztrgal iz tega konteksta in jih uporabil kot razlog za zahtevo za razrešitev. Menim, da je ta zahteva res neupravičena. Očitki, ki jih je predlagatelj zahteve za razrešitev predsednika Državnega zbora podal, so tudi po moji oceni popolnoma neutemeljeni, zavajajoči in so neresnični. Dr. Milan Brglez se je v tem kratkem času, ko vodi Državni zbor, izkazal kot nepristranski vodja Državnega zbora, ki dosledno spoštuje pravni red države Slovenije, deluje povezovalno in skrbi za ugled Državnega zbora, ki ga vodi, kot tudi države Slovenije kot celote.

Stranka SDS se s svojimi stalnimi vlaganji interpelacij oziroma predlogov za razrešitev proti različnim funkcionarjem, torej proti Vladi, ministrom, danes proti predsedniku Državnega zbora, uresničuje napoved svojega predsednika, ki je dejal, da bo stranka SDS za doseg svojih ciljev uporabila vsa pravna in politična sredstva. Spomnila bi še na to, da je stranka SDS prva v zgodovini države Slovenije v letu 2011 vložila tudi ustavno obtožbo proti takratnemu predsedniku države dr. Danilu Türku. Tudi ta ustavna obtožba ni bila uspešna in o tem smo danes tudi že nekaj slišali. Menim torej, da ta predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza ni utemeljen in je popolnoma neupravičen.

Seveda bom glasovala proti tej zahtevi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Eva Irgl, pripravi naj se gospa Anita Koleča. Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovan poslanci, spoštovani predsednik Državnega zbora!

Dr. Simona Kustec Lipicer je v svojem uvodnem nagovoru v stališču Poslanske skupine stranke Mira Cerarja med drugim dejala, da moramo spoštovati civilizacijske norme. Bolj se s to izjavo dr. Kustec Lipicerjeve ne bi mogla strinjati, ampak tukaj bi jo vseeno nadgradila, ne samo spoštovati, treba jih je tudi udejanjati. Zakaj to govorim?

Nedolgo nazaj smo na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti govorili o pietetnem pokopu žrtev medvojnega in povojnega dogajanja. Dr. Brglez, prav vsi vaši poslanski kolegi iz koalicije, ki so v tej komisiji, so glasovali proti temu. In tukaj je tisto, kar

govorim, to ni napad na vas ali pa na Stranko SMC, tukaj je spopad dveh svetov, ko nekaj delaš oziroma nekaj govoriš, na drugi strani pa nekaj delaš. to je tisto, kar je ključno v tem trenutku.

Pietetni pokop umrlih je osnovna civilizacijska norma, grob je neodtujljiva pravica prav vsakega posameznika, ne glede na to, kaj je storil. To je dr. Brglez podkrepil tudi z znano prispodobo iz Antigone, ko se je natančno vedelo, da je bil pokop civilizacijska norma že takrat. Ampak žal v našem državnem zboru imamo pa problem s to osnovno civilizacijsko normo. Ravno zaradi tega vzdušja, konteksta, ki bi ga morali že zdavnaj preseči, ker vendarle nismo barbari, ampak živimo v neki, upam da, civilizirani državi, imamo problem z določenimi izjavami, ki prihajajo z najvišjega vrha države.

Dr. Brglez, osebno sem vas pohvalila in rekla, da se mi zdi prav, da ste v Državnemu zboru rekli, da je pomembno, da se 23. avgust obeleži kot dan žrtev vseh totalitarnih režimov. In to ste naredili res kot prvi predsednik Državnega zbora in takrat sem, spoštovana Guček, to tudi povedala in še danes stojim na tem, da je bil to korak naprej. Ampak kaj, ko ste potem s pozicije moči kot predsednik Državnega zbora, ki ima zagotovo nek ugled v javnosti, moralno avtoriteto, storili dva koraka nazaj. Lahko interpretiram vaše besede tudi morda drugače, ampak vi ste dejali, da so povojni poboji posledica naravnega prava. Tukaj je problem. Zakaj? Zaradi tega ker ste s tem posegli v dostojanstvo in integriteto ne samo žrtev, ampak tudi tistih, ki so svojci in še danes trpijo zaradi tega pomora, ki se je zgodil na slovenskih tleh. Pred nekaj časa sem se udeležila skupine, ki se imenuje Skupina za moč preživetja. Vsakemu od poslancev bi svetovala, da se udeleži te skupine. Zakaj? Tam so sedeli ljudje, gledali smo se iz oči v oči, solzne oči so imeli. Zakaj? Zaradi tega, ker je njihova edina in poslednja želja še preden umrejo, da jim nekdo pove, kje so pokopani ti njihovi svojci. Edina želja, popolnoma najbolj človeška osnovna želja, da se lahko pietetno in dostojno, še preden umrejo, poslovijo od teh ljudi. Ampak, kaj je bistvo te zgodbe? Nekateri posamezniki, ki so še danes živi, vedo kje so ti ljudje pokopani. Za nekatere vedo, ampak ne povedo. Zato se meni zdi pomembno, da razpravljamo o teh stvareh, in kako pomembno je, da predsednik Državnega zbora, ki bi lahko osebno, spoštovani predsednik, jaz kakšne besede tudi drugače razumela, če ne bi bil kontekst, v katerem se nahaja naša država, ki ni razčistila s preteklostjo, to veva oba, drugačen. Zato se od predsednika Državnega zbora pričakuje, da dviguje: prvič, ugled Državnega zbora, predvsem pa, da ne petkrat, desetkrat prej premisli, kakšne izjave bo dal ob nekem intervjuju.

Prejšnji teden sem na varuhinjo človekovih pravic naslovila pismo ravno v zvezi s to vašo izjavo. Pa ne zato, ker bi želela

kakorkoli, kot ste dajali prej – sicer ne meni osebno, ampak nam, poslancem, ki razpravljamo –, da smo želeli poseči v vaše dostojanstvo. Jaz sem prva, ki trdim, da bi v Državnem zboru, če bi dejansko vedno spoštovali dostojanstvo drug drugega, imeli zelo malo težav na vseh nivojih. Ampak zdi se mi, da ta izjava, spoštovani dr. Brglez, res ni bila primerna. Ni bila primerna. Pa jo lahko sedaj utemeljujemo na sto možnih variacij in načinov. Glede na situacijo, kot sem prej razložila, ni bila primerna, ker mi s stvarmi iz te polpretekle zgodovine, žal, nismo razčistili. Pa bi morali! Morali bi, ampak nismo smeli razčiščevati tega takrat, ko je bil čas za to. Že prej sem povedala, nisem za to, da se uporablja revanšizem na kateremkoli nivoju. Sem pa za to, in to je pravično in pravilno, da se stvari postavijo na svoje mesto. Verjamem, da enako menite tudi vi. Ampak, dokler bomo na tem nivoju vztrajali, da je Slovenska demokratska stranka tista, ki vedno samo nerga in skuša nekaj, ne vem, proti komu, potem nismo storili nič. Osebno ne nergam in tudi osebno vam lahko povem, da ne gojim prav nobenih zamer do vas, ampak, ko pa s svojimi izjavami posežete v dostojanstvo tistih, ki jim je z ustavo – 34. člen Ustave jasno pravi, z ustavo zagotovljeno to osebno dostojanstvo – potem pa reagiram; kot poslanka in tudi kot predsednica Komisije za človekove pravice. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo je želel predsednik, dr. Milan Brglez, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Na to pa moram reagirati takoj. In to zaradi preprostega dejstva, da tega, kar se zatrjuje, da sem rekel in neposredno povezal, ni. Namreč, vmes je vezni stavek oziroma vmesni stavek, ki skuša pojasniti, v kakšnem kontekstu je pravzaprav celotna zadeva mišljena. Dobesedno tega stavka nikjer ni in bi se lahko tehnično delal, da je to laž. Tega ne bom naredil zaradi tega, ker se pač poskuša včasih poenostavljeno nekatere zadeve pogledati.

Ampak dejstvo je, da to, kar se konstruira kot moj sovražni govor, je v bistvu, da že znotraj tega istega stavka ni naveden cel stavek, samo dve zadevi sta povezani. Tako prosto se da marsikaj povezati in tisto, kar je tukaj – neko opozorilo v ozadju celotne zadeve. To je tudi v tej argumentaciji naravnega prava v ozadju, da tisti, ki je ideološko absolutno prepričan v svoj prav, naredi tisto, kar pač misli, da je absolutno prav. In oni so prepričani, ki so to naredili, ali pa tisti, ki so bili prepričani, ko so to delali, so lahko sami pred sabo šli spat ravno na podlagi tega, da so bili prepričani, da so delali prav. Ampak to je ravno ta enostranska argumentacija, ki lahko privede v eni smeri v absolutno nesprejemljive – pravzaprav v obeh smereh, če gremo ... Ampak kontekst je bil dejansko pozitivno pravo ali naravno pravo, to je tisto klasično, kar pravniki

poznajo. Pozitivno pravo lahko privede do, če ga absolutiziramo, privede do nesprejemljivih rezultatov. Ni varovalke! In na drugi strani tudi absolutizacija naravnega prava lahko privede do istega – ničesar več in ničesar manj ni bilo mišljeno s celotno zadevo. In tisto, kar je v ozadju, je tista ideologija – seveda, skozi zgodovino se spreminja, skozi zgodovino se spreminja – in tisto, kar pač mi jemljemo kot zahodno civilizacijo, ima svoje madeže, ki jih tudi mora priznati do sveta, ker je počela v imenu tega tudi nesprejemljive zadeve. Zaradi tega je seveda danes situacija v mednarodni skupnosti precej drugačna.

Da še navežem na tiste stvari, ki sem jih tudi omenjal. Prvič, kar se tiče tega zunanjepolitičnega konteksta. V intervjuju je potem še eno vprašanje o delovanju, ampak prvi dve vprašanji lahko štejemo kot zunanjepolitični, ker sta mi bili eksplicitno zastavljeni na ta način od nekoga, ki sem ga včasih učil mednarodne odnose. Ta kontekst sem absolutno prepoznal, tukaj ni nobene druge možne prepoznavnosti kot to in na ta način sem tudi odgovarjal.

Vsekakor pa mislim, da obračunavanje s predsednikom Državnega zbora nikakor ne more biti obračunavanje bodisi z Vlado, ne more biti obračunavanje s samo stranko ali pa s kakšnim ministrom v Vladi ali karkoli podobnega. Mislim, da ste se v tem primeru pač lotili napačnega in so postopki povsem drugačni. Bi pa ob tem nekaj opozoril. Ne bom se zgledoval po tem, kako vi razlagate Poslovnik Državnega zbora. Ker če bi se zgledoval po tem, potem mislim, da bi bilo marsikaj veliko hitreje in veliko manj bi bilo dejansko razprave v Državnem zboru. Zaradi tega se slabih zgledov ne poslužujem.

Tisto, kar moram še poudariti, še ena stvar, ki sem jo ostal nekako dolžen, tukaj se dejansko mešajo trije izrazi. Do sedaj je nekako jasno: eno je državnost, ki je vezana na to, da obstaja država in da ima vse znake in da so jo drugi priznali, torej klasična zadeva, vezana na obstoj sodobne mednarodne skupnosti, na drugi strani državotvornost, ki jo jaz razumem kot vsakokratni proces reprodukcije in tudi spreminjanja države, v katerem sodelujejo vsi in kjer države brez ljudi praktično ni na koncu, ker če ne dajo neke bazične legitimnosti, pač razpade – ne more biti drugače – in tako se da tudi razložiti, zakaj je lahko ta prehod, ki se je zgodil iz prejšnjega sistema v drug sistem, bil takšen, ker preprosto tisti prejšnji tvorbi so ljudje odtegnili legitimnost – na različne načine, ampak so. Mi smo dali takrat z osamosvojitvijo legitimnost nečemu drugemu.

In končno tisto tretje, kjer se pa da obtoževati ljudi, da se pa ne ravnaajo državniško. Državniško ravnati je pa v bistvu vedno nekje v ozadju ta skupni interes, kjer ne deluješ v lastno korist, ampak v korist skupnosti, in ki sem ga že enkrat razlagal v navezavi na nekega prepovedanega misleca – in to je Machiavelli. Tudi on je to utemeljeval na tem, da to dela v imenu republike in nikakor ne v imenu tega, da

bi se vladar boljše imel ali pa da bi imel nek specifičen položaj, ampak ker je tisti, ki to republiko predstavlja.

Tako mislim, da je te zadeve treba malo ločevati, zdaj bom pa poslušal naprej in potem na koncu reagiral. Upam, da mi vmes ne bo treba več.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O uporabi poslovnika? Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Imel bi proceduralno. Že v peto uro se nagibamo in bojim se, da niti vsi poslanci, kaj šele ljudstvo, ki to posluša in se prek socialnih medijev zgraža, ne ve, na katero izjavo se to nanaša. Zato bi predlagal, predsedujoča, da za 15, 20 minut prekinemo sejo, da pridobite intervju iz Mladine – navsezadnje gre za tako imenovani nizkonakladnik in ga ne bere ogromno Slovenk in Slovencev – in se ta izjava prebere.

Malo za luč razuma bi pa še nekaj povedal. Kolega Tanko me je nagnal, da sem šel gledat, metaforično, koliko je neuvrščenih držav v svetu. Podatek za leto 2012: 120 držav je članic gibanja neuvrščenih in 17 opazovalk. Na svetu je priznanih 196 držav, skratka članic gibanja neuvrščenih je 61, vse afriške države, pa tudi kakšna Indija zraven, južna Afrika, med opazovalkami je celo Hrvaška, če seštejemo še opazovalke zraven, je to 70 % vseh držav, ki na svetu obstajajo. Zgolj za informacijo.

Prosim pa, da se upošteva moj predlog in da se prebere ta izjava, da ljudstvo navsezadnje ve, o čem se pogovarjamo. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Ta intervju je bil sestavni del gradiva in je kot tak objavljen na spletni strani.

Želite še proceduralno, gospod Trček?

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Številni del prebivalcev Slovenije, katere zagovarja Združena levica in delno DeSUS, nima dostopa do interneta in ponavljam še enkrat, da se moj predlog upošteva. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O tem smo na eni izmed prejšnjih sej že govorili, ko je bil podan približno enak predlog, da se nekaj prebere. Vsi imajo možnost prebrati na spletni strani. Se strinjam s tem, da mogoče nimajo vsi gradiva, ampak takšno je po poslovniku delo parlamenta. Predlagam, da nadaljujemo. Besedo ima ...

O uporabi poslovnika? Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Jaz bom zapustil to sejo, ker nas koalicija ne jemlje resno. Državni zbor ni namenjen samemu sebi, Državni zbor... Ustavo ste prebrali, predsedujoča, hvala, ker niste upošte... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ:

Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se magister Dušan Verbič. Izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani gospod PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ, spoštovana predsedujoča, kolegice in kolegi!

Kar malo težko mi je zdaj nadaljevati po tem rahlem zapletu. Morda bi si pa res vsi skupaj lahko privoščili malo pavze, ampak vendarle najbolje, da to zadevo opravimo nekako do konca.

V preteklih letih nisem kaj dosti spremljala dogajanja v tem visokem zboru. Bila sem pač ena tistih prebivalk Slovenije, ki je zgolj skozi vse slabše razmere v svoji domovini čutila neuspeh dejanj političnih predstavnikov te države. Razprave v Državnem zboru so me, priznam, v glavnem obšle, razen seveda kakšne v nebo vpijoče zadeve, ki so se znašle v odzivih medijev, zato si nikakor nisem predstavljala, da lahko katerakoli od političnih strank na zame, vsaj tako mislim, prozoren način izrabljati to svojo politično funkcijo. Sedaj sem pač soočena z dejstvom, da se v imenu demokratičnega dialoga in soočenja različnih pogledov v tem prostoru izrekajo neke ad hoc obtožbe, za dokaze služijo malo te in malo one izjave, pa časopisni članki, pa kakšen stavek iz ustave, nekredibilne analize in danes smo slišali pač tudi drugačno mišljenje, kot ga ima kdo drug.

Najbolj priljubljeno pa je tukaj v tem zboru citiranje ali bolje, povzemanje besed kolegov nasprotnega političnega pola, obračanje njihovega pomena in stavke na stavke, obešanje raznih negativnih konotacij, ki jih velikokrat spremljata, na žalost cinizem, pa tudi ponižanje. Verjetno to čaka tudi moja razprava. Stvar politične kulture pač in o tem je veliko govorila dr. Simona Kustec Lipicer. Nekoliko me hrabri dejstvo, da ste nekateri člani stranke predlagateljice ob njenem govoru sklonili glave – ampak ne tisti v prvih vrstah, da ne bo pomote.

"Država nam je pred očmi razpadla," nam je pred nekaj leti zabrusil dr. Bučar. Mislim, da njega lahko citiram, čeprav sem proti temu, da se v tem zboru prehudo pometa s temi citati. Bil je pač prvi predsednik slovenskega parlamenta. Še več! Rekel je, da slovenski politiki sprejemajo odločitve, ki prinašajo politične koristi stranki, takšno obnašanje slovenske politike pa je tedaj označil celo za mafijsko.

Zelo očitno je, da se neke vrste praksa, takrat povzeta s strani dr. Bučarja, nadaljuje. Kako drugače naj bi si nekako predstavljala to pobudo za razrešitev predsednika Državnega zbora kot neke vrste pritlehen interes, da z navedbami, izrezanimi iz konteksta, ter nekimi trivialnimi obtožbami, podloženimi z absurdnimi obrazložitvami – tako prosim, jaz mislim –, da se med ljudi lansira svojo resnico o predsedniku, ki je nek častilec nekdanje skupne države, o človeku, ki opravičuje poveljne poboje in

zagovarja revolucijo kot nek legitimen in legalen način do oblasti. Dr. Brglezu seveda ni bilo težko argumentirano zavrniti vse te obtožbe. Kakšni so bili argumenti, smo slišali, kakšni so bili argumenti na njegove argumente tudi, vsak si pač lahko ustvari svoje mnenje. V glavnem mislim, da debate o tem veliko ni, vsaj pri meni – torej, debata je vedno možna, ampak vsaj pri meni je ni. Pač tako mislim, da so nameni takšnega zavajanja državljanek in državljanov predvsem v zmanjšanju ugleda ne zgolj samo institucije Državnega zbora, ampak seveda tudi ugleda in dostojanstva našega predsednika. Seveda pa tudi še ena zadeva, za katero pa mislim, da ni tako zanemarljiva. Namreč, mislim, da si želi stranka, ki to predlaga, nekako zagotoviti neke določene pozicije, politične za naprej, ker so jim očitno malo ušle iz rok.

Dr. Bučar je dejal še nekaj: "Država mora temeljiti na zaupanju." Res je, če tega zaupanja ni, je veliko prostora za manipulacijo, o tem je bilo rečenega že veliko, ampak misli, da je tisto, kar je rekla kolegica Margareta, da se zaupanje gradi s pozitivnimi ukrepi najprej, in to v parlamentu. Mislim, da je to tudi vloga našega predsednika.

Seveda je to tudi priložnost za napad na vse nas, na Stranko Mira Cerarja, to je neka manipulacija, nek maneuver in pač tako je in tako je bilo tudi že v preteklih mesecih tega zborovanja tukaj pri nas. Veste, jaz sem šla v politiko z zelo dobrimi nameni, postala sem članica stranke, ki se nekako res deklarira, mislim, da se postavlja po robu politikom, ki svoje egoistične interese postavljajo pred interes države in njenih državljanov. To se pravi, da moramo biti proti temu in temu ostro nasprotujemo v Stranki Mira Cerarja. Dokler bom verjela, da se naša stranka postavlja po robu tem interesom, bom v Državnemu zboru ostala, čisto nič drugega me ne zadržuje.

In kolegica, Eva Irgl, jaz sem se šla pokloniti spominu poveljnih pobojev v Hudi jami. Z menoj je bila kolegica iz SMC, tudi iz Nove Slovenije, nisem videla poslancev in poslank iz Slovenske demokratske stranke, kar seveda ni nič narobe, ampak, če že jemljemo iz kontekstov, pa jemljimo še to.

Mogoče za konec malo bolj, ne ravno v šaljivem, ampak kar resnem duhu; ampak vendarle, ker izhajam malo iz teh kulturniških krogov in sem v preteklem tednu precej spremljala aktualni jezik operetnega dopisovanja nekaterih, bi k temu obtožnemu konstrukt, ki ga danes obravnavamo, velika večina Slovenec sigurno zapisala nekaj takšnega kot – dajmo reči zelo preprosto –: "Ne norčujte se iz nas."

Cenjeni gospod Brglez, želim vam še naprej tako dobro delo v Državnem zboru in iščite naše skupne interese, če le lahko.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Repliko?

Izvolite, gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala, spoštovana gospa podpredsednica!

Spoštovana gospa Koleča, samo da bo jasno in da ne bomo govorili nečesa na pamet. Hvala bogu, da ste odšli v Hudo jamo in položili venec, ker to pomeni, da smo pripeljali in naredili korak naprej. Lahko pa povem, da sem se sama, ker je bil to očitek, tudi že poklonila v Hudi jami, in to večkrat, tudi z vencem. Zato bi prosila, da se najprej preveri informacije in se ne govori kar na pamet o ostalih. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Replika je namenjena temu, če ste bili narobe razumljeni. Prav? Ni pa replike na repliko.

Besedo ima gospod mag. Dušan Verbič. Uporaba poslovnika, gospod Tanko? Kot predlagatelj, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Ko smo poslušali tale nagovor gospe Koleča, bi bilo dobro, da morda najprej sami v svoji poslanski skupini razčistite, ali stvari, o katerih ste govorili, stojijo ali ne. Namreč, dr. Dobovšek govori o isti stvari, kot govorite vi, popolnoma drugače. Popolnoma drugače. Vsakič, ko da izjavo, govori o tem, da so se v vašo stranko zavlekla neka omrežja, ki so začela upravljati s stranko. Vi govorite o nekih drugih, čistih namenih. Preden daste kakšno stališče, predlagam, da se uskladite.

Ena ali dve stvari pa sta ostali nerazčiščeni. Predsednik Državnega zbora bi na nek način moral pojasniti, ali je bila lastna država korak nazaj. In mogoče, na kakšen način on razume te povojne poboje in argumentira z naravnim pravom. Mislim, da so te stvari ostale neodgovorjene. Sicer pa, če je tako močno zavedanje o tem, kot predpostavljam, da bo sledil odgovor, kaj vse je bila prejšnja država, morda bo zdaj prišlo do tega, da boste ugotovili, da le ni bila tako dobra, ker se je množično kršilo človekove pravice, pa bi morda bil tudi primeren odgovor, ali podpirate tisto, kar se dogaja v Srebrenici, ko se izkopava žrtve, se vrši identifikacijo in se jih potem vsako leto svečano pokoplje tiste, ki so identificirani. To je pač ena od pomembnih stvari.

Druga stvar, gospod predsednik, ki je tudi pomembna. Ali podpirate, da se arhivi tajnih služb, v katerih so skriti številni zločini nad tistimi, ki so ubiti – tam tudi najbrž piše, kje so ubiti, kako so ubiti, kdo jih je ubil, kdo je dal nalog –, ali podpirate, da se te arhive odpre in da razčistimo to veličino prejšnje države, o kateri ste v enem izmed stavkov rekli, da je imela zelo veliko dediščino, dobro dediščino in kredibilnost. Tudi o teh stvareh, ker so sestavni del kompleta, je treba kakšno besedo reči, ker ste se pač tako pozitivno izrazili o prejšnji državi. Istočasno pa so politike, ki hvalijo to prejšnjo državo, storile vse, da so dokumenti nedostopni in onemogočajo tako uveljavljanje pravic kot tudi oceno dejanskega delovanja ali pa kvalitete

prejšnjega režima, recimo, na področju človekovih pravic in še kje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Dr. Trček, izvolite, proceduralno.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Začetek 82. člena Ustave Republike Slovenije: "Poslanci so predstavniki vsega ljudstva ..." in tako naprej. V poslansko skupino nas zdaj kličejo ljudje, ki se zgražajo nad tem, kaj počnemo. Vi niste upoštevali mojega predloga. V tem trenutku zapuščam to sejo in predlagam, da si za današnje nedelo ne izplačamo plač – to je tudi predlog, ki zelo kroži po spletnih omrežjih in preko telefona v našo poslansko skupino. Res je, da naj bi jaz danes tu sedel s strani Združene levice za preštevane teh glasov, to je od tega trenutka vaš problem, kako boste to razrešili. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Pozorno sem poslušal praviloma dialog z vsebino, vendar se bom posvetil osebnemu pogledu na sporočilno vrednost predloga, ki je bil vložen. Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza mi odpira vrsto vprašanj in dilem, na katera bom v nadaljevanju poskušal odgovoriti. Dovolil si bom razmišljanje in si podal posamezne odgovore na sklepne ugotovitve predmetnega predloga.

V uvodnem delu je citiran člen poslovnika državnega zbora in opredeljeni so trije glavni sklopi nalog predsednika Državnega zbora, in sicer: prvič, organiziranje dela Državnega zbora, drugič, pripravljane, sklicevanje in vodenje sej Državnega zbora in tretjič, predstavljane Državnega zbora. Takoj uvodoma se soočam in sem se soočil s spoznanjem, da je moje stališče drugačno od predlagatelja predloga. Stališče, ki ga zagovarjam, je, da v skladu z 19. členom Poslovnika ima predsednik Državnega zbora praviloma dve temeljni pristojnosti, kar pomeni, da sta samo dva sklopa, in sicer. prvič, predstavljane Državnega zbora, in to opredeljujem kot reprezentativno funkcijo, in drugič, vodenje Državnega zbora, ki vključuje operativno vodenje ter organizacijo dela in pripravo sej. Ker se moje stališče razlikuje od predlagatelja predmetnega predloga, se nekako moram vprašati: Ali se ta različnost že lahko opredeli kot nasprotujoča in ali lahko vpliva v širšem kontekstu tudi na institut soočenja različnega političnega pogleda? In če nadaljujem: Ali drugačno stališče oziroma pogled že pomeni neko obliko nedržavnosti? Ali se predsedniku Državnega zbora upravičeno lahko očita neupoštevanje načela ekonomičnosti pri vodenju tega zbora? Odgovor je odločen –

ne. Ali spoštuje legitimne pravice opozicije, da pove svoje stališče v razpravah? Absolutno – da! Sem pa mnenja, da mnogo preveč dovoli posameznikom, predvsem iz vrst stranke predlagateljice, v posameznih primerih, ker se zlorablja postopkovno pravilo 69. in 70. člena. Ali je upravičen očitke – nepristranski voditelj –, če le-ta opozarja na dosledno spoštovanje postopkovnih pravil in to uveljavlja v vodenju Državnega zbora na nivoju, ki mu pritiče?

Osebo zelo zagovarjam, da mora predsednik Državnega zbora odražati, in to mora biti zaznano, izoblikovano pozitivno osebnost in uživati oziroma imeti značaj nepristranskega voditelja. Z gotovostjo trdim, da ima dr. Milan Brglez te lastnosti. V dokaz osebne zrelosti, primernosti opravljanja funkcije predsednika Državnega zbora, njegove zglednosti v svojstvu zastopanja Državnega zbora na različnih prireditvah, proslavah in podobnih druženj, je razvidno oziroma evidentno iz njegovih nastopov, primeroma navajam samo nekatere. Nagovor v zvezi s spominom na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, nagovor na proslavi ob prazniku združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, govor predsednika Državnega zbora ob polaganju vencev pri spomeniku frankolovskih žrtev, na slavnostni akademiji Zemlja ob 110. obletnici rojstva Edvarda Kocbeka. Menim, da tovrstni nastopi samo dokazujejo njegovo državotvornost in neomajno pripadnost zavezanosti Temeljni ustavni listini o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ustavi, pravni ureditvi, vključujoč ustavne vrednote. Parlamentarno vodenje naj bi temeljilo na ustaljenih, splošnih in neosebnih pravilih, ki se naj ne spreminjajo glede na vsebine in okoliščine. Nedvomno se s tem zagotovi njegova kvaliteta in stabilnost, vendar je vseskozi prisoten človeški dejavnik, tako na strani voditelja kot vodenih, in ta je nepredvidljiv. Politično vodenje že od nekdaj vzbuja v ljudeh različne občutke. Najpogostejše se postavlja vprašanje združljivosti vodenja in demokracije. Prav tako pa je prisotna tudi dilema, ali naj močne voditelje parlamenta občudujemo ali se jih bojimo. Z vložitvijo zadevnega predloga menim, da gre bolj za slednje.

Če nadaljujem z opredelitvijo, kakšen naj bo politični parlamentarni voditelj, bi povzel splošno teoretično definicijo, ki se glasi: to je tisti, ki uspe kristalizirati, kaj si želijo volivci, posledično poslanci, da razjasni pravilnost in pravičnost njihovih pobud, predlogov in želja. Ali se dr. Milana Brgleza lahko umesti v navedeno definicijo? Menim, da s svojo aktivnostjo v tem kratkem času dokazuje ravno to smer njegovega delovanja. Prav tako mu pripisujem sposobnost politične preudarnosti. Po vsakokratnem branju predmetnega predloga za razrešitev se mi je vedno bolj vsiljevalo naslednje vprašanje. Ali predlagatelj nadaljuje s preteklo zasidrano politično mentaliteto, ki se še danes kaže v pretiranem nezaupanju v posameznika kot

nosilca državne funkcije? Odgovor je: morda. Če nadaljujem. Ali se s tovrstnim postopkom želi zbledeti karizmo predsednika Državnega zbora, ki bi imelo za posledico nezaupanje v njegove odločitve? Moj odgovor je: velika verjetnost, da je to cilj.

Predsednik Državnega zbora je v prvi vrsti poslanec Državnega zbora. V javnosti je pogosto označen tudi kot prvi med enakimi. Ali to pomeni, da nima pravice imeti osebnega stališča do posamezne zadeve tako kot vsi mi poslanci? Sem na stališču, da ima to pravico. In kaj je s parlamentarno demokracijo? Dopuščam možnost, da moje razmišljanje in vprašanja niso v okviru pričakovanj predlagatelja predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza, še posebno, ker sem na stališču, da sam predlog ni tehten. Istočasno pa si dopuščam možnost, da mi predlagatelj predloga dopusti, tudi meni, naslednjo hipotezo. Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora je poskus predlagatelja, da se diskreditira ne samo poslanca Stranke Mira Cerarja, temveč tudi institut predsednika Državnega zbora in posledično sam Državni zbor. Ali je tak predlog znak državnosti? Ne oziraje se na dejstvo, kako bo izglasovan predmetni predlog, sem prepričan, da tovrstna aktivnost stranke predlagatelja ne dviguje ugleda Državnega zbora.

Ker nasprotujem tovrstnim predlogom, še posebno, ker današnji čas ne bi smel biti namenjen merjenju političnih moči strank, napovedujem, da bom glasoval proti predmetnemu predlogu.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravi naj se Branko Zorman.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovana, hvala za besedo.

Poglejte, to, da je kdo naredil nekaj dobrega, enostavno ne more upravičevati tistega, kar je storil slabo. Danes sem od številnih razpravljavcev poslušala, tudi od samega predsednika Državnega zbora, da je naredil ogromno dobrega. Res je. Veste, ampak denimo, nek sosed lahko naredi ogromno dobrega za sosese, vendar pa to ne opravičuje tistega slabega, kar stori za štirimi stenami doma. In enostavno pozabiti na nekaj zato, ker je nekdo naredil na nekem drugem področju nekaj dobrega, je nedopustno in predvsem neodgovorno.

Danes je bilo tudi veliko razprave na temo politična kultura. Ja, spoštovane kolegice, kolegi, govorimo o politični kulturi. Veste, samo politična kultura ni samo tisto, kar želite razpravljati vi oziroma so tiste teme, ki so všeče vam. Politična kultura je tudi, da se ne izogibamo temam in da ne govorimo v Državnem zboru, da je neka tema pomembna, druga pa je nepomembna ali celo nevredna današnje obravnave. Še več! Od predhodnika

sem poslušala, da s tem pada slaba luč na parlament. Veste in to je tisto, o čemer sem prej govorila. Ta miselni prehod, ta betezni miselni prehod v drugačen politični sistem. To je problem. In to je problem, žal, mnogih tudi v tej dvorani.

Prav tako sem poslušala prej s strani gospe kolegice poslanke Guček Zakošek, da bi morali delovati konstruktivno. Poglejte, vse, kar lahko na to odgovorim, je: Kako lahko nekdo izreka takšno neresnico? Povejte mi, spoštovane kolegice in kolegi iz koalicije, kateri predlog opozicije oziroma Slovenske demokratske stranke ste v tem zboru upoštevali ali celo sprejeli. Se bomo morda pogovarjali o stanju v slovenski policiji? Mimogrede, samo toliko, da veste: bila sem obveščena, da policisti že zapuščajo službe. To je posledica vaše konstruktivne razprave! Posledica vaše konstruktivne razprave je tudi včerajšnja razprava, ko ste, seveda, sprejeli amandmaje Slovenske demokratske stranke, v katerih smo govorili o težavah, s katerimi se soočajo naše državljanke in državljani, o prerazporeditvi sredstev, ki bi za njih morda pomenila tisto ključno rešitev v teh težkih trenutkih, ko prihaja zima. Pa ne! In potem iz vaših ust govorite, da smo mi nekonstruktivni. Pa to ne more biti res!

Ne nazadnje, da še omenim morda tukaj gospo Koleča. Lepo, da ste bili v Hudi jami. Upam, da niste bili tam, zato ker ste bili poslanka in ste morali biti, ampak zato ker se ravno tako distancirate, ravno tako distancirate od najhujših oblik kršitve človekovih pravic.

Menim, da tudi nekatere razprave kolegov v uvodu, s strani Desusa niso bile primerne in so dejansko, bom rekla, plod morda tudi lastne neprijetne situacije, v kateri ste se znašli. Polivati gnojnico po Slovenski demokratski stranki, da je kriva za vse, spoštovani – ali smo mi krivi za današnjo razpravo? Smo morda mi podajali izjave v Mladini in razburili naše državljanke in državljane? Ne! Mi smo se bili samo dolžni odzvati. In še nekaj, spoštovane kolegice in kolegi! Ko že tako radi polivate gnojnico po drugih, bi bilo dobro, da počistite svojo. Ne nazadnje ste pokazali s svojim prijateljem iz DUS, kako se dela v vaši stranki. Najprej podpirate zakon, celo amandmaje vlagate, potem pa glasujete proti. To ste vi. In nikar ne govorite, da smo Slovenska demokratska stranka tujek v temu Državnemu zboru.

In še nekaj, spoštovani, vsem tistim, ki se neverjetno veliko ukvarjate z našim volilnim sistemom. Slovenska demokratska stranka je v Državnemu zboru že od samega začetka in še vedno smo tukaj. Vprašajte se, kje so nekateri drugi, ki so delili podobna razmišljanja, kot jih nekateri delite danes. O tem, da se sme nekaj govoriti in ne; o tem, da je nekaj pomembno in nekaj drugega ni pomembno. Menim, da dokler ne bomo naredili ta premik, da se bomo lahko odkrito pogovarjali o vsem in na nek način priznali svoje zmote, ne bomo prišli daleč.

Še nekaj o tistih, ki govorijo da smo potvarjali ali celo spreminjali zapisane besede, morda tudi v pomoč kolegu iz Združene levice, ki pravi, da državljanke in državljani ne vedo, o čem se danes pogovarjamo, pa bom izpostavila samo enega od odgovorov oziroma izjavo. Vprašanje novinarja je bilo: "Lastna država je korak nazaj?" Vaš odgovor, spoštovani predsednik Državnega zbora, pa je bil: "Ne v smislu državnosti, ampak v smislu državotvornosti." Pika. Kako lahko kdo očita, da smo ta stavek kakor koli obračali? Nismo ga. In sedaj vas sprašujem, kaj pa je državotvornost drugega kot sposobnost tvorjenja in ustvaritve lastne države. In to državo smo ustvarili, spoštovani, ustvarili so jo tudi tisti, ki jih danes ni več med nami, ostajajo pa njihove družine brez očetov. In diskurz o tem, da je korak nazaj v državotvornosti naša država, je nespreejemljiv. In če ne drugega, ker vem, da odstopili ne boste, razrešeni danes ne boste, bi se morali vsaj zavoljo teh ljudi opravičiti. Povzročate bolečine, ki jih ni moč spregledati. Še toliko bolj povzročate bolečine tistim družinam, ki so izgubile svojce zato, da danes sedimo v slovenskem parlamentu in ne več v skupščini. In zato, da si enkrat za vselej nalijemo čistega vina in pozabimo na prvo- in drugorazredne teme. In ne govorite, da so teme, ki vam niso všeč, ideološke. Niso ideološke, so del nas vseh in mi smo tisti, ki smo poklicani za to, da do njih zavzamemo jasna in nedvomna stališča. Živimo v demokratični Republiki Sloveniji in to je tisto edino, resnično, pravo in pravilno.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Proceduralno je želel gospod Franc Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Mislim, da bi morali opozoriti kolegico Anjo Bah Žibert, da govori in žali druge. Čakal sem na trenutek, ko boste nastopili, kajti vem in sem spoznal vašo retoriko v Državnemu zboru. Odgovoril bom gospe, ki sem jo čakal, da bo odreagirala na temo. Veste, povedal sem, da nimam načina na takšen način diskutirati in da nisem v preteklosti tako diskutiral, ampak ste me prisilili vi s svojimi dejanji.

Pa še nekaj; osamosvojitvene vojne in to, da imamo danes Slovenijo, pa si res ne morete prisvajati samo vi.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Besedo ima gospod ... / oglašanje iz dvorane/ Proceduralno vprašanje je bilo, mene je opozoril, da ...

Vse skupaj opozarjamo kot že tolikokrat do sedaj, da naj se ne zlorablja proceduralnega vprašanja za to, da si odgovarjamo navedbe drugih. Replika je namenjena temu, če si bil ti slabo razumljen, drugače imamo razpravo po vrsti. Tako prosim, če se lahko držimo poslovnika.

O uporabi poslovnika?
Izvolite, gospa Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovana!

Ja, o poslovniku bom govorila. To, da si je poslanec privoščil razlago, da sem žaljiva, bi moral biti za to opozorjen. Namreč, z eno izjavo nisem bila žaljiva, samo povzela sem tisto, kar so povedali oni, in tisto, kar so storili v Državnem zboru. Kot nova poslanka bom vedno odreagirala na tisto, kar boli, in to je laž in neresnica. In ničesar v svojih izjavah nisem izrekla, kar ne bi bilo res. Poglejte si magnetograme, pogledajte si vse, kar ste storili glede zakona, ki so ga predlagali vaši predstavniki iz DUS pa boste videli ... Seveda ima, seveda ima. Govorimo o tem, da polivate gnojnico po drugih, morali pa bi počistiti svojo. Zato, spoštovana, ne dovolim, da se moje razprave označuje kot nesramne. Kajti govorim o tem oziroma odgovarjam samo na tisto, kar ste govorili vi. Torej, vi ste bili nesramni in vi ste bili žaljivi.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Lahko nas vse skupaj prosim, da spoštujemo poslovnik in da poslovniško uporabljamo takrat samo, če želimo kaj v zvezi z uporabo poslovnika, in repliko, če smo bili napačno razumljeni. Tako predlagam, da gremo zdaj naprej.
Besedo ima, gospod Branko Zorman. Pripravi naj se, gospod Bojan Podkrajšek.
Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana predsedujoča, spoštovani PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ, spoštovani kolegi poslanke in poslanci!

V razmeroma kratkem času, ki je namenjen življenju nas posameznikov, nam je po naravi rojstva dodeljen ta lepi košček zemlje. In na njem bi lahko živeli srečni ljudje. Pa se vprašam, kaj bi bilo treba storiti, da bi to možnost lahko izkoristili. Najprej se moram zavestno odreči miselnosti, da je ta ideja utopična. Kajti utopična je samo tedaj in toliko, ko in kolikor jo odklanjamo že vnaprej kot neuresničljivo in se zanjo nismo pripravljene pošteno potruditi s svojim ravnanjem. V Stranki SMC resno mislimo, da je v naši mali Sloveniji mogoče zadovoljno sobivati z različno mislečimi ljudmi. Namero vizije za bodočnost je spodbudno nakazal v intervjuju tudi dr. Milan Brglez. Torej dejstvo je, da so formalni pogoji že dani: imamo lastno državo, vse potrebne institucije, ustavo in zakone za delovanje in imamo ljudi, katerim je to delovanje namenjeno – samo zato, da lahko uresničujemo svoje osebne in skupne interese in potrebe. Formalni okviri so dogovorjeni, še posebej zato, da se ljudje pri zasledovanju svojih ciljev ustrezno znajdemo. Da trčimo vanje, kadar bi nas zaneslo čez mejo dovoljenega, ustavimo nas, če se zavedamo, da v stremljenju za lastno korist

posegamo v dostojanstvo nekoga drugega. Za uresničitev ideje o srečnem sobivanju smo torej ključni pogoj ljudje, naša ravnanja in naše namere. Danes ugotavljam, da v strankarskem političnem delovanju nekaj manjka; manjka okvir, manjkajo meje, ki jih postavlja zdrav razum. Mi lahko kirurško natančno predpišemo, kaj je zaželeno in kaj je neproduktivno, škodljivo ravnanje, pa bomo kljub temu še vedno nemočni na polju prefinjenih procesov, ki potekajo v primerih, ko se v okviru dovoljenega delovanja odvija namera, ki pomeni za družbo škodljive posledice. In prav takemu primeru smo priča ob Predlogu za razrešitev predsednika Državnega zbora.

V okviru možnega delovanja poslancev se vnaša po mojem prepričanju nedopustna namera lastne koristi predlagatelja in vnašanje nemira v politično klimo, ko se neupravičeno problematizira in poskuša izključiti delovanje pomembnega in močnega človeka dr. Milana Brgleza, ki je, kot je dejal v intervjuju, postal politik zato, ker je spoznal, in to je pomembno, da se ne smemo več igrati z družbo in z državo. Njegova privrženost ideji razvoja naše države se kaže tudi z dostojanstveno držo pri vodenju Državnega zbora.

Delčki vsebine, ki so jih predlagatelji predloga iztrgali iz intervjuja in jih interpretirali poljubno po svoje, mimo vsebinskega konteksta, so neupravičeno in nepričakovano postali sredstvo za udejanjanje nedopustne namere predlagateljev. K tej napačni interpretaciji so se zatekli zavestno, kajti težko si zamišljam, da predlagatelji Predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora ne bi bili zmožni pravilno razumeti sporočila intervjuja. Ne morem verjeti.

Ali je res mogoče, da je odrasel človek, moj sočlovek, moj Soslovenec v 21. stoletju toliko nekritičen, da se spusti in raven sprenevedanja ob hkratnem potvarjanju vsebinskih dejstev in zavestnemu izkrivljanju sporočila? V šoli so nas ob analizah umetnosti, umetnostnih in stvarnih besedil spraševali o smislu, kako smo sporočilo razumeli, kaj je pisatelj hotel povedati, in učenci smo se odzvali v skladu s svojimi izkušnjami, s svetom in s svojimi sposobnostmi. Dostikrat tudi nesmiselno ali intelektualno šibko. A pozor, nikoli zavestno lažno! Če bi bilo tako, bi mejilo na pokvarjenost, ki bi kmalu izzvala odziv v šolskem uspehu in porušila medsebojno zaupanje. Zdravo čustvujoči šolar se je pomena lastnega ravnanja za svojo verodostojnost dobro zavedal.

In še za konec. Sam sem intervju razumel kot normalno osveščen bralec. Zavračam utemeljitve Predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora in obsojam takšen način političnega delovanja, kot so se ga poslužili predlagatelji. Še vedno pa verjamem, da bi na naših tleh lahko živeli srečni ljudje. Rajši se potrudite, da bo temu res tako. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod predlagatelj, gospod Tanko želi besedo. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Samo še enkrat več, kolega. Prinesite predloge. Čakamo vas v soboto, v nedeljo, kadarkoli in bomo odprli razpravo. Ampak sposobni ste velikih umetnostnih razprav, takšnih in drugačnih, ampak predlogov pa ni – tistih predlogov za ljudi. Nič ni še do zdaj. Predsednik Državnega zbora, saj je tu zraven mene, vam lahko pove, da jih ni. In zdaj vaše nedelo usmerjate v nas, kot da smo glavna koalicijska stranka in odgovorni za delo Vlade. Nepošteno je to, kar počnete. Nepošteno in nefer in neodgovorno in kaže na to, da ne razumete – kljub temu da ste že nekaj mesecev poslanec, pa najbrž ste že prej spremljali delo vsakokratnih oblasti –, da ne veste, kdo je tisti, ki je protagonist na področju pripravljanju ukrepov za delovanje države. Zberite se, zmenite se, naredite, predlagajte, pa bomo konfrontirali zadeve. Tam, kjer bo potrebno, bomo dali amandmaje. In ne sprevračati stvari in usmerjati zadeve drugam!

Tu je eden izmed poslancev govoril, pač, o mnogih stvareh; o karizmi, o ne vem kakšnih zadevah predsednika Državnega zbora. Mi govorimo samo o tem, ali je primeren na osnovi izjav, ki jih je dal za Mladino, za vodenje Državnega zbora – glede na to, da imamo v ustavi jasno zapisana načela o človekovih pravicah, o človekovem dostojanstvu, o temeljih, konstitutivnih temeljih te države – ali ne. Samo o tem je predmet diskusije. To opletanje s procesnimi zadevami, opletanje z drugimi dejanji in tako naprej bomo opravili morda takrat, ko bo za to priložnost. Predmet razrešitve predsednika Državnega zbora ni spoštovanje poslovnika, ampak spoštovanje ustavne ureditve, zapisov v preambuli, v ustavi in v ustavnih določbah. To je predmet danes.

Še nekaj, toliko da, ker se je predsednik – vidim – odločil, da ne bo odgovarjal na prej postavljena vprašanja. Dejal je naslednji stavek: "Prej smo bili vezani na določen tip države, ki je imela dediščino, kredibilnost in določeno pripoznanje v mednarodni skupnosti ..." Kar pomeni, če pogledam ta stavek z druge strani, kot da sedanja Slovenija, Republika Slovenija nima dediščine, nima kredibilnosti in nima priznanja v mednarodni skupnosti. To je stavek, ki je neposreden, ki je zapisan, ki je bil izgovorjen, recenziran, redaktiran, kakorkoli hočete. Naj mi zdaj nekdo razloži, ali Slovenija nima dediščine, je država brez zapuščine, brez dediščine in je Slovenija država, ki nima kredibilnosti. Kar zadeva pa državo, gospod predsednik, ki vam je bila iz teh stvari tako všeč, bi vas pa opozoril vsaj na dva dokumenta, ki sta nastala v vrstah sodstva. Eno je ustavna določba, s katero se je zavrnilo poimenovanje ulice v Ljubljani po Titu, tam je Ustavno sodišče jasno povedalo, kakšen tip države je bil in kaj iz tega sledi. In imamo

sodbo Vrhovnega sodišča iz leta 2002 ali 2003, ki je tudi povedalo, da je bila služba, ki je pač izvajala tajne naloge in delala take in drugačne nezakonite rabote doma in v tujini, zločinska institucija, zločinska organizacija. Vi pa govorite o tipu države z dediščino, kvaliteto, pripoznanjem in ne vem kom še vse. O tem govorimo, mi govorimo o poudarkih, ki jih je dal predsednik Državnega zbora v intervjuju, s katerimi je povzdignil in opravičil vse tisto, kar se je dogajalo v prejšnji državi, in diskreditiral tisto, kar je temelj dela te države. V tem je point te naše razprave. Tisto, kar je bilo slabo v prejšnji državi, je v preambuli ustave napisano kot tisto, zaradi česar je bil sprožen proces nastajanja nove Slovenije, slovenske države. Točno to je napisano! In predlagam, da predsednik države te zadeve pojasni, zato ker jih mi razumemo drugače. Vi pa tudi, bi bilo dobro, če bi o teh zadevah razpravljali, ne pa o tem, ali je dal komu besedo ali ni dal besede. To ni predmet današnje diskusije. Na te stvari, ki jih zdaj odpiramo in na katere smo zdaj opozorili – kar nekaj nas, poslancev –, ni nobenega odgovora. Nobenega odgovora ne od predsednika Državnega zbora, ki je to izrekel, ne od tistih, ki ste se odločili, da ga boste branili z vsemi sredstvi. Samo ne z odgovori na postavljena vprašanja in z argumentacijo trditev, za katere bi pričakoval, da so drugačne od naših, ampak jih ni, sploh jih ni. In to je problem te diskusije danes.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Repliko je želel Branko Zorman, izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Vem, da bi gospod Tanko pa določeni kolegi iz SDS želeli živeti mogoče v neki drugi deželi, kjer bi bilo vse po njihovo, ampak žal smo v Sloveniji, kjer so razmerja takšna, kot so. Če se že tako bahajo s svojo državotvornostjo, potem bi samo opozoril na njihovo konstantno rušenje posameznih vej oblasti, pri čemer mislim seveda na sodstvo, na konstantno oviranje dela v Državnem zboru, na sejah Državnega zbora, na posameznih delovnih telesih, hkrati pa seveda na zelo kreativno vodenje določene dotične komisije.

Samo pozivam gospoda Tanka, da ko bomo tisto soboto ali nedeljo vam pa prinesli v potrditev neke nove zakone oziroma neke nove ukrepe, ki jih bo naša vlada sprejela, takrat pa pričakujem vašo podporo in dokaz te vaše iskrene državotvornosti. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlagatelj gospod Tanko. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Poglejte, bom takoj povedal. Vsake neumnosti, ki jo bo koalicija prinesla v Državni zbor samo zaradi državotvornosti, ne bomo

potrdili. To vam verjetno mora biti jasno. Vendar vas opozarjam, ne čakajte, prinesite, ne mečkajte, ne kažite s prstom na druge, naredite nekaj, zato ste dobili tako veliko podporo in veliko pričakovanje ljudi.

Kar pa zadeva, gospod predsednik Državnega zbora, pa bi vas prosil za odgovore na dve vprašanji, ki sem ju zdajle postavil, ki sem jih postavil že dvakrat – nobenih odgovorov! Zelo lepo bi prosil, toliko da se lahko tudi v tem delu še naprej razvije komunikacija, ki mislim, da zgledno teče, samo usmeriti jo je treba v pravo smer.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ. Izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Kot odgovor bom prebral ta vprašanja in celotne odgovore, ne samo delno, tako kot so bili do sedaj, ne samo vprašanje pa prvi stavek, ampak celotno, zaradi tega ker je potem veliko več jasno.

Prvo vprašanje je bilo: "Nekoč je Slovenija v Pekingju predstavila semaforje, v Iraku gradila jezove, vodila neuvrščene v Afriki. Zakaj smo danes tako neambiciozni?" "Ker smo dobili svojo državo, državo pa so »ugrabili« posamezniki, ki so skupnostne interese zamenjali s parcialnimi. Dejstvo je, da je šlo prej gospodarstvo z roko v roki za državo. Še več, razumevanje, da je nacionalno gospodarstvo enako državi, je bil temelj prejšnjega režima. Po tem se je ta uvid, da morata država in gospodarstvo na določeni ravni sodelovati, izgubil. Ne govorim o vsakodnevnih konkretnih političnih odločitvah, pri katerih večinoma gre za redistribucijo sredstev. Govorim o skupni strategiji, o skupnem nastopu, o skupnih koristih."

Drugo vprašanje, ki je bilo tudi mednarodno v osnovnem kontekstu in je tudi sporno. "Lastna država je bila v smislu državnosti korak nazaj?" – z vprašajem na koncu. "Ne v smislu državnosti, ampak v smislu državitvornosti." In da – to je bistveno nadaljevanje – "Dejstvo je, da je vsaka nova vlada v Sloveniji začela svojo ločeno zgodbo. Obnašali so se, kot da prejšnjih vlad ni bilo in kot da prejšnje vlade ne bi storile nič koristnega. Kar je bilo poprej, je bilo običajno označeno kot slabo. To je glavna napaka zadnjih petindvajset let. Naj navedem primer. Nekoč je bilo slovensko gospodarstvo oblika naše zunanje politike. Ko pa smo s samostojno državo dobili svojo gospodarsko politiko in še državne politike, smo na pomen nacionalnega gospodarstva pozabili." Dejstvo je, da smo po osamosvojitvi stvari prepustili svojemu lastnemu toku. Pričakovali smo, da bo nekakšna razvojna politika prišla kar sama od sebe. "Če smo enovito politiko želeli in s tem hoteli dati poudarek določenemu sektorju, so takoj prišli na plano mnogi majhni interesi, ki so te napore ustavili. Rezultat je bil kopica malih interesov namesto enega velikega, državnega in

držav(otvor)nega" – ker je to ta kombinacija, ki se jo da narediti z besedo.

In še tretji odgovor in celoten odgovor in vprašanje: "Širša zgodba je, da je Slovenija v zadnjih letih postala periferija periferije." Ali vi res verjamete, da je znotraj nove mednarodne strukture mogoče karkoli storiti? Govorim recimo o tem, da morajo naša podjetja zaradi majhnosti jemati dražje kredite, da v razmerah odprtih mej močni prevladajo nad šibkejšimi. "Je možno pretentati globalizacijo?"

Sedaj pa moj odgovor: "Ne gre za »pretentanje« globalizacije, prej za to, da izkoristimo prednosti in zmanjšamo slabosti, ki jih globalizacijski procesi prinašajo. Tukaj smo v zadnjih dvajsetih letih storili absolutno premalo. Premalo smo storili tudi na naši prepoznavnosti in moči v mednarodni skupnosti. Prej smo bili vezani ..." – tukaj gre za tisti – "drugačen tip države, ki je imela dediščino, kredibilnost in določeno pripoznanje mednarodni skupnosti. sedaj imamo državo, ki je sicer članica Nata in EU, pa tega še ne zna izkoristi v svoj prid." Prvi korak naprej je zavedanje, da je treba združiti moči, sposobnost in znanje, čeprav hkrati ne moremo zmagati na vseh področjih. Lahko se zavedamo, da bo treba strateško premisliti naše prednosti in na njih graditi. Prepričan sem, da nekaj podobnega velja tudi pri privatizaciji nacionalnega premoženja. Privatizacija, ki je vodena premišljeno ali strateško, lahko posredno ali neposredno koristi vsem prebivalcem. Če pa gredo ti procesi v napačno smer in si jih nekdo prisvoji, bomo vsi, razen domačih in tujih dobičkarjev, na slabšem in ne bomo skupaj ustvarjali dovolj, da bi lahko delili, kot pritiče socialni državi. Torej, pri dveh se že meša notranji pa mednarodni kontekst, ampak v osnovi, kadarkoli se govori o kredibilnosti in podobni zadevi, o drugačnem tipu države – ja, tista, neuvrščena, neka specifična vloga, ki je bila in iz katere se je seveda nek kapital dejansko takrat skušal ustvariti, v povezavi seveda z drugačnim razumevanjem. Seveda, lahko rečemo tudi vsiljenim, lahko rečemo, da vsiljenim, ampak druge države, ki imajo neko svojo tradicijo, so tega razumevanja nacionalnega interesa – ampak ne v bistvu tega prilaščanja nacionalnega interesa – sposobne in v trenutku veš, ko se ...

No, če ničesar drugega, drugi teden, ko pride ali pa danes ko so bili Kitajci pri nas, in naslednji teden, ko bodo Nemci. S katerimkoli se pogovarjaš, točno veš, kaj prihaja v Slovenijo. In vsi govorijo isto in vsi govorijo tisto, kar hoče nemško gospodarstvo, pa je lahko ne vem kakšna desna pa socialdemokratska ali katera koli druga vlada, ni važno. O tem se je govorilo, o nerazumevanju tega, da je to treba razumeti. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Bojanu Podkrajšku, izvolite. Pripravi naj se mag. Branislav Rajić.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora, kolegice in kolegi!

Jutri bo za menoj prva redna seja v Državnem zboru in če bi moral nek povzetek narediti v soboto ali nedeljo, bi se najprej dotaknil tega, da nisem imel dobrega občutka. Seveda, ker smo danes poslušali veliko besed, zakaj smo bili izvoljeni v Državni zbor. Največkrat sem imel občutek, da se koalicija posmehuje moji stranki, moji poslanski skupini, ali predlagamo eno ali drugo. In seveda, ko je glasovanje, to stroj zmelje in gre naprej.

Ko sem danes poslušal nastope vodij poslanskih skupin, ti gospodje so že prekaljeni politiki, pa so že dlje časa v politiki in v Državnem zboru. Seveda danes velikokrat očitano tudi naši poslanski skupini, posledično naši stranki, kako smo neodgovorni, kako ne delamo za to državo, ampak naj povem, da je stranka stara petindvajset let in vsem tukaj zagotavljam, sam osebno kot poslanec te stranke, da se podpišem danes, da ko bo konec tega mandata – želim, da traja štiri leta, če bo kakšen mesec manj ali mesec prej –, da bom odšel iz tega parlamenta kot poslanec Slovenske demokratske stranke. To bi tudi želel, spoštovane kolegice in kolegi, predvsem iz Stranke Mira Cerarja, da se tudi vam to zgodi. Zakaj to govorim?

Naj se vrnem nekaj mandatov nazaj, ko smo poslušali, še enkrat ponavljam, te prekajene politike od leta 2008, vsi so znali povedati, kaj je s Slovensko demokrasko stranko narobe, nihče pa ni povedal, kaj je narobe z državo, ki so jo vodili. Pa pogledjmo. Leta 2008 dobijo volitve Socialni demokrati. To državo so vodili, z zdajšnjim predsednikom države na čelu. In kam je šla krivulja? Strmo navzdol. Seveda v zadnjem letu tistega mandata so se največ ukvarjali sami s seboj. Nove volitve. Pride nova zgodba. Meni je celo en državlján rekel, da je te volitve dobil evropski politik gospod Zoran Janković, Pozitivna Slovenija. Ta krivulja se še bolj spušča v dno in, seveda, posledično vedno večje težave državljanek in državljanov v Republiki Sloveniji. Ampak, kje je zdaj tista Pozitivna Slovenija? V tem parlamentu je več ni, imamo še štiri poslanke oziroma poslanke in poslanca, dva poslanca, pod neko drugo blagovno znamko. Vsi tisti pa danes nam očitajo, da smo neodgovorni že toliko let. Še enkrat ponavljam, zavedamo se, zakaj smo bili izvoljeni in da bomo odšli od tod taki, kot smo bili, ko smo vstopili v parlament. Da se ne bodo zgodili neodvisni poslanci, pa neke poslanske skupine pod neko drugo blagovno znamko.

Veliko smo danes poslušali, da ne najdemo dobre besede za gospoda predsednika Državnega zbora v naši poslanski skupini. Sam moram priznati, ko sem poslušal njegov govor,

ko je bil izvoljen v Državnem zboru. Mislim, da je bil pozitiven, ki bi moral te okrogle mize skupaj potegniti. Sam sem ga poslušal ob dnevu mrtvih in mislim, da sem povedal našim, svojim kolegom, da se podpišem pod del njegovega govora. Veliko pozitivnega! Seveda pa je zelo narobe, da danes zveni, kot da se Slovenska demokraská stranka spet izmišljuje neke negativne stvari. To se je dogajalo ves ta teden, ko sem opazoval – mislim, da sem bil večinoma prisoten v tej dvorani – na seji Državnega zbora. Ko opazujem in poslušam današnjo razpravo, čeprav je gospod Trček iz Združene levíce rekel, da pišejo neke čudne stvari. Glejte, da nismo najboljši, to ni treba, da preberemo na medijih, tega se moramo sami zavedati, da ne delamo dobro za to državo. Ko sem poslušal mogoče razpravo v dveh urah, je bila zame pozitivna. Mogoče pa je to segment, ko se moramo neke stvari pogovoriti. Celó predsednik Državnega zbora, ko je prišel bližje k nam, ko sedi čisto blizu nas, sem slišal veliko pozitivnih v njegovi razpravi. Tako pozivam vse, tiste, ki ste v dvorani, in tiste, ki jih ni, da se iz intervjuja, ki ga je imel predsednik Državnega zbora, ki je drugi v Sloveniji, vsi skupaj nekaj naučimo. Pozivam vas, kolegice in kolegi, da se nam na tem segmentu ne posmehujete, ker ljudem zunaj ni smešno. Sam se bom zavzemal v Državnem zboru, da delamo za tiste ljudi, ki so nas volili. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Branko Rajić, pripravi naj se Tomaž Gantar. Prosim.

MAG. BRANISLAV RAIJĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani visoki zbor, kolegice in kolegi!

Tokrat je ob pozdravu ob dobljeni besedi neizogibno treba nagovoriti tudi naše državljane, saj jim v prvi vrsti v imenu večine njihovih izvoljencev gre opravičilo, da po nepotrebnem tratimo tisto, kar se ne vrne – čas –, in tisto, česar več ni – denar. Pobudnik predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora, Slovenska demokraská stranka, nas je prisilila vstopiti v to igro, ki je v tem momentu popolnoma nepotrebna, potratna in ne nazadnje iracionalna. V tej igri legitimno izvoljena večina, ob tem da se jo zmerja z nazadnjaštvom, mora poslušati očitajoče nerganje užaljenega otroka. Ker vem, da so kolegi pobudniki modri in častni ljudje, me preseneča, da so si upali s tem dejanjem svojim podpornikom in simpatizerjem sporočiti, kako mali jim je mar za izboljšanje dejanskega stanja v državi in še manj za njihove volivce, če že ne za vse državljane. Ta pobuda je brca v prazno, metanje peska v oči, zlasti tistim, ki jim še zaupajo.

To je prozorno in predvidljivo maščevanje zaradi slabega volilnega izida, zaradi čedalje večje osamljenosti v vrstah

opozicije v Državnem zboru in zaradi upadajočih podpore. To je tudi izsiljevanje brezplačne televizijske propagande v hlastanju po rušitvi vseh vej oblasti. Očitna pa je pripravljenost posluževanja z vsemi možnimi sredstvi. Tukaj se več ne izbira med zlorabo ukvarjanja s preteklostjo, nedržavotvornim delovanjem in trganjem iz konteksta zaradi prirejanja dejstev. In vse to je v korist oživljanja usihajoče ideologije.

Vladi Mira Cerarja in Državnemu zboru v celoti so državljanke in državljani zaupali nalogo, da kolesje Republike Slovenije poženeta v smeri napredka. Če pogledamo zgodovino dela Državnega zbora v naši sestavi, vidimo, da smo se do sedaj večina časa ukvarjali z razlaganjem tovara, ki nam ga nalagajo vedno isti angeli demokracije in nenehno ustavljajo vsak konkreten delovni proces, ki bi lahko pomenil premik naprej in navzgor.

Državljeni še pomnijo in niso odpustili gromozanskih stroškov nedavnega izsiljenega in propadlega referendumu o arhivih. Nas pa kar takoj lahko vprašajo, koliko denarja je danes porabljenega za delo 89 poslancev in vseh uslužbencev Državnega zbora. Dobil sem podatek za leto 2012 in ta znesek je 62 tisoč evrov. Kdo bo to razložil, recimo, poplavljenec? Ves dan se namreč ukvarjamo z užaljenostjo nekoga, ki ga bo požrlo od ljubosumja, da je eden vodilnih tedinov v Sloveniji namenil medijski prostor kvalitetnemu intervjuju s predsednikom Državnega zbora. Jeza je tako velika in tako otročje slepa, da spoštovani kolegi iz SDS niso našli bolj primerne načina kot na državne stroške zganjati nesmiselni lov na čarovnice in zahtevati izgon – če ne najbolj povezovalnega predsednika Državnega zbora v zgodovini Republike Slovenije. Če že ni dovolj lesa za kurjenje grmade v Državnem zboru, potem pa pač po omejitvah poslovnika do bridkega konca – ali kaj? Vrste pred zavodi za zaposlovanje, vrste v zdravstvu, beg, če ne skorajda izgon mladih izobražencev v tujino, strah pred negotovimi pokojninami in prihodnosti, razbeljeni sindikati med zahtevami in možnostmi in cela vrsta resnih problemov v državi; za vse to, očitno, lahko mislite, da bo počakalo. Treba je odsloviti Milana Brgleza, ga politično evtanazirati zaradi nepoznavanja kategorije državnosti, mogoče tudi razveljaviti diplome vsem, ki so se pri njem učili, ki so dobili znanje, ki ga morda razumejo bolj kot kdorkoli izmed nas; ne pustiti delati in dihati Državnemu zboru ne Vladi. Najbrž bo po predlogu za razrešitev predsednika Državnega zbora kmalu sledila tudi interpelacija ministrice, ministra, potem bodo skakali okostnjaki na plano – replika, proceduralno, replika, proceduralno do onemoglosti. Če je v pobudnikih še kaj iskrene predanosti poslanstvu, ki jim je zaupano, jih vabim, da ravnajo vsem državljanom v prid, da opustijo pobudo in nam vsem omogočijo, da se družno, parlamentarno kulturno posvetimo

resnim nalogam in reševanju resničnih težav. Sklenil bom z opravičilom; z opravičilom vsem državljanom in državljkam, ker še ne moremo, pa ne le po naši krivdi, delati tako hitro in tako tvorno ali državotvorno, če že hočete, kot je treba, ker še ne moremo delati tako, kot smo obljubili, tako kot znamo in kot v prihodnje tudi bomo.

Predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza seveda ne bom podprl. Za konec še kratek premislek, ki ni v čast temu zboru v celoti. Danes vesoljna mednarodna skupnost obeležuje dan otrok. Sprašujem se in sprašujem vas, a ni ozkosrčno, da smo na dan, namenjen otrokom sveta, kot krona slovenske družbe ostali popolnoma gluhi, slepi in nemi za otroke in za številne težave otrok. Verjamem, da nas je veliko prisotnih, ki obžalujemo neproduktivnost tega dneva. Prav tako lahko obžalujemo, da nam ni uspelo tega večera preživeti s svojimi otroki. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, izvolite. Gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Ponovno odgovarjam, za korak naprej in navzgor je treba prinesiti kakšen dokument v Državni zbor. Če tega ni, ne bo koraka ne navzgor, ne naprej, ampak samo navzdol in nazaj in, pač, v tej situaciji smo zdajle.

Ko očitata predlagatelj referendum o arhivih. Predsednika Državnega zbora sem vprašal, pa ni odgovoril, kaj bo storil, da bi vsaj približno podobno spodobno, kot Bosanci v Srebrenici pokopavajo svoje žrtve, to storili v Sloveniji. Tam jih ekshumirajo, jih identificirajo in pokopljejo, svečano, ves državi vrh in naši politiki hodijo dol, imajo celo kakšne nagovore dol. Kaj bomo storili? In ko ste pri arhivih, sem ga tudi neposredno vprašal, kaj bo storil, da se odprejo arhivi, da bodo postali dostopni, da bodo lahko žrtve ali sorodniki žrtv prišli do uveljavitve svojih pravic, tisti, ki so pa to povzročali, bodo pa prišli do nagrade, do zaslužene kazni. In ni odgovora!

Ko že govorite o stroških, gospod. Vaša ministrica je takole, ko je zamenjala direktorja policije, naredila 70 tisoč evrov stroškov za državni proračun, pa vas ni nič zapeklo. Boste to podprli in zahtevali kaj od vaše ministrice, pa ne bo najbrž to edina odškodnina, ki se bo zgodila v tem mandatu vašem, zato da boste spravili prave ljudi na prava mesta in zamenjali tiste, ki jim nič ne očitata. Klemenčič, ki je tudi povzročil cel kup stroškov mimo proračuna, ko je na čelu KPK zapravljal denar za razne investicije, je dobil pa nagrado za ministrsko funkcijo. To je dejstvo! In ko govorite o teh stvareh, potem bi to morali tudi odpreti. Predlagam pa, predsednik, da na nekatera še postavljena vprašanja odgovorite, ker zdaj ste odgovorili na tista z začetka seje, ko ste to prebrali, na tista naslednja, ki so se porajala, pa niste, pa morda

tudi pokomentirate teh 70 tisoč evrov neumnih stroškov za zamenjavo generalnega direktorja policije. Toliko o skrbi za proračun in javne finance.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Andreju Čušu, pripravi naj se mag. Jana Jenko.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Kolegice, kolegi, gospod predsednik!

Ko sem razmišljal, kako razpravljati in kaj povedati pri današnji točki dnevnega reda, sem se vprašal, kaj si kot 24-letni posameznik želim v tej prelubi Sloveniji. Želim si prihodnosti, ki se bo gradila na podlagi sprave, do katere še do danes žal ni prišlo. Obujanje preživetih ideologij po mojem mnenju nima mesta, ko govorimo o problemih v sedanjosti in ko govorimo o naši prihodnosti. Žal je še vedno to preveč prisotno v družbi in enostavno zavira razvoj družbe. Mlade vprašanje preteklosti sicer zanima, zagotovo pa to ni prioriteta prav vsakemu. So prišla sicer druga vprašanja, in problemi, in bi se drugi tudi pogovarjali o tem, ampak enostavno večkrat ne gre.

Sam si želim sprave in prihodnosti, ki bo prinesla nasmeh na obraz več ljudem, kot je uspelo do zdaj. To, da smo pridobili lastno državo, je za mene daleč največji uspeh nas, Slovencev, na katerega smo po mojem mnenju premalo ponosni. To, da smo pridobili lastno državo, je korak naprej tudi v smislu državotvornosti, kot je, recimo, temu oporekal predsednik Državnega zbora v intervjuju. Sami smo stopili na pot razvoja, napredka in človekovih pravic, je pa tako, da si seveda sami izbiramo, kdo nas vodi, kakšna bo politika in smo vsi enako odgovorni za oblikovanje sedanjosti in prihodnosti. Strinjam se s tistimi, ki govorijo, da je v Sloveniji predvsem problem ta, da nismo izvedli lustracije. Tako imamo danes stare motive razmišljanja v novih modelih razvoja. To je po mojem mnenju eden izmed glavnih razlogov za to, da Slovenke in Slovenci nismo pripravljeni na neke konkretne reforme in spremembe, ki bi prinesle, lahko rečem, nove možnosti razvoja in napredka vseh nas.

Sam sem sicer gospoda Brgleza spoznal že pred nekaj leti v študentskih klopih in se mi je zdel korekten in precej priljubljen profesor. Sam sem bil zato še toliko bolj razočaran nad njegovimi izjavami, katere sem prebral v intervjuju v enem izmed tednikov, saj sem jih razumel kot simpatiziranje s totalitarnim režimom in širjenje jugonostalgije; da ne govorim o nekih definicijah in razlagah naravnega prava. Po mojem mnenju je bilo to neprimerno in tudi nepotrebno. Če boste ostali na mestu predsednik Državnega zbora, si želim in vas tudi pozivam, da si v prihodnje bolj prizadevate za

spravo, sodelovanje in ne koketirate s totalitarizmi.

Dovolite pa mi, poslanci koalicije oziroma predvsem iz Stranke Mira Cerarja, danes poslušamo celi dan že očitke in moraliziranje, kaj vse se gremo v SDS. V naš stranki smo vseskozi, sam sem poslanec bil že v prejšnjem sklicu, vlagali ogromno zakonov, amandmajev, priporočil, ampak ko to pride v Državni zbor, se samo zamahne z roko in koalijski valjar vse povozi. Občutek imam po nekaj mesecih dela v Državnem zboru, da bo tudi v tem mandatu podobno in te vaše finte in parole, da se samo s tem ukvarjamo – to sploh ne drži. Verjetno bi lahko razpravljali tudi o kakšnih vsebinah, če bi jih prinesli v Državni zbor, ampak do danes niste naredili nič. Ukvarjate se sami s seboj, v končni fazi še vlade ne znate skupaj sestaviti in zdaj smo za vse krivi mi. Prvo počistite pred svojim pragom, potem pa moralizirajte.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem mag. Jana Jenko, pripravi naj se gospod Igor Zorčič.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Danes nisem mislila govoriti, ampak glede na količino gnojnice, ki se je danes zčila na koalicijo, se moram oglasiti.

Če podrobno ne spremljaš prav vsega, moram reči, da so odseki, ki jih, recimo, slišiš, pa se ponavljajo pa ponavljajo, predvsem zgodovina, gospod Tanko je zašel celo v srednji vek, gospa Eva Irgl, ko za trenutek nisem bila pozorna, sem imela občutek, da je dr. Brglez že pokopan, bilo je kup govorjenja o grobiščih in grobovih. Potem gospa Bah Žibert pravi, da ni SDS kriv za današnjo sejo ... Mislim, da je prav on, ker očitno ne zna prebrati teksta v Mladini, kompletnega teksta, ampak samo določene izseke. Žal mi je, ampak res mislim, da se morate malo še izpopolniti, čeprav vem, da imate zelo dobro organizirano izobraževanje na temo prava, socialne države in tako naprej, ampak malo več boste še morali dati pozornosti na to, vsaj po današnjih dveh razpravah; prva točka je bila sklicana na vašo zahtevo, druga točka prav tako. Tako se mi zdi tale današnji dan res stran vržen in moram reči, ubogi poslušalci oziroma prav imajo tisti, ki pravijo, da v Državnem zboru pa res nič ne delamo. In sram me je takrat, kadar to rečejo, ker vem, kakšne seje potekajo v zadnjem času.

Polna usta vas je državotvornosti. Če je tole državotvorno, potem ne vem, kaj sploh je državotvornost. Potem tista beseda v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, ki pomeni državotvornost, sposobnost ustvarjati državo. Mislim, da z vaše strani tega niste sposobni. Vsemu oporekate. Vseskozi, bom rekla kar po domače, nabijate vsega in vsakogar. Moram reči, da vam res nisem kriva, če je vsaka vaša

druga beseda zagovarjanje vašega predsednika stranke, ki je žal v zaporu, in to vas, res verjamem, zelo boli.

Zdaj pa še nekaj besed o dr. Brglezu. Mislim, da je on res sposoben voditi Državni zbor, da je oseba, ki mu lahko zaupamo, je zelo strpen, kar sem ugotovila že na več sejah. Če bi jaz vodila te seje, moram reči, da bi mogoče že celo uporabila določen člen poslovnika in koga vrgla iz dvorane, tako nesramno se nekateri izražate. Želela sem samo to reči, da podpiram dr. Brgleza pri njegovem delu in upam, da bo zdržal 4 leta, da bomo vsi zdržali 4 leta. Vam pa, ne vem, no ... Malo več bontona, malo več morale, malo več etike. Veliko je bilo govora o naravnem pravu, naravno pravo je predvsem morala in etika, sloni na teh dveh dejstvih. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovana poslanka, dobro bi bilo, da se res poslušamo, ker potem bomo tudi slišni.

Povedala sem, da ni današnja razprava razlog zaradi nas. Ne, spoštovana poslanka! Razlog so izjave predsednika Državnega zbora, naša dolžnost pa je, da se na to odzovemo. Poglejte, to, da je za vas kršenje človekovih pravic, državotvornost nepomembna tema, je pač vaš vrednostni sistem. Pač takšnega imate. Jaz imam drugačnega, jaz do te države nekaj čutim in jo spoštujem. In kadarkoli bo ali državotvornost napadena ali bomo iskali izgovore za najhujše oblike kršenja človekovih pravic, se mi zdi vedno vredno razpravljati. Žalosti me, da vi, ki imate več izkušenj, kot ste povedali, ne delite takšnega mnenja. Kajti, če bomo dovoljevali in dopuščali najhujše oblike kršenja človekovih pravic in do njih ne bomo zavzeli stališč, potem nismo vredni Državnega zbora vsi skupaj.

Ne razumem, od česa vam teče pot, od česa se brišete. Ali za to, kar ste govorili, ali za to, ker vas boli to, kar govorim jaz? Ampak še nekaj, spoštovana poslanka. Bodite nekoliko malo bolj previdni pri svojih besedah. Govorite o tem, da se izobražujemo na nekih socialnih, pa ne vem kakšnih ste rekli – pravnih področjih? Glejte, to mi boste pa morali dokazati. Kajti to, kar ste izjavili, je laž in neresnica in verjamem, da tako v splošnem življenju ne ravnate.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Igorju Zorčiču. Pripravi naj se Kamal Izidor Shaker.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora, ki ga danes obravnavamo, je

ne samo neutemeljen, ampak navadna potrata časa. To smo danes večkrat slišali in tudi z razpravo se to vse bolj dokazuje. Ta predlog je ne samo potrata časa, ampak je celo nekorekten; in to nekorekten do davkoplačevalcev. Vsem nam je dobro znano, da je bila Slovenija v letošnjem letu prizadeta ne samo z gospodarsko krizo, tudi z naravnimi srečami, poplavami, žledolomom. Soočamo se s plačilom ogromne količine obresti, ki jih moramo odplačevati na račun dolgov, in v tem trenutku ta razprava res ne spada na to mesto. Mi bi morali najti neko enotnost, ne glede na politiko, ne glede na to, ali smo levi, ali desni, ali smo sredinski, in se soočiti z težavami, ki jih moramo rešiti, ne pa se iti nekakšno politikantstvo. To razpravo je v tem smislu mogoče šteti kot metanje polen pod noge. Pa ne nam, koaliciji ali komurkoli, metanje polen pod noge Sloveniji.

Danes ste kolegi iz vrste SDS nešteto omenili človekove pravice, o tem poslušamo že vse od zjutraj, pa me zanima, zakaj potem omejujete predsedniku Državnega zbora ustavno pravico do svobode izražanja. Torej, svobodo izražanja misli, govora in javnega nastopanja. Ali je kršil zakon, ali je kršil kakšen kodeks – jaz tega nisem slišal. Niti ni kršil ustave, vi ste samo nekaj pavšalno – zdaj sem v parih besedah slišal, da je šlo za neetično ravnanje. Ne vem, če je to razlog za omejitev ustavne pravice do izražanja oziroma sem prepričan, da ni, pa me tudi v dosedanji razpravi niste prepričali v nasprotno.

Če se malo vrnem še na besede iz ust kolega Tanka. Danes je začel govor z Berlinom. Ne vem, kako si je ta svoj govor pripravljaj, da bo obrazložil predlog o razrešitvi predsednika Državnega zbora – ko se nekdo usede pa začne pa reče, zdaj bom pa nekje začel. Ne vem, kje je on našel Berlin. Vse to očitno kaže, da tema niti približno ni na mestu. Je pa po drugi strani tudi zaskrbljujoča, spet se dotikamo nekih zgodovinskih tem, pa ne kot zgodovinarji ali strokovnjaki – te teme so namreč zelo pomembne –, ampak na neki politikantski ravni, ki je v bistvu kontraproduktivna. Kolega Tanko je za Večer v mesecu avgustu izjavil, da bo SDS ravnala opozicijsko: "Mi imamo močno strokovno zaledje, močan strokovni štab in pa seveda tudi člane, ki so sposobni predlagati, oblikovati in seveda tudi realizirati rešitve." Ali so to te rešitve ta današnja točka? Ne vem. Rušenje predsednika Državnega zbora zaradi intervjuja v neki reviji verjetno ni takšna rešitev.

Kolegica Buček Zakošek vam je prej predlagala, da ploščo zamenjate za cede. Jaz bi vam predlagal, da lajne zamenjate za cede. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Sicer meni je žal, da tak intelektualni potencial, s kakršnim razpolaga Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja in Vlada, ni sposoben v dveh mesecih pripraviti nobenega akta, razen enega rebalansa s popravki petih števil. Vi sodite med to intelektualno elito in čakamo, da boste prinesli ali dali svoj prispevek tistemu, kar bi tako radi naredili. Ko pa nekdo polemizira in zelo dobrohotno govori o tem, kakšna je pretekla država, pa si, gospodje, preberite tole preambulo v Ustavu. Vi ste najbrž pravnik, brez tega najbrž ne bi naredili niti Pravne fakultete, niti pravosodnega izpita, ki ga zagotovo imate, ker ste odvetnik. In če pravniki govorite tako o teh zadevah, potem je pa res šlo to nekam, od koder ni povratka. Predsednik Državnega zbora in vsi mi imamo res pravico do svobode govora; samo on govori kot funkcionar, kot nekdo, ki je zastopnik institucije iz te Ustave. In če govori funkcionar, prvi človek med nami, v nasprotju s preambulo in določbami Ustave, potem ne zastopa pravne ureditve Republike Slovenije. Vi kot pravnik bi morali to vedeti. Ne zastopa. Ko govori o tem, kako lepa je bila prejšnja država, kaj vse je imela, pove istočasno, kako je ta država slaba, in se spravlja v verigo tistih, ki polemizirajo z vrednotami slovenske osamosvojitve in z osamosvojitvijo. Vsi vi, ki tako govorite, poveste vsem državljanom, da mi te države ne potrebujemo, da je slaba, da je slabša kot prejšnja; in to sodi v ta sistemski koncept, ki smo mu priča v zadnjem času. To povedo domala že vsi državni funkcionarji, da je to tako. Ko govorite o človekovih pravicah, bojkotirate razprave, ko pridejo ljudje, ki so bili konkretno oškodovani v teh postopkih prejšnje države, pa bojkotirate, kolektivno podpišete, da vas ne bo. Tudi varuhinja se do nedavnega sploh ni udeleževala teh razprav, pa mi povejte, kakšna je to pravna država, ki temelji na človekovih pravicah.

Kar zadeva stroške, ki vam gredo tako v nos. 70 tisoč evrov je stala samo zamenjava gospoda Venigerja, vaša ministrica je to predlagala. Lahko bi jih namenili za poplave, vsaj 5 družin bi rešili s tem stroškom. In ko smo predlagali amandmaje k proračunu, vi ste govorili tudi o elementarnih nesrečah; ko smo predlagali amandmaje, ste bili kolektivno proti. To, kar govorite danes in kar ste govorili prej, je neskladno s tem, kar ravirate. Vi zahtevate od nas predloge; ko jih damo, ste proti. Ker ne vložite nič in bomo mi vložili, boste rekli, da nagajamo. Te finte mi že vse poznamo, vse poznamo, od prve do zadnje. Če bi predlagali znotraj 100 dni, bi rekli, da nagajamo; če bi predlagali kakršenkoli ukrep proti komurkoli, bi bila spet druga plošča. Ne se sprenevedati, nismo naivni, znamo stvari narediti, to drži, to si zapomnite, bo vam prav prišlo. Znamo narediti stvari, tudi če ne moremo / nerazumljivo/ izredne seje, znamo stvari speljati, v to bodite prepričani. In tudi zakone bomo vlagali. Samo ne bi radi, da bi porušili teh 100 dni miru, ki ga ima vlada, in se

tako na nek čuden način oblikuje že dva ali tri mesece.

Sprašujem vas, gospod Rajič, in vas, koliko stane to, da že dva meseca nimamo ministra za gospodarstvo. Se to meri v centih, evrih ali milijonih? V milijonih – pa vas nič ne skrbi?! Ta seja, ki ne košta nič – gospodje, vi bi dobili plače v vsakem primeru, ali bi sedeli tukaj in razpravljali, ali pa bi bili doma, ne stane nič, razen te luči ter nekaj ljudi, ki morajo to sejo po službeni dolžnosti spremljati –, je zdaj za vas tako velik problem, strahoten problem. To, da pa niste sposobni pripraviti ministra, kaj šele ukrepov, vas pa nič ne skrbi.

To je vrednostni sistem, ki ga imate, in očitno bomo priča nadaljevanju teh zgodb, ki jih je zastavil gospod Möderndorfer. Kam je prišel, najbrž vidite. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Kamal Izidor Shaker. Pripravi naj se gospa Andreja Potočnik.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Jaz se bom najprej malo odzval na to celodnevno razpravo, kako poslanci Stranke Mira Cerarja ne moremo nič pripraviti. Seveda ne moremo, če cel dan tukaj sedimo. Če cel dan tukaj sedimo zaradi tega šopa papirjev, ki ga je pripravila Poslanska skupina SDS, vključen je tudi en članek iz Mladine, kjer je iz konteksta iztrganih nekaj besed ... Težko, kajne? In takšnih papirjev je gomilo. Sklicujete nujne seje odborov, cele dneve zasedamo po odborih in v bistvu je to čisto kontraproduktivno in nedržavotvorno.

Če se kar osredotočim na dr. Milana Brgleza – visokošolskega učitelja, doktorja mednarodnih odnosov, človeka, ki je prevzel odgovornost za vodenje Državnega zbora, postal je trinajsti predsednik Državnega zbora, ki je bil izvoljen z ustavno večino nas, ki sedimo tukaj, poslank in poslancev. Človek, ki je bil v štirih mesecih svojega mandata pokrovitelj več projektov, kot jih znamo ta trenutek vsi skupaj v tej dvorani naštetih, ki so se zgodili v parlamentu in izven te hiše. Ta moj nagovor je sestavljen iz palete vprašanj in pomislekov, ki naslavlajo idejo pričujoče brezplodne razprave. Dovolite mi, da po sili razmer tudi sam pogledam nazaj. Kot smo, žal, že skoraj navajeni, se stranka predlagateljica rada sklicuje na preteklost, na polpreteklo zgodovino. Vseskozi se odpira stare rane, ki bi že davno morale biti pokopane oziroma le grenak spomin in opomin prihodnjim rodovom, da se nikoli več ne ponovijo. Pri tem seveda ne morem, da se ne bi vprašal, zakaj in čemu, spoštovani kolegi predlagatelji, v slabih 25 letih, odkar sedite v Državnemu zboru, v vlogi tako opozicije kot koalicije niste poskrbeli za to, da bi se to temno poglavje naše zgodovine končalo. Zakaj niste, ko ste imeli možnost vsem žrtvam medvojnega in povojnega nasilja dati

dostojnega groba? Zakaj smo mi stranka in koalicija prvič v koalicijsko pogodbo zapisali zavezo, da bomo pokopali ljudi, ki živijo po jamah in brez njih širom naše domovine? Zakaj vsakič, ko se odpre ta tematika, vtirate sol na rane slovenskega naroda, zakaj? Odgovor je seveda sila enostaven – ker vam pač to odgovarja. Ker s tem nabirate politične točke na račun ideoloških sporov, ker vam nič ni sveto, ker ne razumete, da je sprava iskren proces, ki se ne more doseči s tovrstnim razdvajanjem naroda. V bistvu tega nočete razumeti.

In mimogrede, Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja je podprla amandma Poslanske skupine SDS na Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti – priporočilo Varuha človekovih pravic glede pietetnega pokopa. Okoli polpretekle zgodovine ne bom več izgubljal predragocenih sekund, ki bi lahko bile porabljene veliko bolj koristno, kot je bilo že nekajkrat danes povedano. Toplo svetujem in priporočam vsem poslanskim kolegom, ki zlorabljajo parlamentarne odbore in komisije za tovrstne teme ter blatijo naš najvišji predstavniški organ pred celotno in tudi mednarodno javnostjo, da s tem prenehajo, ker ne vpliva dobro, ne vpliva dobro na državotvornost. Visokoleteče debate kolegov predlagateljev tega nesmiselnega predloga razrešitve predsednika Državnega zbora v prihodnosti, ki smo jih poslušali celo v torek pri rebalansu proračuna za leto 2014, poudarjam – rebalansu proračuna za leto 2014, za enajst mesecev nazaj, očitno dokazujejo, da naši kolegi, kljub temu da poudarjajo svojo državotvorno držo, vidijo pretežno samo pretekla dejanja odsluženega režima in v vseh, ki pripadamo drugi politični stranki ... Dragi moji, glede na bogato zgodovino vaše stranke bi pričakoval bolj konstruktivno držo, vidim pa samo destruktivnost. Z vsem dolžnim spoštovanjem do starejših kolegic in kolegov, ki že nekaj časa sedite v tem zaradi današnjih in podobnih peripetij vse manj spoštovanem Državnem zboru, vseskozi poslušamo očitke, kako stvari ne delujejo in kako bi morale začeti delovati sedaj v štirih mesecih delovanja tega parlamenta, trdim nasprotno. In zatrdil bi lahko tudi kdo drug, da je slika tega mandata diametralno nasprotje vseh prejšnjih. Ali je to morda posledica slabega vodenja te institucije? Kako sploh imate obraz, da že dva meseca ne počnete nič drugega, kot očitati vladi in njenemu predsedniku, da ta država ne deluje, pa ste bili sami enkrat na tem mestu. Koliko vas je, ki še vedno sedite v tem prostoru in ste imeli škarje in platno, pa očitanih zadev niste uredili. Stranka predlagateljica sedi v Državnem zboru od osamosvojitve dalje, dvakrat je vodila vlado. So bili takrat izvedeni kakšni protipoplavni ukrepi, ki jih zdaj tako izpostavljate pri rebalansu proračuna? Ste izvajali kakšne investicije v prometno infrastrukturo? Verjetno ste jih. Ste morda dobro skrbeli za državna podjetja? Verjetno tudi. Ali ste morda skrbeli le za

preplačano nepotrebno opremljenost določenega ministrstva? Do nastopa našega mandata smo v tem tako imenovanem hramu demokracije s strani ene parlamentarne stranke vedno znova posiljevani s polpreteklo zgodovino, ki je pač ne moremo spremeniti, saj se na preteklih napakah učimo. Se vam zdi to korektno do vaših volivk in volivcev? Ste bili izvoljeni zato, da nenehno obtožujete svoje politične nasprotnike kolaboracije z obsojanja vrednim propadlim političnim sistemom. Ko sem prebiral to obrazložitev predloga za razrešitev predsednika s strani največje opozicijske stranke, sem ugotovil, da je papir, ki smo ga prejeli, primer dobre prakse trgiranja besed iz konteksta, zavajanj, površnega branja in pomanjkljivega razumevanja idej ter konceptov, ki bi poslancem morali biti blizu. Prav posebej mi je v oči padel ta totalitaristični refleks. Jaz ga nisem začutil. Ste ga vi?

Tega predloga razrešitve, žal, ne morem jemati resno. Da na podlagi nekega časopisnega članka in besed, iztrganih iz konteksta, zahtevate razrešitev prvega med enakimi – to je skrajno neprimerno do instituta predsednika Državnega zbora kot tudi do demokratičnega in konstruktivnega političnega procesa. Ampak kot sem že uvodoma povedal, je to pač del politike največje opozicijske stranke. To je vaš modus operandi, ki se je pokazal tudi na predčasnih volitvah v Državni zbor, in še vedno temu sledite. Nenehne nespoštljive, pokroviteljske in ponižujoče razprave, nevredne predstavnikov slovenskega naroda, ter napadi na Stranko Mira Cerarja; med temi razpravami pa so nekatere skrajno neprimerne in si ne zaslužijo nobenega komentarja.

Predlagam, da čas in energijo, ki jo izgubljam s tovrstnimi zadevami, usmerite v kaj koristnejšega, v tisto, kar ste dobili – v konstruktivno opozicijo. Rečeno je bilo, da to boste in da nam želite pomagati. Večkrat je bilo rečeno na prvih sejah, da nam boste pomagali. Ja, v bistvu nam res. Upam in še vedno verjamem, da boste sčasoma to zmožni preseči.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Samo stavek.

Namesto da nas sprašujete, gospod Shaker, vi ste predsednik Odbora za finance, usedite se in pregledajte vse proračune v zgodovini ... / oglašanje iz dvorane/ Kakorkoli. Če pa ni, pa naj pogleda, zdaj ima čas, ker se nič ne dogaja v Državnem zboru, in bo lahko naredil kompletno analizo učinkovitosti dela vlad, kar zadeva investicije, ukrepe ali karkoli drugega. In če bi radi vedeli, kateri mandat je bil najuspešnejši, sprintajte si dnevne rede dosedanjih prvih mandatov, boste videli, kaj so predsedniki vlad prinašali na seje Državnega zbora. Tokrat razen

razprave o vedno novih ministrih nimamo prav nič.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, gospod Kamal Izidor Shaker.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Kamal Izidor Shaker ni predsednik Odbora za finance.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dam gospe Andreji Potočnik, pripravi naj se mag. Lilijana Kozlovič.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, cenjeni predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Žalosti me dejstvo, da danes trošimo naš čas, da trošimo čas strokovnih sodelavcev Državnega zbora, da trošimo čas podpornih služb in da zapravljamo davkoplačevalski denar zato, da razpravljamo o besedah, ki so iztrgane iz konteksta, o besedah, ki ste jim neposrečeno obesili pomene, ki jih izrečene besede ne nosijo. Zanimivo je dejstvo, da ste nekateri brali intervju v Mladini selektivno. Dovolite mi, da citiram še kakšno drugo vprašanje in odgovore v intervjuju, kjer predsednik tudi pohvali; še več, vas zagovarja. Upam, da bom s tem delno tudi ugodila zahtevi kolega Trčka. Vprašanje se glasi: Vi ste v prvi vrsti profesor. Če bi parlamentarce primerjali s svojimi študenti, kako bi okarakterizirali SDS? So problematični študentje? Imajo težave doma? Jih je treba razumeti? Potrebujemo strokovno pomoč ali iščejo le pozornost? Predsednik Državnega zbora opomni novinarja: "Se mi zdi, da ste malo prestrogi z njimi." Še več, dejansko izreče pohvalo. "Za razliko od večine študentov imajo kolegi iz SDS običajno jasno strategijo in jo znajo zelo dobro predstaviti. Vešči so postopkov, razdeljene imajo naloge in so dobri govorniki, predvsem pa jasno zasledujejo svoje cilje." Jaz dodajam, da izjemno dobro izkoriščate politična sredstva, ki jih imate na voljo. Še več, v tem ste zdaleč najboljši.

Predsednik je pri vodenju Državnega zbora vselej ravnal skladno s Poslovnikom, zato z vidika dosedanje parlamentarne prakse razlog za razrešitev predsednika Državnega zbora ne obstaja. Na njegovi strani je tudi javnost, to lahko podkrepim z rezultatom javnomnenjske raziskave, ki je bila objavljena 27. 10. 2014 v časopisu Delo. Več kot polovica vprašanih namreč ne podpira pobude. Takšnih, ki bi predsednika Brgleza zamenjali, pa je le 14 %. Kot je že sam predsednik omenil, so obrazložitve za razrešitev osnovane na iztrganju izjav iz konteksta, prilagajanju povedanega, natolcevanju in navajanju stvari, ki niso bile nikoli izrečene. Predlagam, da več energije in časa usmerimo v reševanje te države, da bodo mladi imeli zaposlitve, da bodo upokojenci dobili

višje pokojnine in da bomo vsi skupaj živeli bolje. In ja, danes se zopet ukvarjamo sami s seboj na pobudo Poslanske skupine SDS.

Zaradi prej navedenih razlogov predloga za razrešitev predsednika Državnega zbora ne podpiram. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem mag. Lilijani Kozlovič, pripravi naj se gospod Jani Möderndorfer.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik.

Spoštovani predlagatelji, vaš predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora je legitimen. Vprašanje pa je razlog, torej bistvo je pravzaprav razlog, zakaj želite, da se danes o tem razpravlja – intervju in njegova interpretacija. In ko preprost človek prebere ta intervju – in tako sem ga šla brati tudi jaz, ti niti na misel ne pride, da stvari interpretiraš tako, kot ste jih interpretirali vi. Dejansko lahko, če ne bereš celotnega intervjuja in če ne poznaš stvari, še verjameš, da to, kar ste navedli, drži, lahko te tudi prepriča. Ampak zakaj razumemo stvari tako diametralno nasprotno, vi na en način, mi na drugi način, morda nekdo tretji spet drugače? Ker smo različni in je prav tako, ker to je v bistvu temelj demokracije. In rezultat tega je pravzaprav to, da imamo v parlamentu tudi veliko različnih političnih strank s svojimi programi in svojimi vrednotami. Iz te obrazložitve, ki jo navajate, pravzaprav izjave predsednika Državnega zbora, ki se nanašajo na bivšo Jugoslavijo, na stališče o povojnih pobojih in o revoluciji, konfrontirate skozi ideje in programe treh političnih strank – vaše, SMC in v enem delu tudi Združene leve. In ker vsakdo razume stvari drugače, mi dovolite, da nekoliko pogledamo v te tri politične opcije zato, da morda lažje razumemo, zakaj tako interpretirate.

V uvodu vašega programa, objavljenega na spletni strani, med drugim govorite tudi o preteklosti, ko zrete v prihodnost. In ko to vemo, lažje razumemo vašo interpretacijo. Citiram. "Po težkih zgodovinskih izkušnjah v drugih državnih skupnostih, kjer smo bili manjšina, po hudih izkušnjah dveh svetovnih vojn, po tragičnih izkušnjah bratomorne revolucije, po tesnobnih izkušnjah izgube človekovih pravic v totalitarnem režimu smo se v avtonomni državi združili v veri, da bomo ohranili humano civilizacijo svobode, blaginje in solidarnosti vseh prebivalcev. Po osamosvojitvi in vpeljavi temeljnih demokratičnih struktur in pravne države Slovenija ni izkoristila vseh svojih razvojnih možnosti, saj so vladajoče politične elite, ki so črpale svojo politično moč še iz starega režima, tranzicijske procese izkoriščale v svojo korist, tudi v novih sistemskih okoliščinah." Nič ni narobe s tem vašim pogledom, je povsem legitimen. Ampak tudi vi kritizirate to državo in ji na nek način odrekate kredibilnost, vsaj mi tako razumemo.

In ko pogledamo program Združene levice, se v njem prav tako ozrejo nazaj, z željo po spremembah. Citiram. "Po razpadu Jugoslavije je Slovenija dobro desetletje veljala za zgodbo o uspehu. Slovenija že desetletje pospešeno drvi na evropsko periferijo. Postaja delno kolonialna država, kjer moramo biti delovna sila čim cenejša, kapital čim manj obdavčen, socialna država pa čim bolj vitka. Vse pa zato, da bi kapital iz držav evropskega centra Slovenijo ob pomoči lokalnih hlapcev izžemal čim višje profite. Čas je, da s ponosom izrečemo besede levica in socializem; čas je, da zahtevamo demokratični ekološki socializem." In tudi z njihovim pogledom ni prav nič narobe, je legitimen. Tudi njihovo opredelitev lahko na nek način razumemo kot odrekanje kredibilnosti naši državi, tako kot vi interpretirate.

In pogledjmo program SMC. Nikjer ni ocenjevanja, ni kritiziranja, ni opredeljevanja – in to ravno zato, ker smo tukaj, zdaj, brez ideoloških predznakov, brez demagogije, brez levice in desnice. Vi nas označujete za levico, desnico. Mi nikoli nismo tega izrekli. Mi smo preprosto tu in želimo naprej. In naša programska izhodišča pravijo: "Zavzemamo se za državo blaginje, temelječo na sodelovanju, znanju in odgovornosti." Morda nismo najboljši, smo pa trenutno mi vladajoči. Vsa leta se borite za svojo idejo, s katero skušate sedaj nam naprtiti odgovornost za stvari, ki so se dogajale v Jugoslaviji in v novi državi. Po kakšni logiki? Ta stranka je nastala pred nekaj meseci. Kje smo sploh bili, na katerih položajih, kdaj na oblasti, da nam skušate naprtiti to odgovornost? Bivše države ne povečujemo. V njej je bilo morda kaj dobrega, pa tudi veliko slabega, sicer ne bi razpadla. Ne opravičujemo povojnih pobojev, ker so zavržna dejanja; ravno nasprotno! Prav predsednik Državnega zbora je to dokazal v svojem nagovoru v zvezi s spominom na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov in ob dnevu spomina na mrtve. In prav govor z dne 25. 8. je odgovor na vse vaše navedbe. Če želite, ga lahko preberem v celoti, ker je izjemen. Vendar bom samo del, ker je že predsednik kar veliko o njem danes povedal. Citiram. "Dan spomina na žrtve totalitarizmov zahteva, da opravimo svojo civilizacijsko dolžnost in v svojem spominu ohranimo žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, njihove svojce in vse posameznike, ki so bili z njimi posredno ali neposredno prizadeti." Konec citata. In še del iz govora 1. 11. 2014. Citiram. "Žal prevečkrat gledamo drug mimo drugega, naš stisk roke pa je hladen. To pripisujemo nezaceljenim ranam za žrtvami vojne, vojnega in povojnega nasilja na celotnem ozemlju Slovenije. Nekateri od njih še danes niso našli svojega dostojnega počitka. Tu je naša država zatajila, saj ureditev dostojnih grobišč vseh žrtev prvenstveno ni in ne sme biti politično vprašanje, ampak vprašanje etike in humanistični imperativ." Konec citata. In kaj lahko odgovorite na to, da predsednik Državnega zbora opravičuje povojne poboje.

Glede revolucije – obrazložitev izvajate iz definicije revolucije. Njena definicija res lahko pomeni to, kar navajate. Nenadne, nepričakovane in celo s strani večine nehotene spremembe. To se je res dogajalo v zgodovini. V polpretekli zgodovini pa se je zgodila tudi žametna ali nežna revolucija, ki je privedla do pozitivnih sprememb družbenopolitičnega sistema in življenja države na sploh. In kaj je nauk iz tega. Da definicije niso nikoli absolutne, tako kot nič na tem svetu ni absolutno, vedno so nianse. Pa ne da zagovarjam revolucijo, tudi predsednik Državnega zbora jo ne in tudi SMC ne, vsaj v vsebini definicije, kot jo vi navajate. Poslanca Združene levice, ki pa jih navajate v svojem obrazložitvi, in sicer gospa Tomić in gospod Kordiš, pa sta seveda v svojem razmišljanju in svojih idejah povsem svobodna. Morda bi bil predsednik Državnega zbora v Združeni levici, če bo zagovarjal revolucijo, pa ni – je član stranke SMC. In kaj želim s tem sporočiti vam in nam vsem – da so ideje, naj bodo ideje SDS, Združene levice, SMC, SDS, Desusa, ZaAB in vsake legitimne politične opcije, izraz pluralnosti. Ampak, spoštovani kolegi iz SDS, spoštujem vsakogar izmed vas, kot ste tudi vi prej rekli, in vaše ideje tudi, čeprav se včasih sprašujem, ali res verjamete v določene stvari, ki jih govorite. Uresničujte svoje ideje pošteno, ne obračajte stvari in ne ustvarjajte občutkov sovraštva med ljudmi, ker s to razpravo danes bo gnev ljudstva resnično večji. Spremenite svoj način dela, ne zavračajte sej Državnega zbora s ponavljanjem tem. Ne izkoriščajte poslovnih možnosti za utrjevanje poslancev in vlade. Prej je že kolega Kamal rekel, kdaj naj pripravimo zakone. Ob sobotah, nedeljah? Ukvarjamo se v bistvu samo z vašo taktiko.

In še enkrat. Razumemo, da imate različne ideje, so legitimne in jih spoštujemo. Načina, kako jih uresničujete, pa ne moremo več spoštovati; lahko pa jih razumemo kot poskus rušenja oblasti, kot obliko revolucije, o kateri ste govorili. Morda je vaš cilj potegniti nas v brezno. Dejansko pa s svojimi ravnanji in onemogočenjem delovanja oblasti vanj vlečete celo državo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Janiju Möderndorferju. Pripravi naj se gospod Franc Jurša.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, podpredsednik.

Po dolgih urah, kot sem napovedal, se je v resnici zgodilo točno to. Saj ne rabiš biti ne vem koliko bister, da ugotoviš tako zadevo, pa vendar. Vseeno sem počakal na kolega Jožeta, da bo povedal nekaj bistroumnih; in jih je. Zdajle sem poslušal kolegico Andrejo, ki pravi, zakaj se ta intervju bere tako selektivno. Saj se ne bere selektivno, samo interpretira se ga drugače.

Problem je še, ker v tej stranki zelo radi tudi parafrazirajo, pa še abstrahirajo zraven. Obstaja eno pravilo, ki ga tolmači in prevajalci morajo spoštovati. Če interpretiraš, parafraziraš in abstrahiraš, ne smeš spremeniti bistva sporočila; ker če ga, potem to ni več tolmačenje, ampak je to nek nov izdelek, pod katerega se podpiše nekdo drug. In to pot so se. Zato je ta problem, ki bi ga radi nam prodali iz laboratorija SDS, da je to pač nekaj novega oziroma neko novo spoznanje. Danes je v resnici samo nekdo srečen – to je revija Mladina. Danes je bilo kar nekaj klikov, ker so nekateri, ki si niso uspeli prebrati tega intervjuja, resnično zdaj šli še enkrat prebrati, kaj v resnici res tako magičnega piše v tem intervjuju. Mladini ste naredili brezplačni EPP, ki se ga drugače zelo drago plača na kateremkoli elektronskem mediju zato, da se rola pet ur. A veste, kaj je pet ur. Reklame se štejejo v sekundah, ne v urah, lepo vas prosim. Ker pa naša nacionalna televizija to še večkrat ponavlja, pa je uspeh zagotovljen.

Če grem zdaj na bistvo vsebine – Jože je rekel naslednji stavek, da "predsednik Državnega zbora, ki predstavlja," in potem je mahal s to našo knjižico – Ustavo, "predstavlja to, kar je tukaj notri," je rekel, "si preprosto," zdaj bom parafraziral, tega ne bi smel dovoliti. Poglejte, da bom olajšal zadevo; sem si šel prebrati te pritožbe in te štiri alineje, ki so ključne in podlaga. Jaz sem tudi poslanec Državnega zbora, podpišem te štiri in se strinjam s tem. Boste dali kakšno zahtevo za odpoklic ali odstop ali ne vem kaj še vse? Jože, tukaj imaš problem, ker sediš na napačnem stolu, moram pa igrati, da sediš tam, ampak dobro ... Na koncu je seveda tisto, kar je za mene zelo pomembno. Vam bom pokazal, kako to izgleda, ko nekdo napačno interpretira in skozi metaforo, ko je govoril o berlinskem zidu. Pokaže, da na eni strani so se peljali s trabanti in wartburgi; na drugi strani pa z audiji in mercedesi. Veste, wartburg pri meni ne vzbuja negativnih čustev, 1972 leta ga je moj oče kupil pa prav veseli smo bili otroci. Kadarkoli mi kdo omeni wartburg, se spomnim svojega očeta, kar ni nič slabega. Domišljija in ideje lahko delajo različne stvari; hudo pa je, če to delo domišljije vodi največja opozicijska stranka, ki to še celo izkoristi in zlorabi za nek svojevrsten presedan, ki nima mesta v temu prostoru. Seveda je poteza, ki so jo potegnili, legitimna in celo legalna po Poslovniku, je pa neokusna še posebej zato, ker je zlorabljena.

Veliko sreče kdaj prihodnjič, pa bolj se pripravite. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Francu Jurši, pripravi naj se gospod Franc Breznik.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Nisem se posebej pripravljaj, ker ste me prej pozvali na to razpravo. Ne mislim dolgo govoriti, ker sem imel to možnost in priložnost, da sem predstavil stališče naše poslanske skupine, kakor tudi svoje stališče do odprte tematike. O podpori predsedniku dr. Brglezu sem povedal vse, nismo ga poznali, spoznali smo ga, vemo, da je strokovnjak, vemo, da dobro vodi Državni zbor, vemo, da ni tistega tako izjavil za eno izmed revij, tednik v Sloveniji. V glavnem, pogovarjamo se, diskutiramo v tej dvorani; iz te diskusije pa kaj koristnega, verjemite, ne bomo odnesli. Že v obrazložitvi stališča poslanske skupine sem povedal, da to ne bo prineslo nič pozitivnega za državljane in državljane Republike Slovenije, in glede te zadeve isto mislim sedaj. Moram pa vseeno nekatere zadeve pojasniti, pa ne želim spodbujati burne razprave vnaprej. Danes se je govorilo, nekateri so govorili, da mi polivamo gnojnico po drugi poslanski skupini oziroma drugi stranki. Če se bodo znotraj Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke pogovarjali in če bo na tem sestanku sodeloval tudi vodja njihove poslanske skupine ter še nekateri, ki so sedeli v tem državnemu zboru že nekaj časa, bodo rekli, da Jurša nikoli in nikdar ni tega počel. Ne do stranke in Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, niti do drugih poslanskih skupin in strank. Jaz nimam te navade in tega tudi v prihodnosti ne želim početi. Danes sem samo odreagiraj zaradi tega, ker sem ocenil, da niti 100 dni nismo uspeli zdržati, da ne bi načeli vprašanja zaupnice predsednika Državnega zbora. Vsaj toliko bi počakali, da bi poteklo, pa bi mogoče pozneje, ali pa bi počakali še nekaj časa, da bi videli, ali je gospod Brglez tista oseba, ki dobro vodi. Po moji presoji in po presoji naše poslanske skupine to dobro počne.

Zdaj še malo okrog polivanja, pa ne bom govoril s čim. Poglejmo si magnetograme. Tudi to me je malo spodbudilo danes, da sem na tak način odreagiraj, kdo, komu in kaj, na kakšen način to počne. Magnetogrami bodo točno pokazali. Mene skrbi, da nekdo govori o temi, ko govorimo o tem, kaj naj bi predsednik Državnega zbora govoril za en tednik v Sloveniji, da govorimo o nekaterih vprašanjih, ki so povezani z volilnim zakonom, ki se ne tičejo niti gospoda Brgleza, niti te točke dnevnega reda, ki jo imamo danes na tej seji; ampak govorijo samo zaradi tega, da bi polili tisto, kar so rekli, da se poliva. Prag naše poslanske skupine je glede tega relativno zelo čist; ko pa bo nesnaga okoli tega praga, pa bom poskušal skupaj z nekaterimi vzeti velike metle in ga bomo tudi počistili. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Francu Brezniku.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, najlepša hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predsednik Državnega zbora Republike Slovenije.

Moja iztočnica današnje razprave se bo začela z besedami, ki jih je pred nekaj urami omenila vaša poslanska kolegica iz Stranke Mira Cerarja, ko je parafrazirala dr. Bučarja, ko je nekaj let nazaj dejal, da nam je država razpadla in nam razpada pred našimi očmi. Moram priznati, da sem zaradi takšne izjave v bistvu tudi jaz prišel v politiko. Če sem bil vsaj simbolno leta 1991 kot pripadnik prve častne čete 300 metrov stran, kjer smo 26. junija zvečer razglašali novo državo; in ko smo spuščali tudi zastavo s totalitarnim simbolom, sem naivno verjel, da se bo začela ta država graditi na nekih novih temeljih, na temeljih, ki bodo trdni kot kamen, da ne bodo to temelji iz peska, da se bodo tudi pogledi ljudi spremenili, da se bo spremenil etos slovenskega naroda in da bomo začeli graditi na neki novi osebi, na nekem novem slovenstvu, na slovenstvu, ki bo zahodno civilizacijsko usmerjeno. Moram priznati, da sem potem za nekaj let odšel v tujino, me ni bilo, se nisem ukvarjal s politiko. Nikoli pred tem se nisem, spremljal sem jo laično, tako kot po vsej verjetnosti večina od vas. V letu 2011 sem nekako začutil, da prihaja v Sloveniji do jugonostalgije, do reinkarnacije bivšega totalitarističnega sistema, in sem prišel v politiko točno iz tega vidika, ker sem verjel, da naši državljani in državljanke ne morejo videti, kaj lahko prinaša kvaliteto v življenje, kapitalizem. Ampak ta država nikoli ni dobila niti možnosti, da bi se kapitalizem, ki ga poznajo najvišje razvite zahodnoevropske države, sploh lahko uveljavil. Zato imajo te besede dr. Bučarja tudi zame velik pomen, tudi za moje politično delovanje. Tisto, kar pa je treba povedati ob izjavi dr. Bučarja, naj bo izjava iz leta 1990 – "lustracija v Sloveniji samo preko mojega trupla". To je poanta te države. Država deluje tako dobro, kot delujejo institucije v tej državi. Totalitarni sistem v bivši Jugoslaviji je imel pet monopolov. Prvi monopol, ki se je ustvaril, je bil politični monopol ene stranke, ki je do tega monopola prišla na krvavi način. V ali pred začetkom 5. partijskega kongresa je Kardelj izjavil, da bomo šli v revolucijo, v kolikor bodo ugodni pogoji za revolucijo. Ta to revolucijo ugodni pogoji so bili, z napadom nacistične in fašistične Italije na takratno Jugoslavijo so bili ti izredno ugodni pogoji. Neverjetno je, da je stranka, ki je imela nekaj sto pripadnikov, osvojila slovenstvo in nas pripeljala v tretji totalitarizem. To je neverjetno, moramo jim čestitati! Ampak v tem je izpeljala nesocialno revolucijo, pod krinko socialne revolucije je izpeljala boljševistično revolucijo, gospod predsednik. Revolucijo lumpenproletariata. To nima veze z naravnim pravom. Revolucija lumpenproletariata v biologističnem smislu –najboljši osebk premagajo najslabše. Tukaj pa so najslabši

osebki premagali najboljše, premagali so staroslovenstvo, staroslovenske elitne družine, obrtniške, kmečke, akademske elite v Sloveniji, vse tiste, ki so tudi ustanovili univerzo itn. In ko govorimo o tem, je treba tudi poznati, da se je ta sistem, bivša totalitarna Jugoslavija, začel v krvi. Ne nazadnje je Ranković v enem izmed poročil leta 1952 zelo veselo sporočil Josipu Brozu Titu na enem partijskem kongresu: Spoštovani gospod Maršal, uspešno smo likvidirali 720 tisoč Jugoslovanov. 720 tisoč do leta 1952. In še nekaj. Največji problem, ki je bil v tej totalitarni Jugoslaviji, da so v letu 1946, 1947 začeli ugotavljati žrtve druge svetovne vojne. Jugoslavija je navajala milijon 700 tisoč žrtv. Zavezniki so jim priznali 300 tisoč vojaških žrtv in 50 tisoč civilnih žrtv. Za vse ostalo so dobesedno Titu dejali, to so pa vaše žrtve, vaše tako imenovane ... vi pravite temu socialne revolucije, jaz temu pravim revolucije lumpenproletariata. Zakaj revolucija lumpenproletariata? To pa zaradi tega, ker si lahko pogledate, kako je, če lumpenproletariat vlada 45 let. Lahko si pogledate arhitekturo po Ljubljani. Samo tukaj se lahko začne. Lahko si pogledate akademske elite, lahko si pogledate, kako so tudi uničili predvsem humanistične študije, kako so uničili pravo, kako so uničili sociologijo. Vse to si lahko pogledamo. Treba je tudi vedeti, na kakšnih temeljih je živel ta Jugoslavija. Živel je, da je prišlo že v 50. letih do totalnega zloma gospodarskega sistema. Živel je s tujimi krediti ves čas. Živel je v totalitarističnem sistemu, ki je bil najbolj sofisticiran, po mnenju mnogih zgodovinarjev, v vsej Evropi. Najbolj sofisticiran socialistični sistem, vsak je nadzoroval vsakega. Največ udbašev na število prebivalcev. Vse to je bila ta Jugoslavija. Leta 1988 smo imeli 11 tisoč odstotno inflacijo v tej državi, spoštovani gospod predsednik. 11 tisoč. In ni nobenega pozitivnega vidika te države. Ničesar ni, kar je bilo. Vsi narodi okrog nas so se neverjetno razvijali, ljudje so imeli neverjeten standard, v Avstriji trikrat boljše plače kot recimo tukaj. Leta 1939 smo imeli 78 % GDP sosednje Avstrije, leta 1990 smo bili pa na 28 % Avstrije. To je samo gospodarski zlom. Zlom v spoštovanju človekovih pravic, spoštovanju prava in vsega ostalega pa je bil mnogo globlji. Totalitarni režim je tudi ustvaril novega človeka, ki je imel nov sistem vrednot. Ta sistem vrednot so gradili na laži, na lažni zgodovini, ki ni bila zgodovina, ampak so bili miti. Večinoma narodnih herojev, tako imenovanih herojev revolucije je bilo polpismenih. Bili so tipični predstavniki lumpenproletariata. Večina narodnih herojev je bilo pastirjev. Treba je tudi se zavedati, da so vsi ti ljudje dobili za čim več pobitih, čim boljšo revolucijo številna meščanska stanovanja ljudi, ki so jih pobijali. Danes imate okrog državnega zbora, spoštovani gospod predsednik, celo vrsto pet-, šest-, sedemsobnih stanovanj. V njih je stilno baročno pohištvo, v njih hranijo ljudje, ki so pokradli tem, ki so jih pobili, dela Ivane

Kobilice, Groharja in tako naprej, ali pa so to njihovi potomci prodali potem številnim ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Breznik, jaz imam pa eno prošnjo; če bi se mogoče vrnil na temo današnjega dne. / aplavz, oglašanje iz dvorane/

FRANC BREZNIK (PS SDS): Moja razprava bo dolga, ker menim, da je učna ura zgodovine. Učna ura zgodovine, ki je realna zgodovina, da bo znana. Zakaj je tu takšna indoktriniranost nekaterih ljudi, tudi nekaterih kolegov, ki jih vidim.

To je logična razlaga, fašizem se je začel s tako imenovanim pohodom na Rim 1922 in je trajal do jeseni 1943. Vzpon nacizma, ko je Hindenburg predlagal Hitlerja za kanclerja. Hitler je postal kancler 1933 leta, naslednje leto po smrti predsednika Hindenburga je postal še predsednik. Torej do leta 1945 je trajalo, v bistvu samo 12 let. Boljševistična revolucija, ki se je začela 1917, pa je trajala do padca berlinskega zidu, lahko rečem. In še traja v nekaterih državah danes. Problem indoktriniranosti ljudi, da smo ujetniki vse te indoktrinacije, je pa to, kar je; kar je prej predsednik Državnega zbora rekel, zakaj nismo poenoteni. Nismo poenoteni, ker je naš etos različen. Etos pa je različen ravno zaradi teh stvari, ki sem jih prej razlagal, ker nekatere so nas starši obvarovali tega, vzgajali so nas v drugem duhu. Drugi pa so pač bili ujetniki tega totalitarizma, tudi ujetniki kompletne indoktrinacije od takrat, ko so vstopili v vrtec ali prvi razred osnovne šole, ko ste postali socialistični pionirji, in do danes. Vse to je danes vpeto v naš osebni etos, ki ga imamo. Zaradi tega je ta navidezna realnost, ki se kaže v tem, da smo razdeljeni, tako močna. In vso to moč, ves ta potencial, če ga hočemo združiti, moramo pogledati, katere so naše skupne vrednote. Kateri so minimalni standardi, o katerih se mi sploh lahko poistovetimo. Mene ne boste nikoli mogli prepričati in ne večine ljudi, da je bila Titova Jugoslavija nekaj dobrega. Ni bila, pogledajte, ni bila, nikoli ni bila. Slovenija je imela vrsto drugih priložnosti, tudi glede tega, da je bila nek začetek neke slovenske države. Ni res. O tem priča cela vrsta zadev, lahko vam govori Cankar iz groba, kaj so počeli z njim 1918, ko se ni strinjal niti s tem, da stopimo v prvo Jugoslavijo; kako so ga velikosrbski simpatizerji pobili sredi Ljubljane in tako naprej. Ta razdrobljenost se tiče ravno tega. Ko govorite, da prihaja nemška delegacija, jaz sem živel s tem narodom nekaj let, ko sem deloval. Nemci so obsodili svoj nacizem, totalno. Kot je prej eden izmed mojih kolegov razlagal, imeli so nürnberške procese, bilo jih je 12, začeli so z njimi v letu 1946, zgodil se je največji premik v pravu, v zgodovini prava. Torej, ko so bili odgovori takratnih nacistov ... Treba je vedeti, da so v Nürnbergu obsodili ne samo vojaške poveljnike, so obsodili politike, so obsodili tiste, ki so bili v gospodarstvu, obsodili so tudi

pravnike, tudi pravniki so bili obsojeni v zadnjih procesih, med 9. in 12. procesom, ki so se končali v letu 1949. Največji premik, ki se je zgodil, ko so jim povedali: Spoštovani kolegi, to ni bilo pravo civiliziranih narodov, to ni bilo pravo z občečloveškimi vrednotami. Zaradi tega Nemci danes imajo vsaj del skupnega etosa. Vedo, kaj je bilo narobe. O tem vsak dan učijo tudi svoje otroke, vnuke, vodijo jih, pogledajte si, kaj so storili, pogledajte si, kaj so storili, da se to nikoli več ne ponovi, nikoli več. Ostala dva totalitarna režima pa sta iz tega izšla brez velikega tribunala. In to je največji problem, ki se nam je zgodil v Evropi; brez tega, da se obsodi zločine.

V tem državnem zboru, spoštovani gospod predsednik, smo imeli komisijo kolegice Irglove, tudi v prejšnjem sklicu, tudi v tem. Na to komisijo prihajajo številne žrtve tega totalitarnega režima Jugoslavije; in to ne žrtve poveljnih pobojev ali njihovi svojci, ampak prihajajo žrtve iz 70. in 80. let. Prihajajo številni tuji intelektualci, ki so bili obsojeni recimo za verbalni delikt na osem in pol let zapora. Dr. Anto Kovačević, filozof, ki je doktoriral na Dunaju, osem in pol let za tri vice o Titu. In človek je pisal kazenski zakonik, 133. člen in ga proučeval, je danes še vedno zaslužen profesor Pravne fakultete v Ljubljani. Pogledajte, to ne more biti, da mi ščitimo dostojanstvo nekaterih ljudi, ki so bili žrtve totalitarizma, ali pa tudi njihove svojce. Na vsakem koraku uničujemo njihovo dostojanstvo, z vsako ulico, z vsakim spomenikom, ki stoji nasproti predsedniške palače. Nekdo, ki je rekel – pobijmo vse, na koncu, če ostanejo samo trije, važno je, da so komunisti –, ima spomenik poleg predsedniške palače. To ni normalno. Mi imamo v Ljubljani 11 ulic, ki se imenujejo po knojevskih likvidatorjih. To je nenormalno! Jaz predlagam, da se zraven da tabla, kaj so ti ljudje dobrega storili. In to ljudje v narodu, ki je v sebi nosil Hermana Potočnika, ki je nosil največje evropske intelektualce, ki ima svoj jezik, ki ima svojo vrhunsko identiteto. Ali nam je to potrebno? Spoštovani gospod predsednik, ali nam je to potrebno? Pogledajte, kaj vse so dosegli Slovenci v tem času, od srednjega veka, ko smo govorili, da smo v ječi narodov habsburške Avstrije. Imeli smo celo dunajskega nadškofa gospoda Slatkonjo v 16. stoletju. Cerkev nam je ustanovila že Knaflevo ustanovo v 17. stoletju na Dunaju in tako naprej. Vse to so zadeve, ki nas bolijo. Bolijo del državljanov in državljanek in to je tisto, kjer se mi moramo poenotiti. Kaj je nam skupno? Kaj obsojamo? In da to obsodimo, da se to nikoli ne ponovi. Sprava se je že zgodila. Ampak sprava ni sprava. Bistvo sprave je, da teh napak ne ponavljamo. Mi pa te napake vedno znova in znova ponavljamo. Jaz nikoli ne bi obsojal Zveze borcev, če bi izločila ljudi, ki so pobijali po vojni, bi rekli – ti niso z nami, ti niso delovali v prid neke samostojne Slovenije. Niso! Tako, kot jaz ne morem hoditi s simboli domobranstva, nacizma in fašizma ter kazati to nekemu od vas; morda so mu fašisti, nacisti pobili dedka ali babico. To se od mene ne

pričakuje. Ne moremo provocirati ljudi, ker menim, da je ta rana slovenstva izredno močna. In zakaj je to bistveno? Bistveno je samo zaradi tega, spoštovani gospod predsednik, ker temelje vedno znova in znova rušimo, temelje te države. Jaz sem prej govoril o monopolnih položajih, lahko govorimo še danes – gospodarski monopolizem, gospodarska podjetja. Cele dneve izhaja cela vrsta podjetij, izčrpavajo se ta podjetja, nimajo pravih dobičkov in vse ostalo. Medijski prostor, vzgojno-izobraževalne institucije, sodni sistem, o katerem smo že danes govorili, vse to smo gradili na pesku, ne na betonu. Vse te institucije imajo v sebi krhke dele, tudi del zločinskih organizacij, ki so prešle v normalni demokratični sistem. In to je bistvo problema slovenske države. Mi nimamo normalnega medijskega prostora. Mi nimamo normalnega sodnega prostora, zato ne, ker smo gradili na sodnikih, ki si te službe niso več zaslužili. In v sodnem sistemu imamo celo vrsto kvalitetnih sodnikov, kvalitetnih tožilcev, ki bi si zaslužili, da prihajajo na najvišje pozicije; in nimajo te možnosti, ker so v gnilih sredinah, dobesedno. Isto je v vzgojno-izobraževalnih institucijah, na vseh nivojih – od osnovne šole pa do univerze. To je tisto, zaradi česar se nam podira država. Edino eno institucijo smo postavili na trdni temelj, na novo osnovo, z novimi ljudmi, to je bila Slovenska vojska. Zaradi tega Slovenska vojska danes uživa največje zaupanje državljanov in državljanek. Z najnižjimi plačami ta institucija doživlja največje zaupanje v njo. To je bistvo vsega – ker smo jo gradili na novih temeljih, na zdravih temeljih, na vrednotah slovenske pomladi, na vrednotah slovenske osamosvojitve kot največjemu dosežku slovenstva nasploh v vsej njegovi zgodovini.

Vsaka izjava, spoštovani gospod predsednik, vsaj deloma vašim besedam danes verjamem. Mi tudi nismo imeli lažnega upanja, da bomo dosegli to, ampak smo pa dosegli neko razpravo. Neko razpravo, da enkrat končno pridemo do zaključka, kaj je prav in kaj ni, kaj so občečloveške vrednote in kaj niso. In pogledajte, nek napredek je. V prejšnjem sklicu smo imeli tukaj pet bivilcev sodelavcev Službe državne varnosti. V tem sklicu, verjamem, da ni več nobenega. Vsaj nek napredek je. V prejšnjem sklicu na štirih sejah ljudje niso mogli potrditi, da se zločince Udbe naj bi preganjalo. Niso mogli potrditi. Niso mogli potrditi, da naj se žrtve končno pokoplje. Niso mogli potrditi, da zahtevajo od slovenskega tožilca, da se najde morilce Sijepana Crnogorca; in se še danes iščejo. Ne nazadnje smo imeli na komisiji neuspeli umor Nikola Štedula, v katerem je sodelovala tudi Služba državne varnosti. Dva od teh, ki sta sodelovala, sta odvetnika, eden je sodnik v Mariboru. In že ta izjava, ki sem jo danes dal, bi morala sprožiti procese. Ali ima poslanec Breznik bujno domišljijo ali kaj se dogaja? To je v normalnem demokratičnem sistemu alarm za nekaj. In vse to kaže, da ti temelji te države, ta indoktriniranost, ta

zaplankanost je tako močna. Verjamem, da bo žrtev, žrtev tudi naše stranke, morda velika; ampak prepričan pa sem, da bomo naredili v slovenstvu velik korak. To ni očitek. Vi, ki ste novi v parlamentu, ne rabite braniti teh totalitarnih osnov. Ne rabite tega braniti, ker niste krivi, ste novi ljudje, ste novi politiki in vas tudi ne obsojamo. Zato pridite na komisijo, imamo lahko čisto spokojno, lahko eno dobro razpravo ter naredimo neke zaključke. Ker če ne bo teh zaključkov, če narod ne bo enoten na nekih osnovah, potem vse energije ne moremo vložiti v reševanje ekonomskih problemov te države. To pa je bistveno. Naj se vrnem v naravno pravo. Jaz bom citiral akademika, rednega profesorja dr. Slobodana Perovića, ki je napisal Naravno pravo in univerzalne vrednote. "Naravno pravo je univerzalno in občečloveško. Ne ozira se na nacionalnost in raso, ker so vsi ljudje pred naravo enaki. Naravno pravo je nadpozitivno, primarno in izvorno. V primerjavi s pozitivnim pravom je naravno pravo popolno, idealno, idejno in je, filozofsko gledano, absolutno. Načela naravnega prava so deloma inkorporirana v nepopolno pozitivno pravo. V razmerju do načel naravnega prava je pozitivno pravo lahko z njimi bolj ali manj soglasno, lahko je z njimi še v znosnem razkoraku ali pa je z njimi v popolnem nasprotju. Na primer v primeru raznih diskriminacij glede na rojstvo. Danes se naravno pravo vse bolj ujema s človekovimi pravicami, ki so univerzalne vrednote. Uresničevanje temeljnih pravic temelji na komutativni distributivni pravičnosti, ki sta že od antike temeljni vodili kulture prava." Jaz sem danes želel razlagati kompletno zgodovino naravnopravne šole. Želel sem govoriti o Aristotelu, želel sem govoriti o Tomažu Akvinskem in tako naprej. Verjamem, da ta čas lahko bolj koristno uporabim. Bi pa vseeno zaključil za nekaj mislimi.

Temelj bistvene države je, da imamo močne temelje, na katerih slonijo glavne institucije te države. Če bodo temelji teh institucij močni, če se bo tukaj tudi del politike poistovetil s temeljnimi vrednotami, ki bi naj bile temeljne vrednote, ki so univerzalne, ki so občečloveške, kot je napisal tudi akademik Perović, potem bo napredek za to državo. Potem bo tudi napredek v tem gospodarsko-finančnem smislu te države. Če tega napredka ne bo, če bomo vedno znova in znova živeli v tistem svojem svetu, ki nam ga je bivša totalitarna država napravila, te miselne koncepte, potem ne bomo našli tudi boljših rešitev, za boljše življenje ljudi, za večje dostojanstvo. Ker ne nazadnje dostojanstvo lahko merimo tudi preko denarja, tudi preko tega, da imamo boljši standard, da lahko lažje živimo, da upokojeanci lahko preživijo, kot so prej govorili. Ampak največja garancija tudi za ljudi, ki so v pokoju, je zdravo gospodarstvo. Če ni zdravega gospodarstva, so na dolgi rok tudi njihove pokojnine močno ogrožene.

Spoštovani gospod predsednik, verjamem, da smo si povedali, kar smo mislili. Verjamem, da

boste te občepravne vrednote, zahodno civilizacijske standarde cenili. In ne nazadnje smo obljubili, ko smo stopili v Evropsko unijo držav, ko smo stopili v Nato, in da se tega vsi zavedamo; vsi tisti, ki sedimo tukaj v tem velikem zboru. Če pa menimo, da je bila bivša totalitarna Jugoslavija nekaj dobrega, da je naše takratno predsedstvo ali pa jugoslovansko, del v 60. letih in 70. letih v tako imenovanih neuvrščeni državi. Mislim, da vam je kolega Tanko omenil celo vrsto vojaških diktatur, kjer je bila cela vrsta totalitarnih režimov, kjer so se dogajale cele vrste kršitev človekovih pravic. Cela vrsta teh držav tukaj je bila na mednarodnih tribunalah, cela vrsta teh ljudi je bila obsojenih na mednarodnih tribunalah – potem to niso vrednote. Vrednote so, da se vračamo k tistem, kar je vsem skupno, kar vas ne razdvaja. In mi moramo pri vsaki besedni zvezi paziti, kaj nas ne razdvaja. Ne moremo se žaliti in ne moremo, kot je nekdo prej rekel, vtirati soli na rano ljudi, ki so doživeli grozote te Jugoslavije, tega totalnega totalitarnega režima, najbolj sofisticiranega, kar je obstajal; in kjer se je zgodila ta lustracija, katero gospod Bučar, če ponovim svoj začetek, ni dopustil v letu 1990. Tam ni napredka, tam se vračajo, tam se reinkarnirajo bivši totalitarni režimi. O tem je tudi govorila resolucija o totalitarizmu iz leta 1996. Kaj se zgodi, če se to ne naredi, kaj se bo vrnilo, kaj je nevarnost teh mladih demokracij, da so nedolžne. Kjer institucije niso možne, je vdor vseh teh vzorcev nedemokratskih režimov še toliko večji. Zato, gospod predsednik Državnega zbora, cenim vaš položaj. Verjamem, da ste v svojem intervjuju morda mislili drugače, da se vam je zgodil lapsus. Mi smo želeli na nek način opozoriti, da se moramo enkrat poistovetiti, kaj je zločin, kaj je kazni, kaj je prav in kaj je narobe. In iz razprav, ki sem jih danes slišal, tudi večine kolegov in kolegic, verjamem, da smo v letu 2014 naredili nek majhen korak naprej, zato sem optimist.

Verjamem pa, da bomo naredili še kakšen korak naprej, da najdemo svoje skupne vrednote. To je naš cilj in te skupne vrednote so tudi lahko tiste, ki gradijo neko državnost, o kateri ste prej, gospod predsednik, govorili. Državnost gradijo skupne vrednote, ne glede na politično pripadnost. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz se gospodu Francu Brezniku zahvaljujem za osnovnošolsko lekcijo iz zgodovine. Mislim, da smo osnovno šolo končali vsi, tako da je to bila zloraba Poslovnika. Zanjih 7 minut razprave pa je bilo tisto, kar je bilo vsebinsko, ko ste začeli govoriti o naravnem pravu. Tam je pa bil direktno in neposredno prizadet oziroma tangiran predsednik Državnega zbora.

Gospod Tanko, proceduralno, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Tole, kar ste si zdaj v zaključku dovolili, kaže na to, da vas vleče neka velika bolečina, da vam je gospod Breznik povedal stvari, ki v celoti držijo. Če kdorkoli misli, da gospod Breznik, tudi vi, ni povedal pravih dejstev, pravih podatkov, imate vsi možnost za replike in boste ugovarjali trditvam, ki jih je povedal. Vendar to, da nekdo zlorabi predsedniški položaj oziroma položaj vodenja seje Državnega zbora za to, da verbalno obračuna s poslancem, to vam pa v nobenem pravilu službe ne piše. To si lahko privoščijo nekdo, ki si je uzurpiral pravico vodenja in komentiranja po dolgem in počez vsakogar, ki je govoril prej. Vi imate možnost, gospod predsedujoči, da predate vodenje nekomu drugemu, greste v klop in boste povedali, kar mislite, lahko bo drugačno od tega, kar je povedal moj kolega Franci Breznik. Ampak stvari držijo. Na tak način se lotevati obračunavanja in to edini obračun, ki se je zgodil v današnjem dnevu, predsedujočega z enim od poslancev, sta dva obračuna z gospodom Breznikom. Če bi vi bili tako dosledni, kot niste, bi opozorili vsakega, ki je govoril, o zlorabi poslovnika, ne vem, o zlorabi Komisije za peticije, ter povedal, da to ni res. Ampak niste, niste, ne spoštujete ne integritete poslanca, ne tistega, kar pove; in ne dopustite, da bi kdorkoli imel možnost, da bi tem navedbam ugovarjal. Ampak si vzamete pravico in kot nek diktator obračunate z nekom, ki naj bi domnevno nekaj narobe naredil in napačno povedal.

Vem pa, da to, kar je povedal gospod Breznik, predstavlja veliko bolečino – predstavlja bolečino vam, predstavlja bolečino predsedniku in predstavlja vsem tistim, ki ste ta predsedniški položaj potrdili zato, ker je v temeljnem nasprotju z neko demokratično ureditvijo. Mi smo članica Evropske unije, smo članica Nata, tam pa praznujejo padec barikad, zidov in mej; pri nas pa slavimo nekaj, kar je bilo pred samostojno Slovenijo. Narobe svet; pa pravite, da smo demokratična družba. Jaz mislim, da bi morali samoiniciativno opozoriti v tem državnem zboru vsakega, ki govori v nasprotju s tem, kar se je zgodilo leta 1991. Predvsem pa pozdraviti dogodke, ki so se zgodili nekaj let prej ali pa še mnogo dlje prej. Ne pa da nekoga, ki je povedal dejstva, ki držijo – če ne držijo, boste pač sklicali sejo pa bomo ponovno opravili razpravo –, ga na takšen način nabijete. Prav povsem brez potrebe, ni dostojno, gospod ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Imel bi postopkovni predlog glede na to, da je kolega Breznik ugotovil, da smo si povedali že vse, kar smo si imeli za povedati. Eni smo to

vedeli že neke štiri ure nazaj. Predlagal bi, da se odrečemo preostanku časa in preidemo kar h glasovanju. To je moj postopkovni predlog.

V nasprotnem si pa dovolim še en komentar sproti, da to, kar počnete, je pa res v bistvu nasilje. Zato sem si gor pripel to pentljo, ki sem jo dobil v pošti od Društva za nenasilno komunikacijo, in piše: Belo pentljo si pripnem, ker nasilja ne povzročam, ker nasilja ne spregledam, ker nasilja ne spodbujam, ob nasilju primerno ukrepam in proti nasilju govorim in delujem. In to, kar vi zganjate, je nasilje nad državo, nad državljani in nad vsemi, ki to zdaj poslušajo in gledajo.

Moj postopkovni predlog je sledeč, da se odrečemo preostanku časa in preidemo h glasovanju. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Tega proceduralnega predloga ne morem sprejeti.

Dr. Milan Brglez, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala.

Nekako tisto, kar je ostalo še neodgovorjeno, oziroma najprej bom navedel tiste dele intervjuja, ki so bili tako ali drugače sporni, zato da bo zopet jasno, kaj točno je bilo povedano. V kontekstu odgovarjanja o tem, kdo je najtežji pogajalec, je beseda nanese tudi na Združeno levico, ker je izgledalo, kot da so bili oni najtežji pogajalec. Del tega odgovora je tudi ta, da rečem, da morda so bili. "Združena levica ima pač samo preprosto ideološko agendo. Potem je tukaj še Nova Slovenija, ki je na precej 'zanimiv' način vsiljevala svoj model družbenega razvoja." Pa bom rajši spustil, da ne bom koga dodatno užalil tu naprej. In potem pridemo, kar je v bistvu preprosto, in nas sprašujejo, kako so tovrstna pogajanja izgledala in kakšni so vtisi o tem. Znotraj tega je prišlo do tistega znamenitega stavka, ki ga navajate kot kao totalitarističnega, ampak res nima nobenega namena biti karkoli takšnega. Ampak skuša opozarjati na splošni, družbeni pomen – tudi revolucije, ker poznamo evolutivne in revolucionarne spremembe. In te revolucionarne spremembe sam vedno poimenujem ontološko. Tudi ta, ki me je spraševal, to absolutno ve. Drugo vprašanje je seveda, ali je iz konteksta celotne te izjave to zelo jasno razvidno. In tukaj je res izjavljeno, da: "V SMC se nikoli nismo imeli za neoliberalce; smo pa prepričani, da je treba biti na področju gospodarstva bolj odprt, kot Slovenija trenutno je, če hočemo zasledovati naš cilj, to je večjo blaginjo za državljane. Ideja revolucije, ki jo zagovarjajo v Združeni levici, nam je lahko simpatična, a v trenutni svetovni gospodarski konstelaciji ni realna. Nerealno bi bilo prepričevati ljudi, da naj sledijo takšnim idejam; do takrat, ko bodo razmere zanje zrele, pa naj 'jedo travo'." Tukaj je tista zadeva, ki so mi jo, mislim da, zamerili tudi na Združeni levici. "Najmanj problematično v pogajanjih pa je bilo Zavezništvo Alenke Bratušek ..." in tako naprej.

Tu je en kontekst tistega odgovarjanja, kjer je šlo za te ideje, ampak te stvari nimajo nobene zveze s konkretizacijo, kakršnokoli že politično revolucijo ali karkoli drugega. Gre za preprosto dejstvo, če se bo svet spremenil in tudi revolucionarno spremenil, se bomo tudi mi. Mi smo del tega globaliziranega sveta in absolutno je nemogoče, da bi ostali nek otok. Ne vem, lahko bi bili, 50 let nazaj smo si lahko predstavljali takšne otoke, vsekakor niso izgledali neki zgledni. Tudi tisti, ki so še tako ali drugače ostali, še zlasti kot znameniti primeri totalitarizma – in to večji, kot je bila tudi prejšnja država, iz katere smo izšli, ker neke smo morali preživeti na tem koščku sveta, – poznamo Severno Korejo. Poznamo razne takšne zadeve, kjer je ta zadeva precej bolj totalitarna, ampak pustimo. Te primerjave nimajo smisla; imajo smisel tiste, ki se nanašajo na to ozemlje, kjer živimo. Izjava, kar se pa tiče velike poenostavitve, je pa treba samo tisto povedati – to naravno pravo je bilo v kontekstu odgovarjanja na to, da se zelo poenostavlja, kako je preprosto razrešiti vprašanje Janeza Janše. In v tem kontekstu je bilo potem pojasnjevanje tega, kaj je pozitivno in kaj je naravno pravo.

Bi pa hotel ob tem opozoriti na neko drugo zadevo – tisto, ki pa mene boli. Namreč, v obtožbi je točka 2 in ta po asociaciji mene povezuje tako s komunistično partijo in, B, povezuje me z Udbo. Poglejmo, kako se da to na preprost način narediti. Predsednik Državnega zbora v nadaljevanju intervjuja primerja Republiko Slovenijo s SFRJ z besedami, "prej smo bili vezani na drugačen tip države, ki je imela dediščino, kredibilnost in določeno pripoznanje mednarodni skupnosti, sedaj imamo državo, ki je sicer članica Nata in EU, pa tega ne zna izkoristiti v svoj prid." In zdaj sledijo take nedirektne, ampak takšne zadeve, ki se lahko pripnejo kot neka argumentativna zadeva na to. To je vse pod točko 2 obtožnice, tako jo jemljem, oziroma drugega dela izjav v tedniku Mladina, številka 39, z dne 26. septembra 2014. Po besedah predsednika Državnega zbora je torej SFRJ v primerjavi z Republiko Slovenijo boljši tip države, kar se tiče kredibilnosti, dediščine in pripoznanja mednarodni skupnosti. Dejstvo pa je, da je bila SFRJ država brez dediščine kateregakoli naroda v njej oziroma te dediščine ni priznavala; država, utemeljena na komunističnem terorju, sistemski korupciji; in država, ki je kršila nacionalne pravice vseh republik. Vse to je mednarodna skupnost tolerirala le zaradi okoliščin hladne vojne. SFRJ je bila država, v kateri je od nastanka pa skoraj do konca vlada vojaška punta, katere vojaški posegi so zaznamovali tudi konec SFRJ v poskusih, da bi vojska in Komunistična partija tudi ohranila oblast. SFRJ je bila država, v kateri so se nesporno kršile človekove pravice, totalitarna komunistična država, z napako država, ki je temeljila na komunistični revoluciji in ki je s svojim propadlim

ekonomskim sistemom zapustila gospodarsko stagnacijo in dolgove, ki jih plačujemo še danes. Pri ohranitvi oblasti v SFRJ se je Komunistična partija posluževala tudi tajne varnostne službe. Mislim, zadeva se kar nadaljuje, nadaljuje z asociacijo, ena misel asociira na drugo, tretja naprej; na koncu pa je zadeva navezana name. Kaj imam jaz s tem?! Do zdaj so me vedno spraševali, kaj jaz mislim o arhivih, kaj mislim o tem. Zdaj jaz sprašujem: Kaj imam s Komunistično partijo? Kaj imam z Udbo? Mislim, kako je možno te zadeve povezovati. Na ta način je seveda vsak kriv. Na ta način dokazovanja je vsak vnaprej kriv, ni možno, da lahko dokaže; zdaj pa dokaži, da nisi kriv. To je, bom rekel, čarovništvo; sem že rekel, inkvizicijski način je takšen način dokazovanja, kjer ne moreš dokazati, da nisi kriv. Spada med splošna pravna načela, da je tisti, ki dokazuje, da si kriv, ti mora dokazati tvojo krivdo. Nasprotni se brani samo s tem, da izpodbija verjetnost tovrstne krivde. In vse to navajanje noter, res absolutno ne more biti ničesar. Potem se navaja Vrhovno sodišče, vse te zadeve, ampak kaj ima to opraviti z mojim intervjujem?! S hvaljenjem v mednarodnem kontekstu, ne v notranjem, kar sem že velikokrat povedal in je zelo jasno iz tega ven. Strinjam se, da je osamosvojitve, kot piše potem v nadaljevanju, pomenila vrednostni prelom z dogajanjem v SFRJ. In zdaj bi na tej točki brez navajanja enega ali drugega dokumenta lahko nadaljeval. Hvala. Tisto, kar je najverjetneje zelo pomembno, je, da se zelo poudari, vsaj zame, da lastna država vsekakor ni mogla biti korak nazaj v smislu državnosti. Torej, pridobitev lastne države na temelju samoodločbe – absolutno, to je bilo nekaj, kar se je želelo. Vendar se je to deloma že omogočilo tudi znotraj prejšnjega sistema, sploh utemeljevanje tega, z Ustavo iz leta 1974, veste to. To, kar ste prej pripovedovali kot neko zgodovinsko preambulo, je vsekakor malo bolj kompleksna zadeva. Nekatere zadeve preprosto zgledajo daleč preveč preprosto. In tudi zaradi tega je ta resolucija o totalitarizmihih pravzaprav prepovedala še zgodovinarjem razsojati do konca. Torej tistim, ki se najbolj lahko približajo neki načeloma ... / nerazumljivo/ ..., kaj šele Državnemu zboru ali komerkoli drugemu takšnemu, da bi o teh zadevah razsojal. Ampak namesto razsojanja se potrebuje seveda spravo in treba je iti preko tovrstnih sistemov. Ampak same sodbe, kako je pravilno ali nepravilno, če berete natančno te zadeve – in jaz seveda sem jih šel takrat brat, ker me je zanimalo, kaj je bilo tisto, kar je zmotilo kogarkoli že v prejšnjih sklicih Državnega zbora. In sem videl, da je tudi tam bila najverjetneje nemogoča razprava o teh zadevah in tudi tam so bolj asociacije igrale svoje, kot pravzaprav to, kar je bilo v dejanski resoluciji Sveta Evrope in tudi v dokumentih Evropske unije omenjeno.

Kakšen je moj odziv na Srebrenico, genocid? Zelo pazim na to, kakšne izraze kdaj

uporabljam. Za genocid v mednarodnem pravu pred letom 1948 pravno gledano ne moremo govoriti, od takrat imamo definicijo – mednarodnopravno. Nasploh je, žal, položaj človekovih pravic mednarodnopravno precej slabši, kot si običajno predstavljamo. Prelomnica, ki jo je druga svetovna vojna pomenila, je bila tista, ki je dejansko na mednarodni nivo postavljala vprašanje človekovih pravic. Najprej pod vprašanje kaznovanja poražencev, in to absolutnih poražencev za vojne zločine, kasneje pa seveda z razvijanjem tistega, kar danes poznamo kot mednarodno kazensko pravo, še prej pa pravzaprav človekove pravice. Ampak tudi tam je šlo zelo počasi. In še zlasti je šlo zelo počasi v tem, da so države priznale, da je kdo v mednarodni skupnosti pristojen za to, da bi lahko pogledal notranje zadeve, a kako države ravnaajo s svojimi državljani. Kakorkoli že gledano, takrat je bila situacija malo drugačna in jaz ne bi hotel tako ali drugače pogrevati stvari. Dediščina neuvrščenosti je neka specifična zgodba, ki je imela takrat smisel. Ne govorim tem, ampak ta se je ohranila kot neka, bom rekel, pozicija znotraj Generalne skupščine, ki povezuje številne države med sabo, kadar se pač ... recimo v 70. letih je imela neko mednarodno težo kot specifična formacija držav, ki so zahtevale neko drugačno gospodarsko ureditev v svetovnem merilu in podobne zadeve. Ampak vse te stvari so zaradi tega, ker se je razmerje sil med vzhodom in zahodom spremenilo, najverjetneje izgubile tisto težo, ki so jo pravzaprav imele pred tem.

Kaj si mislim o arhivih? Sprašujete me o referendumu o arhivih. Prvič, referendum o arhivih je starejših, kot sem jaz kot politik. Zaradi tega se do tega ta trenutek niti ne mislim opredeljevati oziroma se bom opredelil, ko mi dokažete, da imam karkoli s Komunistično partijo in Udbo. Potem se bom do vseh tistih spornih zadev, ki nimajo ničesar s tem postopkom in s temi obtožbami, ki sem jih bil deležen. Potem bom odgovarjal tudi na kakršnokoli že naključno vprašanje. Še nekaj je takih zadev. V čem je ključna razlika med tistim, kar imamo sedaj kot ustavo, in predhodno ustavo? Zopet, tisto, kjer je ena skupna vrednota, oziroma tam, kjer smo se lahko poenotili, je bil ravno položaj človekovih pravic. Položaj človekovih pravic je v ospredju naše nove ustave v primerjavi s prejšnjim sistemom. Vsekakor mislim, da glede teh zadev ni treba tistim, ki ste tako ali drugače sodelovali ali pa te zadeve sprejemali, bistveno razlagati stvari. Ampak tisto, kar je tudi važno, je, da je ta ustava nek družbeni konsenz, ki je bil najširše politično oblikovan. Znotraj nje najdeš pravzaprav interese celotne takratne politične skupnosti; celo tiste, ki na prvi pogled mogoče ni bila predstavljena v celoti v takratnem parlamentu oziroma skupščini. Zaradi tega se mi zdi pač udarec pod pas, če mi kdorkoli reče, da nisem ponotranjil ustavnega etosa. S tem nastankom

države in tudi z razlaganjem tega, kaj lahko in na kakšen način lahko, ravno zaradi tega, ker je samostojna država, po čem je v mednarodni skupnosti, je pravzaprav utemeljen ves moj ne samo politični, ampak profesionalni razvoj. Zaradi tega so tovrstne obtožbe nekaj, kar nima neke prave utemeljitve.

Povezovanje genocida v Srebrenici in načina, kako se je Bosna in Hercegovina lotila teh žrtev, ki so bile tam, jaz mislim, da je tukaj situacija, vsaj v sodobni mednarodni skupnosti, veliko bolj preprosta. Takrat sem vam že na samem začetku skušal v nekaj stavkih nekako povedati, v čem je pravni problem pravnega lotevanja povojnih pobojev. To je etično, politično, zgodovinsko vprašanje, ki je absolutno jasno. Ampak če veste, kaj kazensko pravo pravi, da mora pač biti zadeva jasno definirana, zato da lahko nekoga za nekaj preganjamo. Če oznake tega zločina nimaš v kazenskem zakoniku, uporabi pa je treba najblažji kazenski zakonik, potem preprosto notranje pravne osnove ni. Lahko to pripišemo prejšnjemu sistemu, nimam nič proti temu; to je povsem možno. Ampak govorimo o pozitivnem, ki ga v primeru kazenskega preganjanja oziroma uporabe prava pravzaprav potrebujemo, ampak seveda zopet za kakšno ... Medtem ko je v primeru Srebrenice ta situacija absolutno veliko jasnejša. Tukaj je zadeva jasno postavljena in človek bi se v taki situaciji absolutno zavzemal za nekaj takega, kot so sami tudi naredili. V tem primeru je tisto, kar je nek minimalni civilizacijski standard, dostojni pokop in glede tega bo treba zbrati politično voljo. Za enkrat lahko zgolj zatrjujemo svojo politično voljo, bomo pa videli, kako bodo te zadeve izgledale tisti trenutek, ko bo treba pritisniti določeno tipko. Oziroma ko bodo predlogi tako daleč, da bodo tako utemeljeni oziroma toliko usklajeni, da bo smiselno pritisniti tipke, ker veste, vsaj starejši poslanci, da tovrstno usklajevanje vzame svoj čas in ima neke svoje zakonitosti.

In nikakor ne govorim, kot da države, to je Slovenije, ne potrebujemo. Slovenijo rabimo, če hočemo preživeti. Preprosto potrebujemo svojo državo, potrebovali smo jo vedno. Vprašanje je bilo samo to, kdaj bodo pravi pogoji za to, da bo lahko nastala. Moralo se je vse skupaj izteči. Ko se je enkrat vse skupaj izteklo, potem smo se lahko osamosvojili, ampak zdaj pa je treba narediti to, da bo znotraj te mednarodne skupnosti Slovenija lahko tudi samostojno sprejemala odločitve. Vsekakor mislim, da današnja razprava k tovrstnemu sprejemanju odločitev niti ni toliko pripomogla, razen mogoče tu pa tam nekatere teme. Ker konec koncev, zdaj že, koliko, šest ur dvajset razpravljamo o moji razrešitvi, s katero se seveda ne strinjam. Vse te obtožbe, ki ste mi jih pripisali, zavračam. Pravim, da Slovenija je in si je zgradila nek položaj v mednarodni skupnosti, je pa marsikaj od tistega, kar je obetala, z nekredibilnim ravnanjem v posameznih primerih tudi zapravila. Pač, država, kot je Slovenija, če

hoče svoj položaj krepiti ali če hoče biti aktiven dejavnik v mednarodni skupnosti, potem pač mora voditi, vsaj po mojem, neko načelno zunanjepolitično držo. In tisto, kar se je dogajalo v teh 25 letih na številnih točkah, ob natančni analizi se da dokazati nekaj, kar temu ni v celoti ustrezalo.

Ne morem odgovoriti na čisto vsako navedbo, še zlasti od kolega Breznika ne; tisto, kar sem navedel oziroma sem se spustil v to, da se ne strinjam, da nisem ponotranjil tega etosa – to je bilo navedeno tudi v nekaterih drugih obtožbah. Tisto, kar pa sem naredil, je pa, da sem res večino tega nürnberškega procesa preštudiral zaradi tega, da sem lahko prišel do tega, kaj naj bi takrat mednarodno pravo govorilo. Zgolj zato sem, vsaj glede tega vprašanja, bil enkrat zaprosen, da dam ekspertizo; in sem se dejavno poglobil v te stvari, da sem razumel, kakšna so bila takrat kazniva dejanja, kaj se je razumelo, kakšen je v odnosu do vojne, v kakšnem odnosu dokončanje, v kakšnem odnosu do svojega prebivalca, do zajetega. Vse te zadeve niso tako preproste, kot zgleđa na prvi pogled. V mednarodni skupnosti, v mednarodnem pravu pa so še toliko manj jasne, ravno zaradi tega, ker je to pravo – vsaj nekateri pravijo ali pa so vedno govorili, da je to neka druga veja prava, ki ni tako jasna kot vse ostalo in vsem kazenskimi pravnim standardom, ki se pa zahtevajo zaradi varstva človekovih pravic –, včasih neustrezno.

Iz marsičesa, kar je bilo povedano, sem prišel do tega, da bi imel dve možnosti. Oziroma v takšnem procesu, kot je pravzaprav ta, ni možnosti, da bi kdorkoli zmagal; v boju za interpretacijo te možnosti ni. V glasovanju ali čemer koli drugem – da, ampak v boju za interpretacijo pa te možnosti ni. In tudi ni sredstev, s katerimi bi komu drugemu vsilil, kaj mora in kako mora misliti o posameznih zadevah. Vsekakor me veseli, če bomo uspeli najti skupni konsenz na točki človekovih pravic, če bomo razumeli, da so ne samo univerzalne zaradi zahodne civilizacije, ampak da so tudi nedeljive in neodtujljive. In da je njihovo bistvo res človekovo dostojanstvo. Ampak v imenu človekovega dostojanstva je možno: A – početi zelo različne stvari; in B – najverjetneje vedno treba upoštevati tako zgodovinski kot krajevni kontekst, o katerem govorimo, in kaj pomeni človekovo dostojanstvo. Ta vidik, ta izkušnja z mednarodnim prostorom običajno mene vedno malo uči, da je treba pri nekaterih zadevah ne biti absolutist, ampak predvsem pogledati te zadeve malo bolj vrednotno. In če bodo te skupne vrednote tiste, ki so zapisane v slovenski Ustavi, jaz ne vidim nobenega problema s sodelovanjem v tem državnem zboru. Drugače pa se bo treba pač boriti proti ravnanjem, ki bi šla kontra tovrstnemu razumevanju.

Vsekakor mislim, da sem ne samo z navedbami, ampak pravzaprav z navedbami iz intervjuja ovrgel osnovo, na podlagi katere je bil podan zahtevek za mojo razrešitev. Da vam ne

bi tratil še dodatnega časa, bi se na tej točki zaustavil. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Mislim, da je ta zaključek, ki ga je dal predsednik Državnega zbora, s to izrazito veliko poanto človekovim pravicam pravzaprav ključen za to razpravo, ki jo imamo danes. Točno na tem delu se vrši ta polemika, vrši se polemika glede države, ki je kršila človekove pravice, in države, ki da nekaj na človekove pravice. Razmejitev je bilo leto 1991. Če nekdo v tem delu pravi, da smo v nekem državotvornem smislu v samostojni državi nazadovali, če pravi, da so bili v državotvornem smislu boljši pred letom 1991, potem to implicira tudi na to, da je bil tudi takrat splošen sistem, splošna raven pravic in drugih stvari, tudi človekovih pravic, boljša kot v sodobni državi. Tako si to lahko razložimo in vi ste na tem primeru tudi zadeve zastavili, zdajle v tej končni obrazložitvi. Govorite o tem, da daste temu izredno velik poudarek, tem človekovim pravicam, pa ne drži. V praksi ne drži, v tem sklicu Državnega zbora ne drži. Kolegica Irgl je sklicala v teh dveh, treh mesecih že nekaj sej, izključno na temo človekovih pravic, primeri kršenja človekovih pravic prejšnje države, ki vas, pravite, nič ne boli, ker niste imeli nič z njo. Razen da ste tako kot jaz živeli takrat, ampak niste pa imeli z dejavnostjo te države nič. Zanimivo je, da je kompletna koalicija obstruirala sejo Državnega zbora in ignorirala ljudi, ki so jim bile kršene človekove pravice in so to prišli na sejo povedati. Bi me radi prepričali, da je to politika, ki jo zagovarjate in izvajate. Gospod predsednik, ni to, tega ne počnete. In to je praktikum, praktično odraz tega, da hočete vi s svojo razpravo, s svojim komentarjem zapeljati Državni zbor in ljudi, ki to poslušajo, v neko drugo smer. Praksa vas na tem področju ne potrjuje. Lahko pogledate, bojkotirali ste vsaj tri seje Državnega zbora, pa so bile povabljene osebe, ki so jim bile kršene človekove pravice v prejšnjem režimu. Vi, ki bojkotirate seje Komisije za peticije, niste pretrgali s prejšnjim režimom, ampak ga pokrivате, ga legalizirate. Gospod Matić, ki je vaš poslanec, je bil izredno aktiven, kar zadeva zapiranje arhivskega gradiva tajnih služb. To drži, lahko preverite, gospa Novakova prav tako. Vidite, kaj imamo, ne moreš do gradiva, če prideš, je počrnjeno. Tiste osebe, ki so jim bile kršene človekove pravice, enostavno tega ne morejo uveljaviti. Niti raziskovati ne moreš teh stvari; torej je šlo v tem primeru za sistemski bojkot dostopa do arhivov tajnih služb.

Dokler se kakšne proslave naredijo nekje na kakšni lokaciji, okej, bila je proslava v Stožicah, je bil cel državni vrh tam, posvečen ne vem čemu; ampak ko pa to pride v Državni zbor, ko predsednik Državnega zbora začne govoriti

olepševalno o prejšnjem režimu, pa to pomeni nekaj povsem drugega. Vi govorite tudi v mojem imenu, pa našem imenu in še v imenu koga drugega, v imenu tistih, ki so bile žrtve. Moram reči, da se s tem poveličevanjem in s to zelo dobrohotno obrazlago tega stanja, ki je bilo pred letom 1991, težko strinjam, ker dejstva govorijo drugače. Celo pred osamosvojitvijo, tik pred osamosvojitvijo so se dogajale žrtve na meji, ustreljene v hrbet. In predsednik Vrhovnega sodišča – ni bil on tisti, ki je bil najbrž zadnji –, ampak je tudi hodil legalizirati ali pa kot sodnik na te preglede pobitih žrtev. Pri nas imamo to že vgrajeno v strukturo. Imamo šefa tožilstva, ki je bil vpleten v kršenje človekovih pravic kot tožilec, je zdaj generalni državni tožilec. Nekdo, ki predstavlja vrh sodne veje oblasti, je hodil na preglede teh povojnih pobojev kot sodnik in tako naprej. In težko boste zdaj vi koga prepričali, da ne gre za neko restavriranje teh zadev. Dogajajo se nam najbrž prav tiste stvari, na kar opozarjata obe resoluciji – tako tista o odpravi posledic totalitarizma kot tista 1096 iz leta 1996. To, kar se vrača, pomeni neko žametno revolucionarno vračanje nazaj, ki prihaja v vse pore, in se dela nova piramida ter je praktično nerazgradljivo. In če predsednik Državnega zbora tega noče videti – in očitno tega noče videti –, potem je to svojevrsten problem. Mislim, da je prav, da vsi tisti, ki se s temi koraki ne strinjamo, na te zadeve tudi opozarjamo. Leta 1991 se je naredil prelom s prejšnjo državo, s tudi drugim dogodki v Evropi se je tudi drugod zgodilo. Ampak to, kar vi pravzaprav poudarjate in oživljate, to pomeni enostavno zanikanje vsega tistega, kar nam je osamosvojitve prinesla, in negacijo razlogov za osamosvojitve. Takrat se je štartalo v Sloveniji, s samostojno Slovenijo s tem, da je prejšnja država sistematično kršila človekove pravice – in jih je, to je nesporno. Če bi bila prejšnja država tako dobra, ne bi zapirali arhivov tajnih služb prejšnje države, bi jih dali na oltar in bi jih pokazali vsem, kako smo bili dobri. Ampak tam je očitno toliko bremen iz naslova kršitev, da je bilo to treba enostavno zapreti in zablokirati. Gospod predsednik, jaz mislim, da je to, kar smo predlagali, ta predlog za razrešitev, utemeljen. Na niti eno stvar niste odgovorili z nekim prepričljivim dokazom, na niti eno stvar. In vsi tisti, ki mislite, da je to dejanje kar tako, zaradi ne vem česa – to ni. To enostavno samo to pomeni, ali gremo z vrednotami osamosvojitve naprej, ali ne gremo. Ali pa bomo še naprej tolerirali stanja, ki se dogajajo. Praktična posledica takega pristopa, take mentalitete, takega razmišljanja, kot je to, je politični zapornik, ki ga imamo v naši stranki. To je samo praktično nadaljevanje vse te politike, ki jo zagovarjate in za katero pravite, da je ne vem kakšna. Prejšnja država ni bila dobra, je bilo veliko kršitev. Mislim, da ni nobenega racionalnega razloga, da so tisti, ki so te kršitve povzročali zaradi svoje vloge v politiki ali pa v strukturah države, zaščiteni s tem, da arhive zapremo.

Kakorkoli obrnemo, gospod predsednik, to trmasto vztrajanje pri nekaterih rešitvah nas je / nerazumljivo/ pet ali deset let za Bosno že samo po tem, ko so razpadle države Jugoslavije. Kar zadeva odnos do žrtev, do pietete, do spoštljivosti, do odgovornosti – smo najmanj 10 let za Bosno. Tudi to nam ne more biti v ponos. Smo bili najbolj razvita, duhovno in gospodarsko, bivša republika Jugoslavije. Zdaj smo v tem duhovnem smislu zaostali za Bosno. Če tega ne vidite, gospod predsednik, potem bog pomagaj tej državi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik je prvi dvignil roko, pa ne vem. Dr. Matić, ne morete imeti replike; lahko kvečjemu proceduralno, ker niste razpravljali.

Proceduralno, izvolite; samo, da bo.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Gospod predsedujoči!

Mislím, da gre tukaj za grobo potvarjanje in zlorabo poslovnika, ker gospod Tanko zlorablja svoja izvajanja v ta način, da vpleta v zahtevo za odstavitev predsednika Državnega zbora osebe, ki s tem niso neposredno vpletene, in omenja moje ime na povsem neprimeren način. Navaja vrsto neresnic, za katere upam, da bom naprej v razpravi, če bo še za to možnost, te neresnice zavrnil. Kajti, prvič, ni res, da so arhivi SDV zaprti, so odprti – in to vsi, ki so nastali pred 1990, razen občutljivih osebnih podatkov, to vedo vsi. In ni res, da sem se jaz zavzemal za zapiranje arhivov, to je groba laž.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Realno bo, je še nekaj časa.

Gospod Franc Breznik, izvolite. Replika ali proceduralno? Replika, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Jaz bom samo predsedniku Državnega zbora poskušal koncu njegove razprave podati vsaj še nekaj pogledov. / oglašanje iz dvorane/ Prvič ... Ali lahko svojo repliko utemeljim?

Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predsednik Državnega zbora. Moram priznati, da so bile vaše besede danes nekoliko drugačne, kot so bile zapisane v vašem intervjuju. Besede, ki ste jih pravkar izrekli, ko ste nekako obsodili bivšo totalitarno državo, kot sem prej rekel, me obdaja z optimizmom. Verjamem pa, da boste odšli od besed k dejanju, da obsojate vse tisto, kar je bilo povezano s totalitarizmom, predvsem v zadnji fazi, ko je šlo za zločine proti človečnosti v 70. in 80. letih; tako imenovane "politocide", "kulturucide", in da bodo vse to obsodili. Da boste obsodili tudi bivše pripadnike Službe državne varnosti, ki so danes v sodniških vrstah, ki so danes uredniki na RTV Slovenija, ki so danes v gospodarskih družbah v državni lasti in ki so danes že v vzgojno-izobraževalnih

institucijah. Verjamem, da ne upoštevate samo resolucije Evropskega parlamenta, ampak upoštevate tudi prakso sodišča v Strasbourgu, ki je pred enim mesecem v znamenitem judikatu jasno dalo vedeti, da bivši pripadniki službe državne varnosti totalitarnih držav nimajo kaj iskati na javnih funkcijah in se jih tudi konvencija ne tiče. In verjamem, da boste te vrednote, o katerih ste sedaj govorili v svoji razpravi, tudi upoštevali, da jih boste udeležili pri svojem vsakdanjem delu in da boste povezovali ta del razcepljenih držav in državljanek. Verjemite mi, da država to potrebuje. Potrebuje kredibilno osebnost na drugi najvišji funkciji v tej državi in potrebuje osebo, ki se bo te svoje funkcije zavedala. Zato moram priznati, da si želim nadaljnega dela v Državnem zboru, da vas opazujem, da vidim, ali stojite za temi besedami, ki ste jih danes izrekli, da je morda prišlo v tem intervjuju do napačnega razumevanja, kot ste danes dajali, do nekega lapsusa, do napačnega razumevanja nas, ki smo sklicali to sejo, in da boste tudi vi s tega mesta, kot predsednik Državnega zbora, pozivali tudi pripadnike vaše stranke ter tudi vse poslanke, poslanca, da boste ljudi, ki so delovali v totalitarnem režimu, ki so zganjali zločine proti človečnosti, ko ste danes dejali, da jih boste obsodili in da jih boste pozvali, da se takšni ljudje umaknejo iz javnega življenja. Ker ljudje, ki so množično kršili človekove pravice, verjamem, da v demokratični državi na takih pozicijah nimajo kaj iskati. In lahko rečem ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Breznik, tri minute.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani ... / oglašanje iz dvorane/ ... če dovolite. Prej je govoril gospod predsednik o ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Jaz bom tole pač peljal do konca, potem se bomo pa naprej pogovorili.

Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala, gospod predsedujoči.

Predsednik Državnega zbora je zdaj govoril o vrednotah. To je točno tisto, o čemer sva se pogovarjala prej, v moji razpravi. In vesel sem bil teh zagotovil o spoštovanju vrednot, ki jih je zdajle dal v zelo dolgi obliki. Upam pa, da bodo temu sledila tudi dejanja. Kajti spomnil bi vas, da je bila točno ista razprava o vrednotah, o spoštovanju prava, pravne države in človekovih pravic, ko smo razpravljali o odvzemu mandata poslancu Janezu Janši. Jutri bo razglašen

rezultat sodbe Ustavnega sodišča. Bil sem in sem trdno prepričan, da bo mandat vrnjen. In opozoril sem vas, da bo to v tem primeru izpadlo kot zavestno kršenje človekovih pravic. Zavestno kršenje.

In vas sprašujem. Glede na vrednote, na katere prisegate, ali boste v tem primeru skupaj z vsemi, ki ste jih kršili, odstopili? In da bodo enkrat vendarle besede spremljala tudi dejanja.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Han. / oglašanje iz dvorane/ Ne.

Gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Moje proceduralno je bilo postavljeno malo pred gospoda Grimsa. Hotel sem samo eno stvar v skladu s Poslovnikom tudi preveriti z vami, gospod predsedujoči. Glede gospoda Breznika, če sem prav razumel, ste mu vi takrat v skladu s 76. in 77. členom Poslovnika izrekli opomin. S svojim govorom, ki se ni nanašal na vprašanje na dnevnem redu, je pogosto zahajal na druga področja – ste mu ponovno izrekli opomin. Naslednji ukrep, ki je v skladu s tem poslovnikom primeren oziroma uporaben – in mislim, da ste mu potem še tretjič hoteli izreči opomin, ko ste mu komentirali –, je odvzem besede.

Pa me samo zanima, če sem jaz prvi in drugi opomin razumel pravilno in sta bila to z vaše strani opomina. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Nekateri razprave so danes šle kljub vsemu rahlo mimo, če lahko tako rečem, teme. Ni bil gospod Breznik edini; je bil pa tisti, ki je za moj okus malo pretiraval. Zato sem njega pač opozoril na koncu razprave, nisem ga pa ustavil v tej razpravi. Hvala lepa.

Časa je še nekaj, tako da po ... / oglašanje iz dvorane/ Gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Prosim, podpredsednik, če mi razložite formo "rahlo mimo". Jaz bi res rad vedel, kako vi ovrednotite neko kvaliteto, da gre nekdo rahlo mimo. On je šel popolnoma mimo, ne rahlo mimo. / oglašanje iz dvorane/ Dajmo se držati enih pravil igre, ki jih imamo v Poslovniku določene, ne zdaj nekaj na novo učiti.

Ura sploh ne teče pravilno, vsak se kar malo po domače oglašča, kolikor se hoče, to je malo skregano z logiko! Delitev časa je na vrsti, konec pa basta.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gre enostavno za to, da vsako besedo ne moreš presekati s tem, da gre mimo dneva. To me ne bo nihče prepričal. Ura pa teče točno. Dobro.

V skladu z 71. členom; ker še nismo porabili vsega časa, je še želja po razpravi. Prosim za prijave. / oglašanje iz dvorane/ Vsak razpravljaavec ima 3 minute 17 sekund časa. Besedo ima gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo.

To, kar razpravljamo danes, ni nekaj novega. To se pravzaprav dogaja na vseh sejah. Tista lastnost te stranke na tej strani je, da kakršnakoli točka je na dnevnem redu, oni vedno eno in isto razpravljajo. In to pravzaprav ne pelje nikamor.

Jaz se ne bom spuščal na ta nivo in bom pri tem končal. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Bojana Muršič, izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Lep pozdrav danes tudi v mojem imenu.

Žalostna in razočarana sem, da danes razpravljamo o tej temi že šest ur. Nori smo že na koncu koncev. Prihajajo tudi SMS-i, končno že zaključite s to točko, cel dan se že ukvarjate s tem primerom. In lepo prosim, berite ta članek takšen, kakršen je; berite ga tudi z drugimi očmi in vsi bomo na koncu zadovoljni. S tem pa tudi zaključujem.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Franc Jurša. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Gospa podpredsednica, se opravičujem. To, kar se mi je zgodilo, se mi ne zgodi pogosto. Moralo bi biti celo zaskrbljujoče, tako z moje strani kakor tudi s strani ostalih, ki smo v dvorani. Kajti iz te razprave smo na koncu naredili en rahlo posmehljivo zadevo, ko govorimo o zgodovini, o urah zgodovine. Nekateri so izkoristili to možnost in priložnost, da na takšen in drugačen način interpretirajo tisto, kar mislijo. Jaz mislim, da bi morali temeljito razmisliti, vsak se bi moral poglobiti v to temo, o kateri danes razpravljamo, in verjetno vsega tega, kar smo oziroma kar so nekateri posamezniki govorili, tudi ne bi počeli.

Jaz sem v svojem prispevku, danes sem imel dvakrat možnost, vse zadeve okoli teh stvari poudaril. Še enkrat bom rekel, ker se pozneje ne mislim več oglašati, oziroma ker smo si tudi razdelili uro, ostanek časa, da bom v tisti kabini obkrožil to, da gospod Brglez ostane še naprej predsednik Državnega zbora.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predsednika Brgleza sprašujem, če želi besedo zdaj ali na koncu, pred besedo predlagatelja?

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Pred besedo predlagatelja.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Potem prehajamo naprej; besedo ima dr. Dragan Matić, izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovana, hvala za besedo.

Jože Tanko rad govori neresnice in ko jih ponavlja, misli, da bodo kar postale resnice. Arhivi SDV so odprti in to vsi, ki so nastali pred 1990; razen občutljivih osebnih podatkov. Kdor želi videti tudi občutljive osebne podatke, ima dve možnosti – lahko naslovi prošnjo na arhivsko komisijo, ki ji predseduje gospa Valič Zver, ki je pristašinja oziroma funkcionarka te stranke na levi; in ona se hvali, da še nobenemu ni odrekla te želje. Ali pa lahko zaprosi za anonimizirane podatke, ki jih potem z velikim užitkom kažejo, fotokopije teh dokumentov, naši kolegi iz SDS.

Kar se tiča pa tega, kdo je zapiral arhive SDV, je pa notorično dejstvo, da so bili zaprti na podlagi sporazuma med direktorjem Sove Rupnikom, ki ga je imenoval Janez Janša, ker je bilo to za časa njegove vlade, in direktorjem Arhiva Slovenije Koširjem. In s tem sporazumom so bili arhivi SDV zaprti do leta 2044. Osnova za ta, kako bi rekel, nestrokovni sporazum med tema dvema direktorjema je bila uredba vlade Janeza Janše, ki jo je pripravil Lovro Šturm, podpisal pa Janez Janša. Treba je še pripomniti, da je bila ta uredba v nasprotju z zakonom, ki so ga sami predlagali in sprejeli v parlamentu, ko so imeli v njem večino. Toliko glede dejstev, da ne bo kakšnih nesporazumov glede tega.

Gospod Tanko je govoril, da v SDS znajo stvari narediti. Danes je bil tarča lova na čarovnice predsednik Državnega zbora, pred leti pa je bil to predsednik republike dr. Türk. Takrat se je v namen diskreditacije predsednika države SDS posluževala prevare, celo ponarejanja arhivskega gradiva. Iz več dokumentov so takrat zlepile enega in ta falzifikat prikazovali javnosti ter na ta način želeli prepričati javnost, češ da je bil dr. Türk vmešan v afero Velikovec. Pa se je potem ta nizkotna prevara ponesrečila in rezultirala v afero. Stvari znajo delati, ampak včasih se jim pa kakšna ponesreči. In danes je ta gospoda moja iz SDS zelo rada in zelo veliko govorila o totalitarnem sistemu in kaj se je vse takrat dogajalo. Jaz vam povem, da niti 100 metrov stran od tukaj je Gimnazija Ivana Cankarja, kjer me je gospod Janez Janša pred malo več kot 20 leti učil obrambo in zaščito – in takrat je bil komunistični apostol. Branil je totalitarni režim in nam, ki smo se takrat kot gimnazijci posmehovali temu režimu, seveda ni privoščil simpatij, ampak je bil zelo srdit in zelo odločen v svojih izjavah, ko nam je razlagal, kako je treba braniti tradicije NOB, braniti sistem družbene samozaščite ter SLO. Takrat je bil na nekih drugih stališčih in nikoli se ni opravičil za zastrupljanje mladine s komunističnimi idejami, ki jih je takrat širil; vsaj jaz tega nikoli nisem

slišal. Samo toliko v ilustracijo, pa dajte malo pogledati pri sebi.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala še enkrat za dano besedo. Obljubim, da ne bom zahajal izven našega mandata.

Ko sem danes poslušal predsednika Državnega zbora, sem dobil odgovore na kar nekaj vprašanj. Sedaj ugotavljam, da je bila verjetno napaka v Mladini, v odgovoru. Spoštovani kolegi in kolegice na moji desni, tudi cenim, da spoštujete svojega predsednika Državnega zbora in da ga branite. Naj vas pa spomnim, ko ste mojemu ali pa našemu predsedniku neupravičeno odvzeli mandat. Ni z eno besedo nekdo od vas spregovoril, mogoče je pa v kakšnem členu napaka. Ni v enem členu, vaš prijazen nasmešek vseh. Mi smo danes veliko stavkov povedali pozitivno o predsedniku, mi smo se osredotočili zgolj na eno napako, ki se je zgodila v intervjuju v Mladini. Zato vas sprašujem in pozivam, ko se bomo še v bodoče srečali na točkah, ki so pomembne za vse nas in ki morajo biti enotne, da vidimo tudi malo levo in desno. Takrat, ko gre za vašega člana, mi govorimo vse narobe, se sprenevedamo, ne vemo, kaj počenjamo; ko gre pa za našega človeka, se mu je zgodila krivica v tem državnem zboru, pa samo prijazni nasmeški. Celo slišal sem od vodje Poslanske skupine Zavezništva Alenke Bratušek, da čim prej odide iz tega državnega zbora. Jaz iskreno upam, da bo kmalu sedel na moji desni strani. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Dober večer še iz moje strani.

Dejansko danes tale odisejada, ki jo vodimo, pelje samo v eno smer. Dejstvo je, da imamo stranko, ki zna zelo dobro oponirati vsako zadevo, zna obrniti podatke, zna narediti zelo veliko stvari, ker so že stari mački, bi rekli temu. Ampak da bi resnično želeli voditi neko konstruktivno politiko v neki smeri, da res naredimo nekaj dobrega, to pa magari gre zelo težko od rok. Dejstvo je, da se vedno obračamo v enih in istih stvareh. Vedno govorimo o takšnih zadevah, kot so članki v Mladinah; ali če začnemo pri kakšnih drugih komisijah, sejah in odborih, vedno se najdejo neke stvari, ki so negativne; vedno se nekaj išče, da je nekaj slabega. Vedno neka destrukcija mora biti, ker drugače ne morete biti zadovoljni. Meni je zelo žal, ampak mi bi vam radi vsi skupaj tukaj dopovedali, pa verjetno tudi ljudje, ki nas gledajo, da se poskušamo enkrat usmeriti v eno prihodnost. V eno prihodnost, ki bi bila lahko dobra za vse nas; ne da se tukaj en in drug

vlečemo za besede, kaj je kdo rekel, kaj je kdo izjavil, zakaj ni bil in kako bi bil. Bodimo, lepo vas prosim, vsaj toliko konstruktivni, da res pokažemo ljudem, da smo prišli sem resnično narediti nekaj dobrega. Mislim, da je to smisel in poziv in vas in nas, da dejansko nekaj naredimo; ne pa da začnemo gledati neke članke, kaj je kdo izrazil, kaj je kdo izjavil, kaj je bilo na magnetogramih in kaj je delal na komisijah. Potem se ponavljamo na teh sejah in smo totalno neproduktivni. Ura je že osem in pol, mi pa tukaj govorimo o eni in isti stvari, se držimo v tem zboru in se gledamo ter en drugega ne razumemo, kaj govorimo. Jaz dejansko teh stvari ne razumem. Govorimo o nekem prejšnjem sistemu, ki je bil ne vem kako totalitaren, ne vem kaj. Pustimo zdaj tisto, kar je bilo, in glejmo naprej. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovana gospa podpredsednica.

Jaz osebno sem prepričan, da v slovenskem parlamentu ne sme in ne more sedeti nihče – noben poslanka in poslanec –, ki se ne zaveda, da je zanj ključno in najbolj pomembno Republika Slovenije, njena Ustava in vse tisto, kar sodi zraven. In vsi tisti, ki se tega ne zavedajo in tega ne razumejo na tak način, v tem parlamentu nimajo kaj iskati, nimajo kaj iskati. Ta parlament je slovenski, tukaj se govori slovensko, tukaj se zagovarja slovenski narod in vse tiste, ki živijo v Sloveniji, tudi manjšine, ki živijo v Sloveniji. In to je edino merodajno za to državo Republiko Slovenijo. In jaz sem prepričan – in to popolnoma prepričan, da v tem slovenskem parlamentu ne morejo sedeti ljudje, ki jim to ni jasno. Še manj pa, da so na najpomembnejših in ključnih pozicijah v tej državi.

Zato, spoštovani, spoštovane; sprašujem vas, spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, ali boste jutri, ko bo znana odločitev Ustavnega sodišča, da se v slovenski parlament vrača gospod Janez Janša, predsednik Slovenske demokratske stranke, ki mu je bil nezakonito odvzet mandat, odstopili? In od vseh tistih, ki ste za takšno odločitev glasovali – Ustavno sodišče, če bo demantiralo to, da je odločitev, ki ste jo vi sprejeli, nezakonita –; od vas pričakujem brezkompromisno, da odstopite. S tem dokažete slovenskemu narodu vašo dostojanstvo in odgovornost do slovenskega ljudstva in tistih, ki so na volitvah glasovali za vas. Glasovali so pa zato, da boste brezkompromisno, odgovorno zagovarjali pravno in vse tisto, kar trdi naša ustava za to državo, da bi ljudje v tej državi lahko živeli v skladu z ustavo. In zato pričakujem danes v tem parlamentu najmanj od vas, gospod spoštovani predsednik, da to jasno poveste. Ali boste jutri v primeru, da se to zgodi, odstopili zaradi tega, ker

ste delovali protizakonito in protiustavno; kot prvi človek slovenskega parlamenta?

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Möderndorfer, proceduralno, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Danes imamo razpravo o tako imenovani nezaupnici predsedniku Državnega zbora. Jaz v tem gradivu, ki nam ga je SDS dostavil kot osnovo za materijo in diskusijo, nisem zasledil kakšnih posebnih ekstra vprašanj predsedniku Državnega zbora, kako se bo on odločil, če bo in kaj bo in ne vem, kaj še vse. Jaz se opravičujem, podpredsednica, mislim, da je prav, da se takšno diskusijo zaustavi. Tukaj nas res na zalogo kolega Pojbič nekaj svari in sprašuje. Počakajte vsaj 12 ur, da boste odpirali to temo. Končajmo raje ta prvi del, ki ste si ga zasnovali. Saj boste še veliko govorili, okej.

In vas, podpredsednica, pa res prosim, zaustavljajte to diskusijo, ker to več ni spodobno.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Strinjam se, da nadaljujemo to temo. Ali želite proceduralno? Replike na repliko tukaj ni. Besedo ima gospod Branko Zorman. Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Predsedujoča, hvala za besedo.

Najprej samo dva statistična komentarja, in sicer najprej prejšnjemu predsedujočemu, da čas teče sicer pravilno, ampak na napačen način. To je hotel Jani povedati. Gospodu Tanku – gospod Tanko je izrazil iskreno skrb za slovenski proračun in javne finance, pa bi na tem mestu državljane samo spomnil, da je arhivski referendum, ki je bil zelo potreben, stal to državo 3,5 milijone evrov. In vi sprašujete, kdo bo plačal 70 tisoč evrov za ne vem kaj že. Jaz pa vas sprašujem, kdo bo plačal 3,5 milijone za nek referendum, ki ni bil potreben, kot je kolega Dragan prej povedal?!

Jaz razumem to, kako bi rekel, vašo legitimno bolečino, ko ste zgubili oblast. Volilni rezultati za vas niso bili dobri in v tem vašem gnevu rušite steber oblasti, se ukvarjate s preteklostjo, nekonstruktivni ste na sejah Državnega zbora in tako naprej. Ampak to je vaša izbira. Gospod Pojbič je omenil, da v parlamentu ne smejo sedeti taki in taki poslanci. Jaz mislim, da v parlamentu ne smejo sedeti takšni poslanci, ki na dnevni red dajejo teme, ki so pristranske, nedržavotvorne, temeljijo na sprevračanju izjav, trganju vsebin iz konteksta, skratka vsebine, katerim smo priča že danes cel dan. Zdaj bom malo grob, ampak dajte se sprijazniti – vaš čas je minil. / oglašanje iz dvorane/ Na tak način ne gre. V končni fazi so vam to volivci pokazali na zadnjih volitvah. SDS ima 5 poslancev manj, kot jih je imela v prejšnjem mandatu; SMC jih ima pa 36 več. SMC jih ima ta trenutek 36, vi jih imate pa ta

trenutek 20 plus ena tablica. In jaz razumem vaš gnev. Ampak zakaj res tratimo čas za takšne nepotrebne debate? Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Jaz prosim vse razpravljavce, da se držite teme, prosim. Proceduralno. Trije so želeli. Izvolite, gospod Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednica.

Prosil bi vas samo, da gospoda poslanca, ko bo naslednjič izrekel laži, opozorite. 3,5 milijone evrov za referendum niso šli zaradi nas, zaradi Slovenske demokratske stranke. Verjetno takrat še niste spremljali politike, gospod Zorman, ampak Slovenska demokratska stranka je predlagala, da se referendum izvede istočasno, kot volitve v Evropski parlament. Takrat bi zapravili približno milijon 300. Hoteli smo prihraniti 2 milijona 200. Če je pa takrat koalicija izglasovala proti in zapravila 2 milijona 200, pa Slovenska demokratska stranka ni kriva. Prosim vas, da v prihodnje take laži ustavite. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Jaz sem opozorila, še enkrat opozarjam, prosim, držimo se poslovnika in teme. Ste želeli proceduralno? V zvezi s poslovnikom replike tukaj ni. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ni replike. Besedo ima gospa Margareta Guček Zakošek, izvolite.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospa podpredsednica.

Javila sem se, ker sem bila v razpravah velikokrat omenjena. To me v bistvu zelo veseli, ker to pomeni, da sem bila slišana; ne vem sicer, ali razumljena, upam pa, da ja. Zato, ker sem rekla, da nas loči to, da povezujemo, da pomirjamo nasprotja in da ustvarjamo pozitivno vzdušje, bi rada navedla vsaj nekaj točk, ki jih danes vidim pozitivnih. In mislim, da je prav tako. Zahvaljujem se za to lekcijo prava, ki sem ga danes zopet dobila, naravnega, pozitivnega, mednarodnega, in da sem lahko dr. Brgleza tukaj danes poslušala. Ugotovila sem samo eno, da je bil in bo odličen profesor, predavatelj in tisti, ki zna s svojimi besedami pojasniti svoja stališča. Zato ne dvomim, da jih je danes dobro razjasnil tudi mojim kolegom in jih na nek način pomiril, da to danes mogoče ni bilo tako upravičeno, kot so mislili, ampak da smo vseeno nekje na skupni poti. Drugič, slišala sem vse poglede na temno poglavje naše zgodovine, mislim pa, da vseeno je bilo tudi svetlo, vsaj za nekatere ljudi od nas. Kot pozitivna oseba svojega otroštva ne sprejemam negativno, tudi mene so starši vzgajali dobro, v dobri veri in moja zgodovina bo ostala meni vsekakor v lepem spominu; spoštujem pa vsakršno vzgojo.

In tretjič, vesela sem, da se je razvil dialog; mogoče po naključju ali pa tudi ne sta bila gospod Tanko in dr. Brglez v bistvu zelo blizu drug drugemu. Ko sem ju tako opazovala, je v bistvu izgledalo zelo pozitivno. In tudi tisto, kar bi mogoče lahko naredila tudi izven te dvorane, oziroma kolikor vem, je dr. Brglez ta vrata tudi odprl. Ampak vseeno se mi je porodilo upanje, da bomo v naslednjih korakih delovali nekoliko drugače, bolj pravno in bomo tista nasprotja, ki jih želimo rešiti med seboj, mogoče presegali na kakšen drugačen način; ne pa tukaj v urnih in urnih razpravah.

Kot izgleda, smo prišli mogoče malce bliže drug drugemu. Za mene je to pozitivno in vseeno si dajmo pogledati v oči in reči, da nekatera stališča so vendarle podobna in da nismo tako daleč drug od drugega. Še enkrat se zahvaljujem za to priložnost, za vse tisto, kar sem lahko danes slišala. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala. Dober večer vsem.

Nisem se imel namena oglasiti, ampak kljub vsemu mislim, da je prav, da tudi sam podprem dr. Brgleza, ki ga, preden je postal predsednik Državnega zbora oziroma poslanec tukaj, nisem poznal. Ni bil moj profesor in moram reči, da ga izredno cenim. Na podlagi današnje diskusije bi me, če ne bi prebral intervjuja, ki je bil dan z njegove strani, močno skrbelo, kakšnega predsednika Državnega zbora imamo, kakšnega zagovornika, kakšnega kršitelja človekovih pravic. Neverjetno je, kaj je iz tistega intervjuja danes popoldan nastalo, iz spreobrnjenih besed in podnapisov, ki so jim sledili, se je ustvarjala slika, za katero ne vem, čemu služi. Mislim, da ga ni med nami tukaj v državnem zboru, ki bi verjel, da bo danes predsednik tudi razrešen zaradi tega intervjuja. Vprašanje je, zakaj in čemu dejansko ta predstava danes popoldne služi. Verjetno so razlogi bistveno drugje, kot pa v samemu varovanju človekovih pravic; je pa tudi verjetno pozna ura, da bi o teh razlogih danes tudi jaz sam razglabljal.

Upam, da bo dr. Brglez uspešno delal svoje delo naprej, da bo uspešen predsednik do konca tega mandata. Seveda dobi tudi moj glas. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima še gospod Ivan Prelog, izvolite.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala.

Ko sem danes nekajkrat prebral intervju z gospodom Brglezom, objavljenim v Mladini 26. septembra, in ko že ves dan poslušam vse to, se bojim, da gre pri celi stvari prej za medicinski kot pa za politični problem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo dajem predsedniku Državnega zbora dr. Milanu Brglezu. Izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala.

Tisto, kar bi rad na koncu rekel, da Poslanska skupina SDS v celotnem postopku danes – mislim, da je jasno – ni dokazala, da sem omalovaževal slovensko osamosvojitvev in državotvornost, niti nisem omalovaževal dostojanstva tistih, ki so na plebiscitu glasovali za samostojno, neodvisno Republiko Slovenijo, drugače bi lahko bila logična izpeljava, da sem omalovaževal samega sebe, da sem omalovaževal kredibilnost Republike Slovenije, še manj mi je bila kakorkoli že dokazana asociacija s Komunistično partijo in tajnimi varnostnimi službami – se niso trudili tega dokazovati, tako da ta točka ne drži. Mislim, da je iz celotne razprave jasno, da nisem opravičeval povojnih pobojev, vsekakor ni bil moj namen opravičevanje povojnih pobojev. In končno, da nisem naklonjen totalitarnim metodam in zagovarjanju idej revolucije, tako da je to tisto, kar je relevantno za to razpravo. Me pa kljub temu zelo, pa recimo, da jemljem to kot napako, v samem sklepu tega tožnega predloga je naslednji stavek, citiram, pa upam, da boste razumeli, v čem je problem. "Uvodoma je bila pojasnjena vloga pristojnosti in s tem odgovornosti predsednika Državnega zbora kot predstavnika Državnega zbora Republike Slovenije, ki je zakonodajno telo poslank in poslancev, ki so pri svojem delu predstavniki vsega ljudstva." Lahko se ti dve zadevi bereta zelo različno. Ena je, da to ni zakonodajno telo ljudstva, ampak da je zakonodajno telo zgolj posameznih poslank in poslancev. Vprašanje je, na kateri točki se človek spravi interpretirati stvari. Jaz jih bom dobroverno, na ostalih je pa, da včasih pogledajo kakšno svojo formulacijo, za kakšno vejico, ker že le-te lahko spreminjajo pomena.

Ampak to ni tisto, zaradi česar je po mojem bil današnji postopek. Današnji postopek je bil zaradi tega – in to pa je moja politična ocena –, ker Poslanska skupina SDS ne more samostojno vložiti prošnje oziroma zahteve za izredno sejo parlamenta, kar bi naredila takoj, če bi imela vsaj še dva poslanca več. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: V zvezi z uporabo poslovnika želite proceduralno? Prosim, mag. Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Poslovnik v nekaterih primerih izjemoma omogoča dvojen čas.

Predlagam, da tako izjemo smiselno uporabite tudi danes in da dr. Brglezu, predsedniku Državnega zbora, dodelite še enkrat 5 minut. Naj to utemeljim, zakaj. Prej sem postavil vprašanje in za menoj ga je ponovil tudi gospod Pojbič. Danes je gospod Brglez ves čas govoril o vrednotah, o spoštovanju vrednot, ustave,

človekovih pravic in pravne države ter zagotavljal, da je dosleden v tem, skladno z besedami in dejanji. Jutri bo razglašena sodba v zadevi odvzema mandata Janezu Janši. Takrat smo govorili o točno istih vrednotah, o točno istih temah, s točno istimi besedami. Predstavil sem vam ustavno prakso Republike Slovenije, sodbe Ustavnega sodišča in nekaj primerov sodb Evropskega sodišča za človekove pravice. To se pravi, opozoril sem vas, da odvzem mandata zaradi teh okoliščin ni neka pravna dilema, ki bi dopuščala prosto presojo napake; ampak da gre za nekaj, o čemer je že bilo večkratno presojeno, in da gre v primeru, da boste to storili, za zavestno kršitev človekovih pravic; in da boste prej ali slej ali na Ustavnem sodišču Republike Slovenije ali na Evropskem sodišču za človekove pravice doživeli svoj trenutek resnice. Sem vas tudi takrat že opozoril, da če ste dosledni v svojih besedah, ko ste toliko govorili o etiki, morali in spoštovanju vrednot, boste takrat vsi potegnili tudi konsekvenco in skupaj odstopili, na čelu seveda s prvim med enakimi – dr. Brglezom.

In zaradi tega predlagam, da se mu dodeli še teh dodanih 5 minut in naj odgovori, ali bo spoštoval besedo, ki jo je enkrat celo javno že smiselno dal. In da v primeru, da bo jutri, ko bo uradno znana razglasitev sodbe Ustavnega sodišča in bo Janezu Janši vrnjen mandat, o čemer ne dvomim, tudi dejansko odstopil.

Hkrati izražam pričakovanje, da boste vsi z dejanji dokazali, da ste takrat in danes v zagotavljanju spoštovanja etike, morale, človeške integritete in občečloveških vrednot ter slovenske ustave dosledni; in vsi skupaj odstopili.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlagam, da se držimo teme, ki je danes na dnevnem redu. Predlagam, da predstavnik predlagatelja pove še svoje.

Gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Najprej ena ali dve besedi, dva stavka glede tistega, kar je odprl gospod Matič in nas obtožil, da smo falzificirali. Ne drži. Tam sta bila dva dokumenta, oba sta iz arhivskega gradiva in oba stojita. Res pa je, da sta bila takrat prvič speta. Ampak dokumenta stojita. Tako kot če bi spel vaš rojstni list in maturitetno spričevalo, oba sta vaša in se nanašata na vas in sta verodostojna. Drugo, kar je, pa me skrbi vaša živčnost, ko ste govorili o arhivih. Prav zaskrbljen sem, kajti morate imeti že kakšne posebne razloge, da ste tako branili to, kar ste sprejeli z zakonom, s čimer se je pa tudi poslabšala dostopnost arhivskih gradiv nekdanjih tajnih služb. Ne vem, kaj vas bremeni sicer, ali v ožjem ali širšem smislu, ampak neverjetno je, da ste tako vzorili in postali tako popadljivi. Navsezadnje boste najbrž jutri imenovani še v tisto strokovno posvetovalno skupino Vlade za Unesco, ki se tudi ukvarja s

takšnimi in drugačnimi zgodovinskimi zadevami. Mislim, da je ta vaša vloga, ki jo boste tam dobili jutri, povsem neskladna s tem, kar ste zagovarjali, ko je šlo za arhivsko gradivo.

Sicer pa se mi zdi, da smo dobro argumentirali vse tisto, kar je povezano s predlogom za razrešitev. Oprli smo se na dejstva, ki so bila javno izražena, trditve predsednika Državnega zbora stojijo, zato ker so zapisane. Nihče ni dejal, da ne držijo, iz njih ne izhaja pozitivni pristop oziroma pozitivno gledanje na bivšo državo, ki je sistemsko kršila človekove pravice v tem; in negiranje pridobitve samostojne Slovenije. S tem, ko je pohvalil staro državo, je negiral tisto, kar smo dobili v tej državi. In meni je pravzaprav žal, da moramo danes glasovati. Mislim, da bo jutri izvrstna priložnost, če drži to, kar so / nerazumljivo/ prej nekateri mediji za samevalvacijo; tudi za realizacijo tistega, kar je bilo javno povedano. To se pravi, da bo v primeru, če bo Janezu Janši vrnjen mandat, prišlo do nekaterih odstopov. Predsednik Državnega zbora je bil že tisti, ki je to javno povedal. Je pa problem v tem, da bo odločba, če bo takšna, kot piše danes v medijih, utemeljena na kršenju človekovih pravic. To, da se zavedamo, o čem govorimo. Če bo odločba takšna, da se bo Janezu Janši vrnil mandat, bo argumentirana s tem, da so bile kršene človekove pravice. Ni čudno, da je tak gnev in takšna aroganca, ko branite nekaj, kar je bilo, kar se je dogajalo v preteklosti. To je praktično ena na ena, saj tega skriti ne morete več. Podprl bom predlog za razrešitev predsednika. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Tukaj ni replike.

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. V skladu s 201. členom, v povezavi s tretjim odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora o razrešitvi predsednika Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavlja predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli zbor. Poslanske skupine so mi že posredovale predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so dr. Mitja Horvat, mag. Bojana Muršič, Matjaž Hanžek in Ljudmila Novak. Članica te komisije sem tudi sama kot predsedujoča. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke Jerneja Bergoč.

Ali kdo temu predlogu za sestavo te komisije nasprotuje? Če ne, prehajamo na odločanje o sestavi komisije.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti 1.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika bo poslankam in poslancem

glasovnica vročena tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda za ali proti. V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna. Neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanke oziroma poslanca ni jasno razvidna. V skladu s 84. členom Ustave Republike Slovenije in prvim odstavkom 201. člena Poslovnika Državnega zbora bo predsednik razrešen, če bo za razrešitev glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani, v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci bomo izpolnjene glasovnice oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje. Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Poslanke, ki mi boste pomagali pri glasovanju, prosim, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer bomo prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 21.10 in bo trajalo do 21.25. Po končanem glasovanju prosim poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se zopet zberemo v sobi 217. Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 21.40.

(Seja je bila prekinjena ob 21.05 in se je nadaljevala ob 21.40.)

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ:

Spoštovani kolegi in kolegice!

Nadaljujemo s sejo in **prehajamo na obravnavo prekinjene 16. točke, to je na Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora.**

Prebrala bom zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja o razrešitvi predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora, 20. 11. 2014. Razdeljenih je bilo 73 glasovnic, oddanih je bilo 73 glasovnic, neveljavna je bila 1 glasovnica, veljavnih je bilo 72 glasovnic.

Za je glasovalo 15 poslancev, proti je glasovalo 57 poslancev.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 57.)

Ker za razrešitev ni glasovala večina vseh poslancev, dr. Milan Brglez na podlagi izida glasovanja ni bil razrešen s funkcije predsednika Državnega zbora.

/ aplavz/

S tem zaključujem 16. točko dnevnega reda in prekinjam 2. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Lahko noč!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 20. NOVEMBRA 2014 OB 21.41 IN SE JE NADALJEVALA 21. NOVEMBRA 2014 OB 10.04.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegiice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 2. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne moreta udeležiti naslednji

poslanki in poslanci: Mirjam Bon Klanjšček, Ljudmila Novak od 13.30 dalje, Žan Mahnič, Ivan Hršak, Marjan Dolinšek, Aleksander Kavčič, mag. Matej Tonin od 13.30 dalje, dr. Vinko Gorenak, Miha Kordiš in Franc Breznik. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO 19. REDNEGA POROČILA O DELU VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013.**

19. redno poročilo je v obravnavo zboru predložil Varuh človekovih pravic. Besedo dajem varuhinji človekovih pravic gospe Vlasti Nussdorfer za dopolnilno obrazložitev poročila.

VLASTA NUSSDORFER: Spoštovani predsednik Državnega zbora dr. Brglez, spoštovani in cenjeni poslanke in poslanci!

Gre za drugo letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, ki ga predstavljam tukaj v Državnem zboru, skupaj s poročilom državnega preventivnega mehanizma, vendar za prvo v mojem mandatu, torej za leto 2013, ko sem februarja prevzela to vlogo. Hkrati je to velika prilika, da se z ozirom na poročilo, ki ste ga prejeli in zagotovo preštudirali, ima kar 400 strani in 150 priporočil, zahvalim prav vsakemu v kolektivu institucije Varuha človekovih pravic, ki je s svojim delom prispeval, da je tako, kakršno je, da smo pregledali vse, kar se je dogajalo v Sloveniji v minulem letu, in tudi ocenili, ali gre za kršitve človekovih pravic. Kot ste lahko ugotovili, gre tudi za nekoliko drugačno poročilo, kajti predstavlja ne le priporočila in graje ter ugotavlja napake, ampak tudi prvič pohvali tiste, ki si to zaslužijo. In za bodočnost si želim, da bi bilo več takih pohval, kajti tudi ko varuh ugotovi kršitev človekovih pravic ali nanjo opozori, je še čas, kajti poročilo se piše, da se ugotovi, ali se da kaj popraviti in torej spremeniti v korist ljudi. Moram poudariti, da nosi datum sicer z junija letošnjega leta, vendar zajema obdobje minulega leta, do 31. 12. 2013, kar pomeni, da je temu ustrezno tudi odzivno poročilo Vlade, ki v nekaterih delih ugotavlja, da je že prišlo do sprememb, na katere je varuh ali kdo drug v tej državi opozarjal, in da so nekatera priporočila, vsaj nekatera, že doživela odziv.

Kakšne so splošne ugotovitve, z ozirom na to, da je bilo predstavljeno na srečanju s predsednikom Republike Slovenije, na Vladi Republike Slovenije pred vsemi ministri, v Državnem svetu in tudi pred našo matično Komisijo za človekove pravice, ki je tista, ki ga še najbolj podrobno oceni, pozna in tudi poroča v Državnem zboru o tem, kaj so zaznali in kakšno je bilo glasovanje. Splošne ugotovitve, vesela sem zanje, so, da je vredno vse pozornosti, vredno spoštovanja, upoštevanja in da so naša priporočila tehtna. Je pa seveda odlična priložnost, ne le da tu v Državnem zboru, ampak tudi slovenski javnosti, ki nas budno

spremlja in tudi gleda preko 3. programa TV Slovenija, sporočimo predvsem, kje smo in kam gremo glede človekovih pravic.

Nujno pa vam moram, ko sem 12. 11. 2014 v Zagorju ob Savi poslovala zunaj sedeža s svojimi kolegi in sem obljubila tamkajšnjim ljudem, sporočiti, kaj želijo, da vam prenesem. Prva sta prišla na srečanje ob zgodnji jutranji uri petdesetletna mama in tridesetletni sin. Oba brezposelna, oba na robu joka in oba sta povedala, da sta brez zaposlitve in tudi ne upata na to, da bi jo dobila. Njuno družino pa preživlja babica, za katero vsak dan upata, da bo še živela s svojo pokojnino. In kaj sta želela, da vam tu povem? Da se manj ukvarjajte sami s seboj in da mislite predvsem na tiste, ki so tam zunaj, stari, bolni, revni, invalidi, ljudje z 269 evri na mesec, s katerimi morajo preživeti, tisti, ki iščejo hrano pri dobrodelnih organizacijah in tudi, žal, kdaj v smeteh. Da so tam zunaj otroci, da so tam zunaj drugačni, ljudje s posebnimi potrebami, ki vas včasih ne morejo razumeti. In obljubila sem, da bom danes to storila za te ljudi, kajti varuh je strelvod. Varuh mora nenehno srečevati ljudi, ki prihajajo k nam, ki nam pišejo, ki so na robu obupa, joka, pred samomori in ki pravijo: "Rešite nas! Povejte tistim, ki odločajo, da je marsikaj narobe, da je treba zakone spoštovati ali jih spremeniti." Mnogi v državi so, ki čakajo na to, da nov državni zbor – veliko upov je bilo položenih v vas – opravi temeljito svoje delo, da ste tudi nadzorna institucija in da resnično naredite to, da ti ljudje ne bodo rekli, tako kot nam pogosto pravijo: "Smo na meji obupa, nimamo česa izgubiti. Kaj naj naredimo?" Prihajajo celo z grožnjo, da bo nekdo v tej državi žrtev, da bodo vrgli bombo, da se bo nekaj zgodilo. Verjemite mi, da kot varuhinji in pri nas zaposlenim ljudem, ki jih sprejemajo dan za dnem in jih poslušajo, je izredno težko. Ne veš, kaj bi odgovoril, ali bi jim dal upanje ali bi jih napotil na branje našega poročila, češ, pogledjte, kaj vse varuh, ki je vaš zaveznik, priporoča tej državi. Torej, tam zunaj jih je veliko, ki čakajo na to, kaj boste povedali.

V letu 2013, naše poročilo sega torej leto nazaj, je bilo pri varuhu največ klicev, kar 11 tisoč 800 ljudi je klicalo. Največ pobud v vseh letih, največ obiskov. Sama sem kot varuhinja sprejela preko 250 ljudi. Na 13 zunanjih poslovanjih je bilo 291 ljudi, kar je tudi rekord. Srečevali smo se s številnimi nevladnimi organizacijami. Vedite, da jih je veliko, da bdijo nad marsičem. Nad drugačnimi, nad okoljem, nad vsem, kar se dogaja. In včasih so, žal, edino upanje za ljudi. Kajti pravijo, da če se mi ne zberemo, kdo nam bo pomagal. Imeli smo tudi veliko pobud na lastno pest. Torej, smo jih odprli z ozirom na številne odzive ljudi, ko me sprašujejo ali varuh deluje, pravim: deluje. In vsi ljudje se zavedajo pri nas, da je treba dobro delati.

Kakšne so naše splošne ugotovitve? Prva je v stilu zapisa na 1. strani. Uporabila sem misel Phila Bosmansa o traktorju, o buldožerju in

o malih bilkah. Hotela sem povedati, da je človek v tej državi pogosto majhen in sam, neslišen. Pred njim so velika vrata državnih institucij, ki se odpirajo ali prepočasi ali hitro zaprejo za njimi, in nimajo ljudje vstopa vanje brez prave izobrazbe. Moral bi imeti dobro pravno izobrazbo, da bi lahko spoznal vse spremembe zakonodaje, da bi se podal pravočasno na pot, ki ti prinaša rešitev.

Opozarjamo na mnogo rokohtitskih sprememb zakonodaje. Vemo, da ste v stiski, vemo, da je treba marsikateri zakon spremeniti. A takrat, ko vas kdo opozarja, da to ne bo dobro, da bo morala država nekoč zaradi odločitev domačih ali tujih sodišč plačevati odškodnine, je treba biti pozoren. Še vedno opažamo dolge, predolge postopke, ne povsod, se izboljšuje, in to je tisto, kar lahko pohvalim. A vendar so nekatere zadeve, ki se vlečejo predolgo in ljudem ta čas ne daje prednosti, ampak jih zaznamuje. In vsaka rešitev, ki pride prepozno, ni rešitev.

Tu je še poprava krivic. Opozarjajo nas številni vojni veterani, vojni invalidi, žrtve zunajsondnih pobojev. Spoznajmo, da ima zgodovina tudi svojo temno plat in končajmo to zgodbo s tem, da dostojno pokopljemo žrtve, postavimo spomenik in rečemo mladim, zlasti našim otrokom: Zgodovina je taka in se je ne da sedaj spreminjati, ker je preteklost. A vendar, ne ukvarjamo se s tem, ne da bi naredili nek konec tem zadevam, ne da bi se dostojno poslovili od vseh, ne glede na to, kdo so. Treba je to zgodbo končati. Dostojen pokop, obeležje in lahko bomo končno ponosni na spravo.

Seveda so tu ranljive skupine, o katerih sem govorila, invalidi, otroci, posebne potrebe, starejši, Romi. Ravno kar se je mudila evropska strokovnjakinja OZN tukaj pri nas, tudi najbrž pri vas, in je spraševala, kako je s starejšimi, kako je poskrbljeno zanje. Vsak dan jih je več in treba je razmišljati tudi o marsičem, kar se njih dotika. Tu je vprašanje sobivanja, diskriminacije, strpnosti do drugačnih, tudi do verujočih. Skratka, vsak ima svoje pravice in nimaš te pravice, da mu jih kršiš, ampak je tvoja dolžnost, da jih spoštuješ.

Veliko je sovražnosti in kršitev javne etike. Tudi varuh je vprašan, ali je to že sovražni govor. Verjemite, če bi se ukvarjali samo s tem, bi bilo naše delo siceršnje oteženo. So drugi, ki morajo to presojati, a vendar varuh nikoli ne pozabi opozarjati na to, da mora biti prisotna etika javne besede povsod, zlasti v hramu demokracije. Tu je še omejitev osebne svobode, s katero se močno ukvarja moj namestnik, ki pokriva to področje v okviru državnega preventivnega mehanizma. Gre za posebno poročilo, ki ste ga dobili, ki je tudi v angleščini že prevedeno, takoj ob izidu, in kaže na to, kako je v teh naših institucijah. Ali spoštujemo človekove pravice tistih, tudi starejših, tudi tistih, ki so v psihiatričnih bolnišnicah in domovih. Revščina. Od leta 2008 opozarjamo nanjo, sedaj je tukaj. Mnogi govorijo o porastu revščine do otrok, do

tistih, ki so si zaslužili pokojnino, pa ni za preživetje, do tistih, ki bi radi delali, pa nimajo te možnosti. Res se lahko pohvalimo s kakšnim odstotkom manj nezaposlenih – ali je to uspeh, vas sprašujem, predvsem pa, kako se kršijo pravice tistim, ki so še zaposleni, pa so skoraj v suženjskem razmerju. Imamo zelo veliko takih, ki znajo izkoristiti vse luknje zakona in pravijo, je skoraj zakonito, a vendar se sprašujemo, ali je tudi moralno. Tu je okolje, ki nas opozarja, da ne sme biti kapital pred zdravjem. Zdravje je tisto, ki je najpomembnejše in zato se je včasih treba vprašati, kaj bomo zapustili zanamcem. Ali nam ni neprijetno, da bo zrak tak, da bo tukaj smrad, da bo hrup, PM 10 delci, ko jih ne vidimo, ker je v prednosti kapital. Ko smo včeraj slišali kitajske goste, da je pri nas še dober zrak, se ne smemo s tem tolažiti, kajti vsak čas se tudi pri nas lahko marsikaj spremeni, in nas ne bo imel več kdo hvaliti. Močno je tudi naše mednarodno sodelovanje, torej zelo aktivni smo na različnih področjih, da ponesemo naše izkušnje v Evropo in svet, in k nam se prihajajo zlasti v okviru državnega preventivnega mehanizma učiti tudi mnogi tujci. Nimamo pa še nacionalne institucije za človekove pravice. O tem je veliko govora v našem poročilu. Nimamo še zagovornika načela enakosti, ki mora biti samostojen.

Kaj pričakujemo? Pričakujemo realizacijo vsega, kar je velikokrat obljubljeno, vendar zgolj črka na papirju. Še vedno ostaja črka in se sprašujemo, kdaj bo realizacija. Nujno je sodelovanje med ministrstvi, kajti so zadeve, ki jih ne more rešiti eno ministrstvo, težko je zbrati dve ali tri, da bi stopili skupaj in nekaj naredili prav za tiste, ki so jim na teh področjih kršene človekove pravice. Roki za sprejetje marsikaterih zakonov, zlasti podzakonskih aktov so mimo ali se približujejo konec leta 2013. Kje smo, vprašam lahko vas.

Osebe s posebnimi potrebami. Zagotovo si zaslužijo več. So osebe, ki so ranjene ob rojstvu, ki so deležne skrbi svojih staršev do svoje smrti. Res se je življenjska doba teh oseb podaljšala, a zakaj imamo toliko čakajočih v varstveno-delovnih centrih, da njihova številka dosega 500 ali 600. Zakaj imamo tako dolge roke za odločanje o pritožbah, tudi to se sprašujemo in želimo, da se vse to skrajša, da za te, ki so že tako prizadeti z invalidnostjo ali drugačnostjo, poskrbimo od rojstva. In da nekega dne ne rečemo, naredili smo dovolj, vendar ne vsega.

Kot kaže, veliko stvari ne bom mogla povedati, pa bom lahko v drugem delu. Imamo problem zdravstva, stanovanjske zakonodaje, nadzora nad plačami, pregona storilcev kaznivih dejanj kjer me opozarjajo, da je pomembno predvsem to, da spoštujemo zakonodajo in odvezujemo premoženje. In ker moram zaključiti / znak za konec razprave / bi vam rada povedala za zaključek. Bom kasneje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Poročilo je obravnavala Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake

možnosti kot matično delovno telo in pripravila predlog priporočila Državnega zbora. Besedo dajem predsednici gospe Evi Irgl za predstavitev poročila komisije.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti je na 2. seji dne 29. 10. 2014 obravnavala Devetnajsto redno letno poročilo o delu Varuha človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic je podala dodatno obrazložitev k poročilu, v katerem je predstavila njegovo strukturo in nekatere spremembe glede na prejšnja leta. Omenila je številna priporočila, od katerih se nekatera žal ponavljajo iz leta v leto. Med drugim je poudarila različne obiske, stike in srečanja, ki jih je imel varuh s posamezniki, skupinami, predstavniki lokalne skupnosti. Opozorila je na sovražni govor, ki je še vedno prisoten. Posebej je izpostavila predolge postopke pred državnimi organi ter prešibak nadzor države na nekaterih področjih. Dejala je, da Varuh posveča precej pozornosti manjšinam ter raznim civilnim iniciativam.

Omenila je, da so se veliko ukvarjali s problemi na področju zdravstva ter dodala, da zdravje ne bi smelo biti odvisno materialnega položaja posameznika. Predstavniki Državnega sveta je med drugim ugotavljal, da se priporočila Varuha prav tako ponavljajo iz leta v leto, kar je zaskrbljujoče. Državni svet meni, da bi morali državni organi in nosilci javnih pooblastil, še zlasti pa nadzorstveni organi že sami ali v sodelovanju z drugimi organi poskrbeti za razrešitev večine primerov kršitev pravic.

Predstavniki Ministrstva za pravosodje je dejal, da Vlada ocenjuje poročilo kot kvalitetno, priporočila, ki so v njem, pa so dragocen vir za nadaljnje ravnanje. Dodal je, da vseh žal ni bilo mogoče uresničiti, bodo pa priporočila smerokaz za nadaljnje delo in ravnanje Ministrstva za pravosodje ter Vlade. Predstavniki Vrhovnega sodišča je v svoji predstavitvi omenil priporočila Varuha in ob tem dejal, da je pomembno predvsem to, ali so posledica sistemskih napak. Menil je, da so bili na področju sodstva storjeni koraki naprej predvsem v zvezi s sojenjem v razumnem roku, kjer se stanje po njihovem popravlja. Predsednik Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij se je prav tako navezal na priporočila Varuha, povezana z zaporsko problematiko. Izpostavil je dobro sodelovanje z Varuhom in ponovno opozoril na kadrovske primanjkljaje zaposlenih, kar ima seveda negativne posledice, ki so evidentne. Zagovornik načela enakosti je omenil prispevek, ki ga je poslal v zvezi s poročilom Varuha. Izpostavil je trdovratno inercijo neresenja problemov ter neodzivanja na priporočila mednarodnih institucij. Povedal je, da ima premalo možnosti sodelovanja na različnih forumih, kjer bi lahko predstavil relevantno problematiko.

V razpravi, ki je sledila, so članice in člani Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti podali svoja mnenja in ugotovitve k vsebini poročila. Med drugim je bilo rečeno, da se nekatere ugotovitve Varuha ponavljajo, a se problemi kljub temu ne rešujejo. Vsebina poročila kaže na to, da je kršenje človekovih pravic prisotno, in to na številnih področjih. Mnoge institucije ne delujejo dovolj dobro, boljše sodelovanje med njimi pa bi rešilo marsikateri problem. Pri tem ima svojo vlogo tudi parlament, posebej pri sprejemanju zakonodaje. Kot delovno gradivo so članice in člani Komisije prejeli osnutek akta – predlog priporočila, ki je vseboval preambulo, predlog priporočila št. 1 in obrazložitev. Članice in člani Komisije so najprej sprejeli predlog priporočila št. 1. V razpravi pa je Komisija v osnutek akta – predlog priporočila vključila še naslednje predloge priporočil: k 2. poglavju Upravne zadeve, v poglavju Otrokove pravice, ki jih je predlagala Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, in sicer 28. 10. 2014.

Na koncu je bilo dano na glasovanje še besedilo akta – predlog priporočila v celoti, s preambulo in obrazložitvijo, ki so ga članice in člani komisije tudi sprejeli. Sestavni del tega poročila je predlog priporočila, ki ga je pripravila komisija kot matično delovno telo in ga bo danes obravnaval Državni zbor. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavniku Vlade, državnemu sekretarju Darku Staretu z Ministrstva za pravosodje za predstavitev mnenja.

DARKO STARE: Spoštovana varuhinja, spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Varuh človekovih pravic je tudi za leto 2013 pripravil, po oceni Vlade, izjemno kvalitetno in podrobno poročilo o svojem delu. Na Odboru za pravosodje smo posebej poudarili, kot je bilo izpostavljeno že danes, da je lahko to odlična podlaga in smerokaz za delo izvršilne veje oblasti pri uresničevanju človekovih pravic. Temu tako bo, in zagotavljam vam, da že v tem trenutku aktivno poskušamo skozi normativni del uresničevati priporočila, ki bodo zagotavljala uresničitev tistega, kar je varuhinja ugotovila kot zelo problematično in pravzaprav nesprejemljivo za določene posameznike v tej družbi, ki ne samo, da ne morejo uresničevati pravic, ki jim jih zagotavlja veljavna zakonodaja, ampak dejansko tudi trpijo in so popolnoma spregledani. To je z vidika nas, uradnikov, funkcionarjev, ki nam je zaupano in poverjeno, da uresničujemo veljavno zakonodajo v Republiki Sloveniji, posebna dolžnost in opozorilo, da pri vsakodnevnem delu krepimo zavedanje in imamo to kot resno in odgovorno podlago pri načrtovanju dela in iskanju rešitev, da se tovrstni problemi odpravijo in omejijo v čim večji možni meri.

Vlada Republike Slovenije zato pozdravlja, v celoti podpira in sprejema poročilo Varuha človekovih pravic in hkrati ugotavlja, da so ministrstva in vladne službe kljub gospodarski in finančni krizi, v kateri se naša družba trenutno nahaja, odzivna in relativno uspešna pri uresničevanju priporočil iz preteklih obdobj. V mnenju Vlade so predstavljeni konkretni primeri in odzivi na obravnavane primere, ki jih je izpostavila varuhinja, in tudi predlogi za implementacijo oziroma uresničitev posameznih priporočil iz letošnjega poročila, ki obravnava obdobje 2013. Nekaj konkretnih odzivov predstavljam v nadaljevanju.

Glede zaveze državljanom med sodstvom in izvršilno vejo oblasti, ki vsebuje konkretne ukrepe in obveznosti s ciljem skrajšanja sodnih postopkov in zagotavlja sojenje v razumnem roku, naj izpostavim, da so cilji na zakonodajnem področju v veliki meri realizirani. Pripravljeni so bili praktično vsi predvideni predlogi sprememb zakonov, ki izhajajo iz te zaveze, in večina teh predlaganih sprememb je bila tudi že sprejeta v Državnem zboru v minulem obdobju. Tudi glede očitkov o dolgotrajnosti izvršilnih postopkov lahko povemo, da novela Zakona o izvršbi in zavarovanju, sprejeta julija 2014, že vsebuje spremembe, namenjene večji učinkovitosti izvršilnega postopka in zagotavljanju večje učinkovitosti ugotavljanja disciplinske odgovornosti posameznih izvršiteljev, kot je bilo priporočeno na podlagi utemeljenih ugotovitev varuhinje človekovih pravic.

V letu 2013 je bila prenovljena policijska zakonodaja, ki omogoča večjo operativno avtonomijo zagotavljanja varnosti ter zaščito svobode in človekovih pravic v policijskih postopkih. Slednje predstavlja višji standard človekovih pravic in svoboščin zlasti v tistem delu, ko policija s svojimi pooblastili posega v svoboščine in pravice posameznikov oziroma ljudi. Tudi upravni organi si aktivno prizadevajo za pospešitev posameznih postopkov in za spoštovanje inštrukcijskih rokov pri odločanju, kot je bilo opozorjeno skozi posamezna priporočila. Kljub povečanemu pripadu zadev v upravnih postopkih pa se je posebej odločno zmanjšalo število primerov odločanja in težav s pitno vodo oziroma oskrbo pitne vode, ki se izvaja kot gospodarska javna služba.

V okviru reorganizacije dela gradbene inšpekcije je bil tudi zaradi preteklih očitkov varuhinje storjen kar precejšen napredek in so bile sprejete prioritete, s katerimi se zagotavlja učinkovitejše izvajanje nalog gradbene inšpekcije in pa predvsem transparentnost teh postopkov. V mesecu juniju 2014 je bila sprejeta novela Zakona o izenačevanju možnosti invalidov, na podlagi katerega bo ob upoštevanju ukrepov podzakonskih aktov zagotovljeno tudi najtežje senzorno in gibalno oviranim invalidnim osebam lažji način komunikacije in s tem boljša vključenost v vse oblike družbenega življenja. V letu 2013 se je

začel uporabljati tudi novi zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki je vpeljal tudi posebno skupino otrok s posebnimi potrebami, otroci z avtističnimi motnjami. Tretji opcijski protokol h konvenciji o otrokovih pravicah pa je v postopku priprave predloga za ratifikacijo. Ministrstva so k izvajanju poročil in priporočil varuhinje pristopila s konkretnimi ukrepi, hkrati pa pojasnila, katera priporočila morebiti so po njihovi oceni že zadovoljivo urejena v pozitivnopravni zakonodaji.

Hvala še enkrat varuhinji za to res kakovostno, odlično oblikovno, vsebinsko in konceptualno poročilo, ki, kot je že bilo rečeno, je res odlična podlaga in smerokaz za delo izvršilne veje oblasti v tej družbi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS ZaAB): Spoštovani predsednik, varuhinja, kolegice in kolegi ter ostali prisotni!

Pred nami je 19. Redno poročilo o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2013. Namen poročanja varuha Državnemu zboru je predvsem prikaz aktualnega delovanja, iz katerega je mogoče razbrati najbolj pereče težave oziroma kršitve človekovih pravic. Varuh tako Državnemu zboru z rednimi poročili poroča o svojem delu, ugotovitvah o stopnji in spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter upravnih varnostih državljanov v Republiki Sloveniji. Poročilo varuha za preteklo leto je najboljše doslej. O njem je kar 150 priporočil, mnoga se žal ponavljajo iz leta v leto. Varuhinja je med drugim še posebej izpostavila področje pravic, povezanih s trgov deli, ter vse državne institucije in lokalne skupnosti pozvala, da pri svojem delu in sprejemanju odločitev brezpogojno spoštujemo človekove pravice in temeljne svoboščine. V času, ko se ves svet sooča z gospodarsko krizo, varčevalnimi ukrepi držav na vseh segmentih življenja, brezposelnostjo, je vloga varuha še posebej pomembna. Le-ta mora zavarovati pravice in svoboščine državljanov v razmerju do državnih organov, ki v tem času uveljavljajo izredne ukrepe. Poglavitna, z zakonom določena dejavnost Varuha človekovih pravic Republike Slovenije je, da bdi nad tem, ali državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil v Republiki Sloveniji pri svojem delu spoštujejo človekove pravice in temeljne svoboščine posameznikov ter skupin. Pri tem pa varuh ne odloča o teh razmerjih, ampak ima predvsem pravico, da najvišje državne organe in javnost opozarja na morebitne kršitve človekovih pravic.

V Poslanski skupini ZaAB smo prepričani, da se je institut varuha od njegovega uradnega začetka delovanja leta 1995 močno zakoreninil v zavest državljanek in državljanov oziroma celotne

družbe ter uživa velik ugled v javnosti. In tudi takšne razprave, kot je današnja, pripomorejo k iskanju pravih sistemskih rešitev. V naši poslanski skupini pa ne moremo mimo apela varuhinje poslancem, da naj se vsi, ki sodelujemo v javnih razpravah, v svojih izjavah izogibamo spodbujanju sovraštva ali nestrpnosti na podlagi katerekoli osebne okoliščine. Poslanec mora nastopati spoštljivo, strpno in nediskriminatorsko, predvsem pa ne uporablja sovražnega govora ter žaljivih izrazov ali izjav. Javnost namreč od vseh nas pričakuje, da bomo v času svojega mandata delovali po svojih najboljših močeh, predvsem pa etično. Tako predstavljajo etični standardi skupni imenovalec za vse poslance, ne glede na velikost poslanske skupine, njihov politični oziroma strankarski program ali druge interese. Etika znotraj politične kulture nima ne desnega ne levega predznaka oziroma si je ne more lastiti nobena stran. Spoštovanje etičnih standardov v politični kulturi je ali pa ga ni.

V Poslanski skupini ZaAB bomo priporočila varuha podprli. Prav tako bomo podprli drugi amandma, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS, s katerim se v poglavju upravnih zadev dodaja novo poglavje stanovanjske zadeve. Z amandmajem se Ministrstvu za okolje in prostor predlaga oziroma priporoča, da v najkrajšem času pripravi nacionalni stanovanjski program. Zavedamo se namreč stiske, s katero se soočajo družine z otroki in mladi ob iskanju stanovanjskih prostorov. Z navedenim programom bi tako država ustvarila pogoje za izvajanje ustavno zapisane možnosti izbire pri reševanju stanovanjskega vprašanja za vse prebivalce.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Italijanske madžarske narodne skupnosti, zanjo dr. Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa varuhinja s sodelavci, spoštovani predstavniki vlade, kolege in kolegi!

Letno poročilo varuha človekovih pravic za leto 2013 je pregledno, vsebinsko in tematsko po našem mnenju ustrezno pripravljeno gradivo. V svojem stališču se bom osredotočil zgolj na podpoglavje Nacionalne in etnične manjšine, ki je povezan z varstvom avtohtonih narodnih skupnosti in njihovih pripadnikov v Republiki Sloveniji.

V poročilu se navaja, da na ustanovi Varuha človekovih pravic v letu 2013 niso prejeli posebnih obvestil, ki bi potrjevala neposredno kršitev kakšne od z ustavo in zakoni zajamčenih posebnih pravic avtohtonih narodnih skupnosti in njihovih pripadnikov. V naši poslanski skupini ponovno opozarjamo, da je žal do tovrstnih kršitev kljub temu prihajalo, vendar neposredno prizadeti o tem ne obveščajo varuha. Kot sem že v lanski razpravi poudaril je delno razlog za to v sistemski nedorečenosti. Ko so pred leti na

določene kršitve opozarjale organizacije narodnih skupnosti, so se pojavljale dileme o tem, ali kršitev kolektivnih pravic sploh sodi v kontekst ukrepanja ustanove varuha, vendar pri tem je treba povedati, da v takih primerih največkrat tudi gre za kršenje neposrednih posameznih pravic.

Zadržanost s strani prizadetih pripadnikov narodnih skupnosti lahko do določene mere tudi pripisujemo še vedno prisotni psihološki stiski, ki temelji na negativnih stereotipih iz preteklosti, ko o zatiranju na narodni osnovi ni bilo zaželeno govoriti. Tudi v zvezi s tem so lahko v ozadju zelo hude osebne stiske. V sistemski ureditvi delovanja ustanove Varuha je torej po našem mnenju v zvezi z morebitnimi kršitvami pravic narodnih skupnosti nekaj nedorečenosti. Kot težavo, ki se ne zazna, bi posebej izpostavili javno ugotovljen razkorak med dobro urejenimi ustavnimi in pravnimi normami o varstvu avtohtonih narodnih skupnosti in njihovim uresničevanjem v praksi, s katerimi se varuh tudi zaradi ustroja svojega delovanja ne seznaja. Namreč nanj se formalno obračajo predvsem posamezniki.

V poročilu je korektno zapisano, da so bili ustanovi posredovani primeri sovražnega govora v obliki pisem in elektronskih sporočil na račun madžarske narodne skupnosti in njenih pripadnikov. Tovrstne primere je varuhinja praviloma javno obsodila, kar je treba pozdraviti. Podobno so ravnali tudi drugi pristojni organi. Omenjeni pojavi so še toliko bolj pereči, ker se pri tem praviloma zlorablja težak gmočno-socialni položaj v naši družbi. S strani narodnih skupnosti menimo, da se lahko nestrpnost na narodnostni, rasni ali verski osnovi najlažje prepreči s primeri dobre prakse ter s primernimi programi na področju vzgoje iz izobraževanja in medijsko-informativne dejavnosti v smislu ustvarjanja ugodnega miljeja z vidika sprejemanja drugačnosti. Morda bi bilo v zvezi s tem dobrodošlo tudi priporočila varuha.

Celovito gledano, pozdravljamo skrb te inštitucije in njen hiter odziv v konkretnih primerih, da bi se preprečilo razraščanje sovražnega govora. Ob tem naj tudi poudarim, da poleg omenjenih oblik prihaja tudi do prikritih oblik izražanja sovražnega govora celo v nekaterih medijih. Menimo, da je sodelovanje ustanove Varuha človekovih pravic z organizacijami narodnih skupnosti nadvse pomembno, zato bi bilo smotno, da se dogovori o še bolj konstantni obliki sodelovanja. Vloga varuha na tem področju zato želimo nekoliko bolj konkretno definirati tudi v načrtovanem splošnem zakonu o avtohtonih narodnih skupnosti. Zato je pomembno o tovrstni vsebini večkrat razpravljati tudi na sejah Komisije za narodne skupnosti.

Na koncu bi še poudaril, da v celoti podpiram ugotovitve in priporočila Varuha človekovih pravic, ki se nanašajo na reševanje dokaj zahtevne in zapletene problematike romske skupnosti in drugih narodnih ali pa drugačnih

manjših. Priporočila ... / znak za konec razprave / ... in tudi samo poročilo Varuha bova podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina stranke Mira Cerarja, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Spoštovana varuhinja človekovih pravic, spoštovani vsi, ki spremljate to razpravo! Pred seboj imamo 19. poročilo varuha človekovih pravic. To je že kar dolga doba, dosegli so svojo polnoletnost. Vendar če primerjamo z ombudsmeni v drugih državah, predvsem državah, ki imajo dolgoletno tradicijo, vidimo, da so se na Švedskem prve takšne institucije pojavile že leta 1809. Kljub temu pa ugotavljam, ko sem primerjal to poročilo s poročili skandinavskih držav, da je to poročilo v nekaterih delih celo preseгло skandinavska poročila in s svojstveno dimenzijo dodalo tisto prepoznavnost, ki jo imajo mlade demokracije. Namen smo dosegli, in sicer opozorili javnost, hkrati pa tudi seznanili mednarodno javnost s problemi, ki jih v Sloveniji imamo. In ti problemi niso čisto nič drugačni kot problemi v drugih razvitih državah. Če podam analizo, lahko ugotovim, da je problematika človekovih pravic v pozni moderni družbi pokazala na razvojne težave in obravnavala institucije, ki so obravnavane v tem primeru kot tudi v primeru mednarodnega okolja. Skozi poročilo se prepleta kritično argumentiranje procesov kršenja človekovih pravic in pri tem presežejo klasične oblike poročil drugih institucij ter s tem doda nova svojstvena dimenzija, ki bralca sili k razmišljanju o kršenju človekovih pravic. Analitična zasnova predstavlja temeljna izhodišča za proučevanje že obravnavanih kot tudi bodočih primerov. Poročilo bo tako v pomoč državnih institucijam, študentom, mednarodni javnosti pa tudi vsem drugim, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami. Če izpostavim nekatere primere, lahko vidim, da se poročilo dotika predvsem kršitev pravne države, ki je še kako pomembna v naši družbi, in ugotavlja, da imamo preveč predpisov in prihaja do prerogulacije in zato tudi do tega, da se zakoni ne izvajajo.

Drug problem je, da so zakoni prevzeti s strani nekaterih zunanjih institucij, zato ne dosegajo svojega cilja. V poročilu je predvsem izpostavljeno tudi to, da zaradi privatizacije in odnosov v naši družbi prihaja do številne brezposelnosti, da se pojavlja neformalna ekonomija in da se pojavljajo regije, v katerih je veliko število brezposelnih, ki težko dobijo službo, kar je izpostavilo svojem uvodnem govoru tudi varuhinja. Dolgi postopki pred sodišči in drugimi institucijami so bili že izpostavljeni včeraj in smo na to problematiko opozorili. Glede na priporočila menimo, da se bodo izboljšali in bo stanje v bodoče boljše. Nadzorni mehanizmi, kot ugotavljamo, so neučinkoviti in prav na tem področju bo treba še veliko storiti. Gospodarska kriza, pred katero

smo, je posledica finančne kriminalitete, in prav na to je bilo v nekaterih segmentih opozorjeno v tem poročilu. In ne nazadnje pa tisto prvo, v poročilu so posebej izpostavljeni otroci kot tista kategorija, ki jo je treba posebej zaščititi.

Če lahko zaključim, vidim, da poročilo s kritično distanco poda pregled kršitev človekovih pravic, vsebino obravnavanih zadev, s poudarkom na zbirnih priporočilih Varuha. Uporabnost se tako kaže v dejstvu, da na analizo dosedanjega stanja in napak poda informacije, na podlagi katerih se bodo lahko načrtovali ukrepi predvsem za preprečevanje kršenja človekovih pravic in pri tem poročila, ki so usmerjena v prihodnost. Generalno iz poročila izhajajo, da represivni ukrepi ne pomenijo rešitve zadev, temveč velikokrat vodijo v še dodatno kršitev človekovih pravic, zato je namen poročila v preventivnih ukrepih. Zaradi vsega navedenega bomo v poslanski skupini navedeno poročilo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Še enkrat lepo pozdravljeni. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovana varuhinja človekovih pravic gospa Vlasta Nussdorfer.

Vsakoletno poročilo Varuha človekovih pravic, tokrat za leto 2013, predstavlja pomemben in ključen dokument, ki prikazuje stanje na področju varovanja in spoštovanja človekovih pravic v Republiki Sloveniji. Spoštovana varuhinja, opravljate odgovorno nalogo, s svojim delovanjem posegate tudi na izjemno občutljiva področja, kjer so posameznikom vse prevečkrat kršene tudi tiste najbolj osnovne človekove pravice, ki posegajo v njihovo integriteto in dostojanstvo. Ob tem da je 34. člen Ustave Republike Slovenije jasen. Vsakdo ima pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Vendar pa, kot ugotavljate tudi sami v letnem, zdaj že 19. poročilu Varuha človekovih pravic, je prav vprašanje človekove integritete in dostojanstva večkrat na preizkušnji, saj so posamezniki velikokrat izpostavljeni neupravičenim in nedopustnim napadom na sicer z ustavo določeno pravico. Ta pa ne bi smela biti nikoli vprašljiva. Ne glede na okoliščine in ne glede na situacijo. Ni odveč spomniti, da bi morali biti po ustavi, ki je najvišji pravni akt, vsi enaki pred zakonom in da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerikoli drugo osebno okoliščino. Tisti, ki že leta bolj natančno spremljamo delo ali pa delovanje Varuha človekovih pravic, smo si zagotovo enotni v tem, da je delanje nekakšne analize stanja na področju varovanja in spoštovanja človekovih pravic zelo zahtevna in prav nič enostavna

naloga, saj posega prav na vsa področja in na vse nivoje družbenega življenja.

Od Varuha človekovih pravic osebno pričakujem, pa tudi v Slovenski demokratični stranki pričakujemo, da na kršitve človekovih pravic opozarja, ne samo v skladu z ustavo in zakoni, ampak da zna tudi odgovorno pretehtati, kdaj bo neka odločitev ali poseg v določeno, zlasti občutljivo situacijo prinesla izboljšanje stanja in kdaj bo kljub morda dobri nameri zadevo poslabšala. Varuh človekovih pravic mora biti pri svojem delu pošten. In varuh človekovih pravic mora biti pri svojem delu pravičen. Ne sme biti politično obremenjen ali pa pristranski. Ker je varuh človekovih pravic nesporna moralna avtoriteta na področju varovanja človekovih pravic, pa je prvi zgled vsem nam, kako ravnati tudi v izjemno občutljivih situacijah. Ustava Republike Slovenije je v svojem 159. členu za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin zato ustanovila Varuha človekovih pravic. Varuh je neformalna oblika varstva pravic posameznikov v razmerju do nosilcev oblasti. Varuh kot ustavna kategorija v slovenski ustavni ureditvi ni del mehanizma oblasti, ampak je prej neke vrste protioblast, saj s svojim delovanjem omejuje njeno samovoljo pri poseganju v človekove pravice in temeljne svoboščine. Deluje na neformalen način in črpa svojo avtoriteto iz svojega ugleda in položaja v družbi. Zakaj opozarjam, kako pomembno institucionalno vlogo ima Varuh? Zlasti ali pa tudi zaradi tega, ker če naredimo kratko primerjavo, v številnih drugih državah je Varuh namreč ustanovljen samo z zakonom in ima v primerjavi z našim varuhom bistveno šibkejši položaj. In zato je odgovornost Varuha pri nas, ko s odloča o določenih stvareh, vezanih na kršitve človekovih pravic, še toliko bolj odgovorna in pomembna.

Od vas, spoštovana varuhinja, v Slovenski demokratični stranki torej pričakujemo, da boste povzdignili svoj glas oziroma samoiniciativno opozorili, to imate namreč tudi v členu Zakona o varuhu človekovih pravic jasno zapisano, na kršitve človekovih pravic tudi takrat, ko vam to morda ne ustreza najbolj, je pa odgovorno in je nujno. Oportunost pri Varuhu človekovih pravic glede na njegov ustavni položaj nima mesta.

Naj opozorim, da sem vam natanko pred tednom dni pisala v funkciji predsednice Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti pismo, v katerem sem vas opozorila na sovražni govor predsednika Državnega zbora, ki smo ga obravnavali tudi na včerajšnji seji Državnega zbora. Po našem mnenju je šlo za nesprejemljivo izjavo, ki celo lahko ustreza definiciji sovražnega govora in kot taka zahteva jasno obsodbo z vaše strani. Naj povem, da sem včeraj vendarle prejela vaše pismo oziroma odgovor po elektronski pošti. Vendar moram reči, da ste predvsem zapisali zelo tako tehnokratsko, na hitro. Zapisali ste, da je vse že zapisano v poročilu Varuha človekovih pravic v poglavju Etika javne besede, strani 26

in 27. Jaz sem seveda poročilo zelo dobro prebrala in tudi vem, kaj piše na teh dveh straneh v zvezi z etiko javne besede, zato ker se mi zdi, da gre za izjemno pomembno področje. Potem pa ste dejali, da ta primer, ki sem ga navedla, pač ne izpolnjuje razlogov za poseben odziv. Morda za vas res ne. Morda tudi za koalicijo ne. Ampak menim, da poslanci Državnega zbora in tudi javnost pa bi vendarle lahko dobili bolj vsebinski in primeren odgovor na pismo, ki je bilo zastavljeno s strani zakonodajne veje oblasti.

Tudi sicer v svojem letnem poročilu v poglavju Etika javne besede ugotavljate, da je neprimerne, nesprejemljive in tudi sovražnega govora v javnem diskurzu preveč. Sami to ugotavljate. In da je treba storiti vse, da se takšni govorici reče ne. V primeru sovražnega govora pa, da se ga v skladu z zakonodajo ustrezno preganja. Vsi poznate 100. člen Kazenskega zakonika. Ta je jasen. Tudi 63. člen Ustave Republike Slovenije je jasen. Vse to daje podlago za ustrezno sankcioniranje sovražnega govora. Vendar pa je treba najprej seveda vedeti, kaj sploh je sovražni govor. Jaz imam občutek, da včasih niti ne vemo, tudi v Državnem zboru ne, kaj je sovražni govor in zakaj je tako pomembno, da poznamo natančno definicijo sovražnega govora. Zlasti ker pod definicijo sovražnega govora pač ne sodi vse, kar se nekomu zdi nesprejemljiva govorica. Na eni strani bi lahko rekli, da imamo tako sovražni govor, ki se ga da sankcionirati, na drugi strani pa imamo predvsem kulturo govora določenega posameznika, ki pa še vedno sodi v z ustavo zagotovljeno pravico do svobode izražanja. 39. člen Ustave je tukaj jasen. Sovražni govor pa je izražanje mnenj in idej, ki so po svoji naravi diskriminatorne, ksenofobične, rasistične, homofobične in podobno in uperjene proti različnim manjšinam, skupinam in tudi posameznikom. Temelji na prepričanju, da so nekateri ljudje manj vredni zaradi različnih osebnih okoliščin. Sovražni govor lahko enačimo s socialnim dejanjem, saj lahko grobo določi družbeni položaj tistih, proti katerim je usmerjen. In to mora zlasti varuh človekovih pravic, ker ima pač to posebno moč in posebno avtoriteto, imeti enak merila za vse. In lahko rečem, da do zdaj temu ni bilo tako. Pa tukaj nimam v mislih sedanje varuhinje človekovih pravic ali samo nje, ampak predvsem vse prejšnje oziroma dosedanje varuhe človekovih pravic. Ugotavljam namreč, da se v javnem prostoru razprave, ki so nesprejemljive, pogosto bolj ocenjujejo na podlagi tega, kdo je tisti, ki je nekaj izrekel, kot pa, kakšna je bila dejanska vsebina izrečenega. Treba se je pogovarjati o vsebini in ne o tem, kdo je nekaj izrekel. Tako bi recimo naredila neko hitro primerjavo. Vsi se boste verjetno spomnili zagotovo neprimerne izjave o Matildi, ki je še edina, ki se je upokojenci lahko boji, tako je povedal nekdanji državni sekretar, in takrat se je mašinerija medijska usula z vsemi topovi po državnemu sekretarju. In državni sekretar je

odstopil s svoje funkcije, ker je izrekel, kar sem povedala. Ni bilo primerno, se strinjam, ni bilo primerno. Ampak povlekel je konsekvence, ki so se pokazale v njegovem odstopu zaradi te izjave, in ne zato, ker bi slabo opravljal svoje delo, ampak zaradi te izjave. Nič pa se ne zgodi, ko drugi najvišji predstavnik oblasti s svojo izjavo legitimira povojne poboje. Pa gre za izjavo, ki je po mojem mnenju neprimerljiva z izjavo, ki je zahtevala na koncu odstop. In gre za izjavo, ki celo bolj posega v integriteto naroda kot izjava nekdanjega predsednika država o povojnih pobojih kot drugorazredni temi.

Od Varuha človekovih pravic v Slovenski demokratični stranki tudi pričakujemo, da bo s svojim videnjem določene teme sodeloval tudi na sejah Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti. Ampak tu moram biti poštena in povedati, da se je po večkratnem opozarjanju, da bi bilo dobro, da varuh vendarle sodeluje tudi v razpravah na komisiji oziroma da je prisoten, se je vsaj toliko premaknilo, da danes na seji Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, ki se ukvarja s kršitvami človekovih pravic, pridejo vsaj namestniki varuha. Jaz to pozdravljam, in sem zelo vesela, da hodijo na te seje, vendar pa moram reči, da pa do kršitev človekovih pravic, ki jih recimo obravnavamo, se še vedno na teh sejah bolj obnašajo kot neke vrste nemi opazovalci, namesto kot kritični razpravljavci. To bi jaz pričakovala od ljudi, ki so na svojih položajih zato, da varujejo človekove pravice. Saj ni treba, da se z vsem strinjamo, ampak potrebna pa je razprava, polemika, dialog, tega pa je bistveno premalo.

Ampak to je vsekakor bolje, spoštovana varuhinja, kot pa recimo delovanje koalicijskih poslancev, ki jih na seji Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti sploh ni. Ob tem pa se ti koalicijski poslanci v svojih opravičilih, tako da sploh ne obstruirajo sej, kot je to v skladu s poslovnikom, opravičilih sklicujejo na razloge, ki ne vzdržijo nobene utemeljitve, ne v Poslovniku Državnega zbora, ne v pristojnostih komisije. Nobene utemeljitve. Da ne govorim o očitnem nepoznavanju Ustave Republike Slovenije. Zakaj to govorim? Na zadnji seji Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti smo obravnavali peticijo z naslovom S svobodo in resnico nad laž in prisilo, ki jo je na Komisijo za peticije naslovila skupina ljudi, s prvopodpisanim Davidom Tasičem. In kakšna je bila utemeljitev koalicijskih poslancev, zakaj jih na sejo ne bo? Rekli so, da to ne sodi v pristojnost Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, pa čeprav je osnovna naloga Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti prav to, da prisluhne državljanom in državljanom, da obravnava peticije. Celo v imenu naše komisije imamo besedo peticije, obravnava peticije. In naj tukaj spomnim drage kolege, da smo pod mojim vodenjem te komisije tudi v preteklosti obravnavali že vrsto peticij. Tudi tisto z

naslovom Ukinimo vojsko, ki jo je na komisiji zagovarjal in utemeljeval odgovorni urednik Mladine Gregor Repovš. Pri nas so merila za vse enaka, in to bi pričakovala tudi od vas, in da boste argumentiralo potem zastopali stališča pri takšnih peticijah, ne pa, da preprosto rečete, da to ne sodi v komisijo, čeprav je to izključna odgovornost in pristojnost Komisije za peticije.

45. člen Ustave Republike Slovenije pravi, da ima vsak državljan pravico do vlaganja peticij in do drugih pobud splošnega pomena. Tako pravi 45. člen Ustave. Smisel te pravice pa je v tem, da lahko državljanke in državljani vlagajo peticije oziroma pobude brez strahu pred morebitnimi represivnimi ukrepi državnih organov, predvsem pa, da lahko državne organe opozarjajo na probleme, nastale v družbi. Vi pa jim, spoštovane kolegice in kolegi, to pravico, ki je tesno povezana tudi s pravico do svobode izražanja, odrekate. Še malo, da se bojim, da se nam lahko zgodi v tem Državnem zboru celo neke vrste poizkus ponovne uvedbe tako imenovanega zloglasnega 133. člena Kazenskega zakonika nekdanje skupne države, tako imenovani verbalni delikt, ki je predvideval za tiste, ki so si upali izreči kaj kritičnega proti nekdanji oblasti, celo kazen zavora do 10 let. Zakaj to govorim? Prav ob obravnavi te omenjene peticije, je spregovoril na seji komisije tudi velik borec za človekove pravice. Ne samo on, bilo jih je več. Dobitnik nagrade Saharov, zapornik vesti Amnesty International. Nedvomno človek širokega duha, velik intelektualac, predvsem pa oseba, ki je v zaporu skupno zgolj zaradi kritike takratnega režima, tudi zaradi zdaj omenjenega zloglasnega 133. člena, preživel dolgih 29 let. To je bil gospod Adem Demaci. Že včeraj sem ga omenila. Na tej seji je bilo prisotnih še nekaj več drugih gostov. Eden izmed njih je bil 8 let v zaporu zaradi tega, ker je povedal tri kritične misli o takratnem režimu. Vendar pa se koalicijskim poslancem, ki sicer radi govorijo o pomenu človekovih pravic, o strpnosti, o novih etičnih in političnih standardih, ni zdelo vredno, da bi prisluhnili besedam človeka, ki ga mednarodna javnost označuje kot kosovskega Nelsona Mandela in je bil nominiran tudi za Nobelovo nagrado za mir. Tukaj se kaže nekaj, kar govorite, in na drugi strani, kar delate. Ampak dejanja so tista, ki tukaj štejejo in ne besede.

Naj pojasnim, da smo na sejo povabili tudi slovensko Amnesty International. Zakaj sem jih povabila? Sicer jih večkrat vabimo na te seje komisije, ampak to se mi zdi pomembno. Zdelo se mi je prav, da bi podprli kar dva vabljena na sejo, gosta, že omenjenega gospoda Demacija in gospoda Kovačevića, ki sta bila prav s strani organizacije, seveda mednarodne, Amnesty International, označena za zapornika vesti, pa žal na sejo komisije ni bilo nikogar. Tudi opravičila nismo dobili. Nato pa so nam naknadno sporočili – in še to zaradi tega, ker sem sama želela izvedeti, zakaj se seje niso udeležili – da zato, ker so bili takrat vsi odsotni.

Vendar se sama pač žal ne morem znebiti občutka, da na sejo niso prišli zato, ker jim pač ni bila všeč vsebina peticije, ki med drugim govori tudi o Janezu Janši. Berem pa, v zadnjih dneh sem to prebrala, da se slovenska Amnesty Internacional postavila na stran novinark Anuške Delič. Nič ni narobe s tem, celo pohvalno je to, da so storili. Primerjali so jo tudi s tem, da če bo dobila tri leta zapora, potem bo že lahko dobila naziv zapornik vesti, torej ravno to imenovanje, ki sta ga dobila prej omenjena gospoda. Ampak ob tem so na Amnesty Internacional pozabili recimo na novinarka Igorja Kršinarja in fotografa Primoža Lavreta, ki sta tudi opravljala samo svojo dolžnost, službeno dolžnost, pa sta danes preganjana s strani nekdanjih načelnikov Službe državne varnosti, ki je bila mimogrede zločinska organizacija, Silva Gorenca in Janeza Zemljariča. Ali gre za enakopravno obravnavo, si lahko odgovorite sami. Vendar pa ravno, zakaj to govorim, ker je to zelo občutljivo področje, ko govorimo o kršitvah človekovih pravic in je tukaj še posebej treba imeti enaka merila za vse. Ravno od nevladnih organizacij namreč pričakujemo, da ravnajo v skladu s pravičnostjo in spoštovanjem človekovih pravic in nikakor ne bodisi politično ali kako drugače pristransko. Skratka, spoštovane kolegice in kolegi, jaz si želim, da bi v nadaljevanju na Komisijo za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti vendarle hodili in tudi povedali svoje mnenje.

Zdaj pa mi dovolite, da se navežem še na nekaj tem, ki jih najdemo v poročilu Varuha človekovih pravic za leto 2013 in so bistvenega pomena zlasti glede na situacijo, v kateri se je znašla ta država, se pravi zlasti na finančno, težko socialno in gospodarsko situacijo. Že na odboru sem opozorila na nekaj ključnih poglavij, ki jih varuh zelo dobro analizira in tudi jasno pove, kakšno je stanje na tem področju. Najprej glede delovnih razmerij. Število pobud, obravnavanih v letu 2013, ki so prispele k Varuhu človekovih pravic, se je v primerjavi z letom 2012 povečalo za 88,6 %, kar pomeni, da je bilo recimo leta 2012 176 pobud, leta 2013 pa 332. To nam zagotovo pove vsaj eno stvar, da je to povezano s težko gospodarsko situacijo. Tukaj gre za odpuščanje delavcev, za kratenje tistih najbolj osnovnih človekovih pravic, kot je zaradi recimo plačilne nediscipline, zaradi neplačevanja plač, pa čeprav so si ti ljudje to z vsem trudom, ki so ga vložili, zaslužili, in bi morali to plačo tudi dobiti. Veliko je govora znotraj varuhovega poročila v delovnopravno zakonodaji glede trpinčenja in šikaniranja na delovnem mestu. Tudi na Komisiji za človekove pravice smo se večkrat ukvarjali s problemi mobinga, imeli smo tudi v prejšnjem mandatu več sej, pa tudi v predprejšnjem, in zdi se mi, da se ljudje vedno bolj zavedajo, da je treba, če se mobing na delovnem mestu dogaja, ga tudi prijaviti. Danes so sankcije za nek mobing, ki je bil povzročen, tudi jasne.

Varuhinja v poročilu tudi omenja, da so imeli veliko pobud oziroma pripomb s strani državljanek in državljanov, da so jih silili k poslovanju v lastni organizacijski obliki – kot samostojne podjetnike. Omenja problematiko inšpekcijskih postopkov. Mi že ves čas ugotavljamo tudi na komisiji, da je to velik problem, da inšpekcijske službe ne delujejo dovolj učinkovito, očitno moramo to vedno znova ponavljati. Vidi se tudi, da priporočila varuha iz preteklega leta, kar zadeva delovna razmerja, v večini niso bila sprejeta z izjemo sprejetja novega zakona o štipendiranju, ki uvaja novosti glede dodelovanja Zoisovih štipendij mladim staršem.

Prej sem že povedala, da se kot Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, pa tudi kot poslanci Državnega zbora se nedvomno tudi vi soočate z različnimi primeri, ko se državljanke in državljanji obračajo na vas. Imeli smo recimo primer zaposlenih oziroma bivših zaposlenih, ki po stečaju podjetij, v katerih so delali, niso prejeli sredstev, do katerih so bili upravičeni, ker v stečajni masi ni bilo denarja. Potem vlagatelji recimo izpostavljajo probleme zaščite delavcev v takih postopkih in tako naprej. Če pogledamo pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Število obravnavanih zadev na tem področju se je v enem letu povečalo za 40 %, s 350 v letu 2012 na 490 v letu 2013. Lahko povem, da smo se tudi mi poslanci soočali v letu 2013 s primeri, ki so se navezovali zlasti na slavni ZUJF, torej Zakon za uravnoteženje javnih financ. Precej vprašanj, ki jih dobimo, pa se nanaša tudi na pokojninsko reformo in spremenjene pogoje upokojevanja. Pobudniki predvsem izražajo razočaranje nad podaljševanjem pogojev za upokojevanje in prekratim prehodnim obdobjem.

Kar zadeva področje socialne varnosti, glede na to, v kakšni se trenutni situaciji nahaja država, ko smo še vedno globoko v krizi in ko je ta socialna varnost še bistveno bolj pomembna, naj pojasnim, da se je število zadev, ki jih varuh obravnava, povečalo z 253 v letu 2012 na 285 v letu 2013. Se pravi za kar 12,6 %. Varuh človekovih pravic tukaj to pripisuje predvsem poslabšanju življenjskih razmer prebivalcev zaradi, kot že rečeno in tudi mi ugotavljamo, splošne krize v državi. Čedalje več je tudi pobudnikov, ki želijo od varuha finančno pomoč, saj jim socialni prejemki ne omogočajo človeka vredno življenje. Tudi na Komisiji za človekove pravice lahko rečem, da smo imeli kar nekaj primerov, ko se posamezniki obračajo na nas z željo po socialnih prejemkih. Stiske so nedvomno hude in v takih primerih navadno vzpostavimo kontakt s pristojnimi centri za socialno delo in potem vidimo, kako se zadeve lahko razrešijo oziroma kakšne so možne oblike pomoči.

Gospa varuhinja je na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti kot danes v uvodni predstavitvi

povedala, da je velik problem revščina v Sloveniji. S tem se vsi strinjamo. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je stopnja tveganja revščine v letu 2013 znašala 14,5 %. To predstavlja približno za eno odstotno točko več kot prejšnje leto. To pomeni, da je v Sloveniji živelo pod pragom tveganja revščine 14,5 % ali približno 291 tisoč oseb. V letu 2012, samo tako za primerjavo, je bilo takšnih oseb 271 tisoč. Varuhinja človekovih pravic opozarja tudi na to, če nadgradim te zadeve z revščino, da nam mora otrokova korist postati poglavito vodilo. Ne moremo se bolj strinjati. Dokazano je namreč, da se otroci najhitreje in zdravo razvijajo v ljubečem pa tudi v materialno priskrbljenem okolju. Ampak zadnja Unicefova poročila niso spodbudna, so precej alarmantna. Iz tega poročila namreč izhaja, da je v zadnjih štirih letih pod prag revščine zdrsnilo 7 tisoč slovenskih otrok, to pomeni 318 dodatnih razredov osnovnošolskih otrok. Poročilo razvršča 41 držav OECD in Evropske unije glede na spremembe v revščini otrok od leta 2008 do vključno 2012. V več kot polovici držav se je revščina otrok povečala. Slovenija je na 26. mestu. Recesija je izjemno močno prizadela tudi mlade med 15. in 24. letom starosti, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni in niso vključeni v poklicna usposabljanja. V mnogih državah je njihov delež močno narasel, Slovenija se uvršča na 30. mesto. V Sloveniji se je od leta 2008 povečala tudi brezposelnost mladih za kar 11 odstotnih točk, in sicer na 21,6 % populacije, kar je po mnenju Unicefa zelo zaskrbljujoče. Tu izpostavljam, da se v socialnem sporazumu – to bodo pogajalski partnerji morali storiti, Vlada in tako naprej – za obdobje 2014–2018 dejansko poskrbi za okolje, prijazno podjetništvu, saj je samo uspešno in zdravo gospodarstvo najboljša zagotovilo za socialno državo in materialno blagostanje in potem tudi perspektivo otrok in mladih. V letu 2013 je Varuh na področju brezposelnosti obravnaval 46 pobud oziroma 58,6 % več kot leta 2012. Od tega je bilo utemeljenih 15,8 % obravnavanih zadev. Konec leta 2013, samo za informacijo, je bilo v Sloveniji brezposelnih 124 tisoč 15 oseb, ki so bile kot brezposelne prijavljene na zavodu za zaposlovanje. Spoštovane kolegice in kolegi, v tej državi imamo nedvomno kar nekaj zadev, ki jih moramo razrešiti, da bodo imeli državljanke in državljani dostojno življenje, da bodo lahko preživel. To jim pripada po ustavi.

V Slovenski demokratiški stranki bomo podprli poročilo Varuha človekovih pravic. Podprli bomo vsa priporočila, ki jih je Varuh zapisal, podprli bomo tudi naše amandmaje, ki so dani k predlogu priporočil. Na ostale vsebinske stvari pa bodo v nadaljevanju, kolikor je še ostalo časa, opozorili tudi ostali poslanski kolegi iz Slovenske demokratiške stranke. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke

upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana varuhinja človekovih pravic gospa Vlasta Nussdorfer, namestnika, člani Vlade, kolegice in kolegi!

Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2013 je temeljito, je obsežno, zelo pregledno, zato zlasti varuhinja gospa Vlasta Nussdorfer in njeni sodelavci brez dvoma zaslužijo pohvalo. Prepričan pa sem, da lahko predstavlja največjo pohvalo in zahvalo šele zadovoljstvo ob odpravljanju krivic, na katere se poročilo v največji meri tudi nanaša. Ponovno se je izkazalo, da je varstvo človekovih pravic še posebej v času gospodarske krize zahtevna naloga, ki ji mnoge države zaradi slabih finančnih zmožnosti niso kos. In nič drugače ni tudi pri v Sloveniji. Spricho krize smo lahko zaskrbljeni nad razraščajočo se revščino in z njo še dodatno okrnjenim človeškim dostojanstvom. Huda socialna stiska velikega števila državljanov in državljanov je postala del vsakdana. Vedno znova so prizadete najbolj ranljive skupine prebivalstva, starejši, generacija mladih, brezposelni in otroci, ki delijo usodo svojih staršev in jim revščina ne prizanaša. Zaskrbljujoče je, da vse pogosteje govorimo o vprašanju strehe nad glavo, saj primanjkuje socialnih bivanjskih enot. Mnogi pa niso več zmožni plačila položnic in stanarin niti za socialna stanovanja.

Spoštovana varuhinja! V poročilu ugotavljate, da se revščina kaže na številnih področjih in zajema čedalje več ljudi različnih starosti, celo redno zaposlene in upokojence, ki ne morejo preživeti brez pomoči humanitarnih organizacij. Z realnostjo ne moremo biti zadovoljni. Vem, da Varuh temu področju posveča veliko pozornost, pa vendar je država tista, ki mora zagotoviti vsaj minimalne standarde. Država bo morala sprejeti tudi učinkovitejša ukrepe za podporo mladim, ki upajo, da jim bo izobrazba pomagala do dostojnega življenja doma. A mladi odhajajo. Te mlade ljudi potrebujemo danes in jih bomo potrebovali tudi v bodoče in za boljši jutri. Vsako leto se odseli vedno več mladih, ostali pa živijo bolj ali manj na plečih staršev ali socialnih služb. Prav tako ne storimo dovolj, da bi starejšim, ki želijo ohraniti človeka vredno življenje, v zadostni meri pomagali. Nasprotno. Ljudje s pokojninami ne zmorejo pokriti niti minimalnih življenjskih potreb. Obenem pa se naša družba hitro stara, zato je nujen večji poudarek na aktivnem preživljanju starosti in na učinkovitem medgeneracijskem povezovanju.

V Poslanski skupini Desus delimo z vami tudi mnenje o nujnosti zdravstvene reforme, ki je žal nismo uspeli izpeljati. Zdravstvo mora ostati kvalitetno in dostopno vsem, ne le premožnim. Nakopičene težave v

zdravstvu, od nedopustno dolgih čakalnih dob, prostorske in kadrovske stiske zaposlenih v zdravstvu in v veliki meri iztrošene medicinske opreme se zrcalijo v vedno večjih stiskah bolnikov in zaposlenih v tem sektorju. Naj omenim tudi Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, ki je bil sprejet leta 2010 in še vedno nima ključnih podzakonskih aktov, ter da Svet za invalide kot strokovno posvetovalni organ Vlade ne deluje v pravi meri. V predalih pristojnih ministrstev sta obležala tudi zakon o osebni asistenci in zakon o dolgotrajni oskrbi. Njuno sprejetje bi rešilo mnoge stiske.

V Poslanski skupini Desus smo se zamislili nad vašim zapisom, da je človek prepogosto sam pred mogočnimi in večkrat zaprtimi vrati države. Žal se moramo z vami strinjati. In strinjamo se z vašim mnenjem, da država ni vedno v službi ljudi in da vedno ne ščiti v zadostni meri skupnega dobra ter ne zadovoljuje potreb vseh prebivalcev – pa bi morala. Kljub obilici zakonodaje so ljudje še vedno vse prevečkrat brez učinkovite pravne pomoči in pravne varnosti. Skrbi dejstvo, da Varuh že več let ugotavlja kršitve pravice do osebnega dostojanstva in varnosti, pravice do svobode dela ter pravice do socialne varnosti. 66. člen Ustave pravi: "Država ustvarja možnosti za zaposlovanje in za delo ter zagotavlja njuno zakonsko varstvo." A žal poročilo varuhinje govori o znatnem povečanju kršitev tega člena Ustave Republike Slovenije. Zato se moramo vsi skupaj zamisliti in čim prej izvesti strukturne reforme, saj brez njih finančne konsolidacije in novih delovnih mest ne bo. Samo gašenje požara ne bo dovolj. Potrebna so nova izhodišča. Kriza, v kateri smo se znašli, terja svoj davek, vendar krizne razmere ne morejo biti opravičilo za hitro sprejemanje nedorečenih zakonskih predlogov in s tem ustvarjanja novih krivic. Strinjamo se z opozorilom, da se moramo sprejemanja zakonodaje lotevati z vso zbranostjo in odgovornostjo, da z v naglici sprejetimi nedorečenimi zakoni ne ustvarjamo novih krivic in da z njimi ne kršimo Ustave Republike Slovenije. Do takšnih primerov v bodoče ne sme več prihajati. Naj za konec povem, da bi si želeli, da bi bilo to poročilo krajše in priporočil manj, saj bi to pomenilo, da smo priporočila prejšnjih let upoštevali. Vse prepogosto jih namreč ne. Ali vsaj ne v zadostni meri. Zato kršitve ostajajo – vsem nam v opomin.

Poslanska skupina Desus bo poročilo podprla. Podprla bo poročilo, ki institucijam in funkcionarjem na vseh nivojih svetuje, da upoštevajo priporočila, ki so zapisana v tem obsežnem dokumentu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanje gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovana varuhinja gospa Vlasta

Nussdorfer, spoštovane, spoštovani ostali prisotni!

Obraz Državnega zbora vsake toliko časa oblije rdečica. Rdečica, ki je posledica spoznanja, da v tej državi ni vse v najlepšem redu, kot je sicer v navadi, političnega soglasja o tem, kaj je narobe, ni. Zagovorniki takojšnje stabilizacije javnih financ probleme vidijo v neskladju proračunskih števil, njihovi obrazi zardevajo ob pogledu na javnofinančni primanjkljaj, na poročila Evropske komisije, na ocene bonitetnih agencij.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov delimo odgovornost in skrb za javnofinančno stanje v državi, a nas prvenstveno zanima usoda ljudi. Zato zardevamo ob poročilih, ki kažejo, v kakšnem položaju je slovenska družba. Poročilo Varuha človekovih pravic za nas ni suhoparna bilanca stanja minulega leta. Vsaka zgodba, ki priča o boju posameznika zoper storjeno krivico, nas namreč utrjuje v stališču, da mora skrb za blaginjo ljudi ostati prvovrstna politična prioriteta. Posebej nas bode opozorilo Varuha, da kriza zobe brusi na najranljivejših in socialno izključenih ljudeh. Ugotovitvi pritrjujemo in jo sprejemamo zlasti v luči priprave rebalansa proračuna za leto 2015. Zato s tega mesta na ministra za finance in vlado v celoti naslavljamo pričakovanje, da v snovanju proračunskih dokumentov izkaže dolžno skrb za blaginjo prebivalcev in prebivalcev te države. Socialni demokrati smo ob sprejemanju ustave dosegli, da je v 2. členu poleg opredelitve, da je Slovenija pravna država, zapisano, da je Slovenija socialna država. To tako ni zgolj program ene stranke, pač je to z navedbo v temeljnem aktu države postala temeljna usmeritev celotne države, ki velja tudi v času takšnih ali drugačnih kriz. Na to nas opozarja tudi poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2013. V tej dvorani pogosto slišimo besedno zvezo "prihodnost otrok", žal jo del politike izrablja za polemiko o problematiki javnega dolga in zadolževanju države. Premalokrat pa razpravljamo o sedanjosti otrok. Obeležili smo 25. obletnico sprejema Konvencije o otrokovih pravicah, ki od Slovenije zahteva, da otrokom jamči vse pravice brez kakršnegakoli razlikovanja, ne glede na njihov položaj ali položaj njihovih staršev oziroma skrbnikov. Dan po lepo zvenečih besedah in paradi prijaznih nasmeškov, ko jutro odplakne kič protokolarnih dogodkov, nastopijo dejstva. Od začetka krize v letu 2008 do vrha v letu 2012 se je število revnih otrok po zadnjem Unicefovem poročilu povečalo za 7 tisoč. In nič ne kaže, da bi bila zavezitev številke naša skupna zaveza. V varčevalni gonji se poleg poskusov poseganja v socialne transfere namreč soočamo s predlogi nižanja standardov v vrtcih in šolah, ki so pogosto edina spodbuda v življenju otrok. Soočamo se tudi s predlogi zmanjševanja dostopnosti do njihovih prostočasnih aktivnosti. Glasbeno šolstvo in šport mladih sta priljubljena tarča zagovornikov t. i. konsolidacije javnih financ. V

vse slabšem položaju so tudi njihovi vrstniki s posebnimi potrebami. Kakšna je javnofinančna skrb zanje, najbolje ponazarja primer ene izmed bolnišnic, kjer so otroci trajno hospitalizirani in tam živijo. Bivanjske razmere so tako katastrofalne, da nepokretne nebolgljene otroke pikajo mravlje. Zaradi zavez mednarodnim institucijam smo očitno pozabili tudi na obče človečnost. Vrsto let se vleče tudi primer, ki ga varuh zajema v poročilu, kjer se občina in država prekakajo v deležu za izgradnjo šole s prilagojenim programom. Če k temu dodamo še primere javnega vrtca, ko je od otrok staršev pridobival soglasja, da so se lahko njihovi otroci igrali z vrstniki s posebnimi potrebami, potem k nizkotnemu stanju duha ni treba dodati ničesar več.

Na malomarnost glede zagotavljanja institucionalnega varstva njihovih pravic smo že opozorili. Na podlagi navedenega pa pričakujemo, da se bomo ob naslednjih razpravah o javnofinančni dinamiki, ko bomo v ta kontekst demagoško pripeljali prihodnost naših otrok, ozrli v realnost njihovega vsakdana. V Poslanski skupini Socialnih demokratov protestiramo, da v minulem letu ni bilo pomembnejšega napredka v krepitvi ureditve spodbujanja enakosti in varstva pred diskriminacijo, ki bi bila mednarodno primerljiva. Preokupacija države s političnimi in makroekonomskimi vprašanji je zavrla oblikovanje državne institucije za varstvo in promocijo človekovih pravic, ki bi delovala na podlagi pariških načel in izvajala promocijo ter širjenje vedenja o varstvu človekovih pravic. Varuh vnovič opozarja, da še vedno ni urejen status zagovornika načela enakosti. Kljub našim prizadevanjem Vlada ni pripravila niti predloga za ratifikacijo konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini in v boju proti njima. Klic k ureditvi statusa zagovornika otrokovih pravic, ki je del vsakoletnih poročil Varuha, je bil vnovič preslišan. Prav tako pobude za pristop k ratifikaciji protokola h konvenciji o otrokovih pravicah. Kriza je prikladen argument tudi za neaktivnost pri spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin marginaliziranih družbenih skupin. Med njimi Socialni demokrati posebej opozarjamo na neodvisnost nekaterih lokalnih skupnosti in pristojnih ministrstev pri zagotavljanju ustreznih osnovnih bivanjskih pogojev pripadnikov romske skupnosti. Menimo, da je treba bolj podpreti aktivnosti za vključevanje romskih otrok v vzgojno-izobraževalno delo. V zvezi s tem izražamo zadovoljstvo, da se je institut romskega pomočnika izkazal kot izjemen primer dobre prakse, ki ga je treba nadgraditi.

Socialni demokrati zagovarjamo ničelno toleranco do vseh oblik nestrpnosti. Skrbi nas, da se ta v zadnjem obdobju zopet krepi v odnosu do izbrisanih. Nastavke zanjo spodbuja del politične javnosti, ki skuša odškodnine izbrisanim prikazati kot enega izmed verjetnih

razlogov za morebitno destabilizacijo javnih financ. Iz prevladujočih razprav o finančnem stanju države praviloma kritike letijo na račun javnega sektorja. Da je preobsežen, da je predrag, da naj deli usodo gospodarstva. Nekako v smislu tiste znane slovenske o kravi in sosedu. Iz poročila Varuha in odziva Vlade pa je mogoče razbrati, da je uresničevanje človekovih pravic v pomembnem razmerju s številom zaposlenih v javnem sektorju. Govorim o kadrovske podhranjenosti v zdravstvu, v službah pritožbenih organov, v inšpekcijskih službah. Opozorilo bi zato moralo seči do dela politike, ki javni sektor vsakodnevno demonizira. V Poslanski skupini Socialnih demokratov razumemo, da imamo javni sektor zato, da ljudem omogočimo dostopnost do javnih storitev pod enakimi pogoji, da jim zagotovimo varnost in blaginjo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov gojimo do varuhovega poročila spoštljiv odnos. Zakon o varuhu človekovih pravic v 4. členu določa, da je varuh pri svojem delu neodvisen in samostojen. Socialni demokrati verjamemo, da je takšno tudi vsakoletno njegovo poročilo. Zato se nam zdijo posegi v besedilo, kot jih v obliki amandmajev predlaga največja opozicijska stranka, nedostojni. Predlogi namreč predstavljajo zgolj vsebinsko podvajanje nekaterih priporočil varuha. Očitno je tudi, da je tudi edini motiv skrbnega izbora, všečkanje, delo volilnega telesa, kar je z drugimi besedami cenen populizem. Človekove pravice in temeljne svoboščine niso nabor a la carte, s katerega poljubno jemljemo, kar nam je trenutno všeč, ampak pomeni trdno zavezo države, kako bo z dolžno skrbnostjo težila k uresničitvi sleherne.

Spoštovane, spoštovani! Ko bodo naši obrazi enotno zardevali ob opozorilih ljudi, ki živijo v tej državi, in ne le ob oštevanju, ki smo ga deležni s strani mednarodnih institucij, bomo stopili na pravo pot okrevanja. Ta pot ni le pot okrevanja gospodarstva, pač je v prvi vrsti pot okrevanja družbe. Pridigarji javnofinančne vzdržnosti napovedujejo težke mesece, ki so pred nami. Upamo, da smo se iz posledic nepremišljene in nenadne varčevalne ihte, ki se odraža v problemih, zbranih tudi v poročilu Varuha, vendarle kaj naučili. Zato bi bilo dobro, da bi bilo poročilo sestavni del gradiva ob obravnavi prihodnjih proračunskih dokumentov. V dvorani Državnega zbora ure in ure, običajno popolnoma brezplodno razpravljamo o javnem dolgu in zadolženosti države. Po mnenju Socialnih demokratov pa je edini dolg, ki nas mora resnično skrbeti, dolg do ljudi, ki živijo v tej državi. Ta nevarno narašča in čas je, da prednostno, odločneje in enotno stopimo po poti njegovega zniževanja. Naj nas pri tem spremlja tudi pričujoče poročilo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Spoštovana Vlasta Nussdorfer, varuh človekovih pravic, namestnika, spoštovane poslanke in poslanci, drage tovarišice in tovariši, predstavniki Vlade in predsednik Državnega zbora!

Šest let sem sedel tam, kjer sedaj sedite vi, varuh človekovih pravic, in poslušal, kaj so tej instituciji namenili poslanci. Veliko je bilo dobrega, mnogo pa tudi nerazumevanja dela varuha, predvsem pa dela oblasti. To se je kazalo predvsem v tem, da so za vse napake te družbe poslanci pogosto krivili svoj odsev v ogledalu, ki jim ga drži varuh. Zdaj mi je v posebno čast, da lahko v imenu Združene levice igram drugo vlogo. Podaljšujem varuhova opozorila tistim, ki so jim namenjena. Najprej pa bi rad opozoril, da ne bi rad podaljševal varuhova opozorila le tako enkrat na leto, ko se o varuhovih poročilih govori, potem pa enako, kot se dogaja, počakal do naslednjega leta, ko bomo spet ponavljali ista in ista, naslednje leto že 20. ista opozorila, ki jih Državni zbor potrdi in nanje pozabi.

Lani so človekove pravice v Sloveniji, če se izrazim nekoliko bolj svobodno, praznovale 20-letnico Zakona o varuhu človekovih pravic, letos pa isti jubilej praznuje institucija. Torej dve desetletji institucionalnega spremljanja in zaščite človekovih pravic. Čestitke!

Ker pa moram biti korekten, moram omeniti še varuhovo predhodnico, to je Odbor za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin, bolj ljudsko imenovan Bavconov odbor, ki je deloval že nekaj let prej, od leta 1988, torej še v prejšnjem sistemu, kot radi nekateri poudarjajo, in v veliki meri tudi brez zakona dobro utrl pot formalni instituciji, ki ga je nadomestila. Letna poročila Varuha človekovih pravic so neke vrste ogledalo družbe in predvsem politike. So odsev tega, kakšen odnos imamo do ljudi s problemi, kako se vsi, predvsem pa tisti, ki imajo moč spreminjati in izboljšati naša življenja, odzivamo na varuhov krik ob stiskah ljudi. So ogledalo naše vesti. In tukaj mnogi žal padejo na izpitu iz vesti. Četudi samo bežno pogledam poročilo Varuha človekovih pravic za preteklo leto ali katerokoli leto nazaj, lahko na tem mestu ponovim tisto, kar sem pred leti sam kot varuh skoraj vsako leto brezuspešno ponavljal. Brezbrižnost do potreb in stisk drugih ljudi je osnovni problem naše družbe. Torej do neba poudarjene lastne težave, tako resnične kot namišljene, in do neskončnosti minimalizirani problemi drugih so pogosto dejstva, ki trgajo socialno tkivo naše družbe na vseh ravneh, osebnih in skupinskih. Tudi v tej hiši zakonodaje smo danes že nekaj podobnega poslušali.

Uvodne besede Vlaste Nussdorfer v poročilu, ki ga obravnava lanskoletno poročilo, povedo dovolj, citiram: "Veliko travnih bilk želi svet opozoriti na krivice, ki se jim dogajajo, pa tudi na moč buldožerjev, ki jim bilke zaradi svoje majhnosti, krhkosti in nemoči ne morejo kljubovati." Vsakoletno ponavljanje istih problemov v varuhovih poročilih je

najpomembnejši dokaz tega, kako so travne bilke, pa ne tiste, ki jih je ameriški pesnik Walt Whitman opeval v svoji zbirki z enakim naslovom, neprestano bojujejo z vozniki buldožerjev, ki bi hoteli na travnikih zgraditi nek neokusni mastodont in oprati denar, ki so ga pri tem pobrali tem bilkam, brezbržno in brez vesti, saj so najbolj produktivni deli naše družbe, kar tudi tukaj v tem domu večkrat slišim, ki mu moramo še dodatno pomagati. Neproduktivne ali vsaj premalo produktivne, čakam še žal na besedo odvečne, pa prepustiti svoji usodi. In kaj varuh že desetič ponavlja? Vse, razen števila ljudi v stiski, ki se nanj obračajo. Le tu najdemo napredek – žal v napačno smer.

Ne bi rad ponavljal, velikokrat so že danes bila citirana razna opozorila varuhinje, verjamem pa, da pa smo to poročilo vsi prebrali, bi rad samo še nekaj stvari poudaril. Varuh pravi, da človek je pogosto sam pred mogočnimi vrati, zaprtimi vrati države, ki so tudi posledica nepremišljenega rokohitstva pri sprejemanju zakonodaje. Ustavljam se samo pri tistem, kar nas tukaj zadeva. Hitro sprejeti zakoni in pogosto zakoni, pri katerih snovalci zasledujejo le ekonomske in finančne interese in cilje, pri tem pa jim ni mar za človekove pravice, nas varuh opozarja. Sprašuje se, ali je še možno zaupati državnim institucijam, ki imajo premajhne nadzorne mehanizme in opozarja tudi Državni zbor, ki naj bi poleg zakonodaje tudi spremljal izvajanje in nas z razlogom opozarja, da vsako leto sprejmemo, tako kot bomo danes, priporočila in bomo počakali do naslednjega leta, vmes se bomo pa seveda spet pogovarjali, kako razprodati družbeno premoženje in pomagati najbolj produktivnim delom naše družbe. Opozarja nas tudi na nestrpen sovražni govor, ki se pojavlja tudi v Državnem zboru in sprašuje se o popravni krivic. Tukaj mimogrede omenja dve veliki skupini, ki sta nastali na isti logiki maščevanja zmagovalcev nad poraženci, izbrisani in zunajsodni poboji po vojni.

Spoštovani! Ne bom več nadaljeval. Omenil bi samo še nekaj, ko tako govorimo in hvalimo varuhovo poročilo, on nas opozarja na slabo institucionalno zaščito pred diskriminacijo in pomanjkanje zagovornika načela enakosti. Včeraj smo v tem zboru zavrnili predlog Združene levice, da bi o tem govorili na naslednji seji Državnega zbora. Ne samo da smo zavrnili, ampak med vsemi 30 predlogi je ta predlog dobil najmanj glasov. Dragi poslanke in poslanci, včasih bi bilo dobro tudi razmišljati o svojih dejanjih. Hvala lepa.

V Združeni levici bomo poročilo seveda podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanje gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovana varuhinja s sodelavci, predstavniki Vlade, kolege in kolegi!

Pred nami je obravnava 19. rednega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije. Naj povem, da smo poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov sprejeli varuhinjo, ki nas je seznanila s poročilom, in smo se pogovorili o najbolj perečih težavah, ki se vlečejo iz leta v leto. Poročilo Varuha je ogledalo nedelujoče pravne države in dober kašipot vsakokratni vladi za prepotrebne reforme. Varuh človekovih pravic ostaja tako za državljane še zadnji izhod v sili, zadnje upanje, da se bo kaj premaknilo. Poročilo daje pregled, na katerih področjih vladavina prava najbolj odpoveduje, in ko se med prebivalci vedno bolj krepi občutek, da pred zakonom nismo vsi enaki in da se nekaterim zaradi političnih in kapitalskih povezav preprosto ne zgodi nič, medtem ko drugi zamenjajo pravico. V poročilu so tako ustrezno grafično prikazano opozorila kot tudi izboljšave glede na pretekla poročila.

Iz obširnega varuhovega poročila bomo v Novi Sloveniji izpostavili nekaj najbolj zaskrbljujočih tem. Varuhinja ugotavlja skoraj 30-odstotni porast števila obravnavanih zadev s področja pravosodja v primerjavi z letom 2012. Bistvo obravnavane problematike sta dolgotrajnost sodnih postopkov in kakovost sodnih odločitev. Varuhinja opozarja na velike zaostanke pri delu Delovnega in socialnega sodišča, in sicer pri reševanju delovnih in socialnih sporov. Varuhinja je na to opozorila predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. Velike zamude so tudi v civilnem oddelku Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, in sicer so se v letu 2013 reševale zadeve iz leta 2009. Varuhinja opozarja na neustrezno procesno vodenje v posamičnih zadevah in na prekoračitve rokov za izdelavo sodne odločbe ter na slabost in slabo kakovost sodnih odločb. Rdeča nit za leto 2013 so tudi zaostanki pri reševanju pritožb zoper prvostopenjske odločbe na praktično vseh področjih: delovna razmerja, štipendije, uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, socialna varnost ter brezposelnost. Že lansko poročilo je na primer opozarjalo na neučinkovito reševanje pritožb zoper prvostopenjske odločbe o pravicah iz javnih sredstev. Navedeno je bilo število 10 tisoč 133 nerešenih pritožb. Državni zbor je lani tudi podprl Varuhovo poročilo, naj Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti z organizacijskimi, kadrovske in finančnimi ukrepi zagotovi, da bodo odločbe na prvi in drugi stopnji odločanja izdane v zakonitih rokih. Ministrstvo priporočila še vedno ni uresničilo, saj so zaostanki na tem področju še vedno preveliki. Z Varuhom se strinjamo, da je to načelo pravne države grobo kršeno, in to je nesprejemljivo. Urad varuha beleži največji porast zadev na področju delovnih razmerij, še več na področju štipendiranja. Problematika ostaja več let enaka – neizplačilo plač in prispevkov, trpinčenje in šikaniranje na delovnem mestu, siljenje k poslovanju v lastni organizacijski obliki, primer espejev,

dolgotrajnost pritožbenih postopkov na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Krščanski demokrati pri svojem delu opozarjamo na rast tveganja revščine v Sloveniji – žal tudi podatki iz poročila Varuha potrjujejo našo zaskrbljenost – zlasti med starejšimi in mladimi. Število pobud na področju socialne varnosti se je po podatkih iz poročila Varuha v primerjavi s prejšnjimi leti zelo povečalo, kar pripisujejo poslabšanju življenjskih razmer prebivalcev zaradi splošne krize v državi. Predstavniki Vlade pa navajajo, da se kazalniki izboljšujejo in so zelo optimistični. V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da takšno mnenje nima povezave z dejanskim stanjem. Krščanski demokrati podpiramo predlog s priporočili s področja otrokovih pravic, da bi se bolje uredilo področje izterjave preživnin ter varstvo pred zlorabo osebnih in drugih podatkov otrok. V zadnjem letu smo priča kar nekaj primerom umorov in tudi samomorov, žal, ter telesnega poškodovanja družinskih članov, sorodnikov ali bivših partnerjev. V vseh teh primerih, seveda po navajanju medijev, je bila policija seznanjena s predhodnimi grožnjami storilcev, vendar je policija zatrjevala, da vse dokler ne pride do konkretne poškodbe, nima pooblastil za ukrepanje. Varuhinja opozarja na zakonito in strokovno delo policistov v več posamičnih primerih prometnih nesreč, vendar bi bilo na mestu ustrezno priporočilo policiji za primere preprečevanja družinskega nasilja.

V Novi Sloveniji smo zadovoljni, da varuhinja opozarja tudi na spoštovanje človeškega dostojanstva žrtev, in tudi njihovih svojcev, povojnih zunajsodnih procesov in na obveznost države, da odkrije znane lokacije množičnih grobišč v Sloveniji. Država mora končno zagotoviti pokop posmrtnih ostankov žrtev in jim postaviti primeren spomenik, svojcem pa omogočiti dostojno slovo. Upamo, da bo zakon, ki ga pripravljamo v Novi Sloveniji, doživel plebiscitarno podporo. V poročilu pogrešamo podatke o diskriminaciji glede na versko in politično prepričanje, ki v Sloveniji dejansko obstaja. V to smo se prepričali sami, ko smo letos povabili na kandidacijsko svetniško listo v naši stranki na lokalnih volitvah osebo z doktorskim nazivom, zaposleno v javni službi. Uvrstitev na listo je oseba odklonila zaradi težav, ki bi jih lahko imela v službi s tako kandidaturo na listi Nove Slovenije. Govorim o šikaniranju ali celo bojznosti pred izgubo službe. Izpostavili bi tudi nestrpnost in sovražna dejanja do kristjanov, na primer žalitve in javno spodbujanje sovraštva do kristjanov, vandalizem in onečaščenje verskih simbolov in objektov. Na take izjave odziva predstavnikov države ni bilo.

Nadalje bi izpostavili še nekaj stalnic vsakoletnega poročila. Podpiramo priporočilo varuhinje, da Ministrstvo za zdravje čim prej pripravi reformo zdravstva. Zaskrbljujoča je ugotovitev, da so sistemi nadzora v zdravstvu

neprimerni in pomanjkljivi, s čimer se strinja celo Vlada.

Na področju oskrbe s pitno vodo in skrb glede privatizacije te gospodarske javne službe vsekakor ostaja. Kljub temu da Zakon o vodah opredeljuje vodo in vodno zemljišče kot naravno vodno javno dobro, ki ga lahko uporablja vsak pod enakimi pogoji, državljani nimamo zagotovila, da bomo pili tudi zdravo in neoporečno vodo. Čeprav bi pravico do vode zapisali kot ustavno kategorijo, ki bi pomenila temeljno človekovo pravico, bomo zaradi zastarelih in zdravju škodljivih vodovodov pili oporečno vodo. Država na tem področju zaostaja. Izgradnja novih vodovodnih in kanalizacijskih sistemov zanjo ni prioriteta, saj bi sicer že v stari finančni perspektivi 2007–2013 država 34 občinam izdala odločbe o sofinanciranju za 11 okoljskih projektov, za katere so te občine zagotovile vse, kar je treba in so zanje življenjskega pomena. O tem v Državnem zboru govorimo že skoraj eno leto, pa se ne zgodi nič.

Pa še eno področje, ki ga želimo izpostaviti. Stanje na področju stanovanjske politike je alarmantno. Nacionalni stanovanjski program še vedno ni sprejet, Vlada pa tega področja dela ne namerava obravnavati prioriteto. V Poslanski skupini Nove Slovenije že dalj časa opozarjamo na dejstva, da mladi in mlade družine ter ostali prosilci, ki nimajo svojih sredstev, ostajajo brez kakršnihkoli možnosti za pridobitev neprofitnih stanovanj. Res je sicer, da so občine dolžne zagotoviti določeno število bivalnih enot, namenjenih začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb. Sprašujemo se, kako bodo to zmogle ob dejstvu, da se finančna sredstva za to zmanjšujejo in da mnoge občine ne zmorejo zagotavljati niti osnovnih pogojev za življenje in delo svojih občanov. Krščanski demokrati zato pozdravljamo pobudo varuha človekovih pravic, da mora država občinam zagotoviti ustrezne spodbude. Bojimo se namreč, da postajata pravica do osebnega dostojanstva in pravica do primerne stanovanjske kot ustavni kategoriji zgolj pravici brez možnosti za njihovo realizacijo. Krščanski demokrati se ob vsakokratni obravnavi Varuhovega poročila upravičeno sprašujemo, ali ni institucija Varuha zreducirana samo na opozarjanje, Vlada pa Varuhovih priporočil ter opozoril zadosti ne upošteva. Želimo si, da bo v prihodnjem poročilu več zvezdic in manj trobelj, da Varuh ne bo zgolj glas vpijočega v puščavi.

Poročilo bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava o poročilu in o predlogu priporočila. Besedo ima gospa Janja Sluga SMC, pripravi naj se gospod Matjaž Nemec SD.

JANJA SLUGA (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovana gospa varuhinja človekovih pravic, namestnika, vsi ostali prisotni!

Moram reči, da sem podrobno pregledala poročilo Varuha za leto 2013 in tudi vsa priporočila. Nedvomno, s tem se lahko vsi strinjamo, da je stanje na področju varovanja človekovih pravic v Sloveniji alarmantno. Že če pogledamo grobe statistične podatke iz poročila, mislim, da so dovolj zgovorni. Varuhinja je v letu 2013 obravnavala rekordno število pobud, vseh skupaj je bilo 3 tisoč 471. Prejela je preko 11 tisoč telefonskih klicev in opravila tudi preko 250 osebnih srečanj, te še prav posebej pozdravljam. To je približno 10 % več zadev kot v letu 2012. Prevladovale so zadeve s področja sodnih in policijskih postopkov, sledilo je področje socialne varnosti in področje pravic otrok. Iz vsebine poročila je mogoče razbrati, da kljub premnogim zakonom, smernicam, resolucijam in drugim predpisom nekateri posamezniki še vedno ostajajo za zaprtimi vrati države in državnih institucij.

Celotno poročilo je po mojem mnenju zaskrbljujoče, najbolj pa se je treba posvetiti problemom, na katere varuhinja v svojih poročilih opozarja že vrsto let zapored, kot so ugotovili že tudi moji predhodniki. To so zmanjševanje sodnih zaostankov, ureditev stanovanjske problematike, izboljšanje dela inšpekcijskih služb, predlogi postopki pred državnimi organi, problemi in reforma na področju zdravstva, revščina oziroma vedno manjša socialna varnost, nujnost pietetnega pokopa žrtev povojnih pobojev, vprašanje, še vedno, nedokončane denacionalizacije, pomanjkljivosti na področju delovnih razmerij, kršitve pravic otrok in tako dalje. Iz poročila lahko razberemo, da se še vedno bistveno poslabšujejo življenjske razmere prebivalcev v Sloveniji. Povečujejo se njihove socialne stiske in kaže se potreba po reakciji pristojnih institucij. Število pobud na področju socialne varnosti se je v primerjavi s prejšnjimi leti zelo povečalo – od leta 2012, ko jih je bilo 253, na kar 285 v letu 2013, kar gre pripisati poslabšanju življenjskih razmer prebivalcev zaradi splošne krize v državi. Ministrstvo za delo je bilo opozorjeno na neučinkovito reševanje pritožb zoper prvostopenjske odločbe o pravicah iz javnih sredstev in pozvano, da zagotovi, da bodo odločbe na prvi in drugi stopnji odločanja izdane v zakonitih rokih.

Varuhinja v poročilu opozarja na naslednje pomanjkljivosti na področju zagotavljanja socialne varnosti: neustrezne zakonodajne rešitve za pridobivanje pravic iz javnih sredstev in ključne težave na tem področju, kot je na primer usmerjanje namena določb bolj v iskanje kršitelje kot v zagotavljanje dostopa do pravic tistim, ki jih potrebujejo; neustrezno ugotavljanje dohodka družine, ki služi kot osnova za morebitno pridobitev denarne socialne pomoči, še posebej pri preživnini otroka, ki se všteva v

prihodek družine; prenizek znesek denarne socialne pomoči za dostojno preživetje, neustrezna ureditev prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnin upravičencev do institucionalnega varstva.

Velik problem je tudi trg dela, prvenstveno zaradi neizplačila plač za opravljeno delo zaposlenih, neplačevanje socialnih prispevkov in tako dalje. Navedena področja morajo vsem nam ostati prioriteta, od njih je namreč odvisna blaginja prebivalstva in države. Na to blaginjo pa posredno in neposredno vpliva tudi naše okolje, ki naj bi bilo zdravo okolje. Na tem področju se je število prejetih pobud v letu 2013 povečalo. Kritični so predvsem primeri, ki se navezujejo na problematiko onesnaženja zraka. Pri tem varuhinja posebej izpostavlja hude primere onesnaženih območij, moje Celjske kotline, tudi mojega Zasavja in Koroške, kjer ugotavlja hude kršitve pravice do zdravega življenjskega okolja, ki ga vsem državljanom Republike Slovenije enako zagotavlja 72. člen Ustave Republike Slovenije. V tem pogledu prebivalci navedenih območij ne morejo in ne smejo biti drugorazredni državljani.

Na področju pravosodja oziroma sodnih postopkov lahko ugotovimo povečanje števila obravnavanih zadev in med državljani je mogoče zaznati povečanje stopnje nezaupanja v sodstvo. Obravnavane zadeve na področju civilnih postopkov in razmerij so se v primerjavi z letom 2012 bistveno povečale, utemeljenih je bilo skoraj 7 % zadev. Relativno majhni deleži utemeljenih zadev lahko kažejo tudi na omejene pristojnosti, ki jih ima varuh v razmerju do sodne veje oblasti. Podobno kot pretekla leta pa se pobude nanašajo predvsem na dolgotrajnost sodnih postopkov, tudi v primeru delovnih sodišč, ter kakovost sodnega odločanja. Varuh sicer izpostavlja in pozdravlja sodno statistiko, ki kaže na občutno zmanjševanje sodnih zaostankov, vendar pa kljub temu opozarja na potrebo po izboljšanju stanja na tem področju.

Vsakoletno poročilo Varuha človekovih pravic predstavlja pomemben dokument s področja spoštovanja in varovanja človekovih pravic. Varuhinja v poročilu ugotavlja, da so v skoraj 24 % pobude, ki prihajajo na njihov naslov, utemeljene ali vsaj delno utemeljene. Delež utemeljenih zadev je v primerjavi s sorodnimi institucijami v tujini razmeroma velik. Predvsem se zdi velik zato, ker je varuh le dodatno sredstvo za varstvo človekovih pravic in svoboščin in se na urad varuha pobudniki obračajo šele takrat, ko se soočajo s tem, da jim ostale institucije v državi ne prisluhnejo v taki meri, kot bi si želeli. Varuhinja v poročilu med drugim ugotavlja, da mora država sprejeti ukrepe učinkovitejšega nadzora na vseh področjih. S predpisi naj se določijo prednostne naloge, saj bodo tako odpadli očitki morebitnega pristranskega obravnavanja posameznih kršiteljev. Prijavitelje je treba obveščati ob prijeto prijavo in času njene obravnave, nujna pa je tudi koordinacija dela med inšpekcijami.

Varuh že 20 let vse od začetka njegovega delovanja opozarja na dolgotrajnost sodnih in upravnih postopkih in na kršenje pravice do sojenja v razumnem roku, ki jo zagotavlja Evropska konvencija o človekovih pravicah in temeljih svoboščinah.

Kljub vsemu navedenemu pa je treba omeniti, da obstajajo tudi področja, na katerih se stanje izboljšuje, in nekatere institucije, ki so svoje delo izboljšale. Ta del poročila še posebej pozdravljam. Pozdravljam to, da se ti dosežki izpostavijo in pohvalijo. Lahko se vsi verjetno strinjamo, da je poročilo varuhinje kvalitetno, jasno, pregledno, sistematično. Enako kot tudi njeno delo. Samo poročilo in priporočila, ki so v njem, pa lahko in morajo predstavljati verodostojen in pomemben vir podatkov in informacij za nadaljnje ukrepanje. Varuhinja jih ponuja v razmislek in v ukrepanje Vladi, drugim institucijam in tudi tukaj vsem v Državnem zboru. Le če nam bodo ta priporočila primarno vodstvo pri našem delu, se nam obeta v prihodnje tudi napredek na področju varovanja človekovih pravic. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima, gospod Matjaž Nemec. Pripravi naj se, gospod Jernej Vrtovec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovanja varuhinja, spoštovani predstavniki urada varuhinje, predstavniki Vlade, dragi kolegi!

V najobsežnejšem poročilu doslej, ki vsebuje 150 priporočil, bi izpostavil dve. Varuhinja opozarja na zahteve pobudnikov poprave krivic Primorcem ter spoštovanje človekovega dostojanstva žrtev povojnih zunajsodnih procesov in obveznosti države, da odkrije znane lokacije množičnih grobišč v Sloveniji. V prvem varuhinja zahteva čim prejšnjo ureditev vprašanja povrnitve materialne škode, ki so jo utrpeli izgnanci, materialni oškodovanci, vojni ujetniki in prisilno mobilizirani v nemško vojsko med drugo svetovno vojno. Naj omenim, da je Zakon o žrtvah vojnega nasilja ob svojem nastanku izključil Primorce, ker niso žrtve agresije na Republiko Slovenijo. Namreč Primorska je v tem obdobju pripadala Italiji. 1. 1. 2010 je začela veljati sprememba Zakona o žrtvah vojnega nasilja, vendar ta sprememba je vključila le tiste upravičence, ki so bili zajeti po 9. septembru 1943. Ni pa vključila vseh drugih predvsem mladoletnikov, ki so bili zajeti in odposlani na prisilno delo v za slovenske Primorce posebej ustanovljene delavske čete. Zavzeti se moramo, da bo status priznan tudi tistim Primorcem, ki so bili zajeti po 9. septembru 1943, saj so bili oni odpeljani iz ozemlja, ki je pripadalo tedaj Italiji.

Kot drugo točko bi izpostavil varuhinjino opozarjanje naj Vlada zagotovi ustrezna finančna sredstva za odkritje prikritih vojnih in povojnih grobišč. Pri že odkritih grobiščih naj zagotovi simbolni pokop žrtev, spominska znamenja, dostop sorodnikov žrtev do kraja

pokopa. Na sestanku Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predstavnikov komisije Vlade ter predstavnikov Urada predsednika republike je dogovorjeno, da komisija ne glede na finančne razmere pripravi elaborat korakov, ki bi prispevali k realnejšemu izboljšanju razmer na področju prikritih grobišč. To pot je treba sedaj še prehoditi. Naj opozorim, da tukaj ne gre za izenačitev statusa, gre predvsem za človeško, pietetno, prihodnosti vredno dejanje, ki ga Slovenci zaslužimo.

Gospa Vlasta Nussdorfer, dosedanje vaše delo je bilo izjemno. Vam in vaši ekipi pa želim veliko energije, moči, potrpljenja, ki bo usmerjeno v delovanje pravne države, medsebojnega spoštovanja in družbenega napredka. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, pripravi naj se gospa mag. Tanja Cink.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovana gospa varuhinja s sodelavci, predstavniki Ministrstva za pravosodje in spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz se bom v bistvu dotaknil samo ene točke, ki je dejansko zaskrbljujoča, kajti vse ostalo pozitivno smo že slišali tudi v stališčih poslanskih skupin in ne nazadnje tudi v vašem poročilu, ki je zelo zgledno poročilo. Imam pa s tega tega mojega področja, ki je pravosodje, tudi na koncu eno vprašanje, in upam, da mi boste potem v nadaljevanju odgovorili. Veste namreč, da Slovenija zaradi sodnih zaostankov ter zaradi sojenja oziroma nesojenja v razumnem roku, o tem smo govorili že tudi na pristojnem odboru, plačuje tudi milijonske evre odškodnin. Ne nazadnje zaradi počasnih sodnih postopkov, zaradi plačilne nediscipline, insolvenčnih postopkov oziroma stanja glede insolvenčnih postopkov, izvršb in tako naprej trpi tudi slovensko gospodarstvo. Posledično je povzročena gospodarska škoda in tudi zaradi teh počasnih izvršb so šli mnogi podjetniki v preteklost v stečaj. Torej tem ljudem so kršene človekove pravice in svoboščine. Tukaj velja tudi omeniti, da je leta 2012 decembra meseca vrh slovenskega gospodarstva na Brdu pri Kranju, več kot 500 direktoric in direktorjev se je zbralo, podjetnikov, ki so dejali, da je pravna država eden izmed temeljev in tudi prvi pogoj za delovanje gospodarstva, zagotovitev pravne države in ureditev teh postopkov, ki sem jih naštel. Iz tega izhaja tudi moje vprašanje, in sicer katere konkretne ukrepe, morda tudi zakonodajne, boste skupaj v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje predlagali za odpravo sodnih zaostankov na sodiščih. Omenjate tudi zaostanke na Delovnem in socialnem sodišču, Vrhovnem sodišču, kjer so zaostanki največji. Tukaj je treba res dejansko nekaj ukreniti, kajti ljudem, tudi gospodarstvenikom, so kršene človekove pravice in plačujemo milijonske odškodnine.

Treba bo konec koncev najti odgovorne za te zaostanke, kajti to se ne more v nedogled nadaljevati.

Tudi sam se strinjam s svojim predhodnikom gospodom Nemcem, pa tudi s tistimi, ki so že v stališču poslanskih skupin dejali glede povojnih pobojev. Nova Slovenija pripravlja zakon, tudi mislim, da smo vam ta zakon že predstavili, ko ste se zglasili pri nas v poslanski skupini. Tukaj ne gre za odpiranje nobene ideološke teme, ampak gre za etičnost. To je stvar etike, da mrtve pokopljemo in korak naprej bi bil to, da vse nedolžne žrtve, ki si zaslužijo pogreb, grob, obeležje, da to tudi storimo in vas tudi vabimo potem nadalje v javno razpravo o tej temi. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima mag. Tanja Cink, pripravi naj se gospa Marija Bačič.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, varuhinja s sodelavci, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

V veliko veselje mi je bilo prijeti v roke to poročilo, ker je tako podrobno, pregledno pripravljeno, žalosti pa me to, da je vsebina poročila tudi odraz stanja duha in razmer v naši družbi oziroma državi, ko so prepogosto ogroženi temelji pravne in socialne države in ko človek pred organi oblasti ostane sam in nemočen. Zaskrbljujoč je namreč podatek, da je Varuh v letu 2013 obravnaval tako izjemno veliko število pobud, in sicer skoraj 3 tisoč 500, če zaokrožim. Jaz se bom omejila v nadaljevanju samo na nekaj problemskih področij, ki zadevajo otroke in njihove pravice in bi jih lahko ustrezno uredil Družinski zakonik, a ga še nimamo, ker je bila takšna referendumska odločitev, pa je bil dober na marsičem. Na svoji dosednji poti sem se pogosto srečevala s primeri otrok, ki so, ne po svoji krivdi, ostali sami, ker starši zanje niso zmogli poskrbeti, sami pa niso mogli varovati svojih koristi. Zagovornik - glas otroka je pilotski projekt že od leta 2007, zato menim, da je skrajni čas, ko bi ta moral prerasti v samostojni projekt, v model znotraj formalnopravnega sistema, na kar Varuh opozarja že vrsto let in kar bi bilo tudi v skladu s Konvencijo o otrokovih pravicah, ki jo moramo upoštevati. Velikokrat je razlog tega, da gre za ogroženost otrok, nasilje v družini. Na tem področju je bilo v Sloveniji narejenega ogromno dobrega dela, še posebej na zakonodajnem področju, in ne bi posebej problematizirala o tem. To pa ne pomeni, da nismo lahko še boljši, še posebej v teh težkih časih za ljudi, ki prepogosto vodijo tudi v najbolj kruta dejanja nasilništva. Ekonomski status, ki je povezan s socialnim stanjem in brezposelnostjo, je namreč bistven element vzrokov nasilnih dejanj. Po nekaterih podatkih je leta 2011 samo policija podala 7 tisoč 200 kazenskih ovadb za kazniva dejanja z elementi nasilja v družini. Niso pa samo kazniva dejanja tista, ki kažejo na

razsežnost tega problema. Upoštevati je treba tudi druge problematike, ki jih v zvezi z otroki in mladostniki ločeno obravnavajo še centri za socialno delo in sodišča. Tudi telesnega kaznovanja še nismo prepovedali. Na strani 303 poročila lahko zasledimo, da je bila na Evropskem sodišču za človekove pravice zato že vložena tožba zoper Slovenijo, ki naj bi kršila določila Evropske socialne listine; Varuh pa je že večkrat poudaril, da telesno kaznovanje pomeni tudi kršitev otrokovih pravic.

Za zaključek bi izpostavila še nekaj, s čimer se zelo strinjam, to je priporočilo Varuha, da bi Družinski zakonik centre za socialno delo pooblastil le za nujne ukrepe za zaščito otrok, medtem ko bi vse nadaljnje postopke izvedla družinska sodišča. Na ta način bi lahko centri za socialno delo ohranili svojo osnovno poslanstvo, poslanstvo nudenja pomoči in bi se tako izognili skrajnim posegom v družino, kot je recimo odvzem otroka. Poleg tega pa bi se po mnenju Varuha izognili očitkom nestrokovnega odločanja ministrstva kot pritožbenega organa v sedanji ureditvi; in sama bi pri tem dodala – tudi centrov za socialno delo, ki so v takšnih primerih pogosto tarča medijskih senzacionalističnih zgodb. Največjo škodo, žal, pa povzročijo ravno otrokom.

Na nas je in na sedanji Vladi, da omenjene pomanjkljivosti odpravimo in problemsko področje ustrezno uredimo. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Marija Bačič, pripravi naj se gospa Erika Dekleva. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovana gospa podpredsednica Državnega zbora, spoštovana varuhinja človekovih pravic, spoštovani kolegice in kolegi!

Pozorno sem poslušala in tudi prebrala vaše poročilo, predvsem na področju problematike otrok s posebnimi potrebami. Podoba humanosti neke družbe se namreč zrcali skozi njen odnos do najranljivejših skupin, med katere spadajo tudi otroci s posebnimi potrebami in njihovi starši. Socialni demokrati smo posebno pozorni do problematike s tega področja. Vsakoletno poročilo Varuha strnjeno zajame razsežnost njihove problematike v vseh starostnih skupinah. V poročilu za leto 2013 so ponovno zabeleženi nerešeni primeri zagotavljanja pravic otrokom s posebnimi potrebami, kot na primer nezadostna obravnava otrok z avtističnimi motnjami, nezadostna podpora pri zagotavljanju spremljevalcev gibalno oviranih otrok ter ostalim skupinam otrok s posebnimi potrebami. Nezadostno inkluzivno vključevanje otrok s posebnimi potrebami v vzgojno-izobraževalni proces po vsej vertikali. In če poročilo primerjamo s preteklimi, opazimo določene novosti ob nekaterih delih besedila, in sicer zvezdico, ker varuh nekaj pohvali, na primer ravnanje z osebami, ki jim je odvzeta prostost. Na mestih, kjer je prikazano stanje v

zvezi z otroki s posebnimi potrebami, zvezdice ni. Predlagam, da v pripravo prihodnjega poročila Varuh vključi nov znak – packo, črno packo. Ta naj simbolizira sramotno neodzivnost državnih organov. Prepričana sem, da bo na področju zagotavljanja pravic otrok s posebnimi potrebami takšnih pack veliko. Stanje se namreč tudi v letu 2014 še poslabšuje. Posebej bi želela opozoriti na nekaj odprtih vprašanj in dilem. Prvič, na gradnjo osnovne šole s prilagojenim izobraževalnim programom na Ptuj, kjer se občine prepirajo o investicijskih deležih, država pa ustavlja financiranje. O tem je Varuh že presodil, da gre za kršitve pravic otrok do optimalnih pogojev za izobraževanje. Drugič, na zbiranje soglasij staršev v nekaterih vrtcih, če se njihovi otroci lahko igrajo z otroki s posebnimi potrebami. Tretjič, na 13-letno kalvarijo priprav na izgradnjo centra za osebe z motnjami v duševnem razvoju na Debelem rtiču, kjer so bila investicijska sredstva v preteklem obdobju že v proračunu. Gre za 3,2 milijona evrov, neizgradnja pomeni, da morajo starši otrok z Obale, ki sami ne zmorejo poskrbeti zanje, otroke nastanjeti v oddaljenih centrih po Sloveniji. Največjo črno packo pa si zaslužijo državni organi pri obravnavi bolnišnice v Stari Gori! To je bila pri nas prva ustanova in prvi center za celovito rehabilitacijo invalidnih otrok. Stara gora je sklop štirih paviljonov. Enega jim je pred leti ob pomoči občine in Ministrstva za zdravje uspelo nadomestiti z novo stavbo. Trije – od teh v dveh tudi več let bivajo otroci s posebnimi in kombiniranimi posebnimi potrebami, torej z motnjo v duševnem razvoju, s hudimi nevrološkimi in telesnimi okvarami – pa so v obupnem stanju. Vse bolj spominjajo na nedostojanstveno naselje barak. Država mora zanemarjene in dotrajane prostore preurediti v prijazno okolje otrokom, ki so oropani možnosti za običajno življenje v domačem okolju, v družini in med vrstniki. Niti vsakodnevni trud zaposlenih v ustanovi ne more preseči neodzivnosti pristojnih organov pri obnovi prostorov. Navajam primer nemoči in stanja, ki se zdi mogoče komu bizarno, ampak je prisotno ob vsaki otoplitvi zgodaj spomladi, to so mravlje. Prilezejo na plano in pikajo otroke. To jih boli. Vendar se jih zaradi zdravstvenega stanja ne morejo braniti in jih odstraniti. Tudi prostori so polni. V eni sobi je nastanjenih šest otrok, kjer nimajo nobene možnosti zasebnosti družinskega življenja ob obisku svojcev. Za rekonstrukcijo starih prostorov bi potrebovali približno 3 milijone evrov. Proračunski dolg smo letos povečali za 200 milijonov.

Postavljam vprašanje ali izziv. Bi bila dodatna investicija 3 milijone evrov preveč za izboljšanje razmer in življenja otrok z najtežjimi posebnimi potrebami? Ni to sramota države, da v 21. stoletju otroci živijo v neustreznih razmerah?!

Spoštovani! Del otrok s posebnimi potrebami res nikoli ne bo volivcev, a bodo za vedno ostali ljudje. Prav je, da se jih kot take

začne obravnavati, ker sedaj se jih na podlagi predstavljenih primerov ne. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Erika Dekleva, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, vsi prisotni!

Na Komisiji za peticije ter človekove pravice in enake možnosti smo obravnavali 19. redno poročilo o delu Varuha človekovih pravic za leto 2013. Že takrat smo na seji izpostavili rekordno število obravnavanih pobud – 3 tisoč 471. Da ne omenjam števila telefonskih klicev in osebnih srečanj s pobudniki. Dejstvo je, da je ob takem podatku treba izraziti skrb nad stanjem varovanja človekovih pravic v Sloveniji, čeprav dopušča možnost, da se vedno več ljudi obrača na vas, ker ste prepoznani, ker vam ljudje zaupajo in računajo, da bodo tako najlažje oziroma najhitreje dobili pomoč oziroma bili vsaj slišani. Večji problem kot velika številka pobud, ki jih letno obravnavate, pa je dejstvo, da se nekatera vaša priporočila ponavljajo iz leta v leto, kar pomeni, da priporočil ne jemljemo dovolj resno oziroma se ne zavedamo dovolj svoje vloge in odgovornosti. Sama bom izpostavila področje stanovanjskih zadev, ker je prav na tem področju varuh prejel za kar 121 % več zadev. Vzrokov za to je sicer veliko, na eni strani zaradi neustrezne zakonodaje na stanovanjskem področju, na drugi strani zaradi prebivalcev, njihovega slabega premoženjskega stanja in nezavidljivega socialnega položaja. Težave, s katerimi se ljudje obračajo na Varuha, so se nanašale predvsem na odsotnost razpisov neprofitnih stanovanj v najem, kriterije za dodeljevanje, grozeče deložacije in podobno. Večina občin nima lastnega stanovanjskega programa, v dveh občinah na primer pa je bil zadnji aktualni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj pred 20 leti. V času nastajanja poročila nacionalni stanovanjski program ni bil med prioriteta vlade, sedaj pa je to zaveza koalicijske pogodbe in ena izmed prioritet te vlade oziroma koalicije; zato upam, da se bo problematika na tem področju začela reševati in da pri naslednjem poročilu ne bomo soočeni z dejstvom, da kljub zakonom, smernicam, resolucijam in drugim predpisom mnogi posamezniki še vedno ostajajo za zaprtimi vrati države in njenih institucij.

Sicer pa želim Poročilo Varuha pohvaliti, saj je res zelo pregledno. Pohvaliti je treba vašo prisotnost na terenu in dejstvo, da ste kljub velikemu številu vlog uspeli uspešno zaključiti 87 % vseh vlog. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravi naj se gospa mag. Lilijana Kozlovič.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa varuhinja,

spoštovani predstavnice in predstavniki Vlade, dragi kolegice in kolegi!

Mi se danes ob Poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2013 pravzaprav pogovarjamo o naši realnosti, o realnem življenju naših državljanek in državljanov. Uvodoma moram pohvaliti poročilo – inovativno oblikovano, kakovostno, z bogato vsebino. In upam, ker tehnologija pač gre naprej, ko bomo to poročilo, to knjigo imeli tudi v obliki elektronske knjige, bodo te troblje tudi delovale, te trobente. In po tem čustvenem nastopu, uvodnem nastopu gospe varuhinje gospe Vlaste Nussdorfer moram reči, da se mi je močno oglasila trobenta samoodgovornosti. Seveda ni odgovornost za kršenje človekovih pravic samo na Državnem zboru in Vladi ter drugih institucijah. Vsakdo, vsak človek, prav vsak človek, vsak državljan te države mora spoštovati človekove pravice. Slovenska delegacija je 4. novembra 2014, pred dnevi torej, na 20. zasedanju delovne skupine Sveta OZN za človekove pravice v Ženevi zagovarjala stanje človekovih pravic v Sloveniji v okviru drugega kroga Univerzalnega periodičnega pregleda. O tem smo prav včeraj zaključili razpravo na pobudo kolegic in kolegov Slovenske demokratske stranke na Odboru za zunanjo politiko. Veliko je pravic, za katere pravimo, da so univerzalne. Tudi pravica do dela je človekova pravica in če bi uspeli to človekovo pravico realizirati nekoliko bolj, da ne bi imeli, vsaj v nekaterih regijah, 20 % registrirano stopnjo brezposelnosti, bi avtomatično bile spoštovane tudi nekatere druge človekove pravice. Gospa varuhinja in seveda tudi mnoge kolegice in kolegi ste razpravljali ter opozorili na dostojni pokop žrtev vojne, druge svetovne vojne in tudi povojnih pobojev. Človek je postal človek, ko je začel pokopavati svoje rajne, svoje mrtve, tako je zapisal znani slovenski blogger, duhovnik po poklicu, gospod Branko Cestnik. Zelo pomenljivo! Pravijo, da se je civilizacija rodila z uporabo orodja in ognja. To dognanje lahko dopolnimo z dodatnim vprašanjem. Če orodje in ogenj pomenita tehnični prelom, po katerem smo ljudje v pradedninah iz gozdnega krdela zrastle v urejeno ljudstvo, kaj je potem duhovni prelom? Ponuja se seveda več odgovorov. Mnogi antropologi poudarjajo, človek je postal človek, ko je začel pokopavati svoje mrtve in označevati kraj pokopa. Ko smo ljudje trupla drugih ljudi začeli dojemati kot nekaj svetega, smo odločno prestopili mejo, ki loči živalsko in človeško. Ko smo kraj pokopa svojih rajnih zaznamovali ter se tja vračali s spoštovanjem, je nastopilo nekaj, čemur lahko rečemo prvinsko versko obnašanje, občutek za preseženo, slutnja nesmrtnosti. Gospe in gospodje, nič nenavadne potemtakem ni, da tiranske in zločinske družbe, ki se odrečejo človeškemu in se vrnejo v območje živalskega, to pokažejo tudi z zaničevanjem trupel in izbrisom grobov. Najbolj grozovit in znan je v tem smislu nacistični zločin nad Judi. Podobno

kot nacisti so se do trupel svojih nasprotnikov vedli tudi komunisti. Metanje v jame in rudniške jaške, prepoved spominjanja – s tem tak režim ne samo da pokaže svojo nečloveškost, svojo necivilizacijskost, temveč tudi namerno in zelo globoko prizadene preživele. Grob, ki ga med nami ni, pa bi moral biti, je lahko v medčloveških odnosih za stoletje in več dejavni vir napetosti, nesreče in sovraštva. Grob je svet. Grob pomeni, da verujemo v človeško in vztrajamo v človeškem. Grob je torej enkrat že zgradil civilizacijo, naj ohrani in gradi tudi v naših časih.

Zaključujem spet s konkretnim primerom iz realnosti oziroma z dvema primeroma. Včeraj je ena od slovenskih televizij pokazala, da tudi slovenska gospodarska družba – multinacionalka pravzaprav nima prostora za slepo mladenko. Približno 4 tisoč imamo v Sloveniji slepih in slabovidnih. Zaposlenih – drobtinica, 240 po statistiki. Govorimo o napredku informacijsko-komunikacijskih tehnologiji, čeprav smo prav danes zjutraj na Odboru za zadeve EU s strani generalnega direktorja Direktorata za informacijsko družbo slišali, da se načeloma vsi resorji strinjajo, da bi digitalno agendo za Evropo pri nas implementirali, ni pa uspehov. In to mladenko bi lahko kot slepo zaposlili, če bi ji ta zelo bogata multinacionalka z zelo bogatim lastnikom kupila pripomoček, ki bi ji omogočil zaposlitev. Še eden primer in sprašujem gospo varuhinjo, ali je to kršitev človekovih pravic ali ni? V poslanski pisarni sta se oglasila dva zaročenca. Ker sem tudi pooblaščen oseba za izvajanje obreda zakonske zveze, sta mi povedala, da se želita 2. maja naslednje leto poročiti in da se ne bosta mogla 2. maja 2015 poročiti. Povedal sem, da to ni mogoče. Rekla sta, da je mogoče, ker je sicer sobota in ob sobotah so običajno poroke, 2. maj pa je praznik. Sem rekel, da bom to pa že uredil. Postavil sem poslansko vprašanje pristojni ministrici in dobil odgovor, da to res ni mogoče. Pa sta rekla, "nič hudega, ne trudite se, bova šla v Avstrijo in se bova tam poročila." Ali je to, gospa varuhinja človekovih pravic, kršenje človekove pravice dveh zaročencev, ki se želita poročiti 2. maja? Menda je še vedno mesec ljubezni, ali ne? In bosta šla pač v Avstrijo. Hvala bogu, smo članica Evropske unije in je to možno. Kako malo bi bilo potrebno, spremeniti morda dve, tri besede v nekem pravilniku, pa bi se to dalo narediti. Tudi temu rečemo administrativne prepreke in po moje kršenje človekovih pravic.

Želim vam, spoštovana varuhinja, uspešno delo naprej. Upam, da vse to, kar doživljate na terenu, ne bo vplivalo na vaše zdravje. Pri vaših prizadevanjih imate v Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov svojega zaveznika. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa mag. Lilijana Kozlovič. Pripravi naj se gospod mag. Dušan Verbič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Spoštovana varuhinja! Ko prebiram vaše poročilo, predvsem uvod, vidim, da se zavedate vseh razsežnosti – tako spoštovanja kot tudi kršenja človekovih pravic v naši državi. Ne bom rekla, da me tolaži misel, da je podobno stanje ne samo pri nas, ampak tudi po celi Evropi; sploh ko sem bila na konferenci v Rimu, sem začutila, da je podobna situacija marsikje v naših sosednjih državah. Zavedamo se, da so človekove pravice neka spremenljivka, da imajo pravzaprav nek svoj razvoj in se spreminjajo glede na družbeno dogajanje. Mislim, da smo sedaj doživeli že nekaj prelomnic od njihovega nastanka in da smo verjetno trenutno ponovno na neki prelomnici, ki je posledica globalizacijskih procesov. Mislim, da se moramo, ko prihaja do nekih sprememb, v pravem trenutku zavedati, kdaj neko pravico normativno urediti in kdaj ji zagotoviti varstvo; ker če te stvari zamudimo, lahko pride do hudih posledic.

Ko sem poslušala vaš govor zjutraj, sem se še toliko bolj zavedala tega, kar sem želela povedati, da drži – res imamo človekove pravice, poznamo temeljne, poznamo ustavne pravice; ampak vsaka pravica je človekova pravica, ne glede na to, kako je rangirana. In ko ste zjutraj govorili o tem, da nekomu primanjkuje hrane, je za njega pravica, ki mu v tistem trenutku primanjkuje, zagotovo najbolj temeljna in najbolj pomembna. In prav zaradi vsega tega stanja, tako v naši državi kot morda tudi v svetu, si upam reči, da je morda trenutni koncept varovanja človekovih pravic nekoliko v krizi, kar poudarjajo tudi filozofi in sem tudi sama poskušala v svoji doktorski disertaciji, pa moje razmišljanje ni bilo sprejeto; zato ga bom danes tu povedala. Namreč, koncept je pravilno zastavljen, da je celotna dolžnost varovanja implicirana na državi, da s svojimi mehanizmi omogoči varovanje, pa tudi uresničevanje teh pravic. Če poskušamo razumeti, zakaj je stanje tako. Menim, da smo v trenutku neke krize obstoječih vrednot in da so tiste vrednote, za katere menimo, da so najpomembnejše, še vedno na vrhu hierarhije, žal pa jih ne spoštujemo; žal družba ravna drugače. In če pogledamo koncept, zakaj so nastale človekove pravice tedanjega leta 1215, ko se prvič o njih omenja; je šlo pravzaprav zato, da se posameznika zaščiti pred oblastjo, ker ga je oblast izkoriščala. In ta posameznik je takrat komaj postal individuum, da se torej zavedamo človeka kot takega, da je človek svoboden, da se lahko svobodno razvija in je lahko kreativen. Ampak menim, da se je s to svobodo nekaj zgodilo. Preprosto jo razumemo kot neomejeno, pozabimo na mejo, ki nam jo postavlja druga pravica, ki nam jo s pravom postavlja država, da ne govorimo o meji, ki jo postavlja javna korist.

Na javno korist pozabljamo, kot da je to nekaj od nekoga drugega in to ni naše. Celo več, včasih so same človekove pravice predmet subverzije in izgovora za kršitev temeljnih družbenih vrednot. Ta individuum, ko mu je bila dana tako velika svoboda, je gnan s strani materialne koristi, nima občutka za drugega, država pa ga sploh ne zanima. Zelo pogosto – in tudi vi sami ste povedali – je celo ponosen na to, če jo lahko prenese okrog in jo zlorabi, pa naj bo z drobnimi stvarmi, da morda prijavi prebivališče nekje, kjer ni potrebno, zato da izkoristi neko pravico. Morda pa tudi, da najame kredit v višini 200 tisoč evrov in se zaveda in ve, da ga ne bo treba poravnati. In država tega ni sposobna več sama nadzorovati in zaježiti. In vprašanje je, kaj storiti. Zjutraj, ko sem vas tukaj poslušala, in kot je rekel tudi gospod pred menoj, menim, da bi takih nastopov morali imeti veliko več; morda priti v Državni zbor pogosteje ali na splošno v javnosti povedati, kaj nam je in kako ravnati. Kajti ljudje potrebujejo nekoga, da jim pove, kaj je prav in kaj ni prav. In čeprav ste iz institucije, ki ste neodvisni, mislim, da bi se morali tisti, ki so naši vrhovni oblastniki – predsednik države, predsednik Vlade, predsednik Državnega zbora pa morda še kdo –, pogosteje na tak način morda tudi skupaj pojavljati in ljudem povedati, kaj je prav in kaj ni prav. Kajti ljudje potrebujejo vzgled in tudi neko vodenje v smislu, kam naj se obrnejo in kam naj gredo.

Zelo pomembno vlogo pri tem imajo mediji. Seveda, ko kaj o njih spregovorimo, je to takoj napad na medije. Ampak mislim, da se bodo morali vrniti na pot modrega in poučnega sporočanja ter s tem oblikovanja javnega mnenja. Pa samo še dve situaciji bi rada omenila, pa ne za vas, spoštovana varuhinja, ker vem, da se tega zavedate, ampak morda predvsem za javnost, ki se naj tega tudi zaveda. Globalizacijski procesi, o katerih sem prej govorila, povzročajo to, da trčijo različne kulture z različno tradicijo, ena ob drugo; in seveda nastajajo tudi vprašanja spoštovanja pravic – čigavih, katera pravica je bolj pomembna. Tisto, kar želim zelo poudariti in kar je včeraj tudi povedala gospa Novakova, zavedati se moramo, da nam grozi val beguncev, ki je tik pred našimi vrati. Ti ljudje želijo priti na naše območje, na območje Evropske unije, ki je prostor svobode. Če ne bomo pravočasno odreagirali na te situacije, se nam lahko zgodi – in to je bilo tudi na konferenci povedano –, da vedno bolj v Evropi prav zaradi tega prihaja do različnih oblik nacizma in netolerantnosti. Skratka nestrpnost, ki lahko pripelje do neke situacije, ko lahko tudi ta prostor, ki je imel primat miru, ta primat tudi izgubi. In tista druga zadeva, ki ste jo vi tudi omenili, pa je morda spet za nas, poudarjam, in za javnost solidarna in medgeneracijska dolžnost kot vrednota. Torej menim, da bi morali ves koncept teh človekovih pravic vedno bolj graditi na dolžnosti. Torej ne toliko več govoriti o pravicah, ampak o dolžnosti, kajti kaže veliko na to, da pravice pravzaprav

zlorabljam. Kajti vsakdo, če je komu kršena pravica, pomeni, da nekdo drug pravzaprav ni izpolnil svoje dolžnosti. In ko govorimo o teh solidarnostih in medgeneracijskih vrednotah, morajo le-te biti nad pravom in se zavedati, da obstajajo tudi človekove pravice, ki niso otipljive. Vi ste rekli varstvo okolja, ampak takih pravic je veliko in so težje iztožljive kot pa ena popolnoma materializirana.

Naj zaključim, zavedati se moramo, da prizadeti drugi ni vedno samo individualen posameznik, se pravi ni vedno samo oseba, ampak tudi javna skupna korist. Ta korist je moja in vsakega izmed nas, ki tukaj sedimo v dvorani, predvsem pa od tistih generacij, ki prihajajo za nami. Želim vam uspešno delo, tako uspešno in še bolj, kot je bilo do zdaj. Hvala, varuhinja!

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod mag. Dušan Verbič, pripravi naj se gospod dr. Dragan Matić.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, poslanke in poslanci, varuhinja, predstavniki Vlade, prav lep pozdrav!

Predstavil bom splošno o poročilu. Pregled poročila in priporočil varuhinje nedvomno kažejo na to, da je stanje človekovih pravic v Sloveniji danes že večkrat omenjena beseda – alarmantno. Na to ne nazadnje kažejo že grobi statistični podatki iz samega poročila. Varuhinja je v letu 2013 obravnavala neverjetno število pobud, na podlagi vsebine poročila je možno razbrati, da kljub obilici zakonov, smernicam, resolucijam in drugim predpisom nekateri posamezniki še vedno ostajajo pred zaprtimi vrati države in njenih institucij. Nedvomno je treba rešiti probleme, na katere Varuh s svojimi priporočili opozarja, in to že vrsto let. Pri tem se mora Državni zbor kot zakonodajalec zavedati tudi svoje vloge in odgovornosti; zagotoviti predvsem simbolni pokop žrtev vojnih in poveljnih pobojev, narediti viden korak naprej pri zmanjševanju sodnih zaostankov, urediti stanovanjsko problematiko, izboljšati delovanje inšpekcijskih služb ter zmanjšati predolge upravne in ne le sodne postopke. Ne glede na to pa si je treba postaviti prioritete tudi za vnaprej. Poročilo Varuha na področju socialnih zadev je zaskrbljujoče. Na tem področju se je poleg že tako visokega števila pobud število obravnavanih zadev v primerjavi z letom 2012 povečalo za dobrih 27,1 %. Največji delež med temi imajo zadeve s področja pokojninskega zavarovanja in socialnih prejemkov ter socialnih pomoči. To pravzaprav kaže na poslabšanje življenjskih razmer prebivalcev, njihovo socialno stisko in predvsem potrebo po reagiranju države oziroma pristojnih institucij. Razmere so nezavidljive, tudi na področju trga dela glede neizplačila plač za opravljeno delo ter neplačevanja socialnih prispevkov in stanovanjske politike. Posledično tudi zaradi nezadostne celostne strategije države na tem področju.

Ne glede na vsa področja, ki zahtevajo še posebno pozornost, je treba omeniti tudi področja, kjer se stanje vseeno izboljšuje oziroma se pozdravlja odločitve posameznih institucij pri reševanju konkretnih kršitev in širše problematike. Na področju ustavnih pobud in predvsem etike javne besede je Varuh prejel skoraj polovico manj pobud kot leta 2012. Manj je bilo tudi pobud s področja sovražnega govora. Na tem mestu je pomembno vprašanje zaupanja v državne institucije. Sodelovalni odnos med vsemi pristojnimi institucijami obstaja, ki pa ga je treba nadgrajevati. Poudariti je treba vlogo Državnega zbora, ki jo ima pri sprejemanju in spreminjanju zakonodaje, in s tem dolžnost, da odpravi marsikatero pomanjkljivost na področju normativne ureditve. Ob tem pa se je treba zavedati, da gredo človekove pravice vedno z roko v roki tudi z dolžnostmi.

Vsled navedenemu pozdravljam Poročilo in podpiram priporočila Varuha človekovih pravic, ki izhajajo za leto 2013. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravi naj se gospa Vojka Šergan.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani kolegi in kolegi, spoštovani predsednik in predstavniki Vlade, spoštovana varuhinja človekovih pravic!

Nedvomno je Poročilo Varuhinje človekovih pravic zelo pomemben dokument, neke vrste opomnik za delo vseh treh vej oblasti, ki mora služiti kot vodilo pri izvrševanju naših nalog in dolžnosti. Osebnost se mi zdi zlasti pomemben tisti del, ki opozarja na sovražni govor v vrstah politikov. Citiram: "Pomembno je, da ne le Varuh, temveč predvsem institucije in organizacije, kjer se take izjave pojavljajo, javno obsodijo nesprejemljive prakse. Če se sovražni govor pojavlja v politiki, naj se odzove politika. Pričakujem, da bodo poslanci in drugi politiki sprejeli etični kodeks in oblikovali razsodišče, ki se bo odzivalo na posamezne primere sovražnega govora." Odkar sem v Državnem zboru, pa to ni ravno dolgo, sem imel, žal, priložnost večkrat slišati s strani določenih poslancev, ki so veterani v tem državnem zboru, prav žlahtne primere slabe komunikacije. Zaskrbljujoče je, da prav posamezniki iz vrst poslancev, ki bi se morali truditi, da bi bili pozitiven zgled, počnejo ravno obratno. Ne glede na to, ali neustrezno izražanje formalno že dosega stopnjo sovražnega govora ali ne, je pomembno, kakšno sporočilo dajemo javnosti. Ni toliko bistveno, kar je včeraj razlagal gospod Grims, koliko elementov sovražnega govora mora določeno komuniciranje doseči, da bi že obveljalo kot sovražni govor po neki formalni plati; bistveno je, kaj in kako sporočamo javnosti, ki nas gleda in ki bi ji morali služiti kot zgled. Torej predlagam, dragi kolegi poslanci, da vsak pri sebi premislimo posebej o tem, kako bomo to priporočilo varuhinje v prihodnje upoštevali, ko

bomo nastopali v tej dvorani ali kjerkoli v javnosti.

Nadalje se mi zdi posebej pomembno priporočilo varuhinje, da se prouči možnosti spremembe zakonodaje v smislu izboljšave varstva otrok, glede preprečevanja razkrivanja njihove identitete oziroma kršenje njihove pravice do intimnosti; zlasti ko so otroci žrtve zlorab, živijo v žalostnih in neprimernih socialno-družinskih razmerah in podobno. Za uresničevanje tega priporočila se bom kot predsednik Odbora za kulturo prav posebej zavzemal, in sicer zato, ker mora biti zaščita otrok, zlasti v današnjih zaostrenih razmerah, prav posebej v ospredju. Sedanja zakonska ureditev je nepopolna, ker rešuje varstvo otrok oziroma pravice do njihove zasebnosti zgolj parcialno, premalo pa sistemsko. Na primer Kazenski zakonik ščiti le identiteto otroka, ki je udeleženec uradnih postopkov, Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah pa ščiti otroke pred zlorabo, vendar le na področju avdiovizualnega predvajanja. Kodeks novinarjev sicer zapoveduje obzirnost pri poročanju o otrocih in mladoletnikih, češ da se ne sme razkrivati njihove identitete, ko gre za žrtve družinskih tragedij, spolnih zlorab in hudih kaznivih dejanj. Vendar kodeks seveda ni predpis in žal se najdejo tudi taki novinarji, ki se na določbe kodeksa poživljajo. Torej posodobiti krovni zakon, to je Zakon o medijih, in na ta način sistemsko zaščiti otroke pred tovrstnimi zlorabami.

Ob tej priložnosti pa bi rad izrazil prav posebno zadovoljstvo kot arhivist, da je izpolnjeno priporočilo Varuha človekovih pravic, s katerim nalaga Arhivu Republike Slovenije in Ministrstvu za kulturo, da zagotovijo dosledno izvajanje tretjega odstavka 65. člena arhivskega zakona. Varuh človekovih pravic je namreč ugotovil, da je v preteklem obdobju glede dostopanja do arhivskega gradiva bilo premalo spoštovano načelo varovanja občutljivih osebnih podatkov – to se pravi tistih podatkov, ki govorijo o intimnem življenju posameznika, o njegovem spolnem življenju in njegovih družinskih razmerah – na ta način, da se je pač arhivsko gradivo, ki je vsebovalo te podatke, dajalo na vpogled komurkoli. In to je bilo seveda odvisno od navodil vsakokratnega direktorja Arhiva Republike Slovenije. Zdaj je temu drugače, zdaj zakon to sistemsko rešuje. To se mi zdi, da gre za nek primer pozitivne prakse, kako je izvršna veja oblasti dejansko upoštevala priporočilo Varuha človekovih pravic. Na ta način bi veljalo seveda nadaljevati tudi v prihodnje.

Spoštovana varuhinja človekovih pravic, verjamem, da nas boste še naprej opozarjali pri našem delu, pri izpolnjevanju teh priporočil in ostalih, ki bodo še prišla. Računam, da bomo večino teh priporočil uspeli dejansko v praksi tudi udejanjiti. Hvala vam!

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Vojka Šergan, pripravi naj se gospod Uroš Prikl.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovana gospa varuhinja, kolegi in kolegice!

Letno poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2013 je zelo obsežno, pa vendar pregledno. Daje možnost vpogleda v statistične podatke po posameznih področjih, kot so ustavne pravice, diskriminacija, omejitve osebne svobode, pravosodje, policijski postopki, upravne zadeve, okolje in prostor, gospodarske javne službe, stanovanjske zadeve, delovna razmerja, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, socialne zadeve, brezposelnost, otrokove pravice, izvajanje nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma. Prikazani so praktični primeri in aktivnosti po posameznih področjih, informacije o varuhovem delu in pregled aktivnosti. Na koncu poročilo vsebuje tudi 150 priporočil Varuha. Tukaj pa menim, da je naloga nas poslancev, da se zavežemo, da bomo teh 150 priporočil spremljali in upoštevali pri sprejemanju tako nove zakonodaje kot tudi pri prenovi obstoječe zakonodaje. Prav tako bi morali pri svojem delu ta priporočila Varuha nujno upoštevati tudi vsi državni organi. Noben zakon ne bi smel biti sprejet v Državnem zboru, ne da bi se preverilo, ali se morda v kakšnem delu ali členu ne dotika tudi priporočil Varuha. Da temu do sedaj ni bilo tako, je videti iz zbira priporočil Varuha, kjer je med 150 priporočili na primer najti tudi priporočilo, da vlada sprejme vse ukrepe, ki bodo prispevali k dokončanju denacionalizacije. Od sprejetja Zakona o denacionalizaciji je minilo že več kot 20 let, zato je povsem nesprejemljivo in neopravičljivo, da denacionalizacija še ni končana. Smiselno enak predlog je bil na primer podan že v Letnem poročilu Varuha za leto 2008.

Druga priporočila, ki so me pri prebiranju priporočil Varuha zbadala, pa se nanašajo na problematiko onesnaženja Mežiške doline, Celjske kotline in mojega Zasavja ter vseh večjih slovenskih mest zaradi presežene mejne vrednosti prašnih delcev PM10 in merjenja izpustov le-teh ter zagotovitev neodvisnega nadzora in financiranja meritev. Tudi to ukrepanje, za katerega se je država zavzela v Evropski uniji že leta 2006, ni bilo izvedeno, tako da Evropska komisija proti državi že vodi postopke, zagrožena kazen za vsak dan neukrepanja pa je 10 tisoč evrov.

Tukaj sem izpostavila nekatera priporočila Varuha, ki so po mojem mnenju zaskrbljujoča, saj se vlečejo že leta in predolgo; morala pa bi se uveljaviti hitreje. Delati moramo na pravni državi, zato so nas pravzaprav volivci tudi volili. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravi naj se gospa mag. Bojana Muršič.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Podpredsednica, hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predstavniki Varuha, spoštovani predstavniki Vlade!

Uvodoma moram pohvaliti Poročilo. Moram reči, da je naporno branje tega poročila, predvsem iz kvantitativnega vidika. Kar pa zadeva same vsebine, pa je seveda na eni strani, kot rečeno, vzorno in korektno pripravljeno. Na drugi strani pa odraža veliko pozitivnih vibracij, predvsem v smislu tega, da se namenja ogromno pozornosti oziroma veliko pozornosti manjšinam, številnim civilnim družbenim iniciativam, pa tudi ostalim ranljivim skupinam prebivalstva v državi. Po drugi strani pa je slabo oziroma skrb vzbujajoče dejstvo, da se nekatera priporočila – pa jih sedaj ne bom tukaj našteval, navajal, ker bi to na nek način pomenilo prehudo kritiko vseh dosedanjih vlad – pojavljajo iz leta v leto, se bore malo tukaj naredi. Jaz mislim, da je treba ukrepati – ukrepati sedaj in takoj, da se to več ne bo ponavljalo. Morda je lahko kriza ali zaostren finančni, gospodarski in še kakšen položaj, tudi seveda socialen, možnost in priložnost, da se kaj naredi prav sedaj. Verjetno ni težko zagotavljati vseh človekovih in drugih pravic v času izobilja, v času tako imenovanih debelih krav. Vrednost ali konsistentnost države na tem področju pa se seveda vidi takrat, ko so razmere zaostrene, težavne; takrat se vidi, ali smo pripravljeni nekaj narediti za majhnega človeka ali nismo. In dajmo tukaj pokazati, da smo, da znamo in da zmoremo. Omenjeni so številni problemi na področju zdravstva. Dejstvo je, da mora biti javno zdravstvo dostopno vsem, ne glede na debelino denarnice. Jaz bi tu dodal, da je to potrebno tudi na področju izobraževanja, celotnega izobraževanja, ne samo v obvezni osnovni šoli, ampak tudi naprej. Treba je zagotoviti možnost za angažiranje v kulturi in športu vsem, ne glede na debelino denarnice. Ne nazadnje, da je potrebno na vsak način in brezpogojno nuditi oziroma omogočiti dostojno življenje in človeško dostojanstvo vsem, ne glede na kakršne koli različnosti med nami.

Ob tej priložnosti bi vas morda v dveh, treh stavkih seznanil oziroma kot dodatek k temu poročilu povedal, da smo bili v Državnem zboru ta teden deležni obiska neodvisne strokovnjakinje Sveta OZN za človekove pravice starejših oseb gospe Rose Kornfeld-Matte. Na nek način bi gospe lahko rekli, da je varuhinja pravic starejših, čeprav je to moja interpretacija. Kot veste, so se potem z njo sestali tudi najvišji predstavniki te države. Mislim, da smo lahko zelo zadovoljni, da je ta neodvisna strokovnjakinja in borka za pravice starejših po svojem imenovanju izbrala za svojo prvo tujo destinacijo prav Slovenijo. Mislim, da je to na nek način pohvala naši državi, da na tem področju dela veliko, dela dobro. Seveda pa nikoli tako dobro, nikoli ne tako učinkovito, da ne

bi bilo mogoče te učinkovitosti in uspešnega angažiranja na področju varovanja pravic starejših še izboljšati. Ob tej priložnosti je bilo tudi omenjeno in izpostavljeno dejstvo, da si bomo za te zadeve prizadevali, prav tako v nadaljevanju, da pričakujemo dolgo pričakovan sprejem Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki bo to zadevno področje sistemsko in dolgoročno uredil. Kot koalicijska zaveza v sporazumu koalicijskih partnerjev je tudi ustanovitev Urada za starejše. No, pa to naj še na koncu omenim, da smo soglašali, da si bo Slovenija prizadevala tudi v okviru OZN sprejeti en obligatorni dokument, ki bo urejal sistemsko, dolgoročno in – kar je bistveno – zavezujoče; da bo ta dokument zavezujoč na področju varovanja pravic starejših oseb.

V zaključku naj povem to, kar je moj kolega Gantar povedal že uvodoma. Poslanska skupina Desus bo, tako tudi seveda jaz, vaše poročilo podprla. Gospa Nussdorferjeva, na Štajerskem, v Mariboru bi pa rekli, sam' tak' dalje. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa mag. Bojana Muršič, pripravi naj se gospod mag. Branislav Rajić.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoča; varuhinja s kolegi in državnimi sekretarji, poslanke in poslanci!

Danes imamo v obravnavi Poročilo Varuha človekovih pravic, ki ima kar zajeten kupček papirja, v katerem so vsa poglavja, ki se morajo zavzeti za nas. Vsak se mora ozreti, kaj tukaj piše, in mi politiki smo tukaj, da te stvari rešujemo; ne da se poglobljajo ta poročila iz leta v leto in se na tem področju ne stori ničesar. Dotaknila se bom stanovanjske problematike. Kriza, ki smo ji priča, je razgalila vso bedo, v kateri živijo prebivalci in prebivalke Slovenije. Ena izmed osnovnih življenjskih potreb je potreba po stanovanju, ki postaja vse bolj sama po sebi umevna. Odsev krute realnosti je dnevno poročanje medijev o grožnjah, tudi z deložacijo ljudi, ki ne moremo plačevati stroškov najema. Za njimi stojijo tragične zgodbe, odrekovanja in kar je najhuje – tragične zgodbe otrok. V teh primerih se družine trgajo. Otroci pa lahko pristanejo tudi v rejniških družinah. To je žalostno, še več – zaskrbljujoče. Ob tovrstnih primerih, kadar gre za neprofitna stanovanja v lasti lokalnih skupnosti ali države, je treba izkazati fleksibilnost ter omogočiti ogroženim vso potrebno podporo. Nekatere občine skupaj s centri za socialno delo rešujejo vsak primer individualno, kar je tudi edino pravilno. To bi moralo veljati za vse lokalne skupnosti in ne samo za določene, saj so travme teh družin ob izgubi stanovanja zelo boleče. In tudi sicer, človekove pravice na področju stanovanjskih zadev so stalnica teh poročil. Varuhinja že vrsto let izraža nezadovoljstvo s stanjem na področju reševanja stanovanjskih vprašanj, saj ne

zaznava nikakršnega napredka pri sistematičnem sprejemanju in uresničevanju ukrepov za reševanje stanovanjske problematike – in to je zaskrbljujoče. Podpiram zahtevo iz priporočila, da se zagotovi pravičnejši sistem ocenjevanja stanovanjskih in socialnih razmer ter ocenjevanja prednosti kategorij posameznikov, da se opredeli obveznost za zagotavljanje določenega števila bivalnih enot. Kot poudarja varuhinja, so torej problemi, s katerimi se pretežno ukvarja v poročilu, sistemske narave. Stanovanjska struktura namreč temelji na lastniškem modelu. Po nekaterih ocenah naj bi v Sloveniji imeli zgolj 7 % najemnih stanovanj, od tega 4 % tržnih in 3 % neprofitnih. Odsotnost razvitega trga najemnih stanovanj je danes eden ključnih pomanjkljivosti. Majhna ponudba stanovanj za najem namreč ne omogoča alternative dolgoročnemu zadolževanju za rešitev stanovanjskega problema, kar najbolj občutijo naši mladi, saj jim je dostop do te najpomembnejše osamosvojitvene možnosti povsem onemogočen. Menim, da je treba čim prej pristopiti k pripravi novega zakona o nacionalni stanovanjski shemi in v njem opredeliti spodbude, ki bodo sprostile stanovanjske kapacitete. Vztrajam tudi na pobudi, da se nezasedena stanovanja v državni lasti, tudi državnih bank, oddajo v neprofitni najem prvenstveno mladim, mladim z nizko najemnino. Poleg omenjenih ukrepov predlagamo še proučitev modela prehodnih stanovanj, kot jih poznajo v Skandinaviji. Zaradi pogostih deložacij v zadnjem obdobju, ki sem jih omenila na začetku, pa je urgentno potrebno pristopiti k oblikovanju začasnih stanovanjskih enot za deložirane. Ponovno bom omenila tudi problematiko hišniških stanovanj, ki se vlečejo že štiriindvajset let. Na to problematiko sem opozorila tudi ministrico za okolje v ponedeljkovem poslanskem vprašanju. Kljub temu, da gre zgolj za nekaj 100 hišniških stanovanj in njihovih družin, ki so v neenakem položaju, varuhinja ponovno opozarja, da je treba zakonodajo poenotiti za vse uporabnike hišniških stanovanj. In na tem mestu upam, da bo ministrica prebrala priporočilo varuhinje in v prihodnjem letu tudi odpravila neenakosti med hišniki, ki so uspeli vloge z veliko truda in birokratskimi zapleti urediti, in tistimi, ki zaradi teh birokratskih zadev tega niso uspeli. To pomeni neenakost, krivice in velike negotovost za hišnike in še posebej na njihove družine. Naj na koncu le omenim, da je Poročilo res kvalitetno, jasno prikazano, za kar se varuhinji na tem mestu najlepše zahvaljujem in ji želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu! Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod mag. Branislav Rajić. Pripravi naj se gospod Primož Hainz.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala, spoštovana gospa podpredsednica. Gospa varuhinja, kolegice, kolegi, predstavniki Vlade!

Menim, da je Poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2013 zelo obsežno in pregledno. V njem predvsem vidim vodilo, uporabno vsem instancam pri odpravljanju napak na področjih, ki sodijo v njihovo pristojnost. Z obžalovanjem ugotavljam, da se določeni primeri ponavljajo iz leta v leto, brez da bi se pristopilo k njihovem reševanju. Glede na pobude in pritožbe, ki jih je varuhinja prejela v preteklem letu, se zdi, da je institut Varuha človekovih pravic ne zadnji, temveč včasih tudi edini mehanizem, na katerega se nekateri posamezniki obrnejo. Tukaj je treba ločiti med primeri, ki nakazujejo na neke sistemske napake, in osamljenimi primeri, ki jih je vseeno dobro obravnavati, saj vendarle lahko pomenijo tudi opozorilo, da na nekem področju obstaja potencialna grožnja, ki lahko prizadene večje število posameznikov neke družbene skupine.

Osredotočil se bom na dve izjemno pomembni področji. Prvo se nanaša na preprečevanje nasilja nad ženskami in v družini, drugo pa na področje pravic otrok. Pri obeh gre za podpis mednarodnega sporazuma, ki ga Slovenija še ni prakticirala. Obe področji sta aktualni – včeraj je bil mednarodni dan otrok, v torek, 25. novembra, pa je mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami. V okviru tega bi torej izpostavil Istanbulsko konvencijo, podrobneje Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima in tretji izbirni protokol h Konvenciji o otrokovih pravicah. Istanbulska konvencija je bila sprejeta že aprila 2011 in zavezuje države k celostnemu pristopu obravnave nasilja nad ženskami, vključno z nasiljem v družini, kar pomeni tudi preprečevanje tega nasilja, zaščito pred njim in podporo žrtvam ter pregon storilcev. S konvencijo se izpostavlja odgovornost držav za spodbujanje enakosti spolov in varstvo človekovih pravic, oseb, ki so žrtve takega nasilja. Konvencija je pomembna tudi z vidika uvajanja novih deliktov in nadzora nad izvajanjem določb konvencije. To konvencijo sem izpostavil, ker sta nasilje nad ženskami in nasilje v družini dve najbolj pogosti in razširjeni obliki nasilja, kljub temu pa pogosto ostajata neodkriti. Istanbulska konvencija bo zelo kmalu sprejeta na Vladi in potem pride v Državni zbor na obravnavo. Predlog za ratifikacijo je torej pripravljen. Koalicijski člani Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide so ga že dobili v seznanitev. Tudi če bo to čez nekaj mesecev sprejeto v Državnem zboru, je še vedno dejstvo, da zamujamo s sprejetjem tega dokumenta. Tretji protokol h Konvenciji o otrokovih pravicah je bil podpisan že februarja 2012, vendar ga Slovenija do danes še ni ratificirala. Izpostavljam ga, ker je letos tudi 25. obletnica sprejetja te Konvencije, ker je bila ravno Slovenija pobudnica za nastanek tretjega protokola na mednarodni ravni in zelo aktivna v

pogajalskem procesu. Konvencija o otrokovih pravicah je namreč zadnja izmed temeljnih mednarodnih pogodb o človekovih pravicah, ki ni imela pritožbenega mehanizma. Posameznikom iz držav pogodbenic tretjega izbirnega protokola je tako omogočeno, da se v primeru kršitve pravic otrok po izčrpanju domačih pravnih sredstev obrnejo na Odbor OZN za otrokove pravice, ki nadzoruje izvrševanje določb Konvencije o otrokovih pravicah. Od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti smo dobili informacijo, da je tretji izbirni protokol h Konvenciji o otrokovih pravicah v postopku priprave predloga za ratifikacijo. Opozarjam, da to še ne pomeni, da je cilj dosežen, saj ta postopek lahko traja še eno leto oziroma dokler ne bo politične volje. Na tej točki pa želim povabiti vse, ki politično voljo izkazujejo, da to tvorno storijo.

Danes sem se osredotočil na ti dve konvenciji. Kljub temu da omenjena dokumenta ne izhajata eksplicitno iz Poročila Varuha človekovih pravic, sem želel na to opozoriti, saj je v kontekstu razprave o zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic to več kot umestno. Tudi pri implementaciji mednarodnih sporazumov v nacionalno zakonodajo moramo biti ažurni in hitri, če želimo ohranjati državo blaginje in družbenega napredka. Vsekakor upam, da bomo v Republiki Sloveniji kmalu ratificirali obe omenjeni konvenciji in se bomo s tem uvrstili med države, ki so se postavile na pravo stran, ko gre za pravice otrok in za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

Ob tem se vam, gospa varuhinja, in vašim sodelavcem zahvaljujem, da ste ponovno opozorili na problematiko na obeh področjih. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Primož Hainz. Pripravi naj se dr. Franc Križanič.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Gospa varuhinja, predstavniki Vlade, dragi kolegice in kolegi!

Lahko ugotavljamo, da je Poročilo Varuha vsako leto obsežnejše. Ne glede na nov pristop je dejstvo, da narašča število utemeljenih pobud, ki jih Varuh obravnava. To nas navaja na logično misel, da državne institucije ne delujejo tako, kot bi morale, oziroma da so neučinkovite pri reševanju v mnogih konkretnih življenjskih primerih. Seveda je mogoče tudi, da narašča ozaveščenost ljudi in ugled Varuha ter je zato zabeleženih bistveno več primerov kot v prejšnjih letih; verjetno gre za kombinacijo obeh elementov. Dejstvo pa je, da ljudje ne morejo uresničevati nekaterih svojih temeljnih pravic. Iz Poročila Varuha bi izdvojil nekaj vsebin. Prvič, dejstvo je, da je zakonodaja napisana zapleteno

in nerazumljivo oziroma je razumljiva nekaterim posvečenim, večinoma pravnikom. Preveč zakonov – in to se mi zdi še večji problem – pa pišejo zunanji sodelavci, po sistemu tako imenovanega outsourcinga, kjer je velikokrat vključena neizvedljivost zakona in tudi njegovo izigravanje – vnaprejšnje izigravanje.

Drugič, kar se tiče vprašanja starejših in njihovih problemov, pa izpostavljam problematiko nasilja nad starejšimi. Gre za fizično, psihično in ekonomsko nasilje. Dejstvo je, da se nasilje nad starejšimi veže tudi z nasiljem nad mladimi, torej gre za nasilje v družini v celoti. In nasilje v družini narašča, kot ugotavljate. Na ta problem opozarjajo tudi na centrih za socialno delo, z ugotovitvijo, da v primerih srečanja z nasiljem nimajo podlage za ukrepanje, razen prijave na policijo ali tolažilnih pogovorov, ki so izjemno pomembni, vendar premalo učinkoviti. S področjem nasilja nad starejšimi se je začela ukvarjati tudi civilna družba, torej Zveza društev upokojencev Slovenije, v okviru programa Starejši za starejše. To akcijo podpira tudi stranka Desus, še več – mnogi naši člani kot člani Zveze društev upokojencev so aktivisti te humane akcije.

Tretji večji problem, ki ga omenjam, pa so razmere v domski oskrbi oziroma informacije o pomanjkanju mest v domovih za ostarele. Te informacije niso točne. Veste, da je mest v domovih dovolj. Predvsem gre tu za privatne domove, kajti v njih so usluge daleč predrage, in si večina starejših, razen redkih posameznikov, tega ne more privoščiti. Imamo pa tudi državne domove in domove s koncesijo. Tudi v teh je nekaj prostora, sicer ne toliko, so seveda nekatere razlike med velikimi mesti in okolico. Tudi tu se postavlja vprašanje materialne realnosti, namreč mnogi starejši odpovedujejo domove ali pa jih iz domov jemljejo njihovi sorodniki. Tu pa se obe problematiki – problematika nasilja in problematika prostora v domovih – povezujeta. Nekateri mlajši preprosto starejše jemljejo iz domov, seveda jemljejo njihove penzije in jih potem na nek način – če že ni velikega nasilja, pa vsaj psihološko – zanemarjajo in jih puste postrani.

To je zelo na kratko nekaj "observanc", če lahko tako rečem, na to poročilo, ki se mi zdi zelo kvalitetno. Seveda se pridružujem vsem tistim, ki so ga pred menoj že pohvalili, tudi stranka Desus. Priporočamo državi, vladi, seveda tudi vsem nam poslancem vaša priporočila v resno obravnavo tudi v nadalje in topel sprejem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima dr. Franc Križanič, pripravi naj se gospa Anita Koleča.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Hvala lepa.

Spoštovani visoki zbor! Poslanstvo Socialdemokratske stranke je tudi skrb za pravice delavcev. Tu bi se rad na kratko zadržal ob komentarju Poročila Varuha, in sicer poročilo

navaja kombinacijo plačilne nediscipline v podjetjih in veriženja podjetij – se pravi lastnik podjetje zapre, ustanovi novo podjetje za isto dejavnost itn. ter se na ta način v bistvu izogiba svojim obveznostim in plačilu svojih obveznosti do zaposlenih v starejših, prejšnjih podjetjih. Gre za navadno goljufijo in mislim, da je treba take goljufije preganjati, treba jih je sankcionirati. V tem primeru bo tudi njihovo število hitro upadlo in pravice zaposlenih do poštenega plačila, ki so praktično del ustavno garantiranih pravic, bodo zagotovljene. Podoben negativni učinek bo imela tudi sedaj aktualna razprodaja slovenskih podjetij. V tem okviru se prodaja delovna mesta, tu si ne delati utvar, in to delovna mesta sedaj tam zaposlenih ljudi kot tudi delovna mesta potencialno bodoče zaposlenih, ki bodo pač izgubili možnost, da se angažirajo pri kvalitetnem razvoju teh podjetij, ki bodo imele centre izven Slovenije. Tudi to je že nastavek kršenja človekovih pravic. Nekaj tega se vidi že sedaj; vse glavno, dragi moji oziroma spoštovani, šele prihaja. Vse glavno na tem področju šele prihaja.

Strinjam se z mag. Bojano Muršič, da je treba v Sloveniji tudi zagotoviti neke vrste intervencijo takrat, kadar je treba intervenirati, ne glede na upravičenja na neko pravno podlago itn. To je boleče pokazal ZUJF, ki je ukinil financiranje prehrane dijakov in študentov, ki jo je uvedla Pahorjeva vlada. Takrat smo imeli opravka z lačnimi otroki, kjer bi pač neka institucija morala pravi čas reagirati. Kasneje se je to seveda v zakonu popravilo, vendar vmesno obdobje je bilo pa dokaj tragično. In na koncu bi rad opozoril še na problem nezaposlenosti, ki je hud napad na delavske pravice. Ta problem se je v zadnjem letu zmanjšal, in to prvič v tej krizi. To ni taka bagatela, veste, v tej krizi je dolgo časa trajalo, nekaj mesecev je sicer šlo gor, v letu 2011; potem pa je zopet začelo upadati. Sedaj se je izboljšalo. Glavni vzvod na tem področju je poleg seveda uspešnega izvoznega prestrukturiranja aktivna politika zaposlovanja, ki jo vodi Ministrstvo za delo v slovenski Vladi. Jaz mislim, da je to politiko treba nadaljevati in da bo imela še naprej zelo ugodne rezultate. Velike rezerve na tem področju pa imamo tudi s kreditno politiko. Ko se bo ta sprostila – če se bo sprostila, kot jo poskuša sprostiti recimo Evropska centralna banka z različnimi neformalnimi akcijami oziroma nekonvencionalnimi akcijami njenega guvernerja Draghija –, takrat se bo tudi pri nas bistveno izboljšala socialna situacija. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Lepo pozdravljena, gospa predsedujoča, vsi, ki ste tukaj v dvorani, še posebej pa varuhinja človekovih pravic z obema sodelavcema!

Seveda se pridružujem vsem tistim, ki so pohvalili vaše delo, vaše poročilo. Resnično je pregledno, resnično je lično. O vsebinah pa zdaj razpravljamo in o teh vsebinah bi rada nekaj dodala. Prva ugotovitev, ki bi jo rada pokomentirala, zelo na kratko sicer, je začetek vašega poročila, ki ste ga naslovili Nepremišljeno rokohterstvo pri sprejemanju zakonodaje. Pravite, da so mnogi zakoni sprejeti hitro in nepremišljeno, celo v neskladju z Ustavo. Prepogosta spreminjanja in dopolnjevanja zakonov ne pripomorejo h krepitvi pravne varnosti. To vaše spoznanje se mi zdi pomembno predvsem zato, da bi vam sporočila našo zavezo, da se bomo vseh sprememb nove zakonodaje, ali pa sprememb čisto na novo, ali pa samih sprememb lotili premišljeno, čeprav smo veskozi bolj ali manj pod nekim pritiskom, da bi morali že v teh nekaj mesecih najti ustrezne zakonske rešitve na celi vrsti zadev. Vendar mislim, da bi s tem resnično tvegali nepremišljeno rokohterstvo, kot ste dajali. Zato torej neke vrste zagotovilo naše zaveze, da se bomo lotili teh zakonov premišljeno. Upamo, da nam bo to tudi uspelo.

Bi pa še omenila en problem, ki morda na prvo žogo ni tako zelo pomemben, mislim pa, da postaja vedno pomembnejši. O tem bi vas prosila tudi za vaše sodelovanje in vašo pomoč. Pred časom sem v enem tedniku prebrala zanimiv prispevek o psihičnem nasilju, predstavljenem na precej nazoren način, ko je urednica pod drobnogled vzela eno izmed priljubljenih televizijskih oddaj. Pri tem seveda ni pomembno, katera oddaja je bila to, ne bom govorila o njej; temveč o tem, kje so meje dopustnosti pri predvajanju določenih vsebin v medijih – s poudarkom na psihičnem nasilju, in na kakšen način pravzaprav to opravičujemo. Moramo se zavedati, da so medijske vsebine tudi del vzgoje naših otrok in mladostnikov. Niso samo žaljive besede tiste, s katerimi neko nasilje označimo za psihično, temveč sta to tudi telesna drža posameznikov in obnašanje, ki v danem trenutku povesta več kot besede same. Ko se mediji ob predvajanju vsebin z elementi psihičnega nasilja hote ali nehoti ne opredelijo oziroma ne podajo vrednostne presoje, se zdi, da je potem vse lepo in prav. Ob tem pa se mi zastavlja več vprašanj. Kako odgovorni uredniki in lastniki medijev razumejo odgovornost, ki jo imajo pri oblikovanju sistema vrednot v družbi? Ali je domet neke oddaje res še edino merilo pri tem, ali je neka vsebina primerna za predvajanje? Kakšno držo zavzemajo starši in skrbniki do takšnih vsebin in to držo prenašajo na svoje otroke, posredno ali neposredno? Kakšni so odzivi strokovne javnosti na to psihično nasilje, ki se pojavlja predvsem v tako imenovanih resničnostnih šovih? Kakšno držo do tega zavzema vsak izmed nas posamično ter mi vsi skupaj, ki smo predstavniki te institucije in vseh državljanov?

Odgovori na ta vprašanja tvorijo temelje naše družbe in naših vrednot. Zato želim izraziti

zadovoljstvo tudi s priporočili Varuha, ki so zapisana na področju medijev. V Poročilu Varuha so mediji namreč izpostavljeni na več mestih, posebna pozornost je namenjena tudi otrokom v medijih in senzacionalističnemu poročanju o otrocih ter uporabi otrok za večjo gledanost in poslušanost za boljšo prodajo. V kontekst zlorabe oseb v neprimernih medijskih vsebinah, tako kot pri kršenju katerihkoli drugih človekovih pravic ne moremo čakati, da nek pojav, kot je na primer predvajanje vsebin z elementi psihičnega nasilja, postane množičen, saj je takrat že prepozno. Lahko pa kot posamezniki in družba reagiramo. Zato ob tej priložnosti apeliram tudi na Varuha človekovih pravic, da se v prihodnje še bolj odziva in je pozoren na te negativne trende in grožnje na področju medijskih vsebin ter da poskušate najti način, da se o tem veliko več pogovarjamo in tudi veliko bolje odzivamo.

Najlepša hvala za vaše delo, gospa varuhinja, zelo ga cenim. Moje zagotovilo je, da bo ta knjiga v omari večkrat pogledana, večkrat pregledana. Upam, da boste uspešni tudi v prihodnje. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravi naj se gospa Vesna Vervega.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, spoštovana varuhinja s sodelavci, spoštovani predstavniki Vlade!

Ko govorimo o človekovih pravicah, jih je treba videti v širšem in ožjem smislu oziroma kontekstu. Zato se na nek način s predstavnikom Desusa gospodom Gantarjem ne morem strinjati v tistem delu, ko je govoril, da si želi, da je poročilo varuhinje človekovih pravic v prihodnje krajše. Namreč, večja kot bo naša občutljivost do kršenja človekovih pravic in bolj kot se bomo približevali ničelni toleranci do teh kršitev, več bomo o tem govorili, več bomo o tem pisali in bolj bo napredovala naša družba. Zato se vam zahvaljujem za ta obsežen dokument in upam, da bomo tudi v prihodnje na to temo še veliko govorili. Želim pa si nekaj drugega, da se deli v teh poročilih ne bi znova in znova ponavljali in da bi zapisano obležalo v nekih predalih in bi se jemalo iz njih tu in tam. Kajti dejansko je potrebno pristopiti k reševanju teh problemov, sicer bomo ostali vedno znova in znova samo na pogovorih, na besedah – dobro bi bilo, zavzemali se bomo in tako naprej.

Se opravičujem, ampak nekoliko neprimerna se mi je zdela razprava predstavnice Socialnih demokratov, ki je dodatne predloge Slovenske demokratske stranke v obliki amandmajev poimenovala za publicistične, sama pa je kar velik del razprave izkoristila za demagoško besedičenje – in bom tudi povedala, zakaj. Ravno predstavnica te stranke, ki je bila praktično ves čas v vladah, bi lahko poskrbela, da o nekaterih temah ne bi bilo treba več govoriti, ne bi jih bilo treba niti reševati. Ko

govorimo o gospodarski in o socialni stiski, ki se odraža danes in je vse bolj prisotna – in o tem je danes govorila varuhinja ter tudi ostali razpravljavci –, bi bilo prav, da se najprej obrnejo na svoje predstavnike, denimo predstavnike v Forumu 21. Posledično bi bilo teh problemov in kršitev gotovo bistveno manj. Ko govorimo o stiski otrok danes, ta trenutek, zakaj se ne obrnete na svojega bivšega ministra za izobraževanje, ki bi gotovo lahko naredil korak naprej. Ali še bolje, na vašo bivšo in trenutno ministrico za socialo – tam je potrebno iskati rešitve. Naloga varuhinje pa je, da jih ugotavlja, da jih izpostavlja in da pri tem po svojih močeh pomaga.

Danes je bilo že govora o nekaterih kršitvah, ki jih lahko uvrščamo v tako imenovani širši kontekst. Gre za naše državljanke in državljane, ki so še danes, v dobi napredne družbe, na nek način diskriminirani in jim je onemogočena temeljna pravica, to je pravica do vode. Številni deli Slovenije še danes nimajo urejenih vodovodnih in kanalizacijskih sistemov, naj izpostavim tukaj suhokrajinski vodovod, kjer rešitev že dolgo, predolgo ni. Res je žalostno, da se moramo v tem času soočiti s tovrstnimi kršitvami pravic, kajti ne nazadnje je voda dobrina, pravica; in ne privilegij. Vendar pa se do nekaterih državljanov, žal, obnašamo ravno nasprotno, da si tega na nek način še ne morejo privoščiti oziroma jim ne privoščimo, ker ni denarja. Po drugi strani pa v proračunih oziroma rebalansih še vedno namenjamo ogromno denarja za protokolarne dejavnosti. Danes je bilo govora tudi o romski problematiki. Bila je že večkrat izpostavljena in prav je, da se o tem govori. Ni pa bil toliko izpostavljen problem, ki ga imajo določena okolja zaradi nerešene romske problematike. Govorim o prebivalcih, ki se velikokrat obračajo na nas in iščejo pomoč, kajti želijo, da bi se ta problem rešil v dobro vseh, pa še vedno nekako capljamo na mestu. Tudi tukaj je potrebno izpostaviti Dolenjsko. Prihaja tudi do fizičnih obračunavanj in lahko zadeve potegnejo za seboj še kaj hujšega. O stanju in učinkovitosti pravosodnega sistema smo včeraj govorili že veliko. Verjamem, da je bila varuhinja z vsem povedanim seznanjena, seveda ob žalostnem dejstvu, da veliko tega že pozna in da se stvari v teh zadevah ne rešujejo tako, kot bi se morale, kajti posamezne kršitve trajajo že leta in leta. Varuhinja je o tem tudi veliko napisala v poročilu samem. Verjamem pa, da bi bilo lahko tega tudi še več. Varuhinja poziva tudi pri večji občutljivosti pri naslednji spremembi Zakona o kazenskem postopku. Naj izpostavim zato, ker bo danes ena od naslednjih točk namenjena ravno tej razpravi in bomo govorili ravno tako o problemih, ki jih na nek način varuhinja omenja. Varuhinja, žal vas moram obvestiti, da je bil amandma Slovenske demokratske stranke, ki bi bil na nek način tudi korak naprej k zagotavljanju pravic stranke v postopku, s strani koalicije zavrnjen. Lahko si boste pogledali, o čem govorim, da vam ne bom kradla sedaj tega časa.

Varuhinja v poročilu opozarja tudi na nepravčasno izvajanje nalog policije. Žal se bomo tudi s tem vprašanjem srečevali v prihodnje. Prepričana – in žal mi je, da se bomo z njim srečevali še večkrat in še obsežneje. Zakaj? Ne govorim o tem, da policija slabo opravlja svoje delo, ampak govorim o tem, da zaradi vse slabših razmer na tem področju tudi njihov časovni reakcijski čas na ta način podaljšujemo. Tudi o tem smo želeli govoriti, spoštovana varuhinja, pa za razpravo koalicija ni bila navdušena. Bilo bi prav, da govorimo tudi o njihovih pravicah samih, kajti na nek način se s slabšanjem položaja policije v celoti slabša tudi individualni položaj vsakega izmed njih in prihaja do kršenj pravic.

Dovolite mi, spoštovani, da se na koncu ozrem nekoliko v prihodnje. Kot lahko beremo iz medijev, mislim da že od včerajšnjega dne, se bomo najverjetneje v Poročilu za leto 2014 ukvarjali tudi s kršitvijo človekovih pravic, ki so jih prizadeli moji kolegi, poslanke in poslanci. Prizadela jih je vladajoča koalicija in dobršen del opozicije. O tem bomo govorili v poročilu leta 2014. Vendar pa me nekoliko skrbi in zdi se mi, da bo ta razprava izzvenela v naši državi res nekoliko čudno, da bodo poslanke in poslanci razpravljali o kršitvah človekovih pravic v naši družbi; na drugi strani pa bodo kršitelji oni sami. To pa je problem, spoštovana varuhinja, s katerim se bomo žal soočali najverjetneje v prihodnjem poročilu. Prav bi bilo, da o tem govorimo že danes. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Vesna Vervega, pripravi naj se gospa Irena Grošelj Košnik.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana predsedujoča, varuhinja, ostali prisotni!

Uvodoma naj tudi jaz omenim, da je letno poročilo Varuha vsebinsko zelo temeljito pripravljeno, oblikovano pa zelo pregledno in jasno. Izražam pohvalo tistim, ki so to pripravili. Svojo razpravo pa bom omejila na nekaj konkretnih problemov, ki so omenjeni v letnem poročilu Varuha pod poglavjem Otrokove pravice in priporočilih Varuha, katere podpiram. Prizadevala si bom, da se udejanjijo zaradi tega, da bo število pobud v prihodnje manjše. Izobraževanje srednješolcev v bolnišnični šoli. Individualna pomoč srednješolcem se nudi samo za splošne izobraževalne predmete, ker je v srednjih šolah glede na stopnjo izobraževanja na različnih ravneh zahtevnosti in zaradi različnega števila ur pouka težko oblikovati enoten koncept dela. Vzgojni zavod oziroma šola pripravi individualni načrt dela za dijaka, ki je odsoten v skladu s pedagoško pogodbo, ki jo oblikujejo vsi deležniki. Vse naštetje so razlogi, zaradi katerih se zdi, da bo ministrstvo zelo težko našlo rešitve, ki bi zadostile vsem zakonskim zahtevam, kot priporoča Varuh, vendar je treba na tem vztrajati. Ob tej

priložnosti izražam skrb in apel, da se za otroke, ki bi takšno pomoč nujno potrebovali, čim prej najde ustrezna rešitev. V Sloveniji se je po podatkih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki jih je posredovalo Varuhu, v letih 2012 in 2013 na domu izobraževalo 123 učencev, vendar njihovo število raste zadnjih sedem let. Po Zakonu o osnovi šoli je izobraževanje na domu prostovoljno in izključna pravica staršev, torej ni opredeljeno tudi kot pravica otrok. Varuh namreč upravičeno ugotavlja, da Zakon o osnovi šoli ne določa nobenih zahtev za tistega, ki otroka poučuje – v tem delu izpostavljam predvsem kakovost izobraževanja na domu. Kljub temu da ministrstvo ni zaznalo nobenih težav pri izvajanju tega načina dela, Varuh priporoča, da prouči tematiko, dopolni ta del Zakona o osnovi šoli. Menim, da so dopolnitve tega zakona potrebne, predvsem na področju preverjanja učnih rezultatov teh učencev, možnost večkratnega preverjanja skozi leto, urediti pa bi bilo treba tudi pogoje za osebe, ki poučujejo na domu. Posebej pomembna pa se mi zdi analiza socializacije teh otrok, kot navaja Varuh. Glede neprimernih vsebin v učnih gradivih in dogajanja v minulih dveh letih je strokovna javnost razdeljena. Podpiram avtonomijo učiteljev pri izbiri literature oziroma umetnostnega besedila na vseh nivojih izobraževanja. Učitelji so usposobljeni, da presodijo, katera besedila bodo obravnavali, in jih znajo tudi interpretirati in vrednotiti. Z omejevanjem in cenzuriranjem bi posegli v njihovo strokovno avtonomijo. Strinjam pa se z Varuhom glede novele ZOFVI, ki bi določenim osebam prepovedala sklenitev delovnega razmerja in drugih aktivnosti v šolah. Kot mi je znano, je novela zakona že v pripravi in lahko pričakujemo, da bo kmalu sprejeta. Na koncu bi omenila še eno stvar. Na konferenci, ki je bila prejšnji četrtek v Državnem zboru ob 25. obletnici sprejetja Konvencije o otrokovih pravicah, so učenci in dijaki govorili med drugim tudi o participaciji otrok in mladostnikov v izobraževalnem procesu. Razpravljali so o premajhni zastopanosti državljskih kompetenc v kurikulumu osnovne šole in obveznih izbirnih vsebinah v srednjih šolah, izvajanje je tukaj prepuščeno zgolj šolam, o premajhnem poznavanju političnih in socialnih vsebin, kar seveda omejuje aktivno in demokratično udejstvovanje mladih. Ne samo poslušati, jaz mislim, da bi jih morali tudi slišati. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik, pripravi naj se gospod dr. Bojan Dobovšek.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani vsi prisotni, predvsem gospa varuhinja s sodelavci!

Tudi jaz bi pohvalila to poročilo, ker se res nanaša na vsa pomembnejša področja našega življenja. Predvsem pa bi poudarila to,

da bi bilo res potrebno dosledneje in hitreje upoštevati priporočila, ki nam jih to poročilo prinaša. V poročilu Varuh omenja tudi probleme mladih invalidnih oseb, ki zelo pogosto ne najdejo ustrezne namestitve. Jaz bi se na tem področju osredotočila predvsem na tisto populacijo, katere invalidnost je nastala ob rojstvu ali v otroštvu. Ti invalidi so potem, ko postanejo odrasli, nemalokrat prepuščeni v oskrbo staršem ali ožjim družinskim članom. In ker ni dovolj prostora v socialnih zavodih, predvsem v varstveno-delovnih centrih, so njihovi skrbniki potem v odrasli dobi zelo v stiski, kaj bo potem, ko bodo tudi sami obnemogli, ko ne bodo mogli več skrbeti zanje. Zato se velikokrat obračajo na različne institucije – sami in tudi društva, v katera so vključeni. Zato menim, da bi bilo res treba tej populaciji posvetiti vnaprej še posebno pozornost, saj so njihovi svojci res v stiski in negotovosti. Druga stvar pa je, da je zakon, ki ureja nastanitev teh oseb in tudi določene prejeme, že popolnoma zastarel in tudi v določenem delu neustaven, saj ne ureja na ustrezen način dolžnosti preživljanja teh oseb; zato pozivam, da se temu področju v prihodnje še posebej posvetimo. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima dr. Bojan Dobovšek, pripravi naj se gospod Tomaž Gantar.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Hvala. Spoštovani, ki še spremljate to sejo!

Glede na moj splošen del bi v posebnem delu poudaril dve stvari, in sicer, prvič, me zelo veseli, da je varuhinja podala roko medijem v tem poročilu in svojem govoru, kajti ugotoviti je treba, da takšne institucije delujejo skozi medije. Pritisk, ki ga delajo na družbo in ki ga ustvarjajo na institucije, ki se ne odzivajo, je pritisk skozi medije. In v tem poročilu in v predstavljanju tega poročila gre za to, da se javnost zave pomembnosti tega poročila in zave moči, ki ga takšno poročilo lahko ustvari. Tukaj smo videli, da gre za dostopnost tovrstne tematike do ljudi, še posebej pa dostopnost tovrstne tematike do mladih, skozi nove medijske kanale. Medij se pojavlja kot četrta veja oblasti in lahko pritiska na ostale tri veje oblasti. To jim tudi do neke mere uspeva. Videli smo, da v nekaterih primerih ljudje izkoristijo medije, da izpostavijo svojo problematiko, ta pride do varuhinje ali pa tudi do drugih institucij in tako prihajamo do zelenih rezultatov. Seveda moramo biti pa pozorni tudi na drugo stvar, da multinacionalke in ostali lahko obvladujejo medije ter s tem zaustavijo pretok teh informacij. Ljudje se pojavijo kot žrtve multinacionalk ali tudi medijev; in prav na to je opozorjeno v tem poročilu. Kar je pozitivno, je to, da se v Sloveniji začenja pojavljati v nekaterih primerih preiskovalno novinarstvo, ki glede na indice, ki so podani v tem poročilu, povzame tematiko in preiskuje zadeve naprej. Glede na odmevnost potem

prihaja do rešitev posameznih primerov, ki so bili posledica kršitve človekovih pravic.

In še ključna zadeva, vidimo, da raste obisk internetne strani – to se mi zdi zelo pozitivno – in da je nova oblika, skozi te nove medijske kanale, Facebook in ostale, dostopnosti mladih do teh tematik. Ker zanimanje raste, mislim, da je prihodnost prav na teh področjih. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar, pripravi naj se gospa dr. Jasna Murgel.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala, podpredsednica.

Spoštovani kolegi, še enkrat se oglašam. Že v uvodu je bilo rečeno, da je to poročilo zelo temeljito, dobro pripravljeno in razkriva dejansko stotine ali verjetno tudi tisoče žalostnih zgodb, krivic, stisk, ki se pač dogajajo vsak dan pred nami. Upam, da bo takšno poročilo ostalo malo dlje prisotno med nami, ne samo ob današnji razpravi, ampak verjetno ob vsakodnevnem delu, glede na to, da se tudi mi vse prevečkrat ukvarjamo sami s seboj in s svojimi stiskami, pa mogoče tudi krivicami, ki pa so kljub vsemu na čisto drugem nivoju, drugačne narave kot stiske tistih, o katerih poročilo govori. In mislim, da je to poročilo odličen odraz razmer v naši državi, ker zajema praktično vsa področja. Ne bi se spuščal na posamezne pravice, na posamezne skupine; verjamem, da morda nekatere tudi niso zajete, mislim pa, da jih je kljub vsemu velika večina in je dejansko to tisto, kar danes živimo v Sloveniji. Kljub temu, da je to poročilo temeljito in dobro pripravljeno, mislim, da je dokaj dobrohotno s priporočili tudi do nas. Dobrohotno mislim zato, kot je bilo že večkrat omenjeno, se ogromno teh kršenj pravic ponavlja iz leta v leto. In tu so pregledno zbrana priporočila, kje bi bilo dobro ukrepati, kaj bi bilo dobro narediti. Bojim se, da se bo podobno dogajalo tudi v prihodnje, če le ne bo takšno poročilo Varuha morda tudi bolj zavezujoče za tiste, ki o tem odločajo. V tem primeru bi pričakoval tudi kakšen predlog s strani Urada Varuha za človekove pravice ali varuhinje, kako in kje je možno izboljšati to učinkovitost, ki bi se morala odražati na podlagi takšnega poročila. Morda bolj jasno opredeliti, težko rečem, hujše krivice, ker so hude vse; ali pa tiste, ki se v resnici vrsto let pojavljajo nonstop in so stalnica v vseh poročilih. In ne nazadnje seveda z jasno odgovornostjo ali opredelitvijo tudi tistih, ki se poživljajo ali poživljamo na takšna priporočila. In dokler tega ne bo, se bojim, da kljub temu, da se stanje izboljšuje, da bomo priča, da se bo zadeva ponavljala in da bomo pač enkrat na leto vedno znova govorili o tem, da sicer je nekaj boljše, ampak da se pa še vedno veliko stvari ne spremeni in ne dogaja. Mislim, da le ni iskati vseh razlogov v krizi, v kateri smo, namreč veliko stvari, na katere se tudi poročilo nanaša in

ki se ne rešujejo, ne stane praktično nič. Stanejo nekaj dobre volje, dobrega namena, predvsem pa upoštevanje tistega, kar je očitno in zapisano, pa morda ni v prvem planu zaradi kakšnega razloga. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa dr. Jasna Murgel, pripravi naj se gospa Marinka Levičar.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovana gospa varuhinja, kolegice in kolegi!

Najprej bi se rada gospe varuhinji zahvalila za čustveni uvod v zvezi s stanjem, ki ga sama zaznava s tem, kar so ji ljudje povedali, ko se je pogovarjala z njimi o njihovih težavah. Ne zamerite mi, tudi ne mojemu čustvenemu odzivu, razjokala sem se ob tem, ker sem prišla sem zato, da se ukvarjam ravno s temi stvarmi, da pomagam; in to tudi želim naprej delati. In si bom za to prizadevala in pozivam vse nas, da se ukvarjamo s težavami in da ne izgubljam časa, da se ukvarjamo sami s seboj. Vrednost Poročila Varuha o človekovih pravicah je v tem, da daje najbolj objektivno sliko o stanju varstva človekovih pravic v državi, ker gre za poročilo institucije, ki je neodvisna od državne oblasti. Zato je njegova vrednost zelo velika in tudi zato sem velikokrat sama prebiralala poročila Varuha človekovih pravic – in tudi to je zelo dobro pripravljeno. Vendarle bi rada izpostavila en del iz vaših ugotovitev, ki se mi zdi posebej pomemben, in sicer področje ureditve varstva pred diskriminacijo v Sloveniji. Omenjate ga v poročilu, ampak zdi se mi pomembno, da se izpostavi, znova poudari, da je zagovornik načela enakosti v Sloveniji izpostavil, da je slovenski sistem varstva pred diskriminacijo kritično neučinkovit. Zagovornik načela enakosti ugotavlja, da je v Sloveniji delna neusklajenost zakonodaje z mednarodnimi obveznostmi in da je ta zakonodaja nejasna, ni dovolj nedvoumna in da bi bili vsi njeni naslovniki – žrtve, kršitelji ter celo organi, pristojni za ukrepanje – sposobni že na podlagi besedila relevantnih zakonov in brez zahtevne pravne razlage sami ugotoviti, kakšen je njihov pravni položaj, torej kakšne so pravice in obveznosti, kaj smem in česa ne smem, kako naj ravnam. Nadalje; zagovornik ugotavlja, da imamo odsotnost učinkovitega sistema za pravno varstvo, torej pravni sistem je zapleten, nepregleden in docela neučinkovit. Opozarja tudi na pomanjkljiv sistem za neodvisno oporo žrtvam diskriminacije, kar se mi zdi še zelo pomembno, to smo že slišali tudi v odgovoru na poslanska vprašanja, saj nimamo učinkovitega in neodvisnega organa za varstvo pred diskriminacijo. Ta organ med drugim tudi nima pravice, ker ga ni, tudi ne more zastopati žrtev pred diskriminacijo. Velikokrat sem se tudi sama v postopkih srečevala z ljudmi, ki se niso bili sami sposobni zastopati v postopkih, v katerih bi nastopali; in tudi če bi se zastopali, ne bi imeli

ustreznega znanja, da dosežejo pravico. Vendar tudi če bi v našem pravnem sistemu uspeli, nekega velikega učinka ne bi bilo. Zagovornik načela enakosti ugotavlja, da ni tudi celovitega zbiranja podatkov, neodvisnega spremljanja stanja in systemskega nadzora ter spodbud. Nadalje ugotavlja, da nimamo učinkovitih, ustrezno usklajenih politik ter političnega vodenja v državi glede diskriminacije. Navaja tudi, da imamo zanikanje, podcenjevanje ali zanikanje problema diskriminacije in pomanjkanje politične volje za spopadanje z njim. Mislim, da je zelo pomembno, da se soočimo s tem problemom in naredimo vse, da se ta institucija za odpravo diskriminacije ustanovi. Z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve smo slišali, da se na tem dela in da naj bi bila v kratkem ustanovljena, ampak je treba ne samo ustanoviti to institucijo, ampak tudi spremeniti zakonodajo in narediti sistem bolj učinkovit, da bi lahko bil učinkovit za potencialne žrtve diskriminacije, da bi lahko dejansko prišle do učinkovitega pravnega varstva. In na tem področju se nameravam tudi sama angažirati.

Hvala lepa za poročilo in veliko uspeha pri delu še naprej! Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Marinka Levičar. Pripravi naj se dr. Mitja Horvat.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Spoštovana gospa varuhinja človekovih pravic, njena sodelavca, predsedujoča in vsi ostali prisotni, lep pozdrav!

Poročilo Varuha človekovih pravic je izjemno dobro, v vseh pogledih. Prav tako pa je bilo zelo dobro tudi uvodno poročilo varuhinje, v srce segajoče. Zato sem prepričana, da svoje delo opravlja s srcem. In tako je tudi njeno poslanstvo, ki ni le njena uradna delovna dolžnost, kot je to pri mnogih uradnikih. Predvsem imam v mislih tiste, ki pri pripravi različnih zakonov in drugih pravnih aktov ne vidijo oziroma se ne poglobijo v to, kakšne posledice bodo posamezne zakonske rešitve prinesle ljudem, ne nazadnje tudi v luči kršenja človekovih pravic. Prav v tem pogledu je pomembno poslanstvo tudi nas – poslank in poslanev.

Ker izhajam iz stranke Desus, bom v nadaljevanju opozorila le na nekatere ugotovitve iz Poročila Varuha za leto 2013, ki se nanašajo na področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter na kršenje pravic upokojencev. Varuh ugotavlja, da niso realizirana njegova priporočila, da naj pristojna ministrstva izdajajo podzakonske akte, ki se nanašajo na ZPIZ-2, v rokih, ki jih le-ta določa. Tako minister za zdravje še vedno ni izdal predpisa o poklicnih boleznih. Vemo, kaj to za izvajanje tega zavarovanja v praksi pomeni. Svet za invalide kot posvetovalni organ Vlade sploh ne deluje; vemo, da so to ljudje, ki so tudi bolj ranljivi. V predalih pristojnih ministrstev sta obležala zakon o osebni asistenci

in zakon o dolgotrajni oskrbi, ki naj bi bila pripravljena do sredine leta 2014. Treba je opozoriti tudi na naslednje. Na podlagi zahteve Varuha je Ustavno sodišče presodilo ustavnost oziroma neskladnost Zakona za uravnoteženje javnih financ. Ta je prizadel kar 26 tisoč upokojencev, ki so jim bile neupravičeno odvzete pokojnine. In ZPIZ poroča oziroma varuhinja v svojem poročilu, da je zaradi odprave teh posledic nastalo približno milijon evrov škode. Zato bi bilo dobro tudi tu poiskati odgovornost za tako ravnanje. Državni zbor je maja 2013 sprejel zakon o odpravi posledic razveljavitve teh členov tega zakona in tudi tu so spet nastale razlike med prizadetimi. Tisti, ki so se pritožili na odločbo ZPIZ o zmanjšanju pokojnine, so dobili povrnjene odtegnjene zneske za nazaj; tisti pa, ki se niso pritožili, so dobili povrnjene zneske samo za naprej. Poleg tega prizadetim upokojencem niso bile izplačane obresti za odvzeta sredstva, medtem ko je javnim uslužbencem država ob povrnitvi dela neizplačanih plač obračunala obresti. Tako navaja varuhinja v svojem poročilu, iz katerega sem to tudi prebrala.

Zato menim, kot sem že uvodoma dejala, da bi se morali poslanke in poslanci v sedanjem mandatu, večina nas je novih, bolj zavzemati, da do teh krivic ne bi prišlo, da se prepreči sprejem take zakonodaje. Na koncu pa bi se rada varuhinji zahvalila, res prisrčna hvala za tako izčrpno poročilo, res je dobro in vesela bi bila, če bi se vaša priporočila uresničila. Na nas pa je in upam, da bomo vsi delali v to smer, da se kršitve ne bodo več tako pogosto dogajale, kot so se do sedaj. Vsaj toliko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem dr. Mitji Horvatu, pripravi naj se gospod Franc Jurša.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana varuhinja, spoštovani gostje in seveda kolegi poslanke, poslanci!

Varuh je opravil ogromno dela tudi v letu 2013, za katerega smo dobili poročilo. Moje srčno upanje je, da bo to poročilo vsako leto tanjše. In v tej količini bom štel tudi uspešnost njegovega delovanja, za katerega pa vem, da ni odvisno samo od njega, ampak je predvsem odvisno od tistih, na katere so priporočila naslovljena. Ugotovljene nepravilnosti bi vendarle nekako sistematiziral v dve vrsti, torej v pravice pozitivnega in negativnega statusa. Želim si, da bi varuh lahko bil vsaj v tej meri razbremenjen, da bi se ukvarjal samo s pravicami negativnega statusa, pri čemer hočem reči, da pričakujem, da bodo vsi nosilci oblasti in vsi tisti, ki delujejo znotraj socialne države, opravili svoje delo. Opravili svoje delo tako, da ne bo tako, kot smo se pogovarjali zadnjič na odboru, da je Varuh za človekove pravice končno pribežališče vseh tistih, ki čutijo stisko, ki

so prizadeti v svojih pravicah in naletijo na zaprta, prevelika vrata, ki jih ne morejo odpreti. Pa tudi če jim uspe, da jih odprejo, tam ne najdejo sogovornika, ne najdejo uresničitve svojih interesov, potreb, da bi jim življenje lahko bilo lažje, da bi živeli človeka vredno življenje. Zato srčno upam, da bo varuh nastopil tudi kot tisti zaščitniški oče, ki stopi do soseda in je v pogovoru s tem sosedom, kadar so njegovi otroci prizadeti, uspešen; tako da pride do dogovora in ljudje lahko začnejo uveljavljati svoje pravice, kot je zamišljeno s pravnim redom. Če je pravni red pomanjkljiv in ne morejo priti do uresničitve, da bi lahko živeli človeka vredno življenje, bo treba zagotoviti vse potrebno, da se stanje na tem področju izboljša. Zato se še enkrat zahvaljujem za vsa opozorila, na katerih področjih, v katerih primerih nismo bili dovolj uspešni v preteklosti.

Bojim se, da rešitev, ki smo jo slišali nekajkrat v teh dneh in tudi danes, da so že nova delovna mesta dovolj zato, da se bo stanje izboljšalo, da se bo izboljšalo stanje človekovih pravic – da, do neke mere. Vendar stiske tistih, ki so zaposleni, da ne govorim o tistih, ki so že izpolnili pogoje za upokožitev in se težko prebijajo skozi življenje ter čutijo svoje življenje kot življenje, ki je v stiski, kjer se potem zatekajo k raznim vrstam pomoči – tukaj upam in apeliram na našo družbeno občutljivost in naše sočutje. Verjamem tudi, da bi bilo mogoče olajšati delo varuha, za katerega verjamem, da je zdaj preobremenjeno, ker ne more ugoditi in v zadostni meri posvetiti dovolj časa vsakemu od prizadetih. Upam in verjamem, da bomo lahko na nek določen način agregirali in našli tiste primere, kjer gre za masovne kršitve, tako da bomo lahko več prizadetih reševali hkrati, po potrebi seveda tukaj v Državnem zboru ali pa preko nosilcev izvršilne veje oblasti, sodne veje oblasti oziroma tistih, ki skrbijo za pravice na socialnem področju.

Še enkrat, najlepša hvala za ogromno delo. Najlepša hvala, da se odprti za ljudi, ki čutijo stiske, da nas na to opozorite in, kot rečeno, želim vam, da bo vsako leto poročilo varuha tanjše. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Francu Jurši, pripravi naj se gospa Eva Irgl.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav, spoštovana varuhinja! Tudi ostalim z ministrstva lep pozdrav, kakor tudi kolegicam in kolegom!

Ne bi ponavljal, ampak večina razpravljavcev danes vam je izrekla spodbudno, da imate dobro pripravljeno poročilo in vsem tistim se tudi jaz pridružujem.

Pozvali ste na nekoliko točk, ki so mi posebej ostale v ušesih in ko sem gledal poročilo, tudi ostalo v spominu. Na nekaj teh bi se želel tudi sam osredotočiti oziroma opozoriti

in povedati tudi osebno mnenje. Vaš poziv tukaj danes za govornico je bil predvsem, da se mi, poslanci ne bi sami s seboj več toliko ukvarjali, ker tako mislijo naši državljani in državljanke. Prepričan sem, da je to prava ugotovitev. Kolikor je v moji moči, 1,1 %, vam zagotovo lahko obljubim, da bom delal vse v smeri, da si ljudje tako ne bodo mislili.

Ena zadeva, ki mi je ostala še posebej v ušesih in na katero je opozorilo več razpravljavcev. To je pokop, dostojen pokop vseh mrtvih – predvsem se misli na tiste, ki so bili pobiti po vojni. Sam sem za tako rešitev, da se to naredi čim prej, zavzemal se bom tudi, da bo v naslednjem rebalansu proračuna, kolikor bo v mojih močeh, zagotovljen tudi denar, da temu primerno obeležimo, postavimo spomenik vsem tistim, ki do sedaj niso bili dostojno pokopani.

Omenili ste predvsem veliko socialno stisko. Ja, v času, v katerem živijo, v recesiji, je pač ta socialna stiska vedno večja in prizadeva predvsem tiste najšibkejšie. To so brezposelni, stari, mladi, ki niso zaposleni, otroci in v veliki meri tudi invalidi. Žal vse več ljudi, po moji presoji, prosi, berači na ulicah, išče hrano v kontejnerjih za smeti. To mora biti zaskrbljujoča zadeva za našo družbo. To ni samo v Sloveniji, žal tudi drugod po svetu, ponekod mogoče še več. Ampak mi moramo skrbeti za svoje državljanke in državljane. Mi smo poklicani od ljudi, da bomo skrbeli v smeri, da bo takih ljudi čim manj oziroma da jih sploh ne bo.

Veste, spremljal sem tudi nagovor papeža Frančiška predstavnikom 90 držav, ko je govoril o nekaterih zadevah, povezanih s hrano, na Konvenciji Združenih narodov o prehrani. En kratek njegov citat bom danes tu povedal: "Boleče je gledati, kako boj proti lakoti in podhranjenosti ovirajo tržne prioritete in primat dobička, ki so hrano spremenili v običajno trgovsko blago, podvrženo finančnim spekulacijam." Dejal je tudi, da "revni in lačni še vedno stojijo na ulicah in prosijo za zdrav grizljaj. Prosimo za dostojanstvo, ne za miloščino ..." in tako dalje. To nam verjetno vsem nam tukaj zelo veliko pomeni. Nekateri mi boste rekli, kaj pa Rimskokatoliška cerkev na Slovenskem. Mi boste rekli, kaj pa škofija v Mariboru. Odgovoril bom takole, da papež Frančišek zamenjuje ljudi na čelu škofij in poskuša nastavlja na ta mesta ljudi, ki niso željni pohlepa. Te iste zadeve bi se morali lotiti tudi v državi in odstraniti vse tiste, ki jim je pohlep prioriteta. Verjetno bi potem imeli dosti bolj pravično družbo in vedno manj bi bilo ljudi, ki bi stali na ulicah in ki bi stali pred zabojniki za smeti in iskali hrano.

No, seveda v nobenem primeru pa ne bi smel končati s tem, kajti le sem predstavnik stranke, ki se zavzema za starejšo generacijo, za starejšo populacijo, ampak ne samo za starejšo generacijo in starejšo populacijo, tudi druge stvari nas zelo skrbijo. V poročilu ste omenili novodobno suženjstvo delavcev. Veste, tega suženjstva je v Sloveniji ogromno in je zaskrbljujoče. To veriženje je prisotno v vseh

okoljih, mislim, da ga moramo skupaj z ustvarjalci predlogov zakonov, mi, ki jih sprejemamo v Državnem zboru, in z močnim nadzorom čim prej izkoreniniti, da ne bomo imeli dejansko novodobnih sužnjev.

Zdaj pa k tisti zadevi, ki sem jo maloprej omenil. Poglejte, v naši državi imamo okrog 600 tisoč upokojencev. Prag revščine je po podatkih za leto 2013 593 evrov. Pod tem zneskom ima pokojnino 296 tisoč 847, lahko rečemo 50 % vseh upokojencev. Zdaj pa apel na Vlado – ona je tista, ki lahko te zadeve na nek način poskuša urediti, kolikor pač ima možnosti, priložnosti, finančnih sredstev, tudi to razumem –, prvo na predsednika Vlade, drugo na ministra za finance, tretje na ministrico za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti in seveda na vse člane Vlade. Mi smo res tudi koalicijska stranka, ko pa nekdo spregovori, da bo odvil pokojnino oziroma regres za upokojence, ki imajo ta denar v glavnem za nakup, bom rekel čisto tako enostavno in preprosto, na podeželju za nakup drv, da se bodo lahko pozimi segreli, potem pa jaz ne morem mirno sprejeti zadeve in odreagiram. To verjetno ne bo pomenilo, da se ne bomo sami s sabo preveč ukvarjali, to pomeni, da želim sporočiti, da tem, ki nimajo, nimamo kaj vzeti.

Želim vam v tem letu uspešno delo, želim, kot je rekel moj predhodnik dr. Horvat, da nam naslednje leto prinesete čim tanjše poročilo in čim manj priporočil. To je znak, da smo vsi nekaj naredili to, kar smo danes tukaj v dvorani tudi obljubljali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospe Evi Irgl. Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana varuhinja človekovih pravic!

Pred seboj imamo danes 19. redno letno poročilo Varuha človekovih pravic, ki obravnava kršitve za leto 2013. Danes v razpravi tako poslanci opozicije kot poslanci koalicije ugotavljamo, da gre za zelo dobro pripravljeno poročilo in sama glede na to, da sem tukaj že kar nekaj mandatov in ker sem vedno bila članica Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, ki obravnava kot matično delovno telo prav poročilo Varuha človekovih pravic, lahko rečem, glede na to, da lahko naredim primerjavo s prejšnjimi poročili, da je verjetno to poročilo do sedaj resnično najboljše, kar zadeva preglednost kršitev človekovih pravic, pa tudi sam koncept vsebine. Tako s tega vidika vsekakor vse čestitke tudi z moje strani.

V uvodnem nagovoru oziroma v stališču Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke sem izpostavila tiste ključne kršitve človekovih pravic, za katere sama osebno ocenjujem, pa tudi Slovenska

demokratska stranka, da so v tem trenutku najbolj problematične. Govorila sem torej o delovnopравни zakonodaji in kršitvah človekovih pravic, ki so povezane s tem, govorila sem o revščini, ki je nedvomno velik problem trenutno v Sloveniji, seveda se ta zna še poglobiti, če ne bomo sprejeli konkretnih in primernih ukrepov na področju gospodarstva in na področju konsolidacije javnih financ. Seveda sem govorila tudi o brezposelnosti, ta gre z roko v roki z revščino, tudi ostali ste opozarjali na alarmantnost, ki nedvomno je velika, kar zadeva brezposelnost. Govorila sem o mobingu, tudi o sovražnem govoru, ki je še vedno zelo prisoten, in tukaj se strinjam z vsemi tistimi, ki ste povedali, da smo politiki oziroma tisti, ki nastopamo javno, odgovorni do tega, kar izrekamo, in da moramo, jasno, prej vsaj raje večkrat premisliti, kot takoj izreči nekaj, kar bi morda v javnosti bilo lahko napačno razumljeno. S tega vidika tudi razumem sporočilo, ki ga varuhinja zapiše, mislim, da na 26. strani poročila, ko pravi, da moramo na sovražni govor tudi mi med seboj opozoriti takrat, ko ga zaznamo.

Nisem v stališču Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke govorila, recimo, o kršitvah, ki so vezane na pravosodje, o tem smo veliko govorili že včeraj in tudi večkrat doslej, ampak vseeno bi želela opozoriti predvsem na sodne zaostanke, ki se meni osebno zdijo zelo velika kršitev pravic tistih, ki predolgo čakajo na odločitev sodišč in tako naprej. Zaradi kršitve pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja in sojenja v razumnem roku je namreč Republika Slovenija od leta 2005 do konca leta 2009 izplačala kar 2 tisoč 644 odškodnin in poravnjav, to pa v skupni vrednosti pomeni približno 6 milijonov evrov. Glede na situacijo, v kakršni smo, je to podatek, ki ni z njim kar zamahniti z roko, in to pomeni, da več kot bomo imeli sodnih zaostankov, več bo treba seveda sredstev nameniti za sanacijo tega stanja. Samo v letu 2011 je bilo izplačanih približno milijon evrov zaradi sojenj v nerazumnem roku, od leta 2005 do leta 2013 pa je država za odškodnine in poravnave plačala skupaj že 8 milijonov evrov. Zdaj pa si predstavljajmo, kaj vse bi lahko naredili s temi 8 milijoni evrov, mogoče tudi v smislu izboljšanja stanja v pravosodju, glede na to, da pravosodje, kljub temu da ne prevzema neke prevelike odgovornosti – celo več, generalni državni tožilec pravi, da mora biti tožilstvo izvzeto iz vsake odgovornosti –, ampak kljub temu pa zahtevajo določena sredstva. Trdim, da sodišča za svoje delo potrebujejo sredstva, morajo jih tudi dobiti, ampak morajo pa tudi vedeti, da se morajo odgovorno obnašati do določenih postopkov, ki jih naredijo, kar pomeni, da če sodniki v postopkih kršijo človekove pravice, potem morajo biti sankcionirani.

Sedaj pa glede na to, da imam še zelo malo časa, bi želela samo omeniti še, da smo k predlogu priporočila v Slovenski demokratski

stranki pripravili, mislim da, šest amandmajev. Trije amandmaji so vezani na pravosodje, delno sem jih že utemeljila. Gre za to, da s predlaganimi priporočili se predlaga sprejetje ustreznih normativnih ukrepov za zagotavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih, vzpostavitev odgovornosti v sodstvu, odpravljanje okoliščin, ki vzbujajo videz pristranskosti, dvom v neodvisnost sodstva, poštenost sodnih postopkov ter dviga zaupanja javnosti v pravosodje. Da ne bom brala teh treh amandmajev, sem samo utemeljila, kaj je bistvo vseh treh.

Potem imamo amandma, ki je vezan na stanovanjske zadeve. Državni zbor Republike Slovenije Ministrstvu za okolje in prostor priporoča namreč, da čim prej pripravi nacionalni stanovanjski program. Vsi skupaj vemo, da je to kar velika težava. Naj pojasnim, da je nacionalni stanovanjski program 2013–2022 že bil objavljen na spletni strani ministrstva, in to že 20. marca 2013, vendar še do danes ni bil poslan v zakonodajni postopek. Na to opozarja tudi varuhinja človekovih pravic v svojem poročilu in ugotavlja, da napredka pri sprejetju nacionalnega stanovanjskega programa ni zaznati, zato je temu ne nazadnje posvetila kar celotno podpoglavje. Tako bi tukaj naslovila prošnjo na vse poslance, ki ste tukaj v državnem zboru, da danes vendarle sprejmemo to priporočilo. Enkrat je bilo že predlagano na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, vendar ni bilo izglasovano, danes pa upam, da bo. Ker ni škodljivo, ampak je dobro.

Potem imamo že dva amandmaja, vezana na zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje. Državni zbor Ministrstvu za zdravje namreč priporoča, da pripravi sistemske ukrepe, s katerimi bo zagotovljena večja učinkovitost vseh vrst ... / znak za konec razprave/. Vsi namreč vemo, da je potrebna reforma zdravstva, da je treba nekaj narediti tudi na tem področju. Glede na to, da nimam več časa, upam, da boste ta priporočila podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem dr. Simoni Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovana varuhinja, spoštovana namestnika varuhinje, cenjeni zbor, spoštovani predstavniki Vlade!

Pravzaprav tole dopoldne danes je bilo za mene vrnitev v mojo prejšnjo službo. Na nek način je bil to neke vrste učbeniški dokaz tega, kje smo, ko se pogovarjamo o stanju človekovih pravic v naši državi. Učbeniški dokaz zlasti s treh zornih kotov. Dokaz tega, da človekove pravice niso enostaven fenomen, ampak da so izjemno kompleksen fenomen in da imajo v sebi, da v sebi nosijo pravzaprav tri obraze; če želite, tri moči. Eno je ta tako imenovani pravni obraz,

se pravi pravna regulacija ali pa regulativa tega, kaj naj bo človekova pravica. Drugo je politični obraz človekove pravice, kar smo imeli danes možnost poslušati vse od jutra dalje. Možnost tudi videti na takšen način, da smo prevladujoče poslanke in poslanci koalicijskih poslanskih skupin sedeli tukaj in razpravljali, poslušali to razpravo o stanju človekovih pravic in o poročilu varuhinje, z začudenjem pa mnogo manj intenzivno opozicijski predstavniki poslanskih skupin. To me napeljuje še na tretji obraz, ko govorimo o človekovih pravicah, in to je tako imenovani moralni obraz oziroma moralna moč človekovih pravic, ko ni potrebna nobena regulacija, ko ni potrebna nobena praksa, treba je samo imeti ustrezen vrednotni sistem, ki nas vodi, pa potem ne potrebujemo nobenega prava, nobenih pravil, ampak samo s svojim moralnim odnosom in etiko dejansko razumemo, kaj je prav in kaj je narobe, do česa imamo dolžnost, obveznost, na kaj moramo opozarjati in kaj moramo kot zgled kazati v prihodnje pri svojem delovanju.

Drugo glavno sporočilo, ki ga lahko opazim danes iz te razprave in predvsem iz tega, kar smo imeli možnost prebrati v poročilu varuhinje, pa ne samo v tem, pravzaprav že v vseh preteklih, in kar je bilo zelo očitno vidno že v fazi, ko smo to poročilo, preden je prišlo na to točko, obravnavali v okviru Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti. To je vprašanje, pravzaprav potrebe po tem, ali in na kakšen način, kdaj naj država s svojo politiko vstopi v polje človekovih pravic. In ko vstopa, ali pravzaprav obstaja potreba po tem in na kakšen način naj to izgleda. Iz tega vprašanja ven praktično izstopata dva diametralno nasprotna odgovora, pa tudi praksi. Po eni strani praksa, na katero opozarja varuhinja v svojem poročilu, tudi v vsakokratnih svojih nagovorih, ki kaže na to, da je država izjemno pomembna; izjemno pomemben mejnik, skrbnik za varovanje človekovih pravic v tem smislu, da je na nek način skrbnica, negovalka, takrat, kadar iz takšnih ali drugačnih okoliščin posameznik ali pa civilna družba ni zmožna s svojim lastnim kapitalom tega zagotoviti. V tem pogledu se je vzpostavil tako institucionalni varstveni instrument, za katerega smo tudi že danes slišali, da ima dolgo zgodovino v naši državi in dejansko sega od dela, ki ga opravlja varuhinja, preko potem vseh institucij sodne veje oblasti. Tule se je pokazalo tudi to, da smo s črko na papirju vzpostavili tudi določene institute s tem namenom, ki pa so ostali žal črka na papirju, tule se je pokazalo tudi to, da je medinstitucionalno sodelovanje institucij države, ki so vzpostavljene s primarnim namenom skrbi in varstva človekovih pravic, pogosto zelo šibko. Pokazalo se je pa še nekaj drugega, in to je ta drugi obraz te skrbniške, negovalne funkcije, če želite, države v odnosu do človekovih pravic; namreč to, kako je v današnjem času dejansko potreba po različnih vsebinah človekovih pravic vseprisotna. To pomeni, da se ne ukvarjamo

samo z vprašanjem več temeljnih človekovih pravic, ampak se ukvarjamo s tem, kar Združeni narodi definirajo kot vse štiri oziroma celo že pet generacij različnih vrst, različnih vsebin človekovih pravic. In še več od tega; pokazalo se je, da v naši državi pravzaprav najbolj trpijo pri zlorabi, pri nespoštovanju človekovih pravic različne skupine, ki so že tako in tako v družbi ranljive in so v manjšini. Na to je opozorila varuhinja, na to velja ponovno opozoriti.

Čeprav so temeljenje pravice zagotovljene, hkrati pravzaprav najbolj osnovne, če želite moralne pravice, moralni del, moralna nota, v naši državi krepko šepa in to na različnih področjih našega javnega in tudi zasebnega življenja. Omenjale so se skupine, kot so socialno šibki, otroci, mladi, starejši oziroma starostniki, brezposelni in zaposleni, invalidi, otroci s posebnimi potrebami, manjšine – o tem govorimo. Govorimo o skupinah, ki najbolj potrebujejo to državo. In govorimo hkrati o tem, da je vse zapisano. Pa se ne izvaja! Ali pa je zapisano, pa se interpretira po lastnih potrebah, po lastnih namenih. To je ta drugi obraz diametralno nasproten tega, zakaj pa ne potrebujemo vloge države in vloge politike pri človekovih pravicah, pa jo še krepko imamo in jo lahko opazujemo. To je pa obraz tega, ko človekove pravice postajajo orodje za politično moč in za to, da se jih uporablja kot instrument, s katerim se samo še nadalje nadaljuje z razkolom in s poglobljanjem nestrpnosti in drugačnosti, nesoglasij in konfliktov v neki civilizacijski družbi. Na tej točki pravzaprav bi želela reči samo še eno zadevo, potem pa – vidim, da imam še dovolj časa, da bom povedala še nekaj zadev v zvezi z amandmaji kolegov iz Poslanske skupine SDS.

Želela bi povedati, da ko se pogovarjamo o človekovih pravicah na takšen način kot o pravicah, ki imajo v sebi pravno, politično in moralno moč, da se pogovarjamo tudi o tem, da je natančno jasna odgovornost, ki jo nosimo nosilci teh človekovih pravic, nosilci tega, nosilci različnih institucij in institutov, ki smo poslani tukaj za to, da skrbimo za človekove pravice. In natančno se ve, če želite, pa zdaj pravno, pa politično, vsekakor pa pri posamezniku – upam – tudi moralno, kdo je odgovoren, kdaj je odgovoren, zakaj je odgovoren, na kakšen način, komu je odgovoren in kakšne posledice prinaša njegovo delovanje ali pa nedelovanje v odnosu do te odgovornosti. In kakšne posledice to nosi tistim, zaradi katerih je oziroma smo tukaj.

Zdaj pa še kot rečeno, nekaj odzivov oziroma pojasnil na tri amandmaje, ki jih je Poslanska skupina SDS že vložila v obravnavo na Komisijo za peticije in človekove pravice ter enake možnosti, pa se je naša poslanska skupina oziroma člani te komisije iz Poslanske skupine SMC z njimi nismo strinjali in jih zaradi tega tudi danes celotna poslanska skupina ne bo podprla. Prvi predlog je bil, da podpremo amandmaje na področju poglavja 2.4

Pravosodje – govorim o poglavju iz poročila varuhinje človekovih pravic. Naj še povem to, generalni odziv na vse predlagane amandmaje je ta, da so dejansko v poročilu vsa ta priporočila, ki jih je Poslanska skupina SDS potem še v oblike amandmajev spravila, da so pravzaprav že prisotne v priporočilih varuhinje, tako da se nam je zdelo tudi to nekako v luči tega, kar sem prej govorila. Vendar pa terja kljub vsemu nekaj še dodatnih vsebinskih pojasnil, zato da boste razumeli, da ni bila naša kaprica, ne napenjanje mišic to, da nismo podprli teh amandmajev, ampak so bili močni vsebinski razlogi zadaj. Če govorimo o amandmajih na področju pravosodja, bi povedala takole. Podprli jih nismo zaradi tega, ker so vsa priporočila vsebovana že v obstoječih priporočilih varuha, in sicer v priporočilih od številke 47 do 60. Bodisi se že tako in tako izvajajo v praksi ali pa so že del obstoječega pravnega reda in ni nobene potrebe po tem, da zakonodajna veja oblasti na tej točki sploh še dodatno intervenira, ker bi bilo to celo protiustavno.

Glede projektov v zvezi z večjo preglednostjo in učinkovitostjo dela sodstva ter skrajšanja sodnih postopkov je treba povedati, da se ti že izvajajo. Pa bom povedala, na kakšen način. Leta 2002 je bila izvedena analiza sodnih zaostankov v Republiki Sloveniji, analiza vzrokov in predlogi za zmanjšanje in odpravo. Od leta 2002 do 2004 je bilo v okviru twining projekta Modernizacija pravosodnega sistema načrtanih in realiziranih več ukrepov, katerih cilj je bil usmerjen tudi k zmanjševanju in odpravi sodnih zaostankov. Od leta 2001 dalje se je pravosodje ukvarjalo z odpravo sodnih zaostankov v okviru več projektov, na primer Herkules, Matra flex. Računsko sodišče je v okviru revizijskega poročila Odprava sodnih zaostankov, ki po vsebini predstavljajo nerešene sodne spise, poiskalo odgovore na vprašanja, ali je Republika Slovenija pri odpravi sodnih zaostankov učinkovita in uspešna. Ministrstvu za pravosodje, Vrhovnemu sodišču in Sodnemu svetu je Računsko sodišče priporočilo, naj vsak v okviru svojih pristojnosti in ob ustreznem medsebojnem sodelovanju upoštevajo in uresničijo dana priporočila revizije. Prav tako je bila junija 2013 med Vrhovnim sodiščem in Vlado Republike Slovenije podpisana zaveza državljanom za izboljšanje stanja v sodstvu.

Gremo dalje. Glede nepristranskosti sodnikov. Zahteva potem izhaja tudi iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice – 6. člen, prvi odstavek Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic. Veljavna pravna ureditev pa ureja vprašanje izločitve sodnikov, ki posredno omogočajo, da tudi videz nepristranskosti sodišča ostane neokrnjen. Zakon o kazenskem postopku pozna tako imenovane izločitvene razloge ter odklonitvene razloge, pri katerih gre za obstoj okoliščin, ki vzbujajo dvom v sodnikovo nepristranskost.

Glede ustavne neodvisnosti sodnikov. Sodniki so pri opravljanju svoje funkcije

neodvisni, vendar vezani na zakonodajo oziroma ustavo – govorimo o 125. členu Ustave Republike Slovenije. Neodvisnost sodnikov ni sama sebi namen, temveč zagotavlja hkrati tisto strokovnost in nepristranskost, ki jo vsak posameznik utemeljeno pričakuje od sodišč in od sodnikov. Se spomnite, ko sem govorila o odgovornosti? Glede disciplinske odgovornosti sodnikov, ta je urejena v 7. poglavju Zakona o sodiščih. Glede kazenske odgovornosti sodnikov, to ureja Kazenski zakonik, ki pozna kaznivo dejanje protizakonitega, pristranskega in krivičnega sojenja. Govorimo o 288. členu Kazenskega zakonika, ki ga stori sodnik, če pri vodenju sodnega postopka ali izrekanju sodne odločbe zavestno krši zakon ali izkrivlja pravo, da bi stranki v postopku škodoval ali ji neupravičeno dal prednost oziroma če z opisanim namenom opre sodno odločbo na dejstva, za katera ve, da ne obstajajo ali se krivo podtikajo z lažmi in nedovoljenimi dokazi. Na to temo bomo danes imeli tudi še v okviru tako imenovanih točk Mandatno-volilne komisije eno točko in eno glasovanje, zato kot dokaz tega, da se tudi to povsem spoštuje.

Potem imamo amandma upravne zadeve, zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, in sicer je v svojem 124. in svojem 125. priporočilu varuhinja že nakazala oziroma že povedala, kaj se v zvezi s tem predlogom vsebinskim že izvaja oziroma kaj priporoča. Tako tudi tule ne vidimo nikakršne potrebe po dodatku oziroma po glasovanju za amandma in enako velja tudi še za amandma, ki se nanaša na stanovanjske zadeve. Tudi ta je že ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospe državni sekretarki Martini Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa. Spoštovana gospa varuhinja, oba namestnika, spoštovane poslanke in poslanci!

Poslušala sem to razpravo in nekako kot predstavnica Vlade in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je tisto ministrstvo, ki nekako se nanj nanaša največ pobud, največ zahtev glede upoštevanja položaja človeka, glede uresničevanja in glede odprave teh kriz z vidika posameznika in posledic, ki jih čutijo posamezniki, čutim odgovornost in dolžnost, da se oglasim ob tej priložnosti. Ne zato, da bi podrobno odgovarjala, ali pa razlagala, ali pa celo se zagovarjala, ali zagovarjala Vlado oziroma naše ministrstvo, ampak vendarle, da se odzovem na nekatera področja, ki so bila izpostavljena, in da povem, kje smo danes na teh področjih.

Najprej glede revščine. Letos smo dobili dva kazalnika, dve raziskavi, ki se dotikata revščine, prva je stopnja tveganja revščine v Sloveniji na podlagi podatkov Statističnega urada, druga pa je revščina otrok na podlagi

raziskave Unicefa. Pri obeh rezultatih se je revščina povečala v Sloveniji. Moram opozoriti, da gre za podatke glede dohodka iz leta 2012, to pomeni, da raziskave vedno za nekaj časa zaostajajo od tekočih zadev, ampak ne morem z optimizmom napovedati, da ko se bodo delale raziskave za leto 2013, da bo stopnja tveganja revščine nižja. Žal tega ne morem reči, ker vemo, da je v Sloveniji kriza najdaljše zobe pokazala ravno v letih 2012 in 2013 in takrat je položaj posameznik in posameznikov postal najbolj resen. To smo že zaznali, zato smo že konec leta 2013 sprejeli nekatere spremembe socialne zakonodaje, ki so se nanašale na položaj ravno najranljivejših, to so pa enostarševske družine, družine, kjer sta eden ali oba starša brezposelna, in starejša gospodinjstva z eno samo osebo, po navadi so to starejše ženske. Ravno za te ciljne skupine smo sprejeli ukrepe, rezultati pa, kot rečeno, se še ne bodo pokazali, ampak se bodo pokazali šele, ko se bo delala ocena tveganja revščine na podatkih leta 2014, to bo pa šele 2016, ko bodo znani rezultati.

Naj pa vseeno povem, da ja, grozljivo je, vsak reven otrok je sramota in si ne zasluži tega, nikakor si ne zasluži tega. Povečalo se je število revnih otrok, pa vendar se je Slovenija na celotni tej lestvici še vedno uvršča na 7. mesto, na 7. mesto, v okviru Evropske unije pa na 6. mesto, ker je Norveška še tista, ki nas prehiteva.

Kar se tiče zaostankov pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, pa tudi na področju štipendiranja in pravic iz dela. Ta opozorila so večletna v priporočilih, so večletna in so upravičena, absolutno so upravičena, ker nihče si ne zasluži čakati na rešitev svoje odločbe na drugi stopnji tako dolgo. Ravno zato smo se tega problema lotili in moram reči, da zaostankov na področju štipendiranja in pravic iz dela tako rekoč ni več, se rešujejo tekoče zadeve. Kar se pa tiče zaostankov glede uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, v poročilu je navedena številka 10 tisoč 200 ali nekaj podobnega, skoraj 11 tisoč, podatek z začetka tega tedna je 4 tisoč 200. Ja, to je še vedno veliko, ampak do konca septembra smo zavezani, da bomo te zaostanke v celoti odpravili in da se bodo takrat reševale samo še tekoče zadeve.

Kar se tiče zaposlovanja, ko se bo gospodarska situacija izboljšala, se seveda pričakuje, da se bo tudi zaposlovanje in ta aktivnost na trgu dela povečala, recimo, sama od sebe. Pa vendar v tem času krize je bilo pa nujno potrebno sprejeti ukrepe, ki bodo omilili ta naravni tok trga dela, zato smo evropska sredstva, ki so bila namenjena za vključevanje brezposelnih preko različnih programov v zaposlitev, porabili tako rekoč 100-odstotno – mislim, da je številka med 97 in 98 odstotki –, ker se zavedamo, to niso trajni ukrepi, ki bi lahko delovali deset, dvajset, trideset let, ker tudi ne pričakujemo, da bo ta kriza trajala deset, dvajset, trideset let. Za to vmesno obdobje so pa

ti okrepi vsekakor nujno potrebni, da vsaj imamo določen delež zaposlovanja. In rezultati glede zmanjševanja števila brezposelnih to kažejo, da je bilo potrebno. Še posebej je pomemben in je za izpostaviti ta paket jamstev za mlade, vreden 157,7 milijonov evrov, ker so mladi res tista kategorija, ki je verjetno najbolj nosila posledice te krize. Izšli so iz izobraževanja z izjemno zmanjšanimi možnostmi zaposlitve, poleg tega pa z izjemno zmanjšanimi zmožnostmi osamosvajanja. Zato je to bilo potrebno.

Mogoče za konec še položaj zagovornika načela enakosti, že včeraj ste pri odgovoru na poslanska vprašanja slišali, kako se to rešuje. Naj res mogoče povem samo še časovnico, s 1. julijem 2015 načrtujemo, da bo zakon začel veljati in se začel izvajati in da bo položaj zagovornika načela enakosti urejen v skladu s priporočili Evropske unije in da bo deloval na vseh treh vsebinskih področjih, na katerih mora delovati; se pravi tako obravnava individualnih primerov in svetovanje kot osveščanje in obveščanje in ne nazadnje neodvisne raziskave s področja nediskriminacije.

Za konec naj mogoče rečem, da je pa – čeprav ne vem, če se to sme reči, ampak vseeno –, sreča v nesreči v tej krizi je bila pa to, da je vseeno ta kriza prinesla neko večje zavedanje tega, da vsi živimo v skupnosti, da ne moremo eden brez drugega, da nihče ne živi sam v izoliranem svetu. Zato so se povečala ta dobra dela ljudi, povečala se je pomoč sosedov, prijateljev med seboj. To je neka pozitivna zadeva, za katero močno upam, da se bo tudi, ko bo ta kriza izzvenela, ohranila naprej.

Zato naj za konec samo še rečem, da mi vseh priporočil varuhinje nikakor ne jemljemo kot neke puščice, ki so naperjene nasproti Vladi, nasproti našemu ministrstvu, ampak kot neko ogledalo in opomin, kako ljudje vidijo ta položaj v državi, kako ljudje vidijo svoj položaj in kako moramo res pri vsakem nadaljnjem ukrepu, ki ga sprejmemo, pri vsakem zakonu, ki ga predlagamo, pač ta položaj človeka vzeti v obzir in se v skladu s tem ravnati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem predlagatelju, varuhinji človekovih pravic gospe Vlasti Nussdorfer. Izvolite.

VLASTA NUSSDORFER: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, gospod Hainz, cenjene poslanke in poslanci in seveda tudi predstavniki Vlade!

Oglašam se po skoraj petih urah, kar pomeni, da je toliko časa danes o tej pomembni tematiki, torej o poročilu Varuha človekovih pravic za preteklo leto, potekala zelo živahna, očitno tudi konstruktivna debata. Uvodoma sem imela le petnajst minut, sedaj imam nekoliko več in bom lahko preletela vse, o čemer še morda v uvodu nisem spregovorila.

Tako sem se pozabila zahvaliti dvema poslanskima skupinama, in sicer Novi Sloveniji in Stranki SMC za sprejem. Kajti dejansko, potem ko sem poslala, so poslali pri Varuhu letno poročilo vsem strankam v Državnemu zboru, sem zapisala, da me lahko povabite in da bom poročilo tudi podrobno predstavila oziroma se z vašimi poslankami in poslanci pogovorila. Ta možnost mi je bila torej v dveh strankah dana, hvala lepa, mislim, da je bila to priložnost in zagotovo jo boste lahko tudi drugi še izkoristili.

Ker je vseskozi pozdrav namenjen tudi dvema namestnikoma, moram povedati, da so bili oziroma so z menoj kar vsi, kajti prostora tukaj ob meni ni dovolj, zato sta dva spremljala vse to dogajanje od tam zgoraj, z balkona, kjer je ostala še moja namestnica, kajti namestnik Tone Dolčič je odšel na izobraževanje projekta Zagovornik – glas otroka, ki poteka danes popoldne – in se mu bom tudi kasneje pridružila – in še jutri, kajti izobražujemo v tem pomembnem projektu kar 80 zagovornikov, da bodo še bolje stali ob strani otrok in jih slišali v številnih postopkih, ki so jim ti izpostavljeni.

Zahvalila bi se za vse vaše ugotovitve, za vse, kar ste opozorili, o čemer ste danes govorili, kajti zdi se mi pomembno, da se vsak od vas dotakne teme, ki mu je morda še bližja, z ozirom na to, kar je delal prej, kar opaža v tem državnem zboru, ne nazadnje je tu tudi danes veliko novih poslancev. Pri Varuhu nam torej ni vseeno, tako kot tistim ljudem tam zunaj, kaj menite, kako sprejemate, predvsem pa ne, za kaj se zavzimate in za kaj se boste še v prihodnosti, kajti beležimo, kot je bilo rečeno, 20-letnico varuha. Lahko rečemo, da je to malo ali pa veliko. Za našo državo veliko in letos ob 10. decembru, dnevu človekovih pravic, bomo pogledali nazaj in ugotovili, kje smo bili skupaj z državo in institucijami uspešni in kje nam še ni, bom rekla, uspelo, pa se bomo tudi skupaj z vami in vsemi drugimi službami te države trudili naprej.

Seveda ne morem mimo zdravja, zdravstva, zdravja naših ljudi, ki ga ne sme kupovati denar, ampak mora biti dostopno vsem. Pri Varuhu smo bili še posebej pozorni na mlade invalide. Celo obiskali smo jih v domu starejših občanov Bežigrad. Ne zdi se nam primerno, da morajo te osebe svojo mladost, a vendar hendikepirano, preživljati v domu starejših občanov, kjer jim ni na voljo tudi dovolj kadra. Razumemo stisko, a vendar je treba razumeti tudi njih.

Dotaknili ste se mnogi – sama se uvodoma tej temi nisem mogla toliko posvetiti – deložacij, stanovanjske problematike. Res je velika. In ko človek izgublja streho nad glavo, se sprašuje, kaj mi še ostane, ker streha pomeni tudi dom. Zato vsakega župana, ko ga obiščem, vprašam, kako je z bivalnimi enotami in kako rešujete tiste, ki niso zmogli plačevati edinega doma, ki so ga še imeli. Odgovori so različni in zato upam, da

bo na tem področju, tudi na področju lokalne samouprave in države, narejeno veliko več.

Zelo nas zanima zaposlovanje. Tudi javna dela. Sprašujemo se, zakaj so ta včasih omejena, ko pa bi nekateri po 24 mesecih še vedno tako zelo radi delali, pa tudi tam, ker delajo, čutijo potrebo prav po njih. Vprašljiva je včasih za marsikoga, ki nam piše, učinkovitost inšpekcijskih služb, a tudi tu lahko koga pohvalimo, kajti izboljšale so se tudi zaradi naših prizadevanj. Sama sem obiskala inšpekcijski svet. Menim, da je primeren organ, ki nadzoruje inšpekcije, kar 25 jih premoremo v Sloveniji, ki so dolžne ljudem odgovarjati na njihove vloge, biti prijazne, predvsem pa hitre in učinkovite.

Opozarjamo v postopkih seveda tudi na izvršitelje, na stečajne upravitelje in na izvedence, ki morajo svoje delo opraviti čim prej, kajti gre za posebne postopke, ko rabimo nekoga dodatno, da torej ugotovi kršitve, da pripravi mnenje, ki pa mora vzdržati presojo. Zlasti pri izvedencih, če gre za otroke, se nam zdi velika krivica in kršitev otrokovih pravic, če morajo večkrat k izvedencem, kajti s tem je zanje lahko narejena nepopravljiva škoda. Sami vemo, kaj ti obiski predstavljajo, če bi mi odrasli morali po tej poti.

Forenzika v Mariboru – nismo se je dotaknili, a posvečamo ji veliko pozornost, ker dobivamo tudi veliko pobud. Žal, čeprav je bil to uspeh tudi prizadevanj Varuha, se že srečujemo s prezasedenostjo, ni dovolj kadra, torej s številnimi težavami.

O lokalni samoupravi nisem govorila, a vendar menim, da je nedopustno, da imamo v Sloveniji še vedno javne ceste po zasebnih zemljiščih. Seveda je Ustavno sodišče o tem reklo svoje in dalo lastnini prednost in prav je tako, a vendar ni prav, da se dogajajo zapore, da imajo mnogi ljudje veliko pritožb in ko prihaja do sporov s sosedi, lahko zaprejo vsako pot.

Narodne skupnosti, predstavnik manjšine se je danes oglasil, gospod Göncz. Moram reči, da sem letos v januarju poslovala s kolegi v Lendavi, sestala sva se tudi s predstavniki manjšine, vsem manjšinam bomo v primeru kakršnihkoli težav namenili pozornost in spremljali tudi sovražnosti, ki se včasih pojavljajo. Da pa ne sme biti ovira, da ljudje ne bi svobodno o tem spregovorili, ampak da bi jih bilo strah.

Zagotovo, opomnili ste me tudi na probleme verujočih. Če gre za problem javne televizije, s čimer smo se srečali, moram povedati, da sva se z namestnikom sestala tudi z varuhom pravic gledalcev, ki je odziven, ki na to opozarja, a ko gre za zasebne medije, varuh nima pravic, da bi posredoval. Zato je pomembno, da vsak od nas dobro ve, kaj je sovražnost, kaj je nestrpnost in kaj pomeni nediskriminiranje vsakogar v tej državi.

Zavedam se, in pri Varuhu o tem pišemo že leta, da so potrebna hitrejša sojenja, da je drago plačevanje vseh odškodnin, ki prihajajo z Evropskega sodišča za človekove pravice. A ko

smo se pozanimali, smo ugotovili, da gre, če lahko rečemo k sreči, za starejše zadeve, ki se tudi na tem sodišču ne odvijajo prav hitro, a ko pride odškodnina in jo je treba plačati, se to zareže v nekoga, se o tem piše in govori in upam, da je to dober opomin za tekoča sojenja, ki morajo potekati ne le hitreje, pač pa tudi kakovostno, da ne bo prihajalo do razveljavitev, ki zagotovo stanejo marsikaj.

O medijih ste govorili in govorimo tudi mi. Tudi tej tematiki smo posvetili v poročilu veliko strani. Ukvarjali smo se z otroci in mediji. Kot veste, smo imeli celo poseben posvet, dosegli smo skupne točke, a kaj, ko včasih tu marsikdaj odpovemo. Tako mi, ki radi zaupamo, torej javnost, zgodbe, ki se dotikajo družin, nasilja in otrok, medijem, ker menimo, da so še edini, ki lahko pomagajo, a zagotovo se je treba držati opozoril, ki jih je sprejel Varuh skupaj z ZIPOM – Središčem za zagovorništvo in tudi z novinarskim razsodiščem, da je treba izjemno občutljivost pokazati, kadar gre za otroke, ki niso nič krivi, da so vpeti v zgodbe odraslih, in morajo žal nastopati v medijih. Kot veste, iz tega prostora težko odideš nepoškodovan, kajti vidijo te tvoji sošolci, pa čeprav gre za revščino, pa čeprav gre za bolezen ali za potrebo po kakšni operaciji, a takrat se začneš smiliti svojim sošolcem, kar pa zagotovo ni prav. Prepričana sem, da starši marsikdaj stopijo na to pot z izrazom nemoči, ker ničesar drugega ni. A preprečimo to, naredimo, da bo vse za otroke poskrbljeno, torej da bo tako, kot je treba, in da ne bo njim ostala edina pot, torej preko medijev. Zagotovo pa so mediji izjemnega pomena, če osveščajo, če stopijo v slovenski prostor z zgodbami, pa čeprav so prekrita imena in pojavi otrok in družin, da nas opozarjajo. Takrat tudi varuh išče odgovore, išče jih lahko preko lastnih pobud in ugotavlja, ali se da na tem področju še karkoli narediti.

Zagotovo se lahko pogovarjamo, in to dolgo, o sovražnem govoru, a prepričana sem, da ste dobro razumeli strani, na katerih pišemo o njem, o naši pristojnosti, o vaši zavezi, o vaši odgovornosti. Odgovornost vsakega od nas je, kako govori, kako nastopa, kako strpen je, pa čeprav nimamo enakih mnenj. Prebrala sem misel, da je izgovorjena beseda lahko tvoj gospodar, neizgovorjena tvoj suženj in včasih bi veljalo kakšno besedo kar zasužnjiti.

Nove reforme zagotovo prinašajo veliko težav za ljudi, najprej z razumevanjem členov, kajti celo 5 pravnikov ima lahko 4 mnenja – in kaj naj reče nekdo, ki nima pravne izobrazbe? Torej, ko prihajajo nove reforme, je treba ljudi s tem seznaniti. Tudi na področju okolja ne verjamejo nikomur, ničemer, tudi ne raziskavam, zlasti, če monitoring plača kar sam onesnaževalec. Torej, je treba na to pot stopiti pripravljen. Ko smo se pogovarjali o baznih postajah in vprašali ljudi, zakaj jih rušijo, zakaj vidijo v tem veliko nevarnost za svoje zdravje, so rekli, ker vse, kar pride čez noč, je sumljivo. Torej bi morali v smislu Aarhuške konvencije o tem govoriti

mnogo prej. Resnično poudarjamo, da imajo druge države to že rešeno, vendar tam so s tem začeli osveščati ljudi veliko prej, zato so sprejeli in ko nekaj sprejmeš, ne moreš več imeti tako tehtnih argumentov proti.

Govora je bilo tudi o nasilju v družini, resnično poročilo se šele piše, za letošnje leto, žal vas ne bom razveselila, da bo veliko krajše, a resnično upam, da bo v tem času, ko bo nastajalo, le še en mesec bomo zbirali podatke, potem ga pisali prvo polovico leta, lahko veliko minusov se spremenilo v pluse. Ali bomo uporabili tak ali drugačen znak, vendar zelo jasno bomo dali vedeti, ali je kdo odpravil kršitve pravic, ali boste med tem uspeli sprejeti kakšen zakon, ki bo koristen za ljudi, podzakonski akt, ali se bodo ministrstva prilagodila vsemu, o čemer pišemo. Torej bo lahko poročilo daljše tudi zaradi pohval. Vidite, tega bi bila neizmerno vesela.

Kar se tiče zaostankov in dela sodišč, moram reči, da je to odgovornost na Ministrstvu za pravosodje – opozarjamo, v kratkem se bomo zagotovo srečali tudi z ministrom, kajti z dvema ministroma te vlade smo že opravili srečanje. Dali smo vam čas, torej nekaj mesecev za priprave, zdaj prihaja čas srečanj, aktivnih srečanj in pogovorov. In ko me sprašujete, kako uspeti, če ne uspeš, tako je gospod Gantar rekel, samo s priporočili, če so ta premalo, menim, da nasilja ne bom uporabila, zagotovo pa bomo glasi; glasni tudi z imeni. Dali ste mi veliko idej; ko prideš z imenom kot krivcem v medij, je lahko morda tudi drugače. Torej bomo opozarjali naprej, morda glasneje, morda z drugačnimi znaki, kot so megafon na naši naslovnici, kajti tudi v našem poročilu imamo zelo različne megafone; tiste, ki so prvič uporabljeni in so manjše velikosti, in tisti, ki so žal največji, kar smo velikokrat opozarjali, pa nismo bili slišani. Tudi o nasilju v družini in boljšem delu, še boljšem delu policije, ki se odziva, ki je dobra, ki se je izobraževala, sem govorila z ministrico za notranje zadeve, Györkösovo, ki je bila dva dni nazaj pri nas na obisku, skupaj z vedejem generalnega direktorja slovenske policije. Torej, nikoli nismo tako dobri, da ne bi bili še boljši in zato je na ljudeh, da opozarjajo, kdaj in kaj je narobe in takrat bomo reagirali.

Pri sodnih zaostankih lahko reagiramo, če je čas do razsodbe predolg, takrat imamo veliko možnosti, da ugotovimo, ali so uporabljena pospešitvena sredstva ali ne.

Govora je bilo, ker so se vas zgodbe dotaknile, tudi zgodbe o otrocih s posebnimi potrebami, pa o šoli na Ptuju, čeprav sem občasno izredno vesela, ker sem se zelo angažirala prav s to šolo, ki ni bila nikomur v ponos, pa sem ravno danes od kolega slišala, da je menda gradnja ta hip spet zastala. Torej bo treba spet v boj, pa čeprav je minister obljubil denar – mislim, da so ga tudi dali in tudi matična občina, Mestna občina Ptuj –, a kaj, ko je na tem območju in za to šolo pristojnih še 16 drugih

občin. In kako poenotiti ljudi, ko pa vemo, da se še dva težko zmenita, kaj šele 16! Poznamo razmere v Stari Gori, obiskala sem jo nedavno s kolegom Dolčičem in ekipo. Prepričali smo se sami, da je tam izredno hudo. Poznamo tudi Debeli rtič in prizadevanja staršev, zato nisem zaman omenila, da je pač velik problem vključitve odraslih s posebnimi potrebami po 26. letu v varstveno delovne centre. 500 čakajočih nam ni v ponos. Vesela pa sem nove številke Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve. Imajo celo števec in to je pozitivno, ko se šteje, koliko je še zaostanka. Če bo ta kmalu padel, tako kot je obljubljeno, potem bodo zadovoljni tudi ljudje, pa čeprav nekateri z grenkim priokusom, ker so čakali predolgo.

Poslovanje torej dveh zaročencev. Vprašali ste me, težko je dogovoriti, ker sem hipoma ugotovila, da gre za soboto, ko je še praznik, torej 2. maj, očitno prihodnje leto, vendar Varuh vseskozi opozarja tudi na dobro upravljanje. Kako vesela bi bila ta dva zaročenca, če bi nekdo tako dobro upravljal, da bi rekel, naredil bom izjemo. A kot vemo, ne moreš ob sobotah, nekaj časa je sicer bilo tako pri Virantu, niti narediti osebne izkaznice in v nekaterih krajih med vikendom tudi ne pokopati svojih svojcev. Torej so neke izjeme, a v državi se da za kakšen poseben dogodek narediti tudi drugačno izjemo. Govora je bilo tudi o psihičnem nasilju, pa medijih. Poznam zgodbo. Tudi mi smo bili opozorjeno na uvodnik revije, ki je izšla ta teden v torek. Torej gre dejansko za oddaje, o katerih je varuh, pa čeprav za komercialne televizije ni pristojen, veliko govoril kot avtoriteta, kot tisti, ki lahko spregovori, da je potrebno paziti na mlade, na otroke, ki to gledajo in spremljajo, in če je nasilje prehudo, je vredno torej vse pozornosti in mislim, da se bo dalo tudi na tak način kaj narediti.

Bilo je govora tudi o samostojnem zagovorniku načela enakosti, za kar se že dolgo prizadevamo in upam, da bomo počasi lahko tudi našli skupen jezik v državi tudi za institucijo človekovih pravic.

Zaključila pa bi z eno mislijo, ki sem si jo izbrala za vas. To je Ulpijanov rek, ki pravi: Pošteno živeti, drugega ne prizadeti, vsakomur priznati tisto, kar mu pripada. Ne velja samo za vas, ampak za vse tiste, ki nas gledajo, poslušajo, ki bodo to lahko brali in udeleženi. In takrat bomo lahko rekli, da bomo naredili velik korak naprej; takrat bodo priporočila lahko počasi udeležena in takrat bomo lahko zadovoljni, ker bo tudi varuhovo poročilo polno pohval ali pa bistveno krajše. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo in prehajamo na razpravo o vloženi amandmaji k predlogu priporočila, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 20. 11. leta 2014.

V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za novo poglavje 2.4 Pravosodje.

Želi kdo besedo? Ni prijav. Če nihče ne želi razpravljati, zaključujem razpravo oziroma je ni bilo.

V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za novo poglavje 2.9 Stanovanjske zadeve.

Želi kdo razpravljati? Tudi ne, hvala lepa. Torej zaključujem razpravo.

V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke 2.12 Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje.

Želi kdo besedo? Ne. Hvala lepa.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih in o predlogu priporočila bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinitvi 5. točke dnevnega reda. S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O SOGLASJU K PROGRAMU DELA IN FINANČNEMU NAČRTU AGENCIJE ZA ENERGIJO ZA LETO 2015.

Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015 je na podlagi 5. odstavka 399. člena Energetskega zakona v soglasje Državnemu zboru predložila Agencija za energijo. V zvezi s tem Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor predlaga Državnemu zboru, da Predloga sklepa o soglasju k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 ne sprejme. Za obrazložitev predloga odbora, dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na drugi seji dne 5. 11. 2014 kot matično delovno telo obravnaval Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015, ki ga je 15. 9. 2014 Državnemu zboru na podlagi 5. odstavka 399. člena Energetskega zakona posredovala Agencija za energijo.

Uvodno obrazložitev k programu je podala direktorica Agencije gospa magistrica Irena Praček. Izpostavila je, da je tretji sveženj evropske energetske zakonodaje, ki ga je v slovenski pravni red prinesel nov Energetski zakon, bistveno povečal vlogo Agencije kot regulativnega organa. To se kaže v občutnem povečanju nalog in pristojnosti in v bistveno okrepljeni neodvisnosti regulativnega organa, ki mora delovati neodvisno od tržnih interesov, obenem pa biti samostojen pri porabi sredstev in razpolagati z zadostnimi človeškimi in finančnimi viri za izvajanje svojih nalog.

Energetski zakon in tudi številne uredbe Evropske unije, ki so direktno prenosljive v naš pravni red, nalagajo Agenciji številne

dodatne naloge, odgovornosti in obveznosti. Po navedbi direktorice so v programu Agencije zajete vse naloge, ki jih mora Agencija izvesti v letu 2015 na podlagi Energetskega zakona in evropskih uredb. V pristojnost Agencije so prenesene obsežne nove obveznosti pri pripravi splošnih aktov, ki so namenjeni učinkovitejšemu delovanju trga z elektriko in zemeljskim plinom, prehodno obdobje za sprejem večine teh aktov pa se izteče že v letu 2015.

Popolnoma nove naloge, ki so bile Agenciji naložene z Energetskim zakonom, zajemajo predvsem zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom, reguliranje toplote in drugih energetskega plinov, potrjevanje naložbenih načrtov operaterjev sistema, nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti, nadzor energetskega trga, certificiranje operaterjev prenosnih sistemov, pristojnosti na področju učinkovite rabe energije, skrb za odjemalce in povečan obseg mednarodnih obveznosti na ravni Evropske unije.

V nadaljevanju je direktorica posebej izpostavila še kadrovski načrt in poudarila, da je bila Agencija pri zaposlovanju doslej omejena, saj ji vključenost v vladni kadrovski načrt ni dovoljevala dodatnih zaposlitev kljub nenehnemu povečevanju zakonskih nalog in obsega dela. V zadnjih petih letih je tako Agencija dobila tri nove zaposlitve, zaradi česar že do sedaj ni zmogla opravljati vseh nalog, katerih obseg se je širil še pred sprejemom novega zakona, z novimi obveznosti pa se bo brez kadrovskih okrepitev ta problem še povečal. Posledično je Agencija v kadrovskem načrtu za leto 2015 predvidela 15 novih zaposlitev.

Državni svet je podprl program, ki ga je v soglasje Državnemu zboru predložila Agencija, vključno s predlagano kadrovsko okrepitvijo, saj je glede na obseg dela in odgovornost, ki jo ima Agencija kot nacionalni regulativni organ na področju trga z energijo, predlagani obseg sredstev in kadrov ustrezen ter nujen.

V okviru razprave na Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor so razpravljavci podali različne vsebinske pripombe k predlaganemu programu, pri večini članov odbora pa je bilo izoblikovano stališče, da bi bilo treba za lažje odločanje o samem finančnem načrtu kadrovski načrt natančno obrazložiti z vidika predvidenih novih zaposlitev. Izraženo je bilo mnenje, da bi kadrovski načrt moral vsebovati prikaz sistematizacije, iz katere bo razvidno, kakšna naj bi bila izobrazba in delovne naloge, ki jih bodo opravljali novi zaposleni. Izpostavljeno pa je bilo tudi pričakovanje, da se finančni načrt dopolni z bilancami poslovanja preteklih treh let, kar bo omogočalo primerjavo predlaganih postavk za njihovo realizacijo v preteklem obdobju. S tem bo mogoče ugotoviti, kakšni so bili odhodki Agencije v obdobju treh, štirih let, čemu do bili namenjeni in kako so ti odhodki predvideni v prihajajočem obdobju.

Vodstvo Agencije je bilo posledično pozvano, da program ustrezno dopolni v skladu z izraženimi pripombami in pomisleki iz razprave.

Po razpravi je odgovor glasoval o naslednjem predlogu sklepa, to je, da Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor predlaga Državnemu zboru, da sprejme sklep o soglasju o Programu dela in finančnem načrtu Agencije za energijo za leto 2015. Odbor predloga sklepa ni sprejel in predlaga Državnemu zboru, da predloga sklepa o soglasju, ki je priložen temu poročilu, ne sprejem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavnici predlagateljice direktorici Agencije za energijo mag. Ireni Praček, izvolite.

MAG. IRENA PRAČEK: Spoštovane poslanke in poslanci, hvala za besedo!

Moram biti iskrena, glede na to, da smo z novim Energetskim zakonom prvič institucija, kjer finančni načrt in program dela sprejemate v Državnem zboru, je to za nas nova izkušnja. Moram povedati, da sem se tudi prijavila kot Agencija za energijo k nagovoru, vendar je predsednik odbora pravzaprav že v bistvu vse povedal, kar sem želela povedati sama, pa bi morda samo, bom zato toliko krajša, kot je že bilo predstavljeno ... Seveda je Energetski zakon, ki ga je sprejel Državni zbor, naložil Agenciji skozi zakonodajo deset novih področij, ki so bila prej naštet. Z vsem tem se Agencija ni prej ukvarjala, to so popolnoma nove naloge. Pa bi morda vam samo na kratko predstavila težo morda nas kot regulatorja energetskega, ki smo dejansko odgovorni za ves trg z zemeljskim plinom in električno energijo, sedaj pa bomo tudi ogovorni za daljinsko toploto.

Naj vam samo podam malo številke. S tem ko bomo dobili sprejeti program dela, mislim, da nam je vsem jasno, da pri desetih novih področjih brez dodatnih zaposlitev ne bo šlo, kajti z obstoječimi kadri tega ne bomo sposobni narediti. Je pa tudi res, da mi nismoavezani samo k Energetskemu zakonu ampak tudi k uredbam Evropske unije, ki so direktno prenosljive v naš pravni red. Morda za občutek, mi bi želeli s sprejetim programom dela seveda doseči naslednje cilje, da bi lahko učinkovito odločali o višini naložbe v elektroenergetski in plinski sektor, ki so na letni ravni približno 200 milijonov evrov. In tukaj bo tudi udeleženo slovensko gospodarstvo.

Prav tako opredeljujemo upravičene stroške sistemskim operaterjem električne energije in zemeljskega plina, ki zaposlujejo cirka 3 tisoč ljudi, na letnem nivoju pol milijarde evrov. Prav tako na podlagi sklepov Vlade Republike Slovenije podeljujemo podpore za obnovljive vire, ki sedaj znašajo 150 milijonov letno, in s tem izpolnjujemo zavezo države k trajnostni okoljski politiki. S tem bi želela morda poudariti težo tega dela, da nismo samo tisti, ki

na nek način sprejemamo splošne akte, vendar odločamo o velikih sredstvih v sami energetiki. Glede na to, da delamo triletna obdobja, torej za tri leta vnaprej vzpostavljamo cene elektrike in zemeljskega plina, govorim o infrastrukturi, o reguliranem delu, na recimo vsak regulativni okvir, to je triletno obdobje, za cene predstavlja približno težo 1,6 milijarde evrov. Govorim brez daljinske toplote, ker sedaj še nimamo podatkov, nismo niti še delali na tem, tako da tega še ne moremo povedati, vsekakor bo pa tudi tukaj odločano o veliko sredstvih.

Morda bi še samo poudarila za konec to, da smo s tem programom dela financirani iz deleža cene električne energije, ta bi ostal nespremenjen in na ravni iz leta 2009, medtem ko bi se pa delež za zemeljski plin moral povečati, in sicer bi za tipičnega gospodinjstva odjemalca zemeljskega plina bil ta strošek sedemdeset centov na leto. To pomeni, naš program bi plinske uporabnike dodatno obremenil za sedemdeset centov. Moram pa izpostaviti, da vsekakor odjemalci imajo veliko od te regulacije, kajti ravno mi smo tisti, ki delujemo na trgu monopola, kjer ni konkurence, da si ne morejo elektro operaterji zviševati svojih cen. Res pa je še nekaj, da do sedaj smo regulirali izključno samo, torej delovali na teh reguliranih monopolnih trgih, z novim zakonom pa smo dobili tudi pristojnosti nadzora tudi nad proizvodnjo. Hvala lepa vsem skupaj in hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku Vlade gospodu mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala. Spoštovani poslanci!

Vlada ima v tem primeru samo, recimo temu bolj tehnično pripombo. Program dela ni več v pristojnosti Vlade, je pa v tem prehodnem obdobju, ki se bo končalo z začetkom leta 2016, v zakonu predvideno, v 548. členu, da Vlada da soglasje oziroma za ustrezen sklep o deležu cene, ki ga bo seveda tudi izdala v fazi sprejemanja programa dela Agencije. Zgolj to. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Stranke Mira Cerarja smo se seznanili s programom dela in finančnim načrtom Agencije za energijo za leto 2015 in ga tudi skrbno preučili. Dejstvo je, da je tretji sveženj evropske energetske zakonodaje spodbudil sprejetje novega energetskega

zakona, in tudi razumemo, da bistveno povečal vlogo Agencije kot regulatornega organa in je s tem prišlo do popolnoma novih nalog, ki jih je gospa Irena Praček na odboru tudi detajlno obrazložila. Torej, po novi ureditvi daje soglasje k finančnemu načrtu tudi Državni zbor.

Ob predstavitvi direktorice Agencije za energijo gospe Irene Praček smo dobili kar nekaj odgovorov na svoja vprašanja, ki so se nam porajala ob programu dela in finančnega načrta, kljub temu pa menimo, da samo pregled predloženih tabel, ki prikazujejo primerjavo bilance za leto 2014 glede na 2015, ne zadostuje za dovolj verodostojno oceno ustreznosti programa dela, finančnega načrta in primernosti ukrepov ter investicij v leto 2015. Menimo, da bi bil nujen natančnejši pregled porabe na postavljenih postavkah, ki bi jim bilo treba priložiti nujno tudi bilance vsaj poslovanja preteklih treh let, z ustreznimi kazalniki in obrazložitvami rasti v samem načrtu za leto 2015. Dodatno bi bilo dobro tudi opredeliti možna področja varčevanja, še posebej glede na načrtovane dodatne zaposlitve. Razumemo, da se je število nalog Agencije povečalo, vendarle pa menimo, da je kadrovski načrt predstavljen dokaj skopo, in sicer samo kot prikaz strukture po sektorjih, kjer imamo le informacijo, ki govori o načrtovanem povečanju števila zaposlenih za 15, torej kar za 35 procentov glede na obstoječe stanje. Predvsem pa tudi to, da veliko drugih postavk – kot na primer nadurno delo, potem postavke za delovno uspešnost, niso padle postavke svetovalnih storitev zunanjih izvajalcev, tudi materialnih stroškov ne – izkazuje rast ali pa nepadca. Zato predlagamo, da se predloži natančnejši kadrovski načrt zaposlovanja v smislu natančne sistematizacije vsakega delovnega mesta ter natančnega terminskega plana zaposlovanja. Predvsem pa si želimo, da bi v novi verziji Agencija natančno preučila vse stroške za energijo in poiskala ter opredelila postavke, kjer je mogoče dodatno privarčevati zaradi dodatnih zaposlitev, saj nas skrbi, da bo tudi napovedana podražitev storitev, za katero ne vemo, ali jo bo Vlada potrdila ali ne, mogoča. Finančni načrt bi bilo mogoče zato bolje pripraviti z ničelnim ali pa s čimmanjšim povečanjem stroškov za državljanje.

Zaradi vseh navedenih razlogov Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja Programa dela in finančnega načrta Agencije za leto 2015 v tej fazi ne bo podprla. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Ljubo Žnidar..

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Novi Energetski zakon, ki je izjemno obsežen in nepregleden, daje regulatornemu

organu, Agenciji za energijo, veliko neodvisno pristojnost, ki pa jo bo izjemno težko nadzirati. Medtem ko je morala Agencija za energijo v preteklih letih za svoj program dela in finančni načrt pridobivati soglasje Vlade, novi energetski zakon pa zahteva pridobitev soglasja Državnega zbora, kar je v Sloveniji edinstveni primer. Kot zanimivost v nadaljevanju naj povem, da tudi nobeno resorno ministrstvo nima primata nad Agencijo za energijo. Imamo jo pa v Državnem zboru. Bi rekel, res zanimivo.

V Slovenski demokratski stranki menimo, da ni primerno, da se poslanci vmešavamo v strokovno obsežno in pomembno energetska področje. Na področju energetike je veliko segmentov problematičnih. Če naštejemo samo en primer – subvencioniranje obnovljivih virov energije, kjer bomo krepko zašli v finančne težave v prihodnosti, saj je finančnih obveznosti s tega naslova več, kot je investicija v Termoelektrarno Šoštanj. Imamo pa pristojnost sedaj mi, poslanci. Nobeno ministrstvo, nobena vlada, mi poslanci smo pa sedaj tisti prvenstveni, ki naj bi sedaj se ubadali s tako strokovno zahtevno tematiko, kot je energetika. Zaradi tega smo na Odboru za infrastrukturo in prostor že podali predlog za spremembo Energetskega zakona, da je soglasodajalec k aktom Agencije za energijo Vlada Republike Slovenije in ne Državni zbor.

Kot drugo pa je bila na odboru tudi izpostavljena dilema glede samega kadrovskega načrta Agencije za leto 2015 oziroma ali velja vladni kadrovski načrt, ki vemo, da omejuje kadrovanje oziroma povečanje števila zaposlitev. Po drugi strani pa Energetski zakon nalaga s povečanjem pristojnosti Agenciji precej novih nalog, ki zahtevajo sposobne in strokovno zelo usposobljene kadre. Obseg del se z osnovnega energetskega distributerskega dela širi tudi na distributerje toplote.

V Slovenski demokratski stranki v skladu z veljavnim Energetskim zakonom Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 ne bomo nasprotovali, saj se zavedamo odgovornosti in odgovornosti do dela, ki ga Agencija mora opraviti v letu 2015. Bomo pa v nadaljevanju konstruktivno in strokovno opozarjali na napake in nepravilnosti na tem področju.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavila gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana direktorica Agencije, spoštovani predstavnik Vlade, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred nami je glasovanje o Predlogu sklepa o soglasju k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015. To novost,

torej da Državni zbor daje soglasje k temu aktu Agencije, je prinesla zadnja novela Energetskega zakona, ki določa, da mora svet Agencije do 30. septembra tekočega leta sprejeti program dela in finančni načrt Agencije za prihodnje leto, na katerega pa mora dati soglasje Državni zbor. Do sedaj je bila Vlada tista, ki je bila dolžna izreči se o soglasju. Sam program dela in finančni načrt zajema predstavitev in cilje Agencije, program dela, kadrovske in finančni načrt ter višino nadomestila operaterjev sistema.

Poslanci, pa ne samo mi v Poslanski skupini Desus, smo se pri odločanju o potrditvi finančnega načrta znašli pred dilemo, kako ravnati, saj je gradivo izjemno skopo s podatki o predvidenih prihodkih in odhodkih ter brez informacij o poslovanju v preteklih letih. Dodatno iz predloženega programa izhaja bistvena kadrovska okrepitev Agencije in pričakovanje, da bomo to potrdili brez natančnega opisa del oziroma obveznosti, ki naj bi jih novi kadri opravljali. Vse to je, milo rečeno, neresno.

Prav zanimiv bi bil podatek, ali bi Vlada, če bi še naprej ostala pristojna za izdajo tega soglasja, dejansko potrdila takšen, izjemno pomanjkljiv program. Če se je na Vladi to avtomatično potrjevalo, potem ocenjujemo, da je prav, da smo Energetski zakon spremenili, tako da je za potrditev potrebno soglasje Državnega zbora. Če to drži, v Poslanski skupini Desus upravičeno menimo, da bi bilo treba določiti obvezno izdajo soglasja s strani Državnega zbora tudi za druge akte. Predlagamo, da se o tem resno razmisli.

Glede na izjemno skopost podatkov iz programa, smo se po enotni razpravi na delovnem telesu odločili, da predlaganemu programu soglasja ne damo. Za lažje odločanje bi bilo po mnenju Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije namreč nujno potrebno kadrovske načrt natančneje obrazložiti z vidika predvidenih novih zaposlitev. Tak načrt bi moral vsebovati prikaz sistemizacije, iz katerega bo razvidno, kakšna naj bi bila izobrazba in delovne naloge, ki jih bodo opravljali novi zaposleni. V zvezi s finančnim načrtom pa v Poslanski skupini Desus pričakujemo, da se ta dopolni z bilancami poslovanja preteklih treh let, kar bo omogočilo primerjavo predlaganih postavk z njihovo realizacijo v preteklem triletnem obdobju.

Ker menimo, da mora Agencija poročilo in finančni načrt dopolniti v skladu z izraženimi pričakovanji, v Poslanski skupini Desus ne bomo podprli sklepa o soglasju k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015. Dopolnitve s strani Agencije pa seveda pričakujemo čim prej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala, podpredsednik. Spoštovana direktorica, spoštovane, spoštovani ostali prisotni!

Z novim Energetskim zakonom, ki je začel veljati v marcu letošnjega leta, je Državni zbor med drugim uveljavil tudi večjo avtonomijo dela Agencije za energijo kot nacionalnega regulatorja na področju energetike. Dotlej je namreč veljalo, da nadzor nad Agencijo opravlja Vlada, kar naj bi po mnenju Evropske komisije pomenilo, da nacionalni regulator nima zadostne finančne in kadrovske avtonomije. To naj bi posledično pomenilo predvsem to, da Agencija svojega dela ne more v celoti opravljati, torej v obsegu, kot to določajo evropske direktive in uredbe ter nacionalna zakonodaja. Tako je bila tudi pri nas uveljavljena rešitev, da temeljni nadzor nad delom Agencije za energijo opravlja Državni zbor, kar pomeni, da je v naši pristojnosti tudi potrjevanje dela in finančnega načrta Agencije.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ocenjujemo, da gre pri tem za zelo pomembno in odgovorno delo Državnega zbora, zato je prav, da poslanke in poslanci temu posvetimo tudi ustrezno pozornost. Poleg omenjenega velja poudariti, da je novi Energetski zakon v pomembnem delu predvideval, predvidel tudi dodatne naloge oziroma pooblastila Agencije za energijo, pri čemer nekatere naloge Agencija opravlja tudi neposredno na podlagi evropskih uredb. Zaradi navedenega dejstva tako Agencija predlaga Državnemu zboru pripravljen načrt za leto 2015, v katerem predvideva tudi 15 dodatnih zaposlitev, kar ob dejstvu, da je trenutno na Agenciji zaposlenih 46 sodelavcev, predstavlja relativno visoko, veliko kadrovske okrepitve. Že na seji matičnega delovnega telesa je bilo s strani poslank in poslancev glede tega izpostavljenih kar nekaj pomembnih vprašanj, ki se nanašajo na sklope podatke o sistemizaciji delovnih mest, o delovnih nalogah in o želeni izobrazbi novozaposlenih sodelavcev. Ker se Državni zbor v preteklem obdobju ni tako podrobno ukvarjal z nadzorom nad delom Agencije, saj ni imel tovrstne nadzorne vloge, kot jo ima sedaj, je razumljivo, da poslanke in poslanci želimo tudi dodatne informacije o preteklem delu poslovanje in poslovanju Agencije. Zato prosimo in pričakujemo, da bo Agencija v najkrajšem času posredovala vse želene informacije in pojasnila ter dopolnila Program dela in finančni načrt za leto 2015 v smeri, kot je potekala razprava na matičnem delovnem telesu.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov pa pričakujemo tudi, da se bo do novopripravljenega dokumenta s svojim mnenjem opredelila Vlada Republike Slovenije. Menimo namreč, da takšno mnenje, ki je neobvezujoče narave, ne more vplivati na avtonomnost Agencije in zato ne bi bilo prav, da se Vlada v celoti izvzame iz postopka obravnave in sprejemanja omenjenega dokumenta. Na

podlagi navedenega bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov glasovali tako kot na seji matičnega delovnega telesa ter Predloga programa dela in finančnega načrta Agencije za energijo za leto 2015 ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil doktor Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Pozdravljeni vsi prisotni!

Malo o tem, o čem teče beseda. Tukaj je ogromno novih poslancev, vključno z mano, ta špeh, eden debelejših zakonov, je Energetski zakon. Sprejet je bil, zdi se mi, konec januarja letos, v veljavo je stopil malo pred prvomajskimi prazniki. V šestem delu zelo natančno opredeljuje delo nacionalnega regulatorja Agencije za energetiko, inšpekcijske zadeve in tako naprej. Vsi so tukaj govorili o tem drugem, finančnem delu. Tudi to smo se mi strinjali in povedali na odboru, da bi si želeli neko malo daljšo špuro in kadrovske načrt. Dejstvo pa je, da se nacionalnemu regulatorju obseg dela veča, v skladu s prenosom nekih smernic in evropske zakonodaje. Seveda s stališča Združene levice nas pa predvsem zanima, kako nacionalni regulator – ki, mimogrede, domuje v Mariboru, kar me zelo veseli v tej centralizirani državi – deluje. Zakaj? Lahko začnem od TEŠ 6, lahko nadaljujem preko naslednje točke dnevnega reda, ko se bomo malo pogovarjali o razgradnji nuklearke, lahko pa ... Saj verjetno ni nobenega od nas tukaj, ki ne bi plačeval štroma ali elektrike in ko gledam tiste položnice, pogosto dobimo pri Združeni levici občutek, da gre za neko kreativno pesništvo: neki novi dodatki, dajatve. Žal v Mariboru poznam tudi ljudi, ki so brez elektrike, v drugem največjem slovenskem mestu, kar me žalosti, ampak če se vrnem nazaj.

Zdi se mi, da potrebujemo močnega regulatorja, ker gre na področju plina za monopolno situacijo. Imamo v bistvu samo enega velikega ponudnika na področju električne energije za oligopolno situacijo, ker je nekaj ponudnikov in nekaj lobijev v igri. En je šaleški, drugi je Savske elektrarne, tretji je nuklearni lobi, četrti v izčrpavanju so Dravske elektrarne in Zasavje nekako v odmiranju. Imamo nov dodatek k delu Agencije, ki se bo ukvarjal s toplotno energijo, kjer bo nekako več akterjev, okoli osemdeset, če se ne motim. In kot je že v predstavitvi na odboru gospa, ki vodi Agencijo, rekla, jim zmanjkuje dejansko časa in ljudi za tisti osebni, inšpekcijski del, ki se mi zdi nekako zlasti pomemben, zakaj je energetika tako vabljiva. Ker se prelivajo ogromni denarji, ker vsi potrebujemo energijo, ker se je mavrična koalicija kleptokracije tu ustvarjala, še preden si je Miro Cerar sposodil to besedo. In zaradi tega seveda je Združeni levica naklonjena temu, da se ta regulator tudi kadrovske ojači.

Glede tega, kar je pa govoril kolega o strokovnosti – zelo pogosto slišim: strokovnost. Na koncu gre seveda za politične odločitve tega telesa in neke politične odločitve in usmeritve Vlade in mislim, da se temu nekako Državni zbor ne bi smel izmikati in to porivati na stran.

Glede samega glasovanja bomo pa pri Združeni levici vzdržani, nočemo še dodatno nabijati gospo, seveda pa pričakujemo, tako kot smo rekli na matičnem odboru, neka dodatna pojasnila, dopolnitev tega poročila, ki upam, da nas bodo nekako po svoji informativnosti zadovoljila. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovana direktorica Agencije za energijo!

Agencija za energijo kot nacionalni energetski regulatorni organ na področju trga z energijo predstavlja pomemben člen v verigi izvrševalcev nalog energetske zakonodaje. Gre za pravno osebo, ki na svojem področju samostojno in neodvisno od tržnih interesov opravlja naloge, ki jih prinaša novi Energetski zakon. Zato je še kako pomembno, da Agencija v svojem programu dela in v finančnem načrtu podrobno vsebinsko predstavi obseg predvidenih nalog, vključno s predvidenimi sredstvi za njihovo realizacijo. Dejstvo je, da Energetski zakon na novo določa pristojnost Državnega zbora in podaja soglasje k programu dela in finančnemu načrtu Agencije, s čimer poslanci namesto Vlade oziroma pristojnega ministrstva prevzemamo velik del odgovornosti za delo te agencije.

Leto 2015 bo za Agencijo za energijo res težko, popolnoma nove naloge zahtevajo zagotavljanje zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom, reguliranje toplote, drugih energetskih plinov, potrjevanje naložbenih načrtov operaterjev sistema ter nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti in skrb za odjemalce energije.

Tudi mednarodnih obveznosti na ravni Evropske unije je več, pa vendar se v Poslanski skupini Nove Slovenije sprašujemo, ali je res za opravljanje teh nalog potrebno zaposliti kar petnajst novih delavcev, poleg sedanjih že šestinštiridesetih zaposlenih? Seveda Agencija to zdaj veliko lažje stori, ker ni več vključena v vladni kadrovske načrt, ki ne dovoljuje dodatnih zaposlitev. Kljub temu da gre za organ, ki mora biti kot regulator politično in finančno neodvisen in se zato ne financira iz državnega proračuna, pa ne moremo mimo dejstva, da bomo ravno poslanci tisti, ki moramo k programu dela in finančnemu načrtu podati soglasje, in s tem prevzeti odgovornost za delo Agencije. Torej je

nujno, da pred tem pridobimo vse potrebne podatke in izračune, vključno s prikazom sistematizacije novih delovnih mest, na katerih bo zaposlenih teh petnajst omenjenih novih sodelavcev. Tudi finančni načrt mora temeljiti na podlagi opravljenih analiz in primerjav z bilancami poslovanj preteklih let, kajti le tako bomo lahko odgovorno potrdili predlagani program dela, vključno s finančnim načrtom.

Krščanski demokrati ob tem izpostavljamo smiselnost 5. odstavka 399. člena Energetske zakona, ki nalaga Državnemu zboru, da poda soglasje k programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo. Ker pa v tem trenutku ne moremo postopati drugače, se strinjamo s predlogom Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, da Državni zbor ne poda soglasja k predloženemu programu dela in finančnemu načrtu agencije.

Glede na navedeno v Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov ne bomo glasovali za soglasje k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015. To bomo storili po predložitvi dopolnjenega programa in finančnega načrta, iz katerega bo razvidna upravičenost dodatnih zaposlitev glede na povečan obseg dela. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupi. O Predlogu sklepa o soglasju k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, v okviru glasovanj. S tem prekinjam 12. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 5 tisoč volivk in volivcev. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsednici odbora mag. Lilijani Kozlovič za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa. Je ni? Aha, izvolite.

Gospa Kozlovič, izvolite, predstavitev stališč odbora o zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Se opravičujem, gospa Simona Kustec Lipicer bi morala nastopiti, vsaj po našem dogovoru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dobro.

Potem dajem besedo dr. Ivanu Kristanu kot predstavniku predlagatelja predloga zakona

za uvodno predstavitev stališč do predloga matičnega delovnega telesa.

DR. IVAN KRISTAN: Spoštovani gospod podpredsednik Državnega zbora, spoštovane gospe poslanke in poslanci, spoštovani predstavniki Vlade!

Dovolite mi, da namesto predsednice Zveze društev upokojencev rečem nekaj besed o našem predlogu. Pravzaprav se lotevam misije nemogoče, vendar pa menim, da ne bi bilo korektno do 5 tisoč podpisnikov pobude, če ne bi izkoristili poslovniške možnosti, da vas, poslance in poslanke, še enkrat poskušamo prepričati, da bi ohranili naš predlog v zakonodajnem postopku. To bi bilo mogoče samo tako, če boste zavrnili poročilo oziroma predlog matičnega odbora, da naš predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Gre za kombinirani volilni sistem z dvema glasovoma, ki je povzet po nemškem vzoru, za katerega smo ugotovili, da zagotavlja stabilnost političnega sistema in da ima podporo javnosti. Predlog predstavlja kompromis med sorazmernim in večinskim volilnim sistemom, ker povezuje prednosti enega in drugega sistema. To, da ima vsak volivec dva glasova, zagotavlja odločilen vpliv volivcev na razdelitev mandatorov oziroma izvolitev poslancev, kar je v skladu z 80. členom Ustave. Odločilen vpliv volivcev se po našem predlogu uveljavlja po dveh poteh. S prvim glasom volivec odloča o svojem kandidatu kot osebnosti, ne glede na njegovo strankarsko pripadnost, drugi glas pa volivec odda za listo kandidatov in s tem odloča tudi o strankarski sestavi Državnega zbora. Prav tega pa se nekatere stranke bojijo.

Predlagamo, da namesto sedanjih osmih ustanovimo enajst volilnih enot, pri čemer bi vsaka volilna enota bila razdeljena na štiri volilne okraje. Spremeniti je torej treba Zakon o volilnih enotah. Naš predlog odpravlja eno največjih slabosti sedanjega volilnega sistema, to so bele lise. Imamo opravka z neenako volilno pravico, saj so primeri, ko ima glas volivca v enem volilnem okraju petdesetkratno večjo težo kot v drugem okraju. Pri zadnjih volitvah je 21 volilnih okrajev, to je ena četrtnina, ostala brez poslanca. Po našem predlogu bi s prvim glasom v vsakem volilnem okraju bil neposredno izvoljen en poslanec, torej skupno 44 neposredno izvoljenih poslancev, na podlagi drugega glasa se pa končno razdelijo mandati na podlagi drugega volivčevega glasu. Ustavna določba, da so poslanci predstavniki vsega ljudstva, se uresniči samo tako, da bo vsak volilni okraj dobil svojega poslanca, ne pa z ukinitvijo volilnih okrajev.

Predlog zakona je v že drugi obravnavi. Pripombe, ki jih je dala Zakonodajno-pravna služba, smo upoštevali z amandmaji, ki jih je vložila Poslanska skupina Desus. Glede odločbe nemškega ustavnega sodišča je treba opozoriti, da je pri nas število poslancev fiksno, določeno v ustavi, medtem ko nemški sistem predvideva možnost tako imenovanih presežnih poslancev.

Glede pripombe Poslanske skupine Mira Cerarja, da si je za tako pomemben zakon treba vzeti dovolj časa, menim, da ne opravičuje zavrnitve našega predloga zakona, ampak nasprotno, govori v prid temu, da bi ta zakon ostal v veljavi v drugi obravnavi, zlasti če stranka pripravlja, kot je rečeno, neko revizijo volilnega sistema.

Državni zbor 7. sklica danes prvič odloča o usodi predloga zakona na podlagi civilne iniciative. Če bo ta predlog zavrnjen brez argumentirane razprave, to ne bo prava popotnica za nadaljnje delo na tem področju. Volivci, ki so s pet tisoč podpisi podprli naš predlog, bodo svoje razočaranje izrazili na prihodnjih volitvah. Hvala lepa za vašo pozornost.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev stališč do predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Renata Zatlter.

MAG. RENATA ZATLER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predlagatelj, doktor Ivan Kristan!

Vlada je stališče na predlog zakona sprejela na svoji 6. redni seji dne 22. 10. letošnjega leta. V uvodu želim poudariti, da Vlada pozdravlja iniciativo državljanov in pomemben cilj oziroma name predloga zakona, da se v skladu z 80. členom Ustave zagotovi odločilen vpliv volivcev na izvolitev poslancev, hkrati pa opozarja, da predlog zakona pomeni bistveno spremembo volilnega sistema. Predlagane spremembe pomembno vplivajo na politični sistem in seveda tudi na drugo zakonodajo, vendar te zakonske spremembe v tako imenovanem paketu predlagatelja niso predvidene. Gre za pravno zelo zahtevno materijo, ki od vseh nas terja veliko mero previdnosti. Za sprejem tako pomembnih odločitev bi vsekakor morali opraviti dodatne primerjalno-pravne analize in predvsem predhodno presojo učinkov oziroma posledic, ki jih zakon prinaša.

Poleg načelnih uvodnih pomislekov Vlada v svojem mnenju posebej izpostavlja nekatere problematične rešitve, ki pa so narekovale odločitev, da predloga zakona ne podpre, in sicer predlog zakona prinaša večje spremembe na področju razdelitve Slovenije na volilne enote in okraje – predlog 11 namesto sedanjih 8 volilnih enot. Tovrstne spremembe je nujno potrebno urediti v posebnem zakonu, ki določa volilne enote in okraje, ki bi ga pa morali obravnavati paketno. Kot rečeno, omenjeni zakon ni predložen, ocenjujemo pa, da gre za pomembno materijo, za katero bi si pa vsekakor morali vzeti bistveno več časa. Predlagani zakon o volitvah v Državni zbor brez paketne ureditve tega področja dejansko v praksi ni izvedljiv.

V nadaljevanju še nekatere določene pomanjkljivosti oziroma predlagane rešitve, ki so malce problematične. Ta predlog zakona uvaja

dve vrsti volilnega praga, kar je po mnenju Vlade v nasprotju z 80. členom Ustave. Postavlja se tudi vprašanje utemeljitve privilegiranja neodvisnih kandidatov pri potrjevanju mandatov. Nejasne so in sporne določbe, ki se nanašajo na preverjanje članstva v političnih strankah. V nadaljevanju je tudi morebiti vprašljiva določba glede pogoja stalnega prebivališča v volilnem okraju, v katerem kandidira. Menimo, da so te omejitve smiselne pri lokalnih volitvah.

Vlada meni, da so tudi posamezni členi predlagane zakona premalo določni, morebiti malce pomanjkljivo obrazloženi, predvsem v delu, ki se nanaša na razdelitev mandatov. Kot je bilo že uvodoma poudarjeno, Vlada ponovno izreka to podporo cilju predlaganega zakona, in sicer da se volivcem res omogoči odločilen vpliv na dodelitev mandatov, vendar menimo, da je mogoče ta cilj doseči tudi s spremembo sedanjega volilnega sistema v smeri uvedbe obveznega preferenčnega glasu in ta sprememba bi vsekakor pozitivno vplivala na praktično udeležanje 80. člena Ustave oziroma volje volivca. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima magister Branko Grims, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav v imenu Slovenske demokratske stranke!

Ko so prinesli v parlament predstavniki predlagateljev podpise in se je končno sprožil ustrezen postopek, je bil zelo hitro tu trenutek resnice o tem, kaj pravzaprav nova koalicija je. Kljub temu da je šlo za predstavnike upokojencev in da je celo Desus vložil amandmaje, ki bi odpravili vse tiste nejasnosti, na katere je zdajle opozorila tudi predstavica Vlade, je na koncu celotne koalicije mrtvo hladno glasovala proti, kakšen se je pa svetohlinsko vzdržal. Z Desusom vred. Pa dobro jutro Slovenija, da bomo vedeli, kdo je kdo!

Za kaj pravzaprav v resnici pri tem gre? Vsi, ki se v življenju resno ukvarjamo z volilnimi sistemi, tudi na znanstveni osnovi, se strinjamo pravzaprav samo na eni točki – to ne velja samo za Slovenijo, ampak za ves svet – o tem, da vsak volilni sistem v vsakem okolju glede na različne naravne, objektivne, subjektivne, če želite človeške danosti, glede na kulturno in siceršnje izročilo vpliva drugače. To je bistvo te zgodbe. V Sloveniji imamo v demokraciji sedaj že več kot 20 let izkušenj s proporcionalnim volilnim sistemom in lahko ugotovimo samo eno in samo eno in samo eno dejstvo – proporcionalni volilni sistem je za Slovenijo razvojno uničujoč. Tako dobimo farso, zaradi katere je čedalje večja abstinenca ljudi na volitvah, na zadnjih se je še stopnjevala in se bo

še, lahko gremo staviti, kolikor želite – kot Gorenjec še nisem nobene stave izgubil. In sicer, zakaj – zaradi tega, ker ljudje preprosto ne verjamejo, da njihov glas o čemerkoli še odloča. V kulturnem, medijskem in siceršnjem okolju, v katerem Slovenija pač je, proporcionalni volilni sistem učinkuje kot čista farsa demokracije, tako volivci prepoznajo LDS kot skorumpirano stranko in jo vržejo iz parlamenta in izvolijo v parlament Zares. In iznenada, šokirani ugotovijo, da so dobili z neko drugo faco nazaj okoli ovinka spet isto, trdo jedro Zaresa, ki je skorumpirani in vržejo še Zares iz parlamenta. In izvolijo Pozitivno Slovenijo in iznenada ugotovijo, da postala potem po kratki epizodi z drugo vlado predsednica vlade nekdo, ki je bila zraven pri LDS in pri Zares. Skratka, spet so dobili okoli ovinka ene in iste. In potem so letošnje volitve, kjer trenutek resnice še ni čisto vsem jasen, ampak v resnici so dobili spet eni in isti, še tisti med vami, ki mogoče še niti ne razumete, koga predstavljate, boste kmalu postavljeni pred resnično dejstvo.

Zmeraj gre za eno in isto trdo jedro LDS, tistih, ki pač ne znajo živeti drugače kot na denarju davkoplačevalce, se tako ali drugače prilimajo zraven in tako se tole vleče že več let, Slovenija pa vrtoglavo navzdol. To je vsa resnica o proporcionalnem volilnem sistemu.

Problem spreminjanja volilnega sistema pa je v tem, da vsi poslanke in poslanci praviloma naivno mislijo, da bodo po istem volilnem sistemu še enkrat najlažje izvoljeni, kar je strahovita zmeta. Vprašajte tiste iz Ljudske stranke, ki so omogočili sedanjí zapis v ustavo, koliko od njih jih je bilo izvoljenih na naslednjih volitvah. In mimogrede; včeraj si je nekdo od stranke gospoda Cerarja dovolil, da je na nas naslovil, da smo – kako že? – že zgodovina. Gospodje ni čisto tako, vi ste zgodovina! Tisti dan, ko so bile volitve, ste bili kot stranka že abnucani, kot se temu reče, in boste na naslednjih volitvah nadomeščeni z neko drugo stranko, ki bo spet milni mehurček, na katerega bodo nasedli ljudje, če se nekaj bistvenega ne bo spremenilo. In dober, odličen predlog, izhodišče za razpravo so prinesli v parlament ljudje, ki so, če želite, iz povsem drugega političnega pola, kot je SDS. Pa vendarle gre za spremembo, ki bi naredila bistveno bolj transparenten volilni sistem, predvsem pa usmerila volivce od tega, da gledajo samo ideologijo in – če želite – predsednike strank, da bi gledali konkretne ljudi in volili za konkretne ljudi, z imeni in priimki. Bistvena sprememba, ki bi vplivala večplastno. Potem bi se spremenil tudi odnos med različnimi institucijami in parlament bi dobil šele tisto pravo veljavo, ki bi jo v demokraciji moral imeti, ki jo sedaj izgublja iz dneva v dan.

In ta priložnost, če boste danes sprejeli predlagani sklep, bo zamujena. Mi bomo glasovali proti, ker podpiramo ljudsko voljo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obveščam vas, da Janez Ivan Janša na podlagi 2. in 3. točke sklepa Ustavnega sodišča z dnem 21. 11. 2014 z današnjim dnem izvršuje mandat poslanca v Državnemu zboru.

Zato prekinjam sejo Državnega zbora za eno uro, da se pripravi konferenčni glasovalni sistem in se mu s tem omogoči sodelovanje v nadaljevanju seje.

Sejo bomo nadaljevali ob 17. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 16.09 in se je nadaljevala ob 17.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Nadaljujemo prekinjeno sejo. Ostali smo pri predstavitvi stališč poslanskih skupin do Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanj mag. Jana Jenko.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik Državnega zbora, vsem skupaj lep pozdrav, posebej še dr. Kristanu!

Naj začnem predstavitev stališča Poslanske skupine Desus s citatom iz koalicijske pogodbe, kjer je prav na pobudo stranke Desus zapisano, da potrebujemo modifikacijo volilne in referendumске zakonodaje. Zapisano je, citiram: "V skladu s tem bo na dnevni red Državnega zbora že v letu 2014 uvrščen Predlog zakona o volitvah". To je predlog ZDUS. Ker smo se v Poslanski skupini Desus zavedali te zaveze, zapisane v koalicijskem sporazumu, in ker se zavedamo, da trenutna volilna zakonodaja ni optimalna ter da potrebuje posodobitev, smo navkljub mnenju Zakonodajno-pravne službe o neustavnosti in hudih pomanjkljivostih predloga novele vložili predloge amandmajev, ki bi odpravili vsaj tehnične nepravilnosti v predlogu zakona.

Na tem mestu naj še enkrat povem, kljub vložnim amandmajem in vsemu trudu, ki so ga izkazali v ZDUS v okviru programa Aktivno državljanstvo, je zakon še vedno vseboval neustavne člene. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da je izboljšava volilne in referendumске zakonodaje mogoča, vendar zgolj ob širokem konsenzu tako znotraj koalicijskih strank kot tudi v civilni javnosti. Zakon je sicer dobra osnova za razpravo, ki bi ljudem do neke mere omogočala večji vpliv na izvolitev posameznikov, a hkrati se sprašujemo, če ni omenjeni predlog, sploh, ker uživa veliko podporo med poslanci SDS, v resnici bližnjica do večinskega sistema, za katerega pa vemo, da za raznoliko slovensko družbo ni najbolj primeren. To trditev bom ponazorila z nemško prakso, saj predlog novele zakona temelji na nemškem modelu.

Govorimo o kombiniranem večinsko-proporcionalnem volilnem sistemu, saj bi 44

poslancev volili po večinskem sistemu, 44 pa po proporcionalnem, a v Nemčiji se je izkazalo, da ljudje tudi z večinskim glasom glasujejo strogo po strankarskih preferencah in sploh ne izbirajo med neodvisnimi kandidati. V Nemčiji tako z večinskim glasom več kot 30 let ni bil izvoljen niti en neodvisen poslanec, niti iz vrst tretje najmočnejše stranke. Tudi danes v nemškem parlamentu nimajo neodvisnih poslancev. Vse to kaže, da ljudje kombiniran sistem v praksi razumejo kot večinski. To pa bi pomenilo velik odklon od sistema sorazmerne zastopnosti, kot ga v Sloveniji poznamo danes. Trdnost koalicije je za nas na prvem mestu, tu ne gre solirati, saj si ta država novih predčasnih volitev ne more in ne sme privoščiti.

Naj še omenim, da je bilo že na seji matičnega delovnega telesa tudi iz razprave predlagateljev razvidno, da se zavedajo pomanjkljivosti predloga zakona, da so nujni popravki ter priprava vzporedne zakonodaje, zato so si prizadevali za predstavitev obravnave. A v Poslanski skupini Desus menimo, da predstavitev odločanja o negativnem sklepu ne bo prineslo pozitivnih rešitev. Glede na vse povedano in dejstvo, da Vlada že pripravlja celostno rešitev na področju volilne zakonodaje, ki bo temeljila na osnovi opravljenih analiz, bomo danes podprli sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, predstavniki podpisnikov predlagane novele zakona in vsi ostali!

Kriza v družbi je pogosto povod, da se odpirajo vprašanja, povezana z volilnim sistemom. Politično stanje v državi je zagotovo tudi odraz volilnega sistema. Predvsem je ta odraz izražen na podlagi volilnega rezultata. Ta ima velik vpliv na to, kako se oblikuje politika države. Predvsem je pa to tudi odraz, kdo je poslanec in kdo je poslanka. Reči, da volilni sistem na to nima nobenega vpliva, bi bilo neobjektivno, morda tudi zavajajoče. Pogosto, ko govorimo o političnem stanju v družbi, se vedno sprožijo tudi stara in nova vprašanja, kot so, ali je v skladu z ustavo, ali imajo volivke in volivci odločujoči glas, ali je pravičen, ali je primeren čas in podobno. Socialni demokrati smo si na ta vprašanja odgovorili in so javnosti tudi znana. Menimo namreč, da je veljavni volilni sistem skladen z ustavo in ga zaradi ustavnopravnih razlogov ni treba spreminjati. Zavedamo se, da idealnega volilnega sistema ni; so prednosti in slabosti tako v večinskem sistemu kot tudi v proporcionalnem sistemu, zagotovo pa so slabosti tudi v kombiniranem volilnem sistemu.

V predlogu novele zakona je tako rekoč zapisan volilni sistem, povzet po nemškem modelu. Predlagatelji nas skušajo prepričati, da je ta volilni sistem tisti, ki bo pravičen in v katerem

bodo volivke in volivci imeli odločujoč glas. Žal temu ni čisto tako. Praksa v Nemčiji je pokazala, da ljudje z večinskim glasom glasujejo strogo po strankarskih preferencah. Torej ne izbirajo med kandidati, ki bi bil odraz smiselnosti tovrstnega glasovanja. S predpostavko, da je ta predlog zakona sprejet, se v Poslanski skupini Socialnih demokratov sprašujemo, kako naprej. Kdaj bomo imeli nove volilne enote in volilne okraje? Ali bo mogoče doseči konsenz glede volilnih enot in glede volilnih okrajev?

Spoštovane in spoštovani, menimo, da si eksperimentiranja z volilnim sistemom ne moremo privoščiti in niti ni odgovorno. Upravičeno se bojimo, da bi ostali na srednji poti. Ali je res volilni sistem tisti, ki je kriv za stanje v državi? Menimo, da ne. Za to smo krivi ljudje. Socialni demokrati bomo podprli sklep matičnega delovnega telesa, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo doktor Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Pozdravljeni predlagatelji, kolegice, kolegi!

Nehajmo se slepiti! Idealnega volilnega sistema ni, vsaka partija ali pa celo koalicija seveda gleda, kaj njej bolj dogovarja. Jaz vedno, ko razlagam mojim, kaj je volilni sistem, rečem, da je to matematika, vržena v prostor, kjer moramo najti manekene, ki bodo dobili največ glasov in ne bodo izdali ideje partije. Pika. Tako pač je. To ni topla voda. To je, da obstajajo volilni sistemi.

Določene stranke v tem državnem zboru bolj jasno povedo, kaj bi rade, kakšen volilni sistem bi jim odgovarjal, kateri ne. Nekim velikim strankam bi odgovarjal seveda večinski, strankam bi odgovarjal proporcionalni, definitivno so problem bele lise. Bolj bi se posvetil neki proceduralnosti, ki se je zgodila ob tem predlogu. Zakaj?

Kot veste, v zakonodaji imamo možnost, da 5 tisoč državljanek in državljanov predlaga zakone. To je nekaj, kar se je zgodilo na odboru, da, recimo, neka stranka najprej amandmira, kolegi iz Desusa, in na nek način pomaga predlagateljem, potem pa glasuje proti ali je vzdržana. Kolega Jurša bo roko dvigoval, tam na odboru se je skoraj hotel s kolegom Gorenakom, ki je odsoten, stepsti ... Mislim, to je neko tako sporočilo, ki je, blago rečeno, nespodobno. To je neko sporočilo, ki pravi: Drage državljanke in državljani, saj vas imamo radi. Lahko se malo igrate, lahko nekaj celo predlagate, zlasti še kaki čili gospodje v penzionu, polni znanja – tu ne mislim slabšalno, gospod, da ne boste užaljeni –, ampak kaj pretirano resno vas ne jemljemo.

Ne bom rekel, da mi je tisti petkov predlog idealen, blazno všeč, ampak že na

odboru sem težil, zakaj ne, kaj me moti, tudi nekako šel v argumentacijo, da to ni tako idealno, kot se mogoče njim zdi, ampak vseeno se mi zdi, da takšen način, da se potem to blokira in potem dobimo danes, verjetno je bilo že včeraj vloženo – ja, vloženo je bilo včeraj –, zadevo predlog za sklic javne predstavitve mnenja o oceni stanja in morebitnih spremembah ureditve volitev v Republiki Sloveniji, ki ga predlaga Stranka Mira Cerarja na matičnem odboru, predsednica je gospa Kozlovič – mene bo postalo strah za vas, gospa Kozlovič. Očitno so se v SMC odločili, da boste vi tisti, ki boste morali nekako vse te umazane trike nekako prevzemati.

Ker mi malo že zmanjkuje časa, če se spet nazaj dotaknem volilnega sistema. V Mariboru imamo enega od treh najbolj prepoznavnih produktov v športu trenutno v Sloveniji – Nogometni klub Maribor. Po navadi, veste, v nogometu ne menjate pravil, ampak delate dobro ekipo. Glede na neko to stanje pa res ne maram blazno moralizirati – nisem tak moralno teološki tip, čeprav mi je prababica rekla: "Idi ti, Franjo, za gospona veličastnog." Zdi se mi, da si za take revolucionarne spremembe moramo vzeti čas in razmislek.

Združena levica seveda ostro nasprotuje takšnemu odnosu do civilnodruženih pobud. Upam, da mi ne bo kolega Jani spet skočil v hrbet, če bom rekel, da smo izšli iz civilne družbe – zdaj sem seveda politik. Ne šele zdaj, že ko sem se odločil, da bom kandidiral, sem postal politik, kar pa ne pomeni, da bom pa zdaj pretrgal stike s civilno družbo in se delal nadpametnega in se ne bom tudi pustil podučiti od civilne družbe.

Upam, da bo takih zakonskih predlogov še več in da se bomo do njih bolj spoštljivo vedli, seveda bomo pa pri Združeni levici glasovali proti umiku te točke, tega predloga zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije krščanskih demokratov. Zanj gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani predsednik, spoštovani ostali prisotni, predvsem naši upokojenci, združenje upokojencev Slovenije, najlepša hvala vam, da ste ta predlog pripravili in ga vložili v Državni zbor kot zakonsko podlago za spremembe volilnega sistema. Žal so vas na koncu na cedilu pustili tisti, tista stranka, ki ste ji ne nazadnje pomagali na volitvah v Državni zbor, štiri mesece nazaj. To se boste morali zmeniti znotraj same organizacije in tako naprej.

Če preidem k sami razpravi, 80. člen Ustave Republike Slovenije ureja volitve in sestavo Državnega zbora in v petem odstavku tega člena je določeno, da se poslanci, razen poslancev narodnih skupnosti, volijo po načelu sorazmernega predstavništva ob 4-odstotnem

volilnem pragu za vstop v Državni zbor, pri čemer, poudarjam, pri čemer izrecno piše imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatov.

Spoštovani gospe in gospodje, sedanji proporcionalni volilni sistem takšnega ustavno zagotovljenega odločilnega vpliva volivcev na to, kateri posamezen kandidat bo izvoljen, ne omogoča. Sedanji veljavni proporcionalni sistem ima tudi sicer več slabosti, na kar smo v Novi Sloveniji že v preteklosti opozarjali. Namreč, te slabosti se odražajo tudi v šibki stabilnosti slovenskega političnega prostora, tudi v šibkih vladnih koalicijah. Proporcionalni volilni sistem omogoča namreč izvolitev več političnih strank, oblikovanje vsake vladne koalicije zahteva povezovanje več strank. Te vladne koalicije so prav zaradi večjih in raznolikih strank šibke, razdelitev glasov po d'Hondtovem sistemu tudi ne zagotavlja vstopa v parlament kandidatom, ki so na volitvah v določenem volilnem okraju prejeli največji odstotek glasov, saj vstop v parlament je pač odvisen tudi od uspeha liste oziroma stranke v celotni volilni enoti. In ta volilni sistem je tudi krivičen. Namreč, na svojem lastnem primeru vam povem, leta 2011 sem kandidiral, dosegel sem najvišje število glasov v naši stranki, pa nisem bil izvoljen za poslanca Državnega zbora, ker moja volilna enota ni dobila mandata. Se pravi, govorimo tudi o neustavnosti.

V parlamentu je v preteklosti bilo vloženih že kar nekaj predlogov sprememb volilnega sistema, vendar do zdaj noben predlog ni doživel podpore dveh tretjin volivcev, kolikor je zahtevan kvorum za sprejem oziroma spremembo volilne zakonodaje. Predlog ZDUS je pa najboljši približek konsenzu, da pridemo do konsenza. Namreč, na eni strani imamo del Državnega zbora, ki zahteva večinski volilni sistem oziroma se do njega najbližje opredeljuje, na drugi strani imamo pa del, ki vztrajate na proporcionalnem volilnem sistemu. In kombinacija, se pravi kombinirani volilni sistem, bi bil najboljši približek končni rešitvi.

Torej eden izmed poskusov sprememb volilne zakonodaje je danes obravnavni predlog sprememb in dopolnitev Zakona o volitvah v Državni zbor, ki je bil, naj ponovim, tudi vloženo s podporo 5 tisoč 700 volivk in volivcev, državljanek in državljanov. Predlog torej uvaja kombinirani volilni sistem, torej kombinacijo večinskega in proporcionalnega volilnega sistema, vsakega za izvolitev polovice poslancev. 44 poslancev se torej voli po večinskem volilnem sistemu, 44 pa po proporcionalnem sistemu, dva poslanca sta pač poslanca narodnih skupnosti.

To pomeni, da bi volivec na volitvah oddal dva glasova; en glas pač za poslanca, ki ima v okraju zakonsko predpisan večletni domicil, drugi glas pa za poslanca po proporcionalnem volilnem sistemu, torej sami stranki. Vendar bi tudi pri tem drugemu glasu imel volivec večji vpliv na to, katero osebo bo volil skozi preferenčni glas za določenega

strankarskega kandidata. Ne bi torej volil liste, temveč povsem določenega kandidata na listi ali stranki. Predlagani kombinirani volilni sistem bi zahteval ukinitve volilnih okrajev v sedanjih okvirih, vendar pa je pri tem treba upoštevati dejstvo, da je sedanja razdelitev Slovenije na volilne okraje neprimerna, saj imajo obstoječi volilni okraji bistveno različno število volivk in volivcev.

V Novi Sloveniji smo podprli predlagane spremembe volilne zakonodaje že na matičnem delovnem telesu in danes, spoštovane kolegice in kolegi in spoštovani predstavniki ZDUS, tudi danes bomo vaš predlog podprli. Namreč, v Novi Sloveniji smo prepričani, da Slovenija za stabilne vladne koalicije, za stabilen politični prostor nujno potrebuje spremembo volilnega sistema in čas je danes. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan želim.

Stališče Zavezništva glede tega vprašanja je več ali manj jasno in smo to tudi izrazili že s tem, ko smo v postopek vložili tudi svoj predlog, kako si predstavljamo in kakšen je pravzaprav naš pogled, kako naj bi izgledal zakon o volitvah v Državni zbor. Ker pa imamo pred seboj v bistvu zakon, ki ga je pripravil ZDUS oziroma skupina državljanov in državljanek s 5 tisočimi podpisi je seveda potrebno spregovoriti o tej materiji. Dejstvo je, da je v resnici to predlog, ki smo ga videli že v Državnem svetu pred mnogimi leti in se v resnici z malce različnimi popravki pojavlja ponovno v diskusiji, ali je to ustrezen model za Republiko Slovenijo ali ne. Strinjam se s tistimi svojimi predgovorniki, ki so razpravljali v smeri, da je od vsake države odvisno posebej, kakšen model v resnici želi imeti. Tudi dejstvo je, da v slovenskem prostoru imamo že 24 let nek sistem, ki se počasi uveljavlja, in proporcionalni sistem zagotovo je eden od tistih, ki ga, če ne drugače, ljudje vsaj nekako so sprejeli za svojega. Je pa res, da je čas pokazal svoje in da so potrebne spremembe.

Ta predlog je na odboru, matičnem delovnem telesu, v resnici doživel kar nekaj razprave v smeri, kaj vse v resnici je odprto oziroma kje se postavljajo dileme. Da skrajšam, bistvo je za nas vsaj naslednje: da imamo v resnici s takšnim modelom dve vrsti poslancev, enega poslanca, ki bi se ga v resnici dalo odpoklicati, in poslanca, ki se ga ne da odpoklicati – če je eden izvoljen po proporcionalnem, eden pa po večinskem sistemu. Eden, ki bo moral priti skozi rešeto 4 %, se pravi skozi volilni prag, in drugi, ki tega v resnici sploh ne bo potreboval. To je zagotovo eden od razlogov, zakaj takšnega predloga ne moremo podpreti.

Kar se pa tiče predloga, da je potrebna diskusija in razprava, pa je več kot jasno, da takšna

razprava je bila že nekajkrat opravljena v Državnem zboru, tako tudi v Državnem svetu. Več posvetov je bilo že narejenih, nazadnje je bil posvet v Državnem svetu 9. 4. 2013 in javna predstavitev mnenj 5. 5. 2014. Prepričan sem, da če bo ta razprava, pa nič nimamo proti tej razpravi, da se ne bomo narobe razumeli, bodo prišli popolnoma isti akterji, odpirala se bodo ista vprašanja in prišli bomo do enakih zaključkov in v resnici s tem samo pridobivamo čas. V Sloveniji je relativno malo ljudi, ki se res strokovno ukvarjajo s temi vprašanji. Je nekaj še ljudi, ki se laično s tem ukvarjajo, moram reči, da so zainteresirani, in pa seveda tudi vse politične stranke, ki skozi ta vprašanja izražajo tudi nek svoj interes, kako naj bi bilo naprej.

Glavni adut predlagatelj je, da bi se s takšno spremembo zakona o volitvah v resnici dosegla neposredna volja in da bi lahko prišli v resnici neodvisni tako imenovani poslanci v Državni zbor. Noben volilni sistem ne izdeluje in pridela neodvisnih poslancev, razen če jim ne omogočimo ekonomske neodvisnosti, da imajo dovolj kapitala, da se pojavijo na volitvah, in ta trenutek so to lahko samo politične stranke. Zato je bolje, če kdo razmišlja v tej smeri – je treba razmišljati, kako dati vsem to možnost, da se pojavijo enakovredno s političnimi strankami na volitvah. In ta predlog bomo podprli; ker je sklep naravnan pozitivno, bomo za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, zanjo doktor Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo Državnega zbora!

Zakon, ki je bil vložen, samo zgodovino nastajanja tega zakona smo danes že večkrat slišali, tako da tukaj se ne bi ponavljal. Matično delovno telo je ocenilo, da je zakon kot takšen neustrezen, vsebinsko necelovit in ustavnopravno sporen. Gre za kompleksno vprašanje, ki ga je treba analitično rešiti, kajti posledice bodo dolgoročne. Zakonodajno-pravna služba je podala številne pripombe, in sicer: prvič je prihajala iz tega, da ureja ustavno materijo in zaradi tega so potrebne obširne analize, kaj bi sploh takšna rešitev pomenila. Nemška rešitev, ki je nekako osnova tega predloga, še sama ni v pravi funkciji, kajti videli smo, da rešitve niso prave in da so tudi tam ustavno sporne, poleg tega pa prikazana rešitev ni bila podrobno analizirana. Ključne rešitve so tako šibko obrazložene in volilna geometrija neobdelana. Nomotehnično je zakon neuskladen z drugo zakonodajo in bi pomenil številne probleme, kar se tiče okrajev in podobnega.

Glede vladnih pripomb smo slišali že, kaj Vlada meni o samem predlogu zakona. Ravno tako ugotavlja, da gre za ustavno materijo, ki potrebuje širši družbeni konsenz, ki pa ga v tem trenutku na matičnem delovnem telesu ni bilo. Prav tako so ocenjene finančne

posledice prevelike in nedodelane. Tako se sprašujejo tako na Vladi kot drugih službah, ali so spremembe res v tem trenutku dovolj dodelane, da gremo v to spremembo. Prav tako je predlagana rešitev netransparentna in ne rešuje nekaterih že sedaj ustavnopravnih vprašanj. Tako Vlada podpira cilj, kot smo videli, ampak pravi, da zakon še ni dodelan, vsekakor pa podpira to, da je treba urediti večji vpliv volivcev.

Državni svet je prav tako podprl idejo o spremembi in preferenčnem glasu, vendar pa ugotavlja, da je za to potreben družbeni konsenz. V razpravi, ki je sledila, ugotavljamo, da so spremembe nujne, da je treba delati na preferenčnem glasu, vendar potrebujemo temeljito analizo in se moramo zavedati, če prenašamo nek sistem iz druge države, moramo najprej ugotoviti, ali v tej državi sploh deluje in kako bi potem rešitev iz druge države delovala v našem okolju, ki je povsem drugačno kot pa okolje, iz katerega zakon prihaja, in kakšno sistemsko ureditev je potem potrebno prirediti tej zakonodaji, da bo takšna zakonodaja delovala.

Iz navedenega je matično delovno telo ocenilo, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, kar smo potrdili tudi v naši poslanski skupini. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, v okviru glasovanja, po prekinjeni 5. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PARLAMENTARNEM NADZORU OBVEŠČEVALNIH IN VARNOSTNIH SLUŽB, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zbora predložila skupina 4 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Janijem Moderndorferjem. Predlog zakona je na 4. nujni seji 2. oktobra 2014 obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani!

Poslanska skupina Desus predloga zakona ne bo podprla. V naši poslanski skupini namreč menimo, da je treba k spremembam in dopolnitvam Zakona o parlamentarnem nadzoru

obveščevalnih in varnostnih služb pristopiti temeljito in po preučitvi vseh relevantnih vidikov. Zakon je namreč pravni akt in kot takega ga ne smemo sprejemati, spreminjati ali dopolnjevati zgolj zaradi enega samega primera ali celo ene same osebe. Ne glede na vse zaplete, ki so se pojavljali in se še vedno pojavljajo v zvezi z izvolitvijo članov, podpredsednika in predsednika komisije za nadzor varnostno-obveščevalnih služb, ko nam tudi v štirih poskusih ni uspelo ustanoviti te komisije in ko Poslanska skupina SDS še vedno vztraja in v to komisijo še vedno predlaga pravnomočno obsojeno osebo, ki je na prestajanju zaporne kazni.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus smo na vseh sejah, ko se je odločalo o tem, ali je lahko pravnomočno obsojena oseba in oseba, ki je na prestajanju zaporne kazni, član komisije za nadzor obveščevalno-varnostnih služb vztrajali na stališču, da v omenjeno komisijo ne moremo in ne smemo izvoliti takšne osebe. Zavedamo se, da Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb ni zgolj običajno delovno telo Državnega zbora. Gre za komisijo, katere pristojnost se nanaša na nadzor in obravnavo najbolj zaupnih in javnosti skritih podatkov Republike Slovenije. Zato tudi zakonodaja predvideva, da se njena sestava določi z absolutno večino poslancev, torej je za izvolitev potrebnih 46 glasov.

Pa vendar, ne glede na vse zaplete, ki smo jih imeli in jih še imamo v zvezi z ustanovitvijo te komisije, v naši poslanski skupini menimo, da ne smemo spreminjati zakona tako na hitro in nepremišljeno, praktično samo zaradi enega samega primera. S predlogom novele Zakona o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb se nekatere določbe, ki so že vsebovane v poslovniku komisije in v poslovniku Državnega zbora, prenašajo na zakonsko raven, kar se nam zdi nepotrebno. Na tovrstno podvajanje je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba.

V Poslanski skupini Desus predloga zakona na matičnem delovnem telesu nismo podprli, saj si želimo, da se obravnavano materijo temeljito prouči in da k spremembam pristopamo celovito, ne samo zaradi posameznih primerov. Kot že rečeno, predloga zakona ne podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov. Zanjo gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovani kolegi! Dragi predsednik!

Socialni demokrati menimo, da je civilni nadzor nad varnostno-obveščevalnimi službami, katerega izvaja Komisija Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, še kako pomembna. Poleg tega, da obravnava letni program dela in finančnega poslovanja

obveščevalnih služb, nadzira dejavnosti obveščevalne službe v zvezi s skladnostjo sprejete politike o nacionalni varnosti, izvaja nadzor nad uporabo s sodno odločbo odrejenih nadzorovanih ukrepov, izvaja nadzor nad odreditvami in uporabo nadzorovanih ukrepov, ki se ne odredijo s sodno odločbo. Žal se pa ta nadzor ne izvaja. Zato nas mora vse še precej skrbeti, kajti v teh negotovih časih, ki smo jim priča, je zagotavljanje nadzora dogodkov in predvsem strateško ključnim, gospodarskim in varnostnim vprašanjem naše države – potrebno vzpostaviti pravi odnos do tega vprašanja.

Razprava o predlaganem zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb se je opravila na matičnem delovnem telesu. Ni bilo večinsko odločeno, predlagane spremembe zakona tako niso potrebne. Predlagane rešitve so tudi takšne narave, da se sedaj veljavne rešitve, zapisane v poslovniku delovanja Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, prenašajo v zakon. Zaradi vsega tega smo mnenja, da predloga ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo gospod Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Se opravičujem, ampak danes vsa naša stališča predstavljam jaz. Tako so delegirali, vem, da me imate že malo dosti.

Dobrih 20 let ali že malo več, skoraj četrto stoletje, smo hoteli državo in državnost, čeprav je seveda Združena levica vedno skeptična in na preži glede represivnih aparatov države, so varnostno-obveščevalne službe sestavni del države in državnosti. Nisem imel časa prešteti, tukaj sem si pogledal poglede: sredo, 19. november, Večer, stran 11, profesor Andrej Sotler s Fakultete za varnostne vede. Mi smo do sedaj zamenjali, imeli 12 vlad, 7 predsednikov vlad, 1 predsednica vlade, skratka 8, in od leta 1990 smo zamenjali v Sovi ali njenih predhodnicah 13 direktorjev. Osebe ženskega spola, žal, še ni bilo. Ti najmlajši kolegi iz SDS so nekako dobro shodili, ko smo imeli v Sloveniji neko vojno med civilno in vojaško varnostno-obveščevalno službo – več o tem bi kakšna hruška lahko povedala, če bi znala govoriti – in potem imamo 20 let celo vrsto nerodnosti, ki so blago rečeno nedopustne: nek kombi malo pohajkuje pa zatava; potem se kakšna skrita lokacija odda, s tem se tudi ogrozi komu življenje – to ni smešno, to je nedopustno –; potem so kakšne vstaje v Ljubljani, pa se človek sprehodi za Cankarjevimi domovi pa pogleda na mobilni telefon, da vidi, da je tisto kombi, mimo katerega gre, od Sove, ker vidi zelo dober signal omrežja Sove – brezžični, mogoče Sova sporoča: evo ljudstvo, tukaj smo, tukaj smo, med vami; potem imamo v parlamentu neke vrste pobalinstvo – nisem šel

gledat magnetograma. Zdi se mi, da je kolegica Alja rekla, da sem jaz nekako kompromitiran že po defaultu za kandidata za komisijo, ki bi to nadzorovala. Združena levica je rekla, da nima nobenega problema s tem, da mene umakne iz tega predloga, upam, da tudi SDS nima nobenega problema s tem, da nekega gospoda, ki upam, da mu glasovalna naprava dobro deluje, umakne iz tega predloga in da dokončno dobimo že to komisijo. Ni res, da nobenega nadzora ni. Varuhinja človekovih pravic ... Danes dopoldne priznam sem zelo težko poslušal – zakaj moramo vedno moško obliko uporabljati, če imamo gospo, ki se zelo trudi, zakaj ne rečemo varuhinja človekovih pravic? Varuhinja človekovih pravic ima možnost, kolikor mi je znano, celo nenapovedano priti pa malo pogledati, kaj tam delajo. Seveda pri Združeni levici nismo tako naivni. Kaj boš pa videl? Videl boš ene karete, o katerih v bistvu ne veš, zakaj so tam, pa neke požigosane zadeve, kupčke nekih papirjev, za katere ne boš imel časa, da jih pregledaš. Seveda živimo v informacijski družbi in to je tudi del tega, da vlade takoj zamenjajo – kolega Vinko bi rekel nekoliko paranoično – direktorje, ker direktorji tudi seveda lahko gledajo, kaj se gospod Miro pogovarja in s kom se pogovarja, pa še kdo drug.

Da ne bom predolg, o tem se niti ne glasuje navsezadnje, ampak Združena levica upa, da ko bo prevzela oblast, da ne bo potrebe po odstavljanju direktoric obeh varnostnih služb. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (ZaAB): Vsi v Državnem zboru se strinjamo, da bi komisijo morali imeti in da bi jo morali imeti najkasneje v 30 dneh. Res pa je, da si zelo različno predstavljamo, kdo v resnici lahko sedi v tej komisiji. Ko si na eni strani predstavljajo, da lahko pravnomočno obsojen zapornik sedi v tej komisiji in nadzira svoje lastne predkazenske postopke, ali se mu delajo prisluhe ali ne, si večina v tem Državnem zboru tega ne predstavlja. Je pa seveda problem. Problem je predvsem zaradi tega, ker se skrivamo za umetelnimi stavki, kot so "sistemsko urejanje zakonodaje" in pa predvsem da je "potrebno celovito pogledati in urediti, v kolikor bi bilo potrebno priti do spremembe zakona". V temu zakonu pa je celo prišlo do svojevrstnega paradoksa, ne bom pozabil besede na samem odboru spoštovanega kolega poslanca Dobovška, ki je rekel, da je po kvalitativni analizi in pregledu samega zakona ugotovil, da v resnici je zakon dober in da v resnici ni potrebnih nobenih sprememb. Ampak, komisije še vedno nimamo, in to že več kot trideset dni. Mi smo vložili predlog zakona, spremembe, 3. 9. 2014, danes smo 21. 11., komisije ni. In je tudi ne bo! In kar je še svojevrstni paradoks, danes

smo dobili nazaj zapornika v parlament in SDS ima vse argumente zdaj ponovno, da predlaga tisto, kar predlaga že ves čas. Ampak spremembe zakona ne bo.

Moram reči, da smo v malce nerodni situaciji, ampak to pot o tem odloča večina, ne manjšina, ne opozicija, tako predlagam koaliciji, da kaj naredi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Spoštovani vsi, ki spremljate to razpravo, začel bom tam, kjer je nehal moj predhodnik ...

Seveda smo opravili kvalitativno in kvantitativno analizo zakonodaje in prav pri kvalitativni analizi smo ugotovili, da je zakon dober, samo šepa implementacija te zakonodaje, kar ugotavljamo za celotno zakonodajo, na kar so nas opozorili tudi številni strokovnjaki iz mednarodnih institucij. Ker smo tukaj politiki, mislim samo, da je potrebno nek politični dogovor, kako bomo ta zakon, ki je dober, implementirali v realno stanje. Mislim, da nas je dovolj, da bomo zmogli ta korak, da naredimo to, kar je pred nami.

Ne bom se spuščal sedaj, kaj je rekla Zakonodajno-pravna služba, kaj v tem predlogu ni dobrega, ker to smo omenil že na matičnem delovnem telesu. Ključno je, da je praksa pokazala dobre rezultate in da ni bilo takšnih negativnih izkušenj, da bi šli v spremembo zakona, zato smo bili tudi proti omenjeni noveli in pričakujem, da bomo s političnim dogovorom implementirali ta zakon v praksi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani vsem še enkrat prav lep pozdrav v imenu Slovenske demokratske stranke.

Ko govorimo o tajnih službah, veste, govorimo o področju človekovih pravic; o tem, da mednarodni akti s področja človekovih pravic, občečloveške vrednote in slovenska ustava veljajo in morajo veljati za vse, v vsakem trenutku, tako kot ustavni red, katerega sestavni del so tudi ustavni akti Ustavnega sodišča in Evropskega sodišča za človekove pravice, ki imajo po slovenski ustavi poseben status.

Tisti, ki tega ne upošteva, zaradi mednarodnega položaja Republike Slovenije prej ali slej dobi kakšno vzgojno kloputo. Tudi vsi tisti, ki ste protipravno zavestno razrešili, odvzeli mandat predsedniku SDS Janezu Janši, ste danes dobili takšno kloputo. Ker tega žal ni storil predsednik – očitno ni zmogel te moči –, bom to storil zdaj jaz in med nami osebno pozdravljam Janeza Janšo, ki mu je Ustavno sodišče povrnilo mandat.

To, gospe in gospodje, čeprav je Ustavno sodišče dalo gor žametno rokavico in je

presodilo šele začasno odredbo, bi moralo vam dati misliti, kaj je pravzaprav naloga vseh nas tukaj in vseh v izvršilni veji oblasti – da skrbimo za blaginjo države. Ni naloga celotne ostale politične garniture, da skrbi za sistematično in načrtno zlorabo institucij in kršitev človekovih pravic za zatiranje ene stranke v opoziciji, zlasti njenega predsednika. To je čisto protiustavno početje in kršitev človekovih pravic sama zase. In zakon, o katerem govorimo zdaj, je točen primer tega. Bil je napisan po vseh načelih, kako se zakona ne piše, ad personam, točno zaradi enega primera in proti nekemu. Bil je napisan na napačnih predpostavkah. Vsa demagogija, ki se zganja okoli Komisije za nadzor nad varnostnimi in obveščevalnimi službami je namreč – in to moram javno povedati in upam, da mi bo javnost prisluhnila – povsem privlečena za lase. Kajti, treba je vedeti, da zakon določa, komu in kdaj se sploh lahko prisluškuje, skladno z našimi predpisi; in to je treba upoštevati že v izhodišču. In drugič, kar je bistveno, da če bi – poudarjam, če bi – bil kdorkoli v komisiji, ki bi šla nadzorovat oziroma izvajati nadzor, pa bi lahko pridobljene informacije zlorabil, ima sama služba po zakonu vse možnosti, da ne dopusti tega nadzora. To se pravi, da je vsa argumentacija, okoli katere se že tri oziroma več mesecev zafrkavamo v Državnem zboru zaradi političnega interesa koalicije, da to stalno zlorablja in stvari prikazuje napačno, za nepoučeno javnost, pelje z enim samim namenom, da ne pridemo do ustanovitve komisije. V resnici je veliko večja verjetnost, da je pod nadzorom nekdo, ki ni bil že obsojen, kot pa tisti, ki je. Kajti, kdaj se izvaja nadzor? Nadzor z uporabo posebnih metod in sredstev pride v poštev takrat, kadar oseba, ki se nadzira, ne ve za to ali ne pričakuje, potem je ta nadzor uspešen. To seveda veste vsi, ne ve pa tega najširša javnost. Zato je veliko večja verjetnost, da je pod nadzorom tisti, ki je bil predlagatelj tega skrpucala, pač, poskusa spremembe zakona, ki ga danes pošiljamo v zgodovino, kot pa tisti, ki ga stalno napadate. To tudi vsi dobro veste. Zaradi tega je samo dobro, da se ta zakon enkrat pospravi iz dnevnega reda, da se ustanovi že enkrat ta komisija in da se začne z izvajanjem nadzora nad delom varnostnih in obveščevalnih služb, skladno s pozitivno zakonodajo in ustavnim redom Republike Slovenije ter demokratičnimi standardi, ki veljajo v vsej Evropi. To je bistvo, ki ga Slovenija potrebuje in Slovenija potrebuje razvoj, gospe in gospodje v koaliciji, in vsi tisti, ki jim pomagata iz opozicije: začnimo se že enkrat ukvarjati z blaginjo ljudi, z razvojem Slovenije, ne pa, še enkrat poudarjam, s sistematično in načrtno zlorabo institucij, tako kot to počnete v koaliciji, pa še kdo zraven, zato da zatirate eno stranko v opoziciji, ker je to edini realen nadzor, ki se ga v resnici bojite. To je protidemokratično in upam, da je današnja lekcija, ki ste jo dobili, dovolj jasna, čeprav je bila narejena z žametno rokavico začasne odredbe.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovniki z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU, NUJNI POSTOPEK.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki Tini Brecelj z Ministrstva za pravosodje.

TINA BRECELJ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, poslanci!

Predlog ZKP-M vsebuje le določbe, ki predstavljajo prenose dveh direktiv Evropske unije v slovenski notranji pravni red in pomenijo manjše spremembe in predvsem dopolnitve zakona, zato ga Vlada predlaga Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po nujnem zakonodajnem postopku.

Direktivi, ki se s tem predlogom zakona dokončno prenašata v slovenski pravni red, sta: Direktiva o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih in Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku. Zakon o kazenskem postopku je bil od svoje uveljavitve 1. 1. 1995 do zdaj spremenjen že dvanajstkrat. Večina sprememb je bilo sorazmerno sistemskih in obsežnih, le nekatere pa manjše, tehnične. Med slednje sodi tudi sedaj predloženi predlog novele. Direktiva o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih podrobneje ureja spoštovanje posebnih pravic do obrambe v predkazenskem in kazenskem postopku za osumljence in obdolžence, ki ne razumejo slovenskega jezika. Določa situacije, ko je treba zagotoviti ustno tolmačenje ali pisno prevajanje sodnih pisanj v predkazenskem in kazenskem postopku v skladu s pravico do obrambe, po b in c točki tretjega odstavka 6. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki zahteva standard učinkovite obrambe.

Ker ima Republika Slovenija že dokaj garantistično kazensko procesno zakonodajo, zlasti glede uporabe jezika, s posebnim poudarkom glede jezika narodnih skupnosti, je precejšnji del vsebine navedene direktive že vsebovan v ZKP, preostali del določb direktive pa se prinaša s tem predlogom novele. Predlagani spremenjeni 8. člen ZKP v skladu z direktivo določa kategorije oseb, ki imajo pravico uporabljati svoj jezik v predkazenskem in kazenskem postopku. Določena so pravila glede ustnega tolmačenja ter ovir glede vsebine pisnega prevajanja. Urejena je tudi možnost

vložitve ugovorov, če tolmačenje ali prevajanje ni kakovostno.

Predlagano ureditev, to je pomembno, smiselno velja tudi za gluhe in neme osebe, ki hočejo uporabljati svoj jezik. V skladu z veljavnim 74. členom ZKP, si obdolženec v priporu lahko prosto in brez nadzorstva dopisuje z zagovornikom, predlagane dopolnitve pa krepijo pravila glede komunikacije med obdolžencem in zagovornikom. S predlagano spremembo 3. točke prvega odstavka 171. člena Zakona o kazenskem postopku pa se deloma dopolnjujejo razlogi za izpodbijanje kazenske sodbe s pritožbo zaradi bistvenih kršitev kazenskega postopka. Šteti je, da je ureditev, ki izhaja iz določb navedene direktive, pomemben napredek pri zagotavljanju učinkovite obrambe ter sodnega nadzora, ali so bile pravice obrambe spoštovane. Na ta način se učinkovitejše zagotavljajo jamstva poštenega sojenja osebam, ki ne razumejo slovenskega jezika.

Direktiva o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku pa določa minimum pravnega pouka, ki ga morajo države članice zagotoviti, da so osumljene in obdolžene osebe oziroma osebe, ki jim je bila odvzeta prostost, v skladu z nacionalnim pravom nemudoma in vsebinsko ustrezno oziroma večinoma pisno obveščene o svojih pravicah. Navedena področja so v ZKP že dokaj skladno urejena, manjši popravki in dopolnitve pa so zaradi dokončne uskladitve z določbami direktive predlagani s predlogom novele.

Povzeto povedano, v skladu s to direktivo morajo države članice zagotoviti, da so osumljene in obdolžene osebe v skladu z nacionalnim pravom nemudoma obveščene o svojih temeljnih pravicah. Pri noveli gre, kot sem že uvodoma pojasnila, res le za manjše dopolnitve zakona, ki ne posegajo v sistematiko kazenskega procesa, tudi ne nalagajo novih pooblastil pristojnim organom, zato predlagamo, da se novela sprejme po nujnem postopku. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila dobra dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa.

Odbor za pravosodje je 4. 11. 2014 na 2. seji kot matično delovno telo obravnaval predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je 24. 10. 2014 na 7. seji sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je predlog zakona obravnavala in ga podprla. Po poslovnem roku so poslanske skupine SMC, Desus in SD vložile amandmaje k 2. členu in k

Prilogi 1, Poslanska skupina SDS pa k 2. in 5. členu predloga zakona.

Odbor je v skladu s 126. členom Poslovnika opravil razpravo o posameznih členih predloga zakona in vloženi amandmaji. Uvodoma je predstavnica predlagateljcev povedala, da je poglobitveni cilj predloga zakona usklajevanje ureditve predkazenskega in kazenskega postopka z določbami Direktive iz leta 2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. 10. 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih in Direktive iz leta 2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. 5. 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku.

Gre za dopolnitev ureditve pravnih poukov osumljencev in obdolžencev, pravice do vpogleda v gradivo, zadeve za potrebe pritožbe zoper odločbe policije o pridržanju ter pravice do prevajanja in tolmačenja v predkazenskem in kazenskem postopku. Predlog zakona ne prinaša večjih sistemskih sprememb ureditve kazenskega postopka, temveč pomeni le prenos določb dveh direktiv Evropske unije v slovenski pravni red.

Predstavnice Zakonodajno-pravne službe je povedala, da je k predlogu zakona dala dve manjši pripombi nomotehnične narave. Gre za pripombo k 2. členu, ki opozarja na nekoliko nejasno določeno izjemo od pravila, ki se uvaža v zvezi s prevajanjem in tolmačenjem gradiv v kazenskem postopku, in pripombo k Prilogi 1 glede poenotenja poimenovanja pristojnega sodišča. Ugotovila je, da vloženi amandmaji k 2. členu in k Prilogi 1 sledijo tem pripombam.

Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev. V kratki razpravi so člani odbora opozorili, da bi bilo treba predlog zakona obravnavati veliko prej, saj je Republika Slovenija že v zamudi pri implementaciji obeh direktiv. Prav tako so nekateri člani odbora izrazili skrb glede zaračunavanja stroškov pri pravici do ugovora zoper tolmačenje oziroma možnost zavračanja postopka zaradi navedene določbe. Predstavnica predlagatelja je pojasnila, da je rok za implementacijo že potekel oktobra 2013, zato je prejšnja vlada predlog zakona obravnavala v času tekočih poslov, saj je vseboval le določbe, ki pomenijo implementacijo pravnega reda Evropske unije v slovenski notranji pravni red in ga predlagala v zakonodajni postopek prejšnjemu državnemu zboru, ki pa ga zaradi volitev in posledično poteka mandata ni obravnaval.

Glede stroškov pri pravici do ugovora zoper tolmačenje pa je povedala, da se ugovor obravnava v skladu s smiselno uporabo sedmega odstavka 82. člena zakona, ker se ugovor zapiše v zapisnik, ki ga stranke podpisujejo, in se obravnava ob odločanju o stvari ali pa kasneje v pritožbi kot enega izmed pritožbenih razlogov. Zato takšen ugovor ne bi pomenil, da se postopek do rešitve ugovora prekinja in podaljšuje.

Članice in člani odbora so sprejeli amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus, SD ter Poslanske skupine SDS k 2. členu in k Prilogi 1, niso pa sprejeli amandmaja Poslanske skupine SDS k 5. členu. Glede na sprejete amandmaje je dopolnjeni predlog zakona sestavni del poročila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prvo pa ima besedo Poslanska skupina Socialnih demokratov in zanjo tudi mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa.

Po podanem poročilu Odbora za pravosodje tokrat predstavljam še stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov k predlogu novele Zakona o kazenskem postopku, katerega obravnavamo danes po nujnem postopku.

Republika Slovenija kot članica Evropske unije mora v svoj notranji pravni red implementirati direktive, neizpolnjevanje teh obveznosti pa Republiko Slovenijo stanejo. Neimplementacija direktiv pomeni visoke kazni, tudi v višini 500 tisoč evrov, prav tako pa se štejejo tudi dnevi, kajti vsak zamujen dan neimplementacije je vreden tudi do 20 tisoč evrov. Zadnji izpogajani rok implementacije pa je december 2014. Gre torej za direktivo iz leta 2010, ki članicam Evropske unije nalaga, da v nacionalnem pravnem redu uredimo pravico do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih za osumljence in obdolžence, ki ne razumejo slovenskega jezika, ter za direktivo iz leta 2012, da uredimo tudi vprašanje v zvezi s pravico do obveščenosti v kazenskem postopku. Pristojno ministrstvo je te rešitve pripravilo že pred letom dni, vendar je bila pripravljena novela obsežnejša. Posamezne rešitve so bile takrat deležne kritik tako s strani stroke kot tudi zainteresirane javnosti. Novela se je popravljala in dopolnjevala, vendar soglasja ni bilo, tudi v takratni koaliciji ne.

Socialni demokrati smo na opozorila ministrstva o nujnosti implementacij navedenih direktiv in opominov tudi v preteklem mandatu vzeli zelo resno. Konec marca 2014 smo predlagali, da se v zakonodajni postopek vloži tisto besedilo zakona, ki ima podporo. Žal se to ni uresničilo in se je tudi odlašalo. Prejšnja vlada je predlog zakona obravnavala v času tekočih poslov in ga v zakonodajni postopek predlagala Državnemu zboru, vendar ga Državni zbor zaradi volitev in posledično poteka mandata ni obravnaval. Socialni demokrati bomo v izogib plačilu visokih kazni zaradi neimplementacije teh dveh direktiv novelo Zakona o kazenskem postopku, ki je bila sprejetimi amandmaji na matičnem delovnem telesu usklajena z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, podprli, ne bomo pa podprli amandmaja, ki ga je vložila v Državni zbor Poslanska skupina SDS k 2. členu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani!

Danes obravnavana novela Zakona o kazenskem postopku pomeni implementacijo dveh direktiv v našo notranjo zakonodajo in se nanaša na prevajanje in tolmačenje v predkazenskem in kazenskem postopku. S prenosom rešitev, ki jih prinašata obe evropski direktivi, že kar precej zamujamo, konkretno z implementacijo ene direktive za več kot eno leto, druge za več kot pol leta. Evropska komisija je že začela postopek opomina naši državi, grozi nam visoka denarna kazen, celo 500 tisoč evrov, dodatno se lahko določijo tudi dnevni zneski dodatne kazni, ki znašajo po 20 tisoč evrov za vsak dan zamude, če postopka implementacije ne bomo nemudoma zaključili. To je razlog, da se spremembe in dopolnitve Zakona o kazenskem postopku obravnavajo po nujnem postopku, kar je izjema od pravila, da se kazenskopravna, materialna in procesna zakonodaja praviloma obravnava v rednem postopku ob vključenosti širše strokovne in splošne javnosti.

V Novi Sloveniji - krščanskih demokratih se sprašujemo, zakaj vlada Alenke Bratušek ni pravočasno vložila predlog novele tega zakona v parlamentarno proceduro. To je storila šele tik pred iztekom njenega mandata v juniju letos, ko se je že začela volilna kampanja pred letošnjimi predčasnimi državnoborskiimi volitvami. Tedaj je bilo že jasno, da postopka sprejemanja novele tega zakona ne bo mogoče dokončati. Najbrž je pogojeno z odnosom pretekle vlade do Evropske unije in njenih institucij, račun za tak odnos pa se itak izstavi davkoplačevalcem.

Tako stroka kot tudi politika sta si enotni v tem, da je sedaj veljavni zakon zaradi številnih sprememb in dopolnitev postal preobširen in nepregleden in tudi po svojih izhodiščih ne sledi več sodobnim procesnim zahtevam in potrebam. Potrebujemo povsem nove temelje procesne zakonodaje na kazenskem področju. Krščanski demokrati opozarjamo na potrebno izvedbo prenosa sodne preiskave sodišč na državno tožilstvo. S tem bomo dosegli ne le razbremenitve sodišč, pač pa tudi odpravo nepotrebnega podvajanja izvajanja dokazov v samem sodnem postopku: enkrat v preiskavi in drugič na glavni obravnavi in posledično hitrejšo in cenejšo sojenje.

Priprava novega Zakona o kazenskem postopku je po zagotovilih prejšnjega ministra za pravosodje v pripravi že najmanj dve leti. Če sedaj poslušamo sedanjega ministra za pravosodje, pa obljublja sprejetje novega Zakona o kazenskem postopku šele nekje ob zaključku njegovega mandata, torej po štirih letih. Sprašujemo se, zakaj samo v Sloveniji potrebujemo toliko časa za pripravo in izvedbo katerekoli večje novosti. Naj pri tem spomnim na

Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, medtem ko se v drugih državah lahko vse spremembe pripravijo, sprejmemo, predvsem pa izvedejo bistveno hitreje in učinkoviteje. To vprašanje si bo moral zastaviti tudi sedanji minister za pravosodje, in seveda nanj tudi ustrezno odgovoriti.

Današnji Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov podprli. Kot prej rečeno pa pričakujemo, da bo v proceduro čim prej vložen predlog novega Zakona o kazenskem postopku.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, zanjo Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, predlog ZKP-M, ne pomeni večjih konceptualnih oziroma sistemskih sprememb ureditve kazenskega postopka, temveč gre za prenos Direktive o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih in Direktive o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku v slovenski pravni red. Ureditev, ki izhaja iz določb omenjenih direktiv, pomeni pomemben napredek v smeri boljšega varstva človekovih pravic s področja poštenega sojenja, zagotavljanja učinkovite obrambe, pritožbenega nadzora, ali so bile pravice obrambe spoštovane, ter učinkovitega zagotavljanja jamstva poštenega sojenja osebam, ki ne razumejo slovenskega jezika. Prav tako pa se z direktivama zagotavljajo minimalni standardi glede obveščenosti o pravicah osumljenih ali obdolženih oseb. Razlog za obravnavo predloga ZKP-M po nujnem postopku izhaja iz zamude pri implementaciji in predvsem, da Slovenija v postopku opomina Evropske komisije ne bo prejela denarne kazni, ki lahko predstavlja sorazmerno visok znesek, in sicer tudi do 500 tisoč evrov, in seveda tudi denarnih dnevni zneskov za vsak dan zamude, kar lahko znaša tudi 20 tisoč evrov za vsak dan zamude pri implementaciji, kar pa bi lahko imelo težko popravljive finančne posledice. Ob tem seveda pripominjamo, da je treba v prihodnje prizadevanja usmeriti v izogibanje takšnim zamudam.

Z implementacijo predloga ZKP-M le-ta sledi ustavnim načelom pravnih jamstev v kazenskem postopku in na visoki ravni omogoča osumljencu oziroma obdolžencu izvrševanje njegovih pravic. Prav tako v zvezi s prevajanjem in tolmačenjem v predkazenskem in kazenskem postopku zagotavlja natančnejšo in še bolj jamstveno ureditev.

Zaradi navedenega bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o

kazenskem postopku podprli, ne pa tudi predloga amandmaja socialnodemokratske stranke k navedenemu zakonu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala lepa za besedo.

Samo malo v poduk predhodnici. Govorimo o Slovenski demokratski stranki. Spremembe in dopolnitve Zakona o kazenskem postopku po nujnem postopku sprejemamo, zato da se preprečijo težko popravljive posledice za državo. Namreč, če se omenjena implementacija ne bo zgodila do decembra 2014, Sloveniji grozi kazen, poleg te kazni pa se lahko določijo še dodatni denarni zneski za vsak dan zamude posebej – o tem smo danes že slišali. Evropska komisija je praktično postopek z opominom že začela, ki pa ga je prekinila zaradi obvestila, da je novela že v pripravi in da ga bo Državni zbor čim prej obravnaval. Pri tem ni mogoče spregledati dejstva, da je s spremembami in dopolnitvami glede prenosa vsebine Direktive o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih Slovenija v zamudi že od oktobra 2013. To, spoštovane kolegice in kolegi, pa je samo še en dokaz, da je treba na področju pravosodja spremeniti veliko. Ne nazadnje se s to spremembo po hitrem postopku izogibamo zopet sredstvom, ki bi jih morali davkoplačevalci poravnati, zato ker zakonodajalec oziroma izvršna veja oblasti ni naredila svojega.

V včerajšnjih razpravah je koalicija poudarjala, da naj bo SDS raje konstruktivna. V Poslanski skupini SDS z vlaganjem predlogov, predpisov in amandmajev dokazujemo, da smo konstruktivni in da želimo izboljšati predpise. Tukaj pa lahko poudarim, da zavrnitev naših amandmajev na odboru izkazuje odklonilen odnos koalicije do predloga opozicije, kar pa zopet dokazuje, kdo v tem državnem zboru je konstruktiven in kdo ne. Namreč, na odboru zavrnjeni amandmaji, ki smo jih predlagali, so bili izključno korak k izboljšanju sprememb Zakona o kazenskem postopku in je težko razumeti, da tega niste želeli slišati in upoštevati.

5. člen govori o pravici pregleda gradiva za namene priprave tožbe, povezane s pridržanjem. Pregled določenega gradiva se sme z odločbo o pridržanju odreči, če bi bilo lahko resno ogroženo življenje ali pravica druge osebe ali če to narekujejo posebni razlogi obrambe ali varnosti države. S tem se v popolnosti strinjamo. Problematičen pa je del, ki govori, da se pogled onemogoči, če bi pregled vplival na potek predkazenskega postopka oziroma preiskave. S to določbo, ki ni jasno opredeljena, je praktično dovoljeno, da se prepreči prav vsak pogled in tukaj že lahko naletimo na kršenje človekovih pravic, o katerih smo danes že veliko govorili. 5. člen določa tudi, če pridržanje traja manj kot 6 ur, mora policist

osebi, ki ji je bila odvzeta prostost, najkasneje ob prenehanju pridržanja izročiti uradni zaznamek, iz katerega bodo razvidni različni podatki, med njimi tudi točen čas začetka in, če je le mogoče, tudi točen čas prenehanja pridržanja. Predlog Slovenske demokratske stranke, da se v uradnem zaznamku mora zabeležiti tudi točen čas prenehanja pridržanja, ste prav tako brez posebne obrazložitve zavrnili. S to zavrnitvijo ste zavrnili dejstvo, da celotnega trajanja časa pridržane osebe ni mogoče določiti. Torej, na eni strani govorimo o času do šestih ur, na drugi strani pa tega sploh ni mogoče opredeliti. Namreč, če ni časa začetka in konca pridržane osebe, potem tudi ni mogoče določiti, koliko časa je bila oseba pridržana.

Predlogu novele Zakona o kazenskem postopku v Slovenski demokratski stranki ne bomo nasprotovali, bomo pa vsekakor skrbno spremljali izvajanje Zakona o kazenskem postopku, še posebej z vidika zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, za njo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora. Spoštovane poslanke in poslanci!

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev to kratko, vendar ne nepomembno novelo Zakona o kazenskem postopku, katera implementira dve direktivi Evropskega parlamenta in Sveta, podpira. S prenosom obeh direktiv bomo v naš pravni red vnesli zgolj nekaj drobni sprememb oziroma dopolnitev, saj zakon že v veljavnem besedilu vsebuje večino materije, ki jih direktivi predpisujeta.

Torej, Zakon o kazenskem postopku bomo s sprejetjem te novele dopolnili s pravili prevajanja in tolmačenja v predkazenskem in kazenskem postopku na splošno in posebej v zvezi z zaupno komunikacijo med osumljenecem oziroma obdolžencem z zagovornikom z obveznostjo nekih novih pravnih poukov, ki naj jih v različnih fazah postopka prejme osumljenec oziroma obdolženec. Z uvedbo pravnega sredstva, to je pritožbo zoper policijsko pridržanje nad 6 ur, ter uvedbo dolžnega postopanja policije, da osumljencu ob pridržanju, ki traja manj kot 6 ur, izroči uradni zaznamek, iz katerega izhaja razlog pridržanja in pravice pridržane osebe in s pritožbenim razlogom v zvezi z uporabo jezika v postopku.

Glede na to, da je Republika Slovenija že v veliki zamudi s prenosom obeh direktiv, naj spomnim oziroma opozorim na naslednje. Res je, da je predlog te iste novele zakona imel možnost obravnavati parlament že v prejšnjem sklicu, res pa je, da smo že tudi takrat, ko je Državni zbor s strani Ministrstva za pravosodje

prejel zahtevo oziroma prošnjo za nujno obravnavo novele, že bili v veliki zamudi. Eno direktivo bi morali namreč implementirati že do konca oktobra leta 2013, rok za implementacijo druge direktive pa je potekel junija letos.

Ker so sankcije za zamudo lahko sorazmerno visoke denarne kazni, kar je za naše razmere in javnofinančno stanje države še posebej zaskrbljujoče in ker se obravnave zakonov po nujnem postopku relativno zelo pogosto dogajajo, in to prav zaradi implementacij, v zadnjem hipu, poslanci in poslanke Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije apeliramo na posamezna ministrstva in na Vlado, da v prihodnje pri spoštovanju evropskega pravnega reda in v postopkih implementiranja ravnajo bolj skrbno, odgovorno, predvsem pa pravočasno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženemu amandmaju. V razpravo dajem 2. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati?

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Gotovo ste se z amandmajem Slovenske demokratske stranke že seznanili oziroma ste ga pregledali. Gre namreč za to, da želimo z dodatkom k drugemu členu preprečiti nepotrebno zavlačevanje in ne nazadnje z zavlačevanjem prihajajo tudi višji stroški, zato menimo, da je amandma, ki smo ga predlagali, koristen in je gotovo doprinos k temu, da se postopki, o katerih smo danes govorili, ne bi zavlačevali in nekako vlekli v nedogled.

Ne nazadnje v zvezi s tolmačenjem ali prevajanjem lahko posameznik zadevo zavrne z utemeljitvijo, da ni zadeve razumel, tako kot naj bi jo. Spoštovani, pri tej zadevi je en sam problem; kolikokrat lahko oseba to zavrne ali lahko to traja kar v nedogled – in s tem povezani stroški. Zato se nam zdi dodatek, da je nekako treba utemeljiti to nerazumevanje konkretneje, gotovo doprinos k izboljšanju omenjenega zakona.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Prošim listo.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo.

Ocenjujem, da je ta amandma Poslanske skupine SDS povsem nepotreben in nekoristen. Besedilo amandmaja se glasi tako, da se naj doda nov stavek, da mora ugovor iz prejšnjega stavka vsebovati utemeljitev z razlogi in ne sme biti podan z namenom zavlačevanja postopka ter zlorabe pravic, ki jih imajo

udeleženci v postopku. Vse to je namreč v ZKP že urejeno, 15. člen ZKP določa, da si sodišče mora prizadevati, da se postopek izvede brez zavlačevanja in da onemogoči kakršnokoli zlorabo pravic, ki jih imajo udeleženci v postopku. Torej, ta del tega vašega amandmaja je povsem nepotreben, ker je že določen v 15. členu ZKP.

Kar se tiče drugega dela stavka, to pomeni, da mora biti ugovor obrazložen, tudi to je že vse urejeno v Zakonu o kazenskem postopku – 76. člen, da vas spomnim, ki določa, da morajo biti vsi predlogi, vse vloge, ki jih podajajo udeleženci v kazenskih postopkih, razumljive in obsegati vse, kar je treba, da jih sodišče obravnava, če pa slučajno niso takšne, pa sodišče tudi pozove te udeležence, naj jih dopolnijo. Zaradi tega bom tudi glasoval proti takšnemu amandmaju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Tudi sama menim, da je takšen amandma povsem nepotreben in tudi neprimeren, kajti kot je bilo že rečeno, ZKP v 15. členu to že vsebuje, torej gre za neke vrste splošno pooblastilo, določilo o obveznem prizadevanju kazenskega sodišča, da onemogoča zlorabo pravic udeležencev v postopku. Prav tako tudi ni potrebe po izrecni navedbi, da mora biti ugovor obrazložen, saj morajo biti ti ugovori kot posebna pravna sredstva po ZKP že sedaj vedno obrazložena in torej vedno vsebovati navedbo razlogov. Če takšnih navedb ni, potem lahko sodišče oceni, da ugovor ni utemeljen ali pa ga kot neustreznega zavrne oziroma odloča o tem, da ne gre za ugovor. Tako mislim, da je povsem nepotreben in neutemeljen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Žal se tukaj ne morem strinjati in v Slovenski demokratski stranki smo ravno zato podali omenjeni amandma. Gre za proces tolmačenja in prevajanja in dejstvo je, da posameznik lahko vedno znova in znova zavrača tolmačenje z utemeljitvijo, da s postopkom ni zadovoljen oziroma da so mu kršene posamezne pravice. O tem govorim! Ta dodatek k temu 2. členu je zagotovo doprinos k temu, da se tovrstne zlorabe ne bi dogajale. Danes smo veliko govorili o zlorabah v pravosodju, veliko smo govorili o počasnih postopkih, o tem, da moramo zadeve pospešiti. Zakaj takšen odpor do amandmaja, ki lahko zadeve samo pospeši, v nobenem primeru jih ne more poslabšati? Ampak gre verjetno samo za odnos koalicija-opozicija. Tudi prav, ampak

potem povejte, da je argument predvsem ta. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 2. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 19. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 18.26 in se je nadaljevala ob 19.01.)

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, nadaljujemo prekinjeno sejo zbora.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev, poslanke in poslance prosim, da preverite delovanj glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Devetnajstega rednega poročila o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2013.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmaji. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS za novo poglavje 2.4 – Pravosodje.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in posancev, za je glasovalo 24, proti 44.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 44.)

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupne SDS za novo poglavje 2.9 – Stanovanjske zadeve.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in posancev, za je glasovalo 23, proti 42.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 42.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupne SDS za novo poglavje 2.12 – Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in posancev, za je glasovalo 20, proti 48.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo odločanje o amandmaji.

Prehajamo na odločanje o Predlogu priporočila k Devetnajstemu rednemu poročilu o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2013.

Obrazložitev glasu Poslanske skupine SDS, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

V Poslanski skupini SDS bomo ne glede na to, da so bili naši amandmaji vsi zavrnjeni, kar obžalujemo, vendarle poročilo enoglasno podprli.

Področje človekovih pravic je področje, kjer bi morali vedno dosegati in iskati konsenz. To je področje, ki je najbolj občutljivo v vsaki državi, saj opredeljuje, ali je ta država demokratična samo po nazivu ali pa je demokratična tudi v resnici, dejansko po vsebini, po dejanjih konkretnih ljudi. Iz tega razloga je prav simbolno, da danes odločamo o poročilu varuhinje človekovih pravic na dan, ko se je izkazalo, da se žal še vedno v Sloveniji zlorablja institucije za politično obračunavanje, konkretno v danem primeru državnozborsko večino za to, da se je protipravno odvzelo mandat enemu od svojih poslanskih kolegov, kar je prvič in upajmo, po tej lekciji današnjega dne s strani Ustavnega sodišča, ki ste jo prejeli, tudi zadnjič v zgodovini.

Področje človekovih pravic je področje, ki vsaki državi ne samo opredeljuje, ali je ta država demokratična, ampak pove tudi, koliko bo ta država uspešna, kajti spoštovanje človekovih pravic v Evropski uniji je neločljivo povezano z uspešnostjo te države. Zato, gospe in gospodje, je vnaprej mogoče napovedati, da boste neuspešni. Ker namesto da bi začeli s skrbjo za blaginjo ljudi, ste začeli s skrbjo za svojo politično korist, zato da ste zlorabili še eno institucijo za obračun, za kršitev, načrtno kršitev, bili ste opozorjeni na ustavnopravno presojo slovenskega ustavnega sodišča in Evropskega sodišča za človekove pravice s kršitvijo človekovih pravic.

To je nekaj, kar ne bi smelo biti na noben način popotnica današnjemu odločanju. Če pa se je to že zgodilo, pa bi bilo korektno glede na besede, ki ste jih ponavljali celo volilno kampanjo, na osnovi katere ste prejeli zaupanje volivcev, o etiki, odgovornosti, spoštovanju prava in človekovih pravic, da vsi do zadnjega odstopite in prepustite mesto tistim, ki človekove pravice dejansko spoštujejo. Sedaj pa začenjate mandat z madežem, ki ga z ničemer ni mogoče ne opravičiti ne spremeniti. Čas bi bil, da se stori vse, da se s tem ne nadaljuje, kar sicer sledi iz vaših besed tudi na današnji seji, sicer bo naslednja vzgojna klobuta, ki jo boste prejeli, prišla iz Evropskega sodišča za človekove pravice. Toda tista ne bo več v žametni rokavici kot začasna odredba. Tista bo bolela. Bolela bo vas ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Spoštovani!

Tudi v Poslanski skupini SMC bomo seveda согласно podprli poročilo varuha človekovih pravic za leto 2013. Svoje argumente, zakaj bomo to podprli, smo podrobno nanizali v peturni razpravi, ki je potekala danes in na kateri nekateri ste bili

prisotni, zelo veliko vas pa tudi ni bilo, in obžalujem to, da niste slišali, zakaj bomo to poročilo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Če ni več obrazložitev glasu, prehajamo na odločanje o Predlogu priporočila o 19. rednem poročilu dela Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2013.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je priporočilo sprejeto. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga sklepa o soglasju k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, ki se glasi: Državni zbor daje soglasje k Programu dela in k finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 z dne 15. 9. 2014. Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo zboru predlaga, da predlog sklepa ne sprejme.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za so glasovali 3, proti 52.

(Za so glasovali 3.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem sklepu: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo.

V Poslanski skupini SDS bomo nasprotovali predlaganemu sklepu, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Ravno nasprotno! Zakon, tak kot je bil predložen, bi bil lahko odlično izhodišče za to, da pripravimo spremembo volilnega sistema v smeri, ki jo Slovenija življenjsko potrebuje. Če se je kaj izkazalo v obdobju samostojne Slovenije, je, da v naših razmerah proporcionalni volilni sistem učinkuje dobesedno uničujoče, predvsem zato ker se vse koncentrira samo na ideologijo, na posameznike na čelu strank, ne daje se pa dovolj pozornosti vsebini, programu in tistim konkretnim ljudem, ki se jih voli v parlament. Predlog volilnega sistema, tako kot je bil dan s

strani ljudstva, podprt s 5 tisoč 700 podpisi, kar je zelo sramotno, kar z levo roko vreči pod mizo, je vseboval rešitve, ki bi omogočile, da bi se vsaj o polovici odločalo z absolutno večino vseh, da bi se torej odločalo o konkretnih ljudeh, skladno s programom, in da ne bi več moglo prihajati do vseh tistih slabih posledic, ki smo jim bili priča v minulih letih. Ne samo da se je štirikrat dobilo praktično isto politično silo nazaj na oblast, ampak še nekaj drugega; pogledajte samo sedanjo vlado, še začela ni delati, pa je že razpadla, talec notranjih prepиров sama po sebi je, v parlamentu pa se ukvarjate s tem, kako zlorabljati proceduro in institucije ter načrtno kršiti, zavestno kršiti človekove pravice, zato da obračunavate s tisto opozicijsko stranko, ki se je edine bojuje. Če to ni sramota, ne vem, kaj je. Ampak še nekaj hujšega je, to je nekaj, kar trajno uničuje Sloveniji razvojne možnosti. Slovenija pa ima izjemno velik razvojni potencial, toda v dosedanjih razmerah ga preprosto ne more uresničiti. Zaradi tega bi bilo treba spremeniti volilni sistem, da bi tisti, ki bi bili izvoljeni v parlament, dejansko zastopali enakomerno in enakopravno vse dele in vse volivce celotne Slovenije hkrati in da bi seveda za svoje delo primarno odgovarjali njim. S tem bi se spremenilo tudi razmerje med izvršilno in zakonodajno vejo oblasti, kajti večja legitimeteta izvoljenih poslank in poslancev bi seveda povzročila tudi drugačen odnos in parlament bi dejansko lahko začel funkcionirati, tako kot bi moral.

In še nekaj; na koncu bi se izognili tistemu, čemur smo priča vedno v sedanjem razdrobljenem proporcionalnem volilnem sistemu: neprenehnemu kupčkanju, neprenehni notranji blokadi katere koli vlade in seveda izgubljenemu času po vsakokratnih volitvah, ko se ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije bo glasovala proti sklepu, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo, ker želimo nadaljevati razpravo o primernosti volilnega sistema. Če kaj, potem mislim, da se vsi v tej dvorani strinjamo, da je sedanji volilni sistem neprimeren in da smo s sedanjim volilnim sistemom vsi nezadovoljni. Imamo več variant, imamo možnost za večinski volilni sistem, ki po moji oceni ne bo nikoli dobil potrebne večine, da bi ga realizirali. Potem imamo druge variante, o katerih se je govorilo, da bi ukinili volilne okraje pri sedanjem volilnem sistemu, ker so nekateri izražali bojazen, da bi to pomenilo, da bi poslanci samo še prihajali iz večjih mest, ne pa s podeželja in obrobja Slovenije. In predlog, ki so ga pripravili v Zvezi društev upokojencev in za katerega so zbrali 5 tisoč podpisov na nek način kombinira dva

različna volilna sistema – večinskega in proporcionalnega –, kar pomeni, da niti en konec Slovenije ne bo ostal brez poslanca. Če danes pogledate posamezne konce Slovenije, boste ugotovili, da z nekega konca prihajajo trije ali štirje poslanci, iz nekega drugega pa nobeden poslanec. Torej, s takšnim kombiniranim volilnim sistemom bi si zagotovili, da bi prav vsak košček Slovenije dobil svojega zastopnika, hkrati bi pa tudi stranke imele določen vpliv, koga želijo spraviti v parlament. Mislim, da gre za zanimivo kombinacijo, ki zelo dobro funkcionira v Nemčiji, nemški volilni sistem je torej takšen, da imajo ljudje dva glasa; en glas dajo kandidatu, ki ga želijo na nekem teritoriju izvoliti, in drugi glas dajo stranki. In če kaj, potem bi ta kombinirani sistem tudi zagotovil večjo politično stabilnost, ker v zadnjih letih se kaže, da ta razdrobljenost slovenskega parlamenta predvsem vodi v stalne politične krize in padce vlad.

Če bomo danes glasovali proti takšnemu sklepu, potem bomo vsaj zagotovili, da bo ta zakon šel naprej in da se bo razprava o volilnem sistemu nadaljevala. Saj ni nujno, da bo končna oblika sprejeta točno takšna, kot je sedaj predlagana, ampak če glasujemo proti, vsaj dajemo možnost temu zakonu, da se o njemu pogovarjamo naprej. Če boste pa danes pritisnili tipko za, potem pa mislim, da se bo razprava o spremembi volilnega zakona za ta mandat zaključila, kar pa je slabo.

Če še enkrat povzamem, Poslanska skupina Nove Slovenije bo glasovala proti temu, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Želimo si, da se razprava o spremembi volilnega sistema nadaljuje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Že prej sem podal obrazložitev, zakaj bomo glasovali proti, delno jo bom seveda ponovil. Ne gojim iluzije, da bomo našli idealni volilni sistem, s katerim bomo zadovoljili, recimo, 90 % politike. Seveda vsak poskuša najti volilni sistem, ki mu bo omogočil najboljši izplen. Osebno lahko povem, da mi ta predlog niti ni tako všeč, ker je nekoliko malo nedodelan. Ne vem, koliko druge poslanke in poslanci berete odločbe Ustavnega sodišča, tudi ločena mnenja, jaz sem to počel, še preden sem postal poslanec – mogoče sem nekoliko čuden glede tega. Večina nemškega... – evo, se mi je zareklo. Večina slovenskega pravnega reda je prepisana iz nemškega in je prepisana napol, prepisana je šlampasto in zaradi tega mislim, da bi bilo to razpravo potrebno nadaljevati. Določeni kolegi so danes govorili, da bi bilo verjetno treba malo zmanjšati, kot rečemo z grdo angleško besedo outsourcing, da nam zakone pišejo zunanji svetovalci, ki seveda s tem hočejo

služiti denar in je potem lepo pisati malo ponesrečene zakone.

Druga, bolj pomembna zadeva, je pa ta, da ki sem jo že omenjal. Glasovali bomo proti, ker smo proti norčevanju iz civilne družbe, ker smo proti norčevanju, tovrstnem pristopu. Da se ne bom ponavljal, če imamo neko zakonsko možnost, da 5 tisoč državljanek in državljanov lahko predlaga zakone in zakonodajo in spremembo, potem jim moramo mi v tej hiši pomagati, da se to tudi kvalitetno sprocesira, če pa ne, nimate ustavne večine, – z Združeno levico pri tej točki definitivno ne, tukaj smo satelit v kakšnem drugem vesolju, če parafraziram kakšne kolege – pa poskušajte to spremeniti; spremeniti v zakonodaji, da ljudstvu tega več ne dovolite.

Mi bomo glasovali seveda proti, hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC):
Spoštovani!

Koalicijske poslanske skupine smo se strinjale s tem, da se je do sedaj neuspešno obravnavalo številne predloge zakonov, ki urejajo sistem volitev na državnem in lokalnem nivoju. Vse to pravzaprav se je kazalo v tem, da se je problematiziralo ves čas različne rešitve, ki so se ponujale. Hkrati s tem se je pokazalo tako kot v današnjem primeru tudi to, da so bile te rešitve pomanjkljive. Bodisi so bile pomanjkljive v vsebinskem smislu, bodisi so bile pomanjkljive v pravnem smislu, bodisi so bile pomanjkljive tudi v smislu tega, da ni bila izvedena široka javna razprava o teh možnih rešitvah in drugačnih ureditvah. Zaradi tega pravzaprav smo se strinjale, da je treba prvenstveno pri tako osnovni tematiki, kot je ureditev sistema volitev v naši državi, izvesti čim širšo možno javno razpravo in najprej pridobiti mnenja, stališča in odgovore na naslednje vsebine: najprej oceno o obstoječi ureditvi volitev v naši državi, potem identifikacijo tistih problematičnih vsebin in področij obstoječe ureditve, potem identifikacijo potrebnih sprememb znotraj obstoječe ureditve in celovito identifikacijo rešitev na podlagi vsega tega. S tem namenom smo potem v Poslanski skupini SMC tudi predlagali sklic javne predstavitve mnenj o oceni stanja in morebitnih spremembah ureditve volitev v Republiki Sloveniji, kjer smo se zavzeli za to, da se izvede čim širša možna razprava, v katero se povabi ne samo politične stranke, ne samo interesne skupine, ampak tudi širšo zainteresirano strokovno javnost in tudi posameznike in da se skozi to razpravo neko celovito oceno naredi in iz tega ven tudi celovite predloge za potencialne spremembe volilne ureditve v naši državi.

S tem namenom je ravno danes že predsednica Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo sklicala dnevni red s predlogom za sklic javne predstavitve mnenj o

tej oceni stanja in morebitnih spremembah ureditve volitev v naši državi. Ta sklic odbora bo izveden v torek, 25. 11. ob 14. uri. Upam, da bo ta pobuda sprejeta in da se bo potem lahko čim hitreje, idealno neke v začetku meseca januarja, že izvedla ta široka javna razprava. Iz vseh omenjenih razlogov in hkrati tudi že s to pobudo bo Poslanska skupina SMC glasovala za ta ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno so še obrazložitev glasu v lastnem imenu. Zato prosim za prijavo. Pardon, prekinjam. Okej, okej. Najprej dajem besedo gospodu Janiju Möderndorferju za obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

V Zavezništvu bomo podprli ta sklep, da se konča sam postopek, kajti kot veste, pač smo prepričani, da to ni polvečinski, polproporcionalni, ampak je v resnici približek že večinskega; skratka, v razpravi na matičnem delovnem telesu se je pokazalo, da v resnici nima podpore, zato ker je preveč lukenj, preveč odprtih dilem in vprašanj, na katere je treba dati odgovore. Veseli me, da bomo imeli še eno od mnogih predstavitev različnih mnenj. Kolegici Simoni bom dostavil CD z zadnjih desetih let, vse razprave, in na razpravi se bodo pojavili isti ljudje z istimi komentarji in vse bo skratka že deja vu. Ampak če je to potrebno, da bomo dobili, kot rečejo v SMC zelo radi, kvantitativne in kvalitativne analize in pregleda vseh možnih situacij, kar še ne vemo in ne znamo v tej državi, zato da bi lahko na koncu prišli do istega rezultata. V Državnem zboru bo treba najprej iskati konsenz dveh tretjin. To je treba iskati, kajti vse ostalo je samo pridobivanje časa; in ta čas pa seveda na ta način, če bomo takole iskali, kot ste predlagali, kolegica, potem mislim, da v tem mandatu ne boste imeli uspeha, ker na oni strani je večina, tam je malo kombiniranega, tukaj izrazito obstoječa situacija, takšna kot je, z nobenimi spremembami in seveda to ne pomeni dveh tretjin. Bomo glasovali za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Glasoval bom za oziroma proti predlaganemu sklepu, pa za predlagani zakon. Zakaj? Zato da bi ga ohranili pač bolj kot izhodišče za razpravo. Veste, lahko se danes pogovarjamo tako ali drugače, ampak ko je bilo rečeno, da bi potrebovali analizo obstoječega sistema oziroma oceno obstoječega sistema, ste jo že dobili. Dobili ste jo z udeležbo na zadnjih volitvah. Ta udeležba je zdaj samo še tam neke okoli polovice, se niža iz volitev v volitve in ta trend se bo garantirano še nadaljeval, kajti ljudje

v sedanjem sistemu preprosto ne verjamejo več, da o čem še realno odločajo. Karkoli naredijo, dobijo približno isti golaž nazaj ali pa čisto nekaj drugega, kot so si predstavljali. Ljudje so nekoč glasovali za Pozitivno Slovenijo, ker so v Jankoviču videli podobo nekega uspešnega gospodarstvenika, dobili so Alenko Bratušek. Približno tako deluje proporcionalni volilni sistem. Po tem seveda, ko je bila vmes že vlada Janeza Janše, ki se jo je vrglo s tisto umazano zlorabo institucij.

Še en argument pa je, ki bi govoril v prid predloga, ki so ga prinesli volivke in volivci v parlament. Namreč, kaj pravzaprav slovensko podjetništvo najbolj potrebuje – stabilen sistem zakonodaje in uprave; celoten stabilen politični sistem za eno celo mandatno obdobje. Tak sistem bi to po svojem učinku brez dvoma tudi povzročil, medtem ko je sedanjí nestabilen in – kar je še najhuje – ima tisto slabost, o kateri sem govoril prej: katerakoli vlada je redno talec svojih manjših členov. Zato niti ne pridemo do tistih nujnih sprememb, ki jih slovensko podjetništvo za hitrejši razvoj in blaginjo domovine tako nujno potrebuje.

Zato je ta predlog dober in zato bom glasoval proti predlaganemu sklepu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Oglašam se, upam, predzadnjič danes. Poslušam to debato in sem prepričan, da bomo kmalu dobili rojaliste v Sloveniji, ki bodo rekli: "To je norišnica, rabimo enega razsvetljenega absolutista." Upam, ne bom kandidiral za njega – že vnaprej povem, če me bodo pa zelo prosili, O. K., se bom mogoče pustil prepričati, ampak moja slika ne bo obvezna kjerkoli.

Dobro. Če smo nekoliko resni: ta debata se tako širi, ne vem, da bo na koncu volilni sistem že večinsko koreliral, kaj pa vem s čim, s tem, kako raste solata v Beli krajini, čeprav je tudi to problem dosedanjega volilnega sistema, ker je Bela krajina ta bela lisa, ki sicer ima mene in Violeto in sva premalo dol – ona več, jaz malo manj –, da bi lahko vedela, kaj se vse dogaja. Glasoval bom proti tudi zaradi pobalinstva, da ne uporabim kakšne hujše besede iz pubičnih predelov. To se umakne, potem nam SMC na brzino nekaj porine noter. Draga kolegica, kot družboslovca – ti kot politologinja dobro veš, da vse to, kar si naštela, pa pri takšni tematiki, potrebujemo čas, ker drugače bomo res dobili to, kar je Jani rekel. Neke dežurne, se opravičujem komu, paciente, ki bodo spet isto ponovili in ladja bo šla naprej in ljudje nas bodo imeli še "rajši". Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sem videl, da so še interesi za obrazložitev glasu. Prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovana kolegice in kolegi!

Verjetno, spoštovane kolegice in kolegi, še enkrat, večina izmed vas ali pa nas sploh ne ve, kako je bila na državnoborskih volitvah izvoljena in sam sem na hitro pregledal kandidature. Zakaj vas gledam? Zaradi tega, ker sem dobil en primer, ko je en kandidat SMC na Primorskem dobil več odstotkov glasov kot nekdo iz ene druge volilne enote. Pa je bil izvoljen nekdo iz druge volile enote in bi moral oni sedeti danes tukaj namesto tistega s Primorske. Ali se vam zdi to pošteno?

Zaradi tega trdim, da je zdajšnji sistem tudi krivičen. In preden pritisnete gumb "za", se najprej pozanimajte, kako krivičen in hkrati tudi neustaven je zdajšnji volilni sistem. Obstoječi volilni sistem je ena izmed rakran naše demokracije. Posledica tega volilnega sistema so nestabilne vladne koalicije in temu smo bili priča v zadnjih mandatih. Predlog, ki so ga predlagali v združenju upokojencev Slovenije, je najboljši približek temu oziroma največji mogoč konsenz, da izberemo kombinirani sistem, se pravi med proporcionalnim volilnim sistemom in večinskim volilnim sistemom, in ljudem dejansko omogočimo, da imajo možnost vpliva, kdo bodo njihovi predstavniki v Državnem zboru.

Tako vam svetujem, pritisnite "proti", ne zaradi vas samih, ampak zaradi ljudi, ki si to zaslužijo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Sam bom glasoval proti sklepu, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, kajti prepričan sem, da bi lahko tekom obravnave ta kompromisni predlog, ki je prišel s strani Zveze društev upokojencev Slovenije, še lahko nekako dodelali, bi bil res nek kompromis, ki bi bil sprejemljiv za vse. Bodite prepričani, da nikoli ne bomo našli idealnega sistema oziroma dvotretjinska večina v Državnem zboru, ki bi bil nek predlog, všečen vsem. Eni bodo vedno imeli probleme z volilnimi okraji, z volilnimi enotami, z ženskimi kvotami, volilnim pragom, koliko glasov ima lahko posamezen volivec, kdo so lahko neodvisni poslanci, ali jih sploh potrebujemo in tako naprej.

Dejstvo pa je: proporcionalni volilni sistem – imamo šibke vlade, večinski volilni sistem – trde vlade. Sicer mi je malo nerodno, prihajam iz FDV, saj se s tem ne hvalim, ampak ena redkih stvari, ki me je pa zanimala tekom študija, pa so bili volilni sistemi in moram reči, da predlog s strani Zveze društev upokojencev Slovenije je nek, ne bom rekel nemški model, ki ga zasledujemo marsikje drugje, očitno le pri volilnem sistemu ne, in mi je zelo všečen, čeprav se 100-odstotno ne strinjam z vsemi rešitvami, ki so jih prinesli, ampak je veliko boljša rešitev, kot pa je sedanji model. Absurdno se mi zdi, da iz

petnih žil vlečete razloge, zakaj zakon ni primeren, in niti 100 javnih obravnav nam več ne bo pomagalo, da bi našli boljši in bolj učinkovit volilni sistem. To, da ste pa proti temu, zato ker je SDS za, pa kaže na vašo povolično mantro, ki je popolnoma obrnjena od tiste predvolilne mantre o sodelovanju.

Skratka, za razliko od Desusa, ki bo izdal svoje volilno telo, bom sam glasoval proti sklepu, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa, predsednik.

Za volilne sisteme velja pravilo, da se jih zelo težko in zelo redko spreminja, preprosto zato ker tisti, ki so bili izvoljeni po posameznem sistemu, težko glasujejo za spremembo tega sistema. Če je, recimo, Stranka Mira Cerarja, ali Desus, še pred volitvami kričala o tem, kako je treba spreminjati volilni sistem, danes tu razlaga vodja poslanske skupine kolegica Kustec Lipicer nek pravilnik o pisanju seminarских nalog, kako je treba pravilno volilni sistem spremeniti. Med drugim je rekla, da je treba narediti široko javno razpravo, to je pač posledica novih obrazov, ki ne spremljajo politike, ampak kot deus ex machina pridejo v to dvorano in imajo občutek, da se je zgodovina začela šteti od tistega trenutka, in je rekla, da je treba narediti oceno o obstoječi ureditvi. Da vam pomagam – v neki razpravi je vaš predsednik januarja tega leta rekel: "Prepričan sem, da aktualni sistem v Sloveniji potrebuje spremembe." Ocena glavnega moralnega etika v tej državi je torej že bila narejena, danes pa tu glasujete, zato da vam ne bo treba spreminjati volilnega sistema. Tako kot je kolega Möderndorfer rekel, v trenutku, ko boste začeli širiti bazo razprave o tem, zakaj ne spremeniti volilnega sistema, boste zadevo potegnili tako dolgo, da se stvari ne bodo spremenile. Ljudska volja je bila, izražena je bila, SDS je bila maksimalno kooperativna pri tem, podpiramo razpravo o nadaljevanju tega zakonskega predloga, ampak vladna večina, torej tisti, ki imajo ključ v rokah, pa raje zanika voljo ljudstva. Besede požirate eno za drugo, z vsako odločitvijo, ekspresno hitro. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Argument, da nasprotujete temu zakonu, ki ga razglašate, da zakon ni dodelan, da ima pomanjkljivosti, da ni bila opravljena javna razprava, to je, če ste poštene, slab argument. Ker tudi, če gre danes ta zakon naprej, se bodo lahko vse te pomanjkljivosti odpravile, saj to ne pomeni, da bomo danes dokončno sprejeli zakon, ampak da mu bomo dopustili pot, da se postopek nadaljuje

in da ga v samem postopku lahko še popravimo in nadgradimo. Zaradi tega je res, vsaj zame, ta argument, kot ga je predstavila vodja Poslanske skupine SMC, da zadeva ni dodelana, pa da bi morala biti še javna razprava, slab argument. Meni bi se zdelo bolj pošteno enostavno odkrito reči: "Mi teh sprememb ne podpiramo, ker smo s sedanjo ureditvijo bolj zadovoljni oziroma se nam zdi sedanja ureditev volilnega sistema boljša." To bi bila neka taka odkrita politika, ker vse ostalo – so pa rezultati vnaprej znani. Razprav ali pa javnih predstavitev o volilnem sistemu je bilo že mnogo, približno vemo, kako posamezne politične stranke gledajo na sam volilni sistem, če želimo kakorkoli spreminjati ta volilni sistem, potem mislim, da je ta kombinacija večinskega in proporcionalnega volilnega sistema edina, ki bi morda dobila dvotretjinsko večino.

Zaradi tega vse poslance SMC prosim, da vsaj še enkrat razmislite, če ni vendarle vredno ta zakon spustiti naprej in da se o njem še naprej pogovarjamo in ga dodelujemo. Mnogo boljši argument je to kot pa tisti, ki ste ga predstavili prej.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala za besedo.

Seveda bom glasovala proti. Proti bom glasovala zato, ker se bo že drugič oziroma ponovno izigrala volja volivk in volivcev. Namreč, če bi se ta upoštevala, ne nazadnje o tem zakonu najverjetneje danes sploh ne bi razpravljali, kajti uveljavljen bi bil dvokrožni večinski volilni sistem, pa so kolegice in kolegi v preteklih mandatih to voljo seveda poteptali in izigrali referendumsko odločitev.

Danes se na nek način zgodba v nekoliko manjšem obsegu ponavlja. Ne nazadnje, tisti, ki so se skupaj slikali na plakatih, to je seveda Desus in predstavniki ZDUS, danes oni predlagajo zakon, vi ga seveda zavračate, utemeljitev vaša pa je bila naslednja: potrebno je slediti koaliciji. Verjela sem, da sledite svoji volilni bazi, svojim volivcem, ampak očitno je koalicija za vas pomembnejša.

Pa še nekaj bi pri tem izpostavila s strani predstavnice Stranke SMC, ki je govorila o tem, kako je potrebna široka razprava. Če bi za vas res bila pomembna ta razprava, potem bi bili v dvorani, ko je bilo treba dati stališče matičnega odbora. Pa vas ni bilo in tega stališča danes ni bilo. Toliko o vaši etičnosti, morali in odnosa do zakona.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne vidim več interesa za obrazložitev glasu, zato bomo glasovali o predlogu sklepa, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volivkah v Državni zbor ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 27.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 27.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, nujni postopek.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dnem 21. 11. 2014, ki ste ga prejeli na e-klop.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 49.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED MINISTRSTVOM ZA NOTRANJE ZADEVE REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZVEZNO SLUŽBO RUSKE FEDERACIJE ZA NADZOR NAD TRGOVINO S PREPOVEDANIMI DROGAMI O SODELOVANJU V BOJU PROTI NEDOVOLJENI TRGOVINI S PREPOVEDANIMI DROGAMI, PSIHOTROPNIMI SNOVMI IN NJIHOVIMI PREDHODNIMI SESTAVINAMI.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmaje na

seji zbora ni mogoče vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da amandma je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 17. **TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA POTRDI TEV URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA ZAKONA O SUBVENCIONIRANJU ŠTUDENTSKESKE PREHRANE.**

Uradno prečiščeno besedilo je pripravila Zakonodajno-pravna služba zbora in ga Državni zbor potrdi brez razprave.

Prehajamo na odločanje o naslednjem sklepu: Potrdi se Uradno prečiščeno besedila Zakona o subvencioniranju študentske prehrane.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor uradno prečiščeno besedilo navedena zakona potrdil.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 18. **TOČKO DNEVNEGA REDA. TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Najprej bomo obravnavali **Obvestilo Sodnega sveta o pravnomočni obsodilni sodbi zoper okrožnega sodnika svetnika na Okrožnem sodišču v Celju.**

Sodni svet je na podlagi drugega. odstavka 77. člena Zakona o sodniški službi posredoval Državnemu zboru sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani števila XK 4980/2011 z dne 23. 12. 2013 in sodba Višjega sodišča v Ljubljani številka II KP 4980/2011 z dne 22. 9. 2013 v kazenski zadevi zoper obsojenega Milka Škoberneta, okrožnega sodnika svetnika na Okrožnem sodišču v Celju. Mandatno-volilna komisija je obvestila obravnavala na drugi seji 13. novembra 2013 in Državnemu zboru v obravnavo predložila predlog sklepa.

Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se Milko Škoberner razreši sodniške funkcije.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju članice Državne revizijske komisije.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih h razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za članico Državne revizijske komisije

imenuje Tadeja Pušnar. Mandat začne teči s 25. 12. 2014.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju predsednika in dveh članov Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo doktor Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Obljubljam zadnjič danes.

Smo strančica in pač, danes sem jaz tisti, ki gara. Mislim sem, da bo še kolega Tanko kaj povedal. Sploh veste, o čem glasujemo? Veste? Veste, koliko bo stala razgradnja? Koliko? Ko sem enemu kolegu tukaj razlagal, je rekel, da mu njihov bivši strankarski kolega tega ni povedal, če jaz to slučajno vem. Vem, ker sem pač delal v Centru za prostorsko sociologijo pa smo iskali odlagališče. NSRAO – smo tisto kratiko malo tako, pejorativno imenovali za nižje in srednje radioaktivne odpadke. Trenutno naj bi to stalo milijardo pa pol – kompletna razgradnja – polovica Hrvati, polovica mi. Celotna izgradnja in delovanje nižje in srednje radioaktivnega skladišča odpadkov bi stalo tam nekaj manj kot 400 milijonov. Če berete malo medije, Hrvaška ni ravno navdušena nad temi zneski. Pravi, da bo svoje delala. Zdi se mi, da se zadnja štiri leta komisija bilateralna ni srečevala glede te tematike. A veste, koliko ljudi je zaposlenih v tem skladu? Pet! Imate gospod direktorico, še nekaj strokovcev pa enega brokerja, ki dejansko vrti ta denar za razgradnjo. Skratka, še tistega osnovnega pravila štirih oči nimamo tukaj, ko sem to slišal na odboru, sem skoraj po tleh padel, na finančah. Bivša direktorica tega sklada ima težave na sodišču, ker so hoteli z nekimi delnicami Državne založbe malo mutiti – po domače povedano. Ko me gledate, vidim, da vsaj SMC niste ravno s tem seznanjeni, trenutno ima ta sklad nekaj manj kot 190 milijonov, 187 se mi zdi, donosnost naj bi bila tam od 5 do 7 procentov, ne gredo v rizične zadeve. Nisem predlagal amandmaja, ampak vsaj dva brokerja bi imel, da se malo nadzirata. Sicer nadzorni svet naj bi nadziral oziroma podpisoval vse posege, ki gredo nad 50 tisoč evrov, res me zanima, kako to v praksi poteka, če bi tako, kot se jaz malo spoznam kot laik na to, bi rekel, da mu tam omejimo na četrto milijona. To je zgolj malo za informacijo, ki vam jo nekdo mora povedati.

Zaradi tega sem se danes zadnjič oglasil. Hvala, mi bomo pri tem vzdržani, vi boste pa glasovali,

čeprav vas očitno večina ne ve ozadja in o čem boste glasovali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prijavljenih k razpravi ni, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Upravni odbor Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško za predsednika imenuje Gorazd Skubin, za člana pa dr. Romana Jordan in Darko Ličen.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslanek in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) Proti nihče).

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju člana Slovenske nacionalne komisije za UNESCO.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prehajamo na predstavitev stališča poslanskih skupin.

V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima besedo mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa.

Na Mandatno-volilni komisiji se je razvnela precej živahna razprava o imenovanju člana te komisije iz enega preprostega razloga, ker je bilo postavljeno vprašanje, če je poslanec, s tem ko je imenovan v to komisijo, v kakršnikoli koliziji interesov z delovanjem te komisije. Na pobudo Mandatno-volilne komisije je bila pozvana Zakonodajno-pravna služba, da pripravi svoje mnenje, ki pa je v svojem sklepnem delu to vprašanje na nek način pustila odprto. Dovolite mi, da citiram dva glavna poudarka iz tega mnenja Zakonodajno-pravne službe, in sicer pravi: "Pri takšnih mejnih primerih je treba vsebinsko pretehtati, ali lahko poslanec kot predstavnik zakonodajne veje oblasti kakšno drugo funkcijo opravlja objektivno na način, da v okviru vsake funkcije oziroma dejavnosti lahko zasleduje samo interese organa, kjer opravlja funkcijo, ali pa pri tem tehta tudi interese drugega organa, v katerem je angažiran in obratno." In v sklepu, če povzamemo, "odgovor na vprašanje, ali je funkcija poslanca nezdružljiva s funkcijo člana komisije, je odvisno od presoje v konkretnem posamičnem primeru". Kar pomeni, odločitev Mandatno-volilne komisije bo tista pravna podlaga, ali pa neka pravna praksa, ki bo določila delovanje te koalicije ali pa tega državnega zbora naprej.

Z odločitvijo, da se v komisijo imenuje strankarsko profiliranega človeka, torej poslanca, se na nek način ustvarjajo uzance delovanja te moralno-etične komisije oziroma moralno-etične koalicije in na nek način ustvarja pravna praksa za vse odločitve naprej; z drugimi besedami koalicija se je odločila, da ni težave,

če poslanec sedi še v kakšnih drugih svetih, če je to poslanec koalicije. V zagovor tej tezi je predsednik Mandatno-volilne komisije izpostavil predvsem to, da če v tem odboru, kjer sedi 65 predstavnikov, sedi 22 predstavnikov Vlade, je čisto vseeno, če je notri še en dodatni predstavnik koalicije; torej, če jih namesto 22 imamo 23.

Razprava je bila precej živahna, tako zelo, da je celo prišlo do prvega vzdržanja s strani koalicijskega Desusa, vendar pa je predsednik Mandatno-volilne komisije naredil dejanje v nasprotju s poslovníkom, je bilo treba glasovanje ponoviti. Takrat pa je partijska disciplina pač že naredila svoje in so tudi poslanci Desusa podprli pravo odločitev; torej, da ima vladna koalicija zdaj v tej komisiji 23 svojih predstavnikov.

V Slovenski demokratski stranki menimo, da se moramo v Državnem zboru izogibati vsakršnim odločitvam kadrovske narave, ki bi vzbujale sum o tem ali pa vsaj namig o tem, da je šlo za kadrovsko kadrovanje, zato tega predloga ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali predstavitev stališč poslanskih skupin in tudi prijavljenih k razpravi ni, zato zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člana Slovenske nacionalne komisije za UNESCO imenuje dr. Dragan Matić.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslanek in poslancev. Za je glasovalo 47, proti pa 18.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in 2. sejo Državnega zbora.

Seja je bila končana 21. novembra 2014 ob 19.58.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAH ŽIBERT, ANJA	60, 61, 103, 232, 241, 244, 261, 288, 308, 310, 316, 363, 393, 394, 400
BAN, URŠKA	109, 144, 169, 194, 208, 217
BLAŽIČ, SREČKO	82
BON KLANJŠČEK, MAG. MIRJAM	176, 189, 190
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	176, 189, 190
BOŽIČ TILEN	114, 203, 205, 206, 215, 218, 227, 331
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	113
BRECELJ, TINA	275, 281, 390
BREZNIK, FRANC	55, 56, 138, 148, 184, 233, 266, 273, 322, 323, 330
BRGLEZ, DR. MILAN	283, 300, 302, 304, 312, 326, 331, 335
BRINOVŠEK, NADA	65, 66, 95, 121

C

CERAR, DR. MIROSLAV	23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 106, 174
CINK, MAG. TANJA	86, 353

Č

ČUŠ, ANDREJ	50, 51, 52, 102, 191, 240, 271, 315
-------------------	-------------------------------------

D

DEKLEVA, ERIKA	31, 265, 355
DIMIC, IVA	43, 44, 235, 249, 349, 392
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	58, 261, 342, 365, 386, 389
DOLINŠEK, MARJAN	226

F

FERLUGA, MARKO	38, 161, 176, 332
----------------------	-------------------

G

GANTAR, TOMAŽ	182, 269, 271, 334, 346, 366
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	42, 43, 49, 59, 81, 83, 85, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 101, 102
GODEC, JELKA	66, 96, 97, 98, 128, 151, 163, 280
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	45, 46, 114, 190, 341
GORENAK, DR. VINKO	75, 76, 77, 104, 105, 244, 257, 263, 264, 274, 276, 281
GRIMŠ, MAG. BRANKO	29, 226, 229, 232, 252, 278, 298, 330, 335, 382, 389, 395, 396, 398
GROŠELJ KOŠNIK, IRENA	88, 365
GUČEK ZAKOŠEK, MAG. MARGARETA	62, 167, 174, 206, 231, 299, 334, 377
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA	60, 61, 75, 76

H

HAINZ, PRIMOŽ	63, 142, 146, 147, 191, 207, 361
HAN, MATJAŽ	77, 78, 79, 109, 145, 242, 291, 349
HORVAT, DR. MITJA	367
HORVAT, JOŽEF	26, 27, 28, 93, 94, 112, 133, 165, 170, 180, 198, 204, 206, 225, 226, 228, 237, 355,
380	
HRŠAK, IVAN	331

I

IRGL, EVA	31, 32, 33, 264, 303, 307, 339, 342, 369
-----------------	--

J

JENKO, MAG. JANA	315, 383
------------------------	----------

JURŠA, FRANC 178, 219, 290, 309, 321, 331, 368

K

KATIČ, ANDREJA 70, 71, 136, 178, 187, 298, 347, 379
KAVČIČ, MAG. ALEKSANDER 278
KLEMENČIČ, MAG. GORAN 32, 33, 103, 104, 105, 247
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA 39, 44, 57, 82, 86, 91
KOLEŠA, ANITA 86, 87, 306, 362
KOPAČ MRAK, DR. ANJA 35, 36, 45, 46, 74, 77, 78, 80, 96, 97, 99, 100
KOPMAJER, BENEDIKT 49, 272, 387
KOPRIVNIKAR, BORIS 64, 87, 95
KORDIŠ, MIHA 52, 53, 98, 99, 100, 144, 192, 233, 241, 243
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA 273, 392, 394
KOTNIK POROPAT, MARJANA 255, 262, 263, 303, 378, 393
KOTNIK, IRENA 89, 191
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA 196, 209, 212
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA 74, 162, 319, 356, 381
KOŽUH NOVAK, DR. MATEJA 19
KRIVEC, DANIJEL 71, 72, 73, 100, 101, 102, 182, 234, 242, 243
KRIŽANIČ, DR. FRANC 54, 55, 120, 173, 197, 206, 209, 219, 362
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA 20, 28, 230, 287, 370, 395, 397

L

LAH, ZVONKO 42, 43, 239
LAJ, FRANC 42
LEP ŠIMENKO, SUZANA 58, 59, 93, 123, 153, 168, 177, 187, 208, 235
LEVANIČ, DEJAN 142, 152, 160
LEVIČAR, MARINKA 79, 80, 367
LISEC, TOMAŽ 38, 39, 40, 126, 164, 165, 232, 239, 399
LOGAR, MAG. ANŽE 269, 279, 399, 402

M

MAHNIČ, ŽAN 46, 48, 49, 158, 240, 267, 334
MAJCEN, IRENA 37, 46, 47, 48, 51, 52, 53, 56, 62, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 84, 87, 94, 95
MARKEŽ, MAG. KLAVDIJA 91, 137, 171
MATIČ, DR. DRAGAN 67, 68, 330, 332, 358
MESEC, LUKA 25, 26, 91, 92, 111, 197, 203, 220, 225, 228, 230, 238
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO) 20, 210, 234, 250, 286, 320, 331, 333, 386, 388, 398
MRAMOR, DR. DUŠAN 107
MURGEL, DR. JASNA 85, 251, 296, 366
MURŠIČ, MAG. BOJANA 84, 192, 246, 256, 331, 360, 384, 390, 391

N

NEMEC, MATJAŽ 90, 181, 213, 352, 387
NOVAK, LJUDMILA 33, 286
NUSSDORFER, VLASTA 337, 373

P

PODKRAJŠEK, BOJAN 68, 69, 70, 137, 233, 241, 313, 332
POGAČNIK, MAG. MARKO 34, 124, 182, 195, 200, 222, 225, 229, 231
POJBIČ, MARIJAN 62, 140, 147, 232, 333
POTOČNIK, ANDREJA 181, 319
PRELOG, IVAN 83, 230, 334
PRIKL, UROŠ 34, 118, 130, 133, 172, 180, 223, 234, 279, 296, 359

R

RAJIĆ, MAG. BRANISLAV	86, 313, 361
RANC, DANILO ANTON	183

S

SETNIKAR CANKAR, DR. STANISLAVA	30, 70, 71, 189
SHAKER, KAMAL IZIDOR	317, 319
SLUGA, JANJA	351
SMERKOLJ, ALENKA	224

Š

ŠERGAN, VOJKA	84, 359
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 36, 116, 122, 166, 168, 171, 173, 199, 202, 211, 216, 218, 225, 227, 228, 230, 231, 235, 236, 237	
ŠKODNIK, IVAN	81, 82, 185
ŠKOPAC, MARUŠA	119, 210

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	30, 170, 183, 213, 249
TANKO, JOŽE . 20, 21, 22, 23, 24, 156, 186, 206, 231, 235, 237, 248, 273, 277, 281, 294, 301, 303, 307, 311, 314, 317, 318, 325, 329, 335	
TOMIČ, VIOLETA	40, 41, 148, 150, 179
TONIN, MAG. MATEJ	154, 175, 221, 396, 399
TRČEK, DR. FRANC	20, 63, 293, 305, 307, 380, 384, 388, 397, 398, 401

V

VEBER, JANKO	54, 55
VERBIČ, MAG. DUŠAN	87, 161, 195, 307, 357
VERVEGA, VESNA	364
VILFAN, PETER	340
VRANIČAR, MAG. MATEJA	130, 159, 164, 165, 166, 169, 194, 201, 205, 207, 211
VRANIČAR, MATEJA	130, 159, 164, 165, 166, 169, 194, 201, 205, 207, 211
VRTOVEC, JERNEJ	56, 57, 132, 193, 202, 205, 214, 226, 227, 353, 385, 399

Z

ZATLER, MAG. RENATA	382
ZORČIČ, IGOR	232, 316, 376, 394
ZORMAN, BRANKO	221, 310, 311, 325, 333

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN	40, 41, 65, 66
ŽNIDAR, LJUBO	36, 37, 38, 135, 145, 234, 238, 378

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranka Mira Cerarja
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS ZaAB – Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti